

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

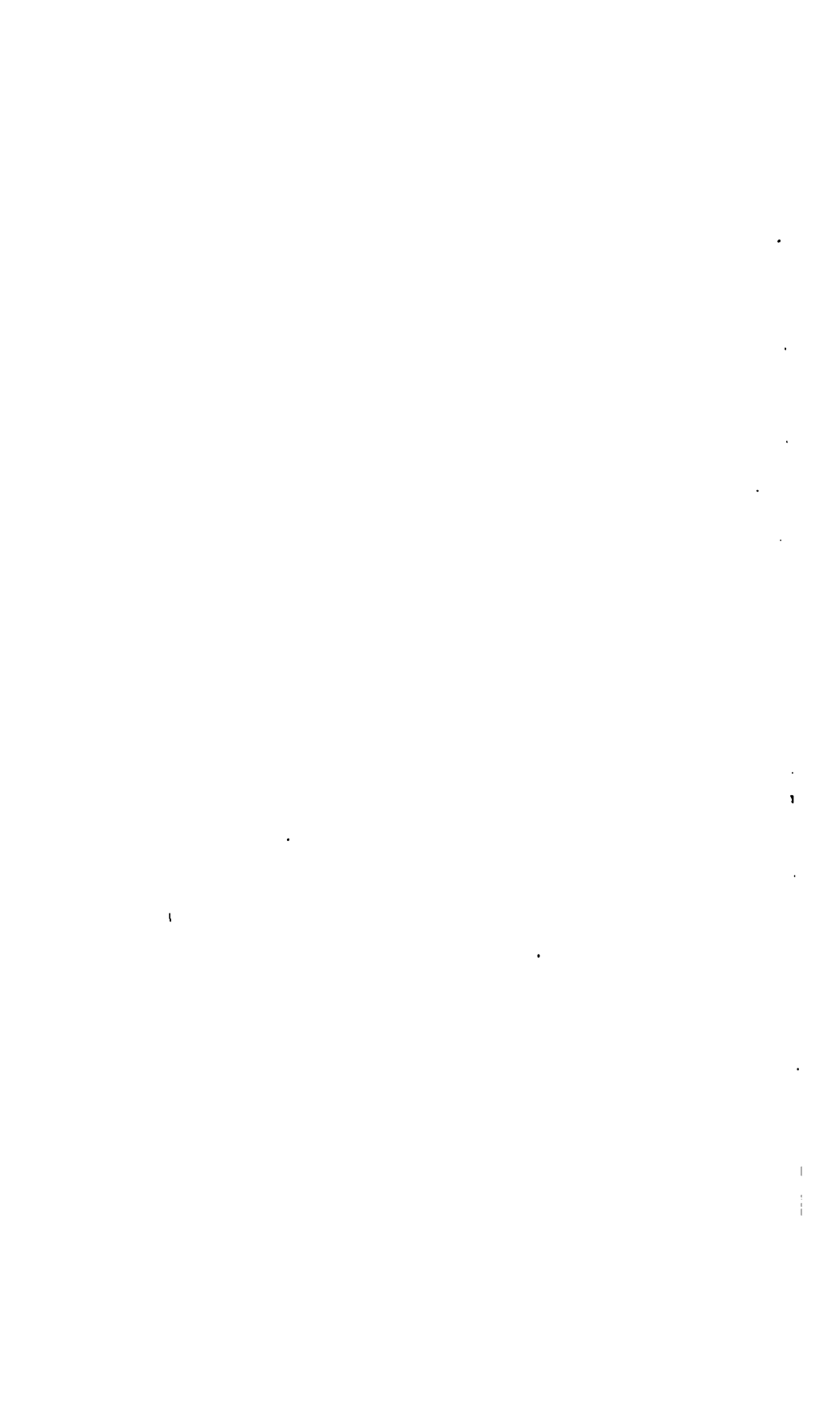

Lm 17,140(3)

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

⑤
MARCI VALERII MARTIALIS

EPIGRAMMATA

EX EDITIONE BIPONTINA

CUM NOTIS ET INTERPRETATIONE

IN USUM DELPHINI

VARIIS LECTIONIBUS

NOTIS VARIORUM

RECENSU EDITIONUM ET CODICUM

ET

INDICE LOCUPLETISSIMO

ACCURATE RECENSITA.

VOLUMEN TERTIUM.

T

LONDINI:

CURANTE ET IMPRIMENTE A. J. VALPY, A. M.

1822.

Ln 17.140 (3)

17.140

NOTÆ VARIORUM

IN

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATA.

EX EDITIONE C. SCHREVELII,

LUGD. BAT. 1670. 8vo.

NOTÆ VARIORUM

IN

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATA.

DE SPECTACULIS LIBELLUS.

EPIG. I. Per inductionem collectivam Titianum Amphitheatrum omnibus orbis operibus præfert.

1 *Barbara*] Ad Græcorum distinctionem, quibus alii omnes barbari dicti; imo ex suis, qui non ἑλλᾶδα incolebant, quive non ore rotundo molliter et Attice loquebantur. Ab aspera enim et inculta pronuntiatione 'Barbaros' dictos censet Strabo l. 14. Dicitur postremo 'barbarum,' quicquid ab humanæ vitæ cultu, ratione, lingua abhorret; et quicquid ferum, inurbanum, qua moribus, qua lingua, judicatur. *Farnab. Rader. Pyramidum*] Moles hæc altissimas in sepulchrorum usum, non sine profusa opum ostentatione, reges Egypti extruxere, a quadrata basi decrescendo ascendentes in formam *pyræ*, unde et nomen. post Herodotum, Melam, Plinium c. 12. l. 26. Solinum, Marcellinum, Diod. Siculum, &c. qui de his scripsere, etiam lege Belloninum, qui Pyramides, quæ hodie videntur, ipse dimensus est. l. 2. Observ. c. 42, 43, et 44. *Sileat*] Signate ad 'Barbaros' et ἀδόξους: vel, 'sileat miracula,' id est, non amplius miretur, habeatve pro miraculis. *Miracula*] *Ἐδύμνα*, conspicua seu spec-

tanda propter artificium opera, quæ septem numerantur, muri Babylonis, Dianæ Ephesii templum, Jovis Olympici simulacrum, Pyramides Egyptiæ, Mausoleum sepulchrum, Colossus Rhodius, Cyri regia. Quibus et alii septena altera adnumerant; quorum duo, Jovis Olympici templum, et Colossus Rhodius, quæ jam ad plenam enumerationem a Poëta sunt omissa. 1. Scoppa censet voluisse Martialem hoc epigrammate amphitheatrum quinque his structuris antepone, propter, 1. altitudinem, 2. celeritatem, 3. statuas, 4. varietatem, et 5. nobilitatem; et 'assiduum' inter cætera dici ait, quod non intermittitur: et labor Babylonis condendæ nunquam, ut ex historicorum monumentis colligitur, intermissus est: idcirco de hac celeritate, et non de pensilis horti irrigatione est intelligendum. Quem vide Collect. l. 1. c. 20. *Memphis*] Nobilissima Egypti civitas, hodie Cairo. De sita Memphis, ac natura, ingenio, munitione loci, vide Diodorum Siculum l. 1.

2 *Assiduum*] Lego cum Alciano *Assyrius*, et tertio versu, pro *honores*, cum Scaligero *Iones*; quarto versu, ex Thuana membrana, *Dissimulet Delon*.

Hæc enim est *olcaropula* Martialis, nominare rem, quæ admirationi est, et locum vel gentem, ubi admirationi est. Sic ait, 'Memphis sileat Pyramidum miracula barbara:' id est, immania. Passim Cicero 'immanes' barbaros et 'immanitatem' barbarorum. Sic etiam, 'Assyrius labor non jactet Babylona:' id est, Assyrii non venditent tanquam manuum et laboris prodigium Babylona. Sed nec 'Iones laudentur Trivæ templo:' non commemoretur Diana Ephesia, tanquam Ionibus, illis mollitie infamibus et illaudatis, eximiam laudem ferens. Et ista 'ara' innumeris de cornibus structa cesset ostentare 'Delon,' nec habeatur in posterum justa causa, cur ob eam visatur ac prædicetur Delos. Denique nec glorientur Cares suo Mausoleo. Sic Memphi jungit Pyramides, Assyriis Babylona, Ionibus Dianæ templum, Caribus Mausoleum. Nihil hic loci culicumque assiduitati sive laborandi sive laudandi; nihil vel honoribus vel heronibus; nihil deo. *Gronovius. Assiduus*] Q. d. Neque homines assiduo laborant in laudanda Babylone; neque Cares immedici sint in extollendo Mausoleo. 'Assiduus' ergo 'labor' laudandi intelligitur, non autem edificandi. Alii legunt *Assyrius*: at Alciatus, Junius, et A. Schottus: et hortos pensiles Babylonis, non viros Semiramidis intelligunt: illos autem fabricatos in gratiam pellicis a rege Assyrio, satis constat. 'Assyrium' etiam 'laborem' appellant, quod Babylon caput Assyriorum. Vide et Politian. Miscell. l. 2. Turneb. l. 17. *Jactet, &c.*] Celebrat illam Orientis reginam, arcemque Persarum ac regum domicilium, cuius conditor Moisi ex Gen. laudatur Nembrotus. *Rad.*

3 *Trivæ templo*] Dianæ Ephesæ, quæ 'Trivia' dicitur a triplici curia sub Zodiaco, secundum longitudinem, latitudinem, et altitudinem: vel

ob triplicem ejus in cælo, terris, et inferis potestatem. Triviis etiam præesse fertur. Referunt alii ad tres decades mensis, *Ιεραίων, μεσοβίος, φθινοπύριον*. *Molles laudentur Iones*] Propter molles Iones, omnis nequitie inventores, Deam multimammiam, festi summa cum pompa et mollitie celebratam, sacerdotem denique castratum. Vide Ang. Politian. Miscell. c. 51. 'Mollis quæ tendit Iona' Propert. l. 1. e. 6. Hac ratione motus Raderus, lectionem *τῶ Iones* præfert *τῶ Honores*. Aliis propter signa affabre et ad vivum efficta. Virgil. 'Spirantia mollis æra.' et Flaccus, 'molles imitabitur ære capillos.' Petitus rescribendum conjicit, *herones*. Ejus emendationem asserere videtur Phil. l. 86. c. 16. et quare 'molles' dicantur 'herones,' docebit, ubi agit de Dianæ Templo Ephesi: 'Operi præfuit Chersiphron architectus. Summa miracula, epistylia tantæ mollis attolli potuisse. Id consecutus est ille heronibus harena plenis, molli pulvino super capita columnarum exaggerato,' &c. Meminit quoque heronum ex ulva palustri factorum Vitruvius l. 5. extremo. Non dissimulandum etiam quod Pet. Seriverius novam interpolationem et lectionem excogitavit: *Nec Trivæ templi moles laudentur: honores Dissimuletque, &c.* Verum non egustu, numero, et celamo Martialis; dara nimis et illi insolens.

4 *Dissimuletque, &c.*] Non usque adeo efferrat, non tanquam divinum opus jactet, cum ab Amphitheatro mortali manu facto illam longe superatam videamus. *Ara frequens*] Non Jovis Hammonis apud Nasamonnas, quæ nec opibus nec structura erat insignis; sed *συνεπὶς κερυράδς*, Apollinis Delii, ab ipso quadrimo ex cornibus Cynthiadum caprearum a sorore interfectarum compactus: de quo diserte Ovid. in Ep. Cydippes ad Acontium: 'Miror et innumeris

structam de cornibus aram.' Vide Plutarch. lib. de animalium solertia, et in vita Theseli, et Politian. c. 52. Miscellan. hujus meminit et Callimachus in hymno Apollinis.

5 *Aëre, &c.*] Ad altitudinem 140. pedum sublata columnisque innixa, summoque cacumini impositam quadrigam, cujus equi suspensis alis volare videbantur. Tum 'suspensa' dicebantur, quæ suffulta erant, 'suspensis dentibus orbes,' l. 2. epigr. 43. *Væno*] Quod non habetur. Poësis et Epicureis aër 'inanis' quoque appellatur et videtur. Manilius: 'per inania cæli.' *Mausolea, &c.*] Mausoli regis Carie tumulum, monumentum illi ab uxore Artemisia extractum.

6 *In aëre, &c.*] Eleganter respicit ad rē in aëre pendens.

7 *Cæsario, &c.*] A Vespasiano aspiciendo inceptoque, a Tito F. perfecto et dedicato. *Omnis, &c.*] Conclusio epigrammatis cum epiphonemate illustri, quo colligit, quod per partes dixerat. *Labor*] Opus speciosum. *Amphitheatro*] In quo ederentur spectacula et venationes, abæque scena, sedibus per gradus undequaque classe, in quibus loca 87000. ovali forma: ad cuius summitatem ægre visio humana pertingeret. Vide Vitruvium, Marlianum, Lips. de Amph. &c.

8 *Opus*] Amphitheatrum Cæsaria. *Evæ. ii.* Vespasiani atque Titi Cæsar. (quibus pleraque libelli hujus spectaculorum epigrammata assignæ) beneficentiam celebrat, qui, vastum Neronis ædificium demoliti, loco ejus publica extraxere vel reddidere opera, Colossum, Amphitheatrum, thermas, porticum.

1 *Hic ubi*] In quarta urbis regione: nam urbs principio in tres tantum regiones, quas Varro 'partes' appellat, erat a Romulo conditore divisa. Servius dein Tullius aucta urbe et populo, eandem in quatuor regiones distribuit: illasque a loco,

quem quæque pars colebat, appellavit. Prima dicta erat 'Suburana,' altera 'Exquilina,' tertia 'Collatina,' postrema 'Palatina.' Atque hæc urbis divisio durabat usque ad ævum Augusti Cæsaris, qui urbem mirum in modum, qua tectis, qua populo amplificatam, in 14. Regiones divisit. *Rader. Siderens*] Cui (dejecto Neronis capite) Vespasianus Solis vultum 12. radiis insignem reposuit dicavitque Soli Sidereo Deo. Vide v. 2. in ep. 60. l. 12. Vel 'siderens,' radiatus, radios spargens, instarsideris; princeps autem siderum Sol, quem l. 12. Ep. 60. 'Sidereum Deum' appellat. Radii porro divinitatem significant. *Colossum*] Statua quam alibi Nero construxerat, altam pedes circiter 120. Colossum ab artifice Lyssippi discipulo cognomine dictum contendunt multi. Malim *caput* rē *colossum* rē *æreæ*, ab hebetando visu dictum, quod præstringantur oculi in tanta altitudine spectanda; quod canit Statius: 'Vix lumine fesso Explores, quam longus in hunc despectus ab illo.' *Raderus.*

2 *Crescunt pægmata*] Extrunantur vel ex se argunt: erant enim machinæ *abrotinæ*, quæ ex se in sublime crescebant aut rursus decrescebant. Dicitur autem *pægma* a *πύργω*, 'compingo: ' eo quod moles fuerit lignea, varia et occulta arte compacta. Seneca epist. 88. *Raderus. Media*] Manifesta vel aperta: vel media inter Capitolium portamque triumphalem. *Colos*] In tertium aut quartum tabulatum elata. *Via*] Sacra, quam Neronis domus occupaverat; nunc vero ita lata et laxa est beneficio Cæsaris, ut pægmata excitari et ferri in ea possint.

3 *Invidiosa feri*] Odiosa, invisæ illæ quorum ædes interceperat incendiaris Nero, ut in usum suum converteret. Neronis enim aurea domus occupavit spatium Colossi et vias publicæ. Sueton. c. 31. 'Domum a palatio

Esquilias usque fecit.' *Radiabant*] Aureo gemmisque fulgebant. *Atria*] Domus prius 'Transitoria,' mox incendio absumpta restitutaque, 'Aurea' nominata. Suet. Nerone c. 31. *Regis*] Crudelis Tyranni Neronis: nomen autem regis semper Romanis inuisum.

4 *Unaque, &c.*] Notum hoc e carmine illo, 'Roma domus fiet, Velos migrate Quirites, Si non et Velos occupat illa domus,' referente Suetonio Ner. c. 39. Neronis enim domus et Palatio ad Esquilias usque pertinebat.

5 *Hic ubi, &c.*] Inter Caelium montem et Esquilias. *Amphitheatri*] Epigr. l. v. 7.

6 *Erigitur*] Erigi Amphitheatrum dixit: altitudinem ejus declarans. 'Venerabilis' autem ea 'moles,' quoniam sacra Marti. *Stagna, &c.*] Stagnum maris instar, circumseptum ædificiis ad urbis speciem.

7 *Hic, &c.*] In tertia urbis regione. *Velocia, &c.*] Celeriter extracta.

8 *Abstulerat, &c.*] Incendio enim et ruinis patriæ domum sibi extruxit, ad eamque arva, stagna, sylvas, prospectus, &c. Tacit. 15. Annal. *Superbus*] An quia amplissimus et magnificentissimus? an quia privatus, et Neroni singularis, nec populo communis, ut Thermæ Titi? *Raderus*.

9 *Claudia, &c.*] Quæ et Livia, aliis tamen a Livia diversa. *Porticus*] Romæ porticus additæ sunt vel ædibus sacris, vel illustrium virorum domiciliis, vel publicis aliis ædificiis: idque vel ob pluvias subitas declinandas, vel gratas per æstatem umbras et frigora captanda: vel ipsa ornamenta fabricæ. *Rader. Umbras*] Cum suas, tum vitis, quæ subdiales inambulationes umbrosas pergulis opacabat. Plinius l. 14. c. 1.

10 *Ultima, &c.*] Extrema pars domus Aureæ, id est, juxta Esquilias in quinta urbis regione.

11 *Reddita Roma sibi*] Una domus

antea et unius erat, quam Cæsar publicis extractis operibus communem fecit, hoc est, urbem urbi, Romamque Romæ reddidit. *Rader. Te præsides, Cæsar*] Te Imperatore.

12 *Delicia, &c.*] Postquam opera et munera publica facta sunt, quæ nuper in privatis deliciis occuparat Nero. Videtur alludere ad elogium commune Titi, quem 'orbis delicias' appellavere. *Domini*] Cæsaris Neronis.

EPIG. III. Ex omni orbis parte (ad quam Rom. populi nomen pervenerat) confluisse gentes spectandi ludos, salutandique Cæsaris studio: generalique acclamatione illum Patrem patriæ salutasse.

1 *Quæ tam seposita est*] Nullam ait gentem adeo remotam ab urbe, ex qua non fuerint in urbe visi spectatores; tantus amor erat et cupido spectandi. Tranquill. in Cæsare c. 39. 'Ad quæ omnia spectacula tantum undique confluxit hominum, ut plerique advenæ aut inter vicos aut inter vias tabernaculis positos manerent, ac sæpe præ turba elisi exanimatique sint plurimi, et in his duo senatores.' *Rad. Barbara, &c.*] Ex Græcorum divisione mundi, quibus alii omnes Barbari dicti, imo ex suis qui non 'Ελλάδα incolebant, quive non ore rotundo, molliter et Attice loquebantur. Ab aspera enim et inculta pronuntiatione Barbaros dictos censet Strabo l. 14. J. C. Scalig. a Βαρ, quod Arabice 'Desertum' sonat, more Hebræo geminato ad intentionem. Exerc. et in Theophrast. de plant.

2 *Urbe tua, &c.*] Sede Imperiali, vel, a te restituta: ut præced. epigr.

3 *Orpheo Hæmo*] Ad montem Hæmum Orpei parentes habitaverunt. *Cultor Rhodapeius*] Thrax agriculturæ studiosus. Rhodope enim mons Thraciæ: quasi dicat, venire Boreales incolæ.

4 *Sarmata, &c.*] Tartari, Russi, Poloni, ἱππομολγολ. Dionys. Perieges.

ἴσθου Ἀλματι μίσχοντας λευκὸν γάλα δαΐτα τῷδ' αἶσι. Virgil. G. 2. Gelonus, 'qui lac concretum cum sanguine potat equino.' et Plin. l. 18. c. 10. Brod. l. 5. c. 31.

5 *Prima bibit, &c.*] 'A meridie,' Ægyptii et Afri, apud quos Nilus primum fluere deprehenditur: neque enim fons Nili tum repertus. Quamvis Juba rex Mauritanie exquirere originem Nili tentaverit. Plinius l. 5. c. 9. 'Nilus,' inquit, 'incertis ortus fontibus, it per deserta, et immenso longitudinis spatio ambulans, fama que tantum inermi quesita cognitus, sine bellis, quæ cæteras omnes terras invenerunt Originem (ut supra rex potuit exquirere) in monte inferioris Mauritanie, non procul Oceano habet, lacu protinus stagnante, quem vocant Nilidem.' Forte hic respexit Martialis, quando dixit, 'deprensit flumina Nili.' Sed Plinius ipse loco adducto tradit incertos fontes, ubi plurima de ejus origine. Vide Brodæum l. 4. Miscell. c. 24. *Bibit*] Accolæ enim Nili vinum non querunt, tanta est Nili dulcedo: et Gyraldus docet aquam Nili Ægyptiacis tanto in honore habitam, ut cum hydia ad templum humeris ferretur, omnes procumberent, et sublati manibus Diis gratias agerent: quoniam per tot spatia terrarum, totque invias regiones advehatur.

6 *Et quem suprema*] 'Ab Occidente,' qui ad Hesperium litus siti; Aliis Britanni, quorum litora, ut et ultima Thule, maris fluctibus feriuntur. *Tethys, &c.*] Uxor Neptuni, Metonym. maris.

7 *Festinauit Arabs*] 'Ab Oriente,' e Nabathæa, id est, Petrea; et Sceniti, id est, deserta Arabia. *Saber*] E Felici Arabia. Sabæi a thuris fertilitate scriptoribus celebrantur. Virgil. G. 1. 'India mittit ebur, molles sua thura Sabæi.'

8 *Nimbis, &c.*] Κρόκον βαρυνέον, croci aqua diluti aspersioibus, quæ

in theatro et Amphith. fiebant. Cilicia vero, croco nobilis: vide ep. 26. l. 5. v. 8. Quas aspersiones Latini odoratum imbrem, vel undam croco dilutam vocabant. Aqua enim dilutum crocum, vocat hic Poëta 'nimbium,' qui spectatores velut imber irrorabat. *Rad.*

9 *Crinibus, &c. Sicambri*] *Gueltri*, Synecdoch. Germani, quorum insigne, obliquare crinem nodoque substringere. Tacit. de Germ. et Jüven. 18. 'madido torquentes cornua cirro.' *Crinibus in nodum tortis venere Sicambri*] Non mos Germanorum fuit crines calamistris inurere, aut alio modo ornare. Phrygum hoc fuit proprium et effeminarum gentium, quibus hoc probum passim obiectum, quod haberent comas, 'Vibratas caldo ferro, murrhaque madentes.' Longe hoc a Germanis. Quid igitur illi, aut quomodo crines torquebant? qui simplicissimus fuit modus, in nodum eos cogebant: ex ipsa scilicet coma, quam satis longam nutriebant, nodum faciebant. Quia vero non datur ex crine nodum in capite facere, nisi torqueatur, ideo 'tortos in nodum crines' dixit Poëta, in nodum scilicet coactos, vel nodo substrictos. *Salmasius.*

10 *Aliter, &c.*] A natura, vel Solis ardore, cum Germani artificio cirrati sint; vel in nodum torquerent.

11 *Vox diversa, &c.*] Lingua varia, acclamatio vero et mens eadem. *Fara.* Conclusio elegans et morem priscum acclamandi docens. Imperatoribus enim acclamabatur vel in consilio a senatu; vel a militibus in triumpho, vel a populo in theatris aut tota urbe, si quid novi et fausti pro salute publica egissent. *Rad.*

ERIC. IV. Si ad Titum hoc epigramma (quod verisimilius) referas, testes habes Tranquillum cap. 8. Titi. et Xiphilin. in Tito. Si ad Domitianum, eundem habes Tranquill. cap. 9. Domitiani.

1 *Turba gravis, &c.*] Delatores, calumniatores fiscales, qui, sub Nerone divitum opibus insidiati, eos quo jure, qua injuria accusationibus vexarent.

2 *Miserus sollicitabat opes*] Plin. in Panegy. de his delatoribus: 'Vidimus delatorum indicium quasi grasatorum, quas latronum. Non solitudinem illi, non iter, sed templum, sed forum insederant. Nulla jam testamenta secuta, nullus status certus, non orbitas, non liberi proderant. Auxerat hoc malum principum avaritia.'

3 *Tradita Getulis*] Relegata est in arenosa et deserta Africæ loca: legunt alii *Traducta est Gyaris*, quia in Gyarum insulam plerumque cives Romani relegabantur: alii *Cybiris*. Lipsius cap. 11. lib. 2. de Cruce legit, *Traducta est Titulis*: pro more noxiorum traducendi per forum seu Amphit. apensis collo titulis et inscriptionibus criminum: et Sueton. c. 8. Titi: 'Delatores assidue in foro fustibus et flagellis cæcos, novissime traductos per Amphitheatri arenam, partim subijci in servos aut vœnire, partim in asperissimas insularum avehi imperavit.' Traditi sunt delatores Getulis, magistris scilicet leonum, ut eos ipsi suis leonibus laniandos objicerent: quos tamen quem arena non caperet, pulsati sunt quidam in exilium. *Scolig. et Serio. Nec capit, &c.*] Tantas est delatorum numerus, ut vix capiat eos Amphith. imo vix insulæ. Plinius in Panegyrico Trajani. *Arenæ*] Pro ipso Amphitheatro. *Legi Lips.* de Amphit. c. 3.

4 *Habet, &c.*] E talionis pœna, quæ veteribus placuit.

5 *Ausoniam urbem*] Roma urbe, quæ caput Ausoniarum seu Italiarum, ab Ausone Ulyssis et Calypsus filio.

6 *Impensis, &c.*] Curis, beneficiis, muneribus. *Vitam*] Vitam scilicet tuam acceptam referas beneficiis et muneribus Cæsaris, qui præter alia

munera tibi data editaque, dedit et vitam, quum perdidit delatores. Vel 'annumeres' seu tribuas 'vitam' tibi servatam, curis Cæsaris, quas impendit salutem tuam, quum delatores deprehendit et punivit. *Raderus.*

ERIG. V. Inter alia spectacula exhibitæ sunt et priscae fabulæ, in arena actæ: hic autem Pasiphaïs nefandus cum tauro concubitus, * quale inter Pyrrharum argumenta representarat Nero, ut multispectantium crederent. Vide Suet. Neronem seu lib. 6. cap. 12. et Apuleii Metamorph. 10.

* *Quale inter, &c.*] Idem fuisse censet J. Rutgers. Var. Lect. l. 5. c. 16. proinde non Martialis esse hoc epigr.

1 *Pasiphaë*] Filia Jovis et uxor Minois regis Cretæ tauri amore insanit. *Diodes, credite, &c.*] Cretensi, a Dictæ, monte Cretæ.

2 *Acceptis fidem*] Vera creditur.

3 *Nec se miretur, &c.*] Nec sibi tantum applaudant veteres, quod hujusmodi fabulas ingeniose finxerint: nos enim eas artificiose actas in Amphitheatro vidimus.

4 *Arenæ*] Pro Amphitheatro, ut ante.

ERIG. VI. Prisci temporis venationibus hæc Cæsaris anteponit, eo nomine, quod vel fœmina in Amphitheatro leonem interfecerit, quem laborem inter summas Herculis laudes decantarat antiquitas.

1 *Inviatis, &c.*] In quibus ipsi viri non victi, sed victores sunt virorum et bestiarum quibuscum committuntur. *Mors tibi, &c.*] Virilis sexus: alludit autem ad morem gladiatorum venatorumque, habitu Dei alicujus pugnantium: nec non ad Amphith. Marti dedicatum, ut et theatrum Veneri.

2 *Venus*] Muliebris sexus: *Auriferæ* Marti bellicoso mollis et imbellis dea: infra vers. 6.

3 *Prostratus Nemeas, &c.*] Herculis primum opus ac labor, leo Nemeæus,

quem in valle, quem est inter Myemnas et Nemeam silvam, confecit: unde dictus est Nemeus Hercules, et leo ipse Nemeus. *Raderus. Et vasta in valle*] *Lego: sed vasta in valle.* Id enim *ἀνελκυσεν τὸν* 'Vidimus.' Nam dubia fides est ejus, quod in vastis desertisque locis factum jacatur, et, si factum est, non voluptatem spectantibus tribuit. *Gron. Locom, &c.*] Quem confecit Hercules in silva Nemea, inter Cleonas et Philentem.

5 *Prisca, &c.*] Emphatice, amplificatrix veri vetustas, quæ incerta in majus ferre solet, præcedenti Epigr. 'longeva vetustas.' *Munera, Caesar, &c.*] Munera proprie ad gladiatorios ludos spectant: sed et includant naumachias et venationes: quæ vel pugnae, ejusque bestiarum inter se commissarum, aut bestiariorum, *θύμωδον*, qui cum feris congredebantur; aut abi vineti objectabantur feris capitis rei, malefici, et miscelli Christiani: vel direptionis missilium per tesseras, vel sine tessera.

6 *Feminae, &c.*] Namque et in Romanam arenam descendere sustinuerunt feminae: et quod olim Hercules, id jam feminae faciunt. Xiphillin. in Nerone et Tito. Sueton. Ner. c. 11. Tacit. Annal. 15. Juvenal. Sat. 1. vs. 22.

EPIC. VII. Damnati in Amphitheatrum producebantur, fabulae alienius personam sustinentes, veluti Herculis ardentis, Orphei discerpti, Phaëtonis aut Icarî decidentium inter feras, &c. Hic capitia quidam reus ob parricidium, domini necem, sacrilegium, vel urbis incendium, cruci affixus vere ab urso laniatus, Laureolum mimum representat.

1 *Scythicus rups*] *Caucaso.*

2 *Amidum nimio pectore pavit avem*] Aquilam, interdiu vescentem, noctu in penas renascenti jecore.

3 *Calcedonia*] E Scotia, Synecdoch.

in Septentrionalibus enim plagis ursi maximi et sævissimi.

4 *Non falsa, &c.*] Non ficto drama-te, in quo quis ursi pelle tectus (uti Nero apud Sueton. c. 29.) scititium Laureolum dilaniare videretur; non in ficta cruce, uti agebat Laureolum Lentulus (Juvenal. Sat. 8. iudice) dignus vera cruce: sed vere totum corpus laceratus. *Laureolus, &c.*] Damnatus iste, Laureoli latronis urso expositi mimum vere agens.

6 *Inque omni, &c.*] Totas evisceratus, carne nudatus, nil nisi vulnus: *σχημα δὲ βύσσινον.*

7 *Denique supplicium*] Faveo Scaligero contra Gruterum et Scriverium: satisque certum habeo Panormitanum istum nescio quem tam elegantes versus facere non potuisse. Quid hic inepti sit, nec ostendunt illi, nec ego video. Illud, *Denique*, quod maxime offendit (nam hoc est, ob quod causatus Gruterus, se non videre, quomodo hi versus connecti queant cum præcedentibus, et suspicatur aut excidisse aliquot versus medios, aut hos esse adulterinos) sic positum est, ut apud Florum 1. 16. 'denique bis floribus verna.' Sensus autem ille adjicitur ad demendam invidiam crudelitati, quæ spectaculi gratiam refrigerare poterat. *Gronovius.*

9 *Arcano, &c. auro*] Ornatu, statuis, vasis templorum aureis, *ἀνδράκων*: vel etiam privato auro, templis custodiæ causa depositis.

11 *Vicerat antiqua, &c.*] Admiserat sane aliquod crimen, Laureoli illius latrocinio gravius.

12 *In quo*] Sic epigr. 5. supra, 'Accepti fabula prisca fidem:' et infra epigr. 21. vs. 8. *Qua fuerat fabula*] Ladit in conclusionem per contraria, dum nova antiquis, vera fictis componit.

EPIC. VIII. Damnato cuidam et (ut in præcedentis epigr. argumento) Dædali fab. in supplicium agenti, dum pegmate excussus, quasi e

Minois arce avolaturus in feras decideret, insultans, optat Dædali (ut est in fab.) pennas.

1 *Dædale, &c.*] Similequid de Icaro juxta Neronis *οὐρανίων* decidente, vide apud Tranquill. Ner. c. 12.

2 *Habuisse*] Pro præsentis ponitur κατ' ἐπαλλογήν. Sensus enim est, quam velles nunc habuisse pennas illas, quas tum habuisti, cum a Creta avolares cum Icaro.

EPIG. IX. Rhinoceros ægre lenteque irritatus, præter spem tandem in feras irruens, taurum jactabat non secus ac taurus pilam.

1 *Exhibitus*] In spectaculum datus.

2 *Promissit, prælia*] Sic infra epig. 23. 'Desperabantur promissi prælia Martis:' a Cæsare scilicet promissi vult Jos. Scalig. hic ergo legit *promissi*. Quod mihi durius videtur quam noster dare aut etiam ferre potuerit. *Rhinoceros*] Ingens bellus, cui nomen dedit τὸ ἐκ' ἀρχῆς τῇ βουλὴ κέρας, καὶ ἄλλο ὅτερ αὐτὸν οὐ μέγα. Pausan. l. 9. quamvis et hæc relatio de 2. cornibus non ita gravi fide constet. Hinc ergo Rhinoceros dictus a cornu illo majore e nare prorumpente. Plin. l. 8. c. 20.

3 *Pronus*] Cornu submisso ad tollendum taurum, et fera alias etiam prona.

4 *Cui pila*] Epigr. 53. l. 14. et epigr. 19. infra. *Cui pila*] Rhinocerotus taurus pro pila erat, tam leve illi pondus taurus. Unde robur bestię discis, quod et admiratur Poëta, nec præ magnitudine expromit, ut Lectori, quod solet, meditandum relinquat. *Roderus*.

EPIG. X. Cæsarem a justitia laudat, qui leonem quod magistrum læserat occideratque, telis confossum interfici jussit.

1 *Ingrato leo perfidus, &c.*] In custodem, rectorem, mansuetarium, sed οὐκ ὥστι λέοντες καὶ ἀνθρώποι ὅπως πιστὰ, 'Fœdera sunt hominem non fida interque leonem.' Tigres enim et leo-

nes, at Seneca vere, Epist. 89. 'Non exuunt, sed tantum submittunt feritatem.'

2 *Notas*] Magistri coercerentis, vel forte irritantis: ut epigr. 22. infra. *Contemnerare*] Violare.

4 *Tela tulit*] Venabula, jacula conficientium.

5 *Quos decet, &c.*] A minori.

6 *Ingenium, &c.*] Hemistichium ex Ovidiano illo, eleg. 10. lib. 1. Am. 'Turpærit ingenium mitius esse feris.'

EPIG. XI. Novum venationis genus prædicat, ursum scilicet visco (quo alias aves capiuntur) implicitum.

1 *Præceps sanguinea, &c.*] Ursus capiti, quod dedit illi natura invalidissimum, prætentis anterioribus pedibus demissoque ad terram capite, se in orbem volutare solet ad declinandam plagarum vim. *Præceps*] Impetum ruens. *Rotat*] Κυβερτῇ Græce, in orbem agit seu volvit.

2 *Implicitam visco, &c.*] Hæsit visco impeditus. Sunt qui legant *implicitus*. Nam Perottus, Scaliger, et Nottus Marcellus credunt 'viscum' hic positum pro reti, a tenacitate. Sed credibile magis, hic pro glutine poni debere, quod aucupis servit; alioquin nihil dicturus, cum hoc, ut novum genus venationis admīretur. *Rad. Marfil*.

3 *Splendida jam tecto, &c.*] Postquam nova hæc et acuta inventa est ferarum viscatio, cessent corytis et thecis recondita venabula, quibus cominus, et lanceæ, quibus eminus feras conficimus. Venatores enim ferarum seu mucronem venabuli arte colabant, ut feræ facilius se ferro induerent non viso, a viso autem refugiebant. Splendidum ergo per se venabulum, coloribus fœcabant, ut feras fallerent: quod hic non erat necesse, cum declinare etiam splendenter ferri aciem visco hærentes non possent. Non repudio tamen alteram explanationem: Cessent venabula venatorum et condantur vagina; quan-

do hic illis usus non est, cum feræ novo artificio, avium ritu capiantur. *Roderus.*

4 *Tertia*] Eminus nempe emissa, ut sit cum jaculum manu torquetur, et vibratur.

5 *Deprendat vacuo, &c.*] Argute claudit epigr. antithetis, ex permutatione utriusque artificii: 'deprehendere' enim proprie venatoris, 'captare' aucupis est: vel sic: Quid jam superest, nisi ut feræ etiam volitent, easque capiat venator; namque eadem arte capiuntur, qua aves?

EPIC. XII. 1 *Cæsarea Diana*] Amphitheatralis venationis, quæ Dianæ sacra. 'Diana,' pro venatu. *Discrimina ævæ*] Cruentam cum feris pugnam notat; qua vel a bestiario feræ, vel a fera bestiarius conficiatur.

2 *Fixisset, &c.*] Cum emissa manu lancea fixisset feram suam fugientem.

3 *Exiliit*] Vulnere facta parens.

4 O *Lucina ferax, &c.*] O Diana, Lucina, Ilythia, Dea parturientibus præfecta, crudeliter sane obstetricio defungeris officio, si per vulnus pariendum sit.

5 *Pluribus illa, &c.*] Et tamen pluribus voluisset mori vulneribus, ut per vulnera suculis pluribus nascendi pateret iter. Ex hoc ergo versu patet unum tantum suculum prosiluisse, cæteros matris funere tumulatos.

6 *Triste pateret, &c.*] Vulneris et faneris.

7 *Satum materno, &c.*] Semeles a Jove fulminatæ utero extractum, Jovisque femori insutum, iterumque natum; unde Dithyrambus et bimater; Jovis enim femur illi pro altera matre erat.

8 *Credite*] A minori. Si fera nata est per vulnus et funus maternum, non posset eodem modo Deus?

EPIC. XIII. 1 *Gravi, &c.*] Epigr. præcedenti 'levi,' quia volatili: hic 'gravi,' quia lethali.

2 *Pariter vitam, &c.*] Suam amisit, suculo dedit.

4 *Lucina credo, &c.*] Quæ certo jaculatur, errare nescit, *eboroxard-ras.*

5 *Utriusque Diana, &c.*] Venatricis et obstetricis. Ipsemet exponit extremo versu, ut fera sit experta utramque Dianam, vulnere nempe, quo perempta, venatricem; onere ventris, quo levata, obstetricem.

EPIC. XIV. 1 *Jam, &c.*] Partui proxima.

3 *Cucurrit*] Quasi periculum sensit, quod fuga cuperet declinatum. *Supra dixit, 'Exiliit partus.'*

4 *O quantum est subitis, &c.*] 'Casus ubique valet.' Et ut Thucydides inquit, 'Subita experiuntur ingenium et indicant.'

EPIC. XV. Carpophorum prope adolescentem, Domitiano charum, virtutis gloriæque studio in *θηρμαγίας* Amphitheatrales descendentes, Meleagro et Herculi præfert: ut infra epigr. 27. Jasoni et Theseo. Vide et epigr. 23.

1 *Summa tuæ gloria famæ*] Calydonius aper neglectæ Dianæ vindex, a Meleagro (vel ut alii ab Atalanta) cæsus. *Meleagre*] Qui Cenei Ætolorum regis filius, immissum ab irata Diana, ob neglecta sacra, ex Ceta monte in Ætolis sata, et Cenei regis cultissimam vineam aprum, cum heroibus suis confecit.

2 *Quantula Carpophori*] Quota pars est famæ Carpophori? quasi diceret, Minima.

3 *Præcipiti*] Impetum ruentis feræ explicat. Vide vers. 1. in ep. 11. supra, &c.

4 *Primus in Arctoi, &c.*] Maximus in eis, qui sub plaga Arcto subjecta aut vicina. Vide supra vers. 3. epigr. 7. Alii ad Helicem ursam cœlestem respicere poetam volunt. Affanæ et liræ. Arctoi ergo populi dicuntur, quotquot ad Septentrionem pertinent.

5 *Ignota mole*] Vasta et inusitata magnitudine.

6 *Herculeus, &c.*] Instar Nememi illius, quem stravit Hercules.

7 *Longo*] Eminus lancea, hasta missa. *Perrexit*] Occidit, forte a more extendendi et collocandi defunctos sumptum. Nam Romani defunctos collocabant ad januam ædium eo loco et statu, ut faciem et pedes haberent extentos ad viam et publicam aversos, quod ipsum collocari dicebatur: ita ad regum quoque extra urbem efferebantur, ut pedes et caput portam spectarent, quod Perrins intellexit, cum scripsit: 'In portam rigidos calces extendit.' Causam hujus moris addit Plutarch. in Problem. quod occasus ortui sit contrarius. In caput nascimur, pedibus quasi egredimur. *Red. Pardum*] Adeo enim contente currant seseque extendant, ut ventre propemodum terram radant, et equum perniciosissimum ter et pluries cursu retrorsum iterato assequantur.

8 *Adhuc poterat*] Indefessus adhuc et integris viribus, perinde ac recens novæque pugne potens.

ERIO. XVI. Ediderat Domitianus spectaculum, quo Hercules tauro vectus in cælum portabatur: fiebatque hoc per machinamentum *ἀποσπάρων* seu *ἀέρας*. Poëta taurum hunc Jovis tauro collatum anteponebat.

1 *Raptus abis media, &c.*] Pegmate, supra ep. 2. vers. 2. *ῥαπιδόν* machina, qua in sublime rapiebantur personæ ab scena in aëra, ut a Borea Orythia, ab Aurora Memnon, ab anguibus Medea, &c.

2 *Non fuit, &c.*] Non tam machinamenti fuit artificium, quam pil numinis aura, arti aspirans.

3 *Fraternæ, &c.*] Neptunia regna, maria. Neptunus enim frater Jovis.

4 *Alciden*] Domitianum (credo) vel

Domitiani effigiem Herculis habitu, quem ipse affectavit, gentemque Flaviam referri voluit ad Reatinos et comitem Herculis. Vide Suet. Vespas. c. 12. *Taurus tultit, &c.*] Tauro huic ligneo Imperatorem inclusum volunt nonnulli, ut quadret schema cum Jove sub specie tauri; verum nec placet, nec opus est: namque a Cæsare exhibitus in spectaculo hic taurus.

6 *Par eum, &c.*] Fac eos tulisse paronem, quod tamen non fuit: ille enim puellam, hic heros, &c. *Altius, &c.*] Ledit in ambiguitate vocis *altit*, quod aliquando pro cælo, quandoque pro mari sumitur. Jovis autem taurus Europam per mare, Cæsaris taurus Herculem per aëra (quod mari altius) tulit: huic simile epigr. 7. l. 1.

ERIO. XVII. 1 *Quod pins*] Blanditur Cæsari velut Deo, cujus numen etiam feræ sentiant.

2 *Tauro tam, &c.*] Infra epigr. 19.

3 *Non facit, &c.*] Facit hoc non a magistro jussus et edoctus, ut alibi elephantem. Nec tamen sine magistro, sed aliquo magistro docente; nempe nomine tuo, Cæsar, quod illi pro magistro est, et quod ille sentit. *Raderus*. Sic epigr. 15. et 109. lib. 1. docile animal elephas et religiosum, Solem enim et Lunam naturæ instinctu adorat.

ERIO. XVIII. 2 *Gloria*] Oppianus lib. *αὐγῆς*. Tigridem, pulcherrimam ferarum ait, ut pavonem avium; ita ut merito poëta noster, illam, 'gloriam Hircaniam' appellavit. *Raro juget, &c.*] Non ita frequens huc adducta ex Hircaniis sylvis: videturque respicere ad morem arripienti catulos Tigridis: cum enim fœtus insidiis ereptos videt, insequitur raptorem animal perniciosissimum: ille unum abiecit e catulis, quem mater ad cubile reportat, varisque raptorem insequenti alterum abiecit, mox tertium, &c. Ita ille

unicum vix nactus navim conscendit. Plin. l. 8. c. 10. Solin. c. 21.

6 *Postquam, &c.*] Ad nos relata fortior et animosior facta est. Sunt qui volunt hic Romanorum crudelitatem taxari, inter quos et ferre fiant ferociore.

ERIG. XIX. 1 *Flammis stimulas*] Tauros irritare solebant et ad pugnam incitare igne, stimulis, et pilis, quæ fiebant ad effigiem humanam e pannis purpureis feno stramineve suffertis, quo colore tauri maxime efferantur. Seneca B. de Ira, c. 30. Plutarch. Connub. præcept.

8 *Cornuta ardore*] *Παροππαρυνός*, pro cornu vel dente elephantis. Et *Μοντονομία* est, 'cornutus ardor,' pro irata bellus.

4 *Sic, &c.*] Eadem facilitate quæ pilas.

ERIG. XX. 1 *Dum peteres*] Dum auctarium vel supposititium alteri gladiatori postularet populi pars, alia Myrium (de quo epig. 29. lib. 12.) alia Triumphantem, duos e gladiatoribus, quos viribus, arte, ornata eximios alebat proprios et peculiares sibi Cæsar. Sueton. Domit. 4. et Lud. Cælius lib. vi. c. 32. *Dum peteres*] Principem ab indulgentia laudat, quod ex sua familia munere Questorio, duos gladiatores dederit, Myrium, nempe et Triumphantem. *Myrium, Triumphantem*] Nomina gladiatorum alicornum Domitiani, qui cum ordinariis et Questoriis gladiatoribus comparabantur. Sueton. Domit. 4.

2 *Promisit, &c.*] Utrumque par significavit se daturum utraque expectata manu, salutationis et consensus nota, e castris in arenam translata. Vel manibus annuit populo postulanti. 'Ambabus' enim 'manibus' fieri dicitur, quod summo studio, maximoque conatu fit: et simul liberalitatem principis notat. Scaliger sic hunc locum exponit: Dum Cæsar vult utrique parti satis-

facere, pariter commisit utrumque, 'utraque manu,' id est, pugnantem binis siccis. Gladiatores enim aut cum parma et sica, aut binis siccis depugnabant, et tunc dicebantur *Σιδυχοι*. Cum vero hæc crudelis esset dimicatio, quia sine parma pugnantes, non diu trahere certamen possunt, sed alterutrum statim necesse est occumbere, sustulit hoc genus pugne Domitianus, revocans morem antiquum arenæ, ut parma et sica instructi prodirent. *Utraque manu*] Non omittendum Scriverii, *utramque manum*. Sed non intelligo utramque manum Cæsaris, sed utrumque gladiatorem. Manus enim dicuntur Latini, qui manu rem gerunt. Vide Diatrib. ad Stat. c. 40. *Grævius*.

3 *Litem finire jocosem*] Studium populi alterius, alterum petentis: quæ Ausonio, 'cuneati læta theatri Seditio.'

4 *O dulces*] Contraria jungit: hostibus invictus; civibus facilis.

ERIG. XXI. Orphei fab. in Amphitheatro exhibita est. Damnatus vero quispiam (ut dict. supra in argum. epigr. 7.) vere ab urso laniatus est, ut Orpheus a Bacchis discerptus fertur.

1 *Orpheo Rhodope, &c.*] Orpheum theatrum, a similitudine veri theatri appellat, quod esset in Thraciis vallibus seu planicie ad Hæmum Rhodopenve, quæ ad similitudinem veri theatri refert poeta, ut Ovid. 11. Metamor. 'Mænades Orphei titulum rapuere theatri.' *Rhodope*] Mons Thraciæ, hic pro Thracia ipsa accipitur; aut pro feris et silvis ac æcypnili, qui ad Rhodopen arrepsere, cum in ea caneret Orpheus. *Species*] Orpheo canente animatas silvas, arbores, saxa: feræ humanitatem induisse, &c.

3 *Reperunt, &c.*] Hæc autem vel per machinamenta *παροππαρυνός*: vel ab hominibus in truncis arborum

scopulisque latitantibus movebantur.

4 *Nemus, &c.*] Horti aureis pomis, id est, citriis (ut refert e Jubbæ commentariis Æmilianus apud Athenæum lib. 8. cap. 6.) insignes, quos habuerunt in extrema Æthiopie parte filie Hesperii fratris Atlantis. Leg. Plin. 1. 19. c. 4. et 1. 37. c. 2.

5 *Pecudum, &c.*] Al. *Pecori*: alii, *pecudum genus atque ferarum*: sed acutiori sensu retineatur vetus lectio: neque enim pecudes domesticæ, sed feræ Orpheum insecutæ, quas, voce illius blanda citharæque sono delinitas, crederes pecudes.

6 *Multa pendit avis*] Filo vel reti coercitæ tenuissimo ne avolarent, aves multæ. Sic Ovid. 'Tale nemus vates attraxerat, inque ferarum Concilio medius turba volucrumque sedebat.'

7 *Ingrato, &c.*] Male vatis musicam compensanti; vel surdo, qui ad modos Orphei non attenderit, alioqui fletendus.

8 *Hæc, &c.*] Supra epigr. 7. vers. 11. 'Accepit fabula prisca fidem;' et, 'In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.'

EPIG. XXII. 1 *Sollicitant*] Feras ad pugnam irritare solebant stimulis, igne, flagellis, pilis, mappis, modo epigr. 19. vers. 1. *Pavidi, &c.*] Verentes ne in se bestiam moverent; vel ne, si non moveretur in pugnam, populo displicerent, qui lentas oderat pugnans, ut ultimo sequentis epigr. versu.

2 *Seque diu magnæ*] Ægre irritari belluam etiam supra ostendit Mart. Epigr. 9.

4 *Sed tamen is rediit*] Is furor, qui ante Epigr. 9. cognitus describitur: 'O quam terribilis exarsit prœnis in iras.' Ita ut *τὸ ἰσ*, non *παραστροφὴς* dictum, sed signate et *ἀποστροφὴς*.

5 *Græcem, &c.*] Gemino cornu infestum ursum. Ita legendum divinabat J. Douza, assensit Jos. Scalig. exponit Pet. Scriv. non ut vulgo

ursum. Vide epigr. 9. vers. 4. *Sic exultit*] Rhinoceros bicornis, suo cornu gemino, non secus ursum in aërem est ejaculatus, atque taurus pilam. Sed pro *ursum*, alii legunt *urum*. Quid enim mirificum diceret poëta, si ursum Rhinoceros evertit. Nam non probabile ursum cum Rhinocerote commissum, plane impari commissione: tum turpe, inducere tale par ferarum, cum urso non sit spes victorie. Præterea *græcem* vocat Martialis, quod Epitheton uro magis conveniat quam urso, quum quilibet taurus urso gravior sit. Nec vero est *ἀδύνατος*, urum a Rhinocerote tolli in altum, cui pila taurus erat. Vel bubalum potuit nomine uri poëta intellexisse. Rader. Politianus hunc locum Martialis sic exponit: ut ursum videlicet a Rhinocerote cornu illo unico elatum ejectatumque sentiat, gravem gemino cornu, hoc est, gravem tanto futurum, cui sunt cornua gemina; ut 'cornu' sit dativi, non ablativi casus.

6 *Pilas*] Supra epigr. 19. vers. 1. EPIG. XXIII. *De Carphophoro*] Vide Epigr. 15. supra.

1 *Dorica, &c.*] Græca, ab inventore Græco. Plin. c. 36. l. 8. Aliis Laconica. Lacones enim venatores strenui, iidem Dorici generis fuerunt; vel a Doride, in qua Pindus mons, optimæ materiæ ad hastilia ferax. Vide Turnebi Adv. l. 17. c. 2. legitur et *Norica*, quæ regio armorum fabrica illustris.

2 *Fortis adhuc teneri*] Admirationis est, ab adolescente tenero simulque forti, tantas feras confici: auget laudem a repugnantibus, 'fortis' et 'teneri.'

3 *Ille tulit, &c.*] Idem Carphophorus facili cervicis deflexione, agilique corporis declinatione excepit duos tauros, eosque prehensis cornibus humi affixit. Alii volunt hic speciatim robur Carphophori ostendi, quod 'facili cervice,' id est, nullo labore,

binos simul tauros per pugnam a se interfectos gestarit. Turnebus vò 'tulit,' interpretatur, interfecit, sustulit, eorum cervice ad conficiendum minime dura et repugnante, sed facile venabulorum ferro violata. Ramirenius vero 'facili cervice' refert ad juvencoas, pro mobili et versatili, ut ægre figerentur a bestiariis; vel 'tulit cervice facili,' id est, excepit ferocientem declinatione cervicis, proclinato in dexteram latere. Sed quum unum taurum ita excipere præclarum argumentum sit et virium firmarum et habilis flexus corporis, hoc in duobus tauris eodem tempore et momento fere præstitit Carpophorus; ut duplex ejus gloria sit. *Scaliger.*

4 *Bubalus atque Bison*] Bubali sunt proprie tanri, quos *befales* hodie Itali, Germani *Buffels* vocitant. Est Bison cervi figura, cujus a media fronte inter aures unum cornu existit excelsum, cujus e summo rami tanquam palmi diffunduntur. Eodem describit Plinius lib. 8. cap. 15.

5 *Tela cucurrit*, &c.] Subessorum, qui in insidiis latent, in venatoris subsidium ubi opus sit.

6 *Et lentas*, &c.] Neque enim habet populus quod hic queratur de tarditate congressor, quæ alias illi molestæ: vide præcedens epigr. vs. 2.

ERIC. XXIV. Navale prælium a Tito, Suet. 7. vel a Domit. Suet. 4. in Amphitheatro exhibitum, subito immissa per tubos aqua, ut novum hospitem et e longinquo advenantem primum spectatorem fallat, credentem sc. pontum esse, nisi mox emissam ad munera gladiatoria viderit aquam.

1 *Serus*, &c.] Per itineris longinquitatem: supra epigr. 3.

2 *Sacri*, &c.] Qui jam primum spectas (utpote qui ante hunc diem in urbe non fuisti) Naumachiam, Neptuno sacram, vel a Divo Cæsare exhibitam. *Sacri muneris*] Nam venationes Dia-

Delph. et Var. Clas.

ne, gladiatores Marti et Saturno sacri; Naumachia Neptuno forte, nisi malla ad Domitianum referre, vel ad utrumque potius. *Rad.*

3 *Navalis Enyo*] Prælium navale. Est autem *Enyo*, Bellona, bellorum dea, Martis soror.

5 *Non credis? spectes*, &c.] Locus, ut plurimum, in quo edebantur Naumachie, dicebatur *Naumachia*, eratque in quarta decima urbis Regione, quæ Trans-tiberina est. Sed in his Naumachiis non dabatur semper navalis prælii spectaculum: edidit etiam Titus in Amphitheatro: dedit etiam Domitianus, ut habet Suetonius in ejus vita. Ad hanc vel illam Naumachiam in Amphitheatro datam debere referri istud Martialis Epigramma, unus est omnium Interpretum consensus. Sed mens Epigrammatis ista est: Admiratur Poëta artem, qua, aqua per tubos in Amphitheatrum immissa, navalis pugna representabatur; et rursus, aqua subito emissâ, Amphitheatri area siccebatur. Legend. est itaque: *Non credis? spectes, dum laxent aquora Martii.* Quod librarii mutarunt in *Martem*. Amphitheatrum erat in tertia urbis Regione, in quod per tubos immissa est aqua, ut representaretur navalis pugna: aqua autem non poterat commode immitti in Amphitheatrum nisi e lacubus, qui in illa Regione. Lacubus autem tertiæ Regionis, ut nos docet Frontinus, erogabantur aquæ 'Martis,' Anionis veteris et Julis; sed præcipue Martis, quæ, aquarum omnium clarissimæ, a Martio, a quo nomen acceperunt, in urbem productæ: de hac aqua intelligendus est Martialis. 'Æquora' dixit, quia par erat unda fretis, et Euripus iste mare simulabat. Quasi diceret, Expectes paulisper, dum emittant aquas illas, tum dices, siccata Amphitheatri area, 'hic modo pontus erat.' *Petitus.* *Spectes*, &c.] Expectes modo dum certaminis finem faciant æquora emissâ.

Martial.

3 Z.

Larent] Dirimant et dissolvant nautachiam.

EPIC. XXV. Domitiani clementiam Neptuni sævitiam antepomit, cum fictitius hic Leander e Cæsaris mari Amphitheatrali enatarit, ille verus in Hellesponto perierit.

3 *Cæsaris, &c.*] Pontus a Cæsare per tubos in Amphitheatr. inductus.

8 *Cum peteret, &c.*] Distichon superius plenum habuit epigrammatis sensum et argutiam: quod sequitur tetrastichon videtur *ὁμοεικόμων*.

6 *Mergite, &c.*] Sic epigr. 181. 1. 14.

EPIC. XXVI. Juvenes natatores Nereidum habitu in æquore Amphitheatrali exhibiti, a Cæsare credo Tito, namque simile quid de illo refert Dio: quod artificiosum Cæsaris spectaculum vel veris Nereidum lusibus præfert.

1 *Lusis]* Quemadmodum in *ταυροῖς* militaribus ad signum ducis figuras omne genus acies edit, triangulum, quadrangulum, cuneum, &c. ita Natatores quos exhibuit Domitianus, habitu Nereidum, ad signum ediderunt navem, fuscinam, anchoram, remum, malum navis cum Castoribus, et similia: ideo dixit: 'Et vario faciles ordine pinxit aquas.' Mutato ordine et serie, prodeunt alia atque alia schemata. Quam nobile et jucundum fuerit hoc spectaculum, illis, qui aliquem sensum illustrium inventorum habent, conjiciendum relinquimus. Ut satis mirari non possim, nulli de tot interpretibus ne minimum quidem de sententia hujus Epigrammatis oboluisse, quum secundus versiculus sit vice argumenti. *Scaliger.* *Nereidum]* Nympharum maris, Nerei et Doridis filiarum 50. *Docilis]* Natandi peritus, respicitque 'juvenes:' vel edoctus a chorodidascalo, vel a Thetide aut Cæsare, ut ultimo versu hujus epigr. *Chorus]* Agmen. *Æquore, &c.*] In Amphitheatrum inducto.

2 *Faciles]* Facile natatoribus ce-

dentes: vel mobiles, et facile cedentes ad nutum Cæsaris, cujus hoc erat mare. *Ordine pinxit aquas, Fuscina dente]* Mutato ordine et serie, alia atque alia schemata expresserunt natatores. Varias rerum formas in aquæ superficie (cujusmodi hodie artificiosas videmus saltationes, et figuras in *ταυροῖς* militaribus) repræsentarunt, veluti Tridentis Neptuni, Remi, Ratis, Syderum *Διοσκώπων*, Castoris et Pollicis, Velorum.

3 *Nexu fuit, &c.*] Forte Neptunum egit unus e natatoribus, cujus aspectrum *τρίπῳ*, seu tridens. *Anchora]* Quæ unca et hamata. Est tamen qui sic legat et emendet; *nexu fuit anco recurvo.* Quæ sane scriptura mirum in modum facit ad nostram concham seu Neptunium currum; quod concha et anco magnam habeant inter se similitudinem: nisi quod anco in modum cubiti seu *ἀγκύρας* inflectatur; et optime Martialis explicat, nexu recurvo in cubitum eat. *Raderus.*

4 *Ratem, &c.*] Cum ergo spectaremus Neptunum curru suo cum tridente vehementem, credidimus illum rati sua vehi remisque impelli; ita comode et celeriter promovebat. *Rader.*

8 *Aut docuit, &c.*] Accepitne lusos hosce Cæsar a Thetide, aut ipsa potius a Cæsare docta est?

EPIC. XXVII. Supra epigr. 15. Carphophoro Meleagrum et Herculeum postposuit; hic eidem Herculem, Theseum, Bellerophonem, Jasonem, et Perseum.

1 *Secula priore]* Quibus Hercules, Theseus, ceterique heroës et semidei cum monstribus depugnarunt.

3 *Non Marathon, &c.*] Urbs illa Atticæ non timeret Cretæum taurum, ab Hercule cæsum: quod tamen Theseo adscribitur. *Nemec, &c.*] Non sylva Nemæa inter Cleonas et Phliontem timuisset leonem; non Arcadia aprum, quos confecit Hercules.

4 *Mænakium]* Mænalis urbs est Arcadiæ.

5 *Hydra, &c.*] Uno ictu Lernæam pestem simul interfecisset Carpophorus, quam Hercules multis iteratis plagis egre confecit: repullulantibus enim capitibus crescebat malum.

7 *Ignipedes possit*] Celeres. *Sine Colchide, &c.*] Absque Medæ ope et arte, quod Jason non potuisset. Et *iungere* ideo legit Gron. quia sub jugum redigendi erant. *Utrumque ferum*] Nempe qui amantem sprexit, Dædali arte pellectus, et qui, ex illis ortus, Minotaurum a Theseo victum.

8 *Hesione, &c.*] Laomedontis filiam ceto expositam, quam asseruit Herc. *Andromeden*] Cephei et Cassiopes filiam, quam ceto expositam liberavit Theseus.

9 *Hercules, &c.*] Ite jam, subducite rationes, comperietis Herculis labores per omnem vitam non excessisse XII. numerum: Carpophorus uno spectaculo XX. stravit feras.

10 *Pariter*] Simul emissas, aut alteram post priorem cæsam, eodem tamen spectaculo. *Rad.*

EPIC. XXVIII. *Laus Augusti*] Oculos lemma, ineptum, et alienum a sensu epigrammatis aut mente Poëtæ, qui lemmata sua libris tantum ultimo atque penultimo præfixit: ut apparet epigr. 3. lib. 13. et epigr. 2. lib. 14. hoc autem epigrammate Titi (ut videtur ex Xiphilino) naumachiam præfert illis Augusti, Claudii, Neronis.

1 *Augusti laudes, &c.*] Augustus nudas exhibuit naumachias cis Tiberim. Suet. 43. Aug. Tac. 14. Annal. nisi exercitationem classium in lacu Lucrino ad bellum Siculum. Sueton. Aug. Sed Titus addit alia spectacula Circensia in ipsis aquis edita.

2 *Freta navali*] Prælia navalia.

3 *Cæsaris, &c.*] Titi, seu mavis Domitiani. *Pars est quota*] Quasi dice-

ret, minima. De hac formula supra, 'Quantula Carpophori portio,' &c.

4 *Ignotas, &c.*] Equi enim, tauri, aliaque animalia edocta fuerunt id omne in aquis facere, quod in terra consueverant. *Galatæa*] Nereidas intellige.

5 *Æquoreæ, &c.*] Imbrice ex aspergine equorum natantium, Neptunique fictitii curram trahentium: alii volunt pontes leniter aquam superficiei substratos et in his currus tractos: vel Metaph. Catachrestica, a pulverulentis Amphitheatri aut Circi ludis ad Naumachiam.

6 *Domini, &c.*] Neptuni.

7 *Dumque, &c.*] Dumque classes obit, instituit, disponit ad Naumachiam Neptunus.

8 *Pedester, &c.*] Carru triumphali vectum, quem trahunt 4. equi, qui sunt vituli marini, aut balæne.

9 *Circos spectatur*] Certamina curulia, Gymnica, pompæ. *Amphitheatro*] Gladiatores, venationes, naumachiam.

10 *Dives, &c.*] Omni ludorum genere abundans.

11 *Fucinum*] Claudii naumachiam in lacu Fucino. Suet. Claud. c. 21. Tacit. An. 12. *Pigri*] Referas per Hypallagen. Metonym. ad stagna: vel ad ignaviam mollioremque Neronis, qui nihil in omni vita dignum nomine et vita gessit, nec imperium anxius: imo multum imminuit; melior citharædus quam Imperator.

12 *Naumachiam*] Naumachia et feræ exhibitæ fuerunt a Nerone, inductis aquis in ligneum suum Amphitheatrum. *Xiphilina.*

EPIC. XXIX. Martiali epigramma hoc adscriptum Jos. Scaliger primus publicavit, cuius hæc sententia: Par gladiatorum postulatum vel a Cæsare exhibitum (ut supra epigramm. 20.) ubi diu æquo pugnasset Marte, populus vel favore vel moræ tædio missionem utrique gladiatori petiit. Cæsar arenæ lege jubet agi, nec dirimi

certamen fert, nisi altero victo. Spectantem interea populum donis et missilibus moratur: utrique tandem simul ictu pari læso palmas misit et rudes.

3 *Missio sæpe*] Missio erat, quoties læsus aut victus victori eripiebatur a principe vel munerario ex faventia populi, quam significabat presso pollice; quod accipio, pollicem intra palmam conditum, digitis fuisse pressum. *Viris*] Gladiatoribus.

5 *Lex erat; ad digitum, &c.*] Ad digitum pugnare dicebant, pro digitis pugnare, quod uno verbo 'micare.' Quintilian. l. 8. c. 5. 'Ad digitum concurrere' dixit incertus auctor veteris Epigrammatis: 'Lex erat, ad digitum posita concurrere palma.' Igitur 'ad digitum pugnare,' et 'digitis pugnare' idem; ut et 'ad manum saltare' et 'manibus saltare;' quod est *χρηνομεῖν*: quid enim aliud tam proprium pantomimi, quam τὰ λεγόμενα χερσὶ δευρώμεν, hoc est, 'verba manibus expedire?' *Salmas. Ad digitum, &c.*] Concursu digitorum a dimicatione palmam inter se sortiti. Petrus Scriverius, quem vide. Alii sublato digito se victum agnoscere. Sensus ergo poëtæ est: Lex erat Cæsaris, uti e duobus gladiatoribus Priscus aut Verus non prius palma donaretur, quam alteruter sublato digito se victum agnosceret; ita ut palma et victoria concurrerent, simulque jungerentur.

6 *Lances, &c.*] Obsonia in lancebus et dona, ut reficeret animumque

adderet gladiatoribus; vel populo, quo patientius ferret longæ pugnæ moram.

9 *Rudes*] Scipiones; quibus veterani gladiatores donati in signum magisterii, liberi ab arena in reliquam vitam pronuntiabantur. Rudis itaque distinguitur a missione: 'Missio' enim liberabat gladiatorem in eum diem, vel in id munus: 'Rudis' in omnem vitam gladiatorem ab arena liberum pronuntiabat, nisi volens ipse, vel pecunia, pugnaret. Tum missio dabatur læso et victo: rudis victori: unde et pro magisterio ac præfectura per Metaph. unde 'rude donatus,' liberatus a schola aut scribendi labore. *Palmas, &c.*] Præsentis certaminis præmia.

10 *Hoc pretium, &c.*] Missionem, palmam, et rudem.

11 *Contigit hoc, &c.*] *Ἐνιφάνη* cum tecta palpatione, qua miraculum hoc divinitati cuidam Cæsaris adsignet.

EPIC. XXX. 1 *Da veniam, &c.*] Hæc disticha vel mutila sunt et corrupta, vel Martialis non sunt: ex fragmentis illi adscribuntur.

EPIC. XXXI. 1 *Cedere majori*] Ut *Æneas* de Lauso *Æneid.* lib. 10.

2 *Minor hostis*] Cum vincit majorem maxima laus est; et in ludo Gladiatorum inter se componi solebant. Ignominiam enim iudicaret gladiator cum inferiore componi; et scit eum sine gloria vinci, qui sine periculo vincitur. Minori autem, si vincat, maior laus est.

EPIGRAMMATUM LIB. I.

EPIST. AD LECTOREM. *Quisquis,* &c.] Quisquis sibi bene conscius, nihil ad se pertinere suspicabitur; quæ ego sub nominibus fictis reprehendo.

Salvæ infamærum] Cum nullius famam, nec postremisimi quidem, nominatim lædam. Epigr. 33. libro 10. vers. 9.

Antiquis] Lucilio, qui Metellum, Lupum, Mutium nominatim secuit: Catullo, qui Mamurram: Metrodoro Sceptio; Ortacilio et aliis.

Veris abusi] Propriis, ego autem fictis et supposititiis.

Magnis] Magnatum.

Vitiis, &c.] Quam ut innotescere velim, famamque aucupari ex aliorum infamia, quod fecerant veteres illi.

Probetur] Famæ alieni nominis ingeni mei famam postpono. Aliis parco, alios revereor, alios laudo, minimum laudis quero ex ingenio meo, huc, si qua debetur, omnium novissime detur laus: vel probetur in me simplicis candidique ingeni novum hoc commentum, quo vitia carpens, personas taceam. *Novissimum]* Vel, malo enim abjicere famam ingeni, quam male ingeniosus videri; vel sim postremus ingeniosorum, et malim non argutus, sed hebes et stupidus videri, quam cum aliorum infamia acutus dici et argutus haberi. *Rad.*

Jocorum simpl.] Jocorum simplicitatem appellat Martialis ingennam quandam et innocentem in joci libertatem. Simplici opponitur malignus. *Herald.*

Malignus interpres] Omnia in pejorem partem vertens, et auctoris mentem alio traducens.

Scribas, &c.] Nova interpretatione sua faciat; aliter atque ego qui scripsi intelligat. 'Persium non cure legere, Lælium, Declanum volo. Nasatum volo, non polyposum.' Nannio

l. 9. c. 4. *Accuset:* nam ὑποπτεω Græcis etiam est, *accusare*, præsertim in publicis judiciis, Terentius: 'Dicam tibi scribam grandem.'

Licentiam, &c.] Locutionem apertam, quæ ligonem ligonis nomine designat. Plin. 14. epist. 4. l. 'nuda verba.' qualingua non magis abstinentum Epigrammatario quam medico, hic enim corpus, ille animum sanare vult. morbi itaque et vitia propriis nominibus designanda. *Veritatem]* Sic Gruterus e Mss. non *licentiam*. Et multo est elegantius: etsi res eodem recidat. Sic vocat non dissimulatam, nec obscenam verborum lasciviam: nam veritas dissimulationi contraria, locutioni aperta, &c. *Grenov.*

Epigrammaton] Gen. plur. Græcus.

Si meum, &c.] Si ego jam primus hoc facerem, nec alii ante me fecissent.

Catullus, &c.] Epigrammatographus. Sidon. 9. carm. Gyralt. vit. Poët. et noster sæpe infra.

Tam ambitiose, &c.] Supra modum et affectate tristis.

Latine, &c.] Simpliciter, aperte, sine ambage aut fuce, ita Cic. 6. Ver. 'Latine me scitote non accusatorie loquor.' vide et epigr. 21. l. 11. Porro Latini simplices et ingenui habebantur. Vide Turneb. l. 24. c. 6.

Titulo] Lib. Epigrammaton; quorum linguam lascivam et licentiosam esse oportet, ut supra lin. 1.

Floralis] Floralia fuisse spectacula ad cultum Floræ Deæ; dignum illis sacris, instituta fæda, penitusque castis oculis, imo auribus et cogitationibus excludenda, contra quæ majores nostri certatim declamarunt. Lactant. 1. Instit. Augustin. de Civit. Dei l. 4. c. 8. Jure optimo et judicio max.

Versibus clausero] Epigramma ad Catonem intelligit, quod in Iuliana editione tertium est, prime tamen loco reponendum.

EPIG. I. 1 *Jocosa sacrum Floræ*] Floralia in honorem Floræ, e meretrice dem factæ: agebantur a meretricibus veste exutis omni cum verborum licentia, motumque obscenitate, quorum spectandi gratia Theatrum ingresso Catone, populus, ut mimæ nudarentur, postulare erubuit; cujus rei causam cum ex Favonio latus suum tegente cognovisset, decessit a theatro. Val. Max. l. 2. c. 10. Seneca Epist. 97. *Jocosa Floræ*] Propter jocos et vulgi licentiam in iis ludis.

EPIG. II. 1 *Hic est, &c.*] Se calamo digitoque commonstrat Poëta Ep. 99. l. 9. et l. 5. ep. 13. et l. 10. ep. 9. *Hic est*] Superstiti sibi propagatam famam nominisque æternitate gloriatur.

3 *Argutis, &c.*] Epigrammatis (quod est poëma breve, cum simplici cujuspiam rei, personæ, vel facti indicatione, aut ex propositis aliquid deducens, Jul. Scal. l. 3. Poët. c. 125.) virtutes dum sunt, Brevitas et Argutia, quibus venustatem addas. l. 7. ep. 24. et Epig. 62. l. 12. vers. 1. *Lector studiosæ*] Lectoris studium et primum gratumque judicium, Poëtæ stimulus est ad scribendum. Sic Ovid. 4. de Ponto El. 2. 'Excitat auditor studium, laudatque virtus Crescit, et immensum gloria calcar habet.'

4 *Quod dedisti*] 'Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.' Epigr. 13. l. 5. et epigr. 95. l. 3. vers. 8. *Rari post cineres*] Nomen Poëtarum ut plurimum a morte reviviscit; quod vivos premat invidia, quæ timet contendere cum presentibus, multo magis superari. Sic Ovid. de Ponto: 'Pascitur in vivis livor; post fata quiescit; Tum suus ex merito quemque tænet honor.'

EPIC. III. 2 *Comites, &c.*] Comites scilicet facundos, qui pro vehiculo sunt in via, ut habet Mimus. Et quis

jucundior comes, quam scriptor eruditus?

4 *Scrinia da, &c.*] Ingentia librorum volumina scriniis reponantur, meus hic libellus *tyruxidior* est. Scrinia ergo sunt capas cistæve, receptacula librorum, tabularum, &c.

7 *Libertum docti, &c.*] Docti viri mancipia, quorum operam et fidem in studiis librisve exscribendis probassent, manumiserunt; ut sui aliquando juris essent. *Quære Secundum*] Scriverius contra omnes libros *Secundi*: Putat enim patriam patroni, non patronum ipsum nominari, absurdum esse et contra morem non modo hujus poëtæ, sed cujusvis Romani. Ego quidem Lucensem video nominari patronum: sed si nominari a patria, hoc sibi fingit sine auctore Scriverius. *Secundo Lucensi* nomen fuit patrono: quod nisi etiam ex l. 5. ep. ad Severum constaret, ex liberti nomine intelligebatur. Solebant namque servi, cum manumittebantur, dominorum adascere nomina. Ille rem ridiculam dicit *Lucensem* putari nomen proprium viri, non gentile. At multa *deuræ* abierant in nomina hominum et familiarum, quæ tamen ex illis populis oriundi non essent: et si forte caput primusque familiæ Romæ civis inde profectus fuerat, saltem in posteris id non potuit patriæ nomen esse. Sic Servilii Fidenates, Claudii Regillenses, Atilii Colatini, Cælii Siculi, Pomponii Attici. Fiagramus patronum vocitatum *M. Secundum Lucensem*: ab eo libertas pariter *M. Secundus*: cognomen si quod tribuit, id pristinum fuit nomen: ut M. Tullii Ciceronis libertus dictus est M. Tullius Tiro. *Gronovius*.

8 *Limina post Pacis, &c.*] Ad Pacis templum, et Palladium seu Transitorium forum in quarta urbis regione. EPIC. IV. 1 *Argiletanus, &c.*] Bibliopolarum tabernæ in Argileto imo, in 2da regione urbis. *Mavis habitare*] Quia affectas famam et plausum po-

puli. *Scriniis nostra vacent*] Quasi dicat, tutius lateres adhuc in scriniis nostris, memor illius edicti Horatiani: 'Nonumque prematur in annum: Membranis intus positiss delere licebit Quod non edideris,' &c. Librum e scriniis exire foras gestientem timide emittit, quod vereatur, ne pro fama infamiam, pro gloria dedecus auctori suo domum referat.

3 *Domina*] 'Romanorum rerum dominorum,' ut Epigr. 194. l. 14. *Fastidia*, &c.] Censuræ judiciiue notas ex oculis, vultu, nutu, supercilio, cæterisque motibus perspectas, ipsum fastidium.

4 *Martia turba capis*] Romani Marti oriundi.

5 *Majores*, &c.] Sonantiores sanne et irrisiones nusquam sunt quam Romæ. Est ergo 'ronchus,' stertentis sonus: et per Metaph. pro derisore et superbo censore accipe.

6 *Nasum*] Ut dextra fidei, genua misericordiæ, supercilium gravitati et fastui, &c. ita nasus irrisioni datus, censuræ et acri judicio. Epigr. 2. l. 18. et passim apud autores. Dicit ergo pueros sibi etiam jus censendi, damnandi, irridendi Romæ sumere: nec mirum: 'Nam facilis cuius rigidi censura carchinni,' ut Juvenal. Satyr. 10. Et 'nasus Rhinocerotis' nimiam ridendi carpendique libidinem et licentiam significat. *Rhinocerotis*, &c.] Cui ingens, cornu munitus, validus nasus, Spectac. lib. epig. 9.

7 *Sophos*] Ab auditibus acclamatum recitanti, *σοφός*, *δολος*, *μυρδλος*, 'Pulchre, bene, recte!' 'Euge, belle!' 'Facete, laute, lepide, nihil supra!' Sidonius Apollin. l. 1. 'Ad sophos meum,' &c. 'Ob hoc illi maximum sophos,' &c. Vel 'vir hic doctus est,' ut Brodæus vult. *Dum basia jactas*] Scriverii *basia jacta* valde verisimile est: nam qui liber recitatus audierat euge *σοφός* re, non amplius basia captabat: jam habebat: solebant enim ista conjungi, plausus, acclamatio,

basiorum jactura. Præterea optimi libri *jactas non captas*. Vile ipsum et Gruterum. Ista tibi forte contingent, inquit, ubi recitaberis: sed cogitare debes fieri posse, ut aliqui lascivi et male feriat, quia nihil aliud in promptu, aut tu proximus, te lusus faciant et sago impositum in sublimine excutiant. *Gron. Dum basia*, &c.] *Dum captas approbationes*, quas veteres amplexu et basiis attestabantur. Sunt qui legant, *basia jactas*: hoc est, promittis tibi et polliceris gratiam lectoris et basia. Quando audis, libelle, *σοφός*, putas sincere acclamatum, et jam speras, imo captas et jactas basia: sed non intelligis *ἀπὸ τοῦ* et nasos Romanos. *Rader.*

8 *Ibis ab excussis*, &c.] Excipient te quidem gremio, sed ut te sago in sublimine jactent per ludibrium et procacitatem, ut solent canes excipere: quod ab Othone factitatum refert Sueton. c. 2. Gall. *Berner. Angl. toes in a blanket.* quod Græcis *καλὰς* dicitur, Latinis '*Segatio*': ex probatque illi famæ cupiditatem, qui ad astra tolli velit; vel ad Rhinocerotis nasum respicit, quo ursum seu uram in astra tulit. Lib. Spect. ep. 22.

9 *Domini*, &c.] Emendantis et ad limam revocantis.

10 *Tristia*] Severa, censoria. *Arendo*, &c.] Calamus scriptorius. ep. 28. l. 14.

11 *Ætherias*, &c.] Prodire in vulgus gestis, versarique in hominum manu, imo jactaberis in astra, ut supra vers. 8.

12 *I, fuge*; *sed*, &c.] Epitrope Sarcastica.

ERIC. v. 1 *Contigeris*] Excusat jocos et lasciviam Epigrammatum ab exemplo licentiæ militaris et mimicis gestibus.

2 *Terrarum supercilium*] Sepone Cæsaream majestatem, Imperatoriam gravitatem, severitatem Censoriam, vide vers. 6. supra epigr. 4. Sic *καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ* eleganter Græci dicunt.

'Superclia' enim animi signa sunt, et indices fastus, superbiz, majestatis, aut etiam voluntatis. *Terrarum Dominum*] Dixit pro potestate imperatoria, qua orbem terrarum administrat. *Rad.*

3 *Consuere*, &c.] Namque et vos imperatores in triumphis patienter ferre soletis dicteria et scommata militum vobis alternis carminibus conviciantium. vide epigr. 7. l. 7. et Sueton. Jul. c. 40. et Dionem l. 43.

5 *Thymelen*, &c.] Mimam saltatricem, ab Orchestræ pulpito, quod *θυμῶν* vocatur, nominatam, Latini uxorem. Juven. Sat. 1. v. 36. *Derisorumque*, &c.] Mimam Domitiano charum. Suet. Domit. c. 15. et ep. 39. l. 9. vs. 2. Aug. Politian. l. 7. epist. ad Guarinum.

6 *Illa fronte*, &c.] Hilari, serena, facili.

7 *Censura potest*, &c.] Susceperat enim Domitianus censuram perpetuam, etiam in carmina famosa asper. Epigrammata ergo, quæ ad nullius infamiam pertinent, quamvis lasciva, inquit Martialis, non sunt reprehendenda nec prohibenda, quum sint tantum jocus ac lusus, quos etiam Imperatores spectant, audiunt, permittunt. *Rad.* Sueton. c. 8. Domit.

8 *Lasciva*, &c.] 'Musa verecundæ est, vita jocosa mea est.' Ovid. 3. Trist.

EPIC. VI. Ex persona Domitiani, offensi intempestiva poetam (Epigrammata sua Cæsari dnm naumachiam pararet offerentis) interpellatione: et exitium poetam carminibusque in aquas abjectis minati. vide epigr. 99. l. 3. et epigr. 54. l. 5.

EPIC. VII. 1 *Ætherias*, &c.] Domitiani leones lepori parentes anteposit Jovis aquilæ Ganymeden rapienti. vide epigr. 16. infra et 23. 45. 49. 52. 61. et 106. *Ætherias*] Blanditur Cæsari occasione mansueti leonis, quem aquilæ Jovis comparat, ut Domitianum ipsi Jovi. *Puerum*, &c.]

Ganymedem Trois filium, vide epigr. 56. l. 5.

2 *Timidis*, &c.] Sollicitis ne puer exideret vel læderetur: sic ep. 104. 'timidos tenere dentes.'

3 *Nunc sua*] Ut aquilæ Jovis, ita leones nutum observant Cæsaris; et prædæ jam captæ parant, leporesque pressos jussi dimittunt. *Sua præda*] Ipse lepus. *Cæsareus*] A Cæsare exhibitus. *Exorat*, &c.] Ne lædatur lepus, impetrat. Scriverius, manescit.

5 *Qua majora*, &c.] Certe hæc sunt majora, quod leoni magis propria præda sit lepus, quam aquilæ puer, et consequenter Domitiani hoc miraculum majus quam illud Jovis. Adulatorie.

EPIC. VIII. 1 *Stellæ*] Carmen, quo Arantius Stella Patavinus, Elegiographus Hiantidis suæ (epigr. 21. l. 6. vers. 1. et epigr. 13. l. 7.) columbam deflevit, tanto superat carmen 2. et 3. Val. Catulli Veronensis de nequitia mortisque passeris suæ Lesbiz, quanto passere major est columba. vide epigr. 13. l. 7. vers. 3. et 4. *Delicium*, &c.] Imit. Catulliana: 'Passer deliciz meæ puellæ!' ut mox, 'Tanto pessimus omnium poeta, Quanto,' &c.

2 *Verona*, &c.] Ipsa Catulli patria. Emph. Ipsa ergo Verona audiat Stellam Patavinum, meliorem Catullo poetam. Verona civitas Italiæ, in Venetorum ditione.

3 *Vicit Maxime*, &c.] Hiantidis lacrymæ deplorantis columbam vicerunt lacrymas Lesbiz plorantis passerem. Indignantur certe docti viri hoc judicium Martialis. Verum ego judico Martialem aliter sensisse, aliter scripsisse. *Raderus*.

4 *Tuo Catullo*] Concivi forte, vel quem admirari solebat hic Mart.

EPIC. IX. 1 *Magni Thræsæ*] Thrax. Poeti constantis viri, imo virtutis ipsius, inquit Tacit. 16. Annal. Suet. Ner. Arrian. Epict. lib. 1. cap. 1. &c. qui a Nerone jussus mori, alacriter

venas incidit jussit, sanguinem libans Jovi liberatori. *Consummatique*] Omnibus numeris absoluti viri, Stoici perfectissimi. *Catonis*] Qui ne Caesarem victorem videret, se Uticam interfecit; cui hinc cognomen Uticensis. infra epigr. 79. vers. 9.

3 *Dogmata, &c.*] Placita et decreta Stoica. 'Mortem esse ad manum, portum et libertatem a miseriis,' &c. *Salvus ut, &c.*] Ut tamen nolis tibi mortem consciscere, quod fecerunt illi.

5 *Nolo virum, &c.*] Nolo virum qui molliter et desperanter ad mortem quasi remedium confugiat, hunc volo qui mala fortiter toleret perferatque. τὸ δ' ἐκδηλοῦται, φερόμενα πάλιν, &c. *Arist. Nicom. 3. 7.* vide ep. 80. l. 2. et epigr. 57. l. 11. et Eurip. Herc. F. act. 5. 'Εὐκλείδης δὲ καὶ τὸν ἐκκαίοντα, &c. *Facili sanguine*] Facilis sanguis ejus, qui singulos artus suos fortunæ prodigendos dat, questu atque compendio gloriarum. Vide Gellium l. 2. c. 27.

EPIGR. X. 2 *Sed qui, &c.*] Est enim 'Bellus' diminutivum a bonus, *pretty*. lib. 2. Epigr. 7. et l. 3. Epigr. 62. quod de bono magnoque non dicitur. Bellus item dicitur, qui placent et ad voluntatem loquitur, quod pusilli animi est. epigr. 46. l. 10. vide et epigr. 39. l. 12. Forte et hic Cotta πτωχολόγος, qui pauper cum esset, dives haberi voluit.

EPIGR. XI. 1 *Potit Gemellus*] Notat avaritiam vulturis seu hærodipetæ Gemelli, qui Maronillam opulentam, sed jam tabescentem ambibat, ut hæres illius institueretur.

4 *Tussii*] Hinc phthisicam esse conjicit, operatque se brevi elatarum. vide lib. 2. epigr. 26.

EPIGR. XII. 1 *Cum data sint*] In ficta Sextiliani persona, bibones inclytos perstringit. *Cum data sint equiti, &c.*] Omnes divisiones et ἐκδόσεις populo fiebant per grades amphitheatri vel theatri, ubi vero data sint illa nomismata, alio epigrammate in eundem

Sextilianum ostendit, lib. 1. Epigr. 27. 'Nec consessorum vicina nomismata tantum, Æra sed a cunelis ulteriora rapis.' Non contentus enim hic eques, nummos in suo gradu recipere, ex gradibus raptum libat. Hinc illæ locutiones 'de gradibus,' 'in gradibus,' et 'gradibus' panem distribuere, pro hominibus qui sunt in gradibus. In quibus ergo gradibus id factum? in iisdem, in quibus olim congiaria populo dabantur, æra dividebantur, et missilia omne genus spargebantur, et tessera mittebantur: in illis ipsis panes etiam erogabantur; nempe in amphitheatri gradibus. *Salmas.* Vide et Turneb. l. 18. c. 30. *Data sint, &c.*] Ad vinum et bellaria singulis Equitibus in spectaculis desidentibus data sunt 10. nummi, Sestertii scilicet. Sestertius autem continet Asses duos cum medio, unde Figura HS. nostræ monetæ valet l. d. ob. q. a. q. quem geminat victoriatas. 3. d. ob. q. ut et hunc den. 7. d. ob. omnes argentei. *Data sint, &c.*] Quid juvat appingere notam Farnabii de sestertio, quam nemo intelligit? Sed et falsum est Martialis ævo sestertium constituisse duobus assibus et dimidiato: tum quatuor asses valebat, quod hic potuit discere a Scriverio, qui tribuit ei sedecim quadrantes: et recte: nam as quatuor quadrantum. Præterea quare adjecit ad bellaria? unde hoc ei constat? At illud, 'decies nummum,' qua sunt 2000. sestertia, barbarum et insanum. Deleantur itaque omnia. Sed ad 'Data sint,' sic potest notari: Ad sitim levandam in spectaculo longius producto distributa scribit viritum per quatuordecim ordines decem nomismata. Quæ fuerint illa, quis audeat affirmare? Sed non magni pretii fuisse apparet partim ex epigr. 27. ubi appellantur 'æra,' partim ex opposito, 'Bis decies bibia,' quasi alterum tantum haeriat illæ, et singuli haustus constituant nomismate. *Gren.*

2 *Bis decies, &c.*] Vicies, bis decies vicibus.

3 *Calda ministros*] Aqua calida ad vinum temperandum. Lips. Elect. 1. cap. 4. Vide et H. Salmuth ad Pancirolum cap. De cibi capiendi modo veterum, p. 538.

4 *Merum*] Vinum non dilutū. vide epigr. 27. infra.

EPIC. XIII. 1 *Herculei, &c.*] Herculem deum tutelarem colentis. De Herculi. Tibartini bibliotheca A. Gel. 19. 5. *Tiburis arces*] Oppid. ad 17. lapidem ab urbe Roma.

2 *Canaque, &c.*] Ad planiciem Tiburi subjectam scaturiant aquæ gelidæ, quæ a calore lacteo, quem a venis habent sulphureis, Albulæ dicuntur. Vitruvius l. 8. c. 2. Plin. l. 3. c. 5. et l. 31.

3 *Rura, &c.*] Villam Reguli. *Dilectaque, &c.*] Reguli scilicet oratoris. docti itaque Musarum clientis.

4 *Quartus Lapis*] *Στυλον* miliarium totidem. Videtur autem ex ep. 30. l. 7. fuisse inter 3. et 4. lap. *Lapis*, itinerum index et signator, mille passus notabat, seu miliare, Gr. *στυμιον*.

5 *Rudis æstivas, &c.*] Inculta, immorata. *Pathos*. Eademque ruinosa. *Æstivas præstabat porticus umbras*] Arondelianus, auras. Plinius l. 2. ep. 17. 'Ipsa vero cryptoporticus tunc maxime caret sole, quum ardentissimus culmini ejus insistit: ad hoc patentibus fenestris Favonius accipit transmittitque.' Idem l. 5. ep. 6. 'Subeat cryptoporticus subterraneo similis:estate incluso frigore riget: contentaque aëre suo nec desiderat auras nec admittit.' *Gronovius*.

8 *Gestatus, &c.*] In gelidis hisce porticibus gestari veteres soliti essedo junctis mulia. Juven. Sat. 4. 5. et Sat. 7. 108. vel animi vel valetudinis causa. *Regulus*] Hic fuit Reg. ille quem Plin. epist. 5. l. 2. Regem improborum et bipedum nequissimum appellavit, quem tamen poeta palpat. *Esset equis*] Jamque excessisset.

9 *Nimirum*] Querelis ergo Deos

onerabant et maledictis impie vexabant si quos ex charis amiserant, aut si quid secus contigerat. Hinc illud frequens, 'Incensare Deos.' Sed et eorum aras ac templa lapidabant, statuas dejiciebant, et quid non? *Herald*.

10 *Quæ par tam, &c.*] Ut quæ communem desiderantium querentiumque, si Regulum oppressisset, invidiam diram ferendo non esset.

11 *Nunc et damna, &c.*] Hæc quidem damna fructui nobis et voluptati sunt, et jucunditatis hujus fructum permutare nollem porticu stante et incolumi; hæc pericula vel magno precio subeunda, quæ argumento sint nos diis curæ esse, ut in Regulo servato deorum providentiam agnoscamus. 'Scilicet is superis labor est, ea cura quietos Solicitat.'

12 *Stantia non, &c.*] Sed ruentia mox ut Regulus gestari desiit, deorum providentiam et bonitatem arguunt: vide epigr. 88. infra, *πρωταῖς*, id est, eventu affirmare. *Probare Deos*] Quid sit 'patrem probare,' docet Claudian. in Herculis laudatione: 'Inclyte principis, tardo vix editus ortu Fecisti de patre fidem.' Id est, patrem probasti, et Jovis esse te filium fecisti fidem. *Herald*.

EPIC. XIV. 1 *Casto suo gladium, &c.*] Illustre et virile in fœmineo corpore contemptæ mortis exemplum, Arria, inquam, illa heroina docuit Patrum virum suum mori. Cæcinæ Pæto, qui in partibus Scribonianis contra Claudium fuisset, ad mortem adacto, uxor Arria extractum e suo vulnere pignorem marito porrexit, eam voce: 'Non dolet.' Tacit. An. 16. Dio lib. 60. Plin. l. 3. epist. 16. egregie.

4 *Sed quod, &c.*] Tu enim vita mea mihi charior: quo salvo perire nequeo; quo pereunte, salva esse non possum. *Dolet*] *Πασχυῖς*, nam vulnus non dolet, sed facit dolorem. *Rad*.

EPIC. XV. *Ad Casarem*] Domitianum se Dominum ac Deum nostrum

appellari volentem, poëta palpani Jovi componit, imo præfert, sumpta occasione a leonibus qui lepori per rictus eorum discurrenti pepereissent. Quod Imperatori tribuit, ejus scilicet leones sunt, supra epigrammat. 7.

1 *Delicias*] Quid *delicia*, dictum Epigr. 2. Spectaculorum in fine.

3 *Toties a dente rediret*] Sic infra Epigr. 49. 'Per quos præda fugax itque reditque lepus.'

6 *Sed tamen, &c.*] Palam adulatur Cæsari ut Deo, cui pareant etiam fere. *Rad.*

EPIC. XVI. 1 *O mihi post, &c.*] Epicurea paraneas ad vitam genialiter agendam ab ipsius vitæ brevitate ducta, quæ detertere Julium quam impellere magis poterat, aut certe debuerat. *Rad.* *O mihi post, &c.*] Transcriptus hic versus ab Ovid. 4. eleg. 1. Trist. 'O mihi post nullos unquam memorande sodales.'

2 *Longa fides, &c.*] Veteris et probate amicitiæ, per annos 34. fides. vide epigr. 34. l. 12.

3 *Bis jam pæne tibi, &c.*] Pæne jam sexagenarius es. Romanos autem consularibus numerasse fastis notum est.

4 *Paucos dies*] Reliquæ vitæ, tibi jam sexagenario: vel, præteritæ, cum tibi æraminis curisque distracto perpauci illuxerint dies felices et hilares. quippe ἔτι Epicureis sonet nitide et delicate vivere, ἐν δὲ ἔτι εὖ εἰς μοι, ἢ δέ, &c. Aristoph. *Paucos*] Præteritos vel futuros. præteritos, quia non vixisti, nec genio indulaisti hætenus, nisi perraro; sed curis et laboribus multum prope totum exegisti, quod non est vivere. Futuros, cum annum jam sexagesimum attigeris, pauci jam tibi, annis senioque fracto, dies vitæ restant. *Rad.*

5 *Non bene, &c.*] Non prudenter feceris differendo voluptates in futurum tempus, quod incertum est.

7 *Catenatiquæ, &c.*] Invicem connexti. Ubi 'Finis alterius mali, gradus est futuri.'

9 *Complexusque, &c.*] Vindica, supinis manibus accipe, obvulis ulnis amplectere. *Assere*] Ad formulam assereendi alludit. Veteres enim in libertatem quempiam vindicaturi, manu predebant asserebantque, adjecta hac voce: 'hunc liberali causa manu adsero.' *Rad.*

10 *Sic quoque, &c.*] Etiam dum capessis et amplexaris.

12 *Vive hodie*] Vivere poëtis est, genio, voluptatibus, commensationibus assidue vacare et indulgere.

EPIC. XVII. 1 *Bona, sunt, &c.*] Modeste et per jocum librum suum excusat, quasi ex bonis et malis epigrammatis compactum; 'tamen æquus Judex compenset vitis bona: pluribus hisce (Si modo plura illi bona sunt) inclines.' sic infra epigr. 46. et l. 2. epigr. 8. *Bona*] Ea dicit bona, quæ virtutes omnes Epigrammatis complectuntur: mediocrem, quæ mediocrem habent artem et ingenium: mala vero levicula et vulgaria, parum ingeniosa et arguta. *Rademus. Sunt male plura*] In libro edendo saltem servari debet temperamentum, quod in melle vendendo proposuit Apicinus, doctus gulæ artifex, Epimelos 15. 'Mel malum,' inquit, 'bonum facies ad vendendum, si unam partem mali, et duas boni simul miscueris.' *Rigault.*

EPIC. XVIII. 1 *Cegit me Titus, &c.*] Monitus a Tito quoquam, uti se ab hedera ad thyrsum; hoc est, a poësi et umbra, ad Solem et forum conferret; quod magna res esset agere causas, hoc est, fructuosa et utilis; poësis vero sterilis et inanis. Epigrammatis vita est in ambiguitate τοῦ 'Magna res est' (inquit Titus) fructuosa scilicet tibi et reip. emolumento, si te a sterili poësi ad causas agendas transferas: et τοῦ 'Magna res' (invertit poëta) utilis scilicet est agricultura, quia rem augeat et amplificat; neque tamen circularis ille et improbus labor, ut fructuosus, mihi aridet: nedum hic forensis.

EPIC. XIX. 1 *Quid te, &c.*] Vinum

Vaticanum reprehendit, Falernum laudat, Tuccam ut sordidum tangit, qui convivis malum vinum propinavit, ut minus biberent. *Vtulo miscere*, &c.] Quod annos ferat vivatque, laudato.

2 *In Vaticanis*, &c.] Vile et pessimæ notæ vinum e colle Vaticano, qui Janiculo conterminus.

5 *De nobis*, &c.] Nos jugulare, tibi forte pro levi est. *Jugulare Falernum*] Infuso Vaticano Falernum occidere. Metaph. sublato vini calore animali (quam ab anima vitis habet) in acetumvertere, quod et bibentes jugulare videtur. ep. 45. l. 10. et l. 12. epig. 48.

6 *Campano*] Falerno e Campania. *Toxica sæva*, &c.] Vaticana, quæ et epigr. 92. l. 6. venenum appellat; toxicum autem a taxo venenosa arbore, vel, *κατὰ τὰ τόξα* arcus, tela, quæ barbari veneno tingunt.

EPIG. XX. 1 *Si memini*, &c.] Jocus inedentulum et tussientem aniclam. Vide epigr. 41. l. 2. et epigr. 92. l. 3.

4 *Nil istic*] Nihil amplius est, quod expnas, præter animam.

EPIG. XXI. 1 *Dic mihi*] Sub persona Cæciliani, barbarum et inhumanum hospitem insectatur; qui non tam vocarat amicos ad convivium ut essent, quam ut optima quæque vorantem jejuni spectarent, ipsique villasimis cibus vescerentur. Idem queritur Juvenalis Sat. 5. et Martial. l. 2. 43; 3. 59. &c. *Vocata*] Convivis invitatis.

2 *Boletus*, &c.] Fungorum genus nobilissimum, novissimum gulæ irritamentum, et, ut jocatus est Nero, 'cibum Deorum.' Namque venenato boleto Agrippina Claudium Cæs. extinxit, qui deinde Imperatorum Rom. more consecratus est, et in Divorum numerum relatus. 'Vilibus ancipites fungi ponentur amicis, Boletus domino: sed qualem Claudius edit,' Juven. Sat. 5. Tacit. 12. An. Sueton. Claud. cap. 44. Dio. l. 7. hinc et Seneca *de tranquillitate animi*.

4 *Boletum qualem*] Imprecatur Cæciliano fatalem cœnam et exitialem.

EPIG. XXII. *De Porsena et Mucio Scævola*] Mucius Scævola heroarum sanguis, regum terror, columen patriæ, cujus dextera labantem urbem sustentavit, Hetruriam vincentem superavit, quæque plus errando potuit, quam aliorum feriendo. Patratum est hoc decus A. U. C. CCXLVI. P. Valerio iterum et T. Lucretio Tricipitino Coss.

1 *Peteret*] *Ἀπορροῖ* assaulted, assassinated. *Regem decepta*] Porsenam. Historia nota ex Livio 2. Halicarnass. 5. Val. Max. l. 3. c. 2. Senec. epist. 68. *Satellite*] Scriba, quem, paricum rege ornatu sedentem, regem credidit. *Dextra*] Mucii Scævola.

2 *Ingessit*] Quasi per vim, etiam ipso igne repugnante se ingessit. *Sacris focus*] Accenso ad sacrificium focolo.

3 *Sæva pius*] Epitheta 'sæva' et 'pius' per Hypallagen transposita vult Ramiresius; signata potius et ad rem accommodata arbitror, ut Porsena tanta viri constantia attonitus, ex sævo hoste pietatem indueret, Mucio ad suos remisso.

7 *Major decepta*, &c.] Acclamatio epigrammatis encomiasticis solennis. Majorem scilicet laudem meretur constantia ultrix manus errantis, quam tanti facinoris fiducialis inceptio. Quanto rarius est, inquit Seneca, hostem amissa manu vicisse, quam armata. Vide epigr. 30. l. 8. et epigr. 25. l. 10.

8 *Si non errasset*] Si regem Porsenam interemisisset.

EPIG. XXIII. 1 *Quid nunc sæva*] Vide ep. 7. et 15. supra. Hic autem Domitiano adulatus magnanimitatem et generosum pectus tribuit, quali in minores prædas supplices et jacentes utuntur leones. 'Corpora magnanimo satis est prostrasse leoni, &c. At lupus, et turpes instant morientibus ursi.' Ovidius 2. Trist. 5. eleg.

3 *Servantur*, &c.] Respicit ad na-

turam leonum, qui ungulum mucrone in pedum quasi vaginas recondito incedunt, ne hebetent refringantve. Plin. 15. 8. Solinus cap. 30. *Magnis cervicibus*] Ut tauris, cervis, apris.

4 *Nec gaudet, &c.*] Spernit aquila muscas, leo leporem, Domitianus Dacos, qui hac tempestate a Domitiano coperant deficere.

5 *Vastos, &c.*] Leonis.

6 *Dacus puer*] Hostis puer. Quasi dicat, in hostes debiles Cæsar non sævit.

EPIG. XXIV. 1 *Invitas nullum*] Sub persona Cottæ, molles et effeminas sui temporis homines taxat, qui bene vasatos e balneis ad convivia, e conviviis ad lectum educebant, siebatque strenuorum hujusmodi militum in balneis delectus. *Ramires*. Cum quo, &c.] Quem in balneis mutoniatum conspexeris.

4 *Nudum, &c.*] Non bene vasatum. l. 3. epigr. 69. et 73. et l. 7. epigr. 54.

EPIG. XXV. 1 *Aspicis, &c.*] Notat hoc epigrammate Martialis nonnullos sui temporis *ἀλδφορας*, quales erant plurimi, qui sordibus, incomptis capillis, vultus ac frontis severitate et tristitia, ac verborum asperitate, non modo philosophi, sed philosophorum sanctissimi videri volebant, cum eorum vita interior, omni flagitiorum ac nequitie genere esset sæpius contaminatissima. Hoc genus hominum traduxit Juvenalis Sat. 11. *Incomptis, &c.*] Illum hirsutum, 'cujus Hispanida membra quidem et dorme per brachia setæ Promittunt severum animum.'

2 *Cujus, &c.*] Cujus gravitatem, quæ in supercilis apparet, et tu ipse, o Deciane, qui Stoicus es, revearis. *Triste supercilium*] *Σελόπιον βροχ, καὶ τὰς ὀφθαλμοὺς ἐκείνου ἐκείνου τῆς κορυφῆς.*

3 *Curios, &c.*] Continentiam Curii et rigidam F. Camilli fortitudinem, id est, qui laudat priscam continentiam et austeritatem.

4 *Nobis fronti, &c.*] 'Fronti nulla

fides.' *Nupsit heri*] Mullebricia passus est. 'Inter Socraticos notissima fossa cinædos.' Vel etiam nupsit, ut Nero Pythagoræ cuidam. Sulpic. 2. histor. sacræ. ipsi Sporus. Sueton. cap. 28. Ner. Gracchus Cornicini. Juven. Sat. 2.

EPIG. XXVI. 1 *Edæ tuos, &c.*] Quod probent Græci ac Latini. *Edæ tuos*] Hortatur Faustinum, ad quem multa sunt infra epigrammata, ut sua scripta publici tandem juris faciat, præmiumque laborum, nominis celebritatem exspectet.

4 *Nostri*] Latini. Cærops autem Athenarum conditor: Pandion instaurator: arces in tutela Palladis Athenarum præsidis. *Prætereantque*] Non prætereant, id est, omne laudis punctum illi tribuant. Metaphora a suffragiis quæ in tabulas cereas referebantur per puncta: e quibus plurimorum censu magistratus 'creari;' pauciorum, a populo 'agitari;' nullorum, 'præteriri' candidatus dicebatur. Horat. ad Pisones; 'Centuriae seniorum agitant,' &c. *Senes*] Qui maturioris iudicii: vel alludit ad Centurias seniorum, ut modo.

6 *Teque piget, &c.*] Noli te dulcissimo studiorum fructu defraudare, nominis scilicet immortalitate, et famæ in vivis dulcedine.

7 *Post te victura, &c.*] Ingenii tui fœtus, te potius in vivis, et ipse vivus ingrediatur, quam posthumus edatur.

8 *Cineri, &c.*] Vivus itaque frueri famæ dulcedine: supra epigr. 2. et epigr. 13. l. 5. *Gloria sera*] Alii legunt, *rara*, tarda, nulla, sed totum acumen est in dictione *sera*. Nam quæ optamus alicui post mortem optima et præstantissima, ea tamen ut sero contingant precamur. Sic immortalitatem seram Augusto exoptabat Horatius: 'Serus in cælum redeas, diuque Lætus intersis populo Quirini,' &c. *Herald*.

EPIG. XXVII. *Ad Sextilium*] Vide epigr. 12. supra.

1 *Quantum, &c.*] Synecdoche. quan-

tum quinti equites qui in subsellis 14. ordinum.

3 *Aqua toties, &c.*] Sextilianus ille, ne rubori ei tam frequens in spectaculis potatio esset, videri volebat aquam bibere. Interrogat poëta *Δρυαρκῆς*, 'aqua toties ebrinus esse potes?' ut si diceret, quotidie in spectaculis bibis quantum quinque subsellia, identidem ebrinus es, et tamen videri vis *ὑπερόχως*. Esse non potest, quin vinum bibas generosissimum. *Musambert*. Veli potes, quoties sitis, aquæ potu sitim tuam sedare. sic exponit Scriverius. Ego Hyperbolice dictum arbitror.

3 *Nec consectorum, &c.*] Nec ad vinum nummos solum corrogas ab assidentibus tibi in eodem gradu vel cuneo, sed et petis ærâ ulteriora a cuneis, id est, ab iis qui a fronte infra, vel a tergo supra sedent in eodem cuneo, seu ulteriore cunei grada, vel in aliis utrinque cuneis. Sunt qui de missilibus intelligunt, quæ ille bibo undequaque rapiebat: de cuneis vide Lips. de Amphith. 13. et Buling. de Circo, cap. 34.

5 *Non hæc, &c.*] Neque villa bibit vina Peligna aut Tuscana, sed generosissima Opimiana et Massica: cum tot calicum traboni magis competeret vapidum turbidumque Laletanum. *Prælis*] Præla vocat torcularia, quibus vinum exprimitur.

7 *Teste*] Est vas vinarium. Ficilibus olim vasis vina servabant ad multos annos, ne dicam sæcula: quibus etiam nota annorum et generis vini adscribebatur: unde loquendi modi prodigere, de meliore, de interiore nota, de eo quod præstantissimum est. *Rad. Antiqui Opimi*] L. Oplmio Cos. A. U. C. DCXXXIII. ea cæli erat temperies, ut vini optimi summa proveniret copia, quod in annos cc. duraret. Plin. l. 14. c. 4. *Siccatur*] Exhaustur.

9 *Fæx Laletana, &c.*] Fæculentum et turbidum vinum ex Laletania in Hispania.

10 *Si plus, &c.*] Si excedis numerum cyathorum qui in cœna sumentur decem tantum, cum lentissimæ cœnæ modus sit sextarius, qui duodecim continet cyathos.

EPIG. XXVIII. 1 *Hesterna*] Jocatur cum Procillo, quem inter pocula per jocum pridie invitarat. *Hesterna tibi, &c.*] Ego post quinquagenos cyathos (inter scyphos autem dicta, indicta; facta, infecta oportuit, tanquam in vino inscripta) bene potus te invitaram: tu serio et sobrie accepti: idque citra bonos mores et satis cum periculo.

2 *Quincunces, &c.*] Quinque cyathos continet quincunx, dividitur enim sextarius (ut As in 12. uncias) in cyathos 12. 1. uncia. 2. Sextans. 3. Quadrans. 4. Triens. 5. Quincunx. 6. Semis. 7. Sextunx. 8. Bes. 9. Dodrans. 10. Dextans. 11. Deunx. 12. Sextaria. *Peractæ*] Exhaustæ.

3 *Mecum*] In ædibus meis: non mecum apud alium.

4 *Tu factam tibi rem*] Certam, indubitam, et absolutam rem, non promissam tantum significat. Tam cui confectum negotium et voti compos est. *Rad. Mus.*

5 *Et non sobria*] Ebria pro seriis ac sobriis acceptati. Sic 'Reges dicuntur multis urgere culiculis, Et torquere mero, quos perspexisse laborent.' Tyrannicum autem excipere ebriorum simplicitatem, et advertere quæ bene potis excidant.

6 *Exemplo*] Esset enim nimis periculosum exemplum, si quæ ab ebrio excidunt, essent notanda: et si per jocum dicta vel inter pocula, serio accipias, et sic convivæ periculum creas. Hic tamen de promissionibus tantum vocationum in cœna factis loqui videtur. *Raderna.*

7 *Micæ, &c.*] Odi, o Procille, memorem compotorem.

EPIG. XXIX. 1 *Hesternò fatere, &c.*] Negando magis affirmat, cum subjicit 'in lucem bibit,' hoc est, diem noctemque potando continuat: excusando

Acerram acris iaculat. *Hesterno mero*] Jocus ex homonymia. Hesternum merum et hesternam crapulam appellabant, quam ne nox quidem concoquere potuerat; quod erat valde probrosum. Virg. in Sileno: 'Inflatum hesterno venas, ut semper, Iaccho.' Sic ἄδελφον μέθυ, Græci dicunt. Poëta ergo dicit eos falli, qui mane quum Acerræ occurrerent hesternum fœtere mero eum existimarent: quare? quia computationem in lucem protraxerat. Claudian. libro II. in Eutropium: 'Inter quæ tumidus leno producere cœnas In lucem; fœtere mero,' &c. *Herald*.

2 *In lucem*, &c.] Computationes in lucem protrahit, adeoque noctis non diei hesternæ merum olet.

EPIC. XXX. 1 *Fidentine*, &c.] Ludit in dialogia vocum, *mes, tua*; perstringitque plagiarium Fidentinum, carminum, inquam, alienorum furem. Plagiarium hunc poscit infra epigr. 39. 54. 73.

4 *Si dici tua*, &c.] 'Nam quod emis, possis dicere jure tuum.' 1. 2. epigr. 20.

EPIC. XXXI. 1 *Chirurgus*, &c.] Adspirabat chirurgus Dianus ad nobilissimam medicinz partem, ut Clinicus tandem Imperatores lecto affixos viseret curaretque: desperans tandem, nescio qua de causa, se ad Libitinam contulit, e chirurgo vespillo factus, nec minus interea Clinicus. Est enim argutia epigrammatia in voce κλινικός, quæ et 'lectum' et 'feretrum' significat. Clinicus item medicum et sandapilarium seu vespillonem. vide infra epigr. 48. et epigr. 74. 1. 8. Notus est jocus Diogenis in quendam, qui ex malo athleta factus est æque bonus medicus. *Vespillo*] Est ille, qui effert corpora ad sepulturam, et qui quasi veste spoliæ mortuum: vel a vespere dictus, quoniam majores ea hora sepeliebantur.

EPIC. XXXII. 1 *Hos tibi*] Voverat Encolpus, Anli Pudentis centurionis amasius, crines suos Phœbo,

ut primum dominus suus ad primipilatum (quæ proxima erat dignitas) eveberetur. Rogat Deum poëta ut puerum quam citissime voti compotem reddat, quod utrique eorum gratum sit futurum. vide epigr. 49. 1. 5. *Phœbe, vovei*, &c.] Excedentes ex ephebis comæ (quam pueri aluerant) detōnsæ primitias Phœbo consecrabant, plurimi Delphos profecti. Æsculapio alii, alii finivis patriis, aquæ hunc honorem tribuentes, ut alimonis parenti, vitæque conservatrici. Lucian. περὶ τῆς σιμύλης θεοῦ.

6 *Fusa lactea*, &c.] Hic enim habitus delicatiorum et perditorum puerorum. Horat. 'Et quæ nunc humeris involitant, deciderint comæ.' *Juba*] Metaph. comæ.

8 *Tonsum*, &c.] Compotem voti, assecuto scilicet Pudente primipili dignitatem, ut tondeatur. *Sero virum*] Quo diutius amore ejus fruatur Dominus.

EPIC. XXXIII. 1 *Non amo te, Sabidi*, &c.] Odi te Sab. gratis, neque enim odii mei rationem reddere valeo, an ab animi pravitate, morum dissimilitudine, et syderum contrapositione, antipathia, genio infesto, seu malo omine. Ita Senecæ Thyestes: 'rapior et nescio quo, sed rapior.' et, 'Nihil timendum video, sed timeo tamen.' Vel argutius, merito te odi, neque tamen per modestiam licet effari odii mei causam. vel propter oris tui impuri graveolentiam non sustineo apud te longiore uti sermone, hoc tantum dico, 'Non amo te.' et ad hanc expositionem facit epigr. 17. 1. 3. *Amo*] De omni amicitiz genere dici potest. Nam ut aliquem serio amemus, animi propensio accedat necesse est: hæc si abest, frustra amari desideramus. Sed quandoque non solum non amamus, sed etiam odio habemus sine causa. Aliud est non amare, aliud odiasse. Sunt igitur quædam odia gratuita, quæ a cæco animorum impetu. *Herald*.

EPIC. XXXIV. *De Gellia*] Sæpius

mordet hanc Gelliam poëta, lib. 3. 5. 8.

2 *Jussæ lacrymæ*] Fletum juxta acrisum in promptu habet fœmina, sæpiusque more, quam amore plorat. Hinc Juvenal. Sat. 6. 'Uberibus semper lacrymis semperque paratis In statione sua, atque exspectantibus illam Quo jubeat manare modo.'

3 *Quisquis laudari, &c.*] Quisquis e lacrymis laudem captat, quæ turpius nunquam fluunt quam ubi finguntur. Tum stultius nihil est, quam famam captare tristitiæ, et lacrymas approbare: vide epigramm. Græca l. 2. tit. 15.

EPIG. XXXV. 1 *Incustoditis, &c.*] Janitorum enim ministerio usæ istæ Domini. Ovidius l. Amor. 6. eleg. *Et apertis*] Poterant enim fores non custodiri, et tamen esse clausæ: sed utroque furorem Lesbicæ expressit magis. *Ramires.*

2 *Furta tegis*] Furtiva Veneris gaudia, adulteria: 'celari vult sua furta Venus.' Tibul. Pulmannus legendum censet *facta*, sed minus apposite.

5 *Meretrix abigit, &c.*] 'Ignotomere- trix corpus junctura Quiriti Opposita populum submovet ante sera,' &c. Ov. l. 4. eleg. lib. 3. Amorum, cui consonat, si non ortum debet hoc epigramma. *Veloque utraque*] Velo ex centonibus janus appenso, ne per forium rimas introspecti possit.

6 *Summanii, &c.*] *Summanii*, id est, lupanarium in Summænio, namque hic habitabant meretrices: unde 'Summanianæ uxores' dictæ, ut et 'Suburanæ.' Subura namque Varro lib. 4. de lingua Lat. dicta quod sub muro terreo Carinarum, ut et Summænium quod sub antiquis mœnibus: hic autem contrahitur ex Summænio. Aliis placet ut sit Ablativus Adjective, mihi non ita.

7 *Chione, Helide, &c.*] Prostibulo illius temporis, vel nomine forte fictitio.

8 *Abcondunt, &c.*] Atqui hæc Summænia veterum miorum monumenta

tegunt vulgata illa prostibula: vel intellige diobolaria illa scortilla servis et infimis hominibus prostantia inter sepulchra et monumenta, quas epigr. 93. l. 3. 'bustuarías' appellat 'mæchas,' vide Turneb. l. 13. c. 19.

9 *Censura*] Pro quacunque reprehensione snimitur.

10 *Deprendi*] Deprehendendi verbum solenne est de iis, qui in aliquo crimine et re turpi deprehenduntur. Hinc Juvenal. Sat. 6. 'Nil est audacius illis Deprensus: iram atque animos a crimine sumunt.'

EPIG. XXXVI. 2 *Nec quos, &c.*] Excusat epigrammaton linguam, id est, verborum lascivam licentiam, quam præteritione excusavit in Epistola, exemplo multorum, qui ante se epigrammata scripsere. *Ramires.* Nec graves epopœias et tragœdias, quas 'prælegat tumidus rauca voce magister,' ut hortatur Musa ep. 3. l. 8.

5 *Non possunt, &c.*] Ita nec epigrammata sine lascivia et aculeo.

6 *Quid si, &c.*] Quemadmodum inepte faceret ille, qui Thalassionem (carmen omni verborum obscenitate et conviciorum licentia refertum, ut novæ nuptæ aures returaret) pudicis verbis nec Fescennino convenientibus conderet: non minus absurde ego, si epigrammata scriberem lingua non epigrammaton, quæ verba amat lasciva, aperta, et dominantia. *Thalassionem*] Carmen nuptiis solenne apud Romanos, ut Hymenæus apud Græcos: cuius nomen et inventionem nonnulli trihunt militi cuidam Hersiliæ ad Romulum ferenti in raptu Sabinarum: alii παρά τὸ θαλάσσιον, quod puellæ ad nubilem ætatem lanificio exercitæ, nupturæ jam primo ad limen mariti venientes, postes laqueis ornabant vittis: alii dicatum tradunt nescio cui Thalasso deo boni in nuptiis omnis: alii Veneri θαλασσίᾳ pontigenæ, quæ dea γαμήλια et γαμεύλλας, propter hamoris salsi vim animalelem et fecundam. Turneb. l. 11. c. 17.

8 *Quis Floralia, &c.*] Si quis poscat ut in Florilibus (de quibus supra epigr. 3.) non pudæ agant meretriculæ, si quis in togatis meretricibus requirat pudorem matronarum, quarum propria est stola; aut si quis stola matronali tegi velit meretrices; desideret idem in epigrammatis verecandiam, quod utique absurdum æque erit. *Stolatum pudorem*] Perinde est ac si matronalem verecundiam diceret. Sed et Cælius Cæsar Caligula, 'Liviam aviam suam Ulyneem stolatum' appellabat per jocum, tanquam mulierem occulte astutissimam. *Torrens.*

11 *Ne possint*] 'Quæ tunc denique habeant saltem aculeorem, Si sint mollicula ac parum pudica, Et, quod pruriat, incitare possint.' Catul. eleg. 16.

14 *Castrare, &c.*] Petulantiam, verba lasciva et libidiosa tollere.

15 *Gallo turpius, &c.*] Galli sacerdotes matris Deum erant omnes castrati. Priapus hortorum præses prægrandi pene (ut Veneris filium decet) conspiciendus: ut itaque minime deceret Priapum (cujus sola admiratio in hac parte) castrari, ita nec epigrammata (quæ lascivia et aculeo maxime placent) prurita orbari.

Epig. xxxvii. 1 Lucane, vel si Tulle, &c.] Nobilis par fratrum, quorum plium amorem celebrat, confertque cum Castore et Polluce, et utrique utrumque præfert. Laudat eundem Plinius Sec. epist. 16. l. 8. vide et epigr. 52. l. 9. et Tacit. 3. Hist.

3 *Nobilis hæc, &c.*] Si possitis per mortem alternam vobis invicem indulgere vitam, quod de Castore et Polluce Lacedæmonia, Leda filia, ferunt poëtæ. *Nobilis*] Certamen nobile de morte alterius pro altero subeunda: ut apud Ovid. 3. de Pont. Eleg. 2. 'Ire jubet Pylades carum periturus Orestem, Hic negat, inque vicem pugnat uterque mori.'

6 *Vive tuo frater, &c.*] Ego in æter-

Delph. et Var. Clas.

na mortis conditione manebo, ut in æternum vivas: itaque vive meum atque tuum ævum.

Epig. xxxviii. 1 Misero, &c.] Præposteram foeminarum luxuriam hoc epigrammate taxat sub nomine ficto Bassæ, quam nominat etiam multis in locis. De eadem luxuria conqueritur Plin. l. 23. c. 12. In tam vilem nomen formato. vide epigr. 12. l. 11. Clem. Alexan. Pæd. l. 2. c. 3.

Epig. xxxix. 1 Rectus, &c.] Pro more poetarum, qui carmina sua recitabant publice in æde Apollinis Palatini, theatris, templis, hortis, &c. vel private et coram paucis. *Meno est*] Joens ab accidente. Imitatus autem hoc epigramma Ausonius, epistol. ad Theonem: 'Hæc quoque ne nostrum possint urgere pudorem, Tu recita, et vere poterunt tua dicta videri.' *Fidentine, &c.*] Hunc exagitat supra epigr. 20. infra epigr. 54.

Epig. xl. 1 Si quis] *Χαρακτήρις* heic Martialis hominem singularis et raræ probitatis. Talem describit Septimium Plin. Epist. 9. l. 2. 'Habet avunculum C. Septimium, quo nihil verius, nihil simplicius, nihil candidius, nihil fidelius novi.'

3 *Aves*] Priapos illos propter amicitiam sincere cultam decantatos, Herculem et Thesenn, Damona et Pythiam, Pyladen et Orestem, &c. *Fama annus*] Id est, fama vetusta, diuturna, multis retro seculis celebrata. Ita Catullus, 'et facite hæc charta loquatur annus.' et noster epigr. 4. l. 12. 'Fama loquax; chartaque dicet annus.'

3 *Cecropia, &c.*] Græca Romanaque scientia et artibus imbutus. ut supra epigr. 26. vers. 3.

4 *Vera simplicitate*] Hæc est summa ac pæne omnium, quas in Deriano commendat, virtutum *εὐποχία*. Mores certe hominum eo reciderunt, ut quæ natura sua laudem merebantur, ea sapius vitio, aut probro vertantur. Simplicitas ac bonitas summa olim ho-

Martial.

4 A

minis probi ac pœne sola commendatio erat. Postquam vero hæc virtutes aliorum malitiæ, calliditati, et fraudi expositæ esse cœperunt, 'bonos, simplices, minime malos,' *εὐθεῖς, χρηστοὶς*, appellarunt homines parum cautos, et sæpe stolidos. *Herald.*

5 *Recti custos, &c.*] Stoicæ disciplinæ satellites et sectator. *Recti custos*] Hæc virtus ab eadem simplicitate, sive potius virtutis illius effectus. Nam viri vere simplices, et ab calliditate alieni, id tantum spectant, quod verum, rectum, justum existimant, de eventu securi. *Herald.* *Imitator honesti*] Immo *mirator*, ut optimi quique codices. Est 'mirari,' eleganter, magni facere, et quæ fas, imitari. Sic Ovidius in epist. Phyllidis ad Demoph. 'Quod solum excusat, solum miraris in illo.' Statius ad Crispinum: 'nequævo cedere fratri, Mirarique patrem, miseræque ignoscere matri.' Sic Græcis et *θαυμάζω*. *Gronovius.* *Imitator honesti*] Qui honestum utili præferat, atque eo tantum consilia sua referat. Lucanus de Catone: 'Justitiam cultor; rigidi servator honesti.'

6 *Et nihil, &c.*] 'Et qui eo pervenit, ut nihil roget Denm, nisi quod rogare possit palam.' Seneca epist. 10. 'qui aperto vivit voto,' nec 'Labra movet metuens audiri.' Cujus vota aperta sint, et ad Pythagoræ præceptum formata, *μετὰ φωνῆς εὐχæ*: quod est hominis simplicis, et qui sic cum Diis loquatur quasi homines audiant: sic cum hominibus, tanquam Dii audiant. Sane hæc est nota hominis ad unguem probi. *Heraldus.*

7 *Si quis erit magna, &c.*] Uno verbo, si quis est vere *μεγαλόφρων* et *μεγαλόφυχος*, hic est quem depinximus: nam animi magnitudinem omnes hæc dotes consequuntur, et omnia ista animi magnitudo complectitur et ornat. *Herald.* *Magnæ subnixus, &c.*] Fortis et constans, supra hoc nomine collaudatus, epigr. 9.

8 *Dispercam, &c.*] Execrationis formula.

EPIC. XII. 1 *Qui ducis, &c.*] Imprecatur Zoilo invidenti, ut, id quod facit, solas faciat; hoc est, solus aliis invident, nemo illi. Nam eruditus et excellentibus tantum invidetur a minus eruditis. Indoctis enim et fatuis nemo invidet, uti nec infelicibus. 'Invidia Siculi non invenere tyranni Majus tormentum.' Qui vultum addacis ad tristitiam, qui contracta fronte hæc improbas.

2 *Omnibus, &c.*] Infans omnium sis precor, qui habeas cur omnibus invidas: cur tibi, nemo.

EPIC. XLII. 1 *Urbanus, &c.*] Epigramma hoc Satyricum est, et simul *ἀνιδεον*. Docet enim poëta in persona Cæcillii, quid urbanitas a scurrilitate et stolidâ procacitate differat; et quam sæpe contingat, ut, qui urbani et faceti videri volunt, in scurrilitatem incidant. Urbani ergo Gr. *δωρῶν* vel *εὐπράγελος*, homines erant elegantis ac faceti ingenii, qui dictis et salibus suis risum non tam captarent quam exprimerent, idque cum moderatione quadam, et habita non personarum modo, sed temporis etiam et verborum ipsorum ratione, ita ut tristibus et parum politis hominibus, quales rure sæpius aut nascuntur aut fiunt, opponerentur, quos ideo Græci *ἀγρίους καὶ σκληροὺς* appellavit. Et profecto plebecula sæpe in urbibus procax potius est quam urbana, nec humanitate illa, quæ hominum politiorum propria est, tincta. *Herald.*

2 *Vernæ es*] Scurra impudens et procax; vernæ autem qui in villis vere nati, &c. Festus. horum vero propria dicacitas, servillis assentatio et male dicentia epigr. 3. l. 10. vers. 1. Quorundam *γελωτοποιῶν* joci erant innocentes; aliorum contra procaciores et petulantiores, quales vernarum, quorum dicacitate delectabantur, atque eos 'quidam in hoc mercabantur procaces, et eorum impudentiam acue-

bant et sub magistro habebant, qui probra meditate effunderent,' inquit Seneca lib. de Tranquil. vitæ 2. Hinc 'vernile dictum' apud Tacit. lib. 3. *Herald*.

3 *Hoc quod Transiberinus*] Sequuntur exempla hominum stolide procacium et petulantium, quales sunt tenues pæne omnes et abjectæ conditionis homunciones; atque in illa maxime, qui villi mercimonio vitam tolerant: ut 'Transiberini ambulatorum,' qui trans Tiberim ambulant ac pererrant, quisquillas suas venditantes. *Herald*. Vel ut Turneb. vult, eam partem urbis inhabitantes. lib. Advers. 24. c. 43. et l. 19. c. 6. *Transiberinus*] In ea urbis parte, quæ trans Tiberim, ibi habitabant Judæi, et cætera plebecula, quæ sordidissimis victitabat servicia. vide vers. 4. epigr. 93. l. 6. *Ambulator*] Peripateticus vagus, qui obambulans promerchalia clamitabat, *brimstone-matches for broken glasses*. Diphilus, κατὰ τὴν ὁδὸν πωλεῖν... βοήθεια: Πέδη, βαρυνίδας, θερμακνύμενος, στήφυλα. 'Rupto qui possit sulphura vitro.' Javen. 5. sat. nostr. epigr. 3. lib. 10. vers. 4.

4 *Pallentia sulphurata*] Ligna exilia sulphure ab utraque parte intincta. Plin. l. 36. c. 19.

5 *Otiæ*] Qui plebeculæ feriatæ, Circo scenæque vacanti, et dnas res anxie optanti, Panem et Circenses, cicer maceratum venditat.

6 *Madidum*] Coctum.

7 *Custos*, &c.] Agyrta, circulator, medicus circumforaneus: a *Mountebank*, a *Quack salcer*: qui collo et brachiis implicitas circumferebat viperas, quas velut innoxie essent, incantaverat; vel adversus noxiarum morbus se medicamentis munierat sanaræ, quo theriæ et alexipharmacis, quæ venalia gestabat, fidem faceret.

8 *Pueri salariorum*] Cetariorum seu ταρχονάων servi et filii, villissimum genus hominum: ταρχοναλείον, locus,

ubi τάρχοι seu salsamenta venduntur, cibis tenuiorum et rusticorum. *Raderus*.

9 *Fumantia*] Coqui viles circuibant popinas, carnes et alia edulia vendentes, et tomacula, quæ farcimina quidam erant ex carnibus minute concisis. Hæc ferebant in ollis cooperitis, quo calida essent: ideoque dixit 'fumantia,' id est, vaporem ex se emitentia. *Raucus*] Clamore, dum promerchalia clamitat tomacula.

10 *Tepidis coctus*, &c.] Cooperitis ollis, vel calefactorio subjecto ne intepescant.

11 *Non optimus*, &c.] Exodiorum et Atellanarum autor, neque ille optimus. De exodiis et Atellanis vide quæ ad Juvensl. 3. Sat. 175. et 6. 71. Turneb. lib. 3. cap. 17.

12 *De Gadibus*, &c.] Qui puellas saltatriculas e Gadibus insula, levitate et lascivia famosas, circumducebat ad quæstum. Atqui hic improbus magister est πορροβοσπός. Apud Comicos sæpe 'Impurus leno' illa est proprie βέλυσος. Improbus, ἀναδής, ἀπονοσημύτος.

13 *Vetuli loquax*, &c.] Perfrictæ per se cinædi fronti indies adauget impudentiam et loquacitatem ætas vitii indurata: sed et intelligi potest de irratione. vide epigr. 28. l. 2. et l. 11. epigr. 62.

14 *Quare desine*, &c.] Quare desine tibi videri urbanus et facetus, qui spurcissima hæc animalia, atque ipsa urbis καδδματα καὶ πορρήματα improba scurrilitate longe superes.

16 *Galbam salibus*, &c.] Cæcilium Galbam Cæsaris Augusti illum norionem, qui in Mæcenatis gratiam doctus erat vigilanti stertere naso. Juv. Sat. 5. vers. 4.

17 *Possis vincere*] Te posse putes. *Sextium Caballum*] Scurram dieacem, quem Raderus Sextium Gallum vere dici putat, de quo Suetonius c. 42. Tiberii.

18 *Nasum*] Acumen et argutiam joci et derisionis, cui dicatur nasus, supra epigr. 4. vers. 6.

19 *Ludit qui stolidus*, &c.] Singula verba advertenda sunt et expendenda. Quod Græci *εὐτραπέλιον* dixerunt, id ipsum Latini 'urbanitatem' appellarunt: ut et 'dicacitatem' et 'cavillationem': quæ quomodo inter se differant docet Tullius lib. 2. de Oratore. 'Etenim cum duo genera sint facetiarum, alterum æquabiliter in omni sermone fusum, alterum peracutum et breve, illa a veteribus superior cavillatio, hæc altera dicacitas appellata est.' Non autem temerarium est quod addit epithetum: nam 'stolidam procacitatem' appellat Martialis, importunam et insulsam dicacitatem, qualis esse potest hominis stolidi et insulsi, καὶ δωρεχέως. *Herald.*

20 *Non est*, &c.] Non est Sextius Gaballus, sed caballus, quadrupes bellua: epigr. 9. lib. 10. Dividit ergo quæ conjuncta videbantur; atque jocus est ex eo, quod ex parte tribuitur, ex parte negatur. Ait igitur hominem tam proterve stolidum non esse Sestium, sed Caballum, id est quadrupedem et bestiam insulsam. *Herald.*

EPIG. XLIII. 1 *Conjugis audisset*, &c.] Historia nota ex Plutarchi Bruto. Valer. Max. l. 3. c. 2. et l. 4. c. 6. Dione 47. Appiano civil. bell. 4. &c.

3 *Non posse negari*] Non posse impedi: idque probat exemplo patris sui.

4 *Satis hoc*, &c.] Alii 'fatis hoc docuisse patrem': id est, morte non vulgari. τὸ τραῦμα καὶ τὴν γαστέρα ἐβόων ἰσχυρῶς, καὶ δακτύλοις ἔρπονόν, καὶ τὰ σπλάγχνα διαβόοντων. Appian. lib. 2. civ. bel. *Patrem*] Catonem, cujus morituri illa vox: 'An escis paulisper spiritu represso, aut capite ad parietem illiso emori licere?' vide supra epigr. 9. vers. 1.

5 *Bibit ore*, &c.] Hæustus sane callidus, sed gloriæ plenus et plus quam fœmineus.

6 *I nunc, et ferrum*] Insultantis et irridentis Porcæ victricis vox.

EPIG. XLIV. 1 *Bis tibi tricen]* Sexageni convivæ a Mancino vocati, inter quos Martialis, aprum appositum spectantes non gustavere. Ludificatus poëta et iratus imprecatur Mancino aprum, non quem ipse absumat, sed a quo ipse absumatur. *Raderus.*

2 *Here*, &c.] Antiquæ pro 'heri.' *Aprum*] 'Aprum ad convivia natum.' Quem integrum mensis inferebant Romani. Plin. l. 8. c. 51.

3 *Non quæ*, &c.] Non nobis apponebantur uvæ duraciæ, non, &c. vide l. 13. epigr. 22. *Melimela*] Poma quædam mustea dicebantur, quod celeriter mitescerent; eadem novissimis temporibus dicta sunt 'melimela,' a mellis sapore. *Calderin.*

5 *Non pyra*, &c.] Non pyra serotina, quæ ad maturitatem pendent ab arbore vel in cella, vinctulo religata e genista lenta. *Genista*] Virgultum est, unde pendent suspensi fructus: fractus contumax, et in alligandis vitibus vinculi usum præstat.

6 *Imitata breves*, &c.] Quæ βαλανσίου, id est, floris colore imitantur rosas, flores brevis ævi: aliis, quod ipsa arbor brevis ævi sit, testante Plinio, l. 16. c. 44. *Raderus* arbitratur malum granatum esse, et non aliam ob causam dictum imitari breves rosas, quam quod malus punica sit brevis ævi in genere arborum, ut rosa florum.

7 *Rustica*, &c.] Nec calatbo rustico allato apponebatur nobis meta lactis, id est, lac coagulatum in formam metæ Circensis, id est, inversi turbinis seu pyramidis coactum. Angl. *curd or fresh cheese. Lactantes*] Non lactentes, ut alii legunt. Lactens enim est, qui sugit lac; lactans qui continet in se lactem humorem: matres lac-

tautes, pueros lactentes dicas. *Rad. Flaccus*] A ferendo sic dicta, qua fructus ac necessariae res feruntur. 'Meta lactis,' est caseus seu coagulatum lactis in formam metae coactum, cujusmodi et hodie mensis inferuntur.

8 *Nec de Picenis*] Olivae in Piceno agro laudatissimae.

9 *Nudus aper*] Non inconditus (at volunt quidam) sed absque aliis cibis et obsequiis illatus. *Qualisque, &c.*] 'Nec dignus ferro Meleagri,' sed qualis ab inermi nano confici possit.

11 *Et nihil, &c.*] Neque cum carptor scindens praemini strabat, sed tanquam in Amphitheatro nobis pro spectaculo exhibitus est.

14 *Sed tu ponaris, &c.*] Sed tu obijciaris apro discerpendus, ut Charidemus a Domitiano.

EPIG. XLV. 3 *Major nobis*] Elegans jocus Martialis. Stella, si tibi molestum est bis a me celebrari ludum leporum ac leonum, tu me ultum eas, et bis in cena saepiusve appone leporem: illa mihi poena magna voluptas. *Rad. Major charta*] Musambertius interpretatur chartam majorem, Augustanam seu Liviam, qua forte ad Domitianum scripsit epigr. de Lep. minorem; Hieraticam, qua hoc ad Stellam, &c. Raderus intelligi vult libellum de spectaculis pro minori, hunc primum pro majori. Ramiresius 'majorem et minorem' pro quacunque charta, vel iunni longum illud epig. 105. infra et aliquod ex his brevioribus: dispiciat lector.

4 *Mihi*] Mihi ad cenam vocato.

EPIG. XLVI. 1 *Edita ne brevis, &c.*] Ne haec charta mea pereant per libellorum brevitate; faciam quod Homerus, qui saepius idem hemistichium, et inter alia hoc τὸν δ' ἀραυσιόπερος, nonnunquam integros versus repetit: ita ego saepius recurro ad leonem et leporem.

EPIG. XLVIII. 1 *Nuper erat, &c.*]

Effert usque modo aegros, quos per imperitiam occiderat, efferendos a libitinariis; nunc mortuos ipse, Clinicus utique. supra epigramm. 31. Vel cum esset Clinicus seu medicus imperitus, multos aegros occidebat efferbatque, factus vespillo, idem facit, quod fecerat ante: hoc est, effert mortuos quos occidit, quod est Vespillonis. *Raderus.* Vel medicus 'efferbat,' pro faciebat ut efferrentur.

EPIG. XLIX. *De leone et lepore*] Supra epigr. 7. &c.

1 *Magistri, &c.*] Custodes leonum; mansuetarii.

4 *Nec nihil, &c.*] Robur scilicet animosque sumit a leonis magnanimitate. tum ut tutius in rieta leonis, quam vel in arena esse videntur.

7 *Lepus improbe*] Id est, lascive, Indibunde. *Saucy.* Supra: 'Lascivos leporum cursus.' Sic epigr. 20. l. 3. 'An aemulatur improbi jocos Phædri?' Sic usurpata saepe ea vox apud scriptores illius aevi. *Herald.* Infra epigr. 105. vers. 3.

EPIG. L. 1 *Vir Celtiberis, &c.*] Ad Licinianum ad Celtiberos suos proficiscentem mittit hoc epigramma, et depingit ea omnia loca, quae visurus est, ut eum invitet eorum amenitate proposita ad vitam rusticam et genialem. Vide in hoc lemma Turnebum l. 23. Advers. c. 25. *Non tacende*] Clarissime Liciniane, qui decus et colamen es Hispanie.

3 *Altam*] In monte sitam. *Liciniane*] De quo Plinius l. 4. epist. 11. *Bilbilis*] De Bilbili oppido Hispaniae et patria Martialis scribit Plin. l. 89. c. 14. Bilbilis Trogoetiam l. 44. fluvius est ferrum durans.

8 *Pomona, &c.*] Hortorum dea.

9 *Tepidi, &c.*] Qui retinent *Tepidum*, exponunt *lene*, leniter. Vel tu, Liciniane, natationibus operam dabis in fluvio Congedo leniter fluente, et solibus aestivis calente. Turnebus legit, *Tepide natabis lece*, vel *lene*. Alii *Tepidi*

inmatabis: alioquin otiosum alterum fuerit epithetum, et finī prioris vocis initium sequentis accrevisse verisimile est. Heraldus tamen legit *Tepidum*, et nihil dicit obstare quo minus *lene* *ἐπιθετός* tribuatur *vado*, quamvis tepidum præponatur. Neque enim novum est, duo epitheta eidem dictioni adjungi, quod Græcia usitatissimum est. *Lene* etiam adverbialiter accipere potes. Ut autem pro navi accipiat, quod volunt viri doctissimi; et ut aliquando accipitur, heic mihi persuaderi nequit. Nam nantibus quid *lene* seu navi, aut cymba opus est?

10 *Mollesque nympharum*, &c.] Lacus enim Nymphis sacri: et nympha quasi lympa. *Molles*] Non rapidi, sed leviter stagnantes: et omnis aqua mollis.

11 *Remissum corpus*] Æstu longo solutem. *Adstringas*] Refrigeres: meatus enim corporis claudit frigida aqua. *Brevi*] Non alto.

12 *Salone*, &c.] Fl. juxta Bilbillim, quo temperatur est optimum ferrum, cujus ibi secturæ plurimæ.

18 *Nemea*, &c.] Fons gelidissimus.

19 *December*] Pro ipsa hyeme. *Impotens*, &c.] Meton. efficientis: sæva.

20 *Rauco mugiet*] Fremente et sæviante.

21 *Aprica*] Calida, soli exposita. *Tarraconis littora*] Sub hyemem sc. scedes Tarraconem, cælo temperato et elementi subjectam.

22 *Laletania*] De Laletania Plin. l. 3. c. 3.

23 *Ibi illigatas*] Vide Turneb. libro ult. cap. ult.

24 *Vernos apros*] Mallem *vernus apros*, quod et probant Turnebus et Gruterus. *Vernus* autem *apri*, sunt indigenæ et in vivariis nati.

25 *Rumpes equo*] Franges, ut supra ep. 23. vel venatū delassabis et occides. ep. 14. l. 12.

26 *Cervos*, &c.] Quibus capiendis

studium cursus et voluptas minor quam in lepore. Non tamen cervos villico comedendos vult, sed captandos tantum.

27 *Vicina in ipsum*] Villam intelligit in silvis mediis sitam.

28 *Infante*, &c.] Villici infantum turba rustica. ep. 66. l. 4. vers. 10. Sic Horat. l. 2. Carm. od. 18. 'In sinu ferens Deos, Et uxor et vir sortidosque natos.'

29 *Vocabitur*, &c.] Invitabitur venationis socius ad convivium ut vicinus, nec erit opus vocatore servo.

31 *Lanata nusquam pellis*] Plinius l. 7. ep. 3. 'quousque calcei nusquam? toga feriat?' Suet. Octav. 73. 'Et forensia autem et calceos nunquam non intra cubiculum habuit ad subitos repentinosque casus parata.'

Gronov. Lanata, &c.] Non aderunt nobiles tum, quibus in calceis lunulæ formam gestare moris erat; literam scilicet C. notam centenarii numeri patriciorum a Romulo institutorum: vide et conjecturas Plutarch. probl. 76. Colerus legit, *lanata nusquam pellis*. Sed non video quo jure hæc lectio sollicitari queat. Quod profert de pellitis vectibus, *ὅς ἔπλετο τοῖς τοῖς Ἀδωνίου*: neque enim hic de Gothorum vestibus, de quibus intelligendus Sidonii locus, quem adfert ille. De lunatis autem calceis nobilium, passim statuit Juvenalis, alii: et vide Junii Adag. 'In astragali nobilitas.' *Nusquam toga*] Non togati ante ambulones, clientes et cæteri sportularum salutationemque asseclæ: epigr. 47. vers. 4. et epigr. 51. l. 10. Martialis ergo innuit, illam turbam togamque molestam non occurrere in Hispania ut Romæ; ibique se opimo otio et quiete frui posse.

32 *Olidaeque*, &c.] Et purpurati, muricis infectionem olentes. Vel 'olidas' dixit a lotio fortasse quo temperabatur purpura: vide epig. 4. l. 4. vers. 6.

33 *Horridus Liburnus*] Præco pub-

licus e Liburnia oriundus, cujus in concilium vocantis, reos citantis, actiones proclamantis vox, non paucis horrorem incutit. *Querulus*, &c.] Frequentibus querelis patrono molestus.

34 *Viduarum procul*] Improlium. Quæ importunæ et satis cum imperio defunctorum virorum res administrant, patronorum usque operam exigentes. Viro ergo mortuo, tuoque olim patrono, viduæ ejus jam impetranti omniæque administranti parere cogeri. Imperiosius et arrogantius imperant femine quam viri, propter innatam superbiam: unde Juvenalis: 'Intolerabilius nihil est, quam femina dives.' *Raderus*.

35 *Rampet altum*] Qui tua sub galli cantum ostia pulsat. *Pallidus*, &c.] Anxius, canasque metuens.

37 *Mercetur*, &c.] Alius irrequeto labore aucupetur insani populi auram, sibi tanquam deserto patrono acclamantis, *σφῆς*. vide supra epigr. 4. vers. 7. *Inanum sophos*] Contradictio implicita, vel Hypallage, 'plebis insanæ.' Nonnulli enim ex Romanis poetis solebant mercede conducere auditores, et laudatores carminum, atque ita inercari acclamationes illas. Quod Martialis lib. 6. testatur: 'Quod tam grande sophos clamat tibi turba togata; Non tu Pomponi, cœna diserta tua est.' Ut et Horat. 'Non ego ventosæ plebis suffragia venor Impensis cœnarum, et tritæ munere vestis.'

38 *Felicius*] Horum qui plebis laudibus tumidi et forensibus negotiis occupati se felices credunt, digni sane misericordia.

39 *Veroque gaudio*] Gaudio tranquillæ vitæ, curis et molestiis liberæ, non sollicitæ. *Non superbus*] Non ambitiosus, non levis populi aura inflatus.

40 *Sura*, &c.] Palphurius Sura, cæterique laudis avidi cæcidici foro vacent. Tu, o Liciniane, laudam satis amplum titulum cumulumque conse-

cutus in posterum, citra gloriæ jacturam aut infamie notam, otio et quieti indulge.

EPIG. LI. 1 *Si tibi Mistyllus*, &c.] Ex Homeri II. a. 465. et alibi *Μιστυλλῶν* τ' ἔρα τῆλλα καὶ ἀμφ' ὀβελόισιν ἐκείρα. *Æmilianus* equum suum *Mistylum* appellaverat. Jocatus Poëta querit cur non itidem sibi liceat suum cocum appellare *Taratallam*, quod in versu Homeri sequitur.

EPIG. LII. 1 *Prima*, &c.] Maxima, pinguis, vasta, taurorum scilicet et cervorum. Sic supra dixit, 'Servantur magnis istl cervicibus ungues.'

2 *Ambitiosæ*, &c.] Fati gloriam a leone captans.

5 *Ingentis*, &c.] Gloriosæ mortis tibi a leone datæ. Vinci enim a fortibus aliqua laus est. Sic Ovid. lib. 5. Met. 'Magna feres tacitus solatia mortis ad umbras, A tanto cecidisse viro.'

EPIG. LIII. 1 *Commendo tibi*] Fidentinum, de quo supra et infra, furem carminum perstringit, rogatque Quinctianum, ut testis contra et assertor veniat.

3 *Quos recitat*] Quos male dum recitat incipiunt esse illius. Supra epigr. 39. *Tuus*] Poëta Fidentinus, in quem sequens est epigramma.

5 *Assertor cenias*] Libertatis vindex, injecta manu asserere eos in libertatem. Metaph. De assertoribus plura jam eruditissimi homines, Brissotinus, Cujacius, Turneb. l. 27. c. 15. Hæc autem omnia petita et Græcorum fontibus. Si quis in servitutem abducebatur aut petebatur, poterat quilibet eum in libertatem asserere, liberali asserere causa manu, id est, manum ei injicere et ad judicem ire: quod *ἀπαπειθῶς εἰς ἀντιπῶρα* Græci dicunt: quemadmodum contra *ἄγαν εἰς δουλείαν*, cum quis eum, quem servum suum autumabat, injecta manu in servitutem assererat. *Herald*. *Satisque præstes*] Satisdes, prædem te des.

6 *Et cum ac, &c.*] Manet in Allegoria. Atque ubi carminum meorum ille plagiarius, versus quos ego edidi, manumisi, et sui juris esse pronunciaui, in servitutem suam redigere dolo malo conatur, et se auctorem illorum jactaverit, tu assertor illorum, si his terve cum illo lege agas plagaria, perfrictæ frontis poëtastrum in ruborem cogas. De lege plagaria comente Ulpianum et Bisciolam, lib. 8. cap. 18.

7 *Dicus esse meos*] Formulam iudicii vindictarum insinuat. Sic Ovid. lib. 2. Amer. 'Et dicam mea sunt; injiciamque manus.' Ex manuum enim injectione suum esse designabant mancipium aut servum.

9 *Imponas plagario pudorem*] Affectum pudore coerceris furem. 'Plagarius' vero is dicitur, qui plagii crimen commisit, id est, qui liberos seu mancipia, emit aut vendit pro suis, aut supprimit, furatur.

EPIC. LIV. *Ad Fidentinum*] Fidentinum plagiarium illum, ait tam malum poëtam, ut secerni ejus carmina a suis, a quovis possint, non secus ac corvi a cygnis.

2 *Signata*] Illa ipsa et sola illa pagina inepta et inficeta declarat, quis ejus dominus et auctor sit.

3 *Traducis*] Prodit, arguit manifesti furti: et quæ pagina aperte docet te furem esse. Vide vers. 2. in 4. epigr. libri de spectaculis.

4 *Interpositus vitio uncto, &c.*] Tua pagina meis libellis inserta non minus sordere apparet, quam bardocucullus vitio (alii legunt *villo*, alii *filo*, alii *villo*) uncto, id est, oleum olente, et crassi filii, utpote Gallicus, inter urbanas vestes purpura violacea tinctas: aut testæ fictiles ex luto Aretino inter vasa crystallina: aut corvus inter olores: aut pica inter lusciniæ. Qui *filo uncto* legunt, id est, filo crasso aut villo: sic exponunt: ut Bardocucullus inter Tyrianthinas sordet, ita tuum carmen in meo li-

bello. Vel *villo uncto*: nam Lingonicus bardocucullus crassissimus erat longis villis, et sordidus oleo, et interpositus purpureis et bianthinis vestibus pexatis et delicatissimi coloris, poterat suis sordibus eas inficere et commaculare. Qui vero *villis* legit, hoc sensu; intelligi enim vult, sic lænas Tyrianthinas uncto suo seu pingui, ut *αἶγγο*, villis bardocucullus Lingonicus contaminat, si interponatur sive misceatur. *Ramires. Museum-bert. &c.* Sed Scriverius et Salmasius ex Mss. ita formant hunc versum: *Sic interposito villis contaminat unco*: Bardocucullus, inquit, &c. acutus et fastigiatus erat in metam, quales erant cuculli vetustissimorum monachorum; hodieque sunt Carthusianorum et Capucinorum. Sed quia erant longiores non recti stabant, sed inflectebantur retro; hinc ergo flexam illum unam poëta appellasse videtur. Revera enim uncantur, quam ita inflectuntur. Sic igitur, inquit, homo tectus bardocucullo purpuratis immixtus deridetur, quando scilicet unco ille aut flexus risum spectantibus movet.

5 *Urbica*] Urbana, Romana. *Lingonicus*] Gallicus. Nam Lingones Galli, qui utuntur bardocucullo. *Tyrianthina*] Vestis violacea; color e purpura et viola factus. ab *ἰός*, viola, et *Tyrius*, pro purpureus. Splendissimæ ergo vestes erant. Quo ergo villior bardocucullus, hoc magnificentior Tyrianthina.

6 *Aretina*] Aretium Italie urbs, ubi terra testis apta. *Violent, &c.*] Contaminant crystallina: comparata cum crystallinis vasis ipsæ sordent.

7 *Caystri*] Asiæ fl. cygnis frequentis.

8 *Ledaes, &c.*] Jupiter sub imagine cygni Ledam compressit, matrem Castoris ac Pollucis.

9 *Sic ubi multisona*] Sic offendit dulces cantus Philomelæ: garritus pica. Ordo verborum est: *Sic Cecre-*

pica querelas offendit improba pica, ubi sacer latus multisona Attide, seu Luscinia, fervet, resonat. Attide, &c.] Philomela, Pandionis regis Atheniensis filia.

11 *Indice, &c.]* Non opus est alio delatore aut assertore quam tua pagina, quæ te furti accusat damnetque. De assertore superiore epigram. *Indice]* Inscriptione, quæ libri auctorem ac dominum habet, ac aic eum vero domino vindicat. *Vindex* seu assertor est, qui alterius causam suscipiebat vindicandam, quem nunc procuratorem dicimus.

12 *Stat contra]* Scripta tua dissimillima meis te furem etiam me tacentes clamant. 'Stare' ergo 'contra' est surrexisse, vel accusatorem vel defensorem, ad dicendum. Absoluta autem, vel accusatione vel defensione, jus erat oratori sedere. *Red. Ramirez.*

EPIG. LV. 1 Si quid, &c.] Inscriptio nova fuit, de 'Amicorum iudicio.' Novos amicos non prorsus rejiciendos docet; sed videndum an possint fieri veteres, nam et veteres aliquando novi fuisse. Ergo et te posse cooptari in numerum amicorum Fasci, et hoc optare. Si quid loci apud te reliquum sit novo amico.

2 *Nam sunt tibi]* Ut mihi vix locus relictus videri possit: sed cogito ille Salustianum, 'Amicorum nuncquam cuiquam hominum satis fuit.'

3 *Hec veteres, &c.]* Novi scilicet.

EPIG. LVI. Ad Frontonem] Communem locum de vita rustica, id est, beata ac quietâ, continet hoc epigramma.

1 *Tui breviter, &c.]* Amici tui Marci Valerii Martialis, id est, mei.

2 *Clarum, &c.]* Fuit enim tribunus vigiliarum et consul, vir clarus juxta ac doctus.

4 *Sordidæque, &c.]* Sine culta et splendore, in re modica et tenui.

5 *Quisquam]* Nemo adeo, cui obti-

git medicus contiguo cum lare fundus, modo mens sana sit, velit superbos aditus regum durasque fores colere, ut summo mane salutet patronum. Perstringit obiter quorundam *θελοδουλειαν*, qui, ut ambitioni suæ aut aliis cupiditatibus satisfacerent, humillima quæque et liberis hominibus indigna patiebantur, qualia in potentiorum cultura concoquenda erant. Atque inter alia, clientalorum matutinas salutationes numerat. *Herald. Picta, &c.]* Atria divitum ad frigiditatem incrustata marmore Læconico, natura quidem virgato, sed et arte insuper picto, teste Plin. l. 35. c. 1. Marmora enim frigidiora communi saxo: hinc Sidorius, Alpes glaciales vocat, 'Alpes marmoreas.' Deinde ideo forte 'picta' dixit, quod Læconicum marmor instar herbarum virebat, ut clarum e Papinii locis aliquot. 'Picta' ergo 'frigora' dixit, pro 'frigora saxi picti.' Et eleganter 'colit frigora,' irrisorie de adulatoribus et matutinis saluatoribus. 'Colere' enim hic est, *θεραπεύειν*, quomodo αἰὼλὰς θεραπεύειν dixerunt Menander et Diphilus.

6 *Matutinum ave, &c.]* Salutationis matutinae vocem solennem: καὶ ἡστέσαστο, εὖτε γε τῷ δούτῳ προσήματι τῷ Χαίρε, ἀλλὰ τῷ ἰσπερινῷ τῷ Τύλαιε χρησάμενος. Dio in Adriano. Communis amicus divitibus dictus, quotidie salutatum patronos ventilabat, unicuique verbum Avæ proloentus, transibat ad alium atque alium. *Ineptus]* Dicitur, quod intempestiva salutatione et oculis vexabant potentes. Nihil enim crebrius apud istius ævi scriptores, quam quod de importunis et ineptis salutationibus istis inculcant, non sine justa indignatione. Recte igitur hic 'ineptus.' Quid etiam ineptius excogitari potest, quam quod de salutationum istarum dispositione scriptores observant? Vide Turneb. l. 28. c. 15.

7 *Beati*] Fertilis, vel Metonymice, quod dominum beatum reddat.

8 *Ante focum, &c.*] Evacuare ante focum casses et retia prædis onusta.

9 *Et piscem tremula*] Et cui piscari licet in sno alveolo, tremula seta, arundine seu virga, a qua tremente pendet seta.

10 *Rubro cado*] Seu rubra testa. Sic Horat. 'Ant pressa puris mella condit amphoris.'

11 *Inaqualis, &c.*] 'Mensæ sed erat pes tertius impar, Testa parem fecit.' Ovidius Met. 8. sic epigr. 41. l. 2.

12 *Et sua non emptus*] Et cui focus ministrat epulas inemptas: sic enim malo, quam non emptum cinerem, ligna interpretari non empta. Sic Horat. 'dapes inemptas apparet.' *Raderus*. *Meus, vicinus*: namque 'in ipsum sylva descendit focum,' supra epigr. 50.

13 *Non amet, &c.*] Conclusio voti. Vitam hanc quietam et privatam oderit is, qui me odit: nihil enim deterius illi imprecari possum, quam curas æternas, vigilias, inimicitias, turbas, quibus urbana vita cumulata est.

14 *Albus, &c.*] Nonnulli exponunt 'pallidas,' anxius scilicet et sollicitus: alii, 'pulcher,' non fuscatus scilicet sole rustico. Vide epigr. 12. l. 10. Lipsius 1. Elect. cap. 13. Alba toga indutus inter anteaambulorum et niveorum Quiritum officia; seu cretatus et candidatus in comitiis. Quo respexit Juvenalis, 'niveosque ad frena Quirites,' hoc est, in candidis togis officium facientes, ut Vetus ejus interpres hoc sic exponit.

EPIG. LVII. *Ad Cauponem*] Argutissima argutia in Cauponem, cujus, ait, tantam esse improbitatem, ut volens etiam non possit esse bonus. Nam boni viri tingunt aqua merum, tingit et campo; illi ne noceant, iste tantum ut sibi prosit.

2 *Ut cupias, &c.*] Quamvis cupias, quod tamen tibi neque pro more, ne-

que voto est; malles enim minime esse aquosum, ut in lucrum tuum, aquæ plus ferre posset: vide epigr. 100. l. 9. unde fides vet. lectioni ut *cuperes*.

EPIG. LVIII. 4. *Quod cruciat, &c.*] Difficilis enim morbositas parit odium. *Quod satiat*] Facilis copia contemptum parit.

EPIG. LIX. 1 *Millia, &c.*] 100000. H. S. nostræ (i. e. Angl.) monetæ 781. l. 1. ss. *Mango popociti*] Mangones prius *κνωροί* et *ἱκνωροί*: postea longius tractum, et puerorum altores et negotiatores dicti, qui formosos pueros exsecabant, frangebant- que in Venerem.

2 *Phæbus, &c.*] Draucus.

3 *Hoc dolet, &c.*] Quod tantum precium ipse dare non possum.

4 *Laudaturque meum, &c.*] Usque adeo ut ego illi invidiam.

5 *Sed*] Sed illi deunciarius muto, turpi in vetulis viduis et pathicis ministerio, lucratus est his decies sestertium, nostræ monetæ, l. 15625 hoc tu, pusille, mihi facito et puerum plaris emam. *Sestertiohim, &c.*] Diminutivum, pro sestertium, syncope pro sestertiorum, quod cum Adverbio numerali positum, designat totidem centena millia.

EPIG. LX. 1 *Bajana, &c.*] Poëta Flaccum erat comitatus Bajas, spe non parvæ alicujus et quotidianæ sportulæ. Itaque peracta ibi lotione, cum sportellam minutam accepisset, frustrationem illam ulcisci voluit hoc epigrammate, quas dicat, Bajis quidem, ubi optimæ erant aquæ, lavi; sed pessime cœnavi. *Bajana mihi quadrantes sportula*] Sportula mihi, quod una lavarem, data a potentiori amico quocum secesseram in Bajas. epigr. 7. l. 3. vers. 3. *Sportula*] Sportula ergo propriæ ciborum vel pecuniarum receptaculum. unde *περὶ σπορῶν* pro ipsa pecunia et cibo frequentissime

apud scriptores ponitur. Turuchus, sportellus, vitiles ait esse, quibus bellaria ferebantur. Tum Sportulam accipiebant quidem ex more, tenniores tantum; sed Javenalis queritur a potentioribus eandem expeti solitam, et Martial. l. 10. epigr. 10. Tum a Martiale pluries 'sportulæ' opponitur 'cœnæ rectæ,' quæ dicitur, cum accumbentibus justa cœna datur. *Quadrantes centum*] Valent 25. assibus: dictus 'quadrans,' quod sit quarta pars assis. τὸ ἀπὸ οὐραίων δίδωτο Græcorum, a Romanorum sportulis longe differebat: vide Heraldum in hunc locum.

3 *Delicias, &c.*] Balnei Bajani, in tanto scilicet luxu, et in istis delictis, quibus Bajæ celebres sunt. *Ista famæ*] Sportulæ c. quadrantum, quæ esurientem non satiet.

3 *Redde, &c.*] Redde mihi vulgata Romæ balnea, Grylli tenebras Æoliamque Lupi (l. 2. epigr. 14.), male enim conveniunt delicata Bajana balnea cum cœna famelica. *Lupi, Grylli*] Nomina sunt balneatorum, qui mercenaria balnea habebant. *Tenebrasque, &c.*] Epigr. 14. l. 11. 'Et Grylli tenebras Æoliamque Lupi.' Balnea antiquis obscuriora: postea apertiora et clariora. Seneca epist. 87.

EPIG. LXI. 3 *Quod ruet in tergum*] Juvenci vel tauri, vel grandioris animalis. 'Ruet' autem significat impetum ferre, quo fertur in prædam. *Armes*] Armi sunt in pecudibus, qui in hominibus humeri.

4 *Juvenecorum, &c.*] Qualia juvenecis solet infingere.

5 *Quid frustra, &c.*] Conclusio a præstantia et nobilitate leonia. *Domusum, &c.*] Leonem: de his supra sæpius.

EPIG. LXII. *Ad Licinianum, scriptores unde*] Licinianum Bilbilitanum poetam civem suum ad posteritatis et gloriæ spem erigit hoc epigrammate, adductus multis poetis et aliis scripto-

ribus, qui patriam suam non gloriosam reddiderint. *Ramires.*

1 *Syllabas*] Versus e quibus plerique Hendecasyllabi Phalæcii. *Amat*] Cum ipse scripserit amatoria, adverte signata et ad argumentum cujusque auctoris vel loci apposita verba, 'Amat;' 'felix;' 'cœnætur;' 'plaudit;' 'sonant;' 'facunda loquitur;' 'gaudent jocose;' 'gloriabitur,' et modestum illud, 'non tacebit.' *Vatis*] Catulli.

2 *Mantua est*] Virgilius natus est in pago qui Andes dicebatur, non procula Mantua.

3 *Cœnætur*] Magni fit, in censu et æstimatione est. Ergo 'Cœneri' hic non vulgata, sed elegantiori significatione acceptum. Censebantur Romani ope sua, ut ait ille, quibus facultates suppetebant: quibus contra nihil præter paupertatem inerat, capite censebantur. Unde nata honesta locutio, 'Cœneri armis,' 'virtute,' &c. Pauperculos ergo, et qui capita solum Reipublicæ offerebant, alio nomine 'proletarios' appellabant, quod ad prolem tantum generandam utiles viderentur. *Apona, &c.*] Patavinus ager, Patavium, ab Apono 'Fonte Antenoræ vitam qui porrigit urbi,' &c. Claudiano celebrato epigr. 3.

4 *Stellaque; nec*] Vide supra epigr. 8. et l. 7. epigr. 13. *Flacco minus*] Valerio Flacco.

5 *Apollodoro*] Poëtæ Alexandrino, Menandri æmulo. *Imbrifer, &c.*] Qui inundatione sua vice imbrum (qui in Ægypto rari) fungitur in terra irriganda.

7 *Duosque, &c.*] Patrem Rhetorem et declamatorem; filium Philosophum et tragicum: vide epigr. 40. l. 4.

9 *Jocosa, &c.*] Saltatricularum lascivia et petulantia. supra epigr. 42. vers. 9. de Canio, infra epigr. 10.

10 *Emerita, &c.*] Emerita, Augusta civitas Hispaniæ ad Lusitaniam spectans.

12 *Bibbils*] Vide supra epigr. 50.

EPIG. LXIII. 1 *Casta, &c.*] Balnea publica castis vitanda, docet exemplo Lævinæ. Lævina ficta vox: balnearum enim calidorum nimium usum sæpius impudicitia consequitur, quum eorum fomentis ignis interior excitatur. Sane veteres *θερμὰ λουρὰ* virtuti ac fortitudini contraria existimabant, atque his vires enervari, et corpora reddi *δοθερῆ καὶ μαλακὰ*. Tum etiam quia nuditatem tam sui quam alieni corporis castitati ac pudicitie non parum officere sibi persuadebant patres sancti. *Sabinis*] Sabinæ castæ audiebant, quarum patrii mores incorrupti et sancti: 'intactor omni Crinibus effusus bellam dirimente Sabina.' Juv. Sat. 6. et Lucan. 1.

2 *Tetrica*] Quasi alienus ab inhonestis voluptatibus, studiis, ac jociis.

3 *Lucrino, Averno, &c.*] Balneis publicis in lacu Lucrino Avernoque et Bajiis.

4 *Bajensis*] Præter commune balnearum omnium vitium, Bajiis insuper plura luxurie incentiva; ut Seneca non dubitarit Bajas 'diversorium' vitiorum appellare, epist. 11. Et in quibuscumque balneis oblata sæpe et arrepta delinquendi occasio. Ovidius lib. 3. *naucorexylas*: 'Cum, custode foris tunicam servante puellæ, Celent furtivos balnea multa jocos.'

5 *Incidit, &c.*] Elegans Antithesis: dum se lavat aquis, incidit in flammam, amoris scilicet inhonesti.

6 *Penelope venit*] *Casta. Abiit*] Extenditur ultima syllaba propter contractionem, pro *abiit*. *Helene*] Adaltera.

EPIG. XLIV. 1 *Ut recitem, &c.*] An quia audire aliena præ se ferens Celer, sua recitandi occasionem caperet, adeoque Martialem evocaret? An verebatur Poëta ne epigrammata sua nondum edita, si apud Celerem recitasset, memorie mandata illa pro suis vendicaret?

2 *Audire*] Sc. nostra. *Recitare* sc. tua.

EPIG. LXV. 1 *Bella es, &c.*] *Φιλαντίας* Fabullæ taxat, docetque Virgines commendari modestia et verecundia. Sane non tam ambitiosam puellam, quam vanam, *φίλαλλον*, atque ideo stolidè ostentatricem notat Martialis: atque in ejus persona ostentationis ac vanitatis stultitiam ostendit.

4 *Nec dives, &c.*] Res enim vel summa laude dignas sordescere facit arrogans *φιλαρία*. Egregie Plinius epist. 8. l. 1. 'Quod magnificum, referente alio, fuisset, ipso, qui gesserat, recensente, vanescit, &c.'

EPIG. LXVI. *Ad Cæcilianum, de genere et declinatione ficos*] Emendandum lemma: neque enim necesse fuit, ut de genere τοῦ 'ficus' doceret quicquam, cum de declinatione tantum incideret quæstio, negante Cæciliano dici 'ficus' de fructu, et dici 'ficos' jubente. Respondet Poëta, *ficum* etiam quartæ declinationis dici pro fructu, *ficum* vero pro morbo ordinis esse tantum secundi. Cum itaque nihil hic de genere moveatur, neque apud probæ notæ autorem quempiam reperitur *ficus* pro morbo in alio quam fœmineo genere, ut et *οἰκονομὸς* Græci, exponunt 'Tuos,' scilicet 'filios.' Radernus dicit, nihil hic Grammaticos docere, cum ex hoc loco conantur ostendere, nomen 'ficus' pro morbo esse generis virilis, quum 'tuos' non referatur ut adjectivum ad 'ficos,' sed ut substantivum *δοθερορ*, tuos, inquam, filios, servos 'ficos' dico, quod ficosi sint. Qua turpitudine movavit allam familiam, l. 7. epigr. 70. 'Ficosa est uxor, &c.' Sed 'ficum' appellari ficosum hominem probat epigr. 52. l. 4.

3 *Dicemus ficos, &c.*] Et primo et tertio versu lego 'ficos.' Miratur Martialis ineptam reprehensionem literatoris, qui se 'ficos,' ut passim

optimi quique veterum, pro fructu dicentem, supercilio grammatico 'ficus' dicere iusserat. Ille securus sermonis sui, audi, inquit, aliud discrimen in hac voce, quod ad te pertinet. 'Fici' dicuntur, quæ nascuntur in arbore; sed alio genere 'fici,' quos tu habes in parte parum honesta. De filiis et servis nuge. *Gronovius.*

4 *Tuos*] Liberos, famulos, paucos delicatos, ut epig. 52. l. 4. et l. 12. epigr. 33. Alii tamen 'tuos' adjective referunt ad 'ficos,' et ex epigrammate hoc probatum eunt 'ficum,' pro morbo, utriusque esse generis. Sed et aliam vide lectionem aliamque expositionem Laur. Vallæ eleg. 4. lib. 1.

EPIG. LXVII. 1 *Erras meorum, &c.*] Invehitur in plagiarium suorum librorum, qui existimabat poetam fieri posse, recitandis pro suis carminibus Martialis: monetque ut quæ nondum ipse vulgaverat emat, quamvis majori pretio, si velit sua furta non deprehendi. *Ramir.*

2 *Fieri Poëtam, &c.*] Qui ambitiosè nomen Poëtæ aucuparis. *Posse qui putas tanti*] Fieri tanti est, tantam existimationem habere: qui sensus hinc alienus. Sed scripsit Martialis: *Fieri Poëtam posse qui putas tanto, Scriptura quanti constat*: hoc est, tantillo ære expenso, quanti est labor describendi et charta. *Gronovius.*

3 *Scriptura, &c.*] Librarii transcribentis opella, et non ita magni precii charta, scapus.

4 *Non ex, &c.*] Ipsa sapientia aut sapientiæ laus non paratur, quo liber, pretio.

5 *Secreta, &c.*] Nondum vulgata. *Rude curas, &c.*] Versus nondum in publicum emissos: vide l. 6. epigr. 42.

6 *Unus, scripique*] Autor solus. *Signatus, &c.*] Clausas, necdum editas.

7 *Virginis*] Quæ nondum lectorem

experta est; quam nullius viri manus contrectavit, nullius lectoris oculis foris vagantem vidit. Iustus vult Virginis chartam esse, ex qua nullum transcriptum est exemplar: quasi tunc peperevit charta, ubi ex ea desumptum sit exemplum jam involutum. *Pater charta*] Autor.

8 *Quæ trita, &c.*] Quæ, nondum lectoris manu versata, lanugine inhorrescit, pilosaque facta est: aliis quæ nondum recitata atque edita horrescit, ab auditorum basiantium mento, ut epigr. 4. supra 98. l. 10. vera. 6. Salmasius vero sic exponit hunc locum: In evolvendis chartarum voluminibus, partem adhuc involutam mento subijciebant: primorem vero partem subinde explicantes, ambabus tenebant manibus simulque legebant, eam interim quæ nondum erat explicata, sub mento convolutam tenentes. Hinc de charta Virgine, et quæ adhuc intacta erat, dicebant eam mento tritam non esse. Horridior quippe fiebat manibus et mento trita, excitationis linearum filamentis et fibris, Græcum Epigramma ἀνέκδοτον Stratonis: Ἐθρυχὲς οὐ φθόρον βιβλίων ἢ βαρὺ ἀναγνόντες Παις τις ἀναθάλπει, πρὸς τὰ γένηται τήβητος. Vides chartam dnum legitur et evolvitur, mento subijci terque. Sed 'durnum mentum' perperam pro ipsa chartæ barba accipiunt, quum de lectoris mento intelligendum sit, quo charta trita inhorrescit, eo quo diximus modo.

9 *Mutare, &c.*] Frustra et sero plagiarius sibi adscribit opus, cujus innotuerit autor.

10 *Pumicata fronte*] Libri pellibus, ut nunc fit, olim obtegebantur, æque pumice poliri ac levigari solebant. Si quis vero liber novus sit, cujus frontes (eæ sunt, extremitates membranæ in orbem complicatæ, in medio quarum apparebant cornua) pumice jam primum poliuntur; et cujus umbilicus (is est, bacillus cedrinus,

buxens, cupressinus, &c. extremæ paginæ, absoluto jam opere, assutus) vel umbilici extremitates (quæ, complicatis in volumen membranæ, utrinque apparent, cornuque appellantur) ebore, argento vel auro ornantur: et quem novissime obducit pellis, hunc eme, simulque antoris silentium.

11 *Umbilicis*] Bullæ in utraque libri extrema facie mediæ. In fine libri ex ligno aut osse umbilici solent apponi. Pieri. lib. 34. 'Per umbilicum,' inquit, 'intelligendus est voluminis terminus, qui, cum volumen explicatur, in fine est: cum vero idem obvolvitur in spiram collectam, medium tenet locum.'

12 *Mercare, &c.*] P. Scriverius *Mercare: tales habeo, nec scilicet*. Heraldus sic scribendum censet: *Mercare tales, habeo; nec sciet quisquam*. Si vis, inquit, libros ejusmodi emere, præsto est qui tibi vendat. Habeo enim quos nemo unquam vidit; nec cuiquam quid inter nos actum sit dicam: quod unum præstare debet is qui merces ejusmodi vendit homini ἀλαζδὼν et ex alienis laboribus famam et gloriam quærenti.

EPIC. LXVIII.—1 *Chærilus liber homo est*] In Ms. hic erat explicatio: *quia tu nemini parcas*. Sed magis placet per interrogationem legi, in risum Musamberti sive Theodoro Marcilio. *Gron. Liber homo, &c.*] Παῖς ἢ ἄνθρωπος, libertatem nimiam in jocis usurpans.

2 *Liber homo*] Negotiis liber, nihilque aliud quod agat habens, si in vile tuum caput dicere vacet: estque jocus in ambiguitate τοῦ *liber. Est*] Alii: *est?* Erotetice. Dixerat enim cum in alios plerosque malos poetas Martialis, tum in Chærilum quoque. Hinc Chærilus ei dicere solitus nimis libera lingua eum esse, seu παῖς ἢ ἄνθρωπος. Martialis indignans, tna fide, inquit, Chærilus, in te qui dicit, liber est sive παῖς ἢ ἄνθρωπος, et intelligi vult dignum qui omnibus omnium diceris,

tanquam scopus, teli propositus sit. *Musambert*. Vel ita interpretandum: Tu me Chærilus hominem procacioris et liberioris linguæ ream facis: ego mihi conscius sum, nullum a me læsum sciente volente; nisi forte in te nascius liber sum, qui tibi conscius es, et de te putas omnia dici. *Rad*.

EPIC. LXIX. 1 *Quidquid, &c.*] Ruffi cujusdam, ob Nævæ uxoris amorem furentis, describit ineptias; qui nihil aliud quam Næviam nocte dieque sonabat.

2 *Si tacet, &c.*] Vel tacitus insanum suum Nævæ amorem gestu fatetur.

3 *Propinat*] Quod etiam Parasitus ab heri ani amica stipulabatur, in ea quam scribebat syngrapha, apud Plantum in *Asinaria*; 'Tecum una postea poculo potitet; Abs ted accipiat, tibi propinet, tu bibas.' *Inuit*] Eadem syngrapha: 'Neque ulla ulli homini nutet, nictet, annuat.'

Una est, &c.] Nihil aliud loquitur aut spirat quam Næviam. Sola ei in ore, et in animo est. Sic amor vesanus significatur. *πύρα εἷμα*: eleganter quoque is dicitur *πύρα εἷμα*, cujus opera et auctoritas præcipue in re aliqua enitescit, et qui unus est instar omnium. Lucanus lib. 3. 'Omnia Cæsar erat.'

6 *Nævæ lux, inquit, Nævæ lumen*] Sic melius quam *numen*: nam etsi amicæ amantium suorum vere deæ; nihilominus quia *lucem* antea Næviam dixit, *lumen* quoque videtur adjicere. Tales igitur amatorum assentatiunculæ frequentes in Comædiis. *Herald*.

8 *Non una est, &c.*] Non tibi, non uni soli vacat, 'prius oculo contenta erit uno:' imo publicum est prostibulum: lusus est in ambiguitate τοῦ 'una.'

EPIC. LXX. 1 *Capit*] Caninum continuo risu distentum comparat hoc epigrammate cum Pane Deo, qui

ridentis imagine visebatur apud Terentum in Campo Martio. Panis fabulam exponit Natal. Comes Mythol. l. 5. c. 6.

2 *Ostendere*] Heic 'ostendere' est veluti portentum, aut rem sane novam et parum cognitam exhibere. Sic *δεικναι* Græcis. *Herald.* Terentus] Terentus (qui locus erat in campo Martio, templo Ditis insignis) spectabilis simulachro Panis habitu semper ridentis ficti, ne forte vacet, ostendit jam Canium poetam Gaditanum *σκαυπορα* æque et ridentem: vide l. 3. epigr. 30. et supra epigr. 92. vers. 10. Canius autem forte in campo Martio tum sedem locarat.

EPIG. LXXI. 2 *Proculi, &c.*] C. Julii Proculi. C. Julio Proculo salutationis loco librum mittit, cujus scriptio et labor poetam detinuit, quo minus ipse coram Proculo salutaret. Domus ergo Martialis erat ad pilam Tiburtinam, ut ipse testatur, in septima regione urbis: 'Sed Tiburtinæ sum proximus accola pilæ,' &c. Proculi vero domus erat in palatio, regione x. ad lævam templi Deum matris. Mediam viam hic describit Martialis. *Officiose*] Quia hæc togata salutatio inter officiorum genera, de quibus antea.

3 *Castora*] Castoris templum, in foro. *Cana, &c.*] Antiquæ Deum matris Virginumque Vestalium templum.

5 *Clivo*] Colle Palatino.

6 *Plurima, &c.*] Ea parte qua statua equestris Imp. Domitiani posita est, id est, in foro.

7 *Colossi*] Supra epigr. 2. vers. 2. vide Turneb. l. 7. c. 2.

8 *Rhodium, &c.*] Colossnm Rhodium, qui inter 7. orbis miracula censetur, 60. cubitorum.

9 *Madidi, &c.*] Templum Bacchi, vino uvidi. 'Madidus' pro approve potō, frequens et elegans est apud Plantum, Javenalem. Sic et 'Uvidus' Horat. Od. 5. l. iv. Atque

eodem modo Græci *Βόθρυς*: unde *Βεβρυγμένος. Herald.*

10 *Et Cybeles, &c.*] Et tholus in Cybeles templo, supra quem Galli, deæ evirati sacerdotis, effigies stabat. 'Corybantes' erant evirati sacerdotes Cybeles. Est autem 'tholus,' camera ædificii in fastigiatum acumen desinens, in qua trabes coeunt, ibidemque scutum affixum, a quo dona suspenduntur.

11 *Protinus, &c.*] Ad lævam Ideæ matris sitæ sunt Proculi ædes.

14 *Nulla magis toto, &c.*] Antiquis temporibus portæ etiam privatorum raro patebant: Proculi ergo humanitatem heic commendat, cujus fores amicis et saluatoribus apertæ erant, neque iis difficultatibus obseptæ. Veteres etiam Græci, quum aliquem φιλάγων, et erga hospites humanum describere vellent, ejus januas toto poste semper apertas dicebant, *ὅδῳ ποτὶ τοῦτοι ἡ θύρα*.

15 *Nec propior, &c.*] Nec Apollini Musisque ulla domus gratior.

17 *Quia qualiacumque, &c.*] Quia non fuisset illi oculum scribendi hæc qualiacumque epigrammata, si salutandi officiis vacasset.

EPIG. LXXII. 1 *Nævia sex*] Priscis moris fuit in computationibus in honorem et gratiam absentis amicæ, amici, vel Imperatoris, haurire tot cyathos quot essent in amici amicæve nomine literæ, quod vel aperte profitebantur, vel sodalibus ariolanda et conjectanda reliquerant, ubi vel totidem poscerent cyathos, vel poculum quod tot cyathos caperet. Itaque sex cyathis bibebatur Nævia, hoc est, unico poculo, quod capiebat sex cyathos, qui 'Semis' dicebatur; sic 'Septunx,' septem cyathos, 'Quincunx,' quinque, 'Triens,' quatuor, capiebat. Est etiam poculi octo cyathorum mentio, nomine 'bessis:' epigr. 30. l. 11. vide epigr. 51. l. 8. epigr. 95. l. 9. epigr. 36. et 39. lib. 11. *Cyathis, &c.*] Ex Mss. quibusdam sunt, qui *calathis* ponunt, ut

et Virgilius dixit, 'Vina novum fundam calathis Arvisia nectar.' Verum præfero τὸ *cyathis* nostro usitatius, locis modo citatis.

4 *Et quis, &c.*] Et quoniam nihil valent numeri et invocatio ut adsint amici, tu Somne veni. Verum ideo poculum istud et Somnum videtur exoptare, quia nox longa quibus mentitur amica ant speratur. Et vel eos deridet qui potando, scortando, dormiendo inertem traducunt vitam; vel alludit ad poculum, quod Mercurii nomine conceptum sumebatur in convivis ultimum ad conciliandum somnum, cum tria essent apud Græcos sacra pocula; 1. Jovis Servatoris; 2. Boni Dæmonis; 3. Mercurii, qui somni præses.

EPIG. LXXIII. 1 *Noctris versibus*] Fidentinum plagiarium, quem jam sæpius tradidit, pinguet iterum hoc Epigrammate, ac paucis verbis *φωκιστῆς* eum esse concludit, qui alienis versibus Poëtam se facere velit; quomodo calvus assumpta *φωκιστῆς* et aliena coma facit se comatum. *Herald.*

3 *Sic dentata, &c.*] Emendo et adsciscendo aliena pro suis.

4 *Ossibus*] Dentibus ex osse vel ebone factitiis. *Indicoque, &c.*] Elephantia belluæ Indicæ cornu, ut voluit Varro, Pausanias, Oppianus, &c. vel dente juxta Aristot. Plinium, Philostratum. supra epigr. 9. lib. Spect. vers. 2.

5 *Cadente moro*] Maturo, qui niger.

6 *Cerussata, &c.*] Candida et lita cerussa, *ψευδολα*.

7 *Hac et tu, &c.*] *φωκιστῆς*, id est, comam addititiam sumendo. Notum Adag. 'Calvus comatus,' ad eos iridendos, qui, quæ ex se non habent, fūco et imposturis habere videri volunt.

EPIG. LXXIV. 1 *Nullus in urbe*] Argutissimum epigramma est, quo perstringit Cæcilianum, qui cum deformem haberet uxorem, zelotypia tacitus, repente eam custodibus cepit:

quam autem deceptus fuerit hac cautione, ironiçῶς declarat.

2 *Gratis*] Vult Poëta Cæcilianam uxorem deformem a nemine tactam esse gratis, hoc est, sine pretio liceret, sive etsi ultro daret: posita vero custodia ceptam esse ambiri, et mæchos venisse pretiam offerentes. Itaque ingeniosum esse ait hominem Cæcilianum, qui artem illam quæstum faciendi excogitavit. *Musambert.*

4 *Ingeniosus, &c.*] Vel Ironice: id est, fatuus, qui custodia arcta et zelotypia tua dentes exaceruis amatoribus, qui prius quidem incastoditam negligebant, jam vero 'Nescio quid, quod te ceperit esse, putant,' quia 'Nitimur in vetitum,' &c. ut habet Ovid. 4. eleg. lib. 3. Amor. unde sumptum est hoc epigramma; vel 'Ingeniosus,' qui hoc artificio uxoris pretium et desiderium excitasti, quam nemo prius gratis, id est, sine pretio, tangere vellet.

EPIG. LXXV. 1 *Mæchus, &c.*] Increbuit suspicio consuetudinis tuæ cum mæcho dum viveret prior maritus, postquam vero illo elato nupsisti suspecto illi mæcho, fecisti suspicioni fidem, rem propemodum fassa: vide idem epigr. 22. l. 6.

EPIG. LXXVI. 1 *Dimidium, &c.*] Lino, quod nil reddat, nil credendum. 'Donare' et dare quasi perdere est. *Quam credere, &c.*] Mutuum dare.

3 *Mavult, &c.*] Æque enim utrumque non solvit, mutuum ac donatum; totum ac dimidium.

EPIG. LXXVII. 1 *Curarum, &c.*] Hic est Valerius Flaccus Setinus seu Patavinus, auctor octo librorum Argonauticorum. Hoc epigrammate Martialis, Flaccum poëtam magnum, sed tenui censu, hortatur, ut desinat poetari, ac forum adeat, ac quæstuosam eloquentiam sectetur; quando nullus aut exiguus honos sit præmiumque Musis: vide Sat. 7. Juvenal. vers. 202. *Curarum* mearum levamen unicuique et solatium. vel studii poetici

quod mihi tecum est commune, grande decus.

2 *Antenor, &c.*] Urbis Patavii quam condidit Antenor. Fuit enim Val. Flacc. Argonauticon autor civis Patavinus.

3 *Pierias, &c.*] Desine et desere poëticam, cum Musæ nullo sint in pretio; vel differ in aliud tempus, cum præsens postulet ut rem facias. Juvenal. 7. Sat. Tit. Calpurn. 4. Eclog. Ovid. passim, et Quintil. dialog.

4 *Istis nulla, &c.*] Novem, Mus. Pierid.

5 *Quid petis a Phæbo? nummos, &c.*] 'Fœnerare Deos' dixit, ut 'fœnerare pecuniam' dicimus, quam in fœnore ponimus, cum damus mutuo, ut reddatur usura. Dehortatur Valerium Flacum celebrem Argonauticorum Poëtam a Poëseos studio, tanquam inutili, et quod plus nominis quam divitiarum promittat: monetque Juridicinæ et foro se potius det; quippe quo nullum aliud studium quæstuosius sit. Studium autem Poëseos per Phœbum, Juridicinam per Minervam designat. Ait ergo, Quid a Phæbo petis nummos sive divitias? Ille nihil tale præstiterit. Adi Minervam potius: hæc divitias tibi non tantum, sed et cæteros Deos omnes, hoc est, quicquid a cæteris Diis optari potest, conferre, et velut in fœnus ponere, sive fœnerare potest. Sane in pecunia omnia posita sunt. Hinc Petronius: 'quidvis numis præsentibus opta, Eveniet: clausum possidet arca Jovem.' *Quid petis a Phæbo, &c.*] Sic legendum censet Gronovius. *Hæc sapit, hæc omnes fœnerat una Deos*] Interpretantur, posse illam in fœnus dare omnibus diis. At 'fœnerare Deos' dicitur, ut 'fœnerare pecuniam, beneficium,' Ciceroni; 'lumen' Plinio. 'Deos' intellige nota figura deorum dona, sapientiam, pulchritudinem, potentiam. Sic Juvenal, 'nullum numen abest, si sit pruden-

Delph. et Var. Clas.

tia: qui prudens est, inquit, habet omnes deos, hoc est, quicquid a diis peti, sperari, dari potest. Sic etiam 'arca Minervæ fœnerat,' confert, tribuit 'omnes deos,' quæcunque scilicet alii dii dare dicuntur. Gronovius. *Phæbo, &c.*] Cui laurus et laus nuda curæ. Si ipse Deus pauper est, quid poëtæ, ejus alumni clientesque, haberent? *Arca Minervæ*] Arcæ patronorum, quibus leges et causæ, quas dedit, quas docuit Minerva, numorum affatim dederant.

6 *Hæc sapit*] Lucri enim bonum odorem sapere, vera est hodie sapientia. Alludit autem ad Avieni apologum l. 3. fab. in quo Palladem collaudat Jupiter, quod cæteris diis steriles ad gloriæ speciem eligentibus arbores, illa olivam propter fructum elegisset. ut mox vers. 11. *Hæc omneis, &c.*] Adeo dives est, ut cæteris diis mutuum det. Scriverio videtur pro *defœnerat* sumi; id est, fœnore exhaurit, trucidatque.

7 *Quid possent, &c.*] Quis enim usus corymborum et hederæ? *Palladis, &c.*] Oliva, cujus rami ubertate incurvantur.

8 *Inclinat*] Incurvat. *Varas*] Quia bacca varia: primum viridia, tum flava; tandem nigricans. *Varas, &c.*] Frondes varii coloris baccis onustas.

9 *Præter, &c.*] Studia hæc et opera poëtarum, quæ Helicone, Cirrha, Permesside lympa, sacris Phæbo, Bromio, et Musis, atque hujusmodi bullatis sonant nugis, adferunt tantum voluptatem, inanem laudem, plausum, et basia ab auditoribus; quin te potius conferas ad forenses causas agendas, unde rem augeas ac ditescas: supra epigr. 18.

10 *Sophos*] Supra epigr. 4. vers. 8.

11 *Cirrha*] Oppidum Phocidis juxta Parnassum: alii verticem Parnassi esse volunt. *Permesside nuda*] Permessus, fluvius Bæotiæ ex Helicone monte defluens, Musis sacratum, in

Martial.

4 B

talis vaseret, doloreque concepto quod unicam tantum acceperat, mortuus esset.

EPIG. LXXXII. 1 *E servo*] Sic omnes libri. Quod cum difficile videretur, fecerant, *E servus*: quasi velit intelligi Sosibianum ancillae filium esse, et tamen pro libero se gerere, fateri tamen, ut vis veritatis magna est, se filium esse ancillae, seu genitum e serva; quum patrem suum 'dominum' salutet. Ejusmodi nempe paterfamilias qualis epigrammate 85. sequente, 'Quirinalis,' ancillas quasi gallinas, non parendi, sed pariendi causa possidens. *Museumbert*. Cum patrem appellas dominum (quod ingenui faciebant honoris causa) tu, natalium vitii tibi conscius, per blanditias illas fateris te esse hybridam, natum scilicet e serva et libero. Scriveris hic grandius secretum latere existimat: vivente enim patre Sosibiani, servus ejus suspectus erat de consuetudine stupri cum hera sua, adeo ut populus crederet Sosibianum nostrum ex servo ipso conceptum. Non est, inquit Martialis, quod in dubium revocemus id, quod omnes haecenus suspicati sunt, te e servo tuo domestico genitum: id enim blande fateris, quum ipsum servum illum vocas 'Dominum,' qui revera pater tuus est. Nam Domini per irrisumem saepe servos suos vocabant 'Dominoes': vide epigramm. 58. l. 5. Gronovius hoc accipit, quod fingit Scriveris, Sosibiani matrem, patris ejusdem uxorem, clanculum cum verna suo consuevisse cubilibus. At non accipit, rã 'Cum dicis dominum' explicando esse, quum ipsum illum servum vocas 'dominum,' qui revera pater tuus est. Immo quem 'dominum' vocabat, non servus (id enim non nisi per ludibrium fiebat) sed creditus ac professus illius pater erat. Hæc autem sententia: Jure, Sosibiane, patrem tuum per blanditias, 'dominum' vocas: est

enim dominus tuus revera, non pater: neque enim ex illo, sed ex servo vestro familiari, ex mancipio ejus, quem falso patrem vocas, conceptus et genitus es. Nec obijci debet Jurisconsultorum exceptio, 'partum ventrem sequi.' Nam illam dissimulans Martialis, acumen captavit ex generali regula, servorum res, acquisita, partus, vicarios, non ipsorum, sed dominorum juris et potestatis esse. *Gron.*

EPIG. LXXXIII. 1 *Hæc, &c.*] Ejusdem argumenti et artificii cum epig. 13. supra, quod vide.

2 *Longus, &c.*] Nam porticus erat longa, et soluta magis extendebatur.

3 *Absoluta*] *Hæc* ferre possum: vitato non fero. Nec tamen 'absoluta' est dissoluta, seu in varias partes divulsa; aut crimine absoluta: sed tantummodo sume significatione, absoluta casu grandi tanquam crimine. Id enim ipsum, quod loco criminis est, apparet in contextu verborum, et 'quanto casu absoluta' est, quam gravis casus crimine infamiaque liberata. Est autem casus ille mors Reguli. Quam dirum detestandumque casum ei remisissent dñi, qui minimum aberat, quin contigisset. *Gron.*

9 *Tanta Regule, &c.*] Vide vers. 12. epigr. 13.

EPIG. LXXXIV. 1 *Os et labra*] Oris et labiorum Mannejæ spurcitiam notat hoc epigrammate, quod lingeret catella, quippe hoc animal lambendis immunditulis delectatur.

2 *Merdas si libet esse*] Phædrus Fab. 27. 'O canis, merito jaces, Qui concupisti subito regales opes, Trivio conceptus et educatus stercore.' *Gronovius. Merdas, &c.*] Quæ tetro odore non sperant 'artificis tui oris halitum,' Juven. 8. 10. 238.

EPIG. LXXXV. 1 *Uxorem, &c.*] Salse notat Quirinalem equitem Romanum, qui cælebs quum esset se omnibus ancillis suis miscebat, ex quibus permultos suscipiebat liberos.

4 *Domunque, et agros implet*] Urba-

nis se miscens et villicis suis ancillis. *Equitibus versis*] Hybridis: a patre, ingenuis; a matre, servis: supra epigr. 42. vers. 1. Antith. sic Juven. 9. Sat. 'agebas Vernam equitem.'

5 *Paterfamilias, &c.*] Vere enim auget familiam; quæ servorum est. Facete Quirinalis, quod domum vernis impleret, 'Paterfamilias' dicitur: nam familia proprie servorum; quare et servi olim familiares dicti. *Heraldus.*

EPIC. LXXXVI. 1 *Venderet*] Inducitur hic præco a poëta, non ut dicax, sed ut hebes et bardus, qui ut velificaretur gloriæ domini, cuius ea res venalis, et ut omnem ab eo suspicionem angustiarum rei familiaris et æris alieni amoliretur, fundi venalis vitium aperit imprudens. *Musamberti.* *Facetus*] Qui dum voluit officiosus et facetus videri in excusatione Marii fundum vendentis, simpliciter, ne dicam stupide, agros vituperavit; quos laudasse, sui fuerat muneris.

5 *Servos, &c.*] Pestilens est locus, in quo perdidit servos.

6 *Non amat, &c.*] Phædrus l. 1. F. 8. 'Nemo libenter recolit, qui læsit locum.'

7 *Quis faceret, &c.*] Quis licitare-tur, aut emeret?

8 *Noxius, &c.*] Pestilens, vel in damnum Marii, qui vendere cupiebat.

EPIC. LXXXVII. *De Novio Micropsycho*] Nugantur qui vocem hybridam ex *μυψος* et *specio* volunt, ut et qui legunt *Micropsycho*. Recte *Micropsycho*, id est, parvi et abjecti animi avaro. Microscopicum esse scriptum pro Micropsychum docuit pridem summus Scaliger: sed idem 'Micropsychum' male accipit, pro homine teneræ frontis et subrustici pudoris. Imo 'Micropsychus' est homo sordide parvus, qui neminem invitat, nec convivia agit: de cujus vicinitate queritur Martial. quod cum sibi vicinus esset, non magis eum vicinum sentiret, quam qui longe habi-

tabat; nunquam enim ab eo ad cenam vocari. Divites enim tunc temporis vicinos ad cenam vocabant frequenter: quod qui non faceret, Micropsychus audiebat. *Salmas.*

6 *Terentianus*] Præfectus Ægypti, in qua, Æthiopiam versus, urbs Syene 'umbras nusquam flectens' solstitio æstivo.

11 *Migrandum est*] Ut vel ille me videat, vel ego illum: præsentem enim nunquam video; forte et absentes mutuo vel occurreremus, vel videbimus. *Longius, &c.*] Neque enim tam prope videre fas est.

12 *Vicinus*] In ipsis Novii aedibus habitet oportet *inquillus, boomer*, qui in conductâ habitat domo. Concludit ergo ex absurdo et paradoxo; ut mutuo videamus, ideo convenimus: ut Novium videas, recedas ab illo, non accedas oportet: præsentem videbis nunquam, absens sæpius. *Raderus.*

EPIC. LXXXVIII. 1 *Ne gravis*] Vini usus Romanis feminis tam severe interdictus, ut vinum bibisse perinde esset, ac si in adulterio, aut gravi crimine deprehensa, capitali supplicio plectenda foret. Hinc oscula cognatorum, quibus viri mulierum abstinentiam explorabant. Hinc Fescennia ebria, quum vellet culpam velare, vinique odorem reprimere, voravit aromata, pastillos, &c. Sed Martialis non repressum fœtorem, sed anatum affirmat. *Raderus.*

2 *Pastillos, &c.*] Trochiscos ex aromatibus et pulvisculis odoratis a Cosmo myropola confectos (Angl.) *lozenges* or *trochisks*. Sic Horat. Sat. 2. 'Pastillos Rufillus olet, Gorgonius hircum:' molles enim et effeminatis utuntur. *Luxuriosa*] Prodigæ. Sobrii enim et frugales ab huiusmodi delitiis abhorrebant.

3 *Ista linunt, &c.*] Isti pastilli tibi jejunæ sumpti. Non jentabant enim aut prandebant, nisi pueri, aut ægri et luxuriosi. *Rod.*

4 *Extreme, &c.*] Oris foetorem forte emendant; ructum ex imo ventriculo nequaquam. Barathrum proprie locus tanta altitudine depressus, ut ægre despicere possis: hic pro imo stomacho.

5 *Diapasmate*] Medicamento illo, cui immiscetur odores, a *diapasma conspergo*. E tasis autem et in pulverem redactis siccis aromatibus fiebant diapasmata, quibus etiam lecti geniales et discubitorii respergebantur, et qui ad cohibendos sudores in balneis corporibus inspergebantur. *Virus*] Gravis anima, halitus gravis.

6 *Duplex, &c.*] Hesterni vini et diapasmatis. 'Animam' vocabant halitum: sic 'foetere alicui animam' dicebant. Unde 'bene,' vel 'male animati,' pro iis, quibus halitus foetebat, vel bene olebat. Titinnius in Pullionibus: 'Interea fœtida animasum oppugnat.' Et de inferiore gutture Plantas Anular. Scen. Postquam obson. &c. 'Ne quid animæ forte amittat dormiens.' Alludit ad gulam follis, qui in veteribus Glossis exponitur, *θήλαος καπνίου, δένδρ. Follex. Rigal*.

7 *Notas ergo, &c.*] Quum ars tua et fraus deprehensa sit, frustra voras pastillos, quibus non modo non tegis vinum, sed magis prodia. Itaque ne dissimula in posterum vinum hantum, et minus eris nocens. Nota artificia et flagitia Romanarum matronarum in tegendis sceleribus. *Raderus*.

8 *Sis ebria simpliciter*] Vinum potius oleas, quam foetorem spiritus medicamenti sumptis augeas. Vide epigr. 42. l. 2. vs. 2. et epigr. 7. l. 6. vs. 4.

EPIG. LXXXIX. *Ad Alcinum*] Epitaphium est ad sepulchrum Alcini servi vel pueri Martialis, in ipso ætatis flore rapti, quem in agro Labicano sepelierat.

1 *Raptum domino*] Puer hic videtur fuisse Martialis. *Crescentibus annis*] Jam adolescentem.

2 *Labicana*] In via Labicana, quæ a porta Esquilina ducit ad Labicum Italie pagum. De more hoc; nam sepulchra olim juxta vias publicas, ut prætereuntes monerent mortalitatis. *Levi cespite, &c.*] Non magnifico tumulo: vel respicit precationis et inscriptionis formulam, S. T. T. L. hoc est, 'Sit tibi terra levis.' Cui enim male volebant, terram gravem et tumulum onerosum precabantur; quo anima, quam sepulchro una cum corpore condi credebant, depressa, ad beatorum sedes tarde aut ægre devolaret; atque ægre ultro citroque ad sepulchra commearat in solennibus funeris: ut contra, cui bene volebant, tenuem et sine pondere terram precabantur. *Fern*.

3 *Non Phario, &c.*] *Ægyptio*. Non obeliscos et pyramidas, non statuas, quæ columnis e saxo Ægyptio innixæ pendere et nutare videantur: vide epigr. 1. Spect. vers. 11. *Nutantia*] Ob immensam altitudinem.

4 *Quæ cineri, &c.*] 'Consumet ferum lapidemque vetustas,' &c. Ovid 4. de Ponto. et Juven. Sat. 10. 'data sunt ipsi quoque fata sepulchris.'

5 *Buxos, &c.*] Buxetam, hypampelon, viridarium, flores pratenses: tumulis namque moris erat virentes inserere arborea, 'Spirantesque crocos et florum perpetuum Ver.' Ramiresius non intelligit coronas ex foliis buxi et vitis, ut Raderus sentire videtur. Sepulchra enim designabantur in agris, et in fronte ponebatur scriptio, quæ contineret latitudinem et longitudinem soli sepulchro destinati, quod spatium soli sacrum erat. Et in hoc spatio erigebantur tumuli, obelisci, pyramides, &c. Alii arbores ponebant, quæ crescentes locum monumenti opacarent. Tum quia felicibus manibus perpetuas et virentes arbores convenire existimabant; ideo eligebant buxos, cupressos, laurus, quæ nunquam amittunt folia; quod

idem observabatur in floribus, quos etiam cerebant, juxta sepulchra.

7 *Monumenta laboris*] Quid tantopere laborant pro illo *laboris*? Audent etiam ineptos dicere, qui legunt *doloris*: et perire omnem gratiam epigrammatia, nisi retineatur *laboris*. At illud plane legitur in Arondelliano, et Martialis tertio versu præcedente improbat, quæ vanus labor dat cineri. *Monumenta doloris* sunt luctus mæmosynon et admonitio. At inter ipsos nondum convenit, *laborem* opus an amorem interpretentur. Sed, ajunt, neque hypampelus neque buxetum possant esse monumentum doloris, quia pridem erant exculta, antequam mortuus ibi humaretur. Unde autem hoc colligunt? Annon loquitur Poëta ex persona domini jam sic instruendis locum? Fuerit autem olim hypampelo et buxeto consitus; cur necesse est id domini potius quam villici manu esse factum? Denique ne sic quidem ineptum *doloris*: omnis enim locus, qui mortuo illato religiosus sit, efficitur *monumentum doloris*. Ita foret: Accipe hunc locum viridibus exornatum, atque positus ille mihi monumentum doloris. Respicit et opposita: nam ista 'Phario nutantia pondera saxo,' et similia, potius sunt monumentum ambitionis quam doloris. *Gronovius. Laboris*] In cippo excolendo, et hoc carmine. Non labores operis vult, ut Scalig., sed amoris. Poëtis enim amor est labor, ut Atticis *πῶρος*, et *laborare* amare, ut Atticis *πῶρος*, *μυρεῖν*. vide sis Marcilium ad Horat. Od. 17. lib. 1.

8 *Perpetuus honor*] De perpetuo virore buxi et prati accipe.

9 *Lachesis*, &c.] E Parcis una: id est, ubi fata absolverint pensum vitæ mee.

EPIC. XC. 1 *Garrus in aurem*] Cinnam carpit, cui is sederat morbus, ut semper in aurem proximo garriret et immurmuraret.

2 *Teate quod*, &c.] Quod audiente vulgo profari licet.

3 *Rides, queris*, &c.] Stidia populi in theatro vel circo videtur significare. Ibi enim modo ridebatur, modo plorabatur, clamabatur, damnebatur, &c. pro cujusque affectu et sensu. Hæc omnia quæ populus faciebat palam, Cinna clam, atque si haberet arcana, faciebat. *Raderus*.

5 *Adeone penitus*] Nullam vim video in interrogatione. Itaque magis probo, quod est in Arondell. *Adeone penitus*. Gronov. *Sedit*] Adeone fixum est et inveteratum stolidum hoc vitium? Sane 'morbum' quandoque Latini dicunt pravam quandam et pertinacem alicujus rei affectationem, cujus rationem nullam reperire queas aliam, quam propensionem *ἀρετή*. *Herald. Morbus*] Vitium affectatæ taciturnitatis. Natum autem videtur hoc epigr. e joco Scauri, quo Junium Othonem Rhetorem tecto et auspicioso dicendi genere usum taxavit, inquiens, acta illum in aurem alterius legere, quæ publica quidem sunt, vulgoque legi oportet. *Raderus* clancularie obtreactionis vitium innui vult.

6 *Cæsarem laudes*] Cujus quidem laudibus nihil magis publicari debet.

EPIC. XCII. 2 *Vel ede tua*] Ut sint quæ ego vicissim carpm; videbis *ῥῆθρον* esse *μυρεῖν* & *μυρεῖν*, et quam sit 'facilis rigidi censura cackinnl.'

EPIC. XCIV. 1 *Fabricio Aquinus*] Poëta laudat formam et æternam Aquini et Fabricii amicitiam, quæ non vivos tantum, sed mortuos etiam conjunxit. Tum quod rarum exemplum est, eundem ambos ordinem duxisse, inter quos tamen facillime existit similitas. *Rad.* De his Polybius.

2 *Qui prior*, &c.] Qui Aquinus lætior mortem oblit, quod sibi superstes foret amicus: vide supra ep. 37.

3 *Ara duplex*, &c.] Simul vel prope sepultis gemina excitata ara et inscripta testatur fuisse eos primipiales.

4 *Plus*, &c.] Hoc tamen (quem do-

cet inscriptio) honore et ille major qui pascioribus inscribitur literis, fuisse et amicos.

5 *Federa vita*] In Arondell. erat *pondere vita*. Nec parum placet. Sacrum pondus vite est perpetua et divina quædam gravitas, severitas, sanctitas. Sic sæpe Manilius l. 1. 'qui strictas pondere mentes Prudentes habuere viri.' l. 2. 'Nec non et fidei tutelam vindicat ipsam, Pectoris et pondus.' l. 5. 'facit ora severa; Frontes ac vultus componit pondere mentis.' Cicero 2. de Orat. 'Habet enim et voluntatem nocendi in iracundia, et vim in ingenio, et pondus in vita.' Deinde idem Arond. *rures*. Scribe: *Famaque que rures novit, amicus erat*. Erant amici, quæ id est, quousque, quam ad summam, fidem, affectionem, raros amicos fuisse novit fama. *Grenovius*.

6 *Amicus erat*] Sed Valerio hæc duo sunt quasi epitaphia, longiusculum videlicet unum hexastichum; alterum breviusculum, quod longiore illo continetur, nempe postremum distichum, idque plus esse ait poëta, quanto plus laudis habet amicitie, quam primipili titulus. *Musambert*.

EPIG. xcvi. *Ad Helium*] Pessimam rabulam obstrepero clamore se aliorum actionibus ingerentem, ut quem propter imperitiam nemo adscivisset, propter importunitatem aliquis placaret, objecta trifauci huic Cerbero pretii offa ut taceret: potest et intelligi de prævaricatore ad tacendum corrupto, ex noto illo joco in Demosthenis argentanginam. vide Gellium l. 9. c. 11. et epigr. 7. l. 8.

EPIG. xcvi. 1 *Molestum est*] Tibi claudicanti. *Scæzon*] Alloquitur verum suum, qui cætera jambicus, nisi quod in quinta sede habet jambum, et in ultima jambum mutat Spondeo, Claudicare itaque videtur, unde et nomen a *σύνδω*.

2 *Materno*] Amico, cui mittit hoc ep. vide l. 10. epigr. 37. vel ipsi forte cinaëdo, cujus, etsi hic eum nominas-

set, argutissime mox fingit sibi excidisse nomen; infra vs. 14.

3 *Dicas in aurem*] Clam, velut mysterium Cereris: et lepide poëta jubet, ut in aurem dicat, quum ipse publico versu vulget per orbem.

4 *Amator ille, &c.*] Tristes lacernas appellat poëta, nativi ac subfusi coloris; quales a viris severis gestabantur, quos puderet induere colores improbos et feminarum proprios. *Leucophaëtum* colorem ex *λευκῷ albo* et *φαῖφῷ subnigro* mixtum recte interpretatur Merula. *Ferræ. Amator, &c.*] Qui gestat laudatque pullas vestes. Reprehendit hic, tristitum ille lacerarum amator, coccynas et amethystinas vestes, tanquam parum viriles; et galbinos mores, ut molles et effeminatos notat hic Martialis. Laceranis ergo ntebantur in bello, postea etiam domi; atque eæ quandoque togæ superinjectæ, quandoque separatim-sumptæ.

5 *Et baticatus, &c.*] Ipse Hispano indutus colore, quem, juxta Bætim, rutilum et fuscum oves habent nativum, lib. 14. ep. 133. *Leucophaëtus*] Vesje indutus coloris e *λευκῷ albo* et *φαῖφῷ subnigro* misti, (Angl.) *gray*.

6 *Qui coccinatus, &c.*] Qui ventibus usus cocco tinctis (Angl. *scarlet*) putat esse molles et parum viros.

7 *Amethystinasque, &c.*] Dicitque purpureas seu violaceas, a colore lapidis Amethysti, epigr. 154. l. 14. mulierum esse vestes, non virorum.

8 *Nativa laudas*] Quæ non sunt artificio tincta, quales sunt vestes Bæticæ, de quibus supra, vers. 4. Id Græci *αβροφύς* dicunt. *Habeat, &c.*] Et si viriles gestet vestes, muliebres habet mores et molles.

9 *Galbanos, &c.*] Subalbos seu herbacei coloris, *χλωρός*, a flore galbani ferulæ e Syria: vel molles instar Galbæ Imp. effeminati. Vide Turneb. l. 17. c. 8.

11 *Adspicit, &c.*] Despectat inguinæ: ep. 64. lib. 11.

12 *Devorantibus dracones*] Pascen-

tibus se et delectantibus; epigr. 60. l. 9. vers. 4. Vel hyperbolice dictum, id est, nimiam aviditatem præ se ferentibus.

13 *Nec otiosis, &c.*] Labris undantibus et præ desiderio salva fluentibus. Juv. 8. 9. 31. 'spumante labello.'

14 *Excidit, &c.*] Argute fingit, vel se esse oblitum ejus nominis, quem tamen supra nominavit; vel, sibi imprudenti excidisse in hoc epigr. nomen ipsius, sive ille Maternus fuerit, sive Fuscus, Galba, aut Cinna, quod intimabat in vocibus - 'Fuscinos,' 'Galbanos,' sen 'Coccinatos': vide Lips. l. 1. epist. quæst. 5. luditque in ambiguitate τῷ *Excidit*.

EPIG. XCVIII. 1 *Cum clamant, &c.*] Alia lect. *Dum clamant o. l. tu Næ tantum*. Vide ep. 38. l. 6. 'Jam clamor centumque Viri.'

4 *Dic aliquid*] Qui te ostentare soles, cæteris interstrependo, ac si haberes quod diceres: ecce, jam silentio facto, ostende quam disertus sis patronus. At nunc piscis et rana Seriphia es, nec γῶ quidem habes quod dicas.

EPIG. XCIX. 1 *Litigat, &c.*] Facetus lusus per correctionem: quod Diodorus quidam podagra laboraret, et litigans nil persolveret patrono, hunc non esse pedum morbum dicit poëta, sed manuum, quæ chiragra dicitur. Podagra detenti, ut plurimum litigiosi, queruli, loquaces sunt, et quia pedibus uti non licet, lingua strenui sunt, mala multa animo versantes.

2 *Chiragra est*] Jocatur avaritiam Diodori a Chiragra, quæ manus contrahit, profectam; licet 'illi nec justa chiragra Contudit articulos.' Horatius 2. libro Sermonum.

EPIG. C. 1 *Non plenum, &c.*] Calenus cum mediocres opes haberet, minime sordidus in amicis exstitit; postquam ejus opes auctæ, nihil amplius amicis largiebatur, et ipse parcius vixit. Optat illi poëta immensas opes, ut fame pereat, atque ita irridendo castigat avaritiam: 'Crescit'

enim 'amor nummi quantum ipsa pecunia crescit,' Et 'Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.' Non omnino vices sestertium, vel vices centena millia nummum sestertium, nostræ monetæ 50,000. coronatorum, vel 150,000. florenorum possidebas.

4 *Centies amici*] Centies sestertium vel centies centena millia nummum sestertium, nostræ monetæ 250,000. coronatorum, 750,000 florenorum. Gronovius.

6 *Intra, &c.*] Intra septem menses.

7 *Mortes quatuor, &c.*] Hereditates ex 4. amicis mortuis.

8 *Quasi, &c.*] Quasi tibi ablata potius et amissæ fuissent 78,125. lib. quam relictæ et legatæ.

10 *In tantam, &c.*] In avaritiam tam sordidam et famelicam.

12 *Semel, &c.*] Solis natalibus.

13 *Nigra sordibus, &c.*] Ærea moneta seu plumbea, cujus contractione sordent manus. Simul et sordes Caleni taxat, qui ad 7. veteres amicos excipiendos non excedebat sumptum ejus summule: quæ nigra vult moneta, quod et vilissimarum rerum pretium est, ut apparet ex adjecta 'selibra plumbea.' Notebat enim aurum aut argentum in amicorum convivii profundere.

14 *Et septem veteres, &c.*] Est Emphasis in numero, quod non ausus fuisset Musarum numerum implere, quemadmodum lautiores, qui etiam illum convivarum numerum superabant. Est etiam emphasis in verbo 'tui,' non enim erant sodales tantum inter se, sed omnes hujus avari. Est et in verbo 'veteres,' quibus major habenda est reverentia. Ramirez.

15 *Plumbea selibra*] Farnabius, æneæ monetæ duobus terenciis, inquit. Inepte; nam terencius Romanis fuit nummus argentens: immo, *Plumbea selibra* est duodecim assibus. Nam as Martialis tempore constabat semuncia æris, ita ut ex libra æris fuerint quatuor et viginti asses. *Plumbea selibra*] Pessimæ notæ, id est, æ-

nam monetæ duobus terunciis, vel etiam plumbeæ; namque et quadrantes plumbei Romanis quondam in usu.

17 *Millies*] Millies sestertium sive millies centena millia sestertium, vicies quinquies centena millia scutorum vel coronatorum vel Philippeum, 7,500,000. florenorum. *Gronovius. Millies, &c.*] Millies centena millia H. S. id est, 781,250. lib.

EPIG. CI. 1 *Mammas, &c.*] Puella sibi visa, quod viverent pater et mater cum nutriciis, quos etiam patres et matres (pro more) appellabat, vel quo junior videri possit, seniores se, interdum cœvas, jmo et juniores salutavit appellavitque mammarum et tatarum, patrum scilicet matrumque prænominæ, cum ipsa jam vetula esset, ipsorumque abavia videri posset.

EPIG. CII. 1 *Ille manus, &c.*] Dedit immaturam Demetrii famuli amanuensis mortem, et simul ætatem ejus, et narratiunculam de data libertate apponit. *Manus*] Hic ponitur pro servo amanuensis, cujus characteres, quibus depingebat Martialis epigrammata, placebant Cæsaribus, ad quos illa mittentur. *Ramires.*

2 *Domino, notaque*] Mihi domino ejus; vel, ipsi Demetrio felix, ut quæ exscribendo mea carmina sibi laudem et notitiam apud Cæs. consecuta sit. *Cæsaribus*] Tito et Domitiano.

3 *Destituit, &c.*] Obiit florenti jam ætate et viridi.

4 *Quarta tribus*] Novemdecim natus annos. *Lustris*] Lustrum, quinquennium est. *Mensis quarta*] Est quartus annus.

5 *Ne tamen, &c.*] Ne tamen non liber moreretur, cavimus, (Anglice) *we provided.*

6 *Ucrat lues*] Febris quæ *superdæ*, sive illa fuerit mentagra quæ supra epigr. 79.

7 *Cavimus*] Providimus, cautionem de libertate dedimus.

9 *Sensit, &c.*] Moriens agnovit be-

neficiam meum, quo eum ex merito suo liberum esse pronunciaveram. *Patronum, &c.*] Sic enim liberti eum, a quo manumissi sunt, appellare soliti.

10 *Liber*] Maluisset, opinor, servire apud superos, quam liber ire ad inferos. *Rad.*

EPIG. CIII. 1 *Qui pinxit, &c.*] Pictor qui pinxit Venerem tuam, Lycori, blanditus est Minervæ, Veneris quondam de pulchritudine æmulæ, adeo deformem pinxit. Tum sciendum Lycorim lupam fuisse: luparum antistitem Venerem, nemo ignorat: vel, 'puto,' id est, ut videtur; pictor est Minervæ, cui similior imago tua Lycori quam Veneri. Pictores insuper in Minervæ clientela sunt. Hinc acumen epigr. 41. l. 5.

EPIG. CIV. 1 *Si dederint, &c.*] Ejusdem argumenti est hoc cum epigr. c. quod vide.

2 *Factus eques*] Alii, *nondum justus*, id est, non plenum et justum assequutus census equitis, qui quadringenta sestert. id est, Anglicæ monetæ L. 3125. Quare cui aliquid ex ea summa deerat, non erat justus eques, quia omnibus equitum privilegiis uti non poterat, quorum non erat sedere in quatuordecim ordinibus, lege Roscia: vide l. 4. epigr. 67.

4 *Faciles, &c.*] 'O faciles dare prava deos!' Risus etiam in Diis benignitatis et concessionis signum. Sic l. 2. epigr. 7. de Roma: 'Risisti; licet ergo, nec vetamur.' Risu enim quis videtur annuere, ut et l. 6. epigr. 82. *Ramires.*

5 *Sordidior multo*] Primum argumentum ἀνελευθερίας a vestium sordibus et villitate: ut ergo *μικρολόγως* vestes sordidæ et *βρωπαί*; lautorum contra, nitidæ et puræ, Græcis *καθαπαί*. - *Herald.*

7 *Dæque, Explicat, &c.*] E 10. olivæ major pars reservatur in proximam cœnam. Quod ergo est hominis fœdissime *σμηρολόγως*, qualem describit etiam Juvenal. Sat. 14. 129. 'Hester-

nam solitus medio servare minutal Septembri.' Spartianus in Div. Juliano: 'Nam Julianus tantæ parsimoniam fuisse perhibetur, ut per triduum porcellum, per triduum leporem divideret,' &c. Id est, ut unica mensa tres pene cœnas explicaret; ut loquitur Martialis.

9 *Veientani, &c.*] Fœculentum et turbidum vinum a Veientibus in Italia.

10 *Asse Venus*] Illi plebeja contento: l. 2. epigr. 53. 'Si plebeja Venus gemino tibi vincitur asse.'

11 *In jus*] E formula vocandi in jus. *Fallax atque*] Qui voviat te lante victurum si, &c. *Inficiator, eamus*] Qui sordide vivendo non agnoscit se ex voto accepisse quod accepit. *Inficiator* ergo dicitur, qui reapse et opere negat se quid consecutum esse.

12 *Vive, &c.*] Laute, genialiter. vide epigr. 16. supra vers. 4. *Redde Deis*] Quando iis non uteris: vel, ut liberius vivas, quod prius fecisti.

EPIC. CV. 1 *Pictæ, &c.*] Pardi enim et pantheræ variegati et maculosi. *Delicata, &c.*] Mollia, purpurea, serica, ut mox vers. 8.

2 *Improbæque*] Feroces, rabidæ, vel, quod nemini probabile erat passuras tigres. Quicquid ergo nimium est, et modum normamque excedit, 'improbum,' Latinis dicitur; sic 'improbis labor' Virgilio, nimis magnus et immodicus; Suetonius 'improbis natum' hominem dixit, qui procere staturæ fuit et justam excedentis; sic 'improbiora labra,' Velio Grammatico, sunt enormia et ultra justum modum protensa; sic 'improbis color,' pro purpureo, utpote qui excelsit et eminet, et super cæteros omnes colores vividus et fulgens, et quasi superbus et cæteros colores infra se positos prægravans; sic 'improba tegmina pedum,' Valerio Flacco, de calceis purpureis. Hinc conjice quid per 'improbos tigres' intelligat, feritate sc. et sævitia excellentes. *Sal-*

masius. Improbæque] Verum quidem est, improbum pro immodico, et magno dici: tamen 'improbi coloris lacernas' apud Senecam accipio, non purpurei modo, sed inter purpuras eximii saturi, multumque diversi a plebeja purpura. Sed quum Val. Flacc. lib. 6. dicit: 'Improba barbaricæ procurrunt tegmina plantæ,' nihil aliud videtur dicere, quam modum pedum longe excedentia. Sic alibi dicit, 'improba arva,' iavidendam fertilitatis et cæli. Sic apud Sueton. 'Improbis natus,' est homo 'Improbæ naturæ,' ut tamennaturam accipias non pro statura, sed ut in Priapeio; 'Natura est quoniam semper aperta mihi;' ut apud Minut. Felic. 'parentis sui adorare naturam.' Hoc est illud *δαλχόσκιον ἔγγος. Gronov. Tigres*] Vide ep. 18. lib. apert.

3 *Indulgent, &c.*] Patiuntur flagra. Ramiresius sic hunc locum accipit: 'Indulgere,' dicit, est dare vel facere aliquid tua voluntate, quod alias poteras negare si velles. Sic hæc tigrea quum possent in flagellatores insurgere et flagella non pati, sua voluntate et reverentia Cæsariani Numina, eam patientiam indulgebant flagello, quod postea dicit Poëta; 'Quis spectacula non patet Deorum?' Et paulo post; 'Hæc clementia non paratur arte; Sed norunt cui serviant leones.'

4 *Lupata*] Lupata sunt asperissimi freni genus, a lupinis dentibus dicta, qui inæquales sunt, et eo morsus eorum acerrimus. *Rad.*

5 *Quod franis Libyci demantur ursi*] Hunc versum Lipsius de leonibus curru junctis interpretari debere pertendit, quia nullum esset miraculum de ursis, qui mites et dociles ad magis miranda. Aliter sensisset, si totum epigramma legisset aut saltem attendisset. Non magnum aut mirandum spectaculum esse, ait poëta, pardos videre jugo subditos et curru trahentes, tigres pariter, &c. hæc om-

nia, inquam, minora et protritiora esse, quam ut spectatorem morari possint, aut stupore defigere: 'Hæc transit tamen ut minora quisquis Venatus humiles videt leonum,' &c. Ut in sequentibus videre est: quis jam ex istis dicere possit Libycos ursos, leones esse; imo quis non contrarium asserat? hoc spectaculum leonum lepores venantium, et illosos dimittentium, adeo magnam miramque rem videri vult, ut in comparatione nihil sint ceterarum omnium ferarum mansuefactarum miracula. *Sabmasius.* Vide *Lipsium Elect.* 2. cap. 4. contendentes leones a Romanis tum rudibus, obvia notaque voce dictos fuisse 'Libycos Ursos:' ut et elephantem, 'bovem Lucam;' struthionem, 'passerem marinum;' contra quem ex *Plinii* auctoritate, l. 8. c. 36. et 68. docte disserentem, cum alii plurimi autores, tum hic facit locus, ubi inductione ceterarum ferarum, inter quos et ursorum, ascenditur distincte ad leones.

6 *Quantum Calydon, &c.* *Calydon* urbs *Ætoliz*, quæ aluit aprum illum vastatorem a *Meleagro* et *Atalanta* cæsum. Vide ep. 15. libro spect. vera. 1.

7 *Purpureis aper*] *Supra* vera. 2. *Capistris*] *Capistrum*, vinculum est, quod mulis, bohus, aliisque jumentis adhibetur, ne fugiant, et quod circa os involvitur, ne gramen carpant.

8 *Esseda, &c.*] *Currus Britannicos.* *Bison*] *Fera, cervi figura.*

9 *Molles, &c.*] Quod *Elephantus* saltans paret rectori suo ex *Æthiopia*. epigr. 77. l. 6. et vide *Ælian.* l. 2. c. 11. *Plin.* l. 8. c. 2.

10 *Nigro bellus nil negat*] In *Aron-dell* inveni, non negat. Quod *Martialis* esse puto, et mutatum ab illis, qui nesciebant 'negare,' simpliciter ac sine causa esse, non parere, non cedere. Sic 'equum stimulis negantem' *Lucanus*, sic 'saxa ferro negantia' *Statius* dixit, ut ad hunc in

Diatriba observavimus primi; nam adeo placuit summis viris, ut suum esse mallet. *Gronovius.*

11 *Deorum*] *Cæsarum*, quibus feræ non minus parent, quam ipsis *Diis*. sic *Mart. l. Spect. ep. 17. de Elephante:* 'Crede mihi numen sentit et ille tuum.'

12 *Hæc transit, &c.*] *Hæc* tamen omnia superat leporum lusus per rictus leonum.

14 *Quos veloc, &c.*] *Supra* epigr. 7. 15. 23. 45. 49. 52. 61.

21 *Hæc clementia*] *Totius* epigrammatis cum epiphonemate conclusio, qua leonum in lepores clementiam divinitati *Cæsaris* adscribit, cujus nomen sentiant leones, eique ad nutum serviant. *Rader.* Vide argumentum hujus epigr. *supra* ep. 15. hujus lib. et ep. 17. lib. spect.

ERIG. CVI. 1 Ovidi] *Vinum* hic *Nomentanum*, cujus esset ingenii et naturæ docet. Recens ingratum; vetustate tamen ad perfectam cocturam adduci, et certare posse cum generosissimis. Quincte *Ovidi.* ad quem alibi sæpe. *Quod nascitur, &c.*] *Vinum* ex agro meo *Nomentano*, ubi vetustate decoctum maturuerit, videri potest exuisse nomen patrum (recens enim vinum *Nomentanum* audiebat durum et insuave) atque naturam austeram, cum vinis vel optimis contendere, et *Opimianum* dici, vel *Falernum*, vel aliud quodcumque addito amphoræ titulo, commendatur.

3 *Mores*] *Asperitatem* et ingratum saporem. *Nomen*] *Nempe* cujusvis generosissimi vini nomine, vinum illud indigitari posse, ut vel *Falernum* voces, vel *Calenum*, vel *Massicum*, &c. nullo enim deterius esse. *Musamb.*

4 *Anus*] *Metonym.* cadus seu amphora vetusta. vide *supra* epig. 40. vers. 1.

ERIG. CVII. 1 Interponis, &c.] *Deridet* *Rufum*, frustra expectantem *Næ-*

viam. *Interponis aquam*] Sic ille nequam paralyticus apud Petronium: 'Hausi,' inquit, 'parcius merum,' &c. Ebrii sc. in Venerem segniores. Parce bibebat Rufus idque dilutum; unde conjiciens Poëta expectasse illum amicam, atque adeo veritum ne immodico Lyæi vento, extingueretur Veneris ignis; quærit an Nævia (quæ illi semper in ore, supra epigr. 69.) noctem promisisset; ex suspiriis illius et silentio negasse autumaus, ad largiorem potationem invitat; utpote majora pocula et merum quæ curas dissipet repulsæque molestiam obruat, ex præcepto Ovidii 2. Remed. 'plurima sumas, Ut stupeant multo corda soluta mero.'

3 *Unciam, &c.*] Duodecimam partem sextarii, supra 28. vers. 2.

5 *Sobriasque, &c.*] 'Lenis alit flammæ.'

8 *Trientes*] Triens est tertia sextarii pars, quatuor cyathos seu uncias continens.

10 *Dormiendum est*] Tibi soli cubandum in vacuo toro: sume itaque somni poculum, postquam amica non veniet. supra epigr. 72.

EPIG. CVIII. 2 *Magnum, &c.*] Respondet L. Julio amico suadenti, ut aliquod magnum opus scriberet, Epopeiam scilicet, vel Lyrica et Dithyrambica, ut Virgil. et Horatius scripserunt. Respondet se otia desiderare, et liberalitatem Mæcenatis. *Magnum*] Epicum et perpetuum carmen.

3 *Ocia qualia, &c.*] Ad Virgilium respicit Eclog. 1. 'O Melibœe Deus nobis hæc otia fecit.' Per 'otium' ergo et intelligit agros et pecunias, quo Musis vacet, 'non de lodice paranda Sollicitus.'

4 *Mæcenæ, &c.*] Locupletavit Cilnius Mæcenæ Virgilium, Horatium, &c.

6 *Flammis, &c.*] Ut ultra rogos et cineres supersit.

7 *In steriles, &c.*] Musæ non liben-

ter arant litus: non amant studia, 'Præmia si tollas.'

8 *Pingue, &c.*] Opimum quidem solum versare fatigat agricolam, sed amplissimæ segetis spes alit: non minus magni operis Poëtam, fructus et præmii spes.

EPIG. CIX. 1 *Est tibi*] Excusat se Gallo, quod non mane ad eum salutandum eat; et dicit librum quem mittit, vicariam operam præstaturum, seque venturum ad cenam: causatur autem domum distantiam. *Rambres*. Geminum huic erat 72. epigr. supra. *Sitque precor*] Alludit ad priscam formulam, 'Quod felix faustumque sit.'

2 *Transiberina*] Regio parum amœna, ubi fœx populi Indæque fere stabulabant, et quasi separata a corpore civitatis. *Rad*.

3 *Mea Vipsanæ, &c.*] Scallis habito tribus, in cœnaculo prope porticum M. Vipsani Agrippæ lauris opacam. Tota ergo superior pars ubi cœnabatur, cœnaculum usque ad scandulas appellabatur, quæ plerumque pauperibus locabatur inquilinis. Tum nisi alta fuissent, Martialis inde Vipsanam porticum spectare non potuisset. *Rader*. Turneb. l. 4. c. 11.

6 *Es tanti, &c.*] Et ejus quidem pretii ac meriti es, ut tibi hoc officium præstem, etiamsi ulterius sit migrandum.

7 *Tibi non, &c.*] Non multum tibi erit honoris ex me unico cliente, multis qui te comitantur addito: multum mihi hæc qualiacunque scribenti dederetur ocii, si salutandi officio vacarem. supra epigr. 71. vers. 11. et epigr. 25. l. 11.

8 *Nego*] Te prosequendo me ipsum negligo, otium scribendi amitto.

9 *Ipsæ salutabo*] Ipse te veniam salutatum inter cœnandum, vel a cœna; interim pro me salutatorem matutinum capias hunc libellum. *Decima*] Quæ tertia est ante noctem, hora cœnæ.

10 *Acer*] Vox solennis matutinae salutationis.

EPIG. CX. 1 *Iussus*] Laudat Catellam Publii, tamque artificiose depingit Musæ penicillo; ut hanc catellam, vera Publii, pictaque veriore pulchrioremque iudicem; et cum Catulli passerem, et Stellæ columba, hoc epigramma, qua argutia, qua suavitate et venustate contendere potest. *Rad.* Nomen catellæ Publii. *Passere Catulli*] Lesbicæ pass. cuius nequitiam et mortem canit Catullus. *Nequior*] Lascivior.

2 *Purior oculo*] Ramiresius artificum Poëtæ in hoc subolet, quod vult in sinuare, prius esse hoc Epigramma, Stellæ poëmatio, quæ puellam depingebat.

7 *Sentis*, &c.] Sentit hos affectus in Domino, atque illi tristi condolet, hilari lasciva congratulatur.

8 *Collo nixa*, &c.] Collo Domini seu gremio innixa dormit.

9 *Suspiria*, &c.] Respirationes, quæ si crassiores sint et vehementiores, ronchi appellantur.

10 *Ventris*] Ejiciend'.

11 *Gutta*] Præstitit munditiem lecto, neque ejus contaminavit stragula. *Pallia*] Pallium hoc loco, tori et lecti operimentum esse contendit. *Raderus*. Sed Brodæus dicit, quod Romani hæc in lecto inducebant.

13 *Levari*] Alvi seu vesica onere levari.

16 *Virum puella*] Catachresis.

17 *Hanc ne lux*, &c.] Ut mortuæ super sit memoria, curavit Publius illam pingi.

EPIG. CXI. 1 *Scribers*, &c.] E virtutibus epigrammatum altera est brevitas. Hanc in Martiale cum essent qui carperent, respondet nescio cui Veloci Poëtæ, brevia sua epigrammata esse potiora illius nullis.

2 *Breviora*] Quæ enim breviora scribi possunt, quam nulla?

EPIG. CXII. 1 *Cum tibi*, &c.] Mitte-

bat Martialis Epigrammatum librum ad Regulum et simul thuris forte libellam. posset quis dona mirari tam humilia, tam opulento viro. Excusat Martialis munus tenuitatem, eorundem significatione: liber namque sapientiæ studioso mitti debet, thus vere pio et Deos colenti, quibus sæpe thure faciendum est. Cum ergo Regulus sapientiæ fama et pietatis opinione clarus esset, conveniens fuit hæc munera ea mitti. *Ramir*. Ne ergo munera mittas supervacanea, ut feminæ arma, rustico libros, &c. præcepit Seneca. Hic Poëta (missis ad Regul. epigrammatum libro et thuris forte libra) muneribus pompam addit convenientia munerum cum ejus, cui dantur eruditione et pietate. sed de hoc Regulo vide Plin. epist. ultima l. 2. et l. 6. epist. 2. *Par fama et cura Decorum*] Velim scire, ubi Scriberius, *par cura et fama laborum*. Neque enim in ordine Notarum ad hunc locum inveni. Sed si auctores habet scriptos codices ea lectio, haud dubie probanda est. Nam Regulus iste et scribebat multa et faventem eloquentiæ suæ famam habebat. Justam est autem ut 'cura' præcedat, 'fama' sequatur. 'Sophiæ labores' sunt monumenta ingenii. *Græp*.

2 *Nec minor ipsa tuo*] Gruterus e duobus scriptis notat, *suo*, et merito probat. Sed explicandum est. Refertur ad pietatem, non ad Regulum. 'Ingenio suo,' quod ipsa occupavit, obtinetque. Sic in libro Spectaculorum: 'Nunc sua Cæsareos exorat præda leones.' Et hoc libro Epigr. 79. 'Inque suos vultus serperet atra lues,' id est, ejus hominis, cujus corpus invaserat. Frustra ille: 'Inque ipsos.' Sic apud Ovidium: 'Et crimen vox est inficiata suum.' Et Statium: 'mentem sua non capit ætas.' *Idem*.

EPIG. CXIII. 1 *Cum te non*, &c.] Urbana cujusdam Prisci reprehensio

est, et correctio Poëtae, qui errore et ignorantia sordium hujus hominis, quum eum non novisset, dominum honoris caussa regemque vocabat. At vero postquam bene novit, suo nomine vocabat. Scribit enim Seneca solitos fuisse priscos, quoties homini ignoto occurrerent, eum dominum aut regem appellare. *Rami. Merula.* Te prius mihi non notum pro munifico patrono et claro viro honorifice salutabam: postquam vero mihi innotueris, familiaris te appello et mero nomine saluto. epigr. 68. l. 2.

2 *Jam mihi Priscus eris*] Innuens sc. honorabilis nomen eam amissionis, posteaquam cognitus fuit.

EPIG. CXIV. 1 *Quocunque, &c.*] Juvenilia sua, ubi venalia sint, docet. Epigrammata quæ mihi olim puero exciderunt, venalia sunt apud Q. Poll. Valer.

2 *Apinasque, &c.*] Nugamenta carminum. Apinas autem ut et Tricas Apulie oppidula fuisse villa, scribit Plinius l. 8. c. 11. a Diomede tantam per ignominiam everas, ut in proverbii ludibrium abierint. Cum vero Græce dicantur *ἀπίναι*, unde et *Απινία*, cur non ab *ἀπὸ πινος* ducamus, ut et Tricas a *τρίχης*?

3 *Male collocare, &c.*] Modesta extenuatio. Occupato enim et gravi lectore indignas fatetur; nec tamen abjicit adeo, ut legi nolit, dum Bibliopolam exprimit.

4 *Et invidetis, &c.*] Nec sines oculum abire sine malo.

6 *Perire, &c.*] Exscribi enim facit, venditque.

EPIG. CXV. 1 *Hoc tibi, &c.*] Epitaphium Antullæ puellæ, immaturo fato raptæ. Faustine, Telesphorus Fœnius vicinus tuus (forte in agro Tiburtino. vide epigr. 57. l. 4.) Diis manibus filiam suam Antullæ, immatura morte præreptæ, consecravit hunc agellum, in quo cineres et ossa filiæ condidit.

3 *Nomenque sacravit*] Quia sepulchra sacra erant. Tum indicem ac titulum sepulchro addebant D. M. S. 'Diis Manibus sacrum.' Addebant etiam nomen sepulti.

4 *Dignior ipse legi*] Illud 'dignior' mihi non placet: primo quia ambiguum est: dein, si in optimum sensum accipiatur, nihil hic dicitur aliud quam versu sequente. Vellem in scripto aliquo exstaret: *voverat ipse legi.* Nam parentum summa vota, offerri a liberis. Dein, ut fore Heraldus: *Et, Stygias, æquum fuerat, prior iret ad umbras.* Ipse optaverat: et justum erat non turbato ordine mortalitatis, priorem mori. *Gronov.* *Dignior ipse legi*] Turbato mortalitatis ordine et fatis male judicantibus titulum filiæ pater tumulo inscripsit, quod officium ex naturæ ordine patri præstitisse filiam æquius fuerat.

EPIG. CXVI. 1 *Quedam, &c.*] Irridet Procillum quemdam invidum, quem dicat se cupi a puella candidissima, sed amare allam nigerrimam. Audito illo priori, summam capiebat Procillus molestiam, ita ut præ mœnore se esset suspensurus; audito vero posteriori respiravit. Procilli invidiam ludificatus, candido eum lectoque nuncio usque ad suspendium contristat; nigro mox tristisque reficit et a suspendio revocat.

3 *Ligustro*] Ligustri floribus.

4 *Suspendia*] Hinc colligere licet, 'suspendia' esse invidorum.

EPIG. CXVII. 1 *Hoc*] Ejusdem argumenti cum epigr. 115. Est enim Antullæ Epitaphium, unaque parentum; quem morem et hodie familias servant, ut commune conditorium current. *Nemus æterno cinerum*] Agellum cum luco qui religionis causa sepulchris additus. *Sacravit, &c.*] In usum et honorem sepulchri in æternum sacri.

3 *Cito raptæ*] Decedunt ævumaturi, rapiuntur immaturi.

4 *Hæc erit, &c.*] Eodem monumento condebantur e more sanguine propinqui, conjuges, amici, &c.

5 *Si capis, &c.*] Ne alienetur hic agellus, H. EXT. N. S. i. e. hæredes externos ne sequatur. Factus enim est religiosus, et ideo extra hominum commercium.

6 *Perpetuo, &c.*] In æternum sacra-bitur in usum familiaris sepulchri.

EPIG. CXVIII. 1 *Occurrit, &c.*] Lupercus quidam avarus et sordidus subinde Martialem interrogabat, An vellet mitti ad se puerum, cui traderet libellum Epigrammatum mutuo, quem lectum remitteret statim. Excusat Martialis longum intervallum a Luperci ad suam domum, et indicat ubi hi libelli sint venales.

2 *Trades, &c.*] Mutuo.

6 *Pyrum ventre*] Alii regionem urbis esse volunt, alii insigne ædium, alii leg. *ad pitem*, ut ep. 28. l. 5.

7 *Scalis, &c.*] In convaculo fere ultimo, vel tertio tabulato sub tegulis: ut supra ep. 109. vers. 2.

9 *Argi nempe, &c.*] Tmesis, Argiletum. supra ep. 4. vers. 1. ab argilla, vel Argi letho, qui ibi ab Euandro cæsus fertur.

10 *Contra Casaris, &c.*] E regione fori Julii est taberna bibliopolarum.

11 *Scriptis postibus*] Postes, columnæ, pilæ bibliopolarum inscripta ge-

rebant nomina librorum venalium.

13 *Ne roges Atrectum*] Ne sit opus querere quis meos libros habeat venales, Atrectus vocatur bibliopola.

15 *De primo*] De summo forulo, capsula, seu armario. In primis autem vel summis nidis optimi recondebantur libri: in imis seu ultimis, libri parvæ æstimationis.

16 *Rasum pumice*] Ut poliverint frontes librorum, voluminaque ornarent purpura et umbilicis, supra epigr. 67. vers. 12.

17 *Denarius, &c.*] Quibus fere æquivalent 40. e nostris. Sed denarius erat duplex; vetus, qui 8. den. ob. c.; novus, qui 7. den. ob.

18 *Sapis Luperce*] Ironice collaudat hominis sordes, cui pro vili habetur ingenium et labor Poëtæ.

EPIG. CXIX. 1 *Cui legisse, &c.*] Concludit librum, et simul excusat ejus longitudinem ironicis, quasi postularet aliquis ab eo ut plura adderet epigrammata; dicit satis esse centum. *Ramires.* Itaque per modestiam extenuat sua epigrammata, tanquam mala sint, simulque excusat libri longitudinem: ex mente Callimachi apud Athenæum l. 8. cap. 1. τὸ μέγα βιβλίον ἴσον τῷ μεγάλῳ καυῷ: numerum autem perfectum ponit 100. cum sint 119.

EPIGRAMMATUM LIB. II.

Quid nobis, &c.] Jocosæ et urbanitate plena hæc epistola est, scripta ad Decianum, poëtæ familiarem, et libro superiore sæpius laudatum: qua quasi mirantem facit poëta Decianum, cur epistolam epigrammatis ipse suis, cum ipsa epigrammata pro se loqui possint, et epistolæ vicem fungi, præ-

scribat. Poëta voluit immemor sui, admonitū Deciani, abruptis epistolam, longius alioqui, ut jocatur, progressurus. *Rader.* Hæc omnia usque ad 'reclamant' ex persona Deciani, quem facit Poëta mirantem et reprehendentem quod epistolam Epigrammatis suis præfigat.

3 *Vides quare, &c.*] Tragedi certe, si quid esset quod principem et populum vel monitos vel rogatos vellet, epistolam exhibebant, quam vocalissimus aliquis Curio, qui theatralis quasi præconis officio fungebatur, clara legebat voce. Hoc fecerunt illi ex necessitate, quod iis in dramatico poemate, quæ extra scenam et argumentum essent, loqui non liceret: hoc tibi o Martialis in epigrammatis tuis non æque necesse est, quæ quasi epistola sunt.

Curione] Curionis officium erat, omnia quæ in theatro, vel principis mandato, vel magistratus jussu edicte, vel alicujus postulato pronuncianda erant, proclamare; uti quasi præconem ageret theatralem Curio. Turneb. l. 25. c. 8.

Mala lingua] Libera et mordaci.

6 *Noli ergo, &c.*] Noli indecore et absurde mimo inducere togam (qui gravitatis cultus est) id est, epigrammati epistolam, poemati orationem solutam.

Togam saltanti inducere personæ] Querit Scriverius, quare hoc Grutero displicuerit. Haud scio, quid illi, mihi quidem vehementer displicet *inducere togam*. 'Calceum inducere,' legi apud veteres, et 'scuta pellibus,' et 'coria induci.' Lanas vix puto, multo minus vestimentum laxum. Potest autem dubitari, verius sit, quod Gruteri codices *saltanti*, an quod Scriverianus, *saltantem*. Prius est: novi eum, qui sic se prostituat, ut in toga saltet, inepte præferre pudorem, persona capiti inducta. Posterius foret, ut Ciceronis l. 7. epist. 11. 'Mira enim persona induci potest Britannijareconsulti.' Et Suetonii in Nerone: 'Inducta est et Afranii togata, quæ Incendium inscribitur.' *Gronovius*. *Togam*] Per 'togam' tropice prosam sive solutam et liberam intelligit orationem: per 'saltantem personam,' poemata. Saltantur poemata in vestibus scenicis: prosa oratio habetur

aut recitatur in toga. Sed togæ illæ dictæ improprie, sive togæ illæ mimicæ, consuti ex panniculis versicoloris centones. Scenicæ nempe vestes *ἐκ παντικῶν τῶν τογῶν στρογγυλοποιηταί, ἐκ vilibus admodum pannis concisæ*. Noluere enim Quirites togam suam, quæ nota propria civitatis, actionibus scenicis dehonestari. *Museamb.*

Denique videris, &c.] Neque te putes epistola magis munitum adversus maledicos, quam si quis myrmillo contra retiarium ferula pro ense pugnaret.

Ego inter, &c.] Ut enim spectatores illiusmodi myrmillonis inconsideratam audaciam aversati reclamarent, ita inter alios et ego tuam hanc temeritatem epistola nullatenus efficaci te defendere conantis. Ut parum in ferula adversus retiarium, sic parum in epistola adversus æmulos et obtrectatores præsidij est.

Puto me, &c.] Respondet Martialis: 'Et sane perlongam scripturus eram epistolam; sed a te monitus, consilium muto, neque lectorem longa epistola fatigabo.'

Quid, si scias] Longiorem tibi volui epistolam facere, et quidem si scires quanta eam volui esse longitudine, tum etiam magis hæc Italiaque diceres, sc. importune misceri epistolæ operi epigrammatum. *Museamb.*

Epig. l. 1 Tercentena, &c.] Excusat libri hujus brevitatem, qui nonaginta et tria habet Epigrammata, quum posset ipse plurima addere. Enumerat deinde commoda brevioris libelli: et ultimo conqueritur hunc, vel ita brevem, aliquibus visum iri longum. *Ferre*] Capere.

2 *Ferret, &c.*] Pateretur, toleraret.

3 *Succincti, &c.*] Brevis libri commoda. Metaphorice eo significamus expeditum aliquem, ut de milite ad prælium parato.

4 *Brevior, &c.*] Minus insumo et perdo chartæ; modeste.

5 *Deinde, &c.*] Librarius citius

transcribet hæc, ut melioribus vacet exscribendis.

6 *Nec tantum nigris, &c.*] Occupabitur melioribus libris describendis.

9 *Te curiosa, &c.*] Inter pocula legeris, vide ep. 19. l. 10. et perlegenis minori spacio quam vinum aqua calida, in quince, quinque cyathorum capaci, dilutum frigescat. Hyperb. 'Quinceunx' pro quovis poculo. Sed gemina vis latet sub hoc verbo 'taulisse'; vel enim, ut verba jacent, intelligitur, id est, antequam frigeat vinum calida mistum, vel antequam remittatur certamen potandi et hilaritas convivarum. De more bibendi et miscendi calidam et frigidam lege lib. 1. cap. 4. Elector. Lipsii. *Rad.*

11 *Cantus*] Cantus is est, qui præmonitus ad quodvis damnum futurum, ne sibi lædat, est.

12 *Hei mihi*] Cum illud mihi abest Palat. Gruterus censet rescribendum *Eheu*. Quasi diceret, Non vitabis tamen omnium reprehensionem et fastidium: sunt enim Romani proceres fastidiosissimi, et mella juxta ac fella nauseant. *Rad.*

EPIG. II. 1 *Creta dedit, &c.*] Celebrat Dacicam victoriam et triumphum quem egit Domitianus solus, cujus laurea tota ejus fuit, nec cum aliis communicata: amplificat hoc argumentum a comparatis, enumeratis illis qui præcipua cognomina ex provinciis devictis compararunt. *Ramires*. L. Metellas devicta Creta, Pub. Cornel. Scipio devicta Africa, nobilia assecuti sunt cognomina: Domitianus vero, debellatis Catts Dacisque, nobilius meruit cognomen, Dacici scilicet et Germanici, illi enim singula, hic binia; illi Cretenses pigros ventres, et discinctos Afros, hic Germanos bellicosos, *ἄγρος ἄγρος*. Sic itaque crescit collatio Magnam et nobile Cretici cognomentum; majus sive nobilius Africanus; maximum sive nobilissimum Germanici. Et tamen Cretici et Africani Metello et Scipionibus

Delph. et Vur. Clas.

jam viris contigere. Germanici cognomentum Domitiano contigit etiam puero. *Musamb.*

4 *Et puer, &c.*] Domitiana juvenis admodum expeditionem suscepit in Germanias. Sueton. l. 8. c. 2. sed neque necessariam neque utilem.

5 *Frater, &c.*] Pater tuus Vespasianus cum filio Tito de Hierosolymis triumphavit, tu de Catts Dacisque solus. *Frater*] Titus. *Idumeus*] Judaicus. Idume, pars Judææ, ab Occidente Jordanem spectans, quæ *Ἰδὺμ* appellatur.

6 *Dacis laurea, &c.*] Alii *Cattis*: ut Lipsius lib. 1. epist. 5. bene judicat. Nam quia ex triumpho Cattis non traxit Domitianus cognomentum triumphale proprium Cattici, sed commune Germanici; idcirco hunc triumphum argute Martialis cum Judaico triumpho componit; quia neque ex illo triumpho cognomentum Vespasiano patri aut filio Tito fuit 'Judaici.' Nam, ut apud Dionem est, repudiavere cognomentum hoc ut infame: Domitianus autem cognomentum Cattici videtur accipere noluisse, ut ignobile aut ridiculum. *Musambert. Datur laurea*] Vel Domitiano victori, vel potius Jovi Capitolino. Sueton. in Domitiano: 'De Sarmatis lauream modo Capitolino Jovi retulit.' Sil. Italicus lib. 15. 'Laureumque superbam In gremio Jovis excisis deponere Pænis.' Plin. l. 15. c. ult. 'Fasces Imperatorum decoras. Ex his in gremio Jovis Opt. Max. deponitur, quoties lætitiæ nova victoria attulit.' Parta enim victoria fasces ipsi lauro decorabantur. Atque hoc pertinent, 'fasces laureati,' et 'lictiores laureati.' *Herald.*

EPIG. III. 1 *Sexte, &c.*] Sextus jactabat se nihil cuiquam debere. Martialis hominis jactantiam joco subannat, atque se id credere ait, quoniam is tantum debet, qui potest solvere. *Domit.* Vere jactat se nihil debere qui non est solvendo: debitoris

Martial.

4 C

enim inopia excludit actionem. Sic arguitur Plautus in Carculione, non male credi iis, qui nunquam reddunt, quia non creditur proprie nisi reddituris: quod igitur datur non reddituris, non creditur, sed prorsus perit. 'Argentarius male credi qui ajunt,' &c. Si igitur is qui dat non reddi-turo, non credit proprie, nec proprie creditor est, is qui nunquam redditurus est, eadem ratione nihil debet, neque est debitor. *Herald.*

EPIG. IV. 1 *Quam blandus es*] Ammianum incesti arguit, quod relictis natis nominibus matrem hic sororem, filiam illa fratrem appellet: quibus nominibus amatores et amice se mutuo vocent; vide Lips. *Antiq. Lect.* l. 3. et *Epigr.* 20. l. 12. et *epigr.* 65. l. 10.

3 *Fratrem te vocat*] Fratris et sororis, natura honestissima nomina, turpicula tegendi criminis causa facta sunt. Amicos fœminæ 'fratres' vocabant; amicos viri 'sorores': sic l. 12. *epigr.* 20. 'Quare non habeat Fabulla quæris Uxorem Themisen: habet sororem.' *Ramires.*

5 *Quod estis, esse*] Mater et filius.

7 *Matrem, quæ cupit; &c.*] Elegans epiphonema, et conclusio totius sententiæ, ubi priori versu τὸ 'sororem' summitur obscœna significatione; posteriori, propria. *Ramir.*

8 *Sororem*] Sed amicam.

EPIG. V. 1 *Ne valeam, &c.*] Excusat se quod non sæpius videat Decianum; et simul eum accusat, quod sæpe negetur esse domi; causatur longam locorum intercapedinem; et tandem eleganti antitheto concludit epigramma. *Ramir.* Jurandi formula, ut, 'ne vivam,' 'dispercam.'

3 *Duo sunt, &c.*] Intercaedo et spacium 2. millium passuum, qui 4. mihi sunt redeunti, nec te conveniendi. *ep.* 23. lib. 5.

6 *Causis, vel*] Clientum causis. *Tibi sæpe vacas*] Tuis studiis, vel balneis, cœnis, seu valetudini curandæ.

EPIG. VI. 1 *I nunc, &c.*] Fastidiosum Severum quandam notat, quod præpropere festinatione vix degustato libello, ad finem quam primum pervenire cupiebat, quem etiam perstringit leviter l. 5. *epigr.* 81. Indignantis et exultantis formula Ironica, qua Severi deludit fastidium: prius quidem singula epigrammata collaudantis atque ut ederentur suadentis, collecta vero jam et edita cum fastidio dejicientis.

3 *Spectas εσχατοκόλλιν*] Scaliger correxit, εσχατοκόλιον: et interpretatur partem postremam adglutinatam. Sed hæc ipsa interpretatio ostendit verius esse Salsmasii εσχατοκόλλιον: nam κόλλα *gluten*, non κύλον. Quia ergo in membranarum es *cato collion* esse notavit Scriverius, legendum εσχατοκόλλιον vel εσχατοκόλλον: cui opponitur πρωτόκολλον. Sic πρωτόκολλον in libris et in chartis nondum scriptis primam schedam dixerunt veteres, quæ prima adglutinata esset; πρωτόκολλον in chartis nomen auctoris habebat scriptum, a quo charta confecta erat, et loci ubi facta, et tempus quo facta; πρωτόκολλον in libris nomen quoque auctoris præferebat et operis titulum. Si πρωτόκολλον prima libri scheda, utique et εσχατοκόλλον extremascheda dicetur, ultimo nempe loco glutinata: 'summam schedam' alibi dixit idem Martialis l. 4. *ep.* 91. 'Ohe jam satis est, ohe libelle. Jam pervenimus usque ad umbilicos: Tu procedere adhuc et ire quæris, Nec summa potes in scheda teneri.' Ultimam autem libri partem subinde spectare impatientis et nimium properantis est lectoris. *Salsmas.*

4 *Oscitationes*] Lassitudinis et fastidii indicium est repandiculus oscitatio.

6 *Vitellianis*] Pngillaribus luteis, vitello ut credo illitis, quibus res lascivæ et elegantiores scribebantur. Alii a Vitellio nescio quo inventore, dictos volunt. *ep.* 8. et 9. lib. 14.

7 *Hæc sunt, singula*] Ex singulis epigrammatis junctis simul libellus fit. Est igitur absurdum, singula per se magni facere, simul autem omnia collecta fastidire et abjicere. 'Sinn' autem 'ferro' vel 'gestare,' formula est usitatissima apud veteres, pro charum habere. *Ramiresius.*

10 *Quid prodest, &c.*] Quorsum studi brevitas? frustra curavi ut liber tennis esset, nec umbilici (de quo ep. 67. l. 1.) crassitudinem excederet, si tamen tu delicatus et supinus lector triduum illi legendo insumas.

13 *Nunquam, &c.*] Alii, *Nusquam.* ut ep. 4. l. 1. 'Nescis, heu nescis dominæ fastidia Romæ,' &c.

15 *Nuvillas*] *Opplidum* in via Aricina, non longe a Roma.

16 *Interjungere quaris*] Male legitur *Iter jungere.* Est enim *interjungere*, jugo solvere equos seu boves refectionis gratia: est autem Allegoria: brevem librum non uno decursu perlegis, verum in itinere hæres et penam oscitans interponis. *Ad Camenarum*] Ad lucum et templum Camenarum extra portam Appiam. sed vide Ph. Cluverii Italiam, l. 3. c. 4.

17 *I nunc, &c.*] Epanalepsis Ironica, supra vers. 1.

EPIC. VII. 1 Declamas] Notum discrimen inter declamatorem et oratorem: Orator veras causas, declamator fictas, agebat. Tum belle hic *χαρμαρπίστρα* ardelio, qui cum nihil bene agat, agit omnia belle, id est, in omnibus bellos sibi videtur; et nullas artes, nullas scientias ignotas habet, ac de omnibus loquitur, belle potius, id est, tanquam homo qui politus videri vult καὶ εὐμολος, quam perite. Tales igitur homines appellabant 'ardeliones,' qui circa omnia volitarent, et nullibi pedem figerent. *Herald. Belle, &c.*] Ad hunc Attalum est epigramma l. 1. 80. ubi illius *πολυπαιγμοσύνη* carpit. Hic irridet arrogantiam et jactantiam ejusdem: quia omnia affectabat et jactabat, et

tamen nihil agebat. *Rad. vide ep. 10. l. 1.*

8 *Ardelio*] *Πολυπράγμων*, Angl. a *busybody*, ut l. 1. epigr. 80. multa agendo nihil agens, qui ut videatur aliquid esse in omnibus, nihil est in singulis: 'nusquam enim est, qui ubique est,' Seneca epist. 2. Alii ab 'ardore' et impetu multa tentantis, nihil prosequentis; Alii ab 'ardeola' avi, quæ in volata multum movet, parum promovet, diductum volunt. Sunt qui Ardeliones mimorum genus fuisse volunt. Vide epigr. Græca *νεφ. μ8.*

EPIC. VIII. 1 Si qua videbuntur, &c.] Poëta per jocum, et ut tentet lectoris cum ingenium, tum candorem, epigrammatum suorum vitia, quasi a se amovens, in librariorum negligentiam et errorem confert.

5 *Quod si non illum, &c.*] Quod si meam hanc, quæ tamen vulgaris est authorum excusatio, non admitteris, neque ego te pro cordato et candido lectore habebō: 'jam sumus ergo pares.'

6 *Tunc ego te credam, &c.*] *Ramiresius* sic legit hunc versum: *Nunne ego te credam cordis habere nihil?* Id est, si dixeris me peccasse, te cordatum et sapientem judicabo? sed inepte.

7 *Ista tamen mala sunt*] Urget lector, sed ipsa carmina mala sunt, quod non tam ab operarum errore, quam ab autoris vitio. *Quasi nos, &c.*] Aperit se Poëta, et fatetur mala quidem esse hæc, sed et illos provocat ut meliora, si possint, scribant; sin minus, his utantur, hæc animo æquiore accipiant. epigr. 92. l. 1. quin et se minatur censorem non minus in illos rigidum, si scripserint. Quasi vero, inquit Martialis, ego diffitear esse illa peccata sive mala mea, et non joci causa dixerim esse librarii. Sed utcumque res habet, sive mea illa, sive librarii sunt, tu meliora non facis. *Musamb.*

EPIC. IX. 1 Scripsit] Non despa-

randum quod non rescripserit Nævia; sperandum potius quod meas legerit tabellas; ex præcepto Ovidii 1. de arte, unde et hæc sumpsit Mart. 'Legerit, et velit rescribere: cogere noli: Tu modo blanditias fac legat ipsa tans. Quas voluit legisse, volet rescribere lectis,' &c. unde et quidam habent, *Sed puto, quod scripsi, legeris. Rescripsit*] Nam meretricules si rescribebant, annuere videbantur. Sic Juvenal. Sat. vi. 'Libertas emittur; coram licet innuat, atque Rescribat,' &c. *Non dabit ergo*] Quia non rescripsit scilicet. 'Dare' heic *καταγράφω* Græcis. *Herald.*

EPIC. X. 1 *Basia dimidio*, &c.] Non ego te superbum censo aut minus humanum, quod me altero labro (ut epigr. 22. infra) vel levi basio (qui salutandi mos Romanis) excipis: contentus ero vel quarta osculi parte, imo beatus nulla. notatque Posthumi (quisquis ille fuerit) imparam animam atque os impudicum *δε τοῦ εὐ αἰθρία λείψω καὶ μίσην*: vide et epigr. 21.

EPIC. XI. 1 *Quod*] Selli cœnipedæ monuit et luctus causam esse dormientium. *Fronte nubile*] Mœsta, tristi: contrarium 'serena.' Metaph. a collis tempestate.

2 *Ambulator*, &c.] Mox ep. 14.

3 *Lugubre*, &c.] Quod mœste vultu tacitus præ se fert luctum. *Piger*] Dixit, quia mœstus pigro similis et lento.

4 *Quod pene*, &c.] Quod demisso sit vultu capiteque dejecto.

5 *Quod dextra pectus pulsat*, &c.] Hoc frequens in funeribus: et pectus pulsabant in aliis calamitatibus atrocioribus. Cæterum 'Pectus pulsare,' id ipsum est quod *plangere* dicebant. Erant vero Præfice, atque alii qui modum plangendi cæteris dabant. 'Ut qui conducti plorant in funere, dicunt, Et faciunt prope plura dolentibus,' &c. *Herald.*

7 *Vius*] In avari Selli impendium.

8 *Sarcinæque, servique*] Opus, nummi, 'quæ majore domus gemitu, majore tumultu Planguntur quam funera.'

9 *Nihil colonus*, &c.] Nihil in agro, in prædiis et villis perditum aut amissum.

EPIC. XII. 1 *Esse quid hoc dicam*, &c.] Animæ festorem et oris spurcitiam dissimulare voluit Posthumus, diapasmatum et unguentorum aceto odore: sub assidue hujusmodi odore suspicatur Poëta latere ulcus, vomica, aut tetrias quippiam. supra epigr. 10.

4 *Non bene olet*, &c.] 'Æcastor, mulier bene olet, ubi nihil olet,' Plantus Mostell. Vide epigr. 55. t. 6. Lusus est in verbo 'bene olere': priori loco 'bene olere' ex se significat, posteriori 'bene olere' ex acquisitis odoribus.

EPIC. XIII. 1 *Et judex petit*, &c.] Præstat abque lte creditori solvere, neannum subterfugiens in tres incidas: namque munere palpiandus judex, (atque obliter corrupta taxat jadicia) munus aliud tibi extorquet patronus, et creditori tandem ex lege et sententia solvendum est.

EPIC. XIV. 1 *Nil intentatum*, &c.] Modo epigramma. 11. Describit Paulino, Selli cœnipedæ summam in querendis vocationibus diligentiam, et celebriora urbis loca nominat, ubi maximus civium concensus fieri solebat, ut inde convivatorem inveniret. *Ramires.*

3 *Ad Europæ*] Ad Campum Martium, in quo porticus plurimæ varilis picturis insignes, et in his Europæ, a Jove tauro vectæ. *Te, Pauline, tuoque*] Frequenter exercitii loca in campo Martio, atque ibi te a pedum celeritate in curru confert Achilli, qui *vidas ævis*.

4 *Sine fine*] Sine modo, ut quisvis animadvertat, eum cenam captare.

5 *Si nihil*, &c.] Si in periculis, quæ juxta exercitiorum loca, non reperiatur invitorem, transfert se ad loca tabulis vallata, in quibus P. H.

ausfragia laturus clandebeatur, quæ loca a similitudine 'septa' et 'ovilia' appellabantur: vide quæ ad Juv. 6. Sat. 528.

6 *Phyllirides præstat, &c.*] Juxta septa erat templum Neptuni cum portione, in qua depicta fuit historia Argonautarum, et in his, Chironis filii Neptuni ac Phyllires; atque Jasonis Æsone nati.

7 *Memphitica, &c.*] Templum Isidis, cujus sacra ex Ægypto (in qua nobilissima civitas Memphis) Romam translata, in campo Martio prope septa. Hec templum Tiberius everterat, sed vel nomen loci manebat, vel ab alio Imp. restauratum erat.

8 *Calcedris*] *Subsellia. Mæsta*] Propter virum Oisirin amissum et inventum tandem apud Phialam lacertum. *Juvenca suis*] Isis dea ex Io Inachi filia a Jove compressa et in vaccam mutata. Vel simulacrum Isidis erat juvenca.

9 *Cantum, &c.*] Porticum hanc, c. columnis inaximam, alii Corinthiam Cn. Octavii, alii Vipsaniam fuisse autumant.

10 *Pompeii dona, &c.*] Porticum Pompejam, prope quam lucus et duo horti.

11 *Nec Fortunati*] Quatuor sunt nomina balnearum et balnearum mercenariorum, hoc est, qui mercenaria balnea habent, Fortunati, Fausti, Gryllæ Lupi. Sed Lupus et Gryllus habebant plane contrarias; Gryllus in loco depresso et tenebricoso, Lupus in excelso et patente loco, veluti Regia Æoli, unde vocat Æoliæ, ab Æolo ventorum Deo. *Rader.*

12 *Grylli tenebras, Æoliæque Lupi*] Tenebrosa balnea Grylli, et excelso loco posita, vel frigida balnea Lupi. vide epigr. 60. l. 1. et infra epigr. 78.

13 *Thermis, &c.*] In thermis proprie sedabatur, ut in balneis lavabatur.

14 *Renante Deo*] Nullo Campi Martii favente numine, quod Sellum cæna beet.

15 *Ad Europæ, &c.*] Ad porticum Europæ, supra vers. 2. juxta quam erant tepantes post meridiem buxi. epigr. 20. l. 3.

17 *Per te, &c.*] O Jupiter, qui tauri indaisti formam, rogo te per te et Europam tuam, interfice hunc Sellum, ut apud te conet. Alludit autem ad morem Græcorum, qui dicebant conaturus eos apud inferos, qui morituri essent. nota est Leonidæ vox animosa: 'Pergite animo forti Lacedæmonii, hodie apud inferos fortasse cœnabimur.'

ERIO. xv. 1 *Quod nulli, &c.*] Urbem notat spurcum Hermum, quem videntur eum laudare, et suspicionem superbie remove, quod calicem suum nemini propinaret; poterat enim hoc superbum videri: humane tamen dicit factum, ne scilicet compoteres habitu foetido et sperco offenderentur, quod acute lectori relinquit inferendum. *Remires.* Habebant veteres, honoratiores maxime, in convivii peculiare suos calices: quos aliis interdum propinare, humanitatis erat: contrarium, superbum. Invertit hoc Poëta collaudando Hermum, quasi hoc ab illo humane factum sit, ne, calice a fœtore oris sui venenate, alios offendat. Franc. Laisius in nominis ambiguitate, quod illi cum Deo Mercurio commune est, joci acumen latere putat. q. d. facis ut homo, &c. vide c. 13. l. 1. parergon.

ERIO. xvi. 1 *Faciunt hanc sobrem*] Ut visentibus ostentet stragula, morbum simulat. *Stragula*] Lecti opera, Tapetia lecto strata. Non convenit Grammaticis de stragulis, vestesne an lectorum strata denotent. Ego utrumque: namque leonis spoliū Herculi pro lecto et stragulo, apud Senecam: 'quoniam abijt tegmen meum, Idemque somno melius Hercules torus?'

2 *Si fueris, &c.*] Si valeret, non posset videri stragula.

3 *Torus a Nilo*] Torus e Nilo Ægypti

tiaco, et Alexandrina pluma factus. Quid ergo torus ille idem cinctus sindone olenti, id est, circumdatus torali ex sindone Tyria? Id vero summarum delictarum, ut Lampridii Gabalus, sive Avitus, 'primus omnium privatorum toros aureis toralibus textit,' &c. At vulgo lintea toralia ad custodiam vestis stragulæ purpureæ, sive purpuræ qua torus instratus. Ægyptii autem seu Niliaci tori tunc in pretio, ut et lectuli Milesii et Siculi. Vulgo imperitorum idem est 'lectulus' et 'torus': sed lectus est *κλῆς*, torus *ορπηκὴ*, in toro stragula vestis, eaque cincta seu circumdata torali. *Sidone*, &c.] Torus Sidonio tinctus murice, purpureus. Sidon enim nobilissima urbs in Phœnice, purpura abundans. Hic autem a poeta pro ipsa purpura, velut contentum pro continente, usurpari vult Scriverius, et illum versum Martialis lib. 11. epigr. 1. ita legendum censet: 'Quo tn, quo liber otiosæ terdis, Cultus Sidone non quotidiana?' Verum Raderus tam insolentem castigationem non fert; quem vide. Legitur et, *sindone cinctus*, id est, plagis. Angl. *curtains*, e sindone tincta, olenti murice tinctus. *Quid sidone*, &c.] Peritus vir, certe multæ lectionis, sic hunc locum exponit: Zoilum scilicet voluisse ostentare opes suas, non tantum in stragulis purpureis et toro Nilotico; sed etiam in fasciis, quibus obligabatur e Medicorum imperio; eas appellans 'sindones,' et quidem 'olentes,' e murice scilicet. Intelligitur etiam sindonis nomine linteum illud, quo involuebantur, qui tonsoribus operam dabant, ut etiamnum hodie fit.

5 *Quid tibi cum medicis*] Nihil opus ad hunc morbum curandum Medicis; ab animo, non a corpore egrotas, Zoile. Tum Machaon apud Homerum a præstantia medicinæ celebratur. *Rad. Machaonas omnes*] Medicos, a Machaone filio Æsculapii, nobilitato ab Homero cum fratre Podalirio.

6 *Vis fieri sanus*] Est Amphibolia in voce 'sanus,' nam et ad mentem refertur, et corpus. Sapiens et valens, deposito stragulorum luxu, sumptisque vilioribus, cujusmodi mea sunt.

EPIG. XVII. 1 *Tonstrix*] Notat avaram mœcham tonsoris cujusdam, quæ adolescentis pecunias corradebat: ludit autem in nominibus ejus artificii; tonsorum enim est et tondere et radere. *Tonstrix*] Tonsoris uxor. *Suburæ*, &c.] Habitat in aditu Suburæ, de qua l. 1. epigr. 35. vers. 5.

2 *Cruenta*, &c.] Hoc loco forte Apollo tortor cultus. Suet. 2. 70. namque hic suspensa flagella, ubi malefici de tergo pendebant penas.

3 *Argique*, &c.] Argiletum sutorum tabernis frequens. ep. 118. l. 1. Tmesis.

5 *Non tondet, inquis*, &c.] Alii leg. *Non tondet, inquis, ergo quid facis?* radit: Anglice, *she is a shaver*: radit pecunias, mœchorum, vel glubit, *τρίβει τὰ σχαῖλα*, 'manetque in terminis tonsorii.' Sic *ἐπεὶ ἐν χροῖ* Sophocl. in *μαστιγῶφ. παροῦσα ἐπὶ τῶν ἐνικυρίων πρᾶγματων*, inquit interpretes.

EPIG. XVIII. 1 *Capto tuam*, &c.] Festive Maximo valedicit, cujus cliens fuerat; et causam reddit, quod Maximus ipse cliens esset alterius et cœnipeta etiam: quo nomine parem dicit utrumque esse; et tandem concludit non debere clientem alterius esse, qui vult habere clientes. *Ramires*. Ego te pro rege meo et patrone salutabam, comitabar, prosequabar, cœnam hinc promeriturus, neque negabo me hinc cœnam capere: sed et te video eadem obire officia (namque hoc faciebant potentiores. Juven. Sat. 1. 117.); quocirca, cum tibi par sim, renuntio tuæ clientelæ, nolo esse cliens clientis, &c.

5 *Comes ipse tuus*] Comes est, qui latus tegit, honoris gratia: dictus et 'Exterior' seu 'latero.' *Anteambulo regis*] Anteambulo qui præcedit pa-

tronum divitem et potentiorum, Poëtia 'Regem' dictam.

7 *Esse aut est servum*] Renuntio officium salutandi, comitandi, &c. quandoquidem ipse illud subis; satis est me esse servum, nolo esse vicarius servi, hoc est, servus servi. *Raderus. Vicarius esse*] *Sive vicarius est qui servo paret*, et in familia sub alterius servipotentate est, qui et *Ordinarius* vocatur.

8 *Qui Rex est, &c.*] Infra ep. 32.

EPIG. XIX. 1 *Felicem, &c.*] Beat quidem lauta cœna, tua nequaquam, quæ sordida, et digna mendicis, qui ad Aricianum et clivum Virbii recumbant: sic Juvenal. 'Dignus Aricino qui mendicaret ad axes.' Sed in dictione *recumbere* ludit, ut *convivis* et *mendicis* communi.

EPIG. XX. 1 *Carmina Paulus emit, &c.*] Plagiarium Paulum excusando carpit, qui, quum carmina emeret, ut sua recitabat: nam emptione res sunt emptoris. *Ramires.* 'Sic l. 1. epigr. 30. et l. 6. epigr. 12.

EPIG. XXI. 1 *Dextram*] Exosculandam. Malunt alii simpliciter, prehendendam tangendamque: quod illud nimis fastuosum sit, et Imperatorum proprium.

2 *Malo manum*] Displacent enim basia spurci oris; supra epigr. 10. et 12.

EPIG. XXII. 1 *Phæbe, &c.*] 'Numina cultori pernicio sua,' Ovid. 2. Trist. namque me prius leviter notum dimidio basio salutabat, jam ex carminibus notiorum me toto ore osculatur: quam gratum autem sit illud, docuit epigr. 10. supra.

EPIG. XXIII. 1 *Non dicam, &c.*] Epigr. 12. vers. 1.

3 *Quid enim, &c.*] Cur enim velim illum publicato nomine offendere, cui facile est me, fœdis oculis sub amicitia nomine datis, atque adeo mihi non abundandis, vindicare? epigr. 94. l. 7. vers. 3. Ita Artemona illa apud Plantum in Asinaria: 'Nam si dozum redieris hodie, osculando ego

ulciscar potissimum,' cum prius dixisset Demænetus, 'malle se nauteam bibere, quam illam osculari.'

EPIG. XXIV. 1 *Si det iniqua, &c.*] Lege quatuor primos versus ex persona Candidi, ut qui sæpe promiserat se comitem fore Martiali, si adversæ res incidissent. *et fateor me hic dissentire ab aliis omnibus interpretibus qui hæc tribuunt Poëtæ, sed judicet Lector.*

2 *Squalidus, &c.*] Reorum propinquis et amicis niveas togas sordidis mutare in iudiciis, moris erat, in misericordiam aucupium.

4 *Per freta, per scopulos*] Ingens nempe amoris et amicitia firmæ certæque argumentum.

5 *Dat tibi divitias*] Jam vero fortuna tibi dedit opes, nunquid his me participas? non sequam harum posco partem, quanquam neque hæc iniqua esset postulatio, apud eum qui se mihi toties ingesserat adversarum rerum socium, et cui semper in ore, *κωδὸν φέλωκός τέρρα*, infra epigr. 43. sed mihi tu ne terancium quidem.

7 *Mecum eris ergo miser*] Ita habeo te quidem amicum (ut ais) paratum in adversis. *Quod si, &c.*] Sed si dexter tibi affulserit Mercurius et benigne tecum luserit fortuna, tibi soli dives eris: et in secunda tua fortuna me a te repellis.

EPIG. XXV. 1 *Das nunquam, &c.*] Quoniam ita lubricus seu præposterus es fidei, ut contrarium semper facias illi quæ promiseris; te mihi verbis negare volo, ita ex usitato, dabis.

EPIG. XXVI. 1 *Querulum acerbum Inque*] Lib. 1. epigr. 11. de argumento hujus epigrammatis dictum est, de his sc. qui vetularum ægrotantium nuptias ambiebant, ubi et de tussi dictum. Irridet nunc Bithynicum, qui hæc signa in Nævia propinquæ mortis esse sibi persuaserit, quum tamen ipsa blandiretur ei, et falsa spe lactaret. *Ramires. Querulum*] Tanquam moribunda.

2 *Suos*] Quasi præ imbecillitate et

invaletudine longius rejicere non posset. Alii *tuos*. Optime. Ut ita summam hominis abjectionem significet, qui ejusmodi sputa patientissime et amicissime exciperet. *Heraldus*.

3 *Rem factam, Bithynice, credis*] Hæredipeta Nævæ: vel marite. cujusmodi epigr. 11. lib. 1. *Habere*] Illam statim morituram serio cogitas. Epigr. 28. lib. 1.

4 *Blasphatur, &c.*] Te falsa spe latus et morituræ speciem præ se fert, non mox moritura.

EPIC. XXVII. 1 *Laudantem, &c.*] Satis agitata Selius iste cœnipeta, supra epigr. 11. et 14. Adverte Selium, quam cenam captas laudet te, vel carmina seu libellos recitantem, vel causas agentem.

2 *Accipe, sive legas*] Sive recites scripta tua; sive patronus causas agas. Habebant enim et causarum patroni laudatores suos et admiratores, quum causas agerent: quos aliquando pecunias aut cœnæ pretio conducebant. *Heraldus*.

3 *Effecte*] Acclamat tibi: vide epigr. 4. l. 1. vers. 8. Omnibus partibus absolute, plene, perfecte, ut nihil supra. Apuleius l. 11. Florid. 'Vel inde ante aram Bathylli statua a Polycrate tyranno dicata; qua nihil videor effectus cognovisse.' Anna. Marcellinus lib. 16. 'Sed tamen cum hæc effecte, pleneque colligeret,' &c. Remiresius legendum censet *effate*, dicitque id ita dici, ut nihil amplius dicendum reliquerit in ea re: quasi diceret; ita bene et perfecte, ut nihil supra dici possit. Sunt qui *affecte*, quasi cum affectu. quod placet Raderi. *Graviter*] Cum dignitate. *Cito*] Prompte, ex inopinato. *Nequiter*] Versute, argute. Sic laudabatur aliquis 'ingeniose nequam,' ut eleganter loquitur Velleius Paterculus.

4 *Hec vobis*] Placet tua acclamatio, loquitur recitator, cœnabis mecum: statim Selius voti compos tacet. Notatque Poëta cum impudentiam cœ-

nipetæ, tum vanitatem recitatoris seu patroni: de qua Pers. l. Sat.

EPIC. XXVIII. 1 *Rideto, &c.*] Licet tibi contemnere eum qui te appellaverit cinædum, et in illum ipsum retorquere id convitium, porrecto medio digito infami et verpo, qui cæteris contractis curvatisque Priapum representans in cinædorum et mollium notam extendebatur; epigr. 93. l. 1. adeoque ipsum pathicum indigita.

4 *Calda, &c.*] Nec tibi placet fellatris bucca, epigr. 62. l. 11. et artificis halitus oris. Javen. 10. 238.

6 *Sed tu acis, &c.*] Potes tamen esse *parapetæ*, vel irumator; uter, nescio.

EPIC. XXIX. 1 *Subsellia*] Describit fastum liberti cujusdam, qui ex servili conditione pervenerat ad equestrem dignitatem, insigniaque equestria gerebat: si autem nescis, quis sit ille, amove, dicit Poëta, splenia et ornamenta illa, leges in fronte, quid sit. Simul etiam tacite carpit infamiam sui sæculi, quod tales admitteret Senatores. *Subsellia*] Orchestram in theatro, inter Senatores ipsum Senatorem factum sedentem in primo gradu; epigr. 14. lib. 5. sunt qui ad subsellia in judiciis referunt. Cora. Vitellius 23. legit *teventem*, id est, in foro judicum, ubi erant subsellia, spaciantem, et caudicum notari voluit, qualem depingit Juven. 7. 139. et recitatore. Pers. l. 15.

2 *Sardonychata manus*] Annulos induta, quibus includuntur Sardonyches aliæve gemmæ.

3 *Quæque Tyron*] Tyrio bis tinctæ murice, vel pluries. 'Tyron' ergo pro purpura ex Tyro allata. Eæ vero lacernæ delicatiorum erant, præcipue in theatralibus spectaculis. Et eleganti Metaphora usus est, quum dicit 'epetavere,' quasi pluries intinctæ.

4 *Non tactas*] Nullo vestigio presas, *pure as the driven snow*. Vincere,

4c.] Falloris arte dealbata, cretata insuper.

5 *Marcellano*] Unguento confecto a myropola Marcellio, vel Marcollo, nam legitur et *Marcellano*. Quidam exponant, quod per totum theatrum Marcelli spargeretur odor, quo perfusus erat ille servus. *Rad.*

6 *Splendent, &c.*] Pmice, nuce ardenti: *Spuraxia* seu pilothro delicati et molles se depilabant levigabantque.

7 *Non hesternæ sedet*] Recens, nova indies. Heraldus legit, *Cuius hesternæ*: id est, nova: ut Persius dixit 'hesternos Quirites' pro novis civibus. Sunt qui legant, *Non extrema sedet*, per Litoten, pro inter primas numeranda et multis pretiosior. Had. Junius legens *non hesternæ*, pro non nupera, ut vetustam nobilitatem significet, hand heri aut nuper natam. *Non hesternæ, &c.*] Alii leg. *non externa*, alii *non extrema sedet*, conanturque exponere, sed invito Apolline. Ego existimo hic a Martiale ligulam illam, quæ in pede sedet non extremam dici, quia Stigmatias ille, in quem invehitur Martialis, calceos patricios quatuor corrigiarum portabat, atque ita ligula illa infima, quæ pedem tangit haud quaquam extrema erat; cum contra in calceis plebeis extrema esset; illi enim non habebant alias illas ligulas, quæ inter se implexæ usque ad suras ascendeant. *Ruben. Lævata planta*] Calceo lunato, de quo vide epigr. 50. l. l. vers. 23. *Lingula*] Vinculum calcei: aliis, fibula argentea seu aurea in calceis a nobilioribus gestata.

8 *Coccinea non læsum, &c.*] Ubi et illud notandum, quod Martialis reprehendit in eo quod 'non læsum coccinea aluta cingit.' Etenim illi, qui pedes læsos habebant sine reprehensione coccinea aluta uti poterant. Parthicæ enim pelles, ex quibus coccini calcei concinnabantur mollissimæ erant, atque ideo læsis pedibus aptæ;

quamvis postea, cum Imperatores soli vindicarunt sibi coccinos calceos, aliis omnibus interdictum fuerit illarum usus. Corippus de Caligis Imp. Constantino-Pol. 'Parthica campano (an *campago*?) dederant quæ tergora fuso, (an *fucis*?) Sanguineis prælata rosas, laudata rubore Lectaque pro sacris tactu mollissima plantis.' *Ruben. Coccinea aluta pedem*] Senatores primo calceis ex aluta nigra, mox (crescente luxu) cerea, galba, mellea, ederacea, coccinea pedes cinxerunt. *Non læsum*] Non arctiore calceo pressum: vel pedem non læsum fasciis ex aluta coccinea subligat delicatus.

9 *Et numerosa linunt*] Et multa emplastra, quæ 'splenia' vocant, et adhibentur ad capitis dolorem vel oculorum morbum, frontem ejus tanquam stellis distinguunt. Quæque Rufus videri voluit delictiarum causa usurpare: Martialis contra his occultari notas serviles, et Rufum illum stigmatiam esse, *ὄρε κατὰ πὺς ἐλεῖθερον*. Ergo si quis splenia illa ei demperit, fore ut totum illud Senatoriæ dignitatis choragium, repente Rufus in risum et opprobrium vertatur. *Musamb. Stellantem, &c.*] Alii *stellatam*, id est, distinctam, dispunctam notis. Tolle splenia, et ex literis fronti ejus inusitatis cognosces eum e servo stigmatia et literato: hoc est, literis et punctis inusito ad Senatoriam dignitatem evectum. Ramiresius cum Lipsio legit *stillantem*, sed inepte. Qui enim potuisset Rufus ille in tantis deliciis perpeti frontem suam stillare; quod et patienti molestum, et spectanti fœdum? *Musamb.*

EPIGR. XXX. 1 *Mutua viginti, &c.*] Reprehendit Cajum ut illiberalem et parum sibi in amicitia respondentem, a quo cum petisset mutuo summam certam pecuniæ, ipse conabatur Martiali persuadere, ut causas ageret. Sed respondet Poëta, ridiculum esse non petenti consilium dare. Jocus hic desumptus a Seneca, epist. 45.

Ut mihi mutuo daret ep. 156. l. 5. Viginti sestertia, vel viginti millia nummum, sunt quingenti coronati seu ducatonēs.

2 *Qua vel donanti, &c.*] Quam summam vel mihi donasse, non fuisset homini tam diviti grave impendium.

4 *Cujus laxus, &c.*] Cujus arca mota resonat laxis nummis, tanquam flagelli verberare. Flagellare divitias dicuntur (inquit Turnebus l. 21. c. 4.) qui magnas arcis clausas opes velut verberibus et carceribus coercerent, &c. 'Infelix strangulat arca divitias.' Papius. 3. Sylv. Vel *flagellat*, vi premit ac continet; quomodo *flagellare animum* Jurisconsulti dicunt. Et eleganter Plut. apud Lucian. in Timone queritur se ab avaris ἀποπνέσθαι ἐν πολλῇ σκότη. *Herald.* vide epigr. 13. l. 5. et epigr. 40. l. 3.

5 *Is mihi, &c.*] Cajus consulit mihi quod olim Titus. ep. 18. l. 1. vide et epigr. 77. l. 1.

6 *Quod peto da, &c.*] Nummos mutuos, non consilium.

EPIC. XXXI. 1 *Det*] 'Dare' obsecrum hic verbum est; respondet poeta ex ambiguo. Christinam seu Chrestillam, ita bene dare, ut nihil melius: verum aliud voluit; nempe, ita male eam dare, ut supra, id est, ultra vel iterum eam non sustineas facere.

2 *Fieri nil, &c.*] 'Facere' item et 'fieri' turpicula verba sunt; epigr. 47. l. 1.

EPIC. XXXII. *In Ponticum*] Ponticum caussidicum, qui ab aliis coli volebat, carpit urbane, quod liber non esset, sed multis ambitiose serviret, fingitque multa negotia, in quibus operam suam recusabat Ponticus.

1 *Lis mihi, &c.*] 'Peril,' inquit illa apud Comicum, 'huic ipsi opus patrono est quem defensorem paro.' Actum secum esse exclamat Poeta, siquidem justas intendenti lites adesse nolit (quem pro patrono coluerat) Ponticum, non ausus ire contra po-

tentiam magnatum, captansque gratiam divitum; renunciat itaque se servum et clientem servilli domino et patrono; supra epigr. 18.

EPIC. XXXIII. *In Philenim*] Luscam Philenim irridet hoc epigr. ut et epigr. 95. l. 4. et quod nolit eam basiare, tres causas reddit; vide lib. 10. epigr. 23.

1 *Cur non basio, &c.*] Caput enim tuum (calvum, rufum, luscum) prae se fert Priapum, l. 9. ep. 38. 'Et sit lusca licet,' &c.

EPIC. XXXIV. 2 *Tres patris, &c.*] Gallam luxuriosam anum insectatur, quae tota sua dote redemerat Philerothem servum, et cum eo consuetudinem habebat, patiebaturque tres natos suos ex defuncto marito fame perire. *Ramires.* Propter amorem Philerotis, quem e servitio redemisti, vel quem conduxisti, tota dote tibi a marito defuncto relicta.

3 *Præstatur, &c.*] Tam strenue indulges libidini luxuriosa anus, quam vel coitus legitimi hac ætate puderet, multo magis adulteri.

5 *Perpetuam, &c.*] Ut quam diutissime vivas misere cum Philerothe tuo, quem ut redimeres, te cum tribus natis ad extremam inopiam et famem redegeist.

6 *l'ontia deterior*] 'Illa duos una ævisissima Vipera cœna,' &c. Juven. 6. 637. Tu vero tres natos fame enecasti.

EPIC. XXXV. 1 *Cum sint crura, &c.*] Cum tibi vulgo diducantur poplites, coeant tali seu plantæ; optime conveniat tibi ad lavandos pedes rhytmum seu rhytium, quod vas est ab angusto fundo in latum surgens instar cornu, de quo Athenæus l. 10. c. 13. et l. 11. c. 1. 5. et 26. ludit autem in paribus, 'cornu' et 'rhyto,' 'Luna' et 'Phœbo.'

EPIC. XXXVI. 1 *Pectere, &c.*] Carpit Pannicum quendam, ut mollem virum, qui nimium vir videri volebat, turbatis capillis, horrida barba, sor-

dida cute, cruribus et pectore setosis. Non probo virum comas in statione ponentem more fœminarum, nec contra capillos disturbatum. *Fernab.* Triplex ergo capillorum genus, flexi ad pectinem seu pexi, flexi calamistris, et turbati. Primum genus elegantis; alterum mollitiei; tertium sine elegantia et venustate. *Musem.*

2 *Sordida nolo*] 'Est modus' ergo 'in rebus, sunt certi denique fines.'

3 *Nec tibi*] Nec tibi sit nulla barba ad modum fœminarum et effœminatorum Gallorum seu Phrygum, qui mentum depilabant, nec, &c. inquit Raderus: vel, nec tibi sit instar mollium illorum mitras gestantium, barba summo cultu nutrita et ad speculum composita, nec tamen contra, promissa et disturbata, ex neglectu vel affectato squalore reorum. *Mitrarum*] Fœminarum: matronæ enim Romæ mitras ferebant. *Barba reorum*] Inculta sc. et horrida.

4 *Nolo parum*] Parum viri dicebantur effœminati.

5 *Nunc tibi, &c.*] 'Hispida membra quidem,' &c. Juven. 2. 10.

6 *Sed mens, &c.*] Sed animo es glabro, Catachrestice, id est, molli, parum virili. *Mens vulsa*] Effœminata et luxuria madens, οὐ πικρὴ, ἀπαυδ. *Herald.*

EPIG. XXXVII. 1 *Verris*] Notatur hominis gulosi et sordidi impudentia, qui ea quæ cæteris convivis apposita erant, verreret, et mappis condita domum mitteret: γαστριμαργίας argumentum ἀπείδειν ἐσθλοῦρα, inquit Athen. LVIII. et τὰ τοῦ πλεόνων ἐπορεύσθαι. *Verris*] Rapis.

2 *Manus suminis*] Sumen ex papillis porcæ ab edito frætu occisæ, quoque magis lacteum erat hoc amplius commendabatur; l. 13. epigr. 44. *Imbricæque porci*] Vertebram demptis costis. Anglice: *the chine*. Auriculam, P. Scriverius, quæ imbricem refert.

3 *Communemque, &c.*] Appositam duobus convivis. Attagen, Gr. Ἀττάγας. Al. *Hasel-bun*. Mullus, Gr. τριγύλα. Belg. *Barbeel*. Lupus, Gr. Ἀδραξ. Belg. *Zee-moeck*. Muræna, fluta, Gr. σκίπαρα. Al. *Meer-ael*. Sed Murænula, Belg. *een Negen-ooge*.

5 *Femurque pulli*] Optima pulli pars, femur et ala.

6 *Stillantemque, &c.*] Stillantem alicæ, qua fartus erat, vel natantem in condimento alicæ, quæ fit ex zea; Plin. l. 10. c. 8. itaque 'sua' refertur ad alicam, qua fartus erat; vel ad zeam, quæ palumbis cibus.

7 *Madente mappa*] A pinguedine et condimentis ciborum.

8 *Traduntur, &c.*] E more Romano licebat convivis, rogata convivoris venia, aliquid appositorum secum auferre, vel per alium mittere.

9 *Nos accumbimus, &c.*] Non habentes in quo dentes exerceamus. Sic et Græcis σχαλδῆν dicuntur in convivio, qui ab edendo et bibendo cessant. *Herald.*

11 *Vocabo*] Optime reposuit Domitius *vocavi*, locutione quidem solæca, sensu longe acutiori; q. d. in hodiernum diem te invitavi, non ut hæc in crastinum reservares: repone itaque quæ sustulisti.

EPIG. XXXVIII. 1 *Quid mihi, &c.*] Lino exprobranti Martiali secessum in agrum Nomentanum, rogantique quid haberet redditus ex agro tam macro et sterili, respondet Poëta ex inopinato, si nihil aliud, certese hoc fructus ex eo capere, ut careat conspectu Lini hominis odiosi.

EPIG. XXXIX. 1 *Coccinea, &c.*] Vestes sibi mutuo mittere divitibus Romanis in usu erat. Sed cur in vestimenta purpurea et violacea adulterum? magis illi conveniret toga missa. Metrices autem ut et adulterii convictæ, in publicum togatæ prodibant, ut dignoscerentur a castis matronis stollatis; epigr. 64. l. 6. vers. 3. et Juven. 2. 70. Turneb. l. 16. c. 19. *Ianthina*]

Vestis, ab *larbor*, quod colorem violæ præferret.

EPIG. XL. 1 *Uri Tongilius, &c.*] In gulosum Tongilium morbum simulantem invehitur facetissime, qui causatus hemitritæum, quicquid esculenti et potulenti appetebat, impudenter flagitabat, ab amicis. *Ramir. Uri*] Est enim febris *aperós. Hemitritæ*] Semitertiana.

2 *Esurit, &c.*] Simulat se male habere, quo lantius vescatur turdis et nullis, atque optima bibat vina, sed colata. *Sick for a caudle, or a posset.*

3 *Subdola, &c.*] Elegans Metaphora ab aucupibus sumpta, qui retia tendunt ad captandas aviculas; sic iste gulosus, morbi simulatione captat tardos et delicias piscium ab amicis mittendas.

5 *Saccentur, quæque*] Defœcentur, liquantur, colo transmittantur; sic l. 12. ep. 61. 'Turbida sollicito transmittere cæcuba sacco.' Poëta enim hic agit de Tongillio febrim simulante, huic autem vinum saccatum aptius illo, cui sacculus nihil demisit. Itaque duplicem a Poëta Tongillii gulam perstringi, unam vinum adpetentem, alteram non cuicunque vinum, sed saccatum, quod summorum deliciarum est. Cumque poëta sacci et parcel vitri mentionem facit, decorum servat in persona simulante febrim. *Musambert. Annus coxit Optimf*] Vide epigr. 27. l. 1. vers. 5.

6 *Parco fusca, &c.*] Modico, parvo. propter Falernum indomitum, quod non poterat large sumi, ægrotis minime conveniebat; aut ex persona hypocritæ ægroti extenuantis petitionem.

7 *Lavari*] Remedium et medicamentum priscis usitatum in febrilibus, nobis satis præposterum et periculosum.

8 *O stulti, &c.*] Sic l. 11. epigr. 87. 'Non est hæc tussis, Parthenopæe; gula est.'

EPIG. XLI. 1 *Ride, Pelignus, &c.*]

Maximinam vetulam pene edentulam monet, ne in risu solvatur; ita ut oris deformitatem prodat; sed potius seriis et luctuosis rebus intersit, ut stetam, non risum edat. *Ramires. Dom. Calderinus* vult Martialem aluisse ad præceptum Ovidii 3. de arte, 'ridentem mollia ride:' ex epigrammatis Ovidii, quæ interierunt, desumptum putat Ang. Politianus 59. c. 1. cent. Miscel. Potest fieri et Martiali non occurrisse certum auctoris nomen, cum dicat *puto. Si sapi*] Si placere cupis, *ride* dixerat Ovid.

3 *Non dixerat, &c.*] Non deformibus, non edentulis.

5 *Non es*] Sed vetula.

7 *Piccique, buxique*] Nigri et subpallidi, quasi flavi, coloris buxi.

10 *Ventum Spantus*] Spanius et Priscus elegantiorum nomina sunt, quorum cum alter numeros crinium et ordinem affectaret, ventum timebat: alter quum politioribus vestibus uteretur, manu nolebat tangi. Spanius ergo ideo ventum dicitur timere ne dispergat capillos, quos flexerat diduxeratque ad frontem calvam tegendam; vide epigr. 23. l. 10. *Manumque Priscus*] Ne contactus, vestis plicas turbet; sic epigr. 36. l. 3. 'Pallia Vicini qui refugit cubiti' vel prensationem refugit, ne gypsum cretave proderetur, qua manus dealbasset.

11 *Nimbum*] Ne terra Chia vel fuscus eluatur.

12 *Solem*] Ne a sole calefacta cerussa (facile autem calorem admittit) faciem torreat.

14 *Quam conjux, &c.*] Quam Hecuba aut Andromache.

15 *Ridiculi Philitionis*] Γελωτοποιός mimi celeberrimi, qui et ipse, cum mimum daret, qui *φλογέων* inscriptus est, risu interit.

16 *Nequiora vides*] Lasciva, in quibus scurræ, moriones, sanniones, convivia devitabis.

17 *Lepida procacitate*] Jocularibus dictis, facetiis, scommatis.

18 *Lazus*] Pandit. *Perpicuo*, &c.] Ut appareant dentes.

19 *Mata*, &c.] Generaliter lugentes asidere, vel spectare, audireque non jocularia et ridicula argumenta, sed gravia atque tristia, ut tragedias, in quibus Hecuba vel Niobe luget filios, Andromache virum, Electra fratrem, &c.

23 *Flora*, &c.] Multo enim magis te decent lacrymæ quam risus. Invertit verum primum hujus epigrammatis.

EPIG. XLII. *In Zoilum*] Zoilum sparcum fellatorem notat, quod in solio podicem demergeret, idque consulto et conspurcasset; admonetque ut caput mergat, quo fiat, ut sparcus reddatur solium. *Ramires*.

1 *Solium*, &c.] Vas in quo lavabatur genibus flexis et in fundo positis, aqua ad umbilicum pertingente. *Pordis*] Conspurcas; vide epigr. 81. l. 6.

2 *Spurcius*, &c.] Namque tibi ori morigeranti et *σπουδῆσιν*; os est spurcius quam, &c.

EPIG. XLIII. *In Candidum*] Candidum quemdam magnifice liberalitatem suam laudantem, nihil autem amicis largientem, taxat urbanissime; et docet distributione eleganti, non esse bona Candidi amicis communia; et contentione facta inter Candidi opulentiam et suam paupertatem, ostendit eum verbo tenuis, non reapse esse liberalem. *Ramiresius*.

1 *Kovâ*, &c.] Hæc sunt tua verba, tibi semper in ore. 'Omnia amicorum communia,' a Pythagora seu Socrate auctore.

3 *Lota Galea*] A fulhone eluta (vide Lips. Elect. l. 1. c. 13.) toga ex optima lana Tarentina, vel e velleribus lotis, aut ovium lotarum pastarumque ad Galeum fl. prope Tarentum a Lacinibus duce Phalarco conditum seu auctum: cui fl. eadem natura quæ

Bacti con Clitumno. Juven. 12. Sat. 41. et 18.

4 *Parma docti*] Fl. unde et urbi nomen in Gallia Cispadana velleribus et casco clare, epigr. 31. l. 5.

5 *At me quæ*, &c.] At mihi vestes viles et pannosæ, quales sunt pilarum furibundis efferatisque tauris objectarum: de quibus vide quæ ad epigramm. 19. lib. Spect.

6 *Noluerit*, &c.] Vileses sane sunt vestes meæ, quam quibus induuntur pile compitales, quæ ad effigiem humanam factæ suspenduntur Dîs inferis votivæ in compitis. Quibus Dîs, tot pili, quot capita liberorum, servorum, mulierum circa compita habitabant, ponebantur; ut essent iis pilis et simulacris contenti, vivisque parcerent. Hæc vero imaginibus nullius omnino pretii vestes circumponebantur; pro inde 'pannosæ' etiam quandoque Martialis 'pilas' vocat. *Prima suam*] Compitalis illa theatrii prior; vel in ordine pilarum prima, vel ex his optima. Ab harem enim pilarum compitalium similitudine, quasi secundæ prodierunt feris obiectæ. Tum prima dietæ, quia in principiis viarum, hoc est, compith ponebantur. Secundæ, quæ feriis obiciebantur, quæ primulum e stramine fiebant. *Rad*.

7 *Misit Agenoreus*, &c.] Tibi purpureæ lacernæ a Tyro regnata Cadmo, filio Agenoris.

8 *Coccolna*, &c.] Ironice pannos suos vocat coccineas lacernas: quas negat valere tres sentertios.

9 *Tu Libyos*, &c.] Tunc rotundæ mensæ citræ e Mauritania petita, vel e marmore Africano sustententur pedibus eburneis, e dente scilicet elephantorum Indorum. Juven. 11. 121. 'latos sustinet orbes Grande ebur.' Læcianus in *Ovella* vocat *τραπεζας διαστρίβους*. Vide l. 14. epigr. 89. et 91. *Suspendis*] Suspendere hic est fulcire, et ea quæ sic fulta sunt pendere dicantur.

10 *Fagina*] A villi mensæ materia auget paupertatem suam; et quod fulciatur testa, inæqualem significat, qualis erat pauperum: vide lib. 1. epigr. 56. vers. 9. neque enim credo fictiles fuisse pedes, quod ait Calde-
rinus.

11 *Immodici tibi*] Mulli magni magni in pretio: 'Laudas insane tri-
librem Mullum,' &c. Horat. 2. serm. 2. *Tegunt*, &c.] Implent, adeoque magni sunt mulli ut tegant *χρυσόβηρα*, id est, lances auro circumvinctas, vel in quibus gemmæ auro illigantur. Vide Turneb. l. 14. c. 3. et epigr. 97. l. 14.

12 *Concolor*, &c.] Eiusdem coloris cum fictili lance mea, id est, rubens cammare. Cammarus ergo squilla-
rum non locustarum species. Apostrophe. Vide 5. Sat. Juven. cui consonant pleraque hujus epigr. vide et Pli-
nii ep. 7. l. 2.

13 *Grex tuus*, &c.] Pueri tuæ men-
sæ ministri, forma æquant florem
Asiæ, Ganymedem Jovis amasium.
Iliaco] Dicit, quia Trojanus.

14 *At mihi*, &c.] Manus mea fun-
gitur officio pueri ministrantis. Pe-
tant, qui volunt nequiores, sensum
aliud ex epigr. 43. l. 9. et epigr. 74.
lib. 11. *περὶ τοῦ μαστροπέδοτος*.

15 *Ex opibus*, &c.] Nihil amico
mihi das, et habes nihilominus in ore
semper hoc *κὼνὲ φλωρ*, &c.

EPIG. XLIV. *In Sextum*] Epigram-
ma elegans, quo hominis sordidi mores
describuntur; qui ne quid a se petant
amici, angustias et penuriam ipse
signit, et ultro narratum it. *Herald*.

1 *Pexam*] Recentem et villosam.
Pexæ enim vestes sunt quæ multo
flocco opertæ sunt, eoque pexo et
polito, arte fullonis; ut ergo pecten
nihil ad calvum, sic defloccatæ et
usu detritæ vestes nihil opus habent
pectine fullonis. Inde 'pexæ' oppo-
nuntur tritis, id est, novæ obsoletis.
Sic Martialis. infra epigr. 58. 'Pexa-
tus pulcre, rides mea, Zolle, trita.'

Id est, pexis et novis vestibus inda-
tus, quarum nondum flocci abiere.
Hanc pexam floccorum in vestibus
lanuginem, 'pexitatem' vocat Pli-
nius. *Salmas*.

2 *Ut puto, quatuorve*] *Alli Ut pote*,
Gruterus, *ut puta*. Neutra lectio
placet Herald. Nam quis inde sens-
us? Legendum fortasse, *Sæu tres*
supputo: quasi dicat, Cum me ali-
quam pecuniolam mecum putantem
audit, tunc veretur ne eam ab ipso
sim mutuo petiturus. Sed Ramire-
sius mavult loqui Poëtam de emptio-
nibus suis, vel pueri, vel togæ, vel
argenti. Illud autem *ut puta*, inter-
ponitur dubitationis causa, quando
non succurrit memoriæ recepta. *Li-
bras*] Argenti facti. l. 7. epigr. 85.

3 *Ne quid*, &c.] Sic amicorum pe-
titiones antevortunt cauti divites.
Vide Arist. 2. Rhetor. et Sen. 1. Be-
nef. 1.

10 *O grande*, &c.] Ironice dixit 'in-
genium,' ne diceret sordes et avari-
tiam: ut epigr. 74. lib. 1.

EPIG. XLV. 1 *Qua tibi*, &c.] Cur
tu cultro e testa Samia resectis geni-
talibus te reddidisti Cybeles sacerdo-
tem? Nil opus præciso pondere,
quod vel ante erat inutile. epigr. 82.
lib. 3. Galli dicebantur, quibus am-
putatus esset priapus.

EPIG. XLVI. *In Nævolum*] Com-
parat suam egestatem cum amici
copiis et opibus; eumque tam par-
cum dicit, ut vestes amicis invident,
et tinea potius depascendas relin-
quat. *Rad*.

1 *Florida*, &c.] Quot coloribus dis-
tingnitur Hybla urbs in Sicilia, ubi
mellificæ apes depascuntur flores ver-
nos brevis ætatis.

3 *Sic tua*, &c.] Tot apparent lacer-
narum colores ad nitorem pressarum
in prælis tuis, quot genera florum in
Hybla. *Præla*] Prælum trabs, qua
uva calcatur; aut qua vestes premun-
tur, a premendo vocatum, quasi pres-
sorium, Angl. *Presses to lay up clothes*

in, quæ Romanis in usu. Senec. 1. de tranquillitate vitæ, et Marcel. lib. 28. *Lacerna*, hic pro quavis veste: species pro genere.

4 *Synthesibus*] Vestibus cœnatoris vel quibusvis aliis in vestiario compositis, a *ovrîthm*: vel quæ simul induuntur, *mita*. vide epigr. 46. l. 1. vera. 9. Sic *synthesibus*] *Syntheses*, vestes ejusmodi, quæ in synthesi poni solebant. Nam pretiosæ vestes tantum, et quæ raro usurparentur, quæque diebus festis solum sumerentur, ita per *syntheses* disponebantur: ut sericæ, subsericæ, et id genus claræ raræque vestes: quæ enim quotidie habitabantur, non ita solebant ordinari. Hinc 'synthesina vestis,' pro sumptuosa et pretiosa. *Salmasius*.

5 *Unam*, &c.] Hyperbolice. Ut integram 'tribum,' hoc est, innumeros vestire possis.

6 *Apula*, &c.] De multis gregibus quos pascit Apulia velleribus nobilis.

7 *Hyemem*] Frigus. *Succincti*] Cui vestes detritæ sunt curtæ, id est, mei pene nudi. *Lentus amici*] Tardus ad commiserationem.

8 *Frigora*] Laceras lacernas, tritas tunicas, et penetrabili frigori pervias. Legunt alii, *lateris frigora trita tui* hoc est, mei, sodalis tui, latus tuum tegentis. Lipsius scribit, *frigora tuta times*, hoc est, adeo amicus tuus friget, ut tu vereri possis, ne frigus ejus ad te permanet. Et sic *latus*, pro comite latus tegente accipitur. Vulgata lectio est, *frigora tuta times*, hoc est, vides amicum algentem, et tu ipse frigus times, aut certe timere simulas, a quo tamen tutissimus es, quippe pluribus vestimentis probe munitus. Verum id simulas, ne paucis et malis lacernis te fraudare, et amicum juvare cogaris. Sed quid rennis? An tibi durum videtur paucis te lacernis fraudare? Te sane ne fraudari nolo, sed tineas, quæ vestes illas inutiles corroduunt. *Herold*.

9 *Quantum erat*, &c.] Quantum

merat tibi, infelix, quiterum usum nescias, non dico, te (quid refugis?) copia satis munitum et tutum; sed tineas, quibus erodendas eas relinquis, defraudare duabus lacernis, quas mihi dones? vide *Fruter*. Verisim. l. 1. c. 9. et *Junii Anim.* 2. lib. 8. cap.

10 *Quid rennis*] Alii legunt, *Non metuas mortem*. *Ramires*. *Non metuas non te, nec Nervale timeas*: sc. Quantum erit duabus vestibus fraudare, non tam te ipsum (ne metuas) quam tineas, quibus arrodeas relinquis?

EPIC. XLVII. In Gallum] Monet Gallum cinædum ne famosam mæcham sectetur, ne a marito comprehensus patiatur irrumationem.

1 *Subdola*, &c.] Cave, puer, ne deprehendaris a marito suspectæ ac notæ mæchæ; vel quæ te prodet marito suo. epigr. 49. infra.

2 *Cytheriacis*] Marinis, vel Veneris, quod concha vecta est ad litus Venus orta mari. *Propert.* 'concha Erycina.' *H. Rigaltius* intelligit conchas puellarum. Vide *Hadr.* *Junii animadvers.* l. 5. c. 7.

3 *Non est*, &c.] Non hac parte penas exigit maritus. Id est, non gaudet natibus, quibus tu confidis ei soluturum: irrumabit certe te, si non castret. infra epigr. 60.

EPIC. XLVIII. 1. Cauponem, leniumque] Vitam quietam et modicam, in loco etiam obscuro, præfert urbanæ et lautæ. Quasque desiderem opes audi. *Lenium*] Ad victum. *Balnearumque, Tonsorem*] Ad curam corporis.

2 *Tabulamque, calculosque*] Tabulam lusoriam cum calculis, ad animi relaxationem.

3 *Et paucos*, &c.] Ad studium et animi cultum liberos, sed electos.

4 *Unum*, &c.] Ad vitam societatem amicum unum, atque eum mediocriter eruditum.

5 *Et earem*] Hujusmodi enim conserva servum in officio et apud me retinebit.

6 *Et grandem*, &c.] Ad ministeria,

et voluptatem. vide epigramm. 32: libro 1.

7 *Hæc præsta, &c.*] Hæc mihi contingant vel in obscurissimo Apulie oppido Bitonti, habeantque sibi alii (nil moror) thermas amœnas Neronianas cæterasque delicias Romæ. *Rad.*

EPIG. L. 1 *Et aquam potas, &c.*] Est ex more aliarum feminarum, quæ a coitu lavant rã albôia.

EPIG. LI. 2 *Tritior*] Nummus asper et novus trito et veteri laudatior. vide ep. 5. 8. l. 9.

4 *Sed si quis, &c.*] Sed cinædus ἀσπορδύς.

5 *Spectat, &c.*] Ipse non edens, esuriens, famelicus; l. l. epigram. 44. 'tantum spectavimus omnes.'

EPIG. LII. 1 *Loturas, &c.*] Ita Joseph. Scal. ad lib. 4. Propertii legit emendatus, quam quod vulgo editur *licituras*, et intelligi vult *oliphæus*. an ex Valerii mente nescio. Ego λουρὰ exposuerim, lotiones scilicet a tribus impudicitie generibus. Quæ ego taceo. Qui suo periculo ingeniosus esse velit, eliciat ex epigr. 56. supra, et *Mammæum* in hoc epigr. Vel vult Dasium præpositum balneo, poposchæ triplicem mercodem et accepisse. Interim duplex intellectus vocis *dedit*; ambigiturque an nummos dederit, an potius ipsam se. *Grutorus*.

EPIG. LIII. 1 *Mentiris, &c.*] Eleganter Martialis quorundam ἀποδοιδέαις perstringit, qui vel ventris, vel ambitionis causa libertatem plane perditum eant, et ad nutum alienum vivunt: cui quidem malo obviam iri posse ait, si sorte nostra contenti, neque delicias, neque opes supervacuas, neque gloriam inanem sectemur. *Herold*.

3 *Liber eris*] Plurimi enim ventris causa seipso addicebant, quæ potentiorum cœnas captarent, ubi omnia contumeliarum genera concoquenda erant, quod vel unus Juvenalis eleganter observat Satyr. 6.

4 *Vejentana uva*] Vinum tenue ac

vile ex agro Vejentano.

5 *Si ridere, &c.*] Si potes negligere luxuriosas opes divitum, qui iis uti nesciunt; vel si risu potes excipere vanorum ψευδολευρὰν pompam et simulatas divitias. De Chrysendotis vide supra epigr. 48. vers. 12.

6 *Nostra, &c.*] Trita et plebeia. epigr. 58. supra et epigr. 36. l. 3.

7 *Si plebeja, &c.*] Si non albas sectoris stolas, emeritricæ contentus plebeia, facili, villi, parabili. epigr. 33. l. 9.

8 *Si tui non rectus, &c.*] Cornuus intram humilem casam: vel potius incurvus per scalas ascendens ad cœnacula, quæ conducebant pauperes; epigr. 109. vers. 2. et epigr. 108. vers. 3.

9 *Hæc tibi si vis, &c.*] Excelso et forti animo opus est ad divitias et delicias contemnendas.

10 *Partho, &c.*] Parthi pertinacissimi sunt libertatis suæ propugnatores: quosque arma Romana sibi subicere nunquam potuerant.

EPIG. LIV. 1 *Quid de te, &c.*] Esse te pathicum, et dracos sectari; proinde adjunxit tibi custodem spadonem, impotem.

5 *Nasutus hæc*] Ad advertendum. *Malignusque est*] Ad coercendum.

EPIG. LV. 1 *Vis te, &c.*] Æqualitatem et familiaritatem inesse docet meræ amicitie. *Coli*] Quod est inæqualium, potentiores enim coluntur a tenuioribus; æquales inter se familiariter amant. *Rad.* Volebam ego te pro sodali amare, sed tu me amicum dedignatus, te a me cliente colli vis: colam itaque, non amabo: timori enim cum amore male convenit; et Deo satis est, ut ametur et colatur. Seneca epist. 47.

3 *Sed si te colo, &c.*] Id est, Non potes habere me amicum et adulatorem. Multos enim colimus et servili veneratione prosequimur, quos non modo non amamus, sed etiam odimus: quod ostendit Seneca lib. 6. de Benef. cap. 33. et seq. *Herold*.

EPIG. LVI. 1 *Gentibus, &c.*] Acerba allusio in Gallum, forte Libyæ Præto-rem, cujus uxor mœcha erat : fingit autem notatam avaritiæ crimine fuisse, et respondet ei falso id acci- disse ; quia non avara alienarum opum fuerit, sed potius sui corporis prodiga. Tenuit forte hic Gallus prætor Libyam.

3 *Sed mera, &c.*] Fertur munera accipere a provincialibus, ut te cor- rumpat : imo dat (sui copiam, vel mercedem) ut ipsa ab illis corrumpatur.

EPIG. LVII. *In fictum divitem*] Scr. *De Micropsycho divite.* Ms. Bodl. *De ornato foris.* Hic describitur homo ἀλαζδών, qui quum videri velit opibus diffuere, revera tamen egestate extrema laboret. Hujusmodi homines πτωχολύζονες eleganter Græci vocant, Latini 'pauperes ambiciosos.' *Herald.*

1 *Hic, quem videtis*] Descriptio est hominis effœminati, quem τρυφερόν Græci dicunt, vel certe delicias et mollitiem, qui est morbus hominum beatorum, mentientis. His igitur verbis exprimit quod eleganter dicebat Anacreon σάωλα βαλνέω. Nam id ipsum est, gressibus lentis, vagis, ac varicatis incedere. Incessus ergo, quem hic designat Martialis, est incessus hominis τρυφεροῦ, et simul superbi, aut qui magnificus et potens videri velit ; quod hominum genus 'fluctuatim incedere' eleganter dicit Afranius, id est, 'gressibus vagis lentum.' *Herald.* Vel vagis, incertis, hoc est, temere nunc huc nunc illuc graditur. *Rad. Gressibus*] Cum gravitate et majestate spatiantem.

2 *Amethyastinatus, &c.*] Violacea indutus veste. epigr. 97. l. 1. vers. 7. alii ad gemmam in annulo referunt. *Seras*] Obambulat. Quod etiam est hominis τρυφεροῦ et fortunam immodeste ferentis : habes enim hic et vestis insolentiam et ostentationem in loco publico. Ejusmodi vestes

sunt, quas γυναικώλειους appellabat Sophocles, tam propter coloris floriditatem, quam laxitatem. Homines autem istiusmodi, ut vanitatem suam magis publicarent, loca publica quærebant. *Herald. Septa*] Supra epigr. 14. vers. 4.

3 *Quem non, &c.*] Qui lacernarum mollitie ipsum Publium superat. Vel, ut Raderus exponit, Qui habet æque tritas et viles vestes ac Publius et Codrus.

4 *Alpha, &c.*] Princeps delicato- rum, qui penulas sumunt, a more nu- merandi per literas Alphabeticas. Sic Eratosthenes appellatus βῆτα τῶν φιλοσοφούντων. Scio servorum etiam et militum fuisse penulas, sed rufas, Cannasinas ; lautiorum vero purpureas, ut plebeiorum pullas ; unde alii exponunt, princeps pauperum : vide epigr. 26. l. 5.

5 *Togatus sequitur*] Clientum togato- rum. *Capillatus*] Cirratorum præ- rorum nobilium, quibus alebatur co- ma. ep. 62. l. 10. Pædagogiorum, *pages.*

6 *Recensque sella linteisque lorisque*] Sic Juven. 1. 32. 'nova cum veniat lec- tica Mathonis ;' etsi aliud sella a lec- tica, de quibus ut et linteis sive velis quibus tegebantur, de vinculis et stuppis quibus colligabantur, vide Lipsium 1. Electorum cap. 19. Sic Salmasius hunc locum legendum cen- set : 'Oppigneravit modo modo ad Cladi mensam Vix octo mensis annu- lum, undè cœnaret.' Cladus enim nomen proprium trapezitæ, et Græ- cum est κλάδος.

7 *Claudii, &c.*] Collybistæ, trape- zitæ, fœneratoris.

8 *Annulum, &c.*] Quod extremæ est paupertatis, teste Juvenal. 11. 42.

EPIG. LVIII. 1 *Pexatus, &c.*] Ges- tans togam recentem et villosam.

2 *Mea sunt*] Non conductitia, ut tua pexa.

EPIG. LIX. 1 *Mica vocor, &c.*] Dix-

ta seu cœnatio aurea quam Domitianus extruxit, et a parvitate 'micam' vocavit.

2 *Tholus*] Quid sit tholus, vide epigr. 71. l. 1. vers. 8. quis sit hic tholus non facile sciri potest. Non dubium est, inquit Jos. Scal. l. 2. lect. Auson. c. 26. quin in cœnatione seu stibadio Domitiani Cæs. quam ipse propter exiguitatem vocavit *Micam auream*, e tholo penderet cranium mortui, quod mortis admoneret. Simplicius tamen, etai nec circa conjecturam, qui per tholum intelligunt Mausoleum Augusti, quod, cum in vicinia esset, ut consonat huic fidemque facit epigr. 64. l. 5. posset mortis admonere, atque ad vitæ usum fructum hortari. Ramiresius vero existimat, micam hanc ita fuisse exœdificatam ut ex ipso triclinio prospiceretur aliquis tholus ædificii, quod sepulchrum alicujus præteriti Imperatoris contineret: et ausim, inquit, affirmare esse Mausoleum D. Augusti; quod quidem ex ejus ruderibus, et modo ædificii conjectare nunc possumus, in tholum desinebat; quo viso admonebantur convivæ suæ sortis, et naturæ imbecillitatis, quod brevis ævi essent, et cito morituri. Nam si Augustus, qui Deus habitus, condebatur illo sepulchro, qui posset inferioris sortis homo properam non expectare mortem? Hæc autem mortis memoria ethnicos illos ad vitæ lautitias excitabat.

3 *Frangere, &c.*] Utere ætate, quæ brevis, fluxa, incerta; disturba toros compositos; ede, bibe, lude, sertis coronatus et unctus. *Frangere toros*] Assiduus accumbe et asside in thoris, ut usu diurno nocturnoque frangatur: vel accumbendo disturba, ut lectus compositus solet tritari, cum itur cubitum, aut cubitu surgitur. 'Torus' ergo hoc loco pro lecto ipso capitur, in quo cœnaturi accumbebant. vide epigr. 8. lib. IV. *Raderus. Rosas*

œpe] Corollarum, quibus utebantur in convivii, mentio crebra; quarum usus præcipue ad arcendam ebrietatem, ut docet Plutarch. in sympos. et Plin. l. 21. c. 19. Sarta hæc florea a collo sæpius etiam suspendebantur. Horat. de Polemone, 'potus ut ille Dicitur ex collo furtim carpisse coronas.' *Herald.*

4 *Te meminisse*] Musambert. legit *dememinisse Deus*. Quæ lectio non probari potest: nam mortis commemorationem ad concitandas voluptates, et luxum acnendum inservire volebant; tantum aberat ut mortis haberent dememinisse. *Herald. Deus*] Domitianus, si suspensi cranii expositioni faveas; vel Augustus, si Mausolei D. Augusti tholum esse placeat: si enim ille in vivis Deus habitus mortis cessit, tu nequaquam effugies.

FIG. LX. 1 *Armati tribuni*] Monet Hyllum puerum, ut discedat ab uxore armati Tribuni, nec natibus confidat; nam quamvis castrari mares vetuisset Domitianus, vetuerat etiam et adulteria. *Ramires. Armati*] Tribuni militaris.

3 *Dum ludis*] Dum mœcharis. *Castrabere*] Namque hæc pœna adulteris deprehensis irrogata. Val. Max. l. 6. c. 1. Horat. Serm. 1. 2.

4 *Non licet hoc*] Lege cautum est mares castrari. Sueton. cap. 7. Domitian. *Quid, &c.*] An itaque nulla pœna mœchi mulctandi? et ipse Domitianus tulit legem contra adulteros.

FIG. LXI. 1 *Cum tibi, &c.*] Acerbe invehitur in maledicum quemdam; qui quum antea fellator esset, deinde maledicentia famosus factus fuerat. *Pro dubia* legit Pulman. *tenera*. sed *dubia* præferimus: nam *dubium* illud dicitur, quod nos reddit ancipites. Sic *dubia lanugo* ea est, quæ vix oculis percipitur. *Ramires.*

3 *Postquam, &c.*] Postquam oris tui spurcissimi turpe ministerium cœpit fastidiari ab infimis hominibus, vespil-

lonibus; et exosum esse abjectis carnis cibibus.

5 *Uteris ore, &c.*] Maledictis et conviciis involas in omnes, bonos æque ac malos. *Ærugine captus*] Malevolo livore, 'hic nigra succus loli-ginis, hæc est Ærugo mera.' Horat. 4. Serm. 1.

EPIG. LXII. 1 *Vellis*] Depilas, glabras: supra epigr. 29. vers. 7.

EPIG. LXIII. 2 *Tulit*] Luxuriosum Millicum describit, et luxuriæ crimine damnat eleganti dilemmate, qui quum centum sestertia sola haberet, et sacra via Ledam pulcherrimam servam totidem sestertiis emit. Tantam pecuniam impendere in amatam servam luxuria est: quod si dixeris, Milliche, te non amare, major luxuria erit. *Ramir. Tulit*] Abstulit tibi. *E sacra, &c.*] Meretrix e lupanari Suburano. Sabura autem in eadem cum Sacra via regione. *Redempta*] Empta. Sed Ramiresius dicit falso Heraldum statuisse, hanc Ledam meretricem fuisse. Est enim intelligendum de serva empta, ut epigr. 71. l. 6. Quid? quod tanta pecunia vix poterat cum meretrice consumi; et si cum meretrice consumpta fuisset, quam frigidum esset dubitare an amasset Millicus eam. De serva poterat dubitari, utrum vel formæ causa, vel ministerii emeretur? et præterea via in sacra vendebantur servi, ut et alimæ res.

4 *Hæc mage luxuria est*] Ut ad paupertatem devenias prodigendo rem universam in id, quod non amas.

EPIG. LXIV. 1 *Dum modo, &c.*] Reprehendit urbane Taurum, vel ut alii Laurum, quemdam cunctabundum, et de vitæ fine diu deliberantem; qui modo se ad Rhetoris modo ad causidici munus cogitatione applicabat: nanquam tamen manus operi admovebat. Dicit in hac dubitatione cunctantem eum, futurum forte, ut mors occupet. *Ramires.* Dum te instruis ad forum vel scholam.

2 *Quid esse velis*] Uter, causidicus an rhetor.

3 *Peleos, &c.*] Patriæ Achillia, longævi; ut et Priami et Nestoris.

4 *Et fuerat serum, &c.*] Tibi dubio, et utrum inires, deliberanti, jam ea obrepit ætas, qua cogitandum erat de relinquendo inito; nisi cogites de causis apud inferos agendis.

5 *Tres uno, &c.*] Atque hinc, vel mediocribus professoribus vacant cathedræ.

7 *Schola, &c.*] Rhetorum. Si Rhetoris officium recusas.

8 *Ipsæ potest, &c.*] Vel ipsa bardi Marvæ statua, in foro stans et litigantium clamore fervens, potuit causas egisse, nisi saxea fuisset; et tu sane ubi tam diuturno studio vacaris, jam posses causas agere, nisi plane lapideus esses vel plumbens. vide Turneb. l. 22. c. 12.

10 *Dum, quid sis, &c.*] Vide Epicteti enchirid. cap. 26. Hic autem *esse nihil*, homonymum est. Nam 'nihil esse,' *obditi alba*, dicuntur, qui in nulla arte sunt exercitati; et 'nihil esse' etiam dicuntur mortui: et utramque significationem complexus videtur Martialis hoc loco. *Herald.*

EPIG. LXV. 1 *Cur tristiores, &c.*] Ironice et irrisorie illudit Saletanum, quod ficto ob uxorem mortuam dolore, tristior incedebat, a qua tamen decies centena millia nummum dotis acceperat. *Ramires.*

3 *O grande, &c.*] Quod in veris doloribus accidebat, hic in ficto fingit Poëta: fortunam enim et fatum et Deos ipsos accusabant veteres, ut supra epigr. 13. l. 1. 'Nimirum timuit nostras fortuna querelas.' Ironice et ex ambiguo, Salejano dolorem simulanti ob uxorem, cujus morte amplæ dotis hæreditas sibi obvenisset, condolere se simulat Poëta; dumque ejus mortem videtur graviter ferre, indignatur obtigisse Salejano rem tam lætam.

4 *Ille, illa dives, &c.*] Acumen hujus

epigr. idem est, quod et epigr. 39. l. 5. Sed nonne mortua uxore dos ad hæredes revertebatur? Ita res erat. Mortua in matrimonio muliere, dos a patre profecta ad patrem revertebatur, quintis in singulos liberos in infinitum relictis penes virum. Quod si pater vita decessisset antequam in matrimonio mulier moreretur, dos apud maritum remanebat. Adventitia autem dos semper penes maritum remanebat, præterquam si is, qui dederat, ut sibi redderetur stipulatus fuerat, quæ dos specialiter receptitia dicebatur. Ulpian. lib. Reg. Tit. de dotib. *Herald.*

5 *Centena decies*] Hæc olim dos maxima.

EPIG. LXVI. *In Lalagen*] Morosam depingit matronam, quæ compta a serva ornatrice, quum animadvertisset in unico annulo cirrurum peccatum fuisse; ira accensa, eodem speculo, quo id animadvertit, in Plecusam ornatricem animadvertit tanta sævitia, ut sectis comis et fracto capite misera Plecusa ceciderit.

1 *Peccaverat*] Non erat in ordine.

2 *Annulus*] Cincinnus, crobylus. *Incerta*] Quæ crines non fideliter constringit, sed extra locum defixa est. Sed Salmasius et Heraldus censent legendum *inserta*. Tertull. lib. de Virgin. velandis cap. 12. 'Vertunt capillum, et acn lascivior comam sibi inserunt.' Tum in hoc versu, &c. 'annulus' non significat ὁ κύκλος crispati capilli, ut alias solet, unde capillus *annulatus* vel *anellatus*, ὁ κύκλος, sed circulum unum, ex tota crinium compage spiratim convoluta et per multos orbes contexta. Eadem autem, ut videtur, acu capillum distinguiebant, et a fronte dividebant, et mox comptum distinctumque per annulos et sertas crinium fixa ea et inserta retinebant, ne dissiparetur tota compago. *Salmas.* Videtur error festinantis esse, quum ipse de annulo dicit, quod Martialis de orbe: et de

orbe, quod ille de annulo. Nam Martiali circulus ille, multos annulos continens, vocatur orbis. *Gron. Aca*] Acu crinali.

3 *Hoc facinus, &c.*] Errorem in non componendis crinibus, ac si facinus esset, incusso ornatrici speculo punit. Morosæ enim erant erga ornatrices suas matronæ istæ. Et deformitatem suam, quam dum comebantur et ornabantur, speculose se contemplantes, inspectabant, ancillarum suarum indigna pœna, quædam ulciscabantur. Peculiares etiam ancillas habebant huic muneri adsignatas, quas ornatrices appellabant. Tum aliæ etiam erant servæ emeritæ, quarum consilio bellæ hæ matronæ utebantur in ornandis capillis. *Herald.* Vide Juv. 6. 491. quem locum hoc epigramma exprimit.

4 *Icta*] Exanimata, vel cæsa. *Plecusa comis*] Ornatrici ancilla a πλέκω. ut *Pæccas* Ovidio et Juvenali a ψεκάζω.

5 *Tristes, &c.*] Tristitiæ et verberum causas. Metonym.

6 *Insanum, &c.*] Ob pilum conturbatum desæviens.

7 *Hoc Salamandra, &c.*] Decalvetur caput tuum. Salamandræ sanie loca tacta depilari tradit Plinius l. 10. c. 67. 'quæ Salamandra supercilia tua exussit?' Petron. Arb. *Hoc Salamandra notet*] Dicunt Salamandras habere vim psilothi depilatoriam; quod et Plinius memorat. Unde a Martiale scienter et mordaciter dictum est, 'Hoc Salamandra notet:' cum in capite fœminæ defluvium capillorum fieri optaret. *Bernold.*

8 *Ut digna, &c.*] Ut quo speculo ornatrici disseculisti comas, et tu tibi omnes dissectas in eodem conspiceris; vel ut caput tuum æque reddatur leve ac speculum, quo, &c.

· ELEG. LXVII. 4 *Quod agas*] Otium et ignaviam Posthumi exagitat, cujus unicum videtur negotium rogare, quid alii agant, quum ipsi nihil sit, quod

agat. *Rad.* Vulgaris salutandi formula, et civilis satis, modo ne fiat importunius et sæpius.

EPIG. LXVIII. Ad Otum] Hoc epigramma ejusdem argumenti est cum ep. 53. hujus libri, quod antea interpretati sumus. Tangit iterum hic Martialis miseræ et abjectæ illius δειλοδουλείας originem, qua plerique fæde et spurce sese maculabant; nempe quod sorte sua et mediocritate contenti esse non possent, sed supervacua quærerent. Quare eleganter concludit, eum, qui servo carere potest, et esse αβροδικωvus, quemadmodum antiquis temporibus, posse etiam facile regem non habere, quem abjecte colat. *Herald.*

1 *Nomine*] Familiariter, et pro more æqualium.

2 *Regem, &c.*] Vide epigr. 113. l. 1. et epigr. 18. hujus lib. vers. 8.

3 *Contumacem*] Superbum.

4 *Totis pilea, &c.*] Sportula, cæna, cæterisque servitutis præmiis posthabitis et neglectis me asserni in libertatem, a more servorum Rom. qui manumittendi pileum raso capite acceperunt. Quasi diceret, omnes fortunas meas posthabui libertati; omnia vendidi ut liber essem, et sumptu meo ac mihi viverem: vel sarcinulas meas vendidi, ut corrasa inde pecunia possem sportulæ tuæ supplere vicem. *Redemi*] Videtur alluisse ad genus manumissionis, quod censu fiebat.

5 *Reges, &c.*] Qui non habet sui imperium, qui animi sui cupiditates coercere non potest, ille potentiores colit atque ab inferioribus se colit vult, atque ab hoc cupit opes, servos, &c. Servus enim cliens et indigens alieni, quique vult ipse fieri dominus et rex, dominum quærat, ille enim se non habet, non liber est, non est contentus suo, qui servit aliis, ut habeat: ego me habeo, nil quæro aliud. *Rader.*

8 *Servum, &c.*] Qui suo contentus potest minorum servitio carere, et ipse non necesse habebit potentiori-

bus dominis servire, ut ab illis accipiat, quod his largiatur.

ELEG. LXIX. 1 Invitum, &c.] Classicum cœnippetam tangit, qui verbo negabat, re maxime expetebat convivia.

2 *Dispercam*] Formula Romanis usitata in execrationibus, adjurationibusque. Sic Aristoph. Κάκιον ἀποδοίμην, εἰ τι τούτων πείθομαι.

3 *Ipse quoque, &c.*] Neque hoc dedigneris, cum ipse helluonum dictator Apicius, dives licet fuerit atque lautissimus, foris cœnare jucundum habuerit. Argumentum a minori.

6 *Cogitur et Silius*] Et cœnipeta ille Silius (de quo supra epigr. 11. et 14.) dicet se cogi, sua scilicet voluntate, ut cui nihil domicœnio tristius accidat.

7 *Regat, &c.*] Si aliquis lautiorum et nitidiorum, qualis fuit Attidius Melior, te invitat.

8 *Grandia, &c.*] Te scilicet invitum cœnare foris. *Si vir es*] Si potes lautiores epulas et has libertatis escas contemnere.

EPIG. LXX. 3 Undis me, &c.] Ne laveris aqua, qua alii abluerint suas maculas.

5 *Caput, lavetur*] Hoc enim illa contaminatus, vide epigr. 95. l. 11.

EPIG. LXXI. Ad Cæcilianum] Cæcilianum veteratorem callidum capit facetissime, qui quoties aliqua carmina Martialis legerentur, continuo ea cum similibus Marsi vel Catulli versibus comparabat, tanquam si Martialis carmina illis præferret. Dicit, malle se, ut Cæcilianus recitet sua, quam illorum veterum poetarum. Totum autem epigram. per ironiam contextum est. *Ramires.*

1 *Candidius*] Ironice. alii leg. *Callidius*. non placet. *Candidus* enim ille dicitur, qui ingenue et absque invidia judicat.

2 *Disticha pauca legis*] Arondel. *lego*. Et puto rectius: quoties ego tibi de meis carminibus pauca disticha recito. Deinde: *Hoc mihi das, tanquam deteriora legas, Et collata ma-*

gis placeant mea. Hoc facis in meam gratiam, quasi tu legas deteriora, et mea, quæ ego tibi legi, magis placeant, si cum istis comparentur. *Gron.*

3 *Marsi, aut Catulli*] Poëtæ, qui multa cum laude scripsit epigrammata.

4 *Hæc mihi, &c.*] Mihi χαρίζεσθαι et gratificari velle videris, præ te ferens mea te cum illis Marsi et Catulli recitare παραλλήλως, ut mea scilicet cum iis collata appareant esse æque boni aut melioris ingenii atque artificii: cum revera hoc facis, ut mea præ iis sordescant, quasi majori lumine offuscata. Heraldus legit, *Hoc mihi das.* Hoc est, Ideo hoc facis sc. tanquam Marsi et Catulli scripta sint meis deteriora, atque ut ea comparatione scripta nostra magis placeant et probentur. Tam simplices vero sumus ut istud credamus. Quare placet tolli interrogationis notam, et simpliciter legi: *Ut collata magis placeant mea.*

5 *Credimus illud*] Ironice: non sane credo te hac mente contulisse ea.

6 *Malo, &c.*] Tuis certe collata mea facile apparebant meliora.

EPIG. LXXIV. 1 *Cinctum*] Nullum genus est hominum, quorum stultitia æpius traducatur a Martiale, et aliis etiam scriptoribus, quam ἀλαζόνως. Horum imagines æpius expressit Martialis, atque hoc epigrammate eleganter depingit. Inscribitur epigramma, *Ad Maternum*, nobilem, Poëtæ tempore, Oratorem. Huic consonat epigr. 57. supra. *Togatis, &c.*] Comitibus anteambulonibus, lateronibus, clientibus, pedissequis, servis; vide lib. 1. epigr. 109.

2 *Regulus solet turba*] Caussidicus, ad quem epigr. tria lib. 1. Oratores vero clari et victores domum e foro deducebantur a populo et amicis reorum absolutorum, qui prius squalidi capillis et barba promissa, jam absoluti amico, tondebantur, mutatisque vestibus nuncti Capitolinum ascende-
bant, Jovi gratias ex voto acturi.

6 *Hos illi, &c.*] Fœnore sumpsit a Fusc. et Fav. fœneratoribus, quo comitatum hunc conducatur.

7 *Fusciculus et Faventinus*] Prædiorum potius quam fœneratorum esse nomina, vult Heraldus: dicitque illa vendi, vel pignori opponi solere, ut esset unde adulatoribus illis satisficeret.

EPIG. LXXV. 1 *Verbera, &c.*] Arena amphitheatri sanguine ferarum et gladiatorum cruenta, de more a pueris renovabatur. Vagabatur in eadem domitus et cicur leo, qui tamen subito datus in priatinum furorem, pueros invasit, et miserabiliter in conspectu omnium laceravit. Exclamat poëta per apostrophen ad leonem, et monet, ut humanitatem a lupa discat, quæ Romulum et Remum in alveo expositos fovit et nutrit. *Rad.* Vide ep. 10. lib. Spectac.

4 *Libyeis, &c.*] Montibus Africæ leonum nutritrix. Et Gætulia in Libya est, ubi ferocissimi nascuntur. Virg. 'Gætuli tergum immane leonis.'

5 *Duo de tenera, &c.*] Duos pueros ministros theatrales, qui amphitheatri arenam ferarum gladiatorumque sanguine fœdam versando renovabant, injecta insuper nova arena. Tum et Amphitheatri cavea, arena strata erat, ne sanguine lubrica, pedes decertantium falleret.

7 *Sævus et infelix*] Sævus, præter expectationem. *Infelix*] Quia pueros innocentes mactavit et reddidit morte infelices, aut quia ipse postea interfectus est. *Rad.*

8 *Martia, &c.*] Marti sacra. Romana, ut ep. 4. l. 1. vers. 4.

9 *Crudelis, &c.*] Apostrophe ad leonem.

10 *Nostra, &c.*] Namque illa Romulo et Remo infantibus pepercit, immo ubera præbuit.

EPIG. LXXVI. 1 *Argenti, &c.*] Elegans jocus est in quendam ejus nomen ignoramus, captatorem et here-

dipetam. Marius, cui tu nihil eras legaturus, moriens dixit se tibi quinque libras testamento legaturum, quod tamen non fecit, sed te falsum habuit. Uter e vobis liberalior? tu illi nihil, ille tibi verba; estis certe pares, nec melius vulturi cum corvo: vide Val. Maxim. lib. 8. cap. 6.

2 *Is tibi verba dedit*] Nihil præter verba reliquit. Nam legatum est inane. Ait enim Poëta, hanc verborum dationem merito contigisse huic hereditæ, quia neque ipse Marium officiis et munusculis colerat, quod facere soliti captatores; atque inde jocus. *Musamb. Heruli.*

EPIG. LXXVIII. 1 *Qui longa, &c.*] Ineptum quemdam Censorem Cosconium nomine irridet, quod sua epigrammata longa putaret, et defendit se quam dicat longa et brevia epigrammata, non a numero versuum, sed a subjecta materia esse vocanda. *Ramires.* Qui in epigrammate non tam argutiam quam brevitate exigis, probas te aptiorem fore aurigæ servum, qui in Circo axes ad celeritatem ungas, quam lectorem diligentem. *Ramiresius* Cosconium hebetem et stolidum a Poëta *repupporius* dici putat, cum Hispanice *gordo* obesum et stultum sonet. Nec non Anglice dicimus *You are too fat to conceive this*. Quod et Hor. 3. serm. lib. 1. testatur, 'Tardo cognomen pinguis damus.' Et 'gurdos,' quos pro stolidis accipit vulgus, ex Hispania duxisse originem audiui, inquit Quintilianus l. 1. c. 9. vide et Landem asini D. Heinsii.

2 *Utilis ungendis, &c.*] Servi aurigarum solebant in Circo et ad summam celeritatem axes ungere. Aptum huic negotio futurum Cosconium, celeritatis sive brevitatis studiosum; et qui epigrammata etiam celerrima sive brevissima velit. *Musamb.*

3 *Hac tu, &c.*] Eadem ratione qua epigr. mea a mensura potius quam ab ingenio censas, et Colossum (de quo

epigr. 2. lib. Spect.) argues nimis esse longum, et statum pueri Bruti (de quo l. 9. epigr. 51. et l. 14. epigr. 171.) nimis esse brevem; cum in utroque laudis summa sit propter symmetriam: in hac, brevitatis, quæ pnero; in illo, altitudinis, quæ Imperatori Deo convenit. Plin. l. 34. c. 8.

5 *Marsi destique*] Supra epigr. 71. vers. 2. et epigr. 90. l. 7. vers. 7. *Pedonis*] C. Pedonis Albinovani epigrammatici laudatiss.

6 *Sæpe duplex, &c.*] Sæpe unum epigramma binas implet paginas: seu duabus paginis unum tantum epigramma absolvitur.

8 *Tu, Cosconi, &c.*] Tua epigrammata, vel brevissima, sunt nimis longa; ut quæ tædium et nauseam pariant. Vel quia tota vita laborasti, et nec unum distichon absolviisti, et odidisti. *Raderus.*

EPIG. LXXVIII. 1 *Æstivo, &c.*] Thermae tuæ, quas calidas esse oportet, in tantum frigida sunt, ut vel in æstate pisces a corruptione vindicare possint. Fingit ergo Poëta se interrogari a Cæcilliano, ubi posset commode piscem æstivo tempore servare. Respondet ab inexpectato, in thermis tuis potes.

EPIG. LXXIX. 1 *Vocatam*] Qui alias a te invitatus me excusare soleo, quod alio sim invitatus, jam domi cævo, cur me non invitas? Sed recte P. Scriverius e scripto legit *vocatus*, hac mente, Nasicæ cœniperæ suboluit cœna apparatus a Martiale, et vocati convivæ: invitat itaque Martialem, sperans scilicet fore ut et ipse inviteatur ab eo; quam tamen technam dissimulat Poëta se intelligere; sed et eum deludit, præteritque simul festiva hac usus excusatione.

ELEG. LXXX. 1 *Fannius ipse paravit*] Fannius Cæpio quod in Augustum conjurasset proscriptus, ut percussores fugeret, se ipse interemit.

2 *Non furor est, &c.*] Vide epigr. 9.

l. 1. et Senecæ epist. 58. 'Sic mori, vinci est.' et epist. 29. multa; vide et Brodæi Miscell. l. 6. c. 29. *Furor*] Hunc appellat furorem Poëta, quod se, ne occideretur, occidit, et mortem morte redemit.

EPIG. LXXXI. 1 *Laxior, &c.*] Divites et nobiliores Romani circumferebantur vivi, efferebantur mortui in lecticis; pauperes et plebeji efferebantur in sandapilis. dicit Poëta lecticam fastuosi Zoili laxam, quæ a sex servis vehitur, maxime videri posse sandapilam, cum et pauper sit et strigosus, neque aliud quicquam quam vivum cadaver: unde non adeo prætereundum est, quod præferunt Mas. *sandapila est*; quasi dicat, quando hæc tua sit lectica, non est aliud quam sandapila. Alii sic exponunt. Tu, Zoile, velut e lautioribus unus, nunc lectica ampla et magnifica circumfereris a sex lecticariis, quum dignus sis sandapila seu feretro: nihil enim es præter vivum cadaver; imo jam tum non ferri, sed efferrī videris, adeo squalidum, emortuum, turpe, et fædum habes corpus, seu potius cadaver. *Rader.*

EPIG. LXXXII. 1 *Abacissa servum quid fugis, &c.*] Servum, ne scelus domini (quicquid illud fuit: verum si *Fædas* legis cum nonnullis, facile erit suspicari) enunciatet, elinguem herus vel fecerat, vel simulaverat esse. Occasionem hujus epigramm. a fabula Philomelæ et Terei sumptam opinatur Raderus; ego ex Juvenalis Sat. 9. 103. 'secretum divitis ullum Esse putas? servi ut taceant, jumenta loquuntur, Et canis et postes,' &c. Potest elici et sensus turpior ex epigr. 72. supra.

EPIG. LXXXIII. 1 *Fædasti, &c.*] Stultitiam mariti irrisio eadem, quæ l. 3. epigr. 86. qui deprehensum adulterum truncavit naribus et auribus, intactis vasis, quibus peccaverat. Illo enim supplicio non adhibet futuro malo remedium, quod fecisset, si virilia ei am-

putasset, quæ pœna irrogabatur adulteris a marito deprehensis; vide epigr. 60. l. 2. *Ramir.* Abcissis naribus et auribus deformem reddidisti mœchum, qui ita fœdatus desiderabit, *will find missing*, priorem formam ('atque ubi sit sua forma requireret.' Ovid.); poterit tamen ad prius scelus vel etiam aliud recurrere, postquam illi intactam reliqueris partem qua peccaverat.

EPIG. LXXXV. 1 *Vimine, &c.*] Urbana valde togæ petitio est. Ampullam seu lagenam vitream aquæ decoctæ et nivibus refrigeratæ, viminibus supertextis armatam et munitam, mitto tibi his Saturnalibus, ipso Decembri. Si offendant muneris æstivi hyberna intempestivitas, ulciscere hanc injuriam pari intempestivitate, ac mitte mihi togam æstivam. *Coctæ*] Argute nimis Junius et Critici quidam *coptam* pro *cocta* reposuerunt: quum *copta* placentæ genus sit, cui contusæ species aut legumina commiscebantur: nam quomodo hic posset dici *nixæ* et apta æstivo tempori? et quomodo placenta vase vimineo servabitur? Hæc omnia decoctæ nivi refrigeratæ procul dubio conveniunt. *Ramires.*

4 *Rasam*] Rasa autem ea est, quæ a sua textura nullum habet eminens villum; quam levem appellat, l. 7. epigr. 86. 'Nec levis toga, nec rudes lacernæ.'

EPIG. LXXXVI. *Ad Classicum*] Irridet critica censura errorem multorum, qui existimant, magnum quiddam præstari ab his, qui difficillima scribunt poemata, ut Sotadica, Galliam-bica, &c. non ob reconditam eruditionem, sed tantum ob intortos quosdam numeros et coactos, quibus nihil est in Poësi laboriosius. Merito ergo Poëta nugas difficiles appellat, et ineptias studio et labore comparatas. *Ramires.*

.1 *Supino*] Numeris mollioribus composito, vel potius antistropho et re-

currente; (sic enim Ovidio sonat 'supinus,' de Ponto lib. 4. el. 5. 'Flumina quæ in fontes cursu reditura supino') quale literale illud, 'Roma tibi subito motibus ibit amor;' verbale illud Virgilii, 'Musa mihi causas memora quo numine læso:' multaque alia, inter quæ Rabani artificiosus dicam an laboriosus liber de laudibus sanctæ crucis. Atque ejusdem argumenti alter Publio Optatiano Porph. autore.

2 *Nec retro, &c.*] Vel speciatim dicit quod prius dixerat generatim; vel versum retrogradum (quali scripsit Cinædica Sotades Maronensis) intelligit, qui procurrit in laudem alicujus, et recurrit in vituperium. Nota sunt illa Buchananani: 'Laus tua non tua fraus,' &c.

3 *Nusquam, &c.*] Non scribo carmina more Græcorum, quorum extremæ partes resonent, more Echus. Vide Politiani miscell. cap. 22. et Scal. Poët. l. 2. c. 29.

4 *Nec dictat, &c.*] Ad exemplum politissimi carminis Galliambici, quod Cæcilius primus scripsit, atque Attin inscripsit, aut venustissimi Poëmatii Galliamb. a Catullo compositi, non scribo genus id carminis molle et elumbe instar Attyos evirati, in quo plures locos occupant Iambi, et quod canant Galli sacerdotes Cybeles: vide Terent. Maurum et Diomedem: vide et Maretum atque Scalig. in Catullum.

5 *Mollem debilitate*] Non heroo aut forti pede, sed debilitate fractum, ut Attidi, qui eviratus erat, conveniret. Est autem Galliambicus versus senarius, et ut docet Scalig. 2. Poët. facetissimus ac venustatis plenissimus, sic dictus ab Iambo pede, et Gallis sacerdotibus Cybeles castratis. *Rader.*

6 *Non sum, &c.*] Non tam nullius sum ingenii ut hæc affectem artificia, his ipse immorer, lectoremve morer. Vel ut indigeam his artificiis ad con-

ciliandum et illiciendum lectorem: ingenio capitur sapiens lector, non hujusmodi nugis laboriosis. *Rad.*

7 *Quid si, &c.*] Curiosas has nugas non minus ingenium meum spernit, quam nobilis ille cursor Ladas (ep. 100. l. 10.) dedignaretur velocitatem suam exercere in Petauris, quæ rotæ sunt per quas se jactant Petauristæ. Vel hic Ladas sua velocitate non posset in Petauri machina subeunda uti, quod id artificium a se esset omnino alienum, nec in eo unquam fuisset exercitatus. Quid? quod moleste ferret, per illos exiguos Petauri gradus suum cursum retardari. *Ramires.* vide Turneb. l. 4. c. 8. et Scal. ad lib. 5. Manilii, ibi, 'Corpora quæ valido saliant excussa Petauro,' &c. et Vitellium cap. 13. in Merulam.

10 *Ineptiarum*] Libelli, quibus multorum joca et sales complectebantur, olim *INEPTIÆ* inscribebantur. *Rad.*

11 *Circulis*] Turbæ, plebejæ coronæ recitantem undique cingenti. *Palæmon*] Forte Q. Rhemnius Palæmon, qui (teste Suetonio) poëmata faciebat ex tempore, et scripsit variis et vulgaribus metris; aut alius quisquam tempore Martialis.

12 *Raris, &c.*] Paucis sed doctis ex mente Horatii ult. Sat. lib. 1.

EPIG. LXXXVII. 2 *Sub aqua, &c.*] Subpallidam et tumidam, qualia solent apparere quæ sub aquis videntur: ludit item in Antithesi, 'ardere puellas' et 'ipsum sub aqua natæ:' vide epigr. 89. l. 3.

EPIG. LXXXVIII. 1 *Nil recitas, &c.*] Quin tibi habe nomen Poëtæ, vel hoc nomine quod nihil recites, potius quam nos eneces molesta ineptiarum recitatione.

EPIG. LXXXIX. In *Gaurum*] Qui vitia sua magnis exemplis excusare solebat.

2 *Catonis habes*] Uticensis, cujus virtus sæpe mero incaluit, ut ait Horat. 21. l. 3. vide et Plutar. in vita

Catonis, et Plin. epist. 12. l. 3.

3 *Musis, &c.*] Nulla gratia, nullo Musarum aut Apollinis instinctu, in-vitis Musis.

4 *Ciceronis habes*] Qui infeliciter Musas poeticas est aggressus. vide Juven. 10. 122. Seneca epist. 108.

5 *Antoni, &c.*] Qui tribunal turpi fœdavit vomitu, ut amplificat Cic. 2. Philippica. *Apici*] Supra epigr. 69. vers. 1.

6 *Vitium, &c.*] Hic cares autore magno. *Τὴν φωνὴν ἐνοῦν σε λέγειν* ἔδωκεν Ὀμηρος. *Τὴν γλώσσαν δ' ἐν οὐγῇ τοῖς σ' ἔδωκεν ἔχει;* Ἀπολλων. β. κεφ. α/.

EPIG. xc. 1 *Vagæ*] Vagam vocat poetâ juventutem: est enim silentii, quietis, attentionis impatiens. *Moderator*] Studium vitæ suæ, et votum exponit Quintiliano. Annos 23. Romæ erudiendis juvenibus impendit Quint. et in his Domitiani nepotes docuit. *Summe*] Quia parem tum non habuit, vel quia magister nepotum Domitiani. *Rad.*

2 *Gloria, &c.*] Romani eloquii summe artifex, insignite senatorio clavo ornamentisque consularibus. Juven. 7. 190.

3 *Vivere, &c.*] Da veniam si etiam in tenui re propera manu carpam gaudia fugientis vitæ; si frui velim præsentibus, quod pauci adeo faciunt, cum nemo fere vivere, id est, vitæ uti commodis et lante vivere sciat, omnes differant. epigr. 16. l. 1.

5 *Differat hoc, &c.*] Differant in dies, annos, vel senectutem ipsam vitæ gaudia et usum, quibus curæ est rem patriam augere et splendere nobilitatis titulis et imaginibus; vel *Differat*, non vivat, non indulgeat genio suo is, qui ditior patre vult evadere. *Radens.*

6 *Atrique, &c.*] In atris nobilium quæ primæ ædium partes, ostendebantur majorum imagines, humerorum tennis expressæ, lineis a stem-

mate ad has discurrentibus.

7 *Nigros, &c.*] Non aurata laquearia, quæ ne fumo corrumpantur cautio est.

8 *Vivus fons*] Scaturiens, perennis, naturalis. *Rudis*] Nativa, non arte læsa et ingenua gratia spoliata; vel gramina ipsa sponte nascentia, et vivis cespitibus innixa, non ordinatis myrtetis, aut aliis frondibus, arte miræ, variis nexibus tortuosa. *Ramires.* Juvenalis 2. 18.

9 *Sit non, &c.*] Ex mente Juvenalis 6. 446.

10 *Lite dies*] Domestica, et forensi. epigr. 57. l. 12. et epigr. 70. l. 9.

EPIG. xci. *Ad Cæsarem Domitianum*] Petit a Domitiano jus trium liberorum.

1 *Rerum certa salus*] Salvo enim Cæsare, omnia salva.

2 *Sospite, &c.*] Quos vel hinc rerum humanarum maximam habere curam scimus, quod te nobis velint incolumem. Ea locutio l. 5. ep. l. et l. 7. epigr. 60. et l. 1. epigr. 13. Vel te sospite credimus esse magnos Deos; qui alioquin nisi tu Capitolium dedisses et instaurasses, vel omnino interiiissent, aut certe non magni habiti essent.

3 *Festinatis*] Mihi scribenti, vel tibi legenti. Si carmina sc. festinata, properata, ac prope ex tempore fusa toties legisti. Vel, si festinatis libellis, celeriter legendo decursis, eodem iterum ac tertio revolvisti: quod signum est placuisse; nam quæ displicent, vix semel lecta excutuntur. *Rad. Toties Detinere, &c.*] Quod argumento est placuisse.

5 *Quod fortuna, &c.*] Iis qui ex matrimonio legitimo tres liberos aut plures suscepissent, multa erant in spectaculis, honoribus petendis, divisionibus publicis privilegia. Natum hoc 'jns trium liberorum' a trigeminis Horatiis, Liv. 1. hoc autem jure donabantur a Cæsare multi, quibus

natura negaverat. Poëta *arsus* prolia hujus imaginariæ jus ab Imp. petit, laboris sui præmium vel solatium. Plin. lib. 10. epist. 'Exprimere Domine verbis non possum, quantum mihi gaudium attulerit, quod me dignum putasti jure trium liberorum.' Ex quo intelliges pro singulari munere claros tantum viros id honoris et præmii consecutos esse.

7 *Solatio nobis*] Liviæ Druso filio extincto, datum est hoc jus, solatii ergo; et in certaminibus dabantur quandoque victis dona in solatia. 'Ensem atque insignem galeam, solatia victo.' Virg. 5. *Æn.*

EPIG. XCII. 1 *Natorum, &c.*] Placuisse carmina principi diei, eoque præmium accepisse jus trium liberorum. *Rad.* Præcedenti epigr.

3 *Valebis uxor*] Repudiata, vel mortua; vel neglecta. neque enim curo ex te prolem; magis placet jus trium liberorum mihi ab Imp. erogatum. Vel, nihil jam mihi uxore opus: quippe si ex te susciperem liberos, jam domino munus illud suum periret, seu frustra id dedisset. Hoc autem quodammodo peccare esset in dominum, et munificentiam ejus ac beneficium obliterare. *Musamb.*

4 *Domini, &c.*] Domitian. Imp.

EPIG. XCVI. 1 *Primus, &c.*] Hunc

secundum sine primo misit Regulo Valerius; cui primum desideranti excusat Poëta, librum paulo obscuriorem verecundia inhiberi: vel, prodiiit secundus hic liber in lucem primo non edito, quia multa in eo ad laudem Titi, quam libenter non latu- rum Domitianum noverat Poëta, aut alia de causa. Ex hoc versu conjicis primum librum, itemque Spectaculo- rum secretim additos esse. Ob Ti- tum, credo, in quem pleraque (plera- que, inquam, non omnia) conveniant. Miscuit quædam, vel potius addidit postea nomen Domitiani, et sæpe non addidit, sed Cæsarem tantum scripsit, ut scire Lector non posset, utrum intellexerit, Titum an Domi- tianum: ac Titum quidem nunquam posuit expresso nomine, quod libros in morte editos, vel certe correctos putem; et ob eam causam sequenti- bus non adjunctum priorem. Et forte is pudor est, quem insinuat, quod quæ scripserat in Titum, postea videretur tribuere Domitiano, qui sibi omnia patris et fratris opera arro- gabat. *Rad.*

4 *Unum, &c.*] Ex tituli numero II. tolle unum I. et erit liber primus, rerum serie nullatenus impedita; quippe in Epigrammatis ordo non re- spiciendus.

EPIGRAMMATUM LIB. III.

EPIG. I. 1 *Longinquis, &c.*] Seces- serat poëta in citeriorem Galliam; in- deque librum Romam miserat; quem, si minus priore placeat, excusat, ve- luti in loco peregrino minusque ur- bano natum. *Rad.* *Ab oris*] 'Lom- bardiæ,' dictæ 'Togatae,' quod to- gis utebantur incolæ, ut Romani.

3 *Hunc legio*] Secundum.

4 *Illa, &c.*] Illa quæ meliora pu- tas mea sunt, vel etiam hæc mea sunt.

5 *Domina*] Roma, quæ rerum do- mina et triumphati orbis caput.

6 *Debet enim, &c.*] Jure enim ce- dit hospes civi, barbarus Latino, li- ber in urbe natus libro extra urbem. habet enim urbs suum quandam na-

turalem genium. *Rad. Verna liber*] Romæ natus. de verna lib. 1. epigr. 42. vers. 1.

EPIC. II. *Ad librum suum*] Continet hoc epigramma urbanam et sane poetice hujus libri *prosphegesin* ad Faustinum amicum suum; a quo si recipiatur, dicit securum esse posse a criticorum morsibus. *Ramires*.

1 *Cujus vis, &c.*] Imitatio Catulliana, 'Cui dono lepidum novum libellum,' &c. carm. 1.

2 *Vindicem*] Assertorem, patronum.

3 *Ne nigram, &c.*] Ne damneris in culinam et aromatopolarum tabernas pro charta inepta infelicitis genii et fati, *waste paper*. Pers. 1. 43. *Nigram*] Fuliginosam.

4 *Cordyllas*] Pisciculos, partus thynorum. vide Plin. 1. 9. c. 16. et 1. 23. c. 11. Græcis *παραμίδες*, quas *limosas* vertit. *Madida, &c.*] Oleo, in quo fringuntur pisces chartis involuti: epigr. 87. l. 4. vers. 7.

5 *Cucullus*] In formam cuculli formantur chartæ quibus involvuntur aromata: *eis τὸν λιβαριὸν καταρεμῶν*. Anaxandrides apud Athenæum 1. 9. c. 4.

6 *In sinum? sapisti*] In favorem et patrocinium Faustini; de quo epigr. 26. l. 1.

7 *Cedro, &c.*] Sub hoc Mæcenate immortalitatem speres, oleo cedrino inunctus contra tineas et cariem; 'Nec titulus minio, nec cedro charta notetur.' Ovid. Trist. 1. El. 1. 'spemur carmina fingi Posse linenda cedro,' &c. Horatius ad Pisones.

8 *Frontis, &c.*] 'Fragili geminæ poliantur pumice frontes.' Ovid. 1. Trist. El. 1. vide epigr. 87. l. 1. vers. 12.

9 *Luxurietis*] Luxuriose orneris.

10 *Purpura, &c.*] Pellis purpurea, seu membrana rubens vel purpurea.

11 *Cocco, &c.*] Cocco notetur titulus, quod primum minio factum.

12 *Illo vindice, &c.*] Nec criticos ungues castigantis severissimi, qua-

lis fuit M. V. Probus Berytius, qui emendationi librorum potissimam operam dedit, teste Suetonio lib. de Grammaticis.

EPIC. III. *In Mulierem deformem*] Irridet stultam fæminam pulchra facie, et fædissimo corpore: quæ quum tegere corpus, et aperire faciem debuisset, contra celabat faciem et nudum corpus ostendebat. *Ramires*.

1 *Nigro velamine*] Ita optimi libri, et requirit *τὸ ἀπὲρ*. Vide Scriverium. Alii *medicamina velas*: et interpretantur Cæsypo, medicamine et incrustamento cosmetico, quod Juvenalis vocat *tectorium*. S. 6. 463.

2 *Sed non, &c.*] Sed deformi corpore violas aquas.

3 *Deam, &c.*] Aquæ Nympham. Omni autem fonti credebatur inesse numen, propter perennitatem scutiginis.

4 *Vel tunicata lava*] Deforme enim corpus arguit æque deformem esse faciem, quam tegis, vel fucatam.

EPIC. IV. 1 *Romam, &c.*] Loquitur cum libro suo, quem Romam mittit; et continet epigramma justam quandam poetæ indignationem. Queritur enim de Romanorum fastidio, et de corrupto eorum judicio, qui eo tempore citharædos longe præferebant poetis. *Ram*.

2 *Æmiliam, &c.*] Viam Æmiliam ab Æmilia regione ad Bononiam usque stravit Æmilius Lepidus, qua itur ad Forum Cornel. vide Joan. Baptist. Plii Annot. Post. cap. 27.

4 *Cornell, &c.*] Potes respondere me esse in foro Cornelli: supra epigr. 1. vers. 1. dicto a Sylla.

5 *Breviter tu, &c.*] Varie a multis dispungitur hic versus: refer *multa ad tædia* in sequent. versu. Queret, inquit, Roma, cur absim: breviter tu fateri, id est, dic ingenne. Non poterat ferre tam multa tædia togæ vanæ sive salutatricis, sive quæ clientulorum salutationibus inservit, et unde nihil emolumenti. *Musamb*.

7 *Dicit: responde; Poëta*] Omnino legendum cum Grutero, *veniet, tu respondeto Poëta*. Nam quod Scaliger aptat e Manilio lib. v. 'Sic etiam magno quædam respondere mundo Hæc natura facit:' ut multo magis insolens, et vitiosum iudico. Scripsit autem Manilius: 'quædam se ostendere.' Similiter deceptus est in illo Martialis lib. xi. 'Lector salve:' nam omnino verius est, *solve*. Et apud Valerium Flaccum lib. 5. *Ma*. 'viden alta comantem Pectora?' non 'vide lata comantem.' *Gronov. Responde*] Pleraque verba, quæ jam sunt secundæ tantum inflexionis, fuere prisca et tertiæ. sic *vale, cave, servare &c.* Gruterus ex *Mss.* legit: *Quando venit? dicit. tu respondeto: Poëta, &c.* vel Bong. membrana: *Et quando veniet, dicens responde, &c.* *Poëta*] Successit, quia erat Poëta; 'artibus' autem 'honestis Nullus in urbe locus,' &c. ut queritur Umbricitus apud Juven. S. 3. 21.

8 *Veniet, &c.*] Ubi forte didicerit ad citharam cavere, redibit: majori enim in pretio Romæ sunt citharædi quam poëtæ. Epigramma Satyricum est, ac seculi stultitiam et inscitiam traducit, quo citharædorum atque id genus hominum conditio multo lautior erat, quam poëtarum aut eruditiorum hominum. Idem l. 5. epigr. 56. et Juven. Sat. 3. vers. 64. Sueton. Vesp. cap. 19. *Herald.*

Epic. v. 1 Vis, &c.] Est alia *prophæsis* hujus libri, ad Julium Cerealem amicum suum, concepta per *apostrophem* ad eundem libellum; quem rogat, velitne multis, an uni tantum Julio commendari: docetque qua ad ejus domum sit iturus, ubi habitet, excusatque eleganti sententia defectum literarum. *Ramires.*

3 *Unus erit, &c.*] Instar vel loco familiarum erit Julius, qui mihi familiaris fuit, tibi que erit. *Farnab.*

4 *Julius, &c.*] Epigr. 16. lib. 1.

5 *Primi, &c.*] Lectio sanior; quam

a Scriverio restitutam confirmat *Ms.* e nostris alter. Domus hæc tibi urbem ingresso prima est, quam Daphnis quidam possederat prior dominus, nunc tenet Julius. Quasi diceret, recta ad Julium Cerealem, eumque saluta in 'primi tecti limine,' hoc est, in atrio ipso, ut si diceret: Nil opus tibi captare secretum; in atrio ipso, quæ prima pars ædium et limini proxima est, inter saluatorum et clientium officia eum adire poteris: nulla enim mora interposita recipiet te, et leget. *Musamberti. Quarres in limine tecti*] Imo *prima tecta* verius est: et sensus eo ducit. Utrumne commodius est dicere, in urbem ad Julium, invenies eum in vestibulo ædium, quas habuit Daphnis? an potius, vise Julium, quem invenies in ipso ingressu viæ Tectæ, ædes, quas Daphnis habuit, habitantem? Unde Martialis vaticinari poterat Julium fore in vestibulo, cum liber eo veniret? Ergo *prima Tectæ limen*, est ingressus viæ Tectæ. Quum vicum enim scimus, facile est homines et ædes reperire, si præsertim non magnum intervallum intercesserit. *Gronov. in Apocolocynti. Senecæ. pag. 350.*

7 *Manibusque sinuque*] Gratissimum fore librum ostendit; chara enim siuu excipimus, ac gestamus.

10 *Marcus, &c.*] E salutandi formula. *Brisson. lib. 8. form.* 'Martialis salutem dicit.'

11 *Alios, &c.*] Alienos, ignotos. *Peccat*] Nemo sapiens se commendat amicis suis diligenter et solícite.

Epic. vi. 1 Lux tibi, &c.] Assentatur Egnatio Marcellino ob patris natalem et resectam barbam. *Lux*] Dies tertius post Idus Majas, id est, 16. Calend. Junii.

2 *Bis celebranda sacris*] In duobus versibus sequentibus ostendit gemini sacri causas.

3 *Imputat, &c.*] Hæc dies imputat tanquam beneficium (legaset *Compu-*

tat) natalem patris tui, quo editus est, in dias luminis auras, vel ex cœlesti revolutione reversum. *Farnab.*

4 *Libet, &c.*] Atque hoc eodem die primam barbam deposuisti, qui quidem dies priscis sacer, sollemnis et perpetuæ memoriæ. Sueton. c. 12. Neron. et Xiphilius in Nerone et Heliogabalo. Joven. 3. 8. 186.

5 *Magna licet, &c.*] Martial. l. 1. epigr. 88. 'tonsam fac cito, sero virum.' *Rad.*

6 *Plus nunquam, &c.*] Filio dulcis est patris vitæ memoria anniversaria: patri nulla dies gratior, quam qua filii viri facti memoriam celebrat. nonnulli legunt, *præstitit ulla dies.* vide Antholog. l. 1. c. 26. epigr. Apollonid. 'Ἡδὲ παρῖσταν πρῶτον θέπος ἡμεῖς τοῦτον Κέλσος, κ. τ. λ. *Farnab.*

EPIG. VII. *De sportula*] Notat divitum *σμυρολογία*, et avaram ambitio-nem, qui levicula pecunia miserorum clientulorum atque anteambulonum officia bene munerari existimabant. Atqui mntatum esse rerum statum ait; ac jam non sportulam tennem, sed salarium dandum esse. Suet. in Tiberio: 'Pecuniæ parcus ac tenax, comites peregrinationum expeditionumque, nunquam salario, cibariis tantum sustentavit.' *Herald.*

1 *Centum, &c.*] 'Nero cœnam rectam clientibus exhibitam a potentioribus redegerat ad sportulam, quæ calathus fuit quo primum obsonia dabantur, postea centum quadrantes' (*board wages*): Suet. l. 6. c. 16. Domitianus antiquato illo Neronis edicto revocavit cœnas. Suet. Domit. 7.

2 *Anteambulonis, &c.*] Clientis officiosi merces.

3 *Quos dividebat balneator*] Clientibus singulis, qui una lavabant, dati a potentioribus 100. quadrantes, nostræ monetæ 18. d. ob. q. quos forte dividebat balneator. epigr. 60. l. 1. vide et Turneb. l. 30. c. 8. et 30. *Etixus*] Aquarum et vaporum calore coctus.

4 *Fumes amicorum*] Qui sportulæ

tennitate et fame enecastis clientes.

5 *Regis superbi*] Quicquid insaltet hic Ramiresio Scriverius, recte ab illo observatum puto 'Regem superbum' hic esse Neronem, et accommodatum huic loco illum alterum ver-sum, 'Invidiosa feri radiabant atria regis.' Patroni quare ob sportulas dicantur potius superbi, quam ob cœnam rectam, nulla ratio est. Sed 'regis superbi sportulæ' sunt sportulæ a Nerone introductæ, quæ recesserunt vel abrogatæ sunt instituto Domitiani. *Gronov. Regis, &c.*] A superbo patrono (qui 'rex' dicebatur) exhibitæ.

6 *Nihil, &c.*] Nihil frandis jam faciendum est clienti, quem sæpe invitatum tanquam ad cœnam rectam dimiserunt tandem cum jejuna sportula; *στροφῇ tergiversatio, a στρέφω. Salarium dandum est*] Cœna, quæ Romanis ἀλδιον, *cibarium*, annona diurna, ex pacto debitum: ut 'sportula,' ex placito.

EPIG. VIII. 1 *Thaida Quintus*] Cæcitatem Quinti, non oculorum, sed ipsius animi irridet hoc epigrammate. Amabat enim Thaida meretricem luscam, quam nemo nisi cæcus amare posset. Illa, inquit, uno oculo caret; Quintus duobus.

2 *Duos*] Utroque caret oculo. Metaph. id est, cæcus est amore, qui non videat vitia. infra epigr. 30.

EPIG. IX. 2 *Non scribit, &c.*] Sic epigr. 64. l. 6. Pessimum poetam notat, cujus carmina perinde negligantur, ac si scripta nunquam fuissent.

EPIG. X. *Philomusum*] Philomus pater menstrua filio suo luxu perditō constituerat, eaque singulis diebus erogabat, ne uno die totius mensis alimenta consumeret. At qui filio suo tam prospecte caverat et consuluerat dum viveret, is pessime eidem cavet testamento suo; quoniam heredem ex asse reliquit; quum ei alimenta potius diurna, et singulis diebus præstanda, relinquere debuisset.

Quare eo testamento, quo heres scriptus est, revera est exheredatus: cum eo facto patrimonium, quod statim dilapidavit, ad eum sine ullis conditionibus pervenerit. *Herald.*

2 *Menstrua*] In dimensum menstruum. *Perque omnes præstitit illa dies*] Non accipio, quasi demensi menstrui partes in singulos dies dividerit, sed plane totum demensum menstruum propter immodicos sibi sumtus in singulos dies erogasse patrem. Et hoc eum exhaustit. Nam quum hoc menstruum constitueret, videtur ita supputasse, ut in longum sic ei patrimonium sufficeret. Menstrua constituit tibi bina, et eadem per singulos dies præstitit, quum luxuriam præteriti diei sequeretur a tergo proximi inopia, seu quum quovis die menstruum integrum esset consumptum, nec quidquam restaret in crastinum: et bina illa millia, quæ ille constituerat menstrua, si te vitiosum et luxuriosum ære alieno liberum vellet, essent eroganda diurna. Quamquam et suspicari possis scripsisse auctorem: *tanta diurna*. Et tantum quolibet uno die esset dandum vel præbendum luxui tuo. *Gronovius. Perque omnes, &c.*] Et illius dimensi menstrui singulas partes singulis divisi diebus.

3 *Luxuriam, &c.*] Idque ut crastinam anteverteret egestatem coercendo hodiernum luxum. *Heraldus* Egestatem ab Inopia sic distinguit; 'Egestatem' luxuria aut aliqua hujusmodi pestis sæpius conflatur; 'Inopia' et Paupertas potest alio modo contingere. Quare Paupertas et Inopia innocens esse potest: Egestas vix absque scelere, aut ad scelus propensione.

5 *Idem te moriens, &c.*] Certe cum te tibi reliquerit, feceritque hereditatem tui juris, te quasi exheredavit: nam tu rapide omnia absumis: melius consulisset tuo luxui dato curatore.

EPIG. XI. 2 Distichon esse putas] Succensuerat Martiali Quintus qui-

dam, ob superius 8. epigramma. Qui Quintus Hermionem amabat. Irisorie respondet poeta: Si tua puella, o Quinte, nec Thais vocatur, nec lusca est, cur existimas distichon illud in te esse factum? Si puella tua Laïs vocaretur, aliquid poterat videri simile, quod Thais et Laïs affinia quodammodo nomina sunt. Sed si tua puella vocatur Hermione, quid simile habet cum Thaide? At dices tu, Quintum notasti eo disticho, is vero ego sum. Mutemus amantis nomen. Nam cum ego indam semper nominibus fictis, quid interest, Quintum vocem an Sextum Thaidis amatorem? sit amator Sextus; et sic tota lra dirimi poterit. *Ramires. Epigr. 8. supra.*

3 *Sed simile, &c.*] Urgebis tamen me nimis aperte luisse in affinitate nominum, ubi pro Laide tua dixi Thaida. verum non magis hinc notatur quam si appellassem eam Hermionem.

5 *Tu tamen, &c.*] Te tamen notatum argues, quod Quintus vocaris.

6 *Sextus amet*] Quod si tibi ita grave sit Thaida amari a fictitio meo Quinto, ne tu forte in suspicionem venias; diluetur hoc facile et curabitur, mutato nomine Quinti in Sextum.

EPIG. XII. 1 Unguentum] Describit hic hominem stolide vanum, qui quum lautus videri velit, in rebus minime necessariis sumptum faciat; in aliis autem, quæ sumptum necessario desiderant, sordes suas explicet. Homines istos Græci *βαυαρόους* appellant et *ἀπειροκόλους*. *Herald.*

2 *Convivis*] A Balneis et ante cœnam prisci inungebantur. *Here: sed*] Heri. ut epigr. 44. l. 1. *Nihil scidisti*] Nihil convivis distribuisti, carpsisti.

3 *Salva, &c.*] Ridicula; vel Ironice, id est, insulsa et inepta, vivos numerare inter mortuos; quasi mortuos invitasses, non vivos ad convivium.

4 *Qui non carnat, &c.*] Silicernium

hoc mihi videtur, ubi apponitur cœna, nihil distribuitur, ubi ungimur tantum velut mortui, quorum cadavera ungere condireque mos erat. Ludit sane eodem modo Lucianus, libro de Mercenariis: ubi ait miseros litteratores, aut alios id genus, qui magnatum mensas colebant, cum aliis accumbere solitos, coronatos sane et unguento delibutos; sed sæpius mala fame et siti perditos, cum nihil iis ministraretur. Quare mortuorum columnis eos non esse absimiles, quas in parentalibus unguento quidem perfunderent, et coronis ornarent; ipsi autem dapibus, quæ simul apponebantur, sese oblectarent. *Herald.*

EPIG. XIII. *In Næviam*] Erat Poëta invitatus a Nævia; dapsilis cœna apposita erat; sed ut omnia servarentur, Nævia dicebat, omnia esse cruda. Poëta se hoc pacto jejunum fore dicit, et nunquam crudum, si de cibis nihil attingat. *Rad.*

1 *Carpere*] Scissum distribuere convivis.

3 *Rumpisque coquum*] Cædis; et alludit ad 'carpis.' *Tanquam, &c.*] Causata obsoniorum cruditate, ut serventur ad alias cœnas explicandas.

4 *Nunquam, &c.*] Si modo nihil est-tavero, nunquam ex obsoniorum copia crudus erit mihi stomachus: et ludit in translatione *roû crudi*. Cruditas enim ex epularum copia, vel nimio cibo oritur, quem stomachus non concoxit.

EPIG. XIV. 1 *Romam, &c.*] Tuccium ridet et sportulam. Tuccius enim ventris et sportulæ causa longinquum iter susceperat, Romæque jam proximus, ad pontem usque Mulvium accesserat: in quo quum audiret sportulæ tennitatem, rediit ab ipso ponte in Hispaniam. *Rad.*

2 *Profectus ex Hispania*] Cogente fame et paupertate.

3 *Occurrit, &c.*] Exposita est illi tenuitas sportulæ, miseraque officia ejus emendandæ.

4 *Ponte rediit Mulvio*] Qui mille

passus ab urbe distat; in via Flaminia.

EPIG. XV. 1 *Plus credit nemo, &c.*] Codrum cæcum irridet, qui amabat puellam, quam audierat formosam esse. Ludit in ambigua significatione *roû 'credit.'* nam et significat, mutuo dare pecuniam, et fidem habere: quasi dicat, mirum est Codrum pecunias credere, qui ipse miserrime pauper sit. resp. poëta supra fidem Codrum credere: credit enim illam esse castam vel formosam cujus amore cæcus est, idque contra famam populi.

EPIG. XVI. 1 *Das gladiatores*] Notatur hic hominis *νεοπλότου ἀλαζονεία* et insana arrogantia; qui cum antea miser sutor esset, nescio quo casu amplas divitias adeptus, eo insaniz devenerat, ut gladiatorum munera, quæ sine magno sumptu edi non poterant, populo daret, atque ita opes suas ostentaret, quod justam indignationis causam Juvenali etiam tribuit. *Her. Das*] Edis munus gladiatorium; quod principum est, divitum, idque S. Consulto (Annal. Tacit. 4.), et spectatarum personarum. Indignatur autem Poëta hoc vilissimos homines dare. *Sutorum regule cerdo*] Sutorum Alpha, princeps. Anglice: *chief or Master of thy Company*. Antiphrasticus, quasi e genere sutorum abjectissime.

2 *Subula*] Sutorum instrumentum et officium. *Sica rapit*] Gladiatoris gladius brevis; id est, munus gladiatorium.

4 *Corio ludere, &c.*] Dare gladiatores ex tua re. Alludit ad proverbium, 'De alieno corio liberalis.' Simul ludit in terminis sutoris, 'subula, corium, pellicula.'

6 *In pellicula, &c.*] Intra artificii et conditionis tuæ terminos. Respicit Apologum de asino Cumano, pelle leonis induto.

EPIG. XVII. 1 *In Sabidium*] Narratiuncula quadam faceta Sabidii cujusdam oris fœditatem notat, cui

fortebat anima, forte quod fellator esset: nam quum scriblita quædam secundis mensis apposita fuisset, neque esset aliquis qui eam tangeret, propterea quod arderet; terque quaterque sufflavit ipse: quo facto tepuit quidem illa, sed nemo voluit tangere, quod halitu ejus conspurcata esset. *Ramires.*

1 *Scriblita*] Bellarium secundæ mensæ, ad modum placentæ confectum, Syncopate pro 'scriblita,' *Torta*, Hisp. Sunt qui legant *intrita*: alii *scriblita* *ad res expectatæ*, quod est, *torquere*, ideo, quod in circuitu torqueatur restis in modum. unde Hispani *tortam* dicunt. *Idem.*

5 *Digitæque, &c.*] Convivaram tangentium.

6 *Nemo potuit, &c.*] Nemo sustinuit edere vel gustare scriblitam, impuro halitu tuo corruptam: vide epigr. 98. l. 7.

EPIG. XVIII. 1 *Perfrixisse, &c.*] Ex frigore ranciasse.

2 *Cum te, &c.*] Excusationem in totum accipimus: vel omnino recitatione supersedeas, ut tibi et nobis parcas.

EPIG. XIX. 1 *Proxima, &c.*] Est scibilla quædam narratio casus cujusdam, quo periit pulchellus puer, quem *Hylam* vocat. In porticu *Vipsana*, seu stadio potius, centum columnis sub lata (l. 2. epigr. 14.) platanis juxta consitis opæa, et statuæ ferarum exornata; domus ludibundus puer et aræ velut insultans, ori statuæ hianti manum inereret, a vipera, quæ in ore statuæ latebat, morsus, interiit.

2 *Fictæ*] Non pictæ: fingant enim statuarii, pingant pictores. *Platanæ*] Locum *Platanis* consitum.

3 *Tentat hystus*] Puer explorat oris et faucium altitudinem, manuque inserta, Age, inquit, morde, fers, si potes.

4 *Hylas*] Species pro genere.

5 *Cæco*] Tenebroso, ut videri quid abderetur non posset; ita cæcum

Delph. et Var. Clas.

antrum. *Raderus.*

6 *Vivebatque, &c.*] Ficta hæc seu marmorea ursa, comperta est lethallior ursa viva, quasi spirans anima vi-peræ quæ sua deterior. Et eleganter dixit 'vivebat,' pro habebat in se bestiam viventem.

8 *O facinus*] O male factum, quod non vera, esset ursa: tam enim aut puer manum ori inserere supersedisset; aut tenero formosoque puere viva ursæ pepercisset.

EPIG. XX. 1 *Dic Musa, &c.*] Canium poetam perpetuo ridendum descripsit l. 1. epigr. 70. ubi eum *Panos* statum comparat, perpetui risus specie conflatæ.

2 *Victuris*] Non perituris, eo natis genio et fato, ut immortalitatem consecutæ, posteris legantur.

3 *Temporum, &c.*] Historiam de *Clandii* temporibus.

4 *An quæ Neroni, &c.*] An scribit quæ adstruat *Neroni* tanquam auctori, ut prodeant sub nomine *Neronis*? Vel an ad fidem et veritatem historicæ revocat componitque, quæ vivo *Nerone* ob metum aut adulationem, quæ mortuo ex recenti odio falsa scripta sunt? Tacit. in præfem. *Annal.* *Neronis* historia a plerisque scriptoribus mendacissime fuerat conscripta; quum alii, dum is viveret, turpissime ei adularentur: alii autem, eo sublato, nova scelera commenti, multa ei adstruerent, de quibus ne cogitarat quidem. Id observavit *Joseph. Judaic. Origin.* l. 20. c. 5. *Herald.*

5 *Improbi jocos Phædri*] Non alium intelligo quam illum *Tiberii Augusti* libertum: quem 'improbum' vocat, id est, andaculum quod sub persona fabularum *Æsopicarum* traducere ausus est hominum potentum mores. Nam quod 'jocos' dixit, respexit illud *Phædri*: 'Fictis jociari nos meminerit fabulis.' Hoc monuimus olim ad *Statii Silvas. Gronov. Phædri*] *Mimographi* alienius jocularii; non autem illius qui fabulas composuit.

Martial.

4 E

Raderus tamen credit, hunc Phædrum Angusti libertum fuisse, et quinque illos libros Æsopicarum fabularum scripsisse; unde 'jocos' appellat, quid enim aliud, quam joci? 'Improbum' reor dici, propter Sybarin.

6 *An severus herois*] An heroæ pede canit heroum facta. Heroici enim carminis argumentum, severum, grande, illustre.

7 *An in cothurnis, &c.*] An tristis et altus majestate carminis tragici scribit tragœdias? In tragœdiis autem inducti heroës et reges grande locuti, altis innitebantur calceamentis; claruitque stylo tragico Sophocles. Et quamvis Æschylus fuerit primus, qui magniloquentiam docuerit, ut testatur Horat. in Arte poët. 'Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno;' in proverbium tamen abiit 'Sophocleus cothurnus,' quod Sophocles cæteros Tragicos dictionis gravitate longe superaverit. Ut Virg. Eclog. 8. 10. 'Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno.' *Ramires.*

8 *An otiosus, &c.*] An in conventu Poëtarum recitat elegantes comœdias, vel alia carmina. *Otiosus*] Ab aliis negotiis vacuus: nam quomodo 'otiosus,' si recitabat? *In schola*] Alia est schola Poëtarum, alia Grammaticorum. Grammatici explicabant poëtâs; poëtæ ipsi sua recitabant carmina in auditorio aliquo.

10 *Terit*] Obambulat. *Templi*] Isis fanis. epigr. 14. l. 2. vers. 7.

11 *Spatia carpit, &c.*] Porticum Neptuni quam ædificavit Agrippa, et Argonautarum pictura exornavit: epigr. 14. l. 2. vers. 5.

12 *An delicata, &c.*] An in porticu Europæ; in qua buxeta solem frangunt a meridie, &c. epigr. 14. l. 2. vers. 15.

15 *Titine*] Titi Imperatoris, qui delitiæ mundi: quem procul dubio versu clariore sæpe celebrasset, si per Domitianum licuisset. *Rader. Titine thermis, &c.*] 'Velocibus mu-

neribus, thermis.' epigr. 2. lib. Spect. Ecquid sapit quod habet Ms. Oxoniensis, *Stertite? thermis an lavatur Agrippa? Agrippa*] Balnea de sto nomine excitavit M. Agrippa.

16 *Impudici, &c.*] Sophonli Tigillini, bipedum nequissimi, sæda pueritia, impudica senecta, &c. Tacit. 1. Histor. et 14. Annal.

17 *Tulli Lucani*] Epigr. 37. l. 1. et l. 9. epigr. 52.

18 *Ad quartum*] Prædium suburbanum ad quartum lapidem. Ita suburbana prædia aut prætoria nominabant, ad Tertium, Quartum, Quintum, Sextum, intellige lapidem milliarem.

19 *An æstuantis, &c.*] Ad aquas calidas in Bajano sinu intra Misenum et Puteolos in Campania.

21 *Vis scire, &c.*] Ex persona Musæ resp. Quicquid agat, ridet, epigr. 62. l. 1. et epigr. 63. infra.

EPIG. XXI. *In crudellem Dominum*] Ita vita, a servo male accepto data, potius Domino invidia fuit, quam vita. Et sic ultus est Dominum, quia reddidit illum omnibus invisum, se vero gratum. *Rad.*

1 *Proscriptum, &c.*] Antium Restionem: vide Macrobinum 1. Saturn. c. 11. et Appian. lib. 4. et Val. Max. l. 6. c. 7. Senec. de Benef. l. 3. c. 33. &c. *Fronte notatus*] Stigmatias servus, literas fronte innatus.

2 *Sed invidia*] Indignum enim visum fore, tanta fide servum a Domino notis compunctum fuisse.

EPIG. XXII. 1 *Dederas, Apici, &c.*] Exemplum belluonis privati singulare et inauditum. Apicius sexcenties decoxerat, inspectis tandem rationibus, superfuturum sibi centies H. S. computavit. Id est, centies centena milia sestertium, sive trecenta triginta tria milia florenorum, supra trecentos triginta tres. *Rad.* Sed in hac re tanquam ultima fame victurus, sibi vitam veneno finit. Seneca ad Helviam cap. 10. et Dion. l. 57.

2 *Sed adhuc, &c.*] Sed luxui adhuc

centies centena millia supererant, quæ impenderes, exhaustis jam et dococtis sexcenties centenis millibus sestertium. *Centies laxum*] Ad illud 'centies laxum.' Haud scio quos florenos intelligat Raderus, quum dicit centies esse 333,000. florenorum, &c. nam centies sunt ducenta quinquaginta millia coronatorum, florenorum septingenta quinquaginta millia. *Gronov. Laxum*] Non minus, amplius, potius. Alii *laxu* pro luxui, id est, ad luxum.

3 *Hoc tu gravatus*] Hoc centies sestertio, velut nihil superasset: hac quasi egestate gravatus, inopia pressus, putasti tibi fame et siti moriendum, ideoque venenum hausisti.

4 *Summa potione*] Extremo haustu: ut *summa dies*. *Duxisti*] Exhansisti.

EPIG. XXIII. 1 *Omnia, &c.*] Invitator sordidus obsonia, statim ac ponerentur, tradidit servis pone ad pedes discumbentium ministrantibus auferenda, et ad alias instruendas cœnas reservanda. Jocatnr Poëta, commodius fore ut servis extratriclinium apponatur mensa, si ita retro amovere ferula statuerit. τὰν δὲ πέλριξ, πάντα διδόναι δούλων. Antholog. l. 1. c. 31. Sensum plane expressit ac reddidit versuum illorum Lucillii conquerentis de Epicrate: Εἰ δ' ὅθρῳ τοῦν ἔστι, σὺ τοὺς δούλους κατακλίνων. Ἡμεῖς δ' αὐτοὶ σου πρὸς πόδας ἐρχόμεθα. Si, inquit, hoc tibi facere decretum est, ut pueris retro omnia obsonia porrigas, cur non illos jubes discumbere, et nos ad pedes tibi stabimus eorum vicem? πάντα διδόναι δούλων in præcedentibus dixerat Lucillius: Martialis ad verbum: omnia retro obsonia tradere: τοὺς δούλους κατακλίνειν apud Lucillium idem omnino est, quod mensam sternere a pedibus apud Martialem: qui jubet enim servos a pedibus discumbere ad mensam, idem mensam sternit a pedibus. *Salmasius*. Vide et Turneb. Advers. l. 16. c. 5.

EPIG. XXIV. *De Haruspice hernioso*] Continet hoc epigramma facetiasiam de Thusco haruspice narrationem; qui cum mactaret hircum ad Bacchi aras, cuidam agresti viro falceem præbuit, jubens ut testiculos hirci amputaret; quumque ipse cum hircu luctaretur, ostendit ingentem quandam herniam, quam rusticus confestim falce secuit, existimans id ad sacra pertinere. *Ramires*.

2 *Tuis victima, &c.*] Quod vites rodât: ut porcus Cereri; quod frugibus obsit. epigr. 39. l. 13.

3 *Tuocis mactare, &c.*] Aruspicina, ut et multa alia sacra et religiones; ab Etruria Romam accita.

5 *Testiculos, &c.*] Hirci, victimæ masculæ castrabantur, ne tetor illorum partium odor nares offenderet.

7 *Ipsæ super*] Aruspex, *Virides aras, &c.*] Herbis stratas.

9 *Iratis apparuit*] Per irreverentiam gestus illius. *Hernia sacris*] Scrotum aruspici præoni et inclinantis apparuit a tergo, quod rusticus abscidit.

13 *Sic modo, &c.*] Ludit a patria. Sic modo qui fuisti Hetruscus, nunc Gallus factus es aruspex, nec tamen e Gallia, sed Gallus sacerdos Cybeles.

14 *Caper*] Caprum τὸν ἐκτομῆαν dici notavit Gellius l. 9. c. 9. 'Auctore M. Varrone is demum Latine Caper dicitur, qui excastratus est.' *Gronov. Caper*] Castratus: est itaque caper hircus castratus, *ἐκτομῆας*.

EPIG. XXV. *Ad Faustinum*] Jocus est in Sabinæum Rhetorem frigidissimum in dicendo, quem ait hyperbolicè, posse fervens balneum refrigerare: estque jocus in ambiguitate a frigore aëris ad orationis frigus: sic dicimus 'frigere' alicujus orationem. *Ram*.

1 *Fervens*] Cujus calorem vix ferre possit Julianus calidis alias assuetus.

3 *Roga, laetatur, &c.*] Jocus Metaphoricus a frigore aëris, ad frigus orationis.

4 *Neronianus, &c.*] Quæ egregie erant calidæ et optimæ; epigr. 48. l. 2.

EPIC. XXVI. *In Candidum*] Candidum amicum tantum adulteram uxorem habere, alioqui nihil commune amicis, ait: vide l. 2. epigr. 48. *Rad.*

1 *Prædix solus, &c.*] Candide, cui crepat usque in ore illud, 'omnia amicis communia,' ut epigr. 43. l. 2. nihil tamen cum amicis communicas, sed te tibi soli vivere, solis apere perfectam credis sapientiam, beatam judicas vitam: certe ut nec decreto illi Pythagorico stas, ita nec instituto tuo privato; namque uxorem habes communem.

2 *Aurea, myrrhina, &c.*] Vasa, epigr. 113. l. 14.

3 *Opimæ Cæcuba solus*] Epigr. 27. l. 1. vers. 5. *Opimæ*] Opimianum Cæcubum, vinum Opimio consule conditum, et per ducentos et amplius annos servatum.

4 *Cor solus, &c.*] Sapientiam; Metonym.

5 *Hoc me puta, &c.*] Te omnia non habere solum. Legit, *hoc nec puto posse negari* Fr. Modius epist. 78. Novantiqu. lectionum.

EPIC. XXVII. *In Gallum*] Gallum sæpe a se vocatum ad cenam dicit; se autem nunquam revocatum a Gallo. Indignatur: et se stultum, qui hoc fecerit; et Gallum impudentem, qui non fecerit, affirmat. *Raderus.*

1 *Vocatus*] Ad cenam.

2 *Utriusque, &c.*] Meum æque actum.

4 *Cor non est, &c.*] Prudentia ad prætereundum te inhumanum. *Pudor*] Ad invitandum me bene meritum.

EPIC. XXVIII. *In Nestorem*] Nestorem hunc fictitium ait obrectatorem, aut animam olentem, osque impurum habentem.

2 *Tu facis*] Graveolentia manet

auricula illius ab impura tua anima. Quid sit in aurem garrire, l. 1. ep. 90. diximus.

EPIC. XXIX. 1 *Gemina*] Quia ligatum illis utrumque crus. Conficta est quædam dedicatio anathematis servilis Zoili cujusdam; qui ex ergastulario elatus fuerat ad Equestrem dignitatem: simulque cum admonet servilis conditionis. Solebant enim servi vinculis soluti, compedes Saturno, velut anathemata, dedicare; quod is Deus in compedes olim a filio conjectus, adeptus deinde libertatem, servos in clientelam suam visus sit accepisse, et eorum quasi protector sit, cujus etiam causa Romæ in compedibus visabatur. *Ramires. Compede*] Servi improbi et noxii in ergastula damnati opus in compedibus faciebant. *Dedicat catenas*] Servi libertate donati, compedes et catenas sacrarunt Saturno, qui toto anno laneo vinculo ligatus, ad diem sibi festum 1. mense Decembri solvebatur. quin et servi in his Saturnalibus dominabantur. 'Donasset jamus catenam Ex voto Laribus,' Hor. l. lib. ser. 5.

2 *Annulos priores*] Compedes. Zoilo autem exprobrat annulum aureum, ut qui ab Ergastulario servo, ad ordinem equestrem sit evertus: epigr. 38. l. 11.

EPIC. XXX. 1 *Sportula, &c.*] Dictum supra miseros hosce sportularum captatores, ex centum sportulis quadrantibus, genium frandantes, cellæ pensionem et vestes subtrahere, &c. Sublata vero Domitiani edicto sportula, hi omnes in deteriorem conditionem sibi visi sunt incidisse; ut Tuccius, de quo epigr. 14. Arguit igitur Gargilianum temeritatis, quod sublata sportula Romæ vivere perseverabat. *Ramires.* Supra epigr. 7. vers. 1. clientibus autem 'hinc toga, calcens hinc est, Et panis fumusque domi,' Juven. S. l. 119. *Gratis, &c.*]

Ad cenam justam; unde tibi nulla pecunia, ut in sportulis.

2 *Quid Rome, &c.*] Cur non hinc migras? Cum tu præter cibum nihil pecuniæ accipias, unde vivis? unde vestem comparas? unde tectum solvis? hoc enim est pretium cellæ fusæ.

3 *Fusæ pensio cellæ*] Gargustiolii fumosi seu tenebrosi obventus, *δολιχός, rent*, seu pretium annuæ habitationis.

4 *Quadrans*] Quo pretio tenuiora conditionis homines lavabant; 'dum tu quadrante lavatum,' &c. Horat. 3. Sat. 1. lib. *Unde vir es Chiones*] Unde habes quod meretrici solvas? Vir enim aliquis mulieri, etiam extra nuptias. Vide Gruteri suspensiones. *Chione*] Lupa, seu prostibulum, quæstum a corpore querens.

5 *Cum ratione, &c.*] Etsi te dicas vivere frugaliter et ex justa computatione, non tamen video causam cur in Roma vel etiam in vita manere velis, cui non suppetit unde vivas. Luditur in dialogia *τῶν 'ratione.'* Prius enim frugalitatem et moderationem; posterius, mentem, causam, judicium, intelligentiamque significat.

EPIG. XXXI. *Ad Rufinum*] Conatur reprimere Rufinum ob divitias nimis asperbientem, quas dicit, amplas quidem esse, sed non accedere ad libertinorum opes: quo simul ejus arguat stultitiam, qui ea re gloriatur, quam multo magis abjectissimi homines erant consecuti. *Ramires*.

2 *Urbanique tenent*] Utraque explicatio interpretum (Et dii tui penates in urbe occupant tantum soli, quantum esset multis domibus; et, Domus tuæ urbanæ, quas multas habes, habent singulæ prædia suburbana) nugax est. Non viderunt hypallagen esse: 'Urbani Lares tenent multa prædia,' pro eo, quod est, multi Lares tibi tenent urbana prædia, Jurisconsultorum lingua loquitur. Habes et multa 'prædia rustica,' id

est, agros, et 'urbana,' id est, domos, ædificia. *Gronovius. Urbani*] Et Dii tui penates in urbe occupant soli quantum esset multis domibus; vel, domus tuæ urbanæ, quas multas habes, habent singulæ prædia sua suburbana. Etenim solum et superficies junctim prædium dicitur plerumque: sed proprie prædium est solum ipsum; idque si ruri, rusticum; si in urbe, urbanum. Junctim vero etiam ruri urbanum esse potest, et in urbe rusticum. *Brisson*.

3 *Servit Domina, &c.*] Multos tibi obæratos habes et fœneratos. *Domina*] Pecuniæ, quæ domina est, cui serviunt omnia.

4 *Aurea menas dapes*] Inaurata, auream habens coronam, vel aurea.

6 *Plus habuit, &c.*] Malis quidem artibus multa nactus es, sed plura Didymus spado, et Philomelus (quantum ex ficto nomine licet conjicere) citharædus, qui et te fastidire possint.

EPIG. XXXII. 1 *Num possum octulam, &c.*] Convitium est in Matriniam vetulam, quæ querebatur, quod Pœta non virum egisset cum ea. Exensat hoc quum dicat eam non vetulam, sed jam mortuam. *Ramir*. Heraldus legendum censet, *An possim octulam, quaris Matrinia*. Nota *opdew*, *Posses octulam*. Multa enim reticebant in rebus turpioribus, unde, 'cætera quæ nescit?' et similia: Sic Plantus: 'Quæ cum viris suis prædicant nos solere.' Et *αυαδου* Græcis; 'Esse cum muliere,' Latinis. 'Consuescere' etiam frequenter; *αυαδου* Græcis, seu *δυσδου*, infra ep. 75.

3 *Sed si*] Modo non exuerint fœminas (ut est in fabulis notis) quod tu fecisti, canis jam et saxum.

EPIG. XXXIII. *Qualem puellam velis*] Ancillam ingenua facie se præferre cæteris omnibus dicit.

1 *Ingenuam malo, &c.*] Non amo genus, conditionem, et ejusmodi phalaras, sed formam ipsam: maxima

enim voluptas est, si quid propter se ametur: non placet ingenua conditio, sed ingenua facies.

2 *Libertina, &c.*] Filia liberti qui e servo manumissus fuit.

EPIG. XXXIV. 1 *Digna, &c.*] Convenit tibi nomen Chiones (*χίων* autem *nivem* significat) quia frigida es blanditiis, amoribus, vel alias; non convenit, quia nigra es.

EPIG. XXXV. 1 *Phidiaca, &c.*] Phidias toreutices inventor fuit. 'Toreuma' est opus cælatum, cuiusmodi sunt calices, crateres, signa hominum, aut ferarum, aut florum exeuntia extantiaque. Juvenal. S. 1. 'Et stantem extra pocula caprum.' Non quidem a Phidia factum toreuma dicit, sed ab inventore Phidia, toreutice dicitur Phidiaca. *Rad.*

2 *Adde aquam, &c.*] Ita ad vivum expressi, ut addita aqua videantur nataturi. Hyperbolice.

EPIG. XXXVI. 1 *Quod novus, &c.*] Expostulat cum Fabiano injuriarum, quod cum vetus esset amicus, easdem cogeretur, quas sodales novi, operas præstare anteambulonis. *Ramires.* Exigis a me veteri amico et cliente officia non minora, quam quæ novus præstat cliens.

3 *Horridus, &c.*] Frigore matutino; vel cultus neglectu, dum propro ut inter primos salutatores sim. Juven. 3. 20.

4 *Me tua sella, &c.*] Præcedentem, comitantem, subsequenter tuam sellam: epigr. 10. l. 10. vers. 6. et epigr. 26. l. 12.

5 *Decima, &c.*] Cum octava, quæ ætate, nona quæ hyeme, lavationi assignatur, cogat comitari te ad balnea Agrippæ, ipse loturus longe in balneis Titi. Vel queritur, quod jam lassus, hora decima vel serius, quando jam cœnandum esset, cogere-
tur sequi Fabianum in thermas Agrippæ; quo ibi relicto, quod simul lavari per factum amici potentis non liceret; properabat ipse ad Titi ther-

mas, quæ longo spatio dissitæ erant a thermis Agrippæ. *Ramires.*

7 *Decembres*] Annos. Quasi diceret: Tu pro his officiis triginta annis tibi præstitis, quibus attrivi togam, non tuam, sed meam; nondum me rude donas, et gratis sportulam præbes? *Rad.*

9 *Meaque*] Cum alii patroni mittere soleant clientibus togas.

10 *Rudem*] Liberationem ab officiis; tractum ab arena: gladiatores enim ætate ingravescente quasi emeriti in magisterii signum accipiebant rudem qua donati non cgebantur deinde pugnare, publice tamen alebantur. *Ramiresius* putat Poëtam ambigue alluisse ad togam rudem.

EPIG. XXXVII. *In irascentes amicos*] Est reprehensio divitum, qui irarum occasionem querunt, ne officia inferorum amicorum munerentur: sed pro gratia odium reddunt. *Ramiresius.*

2 *Non belle facitis*] Non ex ratione et causa, sed occasionem queritis irarum. *Sed juvat, &c.*] Utile est vobis iras simulare, ne muneremini pauperum officia: sic ep. 13. l. 12.

EPIG. XXXVIII. *Ad Sextum*] Conqueritur nihil Romæ amplius Romanum, nullo pretio esse ingenia et artes: simulque ostendit Romæ nullum esse bonis viris locum.

4 *Triplici, &c.*] 1. Veteri Romano. 2. Caji Julii Cæsaris. 3. Augusti. vide Alex. Neap. l. 2. c. 12. Martian. 3. l. 24. c.

5 *Egit*] Inquit Poëta, est enim Dialogismus. *Atestinus, Cæjus, &c.*] Causidici pauperes. nomina fortasse ficta. *Atestinus*] Ab Ateste, urbe Venetorum ditiori subjecta.

6 *Pensio tota fuit*] Supra epigr. 30. vers. 4. Quorum uterque non habuit, unde solveret annuam conductularis pensionem totam.

7 *Si nihil, &c.*] Refert Sextus.

8 *Esse Maronis opus*] Mea carmina æquare Virgilli opus.

9 *Omnes gelidæ, &c.*] Omnes hi

quos vides horridulos tritis lacernis, sunt Poëtæ non inferiores Virgil. et Ovidio.

10 *Ibi*] Romæ sc. Nam librum tertium Martialis non scripsit Romæ, sed in Gallia togata, et scriptum Romam misit. *Red.*

11 *Atria, &c.*] Ingrediar (inquit Sextus) cliens potentiorum atria, vel principis aulam. *Vix treis, &c.*] Resp. Poëta.

12 *Quid faciam, &c.*] Verba Sexti. *Certum est*] Decretum hoc mihi, sive sedet. Martialis accipit quasi dicere Sextus voluisset, Non dubito quin Romæ vivere possim. Itaque joco respondet Poëta. Si malus es, vita Romæ tibi certa est; sin bonus es, fortuita, sive pendens a nutu fortunæ et casu, sive *ὁρέσθ' ἔρως*. Fieri nempe poterit ut vivas, fieri etiam ut nec vivas, seu victum invenias. *Musambert.*

14 *Si bonus es, &c.*] Bonis fortuita est Romæ victus et incertus; malis stipendium certum.

EPIG. XXXIX. 1 *Magistro*] Magistro pecoria. Alii leg. *magistro*, id est, Ganymedi Jovis pocillatori. ut l. 11. epigr. 104.

2 *Quam, &c.*] Quæ tam bene de forma judicet. Quintus contra, ep. 8. supra, cæcus erat quamvis oculos haberet.

EPIG. XL. *In Thelesinum*] Irridet Thelesinum quendam, qui magnam rem se præstitisse existimabat, quod mutua dedisset Poëtæ pecuniæ summam, et se magnum ob id reputabat. Respondet Poëta, majorem se esse, qui debitum illud solvat, quam pauper sit. *Ramires.*

1 *Ter quinquagena*] Centum et quinquaginta millia sestertium.

2 *Gravis, &c.*] Vide ep. 30. l. 2. vers. 5.

4 *Magnus, &c.*] Immo pusillus, qui dives non dona das: ego magnus, qui pauper solvo.

EPIG. XLI. 1 *Mentoris, &c.*] Cælatoris laudatissimi.

2 *Vivit, et timetur argentum*] Affabre efficta videtur spirare, et vel argentea nescientibus timetur pro viva.

EPIG. XLII. 1 *Lomento rugas, &c.*] Pollam quamdam frustrari docet suo labore, quæ rugas ventris lomento tegebat, quum id potius suspicionem majoris deformitatis moveret in animis spectantium. *Ramires.* Hoc distichon ita legit Scaliger: *Lomento, rugas uteri quo condere tentas, Polla, tibi ventrem nonnihil abra-liasti.* Sed vereor ut hæc lectio ingeniosior et acutior, quam verior: *ἄσπε* quidem Græcis *τροπέα τριβλῶν*, sed an Latini hac voce usi sint, adhuc quæro: *ἄσπε* ancillæ illæ mandatis perferendis destinatæ, et mediæ inter lenas naturæ. *Herald.* *Lomento*] Ex farina fabacea. Plin. ex creta. Petron. *Condere*] Sunt qui leg. *credere*.

2 *Non mihi, &c.*] Non me decipias. Plauto phrasis frequens, *es sublinis*. cujus ratio sumpta videtur vel ab iis qui per jocum dormientibus ora fuligine vel alio colore plingunt, ut *Ægle* Silenum, apud Virgil. 6. eclog. Vel ab iis qui amaras potiones ægrotis vel pueris propinantes labra poculorum melle illinunt, quo dulcedine primum decepti potionem hauriant.

3 *Simpliciter, &c.*] Epigr. 88. l. 1. et l. 6. epigr. 7.

4 *Quod, &c.*] Infra epigr. 72.

EPIG. XLIII. 1 *Mentiris juvenem, &c.*] Tingentem canos Lentinum quendam irridet, quod hoc fucō juvenem assimilabat; interminatus non evasurum hac strophā mortem. Vis apparere juvenis, simulās juvenem. Vide Ausonii ep. 16. quo Lais respondet Myroni, quod Adrianus seni fucato, 'Patri jam negavi tuo.'

2 *Corvus, &c.*] Niger. Metonym. Id est, tam subito corvo similis. *Cygnasceras*] Canus, candidus.

3 *Non omnes, &c.*] Etai hominibus

imponas, non impenes DIs. *Proserpina*, &c.] Vitæ mortisque præses, quæ fingitur morituris crinem secare, et has quasi primitias Orco offerre. 'Nondum illi flavam Proserpina vertice crinem Abstulerat, Stygioque caput damnaverat Orco.' Virgil. de Didone 4. *Æn.* et Horat. 1. l. ode 28. 'Nullum sæva caput Proserpina fugit.'

4 *Personam*, &c.] Fucum illam capillorum et tinctum quasi callendrum, eleganter dixit 'larvam.' 'Persona' enim proprie dicebatur ficta imago vultus, qua olim histriones in theatris utebantur.

EPIC. XLV. 1 *Occurrit tibi nemo*, &c.] *Χαμαρρῆς* hoc Epigrammate Martialis hominem importunum, scriptorum snorum recitatione homines enecantem. *Herald.*

4 *Nimis*, &c.] Plus habes Poëtæ quam hominis. Nimis tibi places in carminibus, quæ omnibus incontinentur et importune legis. Qui ergo abutitur officio suo, dicitur nimis esse.

6 *Tigris*, &c.] Epigr. 18. lib. spectac.

7 *Dipus*] Serpens, a quo icti vexantur siti et aestu; unde et nomen. *Medio*, &c.] Apricans ad meridianum solem; vel meridionali plaga vivens.

13 *Piscinam peto*, &c.] Non paucæ nec parvæ erant Romæ piscinæ qua natarent.

15 *Sedentem*] *Ramires*. legit *eden-tem*. Musambertius asserit lectionem vulgarem; ut sit ante accubationem sessio. Non enim dicit 'cæno;' sed 'ad connam venio;' tu sedentem fagas, id est, interim dum accubandi tempus expectans sedeo, tu mihi recitas, et sedentem fagas, antequam accubuerim aut quicquam gustarim; quod etiam durius quam fugare jam-accubantem aut semi-cœnatum. ut 67. epigr. 8. lib. 'Sternantur lecti, Cæciliæ sede.'

18 *Vir iustus, probus*, &c.] Cætera

cum bonus sis ac justus, et propter innocentiam atque probitatem expetendus: propter hanc tamen importunam recitationem, te fugiunt omnes caventque ut poëticam hirsutinem. Horat. in calce epist. ad Pisones, et Lucillii epigr. c. 40. l. 2. Antholog.

EPIC. XLV. 1 *Fugerit*, &c.] Vide argumentum Farnabii in Thyestem Senecæ. Notissima certe fabula hujus cœnæ, quam Phœbus dictus est noluisse spectare. Seneca enim vers. 774. sic ait: 'O Phœbe patiens, fugeris retro licet, Medioque ruptam merseris cælo diem, Sero occidisti.'

3 *Ille*] *Tua*.

5 *Mullumve*, &c.] Vide epigr. 48. l. 2. vers. 11.

6 *Tace*] Epigr. 49. infra, et 79. l. 5. et l. 11. epigr. 53.

EPIC. XLVI. *Ad Candidum*] Ad Candidum amicum, quem quum non comitaretur Martialis, mittebat ei libertum: ait Poëta plus in ea re, id est, comitando, et libertum posse præstare, quam ipse valeat: quoniam ipse sit ad servilla munera ineptus: ait tamen se omnia ei præstaturum, quæ libertus præstare non poterit, hoc est, laudem et immortalitatem. *Demit.*

1 *Togatum*] Anteambulonis seu clientis togati.

3 *Non est*, &c.] Plus mihi, inquit, esset honoris ex tui ipsius, quam liberti tui comitatu. *Plus esse probabo*] *Operæ*.

5 *Umbone repellit*] Musambertius de umbone togæ intelligit, de quo vide quæ ad Persii Sat. 5. 23. De cubito potius dici credo, quo turba obvia, hand secus ac hostes, umbone repellitur; et ut credam facit Læciani Crito πολλοὺς παρακινεῖσθαι, καὶ τὸ ἐκὺβον χεῖρε κτείνω. Læciani. *φολδρῶντες* at Juven. 3. Satyr. 'hic cubito ferit.' vide Turneb. l. 13. c. 15. et 19.

6 *Inedulam ingeniumque latus*] Quod undam prementis populi contra niti nequeat, pudeat: epigr. 47. l. 10. 'Vires ingenum,' mox vera. 9. id est, quæ homini ingenio sufficiant. Sic 'ingenuum latus' invalidum appellat. quod ingenui hominis vires modicæ sint, et quæ non sint oneri ferendo. *Ramires.*

7 *Ipsæ tacito*] Ego tibi oranti non valebo acclamare.

8 *At tibi sophæ*] Id est, maximum clamabit sophos. Turneb. l. 24. vel 29. lib. 32. vide lib. 1. epigr. 4. vers. 10.

9 *Ingenti, &c.*] Ingeret adversario tuo conviciorum abunde, nec in aurem. *Gr. narrat &c.*

12 *Quidquid, &c.*] Officia liberaliora et quæ me decent magis, præstabo: et quæ nec servus nec libertus meus reddere possunt; famam, æternitatem nominis, et immortalitatem carmine firmandam. *Rad.*

EPIG. XLVII. *De Basso*] Ad quem epig. 57. infra de Faustini villæ copia.

1 *Qui pluit gutta*] Irridet Bassum, quod villam suburbanam sterilem omnino coleret, et ex urbe in eam ea omnia, quæ ex villis in urbem deportari solent, importabat. *Ramires.* Propter aquæ ductus et fontes qui ad portam Cap. unde et 'Fontinalis' dicta hodie S. Sebastiani. Juven. s. 8. 11. eandem vocat 'madidam Capenam.' Dicitur esse in prima regione urbis. Eadem et 'triumphalis' dicta, et 'Appia,' ab Appio censore, qui viam Appiam munivit. Tum pro *Phrygiæque*, vet. edd. et *Palat. Phrygiæque*. Vide Amm. Marcellinum l. 23. ubi ostendit, ipsum etiam simulacrum lavari solitum.

2 *Almo, &c.*] Fl. Tusciæ, in quo Mater Deum a Gallis sacerdotibus quotannis ablucebatur. Ovid. 4. Fast. et Marcell. lib. 23. *Ferrum*] Cultros ad hostias mactandas.

3 *Horatiorum, &c.*] Ubi sepulti

fuerunt Horatii illi trigemini, de quibus Liv. 1.

4 *Et quæ pusilli fervet Herculis*] Non placet, quod voluit 'pusillum Herculeum' dici comparatione Domitiani. In Aurelii Victoris Regionibus Urbis sub Porta Capena reperio 'Ædiculam Herculis,' quæ est illa ipsa hic commemorata Martiali. Si ergo nolumus 'Herculeum Puerum' Romanis fuisse cultam, ut 'Jovem Puerum,' tatisimum est decurrere ad hypallagen, et 'pusilli Herculis fanum' explicare, pusillum Herculis fanum, sive ædiculam. Sic l. 7. ep. 68. 'magni senis Atticus hortus,' pro Attici. *Gronov. Pusilli*] Adulatorie. Domitianus enim se magnum Herculeum vel majorem dici voluit. ut epigr. 65. 66. 67. et 104. lib. 9. Alciden vocat pusillum. *Fervet, &c.*] A frequentia salutantium viatorum: erat enim in via Appia.

5 *Plena Bassus, &c.*] Non, ut 'Mæthonis lectica,' l. Sat. Juven. 'plena ipso,' sed raris honoribus, quos ex urbe in rus suum, non rus, portabat.

7 *Illuc videres, &c.*] In rheda Bassi, velut altero copis cornu.

8 *Sessileque lactuosus*] Plin. l. 19. c. 8. tria genera lactucarum esse dicit: unum latiscanlia, alterum rotundis; tertium sessile seu Laconicum, quod et capitatum appellant.

9 *Pigroque, &c.*] Quem cient et lubricant.

10 *Coronam, &c.*] Coronam vimineam cui appendebantur turdi in orbem. l. 13. epigr. 51. et Ovid. 4. Am. vera. 269.

11 *Gallici canis dente*] Leporarii canes in Gallia velocioribus, utpote lapino satuti editi.

12 *Nondumque, &c.*] Lactantem porcellum, qui fabas dente non vicerit, id est, fregerit.

13 *Nec feriatus, &c.*] Nec ociosus aut onere vacuus ibat cursor: his *lactoy.*

14 *Tuta fano, &c.*] Ne colliderentur.

16 *Urbem petebat, &c.*] Posset quidem videri rure rediisse, adeo terræ fœtibus onustus: et tamen adeo sterilem alebat suburbanam villam, ut ex urbe rus in rus ferret.

EPIG. XLVIII. 1 *Pauperis, &c.*] Habebant lauti divites inter cœnationes splendidas et diætam unam quo se quandoque recipiebant ad tenuiorem victum, vel varietatis causa, vel ut parvo assuefierent, quasi præexercitationem ad inopiam; ut consulit Seneca epist. 18. et 100. et ad eas Lipsius docet. Hanc appellabant 'pauperis cellam': exstruebant et cellas famulis, ut et amicis minorum gentium excipiendis; epigr. 14. lib. 8. huiusmodi structuræ, sed immodicæ et magnificæ, dum indulgeret Ollus, ad veram paupertatem redactus est. Vel Ollus, qui per *μολω* dicebat se pauperis cellam quandam exstruere; nunc quum in eadem cella factus pauper habitat, vere pauperis cellam habet. *Ramires.*

EPIG. XLIX. *In invitatores*] Perstringit impudicum invitatores, qui diversa vina ponebat, pretiosa sibi, meram fecem convivis: tantumque hæc duo vina inter se distabant, ut dicat se malle invitatoris pocula olfacere, quam siccare sua. *Ramires.*

1 *Vejentana, &c.*] Epigr. 53. l. 2. vers. 2.

2 *Olfacere, &c.*] Gravior quippe odor, quam gustus.

EPIG. L. 1 *Hæc tibi, &c.*] Jam supra Epigr. 44. et 45. explicatum est hujus argumentum. Hic Ligurinus nullam aliam ob causam convivas cogebat apud se, quam ut recitaret: cui minatur fore, ut solus cœnet domi. *Ramires.* Supra epigr. 44. et 45.

3 *Deposui soleas, &c.*] Quod discubitori faciebant, ne stragula conspurcarent. *Ingens liber*] Quod magnum malum.

4 *Lactucas*] A quibus cœna inchoari solita. 18. lib. 14. epigr. Tamen præter antiquissimum morem, quo cœ-

nam clauderent: ut testatur l. 14. epigr. 14. 'Claudere quæ cœnas lactuca solebat avorum, Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?' *Oxygarrumque*] Garum ex aceto.

8 *Putidus est, &c.*] Certe puteret vel aper ad convivia natum animal toties appositus, ac tu mihi liberos regeris.

10 *Domus*] Invitatori soli licebat recitare: domi itaque sola cœna, tibi que recita: foris te cavebimus.

EPIG. LI. 4 *Namquid, Galla, &c.*] Ironice: arguit enim ipsam mendacem et inaniter gloriosam, quæ specimen subterfugerit. Sumptum videtur ab illo Augusti, qui præfecto, quem ignominia notabat, subinde precibus interponenti, 'Quid respondebo patri? Dic,' inquit Aug. 'me tibi displicuisse.' Quintilian. 6. l. 4. Vel ne me forte non probares. Vide epigr. 24. l. 1.

EPIG. LII. 1 *Empta domus, &c.*] Incendio domum amiserat Tongilianus, quam ducentis millibus sestertium coëmerat: compensatum est damnum majori commodo; accipit enim ex symbolis civium decies sestertium: rogat Poëta argute, an ipse domum suam incenderit, ut plus ex incendio lucri faceret. *Ducenis*] Sc. millibus sestertium: hoc est, quinque millibus coronatorum, quindecim millib. florenorum.

2 *Nimium casus, &c.*] Incendium. epigr. 7. lib. 5. ut et Joven. S. 3. 'Tunc geminus casus urbis, tunc odimus ignem. Ardet adhuc, et jam occurrat, qui marmora donet, Conferat impensas,' &c.

3 *Collatum, &c.*] Ex symbolis civium et amicorum, damno tuo succurrentium, tibi donabantur. 7812. l. 10. ss.

EPIG. LIII. 1 *Et vultu poteram, &c.*] Membris tuis, quæ laudas singula, et teipsa vel tota possem carere. Obsceniores si pruritus sensum, affricabit tibi more suo Domit. de *μωρῶν*.

EPIG. LIV. 1 *Cum dare, &c.*] Cum a

me noctem poscente tu, ultra quam possim præstare, poscas vices, malim simpliciter mihi neges, quam cogas me impotem fateri.

EPIG. LV. 1 *Cosmum migrare, &c.*] Gelliam tot delibutam ait pigmentis et unguentis, ut quocunque incederet, videretur Cosmus cum pharmacopolio venire, tantus erat in omnem viam odor sparsus. *Rad.* Myropolam. epig. 88. l. 1. vers. 1.

2 *Excuso*] Succusso, vel fracto. *Cinnama, &c.*] Oleum Cinnami. Cinnamum enim et cinnamomum idem asserunt nonnulli. Plinius l. 16. c. 7.

3 *Nugas*] *Nugas* appellat unguenta, quemadmodum omnia, quibus sine incommodo carere possumus: sic versus 'nugas' vocat sæpe. *Ramires.*

EPIG. LVI. 1 *Sit cisterna mihi, &c.*] Vini larga copia, aquæ bonæ maxima penuria, unde et caritas, Ravennæ, quæ Sabinorum oppidum, aulis marinis et uliginosis perfiduum, 'ita ut sitiant vivi, natent sepulti.' Sidonius epist. 8. l. 1. *Cisterna*] Dicitur a cis et terra; quia cis terram, hoc est, infra terram non habet perpetuam undam nec vivam aquam: sed locus est, ad aquas cælestes colligendas aptus, imbribusque concipitur. Festus.

EPIG. LVII. 1 *Callidus imposuit, &c.*] Pluris enim vœnisset aqua, qua diluenter vinum, quam ipsum merum, epigrammate præcedent. Hodie multi cuperent ita decipi; sed nemo est qui decipiat.

EPIG. LVIII. *De villa Faustini. ad Bassum*] Supra ep. 47. Villam emerat Faustinus, in qua rerum rusticarum nulla copia desiderabatur; omnia enim ibi affluebant. Invidiose poeta singula munera commemorat, ut tanto magis villam Bassi derideat, in qua nihil præter arbores steriles et amœnas visebatur; adeo ut quoties in villam se conferret Bassus, quæ a rare essent petenda, illuc adferret. ut epigr. 47. ostensum. *Domit.*

1 *Bajæ nostri villa, &c.*] Villa quam

habet Faustinus Bajis, in sinu Campaniæ, non est sterilis instar tui suburbani: supra ep. 47.

2 *Otiosis ordinata, &c.*] Sterilibus, si cum frugiferis conferantur, quamvis baccæ myrtorum in medicinis utiles sint; vel quæ locum tantum occupant et umbram otio abundantibus hominibus præbent.

3 *Viduaque platano*] Cælibe, infrugifera, non ut populo vitibus maritata. Plin. Sec. epist. 6. l. 5. *Tensilique buxeto*] Buxi enim, ut nunc, in variis animalium formas tondebantur. Ut ergo 'myrtetum,' locus consitus myrtis; sic 'buxetum,' locus frequens buxis.

4 *Ingrata lati, &c.*] Nihil fructus aut proventus Domino redditentia.

5 *Vera*] Ab omni rerum copia instructo. Ros enim verum illud est, quod ad fructus percipiendos colitur. *Barbaroque, &c.*] Fœcundo, ut apud Barbaros et rudes, qui non ex amœnitate et elegantia arborum ad quincuncem dispositarum, sed ex fructibus æstimant.

6 *His furta premittit, &c.*] Omnis Faustini domus angulus stipatur frumento. 'Fartam' ergo 'Cererem' per Metonym. dixit, id est, abundantes fruges.

7 *Multa fragrat testa senibus, &c.*] Bene olent testæ quibus reconditum est vetus vinum, quod inter autumnales fructus est. Sic alibi apud Martialem: 'Et acuta senibus testa cum Damasconis.' Autumnos heic vocat autumnitatis fructus; Græcorum more, qui *δράκας* appellant. *rods druparods xapods.* Vel 'senibus,' adultis, quibus uvæ leguntur, vinumque testis conditur. Vel annosis, et multis annis servatum vinum. et 'senibus,' ut 'anus testa,' l. 1. epigr. 40. et 106.

8 *Hic*] In villa Faustini.

9 *Serus uvas*] Epigr. 44. l. 1. vera. 6. Et uvas duracinas intelligit. *Pu-tator*] Vinitor.

10 *Truces in alta, &c.*] 'Aut in reducta valle mugientium Prospectat errantes greges.' Hor. 2. Epod.

11 *Vitulusque inermi, &c.*] 'Cui frons turgida cornibus Primis et Venerem et prœlia destinat.' Horat. 13. ode, 3. lib. *Inermi*] Molli, sine cornibus. *Præcis*] Incitatur.

12 *Omnis turba*] Gallinæ, anseres, &c. quæ sequuntur. *Sordida cortis*] Adverte avium nativa epitheta.

13 *Argutus anser*] Argutum anserem vocat, quia semper strepat, gratitet, et clangat alis. Sic Virgilius Eclog. 9. 'sed argutos inter strepit anser olores.' *Gemmaeque, &c.*] 'Qui pictæ pandunt spectacula caudæ.'

14 *Nomenque, &c.*] Phœnicopterus, cui *φωκικα στροπε*, 71. epigr. 13. l.

15 *Picta*] A pennis maculosis. *Namidicaque guttata*] Gallinas Namidicas intelligit, quæ maculis tanquam guttis distinctas habent plumas: vide epigr. 73. l. 13.

16 *Impiorum*] Qui male audiunt propter parricidia, impietatem, et veneficia Medæ: vide Senecæ Medæ argumentum. *Phasiana, &c.*] A Phasi Colchorum fl.

17 *Rhodias superbi faminas, &c.*] Gallinas Rhodias, quæ Romanis in pretio.

18 *Plausibus columbarum*] Alarum. Columbaria in turribus: suprema enim tectorum amant aves.

19 *Cereus turtur*] Cui plumæ colore cerei. Aliis, pinguis turtur, ut epigr. 5. l. 13. 'Cerea fœdula' exponitur, pinguis, quia jam parata gula erat et deplumis. Musambertius tamen negat, heic de 'turture gemente' et plumis vestito, dici hoc posse. Nam ut a plumarum colore cæteris avibus, ita et turturi suum addidit nomen; et ut 'pavones gemmeos,' et phœnicopterum 'robentibus pennis,' sic 'turturem cereum' dixit. Et quidem turturis dorsum, rufo superinspersum in superficie ponnarum, Physici notavere, et res ipsa lo-

quitur: ejusmodi vero color ceræum quodammodo refert. Tum soliti Poëtæ colores avium augere vel minuire suo arbitratu. Quod vero objiciunt epigr. 60. hujus libri: 'Cereus (alii 'Aureus') immodicis turtur te clunibus implet,' ubi 'cereus' ponitur pro pingui; sed loquitur ibi de turture deplumi, et jam cœne paratæ: non vero de gemente et plumis vestito. Hactenus Musambert.

20 *Villæ sinum porci*] Sinu ferentis glandes, vel alium pastum.

21 *Agnus expectat*] Domi seclusus a matre pastum profecta.

22 *Cingunt serenum*] Sic Horat. lib. Epod. 2. 'Positosque vernas, ditis examen domus, Circum residentem Lares.' *Lactei focum cernis*] Caudidi.

23 *Larga festos, &c.*] Laculentus est focus, lignis e vicina sylva descendentibus, ut idem epigr. 50. l. 1. *Laræ sylvas*] Quibus juxta focum locus. Sic Horat. 'Sacrum vetustis exstruat lignis focum.'

24 *Copo*] Caupo, qui ad quæstum domini viatoribus vinum vendit, non pallet et pinguescit otio; sed habet quod agat, ut sequitur.

25 *Nec perdit*] Neque enim utitur oleo, qui non exerceat Palæstram; melius se exercet aucupio, venatione, &c. vide adagium, 'Perdere oleum' et 'operam.' *Oleum lubricus, &c.*] Lacturi se ceromate ex oleo, cera, et pulvere Ægyptio, seu Puteolano, ungebant. Est enim palæstra locus in gymnasio, palæ seu luctus destinatus, a *πάλαν* seu *πάλαισθαι*, vel a *πάλαν γυμνασθαι*.

26 *Avidis turdis*] Sic Horat. 'Aut amite levi rara tendit retia Turdis edacibus dolos.'

29 *Facilis hortus*] Non laboris exquisiti, ut in suburbanis. *Urbanæ*] Alii *ancillas*: quia præ cæteris operibus, quæ rari, facilia sunt hortorum; itaque his idoneæ ancillæ. Ostendit enim poëta per enumerationem, omni-

bus, qui de familia Faustini, esse, quo in villa ejus occupentur; cauponi, palæstritæ, ancillis, pueris, eunucho. Caspo vinum vendit, palæstrita aves captat, &c. ancillæ hortum colunt, &c. *Musamb.* Alii leg. *umbellæ*, et sic exponunt; hortus nullo artificio exquisito compositus, sed paratu facilis eo sine consitus est, ut possit hilares umbras præbere recubantibus. Ramiresius legit, *urbanæ*: id est, hortus facilis exerceat et occupat urbanos, eos sc. qui ab urbe in villam veniunt rusticaturi. Variantes alias lectiones vide apud Raderum.

30 *Et pedagogo, &c.*] Alacriter ac sponte obeunt, nec detrectant ministeria etiam a villico imperata, quod alibi dedignantur iati.

31 *Pætere gaudens*] Non ergo hoc cum Junio et Douza intelligendum, de submitendo capillitio, id quod adultior ætas factitabat: sed referendum hoc ad alia imperia villici: scilicet ad fruges colligendas, pisces capiendos, venationem instituendam, &c. *Capillati*] Filii familias vel pueri delicati comas alentes epigr. 62. l. 10. 'Cirrati,' Pers. 1.

32 *Et delicatus, &c.*] Et ipsi delicati, seu in delitiis habiti spadones atque cubicularii, delectantur labore.

33 *Nec venit inanis, &c.*] Non portat nudum et inane 'Ave,' ut clientes in urbe, sed adfert munera, quæ seqq.

34 *Fert, &c.*] Adfert favos.

35 *Metamque lactis*] Caseum ad formam metæ; ut supra Ep. 44. l. 1. vers. 6. *Succinate, &c.*] Oppido Umbrie, Planti patria.

36 *Gires*] Quem Græci *ἄγιος μῦς*, vel *μυῦς* appellant.

37 *Fagientem, &c.*] Hædum balatu desiderantem matrem capel.

38 *Conatos non, &c.*] Quia castratos.

39 *Et dona matrum, &c.*] Filie agriculturalum ferunt dona a matribus: vel, 'Rascæ cortis aves et ova matrum';

epigr. 20. l. 7. ep. 56. l. 1. *Vimiseo testo*] Calathis, corbe, canistro, sportula.

42 *Nec avara, &c.*] Quod in urbe fieri solet; supra epigr. 13. vers. 2. et epigr. 23. et l. 1. epigr. 104.

43 *Ebrioque non novit, &c.*] In urbe secus fit: nam sæpe esuriens minister mensæ invidet saturo et potu convivæ: sed in hac villa, quum non serventur dapes in crastinum convivium, mensarum reliquiis affatim saturantur ministri; ita ut ebrio et saturo convivæ non invideant. *Rad.*

45 *Famem mundam*] Vertit orationem jam ad Bassi hortum, quem irridet ab omnium rerum inopia; ut alterum a copia laudarat. Dicitque, unum prædium suburbanum, mundum quidem et elegans, sed famelicum et sterile; supra epigr. 47.

46 *Meras laurus*] Solas steriles laurus, quibus nullæ arbores fructiferae interseruntur.

47 *Priapo non*] Epigr. 36. l. 1. vers. 8. *Timente securus*] Custode hortorum et villarum non timente furem, quia nihil est quod fur auferat.

48 *Farre, &c.*] Cum sterilis villa non alat villicum ipsum.

49 *Pictamque portas*] Amœnam forte et visu pulchram, verum non magis saturam, quam quæ in picta tabula exprimitur: alludit forte ad illud Cynici, qui servo esurienti pictas ostendebat dapes, quæ oculos pascere, non ventrem. *Otiosus, &c.*] Ex urbis curis tanquam e vinculis solutus.

51 *Domus longe*] Domus extra urbem, longe ab urbe dissita, ad quam cibaria ex urbe efferuntur, *δ' ὀπίθ' ἑλκός*, vel *ἡ ἀνὰ ῥέπον ὀλέκω*.

EPIG. LIX. 1 *Sutor cerdo dedit tibi, &c.*] Indignatur poeta nunc Cerdones et Fullones passim edere munera gladiatoria. Est enim apud Tacitum Senatusconsultum, quo cavetur, ne quis gladiatorum munus edat, cui minus quadringentorum millium res sit. *Rader. Sutor cerdo*] Hoc enim

auget indignitatem, non quivis Sutor dat munera, sed sutor cerdo, hoc est Sutorum postremissimus. *Idem. Bononia*] Bononia et Mutina civitates Italix nobiliores. *Culta*] Moribus, literis, frequentia hominum, &c. *Munus*] Ludum gladiatorium; unde munerarii, editores munerum. Epigr. 16. *supr.*

2 *Nunc ubi copo dabis*] Restat scilicet, ut campo æque villis munera edat gladiatoria: vide eundem epigr. 16. *supra.*

EPIG. LX. 1 *Cum vocor ad cœnam*] Queritur etiam in recta cœna non recte cœnari, fraudemque adhiberi; aliaque patrono, alia clienti apponi. Edicto Domitiani de cœnis rectis (vide quæ ad ep. 7. *supra*) fraudem factam a potentioribus, qui clientibus vilissimos, sibi optimos, apponebant cibos, conqueritur Poëta. quod et Juvenal. S. 5. Plin. Jun. epist. 6. l. 2. et noster l. 2. epigr. 43. *Non jam venalis*] Ut ante. Sportula conductus. *Al. leg. non tam venalis.* Quasi diceret, ante ventitabam ad sportellas tuas, nunc venio ad cœnas rectas, sed ita ut cœnem tecum, et non tecum cœnem; tecum, quia cœna nobis et mensa eadem; non tecum, quia tu meliora, ego deteriora cœnem. *Musamb. Ante*] Sportula non sublata; *supra* epigr. 7.

4 *Sugitur*] *Al. sumitur.* Sugi mytilos dixit Poëta, quia cum juscello suo sumuntur et quasi sorbentur. *Inciso mytilus, &c.*] Testa mytili labra mihi sugenti scindente. Quasi diceret, tu ostrea sumis, quorum testas nihil opus ori admovere: ego mytilos, qui sugi nequeunt, nisi testis ori admotis; itaque accidere interdum, ut os scindatur aliquantum. *Musamb.*

5 *Boleti, &c.*] Fungorum salutarium; alii boleti, alii suilli seu porcini, alii Amanitæ.

6 *Rhomb, sparulo*] Rhombus et sparulus uterque e genere passeris marini, sed hic multo vilior.

7 *Cereus immodicus, &c.*] A colore pinguedinis, ut modo epigr. 58. *vers.* 19.

9 *Sine te cœno, &c.*] Non habens eosdem cibos. *Tecum, Pontice, &c.*] In eadem mensa, et cœna (ut dicitur) communi.

10 *Sportula, &c.*] Non obsit nobis, quod Imp. decreto revocatur cœna, sublata sportula. Quasi diceret: Prosit mihi quod non venio ad sportellam, sed ad cœnam rectam. Sportula enim accepta, mihi paupertina cœna, tibi opipara esset; nunc quum ad cœnam rectam vocer, edamus sane idem. *Musamb.*

EPIG. LXI. *In Cinnam*] Importunum Cinnam et assiduum flagitatorem urbane a se rejicit.

1 *Esse*] Extenuando rem quam petis.

2 *Nihil Cinna petis*] Rem levem, et relate nil. *Nil tibi, &c.*] Simpliciter, nil.

EPIG. LXII. *In Quinctum*] In persona Quincti liberalitate, non luxu argui magnam animam docet. Quinctus autem ex sumpta facto magnus videri volebat. *Rad.*

1 *Centenis*] Millibus, hoc est, his mille quingentis Philippeis.

2 *Sub rege, &c.*] Vina vetustissima. Hyperbolice.

3 *Non speciosa supellex*] Etiam quotidianiana, vulgaris tua supellex. *Alii leg. non spaciosa,* hoc sensu; cuius calatura ejus est artificii, ut multo constet etsi non sit magna, nec multum occupet spacii, ita ut una libra argenti calati constet quinque millibus HS.

5 *Aurea quod, &c.*] Quod rheda aurata seu aureis bracteis distincta constet, quanti fundus.

6 *Mula est, &c.*] Quæ lectio placet, ut apte jungatur hyperbolicum mulæ pretium pretio carrucæ.

8 *Hæc animo, &c.*] Magnus animus tantam pecuniæ vim in amicos pauperes potius erogasset, honestæ ipso-

rum necessitati succurrens; quam sumptuum ambitione parasset sibi muliebres has et pene pueriles nugas.

EPIG. LXIII. In Cotilum] In Cotilum, qui quum bellum se appellari gloria-retur, putabat id nomen ad formam tantum et corporis dignitatem pertinere. Martialis vero docet, eum hominem esse bellum, qui molles et effeminas mores habeat: et quum describit quid sit 'bellus homo,' Cotilum ridendo designat. *Domitius.*

1 *Bellus homo es, &c.*] Ep. 10. lib. 1.

3 *Flexos qui digerit, et]* Capilli enim vel arte flectuntur et calamistro crispantur: vel contra, ingenio suo flexi, nulla arte adhibita tales sunt. Petronius: 'crines ingenio suo flexi per totos se humeros effuderant.' *Salmas.*

4 *Semper, &c.*] Qui unguentatus et delibutus olet unguenta, fragrat cin-nama. Mollium enim est bene olere. ep. 12. l. 2.

5 *Nili, qui]* Ægyptiorum, maxime Alexandrinorum, summa mollities, petulantia, et procacitas in factis dictisque, ut et canticis lascivis. De Canopo, vide Juvenal. S. 1. 26. S. 6. 85. *Gaditana susurrat]* Vide ep. 42. vers. 9. et 62. vers. 10. l. 1. et Juvenal. S. 11. 162.

6 *In variis brachia]* Ad leges et modos Chironomiz saltabant, ut hodie Hispani. Ovid. 1. Art. 'si mollia brachia, salta.' *Volæ]* Depilata enim et rasa brachia mollium sunt; ut et crura et pectus; epigr. 29. l. 2. vers. 7.

8 *In aure sonat]* Insusurrat, garrit; quod est hominis intimæ cum faminis consuetudinis.

9 *Tabellæ]* Amatorias, ut epigramm. 65. l. 11.

10 *Pallia vicini, &c.*] Ne plicarum umbonem seu ordinem conturbet. epigr. 41. l. 2. vers. 10.

11 *Qui acit, &c.*] Curiosus Ardelio

et πολυπράγμων, quod ille apud Juven. S. 6. 406.

12 *Hirpini veteres, &c.*] Cui non in minimis curis est Circus, equi victores, eorumque nobilitas: deducere itaque studiosè curat et recensere stemma et proavos equi Hirpini usque ab Aquilone avo: vide Lips. cent. unic. epist. 26.

13 *Quid narras, &c.*] Decastichon præcedens fuit e personâ Cotili, distichon quod sequitur est Poëtæ, ut et primum.

14 *Prætrixosa est, &c.*] Nugis impedita et multis negotiis implicata; imo mermæ geræ.

EPIG. LXIV. 1 Sirenas hilarem, &c.] Laudat Canium Gaditanum, cujus confabulationem, ne Ulyasem quidem, qui prætervectus est Sirenas, ait potuisse effugere, si adesset. *Domit.* *Sirenas]* Quæ navigantes hilari sopitos cantu demulcebant, trahantque in perniciem. sunt antitheseis, seu ἄγυμωπαι in illis, 'hilaris præna,' 'blandas mortes,' 'gaudium crudele.' *Hilarem pernam]* Quia per voluptatem illiciuntur in fraudem.

2 *Blandas mortes]* Sopiti enim suavitate cantus devolvuntur in mare.

4 *Fallax Ulysses]* 'Duplicem' Horatius canit; Homero πολέμης 'Ὀδυσσεύς. *Reliquisse]* Obturatis sociorum auribus, se adligato navis malo. Hom. Odyss. μ.

6 *Si fabulantem, &c.]* In tantum lepore et lasciva nequitia superat Sirenum cantus et illecebras Canius: de quo epigr. 62. et 70. l. 1. et epigr. 20. supra.

EPIG. LXV. Ad Diadumenum] Basia Diadumeni suavissimis odoribus fragrare, multis ostendit comparationibus; quæ suaviora futura dicit, si libere et sine invidia daret. Vide epigr. 47. et 84. l. 5. et epigr. 34. l. 6. et l. xi. epigr. 9.

1 *Quod spirat, &c.]* Qualiter fra-

grantem spirat odorem pomum, &c. sic epigr. 9. lib. 11. vers. 3.

2 *Corycia, quæ, &c.*] *Corycus* mons Ciliciæ croco nobilis; epigr. 3. l. spectac. vers. 10. in aspersiombus theatralibus. epigr. 39. l. 9. vers. 5.

3 *Cena*] Cum emittit flores.

4 *Quæ modo carpsit ovis*] *Barthius* conjecit *apis*. *Scrivierus* ait mellilegam apem non esse tanti, ut hic ovi substituat. Ego vero, quis dixerit gramina esse odoratoria a morsu ovis, nescio: sed de api dixit *Quintilianus* decl. 13. 'Non ex omnibus floribus carpunt atilla operi suo, sed in omnibus quærant. Præsens et quidem protinus illa redditur merces, quod omnibus, quibus insedere, odorem mellis inspirant, et brevi contactu vim sui relinquunt.' Legatur igitur *apis*, præsertim quum et *Mss.* sic habere complures testis *Scrivierus* et *Calderinus*: et nobis etiam allucubi obvium fuerit. *Gronovius*.

5 *Messor Arabs, &c.*] *Felici* Arabiæ incola, qui metit herbas et fructus odoros. *Succina*] *Succinum*, succus arborum est, unde nomen accepit. *Plin.* l. 37. c. 3. Cum vero manuum tritura odorem fragrantissimum edat, ideo a Poëta inter bene olentia annumeratur hæc, et l. 5. epigr. 38. vers. 13.

6 *Eos thure, &c.*] Colorem enim ignis rutilum, immisum thus in pallidum vertit. *Eos thure*] Id est, Sabæo et orientali.

7 *Gleba, &c.*] *Locus* elegans de terræ odore, qui superat omnes narium delicias. *Plin.* l. 17. c. 5. ait, divinum illum terræ halitum talem esse, ut ei nulla suavis comparari queat.

8 *Quod madidis nardo*] *Crines Nardo* ungebantur, quod ex Arabia et Orientalium partibus.

10 *Tota daret illa, &c.*] Non maligne aut parce, sed plenis labris et facile; Græce ἀφθρως. *Hellenismus*. Sic quum libenter promittunt, οὐδὲν φέ-

res, inquit. *Herald*.

EPIG. LXVI. In *M. Antonium*] Hoc Epigrammate *M. Antonium* Triumvirum insectatur, ob *Ciceronis* indignissimam necem; eumque confert cum *Pothino Egyptio*, qui venerandum illud *Pompeii Magni* caput amputandum suasit: et simul ostendit pejorem esse *Antonii* quam *Pothini* causam. *Ramires*.

1 *Pharitis*] *Egyptus* sicæ, id est, *Pompejo* magno occidi jussu a *Pothino*, qui hoc regi *Ptolomæo* suasit in gratiam *Cæsaris*: vide epigr. 70. l. 5.

2 *Vultus*] *Capita*. *Uterque*] *Pothini* et *Antonii*. *Sacro*] Propter magistratus quos gesserant sacros, gloriam, bene merita, res gestas, &c.

3 *Illud, laurigeros, &c.*] *Pompeii* caput triumphales victricis *Romæ* lauros gessit; *Ciceronis* caput loquentis *Romæ*; ille, caput; hic, lingua urbis.

6 *Sibi*] In suam solius vindictam, in nullius gratiam.

EPIG. LXVII. 1 *Nihilque nostis*] In pigros quosdam nautas est Epigramma, quos *Argonautas* dicit se vocare proprio nomine; non quod strenuis illis heroibus, qui *Jasonem* comitati sunt ad *Phasim*, similes sint; sed a proprietate vocis sumpto joco, quod ἀργὸς Græce pigrum ac desidiosum significet. *Ramires*. *Nostis*] Pronunciet eos, si quis volet, damnetque aciolas, vel ad *Phrygi* tonsoris foveam aures eorum, qui inusitatas hæc syncopationes non ferunt: ego certe profiteor me inter illos sedere qui reclamant, horreantque illa monstra, *moetis*, *postis*; præ quibus, si conjecturis aualisque in dubia variaque lectione sit locus, adoptarem, *Cesantis pueri*, et *nihil moeetis*, vel quid ejusmodi. *Alias nostis nihil*, id est, nihil potestis; hanc enim vim habet verbum 'novi:' genusque dicendi *Atticum*. *Pueri*] *Nautarum* ac. quos et *Theocritus* ναῦτας vocat.

2 *Vatreno, Eridanque pigriores, &c.*] Locus dubiæ plane sanitatis, ne dicam deploratæ, cui restituendum, post Criticos omnes majorum minorumque gentium Machaonas, manum admovit, utinam Pæoniam, Cl. Ph. Cluverius in opere elaboratissimo laudatissimoque Italia antiqua. Is infra Imolam (forum Cornelii, quo jam seceaserat Poëta, ut ipse testatur epigr. 1. et 4. supra) Vatrenum lentissime fluere asserit, ut et Padi alveum, quem Vatrenus auget, proprie vocatum Eridanum, in stagna se diffundere. Vide sis ipsum l. 1. c. 85. Gruterna, ex Palat. legit, *Vatreno Resinaque pigriores*, dicitque eas duo nomina rivulorum quos navigabat Martialis. Turnebus l. 13. c. 19. cum Lipsio legit: *Vejentone, asinaque pigriores*. Hoc sensu: Quid cessatis, quid agitis, nautæ? nihil motis, aut promovistis hactenus, Vejentone illo veterinoso, et lenta asina pigriores. Javenal. Satyra 3. 'Ut te respiciat clausa Vejento labello.' Sed Ramiresius vulgatam lectionem retinet: *Vatreno resinaque pigriores*: ut ait hyperbole; veterinus enim torpor est somni morbosus. Sic veterinosum appellant, quod pigerrimum est et quasi veterino occupatum. Resina vero sua tenacitate et lentitudine pigerrima est; vel quod ipsa per arborum truncos lentissime fluat; vel quod detineat. Et pro *Quorum* legit *Quorum*, cum nota interrogationis, et fit sensus planissimus. *Quorum*, id est, quo fine pueri navigantes per vada tarda, nulla vi fluentis aquæ adjuti, dum promoveri se a remorum impulsionem sit necesse, tanquam otiosi et ludentes, tingitis in aqua remos, leniter motos nec impulsos brachiorum vi, ad numeros celeusmatis expectantes cantus, &c. *Ramires*.

4 *Celeusma remos*] Clamorem et hortationem nauticam, qua se invicem nautæ, vel illos celenstæ hortantur. ut nostris: *Via, via, cheerly mates*.

5 *Prono Phæthonte sudat*] A meri-
Delph. et Var. Clas.

die sole inclinante. *Æthen*] Unus a Solis equis.

7 *Interjungit*] Sejungit, abjungit quietis causa. Vide ep. 6. l. 2. vers. 9.

9 *Tuta luditis otium carina*] Mirum est potuisse hic doctos viros legera *tuta carina*, et dubitare an satis Latine dicatur *ludere otium*, et *otium carina* interpretari ipsos hos nautas. Ecce et alii displicet *tuta*, placetque *tarda* et quid simile. At quid melius omnium librorum scriptorum et editorum scriptura? Vos in *tuta* et nihil periclitante propter placidas undas *carina*, *luditis otium*, id est, otiamini ludentes, luditis pro otium, luditis otiose. *Ludere operam* est ludendo consumere operam, seu inter operam ludere: sic *ludere otium*, ludendo conterere otium, seu inter otium et serias ludere. Nihil hic incommodi. *Gronovius*. *Tuta luditis, &c.*] Ita P. Scriv. ut pigri nautæ vocentur *otium carina*. Sed pro *tuta* desideratur epitheton appositivum *tarda*, aut si quid simile.

10 *Argonautas*] Ludit in voce *Argonautæ*, quasi dicat, estis pigri, inertes (quod ἀργὸν sonat) nautæ, non heroës illi Argo vecti ad aureum vellus petendum.

EPIG. LXVIII. *Ad Matronam pudicam*] Admonitionem continet ad pudicas matronas, ne sequentia legant Epigrammata, quod prætextata sint, nec digna castis earum auribus. Sed suspicatur fore ut post hanc admonitionem, avidius quam præcedentia, matrona legat quæ sequuntur, quod factum esse testatur infra Epigr. 86. *Ramires*.

2 *Interiora*] Quæ subsequuntur. Metaph. ab ædificiis; interiores partes, quæ a primo ingressu remotiores sunt.

3 *Gymnasium, &c.*] Gymnasio enim, thermis, et stadio exuebantur.

6 *Saucia*] Scilicet mero, id est, ebria; sic enim usurpatur Justino l. 1. et 11. atque Apuleio l. 7. et 9. *Terp-*

Martial.

4 F

dicere] Musa jocosa, choris gaudens.

7 *Schemate, &c.*] Non tecte et figurate. *Ilam*] Quæ sequenti epigr. nominatur vers. 1. Priapum autem matronæ Romæ (ritu ab Ægyptiis ducto, qui Isidis jussu pudenda circumferebant in cultum Osiridis, cui invento virilia defuerunt) 7. Kal. Augusti extra portam Collinam cum pompa ad Veneris fanum ferebant, inque Dem sinu ponebant; vide et Annot. poster. Baptistæ Pil cap. 146.

9 *Custodem, &c.*] Epigr. 36. l. 1. vers. 15.

11 *Si bene te novi, &c.*] Infra epigr. 85.

EPIG. LXIX. *Ad Cosconium*] Eandem Cosconium, quem supra l. 2. epigr. 77. tanquam stolidum reprehenderat, quod epigrammata ejus longa esse dicebat; hoc epigrammate tanquam insulsum et indoctum Poëtam irridet: estque totum epigramma conceptum ironice. Vocatenim castissima Cosconii epigrammata, quæ castitatis specie irridet, tanquam indocta, et legenda tantum simplicibus et ignavis, quales sunt pueri et virgines. *Ramires*.

2 *Mentula carminibus*] Sine qua tamen non possunt placere, &c. ut epigr. 36. l. 1.

3 *Laudo, &c.*] Ironice.

EPIG. LXX. 1 *Mæchus es Aufidia, &c.*] Scævius uxorem Aufidiam per fastidium repudiaverat, nuptam postea illi, qui fuerat ejus mæchus, deperibat.

3 *Cur, &c.*] Aliena scil. et vetita placent: propria et licita spernuntur.

4 *Numquid securus*] Elegans questionis propositæ per interrogationem solutio. Causa enim cur Scævius iste repudiatam uxorem et alteri nuptam amabat, erat quod feminam quam secure possidebat, appetere non poterat. *Ramires*.

EPIG. LXXII. 1 *Nec vis mecum, &c.*] Supra epigr. 50.

3 *Pannosæ pendent, &c.*] Pannosæ, laxæ, rugosæ.

5 *Inguen hiatu*] Nympham et eugium vocant.

7 *Sed nihil, &c.*] Quod si nihil horum sit, sed nuda, pulchra sis, &c.

EPIG. LXXIII. 1 *Dormis, &c.*] Ep. 24. lib. 1.

5 *Rumor negat esse*] Verbum hoc male olet Paronomasiam obscenam epigr. 72. l. 2. vers. 1. *Cinædam*] Pathicum potius, vel *poœvulçorra*.

EPIG. LXXIV. 1 *Psilothro, dropace calvam*] Ingeniose fellatorem Gargilianum perstringit, quod faciem et calvam resinis quibusdam depilaret. *Psilothrum* et *dropax*, medicamenta sunt deglubatoria sive depilatoria, quibus pilosa loca ad tempus lævia ac glabra reddebantur. Tum antea legebatur, *Faciemque lavas*. Certè psilothro non lavabatur facies, sed levabatur, id est, levigabatur. Ita ut Ausonius ad hunc locum procul dubio respexerit, epigr. CXXIII. 'Inguina quod calido levas tibi dropace, causa est: Irritant volsas levia membra lupas.' Mulieres in balneis præcipue psilothro curabantur. Per calvam intelligit calvariam seu cranium: paucos enim pilos superstites ibi non ferebat Gargilianus; volebatque nitidam omnino esse calvam, ideo dropace utebatur. *Herald*. Epigr. 29. l. 2. vers. 6. *Levas*] Levigas.

2 *Numquid, &c.*] Scoptice. An tu forte tonsorem metuis, quod fecit Dionysius tyrannus? referente Cicerone 2. Offic. et Tusc. quest. 5.

3 *Quid faciem tinguis, &c.*] Rescribe: *Quid facient ungues, &c.* Et veterum more præbendi ungues tonsori resecandos. Ante legebatur, *Quid faciem tinguis?* sed inepte.

4 *Resina*] Dropace vel Psilothro ad depilandum ex resina. *Veneto, &c.*] Quod aceto mistum adhibebatur ad psilothrum.

5 *Traducere calvam*] Reddere infamem et malo rumori obnoxiam: vide

epigr. 4. libro spectaculorum vers. 1.

6 *Cumae, &c.*] Cuius vicem et caput tui *quandis* arces supplere hinc suspicio est.

EPIG. LXXVII. *In Baticum*] Baticum hoc loco tecte eo vitio notat, quod epigr. 81. describitur; et ducit hac conjectura, quod putrida quæque appetat, fastidiatque bonos cibos. Primis quatuor versibus enumerat pretiosa edulia, a quibus Baticus abhorrebat; quatuor sequentibus, villissima quæque et patrida. *Ramires,*

3 *Sectæ quadra placenta*] In quadrata frusta socabantur placenta et quodque eorum quadra dicebatur, ut ipsa verba declarant: 'Quadra sectæ placenta.' Sic epigr. 92. l. 9. 'Secta plurima quadra de placenta.' Et epigr. 75. l. 6. vers. 1.

4 *Nec tibi, &c.*] Nec tibi sapit avis Numidica, nec Phasiana; supra epigr. 68. vers. 16.

5 *Alece natantes*] Liqueamine saleo ex alece.

6 *Dubio, &c.*] Semipatido.

7 *Gerres et pelle*] Minuta salsamenta e locustarum genere, Plinius cap. ult. l. 32. vide et Turneb. l. 24. c. 46. *Melendrya eana*] Pars thynni villissima. Plin. l. 9. c. 15. sed Athenæo salsamenta ex thynnis maximis l. 3. c. 33.

8 *Resinata bibis vina, &c.*] Corrupta et oleintia picem vasia. Plin. l. 23. c. 1.

9 *Vitium secretius esse*] Legendi scilicet vel fellandi.

10 *Suprefagus*] *Σαρκοφαγὴς*, putrida edis? ex *σάρπη*, putridus, et *φάγω*, edo.

EPIG. LXXVIII. *Ad Paullinum*] Poëta hic respicere videtur ad lapsum Paliouri, periculumque per instare dicte Paullino, si corrente carina, magneque impetu ruente, velit in undam exonerare vesicam, ne subita vi aliqua excutatur. *Rad.* Per jocum ominatur satura, ut, qui prius

lapsus fuerat, submergatur, si iterum minxerit, atque ex Paullino fiat Paliurus alter: qui *Æneæ* navis gubernator, notus ex 6. *Æneid.* Virg. *Lādīt autem in nemine*, quod deducit ex *πάλω* *ναυῶν* et *οὐκ ἐπὶ* *μεγέρε*. Turneb. l. 4. c. 19.

EPIG. LXXIX. 3 *Perflore*] Vide epigr. 47. l. 1.

EPIG. LXXXII. *In Zeilum*] Describitur hoc epigrammate homo superbe mollis, ac divitis insultans, qualem Trimalcionem suum describit Petronius. Imaginem fere similem habes apud Athenæum lib. vi. in Paphii regis adolescentuli descriptione. Horum hominum vitam *ὕψος βίω* a Gracis esse appellatam docet eodem lib. Athenæus. *Herald.*

3 *Summanianæ, &c.*] Prestibula, meretrices; ep. 35. l. 1. vers. 3. Appellat autem irrisorie, 'uxores'; ut epigr. 32. l. 12. 'Summanianæ quam pilantur uxores?'

3 *Curtaque Leda*] Epig. 98. l. 1. vers. 3. *Sobrius bibat testa*] Quod majoris est turpitudinis quam si ebrinus faceret.

4 *Hoc esse levius, &c.*] Conare apud summanianas lupas.

5 *Occupato*] Quem ipse jam occuparat, antequam ceteri sederent; his etiam qui nondum venerant, non expectatis. *Galbinatus, &c.*] Epigr. 7. l. 1. vers. 17. Galbinis indutus.

6 *Cubitis tradit, &c.*] In medio lecti loco positus, ut laxius recumberet, et ne vestes disturbarentur.

8 *Stat*] Signate. Ministri et pocillatores, 'stare' dicuntur. Tum pocillatores exquisita forma conquirebant, ut notum. *Exoletus*] Minister, puer path. *Suggestique rulant*] Pimnis ori inditis stomachum repletum provocare ad vomitum solebant hi gulones, Sueton. Claud. c. 33.

9 *Rubentes*] Phœnicepteri pennas in hoc negotium adhibuisse videtur.

11 *Prævio, &c.*] Viridi.

12 *Myrtea virga*] Indicium libidinis: Veneri enim sacra.

13 *Percurrit agili corpus, &c.*] Fricaf. vide epist. Senec. 66. Molles enim veterum delitiam eo processerant, ut ad fricanda membra delectationis causa, in conviviis mares vel foeminas adhiberent, qui artificio quodam membra contrectarent: Lamprid. in Heliogab. 'In conviviis exoletos maxime juxta se ponebat, eorumque attractione et tactu praeicipue gaudebat.' Hi 'tractores,' foeminae 'tractatrices' dicebantur. *Ramiresius.*

15 *Digitis crepantis, &c.*] Matellam poscentis, quod significabatur crepitu digiti; epigr. 89. l. 6. et l. 14. epigr. 119. 'Trimalcio digitos concrepuit, ad quod signum matellam spado ludenti supponit.' Petron.

18 *Pedum turbam*] Puerorum qui ad pedes stant; epigr. 23. supra.

19 *Exta lambentes*] Qui pinguibus farta ficiis; erant Romanis in deliciis: ut et jecur: sed hæc ille catulis, velut in contemptam convivarum.

20 *Glandulas*] Quæ juxta cervicem apri callosæ materiæ: *brwny kernels.* *Palæstritis*] Lipsius legit *Palæstrita*, veletiam *Palæstritis* genitiv., ut *Orestæ* et *Orestis*, et refert ad 'apri' ex Varronis l. 3. c. 13. ubi 'palæstra' ostenditur esse septum in villa, ubi apri erant inclusi; alii intelligunt servos palæstritas, ut supra epigr. 57. Cum vero molles hic enumeret Zoili ministros, pueros exoletos, concubinas, moriones, &c. quid si intelligamus 'depilatores?' sic enim eos Persius appellat 8. 4. 39. 'Quinque Palæstritæ licet hæc plantaria velant.'

22 *Ligurumque*] Vina tenuia et vilia in sterili et saxoso Liguriæ solo nata.

23 *Cocta fumis musta, &c.*] Anstera vina e Massilia fumo maturata; vide epigr. 36. l. 10. vers. 3.

24 *Opimianum, &c.*] Epigr. 27. l. 1. vers. 5.

25 *CrySTALLINIQUE MYRRHINIQUE, &c.*] Poculis l. 13. epigr. 111. et 113.

26 *Cosmianis ipæ*] Unguento a Cosmo myropola confecto plenius. *Ampullis*] Ampulla, vitreum vas rotundum: sed hic largam innuit copiam, cui versus seq. *avertitlibera.*

27 *Murice aures nobis*] Concha muricis, aurei coloris, vel inaurata, parca satis: non 'fundit capacibus Unguenta de conchis,' ut ait Horatius Ode 7. l. 2.

28 *Capillare*] Unguentum ad capillos ungendos, quali utebantur vel pauperrimæ mœchæ.

29 *Septunce multo, &c.*] Multis cyathis septem sextarii partes capientibus. *Perditus*] Sepultus.

31 *Nutibus propinamus*] Non proloato ejus nomine cui propinamus; sed nutibus invicem.

32 *Malchionis, &c.*] Mollis Zoili a *malandis.*

33 *Fellat*] Atque adeo nos mordicus ulcisci potest infra epigr. 96. vers. 2. *Nec vindicare, Rufe, possumus; fellat*] Quia propter oris vitium, ex eodem calice potare nolit. Quod de Hermo libro epigramm. Rutgers. Sed vide ep. 23. l. 2.

EPIC. LXXXIV. 2 *Non hac peccatum, &c.*] Ejusdem argumenti cum epigr. 83. l. 2. vide et epigr. 60. l. 2.

4 *Deiphobi*] Alludit ad Deiphobum Virgilii, Æneid. 6. 494. 'Lacerum crudeliter ora, Ora manusque,' &c.

EPIC. LXXXVI. 1 *Ne legeres partem, &c.*] Supra epigr. 68.

3 *Panniculum Latinum*] Mimam epigr. 5. l. 1. vers. 4. et 73. l. 2. vers. 2. *Casta*] Absque jactura vel diminutione honoris aut castitatis.

EPIC. LXXXIX. 1 *Mollibus utere*] Est aliud scomma in Phœbum, de quo supra l. 2. epigr. 27. qui vultum veluti nitentis semper habebat, cui suadet, ut lactucis et malvis, quæ ven-

trem movere solent, sæpius utatur. *Ram. Malva*] Quæ ventrem solvant, unde et nomen a *μαλδρον*, nisi forte a מלח herba sylvestri; vide epigr. 48. lib. 10.

2 *Nam faciam, &c.*] Detortum forte hoc in Vespasianum, qui erat vultu velut nitentis. Sueton l. 8. 20.

ERIG. xc. 1 *Vult, &c.*] 'Vult' habet obscenam significationem, ut 'possum' ep. 32. et 75. supra. Vel vult dare sui copiam, sed non vult dare mercedem, cum deformis non mereatur gratis: vide ep. 74. l. 7. vide etiam an hoc ex inconstantia Gallæ, ut epigr. 25. l. 2. Adverte et Polyp-tot. 700 'velit.'

ERIG. xci. 1 *Missicus*] Legendum puto *missicus*: nec proprium sed commune vocabulum est. *Missicus*, qui exanctoratus est, qui missionem accepit. Sueton. Nerone: 'agnitus est a quodam missicio prætoriano.' Uti etiam male intelligebatur, antequam Salmasius explicaret. *Gronovius*.

2 *Semiviro Cybeles, &c.*] Facetam continet hoc epigramma narrationem, de sene Minitio, qui errore quodam a Cybeles sacerdotibus exsectus est, dum putant se Achillam formosum puerum, qui una cum sene jacebat in lecto, excindere. *Ramiresius. Semiviro*] Sacerdotibus Cybeles eviratis, Gallis.

3 *Fugitivus Achilles*] Qui fugerat a domino.

5 *Steriles, &c.*] Galli sacerdotes castrati.

6 *Dolos*] Voluisse illos ipsum exsecare.

7 *Mentitur, &c.*] Dicit se in alla parte lecti quam quo dormiebat, dormiturum, in spondæ scilicet parte.

8 *Ferrum nexia turba rapit*] Per Synecdochen pro Samia testa, qua evirabantur Galli. Supra epigr. 80. vers. 4.

9 *Sponda, &c.*] Qua dixerat puer se cubiturum.

10 *Pluteo vindice, &c.*] Ab ea parte

lecti qua erat pluteus. Pluteus quid sit ex Salmasio discimus: qui dicit, quod illa parte lecti cui caput incumbabat, et qua pulvinus ponebatur, eminentem pluteum ex asseribus compactum, erigi solitum, quod ἀνέκλιτον et ἀνέκλιτῆριον vocabant. Hi etiam plutei in hodiernis lectis ad caput fieri solent. Cathedræ similiter et sedilla, quibus adduntur ejusmodi plutei reclinando ἀνέκλιτα Græcis dicuntur: hodie *dossualia* vel *dossuaria*, quod ad ea dorsum applicemus et adclinemus. Duo lecti erant latera, *sponda* Latina, ἀράματα Græcis. Harum altera interior; altera exterior dicta: interior quæ propius parietem erat, et ea eminenti etiam pluteo munita, sed non tam alto quam ille qui ad lecti caput. Hinc *pluteus* proprie dicebatur illa interior sponda. Isidorus: 'sponda exterior pars lecti, pluteus autem interior.' Sic enim lectos in cubiculo collocabant veteres, ut parieti propius admove-rentur, ut et hodie; ad pluteum mulieres cubabant, viri autem in priore sponda, quæ et exterior, quæque carebat pluteo; pueri quoque cinædi, nam et hi mulierum loco, ad pluteum cubabant et in parte tori interiore. *Salmasius*.

11 *Virgine cervam*] Iphigenia, cuius immolandæ loco, Diana, ejus miserta, cervam substituit.

12 *Cervo mentula, &c.*] Opponatur 70 præcedenti *cervam*. 'Cervi' autem dicti servi nequam et fugitivi, qualis fuit hic Achilles. Vide Pet. Crinitum l. 19. de honest. discipl. c. 8. et Lud. Cælius l. 13. c. 15.

ERIG. xciii. 1 *Cum tibi trecenti, &c.*] Est invectiva in Vetustillam quandam, seu, ut alii legunt, Vetustinam, cujus nomen a vetustate deducit, quæ in extrema senectute virum quærebat. Estque totum epigramma hyperbolicum, ut moris est huic Poëtæ. *Ramires*. Cum numeres 300. vel 150. annos ætatis; namque Romanis

annorum ratio a pari Coss. singulis annis creato. Est autem hyperbole, ut hic pleraque.

2 *Et tres capilli, &c.*] Sic ep. 20. l. 1. et l. 2. epigr. 41. et l. 12. epigr. 7.

4 *Stola frontem*] Matronarum veste exteriori in multas plicas rugata.

5 *Aranearum cassibus*] Pannosas et flaccidas mammæ.

6 *Cum comparata rictibus*] Mira hyperbole. Vetustillæ rictum inesse dicit; crocodilo vero si cum ea conferatur esse os, et idem angustum. *Ramir.*

8 *Racemates*] Rancum coaxantes in paludibus Ravennæ. Supra epigr. 55.

9 *Adrianus dulcius, &c.*] In Adria, quæ Romanorum colonia in Piceno. Plin. 3. l. c. 13. c.

11 *Viri, &c.*] Hirci.

12 *Uropygium macra*] ὀψιπύγιον seu *opopygion*, extremitatem vertebræ, the *rump*. *Sacra spina* Isidoro, Sacri ossis acumen κόρυς. Belg. *Stuyt.*

13 *Senemque, &c.*] Macie et squallor: sordid quippe et macilent fuerunt Cynici.

14 *Exstincta*] Villissima scorta admitterebantur extinctis lucernis in balneis, ne possent internosci, quo et se non raro conferebant aucupii gratia.

15 *Inter bustuarius machas*] Animadverto id explicari de mulieribus ad funus deplorandum conductis, quod nequaquam verum esse arbitror: quum potius significari vulgaria et diabolaria scortilla existimem, inter busta atque monumenta pene in propatulo prostantia: de quibus l. 1. epigr. 34. 'Abacundant spurcas et monumenta lupas.' Vide Turneb. l. 13. c. 19. Vide epigr. 35. l. 1. vers. 8.

16 *Cum bruma, &c.*] Cum eo usque tibi extinctas sit naturalis calor, ut vel anni parte calidissima frigeas.

17 *Regulare nec te, &c.*] Nec frigiditatem team grassans pestilenti morbo mensis possit regularare. Sic Seneca ep. 68. 'Jam ætas mea contenta

est suo frigore, vix media regelatur ætate.' et Javen. S. 10. 218. 'Febre calet sola.'

18 *Audes ducentas, &c.*] Maritorum scilicet: hyperbolice.

19 *Cinatribus, &c.*] Qui libidine priuat in te, quæ jam nihil aliud es quam cadaver. *Une charogne.*

20 *Sarrire, &c.*] Te saxeam exercere. epigr. 32. supra.

22 *Philomelus aviam, &c.*] Et ipse senex, quem maritorum supremum extulisti.

24 *Sternatur a Coricle, &c.*] Sandapila tibi conveniet magis quam lectus genialis.

25 *Thalassionem*] Carmen nuptiis solenne apud Romanos, ut Hymenæus apud Græcos. vide epigr. 36. l. 1. vers. 6.

26 *Utorque tedas, &c.*] Magis convenit huic ætati tunc fax ustoris, qui pyram struat et accendat, quam tēda nuptialis ab Hymenæo vel pueris prælata in nuptiis. *Utor* Gr. *κατακαύω*: *ustrina, καύερα καύειν*.

EPIG. XLIV. 1 *Esse negas, &c.*] Rarus cum vellet leporem in convivas partiri, simulavit esse eradum; coquum ergo velut iratus invasit, et loris seu flagellis conscidit. Ludit in voce 'scindere,' quasi diceret, Mavis scindere et lacerare coquum, quam leporem. *Rad.* Vide ep. 12. et 23. supra.

EPIG. XCV. 1 *Dicis, reddis, &c.*] Nævoli cujusdam fastum et arrogantiam increpat, qui semper expectabat dum a Martiale salutaretur, nec ipse prior salutabat unquam. Comparat in multis utrumque, et ostendit nulla in re se Nævolo esse inferiorem; sola molitie et turpitudine fatetur eum priorem esse. *Ramires.* Qui prior salutabat, videbatur se inferiorem fateri salutato.

2 *Corvus dicere, &c.*] Humanas imitari voces edoctus saluator. ep. 74. l. 14.

5 *Pramia, Natorumque, &c.*] Epigr.

91. et 92. l. 2. *Utique*] Titus et Domitianus.

8 *Non expectato, &c.*] Mihi vivo; ut epigr. 1. l. 1.

9 *Tribunum*] Honorarium nempe, ut et equitem, ex munere Cæs. non censu.

10 *Et sedeo qua, &c.*] Et intra 14. gradus sedeo spectator, unde te non equestrem amovent et excitant Occanus et Lectias designatores, qui disponendis ordinibus in theatro præerant: epigr. 86. l. 5. et epigr. 9. l. 6.

11 *Quot mihi, &c.*] Pluribus impetavi a Cæs. jus civitatis, quam tu habes famulos.

14 *Sic prior es, &c.*] Non honore prior es, sed loco, dum inclinaria, *signore* fl.

EPIG. XCVI. 2. 3 *Garris ... tacebis*] Verbis præ te fers esse te. Neque enim sermoni vacabit lingua, turpi ministerio versata; vel tibi morigero obstruatur os; ut ep. 47. l. 2. vers. 4. *Si te prendero, Gargili, tacebis*] Linguam abscondam. Deprehensis enim ea pars auferebatur, qua peccarunt.

Rutgers. l. 6. c. 11.

EPIG. XCIX. 1 *Insci nostro, &c.*] In Cerdonem, quem supra epigr. 16. et 58. insectatus fuerat, quod gladiatorum munus dedisset. Petitque ut impune sibi liceat jocari; cum impune liceat autori jugulare, id est, dare ea munera, ubi homines jugulantur. *Ramires.*

3 *Ars, carmine, &c.*] Supra ep. 16. et 58.

4 *Jugulare tibi*] Munera edere et verso pollice vulgi, quemlibet occidere familiariter.

EPIG. c. 1 *Cursorem aperta tibi, &c.*] Miserat Poëta cursorem cum carminibus perferendum ad Rufum; quo tempore valde pluit. Non aliter ait mittendum fuisse librum illam, quod mala carmina digna erant, quam aqua et spongia deleterentur: ut l. 4. epigr. 10. *'Cursor, &c. servus raxuðpákos.* Supra epigr. 47. vers. 14.

4 *Non aliter mitti, &c.*] Extenuat carmina sua, quasi digna sint litura; sic epigr. 59. l. 9. et epigr. 10. l. 4. et forte epigr. 6. l. 1.

EPIGRAMMATUM LIB. IV.

EPIG. 1. 1 *Alma dies*] Celebrat natalem Domitiani diem, politissimo Epigrammate; et adjungit precationem pro vita et incolumitate Imperatoris. *Ramires.* *Dies*] Natalis Domitiani, qui 9. Kal. Novemb. Suet. cap. 1. Domit. *Luce, &c.*] Jovis natali sacratior. Adulatorie.

2 *Dictæum qua, &c.*] In Idam Crete montem vel ipsa Rhea secessisse, vel filium Jovem clam alendum Curetibus et nymphis tradidisse fingitur, ne a patre Saturno *καὶ ἀπορροή* voraretur: est et Dictæ mons Cræte.

3 *Pythique veni, &c.*] Numerosior quam Nestori suus natalis.

4 *Hoc vultu, &c.*] Feliciter ut nunc, vel etiam felicius.

5 *Hic colat Albano*] Mirifice confusum ac turbatum quicquid hic interpretes. De arvo, de cultu Domitiani dei, de corona aurea, quam ipse gestabat, de civica, *ὀδὸν πρὸς Αἰδωνον*, Domitianus duos agones instituit, Capitolinum Jovi, Albanum Minervæ: in illo coronæ aureæ frondem quernam, in hoc oleaginam referentes dabantur victoribus. Suetonius c. 4.

Hoc dicit ergo: Sæpe celebret agone-
nem Albanum; sæpe Capitolinum.
'Hic, multus colat Tritonida in auro
Albano;' id est, sæpe honorem habeat
Palladi, distributis aureis coronis in
victores agonis Albaui. 'Plurima
quercus eat per manus tantas,' id est,
ille magna manu sæpe tribuat quer-
cum Capitolinam illius agonis victo-
ribus. Vide Diatriben ad Statii Sil-
vas c. 42. *Gromov. Hic colat Albano,*
&c.] Domitianus diu celebret annua
Minervæ (quam superstitiose colnit)
quinquatria, quæ ipse instituit in ar-
vo Albano: vide Sueton. Domit. c.
4. *Cultus in]* Redimitus auro, vel et
ipse Dens ac Dominus, sic enim se
coli voluit. Alii leg. *multus*, id est,
frequens, totus: recte. *Auro quercus*
eat] Sunt qui arvo malint: ego reti-
nerim auro, retulerintque ad auream
coronam, qua redimitus Domit. certa-
minibus Poëtarum et Oratorum, æc-
niscisque ludis præsidebat, atque Vic-
tores ornavit coronis quernis: Epigr.
54. infra, et Epigr. 82. l. 8. et Juvenal.
6. 386. Notum etiam quernam coro-
nam civicam esse, quam per adulationem
primum concesserunt Augusto, quod
cives universos servasset. Est in num-
mis ejus cum inscriptione intra coro-
nam ipsam, OB CIVES SERVA-
TOS, quam pro foribus positam fuisse
Augusto docet Dion, et Ovid. 2.
Metamorph. 'Postibus Augustis
eadem fidissima custos Ante fores
stabis mediamque tuebere quercum.'
Quod Tiberius recusavit, teste Tran-
quillo, c. 26. Hæc modestia usi non
sunt pessimi alii Cæsares; in quo-
rum nummis, ut in Augusti, cernitur
hæc querna corona. *Ramires.*

6 *Manus tantas, &c.]* Cæs. Domi-
tiani: cujus manus epigr. 8. infra
vocat, 'ingentem.'

7 *Hic colat ingenti, &c.]* Domit. ce-
lebret ludos seculares, (vide Sueton.
cap. 4. Domitian. et Censorinum de
Die Natali) qui centesimo quoquo
anno celebrabantur. Et, quia lustrum

et 'sæcularis annus concurrebant,
Poëta vocat 'ingens lustrum:' quam-
quam quintus quoque annus per se
'magnus' sit appellatus, et 'longum'
appellat 'lustrum,' quod proprium
est quinque annorum: respicit item
censuram, quam assumpsit sibi Do-
mitianus. Sueton. cap. 8. Censoris
autem erat condere lustrum.

8 *Quæ Romuleus, &c.]* Sacra quæ
fiebant ad aram Ditis in Campo Mar-
tio, indis ipsis secularibus. Val. Mart.
l. 2. cap. 4. Vide Ang. Politiani Mis-
cellan. c. 58. Vide Epig. 63. l. 10.
vers. 3. Vel dicit Poëta, 'sacra Te-
rentus habet,' quia ante ludos Teren-
ti sacrificabant; vide lib. 10. Epi-
grammatum 43. De hac voce 'Te-
rentus' (non *Tarentus*) multa Rutgers-
ius l. iv. Var. 10.

9 *Sed debita terria]* Sub hujus im-
perio, qui non pauca struxit templa,
multa refecit.

10 *Pro tanto quæ, &c.]* Nullæ pre-
ces iniquæ, nullæ non probandæ, quæ
pro Deo et Domino nostro Domitiano
suscipiuntur.

EPIG. 11. *De Horatio]* Lepida nar-
ratiuncula de Horatio quodam, publi-
cos ludos nigris lacernis spectante,
quum Imperator et populus omnis
cum candidis vestibus assideret; nam,
subito decidente nive, nigræ illæ la-
cernæ albæ factæ sunt. *Ram.*

2 *Nigris lacernis]* In togis enim
spectabant, non in lacernis, nisi plu-
viali tempore, et tum togis lacernas,
penulas, aliasque vestes crassas, vel
pluviam vel frigoris arcendi causa,
superinducebant. *Munus, &c.]* Forte
naumachias, quas inter maximos im-
bres, exhibuit Domitianus, cap. 4.
Suet. Verum quidem est 'munus'
accipi pro omni genere spectaculo-
rum; sæpiusculæ autem pro munere
gladiatorio; cujus editor, 'munera-
rius' dicitur. Hic tamen naumachias
intelligit.

3 *Minor ordo]* Equestris. *Maxi-
musque]* Senatorius.

4 *Sancto cum duce*] Quia summo magistratu; quia pro Deo se haberi voluit; quia æquus (ut Poëtæ placet) princeps. *Candidus sederet*] Albati sedebant omnes et togati in ludis: Epigram. 137. lib. 14.

6 *Albis spectat, &c.*] Dubio procul inique tulerunt Dii, pulla assediisse ludis a Dom. editis Horatium, atque adeo subita nive perpluisse hominem, ut albatu cæteris assimilaretur.

EPIC. III. 1 *Tacitarum*] De hisdem nivibus est hoc Epigramma; ubi laudat Domitiani constantiam; qui, decedente nive, immoto vultu ludos spectaret: et ultimo dicit se suspicari, a filio Cæsaria, mortuo jam et consecrato, nives demissas fuisse ludi causa. *Ramires. Tacitarum*] Quæ nullo strepitu ingruunt, ut grando et imber. *Vellus æquarum*] Nivem Græci vocant *ἐπίπτερ* *ῥέπ*. Arnob. 2. 11. 'plumeas crustulas, et nives plumeas.' 'Qui dat nivem sicut lanam:' Psaltes. 'Vellus' dicit, quia nix cadens similis lanæ.

3 *Indulget tamen, &c.*] Domit. tamen, ut plene operaretur, necludos hocce in Jovis forte honorem institutos impediret, sustinuit sub nigente Jove, id est, aëre, permanere. Sic Sueton. Dom. cap. 4.

4 *Concretas aquas*] Nives. Periphrasis Philosophica.

5 *Sidus Hyperborei, &c.*] Qui vel a puero (namque pene puer contra Catos, et postea Sarmatas ac Dacos depugnaverat. Sueton. cap. 2. Domit.) didicerat tolerare, immo patientia fatigare frigus sub gelido Septentrione. *Hyperborei*] Septentrionalis. *Boëtæ*] Sideris, quod Ursam majorem insequi videtur, qui et Aretophyl. e 20. stellis.

6 *Helicæ*] Frigus, imbres, nives Boreales, qua sita est Helice ursæ major, e 27. stellis. *Dissimulare comæ*] Præ se ferre non commoveri.

7 *Siccis aquis, &c.*] Nive, ex aquis concreta.

8 *Suspicio has, &c.*] Adulatorie innuit nives has immissas a puero Domitiani, quem tulerat ex Domitia Augusta, nuper extincto et in Deorum album relato.

EPIC. IV. *In Bassam*] Bassæ ejusdem graveolentiam describit, inductione et contentione rerum gravissimum odorem exspirantium.

1 *Quod sicca, &c.*] Vide hujusmodi hyperbolicas collationes, Ep. 93. lib. 6. Anthol. lib. 2. cap. 14.

2 *Crudarum, &c.*] Tetrum vaporem et mephitim ex sulphureis aquis exhalantium: quasi non bene a solis radiis concoctarum: Epigr. 13. l. 1. vers. 2. 'Crudarum' autem dixit, propterea quod illæ nebulæ mane excitantur, antequam Solis radiis veluti decoquantur aquæ, et matutino tempore sint veluti crudæ, id est, non coctæ solis ardore: nam calor meridiei discutit nebulas illas, et etiam earum graveolentiam. *Ramires. Albulærum*] Ad planitiem Tiburi subjectam scaturiunt aquæ gelidæ, quæ a colore lacteo, quem a venis habent sulphureis, Albulæ dicuntur, ut lib. 1. Epigr. 13. dictum: 'Canaque sulphureis Albulæ fumant aquæ.'

3 *Piscinæ, &c.*] E balnei piscina, quæ aquæ fetentis est, et quasi marinæ. Augustin. princip. Dialect. cap. 6. *Piscinæ vetus, &c.*] Vel per Hypallagen, pro: quod redolet aura piscinæ marinæ veteris: nam aqua marina, si corrumpatur, quod crassior sit cæteris aquis, pejus olet. *Ramires.*

4 *Quod pressa piger*] Quando diu in coitu immoratur, ut et lib. 3. Epigramm. 93. dixit: 'Et illud oleas quod viri capellarum.' *Idem.*

5 *Lassi*] Longa militia et provecta ætate. Junius legit *Lazi*, qui Scythiæ pop. *Bardiæci* os] Militiæ barbari, cui gravis animæ odor. Bardici autem Illyrici populi, quorum opera ad crudelia sua ministeria usus est Marius. Plutarch. Mar. Gravis au-

tem illi odor ab excubiis castrensibus. *Lasii Bardaicus quod evocati*] Sic legendum censet Salmasius: nam *Bardaicus* a *Bardæus*, ut 'archaicus' ab *ἀρχαῖος*, &c. *Bardæi* populi sunt Illyrici, a quibus isti Bardaici cuculli. Horum Glossæ mentionem habent: *Bardæi, Ἰλλυριοὶ δοῦλοι, οἱ δὲ ἀγωνιστάμενοι ἐπὶ τῆς Ἰταλίας κατὰ Κίονος καὶ Μαρίου σπαρταροῦντες*, &c. Ptolemæo dicuntur *Ὀδυρδαῖοι*. Verum, cum inter res male olentes Bardaeum militis Martialis ponat, incertum, utrum de calceis intelligat, an de cucullo? verum cucullos etiam pedum invenio appellatos, qui cucullopeditones, et pedocuculli dicebantur. Horum habetur mentio in Notis Tironis et Senecæ. Sic Græcis *πῶλος* et pedum et capitis dicitur: et apud Hesiodum *πῶλοι* etiam sunt pedules. Similiter Latinis 'cudo' utrumque significabat, et galerum vel pileum, et pedule: nam 'cudo' est *πῶλος*, a *cudendo*: 'cudere' autem est ferire et tundere. Hinc, quod tundendo et feriendo ex pilis coactis et conciliatis quasi cuderentur, dicti cudones. 'Udones' tamen pro cudonibus de pedulibus dixere: sed udo et cudo idem. *Sulmasius*. Turneb. lib. 25. cap. 24. *Evocati*] Veterani et emeriti militis, qui, expletis stipendiis, gratia tamen vel mercede evocabatur ad militiam.

6 *Bis murice*, &c.] 'Vestes murice olidas' dixerat Epig. 50. lib. 1. a lotio fortasse quo temperabatur purpura, quod innuere videtur Plinius lib. 9. cap. 34. et hoc nomine Philonim purpureis delectatam vestibus arguit l. 9. Epigr. 69. vitii non abasimilis illius, quod Bætico objicit Epigr. 76. lib. 3. Vide et Turneb. *Advers.* lib. ix. cap. 5.

7 *Jejunia sabbatariorum Mæstorum*, &c.] Judæi sabbata religiosissime colebant, et dies septimanæ a sabbato numerabant. 'Festentes' eos appel-

lat Am. Marcellinus lib. 2. ob jejunia, quæ quidem religiosius observabant; jejuniis autem non raro fœtet anima, ut et quibus cura et sollicitudine avocatur stomachi calor, quo minus coquantur cibus.

9 *Moriens lucerna*] Dum extinguatur aut moritur. *The suff.* *Leda*] *Al. teda*: quod non probo: retineo *Leda*, id est, meretricis, ut lib. 3. Epigr. 81. Prostabant autem meretrices ad lucernas. Horat. Sat. 7. lib. 2. Juvenal. Sat. 6. vers. 132.

10 *Ceromata facie*, &c.] Unguenta ex luto et oleo, quo luctantes ungebantur; Epigr. 57. lib. 3. vers. 25. seu amarca olei Sabini, quæ male olebant.

11 *Vulpis fuga*] Per Metonym. Pro lotio a vulpe fugiente in caues urgentes fuso. *Cubile*] Quod et male olet.

12 *Mallet, quam quod*, &c.] Colimus legit, *Mallet*, sed minus recte. *Quam quod olet*, &c.] Illa omnia a corruptione, tu ab interno nec nominando vitio graveolentiam hanc contraxisti. Et non tantum dicit, gravius illum olere, his omnibus quæ enumeravit: sed quod ea ipsa mallet olere, quam quod olet.

EPIC. v. 1 *Vir bonus et pauper*, &c.] Brevis satyra est hoc Epigramma, quo lepido figmento carpit Romanorum mores: fingit enim Fabianum pauperem, bonum et simplicem virum, Romam petere; ubi non erat locus hujusmodi moribus, prædicitque ei fore, ut nunquam dives sit futurus. *Ram.* Vide Ep. 38. l. 2.

3 *Qui nec leno*] Qui nec prostituere servos servasque ad questum potes, &c. *Comissator haberi*] Gulo inmodicus et popino.

4 *Nec pavidus*, &c.] Nec fungi officio præconum, qui fere scurræ.

5 *Arrigere ad ætulas*] Quæ 'optima summi Nunc via processus,' &c. Juvenal. Satyr. 1. vers. 30. 'Algentes'

dixit, quod jam pene extincto naturae calore algeant anus: ut supra de Vestustina lib. 3. Epigr. 92. 'Regelare nec te pestilentia possit.'

7 *Vendere nec unum, &c.*] Principis benevolentiam spem pretio vendere, quod faciant aulici commendationis officia eementiti. Vide Lamprid. in Vita Heliogabilli de Zotico et in Vita Alex. Severi de Thurini Voconii supplicio. Tum etiam, res inanes, mendacia, gerras, logos, nugae tractare et narrare, est 'fumos vendere.'

8 *Plaudere*] Citharædi omnes, quum placebant, plausus excipiebantur. Censo, *Glephyre*] Choranis, nec Citharæde, qui tam in pretio; Epigr. 4. lib. 3.

9 *Unde miser vives*] His artibus honestia, quibus in urbe locus nullus, hic non vives: nisi casu vivere potes; ut dixit supra de Sexto: 'Si bonus es, casu vivere, Sexte, potes.' *Homo fidus, &c.*] Ex persona Fabiani, dicentis, Homo fidus sum, certus amicus, amabo ab omnibus.

10 *Hec nihil est*] Poëta respondet. Nuncquam, &c.] Ex honestis artibus nunquam attinges census Glaph. citharædi: Epigr. 4. lib. 3. Philomelum ergo possit pro citharædo ditissimo: de quo supra lib. 3. Epigr. 31. 'Plus habuit Didymus, plus Philomelus habet.'

Epico. VI. *In Malisium*] Malisium, vel, ut alii volunt, Massilianum, qui simulabat pudicitiam et castitatem, quum improbus omnino esset, carpit, et comparat cum quodam Elegiarum recitatore improbiusimo. *Remires.*

3 *Tenere, &c.*] Non perfrictus, sed qualis tenerus est metis, integræ, castæ, pudicus.

4 *Quam qui compositis*] Quam necesse quis recitaret elegiarum. Sunt qui hic perstringi patant Arginum, Stellæ puerum: de quo Epigr. 14. lib. 7. sed non verisimile. *Metro Tibullum*] Elegiaco: vel pæro Iambico, quo Tibullus Priapeia quædam scripsit.

5 *In Stella recitat, &c.*] Hoc intelligi volunt de Stellæ puero quodam formoso, qui domini versus recitare et assidue cantillare solebat. Sed ego existimo Poëtam, aliquem notum improbitatis, hic perstringere. Recitari in alienis ædibus conductis vel commodatis solitum est. 'Masulonna commodat ædes:' Juv. Sat. 7. Nec mædes alienas mutuabantur solum, verum et auditorium extruebant et instruebant, conductis subælliis. *Javensal. ibid. Herald.*

Epico. VIII. *Ad Euphemum*] Petit ab Euphemo exstructore mensam Domitiani, ut sua carmina legi jubeat Imperatori, commodissimo tempore, id est, hora cænam, quum jam coeperit incallescere mero: quod ut faciat, præmittit horarum ante cenam totius diei distributionem. *Remires.*

1 *Prima*] Prima quum illucoscentem excipit diem artificialem; et secunda, qua portabatur molestum illud Avæ, de quo in multis sup. Epigrammatis dictum, et sæpius dicendum. De antiquorum horis vide Raderum in hoc Epigramma. *Salutantes*] Clientes salutantes patrones. Juv. Sat. 1. vera. 127. *Hora*] Inæqualis, planetaria.

3 *Exerceat, &c.*] Tertia agantur causas.

3 *Varies labores*] Sæpius quique occupationes.

4 *Sexta quis lœtis, &c.*] Interjungunt qui lassus sunt sexta, opus resumpturi septima finiendum. Quiescent ergo a labore usurpabant non omnes hora sexta; sed tantum lassus, qui velut interjungebant usque ad septimam; a septima in octavam hi lavabantur: quamvis in hoc Epigrammate nulla lotionis mentio. Ab octava in nonam palæstritis ac exercebant, quorum exercitationi adorant frequentes spectatores usque ad nonam, qua monebantur cunctum ire. *Remires.*

5 *Nitidis, &c.*] Exercitationibus et

balneis: quorum, æstate, octava; hyeme, nona erat hora: Plin. l. 3. c. 1.

6 *Extractos, &c.*] Lectos sternere, et toros compositos disturbare lis insidendo, id est, cœnare: nona quidem, æstate: hyeme, decima. Alii, *excelesos*.

7 *Hora libellorum, &c.*] Saturis et mero jam incalescentibus lectitare inter pocula usitatum. Petit itaque Poëta ab Euphemo menam Domitiani modiperatore vel extractore, ut oportunæ hoc tempore sua carmina Imperatori offerat.

8 *Temperat*] Veluti modiperator et astructor inferas, quando et quoties tibi visum. *Ambrosias, &c.*] Deum insinuat Domitianum, adulatorie, vinum illi et dapes Deorum attribuens.

10 *Ingentique, &c.*] Cæsarea, divina, et *ἀρίτερα*: τὴν 'parca,' id est, modica: et Domitianum palpat, quasi parce biberet.

11 *Tunc admitte jocos*] Hæc hora est et tempus legendi jocosorum carminum. Epigram. 19. lib. 10. vers. 19. *Gressu timet, &c.*] Veretur jocosa mea florida et conviviis apta Musa libere aggredi divinum Imperatorem, rebus seriis et gravibus occupatum matutino tempore, et ante cœnam. Alii leg. *gressum metire licebit*. Alii *licenter*: alii denique *gressu metire licenti*.

EPIC. IX. *In Fabullam*] Fabulla quædam Sotæ medici filia, deserto marito, qui, cum eam pater conjunxerat, sequebatur Clytum quendam mœchum, quem perditæ amabat, et luxuriose cum eo vivebat. Utiturque joco in ambiguo, in adverbio *ἀόρως*, quod significat *prodigaliter*.

1 *Sotæ filia, &c.*] Pater tuus ex re mæctus est nomen Sotam, ut qui alios ad salutem arte sua restituerit. Vide quam tu degeneres a patre, quæ deserto marito mœchum sequuta *ἀόρως* *ἔγως*, et salute tua neglecta te is perditum. Quid ait *ἄορως* docet Arist.

4. Ethic. Nicomed. cap. 1. Itaque *ἔγως ἀόρως*, est: Geris te, non ut filia Sotæ: at proprie, geris te, ut prodiga et luxuriosa. Patrem autem Clinicem nominavit, id est, medicum, ut supra dictum lib. 1. Epigr. 13. *Ramires*.

EPIC. X. *Ad Faustinum*] Recens compositum opus Faustino familiari suo mittit; quod velat inelaboratum, non stilo emendandum, sed spongia delendum totum ait, si corrigendum sit. *Rad.*

1 *Neque adhuc rasa*] Nondum pumice levigatus: lib. 1. Epigramm. 67. vers. 10.

4 *Nugas, &c.*] Carmina hæc mea: modeste.

5 *Punica*] Quoniam ex Africa præstantiores spongiæ mittebantur. Plin. lib. 9. cap. 45.

8 *Una litura potest*] Emendationi libri mei melius consules, cuncta simul delendo, quam singula corrigendo. Primas autem meditationes membranis, codicillis, ac pugillaribus Veteres inscribebant, quas correctas in chartas transcribebant, vel improbatas spongia delebant: unde jocose Augustus respondit, tragiædram suam Ajacem 'in spongiam incubuisse.' Sueton. cap. 85. August. *ἡρόγγος, ἀκροτομή πλεονόμους γραφίδος*.

EPIC. XI. 1 *Dum nimium veno, &c.*] L. Antonius Saturninus Domitiani sævitia et verborum injuria (ut scribit Aurelius Victor) accensus, bellum civile in Germania superiori cui præsidebat movit, captus postea fuit et interfectus. Arguit ipsum Poëta ab utrisque nominis omine id molitum fuisse; utrumque vero mali omnis et lethale exitisse.

2 *Saturninum te miser, &c.*] Antonius esse vis, non Saturninus: orbis totius imperium affectas: pudet esse præsidem tantum Germaniæ; quasi dicat, Saturninum voluisse Antonium esse, Antonium noluisse Saturninum: cum tamen idem fuerit Antonius Sa-

turninus. Saturninus autem Tribunus plebis tantum fuerat; Antonius autem Triumvir, totumque orbem cum Augusto et Lepido diviserat. De seditionibus Saturnini, vide Florum l. 3. c. 16. *Rad.*

3 *Parrhasia novisli, &c.*] In Germania, quæ Septentrionem spectat, ubi Calisto Lycaonia filia a Parrhasia, urbe Arcadiæ, in ursæ majoris alidus versa fulget.

4 *Qui*] Antonius triumvir. *Pharis, &c.*] Cleopatrarum, reginæ Egypti, cuius Pharos insula.

5 *Excideratne adeo, &c.*] An non meministi quam malo omine tibi foret imitandas Antonius, qui ad Actium Epiri promontorium ab Augusto navali prælio devictus cum Cleopatra fugit in Egyptum, ubi se interfecit?

6 *Ira freti*] Per Metonym. quia iratum ferebat Cæsarem.

7 *An tibi promissit, &c.*] An tu Germaniæ viribus fretus sperasti victoriam, quam ille non assecutus est Egypti copiis nixus? *Rhenus*] Mallem, inquit Raderus, pro Rheno posuisset Danubium, ad quem prælium est factum, ut Sueton. testatur: sed, quia Rhenus est in Germania, flumen pro flumine posuit.

8 *Arctois aquis*] Fluminibus Germaniæ.

9 *Ille, &c.*] *Emphatica.* Ille triumpho tibi præiudi collatus videri posset Imperator, victus tamen. De Gressio moliente quiddam altius quam ipsum decuit, idque ἀλόγως ἀστρολόγως freto, vide ep. Pallada Anthol. l. 2. c. 48.

EPIG. XII. 2 Negare nihil] Omni impeditiæ generi exponi.

EPIG. XIII. Ad Rufum de nuptiis Pudentis, et Claudie Peregrinæ] Felix connubium precatur Pudenti et Claudie. Scribend. *Peregrina*: est enim proprium istius mulieris nomen. *Rufus*.

1 *Moe, &c.*] Amice, infra Epigr. 29. et lib. 7. Ep. 96. et lib. 6. Ep. 58. &c.

2 *Macte esto, &c.*] Auctus esto novorum honorum nuptialium cumulo. Verbum ergo sacrorum est, κατ' εὐφημῶν dictum, quasi magis auctum. Quoties enim tus aut vinum super victimam fundebatur, dicebant, 'Mactus est taurus vino vel thure,' hoc est: Cumulata est hostia et magis aucta. Inde ad eos, qui virtute vel honoribus antecessunt, transfertur. *Rad. Hymenææ, tuis*] Nuptiarum præses. 'Αὐτὸ τοῦ θεοῦ πᾶσι θεῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ γυναικί. Vel a membranula illa, quæ Virginibus in primo Veneris aditu rumpitur. Alii ad historiam de Hymenæo quodam Argivo referunt, et ab ejus (quod virginibus Atticis a Pelasgis raptis præstiterat) subsidio, institutum ferunt hymnū; qui Hymenæus dicitur, qualis Romanis Thalassio. *Farnab.*

3 *Tam bene rara, &c.*] Quam suaviter misc. cin. nardo, &c. tam feliciter jungitur Claudia Pudenti.

4 *Massica Theosis, &c.*] Quam dulciter in mulso conficiendo miscetur Massicum seu Falernum melle Attico. Heraldus vult, non mulsum inde fieri, sed Falernum, seu vinum fortius et asperius, melle tantum temperari: idque docet ex Virgil. 4. Georgic. 'Dulcia mella premes, nec tantum dulcia, quantum Et liquida et durum Bacchi domitura saporem.' *Theosis*] Atticis. Theseus autem Atheniensium rex.

5 *Nec melius, &c.*] De ulmi et vitis amicitia, præter Poëtæ qui passim vites ulmis maritant, Plinius libro 16. cap. 18.

6 *Lotos aquas*] Arbor, de quo Hom. Odys. 9. et ibidem Enstath. ex Herodoto. Ut non immerito, socios Ulyssis, gustata loto, noluisse redire in patriam scribat. Nata etiam inde parœmia, 'Lotum gustavit.' *Lilora*,

&c.] Litora myrtetis gratissimæ: idonea etiam ad connubia: nuptiis enim præest Venus, et myrtus sacra Veneri.

8 *Tamque, &c.*] 'Sique voles apte nubere, nube pari.'

9 *Diligat, &c.*] Vide Ansonii Ep. 18.

EPIC. XIV. *Ad Sillum*] Mittit sua carmina ad Sillum Italicum, celeberrimum Punici secundi belli scriptorem, qui Consul Romæ, in Asia proconsul fuit: petitque ab eo, laudato prius, ut deponat severitatem ad legendos lascivos libellos: suadere ad id Saturnaliorum dies. *Ramires.*

1 *Siti*] Poëta, de quo vide Plin. Jun. Epist. 7. lib. 2. et Nostrum Epigr. 64. lib. 6. et Epigr. 62. lib. 7. et 51. lib. 11. *Castalidum, &c.*] Musarum frequentantium fontem in radicibus Parnassi, in quem Castalia virgo, Apollinem fugiens, versa est.

2 *Qui perjuria, &c.*] Qui forti et sonoro epico carmine scribis bellum Punicum secundum. Quod opus extat. Pœni autem semper fœdifragi, crudelis Hannibal.

4 *Levenque Pœnos*] Incertæ fidei: unde in proverbium abiit, 'Punica fides.'

5 *Cedere cogis*] Graphice depingit eos coactos cedere: sic Horat. lib. 1. ult. Sat. 'Turgidus Alpinus jugulatum Memnona.' Id est, dum Memnona fingit jugulatum. *Africanis*] Scipioni utrique: quorum alteri debellata, alteri deleta Carthagine, cognomen inditum Africani.

6 *Pavum seposita*] Rogat, ut Saturnalibus legat sua Carmina, deposito studio aciore. *Rad.*

7 *Vagus alea December*] Propter licentiam ludorum et libertatem in Saturnalibus. 'Blandam' vocat, quod homines blande allicit.

8 *Incertis, &c.*] Pyrgis seu turriculis ligneis corneisve intus gradatim asperis, e quibus excutiebant aleas,

ne frans fieret fortunæ aleas componendo, *by coggng the dice.* Ideo additum epitheton 'Incertis.' Epigr. 16. lib. 14.

9 *Nequiore tale*] Mera manu jacto, absque fritillo: vel 'nequiore,' quod talis lusum est pro femina: vide Junii Animadvers. lib. 2. cap. 4. Vel quia talorum ratio ad libidinis pruriginem aliquid faciat, ut docet idem Junius libro 4. Animadvers. cap. 19.

10 *Otia*] Saturnalia sc. quibus legas meas nugas.

11 *Torva fronte*] Censorio supercilio, tristi fronte.

12 *Madidos*] Tinotos salibus. *Jocis libellos*] Meis Carminibus jocosis.

13 *Sic forsan tener, &c.*] Virgilio non potuit, quem multo ætate præcesserat. Verum hoc fingit Martialis, tum ut se Catullo, tum ut Virgilio Siliam conferret, qui Maronem diligenter imitatus est, et natalem ejus aramque religiosissime coluit. Epigramm. 51. lib. 11. Plin. lib. 8. Epist. 7. Lege itaque *amans et Catullus*, hæc mente: Sic forte etiam Catullus, si vixisset comæus Virgilio, ut tibi ego, ausus fuisset mittere suos hendecasyllab. &c. 'Tenerum' appellat propter mollissimos versus. Notissimus est Catulli passer: de quo jam supra dictum, lib. 1. Epigr. 8.

EPIC. XV. 1 *Nocte rogant*] Al. *Lace.* Stolidum irridet Cæcilianum, quinque mille petentem, cui mille sint negati. Miratur Gruterus, quare hic nocte substituerint alii, quum alterum habitet in Mss. omnibus.

2 *Non habeo, &c.*] Negavi me habere, non quod non haberem, sed ne tibi credits perderem. Quod si tu vel tam stupidus fueris vel esse te simulaveris ut hoc non sentias: ego tamen non ita stultus qui tibi credam vana 5000. H. 8. pendentia, cui negavi 1000. H. 8.

EPIC. XVI. *In Gallum*] Criminacionem continet hoc Epigramma in

Gallum quendam, quod rem cum noverca vivo patre habuisset, et eandem mortuo patre retineret: desumit conjecturam ab eo, quod, contra consuetudinem omnium privignorum, novercam domi retineret. *Ramires*.

1 *Privignum, &c.*] Suspicio et rumor erat tibi, patre vivo, plus officii seu commercii fuisse cum noverca, quam quod privignum deceret.

3 *Non tamen, &c.*] Vide Ep. 75. l. 1.

4 *Nusquam, &c.*] Mortuus est: ultra morem tamen novercam domi tum retines.

6 *Te defendat, &c.*] Per adulatorem Ciceroni æquiparat in causis dicendis Regulam: de quo sæpe supra.

7 *Nam quæ, &c.*] Rara privignula cum novercis concordia: cum itaque elato patre novercam feras, certe propior illi eras quam privignus.

EPIG. XVII. 3 *Malus es, &c.*] Malo animo et dolo facis hoc, ut, me rivali excleso, solus fruaris Lycisca.

EPIG. XVIII. *De puero stillicidio jugulato*] Describit miserandum puericam, qui decidente stiria jugulatus est.

1 *Phix porta*] Capena, Ep. 47. l. 2. vers. 1. *Vipsanis*] De Vipsana porticu, centum columnis suspensa, dictum est ad Epigr. 19. lib. 3. Etiam ejus porticus meminit Plutarch. in Galba: Τοῦ δ' Ἀλλυπίου τῆς γῆς καλουμένης τριωνίδος βασιλεία στρατοῦ διέσωτος. Porticus hæc a M. Vipsanio Agrippa constructa. Ep. 109. libro 1. vers. 2. et Ep. 14. lib. 2. vers. 9.

3 *Lubricus lapis*] Lapis stratus, pavimentum, area.

4 *Prægravis unda gelu*] Stiris periphrasis.

5 *Campe, &c.*] Camque occidisset miserum puerum.

6 *Tubuit in calido vulnere mucro te-*

ner] Soluta est calore vulneris stiria, cujus acies, non secus atque ferri, puerum jugularat.

8 *Si jugulatis aquæ*] Si quæ natura molles sunt aquæ, etiam jugulent. Antholog. lib. 1. cap. Els Δυσπαιδας, et 3. Antholog. Flacci de Thrace puero, Epigr. habes huic geminum.

EPIG. XIX. Mittit ad amicum endromidem, quam describit a nomine, loco, et effectis, id est, usu. Et de ea lib. 14. Epigramm. 126.

1 *Hanc tibi, &c.*] Vestem hanc crassam, hirsutam, et villosam, textam a fœmina Sequanica, *Burgundica. Texticis*] Lanificium apud Veteres, fœminarum fuisse, notissimum est. Alumnæ vocat eam vestem, elegantem metaphora; quod, quemadmodum alumnæ a nutricibus alerentur et educerentur, sic et pannus a textrice agebatur et educabatur. *Ram*.

2 *Quæ Lacedæmonium, &c.*] A Græcis nomen ejus fluxit una cum usu, qui, calefactis cursu, palestra, sphæra, erat, ne refrigerent; quamvis a Gallis (qui tum Romanis barbari) copiose Romam mittantur hæ vestes.

3 *Sordida*] Inelegans, uncta, crassa, pinguis.

4 *Peregrinam, &c.*] Gallicam, ut modo 2. *Endromida*] Ex ἐν et δρόμος videtur deducta, ratione modo dicta in vers. 2. quod eo genere vestis, ἐν δρόμῳ, id est, in cursu et palestra uterentur.

5 *Seu luctum, &c.*] Seu luctam et palæstram exerceas. Vide Epigr. 57. lib. 3. vers. 4. Incipit narrare endromidis utilitates: prima, ut post luctam ea tegi possit, ne aëris frigiditate post sudorem lædatur. Tum ut post pilæ ludum idem possit præstare. Corona ergo est unguentum ex oleo, cera, et pulvere. *Lentum*] Molle aut viscosum. *Teris*] Luctando atteris affricatum corpori. *Rad. Tepidumve*] Quod ludentes eo in calorem solvat: vel quod ipsa pila frequenti agita-

tione tepescat, caventibus qui ludebant ne manu excideret: et sic pila ludentium et sudantium manu tepescata. Epigr. 84. lib. 12. An forte quod hac ludebant in sphaeristerio calido: ut vitrea illa in thermis? Pila apud Græcos et Romanos quatuor genera. 1. Trigonalis, parva, quam tres lusores figura trigonem exprimente distincti sibi invicem reddebant. 2. Harpastum, parva item pila e corio facta, quam solo percussam, et *the rebound*, raptam revocabant, unde nomen ab ἀπὸρῆ. 3. Follis, magna pila, ex aluta confecta; si major, brachiis; si minor, pugnis impelli solita. 4. Paganica, qua in pagis ludebatur. Epigr. 81. lib. 7. et Epigr. 45. lib. 14. De pilarum lusu videndus Mercurialis in Arte Gymnastica, et Faber l. 1. c. 6. Agonistic.

6 *Pulverulenta*] Dum ad terram decidit et saltu assurgit: modo 1. *Rapis*] Hoc ad nomen harpasti, et legem ludi, ut modo 2.

7 *Plumea seu laxi*] Levia: vento enim distendebatur follis. *Laxi*] Magni, lati. Paganica quidem pluma farciebatur. De folle non constat. *Partiris, &c.*] Advertis et metiris motum et cursum follis plumel et levissimi, ita ut scias quantum spatii missus follis decursurus sit. Acuta antithesis, 'pondera plumea,' id est, levissima: ponunturque 'pondera' pro motibus ipsius follis; id nosti probe ubi follis cadat.

8 *Atham*] Puerum levem et cursu velocem. Vide Plin. lib. 7. cap. 20. et Alex. Neap. lib. 2. cap. 21. Nomen fictum a Poëta; Atta enim est qui terram leviter attingit. Festus.

9 *Ne modicos*] En usum Endromidis; defendit frigora et pluvias a corpore.

10 *Iris aqua*] Pluvia, cujus Iris nuncia.

11 *Ridebis ventos, &c.*] Ut supra Epigramm. 3. vers. 1.

12 *Tyria*] E Tyro, vel purpura Tyria tincta: ut Epigr. 16. lib. 2. vers. 3. *Sindone, &c.*] Amictu ex subtilissimo linteo. טירין.

EPIC. XX. 1 *Carellia*] Duo in duabus fœminis contraria vitia reprehendit; alterum Carellia, quæ, cum esset puppa, id est, adolescentula et tenera, se vetulam dicebat: alterum Gellia, quæ, cum reapse esset anus, se vocabat puppam, et teneram fingebat gestu et voce. *Ramiresius*. *Puppa*] Puella. Pupus, pupulus, et pupillus, puerilia et blandæ appellationis nomina. *Rutgers*.

4 *Altera ridicula est*] Gellia, quæ, anicula capularis, vocem et gestus effingit puellæ. *Altera putidula*] Carellia, quæ puella, gravitatem affectans anilem, se fastidio exponit.

EPIC. XXI. Coniudam Selli taxat impietatem, qui cum Diagora negabat ullos esse Deos; et magis impiam adducebat impiæ sententiæ rationem, quod, dum negaret Deos, se divitem factum esse videret.

1 *Inane cælum*] Diis vacuum, vel rem inanem.

2 *Probatque; quod se Factum*] Quod feliciter sibi ἀδελφὴ res cedere videat. Vide Senec. lib. 'Quare bonis viris mala accidant,' &c. et Ciceron. 3. de Nat. Deor. de Harpalo et Dionysio.

3 *Beatum*] Divitem.

EPIC. XXII. Describit luctam quandam Veneream, quam habuit cum Cleopatra uxore In balneis post primos congressus.

1 *Primos passa toros, &c.*] Devirginata, et subirata mihi marito ceu corruptori, fugit in aquas. *Et adhuc placanda*] Sic enim natura comparatum est, ut, quæ nuper mulieres factæ sunt, pudicitia causa subiratas se ostendant corruptoribus, quamvis maritis, a quibus mutuis blanditiis placari solent. *Ramires*.

5 *Numerantur lilia, &c.*] Translucent adeo ut numerari possint: flores

autem per dies aliquot in vitris voluptatis causa servabantur.

6 *Gemma, &c.*] Vitrum pellucidum referens crystallum gemmasve, Epigramm. 68. lib. 8. et lib. 14. Epigr. 110.

7 *Laetentis, &c.*] Ab fila reluctantē, quod subrata: vel quod facillē savitia negaret, 'Quae poscente magis gaudeat eripi.' Horat. Ode 12. lib. 2.

8 *Perspicuus plus, &c.*] Ne plene me illi conciliarem, progressus ad cetera quis nescit, perspicuitas vel humilitas aquarum fuit impedimento. *Plus ceteris*] Scilicet, ne ultimam amoris lineam pertingerem, neve oscula quinta parte Veneris nectaris imbuta carperem. Tū 'plus,' in re amorum, idem est Martiali, quod Ovidio, 'cetera:' 'Oscula qui sumpsit, si non et cetera sumpsit,' &c.

ERIC. XXIII. Leustringum Brutianum, optimum et integerrimum virum, testimonio Plinii Junioris lib. 6. Epist. 22. laudat, ut Poëtam elegiacum et Epigrammaticum Græcum: præfertque eum nobilissimo Poëtæ Callimacho: et optat, ut, si Epigrammata Latina scribat, secundus ipse ab eo numeretur.

1 *Tu lenta, &c.*] O Thalia; supra Epigramm. 8. vers. 12. *Queris*] Deliberas.

4 *Palmam Callimachus, &c.*] Callimachus, nobilis Poëta Græcus, etiam in Græcis primas cedit Leustringo Brutiano, nobili Romano, de quo Plin. Jun. lib. 6. Epist. 22.

6 *Qui si Cecropis, &c.*] Quod si Brut. se a Græcis ad Latina Epigr. contulerit, facile primum eum agnoscam inter Latinos; sed, ut illi secundus sim, tu, o Thalia, mihi fave et adspira.

ERIC. XXIX. 1 *Amicis*] Æmulas. Vel *Aerobidas, transprophas.*

3 *Extinctis*] Ad rogum fato defunctas, vel veneno extinctas, ut sola frueretur amatoribus. *Uxori stat*

Delphi. et Var. Clas.

amicus meus] Ut et mea moriatur, sarcolum volo ex hac arbore, inquit Diogenes.

ERIC. XIV. Altini vicinam sitam laudat, comparatione Balarum, a fontibus, sylvis, lacubus; cæque extremum vitæ actum ibi transacturam dicit, si tamen sui juris futurus sit. *Rud.*

1 *Altini, &c.*] Oppidi illius Venetici litus, non cedens amoenitate Balis.

2 *Et Phaëtonis regi*] Et locus Pado vicinus, ubi in popule electra fientes, obfratrem aurigum fulmine combustum, fingunt Phaëtonis sorores Heliades. Pfin. lib. 2. cap. 16.

3 *Quæque Antenoræ, &c.*] Et nemora atque saltus (hoc enim insuit, citatis Dryade sylvarum et Faunæ agrorum præsidibus) in quibus Antenor, Troja profugus, fertur condidisse Patavium. Virgil. Æneid. 1.

4 *Ad Euganeos sola*] Pulcherrima seu unica nympba ad lacus Venetos seu Tarvisanos, qui 29. numerabantur. 'Sola' hic est proprium nomen lacus ad radices collum Euganeorum, quem hodie indigenæ vocant *la Solana*, ut vult Laur. Pignorius, Epist. Symbol. xiv.

5 *Ledaæ filix*] Castor et Pollux, Ledaæ filii, cum Argonautis Timavum prætervexere. Plinius libro 3. cap. 18. *Aquileia*] Urbs primaria Carnorum infra Forum Julii. Sed vide Cluverii Italiam, lib. 1. cap. 20. *Timave*] Fonte uberrimo, quem maris fontem appellant, quod tantus sit, ut lacus aut fluvius videri possit.

6 *Septenas*] Quod septem ostiis infuset Timavus in mare. Virg. novem, 1. Æneid. 'Fontem superare Timavi, Unde per ora novem,' &c. *Cybarus &c.*] Equus Castoris; Epigr. 21. lib. 8.

7 *Vos eritis, &c.*] 'Sit mem sedes utinam senectæ,' &c. Horat. Ode 6. lib. 2. Mortuus est tamen Martialis in Hispania.

Martial.

4 G

8 *Si juris fuerint, &c.*] Si quando, juris mei factus, me in libertatem et quietem asserviro.

EPIC. XXVI. 1 *Quod te mune, &c.*] Quod tibi toto anno non præstiterim clientis togati salutantiaque officium, consulni magis togæ meæ, quam jactaram feci tui sportulæ raræ: namque assiduis officiis attrivissem togam, et accepiissem a te tantum 120. H. S. quo pretio non emitur toga; Epigr. 103. lib. 9.

EPIC. XXVII. Urbane petit ab imperatore munera, quod laudatus sæpe ab ipso sit et donatus muneribus non contemnendis; cum tamen et laus et munera lacerarent invidorum maledicentiam, rogat Cæsarem, ut muneribus sibi dandis augeat invidorum dolorem. *Ramir.*

1 *Auguste*] Cæsar Domitian.

2 *Non minus ergo soles*] Al. Num minus ergo soles?

3 *Non sola voce, &c.*] Sed et muneribus juris trium liberorum; Epigr. 91. et 92. lib. 2. et dignitate Tribunitia et equestri; Epigr. 64. lib. 3. vers. 6.

5 *Corrodit, &c.*] Invidia et animi anxietate: solliciti enim animi signum, unguium corrosio.

6 *Da, Cæsar, &c.*] Urbana et artificiosa mendicatio; ut non tam petere, cum maxime petit, videatur, quam ulcisci invidum.

EPIC. XXVIII. Insectatur Chloën quandam, quæ Luperco amico profuse donabat sua; et enumerat multa et varia dona; monetque futurum ut nuda remaneat. *Ramires.*

2 *Hispanas, &c.*] Læcernas scilicet e lana Bætica, murice Tyrio et cocco tinctas.

3 *Lotam, &c.*] Epigramm. 43. lib. 2. vers. 2.

4 *Indos Sardonychas, &c.*] Indicos sardon. et Scythicos amaragdos.

5 *Domino, &c.*] Aureos nummos, effigie domini Domitiani signatos.

7 *Glabraria, &c.*] Quæ te deglabras, spollas, et expilas.

8 *Nudam, &c.*] Cave ne tuus hic amator Luperus te reddat Luperam, id est, nudam. *Luperus*] Erant autem Luperi sacerdotes Romulo et Remo destinati, qui Februanes discurrebant nudi per urbem, obviarum feminarum manus hædinis pellibus verberantes, quæ hoc ictu fecundas se fieri credebant. Quum ergo hic adolescens Luperus vocaretur, et Luperi sacerdotes nudi incederent, nudam relictum iri a suo Luperco ei minatur. Vide Juv. Sat. 2. vers. 141. et quæ ibid. adnotavimus.

EPIC. XXIX. Multitudinem suorum librorum excusat, fateturque pulchriora quæ rara, idque multis probat exemplis: rogatque Pudentem, ut, quemcunque librum legerit ex suis, unicum putet, quo pluris ab eo fiat, tanquam rarum. *Ram.*

1 *Obstat, &c.*] Libelli fortasse mei, nimis multi, nocent gratiæ ipsorum, lectori fastidium parientes propter numerum. *Turba*] Multitudo.

2 *Frequens opus*] Frequentia Epigrammata.

3 *Rara*] Quæ rara, cara. *Primi pomis*] Ut primi fructus dulciores et chariores, ita gratiores; lib. 10. Epigr. 68. 'Ut rosa delectat, metitur quæ pollice primo.'

4 *Hibernæ*] De hybernis rosis misis ex Ægypto ad Domitianum, exstat elegans Epigr. 80. lib. 6. et quo modo qui eas afferebant, invenerint summam copiam Romæ, quas quidem in pretio habebant, quod alieno tempore provenirent, essentque rariores quam in Vere. *Ramir.* Lib. 10. Ep. 93. l. 6. Ep. 80.

5 *Sic epoliatricem, &c.*] A raritate et caritate. *Fastus amicam*] Superbum fastidium meretricis, magnum poscentis pretium, et amatorem rarius admittentis, facit ut majori in pretio sit et gratior. Ovid. Amorum lib. 1. Eleg. 8. et de Arte lib. 3.

7 *Sapius in libro, &c.*] Gratiior est parvus liber Satyrarum Persii, quam ingens volumen Marci, quo bellum

Herculis scripsit contra Amazonas, quod Amazonida inscripsit.

9 *Marsus Amazonide*] Credo ego aliam hunc fuisse Marsum ab illo Epigrammatographo, cujus meminit Epistol. 1. et lib. 7. Epigr. 29. et 99. et lib. 8. Epigr. 56.

9 *Quemcumque*] Antehac legebant *quemcumque*, minus bene. Sensus est: Quemcumque librum de meis in manus sumpseris, puta solum esse et velut unicum; illum lege, et sic absque fastidio evolves, et acumen capies, et me magni facies. *Rad.*

· EPIG. xxx. Celebrat Baianos pisces Domitiano sacros: et monet piscatorem, ut procul ab eo lacu recedat; terretque eum ficta narratiuncula cujusdam Afri, qui, dum hamo in eo lacu ausus esset piscari, repente captus oculis fuit. *Ramires.*

2 *Necens, sacris, &c.*] Impius, sacrilegus; namque hic sacri sunt pisces, Domitiano Deo dedicati, quos neque piscatori fas hamato ambire munere, neque coco in jus vocare. Sed alibi item sacri habebantur quidam pisces. Oppian. et Ath. lib. 7. *Ælian.* lib. 12. *Animal.* cap. 2. Var. de Re Rustica.

4 *Domitianum*] Domitianum.

5 *Illam, qua nihil, &c.*] Domitiani. Utrum autem verum hoc sit, fides sit penes Poëtam. Vide l. 10. Epigr. 30. et *Ælianum.*

6 *Ad magistrum*] Simile refert *Ælianus* lib. 8. *Animal.* cap. 4.

7 *Vocem quisque, &c.*] Non habere meatus et foramina auditus, audire tamen scribant Aristot. lib. 4. *Animal.* et Plin. lib. 10. cap. 70.

8 *Hoc quondam, &c.*] Afer quispiam, ausus hic piscari, repente ex sacrilego piscatore factus est cœcus mendiculus. Miraculum hoc olet Poëtam. *Libys impius*] Videtur hoc confirmari τῷ 'Sacris' et 'dedicatos.' Sed nec spernendum *improbus*: est enim scelerate et profane audax. Ut recte appellatur, qui manum sacris admoveat. *Grenovius.*

9 *Dum pradam calamo, &c.*] De hoc genere dicendi, vide quæ diximus lib. 1. Epigr. 56.

13 *Rogator*] *Προκατῆς*, mendiculus.

15 *Simplicibus, &c.*] Non hamatis, non medicatis.

16 *Dedicatos*] Ut vers. 3. supra. 'Dedicatos,' id est, consecratos Domitiano.

EPIG. xxxi. 1 *Quod cupis, &c.*] Respondet Hippodamo, qui petierat a Martiale, ut nomen suum scriptis illustraret, quod id sibi honoris arbitraretur. *Ram.*

3 *Ne valeam*] De his formulis, 'Ne valeam,' et 'Dispercam,' dictum supra lib. 1. Epigr. 40. et Epigr. 5. lib. 2. vers. 1.

5 *Averso fonte sororum*] Quod avversantur Musæ, neque facile in versum admittant propter contumaces ejus syllabas. Vel potius, ut Musambertius vult, hoc nomen Musis ingratum esse, quod pugnis ac bello convenientius nomen Hippodami, quam Apollini et Musis; sive Musis non semper gratum id acceptumque nomen, sed tunc forte quum arma canunt. Ergo nec Martiali, qui totus in nugis et jocis et Veneris prælio, vix aut ne vix quidem gratum illud nomen. Et pro *averso fonte*, *Scrivierius* leg. *aversa fronte*. Tum 'Impositum' dicit; alter enim parentum nomen infanti imponebat. Quandoque honoris gratia alicui ex amicis nominis imponendi dignatio concedebatur. *Herald.*

7 *Quod nec Polyhymnia, &c.*] Elegiaco versu dicere vix est, cui præest Melpomene: nec Lyrico, qui est Polyhymnia: nec Heroico vel Dithyrambico, quo pia Calliope Deorum et Heroum laudes canit. Musambertius contendit non tam propter syllabas contumaces; quam significationem abhorrere nomen Damassippi a mollioribus Musis, quibus cum equorum domitore nihil.

9 *Gratum, &c.*] Mitius, et versui aptius. *Adopta*] Assume pro tuo.

EPIC. XXXII. 1 *Latet, &c.*] Inclusa est. *Phaëtonide, &c.*] Electro quod nascitur ex lachrymis sororum Phaëtonis. Vide supra Epigr. 25. vers. 2.

2 *Nectare*] Melle, cujus colorem refert flavum electrum.

3 *Dignum tantorum, &c.*] Ob strenuos in mellificiis labores merita est nobile hoc sepulchrum.

4 *Credibile est, &c.*] Epigrammate 50. infra, et Epigrammate 16. lib. 6.

EPIC. XXXIII. Irridet Sosibianum, qui subinde jactabat se habere in scriulis multos libros elaboratos, et nihil interim in lucem dabat; dicebat enim heredes suos libros ejus edituros: Poëta affirmans, jam tempus esse ut legantur, quasi mortem ei imprecat. *Ramires.*

4 *Tempus erat, &c.*] Quorsum tibi postuma laus quam non es sensurus? quin vivus laudis tua dulcedine frueris. Sed et ab ambiguo imprecat Sosibiano mortem presentem. Morere (inquit) extempe, ut possis legi. Vel, ut Heraldus vult, Tempus erat decessisse te, et ossa tua esse lecta: nam ossilegium profecto videtur alludere.

EPIC. XXXIV. 1 *Sordida cum tibi sit, &c.*] Sordidam Attali togam jure posse niveam appellari dicit, quia defloccata frigus intromittebat.

2 *Niveam dixit, &c.*] Non colore nitentem, sed calore destitutam et frigus intromittentem. Ambiguitatem nivis habuisti Epigr. 24. l. 2. Potuit de Horatii lacernis, supra Epigr. 2. sed vereor ne frigide nimis pro acuminis Martialis. Immo, defloccatam, detritam, cujus nuda fila albes, ut Epigr. 50. l. 7.

EPIC. XXXV. 1 *Frontibus adversis*] Qui mos cornatarum ferarum. *Molles concurrere damas*] Domitianus in theatro exhibit etiam damas inter se preliantes. Hic miratur Poëta veluti Domitiani numine factum, ut imbelles alias et fugaces animantes, in mortem, ut tauri, vel gladiatores,

concurrerent. *Raderus.* 'Molles,' imbelles; infra Epigrammate 14.

2 *Et fatis sorte, &c.*] Et concurrerent utrumque concidisse.

3 *Spectare canes, &c.*] Ociosi spectatores solitis prædæ: quia canes non sæviunt in morientes animantes: et venatore opus non erat, qui agitaret, aut ferro conficeret damas.

4 *Cultro nil, &c.*] Neutrum superesse, in quem exerceret cultrum suum venatorum.

5 *Unde leves, &c.*] Conclusio ab admiratione, et comparatione majorum. *Leves animi*] Timidi. *Tento, &c.*] Domitiani scilicet namine impulsus: adulatorie.

6 *Tauri*] In arena commisi. *Sic occidere viri*] Sic corruunt sæpe multis vulneribus gladiatores.

EPIC. XXXVI. 1 *Tingere barbam*] An quod minus commode tegi posset artificium hoc in barba quam coma? an quia morbo Charini laboraret, Epigram. 78. lib. 1. et hinc statim dilueretur fucus? quod verisimilium.

EPIC. XXXVII. Afrum quendam vanum divitiarum ostentatorem increpat Poëta, ut infra Mancinum Epigram. 61. Hic Afer nomina multa et amplissima numerabat, pensiones insularum et fundorum, &c. se vero gratis id audire quotidie non posse affirmat, nisi ea nausea aliqua pecunia reficiatur. *Ramiresius.*

1 *Cornus, &c.*] Alii legunt, *Coracius*: Mancinus, Titius, Albinus, Sabinus, Serranus, sunt nomina debitorum.

2 *Hoc bis*] Sexcenta M. H. S.

3 *Alterum*] Bis decies.

4 *Inanis, &c.*] Domus in civitate, quæ solæ stant, non aliis contiguæ, insulas appellabant, et sub Imperatoribus quasvis ædes localitias. *Tricies solidum*] Tricies centum M. HS. integre, plane: ut 'plenum viciæ,' Ep. 100. lib. 1.

5 *Parmensi*] Pecus et lana Parmæ multum laudabantur.

6 *Totis diebus, &c.*] Inanis divitiarum.

rum ostentator, me usque obtundis recitatione tuorum quae nomina debitorum, pensionum, et reddituum, in-quiens, 'Centum Coran.' &c.

8 *Numerus oportet, &c.*] Nolo mihi numeros debitores hos tuos et redditus, sed mihi numera pretium molestiae et patientiae in audiendis vanis tuis ostentationibus.

EPIG. XXXVIII. 1 *Galla, nega, &c.*] Monet Gallam ut aliquamdiu negot, ne scilicet satietur amor; non tamen perneget, quod esset torquere nimis. Eiusdem argumenti est Epigramma 58. libro 1. et infra, 82. Galla, lena Ovidiana; 'Saepe nega noctem, &c. Mox recipe, ut nullam patiendi colligat usum,' &c. Eleg. 8. lib. Amor. 1. et ipse Poëta 3. de Arte. 'Dulcia non foris, ocyus renovamur amaro,' &c. Vide et Epigramma 82. infra, et 88. lib. 1. et Asconii Epigramma 88. et Anthol. libro 7. Epigr. Κεχληστος, &c.

EPIG. XXXIX. Charini os verberat hoc Epigrammate: et enumerat varia calati argenti genera, quae possideri a Charino dicit, et interea miratur, non esse argentum purum. Vide lib. 1. Epigr. 78. *Ramires*.

1 *Argentī, &c.*] Facti scilicet id est, vasorum argent.

2 *Et solus, &c.*] Gloriaris te habere, vel diligenter et anxie tibi comparasti, vasa archetypa calata et elaborata ab his nobilibus artificibus, Myrone, Prax. &c. de quibus Plinius lib. 34. cap. 8. *Myronis*] Praeclari illi artifices operibus suis nomen insculpebant suum. Senec. lib. 1. de Tranquill. Vitae, cap. 1. 'Placet mihi scilicet incultus et radis vernula, argentum grave rustici patris, sine ullo opere et nomine artificis.' *Herald*.

4 *Phidiaei, &c.*] Phidiaeum calum appellat, quia toreuticen ille primus apernit ac demonstravit. Ars toreutice est, quae toreumata, id est, vasa calata ex argento facit. Hic proprie toreuma de argento calato sigillis

exsculptis et expressis: tam pro quo vis poculo vel scypho etiam usurpari solet. *Salmas.* Libro 3. Epigram. 85. *Casti*] Stili sculptorii.

5 *Mentores labores*] Mentor nobilis toreuta. *Labores*] Proprie enim de calatura labor. Sic Martialis libro 8. Epigr. 81. 'Quis labor in phiala?' Hinc laboriosi calatores vulgo dicti.

6 *Vera*] Non adulterina. P. Pithaeus cap. 16. lib. 1. Adversar. legit *Bera*. Alii habent *Vera*. *Gratiens*] Alii legunt *Gratiens*, ex Plin. lib. 33. cap. 11. Legendum: *Nec desunt tibi vera Gentiana*. Perperam hodie *Gentiana* scriptum est in multis editionibus, tanquam de taberna Glanil: ne- mo tamen hodie, quae illa sint *Gentiana*, intelligit. *Gentiana* pocula sunt, quae in castris Gentianis fiebant. Castra vero Gentiana in septima regione ponuntur a P. Victore. Vicus vero Gentianus dicitur Sexto Rufo. Quae igitur in illo vico Gentiano fiebant, Gentiana dicta. *Salmas.*

7 *Callais, &c.*] Hispanico deaurantur metallo: ut Epigrammate 95. libri 14.

8 *Anaglypta*] Vasa in asperitatem excisa, aspera signis extuberantibus. *De paternis*] Laudantur quippe ab antiquitate ipsa.

10 *Purum*] Hic Epigrammatis acumen et scopus. Purum enim argentum dicebatur, non calatum: sed, ab ambiguo, exprobrat Charino (Epigr. 78. libro 1.) oris impuritatem, a qua vasa haec omnia conspurcabantur, et ut ita dicam impurabantur.

EPIG. XL. 1 *Atrius*] Ingrati animi crimen objicit Postumo; quem quum triginta annos pauperem coluisset, relictis aliis divitibus patronis, dives jam et potens factus, nihil Poëta largiebatur. Expostulat itaque cum Fortuna, quae Postumum impotorem beaverat. *Ramires*. Vide Epigr. 90. libro 2. vers. 5. *Pisonum*] Clarissimae familiae Rom. Stabant cum] Florebat illa domus patebatque mihi ad amici-

tiam et patrociniū. *Stemmata*] Ceteris et imaginibus nobilitato.

2 *Ter numeranda domus*] Propter Senecam patrem Rhetorem, filium ejus Philosophum, atque Lucanum nepotem: vel, propter 3. filios Rhetoris, Annæum, Gallionem seu Novatum, et Melam. Alii dici volunt, quasi, valde numeranda, quam vim apud Græcos habet *τῆς*.

3 *Tantis regniis*] Patrociniis, et patronis illis ditioribus et nobilioribus. 'Regniis' ergo pro regibus. Reges enim appellabant amicos magnos, quos colebant.

4 *Pauper, &c.*] Pauperem te et non patritium, ut Pisones; sed equitem anteposui te et nobilioribus ac ditioribus; neque tamen secus colui atque consulem aut consularem. *Rad.* Sed mihi consuli eras] Te, perinde ac consul seu consularis esses, colui.

6 *Lectus, &c.*] Discubitorius. Triclinaris, ut Scrv. vult, non cubicularis. 'Communis' ergo et 'unus' ad summam amicitie significationem pertinet.

7 *Perdere, &c.*] Diminuere tibi et erogare in amicum veterem. Vel, jam me donando potes servare, vel non subveniendo perdere.

9 *Regem*] Patronum.

10 *Hoc, fortuna, placet, &c.*] Itane, o Fortuna? an in hoc ditasti Postumum? certe et me et te, credo, fefellit, ac veluti proles Postuma rupto testamento fratribus imminuit rem. Quasi innuat Fortunam eo sine divitiis dedisse Postumo, ut liberalis in amicis esset: is autem, illas adeptus, avarus factus fuerat: et sic nos decipit. *Ram.*

EPIC. XLII. 1 *Quid recitaturus, &c.*] Focalibus e fasciis laneis muniabant fauces recitaturi adversus ravim: quæ auditoribus magis convenire jocatur Poëta ad aures obstruendas, ne male recitantem vel pessimos versus audiant. Allusum videtur ad id Xenocratis: 'Pueris adversum turpia dicta

potius muniendæ aures follibus, quam athletic adversum ictus adversariorum.' Laërtius 4. Vide Ep. 142. l. 14.

EPIC. XLIV. 1 *Vesuvius umbris*] Vesuvii vel Vesvii montis (quem alii Vesebium vel Vesbium vocant) incendium deplorat. Est notissimus mons in Campania felici. Hoc incendio extinctus fuit Naturalis Hist. autor Plinius, cujus casum describit Plinius junior lib. 6. Epist. 16. ad Tacit. Vesuvius, mons Campaniæ, vini optimi fertilissimus. Sic Flores: 'Hic amicti vitibus montes, Gaurus, Falernus, Massicus, et pulcherrimus omnium Vesuvius Etnæ imitator.'

2 *Lacus*] Qui excipiant vina prælo expressa. Epigr. 27. lib. 7. vers. 7. Torcularia vero, quibus uvæ pressæ fundunt nectar.

3 *Nysæ colles, &c.*] Indiæ montis, Bacchi natalibus et itineribus clari. Unde et invenit nomen Dionysii, a Jove et Nysæ derivatum.

4 *Satyri*] Bacchi comites.

5 *Hæc Veneris sedes*] In Vesuvio monte duo erant fana, Venetis et Herculis. Lacedæmones enim, ut tradit Pausanias, Venerem coluerunt.

7 *Cuncta jacent, &c.*] De hujus montis incendio, quo periit Plinius Nat. Historiæ autor, vide Plin. Jun. Epist. 16. lib. 6.

8 *Nec Superi, &c.*] Et ipsos Deos pœnituit hujus incendii. Hyperbolice.

EPIC. XLV. Burri quinquennis, Parthenii filii, natalem celebrat.

1 *Hæc tibi pro, &c.*] Hoc tibi tus large et liberali manu adolet pro salute filioli sui Parthenii, qui in Palatio servit Imperatori Domit. a cubiculo. Suet. Domit. cap. 16. et 17. Vid. lib. 5. Epigr. 6. Est vero aceræ, thurarium vas, *ἀβανωρίς* Græce, sed hic pro toto sacrificio sumitur. Palatinus dicitur, quia in palatio serviebat Cæsari, et a cubiculo esset Domit.

3 *Ut qui prima, &c.*] Ut Burrus filius suus, quinquennis et novum aspiciatus lustrum, multa vivat lustra. Usurpatur autem Olympias pro spacio quinque annorum, ut lustrum, quomvis quarto expleto anno, quinto ineunte, Olympici ludi fierent; unde Græcis annorum ratio.

5 *Sic te, &c.*] Sic te tua Daphnis, Penei filia, in laurum versa, diligat; quamque etsi perdit amares, te semper aversata fuit.

6 *Certa virginitate sever*] Intaminata, intentata. Vel, quam colere statuit. Perpetuam enim virginitatem servasse Dianam, et castitatis laudem meruisse, omnium scriptorum testimonio comprobatur.

7 *Flore mices*] Flore juventæ, vel *ῥόδον*.

8 *Bromis, &c.*] Baccho, qui intonsum fingitur, atque idem cum Sole. Vide quæ ad Senec. Hipp. vers. 151. et Cæd. 406. Farnabius commentus est.

EPIGR. XLVI. Sabelli Causidici inopes ridet opes: simulque Causidicorum plerumque miseram sortem in petronia Sabelli Causidici ostendit. *Rud.*

1 *Saturnalia, &c.*] In Saturnalibus mittebantur amicis Xenia seu munera. Desidet Sabellum sabulam, qui ex vilibus muneribus in tantum superbiebat.

2 *Tumet*] Ob munera et xenia, quæ jactat.

6 *Farris semodius*] Far xenii etiam loco mittebatur. Semodius pars dimidia modii. Modius libras 26. et uncias 8. capiebat. *Fractæ*] Fractæ, pellicula nedatæ: a 'freudeo,' quod est, frango.

7 *Selibra*] A tribus sc. missæ; et eo muneris villitatem irridet: nam, si ab uno missum id munus fuisset, sequilibram dixisset. Selibra ergo est semilibra. Sed tamen et sumi potest, pro, missæ ab uno: ut *ῥῥῖα ἡμισβόλια*. Theophrast. Charact. *ῥῥῖα ἀνὸς ῥῥῖα*, et

Hist. 2. *ῥῥῖα ἡμισβόλια*.

8 *Lucanica ventre, &c.*] Farciminia genus, Isicia item dicta, quod milites a Lucanis didicerunt: ut a Faliscis ventrem porcinum condire, Epigr. 35. lib. 18. et Athenæus, lib. 9. cap. 5.

9 *Syra*] Vitrea: nam vitrum in Syria inventum. *Defruti lagenæ*] Musti ad dimidias decocti.

10 *Ficus Libyca, &c.*] Ficus scilicet hybernæ, ut de Mæssianis Plinius lib. 15. cap. 18. quæ testa figlina condebantur: Epigr. 88. infra: et Epigr. 62. lib. 7. Sunt qui intelligunt ficus roscido humore, quem pressæ exundant, gelatas; deinde constipatas densatasque in testa. Etsi huc non faciat, videsis tamen Jo. Barclaii Argemidem lib. 6. de artificiosa ratione gelandi glacieque incrustandi poma in Africa.

11 *Bulbis, &c.*] Quæ luxuriosis in deliciis. Athenæus lib. 2. cap. 22. Diosc. cap. 9. lib. 2. Notandumque Bulbos et cochleas sæpe conjungi. Petronius: 'Mox cibis validioribus pastus, id est, bulbis, cochlearumque sine jure cervicibus, hausi parcius merum.' Vide et Plin. lib. 1. Epist. 15.

12 *Piceno venit, &c.*] Extenuat munus: cistellam enim tam angustam fuisse jocabundus dicit, ut vix paucarum olivarum capax fuerit. De olivis ex agro Piceno, vide quæ lib. 13. Poëta dixerit: 'Hæc, quæ Picenis venit subducta trapetis, Inchoat atque eadem finit oliva dapes.'

14 *Et crasso calo*] 'Cælum' autem et 'toreuma' transfert per Ironiam a nobilioribus vasis et operibus. Epigr. 39. supra, vers. 4. Pro calo, Palat. legit caro: quod et Gruterus approbat. Saguntina enim vasa lutea appellat semper Poëta per contemptum, ut l. 8. Epigr. 6. Et toreuma luteum irrisorie vocat; quum id nomen cælati auri argentique vasis tribuatur. Et synthesis septem constans poculis, a nest of seven cups, sic-

tilibus ex argilla Saguntina rudi, Hispani figuli torno factis. Alii, pro septem vasis paribus scitilibus. Sic synthesis calicum et cacaborum, sunt septem calices et totidem cacabi. Vide Turneb. lib. 23. cap. 19.

17 *Lute variata, &c.*] Mappæ item in Saturnalibus mitti solitis: lib. 5. Epigr. 18. vers. 2. atque hæc ad limbum purpureis vel aureis clavis variabantur.

18 *Saturnalia fructuosiora*] An non, ex his muneribus tantis, iuxta Sabelle fastus causa? Scaptice.

EPIC. XLVII. 1 *Encaustus Phaëthon, &c.*] Pictus et innatus encausto. Encaustice ars est pingendi, sculpendique in cera vel ebore, stylo ignito: ab *ἐνκαλς*. Plin. l. 35. cap. 11. Quum itaque picto Phaëthontis fulmine flagrantis effigiem expresserit in cera, ab ignito cælo seu stylo liquefacta, per jocum dicit Poëta Phaëthonta fieri *ἔνκαυτος*, his ignitum et usum.

EPIC. XLIX. Flaccus existimabat Epigrammata meras esse nugas, et jocos; tragedias vero et epopeias poematis gravitatem sibi vindicare. Ostendit, id quod est, tragediæ et epopeiæ materiam e fabulis fictis et somniis poetarum esse desumptam: Epigrammatum vero materiam ex hominum moribus: illa delectationem et vanam admirationem continere; hæc autem correctionem et emendationem vitiorum. *Ramirez*.

3 *Qui scribit, &c.*] Qui tragica aut epica scribit argumenti fabulosi, de Tereo et Thyeste liberos suos edentibus, de Dædali fuga, atque Polyphemi immanitate. Vide Ovid. lib. 6. et 8. Metamorph. et lib. 8. Epigr. 45.

4 *Crude*] Gr. *ἀπὸ*. Ovid. 'Non tibi Theromedon, crudave rogabitur Atreus,' id est, crudelis.

5 *Puero*] Icaro. *Liquidas, &c.*] Cera aptata et a sole liquefactas.

7 *Vesica libellis*] Argumentum cothurnatum et verba ventosa, turgida,

amputiosa, nugæ bullatæ.

8 *Syrmate, &c.*] Stylo tragico. Est enim Syrma ea vastis pars, quæ oblonga solum verrit, qualem in tragediis induti reges et heroei trahebant per theatra.

9 *Ille tamen*] Facit quasi loquentem Flaccum et obicientem, celebrari maxime tragicos et epicos, et esse in summa Romanorum Græcorumque existimatione. *Laudant*] Tanquam jucunda, sublimia, et grandia.

10 *Ista legunt*] Hæc Epigr. quæ brevia, acuta, et in usum vitæ salsa; Epigr. 3. lib. 8. vers. 22.

EPIC. LI. Cæcilius, ditior factus, sordidius vixit: vehebatur enim hexaphoro, quum vix sex millia possideret; proventus ad vicies, pedes incedebat. Optat, ut Dii ei hexaphorum reddant *ἀπαυσις*, hoc est, ut ad pristinam tenuitatem revertatur. *Ramirez*.

1 *Cum tibi, &c.*] Vide Epigr. 100. et 104. libro 1. quæ ejusdem cum hæc sunt argumenti. *Millis*] Sestertium.

2 *Hexaphoro*] Epigramm. 81. lib. 2. Hexaphoron, vehiculum, quod portabatur a sex servis. Joven. 'Sexta cervice feratur.'

3 *Bis decies, &c.*] Vicies centena M. HS. *Dea cæca, &c.*] Fortuna, quæ, ac si cæca esset, inique distribuit munera.

5 *Quid tibi, &c.*] Sic Epigramm. dicta 194. lib. 1.

6 *Sellam*] Id est, hexaphorum eoque priorem statum.

EPIC. LII. In ficosum Hedyllum, qui junctis capris gestari solebat; qui, quum propter morbum fiens merite appellaretur, nunc, ob gestationem caprarum, caprificus poterit appellari. *Ramirez*.

1 *Gestari junctis, &c.*] De gestatibus, vide Epigr. 13. lib. 1. vers. 8. *Capris*] Forte capris ad cæcedum junctis, ut Epigr. 106. lib. 1. De pardis, corvis, &c. et de Heliogabalo canibus junctis vecto, refert Lampri-

dus. Sunt tamen qui has capras fuisse meretrices autument. Brodeus sumit, pro hircosis servis.

3 *Ficus, &c.*] *Ficosus*, fici morbo laborans. *Caprificus eris*] Sæpe jecum petit Poëta ab hujusmodi compositione et (ut dicam) a divisiis ad conjuncta: ut illud de *ἀγρο-ναυτίς*: Epig. 66. lib. 3. hic autem vocem apta junctura, non eadem sensus arguit: nisi forte ominetur illum hinc futuram valde ficosum, ex compositione intensiva *ρεῖ* 'capri,' ut Græcis in usu *βού* et *ἴσσυ*: vel, qui modo fertilis eras, mox eris sterilis.

EPIC. LIII. Epigramma est in fictum quemdam philosophum Cynicum, qui sole corporis culta et maledicentia Cynicum se profitebatur: quum omni prorsus Cynica institutione et doctrina esset destitutus. Hinc negat eum Cynicum esse, sed canem. *Ραμίρας*.

1 *Inter*] In porticibus templi. Nam Cynicorum hominum *ἀγορίων* et *ἀδελφῶν* habitationes in templis aspiunt. Et Hieronymus de Diogene: 'Habitavit autem in portarum vestibulis et porticibus civitatum.' Hæc enim receptacula erant miserorum. *Herald. Penetratis nostris*] Templum Minervæ Flavianæ a Domitiano nuper conditum: lib. ix. Ep. 3.

3 *Bacule, peragus, &c.*] Quæ Cynicorum tota suppellex. Hæc insignia et veluti *γυμνασια* istorum philosophorum. *Anon.* Epig. 111. 'Pera, palenta, tribon, baculus, scyphus, arcta supellex ista fuit Cynici.' Et sic Cynici baculo amo Herculis clavam imitabantur. Pera, est sacculi viatoris genus, a collo ad lumbos pendens, quo obsonia feruntur; Epigr. 81. lib. 14.

4 *Stat coma, &c.*] *Herret*. Vel, est patris *πάτριος μανιότης*. Coma etiam patris nota infamiam sordium, quæ hominibus illis placuere *καυαρόνδεσσω*: unde et colorem nigriorem affectabant. *Herald.* Vel, ut *Rami-*

resius exponit: 'Stat,' id est, plena est coma canis et putredine.

5 *Cereæ quem*] Lib. 1. Epigr. 99. vers. 4. *Nudi tegit uxor*] Grabati alias investis: relictis scilicet nudi et sine stragula, ubi Cynicus sumpsisset pallium suum. *Abolla grabati*] Pallium, quod illi uxoris loco est, quocum cubabat: sic lib. 14. Epigr. 119. vers. 4. Atqui grabatus ipse miserorum lectus erat; quare et Cynicorum ac cæterorum philosophorum, qui luxui bellum indixerant, aut indixisse videri volebant. Id ipsum est, quod Seneca 'cubile humi positum' appellat. *Χαυρόντες* Græci dixerunt. *Herald.*

6 *Cui dat latratus*] Qui latrando emendicat stipem. Cum enim Cynici canes vocentur; canum autem sit latrare: recte dixit latratus cibos, latrando extortos. *Rad.*

8 *Non est hic Cynicus, &c.*] Non profitetur disciplinam Cynicam, sed mere in canem degeneravit: Ep. 98. l. 11. *αὐτὸν γὰρ ὄντι καὶ εὐχεται καλεῖσθαι*: Ulpianus apud Athenæum, lib. 3. cap. 7. et cap. 28. Vide et *Luciani βίον κυνικῶν*: et *Ἀρθολαγ. ὑφ. κεφ. β.* ubi *πρωτοκλῆτος* dicitur Cynicus: et *Arriani Epictet. περὶ ἀντιστοιχείων*.

EPIC. LIV. Epicuræ *παράκλησις*, ad vivendum, potandum, gænieque indulgendum.

1 *Oeus, &c.*] *Coline*, qui in certamine quinquennali adeptus es coronam querniam, vive. *Tarpeias*] Capitolas. *Quærens*] Coronam querniam in quinquennali certamine triplici, musico, equestri, gymnico, instituto a Domitiano in honorem Jovis Capitolini: supra Epigr. 1. vers. 8. sed et quernia coronabantur vates magni, heroici scilicet.

3 *Meritas*] *Victrices*: per *Μετοnym.* *Prima cingere, &c.*] Nobilissima, Jovi sacra, et ab Imperatore data.

5 *Utis totis, &c.*] Ad voluptates, et vitæ hujus gaudia. Quæ enim

causa nos debortatur a delictis; illa profanissimos idololatrias ad omnem vitæ licentiam incitabat. Illi post decursum vitæ presentis spatium, meliorem vitæ spem ignorabant; nos eadem spes ad quascunque fortune indignitates et ludibria perpetiendâ confirmat. *Rad.* Sic epigramm. 16. lib. 1. vers. 4. et vers. 5. Anthol. libro 2. capite 47.

6 *Lanificas puellas*] *Parcas*, quibus fili vitæ ducendi et absolvendi modus et cura.

7 *Crispo*] *Neronis vitrico*, cujus opibus Nero ditatus est. Iste non est *Crispus Passienus*, *Neronis vitricus*, ut notat *Farnabius*: sed *Vibius Crispus*, de quo *Tacit.* 2. Hist. 'Vibius Crispus, pecunia, potentia, ingenio, inter claros magis, quam inter bonos.' Et auctor *Dialogi de Causis Corrupt.* Eloq. cum *Marcellum Eprum* et *Crispum Vibium* nominasset: 'Nec hoc illis alterive ter millies sestertium præstat, quamquam ad has ipsas opes possunt videri eloquentiæ beneficio venisse.' *Gronovius. Thrasea, &c.*] Epigr. 1. lib. 1. vers. 1.

8 *Nitido sis, &c.*] *Splendido* et *lauto* *Meliore*: nobili ex *Epiced.* 2. *Sylvæ Papinii*, epitaphio *Glauciæ*.

10 *Una secat*] *Atropos*. Vel etiam *Lachesis*: ut Epigr. 18. vers. 2. 3. et 87. lib. 9.

EPIC. LV. *Lucium Hispanum* poetam, *Horatii imitatore*, qui tempore *Domitiani* floruit, hortatur ad celebranda *Celtiberis* loca, quæ, quamvis durioris nominis, carmine comprehendit. *Ramir.*

1 *Luci*] O *Luci*, nobilis poeta *Hispanæ*, qui non cedis *Horatio Venu-sino* lyre gloria, qui æque celebras *Lyrico* carmine *Hispaniæ* flumina, ac *Horatius* suam *Apuliam*.

2 *Graium, &c.*] Fl. *Hispaniæ*. 'Vetere' dixit, quia *Veteribus Graius*, posteris *Gravius* dictus est.

3 *Arpis cedere, &c.*] *Civitati Apuliæ*. *Horatius* enim *Appulus* fuit, Ve-

nusinus. *Cedere* ergo *Arpis*, est cedere *Horatio*. Aliud ergo oppidum *Arpinum*, aliud *Arpi Arporum*.

4 *Argivas, &c.*] *Celebrent* *Græci* vates arbes suas, nos *Hispani* nos-tras.

5 *Thebas carmine, &c.*] *Imitatio* *Horatiana*, 'Laudabunt alii claram *Rhodon*,' &c. Ode 7. lib. 1.

6 *Libidinosæ*] Quia *Veneri* consecratæ: vel propter gymnica puellarum luctam, vel propter *Hele-nam*.

7 *Ledaæ palæstræ*] *Luctas* *Lacedæmone* nudæ ad palæstram descendebant, et cum viris etiam nudis luctabantur. *Ovid. Epist.* 15. 'More tum gentis nitida dum nuda palæstra *Lædia*, et es nudis mixta puella viris.' Idque fieri solitum dicunt in honorem *Ledæ*, quæ proprios edidit *Deos*, *Castorem* et *Pollucem*. Nam, quando ipsa *Dea Jovi* placuit, nuda erat in balneo; in cuius rei memoriam nudæ prodibant in certamen. *Ramir.* Vel, propter *Castorem* et *Pollucem* athletas filios *Ledæ*.

8 *Nos Celtis, &c.*] *Nos Celtiberos* ex *Celtis*, *Gallis*, et *Iberis* mistos.

9 *Nomina duriora terræ*] *Aspera* fluv. et oppidorum *Celtib.* nomina, quæ mox sequuntur sub hac nota *. [*Hæc nota* sc. in textu *Schreveliano* præfigitur τϕ 'Plateam', vs. 13. 'Tutelam' et 'Rixamarum' vs. 16. 'Carduarum' vs. 17. 'Rigas' vs. 19. 'Petusineque' vs. 21. 'Vetonias' vs. 22. 'Baradonis' vs. 23. 'Matinæssæ' vs. 26.]

10 *Grato non pudeat, &c.*] *Gratiam* patriæ referente.

11 *Savo metallo, &c.*] *Ferro*: Epigramm. 50. lib. 1. vers. 3. et Ep. 18. l. 12.

12 *Chalibæque*] *Pop.* ad *Pontum* fere *Eaxinum*. Vide *Melam* lib. 1. c. 12. *Noricoque*] *Pop.* *Germaniæ*, *Æni* fl. et *Danubii* accolæ.

13 *Sonantem*] In *fodinis* et *secturis* vel officinis *ferrarii* 'tum tonat ad-

stricta semper domus ignea massa.
Vide lib. 12. Ep. 18.

15 *Armorum Salo*] Positus Platem describitur, quam Salone fluvio et torrenti simili ait cingi. Tum 'temperator' dixit, quia Salone gelari ferrum dixit, lib. 1. Epigr. 50.

16 *Cherosque*] Choreis gaudentes Rixamaros.

17 *Convivia festa, &c.*] Lantiores Carduarum cives.

23 *Et sanctum illicetum*] Inviolatum ferro: locus sacer. Illicetum ergo a frequenti ilice; ut salicetum, &c.

24 *Per quæ vel piger, &c.*] Dicit loca jam enumerata tam amœna, quamvis fessus aut iners, ob amœnitatem tamen cum voluptate perambulares. *Rod.* Tum 'Curvæ Matinensæ,' oppidum sc. curvum ob positum loci.

27 *Hæc tam rustica, &c.*] Et tamen hæc nomina Celtib. minus dura sunt et horrida quam Bitontum: quasi dicat: Cur tibi, Romane lector delicate, displiceat vel asperitas nominum, vel inculta provincia Celtib. cum et nominis barbarie neque offendant, fertilitate sane et dignitate his longe cedat, Bituntum vilissimum Apulie oppidum.

EPIGR. LVI. Cum liberalitas et munificentia nullum sibi proponant premium, refutat hoc Epigr. Gargilliani cujusdam heredipetæ vanitatem, qui se munificum vocari volebat, quod illa, quos captabat, ingentia munera mitteret: sordidum eum et spurcum vocari debere affirmat; largiri quoque et donare se dicturum profitetur, si sibi pauperi, et a quo nihil expectare potest, munera mittat. *Rom.*

4 *Qui potes, &c.*] Qui munificentie titulo insignis hamos, quibus orborum senum ac divitum viduarum inescas hereditates. Senec. Epist. 8. 'Munera ista fortunæ putatis? insidie sunt.'

5 *Sic avidis fallax, &c.*] Epigr. 18. lib. 5. vers. 9.

8 *Dona, &c.*] Munificus vere et liberalis eris, si mihi meique ordinis viris largitus fueris, qui vicem reddere non possumus.

EPIGR. LVII. Hyeme Baïis, æstate Tibure degendum: nam Tibor frigidum semper, Baïæ semper æstuat.

1 *Lascivi, &c.*] Ob delicias illius lacus et amœnitatem loci, atque lascivientium ibi hominum frequentiam: Epigr. 63. lib. 1. vers. 2.

2 *Quæ*] Baïæ nempe, quæ, ad radices montis Campaniæ sitæ, aquas habent calidas. *Pumicis*] Epumice vel topho scaturientibus. *Autra*] Cellæ excavatæ.

3 *Tu coelis Argivi, &c.*] Tu degis Tibure, a Catillo Argivo condito, cui fratres Tiburtus et Corax. 'Tibor Argeo positum colono:' Horat. Ode 6. lib. 2.

4 *Quo te bis, &c.*] Quod ab urbe distat 20. m. passuum.

5 *Horrida, &c.*] Sed fervet æstus, ubi jam Sol Leonis signum subierit. Augusti sc. mense. *Nemeæ*] Qui fingitur ex Leone illo ab Hercule in sylvâ Nemeæa cæso in caelum relictus. *Pectora monstris*] In pectore enim Leonis est fulgentissima stella primæ magnitudinis, quam cor Leonis appellant.

6 *Nec satis est, &c.*] Fontium enim fervori additur calor cælestis. Et sic tacite reddit causam suæ migrationis, ad vitandos sc. calores, quos ibi qua a sole, qua a cælo perferebat.

7 *Sacri fontes, &c.*] Baïani, nymphis sacri; Epigr. 3. lib. 3. vers. 3. Fontibus enim et fluviis divinitatem nescio quam assignavit rudis illa antiquitas. Unde *λεπὸν ποταμὸν, δὴ τὸ ἀβυσσὸν*, inquit Eustath. ad lib. 11. Odyss. Et Persæ non solum *ποταμὸν ἀβυσσὸν*, sed *ἀβυσσὸν*, appellantur. Aquam autem præcipuo cultu venerantur, ita ut neque faciem ea lavent, neque aliter attingant, nisi potus

gratia et ob plantarum curam. Unde et per ignem et per aquam jurabant. *Heraldus. Sacra, valete*] Nereidibus, ut sequenti versu. Gruter. et Salmas. rescribendum contendunt *Gratia*. Alii *gratia*: sed non video qui posset Poëta eo tempore, quo ætus ejus loci fugiebat, *grata* appellare litora. *Et litora sacra valete*] *Sacra* palam est ineptum. *Gratia* displicet, quia et Tibur *Gratum*, nempe Argivum. *Grata* autem vocat, quia 'omnia, non modo Italia, sed toto orbe terrarum, pulcherrima Campaniæ plaga est,' ut Florus scribit. Nec miretur Ramiresius, *grata* dici, quo tempore ætus illorum fugiebat. Loquitur enim de illis, ut natura sua sunt, etsi nunc ex accidenti fiat, ut ea, quamvis *grata*, Tibure mutare malit. *Gronovius*.

9 *Herculeus colles, &c.*] Vos, o Balm, calore vestro melius solvetis brumam frigus quam Tibur: lib. 1. Epigr. 13. vers. 1. Jam autem per æstatis fervorem magis placet Tibur, frigori et ventis expositum. Vel, hiberno tempore cedat vobis Tibur: hoc autem æstivo, vos ei cedite.

EPIG. LVIII. 2 *Num plorare*] Recte Scriverius, *Nam*: neque aliud patitur *quod puto*. Sed cur appingunt interpretationem de infami ob impudentiam Galla? Equidem nihil hic apparet, quare Galla magis sit infamis quam maritus. Illa marito amisso tenebras et solitudinem captabat, ut solebant in luctu. Seneca ad Marciam cap. 11. de Octavia lugente Marcellum: 'Tenebris et solitudini familiarissima.' Tacit. 4. Annal. 'Vix propinquorum alloqua, vix diem aspicio a plerisque lugentium.' Id calumniatus et illudens Martialis, Quasi vero, inquit, parum decorum matronam virum palam lugere. *Gronovius. Num plorare, &c.*] Gruterus legendum censet: *Non plorare pudet te, &c.* Hoc sensu: Vides plorandum esse ob mortem ejus; pudet tamen id facere

aperte. *Euge!* femina es animi plane virilis. Vir enim si plorat, plorat sine teste, ut tu. Ant, Galla, puto non plorare te virum; quod quia turpe est, ploras in tenebris. Si enim plorares, tenebras non sectarere. Alii, *Nam plorare pudet te, puto, Galla, virum*: hac mente: adeo infamem ob impudicitiam fuisse Gallam, vivente marito, ut turpe sit illum jam desistere. Vide etiam an huc faciat quod narrat Eumolpus de matrona illa Ephesia apud Petronium.

EPIG. LIX. Hujus Epigrammatis argumentum explicatum est supra Epigr. 32. in simili casu, de ape inclasa electro. Hic, eadem ratione, vipera succini visco implicata interfuit. *Ramires*.

1 *Flentibus, &c.*] Ramis populi electriferæ, ut supra Epigram. 32. vers. 2. et lib. 6. Epigr. 15. *Heliodum*] *Heliades*, sorores Phaëthontis, quæ, ejus casum descentes, in arbores populos conversæ fuerunt, a quibus defuit succinum. *Serpit*] *Serperem* enim dicuntur *Æroba*: reperire autem, quæ pedes habent brevissimis cruribus, ut lacertæ.

2 *Flaxit, &c.*] Artificium refert poetice ad casum.

4 *Concreto gelu*] *Succina. Rigit*] Non quod frigore, sed quod rigore et duritie, gelu imitetur. *Vincta*] *Compedes viperæ, gummi et viscus electri* erant.

5 *Ne tibi regali, &c.*] E prælio Actiaco fugiens Cleopatra in Ægyptum se inclusit sepulchro, quod ipsa splendidum exstruxerat; unde extracta aspidis morsu perisise putabatur: quod Poëta respicere videtur, cum viperæ tumulum conferat tumulo illius quæ aspidis moram periit.

EPIG. LX. Exemplo Curiatii, in Tiburtino loco salutari, morte extincti, docet æque per omne cælum, seu salubre seu pestilens, grassari mortem, adeoque fata nullo excludi loco posse.

1 *Ardea*] Petamus medio ætatis fervore loca vel calidissima et pestilentia, Ardeam, Castrum Inui. Sic restituit Petr. Scribanius ex opt. libri fide, loco rei *Pestaneque*: tum quia secessus amonior, tum quia Ardem propius Castrum Inui. Cui adstipulatur Ph. Claverius lib. 3. cap. 5. Ital. Ardea, dicta vel ab ardore, vel ardea avi, oppidum est Latil, Turni patria. Tria hic oppida, Solis fervore mutuantia, enumerat: Ardeam, Præstum, Lucania oppid. et Baias. *Solstitio*, &c.] Estivo, sic enim simpliciter positum significat.

2 *Quique Cleonæ*, &c.] Baias supra Epigr. 57. vers. 5. et 11. postquam in saluberrimo Tiburis colle periit Curiatius. Cleonum sidus, est leo, qui terram Augusto mensis caloribus accendit. *Ager*] Baianna.

3 *Damnet*, &c.] Morte sua reddit infames. Ditiores enim prædia et villas circa Tibur, at in ipsa urbe sedes habebant, quo ætate secedebant. Prædia illa Tiburtina appellabant; quemadmodum Tusculana, quæ prope Tusculum: unde Tusculanum, villa Ciceronia.

4 *Laudatus equus*] Aquam Martiam, quæ se in Tiburtinam aperit. Plin. lib. 18. cap. 3.

5 *Cum mora*, &c.] Ubi fatalis hora venerit, saluberrimus locus, qualis est Tibur, vitam non magis conservat, quam Sardinia insula, cæli intemperie et gravitate pestilentissima, ob salinas, graves Austros, Selpugas, venenatæ formicæ genus, seu Batrachium.

EPIC. LXI. Vanum quendam et mendacem Mancinum dæpigit, et reprehendit; qui miseros sodales subinde enecabat, narrandis iis quæ sibi donabantur. Rogat itaque hominem ut tandem tacere velit; aut, si non possit, aliquid narret, quod libenter sodales audiant, sc. se, spoliata bonis ausis, iacturam fecisse, fustibus cæsum, &c. *Ramis*.

1 *Ducens*, &c.] M. HS.

2 *In schola*, &c.] Ubi exspectavimus recitationes.

3 *Lacernæ*, &c.] A Pompilia tibi donatas lacernas.

6 *Sardonychas rerum*] Sic Epigr. 60. lib. 9. 'Sardonychas veras membra quæsiit in omni.' Sunt enim et falsi. Vide Plin. lib. 37. cap. 12. *Linceique*, &c.] Forte nigra, candida, mixta: vide Plin. lib. 37. cap. 12.

7 *Similes sanctibus*, &c.] Smaragdos, Cyaneos, Beryllos, vel Caristos: de quibus Statius: 'Et gaudens sanctus spectare Caristos:' et alibi: 'Et concolor alto Vena mari:' quæ laudem habent, si mari concolores.

8 *Bæana*, &c.] Mulieres; facta forte nomina.

9 *Hære*] Hæri, antique. *Pollione cantante*] Citharædo nobili. Juvenal. Satyr. 6. vers. 388.

11 *Hereditatis*] Jure hereditario.

13 *Quid tibi*, &c.] Ut mendacissimis ac vanissimis narrationibus nos iadare encare velis.

14 *Crudelis*] Quia nos enecas mendaciis tale.

16 *Quod velinus*, &c.] Te iacturam fecisse aliquam, quod nobis audita magis gratum: vel aliud quippiam, unde nobis lucrum.

EPIC. LXII. 1 *Tibur in*] Nigra Lycoris, non magno in pretio Romæ, secesserat Tibur. Jecatur Poëta illam eo migrasse motam fama de regionis illius frigiditate, quæ candorem vel servaret vel redderet: quod de ebore testantur Plinius, Silius, et Propertius. Sic Epigr. 12. l. 7. *Herculeum*, &c.] Epigr. 13. lib. 1. vers. 1.

EPIC. LXIII. Dæflet Carellia cuiusdam matris casum, quæ, cum a Baulis peteret Baias, naufragio periit in eo freto. *Ramis*. Banks villæ nomen est, quæ promontorium Misenum inter et Balanum lacum flexu mari alluitur. Olim Bosilia dicta. Tacit. Annal. lib. 14.

1 *Mater*] Carellia quædam, et ipsa

mater, a Baulis Bains vecta perierat. Arguit Poëta aquas criminis et jac-turæ gloriæ, quæ monstro hoc simile imperium Neronis in matre sua Agrippina (vide Sueton. Neron. cap. 34. Tacit. Ann. 14. et Dionis Neron.) detrectassent, illique vel jussæ pe-perciassent: hanc autem immeritam injussæ mersissent.

3 *Gloria quanta*] Magnam laudem vobis comparatam (quum Agrippinam jussæ non mersistis) in Cærellia inno-cente submersa perdidistis, quam etiam injussæ hausistis. *Monstra*] Casum, naufragium, mortem.

4 *Nec quondam jussæ*] Olim enim ad Baulos Nero matrem, soluto re-pente machinoso navigio, jusserat mergi, quæ tamen enavit: ita illam jussæ aquæ non oppresserunt; hanc injussæ hauserunt. *Rat*].

EPIC. LXIV. Laudat hortos Julii Martialis, a situ, a cælo, a subjectis amœnis regionibus, a quiete, a benignitate et hospitalitate Domini; præfertque eos Tiburi, Prænesti, Setiæ.

1 *Julii jugera, &c.*] Ad quem Ep. 1. et 82. lib. 6. Epigr. 16. et 71. lib. 7. et alias.

2 *Hortis, &c.*] Epigr. 21. lib. Spec-tac. vers. 3.

3 *Longo Janiculi, &c.*] Porrigeba-tur enim ad pontem Milvium Janicu-lum, excelsus mons non procul ab Urbe, trans Tiberim situs. *Recum-bunt*] Horti nempe Jul. Martialis.

5 *Et planus, &c.*] In vertice Jani-culi planities est, quæ colles superat, serena et suda, non nebulis, ut val-lea, tecta: hic Julii Mart. villa.

9 *Puris astra*] Pura vocat astra, quæ nullis nebulis aspectui subtra-huntur. Eadem eleganti metaphora infra lib. 8. Epigr. 14. 'puros soles et sine fæce diem' dixit.

11 *Septem*] Septem colles, Palati-num, Capitolinum, Quirinalem, Cœ-lium, Esquillinum, Viminalem, Aven-tinum, quibus imposita Roma rerum

domina.

12 *Æstimare, &c.*] Lustrare oculis.

13 *Albanos*] Dicitur mons Alba-nus, ab Alba longa, ibi quondam ex-structa. Tusculum vero urbs Latii.

14 *Et quodcumque, &c.*] Et quæ-cunque loca frigida suburbana.

15 *Veteres*] Roma enim antiquio-res. *Brevesque, &c.*] Oppid. parvum, forte Ulubras.

16 *Quod virgineo, &c.*] Nemus Di-anæ Aricinæ, in quo fecerant sacra non mitiora, quam Tauricæ Dianæ. Strabo lib. 5. Cruor itaque vel virgi-num cæsarum, vel Annæ Perennæ, quæ, Didonis soror, (ut habent fabu-læ) Lavinia inuidias fugiens, se in Numicium fl. dedit præcipitem: seu (ut tradunt melioris fidei historici) anus Bovillis oriundæ, quæ populo per seditionem in montem digresso cibum tulerit, seque postea ex alta fenestra præcipitavit. Vide Ovid. 3. Fast. Macrobi. 1. Saturn. cap. 12. et Tiraquell. ad lib. 3. Alexand.

18 *Illic Flaminia, &c.*] Ex hac villa prospiciuntur cæceda et currus in via Flam. et Salaria: non tamen audiantur, aut somnum interpellant.

21 *Celestium*] Epigr. 66. lib. 3. vers. 3.

22 *Helciariorum*] Qui navem ad-verso flumine, vel qui navi anchoram seu grave aliud pondus uno connixu et mutuo hortatu molliuntur: ab *Helxo, traho*.

23 *Mulvius*] Pons Milvius, qui in via Flaminia ultra primum lapidem. *Sacrumque, &c.*] Pro Deo cultum. Virgil. 8. Æneid. et Epigramm. lib. 3. vers. 3.

25 *Hoc rus, &c.*] Honestior, gra-tior, laudatior fit domus ista a do-mino Julio Mart. viro hospitali.

29 *Aleinoi*] Regis Phæacum, qui Ulyssem enatantem benigno hospitio excepit. Hom. Odyss. 7.

30 *Facti modo divitis*] Quem modo divitem factum appellat Poëta, quod juxta Herculis fanum, splendido luxu

a Domitiano extractum, Molorcho sacellum condiderat et ipsum donariis ditatum. *Molorchi*] Pauperis pastoris, qui Herculem ad leonem Nemeum occidendum venientem hospitio exceptit.

31 *Vos nunc, &c.*] Epiphonema. Ite jam, avari Vectidii, quibus non sufficiunt latifundia, quæ milvus oberet quique centum jugera aratis. Ego vel toti Tiburi, Prænesti, et Setiæ, pauca hæc Martialis jugera antefero.

32 *Gelidum, &c.*] Supra, Epigrammate 62.

33 *Pendulamque*] In declivitate montis sitam.

34 *Uni dedite*] Uni colono Setinum agrum locandum dixit, qui scilicet eum colat cum familia. Setia ergo civitas in extrema Latii parte, supra forum Appij: unde et Setinum vinum, de quo lib. 13. 'Pendula Pontinos quæ spectat Setia campos.' *Rad.*

35 *Dum, &c.*] Malo jugerum paucorum Julii Mart. quam totius Setini agri dominus esse.

EPIG. LXV. 2 *Lusca est*] *Ἀσπρόδουλος* resp. neque enim alterum habet: si enim utrumque salvum haberet, utroque ploraret.

EPIG. LXVI. Irridet sub specie admirationis Linum quemdam, qui ingens patrimonium dilapidaverat eo victu et cultu, quo alius posset id multum augere: dicitque eum rem fecisse difficilem. Nam eadem parsimonia, qua alius quis ex paupere dives fieri poterat, ille contra ex ditissimo factus est pauperrimus. *Ramires.*

1 *Municipalem*] Frugalem, utpote rusticam, quam degunt in municipiis, quæ oppida sunt certa lege donata civitate, munerisque partem cum pop. Romano capiunt.

2 *Vilius*] Minus sumptuosum, abjectius.

3 *Idibus et raris, &c.*] Ubi raris

appellat, non quod raro Linus in Urbem ventitaret; sed quod Kalendæ et Idus, quibus municipes ad sacra togati conveniebant, raris sunt; semel enim tantum in mense veniunt. *Ferrarius. Idibus, &c.*] Calendis et Idibus conveniebat ad publica sacra populus togatus: in municipiis tamen rarior togæ usus, Juven. Satyr. 3. vers. 171. et Plin. lib. 7. Epiat. 8. *Togula*] Non lauta, nec laxa, qualem beatiores gestabant; sed exigua et angusta. *Excusæ Kalendæ*] Explicata, ubi depromitur e vestiario, seu prælo: alii *tibi sumpta*. Diebus enim festis tantum et solennibus togas et candidiores vestes sumebant in municipiis.

4 *Synthesis*] Quæ est compositio et constructio aliquarum rerum, sed præcipue vestium. Unde et Synecd. pro una veste sumitur, ut et hic. Et vide lib. 5. Epigr. 80. 'Undecies una surrexisti, Zoile, cœna, Et mutata tibi est Synthesis undecies.' Et ultimo versu: 'Frigus enim magnum Synthesis una facit.' Hoc enim loco notatur summa Lini parsimonia, quod tantum abesset a luxu, ut eadem veste decem annis uteretur. *Ramires.* Epigramm. 46. libro 2. vers. 3.

5 *Saltus aprum*] Commoditates ex rure Lino provenientes enumerat, quum esculenta et poculenta omnia haberet sua, nullo pretio comparata. *Inemptum*] Labore venationis tantum, non pretio quæsitum. 'Dapibus mensas onerabat inemptis.' Virg. 4. Georgic.

8 *Rubens fudit*] Figlinus ex argilla rubra. *Non peregrinus cadus*] Domi nata, in agris tuls.

9 *Nec tener, &c.*] Non tibi mense minister magno pretio emptus ex Græcia. Ita ut effunderent in puerorum pretia ingentes opes. Sic supra lib. 1. Epigr. 59. 'Millia pro puero, centum me mango poposcit. Risi ego; sed Phœbus protinus illa dedit.'

10 *Sed stetit, &c.*] Sed villicii pueri

et vernis. Epigr. 50. lib. 1. vers. 21.

12 *Sauia*] Ebria. Epigr. 68. l. 3. vers. 2. *Vena mere*] Libidinis instrumentum. Epigr. 46. lib. 6.

13 *Nec nocuit*] Proponit nunc per negationem, causas paupertatis, quarum nulla contigit Lino; tectorum conflagrationem, agrorum ardorem, navium jacturam. *Ramir. Nec Silius agris*] Nec status per dies camilares agros et segetes exussit.

14 *Fluit*] Versatur in mari, quomodo sit.

15 *Supposita, &c.*] Non tesseri aut aleis rem decoxisti: a talis vero tanquam a minore lusa incipiebant; mox incalcescentibus luseribus proferebantur tesserae.

16 *Alea, &c.*] Sed aleam tuam pignora fuere naves: de quibus vel pueri ludunt.

17 *Dic ubi, &c.*] Cum itaque frugaliter vixeris, vestita, victu, ministerio, et Venere; cum nec igni nec cœli inclementia, nec naufragio neque alea jacturam feceris, demoror unde ad paupertatem sis redactus.

18 *Fecisti rem, &c.*] Cujus ratio non facile apparet: et tamen apparet te rem familiarem fecisse tennem et decoxisse.

EPIC. LXVII. *Ἀγαπῶντας* Prætoris cujusdam adversus veterem amicum damnat, quod malaerit feræ et equis, quam homini prodesse. *Rad.*

1 *Centum sestertia*] Sunt duo millia quingenti Philippel. *Gronovius.*

2 *Cana*] Veteri, a pueris inita.

3 *Dicebatque, &c.*] Dicebatque hanc summam sibi deesse ad censum equestrem, scilicet quadringenta Sesteria, nostræ monetæ 3125. lib. ut intra 14. Ordines sedens Domitiano Imp. advenienti plauderet. Epigramm. 34. lib. 6. Solere autem dari ad implendas equestres facultates testatur *Plin.* Ep. 19. lib. 1.

4 *Iustus eques*] Integro censu Equestri ex lege Roscia.

5 *Scorpo, Thalloque daturum*] No-

bili agitatori: Epigr. 50. 53. et 74. lib. 10. et Lips. lib. 1. Epistol. Quæst. 5. Epist.

7 *Male divitis arce*] Quam usum divitiarum nescit. De arca jam dictum, lib. 1. Epigr. 77.

8 *Equo*] Equis alendis ad Circum ab agitatoribus Scorpo Thalloque. Vel: An homini, qui nihil aliud novit quam equos agitare, plus dabis quam honesto equiti? Vide Epigr. 26. l. 5. Vel etiam statum equestri erigendæ? ut Epigr. 26. l. 5.

EPIC. LXVIII. Sportulæ pretio invitavit Poëtam nostram Sextus; qui quum laute comaret, Poëta in eadem mensa sordide; hoc ergo Martialis dolet, cui infelici spectanda erat invidenda alterius felicitas.

1 *Invitas, &c.*] Vide Epigr. 7. lib. 3. unde huic lux.

EPIC. LXIX. A Papilo, vel, ut alii leg. Pamphilo, quatuor uxores veneno interfectas dicit, eoque se non sitire ipsius quamvis optimam lagenam. *Rad.*

1 *Setina Massica*] Vina nobilia e Setia et Massico in Campania.

2 *Sed rumor, &c.*] Immo, veneno mista esse, fama est.

3 *Calebs, &c.*] Viduus 4. uxoribus veneno sublati. De voce 'calebs' vide quæ ad Senec. Hippolyt. vers. 230. *Lagena*] Supra Epigrammate 43. versu 3.

4 *Nec sitio*] Nolo tamen bibere; malo enim famæ quam experientia fidem habere.

EPIC. LXX. Refert de Ammiano quodam, qui quum patris mortem optaret, ut hæreditate potiretur, ultimis tabulis pater nihil ei præter restem reliquerit. Miratur fieri potuisse, ut Ammianus doleret ob patris mortem; vivus enim aliquid filio largiebatur.

1 *Aridam restem*] Meram restem, qua se perditæ luxuriæ filius suspenderet. Ramiresius legit *vestem*, et, ut credit, meliore sensu; quod arida

vestis ait sola vestis, nulla alia re adhibita. Sic lib. 10. Epigr. 75. 'Sportula nos junxit quadrantibus arida centum.'

2 *Ultimis ceris*] Ultimo testamento, vel ima cera testamenti, cum in prioribus nominasset alios heredes.

4 *Mortuum, &c.*] Cuius morte nihil præter restim ad eum devenit, cuius mortem expectabat, et forte ne expectarat quidem. Vide Epigr. 10. lib. 3.

EPIG. LXXI. Queritur peccillarum Romanarum facilitatem, ex quibus nullam, quam negaret, invenerat; adeo ut ne castus quidem, quamvis non darent, non tamen negarent. *Ramires.*

2 *Si qua puella*] Negantem puellam quærebat ob eam causam, quod facilitas in dando satiari soleat, ut supra dixit Epigr. 38. 'Galla, nega; satietur Amor, nisi gaudia torquent.'

3 *Fas non est*] Natura sua.

4 *Licet; nulla, &c.*] Facultate aliena. Quasi vel ex sua natura iniquum vel turpe sit negare: vel ad negandum concessam non habeant facultatem. *Ramires.*

6 *Non dat*] Mercedem. Vel, non ultro dat, sed rogata non negat: unde apparet verum esse illud Ovidii, 'Casta est quam nemo rogavit.'

EPIG. LXXII. Tacite sordes aliquorum reprehendit sub Quincto; qui, quam animi causa Poëta libellos expeteret, paucos tamen impendere in eam rem nummes recusabat. *Ramires.*

3 *Bibbipola Tryphon*] Clarus profatione Quintiliani: et Ep. 3. l. 13. vers. 2.

4 *Tum fatas*] Qui etiam nugas. *Nec ergo*] Qui donem fatuo: Epigr. 118. lib. 1. vers. 11.

EPIG. LXXIII. Atticum Vestinum, filium illius Vestini, quem Nero, consulem, immerentem occidit, ut scribit Tacit. Annal. 16. laudat a liberalitate, qua in extremo vitæ

Delph. et Var. Clas.

spiritu cum amicis unus est, quibus ingentia divisit dona: quo facto libens decessit. *Ramiresius.*

1 *Gravis extremas*] Gravi morbo affectus. *Vestinus, &c.*] Fillus Vestini, qui in consulatu præter culpam a Nerone mori iussus est.

4 *Stamina pulka*] Nigra, quæ mortem minentur: Epigr. 58. lib. 6. ut contra 'alba,' ubi vitam Parcæ protrahunt. Juven. Sat. 12. vera, 65. *Pulka*] Sunt qui legant, nigra: alii nulla.

5 *Jam tibi defunctus*] Non vitæ desiderio moram hanc orabat, sed ut bona sua amicis divideret.

8 *Mori senem*] Morti maturum: sic Epigr. 52. lib. 10.

EPIG. LXXIV. De damis in arenam adversis frontibus in se mutuo currentibus, dictam supra, Epigr. 35.

1 *Imbelles*] Elegantibus antithetis hoc distichon ornavit: 'Imbelles,' 'fortis Prælia': 'timidis foris,' 'quantâ ira.'

4 *Mitte canes*] A paradoxo: canibus, qui alias damis exitio sunt, immisiis, dirimeter prælium damarum ad perniciem inter se furentium: sic Ep. 49. lib. 1.

EPIG. LXXV. Laudat Nigrinam a liberalitate in maritum, cui impertierat paternos census; comparatque eam cum Eudæ et Alceste, quas ei postponit; quod illa amorem in conjuges morte sua, hæc sine morte demonstravit. *Ramires.*

1 *Animo marito, &c.*] Tuo, id est, vitæ tuæ, quam vel sine animæ tuæ jactura plus marito profuisti, quam Eudæ et Alceste pro et cum suis morientes: namque tu marito tuo, cui lege non licuit patrimonium uxoria caducum participare, e qua liberos non procreasset, liberaliter impertiisti a patre tibi relictos census; sic enim malo legere quam senius, ut vulgo.

2 *Gloria prima*] Gloriam primam appellat more suo; quia eminentissimæ

4 H

Martial.

num quodvis in suo genere sic vocare solet.

5 *Euadne flammis*, &c.] Quæ se in rogam Capanei conjugis iniecit. Ovidius 3. de Arte, et Papin. lib. 13.

6 *Alcestem*, &c.] Quæ conjugis Admeti mortem sua redemit: fab. nota.

7 *Tu melius*] Sc. te gessisti, quam Euadne et Alcestis; quibus ut amorem in conjuges probarent, mori necesse fuit. Deinde subjungit aitiologiam: Nam tu pignore, id est, ea liberalitate, qua usus es in maritum, certo vitæ, nulla cogente mortis necessitate; sed in summa tranquillitate meruisti, ut tantus amor tuus videretur, quantus posset videri, si pro conjuge mortem oppetiisses: itaque præferendus amor tuus, qui vita, non morte, spectatus fuit. *Ramirez*. Vel, ut Musamberti exponit: Tu melius Nigrina, quæ certo pignore vitæ, seu viva, certo in maritum viventem pignore communicati cum eo patrimonii tui, effecisti, ut, etsi non pro viro aut cum viro moriaris, quemadmodum Euadne olim aut Alcestis, non minori tamen quam illæ sis lande officii et amoris erga conjugem. Alii *certa*, vel *certe*. Juv. 'Certe meruisti pignora vitæ.'

8 *Ut tibi non*, &c.] Ut Epigr. 9. lib. 1. et Epigr. 57. lib. 11.

EPIG. LXXVI. Ridicule docet, quo pacto ab amico, dimidium postulati dare solito, totum impetrare possis. Quoniam tu tibi caves, dimidiato quod petebam, (vide Epigr. 76. lib. 1.) ego necessitati meæ consulam in posterum petendo geminum ejus summæ, quæ mihi opus fuerit. Ex Cujacii mente, qui dicit: Plus petendum esse quam sat est, ut consequamur quantus sat est.

EPIG. LXXVII. Zoilus invidum depingit eleganti paradoxo, dum dicit mutata voluntate se divitem velle fieri, quum supra multis Epigrammatis paupertatem amplecti testatus esset, ut Zoilus præ invidia se sus-

pendat. *Ramirez*.

3 *Paupertas*, &c.] Paupertati, quæ mihi hactenus cordi et in votis erat, jam renuncio; mutato consilio et voto, ditescere volo: nec alia de causa, quam ut il, qui rebus meis modice lætis invident, lætissimas ubi viderint, invidia rumpantur, aut ad laqueum fugiant.

EPIG. LXXVIII. Varum quemdam ut vanum reprehendit, qui convivis ornatum divitem ostentabat, cenam autem parvulam apponebat. Ventrem se dicit, non oculos pastum venisse. *Ramirez*.

1 *Ad canam asper*, &c.] Ejusdem argumenti vide Epigr. 44. lib. 1. Epigr. 59. lib. 3. et Epigr. 68. lib. 4. Abjudicant hoc epigram. Martiali; nec injuria quod Adr. Jænius ut et quemdam alia adoptavit primus. *Ἀργυρὸν λυμὴ τις ἐς ἐλπίσιν με καλέσας* *Ἐκτα*, Anth. lib. 2. cap. 50.

6 *Aut appone dapes*, &c.] Nullam acumen, nulli sales. Rescribo venustissimo sensu: *Aut appone dapes, Vere, vel asfero opes*. Jubet enim Martialis, ut apponantur dapes, non aurum; nam, nisi dapes apponantur, minatur se ablatorum aurum quod appositum erat; quemadmodum e dapibus partem domum auferebant. *Petitus*.

EPIG. LXXXIX. Insectatur facetissime Afrum quemdam ardellionem, importune et intempestive officiosum, quem sexagenarium jam movet, ut ea officia junioribus relinquat. *Ramirez*.

1 *Sexagesima messis*] Id est, cum jam sexagenarius sis, et canis obstitas.

3 *Discurris tota*, &c.] Ambitiosa indagine officiosus per omnia divitum atria, quos vel in ipsis atris egredientes, vel in cathedris sedentes admissus salutas, discurris, portans inepitum 'Ave,' cui jam sexagenario et cano dicendum potius fuerat 'Vale.' Vide Ep. 67. lib. 5. Vide Senec. de Tranquil. cap. 12.

5 *Et sine*, &c.] Epigr. 99. lib. 11.

7 *Sacro decies*, &c.] Multoties per

viam Sacram repetis Cæsaris de-
mum.

8 *Sigerioque meros, &c.*] Jactas ubi-
que familiaritatem tuam cum aulicia.
Crepas usque Sigerium et Parthenio
Cæsaris cubicularios. De nulla
alia re quam de Sigerio et Parthenio
loqueris. Sic Horat. lib. 1. Epigr. 7.
ad finem: 'Sulcos et vineta crepat
mera.'

10 *Ardeliens æne*] Ardello est, qui
omnia et nihil agit; ubique et sus-
quam est. Vide lib. 2. Epigr. 7.

EPIG. LXXX. Loquacem Mathonem
quemdam insectatur; qui sanus, æger,
nanquam cessabat loqui, et, in me-
dio febris ardore, summo conatu de-
clamabat. Ipse vero existimabat
magnam hanc esse rem. Docet Poëta,
majorem rem esse, eo tempore ta-
cere. *Ramires.*

1 *Mathe, Tiburtius*] Vide Epigram.
quod sequitur.

2 *Impens*] Decepi ego te, immo
tu te ipsum, dum mancipio tuum pre-
tio vis esse prædium Tib. quod prius
quidem gratis erat seu tuum assidui
hospitis, quamdiu meum fuit posses-
sione.

EPIG. LXXXI. 1 *Mathen*] Causidici.
Juvenal. Sat. 1. vers. 32.

2 *Si nescis, &c.*] Si nescis hanc esse
insaniam, quod fabricitans declamas,
perdita sane et deplorata laboras in-
sanis, cujus sensum non habes. Est
autem Phrenesis insanis ex inflamma-
tione cerebri orta. Celsus.

3 *Hemitritians*] Semitertiana labo-
rans.

4 *Si sudare, &c.*] Si hoc facias quo
elicias sudorem et hinc febrim leves,
habet sane cur declames.

5 *Magna tamen, &c.*] Posse in febra
declamare, inquit Poëta ex persona
Mathonis. *Errans cum, &c.*] Resp.
objectioni Poëta. Cum errans, id
est, incertas habens accessiones et
decessionis semitertiana exurit visc.

6 *Tacere, Mathe*] Non clamare,
non ingemiscere; arguit autem Ma-

thonem vel improbus et effrenis lo-
quendi libidinis, vel pronuntiationis
querula et quasi in febre quiritantis,
hoc Epigr. ut et 84. Janus Rutgers.
abdicat Martiali.

EPIG. LXXXII. 1 *Epigramme*] Supra
Epigr. 71.

4 *Jam, &c.*] Ut nolo nimis facilem,
ita nec difficilem nimis: lib. 1. Epigr.
58. et 88. supra.

5 *Negare, &c.*] Sic Epigr. 70. lib.
9. 'Nam vigilare leve est, privilegi-
lare grave.'

EPIG. LXXXIII. Mittit ad Rufum
duos Epigrammaton libellos, quos
vult Venuleio commendari. Præfinit
ergo tempus, quo eos sit lecturas:
et, si longiores videbuntur, præcipit
ut altera plicata charta breviores fa-
ciat. *Ramires.*

1 *Hos quoque, &c.*] Duos, tertium
et quartum hunc; infra vers. 7.

4 *Non tetrica, &c.*] Non rigida cen-
sura ad amussim et perpendiculum
examinet carmina hæc nugatoria.
Exiget] Examinet, ducta Metaph. ab
architectis vel statuariis. Unde 'ex-
acta opera,' pro perfectis: pro quo
Plantus 'amussitata' dixit, quasi ad
amussim exacta. *Ramires.*

5 *Nec post, &c.*] Inter magis seria,
et priusquam mero incaluerit. Epigr.
1. supra vers. 8. *Summumve*] Nec
tamen post ultimum, ubi nimis fer-
vor: vel ubi friguit deferbuitque ala-
critis. *Tridentem*] Qui quatuor conti-
net scyphos. Hic pro quovis poculo
dicitur. Petitque ut, in media cœna,
suos ei offerat libellos. Epigramm.
107. libro 1. vers. 4.

6 *Sed sus cum, &c.*] Sed inter scy-
phos, cum in media cœna pocunt ma-
jora pocula.

7 *Duos, &c.*] Supra vers. 1.

8 *Divinum, &c.*] Vide Ep. 29. su-
pra.

EPIG. LXXXIV. Nævolum insecta-
tur, qui, pro rerum suarum eventu,
modestum vel arrogantem se exten-
debat. Nam, cum nullis premeretur

curis, despiciebat cunctos: quum vero sollicitus erat, omnibus se summittebat. Precatur ei Poëta perpetuam sollicitudinem. *Ramires*.

1 *Securo nihil, &c.*] Te curis vacuo et prospere agente, nihil arrogantius et insolentius: curis presso modestior nemo aut summissior: et, quod de Caligula Passienus, 'Nemo fuit servus mellior, nemo dominus deterior.'

4 *Nec quisquam, &c.*] Gruterus ex Palat. legit, *nec tibi natus homo*: acute.

6 *Sollicitus*] Ut fias usque modestus.

EPIC. LXXXVI. Inurbanitatem Pontici notat hoc disticho; qui convivis villa, sibi pretiosa vina miscebat; et, ne fucus detegeretur, ipse poculis myrrhinis utebatur; convivis vitra porrigebat. *Ramiresius*.

1 *Nos, &c.*] Convivis tui. *Murrha*] Poculo murrhino.

2 *Prodat perpicuus, &c.*] Ne, si tu vitreis, ut nos, biberes, appareret te non idem vinum bibere quod nos, sed generosius. Epig. 49. lib. 10.

EPIC. LXXXVII. Elegans apostrophe ad librum suum, quem hortatur et monet, ut curet Apollinari placere; quod si obtineat, poterit cæterorum judicia contemnere: sin minus, desperet posse in vulgus placere. *Ramires*.

1 *Atticis probari*] Politis, delicatis, eleganter teretibus.

2 *Apollinari*] Ep. 25. lib. 7.

4 *Nil exactius, &c.*] Qui, ut apprimè exacti est iudicii et eruditionis ad examinandum, ita miri candoris et benigni ingenii ad approbandum.

6 *Si te pectoris, &c.*] Ille si te approbarit, basio et amplexu dignatus, Epig. 4. lib. 1. vers. 9. abunde tutus eris, et extra plebei iudicii aleam contemptumque positus.

7 *Ronchos*] Iudicia, censuras, subannationes. Vide epigramm. 4. lib. 1. vers. 5.

8 *Scombris, &c.*] Erant autem scom-

bri pisciculi falsi, quos *enchovas* Hispani vocant. Plin. libro 31. cap. 8. *Tunicas*] Tegmen: sic lib. 3. Epig. 2. 'Ne nigram cito raptus ad collenam Cordyllas madida tegas papyro; Vel turis piperisve sis encullus.' Epig. 2. lib. 3. vers. 3. *Molestas*] Hinc conjicio non tam involutos ineptis hisce chartis pisciculos illos venales, quam in iis fixos fuisse, cum Metaphoram sumat a tunica illa molesta pice et bitumine illita, qua miselli ardebant damnati: Epigram. 25. lib. 10. Alii intelligent chartas illas, quibus involuti afferebantur scombri, a coquo in ignem injectas. Vide Ep. 2. lib. 3. vers. 5.

9 *Si damnaveris*] Ille si improbarit, despera te placere aliis posse. *Salariorum*] Puerorum salsamenta venduntium.

11 *Inveras pueris, &c.*] In tergo a pueris scribenda: olim autem una tantum chartæ facie scribebatur. Et ea quæ in tergo scribebantur *ἐνὸς ὄψους*, et in tergo scripta dicebantur. Vide Juvenal. Satyr. 1. vers. 5. Vide Epig. 62. l. 8.

EPIC. LXXXVIII. Facete pedentem notat Bassam, quæ, ut dissimularet suum vitium, gestabat infantem, cui culpam, quum pederet, impingebat. *Rad*.

3 *Infantaria non est*] Nec tamen ea est quæ infantes amet: novatum verbum.

4 *Pedere Bassa solet*] Et in infantem, quem gestabat, fabam cadere, culpam rejicere solet.

ELEG. LXXXIX: Saturnalibus munera commeabant; ut Cal. Januarii strenæ. Martialis amico cuidam donarat libellum Epigrammaton, pro quo nil receperat. Hoc usit Poëtam; unde hanc bilem in eundem evomit. *Rad*.

1 *Munere dona*] Libro forte, vel alio munere in Saturnalibus misso.

2 *Quinque, &c.*] Saturnalia ad quintum diem protraxit Caligula.

3 *Sex scriptula*] Sex scripula vel scriptula (nam sic recte dicitur, non scrupula) sunt duæ drachmæ. Drachma enim triam scripulorum. Duæ drachmæ, quarta pars uncie. *Gros.* *Scriptula*] Græcis γροῦλλα a numero literarum, uncia enim 24. continebat scripula. Hoc loco accipio scripulum pro pondere argenti, non pro nummo. Sex ergo scripula octodecim cruciferis æstimabuntur. *Septitiani*] Argenti, ut volunt, improbius notæ. Alii ad libram referunt, de qua Epigramm. 71. lib. 8.

4 *Querulo*] Qui semper apud patronum de inopia, &c. queritur. Epigramm. 50. lib. 1. vers. 27. *Mappa cliente fuit*] Supra Epigr. 46. vers. 10.

5 *Antipolitanæ*, &c.] Nec muria, quæ e sanguine thunni confecta mittebatur Romam ab Antipoli Asiæ, aliis Galliæ Narbonensis, urbe.

6 *Cociana*, &c.] Ficus parvas ex Syria. Lib. 13. Epigr. 28.

7 *Nec rugosarum*, &c.] Nec fascella olivarum Piceuarum. L. 13. Epigr. 36.

8 *Dicere te posses*, &c.] *Μνησθῆναι* scilicet et argumentum amoris.

10 *Dissimulatur cris*] Ingratus. Est enim ingratus qui beneficium accepisse se negat, et qui dissimulat. Sen. Benef. lib. 3. cap. 1. vel qui dissimulas te non intelligere, quid velim. Vide Epigr. 16. vers. 9. et Epigr. 26. lib. 5. vers. 8.

EPIG. XC. Vitæ suæ modum, quem tenebat in rusticatione, exprimit breviter hoc Epigrammate: quo fingit respondere rogatus ab amico quid ageret ruri; et simul vult videri Epigrammata successivo labore scribere. *Ramiresius*. Hoc Ep. longe infra Martialis ingenium videtur. Loco tamen non moveo, tot jam editionibus publici juris factum.

3 *Partibus atque*, &c.] Meis famulis opus distribuo. Sic Dido Virgiliana

'operumque laborem Partibus æquabat justis, aut sorte trahebat.' Ramiresius sic exponit: 'Atque meis,' id est, famulis, 'indico justos labores partibus,' id est, per partes.

4 *Pharbumque cio*, &c.] Pango carmina.

5 *Oleis corpusque*, &c.] Epigr. 57. lib. 3. vers. 4. et lib. IV. Epigr. . *Mollique palaestra Stringo*] Stringo lucta corpus; vel stringo palaestræ pulvere, quem lib. 7. Epigr. 96. Hapthen vocat.

7 *Pendero*, &c.] Omnes uno ore emendant, *Prædeo*, neque enim prandium omnino Latio exulabat.

8 *Lychæus*, &c.] Ellychnium, lucerna.

9 *Hæc dat nocturnis*, &c.] Nox lucubrata dat hæc carm. &c. Vel: Nox dat hæc carmina lucubrata Musis nocturnis.

EPIG. XCI. Alloquitur librum, monetque jam quiescendum esse.

1 *Ohe jam satis est*, &c.] Imitatio Horatiana, Sat. 6. lib. 1. et Sat. 2. lib. 2. Hinc Juvenal. 'Satur est cum dicit Horatius, Ohe.'

2 *Ad umbilicos*] Id est, ad finem. Vide adag. 'ad umbilicum ducere.' De umbilicis autem et librorum ornamentis, vide Epigr. 67. lib. 1. vers. 11.

3 *Tu procedere adhuc*, &c.] Tu tamen, o libelle, vis ire ulterius; nec contentus es paginæ extremam etiam partem implere, tanquam nondum perfecteris rem, quam vel in prima paginæ parte fecisti, hoc est, satiasti lectorem et tædio enecasti. *Scheda summa*] Scheda commune nomen est omnibus chartis. Summa scheda hic pro extrema libri pagina accipitur: 'summa' enim extrema, est, sicut 'summus dies,' extremus dies. Vel pro ora et margine libri sumitur. De scheda vide Vitellium cap. 2.

8 *Librarius*, &c.] Qui libros transcribit.

EPIGRAMMATUM LIB. V.

EPIG. I. Mittit librum ad Domitianum, rogatque uti gratum accipiat; seu lectorus, seu neglecturus.

1 *Hoc tibi*] Hoc quicquid id est libri, hunc qualemcumque librum mitimus tibi, o Cæsar. *Palladia, &c.*] Seu degis in monte Albano. Quem locum tanquam arcem elegerat, et ubi quinquatria in honorem Minervæ quotannis celebravit: lib. 4. Epigr. 1. vers. 6. *Palladia Alba*] Raderus notat a Martiale blandiendo 'Palladiam Albam' vocari, quod sciret Domitiano gratissimam. Nihil hic adulationis. 'Palladia Alba,' ubi foci Palladii, Minervæ signum fatale. Hæc duo sacra plerumque conjungebantur. Vide Gronov. ad Stat. Papin. pag. 277.

2 *Triviam prospicis*] Artemisium templum in nemore Dianæ Triviæ prope Aricinam. *Inde Thetis*] Ab altera parte prospicis mare.

3 *Seu tus veridica, &c.*] Seu degis Antii, ubi Fortuna colitur sub imagine geminarum sororum, quas Antiatinas dicit; quarum et meminit Sueton. in Calig. Hinc Horat. 'O Diva gratum quæ regis Antium.' Sed quare geminæ? An quia alia prospera, alia infausta? Per adulationem autem Domitiano numen majus et oraculum certius attribuit, dictanti scilicet his tanquam minoribus Diis responsa.

4 *Plana suburani, &c.*] Quam urbem mare aluit, cujus suburbia occupat mare. Quam enim Antium sit *ἐν τῷ πελάγῳ ὑπερπλεον* (ut scribit Strabo) et abluatur mari, cui adjacet; videtur mare esse veluti in suburbio Antii, καὶ ἐν τῷ πελάγῳ ὑπερπλεον τῇ. Hodie urbs ea Principum otio, et vacationi civilium occupationum dicata est.

5 *Seu placet, &c.*] Sen recessisti in Cajetam urbem Campaniæ, ab Æneæ nutrice dictam, ut vult Virg. 7. Æneid. ut alii, a *καδεύ*, quod ibi classis Trojana incensa: ut alii, a sinuosa cavitate, quam Lacones 'Calattam' dixerunt. *Seu filia Solis*] Sen versaris 'Circeis,' promontorio Italiæ, a Circe filia Solis et Perses quondam habitato.

6 *Salutiferis*] Propter Pontinam, vel alias paludes, in quas pronum est Anxur ab Ufenti fluv. non parva aquarum salubritate: sic Epigr. 51. l. 10. vers. 6. *Candidus, &c.*] 'Impositam latesaxis candentibus Anxur:' Horat. Sat. 8. libro 2.

8 *Gratum credimus, &c.*] Non immemorem Capitoli a Domitiano puero defensi: Epigr. 104. lib. 9. vel restituti cum iterum arsiasset. Sueton. cap. 5. Domit. Vide Epigr. 59. lib. 7.

10 *Et tumidus*] Superbus gloriabor librum a Cæsare lectum esse. *Galla credulitate fruor*] Facili: Galli enim tunc simplices, &c. creduli, Strabo lib. 4.

EPIG. II. Verecundum ait hunc libellum et castam, nempe Cæsari inscriptum, cujus majestas et reverentia excludat omnem verborum rerumque licentiam; quod et lib. 8. docet Epigrammate ad suum librum, quem ita affatur: 'Lanrigeros Domini liber intraturo penates, Disce veracundo sanctius ore loqui.'

1 *Matrona, &c.*] Vide Epigr. 76. lib. 3. vers. 4.

5 *Quatuor libellos*] Præcedentes.

6 *Domino*] Domitiano.

7 *Germanicus*] Domitians: qui se tanquam a Germania devicta ita appellari voluit. *Ore non rubenti*] Sine rubore.

8 *Cecropis, &c.*] Pallade, peculiari Domitiani numine; cuius filium se dici credique voluit. Suet. Domit. cap. 4. Vel virginem Palladi sacram. Liber hic, inquit Poëta, tam sanctus est et purus, ut possit coram sanctissimis Minervæ sacerdotibus sine rubore legi. *Rad.*

ERIG. III. 1 Accola jam, &c.] Degis misens ad te provinciam Rom. cis Danubium a Decebalo Dacorum rege (qui ultra Danubium) legatus de pace et obsidibus tradendis, ubi te vidit, beatiorum se fratre suo (forte, Decebalo) prædicabat, inquit: 'Sors mea,' &c. *Germanice, ripæ*] Epigr. præcedente, vers. 4.

6 *Domus*] Domitianum.

ERIG. IV. Ebriam Myrtalem insectatur.

2 *Pallat ut uos, &c.*] Ut gravior lauri vis, obstruat vini odorem: vel ut ebrietatem defendat: laurus enim inimica Baccho, arcet ebrietatem. Athenæus lib. 4. *Dipnos.*

3 *Causta fronde, &c.*] Quæ cavet graveolentiam a vino.

4 *Hunc tu, &c.*] Quoties itaque Myrtalem rubicundam et venas inflatam compeperis, ne impites Baccho sed Apollini, noti illam ebriam dicere sed vatem numine afflatam, epota lauro, non secus ac alii vates *ἑβρηνάφην* procurant manducata lauro. Lycophr. Cass. *Δαφνιόφυον φοιβαῖον ἐν λαυροῖς ἔρα.*

ERIG. V. Epigrammata mittit Sexto (qui Domitiano a secretis erat, et bibliothecam curam habebat) quæ poni cupit inter alios Epigrammaticos. *Rad.*

1 *Sexte, Palatina, &c.*] Sexte, qui es Imperatori a sacre religionis cultu, ab ingenii studiis, et a consiliis secretis, Bibliothecarius Palatinus.

2 *Ingenio fructis, &c.*] Versaris enim cum ipso Domitiano, et ejus consiliis, rationes, negotia, causas pernoctas et litteris mandas.

4 *Et secreta, &c.*] Periphrasis secretarii.

5 *Sit locus, &c.*] Dignare loco, reponere libros meos in bibliotheca tua, vel Imperatoris, inter ceteros Epigrammaticos, Catullum, Pedonem, Marsum.

7 *Ad Capitolini, &c.*] Sed carmina illa de bello Vitelliano ipsiusque Domitiani periculo, flagrante Capitolio, (a te, vel ipso forte Domitiano condita: namque his vacasse eum studiis constat ex Plinii Præfat. ad Hist.) reponere juxta *Æneida* sublimis Virgillii. Sueton. cap. 1. Domit. Scriberis putat Sextum Epicum poetam composuisse bellum Vitellianum: quod et Raderò quam maxime verisimile videtur.

ERIG. VI. Poëta Musæ; Musæ Parthenium rogant, ut Parthenius Cæsari libellum porrigat, quum tempestivum erit: vel non porrigat, sed legat vidente Domitiano; qui quum sit studiosus litterarum, statim poscet libellum. *Rad. Domit.*

2 *Parthenium*] Qui Cæsari est a cubiculis. *Vestrum*] Vestri cultorem, o Musæ. Epigr. 28. lib. 8. vers. 1. et Epigramm. 1. lib. 11.

3 *Sic te senior, &c.*] 'Precationem hanc concipit, Musarum verbis: Sic diu sospes et superstes et felix agas cum Cæsare.

5 *Et sis invidia, &c.*] Quæ grassatur maxime in aulis regum: sic ergo invidia superior sis, ut ipsa cogatur tibi favere, hoc est, invidia etiam faventibus, semper retineas istam gratiæ locum. *Rad. Domit.*

6 *Burrus*] Filius tui, de quo Epigramm. 45. lib. 4. *Sentiat parentem*] Patris fortunas sapiat, intelligat laudes et felicitatem patris; indolis paternæ det specimen. vide et Epigr. 28. lib. 6.

7 *Timidam, &c.*] Hunc verecundum, nec longum Epigrammatum libellum.

8 *Intra limina, &c.*] In palatium vel in conclave Cæsaris. Vel 'sane-

tioris sorte, propter Lararium, in quo Minerva: aut quia ipse Domitianus volebat dici haberique Deus.

9 *Jovis sereni*] Ubi placidus et lætus est Domitianus. Metaph.

10 *Suoque vultu*] Vultus sane Domitiani venustus erat, et quo se commendari volebat: Suet. Domitian. cap. 18. Sic quidem in principio; sed postea, avarissimus, ut non solum non sua largiretur, sed alia raperet; ut idem testatur cap. 12.

12 *Non iniquas*] Neque enim Poëta (inquiunt Musæ) oblato libello hoc ornatu, quicquam impudenter aut immodice petit.

13 *Nunquam grandia*] Nunquam mea charta, meusque liber cedro tinctus, purpuraque tectus, magnam vim pecunie, aut prædia impudenter petit. De umbilicis, vide Epigr. 67. lib. 1. vers. 10.

14 *Cedro, purpuraque, umbilicis*] Vide Epigr. 67. lib. 1. vers. 11. et Epigr. 2. lib. 3.

18 *Dominum, &c.*] Domitianum, Musarum cultorem, imo dominum. Adulatore.

EPIG. VII. *Ad Vulcanum*] Vel de Roma post incendium restaurata.

1 *Qualiter Assyria, &c.*] Ut Phœnix avis illa Assyria, ubi annos m. vixerit, constructo rogo cremans sese, renovari dicitur: ita Domitianus senio et incendio deformem urbem restituit.

2 *Una*] Duo tamen visi aliquando, pater et filius, Plerius Hieroglyph. l. 20. *Decem quoties, &c.*] De numero annorum variant autores. Lactantius Martiali astipulatur. Vide Plin. lib. 10. cap. 2. Communis fere omnium sententia est, quingentos vivere annos Phœnicem. Tacitus libro 6. Annal. Ovid. 15. Metam. 'Hic ubi quinque sævæ complevit sæcula vitæ.'

3 *Exulta, &c.*] Eutropius lib. 7. et Sueton. Domit. cap. 5.

4 *Vultus, &c.*] Epigramm. præced. vers. 9.

5 *Jam precor, &c.*] Noli ultertus in nos nepotes et genus Martis, cui tu ob adulterium ejus cum Venere tua infensus es, flamma vindice firibundus grassari. Signantius ergo est quod præferunt Mss. *nata, Volcanæ, querela.*

6 *Sumus Martis, &c.*] Sumus quidem proles Martis adulteri tui, a Romulo: sed et Veneris uxoris tuæ, ab Ænea, &c.

7 *Lemniacis lascivæ*] Quas in Lemno fabricasti. *Catenis*] Quibus deprehensam cum Marte, exposuisti ludibrio Diis.

8 *Ignoscat conjux, &c.*] Tum illi injuriæ, et suam condonet Venus. *Patienter [jacet]*] Etai deformis ais, non coacta et observata: vel sine æmulo.

EPIG. VIII. Phasidem libertum, ut sictum equitem, irridet Martialis hoc Epigrammate: is enim quam legitimum equitis censum non habet, lacernis purpureis volebat videri eques, et jactabundus in theatro jactabat legem Othonis, quam Domitianus restituerat; sed Lectius, cui ordinis Theatralis cura erat demandata, jussit eum surgere.

1 *Edictum*] De renovanda lege Roscia, qua nulli in 14. gradibus sedere licuit, nisi cui census equestris. Sueton. cap. 8. Domit. *Domini, &c.*] 'Dominum' se 'ac Deum' appellari instituit Domitianus. Xiphilinus et Suetonius in Domit. cap. 13. 'Pari arrogantis, quum procuratorum suorum nomine, formalem dictaret epistolam, sic cepit; Dominus et Deus noster sic fieri jubet: unde institutum posthac, ut ne scripto quidem ac sermone cujusquam appellaretur aliter.'

2 *Subsellia*] Quæ triplicia, in Circo, Theatro, et Amphitheatro: tum subsellia prima seu proxima caveæ, in quibus Senatus: Secunda, Equestris, in quibus Equites: Tertia, popularia, in quibus populus et plebs. Læge

Amphitheatrum Lipii, cap. 14. Certiora] Quam a certo ordine occupentur, non promiscue, ut antea.

3 Puros ordines] Plebi non admittos.

4 Phasis in theatro] Plebeius nescio quis, qui ex vestitu se equitem videri voluit.

7 Tandem, &c.] 'Verba hæc Phasidis, se ex lacernis purpureis equitem gloriantia.'

11 Illas purpureas, &c.] Phasidem, verbis et vestibus se pro equite jactantem, gradibus equestribus eiecit adveniens designator Lectius, qui illum probe noverat. lib. 3. Epigr. 94. vers. 7.

12 Lacernas] 'Lacernas' ergo Metonymicos. Jussit indutum lacernis purpureis loco cedere, et ad plebem transire.

EPIG. IX. Symmachus ætate Martialis medicus, cujus mentio est lib. 6. et 7. quum ille Martialem, ægrum, viseret cum suis auditoribus, qui etiam Poëtam arteriam quum manu explorarent, ex tactu tot frigidarum, horridam illi febrem conciliarant, morbumque non tam curarunt, quam crearunt. *Rad.*

1 Languebam, &c.] Non plane ægrotabam, inclinabam tantum in morbum.

2 Venisti centum, &c.] Venisti, o medice, comitatus multis tuis discipulis, (pro more visendi illius temporaria,) qui singuli longo ordine venam meam tangebant, vel potius arteriam explorabant. *Felt my pulse.*

3 Aquilone gelata] Frigidissimæ, tanquam Borea gelatæ.

4 Non habui febrem, &c.] Et latenti in me febris causæ *πρὸς πυρετὸν* frigidus vester contactus adjecit extrinsecus *πρὸς ἀναρτακτικόν*, ita plane accessit febris, in quam prius solum disponebam.

EPIG. X. Præsentia fastidiri, desiderari remota, et cæteris in rebus, et in poësi, docet.

5 Sis veterem, &c.] Sic novis De-

mit. ambalacris et porticibus pulcherrimis præferimus porticum Pomp. de qua, Epigr. 9. lib. 2. vers. 11. *Umbra]* Sic lib. 11. Epigr. 84. Porticum Pompeii vocat 'umbram Pompeiam.'

6 Et laudent Catuli, &c.] Et senes, laudatores temporis acti præconesque vetustatis, Capitolio magnificentissimo a Domit. instaurato, præferunt tamen illud prius a Lact. Catulo perfectum dedicatumque, quod bellis nuper Vitellianis confisgerat. Atti leg. *Julia temple:* sed non satis video, quomodo Capitolium vocetur templum Julium: nam quod est apud Dionem lib. 43. 'decretum, ut eras Catuli nomine, substitueretur Cæsaris:' decretum quidem, sed non factum, si fides Tacito: qui asseverat Catuli nomen mansisse usque ad ævum Vitellii; hoc est, dum rursus incenderetur Capitolium. Nec est quod hac trahamus Epig. 38. lib. 6. 'Et infanti Julia teeta placent,' quum Caldeirius non recte sumit pro Capitolio: quum sit 'Basilica Julia,' ubi oratores, ubi judicia: ut satis innuit versus præcedens. *Grueterus.* Sed Gontius sic exponit: 'Catuli senes,' seu nobiles Romani et illestres laudant Julia templa Basilica Cæsaris in foro Romano, præ templis novis a Domitiano conditis.

7 Ennius est lectus, &c.] Neglectum erat opus Maronis, dum ipse erat in vivis, prælato Ennio; sed hoc poëtica amplificat, ut de Homero et Ovidio.

10 Noras Nasonem, &c.] Ovidii amica falso hoc nomine celebrata, vide Gyraldum in vita Ovid.

12 Si post, &c.] Mihi sufficiet gloria postuma.

EPIG. XI. Elegantissime laudat Stella Musam.

1 Smaragdos, &c.] Mediam hic corripit exemplo Græcorum. Nonni in Dionys. B/BA. c. Theocrit. ΕΒΒΛ. 17. Hom. Batrach.

2 Articulo] Digito. *Stella, &c.]* Epigramm. 8. libro 1. vers. 1.

3 *Phœus, &c.*] *Lamina et ornamenta carminum vocat gemmas.*

4 *Inde est hæc, &c.*] *Gemmæ annulis ornatur, quod elegantias et lumina in carmine ponere sciat.*

EPIG. XII. Venuste jocatur in gemmas Stellæ, quibus credo puellarum vel ora, vel nominum literæ erant inscriptæ. Alii, inquit, gravia cervicibus onera; alii humeris et brachiis septem octove pueros gestarunt: hoc nihil est; Stella uno digito portat decem puellas. *Rad.*

1 *Perticata*] P. Scriv. ex opt. Cod. autoritate, judicioque opt. suo, reponit *perticata*, cum prius lectum esset *pertinaci*: consentque Mæthliona et Linum fuisse *θυμωρονομους*, ejusmodi fuisse Athanatum et Fusium meminit Plinius lib. 7. cap. 20. illum autem resupinum (quocirca in seq. versu legerim *supinus*, loco *rei superbus*) contum seu perticam stapedæ mollis erectam in area frontis gestasse; hanc utroque brachio pueros multos. Salmasius dicit Phalangarium hic intelligi. 'Phalangarii,' *οἱ τοῦ δεξιῦ ἀνταρμυδροῦ βέλαι, καὶ ἀριστεροῦ ἀναβελαιδροῦ*: Paulo diversus abit a Nonia. Ille 'Phalangarios' vocatos tradit, qui singuli per se fustibus onera vectant: talis ille Mæthlion Martialis. At Glossarum auctor de pluribus intelligit, qui conjuncti fustibus onera portant. Et veteres Grammatici notant 'phalangarum' vocabulo significari bacillos sive fustes teretes modicos. Martialis perticas vocat, atque inde 'perticata frons.' Henych. *φάλαγγα, στήριγμα ἑῶνα καὶ στήριγμα Σελμας.*

6 *Uno cum digito, &c.*] Cum Stella uno digitulo portet 10. annulos, totidem puellarum pignora, vel potius ora seu effigies 10. puellarum (forte 9. Mæcarum et Hiantidis suæ, atque alium ad Pyrrhi gemmam, qua effingebatur Apollo cum 9. Musis) in unus annuli seu plurium gemmis insculptas portet.

EPIG. XIII. Se divitiis anteponit;

quod divites multi et e populo vel sint, vel esse possint; poetæ rari numerentur.

2 *Non obcurus, &c.*] Ingesio clarus, honore equitis et titulo donatus. lib. 2. Epigr. 91. et 92. non census eques: Equester enim ordo temporibus Domitiani fæde contaminatus, cum pessimis artibus ad eum honorem pessimi quique et infames admitterentur. Quod Juvenalis Sat. 3. deplorat: 'Exeat, inquit, Cujus res legi non sufficit, et sedeant hic Lenonum pueri,' &c.

3 *Dicitur, hic est*] Digito monstror.

4 *Quodque cinis, &c.*] Epigr. 1. lib. 1. vers. 4.

6 *Libertinus arca*] Ingentes, quales possederunt liberti ditissimi, Chrysopæus, Narcissus, Pallas, Callistus, &c. quos enumerat Plinius lib. 36. cap. 18. *Flagrant opes*] Libro 2. Epigr. 30. vs. 4. et Epigr. 42. lib. 4. vers. 7.

7 *Magnæque, &c.*] Sænt tibi latifundia in fertilī Ægypto, cujus civitas 'ambram nusquam flexura Syene.'

8 *Gallia, &c.*] Gallie Cisalpinæ urbs, lana nobilis. Epigr. 43. lib. 2. vers. 4. et lib. 14. Epigr. 165.

9 *Hoc ego, &c.*] Quod supra dixi, ego scilicet Pauper doctus: tu Dives indoctus.

EPIG. XIV. Venustum sane et elegans Epigramma, et summo lepore tinctum. Nanneium scilicet solitum ante Domitiani edictum sedere inter equites, et quidem in equestrium primo gradu, qui ad Orchestram; sed agnatum et pulsum aliquoties a designatore Lectio, transisse tandem ad summam caveam, et spectasse inter plebem et pullatos. *Rad.*

1 *Primo solitus, &c.*] Proximo Orchestræ.

2 *Tunc cum liceret*] Ante Domitiani edictum, de quo supra Epigr. 8. vers. 1. *Occupare, &c.*] Præripere equitibus.

3 *Bis excoctus, &c.*] Bis terque excitatus a designatoribus et coactus migrare in remotiorem locum cum

sella sua, (et hoc lepide dicit 'castra transferre,') quam in ipsa gradibus posuit inter duos equites Ca. et Lu. etiam inde extractus est in viam: sellas autem inferre moris erat.

7 *Oculusque uno*] An quia luscus? An credo quod altero tantum oculo prospiceret, cucullo obvolutus?

8 *Deiectus in viam*] Vocabantur 'vix' in spectaculis interstitia illa, tum quæ inter ordines erant, tum quibus per proclivum descende- batur: sic igitur plures vias constituo: circa balthea scil. quæ theatrum cingebant; et la popularibus per proclivum: nam Romani illi majorum gentium loca distincta habebant, et cardinibus ob- septa, ne vulgus temere ingrederetur: ut populi gradus non ita poterant occludi. *Her. Viam*] Interstitia in spectaculis inter ordines erant, inter cuneos et circa balthea quæ theatrum cingebant.

9 *Semifultus*] Semi-sedens et semi- stans.

10 *Jactat*] Velut ipse eques.

11 *Sedere se*] Dele *se. Lectique, &c.*] Designatori, metnem ne et inde ejiceretur.

Eric. xv. Plurimum et apertum est hoc Epigr. quo multis vitam, hoc est, memoriam nominis sempiternam se peperisse, offendisse dicit neminem: nam ubi laudes Carmen habet, vera nomina præscribit; ubi carpit im- proborum mores, ficta. *Rad.*

2 *Et queritur, &c.*] Nemo queritur se læsum esse. Hellenism.

3 *Honorato*] Honoris causa ex- pressio: quod immortalitati consecra- vit.

Eric. xvi. Landari se verbis queri- tur, et nullo munere beari.

1 *Seris*] Res graves et seri argu- menti.

4 *Quanti stot mihi, &c.*] Inopia scil. et rerum indigentia: dum enim amo- rem capto ex his nugis, mercedem amitto quam ex aliis studiis capere posse: ita dum aliis placeo, mihi

pereo.

5 *Si falsiferi, &c.*] Si vellem patro- nus causas defendere in foro, ubi Saturni falcem ferentis ædes. *Macro- lib. 1. cap. 8. Falsiferi defendere*] Id est, causas agere, quæ juvant iura- rium. Vide lib. 3. de Pec. Vet. cap. 3. *Gronovius.*

6 *Vendere, &c.*] Locare linguam, et 'voces prostituere foro.' *Epigr. 68. l. 7. vers. 7.*

7 *Pharismus, &c.*] Mittentur mihi a clientibus, quos defendi, cadi vini His- pani; nummo æreo implebitur sinus, &c. *Metretas*] Metreta idem genus mensuræ quod cadus; de Attico lo- quor: cæterum *μετρητης* dicitur Græcis et Latinis 'metretes,' masc. gen. et 'metreta' f. gen. de qua ingenio inter auctores sacros et civiles disputa- tio, quantum. 'metretes' capiat: et sciendum Syriacum metretem ca- paciolem Attico; Atticum Romano. Vide Raderum.

9 *At nunc convivæ, &c.*] Nunc tan- tum ad convivia admittitur, et inter computationes lectitatur lib. meus: atque ipse ego adeo.

10 *Gratis placeat*] Quia inde non ditesco, 'Nec sentit laudes sacculas iste meus:' ergo 'Gratis' est sine pretio, quia nemo solvit mihi jocos et hilaritadinem.

11 *Sed non hæc vult.*] Amplissime enim muneribus culti fuerit positus quondam; ita ut singuli versus sin- gulis aureis redimerentur.

12 *Minimum, &c.*] Virgilio donatus a Pollione Alexis puer formosus. *Eclog. 2. Virgil.* nec tamen pro magno munere.

13 *Belle, inquit, &c.*] Accipiamus mihi 'Belle,' et laudas, quasi hoc satis sit: sed 'Gloria quantalibet quid erit, si gloria tantum est?' Vide Juvén. *Satyr. 7. vers. 80. et Dial. Quintilianæ seu Taciti.*

14 *Disce mihi*] Non vis intelligere, me aliud poscere præter laudem? *Infra Epigr. 20. Facies me, &c.*

Certe nihil largiendo coges me mutare studium, et foro servire, ubi seges ampla. Epig. 77. lib. 1.

EPIC. XVII. Gellia, sæpe agitata a Poëta, ridetur iterum, quæ ob majorum imagines et nobilitatem jactabunda negabat se nisi senatori nupturam; quum postea prope mendico nuperit. *Rad.*

2 *Dum tibi, &c.*] Dum sordet tibi maritus ex ordine equestri.

3 *Nisi lato, &c.*] Nisi senatori, cujus insigne erat latus clavus, vestis cui attexti clavi aurei seu coccinei. *Clavo*] Variis enim figuris, qua rotundis, qua quadratis, veterum luxuria luit in vestibus auro purpurave illudendis: quæ rotundæ erant et in circulum flexæ, 'plumas' vocabant Latini, et etiam 'clavos,' Gr. *ῥαυς*, capita enim clavorum rotunda: unde et *ῥαυδίσκος* Græci etiam vocant: dixerunt et 'oculos:' hinc 'vestes purpura oculare' apud Tertullianum. 'Plumatæ' ergo 'vestes,' et 'plumatiles,' et 'plumata Babylonica,' quæ pluribus notis ex auro purpurave, acu intextis, sparsa erant et variata: *σημαῖα* Græcis, Latinis 'notæ' et 'signa,' hæc vestium *σημαῖα*, unde *χρυσόσημος*, vestis, et *πορφύρεσημος*, aureis purpureisque notis insignita: ut contra *ἄσημος*, quæ nihil auri aut purpuræ intextum haberet. 'Plumæ' itaque erant notæ ex auro vel purpura rotundæ, et in modum plumarum factæ, quibus vestes intextebantur ac variabantur: sic 'clavata' vestis dicebatur, quæ unius formæ clavos, aureos aut purpureos, suis locis insertos et insutos haberet. 'Picta,' quæ diversis coloribus intexta esset, ac varias rerum animaliumque formas acu expressas ostenderet. 'Clavi' vero, tam aurei quam purpurei, particulae erant ex auro vel purpura, nunc rotundæ, nunc quadratæ, quæ tanquam emblemata quædam vestibus inserebantur atque insuebantur, quæ etiam a veste poterant separari, et inde

eximi, ut in aliam vestem transferrentur, et de novo consuerentur. 'Tunicam' itaque 'laticlaviam' aut 'angusticlaviam' vocamus, quæ pluribus latis clavis et angustis esset insignita. Qualitate clavi discernebantur equites a senatoribus; tunicam isti habebant, cui consuti erant multo latiores clavi; equitum vero tunica clavos angustiores insutos habebat: hinc illa 'laticlavia' dicebatur, hoc est, *πλατὴσημος*: ista 'angusticlavia,' *στενὴσημος*: *φιχρόσημος* etiam veteres Glossæ interpretantur, quasi quæ micæ tantum purpuræ, non clavos haberet: accedebat et illa differentia, quod senatores, et reliqui omnes, quibus lati clavi jus erat, non cingerentur, sed laticlaviam tunicam rectam pectore demitterent, cinctura minime strictam: inde accipienda illa Horatii: 'Et latum demisit pectore clavum.' Equites autem super tunicam angusti clavi cingebantur. Vide Quinctil. l. 11. cap. 3. *Salmastius*. Idem ad Vopisci pag. 505. 507. existimat *πλοῦμα* in veste esse clavos aureos intextos: cui non omnino assentior: credo enim *πλοῦμα* esse omne id quod in vestibus plumaria arte intextum erat, sive essent tabulæ, sive orbiculi vel rotæ.

4 *Nubere, nupsiisti, &c.*] Hæc Gellia, tumida ob nobilitatem, dum non vult nubere angusticlavio, nec ad Senatorias nuptias pervenire potest, ut tamen non nisi Laticlavio nubat, nupsit cistifero, id est, externæ religionis sacrificulo, qui tamen Laticlavius erat, portabat enim Calasirin lineum lato clavo ornatum. *Rubens*. *Cistifero*] Abjectissimo Cybeles sacrificulo, qui ferebat cistulam, in qua religionis Isiacæ erant arcana. Turnebus lib. 3. cap. 21. et Baptist. Pii Annot. Prior. Calderinus de Judæo intelligit, cui 'cophinum fœnæque suppellex.' Inepte legunt alii, *Celtibere*.

EPIC. XVIII. Excusat non missa

Saturnalibus munera, et eo se libera-
liorem dicit Martialis, quod pauper
nil donarit diviti, id est, nihil peti-
verit ab illo: sed multum donavit,
qui æternam victurum carmen misit,
quo amicum fecit immortalem.

1 *Decembri mense*] In Saturnalibus
Epigr. 46. lib. 4. vers. 1. *Volant
mappæ*] Ultra citroque inter amicos
amicis missæ per clientes. *Mappæ*]
Dict. Epigr. 89. vers. 4.

2 *Ligula*] Gladioli argentei seu
spathulæ. Epigr. 120. lib. 14. *Ceres*]
Festus: 'Cereos Saturnalibus muner
dabant humilliores potentioribus;
quia candelis pauperes, locupletes
cereis utebantur.' Vide Macrob. lib.
1. Saturn. cap. 7. et vide lib. 14.
Epigr. 42. *Chartaque*] Lib. 14. Epigr.
10. et 11.

3 *Acuta testa*] Vase testaceo, metæ
seu turbinis formam habente, a jar.
'Turbinis conditus ruenti Prunorum
globus.' Papin. *Senibus damascenis*]
Prunis syriacis (ut Epigr. 20. lib. 13.)
a Damasco Syriæ urbe.

4 *Vernas, &c.*] Domi mem natos,
vel procaces, dicaces, jocosos æque
ac vernas. Vide Epigr. 42. lib. 1.
vers. 2.

7 *Imitantur, &c.*] Epigr. 56. lib. 4.
vers. 5.

10 *Liberalis, &c.*] Dona non ines-
cat, non cauponatur, infra Epig. 60.

ERIG. XIX. *Kalamav* est: mulget
laudando Cæsaris marsupium; et qui-
ritando occulte petit, ut quod amici
non præstant, præstet ipse Cæsar.

1 *Veri, &c.*] Immo adulationis.

2 *Magis dignos*] Imo indignos. *Tri-
umphos*] In spectaculis certe, non de
hostibus, nisi falsos: ut de Dacis et
Cattis victoribus magis quam victis.
Vide Sueton. cap. 6. et Dionem. Vide-
tur ergo heic non tantum militares
hos triumphos, sed ludorum et spec-
taculorum celebritates memorare.

4 *Quando Palatini, &c.*] Quando
Palat. Dei, Jupiter, Juno, Minerva,
beneficiis suis majorem cultum et

plures mernerunt honores, quam hoc
ævo?

6 *Tenta fuit*] Immo, quando minor?
Cum nemini de Rep. mutire quidem
liceret.

8 *Collit*] Proprie. Corn. Tacit. lib.
1. Hist. 'Insignes amicitias juvenis
ambitiose coluerat.' Cnitores inde
designati. *Ingratas, &c.*] Donis, be-
neficiis, officiis. Quasi diceret: Abu-
tantur divites clientum officiis et
obsequiis, quæ nullo munere compen-
sant.

10 *Aut quem prosequitur*] Non acci-
pio, beneficiis, donis: sed quem de-
ducit, comitatur, adsectatur, eques
non alienus, hoc est, vere cliens, ip-
sius regis beneficio eques factus, dum
ei supplevit, donato quod deerat ad
equestrem censum, et sic habet non
alienum, sed in ære suo. Adde Ep.
67. libri præcedentis. *Gron. Prose-
quitur*] Beneficiis, donis. *Non alienus
eques*] Qui nobilitate et censu eques
est: non autem equo stipendia fa-
ciens, aut titulo equitis ab Imperatore
honoratus. Gruterus et Scriverius
sequens Epigramma huic adjungunt
et addendum censent.

11 *Saturnaliis*] Hic vulgo faciunt
novum Epigramma: sed recte nota-
runt Gruterus et Scriverius hanc par-
tem et conclusionem esse prioris.
Gronovius. Saturnaliis] In Satur-
nalibus mitti solitas Epigr. 46. l. 4.
vers. 1. *Ligulam, &c.*] Supra Epigr.
18. vers. 2. *Sellibræ*] Semilibræ: li-
bra enim in duodecim uncias dividi-
tur: et veteres 'se' pro 'semis'
usurparunt: 'ligulam' ergo 'sellibræ'
vocat, quod sex unciarum esset.

12 *Flammatores, &c.*] Aut mittere
togam purpura micantem et quasi
flammantem, quæ vix stetit 10. scru-
pulis, sed auri; neque enim 10. scru-
pulis argenti vestis purpurea emi
poterat. vide Epigr. 89. lib. 4. vers.
3.

13 *Luxuria est*] Luxuriosum et ni-
mix largitionis videtur esse divitibus

nostris. *Tumidique, &c.*] Et divites patroni vocant hæc magna munera.

14 *Qui crepat aureolos, &c.*] Qui donet ultra unum numum aureolum, et qui agitati sonent. Epigr. 36. l. 13. vers. 3. *Crepat*] Crepat enim cum numeratur, id est, sonat.

15 *Quatenus hi non sunt*] Quando ergo tam sordidi et illiberales Romani, esto tu munificus.

16 *Dulcior, &c.*] Quam munificentia.

17 *Tacito rides, &c.*] Subolnit me tibi hoc in rem meam consuluisse, ideoque subrides.

18 *Utile quod nobis*] Vulgo, quod non vis: sed istud conjecit J. Rutgersius, et habetur in optimis Mss. Quam anasoris sit finis, utilitas ejus cui suadet; Martialis contra consilium sibi utile, Domitiano vero, cui suadebat, damnosum dabat. Hunc fucum a Cæsare animadversum, et se ab illo rideri fingit. *Servetius.*

EPIG. XX. Julium Martialem hortatur ad vitam beatam, id est, voluptariam.

1 *Martialis*] Vide Epigr. 64. lib. 4.

3 *Disponere tempus*] Proprie et elegant. Epist. Plin. Epist. 23. lib. 4. 'Magnam cepi voluptatem, quum ex omnibus amicis cognovi, te, ut sapientia tua dignum est, et disponere otium et ferre.' Ausonius Epist. 10. 'Tempora disponas ubi tu tua: jusque tuium ait, Ut nihil agas, vel quod voles.' Sic Græci σχολῆν διαθέσθαι: quod tamen proprie de iis, qui tempus absumunt, ut iis lubet, quum nullis occupationibus distringantur. Sic Seneca Consolat. ad Polybium, cap. 25. 'Aut spectaculorum varietate animum detinere, ex tuo arbitrio diem disponere.' *Herald.*

4 *Vera vitæ*] Epigr. 16. lib. 1. vers. 4. et Epigr. 90. lib. 2. vers. 3.

5 *Nec nos atria, &c.*] Non curaremus nosse.

7 *Imagines superbas*] In quibus ostemata nobilitum, quibus sæpe magis

gloriabantur, quam virtute propria. Quibus oriundi essent parentibus et majoribus, harum imaginum inscriptionibus cognoscebant. Res enim præclare gestas imagiolibus inscribere mos erat. *Herald.* Vide Epigramm. 90. lib. 2. vers. 6.

8 *Gestatio*] Duplicem habet intellectum. Primo sensu notat vectorem, quæ lectica, sella, vehiculo, navi solita fieri. Altero ipsum locum, in quo gestabantur. Fuit autem gestatio et valetudinis et voluptatis causa Veteribus comparata. Vide Celsam lib. 2. de Re Med. cap. 15. Epigr. 1. lib. 13. vers. 2.

9 *Virgo, thorma*] Virgo æqua, quam adduxit Agrippa via Prænestina. Plinius lib. 31. cap. 3. Marrian. lib. 6. cap. 15. Noster lib. 6. Epigr. 42. vers. 17.

12 *Soles effugere, &c.*] Dies, quibus bene uti ad vitæ hilaritatem licuit.

13 *Qui nobis, &c.*] Quod eos inutiles abire passi sumus, non aliis nobis redditus pro eis quibus non viximus genialiter. *Imputantur*] Sic alibi Martialis: 'Omnis scribitur hora tibi;' quomodocunque diem absumis, datus imputatur, nec alius pro illo reddit.

14 *Quisquam, &c.*] Sic Epigr. 16. l. 1. *Vivere cum scias*] Id est, cum possit. Horat. 'Nescit vox missa reverti.' Sic ἐπιστάσθαι Græcis.

EPIG. XXI. *Elpovvudy* est, plenum salis et leporis; et præcipuum hujus loci acumen est, ἐν ἀνθρώποις nominam. Irridet enim Apollonium Rhetorem ἀνθρώπου, cui tam felix erat memoria, ut duo amicorum nomina retinere non posset, nisi scriberet et ediceret velut orationem. *Rader.*

1 *Marcum*] Acutius legas *Macrum*: nam et hinc inepti rhetoris infelicem arguit memoriam, qui Decimum salutaret dimidio nomine, Quintum: Crassum, contrario nomine, *Macrum*.

3 *Quantum*] Ironice et sceptice.

EPIG. XXII. Cur Paullo non dicat

'Ave,' excusat iter et absentiam Pauli. Paulus hic caussidicus nobilis fuit, de quo saepe Martialis, et Juvenal. Sat. 7.

1 *Mane domi, &c.*] Haud dubio vera lectio est: nisi te volui meruisse. Sed ejus sententia est, non quam ponit Raderus, verum hæc: Et voluntas fuit mihi te mane salutandi, et tantum in id operæ sumi, ut dignum esset eam non perire. Si sciens fallo, vel ulterius abeis, et longe plus mihi operæ snuendum sit. *Gronovius.* *Mane domi, &c.*] Si tanti sit tibi officium meum ut te videre mereatur, amor quidem meus is est ut ad te ire velim, etiamsi longius forent Exquiliæ, ubi tu habitas. *Si te merui*] Palat. leg. *Nisi te volui meruisse.* Vett. edd. *nisi te merui voluisse,* hoc sensu: Tam mihi charus es, ut, si te modo merear videre, non recusem longissimum iter; tu enim in Exquiliis, ego ad Pilam Tibartinam habito. Sed es tanti, ut, si vel longius illæ forent, ad te sim venturus, modo domi repetiam. *Rader.*

2 *Exquiliæ*] Quinta regione Urbis. Vide Marlian. libro 5. capite 9. *Panvin. &c.*

3 *Sed Tiburtina, &c.*] Sed ego habito ad pilam in via Tiburtina: lib. 1. Epigr. 118. vers. 6. 'Pilæ,' id est, columnæ.

4 *Quæ videt, &c.*] Prope Floræ Dæmaræ et florum præsidis templum, atque vetus Capitolium Jovis. Templum enim Floræ Dæmaræ erat e regione domus Martialis. Vide Ovidium Fastor. lib. 5.

5 *Alta Suburrani, &c.*] Qua per Suburram ascenditur ad montem Exquilinum. Clivas enim Suburræ inter urbis Romæ notiora.

6 *Namquam, &c.*] Perpetuo cœnoasa saxa.

7 *Vincere*] Superare, præterire: *to pass by.* Palat. leg. *rumpere*, pro, perrumpere, optime. *Mendras*] Proprie canas: stabula hic, ut apud Ju-

venalem Sat. 3. vers. 287. series mulorum onera portantium.

8 *Quæque trahi, &c.*] Ad fabricam excitandam attrahi machinis trochleisque saxa vides. *Fune vides*] Machinis, vel planstris: ut Juvenal. Satyr. 3. vers. 255.

10 *Negat lasso, &c.*] Lib. 2. Epigramm. 5.

11 *Madentis*] Nimbo, luto, sudore.

12 *Vir tanti, &c.*] Vix suscipiendus sit labor tantus, etiam si certum esset te domi tuæ repertum iri.

13 *Semper inhumanus*] Conclusio gnómica. Quo officiosior cliens, hoc inhumanior patronus.

14 *Rex, nisi dormieris, &c.*] Si ergo cupis esse meus, seu dominus, seu patronus, dormi tantisper, donec salutatum te veniam, ut te domi offendam. Ergo aut domi mane sis, aut ego non subibo tantas itineris molestias tui salutandi gratia. Innuit autem Paulum exire et ipsum alios salutatum, ut Epigr. 18. lib. 2. vers. 1.

EPIG. XXIII. 1 *Herbarum, &c.*] Lacernas virides seu galbanæ. Ante enim legem theatralem promulgatam, seu revocatam, sedebas ubi libebat, inter equites, quamvis non eques; et virides, hoc est, viles et abjectas gestabas vestes; nec arcebaris a 14. gradibus. At, postquam Domitianus Imperator legem revocavit, et Occianus designator fictos equites jubet surgere; tu purpuram et coccinea gestas, quo videaris eques, nec ab Occiano susciteris. Viridis ergo color fæmineus, ut ex Juvenale docet Lipsius lib. 1. Elect. cap. 13. Græcis *χλωρὸς* dicitur, Latinus etiam galbeus et galbanus: inde 'galbanos mores,' id est, molles, fæmineos. *Rader.*

2 *Jura theatralis, &c.*] Lex Roscia supra, Epigr. 8. et 14.

3 *Quæ postquam*] At, postquam Domitianus Imp. assumpta censura revocavit legem Rosciam. Ibid. 8. supra. *Placidi censoris*] Domitianus enim morum præfecturam suscep-

rat, ut scribit Sueton. Unde iudex morum a Juvenale appellatur *eiopv-mbs*. Dio scribit cæteras Imperatores suis temporibus ab hoc magistratu abstinuisse. Causam addit, quia absque nomine τὸ ἔργον τῆς τιμῆς ἀπορροῖται. *Herald.*

4 *Oceanum*] Designatorem theatralium. *Certior audet eques*] Non plebi inimicus, ut ante.

5 *Cocco murice, &c.*] Purpurea, piscis muricis sanguine seu flore, quem ore habet moriensque expuit, tincta; vel cocco, *cochineal*: grano scapis aquifoliæ illicis deraso. *Plin. lib. 16. cap. 8.*

6 *Et te, &c.*] Et veste equitem mentiri, atque designatorem fallere credis.

7 *Quadringerorum, &c.*] Non qui habet lacernam purpuream, habet etiam censum equestrem: Epigrammate 67. lib. 4. vers. 1. Hac ratione Codrus pauper foret eques, nam et illi purpurea vestis.

EPIG. XXIV. Variis præconis Hermetem gladiatorem, in omni genere armorum principem, laudat. Et vere ter maximum, ut Hermetem Trismegistum in philosophia; sic Hermetem hunc in arena prædicat. *Rad.*

1 *Martia, &c.*] Ævi hujus et Romæ Martiæ deliciæ et gloria, propter eruditionem in omni genere armorum: ut mox.

3 *Et gladiator, &c.*] Et ipse gladiator et gladiatorum magister, id est, laniata.

4 *Turbe, &c.*] Quo, arma tractante, tota familia gladiatorum turbatur et timet.

5 *Quem timet, &c.*] Quem solum nobilis gladiator Helius timet.

6 *Cui cadit, &c.*] A quo solo vincitur Advol. nobilis gladi.

7 *Nec ferire doctus*] Premendo et involvendo vincere sine ictu: vel adversario parcere, ubi posset ferire.

8 *Supposititius sibi ipsi*] Pugnando

non defatigatus, sed perinde ac recens gladiatoribus novis congregitur, nec indiget ut sibi alius sufficiatur. *Vid. Lips. Saturnal.* Gladiatores enim suppositicii erant, qui fessis et victis gladiatoribus sufficiebantur, qui cum victore contenderent, quos et subditicios, Græci ἐπιδέσποιν nominabant: substituobantur autem unus, alter, etiam tertius, sorte tamen, non casu. *Rad.*

9 *Diutius locariorum*] Unde quæstum faciant, qui loca populo in spectaculis designant locantque. Et jam 'lucar' dictum, quod prius 'locar': ut nimirum ex locis sive sedibus theatralibus collectum.

10 *Cura, &c.*] Quem ludæ omnes (id est, gladiatorum uxores amicæve, vel etiam aliæ quæ gladiatoribus favent) certatim amant, et saluum cupiunt.

11 *Belligera superbus hasta*] Gladiatori Samnitis more valide vibrat hastam. In prælusione scilicet se mirifice ostentans, et ita hastam vibraus, ut plausum inde populi ferret.

12 *Equoreo minax tridente*] Retiarii more movet fuscina directam in Mirmillonem. Vide quæ ad vers. 143. *Sat. 2. Juven. et Lips. Saturn. lib. 2. c. 8.*

13 *Casside*] Andabatarum more pugnat. Hi autem ex equis galea frontem oculosque tecti pugnabant. *Lips. Sat. lib. 3. cap. 12. Languida*] Quæ tenebras et languidam caliginem inducit. Unde et natum est verbum: 'Andabatarum more pugnare,' id est, cæcorum.

14 *Gloria Martis universi*] Ut supra vers. 1.

15 *Omnia solus, &c.*] Colligit quæ dixerat de Hermete, versibus 1. 4. 5. 7. 10. 11. 12. et potest allusisse ad Hermetem Trismegistum, cujus summam scientiam in Philosophia æquat hujus in arena.

EPIG. XXV. Queritur Poëta Equites, quamvis Equitum satum vero prius-

ceques editos, ob egestatem tamen pelli gradu in spectaculis, nec a quoquam javari; quam tamen divites eo, immo tale, sibi nomen comparare possent: sed plus equum quam equitem amant. *Rad.*

1 *Quadringenta*] Censum nempe equestrem non habes. Epigr. 67. lib. 4. et Epigr. 8. supra.

2 *Lectius ecce omis*] Designator, qui excitabat et ejiciebat equites cenam carentes, ex 14. gradibus, id est, equestri loco. Est ergo vox amici admonentis, ut sponte abeat, ne cum rabore postea, jubante Lectio, cogatur abire. *Sta, fuge, &c.*] Verba designatoris excitantis Chærestratum ex 14. gradibus: vel, amici monentis: vel, Poëta. *Sta*] Quiritur, num licuerit non equiti, in equestribus tamen stare, sic ut gradum non occuparet? Vide supra Epigr. 14. Sed credo intra gradus nec stare quidem licuisse; alioqui non adderet Poëta, 'fuge, curre': et addit 'late', id est, inter populum, ne Lectius deprehensum inter equites latentem protrahat. *Rad.*

3 *Ecquis*] Ecquis, inquit Poëta, tam honoris et immortalis nominis amans, ut bonum virum Chærestratum, liberalitate sua donatum, in equitis honore servatum malit, quam majores sumptus effundere in res imanes? *Io*] Vox hæc varium habet sensum; frequentissime gestientis est, ut 'Io triumphe': alias iridentis; alias dolentis. Hoc loco vocantis videtur, vel plausum captantis: quasi dicat: Quis cum laude et applausu omnium vult hunc Chærestratum servatum?

5 *Quem chartis famæque*] Eos enim a poetis immortaliter carmine celebratum iri dicit.

7 *Rubro, &c.*] Aspersiones odoratas croceas e tubis ejaculatas in Amphitheatro. Epigr. 3. lib. Spect. vers. 8. Gloss. 'Sparsio, *κρόκος δ' παύμας*.' Sed de hac re Lipsius in Amphithea-

tro. Ut autem 'nimbum rubrum' dicit Martial. sic Apuleius 'imbrem odoratum' dixit. *Pulchra*] Hoc proprie de theatris dictum, in quibus scenæ et palpitæ.

9 *Non censuro, &c.*] Statuas equorum atque aurigarum. Epigr. 67. lib.

4. Ut epim *ἀλλος* est certamen: *τὸ ἀλλος* præmium certaminis: sic ad hoc exemplum, quam missus equorum ait certamen, et 'missum' vel 'miserarium' de præmio missibus proposito dictum. A præmiis 'miliarii' dicti agitadores, ut et equi 'ducenarii' et 'centenarii', qui ducenta et centum sestertia merebant. Ab eadem ratione 'ducenarii' procuratores, a ducentis sestertiis. Sic non ducenta tantum sestertia, sed quadringenta equis dabantur. Legitimum præmium quinquæ aurei. *Salma.* *Non censuro*] Caballus enim fictus non sentit.

11 *O frustra locuples*] O qui nec acis usum divitiarum. *Disimulatur amico*] Epigramm. 89. lib. 4. vers. 10. et supra Epigr. 20. vers. 7. Alii, amici. Recte.

12 *Hæc legis, &c.*] Probe hæc et vere a me moneri fateris, et tamen famæ hujus et immortalitatis rationem inire non vis? Supra Epigr. 20. vers. 9.

EPIG. XXVI. Fingit offensum antehac Codrum, eique reponendi convitii facit potestatem.

2 *Aliqua, &c.*] Epigr. 57. lib. 3. vers. 4.

4 *Beta me togatorum*] Secundum vel non primum inter pauperes, quorum toga est, et sic me ultum ioveris: et jocus quæsitus est a ratione numerandi per literas.

EPIS. XXVII. 2 *Cætera, &c.*] Censum non habes equestrem.

3 *Bis septena*] Male Fabrianus interrogantem facit Martialem: Cur autem adeo delectaris sede equestri intra quatuordecim ordines, &c.? Immo Martialis ultro laudat hunc suum,

quod sede equestri abtineat, et, quom habeat omnia, quæ decent equitem, præter censum, volens honore sedis careat, nec velit Oceanum Lectiumve timere: secus ac multi faciebant, non modo censu, sed et ingenio, moribusque, et studiis, et genere equestri destituti. Gruterus notat in Posterioribus Notis, Pal. habere stat: quod si recipimus, aliquo modo tolerari altera interpretatio potest. *Gronovius. Bis septena, &c.*] Cur autem adeo delectariis sede equestri intra 14. gradus, ut opus habeas timere designatorem? Supra Epigr. 8. et Epigr. 14. *Bis septem subsellia*] Male nonnulli subsellia hic accipiunt pro scamnis in cuneos et gradus illatis. Ergo bis septem subsellia appellat quatuordecim ordines equitum, sive quatuordecim gradus, quos etiam *σπας* appellavit Dio lib. 26. τὰς γὰρ τῶν ἑπείων τὰς ἐν τοῖς θεάτροις σπας ἀκριβῆς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀφάρσις: 'Nam equitum subsellia in theatris ab aliis sollicite separavit.' Recte. Nam in gradibus subsellia componebantur, ut ait Vitruvius. Quatuordecim ordines proprie, et quatuordecim gradus. Item quatuordecim simpliciter sine adjectione. *Heraldus.*

EPIC. XXVIII. Occasionem laudandi Romanorum familias, ævi sui principes et optimates, a persona ficta Mamerci captat, cui nemo satis bonus (ut et Cæciliiano lib. ix. Epigr. 71.) videbatur. *Rad.*

2 *Nullis, &c.*] Vel integerrimis.

3 *Curtius, &c.*] Alii leg. *Curios*: male: nam versus repudiat: et constat Curtios Montanos pietate insignes circa illa tempora, ex Tacito et aliis.

4 *Nervas, comitate*] Intelligi credo de Nerva, qui successit Domitiano: namque is, teste Xiphilino, quietus et mitis.

5 *Mauricos*] Junium Mauricum ab æquitate laudat Plin. Sec. 4. lib. 23. Epist. et lib. 1. Epist. 5.

6 *Oratione*] Eloquentia. *Regule*] Regulam insinuat, ad quem sæpe supra. Vide Epigramm. 112. lib. 1. et lib. 4. Epigr. 16. vers. 4. *Paullos*] Forte, ad quem Epigramm. 72. lib. 7. et Epigramm. 86. lib. 9. et supra Epigrammate 23.

7 *Rubiginosis, &c.*] Theoninis et lividis, id est, maledicentia.

8 *Hominem malignum*] Nam is vere malignus, qui supra describitur, nempe, qui nec bene sentire, nec bene loqui de quoquam potest; et qui omnia perperam interpretatur. Læver etiam et obtrectatio malignitatis assecutus sunt. *Herald.*

9 *Ego miserum*] Vera miser, cui nihil placet: cruciatur enim semper, et semper irascitur; amat nullum, omnes odit, omnibus invisus. *Miserum, &c.*] Sic l. 1. Epigr. 41. et infra Epigr. 61. vers. 4.

EPIC. XXIX. 2 *Formosus septem, &c.*] Ex opinione vulgi, cui persuasum pulchros eos in dies sequentes fore, qui leporinam edissent carnem. Plin. libro 28. capite 19. et Lamprid. in Alex. Severo.

3 *Lux mea, nervas*] Amica, delicia, suavius meum, φῶλος seu ἡδὺν φῶλος. Hom. Il. π'. γλυκύων φῶλος. Propertio frequens.

4 *Edisti numquam, &c.*] Tu enim numquam formosa videris.

EPIC. XXX. Varronem hortatur ad lectionem suorum Epigrammatum Saturnalibus.

1 *Varro*] Nec Menippæus nec Atacinus hic Varro. Sed ignotus posteris, notus tantum domi et suis, nisi quod, a Martiale illustratus, vivit hodie aliena, non sua Musa reddivas. *Sophocleo*] Laus Varronis, quem excellentem Tragicum appellat; nam princeps in eo genere Sophocles. *Cothurno*] Epigr. 20. lib. 3. vers. 5.

2 *Calabra, &c.*] Mire artifex carminis lyrici Græci et Latini; uterque enim sermo Calabris familiaris: vel non minus cedens Horatio (qui Luca-

nus an Appulia, anceps; Venuſinus ſcil. Calabriae vicinus, Sat. 1. lib. 2.) in carmine lyrico, quam Sophocli in tragico.

3 *Opus, &c.*] Seria tua et ſeveriora ſtudia per hosce dies ſepone. *Serius Catalli*] Catulli Epigrammaton elegantia et venuſtas, quæ ſcenæ omnis voluptatem ſuperat. Forte mimos intelligit a Catullo mimographo ſcriptos; de cujus Phasmate Joven. Sat. 8. vera. 186. Utriuſque poteſt meminisse, cum addat 'elegiam.'

4 *Cultis comis*] Cultum proprie requirit Elegia, quia tenera et teneris rebus apta: hinc 'cultus Tibullus.'

5 *Fumoso*] Calet enim hic menſis foco; hinc fumus. *Non aſpernanda Carmina, &c.*] Mea hæc. *Decembri*] Læto Saturnalibus et libertate Decembri: proinde jocis his meis apto.

7 *Commodius, &c.*] Nisi forte malis his Saturnalibus ludere talis et perdere nuceſ, quam mea hæc legere, quæ ipſorum eſt ineptia. Modeste hoc de ſuis.

ERIG. XXXI. Jacundum ſpectaculum inter pueros et tauros.

1 *Placidis, &c.*] Quam intrepide in ſpectaculis pueri deſultoria quadam arte diſcurrant inambulentque per terga bonæ ludibundi et velitantes. *Placidis*] Vox 'placidis' non poteſt niſi ad manuſetos referri. *Turba*] Puerorum.

2 *Et eua*] Et hinc patet cicuratos fuiſſe. *Pondera, &c.*] Et quam patienter ſubmittant ſe percurrentibus pueris boves. *Pondera*] Puerorum.

4 *In toto, &c.*] Tela vibrat, batuit, præludit, ab omni parte taurorum.

5 *Feritas immota, &c.*] Tauri, dum ſeroces, ſtant immoti, et pueris ubi veſtigia ſiſtant, unde batuant, præbent terga ſua pavimentum æque firmum ac ſolidum atque planam arenam.

7 *Nec trepidant gressus, &c.*] Ne inturbent puerorum ludos, impediante victoriam.

ERIG. XXXII. 1 *Tabulis supremis*] Testamenti codicillis.

2 *Sibi*] Ventri ſuo: ipſe enim vivus omnia decoxerat, nec quicquam moriens habuit, quod uxori relinqueret. De Hermocrate, qui moriens ſe ſibi heredem teſtamento ſcripſit, vide Epist. Lucillii, lib. 2. Anthol. cap. 50.

ERIG. XXXIV. Utrique parenti jam defuncto commendat ſexennem puellam Erotion, vernulam, immaturo ſaſto extinctam; ut inſontem ejus animam apud Manes excipiant, et ne tellus corpusculo gravis ſit. *Rad.* Male Raderus utrique parenti ait commendari Erotionem. Immo mater ſuperſtes defuncto jamdudum patri nuper defunctam filiam commendat. Error ex pravo lemmate, quod in codice Leidensi tantum eſt, *Ad Frontonem*, et poſt primum diſtichon: *Epitaphium Erotionis*: (ſed faciendum eſt: *Epitaphium Erotiæ ad Frontonem patrem*.) deinde ex interpunctione inter 'Flacilla' et 'puellam,' quæ tollenda eſt. Nam, genitrix Flacilla commendo puellam, oscula deliciaſque meas, tibi, pater Fronto; eſt ergo genitrix Flacilla: nam ipſa ſingitur loquens. *Gronov.*

1 *Hanc tibi, &c.*] Erotion puellam ſexennem immaturo extinctam ſaſto, filiam veſtram, o Fronto et Flacilla, ſervi, dum viveretis, mei, vernulam et deliciaſ meas vobis commendo, ut excipiat animulam ejus, deductamque defendatis a larvis illis, monſtris, terroribusque Stygiis.

2 *Pallida, &c.*] Al. *Parvula*: aliiſ, *Paulula*. Nam exigua fuiſſe Erotion, nullum eſt dubium: nondum enim erat ſexennia. Vide *Scrivarium*. *Ne nigras*] Ut a vobis apud inferos excepta non timeat monſtra larvaſque Stygias.

4 *Tartarei canis*] Cerberi trifancis.

5 *Impletura fuit, &c.*] Quo minus ſextum ætatis annum expleſet, deſuere illi ſex dies.

7 *Patrenos, &c.*] Vos parentes.

8 *Bleſo garriat, &c.*] Quod in tellis et infantibus gratum est.

9 *Mollis nec rigidus, &c.*] Fausta et solennis bene precandi mortuis (quos amabant) formula. 'Sit tibi terra levis,' tumulisque inscripta S. T. T. L. ut scilicet facilis pateret animæ reditio et iter ad sepulchrum in parentibus. Sepultos autem diris et incantationibus urgeri a terra graviore credebant; quibus itaque male volebant, terram gravem imprecabantur. Vide quæ ad ult. vers. Hippol. Senecæ adnotavit Farn.

10 *Non fuit, &c.*] Illa enim fuit parvula, nec tibi oneri. Epig. 52. l. 6. vers. 5.

EPIG. XXXV. Gerebat se pro equite Euclides, quum servus esset; quem lepide deridit, dum proditum a clavi de sinu cadente dicit. *Rader.*

1 *Redire, &c.*] Reditum sibi esse annuum ex fundis Patrenalibus ducenta. Patra autem non procul a Corintho, urbs Achæiæ.

2 *Coccinatus Euclides*] Supra Epigramm. 23. vers. 5.

3 *Corinthioque, &c.*] Græcus enim Euclides, e Corintho.

4 *Longumque pulchra*] Jactatque ducere genus ab equitibus, Castore et Polluce, filiis Leda e Jove. *Stemma repetit, &c.*] Lib. 2. Epigr. 90. vers. 6.

5 *Lectio reluctatur*] Designatori, cum ex equestri loco excitanti, reluctatur.

6 *Equiti superbo, &c.*] Ironice: huic Euclidi tam illustri, potenti, et magnifico.

7 *De sinu clavis*] Clavis erat insigne quasi servorum; gostabant servi claves; et hoc munus illorum. *Lipsius.*

8 *Nequior fuit clavis*] Quæ prodidit fortunas domini sui, ostenditque Eucliden vel ipsam esse servum, cui curæ aliena clavis: vel pauperem saltem, cui nemo famulus, qui ipse suam gestaret clavem.

EPIG. XXXVI. Carmine meo dedi illi nominis immortalitatem, neque (dissimulante illo se nescire me hinc munus captare, Epigr. 89. lib. 4. vers. 10. 11.) præmium accepi, adeoque spem meam falsam habuit.

EPIG. XXXVII. Luget Erotion puellam (de qua supra Epig. 34.) et eam ab elegantia, pulchritudine, suavitate, variis comparatam rebus commendat. Demum vertit stylum in Pætum; qui Martialem velut fractum et mollem reprehendebat, quod vernæ mortem tantopere deploraret, quum sibi mortua uxore ipse tamen constaret, et fortiter casum suum ferret. Cui Martialis salse respondet, mortem uxoris vellet posse expetisse, quia inde locupletatus. *Rad.*

1 *Puella senibus, &c.*] Erotion, de qua supra, Epigr. 34. *Cynis*] Qui candore sunt eximio, et moritari dulce canunt, ut placet nonnullis: licet id negent sanioris iudicii autores. Quasi innuere vellet Erotion candidiorem fuisse cygno, suaviusque cantasse; et teneriorem fuisse agnellis Tarentinis.

2 *Agna Galesi, &c.*] Agna Tarentina mollior. Mollis enim Tarentinarum pecudum vellera, quæ pellibus intagebantur ad teneritudinem conservandam, ut notat Porphyryon ad Oden 6. libro 2. Carm. Horat. Sic *μαλαὰ πρόβατα* dicuntur Polybio. *Herald.* Tarentum alluit fl. Galesus, condidit Phalantus Lacaen. Epigr. 43. lib. 2. vers. 2.

3 *Concha Lucrini, &c.*] Non, quod ostrea Lucrina gulonibus expetebantur, ut exponit Raderus; sed quia, 'Levior assiduo detritis æquore conchis:' ut pingui ac rudi fistula camentem facit Polyphemum Ovid. Metamorph. 13. unde petitas has hyperbolicas laudes majori arte adumbravit Noster.

4 *Erythræis*] Lapillos preciosos, gemmas, margaritas, &c. natas in

Mari Erythræo, quod vulgo dicitur Rubrum Mare, sed perperam, ut ostendit Farnab. ad Thyesten Senecam, vers. 370.

5 *Pecudis, &c.*] Elephantis dentem, id est, ebar.

7 *Crine vicif*] Crinis color. *Bætici, &c.*] Oves Bætice nativæ colore rutilabant: lib. 14. Epigr. 133. et lib. 2. Epigr. 43. vers. 2.

8 *Rhenique nodos*] Germanorum: qui, Rheni accolæ, flavos crines seu rufos obliquabant et in nodum cohebant. Epigramm. 3. lib. Speet. vers. 9. *Aureamque nitelam*] Rutilos ac rufos puellæ crines comparat Bætico vellet, Germanorum capillis, et nitelæ pilo. Bæticas lanas rufas sive rutilas fuisse notissimum est. Nitelæ quoque rutilum habet pilum, et præcipue sciurus: ut propterea nitelam de sciuro accipere potius sit: nam, etsi mus agrestis etiam rubens sit et rutilus, non tamen ut cum sciuro sit comparandus. Et nitelæ in Glossis est sciurus: nam *δωδεκάτηρ* proprie dicitur. Hinc color nitellinus apud Plin. lib. 16. cap. 37. de rubeo seu rutilo: ita ut non mirum sit, crines ad plenum rufos et rutilos nitelæ comparasse Martialem, et auream vocasse. *Solmas. Aureamque nitelam*] Micæ pulveris auri repertas in arenis, scobem et ramenta aurea, quibus conspersam comam illaminarent.

9 *Rosarium*] Est locus rosis constitutus. *Pæsti*] Oppidi Lucaniæ, rosas hîc in anno proferentia, Maio et Septembri. Epigr. 31. lib. 12.

10 *Quod Atticorum prima, &c.*] Prima dicit, velut illibata, integrumque odorem retinentia. Vide Epigr. 104. lib. 13.

11 *Succinorum, &c.*] Electrum manu tritum suave olet. Epigr. 64. lib. 2. Diosc. lib. 1. cap. 98. *Gleba*] Succinum esse fossilis, et in duobus locis Scythiæ erui dixit Philemon.

12 *Indecens pæso*] Quasi dicat: Ero-

tion elegantior pavone, tanteque pulchrior, ut turpis præ illa pavo putari posset.

13 *Inamabilis sciurus*] Quo tamen nihil amabilius, et hodie pueris in delitiis: a *scus* et *obus*, quod cauda corporis inumbret, imo tegat. *Rod. Phœnix*] Quæ rara avis, et, ut quidam volunt, unica; hæc tamen Erotion in genere suo rarior.

14 *Recenti, &c.*] Recens elata est et cremata: Epigrammate 34. supra.

16 *Sexta peregit hieme, &c.*] 'Nec tamen tota,' dicit; quia sex dies defuerant, ut ipse supra dixit Epigr. 34.

19 *Pectusque pulsans, &c.*] Qui afflictis lugendi mos erat, in faneibus præcipue.

20 *Deslere, &c.*] Verba Pæti, Martiali luctus modum suadentis, suo exemplo.

23 *Quid esse nostre, &c.*] Resp. poetæ ironica, collaudans Pæti fortitudinem, imo exprobrans illi fictum dolorem seu potius gaudium, cui e conjugis morte obtigerit dos tam ampla.

24 *Ducenties accepit*] Hic Epigrammatis aculeus. Male vero cum Pæto nostre agitur: qui, eum tantis calamitatibus vexaret, mirum qui possit vivere, nam ducenties sestertium morte uxor accipit. O fœda calamitas et abominanda! *Elpweia. Herald.* Rigaltius dicit ideo eum fortissimum esse, quia ducenties accepit, et tamen vivat: quasi scilicet cc. plagas accepisset, sive cc. ictus sustinuiasset. *Et tamen vivit*] Rogerit ironice in Pætum hæc sua verba.

EPIG. XXXVIII. Plenum salis et leporis Epigramma. Calliodorus cum fratre censum equestrem possidebat, eoque se equitem jactabat. Martialis primum negat Calliodorum esse equitem, partitis bonis: deinde docet ridicule, quo pacto possit uterque esse eques: nempe ut vel duo uni insideant equo sive subsellio in spectaculis: vel Castorem et Pollucem imitentur, et

per vices, ut illi immortales, ita isti equites sint, hodie Calliodorus, postidie frater. *Rad.*

3 *Quadringenta secat*] Sed frater (inquit Poëta) cogit te dividere quadringenta, sibi que ducenta poscit. *Secat, qui dicit, &c.*] *Seca* legend. censet Ja. Rutgers. lib. 6. cap. 11. Var. lect. Et frater ille tuus, qui hæreditatem ad assem usque, et minima quæque ut et ficos dividi ex æquo poscit, aufert tibi medium censum Reascribendum putat Petitus: *Quadringenta secat, qui dicit ὃν κ' ἀπὲρ ῥ' ἴξε, &c.* Calliodori pater censum habuerat equestrem: superstitēs autem reliquit duos filios, hunc Calliodorum, et alterum minorem. Cum autem illi esset tantum equestris census, nec amplius quicquam haberet in bonis, necessario fiebat, ut Calliodorus equestrem censum non haberet: nam Calliodori minor frater e quadringentis illis, quæ pater in bonis reliquerat, repetebat sive legitimam, quæ ab intestato defertur, sive datum legatum ex testamento. Itaque quadringenta illa equestris census, quem equi nomine significat Poëta, secabat. Secabat autem, quia dicebat fratri, ὃν κ' ἀπὲρ ῥ' ἴξε, tu fac me quoque sedere, equo scilicet, id est, da mihi meam de bonis paternis partem. At uno equo sedere duo non possunt, hoc est, neuter totam hereditatem paternam potest cernere, et censum equestrem habere. *Petitus. Qui dicit*] Qui habet jus petendi alternam hæreditatis partem, frater nempe. *Σύκα μέρις*] Adagium est in eos, qui, quum parvam adierint hereditatem, eam ipsam tamen coguntur in plures parti cogere, ita ut videantur ficos dividere: vel *σύκα μέρις*, id est, divide mecum totam sortem hæreditatis æqua ratione, ad usque assem, hoc est, minima, maxima: ita ut *σύκα* minima bonorum signent, nihilque non esse dividendum.

4 *Uno credis, &c.*] Neque potestis

ex uno censu esse duo equites, et uno sedere equo, aut uno subsellio.

5 *Polluce molesto*] Fratre (ut ille Castoris), qui officit tuo honori, dimidiatus eques.

6 *Non esset Pollux, &c.*] Elegans Ius in nominibus. Pollux enim pugil, Castor eques; frater ille tuus quasi pugil tibi reluctatur, ne possis esse eques.

8 *Solacium, &c.*] Nec enim fas dicere, 'unus sedetis.'

9 *Genus Leda, &c.*] E quibus Castor immortalitatem suam cum fratre partitus est, ut alternis vicibus morerentur et reviviscerent: ita vos per vices estote equites; nisi alterum dicat oportere mori et ad inferos descendere, ut superstes sit eques.

EPIG. XXXIX. Fingit Martialis, se diu frustra muneribus captasse hereditatem Carini tussientis. Optat enim illi exitialem tussim, quia non amplius habet quod donet. Improbos captantium et captatorum artes carpit sine invidia, dum se ipsum captatorem et Carinum captatum simulat. *Rad.*

1 *Supremas, &c.*] Sæpius mutant tabulas testamenti, ut illicias captatores quos captes. Luciani Dial. Petron.

2 *Mis*] Poëta se captatorem fingit, quo cautius improbas heredipetarum artes carpat.

3 *Hyblæis madidas, &c.*] Melle opt. Hybla, mons Siciliæ, mellificiis clarus, thymo quippe abundat, qui apibus gratus.

4 *Defeci*] Exhaustus sum; non suppetit quod ultra mittam. *Miserere*] Quasi diceret, Tandem morere.

5 *Signa variis, &c.*] Vel, noli spem nostram eludere toties mutando testamentum; vel, semel morere et præsta fidem tussi tuæ mendaci. Vide Ep. 56. l. 12.

6 *Mentitur*] Toties mortem tuam pollicita tussis, spem nostram fallit.

7 *Sacculumque*] Gloss. 'Saccellus, *Bardonn.*'

8 *Cruce*, &c.] Lydim illo rege ditissimo. Herodot. 1.

9 *Ire pauperior*, &c.] Arnæo mendico. Hom. Odys. 17.

10 *Si coenches*, &c.] Si non mellita placenta, sed vili cibo fabarum in siliquis coctarum te pascere, quoties signas, vel tuasendo mihi spem mortis tunc facis.

ERIG. XL. Austerioris Philosophiæ cliens et severioris disciplinæ studiosus, non belle, non cum gratia et Venere aggredieris Veneris jocos et Musas hæc leviores. Quin Gratia sacra facis, o Xenocrates? Vide Epigr. 103. lib. 1. Vel irata Venere pinxisti Venerem, et miraris Veneri tam deesse Venerem. Carirata? quia anteponis illi Minervam, quam colis. Jocus est in pictorem rudem.

ERIG. XLI. In fastuosum superbumque spadonem Didymum scribit, quem et dubium equitem affirmat; ita maritum, qui honoratus erat, negat. *Rad.*

1 *Spadone*, &c.] Gallum, Cybeles sacerdotem, credo intelligi, propter Atyn in versu seq. *Fluxu*] Molli. Eviratis fluxæ sunt carnes.

2 *Concubino Celæno*] Aty puero Cybele adamato; a qua offensa in furorem actus, sibi testes execut. Celænum autem Phrygiæ, unde et Cybele, urbs, et tamulus Asiæ, juxta quam Gallus fluvius. Ovid. 4. Fast.

3 *Sectus Gallus*] Castratus Cybeles sacerdos. *Ululatus*] In sacris ululatu requirit. *Matris æthææ*] Cybeles nomine suo afflantis, et sacerdotes in furorem vertentis.

4 *Theatra loqueris*] Jus in theatro spectandi. Quasi ad te spectent illa Equestris insignia, sedes, et honores. *Gradus*] Quatuordecim gradus. *Edicta*] Decreta Domitiani. Vide supra Epigr. 8. 'Edictum Domini Dei que nostri, Quo subsellia certiora fiunt.'

6 *Trabeæque, et Idus*] Equites Rom. trabenti seu induti vestes trabibus pannorum albis et purpureis inter-

textas transvehébantur Idibus Jullis. Valer. Max. lib. 11. cap. 11. Coronabantur et oleæ ramis in ea transvectione, ut docet Dionys. Halle. lib. 6. Antiq. Rom. Quare Idibus Jullis? Quod eo die equites, Castore et Polluce visis in prælio pro re Romana stantibus, Latinos vicerint. *Fibulasque*] Non astrimenta illa et custodias pudoris, de quibus Epigr. 82. lib. 7. et Epigr. 215. l. 14. sed fibulas illas in nobilitatis insignis equitibus indultas, et Tribunis aureas in trabea vel chlamyde gestatas. Liv. Plut. Pancirol. et alii. *Censusque*] Equestres: libro 4. Epigrammate 67. vers. 1.

6 *Pumicata*, &c.] Pumice lævigata, quæ delicatiorum erat mollities. Nam eo mollitiei, non dicam elegantie, devoluti erant, ut non solum manus, sed et alias corporis partes, pumice sibi lævigarent. Expono ergo 'pumicatam manum,' teneram, lævem, mollem, delicatam, quales sunt nobilium feminarum et puerorum. Plin. lib. 36. et lib. 2. cap. 11. Juven. Sat. 6. et 8. Sidon. Apol. Epist. 7. lib. 1. &c. *Monstræ*] Per contemptum.

7 *Sedere*, &c.] Utrum permiserint te sedere designatores ordine equestri.

8 *Nen licet maritorum*] Quia spado es. Maritis autem in spectaculis proprii et honestiores loci assignati ab Augusto. Suet. cap. 44. et Tacit. 3. Annal. A. Gell. lib. 2. cap. 15.

ERIG. XLII. 1 *Callidus effractus*, &c.] Laudat hoc Epigrammate munificentiam, et eas opes perpetuo servari affirmat, quæ amicis dantur, quom omnes alii divitiis incertis fortunæ casibus eripi possint.

3 *Sortemque negabit*] *The principat.*

5 *Dispensatorem*] Dispensator est servus, qui familiæ rationes dispensat, peculique administrationem habet, et herilem pecuniam expendit.

Quasi dicat: Sæpe dispensator donat pecuniam domini amicum, amatorem circumvenienti, pretium nequitiam. *Rudrus.*

7 *Extra fortunam, &c.*] Extra fortunam aleam, nullatenus fortunæ obnoxium. M. Antonius apud Rabirium Poëtam, 'Hoc habeo quodcumque dedi,' &c. Senec. lib. 6. de Benef. cap. 3. Notam et illud Alexandri, interrogati ubi suos reconderet thesauros: 'Apud amicos,' inquit. Plutarch.

EPIC. XLIII. Vide Epigr. 73. lib. 1. vers. 2. et Epigramm. 23. lib. 12. et lib. 2. Anthol. cap. 18. 'Ἥραρος πλοκάμιος, φέκος, μέλι, κηρὸν, ὀδόντας, &c.

EPIC. XLV. 1 *Quid factum, &c.*] Quo casu accidit, ut Dento, quater a me ad cœnam vocatus, recusarit, quid illam me per totam urbem et omnes cœnationes quæritare solebat? Invenit lautiorē popinam.

2 *Dento, &c.*] Nomen ex re natum, dento scilicet strenuus.

4 *Sequentem*] Me sequentem, ut invitem te.

5 *Thermis, theatris*] Vide Epigr. 14. lib. 2.

6 *Conclavibus, &c.*] Cœnationibus, cellis.

8 *Canem culina*] Cœnippetam Dentonem, instar canis odorantem lautiorē culinam.

9 *Sed cito, &c.*] Sed, agnitus fastiditusque divitiis, redibis ad tenuem mensam meam.

EPIC. XLV. 1 *Dicis formosam, &c.*] Negare soles et contrarium dicere (ut Galla Epigr. 25. lib. 2.). Hic caso præter meam tuam non est quod dicis, formosa et puella, sed ancilla et *ῥυβή*. Vide Epigr. 91. 1. 1.

2 *Isud quod non est*] Gruterus et Scriverius ex Mss. metitas: *Isud, quod non est, dicere Bassus solet.*

EPIC. XLV. 6 *Cado, Diadumene, aspe*] Ita J. Gruterus, non ut alii

cede, hac mente: Ut mihi amorem, tibi iram commoveam, verberibus sæpe rem ago. Inde consequer, &c.

EPIC. XLVII. 1 *Et hæc est*] Nec pæjerat. Jejunat enim, quoties non alio invitatur.

EPIC. XLVIII. Vide lib. 1. Epigr. 62. Illic venerat Encelpos, Anli Pudentis centurionis amasias, crines sacros Phœbo, ut primum dominus suus ad primipilatum (quæ præxima erat dignitas) eveheretur: nunc, quum creatus esset primipilaris, puer, damnatus voti, tondet crines, Anlo non prohibente, sed tamen dolente.

1 *Quid, &c.*] Imitatio Virgiliana. 'Quid non mortalia pectora cogis?' &c.

2 *Nec prohibente tamen*] Quia ex voto, propter dominum primipilarem assecutum dignitatem. Vide Epigr. 32. lib. 1. unde hinc lux.

3 *Sic cessit habentis*] Sic, id est, animo volente nolente, Phœbus dedit Phaëthonti currus sui moderamen.

5 *Talis raptus Hylas*] Tres afferant interpretationes, sed omnes falsas. Tam formosus, inquit, tam delicatam comam posuit Hylas raptus. Etiam, quum maritum Nymphæ, quæ ipsum rapuit, agere deberet, æquum erat illum exsuere faciem pueri, assumere viri, id est, tonderi. *Gronov.* *Talis raptus Hylas*] Sic Theodamas, arma adversus Herculem movens, filium Hylam domi manere voluit, sed potenti puero concessit ut una proficisceretur, atque ita ab Hercule raptus est. Vel: Sic Hylas, Herculi offensus ob patrem occisum, amore tamen Herculis victus se illi comitem cessit. Vel: Sic impetrata et extorta invito Herculi venia evadit aequum, perit Hylas a Nymphis raptus. *Talis depressus Achilles*] Sic Ach. ubi virgineo habitu apud Lycomedem latuit matris suam, depressus ab Ulyssæ, deposita comis ex ephēbie excussit, et

luctus, nolente licet matre, Trojam profectus est.

7 *Tu nos propere*] O barba. *Crede*] Non crede Enceipam propterea grandem esse et virum factum, quod absciderit crines primos, quos alere solebant delicati pueri ad annum 17. *Capillis*] Detonsus comes in honorem demulsi sui.

8 *Tardusque, &c.*] Ita Epigramm. 32. lib. 1. vers. 8.

EPIC. XLIX. 1 Viduam, &c.] Calvum Labieni ridet.

2 *Tres pueri*] Quod tribus in capite partibus esset capillatus, fronte et utrisque temporibus.

3 *Calvus nos numerus, &c.*] Quam, a fronte et utroque tempore capillatu, et medio capite glabra, visa est mihi terra. Vide Epigramm. 69. libro 10. vers. 10.

4 *Capilli*] Promissi forte et circati, quales alunt pueri.

7 *Arce notatur*] Summa calva. Sic Petron. 'Arceque attritis ridet adusta pilis.'

9 *Tunc cum, &c.*] Ubi ex numero calvus tunc pro tribus numeratus accipisti tria panaria (sive panes illi, sive carboes viminei pane referti fuerint) quae in Saturnaliis, vel, ut refert Suetonius cap. 4. in Septimontiali sacro Domitiani Senatui equitibus distribuit.

10 *Cum panariis*] Sueton. in Domit. de hac largitione: 'Panaria sparsa,' &c. Et in Caligula: 'Sparuit et miscilla variarum rerum, et panaria cum obsequio virginitatis divisi.' Id autem est, mea quidem sententia, quod Perius appellat artocreas, Sat. vi. 'Oleum, artocreasque popello largior: an prohibes?' Visceratio sola carne constabat: verum panis postremis temporibus additus, et ideo viscerationem interpretantur *ἀρτοκρεας*. Cum visceratione epulum quandoque debant ei *πρωτοπρεψν*. Sueton. in Jul. Cae. 'Adjecit epulum ac viscerationem, et post Hispanien-

sem victoriam duo prandia.' *Herold.*

11 *Talem Geryonem, &c.*] Tricipitem, namque illum tricorporem sanguit Poëta, quem Hercules in Hispania interfecit, abactis in Italiam bubus; de quo infra, Epigramm. 60. vers. 12.

12 *Porticum Philippi*] Porticum et mdes Herculis atque Musarum Martius Philippus Augusti vitricus restauravit, et in iis imaginem Herculis.

13 *Si te videris Heronem*] Est enim ille *ἀλαφάνας*, et monstrorum prodigator. *Parisi*] Ex omnia, te tricipitem Geryonem creditum invadet. Geryon autem ab Hesiodo *τριάκων* dictus, ab aliis *τριάκρον*.

EPIC. L. 1 Ceno domi quoties, &c.] Charopinum importunum excipietas notat. Sensus et ordo verborum est: Quoties domi ceno, te non invitate, irascoris non secus ac juratus hostia. *Roderus.*

3 *Stricto medium, &c.*] Gulae ejus iratae rabiem amplificat Poëta.

6 *Nec semel, &c.*] Non licebit mihi vel semel domi absque te clam cenare? Furtum facere, est: celare tuam gulam, et resupinantem nasam, qui cenam meam usque odorat.

8 *Cogamus*] Lateat, fallat te.

EPIC. LI. Carpit insolentem ejusdam indocti illaudatice causidici arrogantiam, qui non salutat, nec salutanti respondent, quod in ἀλαφάνας convenit. Vel videtur potius illius causidici insectiam, et in dicendo infantiam velle notare; qui, quod magis se pro causidico et erudito viro venditet, hoc minus sciat; ut qui ne salutantes quidem possit officiose salutare.

1 *Libellis, &c.*] Supplicibus, accusatoris, seu judicariis libellis onustam: captans hinc exultationem apud populum periti causidici, ut cui multitudo negociorum.

2 *Notariorum, &c.*] Puerorum amanuensium, *Clerks*: qui ejus tanquam pluribus districti negotiis dictata scri-

bant. *Notariorum*] Cingebatur etiam et quasi stipabatur pluribus notariis, tanquam multa dictare soleret, et diversis negotiis distringeretur. Glossæ: 'Notarius, σημειογράφος.' Recte. 'Notare, σημειοποιεῖν, σημειογραφεῖν, ταχυνγραφεῖν.' Harum notarum repletor Mæcenas perhibetur. Dio lib. 4. Notarii enim sunt ταχυνγράφοι Græcis.

3 *Codicillis, &c.*] Quibus testamentorum perfectiones vel publicæ autoritatis mandata continentur.

4 *Gravem cultum*] Graphice fastum ardelionis depingit: attendit enim legentes sublato supercilio, caperata fronte, totoque vultu ad severitatem composito; velut rerum omnium solus arbiter, iudex, patronus. *Rad.*

5 *Catonii*] Viro gravissimo et max. autoritatis. *Tullioque*] Patrono attentissimo. *Brutoque*] Litteris assidue affixo. Percussorem Cæsaris intellico.

6 *Esprimere, &c.*] Ita tamen inhumans est, adeo indoctus et insciens, ut adhibitis tormentis illi extorquere non possis 'Ave' Lat. multo minus Χαῖρε Græcum. 'Avere' et Χαλπεῖν sibi mutuo respondent. Nam et 'avere' proprie in salutationibus matutinis (Martial. Epigramm. 56. et 99. lib. 1. et alibi sæpe) et generalius alias; sic et χαλπεῖν. 'Salvere' tamen crebro in salutatione matutina. 'Valere' vero in salutatione vespertina. *Herald.*

8 *Salutemus*] Specimen facturi et periculum hominis.

EPIC. LII. Dantem oportere oblivisci ait, meminisse accipientem, ut olim docuit e sapientum numero Lacon ille Chilo: si contra fiat, corrumpitur beneficium.

4 *Ipsæ mihi*] Postamus.

5 *Sufficit unus*] Vide Senec. de Benefic. lib. 2. c. 10. et 11. et lib. 7. c. 23.

8 *Pereunt garrulitate sui*] Amittunt gratiam.

EPIC. LIII. 1. *Colchida quid scribis, &c.*] Cur sumis tibi tragediarum argumenta omnia tuis carminibus negata? scilicet Medæ per æthera volantis, Thyestæ contumacis, Niobes in saxum versæ, Andromachæ Trojæ flammis superstitis. Hæc fata non manent tuas chartas. Quin potius sumis materiam tuis scriptis dignam, Deucalionæ aut Phaëthontæ, quorum hic flammis periit, ille aquis? qui exitus tuis chartis convenit. Sic Leonidas Anthol. 2. Γράβας Δευκαλίωνα, Μελίττορα, καὶ Φαίθοντα, &c. Sic alias de suis jocatur Noëter: Epigr. 6. lib. 1. et 99. lib. 3.

2 *Quid tibi vel Niobe, &c.*] Quid tibi materia est Niobe vel Andromachæ? Alii leg. *Nioben* et *Andromachen*, atque subintelligunt, Scriptio est, ut Plaut. 'Quid tibi meam tactio est?' Sed Gruterus mavult elicere sensum ex versu Horatii: 'Quo mihi fortunæ, si non conceditur uti?' quum alii leg. *fortuna*. J. Gruterum secutus Scriv. *Quo tibi vel*, nec sine autoritate Cod. Palat. et al. Vide Gronovium ad Senecam Nat. Quæst. 1. 16.

3 *Materia est*] Argutissime poëtæ malo dictat materiam carminis, vel Deucalionem, vel Phaëthontem: qua monet carmina Bassi digna esse, vel aquis, vel flammis.

EPIC. LIV. Apollonius, qui modo (Epigrammate 22. supra) scripsit et edidit, nunc tantum profecit, ut unum aliquem etiam duri nominis possit salutare, nec tamen scripserit. Iron. *De Rhethore Apollonio*. Scribe, *Apollodoro*, ut supra.

EPIC. LV. 1 *Dic mihi, &c.*] Vide Alcibiati emblemata de Aquila Jovem gestante, et ibidem Minoëm.

3 *Pueri . . . de Ganymede loquer*] Ganymedes quem in Jovis gratiam rapuit.

EPIC. LVI. Martialis hoc Epigr. docet, non esse locum in Urbe bonis artibus. Citharædos, choraulas, præcones, et hoc genus hominum reg-

mare, ditescereque: Ciceronem et Maronem prope exulare.

3 *Omnes, &c.*] 'Quando artibus hostestis Nullus in urbe locus,' &c. Javen. Satyr. 3.

6 *Femæ suæ*] Quam maximam habuit, et morum et doctrinæ.

7 *Si versus facit, &c.*] A sterili et inutili poetices studio illum omni ratione averte.

9 *Discat*] Discat citharædi artem, discat fieri citharædus. Hellenism. Vide Jos. Mercerum ad Epist. 19. lib. 1. Aristæneti. *Citharædus*] Citharædi hac tempestate in pretio. Epigramm. lib. 3. vers. 8. *Choraulæ*] Qui in choro tibia canit.

11 *Præconem facias*] Præconum enim ars tunc temporis ad invidiam usque fructuosa. Vide Epigramm. 8. lib. 6. *Architectum*] Præter privatorum enim in ædificiis hac tempestate luxum, et Domitianus templa et alia publica instauravit: Epigr. 4. lib. 9.

EPIG. LVII. 1 *Domini*] Sir. Noli tibi] Alii nolo, minus bene.

2 *Servum, &c.*] Ironice et seoptice.

EPIG. LVIII. Epicurea *παράβολος*, commodis præsentibus fruendum hodie, καὶ μὲν ἀναβαλλόμενος.

1 *Cras te victurum*] De præsentibus fruendis Epigr. 16. lib. 1. et Epigr. 90. lib. 2. Anthol. cap. 47. *Cras dicis, &c.*] Et cras hoc compe- rendinat juvenis ignavus apud Pers. Satyr. 5. vers. 66.

5 *Jam cras, &c.*] Ita protrasiisti horam, ut hora fere jam protraserit te, senem factum.

6 *Cras istud quanti, &c.*] Cras hoc tuum quod præterit non potest redimi: futurum quantuli? facili sane pretio, imo nullo, quia sponte venit, si velis uti. Sed vide Senec. Epist. 12.

7 *Hodie jam visere, &c.*] Epigrammate 16. lib. 1.

EPIG. LIX. 1 *Argentum, aurum*] Vasa argentea et aurea. *Misimus*] In Saturnalibus. Epigr. 46. lib. 2. vers. 1.

2 *Canis tua*] Ut tibi parcam, ne

majora ex more remittas, ut seq. versu. Vide et Epigr. 18. supra.

4 *Eroveratus eris*] Liberatus onere remittendi munera, quibus respondeas levibus et fictilibus his meis.

EPIG. LX. Mordet mordentem canem, eique negat immortalitatem nominis, quam a Poëta carpendo volebat exprimere.

2 *Gannitibus, &c.*] Convicia tuis et maledictis. Gannire canum est: ut alii, vulpium. Proprie ergo dixit 'gannitibus,' quia antea dixit 'Adlatres.' Glossa. 'Gannit, γάγγει.' Impense bene, quia utrumque canum. *Herald.*

3 *Certum est hanc, &c.*] Non vivet, non notum erit posteritati nomen tuum in carminibus meis, vel infami nota innotatum.

7 *Miser, necesse est*] Quia invidus. Epigr. 41. lib. 1. et supra Epigr. 29. vers. 9.

10 *Pellem rodere, &c.*] Qui maledicos velint maledictis insectari. Alius vult Erasmus ad proverb. 'Canis caninam non est.' Varro lib. 6. L.L. Vide Epigramm. 2. lib. 13. vers. 3. Horat. Epod. 6.

11 *Nos hac, &c.*] Ego ab hac libidine et contagio maledicendi me contineo; scabie ejus nolo me contaminare; nolo pruritus ejus scabendo levare.

EPIG. LXI. Elegantissimum Epigr. quo nonnullorum stupiditas traducitur, qui formosulos juvenes uxoribus suis adherere patiebantur sub officii domestici prætextu. Respexit hoc Epig. B. Hieron. pluribus locis 1. adversus Jovinian. *Herald.*

1 *Crispulus*] Crispatus crinea, et delicatus.

4 *Sellæ cubito, &c.*] Incumbit, innititur sellæ uxoris tue.

6 *Crura gerit, &c.*] Cui crura depilata. Epigr. 29. lib. 2. vers. 7.

7 *Uxoris, &c.*] Est procurator, qui uxoris negocia obit.

8 *Sene certus, &c.*] Martialis resp.

Is tibi sane propter diligentiam, attentionem, formam, et vultum videtur esse procurator acer; ego autem peraspicio illum esse mœchum, quo non Aufidius insignior. De quo Auf. Juven. Satyr. 9. vers. 25. Possunt et hæc Mariano collaudanti crispulum hunc, et præferenti ejus diligentiam attentioni Aufidii Lasci, qui e decuria scribarum factus est prætor, continuari, usque ad 'O quam dignus,' &c.

11 *Alepis*] De alepis ac salapittis, quibus stupidi et de uxoribus suis parum solliciti objurabantur in minimis, vide Heraldum ad Arnob. l. 7.

12 *Res uxoris agit*] Cum indignatione repetit hoc Poëta. *Res nullas Crispulus iste*] Nulla negotia, nullas in foro uxoris tue partes agit iste procurator Crispulus; immo tuum locum et vices supplet in thalamis iste mœchus.

EPIG. LXII. 1 *Jure tuo nostris, &c.*] Hortum se hospitibus offerre dicit; si hospites sumptum et suppellectilem offerant.

2 *Si potes in nudo*] Mihi enim neque sellæ, neque lecti spat.

4 *Nam mea jam, &c.*] Meam enim suppellectilem, lectos, sellas, &c. alii jam hospites attriverunt, atque usum tanquam suam factam et a domino alienatam consumpserunt. Vel mea suppellex jam viota et perditâ succubuit. Metaph. sumpta, vel, ab arena, in qua victi tollebant digitum in signum *τῆς ἡττῆς*; Epigrammate 29. lib. Spectaculorum; vel, a Neitationibus, in quibus digito sublato se quis profestebatur emptorem seu conductorem. Cicero 3. in Verrem: 'Junius patruus tollit digitum,' &c. Vide Brissonii Form. lib. 6.

5 *Culcita*] Culcitæ tomento fartæ erant: et dicit Poëta non modo se male fartam, sed omnino nullam habere, quam lecto injiciat. De culcita, plura lib. xiv.

6 *Patriæ et abruptæ, &c.*] Et fas-

cis cancellatæ, quibus lectus tenditur, cadunt patrea, rupta reste, *the bed-cord*.

EPIG. LXIII. 1 *Quid sentis, &c.*] Cæcum *φλαυρίq* Ponticum ironicea landat, et irridet.

3 *Admiror, &c.*] Respondet Martialis.

4 *Regulus*] Causidicus ille nobilitas, et bipedum nequissimus. Sic Epigr. 16. lib. 4. vers. 6. Vide Epigr. 13. et 112. lib. 1.

5 *Sic bene Cæsar*] Ut vir bonus es, o Martialis, et candidus jûdex. Est ergo formula bene precandi. Vide Brisson. lib. 1.

6 *Imo tibi*] Imo tibi, o Pontice, respondet Martialis, sic faciant Domitiana et Jupiter bene, ut ego bene sentie de tuis libellis; id est, faciant male; neque enim vere et ex animo probavi, sed ut tui subseruirem *φλαυρίq*, ut qui, male sanus, palpum malis, quam judicium rectum. Vide Epigramm. 76. lib. 8.

EPIG. LXIV. Invitat se ipsam ad genalem vitam, quod omnibus moriendum, etiam Cæsaribus.

1 *Sextantes duos, &c.*] Triens 4. cyathos, sextans duos continet cyathos, et est sexta pars sextarii. Epigr. 28. lib. 1. vers. 2. *Calliste*] Minister Poëtæ.

3 *Æstivas nives*] Aquam nivatam seu gelidam e nivibus expressam, qua vina generosissima diluebant; Epigr. 117. lib. 14. vel decoctam et vitris demissam in nives ut refrigeretur. Neronis inventum. Gruterus, *solve nivea*. Antiquæ hæc deliciae. Senec. Epist. 79. 'Oisafelicemagram! Quare? Quia non vino nivem diluit: quia non rigorem potionis suæ, quam capaci acypho miscuit, renovat fracta insuper glacia.' Sed et meram nivem bibebant: unde Mart. lib. xiv. 'Non potare nivem, sed aquam potare rigentem De nive, commenta est ingeniosa sitis.' Ex utraque consuetudine, ut opinor, Plin. lib. 19. cap. 4.

'Et ipsa naturæ elementa vi pecuniæ discreta sunt. Hi nives; illi glaciem potant, pœnasque montium in voluptatem gulæ vertunt. Servatur alior æstibus, excogitaturque ut alienis mensibus nix algeat.' Nix autem venalis erat ad hunc usum. Cæterum aqua nivata utebantur etiam ad lavationem ei *ἐκπύρον καὶ διδύμους τῶν πλουσίων*. Quomodo autem servaretur nix ista, docet Plutarch. lib. 6. Symp. Probl. 6. *Herald.*

3 *Pinguetia nimis, &c.*] Unguentis delibuti et floribus coronati convivabantur Veteres. *Pinguetia nimis*] Sic *Λιπαροὶ πλουτῖμοι* dixerunt Græci. 'Nimio' autem, id est, multo. Gloss. 'Nimis, *ἔγω, πάνυ, σφόδρα.*' Plant. in Amphit. 'Legiones educunt suas nimis pulchris armis prædita.' *Amomo*] Unguento inde facto, cum valetudinis, tum voluptatis causa.

4 *Rosis sutilibus*] Coronas e rosarum foliis consuebant. *Sutilibus*] Plectilibus, quæ et ramulis innectebantur plectebanturque, unde et dictæ; ut 'serta' a serendo: 'sutiles' ergo, quæ e floribus, mero imprimis rosarum folio, consuebantur. Florum itaque fasciculis coronisque capita revincti in conviviis potare soliti erant: primum quidem hederacels et ex apio; mox myrteis, quippe quæ adstringunt, et vini exhalationes arcent: tum e rosis, quæ et gravitatem capitis sedant, et potione æstuantis refrigerant. Corona insuper, plenitudinis et libertatis symbolum, festis conviviisque competit, ut et capiti, quod rationalis animæ sedes. *Farnab.*

5 *Jam vicina*] Gruterus mavult e *Mss.* Tum vicina, &c. Et recte. Pro eo quod solebant conviviis inferre sceleton vel oscillum, ut eo conspectu admonerent præsentis, caperent voluptates, antequam isti similes fierent, quod brevi futurum erat. Martialis mentionem facit sepulcri Cæsarei, quod propinquum erat, et proximum ei loco, in quo potabat.

Gronov. Vicina jubent nos] In valle Murtia erat sepulchrum Augusti. Vel, propiora, quam illud Carie Mausoleum. *Vivere*] Vita uti, genialiter vivere. Epigr. 16. lib. 1. vers. 4. *Mausolea*] Sepulchra Augusti, imperatorum, atque cognatorum, ab Augusto extructa ad similitudinem Mausolei Artemisæ: Epigr. 1. lib. Spect. vers. 5. Vide Epigr. 59. lib. 2. vers. 2.

6 *Deos*] Imperatores, qui se pro iis haberi volebant.

EPIGR. LXV. Refertur hoc Epigramma ad Carpophorum, quod admodum affine Epigramm. 27. lib. Spect. sed laudem totam tribuit Domitiano. Et tamen non ab ipso Domitiano confectas has feras ex hoc versu potest colligi: 'Reddatur si pugna triplex pastoris Iberi, Est tibi qui possit vincere Geryonem.'

1 *Astra, &c.*] Cælo donavere Herculeum gesta sua, etiam ingratis Junonia.

2 *Nemee terror, &c.*] Leo in sylva Nemæa interfectus ab Hercule; Epigramm. 27. lib. Spect. vers. 3.

3 *Et castigatum ceroma, &c.*] Castigatum ceroma, est dextricium: qui enim luctabantur, stringebant invicem. Manilius: 'In varias destringunt membra palæstras.' Frustra dubitat Ramiresius, ntrum, stringo lucta corpus, an, stringo palæstræ pulvere, intellexerit. Ita stringendo castigabant ceroma, id est, destringebant. Eo Virgil. exerceri palæstras dicit, 'oleo labente,' hoc est, castigato ceromate. Hoc enim proprie est 'castigare,' stringere, vincere: non loro cedere, aut cesto, ut putat vir summus ad Persium; sed loro cingere. Quod Martialis 'castigare ceroma' dixit, id alibi appellavit 'ceroma terere.' Et lib. 3. perdere olenim. Vide latius et accuratius ea de re disserentem Cl. Virum Gronovium in lib. 2. Sylv. 6. pag. 146. *Et castigatum Libycæ*] Et Antæi Li-

byci insolentia in provocandis ad palæstram hospitibus ab Hercule castigata morte. *Ceroma*] Quod hic ponitur pro ipso Antæo ceromate inuncto. Ceroma ergo fiebat ex oleo, pulvere, et cera commixtum, quo ungebantur Athletæ. *Libyca palæstra*] Lybici certaminis: nam sumitur hic pro ipsa lucta et certamine, quod in Libya commissum est. Vide Epigrammate 67. libro 3. versu 25.

4 *Erys*] Veneris filius ab Hercule castum certamine devictus. Virgil. 5. *Æneid*.

6 *Nec rectas*] Aversas, per caudam tractas. Virgil. 1. *Æneid*. *Cacus*] Volcani filius triceps erat, fur et latro, eoque viatoribus timebatur. Qui ideo boves in antrum suum aversas trahabat, ne querentibus factum deprehenderetur, cum vestigia foras ducerent, non intro.

7 *Ista tua, Cæsar, &c.*] Hæc vel ista omnia Herculis facta collata cum Cæsaris spectaculis in Amphitheatro, quota pars sunt? quasi diceret, minima.

8 *Majores*] Dicit ergo Poëta, Romæ in Amphitheatro majores bestias monstraque uno die, et quidem dimidiato et matutino, confici, quam Hercules tota vita confecit. *Novus dies*] Matutinum spectaculum, quo bestiarii cum bestiis depugnabant: post meridiem, qui supererant, inter se.

10 *Collocat hasta suæ*] Interficit. Metaph. sumpta ab antiquo collocandi cadaveris more: de quo multa Lipsius lib. 1. Elect. cap. 6. Sic *ποταφωσθεας* Græcis. Et non solum pro, collocare in vestibulo ædium; verum et in loco publico, ut pro Rostris Romæ, ubi et laudatio peragebatur. *Her. Tua hasta*] Pro Carpopphori hasta, qui est tuus venator; quodque ipse fecit, tu videris fecisse.

11 *Pastoris Iberi*] Geryonis, tricornis, Hispanorum regis. Vide Mythologos. Sed res ita se habet. Geryon tres habuit filios Geryones, quos

Hercules Libycus, cum in subiectos Hispanos tyrannidem exercerent, comparato exercitu, ex provocazione unus omnes, tres solus confecit. Unde nata est fabula, Geryonem tricipitem ab Hercule victum. *Rad.*

12 *Qui possit, &c.*] Carpopphorus, seu quis alius: Libro Spect. Epigrammate 27.

13 *Numeretur bellua Lerna*] Hydra, numerosum (repullulantibus quæ excidebantur capitibus) malum. Epigram. 27. lib. Spect.

14 *Improba Niliacis, &c.*] Non tamen conferenda est cum Crocodilia Niligenis, qui in theatro interfecti sunt.

15 *Pro meritis, &c.*] Conclusio ex adulatione et comparatione gestorum ab Hercule et Domitiano. Ex quibus par præmium vel majus sit Domitiano exspectandum. Dii Herculi ob ærumnas et labores cito dederunt cælum: tibi sero dabunt; tam sero, ut nec adhuc dederint, nec daturi sint nunquam. *Rad.*

16 *Sero dabunt*] Ut diu præesse et prodesse Reipubl. possis. Sic Epigram. 39. lib. 8.

EPIG. XLVI. Cum adeo sis inhumannus, ut nec salutes nec resalutes (ut Epigr. 61. supra), quoniam tibi non placet 'Salve' illud vel 'Ave' in congressu solenne; tibi inhumano et quasi mortuo dicemus usque 'Vale,' vel 'Æternum vale:' qui mos Veteribus fuit salutandi mortuos, qui resalutare non poterant. Vide Epigramma 8. libro 9. et Lucianum: *ὅτι τῶν τε τῆς προαιροφίας πταλαμάρως.*

2 *Sic erit æternum*] Tunc enim salutaberis, neque resalutare poteris. Placet ut legatur, *Æternum, Pontikane, vale*, conjunctim, ut sint verba salutantis Pontilianum, jam *μὴδὲν ἔστω*. Virgilius 11. *Æneid*. 'Salve æternum mi maxime Palla, Æternumque vale.' Nota res, et verbi ac *φιδεως* proprietates. Inde autem nata, quia existimabant miscelli illi *τοὺς μακροφύτας* se in

æternum amittere. *Herald.*

EPIG. LXVII. Sub tecto et tegulis, ubi nidificant hirundines, Martialis habitabat, avesque contubernales habebat hirundines; ex quibus unam cum reliquis non avolasse in autumnus notarat; eamque a reversis altero vere laniatam. Et brevi fabulam Progne exponit. *Red.*

1 *Hibernæ peterent, &c.*] Cum hirundines, appetente jam hyeme, a nobis advolarent Africam (teste Plinio), unde verni nos visunt.

2 *Atthis*] Hirundines; a Progne, Pandionis Atticæ regis filia, in hircinam conversa. *In nidis una, &c.*] Hoc forte sub tegulis, ubi scalis habitavit tribus, in contubernaliis suis hirundinibus animadverterat Martialis.

3 *Nefas ad tempora, &c.*] Mansisse contra morem et naturam hanc hircinam deprehendere cæteræ, vere reversæ.

4 *Sus*] Ejusdem generis aves, cognatæ inter se: 'profugam,' deserticem agminis; quod, ut in re militari capitale est, ita fuit huic hircinæ, cum discerneretur. *Raderus.*

5 *Sero dedit pennis, &c.*] Alludit ad fab. Progne, quam dicit tum discerpendam fuisse, ubi ipsa suum filium Irym discernebat: simulque ludit in verbis 'discerpi' et 'lacerare.' Vide lib. 6. *Metamorph. Ovid. et apud Mythologos.*

EPIG. LXVIII. Aureus color capillorum Germanicorum, et *coloris* *oxydatus* *spes* *aperis* *oleoborus*. Juvenal. Satyr. 13. 'Cærulea quis stupuit Germani lumina? flavam Cæsariem?' Empta autem hæc coma a plerisque mulieribus, capillorum colorem mentientibus. *Herald.*

1 *Arctos de gente, &c.*] E Germania, quæ ad Arctum. Germani autem flava cæsarie spectabiles.

2 *Ut scires, &c.*] Ut videas, quam impudenter facum facias meretricium, cui placet callendum, seu

coma empta et factitia, quæ vel Germanos flavo colore superet. Matronæ autem nigra, lupæ flava gaudebant coma. Videtur hujus Epigr. argumentum desumptum ex Ovid. lib. 1. Amor. Eleg. 14. 'Nunc tibi captivos mittit Germania crines,' &c.

EPIG. LXIX. Ingens et æternum æterni Ciceronis elogium: et simul execratur scelus Antonii.

1 *Phario*] Ægyptio. Notant autem historici omnes, pessimum istum Eunucho Pothinum, qui magno illi Pompeio perniciem molitus est, justas tandem sceleris sui pœnas luisse. Vide Epigr. 65. lib. 3. unde huic fax. *Nil obiecture*] Nihil habes quod illi exprobes.

2 *Levius tabula, &c.*] Minus tota proscriptorum tabula nocens, quam uno Cicerone.

3 *Romana, &c.*] In Ciceronis os: 'Quod tibi, Roma, caput, cum loqueris, erat.' Epigr. 65. lib. 3. vers. 4.

4 *Nec Catilina nefas*] Si revixisset; cui tamen major odii causa Ciceronis, quam tibi.

5 *Impius infando, &c.*] Popilius Lenæus, percussor Ciceronis, qui illum capitis reum defenderat.

6 *Tantis opibus, &c.*] 250000. drachmis Atticis. Appian. lib. 4. Tanto ergo pretio emisti silentium, recisa Ciceronis lingua. *Una lingua*] Ciceronis, qui te Philippicis exagitavit.

7 *Quid prosum*] Quasi dicat: Frustra laborasti in emendo hoc tam pretioso silentio; quod tamen haud prodest; nam, ut sequitur, 'Incipient omnes pro Cic. loqui.'

8 *Incipient omnes, &c.*] Omnes jam in crudele hoc tuum facinus inveherent. Sic Epigr. 82. lib. 2.

EPIG. LXX. Syriacum libertum, ganeonem et conturbatorem illustrem, inter paucos dies decessisse aicentes centena millia HS. id est, ducenta quinquaginta millia Philippicorum. Syriacus autem est nomen fictum et servile. Syri enim plerique

servi a poetis introducuntur.

1 *Infusum, &c.*] Donatum.

2 *Plenum, &c.*] Justum, integrum centies. Epigr. 37. lib. 4. vers. 4.

3 *Sellariolis, &c.*] Ganeis et tabernis, ubi non honeste accumbebant, sed ventri indulgebant sedentes. De sellaria item vide quæ Torrentius ad 48. cap. Suet. Tib. Sic 'sellariam' appellavit cellam suam, et sedem arcanarum libidinum Tiberius: Sueton. in Tib. Hinc illustrandas Juvenal. Satyr. 16. 'Tutor haberi Principis, Augusta Caprearum in rupe sedentis, Cum grege Chaldæo?' Nota 'sedentis,' propter sellariam. *Herald. Vagus populus*] Quo honesti homines, imo et paulo honestiora mancipia raro intrabant, præcipue Athenis. Sed nunc apud nos, O mores!

4 *Peregris*] Consumpsit, decoxit.

5 *Comesse*] Comessionibus absumpsisse.

6 *Quanto major, &c.*] Atqui id non iustis conviviis et cænis, sed jentaculis, prandiolis, repotiis, &c. in quibus non accubuit. Quasi dicat: Quantum consumpsisset, si accubisset, id est, si convivium justum apparasset.

EPIG. LXXI. Invitat Faustinum æstu fervente in Trebulanam agrum, ipso Tibare frigidiorē.

1 *Trebulæ valles*] Oppidum seu vicus in Sabin.

2 *Canori mensibus, &c.*] Julio mense, quo Cancer solem accendit, et Augusto, quo Leonis fervent pectora. Epigr. 57. lib. 4. vers. 5. 6. 7.

3 *Rura Cleonæo*] Rura Trebulæ te invitant. *Rura Cleonæo*] Rura Trebulæ nunquam æsta sunt calore Solis; Augusto mense, quo leo ardet, semper frigida sunt, etiam summa æstate.

4 *Domus Æolio, &c.*] Villa Austro exposita. Venti in Æoli ditione esse perhibentur. Notus autem proprie ab Æolia Italiam adflat: et a meridie spirat ventus humidus, unde recte supra Poëta humidam Trebulam vocavit.

5 *Longas his, &c.*] Æstatem longam, dies æstivos longos.

6 *Hibernum jam tibi Tibur erit*] Tibur frigidissimum habitum, si Trebulæ conferatur, videbitur hyeme fervere. Epigr. 57. 60. et 62. lib. 4.

EPIG. LXXII. Jocus ex nomine Bacchi sumptus: Græcis enim *Διήτροφος*, seu bimater dictus: quasi duas habuerit matres: Jovem, ex cujus femore natum alunt, et Semelen Cadmi filiam, ex qua denuo flammata, volut igne, prodiit. Qui in monstrose Bacchi *Διήτροφος καὶ διήτρος*, Jovis scilicet femore perfecti et renati, partu, monstroso ludit ingenio, Jovem Bacchi matrem vocans, cur non æque *Διτρούς* et Semelen appellat patrem Bacchi? Verum non tam rationem et analogiam hic vel ignoravit vel non examinavit Martialia, quem jocum affectavit. Vide Mureti Var. Lection. 19. cap. 1.

EPIG. LXXIII. Vide lib. 7. Epigramm. 2. quod huic consonat.

EPIG. LXXIV. 1 *Pompeius, &c.*] Coelius, Pompeii Magni filius, interit in Europa, victus a Cæsare ad Mundam in Hispania: Sextus perit a militibus Antonianis, interceptus Mileti in Asia. *Sed ipsum, &c.*] Pompeius Magnus occisus, ut Epigr. 65. lib. 3. vers. 1. in Libya, seu Africa, ad Pelusium Nilii ostium sepultus est. Strabo lib. 16. in monte Cassio sepultum refert.

2 *Si tamen ulla legi*] Neque enim constat an sepultus fuerit. 'Jacet ingens litore truncus,' dixit Virgil de Priamo, sed respexit Pompeium, 2. Æneid. et illud, 'Marmoreo in tumulo Licinus jacet, at Cato parvo, Pompeius nullo. Quis putat esse Deos?'

3 *Toto si spargitur orbe*] Per tres orbis partes, quæ tunc notæ, nondum inventa America. De his autem 2. partibus Pompeius triumpharat: 'Et, quasi non posset tellus tot ferrea sepulchra, Divisit cineras.' Petronius antea, de Crasso, Pompeio, Jul. Cæsare.

EPIG. LXXV. 1 *Legis causa nupsit*, &c.] Quæ lege et jure nupsit. Sed ludit Poëta cum a notatione 'legis' et 'legitimæ,' tum ab homonymia τοῦ 'legittimam:' quasi dicat: Adultera Lælia nupsit Quincto mæcho: ideoque metu legis Juliæ in adulteros latæ et a Domitiano revocatæ. Vide Epigr. 7. lib. 6. Lege et 88. Ausonii. Uxor legitima erat ῥήμιος, quæ secundum leges in manum mariti convenerat κατὰ ῥήμιον σῶρος, ut loquitur Philo alicubi; et oppositur πᾶλλας et concubinæ. Hic ergo uxor legitima, quæ Juriæ legis metu nupsit. *Herold.*

EPIG. LXXVI. Joens in Cinnam pauperem, a comparatione Mithridatis, veneno aduetti, et Cinnæ, fami.

1 *Profecit pote*, &c.] Vide Plin. Nat. Hist. lib. 25. cap. 2. et A. Gell. lib. 17. cap. 16.

EPIG. LXXVII. 2 *Ferre oleum*] Assentationem et blanditias potentiorum auribus instillare. Vide adag. 'Ferre ore oleum.' *Auriculum*] Al. *auricula*: id est, te esse aure supina, qui alios audire adverseris: inverso adagio, 'Oleum ore gestare:' quod de eo dicitur qui loqui cavet. Vide Epigram. 42. lib. 6. Vel Poëta hic habitum capitis in Marullo irridet ac notat, ut qui perinde incedat et caput in dextrum aut sinistram humerum inclinet, ac si oleum in illa ferret, ac sollicitus esset, ne effunderet; quos incurvicervicum pecus nominant. *Rad.*

EPIG. LXXVIII. Turanii nomen verum est, ad quem Epistola Martialis libro 9. 'Ave, mi Turani,' &c. Singularis fuit poëtæ amicus, quem et fratrem appellat.

1 *Si tristis*, &c.] Ne tristis et solus domi cœnes, poteris apud me cœnare, frugali et parabili mensa contentus. Ad ejusmodi cœnam invitat Persicum Juvenalis Satyr. 11. et Septimium Plinius, Epist. 15. lib. 1. *Tristi domesticus*] Non quod Turanius pauper;

Delph. et Var. Clas.

sed quod domi, sine familiarium affatu et usu, tristius quam intersodales cœnaturus esset.

3 *Si soles propinere*] Apponentur tibi in libationem, promulsidem, antecœnium, gustationem seu gustum, de quo lib. 10. Epigr. 31. vers. 4. lib. 11. Epigr. 32. vers. 4. et Ep. 53. vers. 12. *Propinere* ergo est, prægustare ante cœnam. Verbum enim 'propino' apud Latinos non de potione tantum, sed de cibo etiam usurpatum reperio. Jul. Capitolin. in M. Antonio: 'Venenatam partem fratriedendam propinans.' Terent. in Eunucho: 'Huic ego vobis comendandum et deridendum propino.' Et translate aliquem ridendum aliis propinare. Placet Kadero quod Bisciola notavit: dicit enim Martialem voluisse dicere: *Non deerunt tibi, si voles propinere, Viles Capp. &c.* Quasi dicat, non defutura illi genera ciborum; quæ, si vellet libare. Toranius, desiderium possent excitare bibendi. Hodieque, cum ad bibendum invitamus, id facimus, olivis, porris, &c. Merula vero legendum censet: *Sessiles propinque*, id est, lactucæ vulgares in urbanis hortis usque obvix. Nam, inquit, 'propinare' non de cibo dicitur, sed de potu. Præterea, quis vidit unquam herbas propinari, et in principio cœnæ?

4 *Viles Cappadocæ*] Lactucæ Cappadocæ: lib. 13. Epigr. 14. *Graves*] Odorene? An graves stomacho, capiti, oculis?

5 *Cybbium latebit ovis*] Piscis e pelamidum genere concisi frustra, ovibus ruptis frixa et tecta. Plin. lib. 32. cap. 11. et Athenæus lib. 3. cap. 52.

6 *Unctis*] Propter oleum cauliculis superfundi solitum. Lips. 5. Epist. Quæst. 1. lib. Gruterus retinet *unctis*, propter ἀνθήσκειν τοῦ 'argentis horti,' quod seq.

7 *Cauliculus*] Coliculus seu cauliculus, a caulibus dictus; brassicæ est interior pars, resecta a canle: ita ut

Martial.

4 K

thyrsus ipse ait brassica, caulis coliculus. Vide lib. 18. Epigr. 17. Sæpe brassica et cauliculi pro eodem sumuntur. *Rad.*

9 *Pultem niveam, &c.*] Pulti ex alicæ farina impositus botellus, qui conficiebatur ex ovi vitellis coctis, nucleis pineis concisis, cepa, porro, thure, pipere, liquamine, et vino; quibus intestinum farciebatur: a *pudding* or *sausage*. Apic. lib. 2. cap. 5. Erat et *χορὴ ἀλευράρις* Athenæus 1. 8. c. 36. *Niveam*] Nempe ex alicæ sectam: alicæ autem farina candidissima. Botellus ergo genus farciminis fuit, sine carnis tamen. Alii sanguine fartum fuisse dicunt. Belg. *Een Bloet-worst*.

10 *Rubente lardo*] Famoso, vel rancidulo.

12 *Mareantes, &c.*] Maturæ, vel dæracinæ. Epigr. 44. lib. 1. Brodmus vult aliis dici, 'tempore corruptas' quibusdam 'liquore plenas.'

13 *Nomen pyra, &c.*] Pyra Syra, ex Syria allata.

14 *Docta Neapolis crearii*] Studiis literarum et gymnasiis celebris. Neapolitanæ autem castanæ laudatæ, quæ et torrentur et elixantur.

16 *Vinum tu facies, &c.*] Vinum qualecunque sapiet tibi non ante sitim bibenti. Ita Socrati *πορὸν τὸν ἄδδην*, διὰ τὸ μὴ πίνειν, εἰ μὴ διψᾷ. Xenoph. Apomnem. α'. Vel, liberalius bibendo videberis approbare vinum meum qualecunque.

17 *Post hæc omnia, &c.*] Quod si vinum tibi moverit appetitum novum, naturali calore accenso; vel etiam vomitu. Hæc autem ante vel in cœna facitabant Veteres ad purgandum stomachum et provocandum appetitum. Juvon. 6. vers. 428. Athen. lib. 15. c. 1. et Seneca Epist. 95. 'Vomunt ut edant; edunt ut vomant.' Mox, 'Et vinum omne vomitu remeantur.'

21 *Fervens cicer, &c.*] Ab igne coctum: vel, naturæ fervidæ; comburit

enim, urinam movet, &c. Athenæus lib. 2. cap. 14. *Tepens lupinus*] Aqua maceratus tepenti.

23 *Sed finges*] Sed cœnæ tenuitatem compensabit libertas et sinceritas, ubi non erit opus simulatione et dissimulatione, ut in mensis divitum.

24 *Tuo recumbes*] Non ficto, non ad alterius gratiam composito.

25 *Nec araneum, &c.*] Nec ego molestus tibi ero, longo volumine legendo inter mensam. Epigr. 52. l. 11. vers. 19. *Ὁ πελοποννήσιος ἰσὶν κεραιόληρος*, Antholog. lib. 2. cap. 47.

26 *Gadibus improbis, &c.*] Vide Epigramm. 42. lib. 2. vers. 11. et Javonal. Satyr. 11. vers. 168.

30 *Parvi tibia, &c.*] Parvi foraminis tibia instar condyli, qui pars est digiti eminens in commissura pugni. Sunt qui, per Condylum, tibicinem intelligant; ut *tibia Condyl.*

31 *Claudiam sequeris*] Aderit et Claudia deliciæ tuæ, quam scio te libenter secuturum. Imo cupies te priorem nobis esse propter eam, quam vel nobis magis adesse velis. 'Et nisi cœna prior potiorque puella,' &c. Horat. Epist. 5. lib. 1. Commodius ergo scriberetur: *Jam nobis cupis esse te priorem.*

ERGO. LXXIX. Zōium vestium ostentatorem exagitat.

1 *Surventi*] Mutandæ vestis canas, quum te sudore perfusum fingeres.

2 *Synthesis undecies*] Ventis cœnatoria. Vide Epigr. 46. lib. 2. vers. 3.

4 *Laxam tenuis, &c.*] Ex sudore porosam. Vel 'laxam,' distentam et turgentem: corpus scil. tuum præpingue et obesum. *Rad.*

6 *Frigus enim, &c.*] Quia mihi non ea vestium copia quæ tibi, qui sudare te fingis, ut synthesis ostentes. Sic Epigr. 16. lib. 2. vers. 6.

ERGO. LXXX. Librum Severo censendum mittit, quem immortalæ futurum dicit, a Severi et Secundi castigatione prodeuntem. Ordo verborum est: Severo, si vacabis (malum

venit), non totam horam mihi dōnes et imputes, legendo libello.

2 *Imputes, Severē*] Me tibi debitorem ejus facias.

3 *Erigiturque nugas*] Ad examen judicii castigas.

4 *Durum est, &c.*] Obiectio ex persona Severi. Non est æquum me otia mea perdere, nugis tuis impensa. *Rogamus*] Resp. Poëta.

5 *Jacturam patieris*] Quasi dicat: Perdes tu quidem ferias; sed rogo perde nostra cæssa semihorulam.

7 *Improbi*] Qui tibi adjungimus comitem æque gravibus, ac tu, districtum negotiis. *Improbi*] Impudentes, quod hoc abs te petamus. *Secundo*] Libertus hic Lucensis ille? de quo lib. 1. Epigr. 2. vers. 7. An Plinius Junior, qui Nostro amicus (ut testatur ipse Plin. Epist. ult. lib. 8.), qui et Secundus cognominatus est, disertamque eam vocat Martialis, Epigrammate 19. libro 10.

8 *Plus multo, &c.*] Plus tibi castigatori, quam mihi autori. Vide quanti faciat Poëta limam et castigationes doctorum.

10 *Nec inquieta, &c.*] Effugiet mortem; non interibit, ad inferos, ubi saxum ingens volvit Sisyphus, damnatus. Sic Epigr. 2. lib. 10. *Marmora inquieta*, Sisyphi saxum sc.

13 *Lime monarderit Secundi*] Castigatio, expolitio, Metaph. a fabris.

EPIG. LXXXII. Avarum carpi; Gan-gram, qui, cum Poëtæ ducenta millia HS. in fœnos promississet, petenti nec decem millia credere voluit.

1 Quid] 'In denegando queis puer est paululum: Post ubi tempus est promissa jam perfici,' &c. Charisius apud Terent. *Promittetas, &c.*] Mætu, fœnore, vel gratia. *Millia ducenta*] Quinque millia Philippæorum.

3 *An potes, &c.*] Si poteras, inquit Poëta, et nolebas, cur es pollicitus? nomen hoc est turpis, quam si mihi petenti statim a principio negasses, aut nihil petenti nihil pollicitus esses?

Quæ noluisti mihi dare, ea tibi habeas; male iis utaris; quæ nec bene tibi vertant. Ita emendavit Scriverius de consilio Scaligeri; cum antea legeretur *dispercas*.

4 *Puillus homo es*] *Μυροδύτης*, parvi animi: a *bæas follow*.

EPIG. LXXXIII. 1 *Insequeris, &c.*] Disparia nobis studia, voluntates diversæ. Sic Ep. 47. l. 12. Vide et Epigr. 46. supra.

EPIG. LXXXIV. Queritur nil sibi Xeniorum a Galla missum Saturnalibus; se tantundem Gallis remissurum Martialibus.

1 *Nucibus puer relictis*] Pneria nunc lusum indolens fuit in Saturnalibus, viris alea. Finitis vero Saturnalibus, revocabantur in scholam pueri a magistris: Plinius Epist. 7. lib. 8. alea viris inhibita; cujus animadvertendæ cura ad Ædiles spectabat.

2 *Revocatur*] In scholam scilicet. Nam Saturnalibus ferventibus cessabant scholæ: exactis aperiebantur.

3 *Proditus*] A rotati concusque fritilli sono proditos Ædili ganeas perquirenti. *Fritillo*] Epigr. 14. lib. 4. vers. 8.

4 *Arcana modo, &c.*] Palam ludere post Saturnalia nefas erat. *E popina*] Ubi luncones, ganeones, et aleatores ab Ædilibus vestigabantur. *Senec. lib. de Vita Beata*, cap. 8.

5 *Ædilem rogat*] Naque enim jus Ædili in aleatores, Saturni tempore: quo elapso, pristina eidem auctoritas. Martial. lib. 13. 'Nec timet Ædilem moto spectare fritillo.' Saturnalibus enim forum aleatorum calfaciebant. *Rogat*] Ut sibi parcat, nec in jus trahat. *Udus aleator*] Vino madens.

6 *Saturnalia transiere tota*] Epigr. 89. lib. 4. vers. 2.

9 *Sane sic abest, &c.*] Nihil mihi misisti nostris Saturnalibus Decembr. Nihil tibi mittam Calendis Martiæ. Quæ vobis tanquam Saturnalia sunt; et in quibus celebratus erat natalis

Veneris, missaque mulieribus munera a maritis et amatoribus. Vide tit. Apophoreton, lib. 14.

11 *Saturnalia, Martias Calendas*] Juvenalis Sat. 9. 'Munera foemineis fractas secreta Calendis.' Sed nihil tritius in tota antiquitate. Idcirco

antem docet amandi magister, ne eo tempore puellarum captentur amicitiae: quia solent tunc temporis plurima pro jure suo flagitare: dicit enim: 'Magna superstitio tibi sit natalis amicæ. Quaque aliquid dandum est, illa sit atra dies.'

EPIGRAMMATUM LIB. VI.

EPIG. I. Ad Julium Martialem mittit castigandum novum libellum, ut exire securus, et in manus Cæsaris venire posset.

2 *Martialis*] Ad quem lib. 5. Epigramm. 21.

3 *Si terseris, &c.*] Si acri digiti, anris, judicii censura castigaris. *Terseris*] Ad spongiam ergo alludere videtur, de qua supra lib. 4. Epigr. 10.

5 *Magnas Cæsaris, &c.*] Cæsareas, sic Epigr. 8. lib. 4. vers. 10. *Magnas*] Sunt qui legant *Magni. Cæsaris*] Domitiani.

EPIG. II. 1 *Lusus erat, &c.*] Pro ludo habebantur adulteria.

2 *Lusus et immeritos*] Suetonius, 'Castrari mares vetuit.' Spadonum qui apud mangones erant, pretia moderatus est. Papinius IV. Sylv. de hoc edicto Domitiani: 'Qui fortem vetat intrare sexum, Et censor prohibet mares adultos Pulchræ supplicium timere formæ.' Hoc autem ideo vetuit, quia cum memoriam Titi fratris odio haberet, et is Eunuchos amasset, hoc in ejus contumeliam edictum proscribendum censuit. Xiphilius in Domitiano. *Herald. Exsecuisse mares*] Castrare. *Exsecuisse*] Exsecrare, *ἀνέμω*. Sic 'circumsectos' Indæos dixit Sueton. in Domitian. quos 'circumcisos' vulgo appellamus.

3 *Prohibes, &c.*] Edictis. Sueton. Domit. cap. 7. Xiphilin. Dom. Dio. Amm. Marcellin. lib. 18. Papin. 4. Sylv.

4 *Sine fraude jubes*] Legitime, non ex adulterio.

6 *Et spado, &c.*] Eleganter utrumque conjungit Poëta. Vide Juv. Sat. 1. vers. 22. et Sat. 6. vers. 367. et Epigr. 76. lib. 6. unde haec lux.

EPIG. III. *De filio Domitiani*] Ex Domitia uxore, cujus meminit Suet. cap. 8. Neque enim placet hoc de conceptu Juliae, quem ipse pater et patruus abortivum esse voluit, intelligi; ut vult Calderinus.

1 *Nascere*] Nascentem puerum alloquitur Poëta, vel potius natum et crescentem; sicut stirpem dicimus nasci dum crescit. *Dardanio*] Trojano, a Dardano. *Promissum, &c.*] Imitatio Virgiliana: 'Julius a magno demissum nomen Inlo.' 1. *Æneid.* et 'Chara Deum soboles,' &c. hæc autem 'vera,' Domitiani scilicet Dei ac Domini. Epigr. 8. lib. 5.

3 *Habenas*] Imperium Romanum.

4 *Quique regas, &c.*] Imit. Ovidiana: 'Sospite sic te sit natus quoque soopes: et olim Imperium regat hoc cum seniore senex:' 2. *Trist.* vers. 165.

5 *Ipsa tibi niveo, &c.*] Parca Domitiani patrueli tuæ Juliae filiae Titi, partes suas: atque Julia pro amore

suo tibi nebit pollice niveo (qui longevitatem figurat) fila aurea, quæ summam portendunt felicitatem: namque ex disciplina Hetruscorum aries insolito colore indutus, regi vel Imperatori omnium rerum largitionem portendebat. Vide quæ ad vers. 229. Thyest. Senecæ.

6 *Phryxi, &c.*] Vellus aureum, quale erat arietis illius quo Phryxus vectus e Bœotia in Colchos transfretavit. *Julia*] Titi filia, neptis Domitiani. Illa ergo Domitiani filium non poterat non, utpote sanguinem patris, amare: sive amavit, sive oderit, hoc Poëta ex decoro fingit. Sensus ergo est: Julia quasi Dea, Parcarum loco tibi nascenti natoque nebit felicia vitæ stamina et aurea fila, totumque vellus aureum, id est, meram felicitatem.

EPIG. IV. Laudat Domitianum, quod legem Juliam de stupris; et Scatiniam de impudicitia, et adulteris puniendis revocarit, atque histrionibus scenam interdixerit; pueros castrari a mangonibus vetuerit, &c. præferique hanc Cæsaris laudem et factum, cæteris omnibus seu triumphis, seu templis.

1 *Censor maxime*] Censuram sibi assumpsit maximam. Suet. c. 8. perpetuam. Dio. *Principumque*] Imperator.

2 *Triumphos*] Ex Dacis sc. Cattis et Sarmatis. *Epigr. 2. lib. 2. vers. 6. et Epigr. 19. lib. 5. vers. 3.*

3 *Tot nascentis*] Tot nova, et ab integro ex fundamentis erecta, et tot renata seu restituta. Sueton. cap. 5. *Entrop. lib. 7. Cassiod. Chron.*

4 *Tot spectacula*] Suet. cap. 4. *Vide Epigr. 19. lib. 5. ibid. Tot Deos, &c.*] Novos Deos, seipsum, patrem, fratrem, et Julium, cum antiquis, Jove custode, Hercule, Fortuna reduce, Jano, &c. Xiphilin. et Sueton. *Vide Epigramm. 19. lib. 5.*

5 *Pudica est*] Vide quæ ad Ep. 2. supra.

EPIG. V. 3 Nil mihi respondes] Id est, tacite negas: nam silentium tum honesta denegatio est. *Tacitum, &c.*] Tacendo videris dicere me non redditurum.

4 *Ideo, &c.*] Ut non reddam, rogo gratis et dono, non mutuo.

EPIG. VI. Sceptice excusat Paulam quod ariet quatuor comædos, inquiens eam non facere præter legem Dramatis: quamvis enim in scena plures tribus simul loqui non conveniat, inducitur tamen sæpe persona quarta, quæ vel muta est vel loqui non laborat: id est, parce loquitur. Sed, mentem Poëtæ petat, qui vult, ex *Epigrammate 33. libro 9. vers. 3.*

EPIG. VII. 1 Julia lex populis, &c.] Ex quo tempore Domitiani revocavit legem Juliam a C. Julio Cæsare Octaviano contra adulteros latam. *Vide Suet. Domit. 7. et cap. 8. et supra Epigr. 2. et 4. primum hoc distichon in ed. Scriveriana desideratur, consilione ipsius? an incuria Typographica? Hoc videtur ex lemmate, ubi Faustini mentio.*

3 *Aut minus, &c.*] Intra mensem vel 30. dies Thelesina nupsit decies.

5 *Non aubit, &c.*] Fraudem facit legi, conjugii nomine prætexit adulterium, vim legis eludit, neque jam uxor est, sed adultera legitima. *Epigr. 75. lib. 5. vide et 22. Epigr. infra.*

6 *Mæcha, &c.*] Quæ simpliciter mæcha est, neque legem ipsasque nuptias adulterat. *Epigr. 88. lib. 1. et Epigr. 42. lib. 3.*

EPIG. VIII. 1 Prætores duo, &c.] Honores ait jacere et bonas artes: in pretio esse citharædos, choraulas, præcones, uti et queritur Juvenal. *Satyr. 8. vide et lib. 5. Epigr. 56.*

5 *Praconi dedit, &c.*] Iis enim temporibus præconum fortuna ad invidiam usque lauta; quod Martiali indignationem excitabat supra *Epigr. 56. l. 5.* At olim infimorum et miserorum homuncionum ministerium erat. *Her.*

6 *Dignum quid fatus, &c.*] Immo sapienter fecit, pro more hodierno locandorum filiarum: qui tenuioris conditionis hominibus prælatum elegit generum artis pecuniosæ. Epigr. 66. l. 5.

EPIC. IX. 1 *Dormis, Lævæ, &c.*] Vel, simulas somnum, ne ejularis a designatore Oceano.

2 *Te suscitât Oceanus*] Ludit in ambiguitate *te* 'suscitat': quod significat, excitare e somno et ex equestribus sedibus. Epigramm. 94. lib. 3. vers. 10. et Epigr. 8. lib. 5.

EPIC. X. 3 *Ille dabis*] Domitianus.

3 *Templa quidem, &c.*] Suet. Dom. c. 5. vide et Epigr. 1. l. 5. vers. 11.

5 *At quem non tetricus*] Carmen tamen vel libellum supplicem legit vultu non minus sereno, quam quo jura victis dat, quam quo triumphat.

7 *Dacia*] Epigr. 3. lib. 5.

8 *Capitolinus itque, &c.*] Capitolium ascendit triumphans per viam sacram.

9 *Conscia virgo*] O Pallas, familiarum Domitiani numen, quam eximie colit, et cuius filium se esse vult. Epigr. 1. lib. 4. vers. 5. Scite Palladem interrogat: nam ipsum Domitianum interrogare, quare nil donarit, et verecundiæ et impudentiæ fulset. *Tenantis*] Domitiani. Vide lib. 5. Epigr. 1.

11 *Sic ego, &c.*] Sic ego quærebam, inquit Martialis, sic autem Pallas respondit. *Posita mihi*] Personam scilicet induta mitem: ita Silius: 'Jam bellica Virgo *Ægide* deposita,' &c. Vel alludit ad statuam Palladis in Capitolio positam sine *ægide*, ut quam Domitianus habet. Epigr. 179. lib. 14. *Gorgone*] Scuto, cui pictura Médusæ capitis inerat.

12 *Quæ nondum, &c.*] Expecta modo, dabit, neque enim negavit quia non statim dedit.

EPIC. XI. 1 *Quod non sit Pylades, &c.*] Quod nullum hodie reperitur ami-

corum par, non est mirum cum nulla inter eos, qui amici esse volunt, inveniat conditionum paritas, rerum communio, aut studiorum similitudo. Orestis cum Pylade amicitia vel pueris audita.

3 *Nec melior panis, &c.*] Vide Epigramm. 43. lib. 2. et Epigr. 69. libro 3.

5 *Lucrina vorus*] Ostrea Lacrinas, quæ in laude erant et pretio. *Aqueæ Peloris*] Flaccida concha et sine collo, a Peloro Sicilia promontorio dicta.

6 *Non minus, &c.*] Non mihi minus exacta est tenuis asporum ratio, nec minus deliciarum cupido quam tibi.

7 *Cadmea*] Epigr. 43. lib. 2. vers. 7. *Pinguis Gallia vestit*] Sagum Gallicum crassioris villi. Vide Epigramma 19. libro 4. et Juvenal. Satyr. 9. vers. 30. Pinguiores enim crassioresque olim vestes a textoribus Gallis. Juvénalis Satyr. 9. 'Pinguës aliquando lacerñas, Et male percussas textoris pectine Galli Accipimus.' 'Pinguës lacerñas' dicit Juvenalis, *texelas*.

8 *Sagatus amem*] Dixit: 'Me pinguis Gallia vestit.' Sagum autem Gallicum erat: quin et ipsum nomen, si credimus Isidoro: sed et Hispanicum.

10 *Marce, ut ameris, ama*] Verum præceptum, et e sapientiæ fontibus. Seneca Epist. 9. Hecaton ait: 'Ego tibi monstrabo amatorium, sine medicamento, sine herba, sine ullius veneficiæ carmine: Si vis amari, ama.'

EPIC. XII. 1 *Suos*] Mentali quidem restrictione ambigui: 'suos,' at emptitios scilicet, non nativos: sic Epigr. 20. lib. 2. et Epigr. 30. lib. 1.

EPIC. XIII. Statuam e candidissimo marmore Domitianus Juliam, quam impensius amabat, exâdificavit, arguentum amoris, quem per cæstum Juliam manu hærentem declaravit, cum eo se percussus, ut olim Jupiter a Junone, et Mars a Venere sig-

afficaret; illumque cestum, ait Poëta, tam verum et potentem, ut videatur ab ipsis Cupidinibus collo detractus, imo qui viscat eundem, ut si Juno aut Venus cestum desideret, possit illum non jam a Cupidine, sed a Julia mutuum accipere. *Rad.*

1 *Quis te Phidiae, &c.*] Quis statuum tuam finxit tanto artificio, ut Phidiae eximii toreutis enperasse, ipsiusque Palladis artem æquare videatur? *Julia*] Filia Titi Imp. et Martini Purville, cui impensius amatæ Domitiani patris insignem statuum tenentem manu cestum, quo se pascuum luseret, crexit. *Cato*] Stilo sculptore.

2 *Non tacita, &c.*] Ad vivum ita expressa, ut loqui videatur. *Lygdæ*] Marmor Lygdiuum: e Tauro et Arabia. Epigr. 42. infra.

4 *Vivus in ore liquor*] Omnino hæc vera lectio: sed quid sibi velit, ostendit Gronovius Diatribis ad Stat. capite xiv. circa finem pag. 155. Vivus liquor est succus ille et sanguis faciei qui splendet e viventi, viva veraque facie: ille fulget in hac statua: loqui putes, et vivo succo os accendi.

5 *Ludis*] Ludibunda et velut tenera ac molli manu gerit cestum, id est, baltheum amoris potentem, Cupidini creptum, quo Martem Venus, Jovem Juno tactum ab amore accendere fertur. Vide Gyraldi Syntag. 13. de Venere. *Acidalia, &c.*] Venus Acidalia dicta est ab ἀκίστα, id est, curas quas injicit: vel ab Acidalio fonte in Orchomeno Bæotiae quo se lavare Gratia ferebantur, in hoc autem cingulo omnes inesse Gratias et Veneres canit Homer. II. 5. 'Acidalius nodus' seu Cupidineus, pro cesto sanctorum, quo percussura videtur Domitianum.

7 *Ut Martia, &c.*] Juno et Venus tanquam minores Deæ a te (ubi conciliatos volunt Jovem et Martem) petant cingulum hoc, quo tu incendis Domitianum Deam et Dom. nos-

trum.

8 *Caton et ipse Venus*] Modo vers. 5. 'Acidalius nodus.'

EPIG. XIV. Difficile Poëta affirmat ingenium excellens artem non ostentare: nullumque fere esse, qui cum aliquid se scire præter cæteros putet, nolit hoc alios de se scire.

2 *Laberi*] Alius hic a Laberio miorum scriptore.

4 *Virum putabo*] Qui possit famam et gloriam contemnere, non ostentando artem suam ac scientiam.

EPIG. XV. 1 *Phacihonte, &c.*] Populea. Vide Epigr. 25. lib. 4. vers. 2.

2 *Feram*] Formicam.

4 *Funeribus facta est, &c.*] Simile de vipera, Epigrammate 59. libro 4. vers. 5.

EPIG. XVII. 1 *Cinnum*] Ut habearis nobilis, et Cinna, consulari quidem, sed crudeli viro oriundus. *Cinname, &c.*] Tonsor; de quo Epigr. 64. lib. 7.

4 *Ita ratione dicereris*] Barbara hac Apocope.

EPIG. XVIII. 1 *Sancta Saloni*] Proprie 'Sancta:.' nam Manes sancti. Vide Macrobi. lib. 3. Saturnal. cap. 2. Virgil. 11. *Æneid.* 'Tuque, o sanctissima conjux, Felix morte tua.' Nota etiam 'felix' *manaptus*. Et 'Deorum manium jura sancta sunt,' apud M. Tull. lib. 2. de legib. Et 'Sanctitus' proprie 'justitia erga manes,' ut idem ait in *Topicis*. Recte igitur in gloss. 'Sanctas, *serios, hypos.*' *Herald.* *Terris requiescit Iberis*] In Hispania.

2 *Qua melior, &c.*] Qua umbra non est alia apud inferos sanctior.

3 *Sed lugens, &c.*] Absint inani funere nœmæ, &c. Horat. Ode 20. lib. 2. quia 'multa pars mei Vitabit Libitinam: usque ego postera Crescam laude recens:.' inquit idem Ode 20. lib. 2. Magna quidem ejus pars est superstes, cui superest gloria ex claris factis, et ex bene meritis nominis celebritas: sed alia hic mens Poëtæ nostri et ratio Pythagorica:

φίλων σώματα μὲν δύο, ψυχὴ δὲ μία: vivit itaque melior Salonini pars in eo quod te superstitem reliquerit, quem vel anima sua clariorem habuit.

EPIG. XIX. 1 *Non de ti, &c.*] Ineptos hujusmodi et umbraticos caustidos, qui figurarum tumore et sententiarum vanissimo strepitu crepantes, nihil ex iis quæ in usu sunt aut vident aut loquuntur, exagitat Petronius statim ab initio Sat. Ita hic Postumus vel ex alia oratione (ut ait Cicero pro Roscio Amerino) quam in alium reum fuerat commentatus hæc declamavit: vel arcessitos hos artis colores et purpureum, qui late splendeat, pannum assuit caussæ levi, quam actam oportuit de tribus capellis. Vide Lucilii Epigramm. lib. 2. cap. 46. Antholog. unde hoc expressum: vide et Lucianum in *Ῥητόρων διδασκαλίᾳ*.

2 *De tribus capellis*] De re levi contendebam cum adversario; et tu perinde ac si de imperio orbis ageretur, memoras gravissima bella: quasi dicat, Mitte hæc et redi in viam.

5 *Tu Cannas, &c.*] Tu nescio quid grande sonas de clade Cannensi, bello cum Mithridate, Hannibale, Porsenna, quem Mutius Scævola adortus est, Epigr. 22. lib. 1. et bellis civilibus Marii et Syllæ: extra chorum quidem, et mira de lente.

8 *Manuque tota*] Omni gestu et actionis viribus; ita magno conatu magnas nugas agis.

EPIG. XX. 1 *Mutua te centum*] Heic est *χαράκτηρ* hominis vani, et, ut aiebat Comicus, lingua factiosi, inertis opera, et sublesta fide. Multi repertiuntur ejusmodi, qui non modo facile promittunt, sed sese ultro offerunt; quorum amicitiam si vis experiri, nihil invenies alienius. *Herald.*

2 *Cum mihi dixisses, &c.*] Quæ est oratio hominis prompti ad beneficia conferenda. Cum ipse me sæpe hortatus fueris prius ut aliquid a te pe-

terem. Jam tamen dubitas, cunctaris, &c.

3 *Inquiris, dubitas*] Sollicitus es, qualis ille inficiator ac fraudulentus solet, ut observat Seneca lib. 3. de Benefic. cap. 17.

4 *Nega*] Amarum est diu pendere, æquius erat mihi spem præcidi, tibi metum; quam utrumque sic trahi, sic cruciari. Vide Senec. de Benef. lib. 3. c. 1. et Epigr. 30. infra; et lib. 7. Epigrammate 43.

EPIG. XXI. 1 *Perpetuam Stellæ, &c.*] Cum Venus Violantillam duram diu et inexorabilem jungeret tandem concubio stabili Stellæ Poëtæ, dixit, Cape munus quo non potui dare majus. Papin. sylv. 1. *Ianthida vati*] Diminutiv. ab *ior*, ut Violantilla a viola.

3 *Domina*] Violantilla.

4 *Peccos exitiose, vide*] Amore furens et zelotypia.

5 *Cecidi*] Cesto illum mihi conciliatura. Epigr. 13. supra.

6 *Vagus ante toros*] Adulterius.

8 *Tam frugi, &c.*] Tam continentem et thalamo suo fidelem.

9 *Arcano loro*] Arcanæ virtutis baltheo: de quo supra Epigrammate 13.

10 *Plaga juvat*] Ut illam amet. *Sed tu jam, &c.*] Ut Stella Violantillam et hanc ille vicissim mutua amoris fide amplectatur.

EPIG. XXII. 2 *Mæchum modo, &c.*] Qui modo mæchus erāt: *Μαχέβου μὲν θέλουσι ὅν λαυθάνουσι χρόνον, γαμὲν δὲ ἄς ἐμολχεύσαν, ὅταν ἐν ἀβραῖς ληφθῶσι*, Apollonius apud Philostratum, lib. 8.

3 *Lex Julia, &c.*] Supra Epigr. 7. vers. 1. et Epigr. 2. et 4.

4 *Non nubis, &c.*] Supra Epigr. 7. vers. 5. et Epigr. 75. lib. 5. et Epigr. 75. lib. 1. *Sed fateris*] Illum fuisse mæchum.

EPIG. XXIII. *Σύγχρονος*] fuerunt Martialis et Juvenalis: acumen sæpe convenit, et vel Philo Platonissat,

vel Philo Platonissat: uter utri acceptum ferat utriusque interpres non dico: verum hoc Epigramma vide expressum Satyr. 6. Juvenalis vers. 196. ibidemque expositum.

EPIC. XXIV. Lasciviæ id esse in Charisiano jocatur, quod revera paupertatis erat: ut cui non erat vestis cœnatoria quam sumeret in Saturnaliis, ubi Senatores et equites positis togis induebant syntheses. Vide Epigr. 141. lib. 14. et Lips. 1. Sat. 1. Æque, inquit, lascivum est gravitatem inducere, ubi cæteri pro ritu civitatis lasciviant, ac lascivire ubi cæteri cives gravia agunt.

EPIC. XXV. Marcellinum in Dacia, tirocinia militaria ponentem, monet, ut caute fortis sit: illum nihilominus, ut Ulysem, patriam propugnare, eique deus immortale parere posse. *Rad.*

1 *Sincera parentis*] Vera, ingenua, ingenio, moribus, pectore patrem referens, fortis forti create: puram aurum a puro auro.

2 *Parrhasia quem, &c.*] Qui meritis tyro in Dacia, quam spectat ad Septentrionem: militasse eum in Dacis et Getis testantur Epigr. 46. lib. 9. et Epigr. 79. lib. 7. De Parrhasia ura, vide vers. 3. Epigr. 11. lib. 4.

3 *Ille*] Ego. *Patrius amicus*] Fuit enim familiaris patri, cujus causa amavit filium.

7 *Bella velint, &c.*] Temere pugnent furiosi, tu caute et uti fortem decet; qui 'non timebit, cavebit tamen.' Senec. Epist. 85. et Arist. Eth. 3. lib. habes enim in te artium ornamenta quibus togatus non minus quam armatus patriam cohonestare possis: 'Licet eminus esse Fortibus: Autæo nocuit temeraria virtus.'

EPIC. XXVI. 1 *Periclitatur capite*] In judicio rei dicuntur 'capite periclitari.' Sotadem λέξω, capitis vel oris ministerio male usum, 'capite periclitari' ait. Qui patitur, 'ore

morigerari,' qui agit, 'capiti illudere' rectius et ambigue dicitur.

EPIC. XXVII. Nepotem vicinum hortatur ad genialem vitam.

1 *Bis vicine Nepes, &c.*] Duplici modo ait Nepotem sibi esse vicinum: primo in urbe Roma circa Floræ templum: tum in Sabinis, Ficeliarum oppido: inter quod et Nomentum Martialis prædium habuit. Clav. Ital. 1. 2. c. 9. *Proxima Flora*] Epigr. 23. l. 5. vers. 4.

2 *Ficelias*] Oppidum in Sabinis. Alii leg. *Fregelias*: alii *Ficedulas*: illud frigide sane et contra versum: hoc æque obscure ac Ficelias: rarine illæne fuerint, an in urbe: alii *Ficulas*. Vide Brod. Miscell. 10. lib. 28. cap.

3 *Est tibi*] Procreasti filiam tui simillimam, quæ plane refert omnibus oris lineamentis patrem, quod argumento est, esse tibi uxorem castam, et filiam hanc legitimam. *Rad. Patris signatur, &c.*] Sic Catullus in nuptiis Juliæ et Torquati: 'Sit suo similis patri,' &c. mox, 'Et pudicitiam suæ matris indicet ore:' et Horat. 'Laudantur simili prole perperæ.'

5 *Tu tamen annoso, &c.*] Ne parce veteri vino, verum bibe uti ante natam filiam: nec reconde vina, sed nummos illi relinquendos. Epigr. 126. lib. 13.

7 *Mustum*] Non vinum a te reconditum, sed quod ipsa levit, et quod cum ipsa simul consenescat.

8 *Amphora, &c.*] Quo enim die, seu mas, seu formina nata, condebant vinum novum, ut cum prole crederet, et die natali inde tantum hauriretur.

9 *Cacuba non solos, &c.*] Non orbis tantum, sed et iis qui liberos habent, liceat genialiter vivere et Cæcubi cullos exhaurire.

EPIC. XXVIII. 1 *Libertus*] Lege epicedion Glauciæ Mellioris lib. 2.

Sylv. Statii, quod hinc concinit ne faciem præfert. *Melioris*] Mel. Atte-
dill.

3 *Brevos*] Puer enim extinctus. *Patroni*] Melioris Atte-
dill, qui Glan-
ciam etiamnum infantem propter for-
mam et ingenium manumiserat. Epig.
seq.

5 *Flaminia, &c.*] Vix Flam. extra
urbem, in qua tumuli frequentes.

8 *Messibus pernotis*] Alii, *mensibus*;
vitiosissime: unde enim bimulo inge-
nium, mores casti, pudor, &c. præ-
dicta?

9 *Vix unum, &c.*] Prope erat tre-
decennis.

10 *Qui fies telia, &c.*] Qui Glan-
ciam fatum immaturum atque Melioris
miseram orbitatem defles, sis, precor,
felix, neque habeas ex tuo quod fies:
ut lib. 10. Epigr. 61.

ERIG. XXIX. 1 *Non de plebe domus*]
Non pars Niliacæ plebis aut Alexan-
drinæ, non e familia plebeia: vel, non
e grege atque turba domesticorum
servorum. sic l. 8. Epigr. 61. *Avaræ*]
Avarorum mangonum, quibus hinc
quæstus. *Verna, &c.*] Nec es verna
venalissima, ita natus domi, ut venum
in catasta cum reliquis servis expo-
nerere: sed ita natus, ut merito a
Meliore amarere. Statius: 'Non te
barbaricæ versabat turbo catastæ.'
Epigr. 42. lib. 1. vers. 1. *Catastæ*]
Pegmatia lignei, quo venales expo-
nebantur servi: a *καταστήσις*: vel,
ut Raderus exponit, Est, machina
ligna longaque, compedis forma,
servis credo venalitiis injecta: unde
dicti ipsi servi 'catasti.'

3 *Munera, &c.*] Infans enim manu-
missus est. Vide et Epigr. præced.
vers. 3.

6 *Apollineo, &c.*] Formoso, instar
Apollinis.

7 *Immodicus brevis est, &c.*] Pul-
cherrima quæque brevis ævi sunt:
præcox indoles immaturi plerumque
fati: τὰ γὰρ νεωρὰ σφαιρα νέκρω

Βαπέλας ὑπὸς τοῦτο διαρρηχθεὶς, ἔφησεν
ὁ μύθος. Calchas scilicet, referente
nuncio Sophocleo in Ajace *παρρηγοῦν*.
ex opinione impia, Deos invidere ex-
imiam et enormiori gloriam: hinc et
fascini adhibiti, aputum, salivæ, ali-
que res turpiculæ, quibus gloriam
temperari, arcerique invidiam crede-
bant. *Immodicus brevis est*] Hæc fuit
antiquorum sententia, immodicus et
humanam sortem quæcumque in re su-
perantibus hominibus invidere Deos:
et inde fieri, ne inter nos diantur:
quare dicebat Cato Censorius, 'Se-
nilem juventam præmaturæ mortis
esse signum.' Plin. lib. 7. cap. 51.
Optabant igitur ne quid nimis pla-
ceret, ut præcipit hic Martialis: et
nimiam laudationem nocere existi-
mabant. Quidam enim prodiderunt
esse homines nimia laudatione effa-
cinantes. Vide A. Gell. lib. 9. cap.
4. Et hic proprie 'fascinum.' Unde
'Præfascine' dixerunt, ad avertem-
dum fascinum. Notas hic Virgillii
locus: 'Bacchare frontem Cingito,
ne vati noceat mala lingua futuro.'
Nota 'mala lingua': nam 'fascinum'
a fando, inquit Festus. Ac Gloatius
Verrius quasi *βαρυνος* dictum autem-
mat, et commode sane et condecen-
ter, ait Gell. lib. 6. cap. 12. Cæterum
tota illa opinio ex eo fluxit, quod
opinabantur Deos invidere 'enormi-
ori gloriam,' ut loquitur Tertullianus.
Impia sententia. Invidiam autem is-
tam ita metuebant, ut eam quocun-
que modo placare conarentur; et id-
circo res turpiculas puerorum collo-
appendebant, bonæ scævæ causæ,
ut notat Varro in libris de Ling. Lat.
Quo sane videtur alludere Plautus in
Militæ: 'Eam jam dudum gestio,
mæcho, hoc abdomen abdimere, Ut
faciam quasi puero in collo pendeant
crepundia.' Et in suis ædibus hæc
εὐφροσύνη (Mutoria appellat *γλυκο-
σύνη*) habebant. Plutarch. et Pol-
lux. *Heraldis*.

8 *Non placuisse nimis*] Ne cito peat, seque jactura cruciet.

• EPIG. XIX. 1 *Sex sestertia*] Sensus est: Si mihi tantum donasses sex sestertia, quam pollicitus es, deberem tibi tantas gratias, quantas solverem, si donasses ducenta. Nunc quia sero admodum, et vix tandem, quod promissisti largitus es, amisisti omnem gratiam: qui enim cito dat, bis dat.

3 *Deberem tibi*] Gratiam aut famus pro ducentis sestertiis, id est, pro ducentis millibus sestertium. *Rad. Pro ducentis*] Ac si donasses mihi ducenta sestertia: nam quod exponunt, 'sex ratione fœnoris ducentorum,' non placet.

5 *Kakendas*] Menses.

7 *Perdidisti*] 'Bis dat, Qui cito dat, minimi gratia tarda preti est.' Alciat. Embl. 162. Vide Epigr. 20. supra.

EPIG. XXXI. 2 *Vis sine febre mori*] Valetudinis forte gratia vigilantia stertis naso, et medicum palpas hac, hoc volui dicere munere.

EPIG. XXXII. 1 *Cum dubitaret*] Cum adhuc ancipiti dubioque Marte Otho cum Vitellio pugnaret. *Enyo*] Bellona, furor bellicus. Epigr. 24. lib. spect. vers. 3.

2 *Possit vincere*] Neque enim se Galbæ opposuisset, nisi sperasset sine bello civili rem geri potuisse; atque ubi jam a Vitellianis ad Bebricum fraude superato, satissuperasset spel, integræque fere copiæ, supervenientibus et aliis, odio tamen civilium armorum, et ne periret populus, se pugione transfodit. Sueton. Dio, et Tacit. 2. Hiat. *Mollis Otho*] De molitie ejus, Sueton. cap. 12. et Juven. Sat. 2. vers. 102.

3 *Damnabit*, &c.] Civilia bella exocum Othonem, etiam privatum adhuc, refert Suet. cap. 10. Sed pulcherrime apud Dionem loquitur Otho, quum inquit: 'Multo melius est, multoque justius, unum pro multis, quam pro uno multos interficere. Ego

quidem Mutius esse malim, aut Curtius, quam Marius, quam Sylla,' &c.

5 *Vel Cæsare major*] Quo vel victore majorem se et meliorem affirmavit Cato.

6 *Major Othone fuit*] Minor certe: Cato enim rebus fractis et desperatis, Otho salvis jam et integris; ille tandem, hic odio belli civilis se interfecit: vitam mollem forti morte cohonestavit. 'Alii' (inquit Tacitus) 'diutius imperium tenuerunt, nemo tam fortiter reliquit.'

EPIG. XXXIII. 4 *Tum miser, et fœditis*] Et miseria miseriarum hæc est, quod amissis fuga et morte pueris, detrusus est ad mulieres. Sceptice. Turneb. lib. 26. cap. 27.

EPIG. XXXIV. 1 *Baria da nobis*, &c.] Vide Epigr. 64. lib. 3. et Epigr. 47. lib. 5.

4 *Cecropio monte*, &c.] Hymetto, monte prope Athenas, Cecropi regnatas, thymo, apibus, et melle celebris.

5 *Vocesque, manusque theatro*] Plausu enim et faustis acclamationibus excipiebantur in spectaculis Imperatores. Et his acclamationibus Imperatori felicitatem comprecabantur. Nota rō *'Populeis obrepentes abroxus et-avxouéwv'*. Nam vox erat 'feliciter.' Aliis etiam blanditiis onerabantur. Vide Tertull. lib. de spectaculis, cap. 25.

6 *Cum populus*, &c.] Ubi plausu et faustis acclamationibus excipitur in spectaculis Cæsar.

7 *Quot argute dedit*, &c.] 'Mille, deinde centum, Dein mille altera, dein secunda centum,' &c. Catull. Epigr. 5. ad Lesbiam.

8 *Paucus cupit*, &c.] 'Pauperis est numerare pecus:' et Horat. 'numeralis, utpote paucus,' Epist. ad Pisones.

EPIG. XXXV. In molestum cussidicum, quem inter dicendum bibentem, ut vires revocaret, horasque orando expleret, Poëta monet, ut si

velit bibere, exhaustiat aquam clepsydre; id est, ut cito finiat orationem, qua occidebat auditores. *Rad.*

1 *Clepsydras*] Horologia aquaria, phialas e vitro, cupro, argento, &c. e κλέψω et δρῶ, per quæ guttatim defluit aqua ad temporum spatia dimetienda, priscis in usu, ut hodie horologia arenaria, *hour-glasses*: clepsydra autem tertiam fere horæ partem continebat. Vide Plin. lib. 2. Epist. 11. et Epigr. 2. lib. 6. et Budæum in Pandect. pag. 371. Lucianus in Ἀλεξῶν simpliciter δρῶ pro clepsydra ponit. Dabantur clepsydræ a iudicibus, ut hinc etiam manifestum est, et plures defendenti quam accusanti. Vide Plin. Epist. 9. lib. 4. unde fiebat, ut aliquando Oratores, elaboratas suas orationes, et multarum noctium pretio æstimatas, totas recitare non possent. M. Antoninus Imperator et Philosophus clepsydras Oratoribus liberaliter dedit. Cæterum unaquæque clepsydra effluebat, ut opinor, spatio tertius partis unius horæ. Vide Plin. lib. 11. Epist. 11. *Her. Magna tibi voce petenti*] Tanquam gratum tibi faceret iudex longum dicendi spatium concedendo.

2 *Arbiter*] Iudex.

3 *Tepentem*] Mora egelidam. An a sole vel igne calidam? quam supino ore bibis ad vocem et vires reficiendas, simulque ut tempus protrahas: bibendi autem inter agendum morem hunc a suo oratore procul abesse vult Fabius lib. 11. cap. ult.

4 *Semi-supinus*] Exprimit gestum bibentis, et ampullam exhaurentis, quum caput supinant, ut il, qui amphoras totas siccant. *Rad.*

5 *Ut tandem saties, &c.*] Et exhausta tandem clepsydra finias, tuæque voci ac nostris auribus parcas. Vide Turneb. lib. 25. cap. 27.

EPIC. XXXVI. Tricubitales et ad omne ministerium instrumentales naves emungunt aliquanto honestius Epigrammatistæ Græci. Anthol. lib.

2. cap. 23.

EPIC. XXXVIII. Laudat filium Reguli oratoris, faustaque eidem ominatur, quod tamen votum inane fuit.

1 *Parvus*] Filiolus Reguli: de quo vide Plin. Epist. 2. lib. 4. *Nec adhuc trieteride plena*] Nondum trimulus: ἀπὸ τοῦ τριετοῦς trieteris, spatium 3. annorum, et festum Baccho sacrum, propter expeditionem ad Indos triennio exactam.

3 *Maternoque sinus*] Avidus sc. patris audiendi, negligit matrem; velut jam tum ætatem ingenio præcurrens, nuciis relictis, majora spectaret.

4 *Suas*] In se derivari: vel hæredem non honorum, sed laudum etiam et virtutum. *Rad.*

5 *Centumque viri, &c.*] Causæ actæ coram Centumviris: qui tamen erant 106. cum ex 35. tribunum singulis terni eligerentur ad iudicandum de hæreditatibus. Vide Tacit. Dialog. de Oratorib. et Plin. Epist. 14. lib. 2. et mox vers. 5. vide et Epigramm. 62. lib. 7. vers. 5. *Córora*] Tribunalia circumstante.

6 *Julia tecta*] Julia Basilica, Julii Cæs. templum in foro, in quo cogebantur c. virorum quatuor concilia ad causas de testamentis audiendas. Vide Plin. Epist. 21. lib. 5. et lib. 6. Epist. 33. vide et Jani Parrhasii Epist. 57. *Placent*] Reguli filio placent actiones apud Centumviros; quasi et ipse jam cuperet insistere vestigia patris.

7 *Acris equi soboles, &c.*] Alludit ad Horat. 'Fortes creantur fortibus et bouis: Est in iuvenecis, est in equis patrum virtus,' &c.

8 *Molli fronte*] Ἀέλιος, nondum cornutus.

10 *Natum*] Filium, paternæ eloquentiæ æmulum. *Duos*] Maritum et filium. Irritum autem hoc fecerunt Parcæ votum. Vide 2. Epist. 4. Plin.

EPIC. XXXIX. Adulteria uxoris Ma-

nullas jocando commemorat Cinnæ: nam Cinnæ habebatur pater septem liberorum, quum nullum procreasset: simul sordes adulteriorum accusat, quod mulier sectetur moriones, pistores, servos, &c.

4 *Sed in grabatis, &c.*] Sed a servis tibi geniti: vel in grabatis, quæ humillorum servorum lecti sunt: vel super tegetibus, quas supæ, ut et servi, pro lectis habent. Juv. Sat. 6. vers. 118. 'Dormire virum cum senserat uxor, Ansa Palatino tegetem præferre cubili,' &c. Sed nonne aliusit Poëta eruditissimus ad dictum Diogenis canis, qui *ἐπὶ ταύδης πεπορωμένος ἰσχυρότερος πᾶσαν αἶψα, τεγέτης, ἔφη*. Nempe *τεγέτης* ibi a *τέλος*, quod et *τέλος*; quo verbo 'Inpanar' aliquando significari alibi ostendimus. *Herald.*

5 *Furta*] Adulteria.

6 *Retorto crine*] Nam *Æthiopes* et Mauri *ὀλότρειχοι*. Vide Arist. lib. 5. de Generat. Anim. cap. 3. Martialis in Amphith. 'Atque aliter tortis crinibus *Æthiopes*.' Tales proprie qui prope Nilum habitabant: quod observat Diod. Siculus lib. 3. *Maurus incedit*] Maurum referens. Vide Epigr. 3. lib. Spect. vers. 7. Aristot. lib. 5. generat. anim. cap. 3.

7 *Coci Sinitra*] Al. *Cogisentra*: servi scil. Manri.

9 *Palæstrita*] Qui familiam ad palæstram nungit atque exercet. Epigr. 57. lib. 3. et 82.

11 *Lippum, &c.*] Pistorem ab igne lippam.

12 *Cinæda*] Impudica.

13 *Concubino*] Catamito tuo.

14 *Nefas non est*] Est enim concubini tui filius.

16 *Quæ sic moventur, &c.*] Rarum hoc: nam vere scribit Arist. lib. 1. de hist. Animal. cap. 11. hominem solum esse auribus immotis inter animalia: verum accidere aliquando, ut violata pæne naturæ lege, quibusdam

aurea moveantur. *Herald.* *Ut solent asellorum*] Hos ut plurimum stolidos ac fatuos esse tradunt Physiognomici; ita ut hunc tanquam morionis filium subsannet Martialis.

19 *Choraulæ*] Epigr. 57. lib. 3. vers. 9.

20 *Hybridarum*] Servi liberorum, ingenua matre et servis hominibus natorum, quos Epigr. 85. lib. 1. appellavit 'equites vernas.' Quod cogitans aliquis fecit in Ms. Bodleiano: *Jam vernularum grex*. Hybrida est fœtus ex imparibus parentibus: ut canis ex venatico et gregario: *αμμιγρελ*. Vide Epigramm. 22. lib. 8. *Grex plenus*] Ut musarum e numero novenario, qui Pythagoreis numerus perfectissimus, nempe ab impari unitate primo quadratus, tribusque constans ternarius.

21 *Spado Coresus, &c.*] Qui testibus evulsis ad imprægnandum impotens est, coit tamen. J. C. Scal. Exercit. 275.

EPIG. XL. 1 *Tibi nulla, Lycori*] Quondam juveni.

2 *Glycera famina, &c.*] Jam in flore ipso.

3 *Hæc erit hoc*] Glycera erit anus, ut Lycoris, vivat modo. *Tu non potes esse, &c.*] Tu Lycoris non potes esse puella ut Glycera.

EPIG. XLII. Ravi laborans poëta quispiam, focale ad fauces et guttur servandum adhibebat. Martialis absurdum ejus factum a contrariis et pugnantibus notat. Tu, quia fauces obligas, ostendis te raucum esse, non posse loqui; idem tamen quum rancus ascendis et recitas, negas te posse tacere. Nec tacere ergo, nec loqui nosti. De more vero fauces obligandi, vide Ep. 142. lib. 14. *Rad.*

1 *Qui recitas*] Vide Epigr. 41. lib. 4. *Et colla revinctus*] Ms. noster: *et tempora vincta*: et mox: *posse tacere*: quod vulg. *nosse*.

2 *Hic se posse loqui, &c.*] Alludere

videtur ad illud Epicharmi: Οὐ λήγας
δαῖτες, ἀλλὰ σῆψις ἀδόντος. Citat A.
Gell. lib. 1. cap. 15.

Epig. XLII. A morbo Oppiani sumit occasionem laudandarum Etrusci thermarum, quas lib. 1. Silvarum Papinius eleganter describit: Romæ erant in ipsa urbe: Oppianum autem poetam sua opinione, non poetam Martialis iudicio, in his thermis luem morbi abstersarum dicit, aut illotum meritarum: Oppianus enim, ut lib. 7. loqes, pallidus affectabat poetam, eo solum nomine quod palleret: pallent enim ob studium boni poetæ. Sed Oppianus naturæ vitio laborabat, non alio.

1 *Etrusci, &c.*] Claudii Etrusci balneis.

2 *Illotus morietis*] Neque enim alim thermæ labes tuas et malum colorem (Epigr. 3. lib. 7.) eluere valent. Vel ludit in homonymia reſ 'illotus,' ut opponatur 'lauto,' id est, sordidus liberali. Mortui vero lavabantur aqua calida; unde joci occasio. *Herald.*

4 *Aposi*] Patavio vicini, quem celebrat Claudianus Epigr. 3. et Cassiod. lib. 2. Var. 39. *Rudes puellis*] Intacti puellis: scribit enim Theodoricus rex esse in aquis Aponi stupendam quandam continentis disciplinam: nam in undam qua viri refluentur si mulier descendat, incenditur, et calore exurit. Vide Cassiodor. Epigr. 39. lib. 2. et Cluver. Ital. lib. 1. cap. 18. vel ad verecundiam forte Patavinarum respexit. Vide lib. 11. Epigr. 17. et Plin. Epist. 14. lib. 1.

5 *Mollis Sinuessæ, &c.*] Mollitie cœli et salubritate aquarum laudata Sinuessæ Campaniæ urbs. Tacit. Annal. 12. Vide Epigr. 8. lib. 11. vers. 10.

6 *Passoris*] Loci Campaniæ ad inferum mare. *Superbus Anxur*] 'Impositus saxis late candentibus Anxur.' Horat. Satyr. 5. lib. 1. et Epigr. 1. lib. 5.

7 *Phœbi undæ*] 'Aque Apollinariæ, calidæ et nobiles, olim 'Caretanæ aque' seu 'Cœrites:' juxta Cære opp. Etruriæ] Cluv. Ital. lib. 2. cap. 2. *Principesq. Baiæ*] Nobilissimæ aque Baianæ.

11 *Taygeti metallis*] Marmor viride ex Taygeto monte Laconiciæ. Catachresis, 'metalla,' pro lapide.

12 *Certant*] Marmor Sinadicum e Phrygia purpurei coloris certat marmor Nomadico e Libya flavæ. *Vario decore*] Colorum varietate certant marmora.

13 *Altius cecidit*] E terra, e lapicidina: vel propter moles marmorum majores.

14 *Onyx anhelat æstus*] Onychium marmor (de quo Plin. lib. 36. cap. 7.) æstu sicco anhelat, sudat tamen. Sensus est, ut vult Raderus: Onyx pinguis seu sudans, anhelat æstus siccos, id est, solem; periſe ac si hominis more æstu balnearum laboret? Nec aliud dicit, quam in thermis Etrusci etiam inter alia marmora reperiri Onychem.

15 *Flamma tengi*] Vapore temperato. *Ophitea*] Marmor maculis distinctum instar serpentis: ab *ſps*.

16 *Ritus si placeant, &c.*] Sudare sicca cella, frigida lavare, &c. ut seq. Vide Mercurial. cap. 10. lib. 1. et Plin. Epist. 17. lib. 2. et lib. 6. Epist. 5.

18 *Cruda*] Frigida, gelida: nam, a sudatione, frigida se mergebant Lacones, quibus calida omnino erat interdita, frigida quotidiana. Vide Plutarch. lib. de Institut. Laconiciis. Tum porro aquam frigidam vocant 'crudam Virginem:' nam 'Aqua Virgo' nomen aquæ Romæ nobiliss. ut et Aqua Martia. *Virginis*] Epigr. 21. lib. 5. vers. 9. *Martiae mergi*] Aqua, quæ olim Anceia, ab Anco Martio rege, postea a Q. Martio prætore in urbem invecta et instaurata.

21 *Lygdon*] Marmor candidissimum ex Lygdo in Tauro monte.

22 *Aure aspina*] Contra, Aure pro-
na. Sic Tacit. 'Obtrectatio et livor
promis auribus accipiuntur.' Quasi
dicat: Tu, Oppiano, mihi non censu-
lana, salutaris monenti, meritis illo-
tus: nam si te non capiant thermæ
Etrusci, nullæ capiant: jam salubres
enim sunt, ut ille solus, vel nullæ te
curare possint. *Rad.* Vide Epigr.
78. lib. 5. vers. 2.

24 *Illeus*, &c.] Supra vers. 2.

EPIC. XLIV. Castricus Balis peti-
verat: Martialis ait, sibi Balarnm
loco esse suam villam Nomentanam,
dum se penitus a morbo recreet:
ingrum enim fuisse, e verbo 'confir-
mant' intelligas. *Raderns.*

1 *Felices indulgent*, &c.] Nobiles
aquis, amoenæ, salubres.

2 *Conaque*, &c.] Quia sulphurea:
vel ob reverentiam numinis aquarum.

3 *Nomentani otia rursi*] Secessus in
Nomentanam villam meam: de qua,
Epigr. 38. lib. 2. *Confirmant*] A morbo
recreant.

4 *Cum jugeribus*, &c.] Villa non ul-
tra modum et rationem agri exm-
dicata.

5 *Hic mihi Balnei solus*] Non ultra
Nomentanum agrum quæro balnea et
delicias (legerim itaque *delicias* pro
diutius in seq. verum) quas olim Balis
et in lacu Lucrino quærere solebam.

7 *Laudates*, &c.] Balis. Lacrinum
lacum, Tiburtinam, Martiam, &c.
Epigramm. 66. lib. 4.

9 *Nunc urbi vicinus juvant*] Meestate
provectionem, invalidum, et pigrum
juvant vicina. *Facileque recessus*]
Suburbani, et quasi ad manum.

EPIC. XLV. 2 *Sals*] Leporum, jo-
corum.

4 *Sic te concivum*, &c.] Et dicticulis
instructus tanquam facetus scurra
mensas alienas petis.

5 *At si ego*, &c.] At si ego non sal-
se, sed vero dixero te esse impuri-
oris *porculæ*, nemo te ad pocu-
lum suum invitabit, vide Epigr. 15.
lib. 2.

EPIC. XLV. 1 *Lusitæ, satis est*]
Concubine et mœcha.

2 *Permissa est*, &c.] 'Verba hæc
edicti legis Julii:' supra Epigr. 7.
vers. 1.

3 *Lectoria*] Mœcha. *Lygdo*] Con-
cubino. Epigram. 80. supra vers. 7.

4 *Turpior uxor erit*, &c.] Nubendo
enim fateris tuum cum catamite adul-
terium. Vide Epigr. 22. supra.

EPIC. XLVI. Ex quatuor auriga-
rum factionibus Veneta Demitiane
erat invisa. Aurigæ itaque Venetæ
factionis insultat Poëta, ironice cel-
landans eam quod assiduo conamine
moliretur, nec tamen metam contin-
geret victor. Lucilius lib. 2. Antho-
log. cap. 23. pigrum ejusdam equum
comparat Durateo illi Trojano.

1 *Veneti*] Aurigatoris, seu aurigæ
qui in Ciroo sectebat metas.

2 *Magnam rem facis*] *Elapso*.
Nempe, qui cum tantopere vapolet,
non curat tamen.

EPIC. XLVII. *Ad Ianthida Nym-
pham*] Occasionem captat laudandi
fontis Stellæ. Æger Poëta furtim
hauserat aquam ex fonte Stellæ, quæ
ut sibi non noceret, vovit Hiantidi
porcam. Hic se votum ait solvere,
porroque rogat, ut securus fontem il-
lum Hiantidos bibat. Hiantida enim
vocat aquam ab uxore Stellæ. *Rad.*

Ita nympham aquæ vocat ab uxore
Stellæ: Epigr. 21. supra vers. 1. et 2.

1 *Nympha*] Numen fontis, Lym-
pha, aqua. *Domestica*] Intra parie-
tes.

2 *Domus*] Stellæ. *Gemma testæ
subis*] E vario marmore nitentia, ac si
gemma forent.

3 *Sive Numæ conjux*] Sive e specu
Nymphæ Egeriæ conjugis Numæ in
valle Dianæ Aricinæ, sive ex fonte
Masarum, quibus amica Egeria, vel
(ut quidam volunt) una e Maia.
Ovid. 3. Fast.

5 *Tibi virginis*, &c.] Nymphæ quam
clam hauserat, furti piaculum, por-
cam immolat Martialis, ut hædum

Blandusie, fonti Horatius, Ode 13. lib. 3.

6 *Furtivam, &c.*] Cur furtivam maluit quam ab amico donatam? An ex superstitione? An quia dulcior aqua furtiva?

7 *Gaudia fontis*] Usus aquæ furtivæ non insalubrem.

EPIG. XLVIII. 1 *Sophos clamat tibi*] Ep. 4. lib. 1. *Turba togata*] Laudicænam et σοφοκλεις, qui in recitationibus solent ἐπισημασθαι 'Ορθῶς, Σοφῶς, &c. Theophrast. Charact. περὶ κολακίας.

2 *Cena diserta tua est*] Suffragia hæc et acclamationes a blandientibus, et cæna vel trita veste corruptis, exagitat Horat. sub fine Epistolæ ad Pisones, et Pers. Sat. 1. vers. 54. et Plinius, quem vide de hujus rei origine, modo, fæditate, Epist. 14. lib. 1.

EPIG. XLIX. 1 *Non sum, &c.*] Ex persona Priapi hortorum custodis: Epigram. 36. lib. 1. vers. 15. et libro 3. Ep. 17. et Ep. 16. supra.

2 *Vena*] Ἰδὲ.

7 *Malus*] Fur.

EPIG. L. 1 *Puros*] Castos, probos, pudicos, quorum basia pura. *Amicos*] Græterna amores: recte.

5 *Conscius esto*] Scelerum alienorum et impuritatis. Juvenalis Satyr. 3. vers. 49. 'Quis nunc diligitur, nisi conscius,' &c.

EPIG. LI. 4 *Veniam*] Expectarat ex præcedentibus Lupercus dicturum Poëtam se vocatum non venturum: respondet autem ἀποσδοκῆταις se venturum: quod male urit avarum convivatorem.

EPIG. LII. Pantagathi pueri, servi et tonsoris expediti et facili, tumulus.

2 *Domini*] Forte ipsius Martialis. *Cura, dolorque sui*] Amor et delicias dum viveret, dolor ex morte.

3 *Vix tangente, &c.*] Propter facilem et levem in tendendo radendoque manum, tu sis illi levis o terra. Vide

Epigr. 35. lib. 5. vers. 9. Alii leg. *Sis licet, inde sibi, tellus, &c.* Barbare.

6 *Artificis levior*] Quamvis o tellus Pantagatho sis levissima, facilitatem tamen Pantagathi vincere non potes; nec potes tam levis esse pondere, quam levis et facilis illius manus fuit, quum tonderet: et hæc tonsorum propria laus, levi manu percurrere caput. *Raderus.*

EPIG. LIII. 4 *In somnis, &c.*] Perniciosum mehercule medicum! cæjus imago vel per somnium visa faceret ad mortem. Quid ipse fecisset arte sua inerti? habes ejusdem ingenii Epigramma Græc. libro 2. capite 21. 'Ἐμμεγένη τὸν λατρὸν, &c. Lucillii, et Nicharchi *Ὁτρ'* ἐκλυσεν, &c.

EPIG. LV. In olentem et infamem, et nimis notabilem delitiis, est Epigramma. Quicumque enim hircum olet, variis pigmentis compescit vel gravem animam, vel corporis vitium; quibus odoribus haud eget nihil olens et purus. *Rader.*

1 *Casiæque, cinnamomeque*] Synecdoch. pro quovis aromate. De casia vide quæ adnotarim ad vers. 36. Sat. 6. Persii.

2 *Nido niger*] Uinctus thure quod æque ac cinnamomum et casiam in nidum congerit Phœnix, atque inde discutitur. Plin. lib. 10. cap. 2. et lib. 12. cap. 19. refert, negatque. Thus ergo intelligit, quod cinnamo adjunctum delicatis fragrantiam ministravit. Sidonius Epist. 13. lib. 2. 'Hinc suffusa cinnamo ac thure cœnatio spargeret peregrinos naribus odores.' *Aliis superba*] Phœnicis, Epigr. 7. lib. 5. vers. 1.

3 *Plumbea Nicerotiana*] Redoles unguenta a Nicerote (Epigr. 38. lib. 10. et Epigr. 66. lib. 12.) aromatopola confecta, et in vasis plumbeis cocta in umbra, ut docet Plin. lib. 13. cap. 2. Alii referunt ad sagittas plumbeas, quibus cinnamomum ex Phœnicis nido decussum tradit Aristot. lib. 6. de

Nat. Animalium, cap. 13. Papin. 2. Sylv. 'Pharique exempla volueri Cinnamā.' Vide Turneb. Advers. lib. 26. cap. 27.

5 *Male, &c.*] Vide Epigramm. 12. lib. 2.

EPIG. LVII. Phæbum canum et calvum, fictitius sibi capillos comparantem irridet. Qui olim enim toto erat capite calvi, sibi solebant unguento perfusi velut fila capillorum imitari.

1 *Mentiris Actos unguento*] Calvitiem dissimulare vis unguento perfusus, quod fila capillorum imitetur. Vide Turneb. Advers. lib. 26. cap. 27. et Epigr. 74. infra.

4 *Spongia*] Quæ pios crines abstergat.

EPIG. LVIII. Aulo Pudenti, in Sarmatico bello occupato, exponit morbum suum, quo se prope ait extinctum: sed nunc revalescere, sperareque mox futurum, ut salvus ipse salvum ex militia venientem Pudentem, et primipilatū, hoc est, equestri honore affectum, salutet. *Rad.*

1 *Cernere Parrhasias, &c.*] Dum tu centurionis stipendia mereris apud Getas in Sarmatia, quæ ad Septentrionem. De Parrhasiis nr̄is vide quæ ad Epigr. 11. lib. 4. vers. 3. et Epigr. 25. supra vers. 2.

2 *Sidera pigra*] Ursas tarde moventes, quia polo vicinas.

3 *O quam pæne tibi, &c.*] Quam pæne mortuus sum: sic Horat. Ode 13. lib. 2. 'Quam pæne furvæ regna Proserpine,' &c.

5 *Quamvis latus, &c.*] Oculi mei quasi in morte graves et natantes deaiderabant tuum conspectum.

7 *Si mihi lanifera, &c.*] Si Parcæ vitam mihi diuturniorem indulerint. Vide notam ad Epigr. 73. lib. 4.

8 *Nec surdas, &c.*] Audientes.

10 *Referes pili, &c.*] Redibis primipili seu primi centurionis honore et ornamentis equestribus ornatus.

EPIG. LIX. Ut Zoilus morbum simulabat, quo ostentaret stragulam

Delph. et Var. Clas.

vestem, ut videre est, lib. 2. Epigram. 16. ita Baccara late hyemem optabat, quæ ferendi gausapinas esset occasio. Poëta indignatur, et non haberi sui rationem a Baccara, qui frigora defendere multis gausapinis possit; in gratiam tenuiorum potius optandam esse ætatem; vel certo mediis caloribus sumendas gausapinas.

1 *Et dolet, et queritur, &c.*] De penulis viri docti interpretantur: non tamen obstat quin et lacernæ gausapiæ fuerint. 1. quia ætate Martialis nondum penulis in promiscuo usu urbano fuere; sed tantum in itinere sumptæ: et gausapiæ quidem cum sudum erat, scortæ pluvie causa. Præterea jocosæ queritur Martialis lacernas suas tenues ac detritas veluti per injuriam a lacernis gausapiis expelli, dicturnis alioqui penulis suas leves a gausapis Baccaræ penulis extrudi. Quod comperiebat alias lacernas hibernas fuisse, gausapias nempe villosas et hirsutas arcendo frigori, quæ togæ et tunicae injicerentur; alias leviores et æstivas, quæ soli tunicæ loco togarum inductæ. Baccara igitur ut plures lacernas gausapias, quarum non nisi hyeme usus ostentaret, optabat frigus ventosque ac nives. A Poëta, cui artis malo genio detritæ levesque lacernæ erant, crudeliter illum facere dicit, qui male vestitis hyemem imprecatur; humanius ac simplicius facturum, si ipse vel mediâ ætate gausapias sumat, luxumque in nullius injuriam ostendet. Legendum ergo, ut habent veteres editiones: *Quid fecere mali nostræ tibi, ævæ, lacernæ?* Ut Baccara nomen viri sit, non femine: lacernarum enim usus nullus mulieribus. *Ferrarius.* *Sibi non contingere frigus*] Ut detur illi occasio ferendi ostentandique gausapias, penulas crebras et villosas (*mantles*). Vide Epigramm. 16. lib. 2. Zoilum pari morbo laborantem, propter stragulam

3 *Obscuras lucas, &c.*] Ut cælum sit

Martial.

4 L

nubilum, frigidum, &c.

5 *Quid fecere mali*] Cur petis tu hyemem, cum me videas nudum et ventosa indutam lacerna? Nalla tibi pannosorum cura? Sic Epigramm. 19. lib. 1. 'Quid tantum fecere boni,' &c.

6 *Tollere de acupulis, &c.*] Leves nimium et tenues.

7 *Simplicius, humanus istud*] 'Simplicius,' ostentationis tñæ morbum confessa, gausaspinas, vel per summum ætatis ardorem gestando; 'humanus,' non imprecata frigus nobis, quibus tenues ac trites lacernæ.

EPIG. LX. Ut scripta, librique auctoris æternent, opus esse non tantum ingenio, sed etiam gepio affirmat Poëta. Atque ingenium quidem esse Pompillo, deesse tamen genium. *Rad.*

1 *Rem factam, &c.*] Famam, et nominis, quam desideravit, celebritatem: eadem phrasis Epigr. 28. lib. 1. et Epigramm. 26. lib. 2. Diciturque de eo, qui rem spe certa jam devoravit; qui sine dubitatione putat perfectum iri, quod desiderat. *Rad.*

2 *Sic lœve flavorum, &c.*] Sic valeant Usipii Germaniæ pop. et quicunque nominis Romani hostes sunt, ut vivant Pompilli scripta, id est, Utinam sic pereant hostes Pop. Rom. ut peribunt Pompilli chartæ. Et hoc respondet Poëta priori disticho e persona vulgi. *Leve genus, &c.*] Quod a Romania defecissent. Tacit. in vita Agricola.

5 *Ingeniosa, &c.*] Instat vulgus.

6 *Sed fame, &c.*] Resp. Poëta.

7 *Tineas pascunt, &c.*] Scribunt, quæ, nemine legente, tineis ac blattis rolinquantur eorum: Epigr. 1. lib. 12.

8 *Carmina docta cecit*] Quæ togæ sunt cordyllis, et piperis caculli. Epigramm. 2. lib. 3. vers. 2. et Epigr. 87. lib. 4. vers. 8.

9 *Quod donet, &c.*] Æternitatem, famam, &c.

10 *Genium debet, &c.*] Nativam quandam vim et ingennem facultatem: non ingenium coactum, quod male respondet. Vel felicitatem quan-

dam et quasi genii favorem, cuius patresinio libris æque opus est ac viris, urbibus, &c. Henric. Steph. Schediasm. lib. 1. cap. 19. genium fame, ut Epigr. 12. lib. 7. vide et Turneb. lib. 22. cap. 32.

EPIG. LXI. En quam frequentem habuerit lectorem hic Epigrammaticarius! non minus certe hodie omnium doctorum, indoctorumque propemagibus teritur. Describit deinde affectus, signaque Zoilorum et Iuventium. *Rad.*

1 *Mea Roma*] Mihi favens et amica.

3 *Quirit, odit*] Fastidit. Vide Epigramm. 6. lib. 2. vers. 4.

4 *Hec volo, &c.*] Ut invidis displiceant mea Carmina: namque hoc felicitatis argumentum.

EPIG. LXII. Oppianum hæredipetam carpit: quasi dicat: Pater Silanus prædixit unico filio privatus est, non captas hanc prædam Oppiane, qui soles omnium hæreditatibus viduorum viduarumque imminere? *Rad.*

2 *Cessas mittere, &c.*] An cessas captare hanc prædam, o hæredipeta? 3 *Parce*] Quæ unicum Silani filium astutistia.

4 *Cujus cultoris, &c.*] Cui hæredipetæ continget hæc præda? 'Qui, ut hæres scribatur, consolatur aut assidet: vultur est, cadaver expectat.' Senec. Epist. 95. Vide Pierii Hieroglyph. lib. 18. de Vulture.

EPIG. LXIII. Convenit argumentum cum superiore: Marianum enim indignabundus irridet, quod fraudem captatoris non notet.

1 *Captari, &c.*] Muneribus et officiis allai et oppugnari ab isto, ut scribatur hæres.

2 *Quid, Mariane, velis*] Mortem tuam, quo citius fruatur bonia tuis. Epigr. 27. lib. 8.

4 *Esse tuo vis, &c.*] In locum, jus, et bona tua succedere.

5 *Munera magna, &c.*] Epigr. 86. lib. 4. vers. 1. et Epigr. 18. lib. 6. vers. 6.

8 *Des, Mariana, nihil*] Deceptam tibi spem plorabit veris lacrymis: 'Hæredis autem stectus risu est.'

ERIG. LXIV. Indignatur Poëta sua Carmina velat turpia, carpi ab eo, qui turpior sit suis Carminibus, qua meritis, qua natalibus: hoc vero ferendum non esse, juxta Juvenalis dictum: 'Castigas turpia, cum sis Inter Socraticos notissima fœsa cinn-dos.' Clam vero occasionem sumit commendandi sua Carmina. *Rad.*

1 Cum sis] Tu, quem neque majores ornant neque propriæ virtutes, auden' te, o villissime et mollissime, tibi critica arsepta virga mea carpere Carmina, eaque a laudatis laudata? *Rigida gente creatus*] Studiis belli asperissima.

2 Curio] M. Curio Dentato, agriculturæ studiis non minus quam victoriis et triumphis apud aucthores celebri. Cum ergo nec ex Fabia gente, nec e M. Curii Dentati natus sis, audes tamen me carpere.

3 *Hirsuta peperit*] Nec tu es ille, quem Curio marito 'conjug rubicunda,' id est, rustica et sole colorata, sub ilice hirsuta et oomata peperit, id est, nec tu e gente Cariorum.

4 *Ad speculum tensi*] Mollis, effeminati, pathici; qualis erat Otho, cui 'speculum civilis sarcina belli,' Javen. Satyr. 2. vers. 100. Vide Senec. de Brevit. vitæ, cap. 12. Et ex eorum numero qui curiose et fastidiose tenduntur; quibus vita inter pecuniam et speculum degitur. *Toga*] Famose adulteræ, adulteri enim convictæ cogebantur toga induta in publicum procedere.

5 *Sponsum possit, &c.*] Usque adeo effeminatus es et mollis, ut sponsum cum Diogene dubitare possit, virgo sis, an mulier.

7 *Fellere carpers angus*] Doctorum casule et præconio nobilita atque victura Carmina.

10 *Sili*] Sili Italici poëtæ. Vide

Epigr. 14. lib. 4. et Epigr. 63. lib. 7.

11 *Regulus ore*] Ad quem sæpe supra. Vide Epigr. 13. et Epigramm. 112. lib. 1. &c.

12 *Quis videt, &c.*] Quæ Carmina laudet Clariss. orator Palfurius Sura, qui habitat in Aventino monte ubi Diana colitur, unde despicere potest in Circum max. subjectum.

16 *Sed tibi, &c.*] Ironice, tu tamen tibi arrogas plus judicii, &c. *Tibi cor emante Minerva*] Et tibi artiam atque Athenarum (quæ sapientie magistra perhibetur) præsens Minerva potivit ingenium et exacuit judicium. Iron.

17 *Tensus*] Subtilis, acutæ.

18 *Ne valeam, &c.*] Dispersam, si non cor pecudis jam putridam, quod cum intestinis, pedibus, jecore et pulmone lanius circumfert per compita venale, plus sapiat quam tuum. Tern. l. 26. cap. 27.

20 *Rubro pulmone vetus*] Jam corrupto pulmone, putre et fœtens.

22 *Quos micras, &c.*] Carmina quæ nemo legat. Epigr. 9. lib. 2.

24 *At si quid nostras, &c.*] At si ego in te scripsero Carmen.

26 *Stigmata, &c.*] Innotam tibi ex meis Epigrammatis infamiam. Metaph. a punctis corpori inustis: quæ lepide Petronius 'Epigrammata' dixit. *Cinnamus arte*] Tonsor. Lib. 7. Epigr. 64.

27 *Rabido nec perditus ore*] Noli latratu tuo ad iram irritare me, quem comperies ursum vivum et in iras pronum, ubi dabitur occasio: quin potius, o timide ac imbecillis canle, pellem ursi fœno fartam mordicens lacerabis, unde tibi nihil impendit periculi? me vivum senties: cave, canis, et quære aliam carnem quam tacitus rodas. Vide Epigramm. 60. lib. 5. et Horat. Epod. 6. Vel, ne ursum iram spirantem anima tua et voce irritaris. Hieroglyphici enim, vehementem iram significaturi, ur-

sum fingunt, quod id animal immodicis animis soleat excitari. 'Nasum' addit, nam in illo sedes iræ: status enim et spiritus vehementior iram prodit.

EPIG. LXV. 1 *Hexametris, &c.*] Propter superius forte Epigramma. 2 *Tucca solet fieri, &c.*] Respondet Poëta.

3 *Conveniat nobis, &c.*] Ex pacto inter nos ita dispertiamus munia: ut mihi liceat longa Epigramm. scribere, tibi transire.

EPIG. LXVI. 2 *Quales in media, &c.*] Epigr. 35. lib. 1. vers. 5. et Epigr. 17. lib. 2. vers. 1. lupæ scilicet.

4 *Parvo cum pretio diu liceret*] Volui aliquando licerent: est enim proprie pretium offerentis, quasi empturi. Plautus; 'jocos ridiculos vendendo: agite, licemini.' Sed tamen vendenti quoque videtur tribuere Suetonius Callig. 38. 'Nota res est, Aponio Saturnino inter subsellia dormitante, monitum a Caio præconem, ne prætorium virum crebro capitis motu nutantem sibi præteriret: nec licendi finem factum, quoad tredecim gladiatores hæstertio nonagies ignoranti addicerentur.' Gron. *When a small price was bidden for her.*

5 *Dum puram cupit, &c.*] Dum facilem, sed negantis arte instructam puellam, pro pudica et pura approbare cupit, eoque vendibiliorem facere, reluctantem illam et negantem æpius basiavit: quod ubi fecisset præco, oris non magis puri quam Sabidius, Epigr. 33. lib. 1. et Epigr. 17. lib. 3. vel Postumus, Epigr. 10. lib. 2. adeo impuram reddidit, quam puram approbare voluit, ut qui modo sexcentos licitus est, jam se daturum neget.

EPIG. LXVII. Vide supra Epigr. 39. versu ultimo, et Juven. Sat. 6. vers. 367.

EPIG. LXVIII. 1 *Nefas vestrum*] Quod sit hoc nefas, docebit tertius

versus. *Toto flete Lucrino*] Emisso quasi per lacrimas toto lacu Lucrino et in mare profuente, ut Thetis in mari luctum sentiat.

2 *Naiades, &c.*] Nymphæ aquarum. Scribendum *Naiades*: nam altero non sunt usi veteres, nisi ubi quatuor syllabarum eam vocem voluere, *Naiades*. Gronovius.

4 *Latus*] Latero, qui lateri tuo semper hærebat, qui latus tuum usque tegebat: sic Epig. 48. libro 2. vers. 8. Vide Jani Gulielmi Verisimil. lib. 2. cap. 17.

7 *Alexis erat*] Puer Castrico in deliciis, ut Virgilio Alexis: vel alter Alexis.

8 *Et Alcides Nympha*] Et rapuit te Hyla pulchriorem, restituitque Herculi Hylam. Vide Epigr. 48. lib. 5. vers. 5.

9 *Dea famineum, &c.*] Nympha, Salmacis, Ovid. Metamorph. 4.

10 *Sollicitata*] Allecta. *Viri*] Eutychi.

12 *Sit, precor, &c.*] Epigr. 34. lib. 5. versu ultimo.

EPIG. LXIX. 1 *Non miror, &c.*] Non miror Bassam amere aquam qua parte opus est (Epigrammate 50. lib. 2.), cum norim eam tuam esse cui ore morigeratur: sed miror eam in tantum degenerasse a patre Basso: utrum sanctus ille fuerit, et filia tam dedecorosa indignus, an temulentus et meracus ebrius?

EPIG. LXX. Cottam felicem prædicat, quod tota vita nullo morbo tentatus fuerit; se infelicem, qui vix ullam a dolore horam vacuum vixerit.

1 *Sexagesima, &c.*] LXII. annos natus est Cotta, neque unquam leoto eum afflixit unius dieculæ febris ardens.

3 *Tedia lectuli calentis*] Nunquam febris ardente jactatus decubuit.

5 *Ostendit digitum, &c.*] Per contemptum et derisionem ostendit medicis medium unguem, infamem et

impudicum digitum. Vide Epigram. 93. lib. 1. vers. 2. et Epigr. 28. lib. 2. vers. 2.

6 *Alconti, Dasioque, Symmachoque*] Medico.

8 *Et, quantum, &c.*] Et a mellioris vitæ statu subducatur quantum temporis sit impensum animi vel corporis morbis, facile apparebit nos diu fuisse, parum vixisse.

15 *Non est vivere, &c.*] Imo: 'Valere est Philosophari,' inquit Seneca, 'Sine hoc æger est animus,' &c. Epist. 15.

EPIG. LXXI. 1 *Batica crumata gestus*] *Κροτάρα*, tympanorum et cymbalorum pulsus cum digitorum crepitu, cujusmodi saltationes Hispanas in usu esse docet J. C. Scalig. cap. 18. lib. 1. Poëtic. et hodie videmus.

2 *Modis*] Quos tres enumerat ibid. Scal. 'Chironomiam, Halma, Lactisma.' Vide Epigr. 42. l. 11. Epigr. 78. l. 5. vers. 26. idemque expressum a Juvenale Sat. 11. vers. 165.

3 *Tendere qua tremulum*] Quibus ad libidinem incendi 'jam frigidus ævo Laomedontiades et Nestoris hermia posuit.' Juvenal. Satyr. 6. vers. 326. *Tendere*] Ad rem Veneream idoneum reddere, rursusque ex vieto decrepitoque sene adolescentem facere. *Peliam*] Patrem Jasonis longævum. *Hecubaque maritum*] Priamum.

4 *Ad Hectorcos rogos*] Vel in medio mœnore, in funere Hectoris. Alii tamen, sed male, *Toros*.

6 *Vendidiit ancillam*] Postquam desiderio ejus excruciat, quam ancillam vendiderat, redimit ut illi serviat.

EPIG. LXXII. Egregium sane custodem, de quo exclamare libet; 'sed quis custodiet ipsum Custodem?' ut Juvenal. Sat. 6. vers. 348. de fœminarum custodibus. Statuis autem anreis et argenteis addebantur custodes; lignæ et lapidæ incustoditæ erant: lepide itaque cum Apollinis status, quam surrepturus erat, jocatur Eu-

tychidas Anthol. libro 2. capite 25.

EPIG. LXXIII. 1 *Non rudis indocta, &c.*] De Priapo, Epigrammate 26. lib. 1. vers. 15. et Epigrammate 57. lib. 3. et supra Epigrammate 49.

2 *Dispensatoris, &c.*] Artificisne, qui custodem effinxit? An fuit hic Hilarus dispensator et cultor agri Ceretani?

3 *Ceretani, &c.*] Ceretum, Umbria opp.

5 *Quam certo, &c.*] Quam ad vivum effictus vultus, non videatur esse e ligno.

6 *Nec devota focis, &c.*] Non utenda pro ligno arido et putri, namque e cupresso illis vitalitas. Epigr. 49. supra vers. 3.

8 *Phidiaca rigeat, &c.*] Affabre facta, tanquam manu Phidiæ. Epigr. 35. lib. 3. et Epigr. 13. supra vers. 1.

9 *Sanctum, &c.*] Vide Epigr. 67. lib. 3. vers. 7.

EPIG. LXXIV. Calvum quempiam edentulum, qui simulabat se dentatum, mordet.

1 *Medio recumbit*] De more et ordine Rom. discumbendi in lectis ad mensam, vide Lips. 3. Antiqu. lect. Ciacon. de triclinio, et Stuck. convival. 2. *Imus*] Eam accumbere in honoratissimo loco dicit; nam cum tres essent lecti, imus lecti medii locus erat honoratissimus, ut in Symposiacis auctor est Plutarchus. Turneb. lib. xiv. cap. 27.

3 *Trifilem semitactus unguento*] Sulcis unguento ductis et pictis in calva tripli seu trifili, tres sc. vel paucos admodum habenti capillos. 'Semitactus' autem, *ἡμυχυρρος*, 'tangere' quippe 'oleo,' est 'ungere.' Jos. Scal. et P. Scriv. vide et Epigr. 57. supra. Turnebus legendum censet pro *semitactus, semitatus*; ille enim unguento comam sibi in capite calvo pinxerat et effinxerat; sed quæ trium filorum seu capillorum esset: vel calvam haberet, cui reliqui essent tres capilli: et cum in capite tan-

quam sulcos duxisset unguentū lituris et veluti vias secuisset, 'semitatus' dixit, quæ est antiquorum librorum scriptura: ut mirer quid sit, quod, et contra sententiam et versus rationem, multi *segmentatus* et defendant et declarent. Turneb. lib. 25. cap. 27. Sed Raderus Gontii explanationem probat; qui 'Calvam' istius calvi comparat vineæ, quæ propter senectutem, vel aliud ob vitium, paucas habet vites, et 'calvata' dicitur. Vide Catonem de re Rust. cap. 33. Sicut ergo in calvata vinea, quæ paucas habet vites et palos, semita lucet inter hortulos vitium; sic in calvi recumbentis calva, hinc et hinc ad tempora panululum supra aures erant tres pili, media vero semita late nitebat unguento. Graterus vero dicit legi in Palat. *Calvam similem*: unde Jan. Rutgersius legendum putat: *Calvam Sileni*.

3 *Foditque tomis, &c.*] Qui videtur dentes purgare lentisco: de quo Epigr. 22. lib. 14.

4 *Mentitur, &c.*] Simulat, ne appareat edentulus.

EPIG. LXXV. Pontiam veneficam exagitat, cujus munera veneno tincta repudiat. lib. 2. Epigr. 34. et lib. 4. Epigr. 42.

1 *Quadrante placenta*] Epigr. 76. lib. 3. vers. 1.

2 *Buccellas, &c.*] 'Buccella,' *ψωμίον*, et buccellum, panis in modum circuli seu coronæ factus, sex fere unciarum: a Latina voce 'bucca' vel 'buccæ,' quæ frustum panis vel panem significat. Vetus Glossarium: 'Jentat *Boucullei*,' 'Gustare, *Bouculæus*:' hinc 'buccæ' et 'buccellarii,' qui aliena buccæ, id est, quadra vivunt, parassiti scil. et aduclæ. Salm. Moræls.

4 *Nec mittam, &c.*] Nec amicia mittam, multo minus ipse edam, ut qui sciam tua veneficia. Epigram. 34. l. 2.

EPIG. LXXVI. 1 *Sacri lateris custos*] Imp. Domitiani præfectus prætorii. *Martiusque legati*] Prætorianæ cohortis,

quæ in urbe seu ad muros urbis erat, præfectus vel legatus Domitiani, qui ipse in urbe propter auspicia et imperia residens bella gerit per duces.

2 *Credita cui summi, &c.*] Cui Domitian. commiserat belli Dacici summam. Snet. Dom. cap. 6. Tacit. 2. et 3. lib. Hist.

3 *Fuscus*] In Dacia bello oppressus interiit. Eutrop. l. 7. Juv. Sat. 4. vers. 111. *Licet hoc, &c.*] Et si ipse victus ceciderit, jam tamen securus est tumulus ejus, Dacia postea victis a Juliano.

5 *Grande jugum, &c.*] Victi jam Daci retulerunt inferias umbræ Fuscii, cui quasi victrici sacratur tumulus cum agello et luco in ipsa Dacia reducta in dedicationem. Vide Epigr. 115. et 117. lib. 1.

EPIG. LXXVII. Afri mendicitatem cum summa arrogantia et fastu conjunctam omnium ludibrio exponit: pauperrimus enim et valentissimis hexaphoris ferebatur, perinde quasi ditissimus esset, ant æger. *Rad.*

1 *Irus*] Arneus mendicus, Homer. Odyss. 2.

2 *Parthenopæus erat*] Pulcherrimus juvenis unus e septem ducibus ad Thebas profectis. *Æschylus* in *ἐν τῇ ἐπὶ Ὀδυσσεύ, et Papin. Theb.*

3 *Artemidorus*] Artemid. Trallianus pancratiasta nobilis, sub Impp. Galo et Vitellio. Vide quæ Scriver. e Pausania Eliac. posteriore.

4 *Quid te Cappadocum, &c.*] Cur tu, perinde ac dives esses, senex, vel æger, gestaris hexaphoro, lecticam subeuntibus sex servis e Cappadocia gente ad servitutem nata?

5 *Traduceria, Asar*] Vide quæ ad Epigr. 4. lib. spectacul. vers. 3.

7 *Non aliter monstratur, &c.*] Pro hac lectione ex variis bonis libris pugnat Ang. Politianus cap. 23. hoc sensu: Si quando Atlas nanus (Juvenal. Satyr. 8. vers. 31.) mulo pumilo et compare utatur, vulgo ridetur, ut et Maurus ubi concolorem sibi elephan-

tum comendabit: sic Afer merito ride-
tur qui pauper, juvenis, et fortis, ab
aliis juvenibus suæ prope conditionis
gestatur. Ex intima quidem Poëta
mente. Quando tamen (vel ipso fa-
tente) in Mss. veneranda vetustatis
prope omnibus legatur *gibbe*, prima-
tem palmaremque conciliandi resti-
tuebndique hujus, inter alia plurima,
loci gloriam retolit sagacissimus P.
Seriverius, qui in animadversionibus
suis reponit *gibbe*, hoc est, parvo mu-
lo, quod ex interlineari glossa vel mar-
gine in textum irreperisse videtur. Vi-
de Epigr. 197. l. 14.

8 *Bellus, &c.*] *Elephas*.

9 *Invidiosus, &c.*] Vel mortuo tibi
invideretur hexaphorum, nedum vi-
ve, tam pauperi, cal offerendo magis
conveniret sandapila. Vide Epigr. 81.
lib. 2.

10 *Non debes ferri mortuus*] Id est,
non offeras hexaphoro, sed sanda-
pila; quippe cum sis persona vilis et
intime paupertatis. Hellenismus,
'Non debes ferri,' *οὐ μάλιστα βαρύνε-
σθαι*. Jocabantur autem nonnulli
in eos qui lectica volebantur, tan-
quam in mortuos, quod et hi lectica
efferebantur. *Herald*.

EPIC. LXXVIII. Alt Phrygi hic
vinum carius fuisse otula.

5 *Oculus*] Ita Gallus quidam luscus,
excusso sibi in ludo gladiatorio pume-
tim batuenti unico oculo, exclamavit,
oculum non mihi, et beatus vult, mactatus,
et Ep. Lucilii l. 2. Anthologie, *α-
μισσυνος οculus dixit, χαῖν' ἔσθ' ὁ φέρ-*
Valerius] Poreas. Gall. *adieu*.

6 *Deunax*] Scyphus capax undecim
cyathorum.

8 *Oculus bibi venenum*] Extinctus
enim est bibendo oculus. Perditam
luxuriam fortasse alludit, quam notat
Plin. lib. 14. cap. 22.

EPIC. LXXIX. In letis letum, tris-
tem in tristibus vult esse Lupum,
vulgi sc. non superstitiosa philoso-
phorum ratione, qui eundem et So-
craticum in omni fortuna vultum ser-

vandum docent. *Rati*.

2 *Ingotum dicit, &c.*] Nec usa, nec
vulta, nec animo lato mubera ejus
agnoscentem: unde irata Iovis Dea
instar Scythiae capram rem tibi distur-
babit.

EPIC. LXXX. Ex Ægypte rosm hi-
berum mitti Romam solebant. Ego
Domitiani in urbe etiam educabentur,
novo invento. Plin. lib. 22. cap. 4.
Et Poëta, quasi insatians Ægyptiis
mercatoribus, stoe ob rosarum hi-
bernarum advectionem jactantibus,
monet, ut ipsi nunc ex Italia roas
petant, Italia autem mittant frumen-
tum. *Rati*.

1 *Ut nova dona tibi*] Ubi tibi allatas
sunt ex Ægypte roas hiberum.

2 *Ambitiosus roas*] Ex hibernis roas
laudem captans.

3 *Navita derisit, &c.*] Ipse navita
seu mercator Ægyptiis visis est con-
temnere Ægyptios hortos præ ne-
tris, in quibus magnam rosarum hi-
bernarum copiam invenit. lib. 3. Ep.
127.

5 *Tactus eris, &c.*] Tam lata per
urbem rosaria florebant, ut verispaum
et Flora regnum, Præstaniq; agri
rosetis pleni, in urbem migrasse viderentur. *Flora*] Deo florum. Me-
tonym.

6 *Tantaque Præstani, &c.*] Tanta
erat rosarum copia, quarum ferax
Præstus. Epigr. 37. lib. 5. vers. 9. et
lib. 12. Epigr. 31.

8 *Textilibus sortis*] Coronis et sor-
tis textis e rosis. Al. *Sutillibus*. Le-
gendum pro *textilibus* e Mss. *Tonsilli-
bus sortis omne rubeat iter*. Tonsillum
coronarum meminit Servius ad hunc
versum Virgilio: 'Ipse caput tonsam
foliis ornatus olivæ.' Quem de coro-
na tonsilli interpretatur, et recte.
'Tonsam,' inquit, 'olivæ, minutis fo-
liis compositæ. Habiterum se autem
coronam tonsilem dixit.' Poëta ipse
'tonsam coronam' pro tonsilli appel-
lavit: 'Omnibus in novem tonsa
coma pressa corona.' Nam tonsa co-

rona et tonsillis idem, ut porrum sectum et sectile. Coronas interdum ex integris frondibus et intonsis nectebant veteres, ut ex lauro, oliva et aliis. Interdum ex mero folio funiculis eas suebant. Hæ 'tonsilles' vocatæ; illæ nexiles vel plexiles. Tonsæ vel tonsiles, ideo quod ex foliis detonsis textæ essent; vel quod folia in his parum eminerent, tanquam si tonsa essent: hinc tonsiles tapetas brevibus ac tonsis villis. *Salm. Omne iter*] Urbis vicus omnis.

10 *Mitte tuas menses*] Habe tibi rosas, mitte nobis frumentum.

EPIG. LXXXII. 1 *Quidam me modo, &c.*] Tanquam empturus quis servum, aut gladiatorem: mancipia autem venalia empturi diligenter inspiciebant, destituebant etiam et contrectabant.

5 *Nequitias, &c.*] Epigrammata lasciva et jocosa.

6 *Batavam*] Lectionem hanc, loco motam, sed opt. Mss. autoritate vindicatam, recipiunt aut certe agnoscunt tres Batavi, clarissima Martialis lumina, Hadr. Junius, J. Gruterus, Petr. Scriverius: et ferunt aliquanto clementius quam magnus ille Erasmus et patriotæ alii: exponunt scilicet gratulari sibi Poëtam, quod legatur ab omnibus Romæ, præterquam a Batavis, qui armis et duriori vitæ assueti, corporis Augusti custodes, non ita curabant jocos istos: prætereunt quippe (juxta Vennsinum Poëtam) poemata Rhamnea, neque sapit Centurionum genti nequior iste sal: nam quod in vulg. legitur *severum*, e glossa videtur huc transmissum.

9 *Cur ergo, &c.*] 'Ego Poëta sum, et, ut spero, non humillimi spiritus, &c. Quare ergo, inquis, tam male vestitus es? Propter hoc ipsum, amor ingenii neminem unquam divitem fecit.' Petronius.

11 *Hoc ne sapius, &c.*] Ne sapius cogar me malum fateri Poëtam.

EPIG. LXXXIII. Laudat Cæsarem, quod Etruscum revocarit ab exilio.

1 *Quantum sollicito, &c.*] Quantum Etruscus, in exilium, sed non extra Italiam missus, debet filio, qui patrem in exilium accomitatus est, et cujus pietate et precibus Domitianus permotus eum revocavit; tantum et pater et filius tibi, o Cæsar. Vide Papinii Sylv. 3. et Epigr. 40. lib. 7.

3 *Fulmina dextra*] Exillii decretum.

4 *Hos cuperem, &c.*] Ut sint revocabiles.

6 *Toto*] Tota vi emisso.

8 *Esse quod, &c.*] Supra vers. 1.

EPIG. LXXXIV. Arrogantem carpit et superbum.

1 *Octaphoro*] Lectica ab octo servis gestata. Is fuit potentiorum factus tunc temporis, eleganter notatus a Cynico Luciani: nam et in illis lecticis cubabant resupiti. Sed de Lecticis et de earum usu multa scripsit Lipsius libro 1. Elect. cap. 19. *Senus*] Corpore.

2 *Si sanum credis, &c.*] Animo. 'Quod ipse Non sani esse hominis, non sanus juret Orestes.' Pers. Satyr. 3. ult. vers.

EPIG. LXXXV. Plurima sunt Epigrammata ad Rufum, natum annos quinque supra viginti, qui in Cappadocia diem obiit.

1 *Editus est sextus, &c.*] Te in Cappadocia peregre, vel etiam fatis functo, sextum hunc edidi lib. Al. leg. *Editur en (et vel heu) sextus sine te mihi, Rufe Camoni*, cujus familiæ meminit et lib. 9. Epigr. 75. et 77. neque enim ferenda lectio vulg. *Camonia*.

2 *Nec te Lectorem, &c.*] Quia jam mortuum.

3 *Impia, &c.*] Propter ingenia sua mala et servilia. Vel propter mortem tuam a pestilitate ejus aëris. *Et numine laevo*] Aut religionis inconstantia hec notanda; aut legendum *lumine laevo*, ut in Junii codice scriptum. Ut

pede sinistro iter ingredi: sic lumine lævo quid adspicere infanstum. 'Numine lævo' tamen dixerunt quidam in sinisteritate: nam malos quosdam genios hominibus infortunatis adhaerentes existimabant, et adfixos: donec eos in imum exitii barathrum deturbassent. *Herald. Numine lævo*] Aversante Deo: sidere non fausto.

5 *Orbata Bononia*] Hinc collige, Rufum fuisse Bononiensem.

6 *Emilia*] Lombardia cis Padum. Epigr. 4. lib. 3. vers. 2.

8 *Viderat Alphæi*] Quinquelustra, vel Olympiadas, quinque Olympica certamina ad Alpheum amnem celebrata. Vide quæ ad vs. 480. Herc. Fu. Senec.

10 *Tuære*] Tu solitus es ediscere nostra Epigrammata.

12 *Atque hæc absentis, &c.*] Vice thuris, quod ipse præsens rogo iniecissim, (nam thus et odores rogo amicorum iniciebant amici,) cape hoc Carmen absentis. Epigramm. 26. lib. 10. vers. 8.

EPIG. LXXXVI. Queritur sibi ægro assidue bibendam calidam ex præscripto Medici; mallet Setinum nobile, vel gelidam aquam, quæ decocta temperabatur.

1 *Setinum*] Vinum nobile e Setia Campaniæ oppido. *Dominæque*] Nobiles, vel quæ temperant calorem vini. *Densi trientes*] Vide Ep. 64. lib. 5.

3 *Stultus, &c.*] Domens est et fortasse ingratus, qui ex voto Midæ, aurea siti mavult perire, quam delicata vina et nobilem decoctam bibere: quasi dicat, Insanit, qui colligit opes, et bibit calidam.

5 *Possident Libyens masses, &c.*] Medici vel alius quispiam possident quantum metit Africa, habeat auri-feros amnes, dum aquam bibat calidam: mihi vel pauperi liceat vinum bibere: 'tanti mihi non sit opaci Omnis arena Tagi,' &c. ut caream nobili vino nivibus diluto. Vide Epi-

gramma *χρῆσθαι ποτὶ νοσήσαντι*. lib. 2. Anthol. cap. 47. Scriverius ex scriptura in ora Ed. Junianæ prostante *libet*: quam et agnoscit Turnebus esse in uno Ms. et suspicatur legendum *libet*, id est, qui mihi invidet aquam frigidam. Gronovius etiam legendum censet *libet*; sed paullo alia significatione: non enim, qui mihi invidet aquam proprie frigidam: qui non potest intelligi nisi medicus. Generali utitur detestatione. Sic dicebant, 'Hoc illis accidat, qui nobis male volunt:' 'hoc inimicis et invidis nostris accidat.'

EPIG. LXXXVII. 1 *Tu Cæsar, &c.*] Qui tibi potes dare, nec opus habes ab alio quam a Diis et teipso quicquam expectare. Epigr. 33. lib. 10.

EPIG. LXXXVIII. Mihi excidit nomen tuum te salutanti, tu multasti me sportula.

1 *Vero te nomine casu*] Mero tuo nomine, nec appellavi te dominum seu patrum, ex more clientum salutantium.

3 *Quanti libertas, &c.*] Vis scire quantum me asservierim in hanc libertatem ut domino carerem? multa certe et jactura sportula; id est, decem nummorum. Libertas *ἀντὶ πάσης* non uno loco. Hæc autem videtur accipi posse propria significatione: nam qui dominum non habet, liber est: ut contra: unde Mart. lib. 1. 'E servo scias te genitum, blandeque fateris: Cum dicis Dominum Sosibianæ patrem.' Multa enim simul cum libertate Romana aboleverunt: plurima verterunt. Domini vox in salutationibus frequens, tempore Martialis; imo antea: nam et Seneca testatur ignotos ita salutari solitos: sic *δεσπόται* usurparunt Græci in salutationibus: et promiscue hac salutatione usi sunt, Romano imperio additi. *Herald. Constet*] Quia libertatem adipisciebantur, qui eam redimere poterant.

EPIG. LXXXIX. 2 *Arguto pollice*] Digitis enim inter se collatis, pollice scil. et medio digito, crepitum edebant, signum nempe matulæ porrigendæ. Vide Epigr. 82. lib. 3. vers. 15. et Epigr. 119. lib. 14. *Madidus*] Vino.

3 *Spoletina data est, &c.*] Fictilis lagena, quam prius vino Spoletino plenam exsiccarat, etiamsi capaciore fuisset, exhausturus.

5 *Ille fide summa, &c.*] Convenit ratio accepti ac redditu, non auxit vinum adhibita ad diluendum aqua, quod vel ex ratione redditu ad justam mensuram urinæ, jocatur Poëta, constare Panaretum bibisse merum.

8 *Desine mirari*] Rufus mirabatur, quod cum Panaretus lagenam integram exsicasset, non plus urinæ reddiderit, quam quantum lagena cepisset; cum ex ratione aquæ affusæ, multe amplius et debuerit, et bibisse, et remensum fuisse. Respondet Poëta Panaretum non adhibuisse aquam, sed meracum vinum bibisse: atque hinc summa fide remensum esse, quod exhausisset. *Rader.*

EPIC. XC. Extenuabat culpam suam Ocellia, quasi tolerabiliorem quod non nisi unum haberet moechum, ut Epigrammate 92. lib. 3. Redarguit eam Poëta, quæ turpe esse, inquit, uxori, unum habere moechum, ac non naptæ multos: esse quippe uxorem duorum, mariti scilicet legitimi et adulteri. Si enim juxta Senecam 3. Benef. cap. 16. adulterium unius vocatur matrimonium, et uxor certe erit adulteri, quam illi dedit.

EPIC. XCII. 2 *Myronis arte*] Sculptoris nobilis. Epigr. 39. lib. 4. vers. 2.

3 *Vaticana bibis, &c.*] Pulchre venit serpenti expresse in poculo cum vino Vaticano, quod omnium pessimum est, et (ut dixit Epigrammate 19. libro 1. versu 6.) servum toxicum.

EPIC. XCIII. 1 *Tum male Thais olet, &c.*] Aliquam lupanæ seu prosti-

bulam, nomine Thaidis vexat Poëta, propter graveolentiam, quæ Harpyiis et Chimæris hisce communis. Fuere Thaides amicæ, poetis multis celebratæ. *Fullonis*] Follo est, qui togas recentat, et maculas ac sordes et toga eluit, et addito sulphure et creta rursum candefacit. Plin. lib. 35. cap. 17. 'Avari' dicit, quia magnum pretium pro vestibus candefactis aut emaculatis exigebant. *Rader.*

2 *Testa cetus, &c.*] Quæ urinam (cæmelorum maxime, teste Plinio lib. 28. cap. 8.) ad purgandarum vestium usum excipiebant fullones, hæc autem dolia stabant in publica. *Fracta*] Tum enim gravissimus et teterri- mus exhalat odor.

3 *Ab amore recens hircus*] Sic Epigramm. 4. lib. 4. Nam et hirci et cervi, et alia animalia, cum coeunt, deterrime foetent. *Ora leonis*] Animæ leonis virus grave. Plin. lib. 11. cap. 53. Vide Annot. prior. Baptiste Pii. capite 15.

4 *Detracta, &c.*] Urbis pars trans Tiberim viliori plebedulæ colebatur, et in ea exercebantur sordida et fastida opera, ut excoriationes, sulphurata, &c. Vide Epigr. 42. lib. 1. vers. 3. Javenal. Satyr. 14. vers. 303.

5 *Pullus abortivo, &c.*] Nec pejor olet ovum putridum.

6 *Gero*] Ex intestinis et tabe scombrorum confecto, sed corrupto.

7 *Virus ut hæc allo, &c.*] Graveolentiam ut lotura dissimulet. Vel illa Thais 'fallax,' quamvis foetorem corporis tegere conetur et obnuere, &c. Vide Epigram. 88. lib. 1.

9 *Piloliro*] Piloltra sunt medicamenta seu unguenta, quibus pilosæ corporis partes glabrantur. Epigr. 20. lib. 2. vers. 7. et Epigr. 73. lib. 3. vers. 1. *Acida latet obdita*] Aceto macerata Epigram. 74. lib. 3. vers. 4. *Creta*] Cimolia, Chæa seu Samia, quæ utebantur forminæ ad cutim emendandam.

10 *Pingui faba*] Oleo, unguento seu farina fabarum, quæ et faciem commendant.

11 *Tutam, &c.*] A graveolentia et fœditate.

12 *Thaida Thais olet*] Impuram lupam et olidam capram: nam mulier optime olet, quum nihil olet.

EPIC. XCIV. Irridet splendens Calpetiani, seu, ut alii leg. *Calpetani*, mendicitatem.

1 *Chrysendeta*] Laoces auro circumvinctæ. Epigrammate 43. lib. 2. vers. 11.

3 *Stabulo semper, &c.*] Diversorie, *stabuloq.* Stabularius, *stabuloq.*

4 *Non habet, &c.*] Itane lautus est, ut gemmeis aureisque bibat? *Non habet, &c.*] Resp. Poëta: Immo hæc non sunt ipsius, sed mutuo sumpta: ipse enim, nec aurea, nec argentea, Codro pauperior, possidet. Nisi forte etiam oblique hæc ipse chrysendeta furto ablata velit a Calpetiano. Martialis enim quum dicit, 'non habet suum,' ergo alienum, nec quomodo alienum exponit, sed relinquit lectori cogitandum.

EPIGRAMMATUM LIB. VII.

EPIC. I. 1 *Accipe belligeræ*] Domitianus in expeditione, quam suscepit adversus Sarmatas seu Dacos, infra vers. 8. videtur sibi fieri curasse lorica, instar *Ægidos* Minervæ, quam peculiariter coluit, et cujus se filium esse voluit. Lorica autem hæc et Minervæ ægida, ex squamoso draconum corio contextam, representavit: vel Sarmaticum thoracem, de quo inf. vers. 4. *Accipe*] Accipe, Cæsar, et indue lorica, impenetrabilem telis belligeræ Minervæ; est enim togata et militaris Minerva. *Crudum, &c.*] Militaremne et crudum, ut volunt? an respicit primos thoraces e crudis loris corioque confectos?

2 *Ipsa Medusæ, &c.*] Quem vel ipsa Minervæ *Ægis*, Medusæ capite formidabilis, timeat. *Farnab.* Medusæ dicitur Pallas, quod Palladis ope *Perseus* Medusam interfecerit. Medusa, una ex Gorgonibus, filia Phorbi fuit: comam ejus vertit in serpentes Pallas; ori dedit hanc vim, ut, qui illud aspicerent, in lapides verterentur. *Rad.*

3 *Dum vacat hæc, &c.*] Quam, ubi

non gestatur a Domitiano, lorica vocis; cum autem induerit eam Cæsar, jam *Ægis* erit. Dii enim *Ægidas* gestant; mortales vero, loricas. *Ægis* proprie munimentum est pectoris æreum a Vulcano fabricatum, habens in medio Gorgonis caput.

4 *Sacro sederit, &c.*] Domitiani, æque Dei, ac Minervæ et Jovis, quorum peculiaris *Ægis*: supra vers. 1.

EPIC. II. 1 *Invia*] Domitianus ad modum Sarmaticarum loricarum sibi thoracem fieri curarat. Sarmaticæ autem lorice tam duræ et firmæ erant, ut ictus omnes sustinerent, quod testatur Pausan. lib. 1. Varia vero genera loricarum celebravit antiquitas: nam lineas, coriaceas, æneas, ac ferreas fuisse constat: de singulis copiosissime Lipsius lib. 2. de Milit. Rom. Dial. 6. De Sarmatarum, seu Polonorum, ut hodie appellantur, telis, sæpe Ovid. lib. de Tristib. et de Ponto. *Rad. Lorica sagittis*] Supra vers. 1.

2 *Martis Geticæ*] Qui, loricatorum, colitur a Getis, vel qui e Getia oriundus est. Amplificat duritiem

loricæ Domitiani, a comparatione: durissimas habent Getæ loricas, durior est tamen Domitiani lorica. Quia ergo Mars a Getis oriundus, armaturam illi Poëta Geticam recte induit. *Rader.*

3 *Ætolæ*] Ab Ætolis inventæ lanceæ: vel, Meleagri Ætoli lanceæ impenetrabilem. *Securam*] Ictum non timentem.

4 *Tæxidis*] An lorica hæc squamis æneis aprinas ungulas imitantibus conserta fuit? an ex veris ungulis ad imitationem Sarmatarum, qui, teste Pausania lib. 1. ex ungulis collectis, loricas instar draconum squameas consuebant? *Innumeri apri*] Synecdoch. innumeri ungues aprorum. *Lubricus*] Politus.

5 *Felix sorte tua*] O felicem loriceam; non tam quod tam firma et dura videare, quam quod mox a Cæsare induere, et cælestem ac divinum illius animum continebis. *Sacrum....Dei*] Domitiani, qui se ipsum Deum vocabat.

7 *Et magnos, &c.*] Et Domitianum incolumem restitue urbi, triumphantem, palmata indutum toga: cui intexebantur victoriæ cum ramulis palmarum.

8 *Palmatæque*] Dionysius palmatam tunicam *χρυσόβην* semper appellat, hoc est, auro clavatam, vel aureos clavos habentem. Communes enim Romanorum tunicæ albæ erant, purpurea clavata, quas palmatas dicebant a clavorum latitudine: postea tamen et ipsæ quoque pingi cœperunt, et palmatæ dici a picturæ genere, quod palmas scilicet intextas haberent. Postquam ergo et tunicæ quoque triumphales pingi cœptæ sunt, et a picturæ argumento palmatæ sunt appellatæ, inde factum est, ut et pictis togis hoc idem nominis donaretur, et palmatæ passim ipsæ vocarentur. *Salmæ.* Sed Brodæus vult, eam vestem 3 palma, id est, victoria, nomen invenisse. *Palmatæ togæ*] Triumphantes

et thessas ducentes ea utebantur: Jovis tunica dicta. Tarquinius a Tuscis accepit tunicam palmatam, et omnem alium triumphantium cultum, ut Florus et alii tradidere. Erat ea purpurea et aureo lato clavo ornata, unde et palmata dicta est, quia clavus aureus palmi magnitudine erat, si Festo fides. *Χρυσόβην* Græci appellant. *Rubens.*

EPIG. III. 1 *Cur non mitto, &c.*] Verebatur Poëta ne Pontilianus beneficium maleficio compensaret, sibi que pro suis bonis mitteret pessima Epigrammata. Sic lib. 5. Epigr. 73.

EPIG. IV. 1 *Mali coloris*] Valetudinarius et morbo pallidus. Epigr. 42. lib. 6. vers. 2.

2 *Versus scribere, &c.*] Vel hinc nomen pretiumque poëtæ aucupatus, quod palleat, ut credatur studio crudus ac pallidus. 'Decipit exemplar vitiis imitabile; quod si Pallerem casu, biberent exangue cuminum.' Horat. Epist. 19. lib. 1.

EPIG. V. Palpat Domitianum, quem incredibili desiderio expectari dicit a patria. Si te charitas civium tuorum movet; si Senatus et plebis vota non negligis, redi in urbem.

2 *Togæ*] Gentis togatæ, Romanæ. 3 *Deum, &c.*] Te, o Domit. *Invidet hosti*] Quod tua fruitur præsentia.

4 *Veniat laurea, &c.*] Etsi magnam referres victoriam, laureatis literis significatam, &c. ut Epigr. seq. lauream simul de Sarmatis Domitianus intulit Jovi Capitolino.

5 *Terrarum Dominum*] En causam, cur hosti Roma invideat, quia præsentem videt Dominum et Deum nostrum. *Ille*] Hostis.

6 *Terretur, &c.*] Vultu hostis et victoris. *Fruietur*] Vultu specioso et Augusto Dei.

EPIG. VI. De reditu Cæsaris, ait, passim rumores spargi, sed absque auctore; rogat Cæsarem, ut ipse auc-

tor nuntiusque sit triumphi, et mox veniat. *Rad.*

1 *Hyperboreis, &c.*] A Sarmatis, qui Septentrioni finitimi.

2 *Ausonias Caesar, &c.*] Italas, ab Ausone, Ulyssis et Calypsus filio.

3 *Certus abest auctor*] Auctorem certum non habemus; fama tamen constans est, et famæ fidem habere lubet.

5 *Publica*] Si litteræ Romam missæ testantur venturum principem, quid est quod dicat, 'Certus abest auctor?' Litteras intellige missas de victoria Caesaris adversus Sarmatas, non de adventu: quamquam Poëta recte conjiciat, venturum principem bello patrato, argumento a litterarum testimonio ducto. *Victrices testantur, &c.*] Laureatæ litteræ, ad Senatam missæ, victoriæ indices.

6 *Laurigera, &c.*] Pila et hastæ militum victoriam testantur laureata. Lauro enim et frondibus festis ornabantur pila *ἐν κροτόδωμοις καὶ πικνῆς*. Plin. lib. 35. cap. ult. 'Ipsa pacifera [laurus scil.], ut quam prætendi etiam inter armatos hostes, quietis sit indicium. Romanis præcipuè lætitiæ victiarumque nuncia additur litteris, et militum lanceis pilisque.' Quare e Romano more Seneca in Agamemnone: 'Sed ecce vasto concitus miles gradu Manifesta properat signa lætitiæ gerens: Namque hasta summo lauream ferro gerit.' *Herald.*

7 *Io, magnos clamat, &c.*] Vox triumphi solennis. 'Ipse, gerens laurea, lauro devinctus agresti Miles Io magna voce triumphæ canet.' Tibul. lib. 2. 5.

8 *Invictusque*] Vocaris jam et proclamaris a toto populo, Invictus Imperator. Est enim hoc solenne Imperatorum elogium, ut dicantur Invicti, &c. *Rad.*

9 *Sed jam lætitia*] Sed, ut expleatur populi desiderium et gaudium, propera in orbem, et ipse nuntius esto tuæ victoriæ.

10 *Nuntius ipse veni*] Tu ipse, o Domit.

EPIG. VII. Argumentum de desiderio et amore pop. Romani erga Principem absentem. Quasi dicat: Quamvis procul ab urbe in hostico ad septentrionem degas; tamen es præsens animis et votis nostris. *Rader.*

1 *Hiberna, &c.*] Quamvis te detineant a nobis bella in regionibus septentrionalibus. *Rudis*] Rudem, credo, vocat a barbarie Peucinatorum. Arrianus lib. 1. et Poëta infra. *Peuce*] Insula ad primum Istri ostium.

2 *Ungularum pulvis*] Cujus 'undas Frigore concretas ungula pulsat equi.' Ovid. 3. Trist. Eleg. 10. *Celeus*] Poëtica hyperbole. Locum frequentatum sonat vox 'caleo.'

3 *Fractusque*] Et Rheni accolæ Germani, Batavi, et Catti tribus expeditionibus victi. *Cornu jam, &c.*] Alludit ad fluviorum cornua. *Ælian.* capite 33. libro 2. Variar. Historiar.

4 *Teneat*] Quamvis, o Cæsar, ibi occupatus sis et detineare in coercendis rebellibus. *Perfida gentis*] Rebellis et contumacis.

6 *Abesse nostris, &c.*] Animis tamen et votis te consequimur.

8 *Adeoque mentes*] Ita omnes, quem aliquid narratur, vel de victoria, vel de adventu tuo, animis et oculis avertuntur a spectaculis, ut nemo advertat quid illic agatur. *Rad.*

9 *Ut ipse magni, &c.*] Ut mentes nostræ, quondam Circensibus ludis attentæ, jam tibi peregrinatæ nesciant quid in circo agatur.

10 *Passerinus*] Equus. Habet enim tabula equorum Circensium, apud Onaphrium, nomen Passerini, equi Circensis. Legendum censet Salmasius: *Ut turba magni sæpe nesciat Circi Utrumque currat Passerinus ex Tigridis*. Passerini et Tigridis nominibus, qui in illa ætate equi fuerunt celeberrimi, duas quadrigas intelligi debere certum est, in quibus equi illi funales sinistri erant. Non vero illi equi sin-

gulares curabant, sed in curru iuncti. Per Passerinum ergo intelligit currum, in quo Passerinus fuit præcipuus equus. Idem dici oportet et de Tigri. *Salmasius*.

EPIG. VIII. Cum nunciatum esset Domitianum venturum in urbem, eumque jam esse in itinere; alloquitur Poëta, primum Musas, deinde Decembrem, quem dicit Januario anteponi potuisse, si Cæsar ipso Decembri venisset in urbem. Postremo dicit, sua Carmina valde convenire tempori; esse enim illa jocosa; mox etiam militem jocos in triumpho dicturam. *Rad.*

1 *Nunc hilaros, &c.*] Si nunquam aliis Carminibus lusi, nunc poscit tempus ut læta canam.

2 *Odrysis, &c.*] Septentrionali, ubi Odrysa, Thraciæ urbs, versus Euxinum.

3 *Certa facis, &c.*] Mense tandem Decembri certum accepimus nuncium de Cæsaris reditu. *Vota*] Desideria gaudiaque.

4 *Sorte tua, &c.*] Eo quod nuncius es reditus Domitiani: quod, si eodem mense urbem ingressurus esset Cæsar, nec ipsi Januario cederet Decembris.

7 *Festa coronatus, &c.*] De jocis et scommatis militum in Imperatorem jactis supra diximus. Vide Epigr. 5. lib. 1. vers. 3.

8 *Laurigeros*] In triumphis et ipsi equi laureati incedebant. *Comes*] Miles.

9 *Jocos, &c.*] Mena hæc jocosa Epigrammata.

10 *Lusus ipse*] Solemnis enim et magnificus triumphus admittit quosvis et quorumvis militum ac hominum jocos.

EPIG. IX. Jactabat se Cascañus de ingenio *ἔμπροσθεν*, volebatque videri doctus. Poëta, Nimis sero te, inquit, ingeniosum dicis; a puero requirebatur ad doctrinam satiram ingenium. *Roderus*.

2 *Quando disertus eris*] Disertus scilicet futurus post ducentos annos, et acturus causas apud inferos; in quo tandem sexagenario ingenium ad doctrinam futuram elucere incipit. *Quando*] Nunquam: hactenus enim nihil studuit, et in posterum non poterit; ætas enim negat.

EPIC. X. 1 *Pedicatur Eros, &c.*] Oms aliis obtrecebat, aliosque prodigere sua dicebat, quum ipsemet nihil haberet.

5 *In lucem canes*] Pernox in commensationibus, computationes in lucem protrahit. Sic Epigr. 29. lib. 1.

8 *Assen ne dederis*] Si te sollicitum reddunt nomina Lupi, quæ Tito debet; tu nil illi credas; cura vacabis.

11 *Pro togula debes*] Nondum solvisti togam quam gestas; hæc taces et dissimulas, aliorumque debita recenses.

14 *Poscit jam dotem*] Nam filiaë debitor est pater, quum eam dotare teneatur, l. 19. D. de Rita Nupt. l. 1. §. sed si D. si quid in fraud. patron. Quare Artemidorus observat eleganter, filias in somnis sumptum et damnum portendere, quia dos iis debetur. *Her.*

16 *Sed quid agas, &c.*] Sed neque ego in aliena rep. curiosus, neque tu aut tua tanti.

EPIG. XI. 4 *Qui vis archetypas, &c.*] Qui vel in nugis, qualia sunt mea Carmina, primogenias probas ab ipso autore exaratas vel emendatas.

EPIG. XII. Clancularius Poëta, ut Poëtæ nostro periculum crearet, famosa quædam Carmina Martialis nomine ediderat. Jurat Poëta nihil a se scriptum, quod cuiquam ruborem adferret, aut notam inureret. *Rad.*

1 *Dominus*] Domitianus, quem maxime lectorem velim.

2 *Qua*] Benigna.

4 *Mihi de nullo, &c.*] Non famam capto ex aliena infamia. Epist. 1. l. ubi 'rubeat auditor cui frigida mens est.'

5 *Cupiant omnes, &c.*] Clancularius aliquis Poëta famosa quondam et virulenta Carmina sub persona Martialis ediderat. Epigrammate 2. et 33. libro 10.

6 *Lycambe, &c.*] Mordaci et rabido iambo, quali armatus Archilochus Lycamben socerum, quod spem suam sibi negasset filiam, ad suspendium adiecit.

8 *Qui Phœbi, &c.*] Non auri nomen suum prodere.

10 *Per genium Fame*] Me innocuum esse a maledicentia, iuro per famam nominis mei, et per tuam favorem, lector candide. Genius enim est rei cuiuscunque gratia, Veneris, lepos. Epigramma 60. lib. 6. *Cantilidumque gregem*] Musarum chorum.

EPIG. XIII. Vide consensum huius Epigramma 62. libro 4.

1 *Tiburtinis albescere collibus*] Gruterus *solibus*, e Mss. quicum consentit, quem nos egregium contulimus. Nuper reduxerunt vulgatum, scilicet ignari 'soles' *var' &c.* pro aprico et delicato sole dicti. Florus de Hannibale: 'Invictum Alpibus, indomitum armis, Campanis soles et tepentes fontibus Baia subegerunt.' Ovidius primo Fast. 'Tunc blandi soles, ignotaque premit hirundo.' Et libro 2. 'Solibus et campo corpora nuda dabant.' Idem 13. Met. 'Solibus hibernis, mistiva gratior unda.' Noster libro 6. Ep. 43. 'Baiani soles.' Et libro 10. Ep. 61. 'O soles! o tunicata quies.' Gronov.

3 *Quid Tiburis alti Aura*] Silius Italicus lib. 12. Pun. 'Quale micat semperque novum est, quod Tiburis aura fascit ebas.' Gronovius.

EPIG. XIV. 1 *Secius, &c.*] Parcarum scilicet malurum, ut Epigr. 62. libro 6.

3 *Ploravit, &c.*] Carm. 2. et 3. Catulli.

4 *Lesbia, &c.*] Vide et Epigr. 8. libro 1.

5 *Quas fluit*] Scil. delictis. Male alii leg. *quam fluit*: neque enim referri potest ad 'columbam.'

6 *Elysis nigra, &c.*] Poëtice: omnium enim rerum umbras apud inferos volunt esse.

EPIG. XV. 1 *Puer hic nitidus*] Arginus scilicet. *Adiethi Ianthidos*] Qui abstinet, qui refugit. *Undis*] Fonte in medibus Stellis.

2 *Et fugit ad dominam Naida*] Argini effigiem intellige positam in nemore propter fontem, quem Stella ab uxoris Violantillae nomine appellaverat Ianthida: sed ita propter, ut medicum intervallum interesset. Ideo laus Poëta puerum sic locutum, quasi vereretur casum Hylæ; quem, quum appropinquasset nimium aquæ, Nympha rapuit. Idque tam expressit: 'Et fugit ad dominam Naida.' Fugitare videtur, dum abstinuit, nec audent adpropinquare. Fontem vocat Naida dominam, quia gerebat nomen domine Argini, uxoris Stellæ, qui ejus dominus. *Gronovius. Dominam Naida*] Cujus Nympham dixerat esse Ianthida, Epigramm. 60. lib. 7. *Hylas*] Lib. 6. Epigramm. 68. vers. 8. et Epigr. 46. lib. 6. vers. 5.

3 *O bene, &c.*] O bene tibi est, quod proximo nemore cultus Hercules tibi praesidio est et tutelæ, ne rapiaris a Nymphis te amantibus. Epigr. 50. infra. 'O bene quod,' iustata *ppdus* et elegans. Ovid. Eleg. 2. lib. 1. Trist. 'O bene, quod non sum mecum consendere passus.' Sic Græcia *de ebryxos fvi*.

5 *Securus, &c.*] Sine metu potes ex hoc fonte haurire aquam, quam ministres. Ianthia nymphe hujus fontis non rapiat te, ut Hylam quondam nymphe fl. Aescanii. Cave tibi ab ipso, Stella.

EPIG. XVI. Callida emendicatio: dum inopis suæ unicuique remedium dicit esse venditionem munerum sibi a Regulo missorum, quæ nerat dominum non redempturam, donaturam

potius pretium ipsorum.

EPIG. XVII. Autographum septem librorum Epigrammatum dedicat bibliothecæ Julii Martialis, cujus hortos et rus in Janiculo suburbano descripsit.

1 *Ruris, &c.*] Ruris suburbani Julii Martialis, quod descripsit Epigr. 64. l. 4.

2 *Vicinam videt, &c.*] Sic Ep. 64. lib. 4. vers. 11.

4 *Lasciva Thalia*] Meis his Carminibus jocosis, floridæ et conviviis aptæ Musæ *Galatæ* fœtibûs: ut Epigr. 8. lib. 4. vers. 12.

5 *Nido imo*] Infima statione, ordine. Nidi enim foruli sunt librorum, in quibus, velat capsis, certo ordine graduque reponuntur, ut diximus Epigr. 118. lib. 1. vers. 15.

8 *Hæc illis pretium, &c.*] Quod auctoris autographi sunt, et quos Ep. 10. supra dixit archetypos. *Litura*] Et majori in pretio erunt, quod manu mea emendati.

9 *Tu munere*] Cui consecro et dono hos libellos meos. *Dedicata*] Donata, consecrata. Bibliothecæ enim Musis et Apollini sacræ erant. Dedicabantur et statuae et imagines in bibliothecis.

10 *Nota*] Carmine meo.

EPIG. XVIII. 2 *Dicere, &c.*] Se talem habere: id est, tibi contendere, tibi se equiparare, præferre saltem non ausit. *Litura notet*] Menda, nœvus, vel lomentum quo rugas condunt linuntque. Epigramm. 42. lib. 2.

11 *Fatui poppyamata cunni*] Vide Epigr. 71. lib. 3. vers. 8.

EPIG. XIX. De Argo nave, doctissime disertissimeque unus in paucis Hieronymus Columna ad Ennii Medeam disputat pag. 314. Hujus fragmentum tempore Martialis Romæ exstabat, in quod est hoc Epigramma. *Rad.*

1 *Fragmentum, &c.*] Quod Romæ exstabat tempore Martialis, ut videtur.

2 *Ignoti prima, &c.*] Non prius tentati mortalibus. 'Nullaque mor-

tales præter sua litora norant.' Argonautas primum tentasse mare volunt poëtæ.

3 *Cyaneæ quondam, &c.*] Dum insulæ in Ponti Euxini ostio, quæ et Symplegades, quas transmisere Argonautæ non sine periculo, mutilata summa puppis parte. Has ergo transmisere, Phinæi monitu, præmissa viæ duce columba. 'Ruinae' addit, quia ad Cyaneos hosce scopulos magnum adiere discrimen. Vide quæ ad vers. 1210. Herc. Fu. et vers. 341. Medææ Senecæ notavit Farnabius.

5 *Secula vicerunt, &c.*] Fluctus, scopulos, Syrtes prætervectam et superantem, vicit tandem ætas. Hoc est: Et, quæ non cesserat fluctibus, scopulis, et Syrtibus, cessit tandem temporis, quod exedit consumitque omnia.

6 *Sanctior est, &c.*] Fragmentum hoc religione et antiquitatis veneratione vel ipsam integram vel alias quasvis naves superat.

EPIG. XX. Emptorem cœnarum et venditorem earundem Sanctram describit.

1 *Miserius*] Tum labore et officiis quibus cœnam captavit: tum maxime avaritia, qui analecta vendidit. *Gulosius Sanctra*] Rapacius, qui tantum suffuratus est.

2 *Rectam vocatus*] In qua accumbit. Domitianus enim, abrogatis sportulis, revocarat rectas cœnas, ut supra dict.

4 *Ter poscit*] Liberaliores convivatores clientibus et convivis potestatem faciebant poscendi, quæ vellent. Epigr. 82. lib. 3. vers. 23.

5 *Utramque coxam*] Nempe meliores leporis partes.

6 *Pejorare de turdo*] Jurare sibi turdum non appositum, cum plures appositos subduxisset.

7 *Ostreorum, &c.*] Cirros ostreorum Raderus opinatur dici porpureos crines, qui fibras ostreorum ambiunt;

cum vere ostrea proprie citris careant, cum Brodmo lib. 9. Misc. cap. 29. sentio per ostrea intelligi, ostracodroma: utpote locustas, squillas, cancrios, astacos.

8 *Buccis placentis*, &c.] Ut, 'improbi panis buccas,' Epigrammate 8. lib. 10. et 'sectis quadra placentis,' Epigr. 77. libro 3. *Mappam*] Dum mappam involvit placentam subductam: vel simpliciter, sordidam.

9 *Ollares*] Quae in olla servabantur. *Platina* lib. 2. et *Plin.* lib. 5. c. 17. *Columell.* cap. 42. libro 12.

11 *Excavata*, &c.] Granatorum mal, 'Vulva,' excelsa carnibus. *Vulva*] Ejectilis. Vide Epigr. 55. l. 12. et *Apitii* l. c. 7.

12 *Lippe fons*] E qua lactens fluit humor. *Debilisque boletus*] Non optimus. *Farnabius*. Immo recians, vel nullo aut debili caule. Ut *Statio*, 'debilius perna.' *Gramscius*.

14 *Spondylos sinu condit*] Vertebrae animalium? an pisces, cum *Maerbio* et *Seneca*: qui vulgo, *schinoti*? an salsamenta, cum *Athenaeo*? *Salmasius* vero de aliis *spondyllis* non hoc intelligendum dicit, quam de ostrearum cervicibus. *Petronio* cochlearum cervices dicuntur, qui Graecis *τρυγχαί*.

15 *Et decorato*, &c.] *Sanctra* testudinis capite detracto foratus est.

16 *Longa*] Perrecta.

17 *Analecta*] Quae sub mensam cadebant vel projiciebantur, erantque ministris relegenda. Rectius *Scribrius* distinguit: *dextra*, *Analecta* quicquid: nam 'Analecta,' ε ἀναλέγω, non εὐ ἀνάσσω: vide libro 14. Ep. 20.

18 *Nec cocculenta*, &c.] Nec cibos tantum rapit.

19 *Misto lagenam*, &c.] Aqua temperata, quod servi ad pedes biberant.

20 *Ducentas*, &c.] Multas scalas, aut scalarum gradus: et *Sanctram* pauperem sub tegulis altis more pen-

Delph. et Var. Clas.

perum habitasse, ut Epigr. 118. lib. 1. vel per multas mdes.

22 *Vendit*] *'Asporobentus'*: expectabatur ut rapax et gelosus *Sanctra* venderet ista: ille vero avarus et miser vendidit.

ERGO. XXI. Natalem diem et fatalem *Lucani* eodem Epigrammate canit et deplorat. *C. Caesar* Germanico, iterum, et *L. Calpurnius* cons. *Corduba*, quae *Hispaniae Baeticae* provincia, natus est *Lucanus*, 4. *Nonas. Novembr.*

1 *Magni conasius partus*] *Lucani*, nobilis poëtae.

2 *Polla, dedit*] *Polla Argentaria*, uxor *Lucani*.

3 *Hec! Nero crudelis*] Conspiraverat *Lucanus* in *Neronem*, quod fama carminis ejus premebatur a *Nerese*; contra quem, ut canit *Papianus*, est in theatro coronatus. *Nullaque insidior umbra*] Nullius cado insidior quam *Lucani*. Sic de *Cicrone* Epigramma 60. libro 5. vers. 2.

4 *Non licuisse tibi*] *Recepit* id, quod, multis a se occisis, dixit *Nero*, 'Nesciasse haec *Caesarem*, quantum Imperatori liceret.'

ERGO. XXII. 1 *Votis*, &c.] *Lucani* poëtae sub *Apollinis* praesidio. *Mamurabilis*, &c.] Clarus et celebrandus natalis.

2 *Hae meruit, cum te terris*, &c.] Haec dies vel propter te, o *Lucane*, editum meruit, ut *Baetis*, patris *Lucani* fluvius, numeraretur inter fontes *Musarum*.

ERGO. XXIII. 1 *Phoebe, veni*; ad quentus, &c.] Ad sacra haec, quibus celebramus natalem *Lucani*, cui tu ipse dedisti secundam carminis epici a *Virgilio* gloriam.

4 *Saepe colas*, &c.] Diu vivas, ut quotannis colas hunc mariti tui natalem.

ERGO. XXIV. 1 *Cum Juvenale*, &c.] Quae tentas contentionis et dissidii semina serere inter me et *Juvenalem* meum, egregium illum procal dubio

Martial.

4 M

Satyrographum. Vide Lips. Ep. 20. Questionum lib. 1.

3 *Pyladen odisset Orestes*] Adblanditur nimis, *Pylades odisset Orestem*, quæ est scriptura Palat. Vel pueris nota hæc amicorum paria.

5 *Sicules fratres, &c.*] Amphino- mum et Anapium, Catana Siciliæ oppido oriundos, fratres invicem charos, erga parentem pios. De quibus Seneca 3. de Benef. cap. 17. Strabo libro 6. Plutarch. Orat. ad Apollonium, Silius, &c.

6 *Leda genus*] Castorem et Pollucem.

8 *Ut facias illud, &c.*] 'Hæreat in- gualibus semper tam noxia lingua,' &c. Epigr. 61. lib. 2.

EPIG. XXV. 2 *Cerussata, &c.*] Cerussa exposita.

3 *Salis*] Ingenii, argutiæ, urbanitatis. *Fellis*] Amarulentis, acerbis.

5 *Nec cibis, &c.*] Ut acida acuum et irritant stomachum; ita acriter dicta iuvant lectorem.

6 *Nec grata est facies, &c.*] Qualem ori gratiam addunt rugæ illæ inter ridendum contractæ: tale Epigrammati decus addunt quæ risum movent. Vel: Ut minus grata est facies, cui ridenti deest Deus Gelasinus: ita et Epigrammati perit venustas, si absit mordacitas.

7 *Infanti mellimela dato, &c.*] Infantibus mellita seu mustea poma dato, et propter dulcedinem insipidas ficus; quasi dicat: Insulsis placeant Epigrammata dulcia, et nec ingenio nec acerbitate condita: mihi placet Epigramma salsum, acre, mordax, et piperatum.

8 *Quæ novit, &c.*] Ficus Chia, quæ salem et vinum sapit. Epigramm. 23. lib. 12.

EPIG. XXVI. Apollinaris hic extra aleam magnus clarusque vir erat; si modo is est, ad quem Secundi leguntur epistolæ. Doctissimum eundem fuisse constat ex hoc Carmine; quo

testatur hunc aliquam Epigramma- tum suorum partem esse: monetque Scæsonem suum, Iambumve claudicantem, ut in sinum Apollinaris confugiat, ubi tutum fore librum pollicetur. *Rad.*

1 *Apollinarem*] Ad eundem Epigramm. 87. lib. 4. *Scæson*] Epigr. 97. lib. 1.

2 *Et si vacabit, &c.*] Sed captate oportuno tempore.

3 *Cujus aliqua pars ipse est*] Limam adhibens, emendans, interpolans, partem habet in hoc qualicumque opere.

5 *Tota*] Plane laeta et benigna.

EPIG. XXVII. 1 *Tuscos glandis, &c.*] Glande pastus in agro Tuscano. *Illice multa*] Sagina et pinguedine a glande.

2 *Ætola fama, &c.*] Magnitudine proximus apro illi, quem irata Diana in Ætolorum agros immisit: lib. Spect. 15.

3 *Cuspide*] Venabulo. *Dexter*] A quo occisum et Poëtæ missum arguit supremum distichon.

4 *Invidiosa facis*] Opima, cui vel invideri possit; utpote majori, quam mea ferat conditio.

5 *Pinguentur, &c.*] Uncta cœna et laeta instruat ob pinguem aprum; rideant penates madidi, ebriique lares. *Rad. Penates*] Qui juxta focum, vel ades. Metonymice.

6 *Jugo*] Sylva. Hyperbolice. Vel lignis, Synecdochice, e montis Jugo: ad aprum scil. assandum.

7 *Sed coquus, &c.*] Sed impensa bondiendi superabit facultates meas; satius itaque est ut remittam Dextro, nisi forte et ille mihi hos sumptus suppeditet.

8 *Arcano mista, &c.*] Interiori molli- orique garo, quod admixto Falerno dicebatur œnogarum. Vide Epigr. 93. lib. 6. vers. 6. et lib. 12. Epigramm. 82. et 102.

9 *Te non capit ignis*] Nostra culina fragilis non est instructa tot condi-

mentis, aromatibus, et liquaminibus, &c.

10 *Conturbator aper*] In quo comediendo conturbabuntur rationes mæne, et decoquantur opes. Qui enim non sunt solvendo, neque se extricare nomipibus possunt et ære alieno, illi conturbant; nec enim eorum rationes explicari et expediri possunt. *Plautus Amphitryonis Prologo* explicat contrariam dicendi formam, cum inquit: 'Et ut res rationesque vestrorum omnium Bene expedire voltis.' *Turneb.* lib. 4. cap. 15. *Vilius cærio*] Minoris constat fames mea, villiori cibo contenta est; minore sumptu cœnam mihi constare velim.

EPIG. XXVIII. Ad Fuscum mittit librum Saturnalibus legendum et iudicandum.

1 *Sic Tiburtina, &c.*] Sic tibi omnia feliciter cedant, precor; sic sylva, quam Tibure habes, cæsa revirescat. *Diana*] Nemorum præsidis ac *Dem.*

3 *Nec Tartessus*] Nec olivetum tam fertilitate olearum aut olivi copia cedat Hispanis olivis. *Tartessus* *Straboni* flavius est, qui aliis *Bætis*, unde *Bætica* *Hisp.* *Pallas tua*] Olei inventrix, quæ, reliquis Diis steriles ad speciem eligentibus arbores, oleam cum forma, tum fructu, insignem sumpsit. *Fusce*] Videtur hic esse, ad quem *Plin. Sec. Ep.* 9. lib. 7. *Trapetis*] Prælis oleariis. *Gloss.* 'Trapetum, *θαῖον μέλας, θαυοργύον.*' *Varro* lib. 4. de *Ling. Lat.* 'Trapetes mola olearii vocantur.' *Sidonius Panegyrico*: 'Oleique liquores Isæ per attonitas bacca pendente trapetas.' *Bætica* autem oleo abundabat, eoque pretioso. *Papin.* lib. 2. *Sylvarum*: 'Quæ Tritonide fertiles Athenas Uinctis, Bætica, provocas trapetis.' Quanta fuerit Tartessi dignitas, norant qui de Bætica quidquam legerunt. *Heraldus.*

4 *Immedii lacus*] Pleni, immo redundantes musto lacus, qui excipiunt vinum trapetis expressum. *Epi.*

44. lib. 4. vers. 2.

5 *Te Pallatis laudent*] Agentem causas.

6 *Palma fores*] Palma affigebatur januis causidicorum, qui in causis viciassent, quam *Ansonius* vocat palmam forensem. *Vide Sat.* 7. *Juven.* vers. 117. 'Rumpe miser tensum jecur, ut tibi lasso Figantur virides scalarum gloria palmas.' *Scalas* hic pro adita domus, sive janua accipit, ut *Oratorum* pauperie indicetur, qui more omnium pauperum in cœnaculis habitabant. *Herald.*

7 *Otia dum medius, &c.*] A causis et foro. *Justitium* in his Saturnalibus.

8 *Certa quos, &c.*] Critica et censoria. *Jocos*] *Epi.* hęc mea.

EPIG. XXIX. 1 *Tormentum Vocent*] Delicium et amor, qui risus lugubris, dolor sanvis, timor generosus, mors viva, &c.

3 *Pœtis capillis*] *Vide Epi.* 32. lib. 1. vers. 1.

4 *Placeat, &c.*] *Præ te.*

7 *Et Mæcenati, &c.*] Etsi capiebatur maxime *Mæcenas* *Eclogæ*, quam scripserat *Virgil.* de formoso *Alexi* quem ardebat: non tamen dedignatus est et *Carmen*, quod *Marsus*, inferior poëta, scripserat de fusca *Melænide*. Ita nec *Victor* mea hæc aspernabitur, &c.

8 *Melanis erat*] A *μέλανα*.

EPIG. XXXI. Empta foro, non inempta rurive nata, *Regulo* a se missa munera ait.

1 *Rauca*] Ab avium domesticarum rauco cantu. *Cortis*] Pluribus tectis sive muris septæ, instar *mapalii*. *Festus.* *A court or barten.* *Aves, et oca*] Gallinæ, anseres, anates, columbæ, &c. *Matrum*] Gallinarum, anatium.

3 *Flavas medio, &c.*] Moderato calore siccatas ficus *Chias*: supra *Epi.* gramm. 24. vers. 8. et lib. 13. *Epi.* 23. vel hibernas et gelatas: *Epi.* 44. lib. 4.

3 *Fatum*] Hædum. *Querula, &c.*]

De fortu abrepto quiritantia.

4 *Nec jam, &c.*] Gelatas et corrugatas frigore, cui non sunt ferendo.

5 *Cenam eius*] Ex horto rigente modo lectum, et prunis obsitum.

7 *Quam, Regule, &c.*] Quam dedita opera erras et dissimulas te necesse sterilitatem agelli mei.

8 *Nisi me, ferant*] Nihil feruat, nisi me tantum, et vix me alunt agelli mei.

9 *Quidquid villicus UMBER*] Quicquid tibi tuus villicus vel ex Umbria, vel coloni ex Tusculanis agris mittunt, id mihi emendum in foro Suburano. *Rader.*

10 *Rus marmore, &c.*] Suburbanum tuum, ad tertium ab Urbe lapidem.

12 *Id tota mihi, &c.*] Id ego eme in foro olitorio in Urbe, quod tamen in Subura non erat: de Subura vide Epigr. 35. lib. 1. vers. 5. et Epigr. 57. lib. 2.

EPIG. XXXII. Landat currendi exercitationem in Attice.

1 *Facunda renevas, &c.*] Qui doctissimi ac disertissimi viri, T. Pompeii, mores et doctrinam exprimit.

2 *Nec olus ingentem, &c.*] Nec degomer pateris, ut conticeat familie tus et ortus gloria.

3 *Te pia Cecropia, &c.*] Tu habes semper comitatum Græcorum philosophorum.

4 *Te secreta quies*] Secossus ab ambitu, magistratu, et turba. *Sophoc.* *Sapiens.*

5 *At juvenes, &c.*] At alii juvenes vacant pugillatui, quem docet Gymnastes, cujus aures, et et aliorum athletarum, contraque plerumque sunt a plagis concertatorum. Vide Turnebum lib. 24. cap. 28. et Mercurialem lib. 5. de Re Gymnast. cap. 5.

6 *Et rapit, &c.*] Et aliptes, non necessario ungendi ministerio præstito, emungit juvenum marsupia.

7 *Thermis*] Ante cenam lavabant Prisci; ante lavationem corpus ex-

ercebant.

8 *Præparat*] Ad thermas, ad balneum. *Stipitis ictus*] Exeritationem ad palmam, contra quem in terra defixum tanquam adversarium thronos se exercebant. Vide quæ nos ad vers. 248. Sat. 6. Juvenalis. Vide et Vegetum, Stewechium, Mercurialem, et *Lipsium*. *Ictus hebes*] Hebetes ergo ictus, non acuti, quia lignei gladii. Ictus ergo a sudibus vel radibus, ligneis gladiis, et clavis.

11 *Sed curris*] Sed exerce te tantum te cursum ad aquam Virginem, vel ad porticam Europæ. Vide Epigr. 21. lib. 5. vers. 9.

12 *Ubi taurus, &c.*] Taurus Jupiter, qui Europen, Agenoris Tyri et Sidonis conditoris filiam, per mare in Cretam vexit. Ad porticum Europæ; Epigr. 14. lib. 2. vers. 3.

13 *Per curias, &c.*] Literato viri conveniunt magis exercitationes faciles et breves, quæ corpus sine mora laxent et tempori parcant, quarum præcipua est cursus, quam pigri isti Iudi, quibus Campus et gymnasium servit.

EPIG. XXXIII. Scopticum in Cinnam, quod mundis et candidis calcceis utatur; sordida vero et inquinata toga.

1 *Sordidior carno, &c.*] Vituperat Cinnam, vel quia sordidas erat, luteoque albos ferebat calcceos: vel quia cum fumis communes gerebat, hoc est, albos. *Dampnoterus.*

2 *Candidior, &c.*] Calcæi albi Romanis elegantioribus in usu. Vel, ut Heraldus censet, mulieribus. Ovid. 'Pes matris in nivea semper celestis alba.'

4 *Collige, &c.*] Tolle, ne inquiet album calcæum, cui male convenit cum sordida toga. Docet enim Poëta, insanum esse Cinnam, qui majorem calcæi, quam togæ rationem habeat: contrarium faciendum fuisse; togam colligendam esse, ne calcæis sordidis inquinetur: non ut calcæi,

qui saepe necessario collutulantur a toga, et contaminantur. *Rad.*

EPIC. XXXIV. Duorum impurissimorum beneficia in P. R. inter se confert, quasi dicat: Miraris, qui potuerit a malo homine aliquid boni fieri? etiam Nero pessimus optimas extruxit thermas. *Raderus.*

4 *Quid Nerone pejus*] Ut Nero pessimus extruxit optimas thermas; ita ciuidus hic Charinus balneas excitavit nobiles.

6 *Non deest protinus, &c.*] Quod si quis malignus mihi hic obstrepat, perinde ac si praeferam Neronis thermas aut Charini balneas publicis Domitiani edificiis: respondeo me id non facere, sed conferre tantum inter se Neronis et Charini opera.

7 *Rancidulo*] Maligno, infecto detractionibus et adulationibus. Metaphora sumpta a vitiatum jam et prope corruptum cibo.

EPIC. XXXV. 2 *Tota foveris aquis*] *Leg. lota.* Rutgers. Tibi in publicis balneis lavanti promiscue, ubi nemo nostrum, non ipse quidem circumcissus Judæus tegit verenda, astat servus tuus subligaculo tectus et fibula ligatus: perinde quasi nos cæteri non essemus viri, et tu privatim lavares. Epigr. 75. lib. 11. Fœdissimum hunc morem viro-um promiscue cum feminis lavandi sustulit Trajanus. Xiphilinus in Adriano, et Spartianus.

6 *Mentula vera*] Guilielmus censet legendum *verba*, quod plus habet speciei, quam veritatis. Qui enim a Martiale alibi producantur fibulati, quum interim essent verpi, hoc faciebant, ne penderent tributum, tanquam Judæi. At *vera mentula* hic dicitur, quemadmodum infra: 'Difficile est vero habere, Galla, viro.' Quid quod Poëta sibi ipsi interpretis lib. 11. Epigr. 76. 'Omnes an nos tibi sumus spadones?' &c. *Grut.*

EPIC. XXXVI. 1 *Cum pluvias, &c.*] Cum perplueret villa, misisti mihi tegulas: ecce horreo frigore; cur non

mittis mihi togam?

EPIC. XXXVII. 1 *Nosti mortiferum, &c.*] Alii leg. *Nostri.* Senens est: Pro veteri illa condemnationis et mortis *Θανάτου* litera, Quæstor noster novam habet notam; emuncto scilicet naso dat carnifici signum occidendi hominis. Huic aliquando opus erat distillantem nasum emungere; manum naso admoturum impedierunt quæstores, collegæ ipsius, quasi daturum hinc cædis signum. Jocatur Poëta misere cum illo agi, cui, modo alios populariter occidenti, jam non liceat suum nasum abstergere.

2 *Theta novum*] Novum enim mortis signum invenit, ut, quempiam interfectorum, nasum emungeret: hinc vocat 'novum,' aliis inusitatum. 'Mortiferum' vocat, quod mortis nuntium adferat: nam *Θάνατος* Græcis mors; prima littera pro voce tota usurpetur. Romani prius A. cum absolverent, C. cum condemnarent, N. L. cum non liqueret, usurpabant. Lege Alexandrum ab Alexandro lib. 3. cap. 5. et Tiraquel. ibid.

5 *Stiria nase*] *A drop:* sthla gelata; gutta congelati nasi, vi frigoris et cæle pluvio expressa. Epigr. 98. lib. 11.

7 *Collegio*] Plures enim fuerat quæstores; primum duo, mox quatuor, tum plures.

EPIC. XXXVIII. 1 *Tantus es, et talis nostri, &c.*] Polyphemus iste et Scylla, fueruntne servi Severi; an forte statutz adeo immanes et ingentes, ut vel Siculo illi Cyclopi et marino monstro possent esse terrori?

3 *Sed nec Scylla minus*] Sed nec ipsa Scylla possit minus mirari tuum Scyllam. *Quod si fers, &c.*] Imo et sibi invicem terculamento esse possint: unde videtur illos fuisse servos deformes.

EPIC. XXXIX. Cælli fraudes et podagram irridet.

1 *Discursus varias, &c.*] Officiosas clientis discursationes in salutandis patronis superbis.

2 *Potentiorum*] Divitum.

6 *Et sanas, &c.*] Quales impostorum quorundam sunt artes et mendicorum.

8 *Quantum, &c.*] Ironice: ut lib. 5. Epigr. 21. vers. 3.

9 *Desit fingere, &c.*] Veram enim habet podag.

EPIG. XL. 1 *Ille senex, &c.*] Etruscus. Vide Epigr. 83. lib. 6.

2 *Non humili passus*] Forti animo. *Utrumque Deum*] Domitiani Domini ac Dei gratiam et iram: dicto Epig. 83. lib. 6. Domit. iratum et placatum.

3 *Natorum*] Geminorum, qui eodem cum matre, quæ flore ætatis extincta est, sepulchro patrem condiderunt. Tum filius Etruscum patrem damnatum et in exilium ejectum sponte comitatus est, nec antea destitit fatigare precibus Domitianum, quam pacem illi reditumque impetraret. *Conjugis*] Etruscæ; a qua, summo loco nata, Etruscus maritus et filii nomen accepere.

6 *Ter senas, &c.*] Nonaginta annos, si poetice Olympiada pro lustro sumamus.

7 *Sed festinatis, &c.*] Quem jam nagenarium, fato maturo defunctum, deflevit prius filius, perinde ac immaturo fato præreptum.

EPIG. XLI. Sempronium tam malum videri posse, quam bonum dicit. Mundanusne Socraticus? an ornatus, nitidus, seu comis? an forte unguentis delibutus? namque et hæc omnia media et *ἀδύποπα* sunt. Vide Turneb. lib. 26. c. 24.

EPIG. XLII. Ab opibus, liberalitate, eruditione laudat Castricum; se extenuat, accusat, excusat.

1 *Muneribus cupiat, &c.*] Cum æque nobilis sis Poëta, ac munificus dives.

3 *Nos*] Ego. *Vincique parati*] Opibus et carminibus.

6 *Alcinoos, &c.*] Ut Phæacum illi regi, cui suppetebant poma nobilissima, aliquis forte muneri obtulit minus no-

bilia: ita ego tibi mala mea carmina.

EPIG. XLIII. Aut dandum, aut cito negandum.

2 *Ut cito, &c.*] Vide Epig. 20. et 30. lib. 6.

EPIG. XLIV. Maximus Cæsonus, vir consularis, a Nerone damnatus in conjuratione Pisoniana in exilium missus, comitem voluntarium habuit Q. Ovidium, qui expressam Cæsonii postea mortui imaginem servabat; ad quam hoc Epigramma scripsit Poëta. *Rad.*

1 *Maximus, &c.*] Hæc est, effigies in cera ad vivum expressa Max. Cæsonii, quem a Nerone damnatum in conjuratione Pisoniana, Tacit. 15. Annal. tu, Ovidi, in exilium comitatus es per mare Siculum in Siciliam vel Africam, cui modo præfuerat. Proconsul te comitem negabas, exuli offerebas.

2 *Vivida cera*] Quæ ad unguem refert Cæsonium. Ita enim mortuos solebant quasi in vitam revocare.

3 *Sed tu, &c.*] Iniquum fuisse Neronis iudicium arguebas, sponte exulem ejus sequutus.

5 *Equora per Scylla*] In Sardiniam aut Siciliam ejecti.

7 *Si victura, &c.*] Si vitale fuerit hoc carmen meum, scient inde præsentem et posteri, Ovidium id præstitisse Cæsonio, quod Cæsonius prius Annæo Sen. a Claudio in Corsicam relegato.

EPIG. XLV. Ovidii fidem et charitatem in Cæsonium anteposit Pyladis officio, Orestem comitantis.

1 *Facundi, &c.*] Ejusdem argumenti cum præcedenti Epigram.

2 *Cæro....Sereno*] Carus, Serenus, Cæsonius Maximus, ut Epigr. præcedenti, et Seneca Epist. 87. Seneca amicissimi erant.

3 *Quem frequent, &c.*] Ad quem toties scripsit Seneca.

7 *Domini*] Neronis.

9 *Exuli parentis*] Oresti, non quidem a matre in exilium missæ, sed ab

Electra sorore subducto, et a pædago in Phocidem sublato; unde reversa, matris cæde patris sui necem ultas, rursus exulavit. Electra Eurip. et Sophoclia.

10 *Duorum*] Orestis et Cæsonii: Ovidii et Pyladiæ. Majus tu discrimen adiisti, o Ovidi, quam Pylades: ille se Orestis sine periculo prope adjunxit comitem: tu damnatum a Cæsare crudelissimo non dubitasti sequi. *Rad.*

11 *Nereus*] Crudelissimi tyranni, et cujus in manu erat te repetisse, quod Clytemnestra non potuit.

ERIG. XLVI. 1 *Commendare, &c.*] Priscus pollicitus fuerat Martiali munus; trahebat autem moram ut Carmine suo, quod Poëtæ approbari voluit, munus exornaret: Poëta, quem premebat egestas, petit id sibi mitti muneris, vel sine Carmine; quod utrique minori foret molestiæ.

4 *Tu de nostro, Priace*] De nostro incommodo, et non sine damno meo, tibi gratias in tuo Carmine; quod dum meditaris, ego munus desidero. Turnebus lib. 24. cap. 28. legit, *tacet*. Quod enim versus scribere se accuratos simularet, vel etiam medicaretur et tanquam ruminaret, nec interea dona remitteret; silentium ejus merito sibi conqueritur damnosum Martialis. *Thaïs placet*] Epigr. 16. vers. 4. supra, et lib. 4. Epigr. 8. vers. 12.

6 *Munera pæza dato*] Vestem pexam. Alii legunt *plena*: id est, quorum gratia non diminuitur mora. Alii *plena*: id est, absque Carminibus.

ERIG. XLVII. Gratalatur Licinio redditum in vitam, quæ jam ab omnibus deplorata et conclamata fuerat, hortaturque ut reliquam vitam partem genio indulgeat. *Rad.*

1 *Sæva virorum*] Sic Plinius Sec. 30. Epist. 4. lib. 'Altissima ista eruditione tua dignissimam quæst.' &c.

2 *Cujus priscæ, &c.*] Cujus sincera oratio, et antiquitatem sapiens, exprimit gravitatem et mores veterum

illorum Romanorum.

3 *Redderis, &c.*] Quanto nos beaurint munere Parcæ, quæ te prope mortuum vitæ restituerunt.

6 *Tristitia, et lacrymis jamque peractus eras*] Tanquam incerta morte deposueramus spem, et cum votis metum curamque pro te, qui jam pro mortuo deploratus eras et conclamatus.

7 *Non tulit, &c.*] Vidit sensitque Pluto, se non fore ferendo invidiam et querelas hominum, te lugentium, ipsiusque rapacitatem detestantium; itaque eripuit Parcæ colos suosque, et te vitæ restituit.

9 *Falso querelas*] Te faucibus suis erepto decepta; vel, quam nos veram putabamus; teque vere mortuum.

10 *Fructis posteritate tua*] Et quasi redivivus sentis quam charus fueris nobis, tanquam posteris tuis futuris. Plin. Epist. 1. lib. 2. 'Triginta annis gloriæ suæ supervixit. Legit scripta de, se Carmina; legit Historias; et posteritati suæ interfuit.'

11 *Vixæ velut rapto, &c.*] Mortis itaque, quam evasisti, memor, rape vitæ restitutum gaudia. Et quasi utraque manu amplectere vitam fugitivam, et te totum da commodis præsentis vitæ, (vide Epigr. 16. lib. 1. vers. 9.) tibi superstes.

12 *Perdiderit nullum diem*] Qui metuebant et cavebant ne dies ita perderent, vitam se rapere dicebant. Eleganter Plinius lib. 14. cap. 22. de illis qui hesternæ crapula mentem opprimebant: 'Rapere se ita vitam prædicant, quum priorem diem quotidie perdant, imo vero et venientem.' Sic lethum non perdere dicunt eos, qui non inulti moriantur. Lucanus libro 3. 'Non perdere lethum Maxima cura fuit.' Perdere se diem illum putabant, quem non indulgebant genio, voluptatibus, &c.

ERIG. XLVIII. Annio non desunt mensæ, imo dives et satius habet

decentas. Cur itaque ministri ejus subeant mensarum vices, et nihil apponitur? scilicet ut dapibus suis parcat, quas ministri circumferentes præstent alios; aliis, priusquam quid ad satietatem decerpserint, præripiant. Placeant sibi laeti his epulis; nos tenuiores non juvant cœnæ istæ ambulantes (*running banquets*), quæ et nostris parcipromis inolevant in silicerniis et repotiis.

2 *Pro mensis ministros*] Ipsi ministri subeunt vices mensarum, quia ipsi gerunt cibos in gabatis et paropaidibus. Mors autem erat prioribus, ut singulis missibus siagulas mensas inferrent, jam suis epulis dapibusque onustas, easque postea simul auferrent: Annus unam haud dubie mensam apposerat, sed eam vacuam; deinde ministri ordine circumferebant obœnia, ut, quod cuique placeret, inde carperet. *Rader.*

3 *Gabata, &c.*] Lances escaræ.

5 *Nos offendimus*] Pauperes amant appositam cœnam, quæ famem et ventrem, non oculos pascant.

EPIG. XLIX. 2 *Fuscibus ovis tuis*] Raulis forte vel exulceratis mollia. *Gala*] Palato grata.

EPIG. L. 1 *Fons dominæ, &c.*] Vide Ep. 47. l. 6.

4 *Ganymedeo, &c.*] Pueris delicatis, instar Ganymedæ.

5 *Quid facit, &c.*] Vide Epigrammate 14. supra, quod huic concinit, vers. 8.

EPIG. LI. Pompeium Auctum celebrat, qui Poëtæ versus, ut suum nomen tenebat, poteratque carentibus libro, ipse liber esse. Hunc ut adest, monet Urbicium, si velit inemptum possidere Martialem.

8 *Pompeium quæras, &c.*] Adeas Pompeium Auctum, quem et tute fortasse nosti.

4 *Edæ sedet*] Quæ signis militariibus a Parthis remissis extracta est; ut alii, post victoriam Philippicam. Suetonius Augusti capite 39. Dio

libro 44.

5 *Jure madens*] Jurisprudencia timorata, imbutas: sic infr. Epigr. 69. et Epigr. 40. lib. 1. vers. 8. *Caldaria.* Juscule madens. *Varioque, &c.*] Stadiis pacis et variis causis exercitatus. *Caldaria.* Attrita indutus toga, quæ in variis officiis utitur.

6 *Sed liber est*] Adeo ad unguem tenet et memoriter recitat.

7 *Absentia*] Hic enim nolo, *absentis* pro *absentes*.

9 *Poterat, &c.*] Se auctorem profiteri, nisi mos foret famæ, poterat. Vide Senec. Proleg. Declam.

11 *Decimat, nec enim, &c.*] Quæ statuta cœnæ hora aliquanto tardior propter occupationes Aucti, vel tenuitatem ejus.

EPIG. LI. 1 *Aucte libellos*] Epigr. præced.

2 *Si tamen, &c.*] Nisi molestum sit Celeri audire hujusmodi angus.

3 *Ille meus, &c.*] Celer fuit præfectus Celtiberiæ, patriæ meæ.

4 *Nec fuit, &c.*] Nec alius quicquam majori fide, et abstinencia administravit nostram Celtiberiam.

5 *Major, &c.*] Terrores viri majestate; nec minus sanctorum exspecto iudicem Carminis mei, quam olim gentis meæ.

EPIG. LXII. Umbri munera, Saturnalibus sibi missa, irenice elevat.

3 *Contulerant, &c.*] Quæ ab aliis tibi missa sunt per Saturnalia, quæ ad 5. dies protraxit Caligula. Vide Ep. 46. lib. 4.

3 *Triplex*] Pagillares. Dicuntur autem 'triplices,' a tribus foliis; 'quincuplices,' quinque foliorum: fiebant ex citro, ebore, aliisque generibus materiarum; ut hodie ex membrana, lapide, lignis. Epigr. 6. lib. 14. *Denticulipis septem, &c.*] De his lib. 13. et 14.

5 *Faba*] Epigram. 46. lib. 4. vers. 6. *Vimine Picenorum*] Fuscilla aliarum Picenarum. lib. 13. Epigr. 26.

6 *Laletana, &c.*] Lagena ignobilis, foeculenti et turbidi vini ex Laletania in Hisp. Tarraconensi. Glossa. 'Sapa, ἔγωγα.' 'Sapa Laletana' hoc loco, quia hoc vinum crassius: unde et alibi 'sax Laletana.' Tum dicit 'nigra lagena,' quod ad vinum refero, quod purpureum vocat Ovid.

7 *Parvaeque coctana*] Ficus parvae ex Syria. Epigram. 28. lib. 18. *Canis enervat prius*] Quam Epigram. 18. lib. 5. senes dixit Damascenos. Vide Epigram. 39. lib. 18.

8 *Et Libyca*] Et vas grave Africanis et hibernis ficia. Epigram. 46. lib. 4.

9 *Vix puto, &c.*] Puto vix valuisse 30. HS. nostrum moneta 4. ss. 8. d.

10 *Syri*] Servi e Syria, Synecdoch.

12 *Pondera quinque*] Libras quinque.

EPIG. LIV. Artes captandi damnat in Nasidieno, qui prius Poëta adulator, ut aliquid ab eo muneris; deinde somniorum religione obiecta, conabatur emungere. *Rader.*

3 *Jam prior, &c.*] Ad explenda infauusta tua de me somnia, in sacrificiis absumpsi vinum omne meum superioris et horti vindemiae. Tastum vini mei exhausti ad peragendas expiationes tuas, ut neque ex priori, neque ex hac vindemia quidquam mihi supersit. Martial. Epigr. 60. lib. 11. 'Amphora nunc petitur nigri carioes Falerni, Expiet ut somnos garrula saga tuos.' Nam vini nunc erat in sacrificiis, et post molam salsam saepe fundebatur. Quum vinum non haberent, aqua utebantur.

4 *Exorat noctes*] Expiat, avergit omen. 'Exorare' hec ἑξορκίζω, ut recte in Glossa. Oramus rā ἐκταίνω: Exoramus, hoc modo, rā ἀννομήναι. Sic 'Exsacrisficare,' sacrificare na quid accidat. *Herald. Saga*] Somniorum interpres et explatrix. Epigr. 60. lib. 11.

5 *Saleoque molis*] Far sale mistum.

Festus: 'Mola vocatur etiam far tostum, et sale sparsum, quod eo molito hostiae aspergantur.' Recte glossarium, 'Molae salae, κριθαλὸν πορρυσμύλαι.' Recte, inquam, si ritum Graecanicum respexeris: nam in Graecia mola salsa hordeacea erat; ut farrea in Latio: nam post tristinus aliquod somnium mola salsa et thure Jovi prodigiali comprecabatur.

6 *Decrevit, &c.*] Decrescant mihi greges crebra immolatione.

7 *Cortis aces*] Epigr. 30. supra, vers. 1. &c. *Non ova superavit*] Hec dicit, quia ova adhibebantur ad expiationes. Vide Alexandr. ab Alexandro lib. 5. cap. 27.

8 *Aut vigila, &c.*] Aut nunquam dormias precor, aut de te somnia, quo damno.

EPIG. LVI. Architectum Domitiani Rabirium laudat, qui Domitiano nobile palatium extruxit.

1 *Astra polemque*] Ut Phidias, Jovis Olympici simulachrum efficturus, dicitur direxisse mentem suam ad vultum Jovis ab Homero expressum Il. A. 7. H, καὶ κενόεσσεν ἐν ὀφθαλμοῖς τοῖσι Κρονίῳ, &c. Valer. Max. lib. 2. cap. 7. Ita tu Rabiri Domitiano palatium extructurus concepisti mente caelestes domos, quibus magistris et exemplaribus uteris ad hanc fabricam. *Rabiri*] Architectus erat nobilis, Epigrammate 71. libri 10.

2 *Parrhasiam, &c.*] Palatinam, in monte Palatino, ubi Evander Arcas primus edificavit. Parrhasia autem urbs Arcadiæ est: unde Evander Virgilio dictus Parrhasius Il. Æneid.

3 *Phidiace si digna, &c.*] Si Pisa urbs illa Elidis instituerit edificare templum dignum illo simulachro a Phidia fabrefacto, petat a nostro Deo Domitiano suum architectum Rabirium.

EPIG. LVII. Alludit Poëta ad versum Homeri Iliad. Γ. Κρόνος δ' ἰσπόμενον, καὶ πρὸς ἄγαθῶν Πολυδάμα:

jocum autem querit in ambiguitate τούτῳ, quod significat 'pugnis,' atque idem pro πυγῇ usurpatur Aristoteli in Physiognom. Ita Achilles puer exoletus, (ut Epigrammate 90. libri 8.) et modo τῷ strenuus, jam factus est τρωάδων eques per maneggiare et cavalcare la donna *Gabinia*: hoc est, Castor de Polluce.

EPIG. LIX. 'Quanta est gula quæ sibi totos Ponit apros, animal propter convivia natum, &c. Vacuisque toris tantum ipse jacebis.' Juvenal. 1. Satyr. Hic noster 'convivam' vocat aprum soli Cæciliano appositum: alii hominem fuisse Aprum volunt.

EPIG. LX. Fœda adulatio erga Domitianum.

1 *Tarpeia caule*] Capitolii in colle prius Saturnino, mox 'Tarpelo' a Virgine Tarpeia, quæ arcem Sabinis prodidit, dicto.

2 *Quem salvo ducis*] Quem Deum credimus, dum salvis noster Deus est, qui te bello Capitolino servavit, et Capitolium incensum instauravit. Sic Epigr. 1. lib. 5. vers. 8.

7 *Te pro Cæsare, &c.*] Tu, mea et publica præce rogatus, serva Cæsarem, ille me servabit: tu illi donato, ille mihi donabit.

EPIG. LXI. 1 *Aboluerat, &c.*] Institores, tonsores, caupones, coqui, &c. modo vicos omnes urbis occuparant tabernis suis et pergulis (quod apud nos in publicis nundinis factum videmus) fores et limina præstruxerant. 'Institor' ergo proprie dicitur is, qui tabernis, vinis vendendis, vel alicui alteri negotio est præpositus; sic dictus, quod negotio gerendo instet.

3 *Germanice*] Lib. 5. Ep. 2. vers. 7. *Crescere*] Remotis tabernis, ampliores et latiores fieri.

4 *Semita, facta, &c.*] Gloss. 'Semita, ἡμίσχον.' Plaut. 'A semita in viam regredere.'

5 *Nulla catenatis, &c.*] Nullus caupo

vendit vinum ad pilas in tabernis quæ lagenis sunt refertæ, et quæ catenis fixæ sunt. Javen. Sat. 3. vers. 304. nisi forte et ipsæ lagenæ pillis affixæ sunt catenis. De pillis vide quæ ad Epigr. 43. lib. 2. vers. 6.

6 *Medio tuto*] Ad canalem, propter tabernas utrinque. Viis scilicet utrinque ad sedes tabernis occupatis.

7 *Stringitur, &c.*] Hoc est, tonsores non tondent in media turba. Ergo domi, quia cellæ tonsoriæ publicæ dejectæ, uti et cauponum tabernæ.

Cæca] Recondita theca una; vel quæ non videatur in turba. *Novacula*] Novaculam hanc tonsorum fuisse arbitror, quum mox inter cæteros recenseat 'tonsorem,' non *βαλαντιδιον* neque sicariorum, quorum esse putant alii propter epitheton 'cæca.'

10 *Nunc Roma est, &c.*] Ita Ep. 2. lib. Spectac. 'Reddita Roma sibi est,' &c. Nuper Roma videbatur vërba in popinam aut tabernam, nunc urbs a te restituta est.

EPIG. LXII. 5 *Testatur, teste facit*] Ludit in *testatur* et *teste*, nec non in ambiguitate τού *teste*. hic autem ἔργον intelligit, id est, λαίχην ἢ ποικίλιν.

EPIG. LXIII. 1 *Perpetui, &c.*] Latuere Silli opera per multa secula; jam vero eruta et vindicata vivunt. Epigr. 14. lib. 4.

2 *Latia carmina, &c.*] Digna poetæ in Italia vel ipsa Roma nato. Italici enim cognomen habuit ab Italica urbe Pelignorum, alias Corfinio: vel potius digna majestate oratoris Romani, et consulis. Plinius Sec. 'scripsit carmina majore cura quam ingenio.' Epist. 7. l. 2.

3 *Pierios tantum, &c.*] Credidne eum tantum fuisse poetam? imo non optimum attigit poetam, priusquam optimum expressisset oratorem.

5 *Sacra, &c.*] Non ante Maronem attigit, quam Ciceronem expressisset. Tum sacri ipsi poetæ, ut recte Turnebus notat lib. Adv. xxi. cap. 6. Poetæ enim inter vates et prophetas

censeantur, qui sacri habentur. Val. Placcus lib. 1. Argonaut. 'Ecce sacer, totusque Dei, per littora Mopsus Immanis visus, vittamque commamque,' &c. Nota, 'Totusque Dei,' id est, Deo plenus, et furore divino afflatus. *Herald.* Epigr. 20. l. 3. vers. 7. et Epigr. 5. l. 5. vers. 8.

7 *Centum gravis, &c.*] Judicium c. virorum qui de testamentis et hæreditatibus in suo foro hasta posita iudicabant, quemadmodum auctionarii in atrio auctionario hasta præconis posita. Vide Epigr. 58. lib. 6. vers. 5. et consule Cornelium Vitell. Annotat. in Merulam, cap. 21.

9 *Postquam bis senis*] Postquam consul fuerat eo anno quo Nero perit. Plin. Sec. lib. 3. Epist. 7. *Ingentem asserto, &c.*] Quo terrarum orbis in libertatem assertus est, tyranno Nerone ad vim sibi inferendam adacto et occiso.

11 *Emeritos Musis, &c.*] Foro emeritus secessit in Campaniam, ubi Musis vacavit scripsitque carmine heroico 17. libros de Punico bello secundo.

EPIG. LXIV. Ex tonsore, beneficio fœminæ factus eques Cinnamus, et a necio quo vocatus in jus, abiit in Siciliam exulatum. Poëta incitiam illius irridens, ait illum rediturnum ad artem assuetam, cum aliam non teneat; iterumque tonsorem fore. *Rad.*

1 *Qui tonsor fueras, &c.*] Hunc credo innuere Juvenalem, Satyr. 1. vers. 25.

3 *Sicaniæ urbs, &c.*] In jus vocatus mutavit solum, vel exulatum abiit in Siciliam.

5 *Inutilis annos*] Nulla honesta immo nec sordida arte instructus.

6 *Infelix*] In exilio.

7 *Ludice Magister*] Literator. Domitius de lanista intelligit: magis convenit præcedentibus, ut de liberatore intelligas.

8 *Non Cynicus, &c.*] Nullius sectæ philosophus.

9 *Vendere, &c.*] Præco, an potius caussidicus, qui 'voce prostitueret

foro.' Ovid. Eleg. 15. lib. 1. Amor. 'Clamosi rabiosa fori Jurgia vendere.' Seneca 171. vers. Herc. Fu. 'Solicitis vendere verba reis' dicitur nostro, Epigr. 16. lib. 5. *Plausumque theatris*] Histrio, aut citharædus.

EPIG. LXV. 2 *Tribus foris*] 1. Veteri Romano. 2. Cail Jul. Cæs. 3. Augusti. Ep. 38. lib. 3. vers. 4.

3 *Viginti litigat annis Quisquam*] Satius fuerat semel vinci, quam ducere litem et ferre impendia et molestias viginti annorum, etiam cum victoria.

EPIG. LXVI. 1 *Ex asse reliquit*] Bonis universi patrimonii.

2 *Plus meruisse tamen se Labienus ait*] Labienus ait se plus meruisse, qui plura Fabio donavit quam ex testamento accepit: et ego (innuit Poëta) majori damno et dolo Labienum dignum censeo, qui per fraudem captavit hæreditatem. Ledit enim Poëta in ambiguo, 'meruisse' enim et ad penam, et ad præmium refertur. Labienus de præmio accipit, Poëta de pena intelligit; quasi majori malo ille hæredipeta fuerit mulctandus, nec unus quidem as legandus. Vide Turnebum lib. 24. cap. 28.

EPIG. LXVIII. 1 *Instanti Rufo, &c.*] De hoc eodem Instantio Rufo, Epigr. 51. lib. 8. et Epigr. 97. lib. 12.

4 *Vel Curio, &c.*] Vel continentissimis, gravissimis, et severissimis viris: hoc est, si, o Instanti, socer tuus libellos meos legerit, nullum existimabo, quantumvis gravem, rejecturum.

EPIG. LXIX. Sponsam Canii poëtæ Theophilam, ab exquisita doctrina et singulari castimonia laudat.

1 *Premissa Theophila*] Sponsa, conjux. Cani] Poëta, de quo Epigr. 62. et Epigr. 70. lib. 1. et Epigr. 20. l. 3.

2 *Cujus Cecropia, &c.*] Græce erudita.

3 *Hanc sibi jure petat*] Hanc sibi disciplinam vendicat, utpote disciplinæ suæ æmulam, Epicurus magnus senex, hortu quo gaudebat celebris. Alii leg. *magni senis altus*

in hortis, atque intelligunt Platonem in suburbano Athenis nemore, ab Academo in usum scholæ consecrato, profitentem. Sed, inquit Scriverius, ego neque Academiam 'hortum' vocari concesserim, neque alius philosophi 'hortum' agnosco, præterquam Epicuri. Statim: 'Mallet deserto senior Gargettius horto.' Quod autem Epicuram 'senem magnum' vocet, sciendum, magistrum illum otii et hortorum a sectatoribus suis pluris factum quam Platonem a suis.

4 *Nec minus, &c.*] Nec minus suæ disciplinæ æmulam hanc sibi vendicant Stoici.

5 *Quodcumque*] Quodcumque Theopila recensuerit et emendarit.

7 *Panthenis, &c.*] Doctam nescio quam innuit poetriam. Ita Scriv. *Panthenis* ex Mss. omn. Gruterus. Vulg. *Parthenis*. Quasi diceret: Nec tu Cauti Pantænini tuam familiarem anteposueris Theophilæ, quamvis doctam poetriam. An Sulpitiam intelligit eo tempore florentem, an aliam aliquam?

9 *Carmina fugientem, &c.*] Theophilæ Carmina vel ipsa Sappho Phaonidis amatrix laudavit: legitur namque et laudari.

10 *Cantior hæc, &c.*] Theopila vincit Sappho verecundia: ingenio et doctrina illi non cedit.

EPIG. LXXI. 1 *Ficosa est uxor, &c.*] Tota familia laborat ulcere quam *ὀβριότης* Græci vocant, de qua Celsus lib. 6. cap. 8. nectamen in agro fructificat ficus. Jocus ab ambiguo *ροῦ* 'ficus.' Vide Epigramma 66. lib. 1.

2 *Nepos*] Ita Gruterus. Alii *socer*.

EPIG. LXXII. A Paulo asseri sua Carmina a malignis caput. Eo sensu: Per gratissima Saturnalia te precor, quibus opto, ut tibi non pauperum, sed divitum munera larga mittantur, non inanes inquam pugillares tribus paginis, non mappæ, aut semilibra turis: sed lanceæ, seu scutulæ et scyphi antiquo opere facti: aut pre-

cor lusores Novium et Publium ludo latrunculorum et vincas ludo trigonallibus pilæ Polybium: per hæc inquam te precor, ut si quisquam infamia de aliis, et maledica sparserit, patrocinium mei suscipias. *Rader.*

1 *Gratus sic tibi, &c.*] Imprecandi formula. Sic tibi affluant precor larga a clientibus et amicis munera in Saturnalibus missa, ut Epigr. 46. lib. 4. vers. 1. vide Epigr. 52. supra.

2 *Vani*] *Leves*. *Triptices*] Pugillares. Lib. 14. Epigr. 6. *Mappæ*] Epigram. 46. lib. 4. vers. 17.

4 *Scyphos avorum, &c.*] Scyphos veteres et archetypos: vel graves auro, quolibus utebantur prisci, Nestor, &c.

5 *Grandis reus*] Clientes dives.

7 *Sic vincas, &c.*] Sic vincas latrunculorum ludo peritissimos tuos collatores Novium et Publium.

8 *Mandris*] Calculorum seu latrunculorum septis et regionibus, vel ipsa latronum gregibus clausos. Vide Epigr. 23. lib. 5. vers. 7. fortasse quadrigis eburneis, namque ejusmodi calculis lusisse Neronem autor est Suetonius. *Petr. Scriv. Mandris et vitro latrone clausos*] Latini 'mandras,' 'septa,' 'vallos,' et 'capsos,' et 'carceres' vocabant, loca illa sedes in tabula, in quibus veluti clusi tenebantur latrunculi. Græci *πόλες, χέρας, et χερσάματα*. Calculus ergo qui in calculi discoloris sedem faciebat impetum, ut eum caperet et sede sua pelleret, mandram ejus sive vallum frangere dicebatur: hinc totum latrunculorum ludum, vel tabulam potius in qua latrunculis indebatur, *ζάρκισμος* nominarunt. In hoc etiam ludo sunt calculi, qui ordine moventur; alii qui vage et oblique, 'inciti' autem dicuntur, qui eo sunt redacti, ut clerici moverique nequeant: inde proverbium 'ad incitas redigere,' pro, ad extremas metas compellere, et in summam desperationem aliquem adducere. Porro quem Veteres 'calculus incitus' vocabant, eum nos in hoc

eodem inde sanctorum matrum dicimus, id est, contritum et subactum: 'mattus' antiqua vox et Latina, quæ emollitum, subactum, et maceratum significat: inde verbum 'mattare,' pro domitare, subigere, et macerare: hinc 'via matta' Ciceroni, via lutea et haerecta: lib. Epist. ad Atticum xvi. Epist. 12. vulgo exciditur, 'via inepta,' satis inepte: inde per Metaph. homo tristis, 'mattus' dicebatur *Salustius. Vitros latrone clamos]* Latrunculis e vitro discolori, ad distinguendas diversas partes, Epigram. 17. et 20. lib. 14.

9 *Sic palmam, &c.]* Sic tibi victoriam in ludo trigonalla pila adiudicent uncti gymnastæ. Vide Epigr. 19. lib. 4. *Nuda, &c.]* Quem ludum nudi noctique exercebant.

11 *Polybi]* Lascius alicujus perith *Magis]* Quam tuam. *Sinistras]* Agilitatem manus sinistræ; quæ in jacienda excipiendaque pila non minus stabantur quam dextra. Epigram. 64. lib. 12.

12 *Si quisquam, &c.]* Ut, si quis famosa et maledica Carmina sub meo molmine ediderit mihiq[ue] rescripseris, patrocineris mihi, neque asseras. Vide Epigr. 11. supra.

ERIC. LXXIII. In Maximum ludit pluribus in locis habitantem.

1 *Celle Diana]* In monte Aventino, cujus summitas habet templum Dianæ. Epigr. 64. lib. 6. vers. 13.

2 *Et tua patricius, &c.]* Suntque tibi mdes in vico sub Exquiliis, ubi Servius Tullius jussit patricios habitare.

4 *Hinc vidus, &c.]* Ex domo tua in Exquiliis ab altera parte vides ædem Vestæ et Capitolium novum. Ex ædibus tuis in Aventino prospicis templum Cybeles et Capitolium vetus. *Cybeles]* Dea matris templum intelligo.

4 *Inde novum]* Ex Exquiliis. *Veterem inde]* Ex Aventino.

6 *Quisquis, &c.]* 'Nusquam est, qui

ubique est.' Senec. 2. Epist.

ERIC. LXXIV. 1 *Cyllenes carlique sticus]* Montis Arcadiæ, in quo Maia a Jove compressa. *Secunde minister]* Nuncio, *Idæropæ.*

2 *Auræ, &c.]* Qui gori cadecum draconibus mari et femina involutum.

3 *Lascivi furti]* Callidus quidem fuit Merc. 'quicquid placuit, jocosè Condere furto:' hic tamen 'lasciva farta' intelligas 'adulteria,' propter versum sequentem.

5 *Maternæque, &c.]* Celebreturque natalis tuus Idib. Maiis, ornenturque postes frondibus ut in festis. Vide Epigr. 68. lib. 12. vers. 1.

6 *Et sentis, &c.]* Ex cœlum (quod sustinere dicitur) urgeat avum tuum Atlanta, minore pondere.

8 *Præmia, &c.]* Qui dies illis nuptialis.

9 *Hic præis, &c.]* Namque hic colit sapientiam et eloquentiam, cujus tu Deus es: et minister fidus est nostro Jovi Domitiano, ut tu cœlesti illi.

ERIC. LXXVI. Philomensem accuram ostendit, qui non viri, sed merionis locum occupet apud proceres Romanos.

1 *Te diripiunt, &c.]* Comitum habere certatim capiunt.

6 *Delictas Philomense]* Pro accuræ et morione haberis, non pro amico: *ὅς ἔσθ' ὡς ἐν γένει, καὶ κατὰ σκῆπτρον καὶ ὡς φίλος ὁ ἀγαθός.* Arist. 6. Nicom. Eth. cap. 3.

ERIC. LXXVII. Imberalem et sordidum animum Tuccæ declarat.

ERIC. LXXVIII. Docet Papillum stultum, qui velit videri laetus foris, et domi egeat, bona sua aliis largiatur, ut ipse careat. *Red.*

1 *Saxetani]* Vel *Saxitani:* a patria Bætica, ut inquit Plinius libro 22. capite 11. et Athenæus lib. 2. c. 36. *Lacerti]* Villissimi piscis.

2 *Conchis, &c.]* Virides fabæ, neque eæ oleo perfusæ.

3 *Siumen]* Papillis porcæ, a fetu

edito statim ressectus. *Mullus*] *Pisces*. lib. 13.

4 *Cor Papile*] Cui fatuo et insulso viles cibi æque sapient ac pretiosi. *Genium*] Cui non indulges, quem frandas, dum aliis lautus es, tibi sordidus.

EPIG. LXXIX. 1 Consulare vinum] Jocatur in verbo 'Consulare vinum:' nam videtur dicere 'vetus,' et καὶ ἔσχη Opimianum (de quo Epigrammate 27. libro 1. versu 4.) vel Anitianum. Sed addit fuisse horum, et ipso, qui Poëtam invitavit, consule diffusum, atque adeo appositum. Vide Turnebi *Adversaria* libro 25. capite 24.

2 *Quam vetus, &c.*] Quam generosum et nobile?

3 *Ipsa consule conditum*] Pendebat e vasis vinariis tabella, in qua vini ætas scripta erat; id est, quo tempore, quibusque Consulibus conditum esset. Hinc jocus Martialis.

EPIG. LXXX. 1 Quælenus] Quoniam composita jam pace, Romani qui in Sarmatia et Dacia vacant studiis, &c. *Odrysius jam, &c.*] *Epigr. 7. supra vers. 2. Triones*] Ursam, polum, Ἀμαζόν, Septentrionem. Vide *Epigr. 58. lib. 6. Epigr. 11. lib. 4. vers. 3.*

3 *Marcellino poteris, &c.*] Profecto ad bellum Sarmaticum: ut *Epigram. 25. lib. 6. et Epigr. 46. lib. 9.*

5 *Parva ferat, &c.*] Carmina a me illi donata ferat elegans a te puer.

7 *Non qualis, &c.*] Non barbarus e Getis vel Gelonis γαλακτοφόρου. Vide *Epigram. 3. lib. Spect. vers. 4.*

8 *Rigido, &c.*] Glacie et frigore concreto amne. *Rota*] Currus rotis, vel trocho. *Epigram. 168. lib. 14.*

9 *Mitylenæi*] Græci. Græcia autem nequitiarum officina. Mitylene Lesbî insule oppidum. *Mangoniæ*] Mangones hominum genus improbisimum, qui pueros exsecabant, et frangebant in Venerem. *Epigr. 59. lib. 1. vers. 1.*

10 *Non carnis adhuc matre jubente*

Læcon] Apud Læcedæmonios pueri in ara Dianæ sagellis cæsi exercebantur ad tolerantiam. Adestabantque parentes et propinqui qui hortabantur διακρίσαι πρὸς τὸν πόνον, καὶ ἐκκατερίσσαι τοῖς δαίμοις. *Lucian. περὶ γυναικείων.*

11 *At tibi captivo, &c.*] Et Marcellinus mittet tibi e Dacia devicta, qui pascat oves in Tiburtina tua villa. *Epigr. 57. lib. 4.*

EPIG. LXXXI. Vide lib. 1. Epigramma 17. et Epigramma 87. infra.

EPIG. LXXXIII. 2 Altera barba subis] Tardus tonsor seu circumspectus tantam operi impendit moram ut vel radenti altera succrescat barba. Vide *Epigr. 52. lib. 8.*

EPIG. LXXXIV. 1 Dum mea, &c.] Dum Cæcilius Secundus (Plinius, ut credo, Junior, namque is Bithyniam et Pontum obtinuit provincias) sibi effingi curat meam imaginem. Quod discessuri amici mutuo facitabant ad memoriam absentium revocandam.

2 *Spirat, &c.*] Ad vivum efficta.

3 *Peucea, Istrumque*] Insulam ad Istri ostium. *Tacentem*] Placidis et quasi stagnantibus aquis: vel gela et frigore concretum.

4 *Hæc loca, &c.*] *Supra vers. 1.*

6 *Certior, &c.*] Epigrammata Cæcilio grata, et quæ ingenii mei imaginem certiozem expresserint et diuturniorem retinuerint, quam tabula quævis ab artifice peritissimo efficta.

EPIG. LXXXV. Facile esse ait, unum alterumve Epigramma commodum condere: sed librum totum, hoc difficile, nec cujuscunque; desideratur in tanto numero Epigrammatum, magna rerum varietas, et tot argumenta quot sunt Epigrammata; nec quilibet apta res Epigrammati. Rader.

1 *Quadam*] Pauca.

2 *Belle, Sabelle, facis*] Vide *Epigr. 89. lib. 12.*

4 *Sed librum, &c.*] Desideratur enim ad librum perficiendum varietas, acumen, et largus ingenii fons.

Epig. LXXXVI. Alt Sextum munera venari suis coisit. Eamque ob causam se præteritum, quod nihil donasset Sexto, in ipsius natali.

1 *Natalicias, &c.*] Festam celebritatem natalis tui.

2 *Non amicus*] Nondum valde familiaris.

4 *Pignora nostra, &c.*] Amicitia mutua pignora.

5 *Præteritus vetus sodalis*] Metaph. ab iis qui a Censoribus Senatu moti in recitatione Senatorum non nominabantur, et dicebantur 'præteriti.' Heraldus dicit esse verbum juris, ubi is, cujus testator non meminit, dicitur 'præteritus.' Nihil crebrius. Id *παράλειπεν* et *παράλειπον* Græci dixerunt.

7 *Pustulati*] Puri puti, pustulis tumantis ab ignis excoquantis vi. Turneb. Adv. lib. 24. cap. 2. Al. *pustulati*: quod idem. Sed et Gruterus e Ma. *Hispani tibi libris pustulati*: id est, opt. argenti ex Hispania.

8 *Lenis toga*] Impexa. Grut. e Ma. *tenuis*, sed contract. in dissyllabum, peccante veru. *Rudee lacernæ*] Nova: injiciebantur togæ, ut hodie pallia.

9 *Non est sportula, &c.*] Sportula qua me velut clientem donasti, si in lacrum et quædam largitus eam fuisset, desit esse sportula: auctio est, et negotiatio, *κατάλειπα*. Non enim invitas nisi qui compensent. Non est ergo beneficium, sed auctio.

11 *Vapulet vocator*] Confers culpam in servum vocatorem, ut qui me præterierit imprudens. Al. leg. *Vapudet, vocatur*. *Vapulet*] Det pœnas, quod te neglexerit.

Epig. LXXXVII. Alia aliis in delictis esse, se delectari Labryca puero formosissimo.

1 *Si meus, &c.*] Cum alii delectentur deformibus monstribus, cur non ego formoso puero Labryca? forte item monstroso, namque luxum tandem in distorta et prodigiosa corpora vertunt Romani. Quintil. Declam. 298.

et Instit. lib. 11. cap. 5. Idem de mulieribus Rom. Clem. Alexandrina, et Ammianus Marcel. lib. 14. *Glaucopide*] Bubone seu ulula.

2 *Tristi*] Atro, ingrato. Vel, infausti ominis si cui matutinis occurrisset. Juvenal. Sat. 6. vers. 601. Appian. 4. *ἡμφολλίων*. Infaustum enim videbatur, mane, aut in quolibet principio, *Æthiopi* occurrere; quemadmodum et similes, atque etiam Eunuche et claudo. Juvenal. Satyr. 6. 'Esse *Æthiops* fortasse pater; mox decolor hæres Impleret tabulas, nunquam tibi mane videndus.' Duplex causa hujus rei: 'Deformitas' et 'imperfectio.' 'Deformitas,' ut in *Æthiopo*, similia. 'Imperfectio,' ut in Eunacho et claudo. Quare et quocunque alio modo mutilati, male ominati. Sacerdotes quoque non integri corporis, eligi non poterant; quemadmodum neque victimæ. Idem ritus in Israelitarum sacrificiis observatus. Ceterum omnia illa, de quibus agimus, in principiis maxime observata: nam Ovidius 1. Fast. 'Omina principiis, inquit, inease solent.' Unde horis matutinis, et cum aliquid aggredirentur, aut domo egredierentur, ea præcipue observabant. Heraldus. *Cæsius Æthiopo*] Poëta Gaditanus de quo Epigr. 63. et 70. lib. 1. et Epigr. 20. lib. 2.

3 *Publius, &c.*] Ep. 110. lib. 1.

4 *Similem*] *Æthiopine*? An catalæ? An similæ? An sibi similem? Ut Epigram. 202. lib. 14. *Cercopithecom*] Simio similis. Ex *αἶψας*, cauda, et *πίθηκος*, simia.

5 *Marium*] Priscum vel Celsum. *Perniciosus ichneumon*] Mus Indicus, magnitudine felis, perniciosus aspidi et crocodilo, quibus acerrimus eat hostia. Plinius l. 8. c. 24. *Ælian.* l. 8. cap. 25. Athenæus libro 9. cap. 10.

6 *Pica salutaris*] Humanam conata vocem. Vide Epigr. 76. libro 4. *τῶν ὀρίθων εὐχέλονται μὲνταὶ τοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ὀρίθων ἔχουσι.*

7 *Draconem*] Hieræque mulierculæ Rom. in deliciis habebant serpentes, quibus se in æstivis mensibus refrigerarent. Senec. 3. de Ira. Lucian. in Alexandro. Sueton. Tiber. cap. 73. Plin. lib. 29. cap. 4.

8 *Lævinia, &c.*] Quam vivam in deliciis habuerat, mortuæ tumulum extruxit, ut murenæ Crassus.

9 *Cupidinari Labyas*] Cupidini parvis pauci. *Amor ora*] Quisquam, vel ipse amem?

EPIG. LXXXVIII. In Gallia quoque se jam legi gloriatur.

2 *Virens suas*] Allobrogum seu Gallie Narbonensis urbs: non illa Austræ.

6 *Qui Nilum, &c.*] Remotissimi Æthiopes, ad Lunæ montes, etiam fontes Nilî tum latuerint.

7 *Quam Tugus, &c.*] Quam si nec cantent Hispani conterranei mei, Siculi, et Græci: vel quam si abundarem auro Hispano, ac melle Siculo et Attico; est enim 'Tugus' fl. Hispaniæ seu Lusitanie, 'Hybla' mons Siciliæ, 'Hymettos' mons Atticæ.

10 *Credam jam poto, &c.*] Credam bona mea Carmina æquare numerum malorum, atque adeo bonum esse librum. Epigr. 80. supra.

EPIG. LXXXIX. Apollinari amictulæ suo, Carminumque suorum emendatori, mittit sertum rosaceum, optatque ut comas eo cingat ad multam senectam.

2 *Apollinari*] Epigr. 87. lib. 4. et Epigr. 25. lib. 7.

3 *Olum*] Longa florescentem juventute cingas, nec non sero canescentem, et usque ad multam senectutem. Vel, quas tu comas candidas rosa cinge, sed nondum, olum tamen futuras canas: quasi dicat: Quas opto ut possis in multos annos gestare, donec canescas.

4 *Venas*] Cui dicata es.

EPIG. XC. 1 *Jactus, &c.*] Objicit Ma-tho me scripsisse lib. inæqualem, cui vel me fatente Epigr. 17. lib. 1. et

bona inveniunt et mala: habet pentate-n inæqualis liber laudem a rerum varietate.

3 *Æquales, Æquum liber est*] Totes malos, cui nihil admiscetur boni: nullus autem liber totus bonus est. *Calæstus*] Poëta malos.

EPIG. XCII. In vanum promissorem, et pollicitis divitem; aut potius in dissimulatorem. Veri enim amici est, etiam non roganti succurrere.

3 *Appellat, &c.*] Exigit a me sumas creditor.

5 *Puncto, &c.*] Cessæ, ædium conductarum pretium. L. 3. Epigr. 39. vers. 3.

7 *Gelidasque, &c.*] Tenuer, quæ frigus intromittunt.

9 *Subito, &c.*] Ut, instar arboris sideratæ, attoniti stupescant tibi sensus, atque (ut ait Epigr. 86. l. 11.) videre percussam tibi lingua, ne quam posthac vanis pollicitis lactes, et eam, ubi opus est promissa perfici, destituas.

EPIG. XCIII. Rogat Narniam civitatem, ne diutius detineat Q. Ovidium, agro Nomentano vicinum agrum habentem; se ægre ipsius absentia carere. *Red.*

1 *Narnia*] Civitas Umbræ. *Annus*] Nar fl. unde civitati nomen.

2 *Ancipiti, &c.*] Gemino monte.

3 *Quid tam sepe, &c.*] Car veluptate tua allicitum toties evocas, tamdiuque detines Q. Ovidium, vicinum meum, in agro Nomentano, et cujus unius causa placet mihi fundus meus Nomentanus?

7 *Quineto*] Qui et ipse gaudet mea vicina.

8 *Perpetuo, &c.*] Sic vobis incolomis maneat urbe, o Narnia, cum eximio illo ponte, qui duos præstes et abruptos montes conjungit. Vide Schotti Itinerar. lib. 1. pag. 108.

EPIG. XCV. Tam gravem ait et olentem Papili animam, ex infami et impuro ore profectam, ut affatu etiam nobilissima unguenta corrumpat, et

garum reddat. Garum autem est liquamen piscium salsum, quod Seneca pretiosam sanielem præcordia rodentem appellat.

1 *Omyx*] Vas unguentarium ex onyche; lib. 6. Epigr. 42. *

2 *Gerum est*] Corruptum ab afflatu oris tui impuri. Vide Epigramma 17. lib. 3. vers. 6.

EPIG. xcv. Linum monet, ne se basiet hyemali tempore; quum semper sit mucidus. Ille vero, quum vellet ambitiosus videri, amicos obvios omnes naribus fluentibus basinabat. *Calderia*.

2 *Osculo*] Osculis salutare obvios amicos Romanis moris erat, ut et Persis, Judæis, Græcis, &c. *Nivæ*] Frigido et madido.

5 *Quid possis, &c.*] Non posses melius vindicare injuriam verberum tibi incussorum, quam fœdis hæc osculis, ut Epigr. 23. lib. 2.

7 *Hec me frigore, &c.*] Brumali frigore.

9 *Dulcior, elegantiorque*] Videris tibi dulcior et elegantior; vel ironice.

10 *Livida glacies*] Mucosa stiria.

12 *Qualis*] Qualem habent barbam hirci Cinyphii a Cillice pastore tonsi. *Sapinis*] Acie forficum depressa, manubrio sublato.

13 *Cinyphio marito*] Hirco, viroque patreque gregis, ad Cinyphem Africanæ fl. pasto.

15 *Gallum timos minus recentem*] An Gallum Cybeles, cui recens castrato graviter olet anima? an Bosticum illum Gallum, de quo Epigr. 80. lib. 2. *Mis. rec.*] Nuper *lactæra*. Sed et vide Tarnebum, qui significari putat malum odorem, quem corpore suo emittebant Galli, Romam venientes, recentisque, quum intemperantius viverent, et labore itineris virus intemperantie angerent; lib. 26. c. 24.

18 *In menem, &c.*] Tum enim minus erit mucosus et frigidus.

EPIG. xcvi. Elegans infantis bi-
Delph. et Var. Clas.

muli tumulus.

1 *Basii dolor, &c.*] Parenti causa doloris ex morte.

2 *Cui genus, &c.*] Natus in Urbe et ab Urbe dictus Urbicus, id est, Romanus.

3 *Sex mihi, &c.*] Triennio. erat itaque biennis et semestris. Epigr. 38. lib. 6. vers. 1.

4 *Ruperunt, &c.*] Ubi vitæ filum inciderunt Parcem.

5 *Lingua mihi, &c.*] Blassa, balbutiens, parentibus grata.

6 *De lacrymas*] Exoptatas fuisse morientibus lacrymas, docet Herald. lib. 1. Advers. cap. 9.

7 *Sic ad Lethæas, &c.*] Sic, ut fies et optas mihi vitam tibi superstitem fuisse, vivas ultra annos Nestoreos. Vel; Sic, ut me fies, filius tuus, quem tibi superstitem optares, Nestoris annos speret.

EPIG. xcvi. Mittit librum Cælio Sabino ex Umbria oriundo, et Auli Pudentis municipi: quantum autem Cæsius amarit Martialem, vel ex hoc intelligas, quod omnibus negotiis anteposuerit Poëtæ nova Epigrammata, et ea unus omnibus legerit. *Raderus*.

1 *Cæcium, libelle*] Vide Baptist. Fonteinum de gente Cæcia cap. 20. et 21. vide et Ep. 50. lib. 9.

3 *Auli Pudentis*] De quo Epigr. 32. lib. 1. et 49. lib. 6. et Ep. 13. lib. 4. &c.

5 *Curæ*] Negotia, studia.

8 *Turni, &c.*] Satyrographi ex Aurunca, Epigr. 11. lib. 11. et Sidonius Carm. 9. Rutilius in Itinerario et Juvenalis interpretæ vetus, ad Sat. 1.

12 *Uni mitteris*] Cælio Sabino.

EPIG. xcvi. Cum ultra facultates omnia vis habere lauta ac nitida, multaque emis, adigeris tandem urgente inopia ad omnia vendenda.

EPIG. xcix. Commendat Crispino librum, eumque a Crispino vult Cæsari commendari. Crispinus autem hic erat Ægyptius, qui plurimum gratia et potentia potuit apud Domi-

Martial.

4 N

tianum, quem acerbè Juvenalis mordit Sat. 1. et 4. quem et vernam Ægyptium appellat. *Rad.*

1 *Tonantem*] Jovem nostrum Domitianum.

2 *Tua Memphis amet*] Ægypti civitas. Crispinum autem fuisse Ægyptium juratus testabitur Juvenalis, cui Satyr. 1. dicitur, 'pars Niliacæ plebis' et 'verna Canopi.'

3 *Parrhasia, &c.*] Palatina. Supra Epigr. 55. vers. 2.

5 *Aude*] Aude, o Crispine, ut lectorem decet candidum, Cæsari legenti adspirare hoc eulogio; 'Certe et hic Martialis est ævi hujus ornamentum, O Cæsar.'

7 *Mæro Catullo*] De his Epigram-

mate 71. et 77. libri 2. et 62. libri 1.

8 *Deo*] Domitiano, quasi dicat: Tu tantum illi suggere: ipse Imp. mihi Deus erit abunde beneficus. Vide Epigr. 8. lib. 5. vers. 1.

Epig. c. 1 *Per reges, &c.*] Patronos salutando.

2 *Magnus homo es*] Magnus videri vis. Vel es magnus, malus, mutus, piscis. Nequam magnus homo, ait Lucilius.

3 *Sine teste facis, &c.*] Epigr. 61. supra vers. 6.

4 *Cautus, pulcher, &c.*] Dum magnus, cautus, pulcher, dulcis esse vis, nullus es.

Epig. ci. Vide Epigr. 23. lib. 6.

EPIGRAMMATUM LIB. VIII.

Epist. *Propter, &c.*] Quod tibi dicati sunt, quod tu eos vita dignos censes.

Occasione, &c.] A bellis tuis et victoriis, Dacica et Sarmatica, argumenta sæpe petens.

Minus itaque, &c.] 'Facile est ventis dare vela secundis, Fœcundumque solum varias agitare per artes, Auroque atque ebori decus addere, cum rudis ipsa Materies niteat.' Manil. 3. Astr. et Callimach. de Apolline, *Ἐοτὶ γὰρ εὐχόμενος τίς ἀνὸς βῆτα τοῖσιν ἀέθεσι;*

Omnis versus] Omne Epigramma.

Quamvis autem, &c.] Vide Epistol. 4. lib. 4. et 3. lib. 5. Plin. Sec. sua excusantis hendecasyllaba.

Meministi] Liber.

Non nisi, &c.] Tu Deus es: lib. 5. Epigr. 8. Dii autem non adeundi, nisi a castis, puris, ab omni labe lustratis, et *νεπηφαιώμεναις*. Unde lustrationes illæ, de quibus plena manu

tota antiquitas. Erant et *νεπηφαιώμα*, quibus *ἐπιπαύρο* καὶ *δουλοπαύρο*, antequam in templum introirent. Certi enim æditui *τοῖς ἐλευθεροῖς* aqua adaspergebant. Hujus purificationis meminit et Sozomenus. Ritus iste in Ecclesiam Christianam postea devolutus. Cæterum Diis Superis sacra facturi corpus sæpius abinebant: Inferis vero adaspergebant tantum. Vide Macrobi. lib. 3. Saturn. cap. 1. *Heraldus*.

Epig. i. Libro, Palatinam domum ingressuro, mandat verborum rerumque verecundiam et reverentiam.

1 *Laurigerus*] Palatium propter recentem victoriam Sarmaticam laureatum: quamvis et Augustas fores perpetua ornabat laurus. *Domini*] Domitiani.

3 *Nuda, recede, Venus*] Verborum lascivia, quæ Veneri vel nudæ conveniant. Ad picturam etiam Veneris

respicere videtur, quas nuda pingebatur, ceto tantum præcincta. *Non est tunc*] Quia castus,

4 *Cæsariana, vni*] Cæs. Domitiani numen peculiare; quam Deam superstitione coluit; seque ejus filium haberi voluit. Suet. Dom. cap. 4.

ERIC. II. Blanditur Domitiano ob reditum.

1 *Fastorum genitor, &c.*] Librorum, qui singulorum annorum gesta continebant, a Jano autem temporum rectore auspiciū habent. Epigr. 8. infra.

2 *Victorem, &c.*] Cum Domitianum a Sarmatis reducem videret.

3 *Tot vultus, &c.*] Duos, vel quatuor. Bifrons enim fingitur Janus, ut qui annum elapsū respiciat, sequentem prospiciat. Immo et quadrifrons, propter quatuor elementa vel quatuor anni tempestates. Servius ad 8. *Æneid.* et Fab. Pictor.

4 *Optavitque oculos*] Desiderium vehemens videndi Cæsaris significat.

5 *Omni*] Binis vel quatuor linguis: ut modo vers. 3.

6 *Domino, &c.*] Domitiano lib. 5. Epigr. 8. vers. 1.

7 *Pylium quater senectem*] Quatuor ætates Nestoris, ex ore quaterno: id est, 12. secula.

8 *Pater, tuam regimus*] Immortalitatem. Janus enim Deus. Veteres bene suis Imperatoribus precabantur, sive natalitii diebus, sive Calendis, sive in reditu, longosque annos optabant. Et, quos eximie diligebant, eis dicere solebant, paratos se partem annorum suorum dare.

ERIC. III. Fingit se a Musa incitatum ad prosequendum Epigrammatum scribendorum studium.

5 *Et cum Messala....Licini, &c.*] Atque ubi invidiosa vetustas in pulverem verterit marmoreas aedes vel potius sepulchra. Sic enim loquitur Juvonalis Satyra 10. vers. 143. et huic consonat Noster Epigr. 2. lib. 10. M. Val. Corvini Messalam, oratoris cla-

riam. et Licini, ditissimi liberti Cæs. Augusti. *Licini*] Palat. legit *Licina* et *Licina*, quod ultimum si admittimus, illud 'cum' erit præpositio, non adverbium.

9 *Nona sororum*] Una e novem Musis, non tamen infima, Thalia, conviviis apta, uncta itaque pro more a balneis et ante convivia. Vide Epigr. 8. lib. 4. vers. 12.

11 *Nugas*] Epigrammata.

13 *Socum transferre*] Versum humilem et levem instar comicorum, quorum proprie est soccus. *Cothurnos*] Epigram. 20. lib. 3. vers. 7.

14 *Paribus, &c.*] Versibus heroicis.

15 *Perlegat, &c.*] Melior lectio *Prælegat*: uti in scholis prælegant et exponunt magistri Homerum, Virgilium, et alios autores epicos. *Rauca voce*] Qui ad ravum usque clamet.

16 *Oderis*] Tædio, vel propter penas irrogatas, ipsos execrentur autores discipuli.

18 *Quos media, &c.*] Quos elucubrationes reddunt miseros. *Miseros*] Miseret me istorum *miserorum* (quamvis interpretari queas, laboriosos), ut puto, non sua nec Martialis culpa; qui *acres* illos concinnasse videtur, non *miseros*: ut Virgilio, 'Æneas se matutinus agebat.' *Gronovius.*

19 *Sale tinge libellos*] Jocosu acumine.

20 *Agnoscat mores*] Quos tamen ita describit, ut parcat personis, exponat vitia. Epist. lib. 1.

21 *Angusta arena*] Tenui carmine, sive versum sive argumentum respicias.

22 *Dum tua, &c.*] Dum plus laudis Epigrammate merearis, quam alii heroico versu; Ep. 49. lib. 4. vers. 7. 8.

ERIC. IV. Deos et homines ait gratulari adventum Cæsari, et sacra, pro gratiarum actione, facere.

1 *Mundi, &c.*] Ab omni orbis loco frequens populi supplicationis et gratulationis causa.

2 *Suscipit*] Reus voti pro Imperatoris salute de anno præterito solvit vota, et nova vota nuncupat in annum proximum, quæ oppido fiebant redeunte Domitiano mense Januario. Commodum Januario mense redibat Domitianus, quo pro Imperatorum salute vota suscipiebant et solvebant. Suscipiebant in proximum annum; solvebant priori anno suscepta. Vide Plin. Epist. 44. l. 10. ad Trajanum. Cæpit autem mos temporibus Jul. Cæsaris, cui inter ceteros honores hic quoque decretum, ut vota pro eo quotannis conciperentur. Unde idem honos cæteris Imperatoribus postea habitus. Nuncupabantur vota ista a Magistratibus et Sacerdotibus præcipue. Celebrabant quoque diem suscepti imperii, et pro Imperatore vota suscipiebant. Neque pro Imperatoribus tantum, sed et pro eorum liberis et charis vota signabant. *Herold. Et solvit*] Est igitur voti reus. Vide Maerob. l. 2. Saturn. cap. 5.

3 *Germanice, &c.*] Epigr. 2. lib. 5. vers. 7.

4 *Ipsi Dei*] A te culti, servati, tem-
plis donati; Ep. 1. lib. 5. vers. 8. et
Ep. 4. lib. 9.

Epig. v. 2 *Desisti, Maecr, &c.*] Privatus es equestri dignitate, cui insigne et jus annulorum. 'Post cuncta novissimus exit Annulus.' Juvenal. Satyr. 11. vers. 43.

Epig. vi. Ex vana Eucti vasorum ostentatione, captat occasionem laudandi pocula priscis celebrata: Laomedontis, Rhœci, Nestoris, &c. Euctum vero ait habere antiqui operis pocula, sed recentia vina. *Rad.*

1 *Archetypis, &c.*] Poculis primogenitis, originalibus, et quæ ab ipsis dominis per tot seculorum series habere se jactat. *Odiosius Eucti*] Propter garulam jactantiam, mendacem vanitatem, villitatem novi vini in his appositi.

2 *Saguntino*] Fictiles cyathos ex argilla Saguntina anteposuerim poculis Eucti, quamvis illa jactet. Epigr.

46. lib. 4. vers. 15. et 106. lib. 14. *Cymbia mælo lute*] Pocula in cymbis formam efficta; Maerob. Saturn. lib. 5. cap. 21.

3 *Furiosa, &c.*] Insana quadam et insensata prædicatione pocula ab astate et dominis jactans. Al. leg. *fumosa*, id est, caligine neglecta vetustatis obducta. Ut exponit Boëthius l. 1. de Consol. Philosoph. Ita Cicero et Seneca 'fumosas imagines' dixere: et Juvenalis, 'fumesos equitum magistros.'

4 *Verbis mucida, &c.*] Dum, per verbosam Eucti ostentationem poculorum, vinum effusum macescit et vappa fit. Hoc est, Ipsa cernis gratia, visique suavitas garrulitate Eucti corrumpitur.

5 *Laomedontæ, &c.*] Hæc (inquit) fuerant Laomedontis pocula: vel ex auro illo, quo pacti et conducti Neptunus et Apollo moenia Trojana edificarant.

6 *Ferret ut hæc*] Præmii et pretii loco acciperet.

8 *Pugna debile, &c.*] Magis placet hæc distinctio quam vulgata ista, *pugna: debile cernis opus*: ut sit, poculum pugna et rixa collisum (*battered*): 'dum prima pocula pugna Missa volant.'

9 *Isti duo longævo*] Hic est geminus ille crater et ἀμφικύπελλον Nestoris, duos habens fundos, auras quatuor et earum singulis insidentes 2. columbas; celebratus Homero Il. Athone l. 11. cap. 12. et 13. *Censetur, &c.*] In pretio habentur.

10 *Pollux de Pylio, &c.*] Quæ ansis sedebant columbæ aureæ, usæ tritæ fulgebant.

11 *In quo misceri, &c.*] Quem Ulyssi, Phœnici, legatis Agamemnonis, Iliad. 1. propinavit Achilles.

12 *Vividiusque morum*] J. Gruterus feliciter e Mss. revocavit, cum prius legeretur *et bibis ipse morum*. Achilles enim Iliad. 1. poscit majus poculum vinumque vividius; *Μαζαρα δὲ*

αφύρῃ, Μωρτίου υἱ, καθύρα, Ζυφύρε-
πον δὲ κίραυα.

14 *Phrygie viro*] *Ænem.*

16 *In Priami, &c.*] In vetustissimis poculis apponit novum vinum. Torrentius, de poculis novis, quorum antiquitatem Eectus ementitus est, intelligit. Noti sunt Priamus senex, et Astyanax, filius Hectoris, puer. *Bibes*] Gruter. ex Mas. *calathis Astyanacta bibes*. Calathum genus poculi esse, ait Glossarium P. Danielis: in quo præterea: 'Calathi; scyphi, cyathi.'

Epio. VII. 2 Decem dicere, &c.] Synecdoche finita.

3 *Clepydras, &c.*] De his vide Epigr. 35. lib. 6. vers. 1.

4 *O quantum, &c.*] Petiisti, credo, tantum spatii, quo taceres, non diceres.

Epio. VIII. Quamvis felix prædicari possis, quod abs te anni principium et auspicium ducatur; tuique mensis initio consules purpuram et fasces sumant; tamen multo es felicior, quod mense tuo Domitianus victor et sospes a Sarmatis est reversus.

1 *Principium*] Veteres enim Janum præfecerunt reducendis annis et sæculis.

2 *Et revoces vultu*] Biformis enim et bifrons fingitur, quod præterita et futura videat et jungat; et finis præcedentis, et principium sequentis anni. *Roderus.* Supra Epigrammate 2. vers. 1. &c.

3 *Primum pis*] Ut tu, qui limina servas, supplicibus aditum ad Deos patefacias: Ovidius l. Fast. Vel, ut rerum omnium potentem et principum; Epigr. 28. lib. 10.

4 *Purpure, &c.*] Consules novi, quibus nova purpura fulget, ut ait Ovid. l. Fast. Vel Senatus. *Omnis honos*] Omnis magistratus. Sic Statius 4. Sylv. 'Turmaeque, tribusque, Purpureisque patres, lucemque a consule dæcit Omnis honos.'

5 *Tu tamen hoc maris, &c.*] Nec tam

tibi placeas, o Jans, quod tuo mense ineat annus, inaugurantur consules, vota quilibet nuncupet: quam quod redeat jam Domitianus.

Epio. IX. Mora trahet damnum. Hylas, qui, modo lippus, novem de libra uncias tibi, o Quincte, vel feneratori vel ophthalmico volebat solvere, jam, altero captus oculo, 6. tantum uncias tibi prius 9. recusanti se ait soluturum. Cave sis ne, cæcus omnino factus, tibi nihil reddat.

Epio. X. 3 Adeo bene emit, &c.] Tantuli, (*so very cheap*). Id est: Tamna villi pretio lacernas hasce sibi comparavit? *Non solvit*] Alii, *non solvet*. Immo, quod majus est, *non solvit*: vel non est solvendo: vel furatus est.

Epio. XI. Faustas populi et inusitatas acclamationes, Cæsare redeunte, Poëta describit; quas affirmat ipsis Sarmatis auditas, unde profectus erat: indeque Cæsaris adventem in Urbem, etiam a remotissimis gentibus, cognitum esse; adeoque omnium occupatos in Cæsare spectando oculos fuisse, ut nemo, quid in Circo ageretur, animadverteret. *Rad.*

1 *Tuam jam te ocit*] A te magnifice extructam passim et ornatam, vel, simpliciter, Romam. *Rhenus*] Germani, Rheni fluv. accolæ.

2 *Voces audis, &c.*] Clamores et applausus in Circo. Hyperbole satis vocalis et clamosa.

3 *Longa gaudia circo*] Applausus et acclamationes longæ, geminatæ et reboantes.

6 *Nemo quater, &c.*] E 25. spaciis a carceribus et septem flexibus circa metas ad victoriæ palmam, populus dum tibi studet, in te oculos et mentem convertunt omnes, non advertit quatuor; quamvis alibi nihil amplius optet quam 'Panem et Circenses,' ut ait Juvenalis. Vide Epigramm. 7. libro 7. vers. 9.

7 *Nec te sic, &c.*] Nec teipsam, priusquam tui sensit desiderium, quod tibi reduci læti omnes testantur. *Gru-*

ter. *Nisi te*] Raderus tamen censet servandam receptam lectionem *nec te*, hoc sensu: Quamvis populus Romanus multos principes vehementer amavit; tamen hactenus nullum tam ardentem amavit ac te; nec te prius tantopere, ut nunc amat, amavit; modo vero ita amat, ut, si velit magis amare, non possit.

8 *Ut velit, &c.*] Etiamsi velit.

EPIG. XII. Imparia connubia infansta.

2 *Uxori nubere, &c.*] Nolo subjici uxori, quæ proprie viro 'nubere' dicitur. Nolo dote libertatem vendere; *γυναικ', οὐ δέσποιναν θέλω, ἥς ἐστὶ δούλος δ' ἀνδρὸς*, Anaxandrides apud Stobæum; Epigr. 69. lib. 10.

3 *Matrona*] Matronam dicit *γυναικα γαμετήν*. Sic enim Græci vertere. Unde effatum illud Fortunæ muliebris, quod apud Val. Max. libro 1. cap. 9. RITE ME, MATRONÆ, VIDI-
DISTIS, RITEQUE DEDICASTIS.

EPIG. XIII. 1 *Viginti milibus cmi*] Fatui isti et moriones in pretio et deliciis erant apud divites, ad hilaritatem: vel, ut hodie apud nostros fatuos divites, ut sit in ædibus aliquis domino ipso stultior.

2 *Sapit*] Plus justo sapit; id est: Plus quam fatuum et morionem vellem. Vide Epigr. 110. lib. 14.

EPIG. XIV. Martialis queritur, melius arbores tegi ab amico, quam amicū.

1 *Pallida ne*] Ab injuria ventorum et frigoris: Epigr. 68. infra. *Cilicum timeant, &c.*] Referas 'Cilicum' ad arbores potius et Cilicia translatas, quam ad brumam.

2 *Mordeat et tenerum, &c.*] Stirpium teneriorum succrescentem sylvam.

3 *Specularia paros*] Lapidem pellucidum, in tennes crustas fissi, quibus Romani in fenestris utebantur, ut nos vitro. Seneca Epist. 91. et lib. de Previd. Divina cap. 4. Plin. libro 15. capite 16. Columell. lib. 11. cap. 3. Pancirol.

4 *Sine fece diem*] Purum, absque pulveris, venti, aut atomorum turbinis, sine pluvia et tempestate.

6 *Nec Boreas, &c.*] Non ipse horrens Septentrionis incola Boreas. Emphasis hyperbolica.

7 *Sic habitare, &c.*] In hoc versu quodque verbum est emphaticum.

EPIG. XV. Epigramma est de laurea Domitiani, quam Jovi Capitolino ex bello Sarmatico intulit; de quibus triumphare noluit.

1 *Pannonici numeratur*] Sarmatici. *Numeratur*] Narratur.

2 *Jovem*] Domitianum.

3 *Dat Populus, &c.*] Ab enumeratione partium ostendit totam Urbem et Rempub. effusam in vota, ob principis adventum et victoriam. Supra Epigr. 8. vers. 3. 4. 5. *Dat thura*] Signate. Alias, 'aris thura imponere:' ut 'aris imponere honorem' dictum Virgilio. Sic 'thura jacere' dixerunt scriptores Ecclesiastici. *Herold.*

4 *Et ditant Latias, &c.*] Et a Domitiano datum plebi pauperique populo congiarium, et tributum epulum, infra Epigr. 50. propter reletam e bello Sarmatico lauream tertiam: bis enim ante de Catts et Dacis triumphaverat. Alii *Et ditant*. Theod. Marcellius legend. censet: *Et dicant Latias, &c.* Antiquè, inquit, scriptum *Latias* pro, *Latia*, unde factum *Latias*. Causa vero triumphis secretis fuit, ut si ex cive parva victoria, qualis laurea C. Antonii ex bello Catilinario; aut ex bello, non acie, sed pace et pactione, qualis hæc Domitiani laurea de Sarmatis. *Et ditant Latias tertia dona*] Dorleans legend. censet: *Et dicant Latia tres tria dona tribus*. id est, dedicant. Ut sensus sit: Pro reditu Domitiani omnes dant dona et thura, Senatus, Eques, et Populus: et illæ tres partes tribus vocabantur, quo tria dicantur dona; id est, voverunt Diis tria dona, et speciatim Populus, Eques, et Senatus thura dede-

rant. Reposui autem dicant, quod votorum verbum esset solenne, 'Do, dedico.' Et reposui, *tres tria dona tribus*: ut unaquæque tribus suum donum dedicarit. *Dorleans.*

6 *Nec minor, &c.*] Quod cum licuisset justum agere triumphum, lauream tantum Jovi Capitolino maluit inferre. Vel, ut Raderus exponit: Nec minus celebris hæc tua erit laurea, qua pacem populo Romano attulisti, ac si magnificentissimum triumphum egisses.

7 *Quod tibi de, &c.*] Quam bene sentis de civibus tuis, quum credis te non minore admiratione fore apud teos, laurea tantum relata, ac si plenum triumphum egisses? sciebas enim quid de te Roma sentiret.

8 *Nosce suos*] Benevolos animos et amorem subditorum suorum erga se propter bene merita agnoscere.

EPIG. XVI. 3 *Nunc causas agis, &c.*] Nam facis panem, dum causas agis, et ducenta quæris, quæ tibi contra legem Cinciam, licet immerito, solvantur. Facis etiam farinam, dum consumis quod male quærivisti. Nam farina, dum saccatur, defuit et per foramina labitur: ita, quod male quæsit, perditur et evanescit. *Dorleans.* Opulescere vis et rem facere ex causis: sed nihil tibi felicius nunc cedit forum, quam modo pistrinum: namque, ut ibi farinam pinsebas, deinde panem conficiebas, e cujus pretio rursus farinam comparasti, atque adeo in circulum laborans vivebas in diem; ita hic quæris, deinde consumis, rursus mutuaris, &c.

EPIG. XVII. Plus sibi deberi ait Martialis ob amissam causam, quam obtentam: quia, inquit, tua causa erubui, quod gravius est, quam si vicissem, et fuissem laudibus mactatus. *Red.*

8 *Narrasti nihil, &c.*] Dicis me male egisse et causam prodidisse.

4 *Tanto plus debes, &c.*] In solatium

dedecoris mei et jacturæ famæ, quam ex causa tua sustinui.

EPIG. XVIII. 1 *Sic tua*] Gruterus e Ma. ubi et nos invenimus, *Si tua*: et seq. vs. *Vel mecum*, et sexto versus legit *nosset*, hoc sensu: Si tu, inquit, publicares Epigrammata tua, vel æque magnum nomen in eo genere atque ego consecutus sum, vel majus etiam comparares. Sed tu me sic amas, ut tibi ipsei sis iniquus, ut premas tua, et mihi soli eam famam relinquant; ita major sum, quia te parem esse ignoratur. 'Nosset superare' etiam exquisitum est: Virgil. in Cullice: 'Dignus amor venia, parvum si Tartara nosset Peccatum ignorasse.' *Gronov.*

2 *Vel mecum, &c.*] Bonane hæc fide? an ironice? videtur sane et ex animo, propter exemplum Virgilii. *Prior ipse legi*] Majori laude quam ego.

3 *Sed tibi tantus, &c.*] Hac modestia et amicitia inductus Virgilius cessit Horatio lyrici carminis laudem, et Vario epici carminis, vel tragiæ gloriam: cum illum Pindaricæ lyre modis, hunc Sophoclei cothurni sublimitate vicisse potuit. Varium siquidem ut epicum et Mæonii altis æmulum canit Horatius Ode 6. lib. 1. ita Varii tragiæ Thyesten cuilibet Græcorum comparat Quintil. lib. 10. cap. 1.

9 *Aurum, &c.*] Censu se aliis haberi inferiores ferunt non pauci: sed nemo fere est qui se altero minus ingeniosum fateri velit.

EPIG. XIX. Cinna hic vere pauper, quasi dissimularet opes, ostentabat pannos, et paupertatem usque jactabat, ut stulti et ebrii simulare volunt non raro stultitiam et ebrietatem, cum nil opus sit simulatione. Vide Epigr. 23. lib. 11.

EPIG. XX. Varum schediasten simul ait asperere et desipere: desipere, quod frustra laboret, et quotidie ef-

fundat decentes versus: sapere, quod eosdem non recitet, quos si recitaret, ineptus haberetur: nihil enim dignum auditu memoriaque scribi potest tam brevi tempore tanto numero.

2 *Non sapis, atque*] Qui, stans pede in uno, in hora ducentos præcipitas versus, vitiosos scilicet et ineptos, qui tibi lutulento fluenti e bucca excidunt. *Sapis*] Qui non recitas malos illos versus, unde tibi plus esset dedecoris quam laudis.

EPIG. XXI. Prædie quam Cæsar Urbem ingrederetur, Martialis meditatus alloquitur sidera, ut noctem præcipitent: tantum enim esse desiderium et expectationem populi, ut longissima ei nox videatur. Tandem acute et venuste concludit, nil opus fore die; sub mediam etiam noctem fore lucem meridianam Cæsare ingrediente; nam ipsum esse solem. *Rad.*

1 *Phosphore, &c.*] Veneris stella, quæ, Solis orientis præsentia, Lucifer dicitur; solem occidentem subsequens, Vesperna. *Gaudia nostra moræ*] Desiderium Cæsaris expectati, et cum die Urbem ingressuri.

3 *Rogat*] Ut diem properes. *Placidi numquid, &c.*] Cur tarde orireris ac si vehereris plastro; quod insequi videtur Arctophylax, signum tardum, quia polo vicinum? Epigr. 3. lib. 4. vers. 5. *Boote*] Qui Bubulcus Latine, et Græce Arctophylax dicitur, quod quasi servet et custodiat arcton: seu pastor sit hominum, unde Bootes. Septem enim stellæ triones, quasi teriones, id est, boves, dicebantur.

4 *Plaustra*] Major arctos Græce vocatur *ἀρκας*, Lat. plastrum. *Lento*] Tardo. *Ignis venis*] Stella, luce.

5 *Ledes poteras*] Sumas licet Castoris equum, illi a Mercurio donatum, et jam astris additum. *Ledes*] Leds natis, geminis. *Adducere*] Alii et recte *abducere*. Hoc est: Posses

abducere seu eripere equum Castori, ut hoc vehens citius diem reduceres. Cyllarus enim equus a Mercurio Diocuris donatus.

6 *Ipsæ suæ*] Ipsæ Castor Cyllarum suum equum tibi interim dabit mutuum, ut citius exoriaris.

7 *Cupidum, &c.*] Exoriri cupientem solem. *Jam Xanthus, &c.*] Jam Solis equi cursum gestiant.

8 *Memnonis parens*] Aurora.

9 *Tarda tamen, &c.*] Stant stellæ, nec movetur Inna, desiderio (credo) videndi Imperatorem Rom. redeuntem.

11 *Stent astra licebit*] Ipse Cæsar sibi Sol erit, gloriæque suæ fulgore lustrabit celum, vel manente noctis facie.

12 *Non deerit*] Conclusio plena adulationis. Ubique Cæsar, ibi dies; nam Cæsar noster Sol est.

EPIG. XXII. 2 *Hybrida sum, &c.*] Hybridam me esse innuis, dum apponis porcum hybridam, id est, ex fero et mansueta natum: vel lege *sim*: quasi dicat: Utinam ego hybrida sim, nisi intelligam fucum mihi factum. Sic Chærea Terent. 'Tum pol ego is essem qui assimilabar, nisi,' &c. De hybrida vide Epigr. 39. l. 6. vers. 20.

EPIG. XXIII. An quæso iniquum est, si quis pendat pœnas ejus, quod deliquerit in sua arte? Tum sane iniquus esse viderer, si delictum alieni artificii in illo punirem.

EPIG. XXIV. 2 *Improba, &c.*] Impudenter petax.

6 *Qui rogat, ille facit*] Qui supplicat, qui adorat, qui rogat, ille numen inesse rogato fatetur: ita ego te Deum facio, dum rogo. Adulatorie et parasitice.

EPIG. XXV. Ne mihi insultes, quod me semel ægrum vidiati; ego te sæpe et usque video morbo pallidum: ut Epigr. 4. lib. 7.

EPIG. XXVI. Tigrides plures in

spectaculum adduxerat Domitianus; a qua re Martialis illum laudandi occasionem arripit; ipsique Baccho, qui duobus tigris triumphavit, antepponendi.

1 *Eots erole*] Periphrasis Indiae Orientalis. *Gangeticus*] Asiaticus dictus, a Gange nobilissimo flumine Asiae. *Gangeticus Raptor*] Venator Indus non timet tot tigres in Orientalibus regionibus, quot, &c.

2 *Hyrcano qui fugit*] Ex Hyrcania. Vel, non seguliori quam sunt equi Hyrcani: vel, in Hyrcania, ubi venantur tigres non secus ac in India: unde legi potest, *et Hyrcano*. Vide Epigr. 18. lib. 3. *Spectac. Albus equus*] Metu pallidus.

3 *Tua Roma, &c.*] Supra Epigrammate 11. vers. 1. *Germanice, tigris*] Epigramm. 2. lib. 5. vers. 7.

4 *Delicias, &c.*] Spectaculi.

5 *Vincit Erythraeos, &c.*] Tuum amphitheatrum, o Caesar, superat triumphum Bacchi reducis ex India, Persia, et litoribus Rubri Maris devictis: (vide Epigramm. 37. lib. 5. vers. 4.) namque ille triumphavit, gemina tantum insector tigris, tu pluribus.

EPIC. XXVII. Captatores testamentorum insidiabantur divitibus aegris et senibus; illisque munera mittebant, ut heredes scriberentur. De hac fraude monet Gaurum Poëta, ut sibi ab huiusmodi vulturum insidiis caveat.

2 *Moreri*] Ut in bona tua succedat hereditas ille: Epigr. 63. lib. 6.

EPIC. XXVIII. *De Partheniana toga*] Donatus a Parthenio, praefecto cubiculi Domitiani, nobili toga, Martialis petit tecte meliorem etiam lacernam; alioqui se ludibrio fore populo, si nobilissima candidissimaque toga incedat, et vilem tritamque lacernam togae novae injiciat. *Roderus*. Toga donata Martiali a Parthenio, qui Caesari a cubiculo; Epigr. 6. lib. 6.

1 *Dic toga*] Per prosopopeiam, tegam alloquitur. *Fecundi gratum, &c.*

Docti scilicet atque poëtae, ut Ep. 60. lib. 9. et Ep. 5. lib. 5. vers. 1. et Ep. 1. lib. 11.

2 *Esse velis, &c.*] E cujati vellere es? De laudatissimis lanæ generibus Epigr. 155. lib. 14.

3 *Apula*] Enumerat præstantissima genera vellorum, inter quæ primum Tarentinum, de quo lib. 14. Epigr. 155. Apula? An a gregibus in pascuis Tarenti in Apulia, quam condidit Phalantus Lacedæmonius? Epigr. 38. l. 5. vers. 2. *Ledæi tibi*] E Lacedæmone, clara concubitu Jovis et Ledæ, Ledæque natis. *Floruit herba*] Quam oves Tarentinæ depastæ sunt. *Phalanti*] Tarentinæ urbis conditoris.

4 *Qua saturat, &c.*] Qua Galesus a Calabris ortus irrigat culta. Epigr. 38. lib. 5. vers. 2.

5 *An Tartessiacus*] An ex Hispania, ubi Tartessi fluv. quæ et Bætia, aqua epota vestit oves nobili lana? Juvenal. Satyr. 12. vers. 41. *Stabuli nutritor*] Fluvius, qui bibitur Hispanis ovibus.

7 *An tua multifidum*] An ab Altino, nobili ovibus et lana, prope Timavum multis ostiis in Mare Adriaticum influentem? ut Epigr. 26. lib. 4. vers. 5. *Numeravit, &c.*] Pathos: quasi lana aut ovis nosset numerum ostiorum Timavi, sintne septem an novem.

8 *Quem prius, &c.*] Cyllarus quidam vexit Castora, qui cum Argonautis Timavum prætervexit: ut Epigr. 26. lib. 4. atque ipse Castor in sidus relatus est. Cum vero dicat 'astrifero ore,' malim de ipso Cyllaro in astrum verso intelligere. Supra Epigr. 21. vers. 5.

9 *Te nec Amycleo decuit*] Adeo eximie candida es, ut non esses inficiens purpura Lacedæmonia nec Milesia. Amycle autem Laconis civitas est: Miletus Ionis in Asia. *Lisere*] Succo imbul. Metaph.

10 *Miletus*] Oppidum Asiae, in quo

perit Pompell filius; tingeantur ibidem lanæ.

11 *Lilia tu vincis*] Candore. *Ligustra*] Arbor; florem gignit candidum. Vide 2. Eclog. Virgillii: 'Alba ligustra cadunt,' &c.

12 *Tiburtino*] Vide Epigramm. 62. lib. 4.

13 *Spartanus, &c.*] Cygnus, cujus speciem indutus Jup. compressit Ledam Spartanam. *Paphiaque columba*] Veneri, quæ in Papho colitur, dicatæ.

14 *Gemma cadis*] Margarita, &c. Epigr. 37. lib. 6. vers. 4.

15 *Primis nivibus, &c.*] Intactis. *Dona*] Vestis, toga.

16 *Parthenio, &c.*] Parthenii, qui misit, animo.

17 *Babylonica picta superbe*] Babylonica acu fieri solita. Non minori tamen varietate, nec paucioribus, aut minus expressis, minusque mirandis figurarum imitationibus in vestibus contexendis luserunt antiqui artifices sola texturæ ratione, et connexione staminis ad subtemen, quam qui acu pingerent. Hinc alicubi dixit Martialis. l. xiv. Epigr. 150. 'Victa est Pectine Niliaco jam Babylonis acus.' Et addit 'Texta.' Nam Plumarii, textores dicti, non solum qui clavos seu plumas vestibus insuerent et intexerent; sed et qui quocunque genere picturæ, quibuscumque coloribus et figuris variatas vestes acu pingerent; hinc plumare, τὸ πικρῆσαι, et plumatum opus, τὸ πικρῆλον seu πικρῆλμα. Qui Babylonica ergo peristromata variis coloribus intextis pingebant, plumarii vocati; quod et Babylonem maxime celebrasse, et nomen imposuisse refert Plin. Hinc παρὰ Græcis tapetia Babylonico opere picta. *Salmas. Picta superbe*] Coloribus variis, radio intextis, distincta.

18 *Semiramia, &c.*] Babylonica, a Semiramide regina Babylonis. In summo vero pretio erant tapetia et

aulea Babylonica.

19 *Non Athamanteo, &c.*] Non mihi magis placeret vestis ex aureo vellere Phryxi, cui Athamas pater, quam tua toga, Partheni.

20 *Pecus*] Vellus, unde: alii leg. *decus*. Farnab. Non male de ariete, aureum vellus habente.

21 *O quantos rivos, &c.*] O quantum tollent omnes cachinnum, ubi viderint novæ huic togæ, mihi a Parthenio, qui in Palatio servit Cæsari, missæ, injectam vilem meam et tritam lacernam? Hinc apparet lacernas togis injici solitas.

EPIG. XXIX. Habet quidem Epigr. laudem suam a brevitate, et sunt qui distichon vel tetrastichon excedere oportere Epigramma negant. Et tamen liber e distichis æque liber est, ac si ex longioribus Epigr. compingeretur.

EPIG. XXX. Vide Epigramm. 7. lib. Spectacul. Hic damnatus quispiam, ut videtur ex Epigramm. 25. lib. 10. Scævola (de quo lib. 1. Epigr. 22.) agens, dextram foco immisam in Amphitheatro exurere sustinuit.

1 *Qui nunc*] Quod apud primos Romanos admirandæ erat et celebrandæ fortitudinis opus, nos jam per lusum fieri videmus. *Cæstræ arena*] In amphitheatro Cæsaris, quod *συναγωγὴς* 'arena' vocatur.

2 *Fruatur*] In laudem suam et quasi voluptatem vertat, et sic patiendū illustrior fiat.

4 *Et attonito regnet, &c.*] Contemptrix ignis, et quam ipse ignis attonitus stupuerit.

5 *Ipsæ sui spectator, &c.*] Eleganter et emphatice. Ipse per ocium, quasi illæsus et a manu sua alienus, spectavit dextram suam exuri.

6 *Funus amat*] Metaphora elegans: quasi vivam dextram rogo inferret. *Totis, &c.*] Tanquam victima exuritur. In ara enim fecerat hoc Scævola.

7 *Quod nisi rapta, &c.*] Namque

amovendus erat fictitius hic Scævola ab igne, jussu Imperatoris; ut hic verus, regis.

8 *Lassos ire, &c.*] Victos et fortitudini cedentes. Vel lassus ignis dicitur, qui non viget, sed jam minuitur.

9 *Scire piget, &c.*] Non quærimus quænam scelera commiserit ante; illum fortem esse virum vel ex hoc apparet.

EPIG. XXXI. 1 *Nescio quid, &c.*] Te parum esse virum, nec Veneri habilem.

2 *Jura paterna petis*] Jus trium liberorum. Vide Epigr. 91. et Epigr. 92. l. 2.

3 *Supplicibus libellis*] Supplicationibus: *with petitions or requests.* Domitianum] Imperatorem.

4 *Et in patriam*] Poëta, ut ex Urbe maturius in patriam redeat (nec enim erat Romanus) monet, non impetrato jure trium liberorum; quatuor domi reperturum ex adulterio uxoris susceptos. Concludit ergo argute, domi inventurum et amplius, quod quærit foris. *Rad.*

6 *Quattuor invenies*] Ex adulterio uxoris, Milone peregre profecto: Epigramm. 101. lib. 7.

EPIG. XXXII. 1 *Ære per tacitum, &c.*] Ominatur Aretullæ, fratris ab exilio reditum.

3 *Lucrat hoc casus, &c.*] Casu aliquo velut ab accipitre aëta videretur, nisi et in gremio Aretullæ mansisset.

5 *Si meliora, &c.*] Si Aretullæ liceat ex hoc omine spem aliquam concipere.

6 *Domitianum, &c.*] Domitianum.

7 *A Sardois*] E Sardinia, ubi frater tuus, o Aretulla, exulat. Sardinia autem gravis insula, in quam exules, ut et in Gyaros, mittebantur. *Tibi forsitan, &c.*] Felix augurium revocatum iri fratrem tuum: vel nuncia est a fratre reversuro. Atque alludit ad columbas ab Hirtio cum literis missas, ad Brutum Mutinam obcessum. Frontinus lib. 3. Stratagem.

EPIG. XXXIII. Extenuat Paulli munus, sibi missum.

1 *De, &c.*] Phialam tenuis laminæ seu bractem, comparatam levissimis quibuscumque rebus, extenuat. Misisti mihi, (inquiens,) o Paulle, folium corollæ argentæ pro phiala. *Prætoricia*] A prætore vel alio ludorum præfecto donata victori. *Folium mihi, &c.*] Coronæ effingebantur ex auro argentoque, in tenuissimas bractes diducto, vel folia, vel flores, vel florum cauliculos exprimente. Plin. lib. 22. cap. 2.

3 *Nebula pegma perunctum*] Tenui et subtili auri argentive folio, *gold foil, or silver foil*, quo inducta ornabantur pegmata, de quibus Epigr. 2. libro Spectac. vers. 2.

4 *Unda croci*] Adpersio e croco misto dulci vino. Epigr. 3. lib. Spectacul. vers. 8. Dilutis autem pegmatis evanescebat folium aureum seu argenteum instar nebulae.

5 *An magis, &c.*] An potius est hæc phiala e bractea argenti, quam servus aliquis furax derasit a pede lecti tui? Hujusmodi vero bracteis e ligno, ebore, auro, argento, testudine, lectos ornare moris erat. Suet. Calig. 2. 32.

7 *Ille potest, &c.*] Ita levis est, ut vel a papilionis calliclave prætervolantis aëre impulso etiam a longe agitur. Hyperbole.

9 *Volitat, &c.*] Ob levitatem, vel lucernæ suspensa avolat, a vapore lucernæ agitata.

10 *Leviter, &c.*] Cedit fatiscit, si vel levi manu infuderis merum.

11 *Sputo*] Tenui corio, crusta, vel tectorio. An forte in deaurando sputo utebantur vice gummi? *Jani Calendio*] Januariis Calend. ubi xenia mittuntur patronis. *Caryota*] Hunc locum illustravit summus Scaliger ad Tibullum. Cum caryota igitur simul et assem porrigebant pauperes. Nam ineunte anno stips Jano offerebatur. Sic et Diis suis peculiaribus, singulis

Calendis, pecuniolam aliquam porrigebant. Ratio hujus superstitionis est, quia Calendas et annorum principia religiose observabant. Et non Ethnicis solum, verum et ex Dei præcepto Israëlitis initia mensium observabant, et sacrificiis celebrabant. *Heraldus. Caryota*] Palmæ fructus; *Epigr.* 27. l. 12.

13 *Colocasia filo*] Fabe Ægyptiacæ, quæ coctæ vel manducatæ tenduntur ut fila: *Epigr.* 57. lib. 12.

14 *Plena magis, &c.*] Folia liliorum, ab ardore Solis decidentium, sunt crassiora quam tua phiala.

15 *Nec vaga, &c.*] Aranearum et bombycum telæ non sunt adeo subtiles.

17 *Crassior, &c.*] Fucus seu incrustamentum faciei superpectum e creta Chia vel Sellinsia.

18 *Offensa, &c.*] Percussus, agitant, unde erit bulla.

19 *Verica capillos*] Reticulum tenue instar vesicæ: a *caul*.

20 *Et mutat, &c.*] Nec crassior est phiala, quam apuma smegmatis seu liliivili, quo Germani rufabant crines, et ab his idem doctæ Romanæ feminæ.

21 *Hac cute, &c.*] Ova cygneæ habent cutim æque densam.

22 *Tuta lunata, &c.*] Splenis, emplastra, quæ ad splenis formam adhibentur fronti, sunt æque spissa. *Epigr.* 29. lib. 2. vers. 9. *Lunata*] Lunata frons dicitur, quod hemicyclon a geminis temporibus efficiat.

23 *Ligulam, &c.*] Gladiolum, spatulam, vel parvam quandam mensuram ex argento. *Epigrammate* 120. libro 14.

24 *Cochleare... cochleum... nihil*] Gradatim descendendo extenuat Paulli munus.

Epig. XXXIV. l. *Archetypum*] *Epigr.* 6. supra, vers. 1. *Myos, &c.*] Sculptoris et artificis nobilis.

3 *Quod sine, &c.*] Si tu molestus ostentator abais, inquit Turneb. lib.

21. cap. 24. vel, quod factum est ante te natum, vel a quovis alio, et non a te, quod soles, adulteratum.

Epig. XXXV. Cum plurimum ad amorem valeat morum similitudo, vel inter malos.

Epig. XXXVI. Domus hæc Palatina Caesaris digna erat spectatu; ut quæ inter nobiliores orbis fabricas referri posset; quam Poëta Pyramidibus adisque Ægypti antepomit, atque altitudine etiam altissimis Thessaliam montibus præfert. Postremo argute concludit; quamquam tam vasta, ampla, et excelsa est domus, tamen est minor Domino Cesare. *Rad.*

1 *Regis pyramidum*] Quod reges Ægypti pyramidas condiderint. *Epigramm.* 1. libro *Spectac.* vers. 1. *Ride*] *Pro* tuis contemne.

2 *Scum barbara*] In Ægypto, quæ Orientem a Moridie spectat. *Memphis epus*] Nobilissima Ægypti civitas, pyramidibus clara: *Epigr.* 1. lib. *Spect.*

3 *Pars quata*] Quasi dicat, Nihil, aut minima pars, si ad tuum palatium conferatur. *Parvasia labor est*] Palatinæ: lib. 7. *Epigr.* 55. vers. 2. *Mareoticus aula*] Ægyptiacus, a palude Mareotide.

5 *Septenos, &c.*] Septem turres palatii evectas, instar montium illorum, quos congestos feruntur gigantes in cælum struxisse.

7 *Ethera, &c.*] Ita aëla summum caput inter nubila condit, et sub se videt Jovem tonantem et meteora medius regionis aëris. *Intrat*] Id est: Ad cælum usque ejus apex pertinet; ita ut nubes et tonitrus inferiora habeat. Sic dictam ut illud, 'Sub pedibusque videt nubes et sidera Daphnis.' Sed heic *τρεπτόν*. Cum igitur omnia infra quandoque turbentur et fulminibus terreantur, fastigium tamen domus tam excelsæ immotum manet, et extra tempestatis impetum. *Herald.*

9 *Et prims*] Et fastigium aulæ il-

lustraret totum sole prius, quam cacumen montis Circeas. *Aeneas, &c.*] Quod alios ubique latet.

10 *Nascentis patris*] Orientis Solis, cujus filia Cires.

11 *Hec, Auguste, tamen*] Conclusio et epiphonema. Hec, o Cæsar, tua domus, quemvis culmine sidera tangat, et cælum inquit amplitudine, tamen te non capit, nec est satis ampla pro dignitate nominis et numinis tui.

12 *Minor est domus*] Adulatorie. Sic Papinianus Sylv. 4.

EPIC. XXXVII. Nihil donas Cæsitano, qui redditus illi chirographum, que agnoscit se tibi debere M. C. (vel ut alii, *Milibia ter centum*) cui quidem veri non est solvendo: imo serva syngrapham, et da illi II. M. Hec si feceris, te aliquid donasse dicemus. Vide Epigramma 105. libro 9.

EPIC. XXXVIII. Celebrat pietatem Melioris erga Blaesum scribam, cujus defuncti natalem quotannis revocabat, et festum Blasianum appellat.

1 *Qui præstat pietate, &c.*] E media Philosophorum schola depromptum est, præcipue vero ex primo Ethicorum Aristotelis; ubi, de felicitate agens humana, videtur ait homini quodque mortuo bonum quiddam esse et malum, sicuti et viventi nec sentienti contingit: ut honores, et infamiae liberorum et posterorum, et prosperitates, adversitatesque. Huc respiciens Martialis non sibi ait contingere, quod nonnullis viventibus, quibus non sentientibus prosperitates obveniunt; sed et viventi sibi et sentienti delatos esse tales honores, quales paucis post mortem et non sentientibus contingunt. Illorum tamen aliquando placuit esse sententiam; qui Carmen hoc sic accipiunt, sibi viventi sentientique contingere, quod aliis tantum post mortem contingere datum est: ut ait Justinus: 'Sufficit enim mihi in hoc tempore iudicium tuum: apud posteros, cum obtrectationis invidia decesserit, industriam

testimonium habituro.' Item Ovid. lib. 1. Ereticon: 'Pascitur in vivis liver, post fata quiescit.' Item Martialis lib. 5. Epigr. 10. 'Esse quid hoc dicam, quod vivis fama negatur?' Etenim sententiam priori libens accedo. *Schott. Qui præstat, &c.*] Qui munera vivis donat, majora munera vel hereditatem captare videatur.

4 *Nomini, &c.*] Mortuo.

6 *Quærit quid, &c.*] Quid quærit nisi dolorem suum consolari et mitigare largitione pla?

7 *Refert de bonis*] Hic versus legendus absque interrogationis nota. 'Refert' autem, id est, plurimum interest. Gloss. 'Refert, *ἐλλὰδρως, ἐμάρτυ.*' Sensus ergo est: Qui mortuum beneficiis prosequitur, revera beneficus est: qui vivum, beneficus fortasse videri vult. Atqui magnum est discrimen inter *vō* *τῷ*, et *vō* *παρὰ* *μῶν*. Cato enim 'esse, quam videri bonus malebat.' *Herald. Refert*] Plurimum interest inter eum qui bonus est, et tantum bonus vult videri.

9 *Qui solemnibus, &c.*] Qui in memoriam Blasi, pueri tui defuncti, celebras natalem illius quotannis, largitus scribis munera, e quorum numero et ipse Blasus erat.

12 *Ad natalitium*] Antiquissima consuetudo diei natalis colendi, cujus etiam mentio Gones. cap. 40. comm. 26. Persis etiam summa religione observata. Vide Herodot. Celebrabant et amicorum atque Imperatorum natales: tum et defunctorum. Plin. Epist. 7. lib. 3. Juvenal. Sat. 5. 'Quale coronati Thræsen Helvidiusque bibebant, Brutorum et Cæsar natalibus.' *Diem colendum*] Sic omnino *ἡμέραν ὑπερσέβοντες* Græci dicunt. *Herald.*

14 *Blasianum*] Festum nomine Blasi et in illius gratiam: unde tibi præsens gloria, nec minus superstes. De Atedio Meliore, Epigr. 28. lib. 6. et Papin. Sylv. 2. Vide et Epist. 17. lib. 1. Plin. Sec. et Epist. 9. lib. 9.

EPIC. XXXIX. Laudat regiam Domitiani a Rabirio exstructam. Nam, ante ædificatum hoc palatium, non poterant in aula celebrari solemnia populi convivio; nunc accumbimus omnes, et divina Domitiani munera bibimus. *Rad.*

1 *Pallatina, &c.*] De aula hac Pallatina, supra Epigr. 36.

2 *Ambrosiasque dapes, &c.*] Imperatoris Domit. Dei et immortalis.

4 *Ganymedes pocula, &c.*] Ministrata convivis, ab ephebis Domitiani, similibus pulchritudine Ganymedi.

5 *Esse velis, &c.*] Serns cælum adeas, dique nobis intersis.

6 *At tu si, &c.*] At, si properas, o Jupiter, habere Domitianum convivam, tu potius veni ad eum, quam ille ad te.

EPIC. XL. Minatur Priapo, hortarum et silvarum custodi, flammæ; nisi custodiat silvæ suam, flammæ alimenta.

1 *Palmitis beati*] Vitis, vinem.

6 *Si defecerit hæc, &c.*] Namque e ligno es; et, nisi sylvam custodias, deficiente in focum ligno, ipse tu combureris.

EPIC. XLI. Athenagoras excusat se, inquiens: Mihi quidem dolet me nullum munus tibi misisse hoc Decembri et his Saturnalibus. Angl. *I am sorry that, &c.* Nescio sane, respondet Poëta, an ille doluerit: ego certe doleo me nihil acceplisse.

2 *Quæ medio brumæ*] Id est, Saturnalibus, quæ mense Decembri celebrabantur. Sed et ipso brumæ, id est, solstitii hyberni die, munera commeabant: quia tum annuus Solis cursus quasi redintegratur. Nam a puncto solstitiali hyberno ad nos regreditur, et est veluti principium novi anni solaris. *Herald.*

EPIC. XLII. 1 *Sportula, &c.*] Epigr. 7. libro 8. vers. 1. 5.

2 *Non corruperit, &c.*] Non transulerit corruptum nidore majoris culine ad cœnas divitum. Vel, si te

sportula major non corruperit, et ad beatos ac divites transtulerit, desertis tenuioribus. Sic dicunt Græci *σάξασθαι εἰς πάλιν*, id est, *φάσθαι ἢ ἀνίσθαι εἰς πάλιν τὴν καὶ ἐκείν σάξασθαι*. *Herald.*

3 *De nostro, Matho, centies*] Interpretantur, de mea sportula, quæ est centum quadrantum. Sed non videtur Scriverio et ejus assecia Farnabio constare ratio, quia 'centies' in re nummaria non centum, sed tot centena millia significet. Itaque aut ludere Poëtam vult Scriverius dicendo, 'De nostro centies,' aut aliud quid cogitandum: se enim opem ferre non posse. Tentat Farnabius: Vel centies lavari, id est, a balneis cœnare apud se invitat Mathonem. Ego sic censeo: Cogitandum venisse Martialem sero circa balnei tempus ad ædes Mathonis, ut peteret sportulam. Ille domi negabatur esse: et videbatur aut ipse alibi sportulam petitum (ut iste, quem mane salutat veniens audiebat eadem fini profectum priorem) aut quadrante in publicas balneas lavatum isse. Ergo, inquit, nisi tu spe majoris sportulæ, utpote honoratior (vide lib. 10. Epigr. 10.) alicubi detineris, meo damno vel de mihi abs te debita sportula, quam lucratus es, potes lavari centies: erat enim illa centum quadrantum: et quadrante constabat lavatio. 'De nostro,' ut lib. 7. Ep. 47. 'Et tua de nostro, Prisce, Thalia placet.' Lib. 10. Ep. 29. 'De nostra præsina est synthesis empta toga.' Adde libro 10. Epigrammate 70. *Gronovius.* *De nostro, &c.*] De mea sportula, ut volunt, quæ c. quadrantum: quamvis non constat ratio, cum Adverbia ista in es Numeralia designent totidem centena Millia. Itaque vel ludit Poëta, vel centies lavari, id est, a balneis cœnare apud se invitat Mathonem.

EPIC. XLIII. Fabius uxores macabat, Chrestilla maritos: Poëta hos

matrimonio jungendos ait; sic enim futurum, ut se mutuo isterimant, et una efferantur. *Rnd.*

1 *Efferat, &c.*] Ad rogum et sepulchrum.

2 *Funeremque facem*] Facibus accensis elatos fuisse mortuos notissimum est. Eas gestabant, qui funus prosequerantur, quæ consuetudo non omnino sublata. Quo plures funus exsequerantur, eo et plures facies. Unde, hoc signo, exsequiarum celebritas notatur. 'Funerem facem' dixit Mart. ut distinguat a nuptiali. *Herald.*

3 *Committit, Venus*] Metaph. ab arena. Congrediantur tandem victor hic uxorum, victrix illa maritorum, matrimonio juncti, ut videamus uter vicerit, vel an uterque fortiter quasi mutuis vulneribus occubuerit.

4 *Libitina ferat*] Feretrum. Libitina autem Romanis Dea præses mortis, in cuius sede quæ ad sepulturam pertinent vendebantur: estque eadem cum Venere; Pintarch. probl.

EPIG. XLIV. Titullum jubet vivere genialiter, nec hæredibus ingratis multa relinquere.

1 *Vive semper*] Genialiter. Epigram. 16. lib. 1. *Hoc seruum est*] Hac ætate.

2 *Sub Pedagogo, &c.*] Etiam si cœpisses a puero.

4 *Omne limen*] Ep. 79. lib. 4. vers. 2.

6 *Triptici sparsus ante*] Epigr. 38. lib. 3. vers. 4. *Equos omnes*] Equites, inquam, et iudices equestri ordinis: sed quid si designet tria fora? 1. Vetus, in quo equi, id est, statum equestres. 2. C. Julii Cæs. ad ædem Martis. 3. Augusti, ubi Colossus et bibliotheca Augusti.

8 *Tertiasque, quintasque*] Horas, non tabernas decuriasve. Vide Epigr. 67. infra.

11 *Calendarum*] Debitorum, a qui-

bus usuræ singulis Calendis exigebantur.

13 *Jacente*] Exporrecto, composito.

14 *Fartus, &c.*] Dum apparatur tibi torus funerens, in quo efferaris ad rogum: qui papyro, vel (ut Jos. Scalig. ad Guilandinum vult) fari Tusco farciebatur. Epigr. 97. lib. 10.

15 *Fientes...tristis*] In medio feneris tui luctu.

EPIG. XLV. Celebrat reditum e Sicilia P. Terentii, Martialis familiarissimi: et precatur, ut tam læte mox etiam Flacci redeuntis e Cypro diem agat.

1 *Ætnæ mihi, &c.*] Sicilia, in qua Ætna.

2 *Lactea gemma notet*] Albus calculus: sumpt. a Thracum more, qui faustos dies albis lapillis, infaustos nigris computarunt. Ipsa margarita vice albi calculi. Sic Epigr. 38. lib. 10. vers. 5. et Epigr. 34. lib. 12.

3 *Splendecat turbida*] Lente transmittente vinum, quod paulatim per colum distillat. *Lino*] Vinum vetustum et annoso sita crassum transmittatur per saccum vel colum quo defecetur. Vide Epigr. 40. lib. 2. Epigr. 61. lib. 12. item lib. 14. Epigr. 103. et 104.

4 *Amphora*] Annosum vinum et seculare. *Centeno consule*] Longo tempore, multis annis. Vide Epigram. 27. lib. 1. vers. 7. *Facta minor*] Ætate imminuta, senio exsiccata: assidue enim quid deperit.

5 *Continget...Cum te, &c.*] Equando iterum erit mihi æque justa convivii causa? certe ubi idem Flaccus redierit ex Cypro; Veneri, quæ in Cytheris, quo mari nata appelletur, colitur, sacrata.

8 *Luxuria*] Festæ accubationi.

EPIG. XLVII. 2 *Unum quis, &c.*] Quod vultura feminam, tonsura juvenem, rasura virum præ se fert.

EPIG. XLVIII. Farem hortatur, ut ablatam Crispino abollam reddat; et togam potius subducatur; alioqui deprehensum iri.

1 *Dederit*] Tenendam. *Tyriam*] Purpura e Tyro imbutam. *Abollam*] Pallium duplicatum: Epigrammate 53. l. 4.

2 *Cultus*] Vestem, abollam.

4 *Abolla rogat*] Quæ tibi non convenit, furemque prodeat.

6 *Delictis, &c.*] Lautioribus et delicatis.

8 *Melius fallere*] Latere, furtum celare, λατύνειν. *Togam*] Hac mollis latebia; omnes enim togati incedunt.

EPIG. XLIX. 1 Quam tamen non videt. 'Qui nunquam visæ flagrabat amore puellæ:' Juvenal. de Catullo Messalino.

EPIG. L. Epulum dedit populo Domitianus, post lauream a Sarmatis Jovi illatam, quod hoc Carmine celebrat Martialis, et confert cum epulo Jovis.

1 *Quanta, &c.*] Quantum convivium Jupiter præbuit Dils, relata de gigantibus victoria, &c.

3 *Plebe Decurum*] 'Est quoque plebs Superum, Fauni, Satyrique, Laresque, Fluminaque, et Nymphæ, semideumque genus:' Ovid. in Ibin.

5 *Tanta tuas, Cæsar, &c.*] Tanta est lautitia ejus convivii, quod tu, o Domitiane, dedisti Senatui, equitibus, plebi, post lauream a Sarmatis Jovi illatam. Supra Epigr. 15. vers. 4.

8 *Ambrosias, &c.*] Ab Imp. Domitiano Deo datas: Epigr. 8. lib. 5.

10 *Sportula, recta data est*] Epigr. 7. lib. 3.

EPIG. LI. Laudat munus sibi ab Instantio Rufo missum.

1 *Quis labor, &c.*] Cujus artificis opus est hæc phiala mihi a Rufo missa? Myosæ, Myronis, Mentoris, an Polycleti? cælatorum, de quibus Plinius l. 33. Epigr. 12. *Labor*] Pro-

prie de cælatura 'labor.' Hinc 'laboriosi' cælatores vulgo dicti.

3 *Livescit, &c.*] Pura nitet, neque habet maculam aut situm contractum, unde quis suspicetur eam non esse puri metalli: imo nec metuit in igne explorari.

5 *Vera minus, &c.*] Phiala hæc ex electro fictitia, mista acilicet auro quata argenti portione, asperat colore verum succinum, vel electrum illud metallicum in ipsis venis et fodinis mistum.

6 *Felix pustula*] Feliciter et ingeniose facta: vel quæ me facit felicem: vel quia aurea seu argentea. Argentum purum putum, pustulatum; Epigr. 85. lib. 7. vers. 7.

7 *Materia non cedit opus*] 'Materiam superabat opus:' Ovid. 2. Met. *Sic alligat orbem*] Forma et nitore refert plenam lunam. Vel claudit orbem phialæ circulo elegantique emblemate: an implet et circinat? Rul.

9 *Stat caper*] Prominet cælatus in phiala caper, quo mallet vehi Helle, quam illo qui Phryxum, filium Athamantis, regis Thebanorum, cui Æolus pater, pontum transfretavit. *Æolio vellere*] Caper aureo vellere ornatus, qui Phryxum et Hellen per pontum, dejecta tamen Helle, transvexit.

10 *Soror*] Helle, Phryxi soror: ab hoc enim capro si vecta fuisset, in mare non fuisset excussa.

11 *Cinyphius, &c.*] Epigrammate 95. lib. 7. vers. 13.

12 *Ipsæ tuæ, &c.*] Capri cælabantur in calicibus, et victimæ statuebantur Baccho, quod vineis nocebant, huic tamen tam affabre formato ipsæ Bacchus parceret, eumque pasceret sua vite. Epigr. 93. lib. 13.

13 *Amor aureus alis*] Cupido.

14 *Lotus ab ore sonas*] Tibi genus e loto arbore, quæ nascitur in Libya juxta Palladis lacum. Ad tibiarum cantus expetitur. Plinius lib. 13.

cap. 17. Athenus libro 4. cap. 24. *Φέρριγος* Alexandrinis dictæ. Vide Brodæi Miscell. 25. lib. 2.

15 *Methymnao*] In Methymna, quæ urbs Lesbî est, nato. *Arione delphia*] Vide Strab. lib. 16. c. ult. A. Gell. lib. 16. cap. 19. Herod. 1. &c.

16 *Non tacitum, &c.*] Vocalem, lyra canentem Ariona.

17 *Imbuat, &c.*] Non quivis e villis servis mihi imbuat (Angl. *season*) hanc phialam pretioso vino et tam nobili phiala digno.

19 *Setina*] Vina e Setia, urbe Campaniæ.

20 *Puer nobis*] Cupido, qui effingitur in phiala capro vectus. *Caper*] Cupidinem gestans; supra vers. 9. et 11.

21 *Numerum cyathis*] De hoc more bibendi ad numerum literarum nominis, vide Ep. 72. lib. 1. et Opsopœum ad Ep. *Ἐγγχεῖ Λυσίβλεπς κυδοῦς δέκα*, lib. 7. Anthol.

22 *Auctor, &c.*] Ille enim mihi numeri misit hanc phialam.

23 *Si Telethusa venit, &c.*] Si expectanda sit amica, parcius bibendum, ut Ep. 107. lib. 1. contentus itaque ero quincunce: Epig. 28. lib. 1. vers. 2. quinque cyathis, qui triens est tuus, hoc est, numerus tertie partis nominis tui, 'Instantius Rufus,' quod literarum est xv.

25 *Septunce trahar*] Dimidium præter propter literarum nominis tui.

26 *Ut jugulem curas*] Elegans Metaph. Ut conficiam curas, affectus, et amores, quæ sæpe cruciant, strangulant, et jugulant homines: et hoc ex præcepto Ovidii de Remed. Am. 809. 'Ebrietas tanta sit, ut tibi curas Eripiat.' Vide Ep. *Βάκχον μέγρον ἄριστον, δὲ μὴ πολλὸν, μὴδ' ἐλάχιστον*, &c. Anthol. cap. 47. *Nomen utrumque bibam*] Numerum utriusque nominis; tot nimirum calices, quot habet literas utrumque nomen 'Instantius Rufus:' quindecim scilicet cyathos. Ingentia hæc, ut arbitror, atque ingeni-

Delph. et Var. Clas.

osa numeri incerti, nominis ambigui, rationisque apud alios impeditissime explicatio accepta feratur sagaciissimo Viro, Petro Scriverio.

EPIG. LII. 2 *Thalamus fuit Neronis*] Tonsor Neronis ex lapide Romæ in æde Mariæ, Lips. l. 1. Epist. Quæst. 5.

3 *Drusorum*] Familie Neronis, cui cognomen addebatur *Ænoharbi* a Domitio. Vide rationem apud Plutarchum in *Æmylio*: Dion. 6. *Contigere barba*] Tondendæ, radendæ, sequendæ.

6 *Dum jussus, &c.*] Dum immodico elegantie studio curaque ad speculæ censuram omnem pilum iterum atque iterum castigari vult, &c.

9 *Epaphroresim*] Non simul, sed lenta detonatione, ab *ἐπιφραγμῇ*, insuper detracto.

10 *Barbatus mihi, &c.*] Detentus est tamdiu in opere, Epigramm. 82. lib. 7. ut jocetur Poëta rediisse barbatus? An forte longam passus est Hyli noctem? de qua vide Epigramm. 7. lib. 4.

EPIG. LIII. Rara est concordia formæ atque pudicitie: hinc Poëta Catullam optat vel minus formosam, vel magis pudicam: hoc, ne tam vilis habeatur illud, ne tam turpis ob formam omnibus prostitutam existat. *Raderus*.

1 *Formosissima, &c.*] Fœminarum.

2 *Viliissima, &c.*] Quia prostituta omnibus.

EPIG. LIV. Laudat congiarium Domitiani, quod populo ter dedit. Poëta enim argute, quum Imperatores largiendis donis studuerint sibi populum conciliare, ait, munera amari propter Domitianum; non Domitianum propter munera. *Raderus*.

3 *Dona*] Spectacula, epulas, munera, congiaria, &c. Sueton. Domit. *Ducum victor*] Regum Sarmatarum, Dacorum, &c. *Victor et ipse tui*] Et qui teipsum indies virtute et benignitate superas.

Martial.

EPIG. LV. Numidicum et immanem leonem a Cesare in arenam missum et occisum laudat.

1 *Massyla, &c.*] Per deserta Africae. Massylla autem Libyæ pars est.

2 *Furis*] Premit, rugitu reboat.

3 *Pallidus*] Metu. *Attonitus*] Metu stupidos atque *æsporas* ob rugitum leonum. *Perna*] Id est, Punica.

5 *Tutus in Ausonia, &c.*] Non minore rugitu fremuit nuper leo terribilis in Rom. Amphitheatro.

7 *Sed cujus tremereant, &c.*] Sed talis, cui regnum et summum ius cederent cæteri leones, ut leoni feræ ceteræ.

8 *Marmore picta*] Marmore clara Numidia. Numides prius Nomades dicti a *νῆπις*: Salust. et Plin. lib. 5. *Nomas*] Græca vox Latine Numidiæ valet, quæ maculoso marmore abundat.

9 *O quantum decus*] Inbam insignem vocat 'decus:' sunt autem iubati leones præstantissimi.

10 *Aurea lunata, &c.*] Cum fulva juba horreret erecta undique in orbem, ad modum plenæ lunæ, ejusque extremitas aureo fulgore splenderet. Quidam Mus. præferunt, *cum stetit umbra juba*: quam veram esse scripturam, et umbram sæpenumero dici capillos et crines demonstrat Gronovius lib. 4. Obs. cap. 17. *Stetit*] Inhorruit. Leo enim, sibi certandum videns, jubam erexit, ut homines per timorem erigunt comam.

11 *Grandia quam, &c.*] Quam parvum fuit grandi venabulo!

12 *De magna gaudia, &c.*] Ab ipso Imperatore, Carpophoro, Glabrione, vel alio nobili bestiario cæsus. Vel maguam mortem de fera magna et immani, et in publico cum bestiario valido pugnante, interpretari possis.

13 *Unde tuis, Libyæ*] Apostrophe ad Libyam, leonum feracem, quam beatam prædicat ob tam eximiam feram.

14 *A Cybeles, &c.*] Ab Ida, vel alio

Phrygiæ monte, cui præest Cybele, a quatuor leonibus curru vecta.

15 *Hercules, &c.*] Epigr. 57. lib. 4. vers. 5.

16 *Frater, vel pater, &c.*] Titus vel Vespasianus in Deos relati.

EPIG. LVI. 1 *Temporibus nostris, &c.*] Nullos ait suo tempore Virgilio, quod nulli sint Mæcenates. Videtur Flaccus de Martiale questus, quod nunquam ita se laudasset, ut Parthenium, Pasiolum, et Rafum, qui dona miserant Poëtæ, et Poëta vicissim Carmina. Si vis, inquit, a me laudari, da munera Mæcenatis, et ero tuus, si non Virgilius, certe Marus. *Rad.* Cum *cedat*] Qui sit, ut nostro ævo, quo maxime floret Roma, nulli florent vates?

2 *Duce Roma suo*] Imp. Domitiano. Epigr. 19. lib. 5.

5 *Mæcenates, &c.*] Qui foveant poëtas; quod fecit C. Cilnius Mæcenas.

7 *Jugera perdidit, &c.*] Vide Virgilii Vitam et Eclog. 1. et 9. unde hoc hemistich. 'misere vicina Cremonæ.'

8 *Tityrus ager oves*] Virgilius sub persona Tityri, Eclog. 1.

9 *Tuscan eques*] Mæcenas regibus Etruscis oriundus.

12 *Nostrum, dixit*] Pollionis tamen fuisse hunc puerum adstruit Apuleius Apol. 1. et Donatus. *Alexis amos*] Notum ex Ecloga 2. Virg.

13 *Domini*] Mæcenatis. *Pulcherimus*] Puer Mæcenatis, vati dilectus. At Apuleius, in Apologia, puerum amici sui Pollionis fuisse dicit. Turneb. libro 29. capite 18. *Ille*] Alexis vel Alexander.

14 *Marmorea fundens, &c.*] Canden-
ti purius Pario marmore: et *diver-*
berat rē 'nigra Palæna.'

17 *Excidit attonito, &c.*] Exciderunt illi Bucolica; non amplius scripsit humilia Carmina de Galatea et Thestylis sole perusta.

18 *Thestylis*] Excidit et hæc agrestis puella in agris et ruri versata.

19 *Italiam concepit*] Historiam Ita-

lim et Romani nominis ducti ab Ænea. *Arma virumque*] Libros Æneidos, cuius initium 'Arma virumque cano,' &c.

20 *Calicem, &c.*] Poëmatum de Calice parvum et rude, collatum cum Æneide, sed per se tamen nobile.

21 *Quid Varos, &c.*] Lucius Varus cum Plotio et Tucce Æneidem emendavit; forte hunc intelligit. Marsus epigrammatarius fuit, quem imitatus est Martialis; lib. 3. Epigr. 5.

24 *Virgilius non ero*] Non ero clarissimus epicus; ero clarus, ut spero, epigrammatographus. *Marsus ero*] Poëta epigrammatarius: lib. 2. Epigramm. 71. vers. 3. et Epigramm. 98. lib. 7. Heraldus legit *Marcus*, quasi dicit: Marcus ero Martialis, et huic nomini non minus celebritatis conciliabo, quam Virgilius olim conciliavit suo. Simul invidiam declinat, quæ veritatem et simplicitatem sequi solet.

EPIG. LVII. 3 *Collegitque, &c.*] Alludit ad Veterum morem colligendi ossa: de quo vide quæ Farnab. ad vers. 797. Troadis Senecæ: nec non ad id quod lib. 8. c. 5. Quintil. 'Infeliciissima femina, nondum extulisti filium, et jam ossa legisti,' &c.

EPIG. LVIII. Ludit in ambigua voce 'Sagari.' Artemidorus tam crassam enim gestabat lacernam, ut sagum videri posset. Quod si 'sagariis' sit genus scuti, quasi Artemidorus tam crassam gestaret lacernam, uti loco scuti esse potnerit. *Rad.*

1 *Artemidore, lacernæ*] Qui nomen habes ἀρτὴς τῶν Ἀρτεμίδου δάπων, ac si tenuissima Minervæ tela indueris: (Fallitur Farnabius: non enim Minerva est Ἀρεμυς, sed Diana) cum tamen lacernis vestiaris non minus crassis quam sunt saga, Sagarim ego te pro Artemidoro vocabo.

2 *Mæ*] Editio Calderini, Junius in margine, et alii præferunt meum; familiaritas quædam Nostro familiaris: 'Codrus meus,' 'Publius meus,' &c.

EPIG. LIX. Nobilem et exercitatum furem monophthalmum seu unoculum celebrat, qui plus uno, quam alii duobus videant oculis.

1 *Uno contentum, &c.*] Cui unus sufficit ad furta oculus. Alii, *contemptum*.

2 *Lippa sub lacuna*] Cavea oculi stillans. *Attrita fronte*] Impudenti, effricta fronte.

3 *Caput, &c.*] Hominem, ut Græci ἀσφαλῆς, vel simpliciter, caput unoculum noli credere inutile aut innocuum.

4 *Autolyei tam*] Mercurii filii, patri furtis simillimi. Iliad. x. *Tam picecata manus*] Barbarum hoc et non ferendum. 'Piccare' enim, non 'piccare' dicimus. Verum est quod e Mæ. erant et probavit Scriverius: *tam picecata manus*. Id est, calida. Fures autem calidas manus habere dicuntur, ut e Plauto et Macrobio probavit Scriverius. Gronov. *Piccata manus*] Cui adhæreant tacta. Viscata manus, Angl. *every finger a lime-twig*.

5 *Servare memento*] Observare.

7 *Solliciti perdant*] Qui quam sollicite custodiant. *Ligulas*] Quæ prae cis loco cochlearis. Epigr. 33. supra, vers. 23. et infra Epigr. 71. vers. 9.

10 *Lænis*] Læna genus vestis militaris, quam et chlamydem vocant. Virg. 4. Æneid. 'Tyrioque ardebat murice læna.'

13 *Si nihil inonit, &c.*] Si nihil aliud est quod furetur, puero suo, qui ad pedes custodit, depositas soleas suas surripit, ne desuæte manus artem dediscant; *to keep his hands in use*.

14 *Cirenis*] Quod fores solent, furti faciendi occasionem captantes. Sic quicumque fraudem aliquam moliantur.

EPIG. LX. *In Claudiam*] Longoliam aliquam feminam, quam Poëta per Hyperbolen jocatur excedere statura altissimum Romæ Colonum, Epigrammate 2. lib. Spectac. vers. 4.

· EPIG. LXI. 1 *Livet Carinus, &c.*] Invidia. Vide Epigr. 77. lib. 4. et lib. 6. Epigr. 61.

4 *Umbilicia, &c.*] Epigr. 67. lib. 1. vers. 12. *Cedro*] Epigr. 2. lib. 3. vers. 8.

7 *Non ut ante*] Sed meis.

9 *Mulas habeat, &c.*] Redigatur ad rem olitoriam; queritet sibi victum ex horto unico suburbano; agatque mulas, olere venali onustas, per urbem. Vel: Opto ut sit tam pauper ac ego, nihilque habeat præter meas mulas, quas alere vix possit, et meum suburbanum sterile et male extructum: ut lib. 5. Epigramm. 63.

EPIG. LXII. Picens Epigrammata ad nauseam longa scripserat, etiam in avera charta (*on the other side*), quod Juven. dixit 'a tergo,' cum Veteres una tantum chartæ facie scribebant, quod bibula illorum charta transmitteret atramentum. Jocatur Poëta, non mirum esse, si, averso Deo, hoc est, invita Minerva, Musis invitis et Apolline, nulla componat Carmina, qui in avera charta et opisthographio scribat: ludique in variatione 'aversa' et 'averso.'

EPIG. LXIII. 1 *Thestylon, &c.*] Delicatos pueros, poetarum amasia.

EPIG. LXIV. Clytus, sæpius ut ab amicis natalitia munera reciperet, fere quot calendis celebrabat natalem suum. Poëta impudentiam hominis arguit, et monet ut semel agat genethliaca; alioqui se nihil missurum, sed neglecturum perinde ac si natus non fuisset unquam. *Rad.*

1 *Ut passus, &c.*] Ut amicis et clientibus frequens detur occasio munerum natalitiorum tibi mittendi.

2 *Uno nasceris, &c.*] Celebras memoriam natalis tui octies per annum, noviesve.

3 *Solas pule, &c.*] Singulis mensibus, exceptis tantum tribus aut quatuor, habes scititium natalem.

5 *Sis cultus, &c.*] Sis licet imberbis, crine niger, tener, et mollis; Pri-

mum tamen et Nestora annis superare videris, qui toties celebraris natalem.

7 *Caduco*] Maturo scilicet et nigro: Epigr. 73. lib. 1. vers. 5.

9 *Massam modo, &c.*] Metam lactis coagulati. Vide Epigr. 44. lib. 1. vers. 7.

11 *Cruda, &c.*] Innupta.

18 *Natum te, &c.*] Ne unum quidem diem esse tuum natalem putabimus, nec in eo tibi munera mittemus. An tecte spurium notat, de cujus natali non constet?

EPIG. LXV. Post victoriam Sarmaticam, arcum maximum triumphalem sibi poni jussit Domitianus, quem præter alia illius opera celebrat hoc Epigr. Martialis. Arcus statim a morte ejus sunt disturbati. Tam multi erant per urbem conditi, ut cuidam Græce fuerit inscriptum, 'Αρκῦ, Συσφίσι.'

1 *Reducis fulgentia late*] Augusto ob reditum ara Fortunæ Reducis consecrata: Dio lib. 54. Domitiano, a bello Sarmatico reduci, templum Fortunæ Reducis edificatum. Τόχον ἐναυργῶν appellat Dio loco citato. Meminit hujus Fortunæ et Claudianus: 'Aurea Fortunæ Reduci si templa priores Ob reditum vovere ducum.'

3 *Felix arca super erat*] Viso primum et salutato ibi principe: ut seq. versu.

3 *Arcto*] Sarmatici. Epigramm. 5. lib. 7. vers. 1. *Formosus, &c.*] Pulverulenta belli gloria insignis.

4 *Purpureum jubar*] Purp. radios, ruborem.

5 *Lauro redimita, &c.*] Principi e bello reduci processerunt obviam cives laureati: Epigr. 7. lib. 7. vers. 8. Et quoslibet læta nuntiantes ad hoc exemplum excipiebant, et eo modo lætitiā suā testabantur. Unde et domos lauro et cæteris frondibus ornabant in lætitia publica, et ejusmodi solemnibus ἐνδοξαῖς. Sed et in pri-

vatis celebritatibus, ut in nuptiis, ornamenta ejusmodi. Hujus rei exempla sunt *πρόχαρα* apud Juvenal. Sat. 6. 'Ornentur postes et grandijanna lauro,' &c. Sed et *ἡ ἀλλήρις* per compita circumcursabat, et vicum canore suo implebat. Sic solebant etiam, cum sibi infans nasceretur. Juvenal. Sat. 9. 'Foribus suspende coronas: Jam pater ea.' Ad summam, festivitatis insigne laurus januis appensa. *Herald.* *Callu*] Niveis vestibus induta.

6 *Manusque ducem*] Adoratione, admeta ori manu, ut in salutationibus Deorum, inquit Lips. Doctiss. *Heraldus* ad plausum, quo excipiunt Imperatores, refert. *Ducem*] Dicit enim hoc accipiendum de salutatione, quæ *ἐν εὐφραμίᾳ καὶ κρότῳ*. Nam voce et plausu exceptos fuisse Imperatores probari potest facillime. Et, ne te multis morer, in promptu est, quod antea apud Martialem nostram exposuimus: 'Quæque sonant pleno vocæque manusque theatro, Cum populus subiti Cæsaris ora videt.'

7 *Grande loci meritum*] Quod ibi Cæsar Pop. Rom. salutantem humaniter exceperit, Martialis pro grandi merito accipit; eoque nomine ibi Fortunæ Reduci templum et arcum triumphalem ait Domitiano excitatum. *Altera domus*] Arcus triumphalis. Primum donum, templum Fortunæ intellige.

8 *Arcus ovals*] *Ἀφ'ἑ τριγωνοειδὲς*, arcus triumphalis, arcuata porta, cui e lapide in altum extractæ pictam inscribi victoriam ejusque seriem moris erat. De variis arcubus Domitiani vide Sueton. Domit. cap. 13. *Ovals*] Ovantem arcum dicit, quia 'Hic gemini currus numerant elephantia frequentem.' In eo arcu Domitiani victoriam et triumphum depinxerant. De more. Juvenal. Sat. 9. 'Et summo tristis captivus in arcu.' Rationem adfert Plin. lib. 34.

cap. 6. 'Columnarum ratio erat, attolli supra cæteros mortales, quod et arcus significat novitio invento.' Hosce arcus *ἀφ'ἑ τριγωνοειδὲς* Græci scriptores appellarunt, ut Dio sæpissime. Cæterum arcubus hisce delectatum fuisse Domitianum constat ex Suetonio et aliis. *Heraldus*.

9 *Hic gemini, &c.*] Supra arcum positis erant geminæ quadrigæ, propter geminam e Dacis victoriam, ad quas elephantii juncti, quos Domitianus victor regebat.

10 *Sufficit immensis*] Aureus enim et argenteus in istis arcubus stabat Domitianus. *Aureus ipse jugis*] Statuas sibi non nisi aureas et argenteas poni permisit, ac ponderis certis. Domit. Sueton. cap. 13. et Xiphillin. Domit.

12 *Hos aditus*] Has portas arcuatas et triumphales. *Urbem Martis, &c.*] Romam, a Martis progenie conditam.

EPIG. LXVI. Consulatum filii, non patris Sillii ornat Carmine Martialis; et optat, ut quondam et alter filius consul creetur; sicque consulares fasces ter ad domum Sillii redeant. *Rad.*

1 *Augusto*] Imperatori Domitiano.

3 *Bis senos jubet, &c.*] Sillio delatum consulatum: vide Epigr. 62. lib. 7. vers. 2. et 4.

4 *Nato consule*] Filio Sillii poetæ; alii legunt *Noto*, et eundem Silium bis Cos. designari volunt, cui optet Poëta tertium consulatum. Sed Silius uno consulatu contentus recessit a Republica: Epigr. 63. lib. 7. Martialis itaque hortatur Musas, gratias et sacra dare Cæsari propter consulatum Sillii filio delatum, optatque alteri Sillii filio tertium consulatum: ita ut triplex ejusdem familiæ consulatus exprimat triplicem illum Pompeii et Agrippæ. *Nobilique virga*] Magistratu domum suam aut alienam accedente, lictor ejus præcedens vir-

ga fores pulsabat. Liv. lib. 6. Plin. lib. 7.

10 *Genero sacros honores*] Pompeio, cui nupsit Julia, Cæsaris filia. Sed cur bis idem dicit Poëta? Intellige, si placet, M. Vipsanum Agrippam, cui nupta est Augusti Julia, quem usque in tertium consulatum amicitia principis evexit, (Velleius,) et hunc esse sensum Poëtæ patet ex sequentibus.

11 *Pacificus, &c.*] Templum Jani bis claudebatur ante Octavium, quod erat signum pacis: tertio claudebatur, imo ter, sub ipso Augusto, semel quidem cum M. Agrippa secundum consule: unde nomina eorum illustrata. Vel, Quorum tertium consulatum nomina referebantur in Fastos, qui in tutela et auspicio Jani: Epigr. 2. supra.

12 *Sic numerare consulatus*] In se et duobus filiis, quam in se uno tres consulatus, ut Pompeius et Agrippa.

EPIC. LXVII. Cæcilianum convivam, præmature ad cœnam ventitantem, jubet aut maturius aut serius adesse, hoc est, omnino abesse.

1 *Horas quinque*] Nondum quintam, præproperam nimis cœnæ horam. Vide Epigramm. 8. libro 4. vers. 7. *Puer nondum, &c.*] Servorum erat nunciare horas. Juvenal. Sat. 10. 'Clamore opus est, ut sentiat auris, Quem dicat venisse puer, quot nunciet horas.' Nunciabant igitur horas pueri, et monebant quando lavare, gestare, cœnare oportet.

2 *Distulerint*] In alterum diem, quod fiebat hora tertia, quæ exercebat causidicos: Epigr. 8. lib. 4. idem propter ludos Florales. *Rauca*] Sic Ep. 8. lib. 4. 'raucos causidicos.' *Vadimonis*] Synecdochice pro iudiciis. Vadimonium enim est sponsio sistendi in iudicio. *Quarta*] Horæ scilicet litium forensium differendi.

4 *Floralicias feras*] Lepores, ca-

preas, &c. ab Ædilibus exhibitas in Florilibus: de quibus Epigramm. 3. lib. 1.

5 *Illotos revoca, &c.*] Ante octavam, quæ hora est balnearum.

6 *Lecti*] Triclinares, quibus accumbitur.

7 *Caldam poscis, &c.*] Aquam calidam, ad vomitum vel ad vinum diluendum.

8 *Nudo clausa, &c.*] Sine igne et lignis.

9 *Mane veni potius, &c.*] Importune et Intempestive venisti, perinde ac primo mane: opportunius et humanius venisses tarde et post cœnæ horam.

10 *Aut cur non sero*] Josias Mercerus ex vestigiis antiquæ scripturæ, *Ut jam te sero*, rescribit ingeniosissime, *Ut jentes sero, &c.* Scriptum fuerat, *Ut jantes*. Hora jentaculi tertia aut quarta erat: unde Martialis eum, qui ad quintam venerat pransurus, sero venire dixit, ut jentaret: nimis tempori, ut pranderet. 'Gustare' etiam pro, jentare, dicebant. 'Gustum' etiam et 'gustationem' pro jentaculo dicebant. Glossarium Vetus: 'Gustus, γῆμα, γαστήρ. Gustare, βουκλεῖν.' Scio gustum et gustationem etiam primam partem cœnæ dictam. Veteres Glossæ γαστήρ exponunt, quod garum vel oxygarum et alia salsamenta in illa cœnæ initiatione adponerentur. Martialis: 'Adfertur protinus ingens Inter lactucas oxygarumque liber.' Nam lactucæ et oxygarum in gustu apponebantur. Gustarium etiam hodie dicimus ante cœnam vel merendam, hoc est, cibum illum quem summus inter cœnam et prandium. Raro autem prandebant Veteres, et jentaculum cum prandio multi confunde-
bant. *Salmarius*.

EPIC. LXVIII. Vindemiam Entelli, etiam hyeme florentem, miroque artificio conservatam, laudat.

1 *Corcyra, &c.*] Alcinei, regis Phœacum. Corcyra enim Maris Ionii insula, ubi laudatissimos hortos coluit Alcinous. Vide Epigramm. 64. lib. 4. vers. 29.

2 *Rus, Estelle, &c.*] Præferat tuum hortum illius horto.

3 *Urat ne bruma, &c.*] Mordeat: supra Epigr. 14. vers. 2. 'Borem penetrabile frigus adurit.' Virgil. *Kalei tō phryxōi dikē tō erodryaw, ē dōtōtēpōtōrdōu tō tēpōdōu*, Arist.

4 *Bacchi, &c.*] Vites.

5 *Condita perspicua, &c.*] Lapide speculari tegitur ab injuria frigoris. Epigr. 14. supra vers. 3.

6 *Felix*] Quia tempore etiam aliena ferax; aut quia tecta et munita contra hyemes.

7 *Bombycina corpus*] Multitia, e bombyce vel serico intexta, tenuia et pellucida: Senec. Benef. lib. 7. cap. 9. et Juvenal. Sat. 2. vers. 66. Hujusmodi vestes vitreæ, nebulae linæ, vela serica, carbasei venti, texta pellucida matronis Romanis in usu erant, ut nostris hodie dominis *lawn and tiffany*.

8 *Sic numeratur æquæ*] Ita perlucet et apparent calculi, ut numerari possint.

9 *Quid non, &c.*] Claudit Epigramma cum exclamazione per admirationem humanæ industriæ et solertiam ingenii, quod nil non possit arte efficere.

10 *Autumnus, &c.*] Ita muniti specularibus, horti ipsa bruma fructus ferunt, perinde ac in autumno.

EPIC. LXIX. Mortuos tantam laudabat poëtas Vacerra. Martialis argute: Non tanti facio tuas laudes, ut tua causa velim ante diem mori, quo abs te laudari possim.

1 *Miraris veteres, &c.*] Vide Epigramm. 10. lib. 5. vers. 4.

2 *Tanti*] Ut tua mihi post fata contingat laus, non propero mori: dict. Epigr. vers. 2.

EPIC. LXX. Landat Nervam Impe-

ratorem ab ingenio poëtico, qui etiam puer, a carminis dulcedine, Tibullus appellabatur.

1 *Quanta quies, &c.*] Æqua faciendus et carmine dactis est Nerva, ac mitis et lenis. De lenitate Nervæ, Aurel. Victor, Dio, Eutropius: de poësi Noster Epigr. 27. lib. 9. Plin. Jun. lib. 5. Epist. 3. Gyrard. Dial. 5. Nero, qui Nervam appellavit suum Tibullum: Ep. 27. lib. 9. vers. 9.

2 *Sed cohibet, &c.*] Modum, pudorem, et decorum adhibet in poësi; non proluit se fonte Caballino, cui vel exhaustiendo sufficerat; non laxas ingenio habenas indulget; sed sibi temperat, et modice bibit fontem Musarum Permessida; advertens quid decet virum magnum, et minorum studiorum gloriam ad viros inferioris sortis relegans.

3 *Pieriam*] Poëticam. *Tenui frontem radimare, &c.*] Hederacea, quæ elegigraphis et epigrammaticis datur, cum posset heroicis quernam mereri.

4 *Fama nec vela dare*] Non colligere omnem, quam poscit, nominis celebritatem.

5 *Sed tamen hanc, &c.*] Ut supra, vers. 1.

EPIC. LXXI. Postumianus quotannis ad Saturnalia Poëtam donis coluit; sic ut, quo magis crescerent anni, eo minus donaret; jamque post decimum annum adeo minnerat munera. Monet ergo hunc Martialis, ut incipiat a primo versus anno, rursumque mittat quatuor argenti libras, atque ita deinceps pergat. *Rad.*

1 *Tempore brumæ*] Saturnalibus, in mense Decembri.

2 *Nam stare, &c.*] 'Beneficia subvertis antiquiora, nisi illa posterioribus cumules:' Epist. 4. lib. 3. et Seneca 2. de Benef. cap. 11. 'Parum est dedisse; fovenda sunt beneficia,' &c.

3 *Libra fuit quinto Septiciani quidam*] Id est, libra argenti Septiciani,

quod appellat lib. 4. Epigr. 88. Ut mox, 'in cotyla rasa selibra' est argenti rasilis. Nec vero tam frigidum est, quam volunt rō *quidem*. Dicit enim: Quinto anno venit mihi libra argenti: sane Septiciani, vel, fateor, Septiciani; relinquens intelligendum, sed tamen tantum libra, quam stare aut crescere debeant munera; tu autem olim quatuor libras miseris. Vide Gronovium de Pecunia Vetere lib. 4. cap. 13. Quod si mavis Scriverii *quid est?* ut hoc lib. Ep. 17. Intelligit: Quid est causa? Quid hoc sibi vult? Gronov.

7 *Bessalem, &c.*] Ad vasculum octo unciarum. Bessalis ergo a besse: bes octo constat uncias. Scutula ergo erat vas cavum et rotundum, a scuto dictum; unde et 'scutella' apud Ciceronem.

8 *In cotula, &c.*] Cotyla seu calix politus vel cœlatus sex unciarum datus est.

9 *Ligulam misit, &c.*] Vasculum, mensuram, quæ quartam partem cyathi continet. Alias significat spatulam, gladiolum: ut supra. Epigr. 33. vers. 23.

11 *Quod mittat, &c.*] Non invenit quod minus mittat.

12 *Quattuor, &c.*] Incipe rursus a primo anno, et perage, si placet, annua munera in circulum.

EPIC. LXXII. Artano Narbonem redeanti comitem donat libellum, vires Auctoris obeuntem, qui vellet ipse esse libellus, id est, comes Artani.

1 *Nondum murice*] Libros purpureis ornatos coloribus, titulos minio scriptos, umbilicis cultos, frontes pumice rasas, ex Ovid. l. 1. Trist. Eleg. 1. disces. Vide Epigr. 2. lib. 3. vers. 11. et Epigr. 67. lib. 1. vers. 11.

3 *Artanum, &c.*] Amicum Poëtæ redeuntem Roma Narbonem, celeberrimam Gallie Braccatæ civitatem.

5 *Votienti*] Poëtæ nobilis.

6 *Ad leges jubet, &c.*] Ad jus dicen-

dum et magistratum. Narbo fuit colonia Romana, unde Martius dictus est, et ad Romæ formam administrabatur.

7 *Paribus, &c.*] Ut contingat tibi locus bonus: ut amicus bonus.

9 *Quam vellem, &c.*] Ut utroque fruerer; Narbone, loco amenissimo; Artano, amico sincerissimo.

EPIC. LXXIII. 3 *Thalia*] Epigr. 8. lib. 4. vers. 12. et Epigr. 16. lib. 7. vers. 4.

4 *Da, quod amem*] *Μουσικὸν ἔπος & δάμνας*, inquit Plutarch. Certe feliciter cessit amor non paucis poëtis, quibus amicas materiam felicem in Carmina præbuerunt, unde juncta nomina toto cantantur in orbe: ut canit Ovidius Eleg. 3. lib. 1. Amorum.

5 *Cynthia te vatem, &c.*] Latinos recenset poëtas, quorum ingenia amor excitavit, quorum amores et amicas nemo propemodum non audiuit, qui de ipsis poëtis, quamvis sub aliis nominibus. Vide Gyrald. de Vitis Poëtarum.

EPIC. LXXIV. Imperitum medicum irridet, ex vicina vocum cognatione capto joco.

1 *Hoplomachus, &c.*] Gladiator armatus: ex *ὅπλα* et *μάχη*. *Ophthalmicus ante*] Medicus ocularis (*an oculist*). Et ludit a vicinia nominum simul et artium. Sic Epigrammate 31. et 48. lib. 1.

2 *Fecisti medicus, &c.*] Excæcas homines. Videturque Samnitum et gravis armaturæ gladiatorum pugna fuisse punctum ferire. Vide Lipsii Saturnal.

EPIC. LXXV. Historicum Epigramma de sacerdote Cybeles, qui offensus pede eliserat talum; quem jacentem veapillones, a servulo unico et macro rogati, retulerunt domum in sandapila. Hunc Gallum æque mortuum potuisse dici affirmat Poëta, quam illud cadaver; quod illud esset exanimis, hic eviratus. *Roderus*.

1 *Conductos penates*] Conductam vere cellam: paupertinum fuisse docet, qui adibus carnerit, ut fuerit opus conducere pretio; et cellam tantam, non domum, sed domus partem.

2 *Lingonus*] Ex urbe Gallie Celticae, *Langres*. *Tecta*, &c.] Via Tecta seu Fornicata, quae ad Campum, prope Flaminiam.

3 *Expulit*, &c.] Elisit talum, laeso pollice pedis.

6 *Ingenti domino*, &c.] Grandi et obeso.

7 *Ferre lacernam*] In usum domini, adversum ingruentem subito pluviam vel tempestatem. Alii, *ferre lacernam*: quia 'sera nocte.' Recte.

8 *Suacurrit misero*] Servo misero, qui dominum portare non poterat, casu occurrerant vespillones, qui cadaver efferebant.

9 *Inscripti*, &c.] Servi stigmati, literis inusti, literati vespillones. *Inscripti*] Erant enim publica mancipia huius operi attributa. Inscripti autem, ut 'literati' Plauto et Apuleio. Juvenalis Satyr. 14. 'Quem mire afficiant inscripta ergastula, carcer Rusticus.' Seneca lib. 3. de Ira, cap. 3. 'Varia vinculorum genera, varia pœnarum, lacerationes membrorum, inscriptiones frontis, et bestiarum immanium cavæ.' *Herald*. *Vile cadaver*] Et ideo ab inscriptis servis et vespillonibus bajulabatur.

10 *Accipit infelix*, &c.] E pauperibus enim plures in anum rogam conjiciebantur. At contra divitum et clarorum virorum rogi elati et superbi erant. Ipsum etiam sepulchrum majus quandoque et altius extruebant honoratioribus. *Herald*.

11 *Comes*, &c.] Servus Galli.

12 *Inane ferant*] Sterile, et impotens ad generandum sui simile; experta procreatrix facultatis, quam vegetantis animæ est. Aristotel. de Anima. cap. 4. tex. 48. Vide vers. 16. infra. *Raderus* mavult hoc referri ad

cadaver. Rogat enim servus, ut cadaver in quemcunque angulum deponant et tollant dominum suum, domumque ferant, et deinde cadaver porro efferant. *Inane*] Mortuum, *φύξις ἀνεργήτων*. Ovid. in Epicedio Tibulli: 'Ille tui vates operis, tua fama Tibullus, Ardet in exstructo corpus inane rogo.' Sic 'inane solum,' pro inferis. Erravit, unde quis hoc deprompserit. Allusit enim ad locum Statii l. 1. Thebaidos: 'Pulsat inane solum.' Quod, ad eum locum diximus, de vacuis Œdipi oculorum locis accipiendum esse. *Gronov*.

13 *Permutatur onus*] Gallus cadavere. *Stipataque*, &c.] A quatuor stigmatibus inustus libitinarius: vel 'stipata,' id est, intrusa et inserta in angustam sandapilam, quam præpinguem Gallum vix caperet.

14 *Sarcina*] Gallus. *Sandapila*] Sandapila enim villia cadavera efferebantur, ut notat Fulgentius.

15 *Hic mihi de multis*] Adagium protritum, *ὅς ἐκ πολλῶν*, pro villi, ignoto.

16 *Cui merito dici*, &c.] In quem competit dieterium illud in Gallos, Cybeles ministros, jactum, quibus eviratis mortua erat Venus; vers. 8. modo.

EPIG. LXXVI. Argutissime tangit Gallicum de suo ingenio scriptisque sententiam Poëtæ requirentem, et aliquid laudis aucupantem. Vide Epigramm. 64. lib. 5. et Epigr. 36. lib. 7. vers. 9. et Persii Satyr. 1. vers. 55.

EPIG. LXXVII. 2 *Liber*] Ad eundem Liberum Epigramm. 74. l. 4.

3 *In rosa*] In perpetua florulentia ætatis, voluptatis, deliciarum.

3 *Assyria anomo*, &c.] Unguentis delibuti et floreis sertis coronati convivabantur Veteres. Vide quæ ad Senecam Thyesten adnot. Farnab. v. 942. et 945.

5 *Crystalla Falerne*] Pocula crystallina.

7 *Qui sic, &c.*] Pauci anni genialiter acti (quæ Epicureis vera vita est. Epigr. 16. lib. 1. vers. 4.) æquant, imò superant longissimam vitam, quæ voluptate caret. Contra vero Cicero et egregie: 'Unus dies, bene et ex præceptis tuis, o Philosophia, actus, peccanti immortalitati est anteponendus,' 5. Tusculan. Quæst.

EPIG. LXXVIII. Laudat Stellam, a quo præter triumphum Domitiani, Carmine celebratum, etiam ludi ad honorem Principis et victoriæ memoriam sunt dati: quem tamen honorem præsentia Cæsaris superavit; quod his Stellæ ludi interesse non sit dedignatus. *Rad.*

1 *Quos cuperet, &c.*] Stella non Carmine tantum celebravit victoriam Sarmaticam Domitiani, sed et ludis, quolibet tuum de gigantibus a te in Phlegræis campis, o Hercules, devictis; vel tuum, o Bacche, devicta India triumphum, celebrari velis. De Phlegræa vero Herculis potius quam Jovis victoria intelligendum censeo, quod et Silius lib. 1. eas conjungit: 'Qualis odoratis descendens Liber ab Indis,' &c. Mox, 'Aut cum Phlegræis confecta mole gigantes Incessit campis tangens Tyrinthius astra.'

2 *Indica pompa*] Indicus triumphus. *Lymus, Bacchus, ἀνὰ τοῦ λόφου*, quod curas solvat vinum: unde Liber a Latinis est appellatus, quod animam a curis liberet.

3 *Fecit Hyperboræi, &c.*] Fecit ludos Sarmatici triumphi, quem et Carmine descripsit Stella.

5 *Non illi satis est, &c.*] Stellæ ad liberalitatem non satis est quicquid habent auri Hermus et Tagus in populum sparsisse. Virgil. 2. Georg. 'Nec pulcher Ganges, atque auro turbidus Hermes.' Et Noëter 'sordidus' dixit.

7 *Omnis habet sua dona dies*] Plures dies agebantur ludi, in quibus instaurabantur dona, eaque varia. *Nec lina dives*] O quantum negotii et sa-

doris indagatoribus Criticis facescit hæc linea! Bulengerus exponit, ordinem dierum, quibus missilia dabantur. Turnebus contentum e gemmis lineam. Calderinus, caveam divitem et cuneos. Lipsius, pro ordine subselliorum, interpretatur 'divitem lineam' Orchestram, in qua Senatus. Cælius Rhod. lineam albam in carceribus Circi, lib. 5. cap. 14. Raderus, perpetuam seriem donorum. Post hos, si quis conjecturæ meæ locus, dicerem continuata fuisse missilia ferarum et volucrum, quæ capiebantur linea, quod retis genus est. Vide quæ ad Senecæ Hippolytum vers. 46. et Pierii Hieroglyph. 7. *Dives, &c.*] Missilia ludorum Stellæ commendat illo Epigrammate Martialis, quorum magnificentiam et opulentiam describens ait, non illi satis fuisse auro dona in populum spargere; sed etiam margaritas misisse, quæ auro pretiosiores. Quis ergo hic non videt lineam divitem ex genere missilium fulsæ, quæ in ludis Stellæ populo sparsæ sunt? Gemmas et margaritas in illis missilibus spargi solitas ostendit Suetonius. Ergo per lineam divitem intelligi debere certum est margaritarum lineam. 'Lineæ margaritarum,' et 'margaritarum in linea' mentio apud Juriacconsultos. 'Filum margaritarum' alii dixere; alii 'linum.' Tertullianus de Habitu Muliebri: 'Uno lino decies sestertium inseritur:' id est, uni filo, vel uni lineæ: nam linea est *capd.* Hinc monolinum simplex margaritarum linea: ut dilinum duplex: trillinum triplex, &c. vel triptici linea margaritæ insertæ. *Salmas.*

8 *Rapina cadit*] Directio missilium per tesseras et sive tesseriis.

9 *Numismata stibis*] HS. sparsi e loco superiore.

10 *Nunc dat spectatus, &c.*] In sphænullis seu tesseriis ligneis, quæ spargebantur in populum, inscripta sunt nomina vulgo cessura, vel visurarum et præsentium vel absentium ferarum

aviumque. Tesseras ergo et sphaerulas sen globulos populus rapiebat, quum jactarentur; et, quod quisque in tessera signum habebat, illud accipiebat ab Imperatore, ut, si tessera esset inscriptus cervus, equus, domus, domum, equum, vel cervum a Cæsare vel munerario accipiebat. Missilia ergo rem ipsam spargunt et mittunt: tesserae promittunt: ita non laceratur rapientium manibus abeers avis, et implet sinus securos: qui enim in sinum condidit tesseram, non metuit ne ovetur avis, sed securus est. Turneb. lib. 29. cap. 9.

11 *Securus gaudet, &c.*] Viritim divisa: vel non cogitantium aut captantium: vel quibus forte per symbolum contigit.

12 *Sortitur dominos*] Qui symbolum jactum occuparunt.

13 *Quid numerum currus*] Aurigarum factiones. *Ter denaque, &c.*] Ingentia victoriarum præmia. Palma enim multis præmium. Gladiatores victores eam palma discurrebant.

14 *Quæ dare, &c.*] Plura quam quæ vel duo consules in ludis suis et spectaculis dant. An consul erat Stella? an votivi hi ludi?

16 *Quod spectatorem, &c.*] Quod dignaris tua præsentia ludos hos, quibus Stella celebrat lauream tuam Sarmaticam.

EPIG. LXXIX. 5 *Sic formosa, Fabulla, &c.*] Inter has vetulas et turpes: his aniculis et silicerniis collata, vis formosa et puella videri.

EPIG. LXXX. Pugillatum exercere Lacedæmonii, ejusque pugnae auctorem Pollucem tradunt. Domitianus jam desitum pugillatum revocavit; a quo facto Poëta laudat Cæsarem, et affirmat illi in acceptis referenda et antiqua et recentia spectacula, templa, &c. *Raderus.*

1 *Sanctorum nobis*] Pugillatum revocas. *Miracula*] Quæ mirabatur antiqua simplicitas, illa revocasti. Nec

enim gladiatorum cruenta spectacula priores Romani edidere; nec venationes tam feras, ut cum feris cogerentur pugnare homines. *Rad.*

2 *Cana mori*] Antiqua, prisca.

3 *Cum veteres*] Olim pugiles in Circusibus committebantur; in revocas illam consuetudinem. *Arena*] Qui majoribus nostris Troja profectis inter spectacula. Petr. Scriverius de gladiatoribus intelligit. Quod et de pugillatu dicitur. Sic Dares 'Baten fulva moribundum extendit arena:' atque Entellus 'ingens mediâ consistit arena,' *Æneidos* 5.

4 *Simpliciore manu*] Pugnis audis vel cæstibus.

5 *Sic prisca servatur, &c.*] Ut ludos veteres instauras, ita templa quamvis humilia colis, magnaue ob sanctam vetustatem in veneratione habes.

6 *Et casa, &c.*] Nec Jupiter, donariis utenque dives et magnificis templis cultus, fastidit humilem suam in Capitolio casam: nec Domitianus Jupiter noster, in tanta gladiatorum copia, dedignatur spectare pugiles. *Culto Jove*] Tam divite et magnifico templi.

7 *Nova dum condis, &c.*] Tempia: Epigramm. 4. lib. 9. vers. 8. et Spectacula.

EPIG. LXXXI. Gellia vita sua chariores habebat gemmas, sine quibus negabat se posse vivere. Poëta precatur, ut a fure Sereno gemmae clepantur, Gelliaque moriatur. *Rad.*

1 *Mystica sacra*] Initia et mysteria Dæi Dindymenes Catullus crotalum et tympanum fuisse canit. Forte posunt hic mystica sacra accipi pro sacris Bonæ Dææ, quæ solæ fœminæ curabant. *Dindymenes*] Cybeles, a Dindymo, monte Phrygiæ; vel bonæ Dææ.

2 *Nec per Nilivæ, &c.*] Nec per Apim bovem, sub cujus specie Egyptii colebant Osirim, cui nupsit Isis, Ægyptiorum ex Io vacca dea.

4 *Uniones*] Margaritas, gemmas. Per ea vero, quæ sibi charissima fuerunt, jurabant Veteres.

10 *Eheu quam, &c.*] O utinam uniones hos subduceret piceata furis aliqujus, qualis fuit An. Serenus, manus, ut statim moreretur Gellia usu vitæ indigna, vel ob hoc, quod nesciat quid in vita sit amandum. Argute ergo ait Poëta eam dignam morte, quæ gemmas plus Diis, plus suis liberis, plus sua vita et se ipsa diligit.

EPIC. LXXXII. Laudat Domitianum, quod faveat poëtis; nec summis et epicis tantum, sed epigrammaticis etiam.

1 *Querulos libellos*] Libellos supplices.

2 *Nos quoque, qui*] Alii, quod. Ut scilicet populo licet preces fundere, et libellos supplices tibi offerre; ita nobis poëtis, o Cæsar, licet Carmina porrigere et dedicare. *Carmina parva*] Epigrammata. Vel quæ materiam non illustrem complectuntur.

3 *Deum*] Te, Domit. Epigramm. 8. lib. 5. vers. 1. *Rebus pariter*] Administrationi Reip. et orbis terrarum. *Musisque, &c.*] Studiis, literis, Carminibus.

5 *Tuos, &c.*] Sic Quintil. lib. 10.

cap. 1. 'Amas poëticam, Cæsar,' &c.

7 *Non quercus, &c.*] Non quercus sola te, o Imperator, decet, non laurus, ob servatos cives devictosque hostes; sed et hedera, doctorum præmia frontium, tibi poëtæ poëtisque faventi debentur; sic affatur Augustum Virgil. Eclog. 8. 'Hanc sine tempora circum Inter victrices ederam tibi serpere lauros.' Ponebatur enim querna corona, civica dicta, in vestibulo palatii: lauros ante limina. Quod primum in honorem Augusti factum: deinde et cæteris Imperatoribus datum. *Herald.*

8 *Fiat et ex edera*] Et coronam poëticam mereris, vel quia ipse poëta, vel quia faves poëtis. Virgil. Eclog.

7. 'Pastores, hedera crescentem ornate poëtam.' Servius poëtæ hedera coronari dicit, quod sacri Baccho, cui hedera sacra; unde et ipsi velut Bacchæ insanire dicuntur: vel quia semper virent hedera; quemadmodum Carmina æternitatem et merentur, et aliis pariant. *Civica nostra*] Quæ nobis civibus tuis datur, illa etiam te decet. Aut fiat corona tibi, Imperator, ex edera, quia poëtæ minorum gentium, seu minores etiam amas, servas, et ornas. *Rad.*

EPIGRAMMATUM LIB. IX.

EPIC. 1. 1 *Note, licet nolis*] Utunque sciam quantum Carmine valeas, quantoque sublimiorem ipse potuisses imagini nostræ adjecisse inscriptionem; subscribe tamen, si placet, hoc tetrastichon imagini meæ, quam in bibliothecam tuam admittere dignaris. Alii, *Non te celabis, Nolis*] Pro nobis, cum Grutero legen-

dum nos vis, id est, Quamvis ipse tuam famam premas.

3 *Breve carmen, &c.*] Tetrastichon quod seq. 'Ille ego sum,' &c.

4 *Non viris*] Claris. autorum imaginibus in bibliotheca tua.

6 *Quem non miraris, &c.*] Vide Epigramm. 49. lib. 4. 'Illa tamen laud,' &c.

Martialis Turano] Auctoritate Mss. freti neque consilio minus P. Scriverii, epistolio post Epigramma ad Avitum dedimus secundum locum: qui tamen nullum habet in Bodleiano aliaque quibusdam Mss.

Extra ordinem, &c.] Separatum a reliquis Epigramma; unde in quibusdam Mss. desideratur.

Imaginem, &c.] Pro more exornandi, tam publicas, tum privatas bibliothecas scriptis et imaginibus veterum et optimorum autorum.

Ne ignorares] Poëta, volente (ut puto) ipso per modestiam Stertinius, cum Aviti nomine insigniret Stertiniam, noluit tamen hoc latere Taranum.

ERIC. II. De hoc templo Sueton. in Domit. cap. 1. 5. et 17.

1 *Dum Janus hyemes]* Quandiu erunt hyemes, quarum medio mensi Janus dedit nomen. *Domitianus autumnus]* Quandiu erit autumnus, cujus mensem Octobrem Domitianus a se appellari voluit Domitianum.

2 *Augustus, &c.]* Quandiu erunt aestates, in quibus mensis Sextilis ab Augusto denominatus est.

3 *Dum grande, &c.]* Dum magna et prima dies Septembris redit, qui a Domitiano nomen habet Germanici, ob Germanos Rheni fluv. accolae subactos.

5 *Tarpeia, &c.]* Dum stabit Capitolium Jovis a Tarpeia olim Sabinis proditum.

6 *Dum voce supplex, &c.]* Dum matronæ Rom. thure et precibus colent Juliam Titi filiam, quam perditæ amatam, et ex conceptu abacto mortuam Domitianus consecravit relativam in Deam.

8 *Altum Flavie, &c.]* Templum Flavie gentis a Domitiano conditum. Suet. Domit. cap. 1. 5. et 17. noster infra 4. et 35. Concludit per inductionem: Quandiu Sextilis vocabitur Augustus, Germanicus September, Domitianus October: et quandiu

Dea coletur Julia; tam diu durabit templum illustre et magnif. regale gentis Flavie. Et velut ipse Sol et sidera et imperium Romanum semper durabunt: ita cum Sole, &c. etiam hoc templum Cæsaris Flavie gentis. *Rad.*

9 *Cum sole, &c.]* Quandiu fulgebunt Sol, astra, et gloria imperii Rom. locutio Ovidiana: 'Cum sole et luna semper Aratus erit.' Eleg. 15. lib. 1. Amorum.

10 *Cælum est]* Eternum, ut cælum. ex scholæ Peripateticæ sententia.

ERIC. IV. Mirifice tollit opera Domitiani, dicitque nec Jovem, nec superos omnes solvendo futuros, si nomina ab illis Cæsar exigat. An ulla adulatio huic par usquam legitur?

2 *Si repetas, &c.]* Si tibi rependi velles, nec donares.

3 *Grandis, &c.]* Etiam si hasta posita (*sale by out-cry*) opes suas Dii Demque vendere velint. *Auctio]* Cum quis seu oberatus, seu non, sed sponte, præconi seu hastæ bona subjicit, aut a creditore subjiçiantur ea lege, ut ei, qui adjecto pretio licitatione vincit, res empta addicatur. De formulis auctionum lege Brisson. lib. 6. *Rad.*

5 *Conturbatis]* Will prove bankrupt: cedit foro. *Atlas]* Qui cælum humeris sustinere fingitur: vel, cælicolæ quatuor sustinet Atlas. *Et non erit, &c.]* Nec ipse Jupiter si velit tecum decidere, (*compound and take order with thee,*) poterit solvere unciam de aëre, (*five groats in the pound.*) O miserum decoctorem Jovem!

7 *Capitolinis, &c.]* Capitolium incendio absumptum restitutum, et novam ædem in Capitolio excitavisti Jovi custodi. Domit. Suet. cap. 5. 'Plurima et amplissima opera incendio absumpta restituit, in quibus erat et Capitolium, quod rursus arserat: sed omnia sub titulo tantum suo, ac sine ulla pristini auctoris memoria.' Unde Eutropius lib. 7. Capitolium

factum a Domitiano dicit, non refectum.

8 *Tarpeia*, &c.] Coronæ quernæ, ut et laureæ Capitolinæ. Vide Epigr. 1. vers. 6. et Epigr. 54. vers. 1. lib. 4.

9 *Quid pro culminibus*, &c.] Quid pro geminis delubris tibi solvere potest Jnno?

10 *Pallada prætereo*] Cui Chalcidææ templum erexisti. Cassiod. l. 6. cap. 11. cui statnam in cubiculo consecrasti et quinquatria. Quin et Palladis filius dici volebat: cujus sacra ideo ab eo religiosissime culta. *Res agit illa tuas*] Illa a te stat; res tuas, rationes et consilia disponit; tibi familiare numen est, imo mater: ubi enim Domitianus audisset ex lib. Sibyllinis, fore, ut virgo pareret æternum Imperatorem, nihil amplius voluit quam se esse filium perpetuæ virginis Dianæ.

11 *Alciden*, &c.] Herculi templum in via Appia positum et statuam, ut et Apollini, et ex pietate Pollucis erga fratrem alternatim immortalibus Castori et Polluci filiis Lædæ Læcenæ.

12 *Addita quid*, &c.] Templum Flaviæ gentis, quod cælum vertice tangit. Excelsissima enim hæc templa. Alibi: 'Dum videt Augusti Flavia templa poli.' Et de his intelligendus hic locus Epig. 51. lib. 10. 'Nec Capitolini summum penetrabile Tonantia, Quæque nitent cælo proxima templa suo.' Solebant templa ista extruere elata et excelsa: quod et Christiani fecerunt, præeunte Constantino. *Herald*. Tum, ut Torrentius vult, 'Latium polum' appellat eam veluti poli partem, cui Latinarum Romanorumque Dii transcripti fuerant, eosque inter Vespasianus. *Latio Flavia templa polo*] De quo supra Epigr. 2. et infra Epigr. 35. et lib. 10. Epigr. 51.

Epig. v. 1 *Aurcolis*, &c.] Nammis aureis. *Æreolis* legendum putat Ja-

nas Rutgers. quum vulgari scorto nimium sit illud.

2 *Plus quam fului*, &c.] Epigrammate 52. libri 2. et Epigrammate 85. infra.

4 *Tacet*] Ore morigeratur. Epigram. 95. lib. 3. vers. 2.

Epig. vi. 1 *Nubere*] Diviti et nobili Paulla infamis mulier cupiebat nubere. Priscus impuram rejecit. Tu, inquit, Paulla, haud stulte agis, dum affectas nuptias divitiis; sed æque sapienter ille, qui te contemnit. *Rader. Priace*] Diviti.

2 *Tz*] Infamem.

Epig. vii. 1 *Rheni domitor*, &c.] Germanico. Lib. 5. Epigr. 2. vers. 7.

2 *Pudice princeps*, &c.] Epigr. 4. lib. 6. vers. 5.

3 *Populos habebunt*] Postquam castrari mares edicto prohibuisti. Vide Epigram. 2. lib. 6. vers. 3. et infra Epigr. 9. *Parere*, &c.] Vide Epigr. 67. lib. 6.

6 *Nec quam*, &c.] Nec a paupercula matre leno conducit vel emit pauperum prostituendum. Infra Epigrammate 9.

8 *Qui nec cubili*, &c.] Vide Epigramma 2. lib. 6.

Epig. viii. Afer superbus, ex Africa redux, non admittebat Poëtam ad gratulandum adventum. Indigebundus Poëta, vel potius jocabundus, Si non vis, inquit, salvere, vale. Et rō 'vale,' simul amicitie solum fœdus notat: quo pacto eos valere jubemus, quos a nobis abigimus, aut potius a quibus nos discedimus. *Raderus*.

1 *Dicere*, &c.] Volui te ex Africa reversum salutare: sed non admittebar.

4 *Non vis*, &c.] Si non vis salvere et vivere, abi in malam rem et morere. Vide Epigramma 17. libri 5.

Epig. ix. 3 *Jam cuna*, &c.] Supra Epigr. 7. vers. 6.

5 *Immatura corpora*] Infantium.

6 *Non tulit*, &c.] Edicto prohibuit

Domitianus pueris intra septimum annum prostitui, et Scatiniam revelavit. Suet. Dom. cap. 8.

7 *Succurrit ephelis*] Ne castrarentur. Supra Epigr. 7. vers. 3. et lib. 6. Epigr. 2. vers. 3.

EPIC. X. Bithynicus quotannis Fabio sex millia HS. donavit, ut tandem hæres scriberetur a Fabio. Sed Fabius artem captandi notans, illa sœna millia consumpsit, et Bithynico moriens nū legavit. Querentem Bithynicum solatur Poëta irridendo captatorem. Noli, inquit, queri tibi nil legatum: quotannis enim tibi legavit sex millia, quæ solebas antea dare Fabio, et posthac non dabis. *Rad.*

1 *Tibi legavit Fabius, &c.*] Quem hæredipetam notarat.

4 *Annua, &c.*] Tibi jam manent 6000. HS. quæ Fabio vivo conferre annua solebas, ut hæres scribereris.

EPIC. XI. Parasitus instruatur necesse est octava arte ingenua, hoc est, Adulatoria. Gulosos cœnipeta loquatur placentia, ut qui libertatem dapibus vendiderit. Epigram. 58. lib. 2. Liberi enim libere de aliorum vitis loquuntur, nemini blandiuntur: hinc a nemine invitantur: gulosi nisi adulentur et riserint cum ridentibus, non vocantur. *Raderns.*

EPIC. XII. *De Eærine Domitiani*] Puero Domitiani.

Ladit in nomine Earini, Domitiani Eunuchi: et nomen quidem dulce esse, quod a vere sit deductum. Græcis enim *εἶρ* 'ver' sonat: sed contumaciis syllabis constare, syllabasque repugnare.

1 *Nomen, &c.*] *Ἐαρινός*, vernus, viridis, ab *εἶρ* ver, quod floribus abundat.

2 *Pars optima anni*] Ver. Omnia tunc florent.

3 *Hyblam quod cepit*] Mel ex Hybla Siciliæ monte. *Atticæque flores*] Apibus depastos in Hymetto monte Atticæ.

4 *Nidos, &c.*] Phœnicia. Epigr. 55. lib. 6. vers. 2.

6 *Cybeles puer*] Atys. Epigr. 86. l. 2.

7 *Qui pocula, &c.*] Ganymedes, Jovis pocillator.

8 *Parrhasia, &c.*] Palatina. Epigram. 55. lib. 7. vers. 2. *Sones*] Loquaris.

9 *Respondent, &c.*] Omnis gratia, venustas, elegantia, et suavitas respondent, et insunt ori tuo.

11 *Non rudi volebam*] Versu elegantiori, tereti et rotundo.

12 *Tu syllaba, &c.*] Prima brevis cum reliquis paribus officit, quo minus versu eleganti dicatur. Hinc 'Equotutium' Horatius, 'Sigillaria' Lucilius circumlocutisunt, seu potius conjicienda dedere, 'Quæ versu hexametro non plane dicere possis.'

13 *Dicunt, &c.*] *Ἐν ἑσθέρῳ ελαφροῖσιν*. Homer. Il. B.

14 *Sed Græci, &c.*] Homer. Il. E. *Ἄρς ἄρς βροτολογεῖ, μαιφύει, ταχισταλῆρα*: ubi prima in *Ἄρς* communiter usurpatur, sed variato accentu. Hinc et Lucilius lussit, *APEC APEC* Græci ut faciant.

16 *Nobis non, &c.*] Nobis Latinis poëtis non permittitur eadem licentia.

EPIC. XIII. 1 *Ἄνθερος*] Id est, Autumnalis.

2 *Χαίματος*] Id est, Hibernus.

3 *Θέρων*] Id est, Æstivus.

4 *Verna*] *Ἐαρινός*, id est, Vernus.

EPIC. XIV. 1 *Teneri anni*] Veris.

2 *Breve, &c.*] Flores vernos, veris honores in Hymetto.

3 *Acidalis arundine pingi*] Caidio calamo: an columbæ penna, quæ Veneris avis? An penna seu sagitta Cupidinis, Veneris filii? Vide Epig. 18. l. 6. vers. 5.

4 *Cytherea, &c.*] Qua Venus præces veris pingit varios flores.

5 *Nomen, Erythræis*] Nomen dignum, quod notet littera facta seu scripta, Erythræis lapillis; id est,

nomen gemmeum gemmis scribendum, Epigram. 38. lib. 5. vers. 4.

6 *Gemma, &c.*] Succinum, electrum. Vide Epigrammate 25. libro 4. vers. 2. et Epigrammate 38. libro 5. vers. 11.

7 *Penna scribente, &c.*] Volando exprimentes litteram Y, cui respondet Latina V, quæ 'veris' prima est. Alii legunt, *stridente penna*: quasi dicat, adventu suo veris adventum nunciat. Alii ad litteram Δ, quam ex volatu illarum avium observatam invenisse dicitur Palamedes, referunt.

8 *Domus*] In qua vernare omnia et florere decet.

EPIG. XV. Cœnipetam ait esse τῶ φίλον, id est, omnium assentatorem, et nulli vere et sancte amicum. 'Errat,' inquit Seneca, 'qui amicum in atrio quaerit, in convivio probat.'

1 *Quem cana*] Horum amicorum duo sunt genera, quorum alios τὸ σῆμα honestiores amicitia dignos iudicamus; quam tamen nidore culinæ potius, quam amicitiae honestate aut voluptate ducantur, *καὶ περ' ἁπλοῦν φίλοι*, ut dicebat Eupolis: Alios minus periculosos et apertos, Parasitos nuncupamus. *Herald.*

2 *Esse putas fidem*] Magna vero amicitia, et prodigiosa, si amici ejusmodi φίλον οὐκ ἔχον tantummodo habent.

EPIG. XVI. 1 *Celebrata*] Intelligit famosum et nobile sortum.

2 *Se fecisse Chloë*] Inscripit tumulo ΟΥΛΟΝ FECIT, scilicet tumulum vel monumentum septem maritis. *Quid pote simplicius*] Fatetur se fecisse: intimat Poëta, insidias struxisse, aut vim vitæ maritorum suorum intulisse. Trifarum itaque accipi potest ambiguitas hujus verbi: 'Se fecisse,' hoc est, se tumulum posuisse: vel 'se fecisse,' se necasse septem viros: vel denique referri potest ad res Veneras, et pulchre conveniet Chloë metrichi. *Rigault.*

EPIG. XVII. Comam suam detensam, Earinus Domitiani Eunuchus,

paulo ante quam lex vetaret, sectus, misit cum speculo Pergamum Æsculapio, Deo patrio, nam et Earinus erat Pergamennus. Hanc comam venusto Carmine Papinius, et hic Martialis immortalē reddunt. *Rad.*

1 *Consilium forma speculum*] Quod consulere solebat de forma sua. Eodem ritu, quo virgines pupas Veneri; milites emeriti, arma Herculi donabant. Tertullian. lib. de Velandis Virginib. cap. 12. 'Jam et consilium formæ a speculo petunt, et faciem morosiorē, a lavacro macerant, forsitan et aliquo eam medicamine interpolant.' *Herald. Dulcesque capitulos*] Vide Papinii Syrv. l. 3. de Coma Earini, et Præfationem ejusdem libri ad Pollionem.

2 *Pergameo, &c.*] Æsculapio, cui nobile sanum Pergami, patrio suo Deo. Vide Epigram. 32. lib. 1. vers. 1. Pergamus, est Ptolomæo Troadis urbs in Asia minore, Galeni patria, et chartarum, quæ pergamenæ dicuntur, inventrix. In hac nobile sanum Æsculapii viscebatur, qui inde Pergameus est dictus. *Raderus.*

3 *Ille puer, &c.*] Earinus, de quo præcedentibus Epigramm.

4 *Signat tempora*] Earinus enim 'vernum' significat.

5 *Felix, quæ tali, &c.*] Pergama telus beata tanto munere.

EPIG. XVIII. Rogat Pergamenum Deum, uti Earinum tonsam tam formosam servet, quam fuerat intonsus.

1 *Latona venerande nepos*] Æsculapii fili Apollinis, cui mater Latona, medicinæ inventor. *Qui mitibus herbis*] Propter Hippolytum vitæ ab Æsculapio restitutum.

2 *Parcarum penna*] Parcæ præsides humanæ vitæ, cujusque ævum et fata moderantur stamine, quod de colo detrahunt: ad quam fabulam respicit Poëta, et affirmat Æsculapii arte pensa breviter tendi.

4 *Tuus*] Pergami natus. Epigr. præcedenti vs. 2. *Latia urbe*] Roma.

5 *Nitidum orbem*] Speculum. Epigram. superiore.

6 *Judice tota*] Gruterus ex Palat. legendam contendit *tuta*: adeo sc. confusam speculo faciem, ut si ab eo solum laudaretur; nullius toto orbe seformidaret iudicium censuramve: cui et Petronius suffragatur, dicens: 'Quod ad me attinet, non timeo ne quis inveniatur cui minus placeam, nec speculum mihi, nec fama mentitur.'

7 *Tu*] Æsculapi, da, ut tam sit elegans tonsus, quam pulcher erat intonsus.

EPIG. XIX. Ait se rusculum habere suburbanum, et urbanam domum; utrumque sitire, et rus et domum: sed agellum ait se irrigare, hanc de vicina valle aqua; domum non posse: petit venulam aquæ Martiæ non procul inde salientis.

1 *Longam, &c.*] Te diu præaide.

2 *Rus minimum, &c.*] De quo Epigrammate 61. lib. 8. et infra Epigrammate 99.

3 *Brevi, &c.*] Sed de valle subjecta, aqua horto irrigando hauritur.

4 *Laboratas*] Labore multo petitas. *Antia tollit aquas*] Haustum, machina ad hauriendum: ab ἀντλήω.

6 *Martia fonte sonet*] Epigr. 42. l. 6.

7 *Quam dederis nostris, &c.*] E qua Martia si mihi permiseris, o Domitiane, diducere venulam aquæ in ædium mearum usum.

8 *Castalis hæc nobis, &c.*] Æque grata erit atque aqua e fonte Musarum, aut ab ipso Jove.

EPIG. XX. Poëta cœnripeta, cui venter artis magister.

EPIG. XXI. 1 *Hæc quæ tota*] Area hæc in qua steterat domus Domitiani natalis, jam vero Flavie gentis templum marmore et auro magnifice extractum est. *Patet, &c.*] Extenditur: vel ubi templum publicum et omnibus patens.

2 *Conscia terra*] Quæ Domitianum natum excepit, nascentem vidit.

Delph. et Var. Clas.

Martial.

3 *Quæ lentis, &c.*] Quam suscepit Domitianum, ut Rhodos Neptunum; ut Creta Jovem. Vel, quæ non minus præstitit orbi, suscepto Domitiano, quam Rhodos et Creta cælo, Jove suscepto. Rhodii enim Telchines iidem qui Curetes. Epigr. 1. lib. 4. vera. 2.

7 *Curetes, &c.*] Qui Jovem Saturno subductum cymbala pulsantes vel ἀντλήω saltantes educandum in Cretam deportarunt.

8 *Semiviri Phryges*] Evirati Corybantes, sacerdotes Cybeles.

9 *At te protegit, &c.*] Videntur hæc confusæ intelligi de Jove custode, cui templum condidit Domitianus eo loco quo delituisse bello Vitelliano.

10 *Jaculo, &c.*] Ense et sente, quæ Corybantum arma sunt. *Ægis erat*] Epigr. 1. lib. 7. vera. 1. et 4.

EPIG. XXII. Ludit in Paronomasia verens ultimi, et antitheta nominum significatione: cum Artemidorus, cui a Minerva Dea casta nomen, amet; Calliodorus, cui a formæ dono nomen, aret.

EPIG. XXIII. Liberalis animi argumenta prodit. An hic Julius Pastor, de quo Plinius Junior lib. 1. Epist. 18. An ejus frater, quem impius Caligula interfecit, ut est apud Senecam lib. 2. de Ira, cap. 33.

2 *Propter quod*] Qui divitias in luxum et voluptates effundit, aut in fastum absumit.

3 *Ut Satina, &c.*] Ut colam vineas in Setia civitate Latii, ubi vites nobiles.

4 *Et sonet, &c.*] Et innumeri servi in ergastula Thasce mittantur, opus in compedibus factori. Epigr. 29. l. 3. vera. 1. Vinciebantur servi in agris. Tibullus, lib. 2. 'Sæpe etiam valida solatur compede vinctum, Crura sonant ferro: sed canit inter opus.' Lucanus lib. 7. 'Vincte fossore coluntur Hesperie segetes.' Ablegabantur autem ad hæc opera sæpius servi noxii; et hunc laborem contu-

macia, aut alio peccato merebantur. *Herald.*

5 *Ut Mauri, &c.*] Mensas ingenti pretio factas, et ex Atlante Mauritaniæ monte allatas, quas citreas vocabant, eburneis pedibus impositas. *Dentibus Libycis*] Eburneis, ex elephantis dentibus. *Orbes*] Mensæ. Epigr. 43. l. 2. vers. 9.

6 *Aurea lamina*] Bracteis aureis argenteisque triclinia fuisse cooperta, dictum supra, Epigr. 33. lib. 8. vers. 6.

7 *Crystalla terantur*] Vasa crystallina, quæ Romanis in luxu.

8 *Faciunt, &c.*] Dum nives, quibus diluitur vinum Falernum, nigrescunt a vino. Epigr. 65. lib. 5.

9 *Ut Canusinatus, &c.*] Et quia is color militibus usurpatus, ideo Seneca dixit, 'lecticarios in militarem cultum subornatos:' ut et luxus non vulgaris argumentum fuerit, servorum penulas ex nobilissima lana, scilicet Canusina, confectas: quales ab ingenuis vulgo gerebantur; præterea rufi colore; ut militari cultu mancipia incederent. *Ferrar.* *Ut Canusinatus, &c.*] Ut servi mei e Syria (Synecdochice) vestiti nobili et rufa lana e Canusio, gestent lecticam meam. Vides stultissimorum hominum fastum. Non solum conspici se volunt, sed et servos suos. Unde canusinatus ille, et rutilus in lecticariis color, et in militionibus. *Herald.* Pretiosiores et lectiores Asiatici erant. *Juvenal. Sat. 5.* 'Flos Asiæ ante ipsum pretio majore paratur, Quam fuit et Tulli census pugnacis, et Anci.' *Assere sudet*] Amite lecticæ prominente.

10 *Frequens*] Stipata. Nec ideo peto divitias, ut habeam multos anteambulones, comites, clientes togatos.

11 *Estuet ut nostro*] Amore. *Infra Epigr. 26. Madidas*] Vino.

13 *Mihi mula lacernas*] Purpurato, nullis vecto.

14 *Massyleum, &c.*] Massyli seu Numidæ virga regunt equos, non frænis,

unde Virgilio et Ansonio 'infræni' dicti. 'Sonipes ignarus habent, Virga regit.' Claud. bell. Gildon.

16 *Ut donem, et ædificem*] Honestè et magnifice.

EPIG. XXIV. 1 *O cui virginæ, &c.*] Quid factum est, o Care, de corona illa aurea in similitudinem foliorum olivæ Palladiæ expressa (Epigr. 33. lib. 8. vers. 1.) tibi victori in Quinquatris Minervæ virginis a Domitiano donatæ? Epigr. 64. lib. 4. vers. 1.

2 *Palladium decus*] Id est, Palladia corona, sive in certamine Palladi sacro reportata. Sic 'Regium decus,' diadema et corona regia.

3 *Adspicis, &c.*] Respondet Carus. Illa coronavi statuam marmoream Domitiani, quam domi meæ, ut vides, colo.

4 *Comas*] Cæsareas.

5 *Albanæ vivere potest, &c.*] Querna sane, refert Martialis, qua coronari solet Imperator, habet quod oleaginæ huc invidet hunc honorem.

EPIG. XXV. Idem argumentum de statua Domitiani, quam in ædibus suis factam colebat Carus: hujus elegantiam artemque prædicat.

1 *Quis Pallatinus, &c.*] Quis tibi (o Care) tam affabre effinxit statuam hanc Imperatoris?

2 *Phidiacum, &c.*] Epigram. 13. lib. 6. vers. 1.

3 *Hæc mundi facies*] Sole illustrata, sic nitet et fulget hoc marmor. Talis fingitur Jovis facies, sed placidi, sed sereni. Ita Theseus de Plutone apud Senecam in Herc. Fur. vers. 723. 'Vultus est illi Jovis, sed Fulminantis.'

4 *Sine nube*] Sine ira, quæ frontis serenitatem turbat.

5 *Non solum, &c.*] Epigr. præced. vers. 1.

6 *Effigiem domini, &c.*] Certe tam artificiose efficta statua non est tibi, nisi a Pallade. Epigr. 13. lib. 6. vers. 1.

EPIG. XXVI. 1 *Dentem, &c.*] Mi-

mistrantem convivis pocula puerum tuum.

2 *Lumina turbidiore notas*] Vultu subirato et torvo. Vide Epigram. 98. lib. 10.

4 *Adspicimus, &c.*] Cum liceat adspicere res tuo ministro multo pulchriores, solem scilicet, sidera, &c.

5 *Gorgon*] Medusa, quæ visum homines in saxa convertibat.

7 *Hylam spectare licebat*] Epigr. 49. lib. 5. vers. 5.

8 *Ludere, &c.*] Epigrammate 73. lib. 7.

10 *Phineas invites, &c.*] Invites cæcos, quales erant Phineas et Œdipus: Fabulæ notæ. 'Phineas' hic est Accusativus pluralis a Phineus, eos.

EPIG. XXVII. 1 *Audet facundo, &c.*] Vide ejusdem ingenii Epigr. 41. l. 7.

2 *Pallida, &c.*] Non minus inepte facit, quam qui Cosmo seplasiario atque myropolæ optimo mittit vilem pallentis Meminthes seu papaveris corniculati succum, qui glaucium vocatur. Sunt qui legant, *Pallia donabit glaucina*: Hoc est: Inepte mittit vestes coloris glauci, tibi, cui purpurearum vestium copia.

3 *Pæstano violas, &c.*] Pæstum Lucaniæ opp. floribus abundat, etiam bis in anno. Epigr. 38. lib. 5. vers. 9.

4 *Hyblæis, &c.*] Ipsis apibus: vel, iis, qui habent apes Hyblæas, mittit amari saporis mella Corsica.

6 *Appetitur, &c.*] Neque enim appositis in lautissimo convivio delicatis piscibus, fastidimus viles olivas.

8 *Thalia tuum*] Epigr. 8. lib. 4. vers. 12. et Epigr. 16. lib. 7. vers. 4.

9 *Ipsæ tuas, &c.*] Epigr. 70. lib. 8. vers. 1.

EPIG. XXIX. Latinum arte mimica mobilem emortualet laudat a morum innocentia, et vita procul a scenicis ludis distante. Vide et lib. 1. Epigr. 5.

1 *Dulce decus scena, &c.*] 'Ego sum dulce decus,' &c. ex persona Latini sepulti, quod fit in Epitaphiis. *Latini*] Celebris mimas, Domitiano charus.

3 *Spectatorem Catonem*] Epigr. 3. lib. 1. intrantem ut exeat tantum.

4 *Solvere qui Curios, &c.*] In risum solvere gravissimos illos et continentissimos viros Curium et Fabricium.

5 *Nihil a nostro, &c.*] Non contraxit sibi lasciviam et improbitatem in theatris exprimi solita. Sic alibi dixit: 'Lasciva est nobis pagina, vita proba:' et: 'Lascivus versu, mente pudicus erat.'

6 *Sola tantum, &c.*] Non animo, non moribus.

7 *Domino..Deus..Jovis*] Domitian.

9 *Parasitum dicite Phæbi*] Mimi et histriones, qui poetarum Carmina recitabant, appellabantur parasiti Apollinis.

EPIG. XXX. Epitaphium Philænus, sagæ, lenæ, et lupæ; cui terram tam levem precatur, ut illius corpus a canibus effossum devoretur.

1 *Secula, &c.*] Tria secul. 300. annos, ut quidam volunt: ut alii 90. cum *verè* pariendi ac generandi perfectius spacium annorum 30. periodum conficiat. Cæl. Rhod. lib. 19. cap. 22.

2 *Rapta es, &c.*] Quasi immatura. Ironice: cum trisæclem fuisse dicat.

3 *Euboicæ, &c.*] Cumanæ. Eubœa enim insula Egæi maris, in qua Chalcidici coloniam Cumas deduxere, unde et ipsæ Cumæ Euboicæ dictæ. Virg. 6. 'Et tandem Euboicis Cumarum allabimur oris.' *Longa Sibylla*] Ætatem x. annorum ex voto suo, ut tot annos viveret, quot manu complecteretur arenæ corpora, &c. Ovid. Metam. lib. 14.

4 *Major erat, &c.*] Fingit Hyperbolice Poëta defuisse Philænidi 3. tantum menses de ætate Sibyllæ. Scriber. conceptum bariolatur 'mensibus.'

5 *Quæ lingua silet*] Quam vocalis et Stentorea! *Catasta*] Servi in castatis, id est, pegmatis ligneis venales expositi. Epigrammate 29. libro 6. vers. 1.

6 *Quæ turba, &c.*] Isidis sacerdotes invento Osiri. Juvenalis Satyr. 8. vers. 28. vel impura turba quæ in Serapidis sacris solennibus ad Canopum per fossam ex Alexandria descendunt in naviculis cantantes, frementes, &c. Strab. lib. 17.

7 *Cirrata caterva magistri*] Pueri cirrati in scholis. Pers. Satyr. 1. vers. 29.

8 *Strymonio, &c.*] Gruibus, imminente tempestate, vel hyeme, magno cum clangore e Thracia, cujus Strymon est fluv. advolantibus.

9 *Quæ nunc*] Quæ jam saga post mortem Philænidis turbine, vertigine magica, seu girgillo, cui involvebant filum quo lunam torqueri credebant, deducere? Id est, quæ jam maga excantabit lunam? De qua re et opinione vide quæ Farnab. ad Senecam Hippolyt. vers. 420. *Thessalico, &c.*] Thessalia olim incantationibus et veneficiis famosa. *Lunam deducere*] Quod tum credebant fieri, quum objectis umbris eam videbant deficere: quod cum fieret, pulsabant æra, quod antidotum habnere contra artes sagarum. *Rhombo*] Rhombus est vertigo magica, quam turbinem Horatius in Epodis appellat. Rotam ferream seu æream dicunt, cui fila et stamina, quibus se viros illigare credebant, sagæ torquebant, uti Propertius, Theocritus, et Virgil. docent.

10 *Vendere lena*] Lena, conciliatrix amorum, quæ turpi ex re, quæstum alieno etiam corpore facit.

11 *Sit tibi terra levis*] Vide Epigram. 89. lib. 1. vers. 2. cujus precationis formulam invertit Poëta versu seq. dicens, Sit tibi terra tam levis, ut ossa tua a canibus effossa rodantur. Sic Ammianus, *Ἐν οὐ κατὰ γῆς, &c.* Antholog.

EPIG. XXXI. Antistii Rustici tumulus, et pietas Nigrinæ describitur.

1 *Cappadecum, &c.*] Epigram. 85. lib. 6. vers. 3.

3 *Rettulit, &c.*] Ex Armeniæ Cappadocia Romam. De more ossa de-

functorum componendi, qui talis: Primo bustum vino exstinguebant, manes vocabant, lotis deinde manibus ossa legebant, lecta vino perfundebant et lacte; mox vento siccanda exponebant; siccata aromatibus et odoribus mista in urnam reponebant, reliquiis lacrymas superfundebant. Ita solebant ossa amicorum et charorum, e terra peregrina ad patriam solum referre. Quod ut fieret, multi etiam testamento cavebant, ut patet ex Inscriptionibus. Mulieres autem ossa sinu legebant, ut Heraldus hoc docet lib. 1. Adversarior. Dum autem hic questionem difficillimam nascuntur. Prima: Quomodo ossa discerni potuerint ab ossibus animalium, quæ sæpe simul cum cadavere cremabantur. Secunda: Quomodo cinis, qui servabatur, distingui poterit, a cineribus ex ligno confectis. Priorem questionem dissolvit Casaubonus ad Suetonii Augustum: secundam nemo, quod sciam. Existimo igitur *παρὰ τῆς τοῦ νεκροῦ μάκαρος, igne jam extincto, ossa quæ supererant semistulata collecta fuisse; et ex his detersum ac decussum cinerem.* Tibullus Eleg. 2. libro 3. 'Pars quæ sola mei superabit corporis, ossa inducta nigra candida veste legant.' Nota, 'pars quæ sola mei superabit corporis.' Ergo ossa sola supererant, et sola legebantur, ac cinis inde deterans servabatur. Herald.

4 *Non satis esse vias*] Quo diutius amplecteretur conjugis sibi chari reliquias.

5 *Quibus invidet, &c.*] Erepturis illi et servaturis ossa mariti.

6 *Bis viduata viro*] Olim cum moreretur vir, et jam denno cum ossa tumulo mandet.

EPIG. XXXII. Velius Crispus (non Vibius ut alii) in expeditione Sarmatica, comes Domitiani, vovit Marti anverem, velut custodem Cæsaris: hunc landat Poëta, et simul auctorem pacis esse Cæsarem ex numismatum symbolo ostendit. Raderus.

1 *Arctoia, &c.*] Sarmaticia. Epigr. 6. lib. 7. vers. 1.

2 *Velius*] Velius Crispus, Suetonius Domit. cap. 3. *Marti pro duce coris*] Ut servaret Domitianum. *Averm*] Anserem Rom. Imperil custodem. Ep. 75. lib. 13.

3 *Luna quater, &c.*] Octo mensium spacio peractum est bellum Sarm.

4 *Deus*] Mars. Redeunte Cæsare, parva ex Sarmatis laurea.

5 *Ipsæ suas, &c.*] Non reluctans aut fugiens, quod piaculare fuisset.

6 *Et cecidit*] Solenne verbum in sacris. Vide Brisson. lib. 1. Form.

7 *Octo vides, &c.*] Diis argentum non raro litantur: suspensa itaque videtur ad Martis statuam argentea anseris effigies, nummos octo rostro porrigens, quæ menses octo denotarent belli Sarmat.

8 *Hæc extis condita*] Singulari prodigio, quo tempus belli continebatur. Capiebantur auspicia ex victimarum extis potissimum.

9 *Quæ litat, &c.*] Rediisse argentum, immo auream sub Domitiano ætatem, palpat Poëta. Citra adulationem Domitianus pacem non ferro, sed auro redemit a barbaris, ut patet ex Theodosii fragmento. Sensus est: Jam non ferro, id est, cæde et sanguine opus esse portendit victima, quæ pro sanguine argentum fundit. *Lites*] Non temere argentum ab anseris rostro pendet. Diis enim argento quandoque faciebant. Et in amicorum gratiam feris solennibus, Diis, quibus illi dies sacrati erant, pecuniam meram offerebant. *Herald.*

EPIG. XXXV. 1 *Idæi*] Cretensis sepulchri. Jovis enim sepulchrum in Gnoso Cretæ oppido ostenditur: ai qua fide digni Cretea. Sed vide Callimachum Hymn. de Jove, et quæ doctiss. Seldenus in Titulis Honorum lib. 1. cap. 7. *Risit mendacia busti*] Contempnit præ Flavii gentis templo, quod Vespasiano patri Domitia-

nus condiderat. Supra Epigr. 2. et 4. 2 *Poli*] Cælo æmulum templum.

6 *Pias*] Quia Mercurius cultus et sacra instituit, hominesque ad humaniorem vitam revocavit. Vide Horat. lib. 1. Carm. Od. 10. *Arcas erat*] Mercurius in Cyllene monte Arcadiæ natus.

7 *Cnossia*] Tumulus mihi vos in Creta condidistis mortuo, sed non augustum et magnificentum.

8 *Cernite quam plus, &c.*] Videte quam nobile templum patri suo Domitianus ædificaverit, quod superat illud monumentum a vobis mihi constructum: præstitit fuisse me Cæsaris patrem, quam vestrum.

EPIG. XXXVI. Vide mihi Theophrasti characterem *σεπλ λογοροίας*.

3 *Scis*] Quod universe dixerat more suo, speciatim per partes exposuit. *Arsacia*] Parthica. Parthorum reges ab Arsace, deinde Arsaces dicti: ut Pontici, Mithridates; Ægyptii, Ptolemæi; Armenii, Tigranes; Romani Imp. Cæsares, &c. *Pacorus*] Parthorum rex.

4 *Rhenanum numeras, &c.*] Fingis te referre posse copiarum Germanicarum et Sarmat. numerum.

5 *Daci chartis*] Gruterus legendum censet, *Daci Cælis mandata*: ut nimirum Dacus Cællusque litteris internumtis fingantur consulere de rebus spectantibus ad bellum contra Romanos: an loci intervallum tale quid admiserit, dijudicabunt illi, quibus otium est inquirere. *Resignas*] Aperis, ac si tu nosse secreta regum, acceptis resignatisque litteris ab illis.

6 *Victricem, &c.*] A Sarmatis relatum. Epigr. 15. lib. 8. vers. 6.

7 *Scis, &c.*] Tu scis quoties pluat in Ægypto, quod perraro. *Phario mædeat*] Ægyptia, a Pharo insula. Infra Epigr. 41. vers. 2. *Jove*] Pluvia, imbre. Juppiter enim media æris regio, ima Luna, summa Minerva, qui magni hinc Di. *Fusca Syene*] Cujus incolæ a Sole colorantur. Syene

enim in confinibus Ægypti sub Tropico Cancrī directe locatur: 'atque umbras, nusquam flectente Syene,' Lucan.

8 *Scis, quota, &c.*] Lynceo vel Strabone perspicacior, potes numerum referre navium Carthaginis portu solventium. Plin. lib. 7. cap. 21.

9 *Cujus Iuleæ, &c.*] Tu nosti quibus Cæsar coronas in quinquatriis sit daturus. *Iuleæ*] Cæsareæ, a Julio, qui ab Iulo.

10 *Æthereus pater*] Jupiter Capitolinus.

11 *Tolle tuas artes, &c.*] Ego invito te, sub lege silentii.

EPIG. XXXVII. 1 *Ausonius ministrum*] Earinum Imperatoris Rom. pocillatorem, coma deposita. Epigrammate 17. et 18. supra.

2 *Phryx alterius, &c.*] Ganymedes. Jovis pocillator, vel, appositively eum 'ministrum,' delicias Domitiani, qui Martiali alter Jupiter: nisi forte (quæ Poëtæ impia est adulatio) Domitiano Jovem secundum velit.

3 *Suo ephebo*] Earino.

10 *Vix capit, &c.*] Tantus eorum numerus est.

12 *Qui nectar misceat*] Antiqua *φδορς*, et ex more antiquo. 'Miscere' simpliciter *χέω*, sæpe apud Martialem. Juvenal. Sat. 5. 'Nescit tot millibus emptus Pauperibus miscere puer.'

EPIG. XXXIX. 1 *Summa, &c.*] Agathiu. hic ex numero Ventilatorum ac Pilatorum erat, cujus artem et agilitatem eam esse dicit Poëta, ut illi opus sit arte, si quando peccare et errare velit: difficilius illi est errare, quam non errare. *Pericula ludas*] Erroris, vel etiam vulneris ab hasta, gladio, seu clypeo, quæ isti Ventilatores in altum jacta recipiebant. Lips. Saturnal. 2. cap. 19. 'Ludo periculum,' idem quod ludo cum periculo. Vel dicas Agathinum 'ludere pericula,' contemnere et perinde ludere parma, ac si nullum es-

set casus periculum.

5 *Lubrica*] Nec scena sparsionibus theatralibus e croco dulci vino misto. Epigr. 3. lib. Spect. vers. 8. facta lubrica: nec vento agitata vela, quæ theatro obtenduntur ad arcendum solem et ventos; efficiunt tibi aut impediunt, quo minus artem præstes. *Corycio*] Corycus est portus, oppidum, et antrum eodem nomine in Cilicia, et si verns Plinius, copia croci in eadem regione. Martial. Spect. Epigram. 3. vers. 8. 'Et Cilices nimbis hic maduere suis.'

6 *Et raptant*] Quamvis magna vis ventorum vela hinc inde raptant, aperiatque theatrum velis undequaque tectum, tamen non sic abripit parmulam, ut non incidat vel insideat vel tergo, vel manibus pedibusve Agathini.

7 *Pueri*] Agathin. *Neglecta*] Parma non cum cura excepta.

8 *Ventus, et unda nihil*] Quamvis parmam in aëre lubricam sparsionibus, et agitatam turbine in diversas raptant partes; ille tamen ita feliciter excipit, ac si summa cælo tranquillitas foret.

EPIG. XL. 1 *Prima*] IX. Kalend. Novembris natus est Domitianus, qui et Cæsoniæ natalis, quem maritus ejus Rufus geminum jure coluit. *Palatino Tonanti*] Domitiano, qui Cæsareum palatium occuparat.

2 *Cybele*] Sen Rhea, mater Jovis.

3 *Sancta, &c.*] Vulg. *Santonici*. Santones Galli inter Aquitanos. Cæsar lib. 1. de Bello Gallico.

4 *Plus, &c.*] Quod ab ea edita sit natali cum Domitiano illi communi.

5 *Gemina....Contigit, &c.*] Quod unum eundemque celebret natalem Cæsaris et uxoris.

EPIG. XLI. 1 *Tarpeias Diodorus ad coronas*] Notatur hic: In Quinquatribus Minervæ. Immo in agone Capitolino: nam Quinquatribus Albaniæ coronæ dabantur, non Tarpeiæ. *Gronov.* *Tarpeias Diodorus, &c.*] In

Quinquatris Minervæ. Epigrammate 64. libri 4. vers. 1.

2 *Pharos relicta*] Ægypto. Pharos Ægypti insula erat ex adverso Alexandriæ, hodie continenti contigua: *Farion*.

5 *Sabinæ*] Sabinæ fœminæ ab omnibus autoribus audiunt castæ, simplices.

EPIG. XLIII. Vovet Stellæ consulatum: implorat Apollinem, ut votis suis annuat.

1 *Campis diæce, &c.*] Martialis καὶ ἰσθμῶν 'Campas marinas' vocat Delphinos Apollini sacros: nam 'Campas' Veteres Latini omnia κρηίδην et ingentes pisces vocabant. Joseph. Scalig. in 1. Manil. et in conjectan. ad Varronem de LL. Turneb. lib. 21. cap. 24. legit *Semurinis*: dicit enim 'Semurium' campum fuisse Romæ propinquum, in quo templum Apollinis fuisse credit. Raderus legit, sic *Myrinis*, dicitque 'campos Myrinos,' Γυρναῖος fuisse campos; dictos Martiali a Grynīs seu Grynæo oppido Myrinorum: unde Myrinus Apollo et Grynæus, idem.

2 *Semibus cyenis*] Tibi consecratis: in morte vel ante mortem, quam præsciunt, canentibus. Epigr. 77. lib. 13.

3 *Sorores*] Musæ, quarum præses Apollo. Domitius refert ad sorores fatidicas Fortunæ Prænestinæ, vel Dodonæas. Vide quæ ad Medeam Senecæ vers. 349.

4 *Nec Delphis, &c.*] Et vera dei responsa sacerdos tua Pythia, Phœbas Delphica, Delphis, idos.

5 *Pallatis*] Cæsares in Palatio.

6 *Bis senos, &c.*] Ut consulatum Stellæ meo deferat Cæsar. Duodecim enim fasces præferebantur consulibus.

8 *Debitorque voti*] Reus voti, si impetraro.

9 *Rusticas ad aras*] In villa et prædio meo suburbano.

10 *Aureis juvenicum*] De more exorandi majores victimas; inaurando

illis cornua. Sic Virg. lib. 9. 'Et statuum ante aras aurata fronte juvenicum.'

11 *Nata est*] In agro meo suburbano. *Quid moraris*] Conferre consulatum Stellæ.

EPIG. XLIV. *De statua Herculis*] Ut publice in conviviis excipiebantur Deorum simulachra pulvinaribus, ita et privatim in mensa collocabantur statuae, velut tutela geniusque mensæ. Inter cæteras imagines quas Nonius Vindex in cœna ostenderat, erat Hercules epitrapezius: cujus signi artificium ad verbum cum nostro, Statius Papinius quarto Sylvarum exprimit, admiratur, laudat.

1 *Dura sedens, &c.*] Saxo insidens mitigat duritiem ejus instrata leonis pelle, quæ Herculi pro armatura et lecto erat. Senec. Hercul. Fu. vers. 1150. *Porrecto leone*] Synecdochicas, totum pro parte, porrecta scil. pelle, mitigat saxum, durius enim est nudum insidere.

2 *Magnus in ære Deus*] Imago magni Dei Herculis ære expressa.

3 *Quæque tulit, &c.*] Suspicit cælum quod Atlantici loco humeris quondam sustinuit.

4 *Cujus lava, &c.*] Sinistra clavam, dextra poculum gerens. Sic et Statius 'clavam,' robur appellat: 'hæc exitiale ferebat Robur,' &c.

5 *Non est fama recens, &c.*] Archetypum est, et veteris famæ opus, a Lysippo scilicet optimo statuario effectum. Alii legunt: *Non est forma recens*. Docet enim sequenti versu ab artificis ætate antiquam esse statuum. 'Cælum' hic accipe pro noto instrumento. *Cæli*] Instrumenti, stili sculptorii.

6 *Lysippi munus*] Qui statuarius temporibus Alexandri Magni fuit, illudque Alexandro dedicavit.

7 *Hoc habuit, &c.*] Alexander natus in Pella Macedoniæ urbe, primus habuit hunc Herculem cum scypho, a Lysippo. *Tyranni*] Regia. Vox τῷ

pavros olim etiam la bonam partem capiebatur. Virg. *Dextram tetigisse tyranni*.

8 *Qui cito, &c.*] Annis duodecim devicto ab Alexandro, qui et ipse juvenis extinctus est.

9 *Hæc puer, &c.*] Possessam hanc statum Annibali Papinius canit: noster 'juratam:' Poëtice magis quam historice. Annibal novem annorum puer juravit se cum primum et quandiu posset, Romanos bello persecuturum.

10 *Jusserat, &c.*] Hoc signum et Sylla possedit; ejus jussu diotaturam possidisse Syllam fingit Poëta. *Regna*] Dictaturam. *Tyrannem*] Ob crudelitatem quam in victos cives et Marianas partes exercuit.

11 *Offensus, &c.*] Epitrapezium tandem iste Herc. indigne ferens tyrannicam principum dominorum potestatem, quam in vivis ubique vindicarat, nunc privatas Vindictis ædes colit: et quasi voluit in privatis mensis coli.

13 *Molochi*] Qui pastor Nemeæ, ejus indicio Hercules ab eo hospitio exceptus, feram Nemeæam interfecit. Epigr. 64. lib. 4. vers. 30.

EPIG. XLV. Elegantiâ et artificium ejusdem status laudat artifex Poëta.

1 *Alciden modo, &c.*] Herculis imaginem, de qua Epigr. præced. Lips. lib. 1. Quæst. Epist. 6. legit, *Alcides*: quia non ipsam Herculem Martialis interrogabat (inquit) sed alium, &c. Sed posset esse phrasis Græca, quæ Latinis etiam trita. Terent. 'Postquam ejus animum perspexi, quomodo sese haberet ad nuptias.' Et, 'Fratrem male metuo, ne latus siet.' Sed nescio quomodo hæc explicatio locum habere queat: Addit enim, 'Risit, nam solet hoc.' His verbis clarum est, aliquem designari a Martiale nominatim.

5 *Inscripta est basis*] Basis substernebatur statuis; cui aut artificis, aut dedicantis, aut ejus ejus esset status, aut hæc omnia simul inscribe-

bantur, et ea sæpius e marmore. Plinius Epist. 6. lib. 8. *Herald*.

6 *Αὐτὸν λέγο*] Inscriptum est *Ἀδρα*, ΑΤΤΙΜΝΟΤ, ἔργον scil. Non autem omnibus operibus, sed præstantioribus, nomen suum inscribebant artifices. *Phidias pulavi*] Itane, inquit Poëta, hoc est opus Lyssippi qui finxit Alexandrum? Credideram ego fuisse Phidias potius, qui finxit Jovem, et nobilior statuarius fuit Lysippo.

EPIG. XLVI. Ad Sarmatas et Scythas ituram Marcellinum filium, admonet fabulam Prometheum.

1 *Miles, &c.*] Quando, vel postquam tuleris diu cælum illud Boeale, libeat etiam Caucasum inviasere, &c. Vide Epigr. 35. lib. 6. vers. 2. et Epigr. 11. lib. 4. vers. 3.

2 *Γετοί*] Scythiam. *Sidera pigra poli*] Ursas tarde moventes, quia pole vicinas.

3 *Promethea, &c.*] Caucasus Scythiæ mons, cui alligatus fingitur Prometheus præbere alti jecur in pœnas renascens, propter subductum Jovis ignem, &c. Epigr. 7. lib. Spect.

5 *Conclamata querelis*] Clamoribus Promethel cælum et terram contentantis conscia, se pati indigna. Æschyli Prometh.

6 *Durior*] Qui talia perpassus est.

7 *Potuit qui talia ferro*] Prometheus duris cautibus affixus, ipse saxo durior dura perpassus, documenta dat duram esse hominis progeniem ab illo autore, atque in ærumnas et pœnas natam.

EPIG. XLVII. Sordidum et illiberalem taxat Gellium.

1 *Ædificat semper*] Minutula nescio quæ semper reficit, ut ædificandi pretextu illiberalem tegat animum, ne quid in amicis erogat.

EPIG. XLVIII. 1 *Democritus, &c.*] Crepat usque Stolicos et Academicos reconditoris scientiæ philosophos, quorum imagines visuntur hirsutæ et iucultæ, ipse hispidus et barba pro-

missa gravis: sed, &c. De huiusmodi hypocritis vide Epigr. 26. supra. et Epigr. 26. lib. 1. et Juvenal. Satyr. 2.

5 *Hircosis, &c.*] Quibus valle sub alarum graveolentia: 'fertur Valle sub alarum trux habitare caper.' Catull.

7 *Pondera nosti*] Argumenta, rationes.

8 *Percidi, Pannius*] Epigr. 72. lib. 2. *Dogma quod est*] Gruterus e Mss. *dogma facit?*

EPIC. XLIX. In ingratum Gallicum hoc Epigramma scriptum, qui per fraudem spoliaverat Poëtam apro, quum ei promississet ex quadrante hereditatem.

1 *Partis quartæ*] Hæredem ex quadrante, id est, quartam partem bonorum omnium: 'quadrans' enim quarta pars libræ. *Rad.*

2 *Per caputque tuum*] Formula priscorum jurandi, per caput: de qua Brisson. lib. 8.

3 *Quis enim, &c.*] Quis enim non libenter credat, quod optat et fieri vult?

4 *Muneribus*] Mittendo tibi aprum.

5 *Laurentem*] Laurente saltu caputem.

6 *Ætola*] Palat. *Ætolum*. Epigr. 18. lib. Spect. vers. 1. et Epigr. 27. lib. 7. vers. 2. *De Calydone*] Calydon civitas Ætolis, unde aper Meleagro cæsus 'Calydonius' dictus.

7 *Vocasti*] Invitasti.

8 *Ructat adhuc aprum*] Præ ingluvie, ut quæ avide apro vinceretur. *Calida Roma meum*] An propter Gallicum et alios divites qui hereditas falsa spe lactatos fallebant? An propter cenipetas Romanos palato sapientes? Alii leg. *pallida*: id est, luxu et gula alba?

9 *Ipsæ ego*] Dolenter sane dicit hoc infelix Poëta; qui, velut canis Æsopicus, dum captaret umbram, carnes amisit. *Quis credas*] Tantum nefas, tantum crimen, in ingra-

tos cadere mortales. *Nec ultimus hæst*] Nec ima sede admissus, immo præteritus, non vocatus.

10 *Costa caudate*] Apri.

11 *Quadrante, &c.*] Quarta hereditatis tunc parte, tribus uncis.

12 *Uncia venit apro*] Particula, et respicit 'hereditatis assem,' et quem dixerat 'quadrantem.'

EPIC. L. Togam a Parthenio missam sibi, detritam ait, taciteque petit novam. Vide Epigr. 28. lib. 8.

3 *Vatis*] Epigram. 6. lib. 5. et Epigram. 1. lib. 11. et Epigr. 11. lib. 12.

4 *Eque*] Honorarias, munere principis, non censu.

6 *Auctoris nomine, &c.*] Parthenii. Tunc quidem toga *ruptoris*, virgo: nunc anus et vetula.

7 *Tributi*] Algenti et horrenti frigore pauperi, tributum et capite cesso, uni e turba sine nomine.

8 *Niveum, &c.*] Epigr. 34. lib. 4.

10 *Jam non est, &c.*] Degenerat ab auctoris Parth. benignitate, et mese convenit paupertati.

EPIC. LI. 4 *Es*] Tibi videris.

5 *Nos facimus*] Ego quidem parva facio Carmina, sed viva et vegeta: tu magna, sed stupida et mortua. *Bruti puerum*] Epigr. 171. lib. 14. *Lagone vivum*] Puerum elegantem, subdolum ac fucatum vernilitatis, Læciæ opus. Plin. lib. 35. cap. 8.

6 *Magnus*] Mole, non arte et ingenio certans. *Luteum, &c.*] *Πυλὸν* et *γῆρας* hoc est, magnum, malum, lutulentum opus conditis. 'At populus tumido gaudeat Antimacho.' Catull.

EPIC. LII. 3 *Stygias, &c.*] Namque ille quamvis natu minor optarat prior mori. Vide Epigr. 37. lib. 1. quod huc concinit.

8 *Ne redeas*] Ne velit vitam vicissitudinem cum fratre Polluce habere, sed quod tu facis, fratri suo integram nec alterna morte interruptam vitam cedere.

EPIC. LIII. Natalem Q. Ovidii ce-

lebrat, eumque suo præfert.

5 *Signandi*] Epigr. 45. lib. 8. vers. 2.

6 *Hic vitam tribuit*] Natalis mens Cal. Martiis. *Hic*] Tuus natalis Cal. Aprilis. *Amicum*] Te.

7 *Plus dant, &c.*] Amicitia nempe tua mihi charior est vita mea.

EPIG. LIV. 1 *Natali tibi, &c.*] Epigr. 64. lib. 8.

4 *Et quod, &c.*] Ex inverso officio elegans mendicatio.

EPIG. LV. *Xaplovta* Amici celebrat, et agrestia munera excusat. 'Charistia' dicebantur, quum propinqui solenne adornarent convivium, cui tantum cognati aderant, litium ponendarum, et amoris instaurandi gratia institutum, de quo Valer. Maxim. libro 2. capite 1. Celebrabantur hæc 11. Calend. Martias. Ovidius 2. Fast. 'Proxima cognati dixere Charistia chari, Et venit ad socios turba propinqua Deos.'

1 *Si mihi, &c.*] Si mihi essent turdi, qui Picena oliva pasti pinguescerent *θλαοφυλλοφάγοι* seu *θλαοφάγοι* *αρχήλαι*, Athenæo lib. 2. cap. 24. aut ex sylvis Sabinis feræ.

3 *Crescente*] Lenta, flexili arundine piscatoria, vel quæ præda gravis est, vel quæ etiam crescit in longitudinem, aliis atque aliis insitis arundinibus. Epigr. 218. lib. 14. *Levis traheretur, &c.*] Ita Gruterus: ut omnino de avibus intelligatur, ut Epigrammate insequente et 218. libro 14. rejecta lectione vulg. *vadis*. Vel, ut Raderus exponit: 'Præda' scilicet turdorum, traheretur arundine, nempe viscata; 'arundine crescente' vadis, quæ provenit locis uliginosis; unde 'fluvialis arundo.' Et Gruterus dicit, 'trahere' hic notare, attrahere, seu detrahere. Silius lib. 14. vers. 268. 'cælo traxisse volucrem.' Tum sequitur *Implicitas*] Periphrasis ancupii; viscosi enim virgis capitur avis.

4 *Pinguis, &c.*] Viscata arundo.

5 *Cara daret, &c.*] In his Charistiis vel Charis cognatorum (convivio scilicet solenni cui adsunt cognati tantum, symbola conjicientes. Ovidius 2. Fast. et Valer. Maxim. lib. 2. cap. 1.) mitterem tibi munus. Epigrammate sequenti.

8 *Vernat ager*] Calend. enim Martiis celebrabantur hæc Charistia.

11 *Munuscula cortis*] Epigram. 31. lib. 7. vers. 1. 1. &c.

12 *Sæpe propinquus eris*] Pluribus annis featis: vel pluries in anno mecum cœnabis; aut sæpe tibi, velut propinquo, talia mittam.

EPIG. LVI. *Ad Flaccum*] Poëtam, qui scripsit Argonautica.

Facete excusat in Charistiis, nulla Flacco aut Stellæ mitti munera; causam adfert, ne offendant plures, dum paucis tantum parat munera. Igitur nulla, inquit, dabo, ut nullos ægre ferat; credo Poëtam nulla habuisse, imo desiderasse ab aliis. *Rad.*

1 *Luce propinquorum, &c.*] Epigr. proxime præcedent. vers. 5.

2 *Stellæ turdos, &c.*] Poëtae, de quo Epigr. 8. lib. 1. &c.

3 *Onerosæque turba*] Amicorum turba, quibus omnibus munera mittere mihi foret onerosum.

5 *Demernisse duos*] Beneficio mihi conciliare te et Stellam volebam.

7 *Merebor*] Respicit ad quod prius dixerat 'Demernisse.'

8 *Nec Stella turdos, &c.*] Ita nec vos sibi prælatos querentur cæteri.

EPIG. LVII. 1 *Spendophorus*] Domitiani tyro in Africam profecturus.

2 *Tela, Cupido, pars*] Tua arma. 'Altera tela arcus, altera tela facies.'

6 *Tutus, &c.*] Illæsum et a vulneribus immunem præstabit cum, inermis undique, forma sua et pulchritudo.

7 *Non jaculo, &c.*] Meleagri filius, quem forma a vulnere defendebat: 'qualis belli jam casside missa Parthenopæus erat.' Papius. Sylv. 4.

Vide Epigram. 77. lib. 6. vers. 2.

9 *Hoc fuerit fluxus, &c.*] Altero Cupidine, et Amoris telis instructo: ut modo vers. 2.

11 *Dum cultus lubricus*] Nondum plane virilis, discrimine sexus obscuro 'ambiguoque vultu:' vel, ut idem Horat. 'Vultus nimium lubricus aspicitur' vel in ætatis lubrico, nondum adultus.

EPIG. LVIII. 2 *Corinthiorum*] Vasorum ex ære Corinthio. Vide quæ ad vers. 795. Medæe Senecæ.

3 *Compede, &c.*] Servorum inergastulis. Supra Epigr. 23. vers. 4.

4 *Recutita colla mula*] Nova cute revestita.

5 *Secant*] Interrumpunt, asperam reddunt. *Salebra*] Saxa in via eminentiora et levia. An intelligit lapides quibus milliaria terminantur et distinguuntur?

7 *Tuca ligo, &c.*] Ergastulis Etruscis.

8 *Nec pallens toga*] Togæ autem involvendi mortuis commodæ, quia albæ. Unde et mulieres albis vestibus utebantur in luctu et vittis albis. Non autem Romæ solum, sed et Lacedæmone, honestiores *ἐν πορφύρῃ* elati fuerunt. Distinguit tamen expresse *Ælianus* lib. 6. Var. Hist. cap. 6. et vult eos solos, quorum virtus inter cæteros enituerat, τοῖς τελέως ἀριστέως, *ἐν ποικίλῃ ταφῇ* in: mediocri fortitudinis homines ramis oleæ, et aliis frondibus decoratos. Hinc et Marcus Antonius, cum M. Bruti corpus liberto suo sepeliendum tradidisset, quo honoratius cremaretur, injici ei suum paludamentum (*τὴν φοινικίδα*) jussit. Vide Val. Max. lib. 5. cap. 5. Atque idcirco vestiebant cadavera, ne in inferis algerent. *Herold. Pallens, &c.*] Defloccata toga, qua amictus, effertur panper. Romanorum autem cadavera efferebantur togata, pro sua cujusque conditione: Censorum purpurea; magistratuum, prætexta; civium honestio-

rum, candida; villiorum quoque cadavera, toga alba, sed villiori et tritiori. *Juven. Sat. 3. vers. 170.*

10 *Rasum cavea, &c.*] Latus bovis sylvestris cavea qua coercetur tritum.

13 *Hedyli*] Cinædi.

EPIG. LIX. Mittit librum ad censorium tribunal Cæsii Sabini Umbri, Auli Pudentis municipis; cui librum quoque septimum transmisit, ut est lib. 7. Epigr. 97.

1 *Nympha, &c.*] Fons, seu Nympha fontis, cui Cæsius Sab. de quo Epigrammate 97. lib. 7. templum consecravat.

2 *Templa*] Fontem enim egregio opere edificavit in ædibus suis.

4 *Nec tua Baianas*] Nec minori sis in pretio et estimatione apud Sarsinates Umbriæ, quam sunt Balæ. *Sarsina*] Civitas Umbriæ.

5 *Sollicitos placide, &c.*] Judicium Cæsii subveritos. Epigrammate 97. libro 7.

6 *Tu fueris, &c.*] Mihi eris instar fontis, Pegasi ungula aperti, poetis culti et decantati.

7 *Nympharum*] Aquarum.

8 *Quid fletis, &c.*] Mergendos scilicet et aqua delendos: sic Epigram. 98. lib. 3. et Epigr. 10. lib. 4.

EPIG. LX. Epigramma elegans, quo facete describitur homo ἀλαῖς. Et in Mamurra paupertatis dissimulatores irridet; qui in nundinis licebant perinde quasi omnia empturi, quam vix haberent quod domi cœnarent. Id etiam hodie nimium quam frequenter experiantur mercatores. *Rad.*

1 *Septis Mamurra, &c.*] Epigr. 14. lib. 2. vers. 5. *Vagatus*] 'Empturus pueros, argentum, myrrhina, villas.' *Juven. Sat. 7. vers. 182.*

2 *Ubi Roma, &c.*] Ubi venales exponuntur, ostentantur, licitantur, emuntur ingentis pretii merces. Epigrammate 80. lib. 10. *Vexat*] Emendo, licitando, litigando, ostentando.

3 *Inspexit molles pueros*] Venales

diligenter inspexit. Epigr. 82. l. 6. vers. 1. *Oculisque comedit*] Sic Epigram. 97. lib. 1. vers. 12.

4 *Casa*] Tabernæ viliores et expositæ. Ubi scilicet viliora mancipia et rejicula.

5 *Arcanæ catasta*] Reconditiores et remotæ: uti mox vers. 7. Perhypallagen leg. pro arcana catastæ tabulata. *Catasta*] Supra Epigr. 80. vers. 5. et lib. 6. Epigr. 29. vers. 1.

6 *Nec mea turba videt*] Nec mea farinæ et conditionis pauperes.

7 *Satur*] Oculas satiat. *Opertos exuit orbes*] Retegi postulavit et efferri opertas et interius reconditas magni pretii mensas citreas et eburneas rotundas. Epigr. 43. lib. 2. vers. 9.

9 *Et testudineum, &c.*] Et postquam sæpius emensus est conclave discubitorum sex lectis instructum, testudineis putaminibus dissectis exornatum. Vide quæ lib. 14. Epigr. 87. dicta sunt in 'sigma:' et quæ ad vers. 94. Sat. 2. Juven.

10 *Citro, &c.*] Quod non satis ampla esset mensæ sum citreæ.

11 *Consuluit naves, &c.*] Au statum essent ex ære Corinthio, quod erat pretiosissimum. *Corinthum*] In Corinthi enim incendio confluxere, æris, auri, argentique venæ: unde æs Corinthium mistum, laudabilis.

12 *Statuas*] Quæ erant ex ære Deliaci.

13 *Turbata crystallina*] Vitiata admixto fragili vitro. *Crystallina, Myrrhina*] Vasa. Epigr. 111. et 113. lib. 14. Gruterus ex Palat. legendum censet *nitre*: nec repugnat huic lectioni Plinius lib. 37. cap. 2. imo pro ea pugnat Tacitus lib. 5. Historiar. 'Conlectæ arenæ admixto nitro in vitrum excoquantur': imo ipse Noster lib. 1. Epigr. 53. hinc interpretandus: 'Sic Aretinæ violant crystallina testæ.'

14 *Signavit æposuitque decem*] Quasi empturus.

15 *Veteres culathos*] Vasa viminea.

Vel, calices vinarios archetypos.

16 *Mentorea, &c.*] Epigram. 41. lib. 2. vers. 1.

17 *Virides gemmas, &c.*] Smaragdos aureo calici insertos. Epigr. 109. lib. 14. Virides enim gemmas auro decorando maxime convenire persuasum Veteribus, quapropter eas præcipue poculis aureis includebant, quæ *ἀσθηκάλυτρα* et *ἀσθητὰ* Græcis, 'aurum gemmatum' Latinis. *Salm. Picto auro*] Vario, elaborato, fulgente: vel quod auro per artem alii colores inducti erant.

18 *Quidquid, &c.*] Gemmas et elenchos ab auribus suspendi solitos.

19 *Veros menses, &c.*] Non adulterinos.

20 *Pretium fecit inaspidibus*] Licitus est.

21 *Undecima lassus, &c.*] Planetaria sc. id est, sub noctem.

22 *Duos calices*] Vitreos calices intelligit. *Ipsæ tulit*] Emphatice, quod servo careret. Sic Epigr. 35. lib. 5. vers. 8.

EPIG. LXI. Quo gratior sit Cæso Sabino, putet roseam hanc coronam, quam illi mitto, natam fuisse in horto meo Nomentano: etsi forte sit e bifero Pæsto, Tibure, Tusculano, Præneste, seu Campania: namque mihi emptæ est: sic Epigram. 94. lib. 10.

1 *Sen tu*] Nominat agros rosarum fertilissimos, Pæstanum, Tiburtinum, Tusculanum, Campanum.

EPIG. LXII. Explicat platanum Cæsaris manu satam Cordubæ, de qua nihil alii scriptores, quum passim celebrentur platani Socratis apud Platonem in Phædro, Ciceronis primo de Oratore, Xerxis regis Persarum in Lydia, apud Ællanum lib. 2. cap. 14.

1 *Tartessiacis, &c.*] Bætica Hispaniæ. Tartessus enim idem qui Bætis fl. Strabo.

2 *Corduba*] Senecarum et Lucani patria.

3 *Vellera, &c.*] Ubi greges ovium aureum seu rutilum habent vellus.

Epigr. 48. lib. 2. vers. 3. et Epigr. 87. lib. 5. vers. 7. et Epigr. 133. lib. 14. et Epigr. 100. lib. 12.

4 *Bractes vicia pecus*] Rutilus, aureus color natus.

6 *Cæsariana comis*] Cæsaris manu sata.

7 *Hospitis*] Cæsaris victoris.

9 *Nemus sentire videtur*] Arbor opaca ingens.

12 *Tactum*] Somno sopitam excitavit fistula Panis et Dryadis. *Fistula sera domum*] Syrix in arundines palustres conversa.

14 *Dryas*] Nympha quæquetulana. Singulis enim arboribus Nympham præesse credebant antiqui: quam, quod una cum arbore nasceretur morereturque, Hamadryadem appellabant; cum 'Dryas' sit quæ toti nemori silvæque præsit, a *δρῦς*.

15 *Comissatore Lyæ*] Baccho convivio celebrante.

16 *Effuso latior, &c.*] Ita Scrivinius: hac mente: Postquam cerebrum mero sancium incaluit, accedit numerus lucernis, et umbra fit latior, atque omnia videntur justo majora: cum vulgo legatur *latior*. Aluntur enim vino irrigatæ platani: quod de Hortensii luxu refert Macrob. Sat. 3. lib. 13.

17 *Dejecta, &c.*] Grut. *detecta*: eo sensu: Deprehensa, inquit, terra rubens coronis, &c.

20 *Ne metuas ferrum*] Est enim sacra Cæsari.

22 *Non Pompeiana, &c.*] Non Pompeianæ, id est, victæ, sed Cæsareæ, victrices.

EPIG. LXIII. Purpuratam ait incendere Philæmidem, non ob fastum; sed ut odore vehementi purpuræ factorem impuri corporis obruat: nam Philænis Epigr. 67. lib. 7. eodem laborabat morbo, quo Bæticus Epigr. 77. lib. 3. purpuræ itaque odore delectabatur, qui vitii sui saniem referret. Vide Epigr. 4. lib. 4. vers. 6.

EPIG. LXV. 1 *Herculis, &c.*] Domi-

tianus se ad imaginem Herculis, cui templum in Appia via octavo ab urbe lapide condiderat, fingi et coll voluit. Epigr. 104. infra. *In vultus*] Cur id factitarint, ex Dione et Lampridio docet Heraldus: in illius enim specie se fingi pingique volebant, cui se similes videri cupiebant.

3 *Triolæ*] Dianæ Aricinus lucum et templum: cur autem Diana dicatur Trivia, vide quæ Farnab. adnotavit ad Hippolytum Senecæ, vers. 411. *Nemorosa*] Quia templum in nemore. 'Regna Dianæ,' quia sacerdos rex appellabatur. De Rege Nemaurensi, vide Strabonem lib. 5. Ovid. 3. *Pæstor*] *Viator*] Pedes, neque enim in gratiam Hippolyti ab equis discerpti, qui templum illud Dianæ dicavit, nemus illud aditur equis. Ovid. 3. *Pæstor*.

4 *Octavum marmor*] Octavum lapidem, id est, miliarium a Roma. *Legit*] Petit, adit.

6 *Nunc minor*] Sed nunc ipse Hercules inferior nostro factus, Domitianum collit. Infra Epigr. 104. vers. 11.

7 *Hanc*] Domitianam, Herc. majorem.

8 *Illi securus, &c.*] Ab illo Herc. minore supplices minores petant minora.

EPIG. LXVI. Nullum facit adulandi finem Poëta, Herculemque a Cæsaris facie tantam dignitatem capere dicit, ut si illum vultus honorem et elegantiam mortalis habuisset olim, nullum omnino periculum aditurum fuisse dicat.

1 *Nunc agnoscende Tonantis*] Nunc tandem probas te Jovis Capitolini filium, postquam indutus es formam Domitiani, modo Epigr. 68. vers. 1.

3 *Si tibi, &c.*] Si gessisses ora et vultum Cæsaris, cum feras domares.

5 *Argolico tyranno*] Eurystheo, Mycenarum regi, qui, dictante Junone, Herculem ad difficillima quæque obcunda adegit. Vide quæ ad Herc.

Fa. Senec. vers. 35. et vers. 829.

6 *Saravque regna*] Quum toties mortis adire discrimen cogeretur, quoties certamen iniret.

7 *Sed tu jussisses Eurythæa*] Unicum hoc exemplum est verbi 'jubere' cum accusativo personæ sine intellectu infinitivi positi. An placet ex præcedenti versu intelligere, 'regna pati?' Gronovius. *Sed tu jussisses Eurythæa*] Tu illi imperasses, si ora et vultum gessisses Cæsaris.

8 *Nessi*] Vestem sanguine Nessi Centauri et veneno a sagittis Hydræ felle tinctis infectam, muneri a Deianira missam Herculi per Lycham. Vide Senecæ Herc. Cætæi argumentum. *Perfida dona*] Nessi, qui suum sanguinem, seu venenum potius, Deianiræ muneris loco reliquerat, quo decepta ipsa, decepit Herculem, dum interfecit.

9 *Cætæi, &c.*] Non tibi fuisset opus, per ignem mortali parte expurgata, conscendisse cælum: sed citra rogum relatus fuisses in Deos; si, quæ nunc coleris forma, indutus esses.

11 *Lydia, &c.*] Neque tractasses colum sub Omphale. Vide Mythologos.

12 *Nec Styga, &c.*] Nec adivisses inferos vidissesque Cerberum.

13 *Nunc tibi Juno facet, &c.*] Recepto in cælum Herculi, Juno conciliata, Heben filiam in uxorem dedit.

14 *Nunc te si, &c.*] Amphydacia Nympha, quæ taum rapuit Hylam, nunc eum reddet, Epigram. 48. lib. 5. vers. 5.

EPIG. LXVII. 2 *Natorum jura, &c.*] De jure trium liberorum, vide quæ ad Ep. 91. lib. 2.

3 *Supplex*] Per libellos supplices. *Dominoque Deoque*] Domitiano. Epigram. 8. lib. 5. vers. 1.

4 *Tu dabis, &c.*] Epigram. 31. lib. 8.

EPIG. LXVIII. 3 *Illud puerile poposci*] Ἀσφύριον ἄκιστο, ἔστι πᾶσι ποσὶ τῶν ἀνδρῶν. Sic sæpe hoc pronomen po-

nitur relato subintellecto. Catullus: 'Et quærendum unde, unde foret nervosius illud.' Sic: 'Res illas' dixit Arnobius τὰ ἀσφύρια. Dicebant aliquando: 'Multa illa,' id est, lascivas illas et obscænas voluptates. Catullus: 'Ubi illa multa tam jocosa fiebant.' Græci τὰῦτα vel ἁκῶτα eodem modo. *Herald.*

5 *Improbis, &c.*] Ore morigerari.

7 *Sed mihi, &c.*] Nec tamen feci: pretio deterritus, seu rei turpitudine.

8 *Conditione mala*] Magno pretio, caro emptum.

EPIG. LXIX. Irascitur clamoso ludi moderatori, somnum Poëtæ matutinum interrumpenti: ait se didactron soluturum, non si doceat, sed taceat.

3 *Nondum cristati, &c.*] Nondum est gallicinium. Misera hominum istorum conditio, qui media pene nocte scholam aperire incipiebant, id est, primo diluculo, vel ante, et pene priusquam galli Solem advenientem salutarant. Juvenal. Sat. 7. 'Dum modo non pereat mediæ quod noctis ab hora Sedisti,' &c.

5 *Tam grave, &c.*] Non intonas minore verberum verborumque strepitu, quam fabri incus, dum fingitur equestris statua causidico. Vide Juven. Sat. 7. vers. 123. et autorem dialogi de Oratoribus.

8 *Vincenti parma cum sua turba*] Non temere dixit 'sua turba.' Erant enim in Theatro, Amphitheatro, et Circo factiones, et inde diversus favor. De populi acclamationibus in Circo et Amphitheatro, variisque factionibus, vide Bullengerum cap. 46. lib. de Circo. *Vincenti*] Cum parmararii, qui Thracibus gladiatoribus parma armatis favent, suæ factioni victrici applaudunt.

10 *Pervigilare grave*] Totam noctem ducere insomnem.

EPIG. LXXI. Adulatur Cæsari, dum reprehendit Mæcilianum; vel ut alii leg. Cæcilianum, sua tempora vituperantem.

1 *Dixerat, &c.*] In Catilinam dixit Cicero, 'O tempora! o mores! senatus hoc intelligit, consul videt, hic tamen vivit.'

2 *Nefas*] Patriæ excidium notum ex Salustio et Cicer.

3 *Gener atque, &c.*] Pompeius et Cæsar: cujus filia Julia nupta est Pompeio: neque tamen constat Ciceronem alieni his verbis exclamasse contra bella civilia.

7 *Ducum feritas, &c.*] Nunc, ut quondam Pompeii et Cæsaris. *Ferri*] Patriæ ruinam molientis, ut Catilinæ olim.

10 *Mores tui*] Sceleratis omnia tempora metuenda; tuta omnia et secunda innocentium. Omnibus temporibus fure, sunt et erunt plures improbi quam probi; nec est, cur tempora quisquam sua accuset, sed se.

EPIG. LXXII. Laudat et stupet concordiam leonis et arietis, simul innoxie habitantium; ideoque dignum utrumque cælo iudicat, æque ac Leonem Nemeæum, et Arietem Phryxi vectorem et Helles.

1 *Massyli, &c.*] Magnitudine corporis nobilissimus in omnibus Libyæ, cujus Massylla pars est, montibus. *Pecorisque maritus*] Aries.

2 *Mirum, &c.*] Mirum est, quam unanimiter et placide inter se convenerint. Al. *posuere*, absolute, seu feritatem ponere.

4 *Pariter socios, &c.*] Uno eodemque cibo vescuntur leo et aries.

5 *Nec factu nemorum, &c.*] Nec leo desiderat cervos, tauros, et alias feras, nec aries herbas, sed et aries vescitur agna, cibo insolito.

7 *Quid meruit, &c.*] Quid meruit leo Herculis, Epigr. 65. lib. 5. vers. 2. quid Phryxi aries, de quo Epigram. 51. lib. 8. vers. 8. ut referrentur in astra?

10 *Hic*] Noster.

EPIG. LXXIII. Martialis a Libero pugile esculentis donatus, petit etiam Liberum, seu poculenta.

1 *Liber*] Ad quem Epigr. 77. lib. 8. *Amyclæa corona, &c.*] Coronate victor in pugilatu, cujus inventor Pollex Spartanus. Amycle autem Laco-niæ civitas est.

2 *Qui quatis, &c.*] Qui Græca exerceas certamina, ipse Latinus pugil vel anriga.

3 *Clausæ mihi textæ, &c.*] Cum mihi misisses esculenta in sporta; cur non et poculenta adiecisti in lagena?

5 *Tuo nomine, &c.*] Libero, quod tibi cum vini inventore Baccho nomen est commune.

EPIG. LXXIV. Dolet autorem clientem in possessionem domini sui venisse per artem tam vilem; se autem nobilissima disciplina eruditum esurire.

1 *Dentibus antiquas, &c.*] Quod videmus cerdones et sutores facere, dum mordicus extendentes corium adaptant calceis.

2 *Solum*] Soleam rupti, quem reficit, calcei.

3 *Prænestina regna*] Legata tibi a Domino tuo. Clientes 'dominos' Veterum more patronos appellabant; et sæpe factum, uti, quum patronus sine liberis decederet, cliens aut libertus in bona patroni succederet: ut contra in liberti patronus. *Rad.*

4 *In quibus, &c.*] In quibus indignum est tibi esse vel cellam servi, quasi dicat, indignus eras cella, ne dicam tota domo, et omnibus bonis. Epigram. 48. lib. 3.

5 *Ardenti*] Epigr. 13. lib. 10. vers. 5. *Madidus*] Ebrius.

6 *Pruritis domini*] Lascivis φλόγας. *Ganymede tui*] Puero delicato. Epigr. 55. lib. 5.

7 *At me literulas*] Ego infelix tracto nobiliores artes, et tamen non invenio tales patronos: et cur non didici etiam cerdonicam? *Stulti docuere parentes*] Non videntes quanto majus vel ex cerdonica, quam ingenuis artibus sit emolumentum.

9 *Frangere calamos*] Abjice studia et

litteras, nuntium mitte Musis, quando plus prodest calcens, quam calamus. Sic Juvenalis Sat. 7. vers. 27. 'Frangere miser calamos.' *Ὅργανα μουσικῶν, τὰ πολυτόνα βιβλία πάλῃ, &c.* Περὶ τῶν σόφιστῶν. Anthol. lib. 1. cap. 17.

EPIC. LXXV. Defunctorum imagines charitatis et memoriæ ergo sibi fieri curabant servabantque Veteres. Pater Camoni adolescentis vicennis emortui imaginem expressit, non quidem in illo ætatis flore, ne tantæ spei juvenis aspectus immodico dolore patrem afficeret, sed infantis forma effinxit, quo recordatio foret minus ingrata. Vide Epigram. 77. Subsequens lege Epigr. *Ἀδελφὲν θεωδότην δ' ἑταῖρον, &c.* lib. 3. Anthologiæ, cap. 12.

3 *Florentes*] Viginti annorum.

4 *Muta*] Pictura enim muta; vel quia infantes non loquuntur.

EPIC. LXXVI. Irridet balneum Tuccæ ligneum, et thermas marmoreas; cum ordo materiæ vertendus esset. 'Balneum' enim hoc loco accepit pro receptaculo aquarum frigidarum, seu cella frigidaria; 'thermas' pro caldaria, in qua erant calefaciendæ aquæ: conveniebat, ut thermæ fierent lignæ, aquis calefaciendis multo aptiores, et marmora frigidæ excipiendæ pararentur. Habebant prisci Romani, juxta thermas, etiam cellas frigidas, ut ex Papinio, Plinio Juniore, doceri posset. *Rad.*

1 *Structivæ cemento*] Nec lapide cæso ad fundamentum jaciendum, cui ædificium superstruatur.

2 *Longam*] Ambitus mœnium Babylonis erat milliariorum nostrorum xi. altitudo pedum cc. latitudo x. pedum: quo nomine Antipater dixit, *ἐπιθρονον ἄρμουσι τοῖς τοῖς.*

4 *Strage nemorum, &c.*] Lignis, materia navibus magis, quam frigidariis balneis conveniente.

6 *Beatas thermas*] Magnificas, sumptuosas.

7 *Marmore omni*] Materia frigidi-

ori quam thermis et caldariis conveniebat. *Caryotes invenit*] Insula maris *Ægei*, ferax marmoris optimi.

8 *Quod Phrygia Synnas, &c.*] Marmor Synnadicum. Vel 'Synnas' pro territorio Synnadeni: sic 'Nemas' pro Numidia. 'Carystium' marmor viride et fluctibus concolor. Statius: 'Et Chios, et gaudens sinctus æquare Carystos.' *Salm.*

9 *Eurotas*] Numidicum Laconicum. Vide Epigr. 42. lib. 6. vers. 12. et 18.

10 *Subito, &c.*] Ad calefaciendas thermas, ab absurdo.

EPIC. LXXVII. Defunctorum autem sibi charorum imagines servabant. 'Nam omnino' (ut ait Lactant.) 'singulorum similitudinum ratio idcirco ab hominibus inventa est, ut possit eorum memoria retineri, qui vel morte subtrahuntur, vel absentia fecerant separati.'

1 *Hæc sunt, &c.*] Vide Epigr. 75. superior.

2 *Pueri facies*] Infantis.

5 *Et libata semel, &c.*] Et lanugo ejus subrufa semel resecta sparserat summos cultus, id est, vestes, vel cultus; vel ut alii legunt *cultros*, id est, novacula, recte: dicit enim semel tantum lanuginem detonsam. Cultros (inquit Jos. Scalig. in Catullum) intelligit 'sicilices', id est, cultros tonsorios.

6 *Tribus una soror*] *Parcis.* Sic Epigram. 54. lib. 4. 'et semper de tribus una necat.'

9 *Sed ne sola, &c.*] Pictura infantem ostendit, ipsa infans et interitura: Carmen hoc mœnium fuisse vicennem testatur, monumentum pictura certius et perennius. Sic Epigr. 54. l. 7. vers. 6.

EPIC. LXXVIII. Adhibebantur olim ad convivia omnis generis fere instrumenta musica: cantabatur, saltabatur, &c. Poëta igitur ait, illud esse convivium suavissimum, in quod nulus veniat choraules, hoc est, a quo

absit omnis tumultus clamantium, saltantium, ebriosorum: simulque iridet occulte Priscum, tam multis chartis de hac re disputantem, cum verbo dici possit.

6 *In quod, &c.*] Ut ille chorus musicus optimus est, qui ex se dulcis, sublimis, doctus non indiget Choraule qui tibia choro adspiret. 'Bellis homunculis, ut suaviter inter se alint, nihil opus est calice, nihil tibicine.' Plat. Sympos.

EPIG. LXXIX. Sensus est: Galla venefica post occisos septem viros, tibi Picentino venefico et parricidæ nupsit. Ergo videtur decrevisse mori, quod tibi nupsit: qui perinde tollis e medio uxores, ut Galla viros. *Rad.*

2 *Sequi vult, &c.*] A te venefico extincta, ut illa prius septem maritos sustulerat. Vide Epigrammate 44. libro 8.

EPIG. LXXX. Blanditur Cæsari et Cæsarianis. Priorum Imperatorum familia tam arrogans et superba fuit, ut intoleranda videretur civibus: tua tam est comis et humana, ut plus illam, quam se diligant cives.

1 *Ducum famulos, &c.*] Famulos priorum Imp. et fastum aulicum. Gruterus ex Palat. legit, *turbamque priorem*, recte. Nam dicit, 'turba prior,' sunt liberti, qui servis utique priores, et præ servis odiosissimi, tanquam qui procuratores provinciarum, exactores tributorum, vectigalium, &c. *Turbamque priorem*] Sic recte e Ma. Gruterus, cum vulgo legeretur, *turbamque minorem*: sed male intellexit, notatus ob hoc a Scriverio, qui subiicit *priorem*. Sed et ipse fallitur: nam 'turba prior ducum' est, quæ prius erat circa duces, per hypallagen Martiali frequentissimam. Præterea male hos scriptores sic loqui, et 'turba melior, Atheniensis, familiaris,' &c. quam 'meliorum, Atheniensium, familiarium,' docuimus ad

Delph. et Var. Clus.

Senecam lib. 3. de Ira cap. 8. *Gronovius.*

2 *Pallatinum supercilium*] Aulicum fastum.

3 *At nunc tantus, &c.*] Falso hoc et adulatorie, reclamante omnium historicorum fide.

4 *Ut sit cuique, &c.*] Ut pluris faciant Cæsarianos quam suos.

8 *Cæsarianus habet*] Qui in aula Cæsaris versatur. 'Regis' enim 'ad exemplum totus componitur orbia.'

EPIG. LXXXII. Carmina probari sua passim ab omnibus; ab uno tamen aliquo vituperari, velut non satis limata et emendata dicit. Respondet Poëta se convivis, non coctis scribere, Poëtam illum semalum esse cocum, non Poëtam. *Rad.*

2 *Nam, &c.*] Volo carmina mea magis placere benevolis et simplicibus lectoribus, auditoribusque, quam simulis et curiosis strictæque censurae poëtis.

EPIG. LXXXIII. Astrologus Munnam (vel ut alii leg. Cinnam) divitem, brevi moriturum prædixerat; Munna decoxit subito omne patrimonium, nec mortuus est. Poëta veridicam fuisse, ait, astrologum, vere enim perisse Munnam, cum ad incitas redactus sit. *Rad.*

1 *Dixerat, &c.*] Jocus est in ambiguitate verbi 'perire': quod Astrologus referebat ad vitam, Poëta ad bona et fortunas, quæ Munna perdiderat, fretus Astrologi prædicto.

5 *Bisque, &c.*] Vicies centena millia HS. sive 50. millia Philippeorum.

6 *Perire cito*] Elegans sane Epigramma, et e Græcorum myrotheciis sumptum. Nam *σωρος* appellant, hominem luxuriosum, et cuius salus est deplorata ac plane exhausta, facultatibus scil. exhaustis. *Herold.*

EPIG. LXXXIV. Histrionibus Demitrianus scenam interdixit, edictum laudat Poëta. Verum si altius cum Lipsio inspicias, intelliges, hic de

Martial.

4 Q

equitibus sermonem esse, quos priores Principes ad operas scenicas adegerant, Domitianus minime, ne clarissimus ordo sordesceret. *Rader.*

3 *Multum oculi*] Propter spectacula magnificentissima. *Sed plus, &c.*] Propter edictum, quo interdixisti histrionibus scenam, neque enim equites (ut sub Nerose aliisque Imp.) histrionum exercent, sed ex recitatoribus facti sunt auditores. Suet. cap. 7. Domit.

ERIC. LXXXV. Lectos olim Norbano seorsim singulos libellos, nunc uno volumine digestos mittit in Vindeliciam.

1 *Sacrilegos contra, &c.*] Contra sacram Cæsaris maiestatem motos. Cum L. Antonius Saturninus, superioris Germani præses, contra Domitianum bellum suscepisset. Vide Epigr. 11. lib. 4.

3 *Pieris umbra*] Secessa suburbanis, vel alio, ad studia.

5 *Me tibi Vindelicia, &c.*] Fama in Vindeliciam, quæ ad Septentrionem jacet, sparsa, tibi narrabat me defunctum esse ex morbo, quo laborabam. Epigr. 47. lib. 6. et Epigr. 26. lib. 8. Nihil minus, inquit Jan. Rutgersius. Neque enim mortis suæ, sed Carminum suorum famam eo pervenisse dicit.

6 *Arctos*] Pro Septentrione, cui subjecta Vindelicia, uti et tota Germania, accipitur.

9 *Omne tibi nostrum, &c.*] Nunc tibi ego autor, mitto libros una digestos: quos a me sexennio scriptos, tibi singulos, alii afferebant. 'Trieteris' enim triennium continet.

ERIC. LXXXVI. Egrum se Atilius simulabat, ne cogeretur amicis impertiri sportulam: hunc morbum non Atilio, sed sum sportulæ ait lethalem. *Raderus.*

1 *Languidior nostri, &c.*] Et sic hunc versum cum Lipsio lege: *Languidior noster si quando est Paulus,*

Atili. Frustra Scriverius repognat. Quid enim est: 'Paulus Atilii?' Affert ex lib. 7. Ep. 38. 'nostri Polypheme Severi.' Quid simile? Polyphemus iste, signum erat vel imago, quam possidebat Severus: numquid et Paulus erat imago, quam habebat Atilius? Gronov. *Languidior nostri, &c.*] Paulus vel morbo languens convivas vocat: tu ne invites et alios convivis excipias, morbum simul: nescio quidem an tu ægrotes, mihi certe moritur peritque sportula et cænæ tuæ spes.

4 *Porrecti pedes, &c.*] Translatum a more componendi mortuos, extensis porrectisque in januam pedibus.

ERIC. LXXXVII. Funebre Carmen, quo deflet minorem natu filium Silli. De quo Plinius lib. 8. Ep. 7.

1 *Festinata, &c.*] Præproperam et immaturam filii sui Severi mortem.

3 *Non semel ore potens*] Non uno genere: erat enim et orator et poeta. Epigr. 62. lib. 7.

3 *Cum grege, &c.*] Ego Sillio condoli, et mecum Apollo atque Musæ: vel, apud Apollinem et Musas quætus sum de fato Severi.

4 *Ipsæ meum flevi, &c.*] Respondet Apollo: Et nobis Diis periere filii; mihi Linus, Calliope, Orpheus; Jovi Sarpedon; Domitiano filius suus Domit. de quo lib. 6. Epigr. 8.

6 *Vultus habes*] 'Habes,' simpliciter. Tractam a gladiatoribus. Videndus Donatus ad hunc Andriæ locum: 'Certe captus est, Habet.' Metaph. ab arena. Vide et Senec. Agamem. vers. 696.

7 *Adspice, &c.*] Si fata immortalium Deorum natos tollunt, quid querimur mortales?

8 *Jovem*] Jovem et Domitianum.

10 *Invidia possis*] Non est quod superis irascaris; cum ipsemet non possint a suis natis fata arcere.

ERIC. LXXXVIII. In testamentorum suppellectilem est hoc Epigram-

me, qui tum testes jubebat obsignare, quom judicare de testamento ebril non possent, recte an perperam scriptum esset. Martialis ergo sobrius testamenta signanda docet. *Rad.*

1 *Opimiani*] Epigr. 27. lib. 1. vers. 7.

2 *Denso triente*] Crebris poculis. Triens continet 4. cyathos. Epigr. 28. lib. 1. vers. 2. *Blasus*] *ῥαυδὲς*, qui litteras non potest omnes rite exprimere. Ebril enim ut mentis, sic et linguae compotes non sunt. Nam caput sensuum omnium arcem occupat gravedo, sopor, *αἶσος ἔξ ὀβριον, καρῆσθαι. Rigit.*

3 *Nescio, &c.*] Supposititias et adulterinas testamentarias vel alias, quas mihi bene poto dicis esse manumissionis tabellas.

5 *Paternus, &c.*] Bonus, fidus, et frugi, ut qui diu servierit in eadem familia. Ut contra, qui dominos saepe permutarant.

6 *Signa*] Nam in manumissione, quae sit inter amicos, qualis haec est, quinque testes erant adhibendi. l. 1. §. Sed etsi, C. de Latin. lib. toll. *Cras melius*] *Εἰς αἵπρον τὰ σπονδιαία*, 'In crastinum seria,' inquit Archias. Plut. Pelopidas, cras sobrius melius signabo tabellas, nunc lagenas signo et re-signo: vasa vero signabant Veteres, servorum *Ἀλκίον* furta caventes.

EPIG. LXXXIX. Amicitiam donis partam, donis alendam et conservandam docet.

1 *Me captares, &c.*] Amicitiam meam, vel hereditatem.

3 *Ut captum, &c.*] Eadem enim arte servantur res, quae acquiruntur.

4 *De caeca, &c.*] A simili: nam ut aper, aut fera esuriens fugit: sic ego, nullo abs te cultus munere, subducam me a tua amicitia.

EPIG. XC. Neque enim ex tempore, neque inter pocula scribuntur boni versus, Euripide et Virgilio digni. Aul. Gell. lib. 17. Valer. Max. lib. 10.

EPIG. XCI. Flaccum amicum mox, qui in Cypro debebat, ut per ar-

dores æstivos tneatur valetudinem, quo salvus et incolumis possit redire in urbem. *Rad.*

2 *Qua gemmantibus, &c.*] Ad lene murmur limpidi rivi lapillos lapsu molliter excitantis.

5 *Pertundas, &c.*] Supra Epigr. 23. vers. 8. et Epigr. 65. lib. 5. vers. 2. 'Videbis in calicibus repente perfusis nivalium maculas et frusta nebularum,' &c. Sidonius Apol. Epist. 2. lib. 2. Alii, *Pertundas*, id est, frangas: recte: Eodem scil. modo quo guttae saxa pertundunt. Sciendum aliquando delicatiores vino superaddidisse nives, de quo more supra Epigr. 64. lib. 5. aliquando vero implese calicem nive, eamque vino sensim superfuso solvisse, quem morem hic tangi puto. Fiebatque hoc ex alto, ac stillatim, adeo ut primo quasi cavaretur nix glaciesve. *Grut. Triente*] Triens quatuor capit cyathos.

6 *Frontem, &c.*] Coronati potabant Veteres, quod saepe dictum. Eodem Epigr. 65. lib. 5. vers. 4.

9 *Infamem, &c.*] Ut curam habeas valetudinis tuæ in Cypro insula, calore æstivo infami. Epigram. 45. lib. 8. vers. 7.

11 *Crepantes*] Aridas scilicet et siccas, id est, messis tempore.

12 *Et fulvi juba*] Seneca Herc. Fur. 'Cæli refulget parte non minima leo, Itaque totus fervet.' Thyeste: 'Leo flammiferis æstibus ardens.' Hercule Cæteo: 'At ille jactans fervidam coelo jubam.' Lib. 10. Ep. 62. 'Albæ Leone flammeo calent lucas, Tostamque fervens Jullus coquit messem.' Gronov. *Et fulvi, &c.*] Augusto mense, quo Sol sub Leone ortus ardet, Epigram. 57. lib. 4. vers. 5. et Epigr. 72. lib. 5. vers. 2.

13 *Dios Paphi*] Venus.

14 *Juvenem remitte votis*] Flaccum degentem in Cypro. Epigr. 45. lib. 8. vers. 7.

15 *Martis Kalenda*] In quibus celebratur natalis Veneris, et mittuntur

mulleribus a maritis et amatoribus munera. Epigr. 85. lib. 5. vers. 11.

16 *Et cum tauris*] Explicat ritum et genus sacrificii quo colebant Venerem Kalendis Martiis fœminæ.

17 *Candidas ad aras*] Supero scilicet numini: cum Manibus nigræ ponantur aræ.

18 *Secta plurima, &c.*] Frusta. Libum seu placenta in plurimas partes divisa. Vide Epigr. 76. lib. 3. vers. 3.

EPIG. XCII. 1 *Astra*] Videtur palatium Cæsaris hic cælum et astra vocare.

5 *Tenantis*] Jovis.

6 *Jupiter, ecce, tenet*] Domitianus Epigr. 8. lib. 5. vers. 1. Videtur huic Epigr. præbuisse materiam, epulum illud Domitiani, quod celebrat Papius 1. Sylv. Kalend. Decembr. Saturni.

EPIG. XCIII. Dominum sæpe infeliciorem servo, docet in personis Condylis servi, et Cail domini.

8 *Tegeticula*] Teges enim storea seu matta est, unde diminutivum. Alii leg. *lecticula* (a *mattress*): inepte.

4 *Pervigil in pluma*] Exsomnis nocte tota, cui curæ somnum negant. *Caius*] Dominus tuus.

6 *Tot dominos*] Multos, quot habet patronos et potentes amicos. *Tu, Condyle*] O serve. *Nec dominum*] Nullum patronum, imo vix dominum tuum. Vel accipe 'dominum' eo intellectu, quo Caius habebat dominos: sic enim nullum habebat, quem Condylus salutaret; nec enim hoc servorum, sed liberorum et clientum erat munus.

7 *Phæbus*] Fœnerator.

8 *Cinnamus*] Lorarius, qui te jussu heri misere excarnificet.

9 *Podagra, cheragraque, &c.*] Sic Catullus: 'quem merito tarda podagra secat.'

10 *Mallet verbera mille pati*] Quam continuum hunc cruciatum podagræ vel cheragræ.

11 *Quod nec*] Quod non facis turpissima illa, quibus delectatur domi-

nus tuus, tua certe conditio ter illius superat. *Mane comis, &c.*] Ab hesternâ crapula: vel epoto viuo villi ad purgandum stomachum.

EPIG. XCIV. Adulatur Domitiano, et veneratur ut Deum, in cuius gratiam se primum sex cyathos hausturum; postea decem, ad nomen Cæsaris Germanici vel Domitiani exprimendum.

1 *Addere, &c.*] Fundere, miscere. *Immortale Falernum*] Multos ferens annos. Vel, nectari, quod confert immortalitatem, non postponendum.

2 *Quadrantem, &c.*] Funde duos quadrantes, id est, sex cyathos: quadrans enim tres continet, Epigr. 28. lib. 1. vers. 2. *Seniore cado*] Veteris tituli, interioris notæ vini optimi et vetusti.

3 *Nunc mihi dic*] Solebant enim prieci in amicorum gratiam tot haurire cyathos, quot litteras illorum nomen continebat. Cæsar autem, soluta diphthongo, sex habet. *Calocius*] Puer, minister.

4 *Sex jubeo, &c.*] Vide sis Epigr. 72. lib. 1. vers. 1. *Cæsar erit*] Respondet puer.

5 *Sutulis aptetur*] Bibituri veteres sumebant coronas, ac toties reponebant, quoties potaturi. Epigram. 65. lib. 5. vers. 4. *Decies rosa, &c.*] Ut significet 'Domitianum,' quod nomen decem habet litteras. Vide Epigr. 51. supra, et Epigr. 72. lib. 1.

6 *Nobile, &c.*] Templum Flavii gentis, de quo supra Epigr. 24. et 35.

7 *Bis quina, &c.*] Ad significandum 'Germanicum,' quod nomen bis quinque constat literis, modo vers. 5.

8 *Othrysis, &c.*] Epig. 2. lib. 5. vers. 7. et lib. 7. Epigr. 7. vers. 2.

EPIG. XCV. 1 *Santonien, &c.*] Hippocrates misit mihi absinthien, petitque a me tantundem mulsi. Itane stupidus illi videor, qui mulsum absinthite permutem? Dabo tamen, sed ea lege utumat in illo elleborum, purgaturus hanc cerebri sui insaniam. Pro *San-*

tonica, Scriverius legit *Serdea*. Turn. lib. xvii. Advers. cap. 16. dicit 'virgam Santonicam,' esse absinthium Santonicum, ut et apud Scribonium Largum, cap. 141. *Virga*] Virga Santonica, id est, absinthio, ejus tria genera; Ponticum; Seriphium seu marium; et Santonicum, a Galliae civitate.

2 *Os hominis, &c.*] Vide impudentiam hominis.

3 *Glauce, fuisti*] Qui Diomedei distitit aurea arma pro aereis. 'Os πρὸς Τυδεΐδην Διομήδεα τρέχει' ἔκτισε Χρῆστος χαλκίδος. Il. Z.

6 *Elleboro*] Quod insaniam ex melancholia ortam purgat: modo vers. 1.

ERIG. xcvi. Athenagoras (inquit Calderianus) prius fuit Alphicus, id est, medicus curans vitiliginem, quæ Græcis ἄλφις: ducta jam uxore factus est Olficus, id est, olfacit, &c. Acutior mihi subolet Poëtæ sensus, quem tamen non plane assequor, neque ut per omnia conveniat concinnare possum. Atque ut ingenue fatear, qui in hoc Poëta sexcenties alibi commentatorum destitutus auxilio, mihi vel exitum invenerim vel fecerim, hic hæreo in vado, hic mihi nox multa, quam ingenii radio tollat Œdipus aliquis, seu qui Sphingem acceperit Hortensius. Si quis interim indignum existimet in his Cincinniæ Dæ venationibus videri naris obesse, legat quæ de 'Olfaciendo' Ansonius Epigrammate 113. 116. 120. et de nomine supposititio Epist. ad librum 1. vers. 4. et Epigram. 23. libro primo.

ERIG. xcvi. In medicum furem. 'Clinicus,' qui ægros curat, sic dicitur, ἄνδ' τῆς κλίνης, a lecto.

1 *Clinicus Herodes*] Epigr. 31. l. 1. *Trullam, &c.*] Vas potorium, diminutive a trua, vase aquario.

2 *Deprensus dixit, &c.*] 'O quantum est subitit casibus ingenium!' excusat fortum prætextu curæ, quasi anovisset trullam, ne æger præter imperium medici biberet.

ERIG. xcvi. Ad Julium Martialem, de ejus hortis et bibliotheca lib. 4. et 7. dictum. Contra invidum, qui ut magis invideret doleatque omnia sua prædicavit Martialis.

2 *Quod me Roma legit, &c.*] Epigr. 61. lib. 6. et Epigr. 61. lib. 8.

4 *Monstratur digito*] Ut nobilis poëta. Monstrari enim digito, τῆς ἐδάδας τακτικῆς. Sic δεικνύσθαι τῇ δακτύλῳ, apud Græcos: unde 'monstrabilis,' δ' ἀρδεδεικνός. *Herald*. Epigr. 1. lib. 1. vers. 1. καταδεικνύσθαι.

5 *Cæsar uterque*] Titus et Domitianus.

6 *Jus mihi, &c.*] Epigr. 91. et 92. lib. 2.

7 *Rus mihi, &c.*] Lib. 8. Epigrammate 61.

12 *Rumpatur, &c.*] Videtur in animo habuisse illud Virgilii: 'rumpantur ut illa Codro.' Eclog. 7. vers. 26.

ERIG. xcix. 3 *Coranus, &c.*] Paterfamilias frugi nimium, vel caupo perfidus, qui in vini caritate, vinum reddit villius et copiosius, infusa aqua. Vide Epigr. 57. lib. 1.

ERIG. c. 1 *Marcus Antonius, &c.*] Amicum suum M. Antonium Tolosanum Gallum laudat, cui placebat Poëta. Hic est ille de quo Tacitus lib. 2. Hist. 3. et Sueton. Vitel. cap. 18. De hujus imagine lib. 10. Epigr. 23. et 32.

2 *Charta, &c.*] Epistola salutatoria lib. 14. Epigr. 11. Augusta epistolis laudata. Plin. lib. 13. cap. 12. *Vera refert*] Si non blanditur, aut invidet laudando.

3 *Palladia, &c.*] Colentis litteras bonas, quarum præses Minerva. *Tolosa*] Oppidi Gallie Narbon.

4 *Quem genuit, &c.*] Non e familia, aut studiis Antonii III. viri hostis Relp. aut Antonii Saturnini hom. seditionis. Epigr. 11. lib. 4.

6 *I liber absentis, &c.*] In Galliam, ad Antonium, credo, ad quem Epigr. superius.

8 *Grande, &c.*] Quod a me autore venit.

9 *Multum, crede mihi, &c.*] 'Quamquam sapor est oblata dulcis in unda; Gratus ex ipso fonte bibuntur aquæ.'

EPIG. CI. 1 *Denarii tribus, &c.*] Nostræ monetæ 22. d. ob. Denarius Romanus argenteus erat nummus, et decem assibus (unde denarius dictus) primum æstimabatur, quatuorve HS. seu 8. cruciferis, qui Græcis drachmam efficiant: deinde per bella civilia aucto auri et argenti pretio, denarius cepit 16. assibus æstimari, seu 12. cruciferis et 4. quadrantibus: itemque HS. 4. assibus, seu tribus cruciferis et quadrante. Tandem 12. assibus æstimatus denarius tempore Augusti, stetit aliquamdiu hoc pretio et sequentibus Imperatoribus. Ita sestertius tribus assibus valebat. Et denarius 9. cruciferis et dodrante, sive tribus quadrantibus: quinque autem quadrantes accipio pro crucifero nostrate. *Rader.* Ita ergo dictus, quod denos æris valebat, hoc est, decem asses: quapropter et decusse x. signabatur. Denarius itaque legitimus pendebat drachmam Atticam et septimam ejus partem. Belg. *Vier stuivers, Crabbeker.* *Togatum*] Me clientem observantem atria, ut te patronum salutem.

3 *Horere tuo lateri*] Comitæ vice. *Præcedere sellam*] Anteambulonis vice.

4 *Vetulus tecum, &c.*] Divites viduas et orbas, quarum hæreditates tu officiosa salutatione ambis. Juvenal. Satyr. 3. vers. 127.

5 *Denarii, &c.*] Sic Epigr. 26. lib. 4.

EPIG. CII. Domitiani facta cum gestis Herculis contendit, et Domitianam majorem Hercule facit, et Herculeum majorem appellat. *Rad.*

1 *Appia, &c.*] O Appia, viarum Latinarum celeberrima, quam sacram facit Cæsar, sub Herculis imagine adorandus: ut Epigr. 66. vers. 1. supra. et vide Statium lib. 4. Sylv.

2 *Avonia via*] Quæ maxima es seu regina, ut Papinius loquitur, viarum

Latinarum. Tum 'Appia via' vocatur, quod eam Appius cæcus straverit.

3 *Alcida prioris*] Herculis Alcmenæ filii labores: de quibus vide Mythologos, et quæ Farnab. ad Senecæ Herc. Fu. 314. et Herc. Œt. 15.

4 *Libya domus*] Antæum gigantem Africæ. *Aurea poma*] Interfecto dracone, qui aurea mala custodiebat.

5 *Pellatam Scythico*] Scuto brevi, ejus extrema in cornua lunantur, usam. *Scythico nodo*] Periphrasis balthei, zonæ, seu cinguli. *Discinxis Amazone nodo*] Detrahit Amazonem reginæ Menalippæ baltheum.

7 *Eripedem cervam*] Quæ aurea cornua habebat, Dianæ sacra. *Stymphalidas*] Aves tantæ magnitudinis, ut volantes radios solares interciperent, quas Hercules repulit. *Gruter.*

8 *Cum cane*] Cerberum intelligit.

9 *Vetusit reparari*] Hercules enim non dedit spatium hydræ renovandorum capitum, sed igne aduasit.

10 *Hesperias Tuscos, &c.*] Boves Geryonis regis Hispaniæ in Italiam actas, lavit Tyberi.

11 *Minor...major, &c.*] Ille prior, Alcmenæ filius: namque Domitianus se majorem Herculem dici colique voluit. Epigr. 16. lib. Spect. vers. 4. Epigramm. 65. et 66. sup.

12 *Sextus ab Albana, &c.*] Qui colitur sexto ab Albana arce lapide; ab urbe, octavo. Epigram. 66. vers. 1. supra.

13 *Asservit possessa, &c.*] Vindicavit sibi Imperium occupatum a Vitellio.

14 *Prima suo gessit, &c.*] In bello Vitelliano confugit in Capitolium quod defendit, &c. vide Sueton. c. 1. Domit. et Xiphil. Vitell.

15 *Solus Juleus, &c.*] Mucianus quidam Vespasiani dux, Vitellio occiso, Domitianum extraxit, cumque eo administrabat omnia summa potestate, donec Vespasianus in urbem venisset.

Xiphilin. Vesp. nec dubitavit Domitianus imperium adeptus in senatu jactare, 'et patri ac et fratri imperium dedisse: illos sibi reddidisse.' Suetonius cap. 18. Domitian. *Solus*] Adulatorie: sed hæc adulatio Domitiano gratissima. *Julius habenas*] Cæsares, Imperatorias, sic dictas a Julio Cæsare Imperatore. Absente enim patre, se pro Imperatore gerebat.

16 *Inque suo tertius orbe*] 'Tertius,' postremus in administrando: nam pater imperabat, Titus adjuvabat, Domitianus correptus ob ambitionem cum patre habitabat, poeticæque studium simulabat.

17 *Cornua Sarmatici ter, &c.*] De Cattis et Dacia Istri accolis triumphos duos, de Sarmatis lauream tulit. Epigramm. 15. lib. 8. vers. 4. cur autem 'cornutus' dicatur Ister, vide Epigr. 7. lib. 10. vers. 6. *Perfida*] Perfidis gentibus, quæ ad Istrum colunt, Dacia et Sarmatis.

18 *Sedantem, &c.*] Labore bellico adversus Getas, id est, Dacos.

19 *Sæpe recuanto, &c.*] Cum sæpe negatam illi fuisset a patre proficiendi contra Parthos, et inde triumphum ducere. Germanici cognomen reportavit a Germanis devictis.

20 *Victor Hyperboreo, &c.*] A Sarmatis, Dacia, Cattis, Germanis, unde 'Germanicus' dictus, et hi omnes populi ad Boream et Septentrionem habitant.

21 *Templa Deo*] Supra Epigram. 4. *Mores populus, &c.*] Lib. 6. Epigrammate 4. et 7. et Epigram. 7. supra. *Otia ferro*] Pacem, confecto bello

Germanico.

22 *Astra, celo sidera*] Patri, fratri, uxori, filio *ἀστέρες*, de qua vide Herodianum in Commodo. *Serta Jovi*] Lærum Sarmaticam. modo versu 17.

24 *Tarpeio Deus, &c.*] Colatur potius Jupiter Capitolinus sub imagine Domitiani, quam Hercules in via Appia. supra vers. 1. *Tarpeio patri*] Jovi Capitolino, qui Tarpeius, a monte.

Epic. ciii. Phœbus fœnerator et creditor Martialis, exigebat fœnus et sortem. Poëta vero mutuo petit, seque nihil debere ait, quod nihil habeat unde solvat.

1 *Quadringentorum*] Tabulas quadringentorum millium HS. id est, decem millia Philippeorum. *Rad.* Vide ejusdem ingenii Epigr. 37. lib. 8.

4 *Quod tibi non possum, &c.*] 'Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.' Ep. 8. lib. 2.

Epic. civ. 1 *Quæ novæ tam, &c.*] Quenam altera Leda a Jove cyeno compressa peperit Hierum et Asillum Castore et Polluce forma non inferiores, imo nec Helena?

5 *Therapnatis Amyclis*] Castori et Polluci, qui nati Amyclis, quæ urbs Laconis, ut et Therapnæ, vel ut Stephanus et Plinius placet, *Ἰθρυῖν*.

6 *Cum vicere, &c.*] Cum a Venere promissa Helena plus valuit apud Paridem de aureo pomo judicem, quam promissa a Junone imperiam, a Pallade sapientia.

7 *Mansisses Helene, &c.*] Castora et Pollucem potius rapuisset Paris, quam Helenam, si æque formosi fuissent ac Hierus et Asillus.

EPIGRAMMATUM LIB. X.

Epic. 1. Omne tulit punctum hic liber, paucissimis inductis: castus, dulcis, eruditus est, morum præcepta continet; descriptionibus variis

abundat; nullas aut rarissimæ adulationes, quia mortuus ille Dominus Deusque, hoc est, impius tyrannus, servorum suorum ferro casus; cui

successit Nerva, et Nervæ mox Trajanus, ad quem sunt lecta quædam hujus libri Epigrammata. *Raderus*.

1 *Coronide, &c.*] Fine. Signo absoluti operis in calce libri posito, hac figura V. vel 7. alæ scilicet cornicis: translatione ab ædificio, cujus jam absoluti fastigio apponitur cornix. Sed vide Cæsl. Rhodig. libro 15. cap. 20.

3 *Terqus quaterqus, &c.*] Poteris singulo Epigrammate præfinire tibi finem libri, et facere me tam brevem paucarumque paginarum, ac volueris.

EPIC. II. 1 *Festinata*] Decimus hic Epigrammaton libellus, præpropere editus, revocatur ad lucudem, et secundam curam, quæ emendavit, quæ addidit plurima. *Prior cura*] Primi factus non satis maturi, *ῥοτεπαι φερτῆς σοφώτερας*, curæ secundæ meliores.

3 *Nota, &c.*] Prima illa editione.

4 *Utrique fave*] Posterioribus illis, et novis his curis.

5 *Opes nostræ*] Appositive: quo majores opes non posset mihi Roma dare.

6 *Nū tibi, &c.*] Namque a lectoris candore et gratia librorum immortalitas; ut seq. vers.

7 *Pigre, &c.*] Vives vindicatus ab hominum oblivione et fato. Lethæ fl. infernum oblivionis.

9 *Marmora*] Monumenta vel nobilissima caprificus e muris et saxis erumpens discutere valet. Plin. lib. 16. cap. 19. Vide Ep. 3. lib. 8. *Mesole, &c.*] ' Monumenta fatiscunt, Mors etiam saxis nominibusque venit; ' Ausonius. *Ψάχει καὶ πέτραι ἐ πολεὺς χερσὲς, &c.* lib. 3. Antholog. cap. 14. *Et andax*] Et vilissimæ quisque conditionis audet deridere vanitatem divitum, quibus statuuntur imagines equestres, quas vetustas exedit frangitque. Sic Juvenal. Satyr. 8. vers. 4.

10 *Crispi*] Crispus fuit Neronis vitricus, ditissimus Romanorum: Epigrammate 54. lib. 4. vers. 7.

11 *Nec sæcula præsumt*] Dies non habet jus abolendi Carmina. Nam, si tempus edax præset, consumeret auctores. Alii leg. *præsumt*; ut videatur ludere in verbis *nocent et præsumt*: Sed, si sæcula non prosunt, nocent perdendis et obliterandis libris: quod haud paucis accidit. Præfero tamen *τὸ præsumt*, quod libri, si generatim loquamur, sint supra sæcula et omnem vetustatem. *Rad.*

12 *Monumenta mori*] ' Carmina quam donant, fama perennis erit.' *Ὁδὲ γὰρ ἀοιδὸς Ἀμύδαρος αἰδὼς (κῆρ δὲ δόλῳ) δόναται*, lib. 3. Epigr. Græc. cap. 14.

EPIC. III. In clanculariam poetam et impostorem, qui famosa Carmina nomine Martialis spargebat, ut Poëtæ periculum crearet; quem multis modis mendacii et imposturæ arguit.

1 *Vernaculorum dicta, &c.*] Scurrilla dicteria, qualia sunt vernarum. Epigr. 42. lib. 1. vers. 1. Vernaculos ergo hic vocat *ἐντρατίλους*, dicaces et scurriles nempe homines et inimicos: hinc 'vernacula urbanitas' Tacit. libro 2. *Salmas.* Congregabantur certis locis hi vernaculi, et scurræ conscripti, atque quasi gregem efficiebant. *Dentem*] Mordacitatem, sædam dicacitatem.

3 *Circulatrix*] Ut quisque abjectissimus, ita solutissimæ linguae est, cujus impuritate maxime strenui sunt vagi, erronei, circumforanei, circulatores, *γόγρες*.

3 *Quæ sulphurata, &c.*] Quæ vilissimos quosque homines proloqui pudeat. Quæ nolit, qui vitrea fracta sulphuratis permutat; Epigr. 42. lib. 1. vers. 4.

4 *Vatiniorum*] Vitreorum calicum, a Vatinio, Beneventano artifices; lib. 14. Epigr. 96. *Præsentis*] Proxenetæ, Apuleio interprete, sunt mediatores, ut ipse loquitur, hoc est, conciliatores, intercessoresque inter emptorem et venditorem. Hoc loco accipio pro eo, qui inter sulphuratorum

et vitreorum fractorum emptores velut sequester et arbiter est; permittant enim vitrea fracta sulphuratis: lib. 1. Epigr. 42.

5 *Clancularius*] Occultus impostor suum suis verbis nomen præfigere non audet. Supra Epigramm. 11. lib. 7.

7 *Vox ut loquatur, &c.*] Ut ego solers Poëta loquar rauca voce indocilis illius et obstreperi poëtastri. Païttacus enim supra alias aves docilla, coturnix indocilis exprimere humanas voces.

8 *Et concupiscat, &c.*] Et velim esse talis poëta, non magis quam celebris choraules Canus (Epigr. 5. lib. 4. vers. 8.) cupiat esse ascanles, id est, utricularius, (a *bag-piper*) ex *àncès* et *abids*.

9 *Nigra sit meis fama*] Male quæsitæ et ex aliorum infamia.

10 *Quos rumor alba*] Qui ex candore quærunt famam bonam et laudem. *Rumor gemmeus, &c.*] Candidus, felix, secundus: optima enim optimis notabantur, lapillisve nobilioribus.

11 *Cur ego, &c.*] Sic Epist. ad lib. 1. 'At mihi fama,' &c.

12 *Constare gratis, &c.*] Cur obloquendo aliis peribo, quum tacendo salvus esse possim? 'Stare' enim est, probari, laudari. *Gratis*] Impune, quum alioqui famosorum libellorum auctores lege puniantur. *Cum silentium*] Satis etiam multa egregia scripsi, quibus famam secundam merui; quid opus est mihi ad comparandam famam rubiginosis versibus et convitiis, cum jam tacendo constem et ubique lauder? *Rad.*

ERIC. IV. Poëta hic dicit Epigrammata sua uttiliora omnibus fabulis: doceri hic mores, et vitia dedoceri: et eo Mamurras fugere Epigrammata, ne suas lases agnoscant. *Rad.*

1 *Œdipodem*] Fabulas et tragœdias de Œdipo, Thyeste, &c. Vide Mythologos. Œdipum scripsit Æschylus, Sophocles, Seneca. *Caligantem*

que Thyesten] Quem, filios sibi a fratre Atreo appositos edentem, refugit sol ne videret. Vide Senecæ Thyesten. Ad fabulam respexit; solem enim, execratum tantum facinus, refugisse significant poëta: ergo 'caligantem,' in umbra, sole fugiente.

2 *Colchidas*] Tragœdias de Medea. *Seyllas*] Hanc Nisi, illam Phorci filiam.

3 *Hylas*] Theodamantis filius, ab Hercule, patre cæso, abductus: postea a Naidibus nymphis raptus est. Epigrammate 49. lib. 5. vers. 6. *Parthenoparus*] Filius Meleagri et Atalantæ, juvenis ad bellum Thebanum profectus est et occisus: lib. 6. Epigr. 77. vers. 2. et libro 9. Epigrammate 57. vers. 8. *Atys*] Puer Cybelæ dilectus. Legunt *Atys*, quod ferre non potest versus, prima in *Atys* brevi: scribendum ergo est, *Attis*. 'Arus' nomen Lydum est, quo nomine aliquot Lydiæ reges vocati sunt. Pater Lydi, a quo Lydia denominata est, vocabatur 'Arus: *Attis* vero nomen Phrygii Ephebi, quem dilexit mater Deum Cybele. *Salmas.*

4 *Dormitor Endymion*] Lunæ amasius, ab illa in latro sopitus.

5 *Puer pennis labentibus*] Icarus.

6 *Amatrices, &c.*] Salmacidas. Ovidius Metamorph. 4. Auson. Epigramm. 99. et 68. Vide et infra Epigramm. 30. vers. 10.

7 *Quid te vana juvant*] Quid legis fabulas alienas, nihil ad mores facientes?

8 *Quod possit dicere vita*] 'Vita,' id est, præsentis homines. Frequens Plinio. Lib. 2. cap. 53. 'Varia in hoc vitæ sententia, et pro cuiusque animo:' lib. 26. cap. 18. 'Postea tot subiere nomina et genera, ut vel hoc solum estimantibus appareat mutatam esse vitam:' lib. 28. 4. 'Sed et alios efficaces ejus usus recognoscat vita.' Gronovius. *Meum est*] Lege, quæ tua sunt: lege tuos mores, vitam, vitia; ut inde melior evadas; hoc tuum, hoc

ad te pertinet. *Meum est*] Vitam meam spectat, mores meos format.

9 *Non hic Centauros, &c.*] Meus hic liber non fabulas nubilas et monstrosas garrit: sed vitam humanam corrigit et instituit.

12 *Legas Africa Callimachi*] Ironice. Callimachus autem scripsit librum de Originibus, Cansis, et Ritibus Sacrorum, quem inscripsit *Tà Africa*. Vide Cœl. Rhodig. lib. 12. cap. 1. Gyræd. Dialog. 3. Hist. Jani Parrhas. Variar. Annot. Obscurum illud et morosum opus historias ab omni cognitione remotas continens, quod Propertius lib. 2. vocat 'somnia Callimachi,' quia scriptaro sibi finxit per somnum adfuisse Musas. Vide Antholog. lib. 1. cap. 67. et lib. 3. cap. 25. *els rompsés*. Turneb. lib. 30. Advers. cap. 30.

Epig. v. Diras omnes imprecatur impostori et sycophantæ, qui Martialis nomine vulgabat maledicos versus, in claros viros matronasque.

1 *Stolæ*] Matronarum, quarum est stola. *Purpuræ contemptor*] Senatorum, patrum purpuratorum.

2 *Læsit impio veros*] Supra Epigr. 3. vs. 5. et Epigr. 11. libro 7.

3 *Erret*] Redigatur ad extremam mendicitatem: ultra infraque villissimam mendicabulorum conditionem, cui nec sedes nec stipis spes in pontibus.

4 *Rogatores*] Mendicos.

5 *Caninas panis, &c.*] Canibus proijciendas, ut quæ genuinum agitent. *Improbi*] Multis miseris precibus a viatoribus extorti. *Buccas*] Buccas, buccellas.

6 *Illi December longus*] Longam experiat hyemem in cella frigida.

7 *Clausaque fornix*] Per diem lateat domi sub frigido fornice, foco sine Vulcano. Cellam ergo intelligit, quam sibi pauperes certa pensione conducebant.

8 *Vocet beatos, &c.*] Mortuos præ se beatos prædicet.

9 *Orciniana, &c.*] Sandapila, fere-

tro: ab Orco vel *Spes*. Vide Cœl. Rhod. lib. 10. cap. 18.

11 *Diesque tardus*] Mortis, quam jam dudum votis expetebat. *Sentiat canum litem*] Dilanietur a canibus. Vel, jam morti vicina, audiat de osibus suis et cadavere distrahendo litigantes canes, quorum ventres pro sepulchro sortiatur.

12 *Abigatque, &c.*] Fiat præda avibus. Credo ejectis maleficorum corporibus, quo diutius putrescerent insepulta, affixos et appensos fuisse paunos ad terrorem avium: quod apud nos factum videmus in hortis et agris a semente.

13 *Nec finiantur, &c.*] Nec mortis pœnas mors ultima finiat, &c. Ovid. in Ibin: unde multæ Nostri hic imprecationes.

14 *Severi, &c.*] Ex sententia *Æaci*, ex inferni iudicibus unius, in pœnas ingeniosi. Sic Ovid. 'Noxia mille modis lacerabit membra, tuasque *Æacus* in pœnas ingeniosus erit.' *Sectus loris*] Sic Horat. 'Sectus flagellis hic triumphalibus.'

15 *Monte Sisyphe pressus*] Saxo quod volvit Sisyphus.

16 *Garruli, &c.*] Tantalus, cui sitis famisque pœnas garrula lingua dedit.

17 *Delasset, &c.*] Exerceatur pœnis omnium, quos poëtæ fingunt apud inferos torqueri.

18 *Fateri, &c.*] Ita Ovid. in Ibin: 'Sic tibi de Furilis scindet latus una flagello, Ut sceleris memores confitere tui.' Et Virgil. 6. *Æneid*.

19 *Scripsi*] Ego edidi hæc famosa Carmina sub nomine Martialis.

Epig. vi. 1 *Quibus urna*] Raderus hic 'urnam' vitam exponit; sic ut dicat felices eos, qui, nondum urna clausi et mortui, videre poterunt venturum in urbem Trajanum. Vel 'urna' pro sorte: Felices scilicet quibus sorte quadam bona continget, ut Trajanum videre possent, quod neque vivis omnibus licet, ut oculis suis Imperatorem spectent. Vel, Urna vitæ

diuturnioris, seu mortis, prout serius aut ocyns sors exierit. Vel, electionis urna, qua lecti mittebantur ad principem legati. *Cornucum*] E Germania, quae ad Arctum, et cui praeerat Trajanus, redeuntem.

2 *Ducem*] Trajanum.

3 *Quo campus, &c.*] In *brodoyals* Imperatorum procedebant ordines obviam: per campos et ex arboribus spectabat populus, feminas ex aedibus et fenestris: tabernae, fenestrae, fores ornabantur lauro, fronde, floribus, lucernis appensis.

4 *Lucernis*] Fenestrae enim, januae, &c. lucernis ornabantur, et ignis ubique excitabatur in solemnitatibus illis. Et non solum fores lucernis ornabant; sed et ipsi cum lucernis occurrebant. *Latia nura*] Feminas enim honestiores ex aedibus prospectabant, quas hic vel Latias nures appellat.

5 *Mora dulces, &c.*] Ingressantis in urbem Imperatoris incessus lentus et cum pompa, omnibus gratus. *Pulvis*] In via excitatus.

6 *Totaeque Flaminia, &c.*] Multitudo egressa gratulatum Cna. in via Flaminia Germaniam spectat.

7 *Picti tunica, &c.*] Luxu gratia nonnulli equites more Masaeum, qui Libyam pop. sunt, praecurrebant, tunica acu ab Aegyptiis elaborata induti. Infra Epig. 18. lib. 6. Utebantur ergo Romani luxu causa Mauro equite. Raderus vero alam praetorianam fuisse credit.

EPIG. VII. 1 *Rhene*] Fl. Germaniae, unde Trajanus Epigr. supra vers. 2.

2 *Odryscas bibunt pruinas*] Epigr. 7. lib. 7. vers. 2.

3 *Liquidiis fruaris undis*] Non hierno gelu constrictis.

4 *Nec te barbara, &c.*] Neque unquam gelu duratus pontem praestes transitumque barbarorum Germanorum incursum. Hic locus ingeniose explicatus est ab Elia Vineto, in Comment. Ausonianis ad Mosellam.

6 *Cornibus*] Finguntur Dii flumi-

num praesides cornuti, propter riparum alveorumque curvitatē. Magis proprie tamen cornuti dicuntur illi fluvii, qui se deducunt in geminos pluresve alveos; unde nata fabulae occasio de Acheloi cernu ab Hercule avalso. Rhenum Virgil. 9. Aeneid. dixit bicornem propter duo ostia, quibus Drusus tertium addidit, ducta fossa adversus incursum barbarorum. *Atticus*] An propter auri fodinas Germaniae? an propter ipsos Germanos auricomos? *Receptis*] In unum alveum.

7 *Romanus, &c.*] Subjecta Romanis sit Germania cis transque Rhenum.

9 *Tibris, &c.*] Dominus orbis fluvius, Romae scilicet capitis et reginae triumphati orbis fluvius te rogat, cui tamen imperii jus est. *Remittas*] Rogat, ut remittas Trajanum, neque neve aliquo motu detineas.

EPIG. VIII. 2 *Magis cesset annus*] Capale vicina et brevi moritura: et sic cito fieri heres possem.

EPIG. IX. Affirmat Martialis sibi famam ingenii et carminis non invidendam; quod eandem adepti sint multos inferiores et indigniores. *Red.*

1 *Undenis, &c.*] Hendecasyllabis: Phalaucio carmine.

5 *Non cum Andramone notior Cobale*] Nolite mihi ingenii videre famam, cum minori sim in pretio et fama apud scurrilis huius aevi cultores, quam Sextus Andramon Caballus scurra. Epigramm. 41. lib. 1. vers. 17. Alii Andramona volunt esse nomen nobilis equi Circensis.

EPIG. X. Divites et claros aequae serviles esse atque pauperes, imo jam patronos ipsos clientium obire partes queritur.

1 *Cum tu*] Ejusdem ingenii Epigramma vide 18. lib. 2. et lib. 5. Epigramm. 23. et Joven. Sat. 1. vers. 117. *Laurigeris, &c.*] Qui geris consulatum, quem tibi inuenti et annum aperienti praeforuntur fasces laureati. *Intras*] Aperis, inchoas. Claudian. Jamque

novum Fastis aperit felicibus annum,' &c.

4 *Plebe Numæ, &c.*] Plebe tenni et paupere, ejusmodi ipse fuit Numa.

5 *Respiciat*] Alii, *respiciet*. Juven. Satyr. 3. vers. 184. *Dominum, regemque*] Patronum, quos reges et dominos vocabat, ut supra sæpe.

6 *Hoc tu, &c.*] Egone te patronum salutabo, qui ipse alios salutas multo blandius quam ego te?

8 *Per medium, &c.*] Sed et ipse alios præcedis, anteambulo comesque; Epigrammate 36. lib. 3. vers. 4.

9 *Sapius, &c.*] Quod attendentis, faventis, applaudentisque signum est.

10 *Pariter, &c.*] Applaudis: vel, a facie jactas manus, quasi per admirationem. Juven. Sat. 3. vers. 106.

12 *Divisit nostras, &c.*] Æque sumus clientes; vos purpurati tantum distincti estis a nobis togatis. Vel, vos purpurati clientes exclusistis nos togatos ab officio clientum. Turneb. 30. lib. 30. Purpura enim insigne Romanorum magistratuum. *Divisit* Gruterus eo modo interpretatur: Jussit esse foriatas, inutiles reddidit: tanquam si dimitterentur tali facto, non secus quam symbolo quodam dimittebatur aut Concio, aut Senatus. Sic et Noster lib. 1. Epigr. 78. 'Dimitteque animam nobiliore rogo:' lib. 2. Epigr. 16. 'Dimitte Machaonas omnes.'

EPIG. XI. In parcum amicum; sese tamen Pyladem et Thesenm jactare ausum. Poëta veros ait amicos, non qui aliquid donent, sed qui *ἰδὲρα κούρῃ* habeant.

1 *Thesen, Perithoumque*] Nobile amicorum par.

3 *Pyladi, &c.*] Vel infimo servitil munere defungi, ut præstare matulam, vel porcos pascere.

4 *Porcos pascere Perithoi*] Forte, quod in glandiferis Pindi sylvis degebat Perithous.

6 *Et lotam, ut multum*] Querit Gruterus, utrum apud fullonem, an vero

tinctorem? Respondet Scriverius: 'Lotam togam' dixit, ut alibi: 'Et lotam niveo togam Galeso:' quia sæpius lana flumine lavatur. Hoc nihil est dicere. Etenim aliter toga niveo Galeso lota, aliter dicitur terque quaterque lota. Illa lib. 2. Epigr. 43. et lib. 4. Epigr. 28. est facta e lana Tarentina: ut lib. 8. Ep. 27. 'Bætis in Hesperia te quoque lavit ove.' Alloquitur togam Parthenianam. Galesus ad Tarentum, ut Bætis in Hispania, oves, et sic in ovibus lanam, in lanis futuram togam laverunt. At 'lota terque quaterque' est, apud fullonem sordibus purgata et interpolata, quod villorem facit. Ut apud Petronium: 'Vestimenta Tyria sine dubio, sed jam semel lota.' Gronovius. *Et lotam*] Et togam non usque adeo tritam, non ultra ter quaterve lotam. Salmasius legit *Et lotam*, ut *minimum, &c.* Obsoletam et diu habitam intelligit, utpote quæ ter ad fullonem sit missa maculis eluenda. Tria nempe fullonis propria sunt in poliendis vestimentis: primum τὸ *ᾠλῶσαι*, lavare, tergere nitro, creta cimolia, et similibus. *Ut multum, &c.*] Ex persona Poëtæ interpositum, indignantis togam imputatam, quasi magna illa res siet.

7 *Nil unquam, &c.*] Quippe qui omnia cum Pylade communicavit. Quod quia tu non facis, sed multa negas, non es verus amicus.

EPIG. XII. Vovet secessum Domitio felicem, et redditum. Æmilie urbs dicitur Apollinea, vel a liberalioribus disciplinis, vel ob templum Apollinis. *Rad.*

1 *Æmilie gentes*] De hoc loco vide Not. ad Liv. lib. XXIX. 2. ubi, quod operæ peccaverunt, corriges ex erratis. Gron. *Æmilie gentes*] Epigr. 4. lib. 3. vers. 2. *Apollineus Vercellæ*] Oppidum Insubrium, ubi Apollo colitur. Vide Ph. Claverium lib. 1. Ital. Antiq. cap. 28.

2 *Phærontei Padis*] Padus, Erida-

nus Græcia; in quem Phaëton curra Solis excussus cecidit. Epigr. 25. lib. 4. vers. 2. Qui petis] Videtur legendum, *quæ petis*. Non enim placet: Domiti, qui petis *Emilia gentes et Vercellas et Circumpadana, ne vivam, nisi te libenter permitto*: quam: *Ne vivam, Domiti, nisi te libenter permitto regionem Emilia et Vercellas et in Pado circumjecta, quæ petis*. Omittit autem præpositionem, ut Virgilius: 'Devenere locos.' Vide quæ ad Livi 1. 20. c. 2. diximus. Gronovius.

3 Ne vivam] Formula jurandi, præcisâ mitata.

5 Sed desiderium, &c.] Sed desiderio nostri tu præfers unius ætatis rusticationem, qua tui colorandi et animi relaxandi causa ab urbanis curis secedis.

7 I precor, &c.] Vade itaque, insolationi vaca: qua utebantur Veteres ad figendam valetudinis causâ, et colorandam nitoris gratia cutim.

8 Quam formosus eris, &c.] Quam pulchre coloratus peregre redibis!

9 Albis, &c.] *Xanthippos*, ab umbra urbana pallidis: sole non coloratis. Vide Epigramma 56. libro 1. vers. 14.

10 Libabitque tuas, &c.] Osculo excipiet. Sic Virg. 'Oscula libavit natæ, dehinc talia fatur.' *Pallida turba*] Ob vigilas, officia, et servitutem urbanam.

11 Rapiet colorem] Candidum reddet.

12 Nilivæ, &c.] *Ægyptii* vero fusi. EPIG. XIII. Tuccam, opulentum et felicem, eo infelicem prædicat, quod suam felicitatem ignoret: quod multis usu venit; ut tum primum se beatos agnoscant, quum beatitudinis jacturam fecero.

1 Cum cathedrales, &c.] Cum habeas tecum in rheda vel curru, quoties iter facis, pueros delicatos, teneros, effœminat, mollitie non cedentes feminis, quarum proprie est cathedra; Turnebus libro 80. cap. 3. et 30. Symphonicos, forte.

2 Et Libys, &c.] Et tibi, pro more lantiorum, præcurrant equites Numidæ. Reges enim et potentiores præcursores illos habebant, cum iter aliquod ingrederentur. Cursores simpliciter dicuntur, cum præcursores revera sint. Senec. Epist. 114. 'Omnes sic jam peregrinantur, ut illos Numidarum præcurrat equitatus, ut agmen cursorum antecedit.' Turneb. lib. 24. cap. 6.

3 Strataque, &c.] Et tibi, ad multas tinas thermas et balneas, multa extruantur triclinia, diætæ, cœnationes. *Baiæ*] Balneas, quibus celebres sunt Baisæ.

4 Et Thetis, &c.] Et ampla balneas, quæ et maria dicebantur et piscinæ, unguentis infusis (qui Veterum luxus) palleant.

5 Setini rumpant, &c.] Optima vina e Setia frangant, dum miscentur; vel calore rumpant pocula tua crystallina. *Trientes*] Calices 4. cyathorum. Epigram. 28. lib. 1. vers. 2.

6 Venus] Quæ in olorina cubat: nam olores illi sacri.

7 Ad nocturna jaces, &c.] Vide 5. Satyræ Persii versum 166. et quæ nos ad illud.

9 Urere nec miserum] Cum sis tam beatus et felix, cruciarius tamen quod nequeas esse adulter.

10 Bene est] Ex rerum affluentia nascitur tibi vitiosa miseria. Et sane tibi male est, quia nimis bene est, quod non intelligis. Nam *εὖ* est τὸν σχολάζοντων ἀρχαία: adde καὶ τὸν ἐχόντων. 'Bene est,' elegantissime; *εὖ* est εὐδαιμόνιος. Sed et locutio convivalis honestissima. Horat. Sat. 2. lib. 2. 'Bene erat, non piscibus Urbe petitis, Sed pullo atque hædo.'

EPIG. XIV. 6 Cum tua Nilivæ, &c.] Cum colonus tuus in *Ægypto* multos tibi aret fundos.

8 Argenti, &c.] Sic Palatinus. Vulg. *Argenti quando missa scilicet mihi est?*

10 Quam quod, &c.] Animam impendere, sive, ut ait ille, aliquid ani-

mæ amittere in honorem amici: honeste parum, at satis familiariter, et pro comitate suilla: ubi arctioris amicitiae argumentum habetur, mutuis se officia comitari ac deducere ad sellas Patroclianas, et dulcissimos conferre sermones in Cloacinae sacello.

EPIG. xv. 1 *Dotata, &c.*] In ludo sagittario, quasi per errorem: vel, sanciat uxoris cor acuta amoris seu doloris sagitta, dum ipse ludit in aliis.

2 *Sed dum, &c.*] Sed dum se ludere nescire simulat. Qnis neget eam scire ludere, qui sic ludit?

EPIG. xvi. In vanum promissorem.

3 *Callaie, &c.*] Quicquid auri foditur in Hispania. Gallæcia autem et Asturia Hispaniæ regiones sunt, aurifodinis quondam celebres.

4 *Divitis unda Tagi*] Auri ramentis fluens Tagus, fl. Hispaniæ.

5 *Erythraæ, &c.*] Epig. 38. l. 5. vers. 4.

6 *Unica servat avis*] Phoenix. Vide Epigr. 7. lib. 5. vers. 1. et Epigr. 55. lib. 6. vers. 2.

7 *Agenoreo Tyros*] Tyrio, purpureo. Tyros enim et Sidon Agenori regna erant. *Improba cogit æmo*] Inventrix purpuræ, qua iterantur lanæ. Vestes purpureas appellat Senec. Epist. 115. 'lacernas coloris improbi.' Improbum laborem appellavit Virgilius, assiduum et iteratum: ita et vestes 'improbi coloris' dibaphas et iteratas abeno purpureo: et hæc facit Plin. lib. 9. cap. 41. 'Non est satis abstulisse gemmæ nomen amethystum; rursus absolutus inebriatur Tyrio, ut sit ex utroque nomen improbum, simulque luxuria duplex.' Lib. 14. Epigr. 154.

8 *Quomodo das*] Promissis sc.

EPIG. xvii. Macer, occupatus in via Appia sternenda, legebat Geometras, et subinde Martialis Epigrammata, quæ ad Saturnalia expectabat, intermissa vero petebat. Respondet

Poëta: Si legeris mea, negliges tuam, viam sc. Appiam. *Roderus.*

1 *Saturnatio, &c.*] Carmina mea, quæ per Macri in via Appia sternenda, cui præficebatur ab Imperatore, occupationes intermissa sunt a me in Saturnalibus, exigit Macer tanquam tributum statum et annum.

5 *Mensuræ, &c.*] Geometrarum libris Geometricis, ut rationem viæ sternendæ et muniendæ percipiat.

6 *Quid facies, &c.*] Negligeris scilicet meis nugis posthabita.

EPIG. xviii. Coli volunt a clientibus patroni, et nolunt colere domos clientes. Talem patronum esse ait Marcinum.

2 *Spondet, &c.*] Pro clientibus. *Credere*] Mutuum dare.

3 *Turba*] Clientum. *Sterilem*] Unde nihil fructus.

4 *Fatales leges*] Insapientes, qui gratia serviant, Tegant clientas! Matronice.

EPIG. xix. Alloquitur Musam; mandat, ut domum Plinii in Exquilis quærat, adeatque reverenter. Tum et Plinium laudat ab eloquentia, quam cum Cicerone contendit.

1 *Nec dictum satis, &c.*] Super rumore defuncti Martialis, in Epistola ult. lib. 8. ad Priscum, gratatur Plinius, laudat et bene precatur Poëta de hoc Epigr. cujus partem ibi refert, 'Alloquitur Musam,' inquit de Martiali, 'mandat, ut domum meam Exquilis quærat, adeatque reverenter,' &c.

2 *Sed non, &c.*] Non tamen omnino inelegantem.

3 *Thalia*] Musa carminis mei jocosè præses. Epigramm. 8. lib. 4. vers. 12. et Epigr. 16. lib. 7. vers. 4.

4 *Brevis est labor, &c.*] Non est, inquit, longa ad domum Plinii via, quæ statim est post superatam Suburram.

5 *Altum vincere, &c.*] Ascendere per declivem collem e Suburra (de quo vico Epigr. 35. lib. 1. vers. 6.) Exquilias.

6 *Orpheus, &c.*] In domus Plinii fastigio effictum. Plin. Histor. lib. 35. cap. 8.

7 *Lubricum theatri*] Stillicidio, vel aspersioibus theatri.

8 *Avenae regis*] Aquillam, illam forte de qua Epigr. 66. lib. 5. In templorum atque sedium nobiliorum fastigiis apponebatur aquila, minorum vero, coronis. Epigr. 1. hujus libri.

9 *Phryga pertulit Tynant*] Ganymeden: dicto Epigr. 65. lib. 5.

10 *Pedonia*] Albinovani, poetæ, cuius domus fastigio insidet aquila minor priore illa Ganymedem rapiente.

12 *Non tuo*] Alio quam quod jocosis Carminibus convenit. Vide Ep. 8. lib. 4. vers. 11. *Disertum*] Plinii Sec. oratoris disertum.

13 *Ebria januum, &c.*] Lasciva, petulans, intempestiva.

14 *Tetrias Mithras*] Studiis severis et gravioribus.

15 *Centum studet, &c.*] Foro et causis c. viralibus. Epigr. 88. lib. 6. vers. 5. et Epigr. 62. lib. 7. vers. 7. et Plinii Epist. passim.

17 *Arpinis quoque, &c.*] M. Tullii Cic. Arpinatis: quem sibi ubique imitandum proposuisse Plinius constat.

19 *Hæc hora est tua, &c.*] Nona hora aut decima, Epigr. 8. lib. 4. vers. 11. et 12. inter pocula, rosas, unguenta.

20 *Cum regnat rosa*] Coronati enim potabant. *Cum madens*] Delibuti unguentis.

21 *Tunc me vel, &c.*] Namque hac hora vel rigidi Catones deposita gravitate calent mero.

EPIG. XX. Panhatim de patria cogitat poeta, quod Trajano parum gratus esset, ob adulationes, credo, Domitiani: vel quia, ut Dio scribit, bonarum artium esset prorsus ignarus. Hic tamen Poëta se in gratiam Manii reversurum ait. *Rad.*

1 *Ducit ad auriferas, &c.*] Cur redire velim in patriam meam, viator Hispaniam aurifodinis celebrem, et Salonem, Epigr. 60. lib. 1. vers. 12. tu mihi causa es, o Mani, &c.

2 *Pendula, &c.*] Bilbilim in edita sitam.

3 *Simplicibus annis*] Simples anni primæ setatis.

4 *Et prætextata, &c.*] Usque a pueris, qui prætextam gerunt, amicitia culta.

5 *Tu facis*] Ut redire cupiam.

7 *Tecum ego vel, &c.*] Tecum vel in arenosis Africa desertis, vel inhospitali Scythia degerem. *Mapalia*] Agrestium casæ culmo tectæ. *Pani*] Agri Carthaginensis: hic pro tota Africa.

10 *In quocunque loco, &c.*] Omnis nobis locus pro Roma erit.

EPIG. XXI. Sextum, aut, ut alii scribunt, Crispum, obscuritatem affectantem irridet, quod sane vitium multi hodie in laude ponunt, qui *αὐτοψάλτοι* et antiquarii videri volunt. *Rad.*

1 *Modestus*] Grammaticus, cujus meminit Tranquillus et A. Gell. et Macrobius.

2 *Clareus, &c.*] Grammaticus, cujus meminerunt Seneca Epist. 66. et Ausonius Epist. ad Ursul.

3 *Sed Apolline libris*] Sed divinatore Œdipo aliquo, Sibylla, imo ipso Apolline, qui, velut Deus, possit animi tui cogitata dispicere. Sic Adag. 'Ne Apollo quidem intelligit:' de re vehementer obscura.

4 *Cicero Marone fuit*] Poëta, autor egregii quidem laudatque operis, sed obscuro; et, quo nec se scribere satis digna, per modestiam proditetur Virgilius, Ecloga 9.

5 *Sic tua laudentur, &c.*] Propter obscuritatem et intricatas tenebras.

6 *Et sine Grammaticis*] Absque ope Grammaticorum interpretum. Quoties tamen quisque Grammati-

corum, immo Criticorum, aut (quos M. Cato dixit Mortuaria Glossaria) Philosophorum hæc intelligit?

EPIG. XXII. 3 *Basiare te nolo*] Epigr. 33. lib. 2. et lib. 7. Epigr. 66. Ne te salutem.

EPIG. XXIII. De hoc eodem dictum libro 9. Epigramm. 101. ubi patriam et studia ejus intelliges: hic jam agit de ætate et felicitate Antonii.

2 *Quindecies actas, &c.*] Annos LX. ex computatione Chronologorum, quibus Olympias est quatuor annorum spatium; annos LXXV. ex ratione poetarum, qui Olympiada pro quinquennio seu lustro usurpant. *Primus*] Cognomen Antonii, ut infra Epigr. 32. et 101. lib. 9.

3 *Tutos respicit annos*] Extra fortunæ aleam positos: in quos fortuna jus perdidit.

4 *Nos metuit*] Nec metuit mortem.

6 *Nulla subis*] Succurrit, id est, in mentem venit. Tacitus lib. 3. Histor. 'Subit recordatio, illos esse, qui nuper Bedriaci victoriæ temperassent.' Gronov.

7 *Ampliat, &c.*] Bis vixit, qui ad senectam bene vixit; præteritæ enim vitæ grata recordatio præsentem vitam alit, et facit jucundiorē.

8 *Vita priore frui*] Jucunda bene actæ vitæ recordatione.

EPIG. XXIV. In celebrando suo natali, annos præteritos numerat 57. et futuros optat 18.

1 *Martia Calenda*] In quibus et ab ipsis puellis mittuntur mihi munera. Epigr. 92. lib. 9. vers. 15. et Epigr. 85. lib. 5. vers. 11. Natalis item celebrari solebat missis muneribus: Epigramm. 64. lib. 8. et Epigr. 87. lib. 10.

4 *Quinquagesima liba, &c.*] Jam quinquagesimum septimum natalem meum celebros libis et thuris acerra. Vel, o Martiæ Calendæ, vestris aris jam quinquagesima liba et septimam

acerram addimus: sive jam agitavi natalem meum, genioque natali meo sacrificavi quinquages septies.

5 *Focis*] Aris. *Acerrum*] Vas thuriferum.

9 *Tribus aris*] Tribus vitæ curriculum, pueritia, juvenia, et senectas: nam decrepitam ætatem sibi non exoptat. Area in Circo spatium est curriculum: 25. missum est unius diei area. Missus trium arearum confluit numerum annorum, quos sibi vovet Poëta. Pet. Sriver. explosa lectione *tribus aris*, cum recepta expositione aurei Rom. æstimati 25. denariis, Jo. Meursii Mantissa, cap. 19. Raderus legendum censet *auris*. Petit enim Poëta, ut ad annos septem supra quinquaginta sibi adjiciantur decem et octo, qui, prioribus adjecti, recte efficiunt tres aureos Romanos, hoc est, septuaginta quinque denarios. Triplica enim vicinos quinos denarios, septuagenos quinos colliges: hanc sibi auream ætatem optat Poëta. Vide et Turneb. lib. 30. cap. 30.

10 *Elysia puella*] Proserpinæ. *Petam*] Moriar.

11 *Post hæc tempora*] Nos quoque invenimus in scripto: *Post hæc nec horas*. Unde Gruterus elegantissime et verissime, *Post hæc Nestora*. Quod miror Sriverio spreto. Significat, Post hoc ævi Nestorei spatium. Sic Jav. Sat. 12. 'Vivat Pacuvius vel Nestora totum:' id est, eam ætatem, quam Nestor. Martialis lib. 11. Epigr. 12. 'Qui Mentora frangia,' id est, Mentoreum toreuma. Post istas tres areas, tria quasi secula Nestoreæ, nec diem, inquit, rogabo. Eodem pertinet, quod est Epigramm. 48. 'Immodico sexta Nerone calet:' pro thermis Neronianis. Gronovius. *Post hæc tempora, &c.*] Palat. opt. *Post hæc nec horam nec diem rogabo*. Hinc Gruterus colligit legendum: *Post hæc Nestora nec diem rogabo*; hoc

est: Ubi tribes illis aureis, non secus ac tribes ætatis, quasi Nestor factus fuero, ne diecalam quidem amplius desiderarim vel voto.

EPIC. XXV. Lib. 8. Epigr. 30. descripsit spectaculum Scævola: in arena datum; hoc loco, quod ibi laudavit, hic elevat; fortioreque fuisse affirmat, si imperanti dixisset, 'Non facio:' tam enim non manus, sed totum corpus fuisse ustulatum et concrematum. *Rad.*

1 *Matutina nuper, &c.*] Mano pugnabant damnati cum bestiis; post meridiem qui ex bestiariis superant, inter se. Lips. 3. Saturn. c. 18. Senec. Epist. 7. *Spectatus arena*] Vide hoc spectaculum, Epigr. 30. lib. 8.

4 *Aberitane, &c.*] Stolidus es, 'Vervacum in patria crasseque sub aëre natus,' ut ait Juvenal. Sat. 10. vers. 52. ad quem vide que nos.

5 *Nam cum dicatur, &c.*] Nam, si damno huic daretur conditio, ut representando Mucii manum exustam (de quo Epigr. 22. lib. 1. et lib. 8. Epigr. 30.) redimeret supplicium tunicæ molestæ, in qua pice, resina, bitumine, cæterisque ignium alimentis illita ardeendam illi fuerat: minus fortiter facit (saltem audacter minus) parte, quam toto corpore exusto. Majoris ergo est fortitudinis dicere, Nola, quam arere dextram. Uris enim manum, ne totus vivens vidensque comburaris.

EPIC. XXVI. Deflet mortem Vari centurionis in Ægypto defuncti.

1 *Vare, Paratonias, &c.*] Vare, qui modo in Ægypto (Parætonium autem Ægypti urbs) gessisti Rom. tribunatum: cujus insigne est vitis, quam gestabat tribunus ad castigandos milites.

2 *Centum, &c.*] Centurio. Romuli instituto, legio, quæ constabat 3. milibus, distributa est in 30. centurias, quibus singulis singuli præerant centuriones; postea tamen mutato nu-

Delph. et Var. Clas.

mero militum, manipulorum, et centuriarum in legione, 60. militibus præerat centurio, qui primitus 100.

3 *Aunio Quirino*] Romanus in Italia, quam condidit Quirinus, id est, Romulus: vel, Romanis frustra prom. *Frustra*] Namque mortuus es in Ægypto. *Promissæ*] Umbra prom. id est, te promissæ, nos expectabamus reditum.

4 *Hospita*] Peregrina et exul umbra. *Lagai litoris*] Ægypti: a Lago, patre Ptolomæi Maced.

5 *Spargere non licuit, &c.*] Sic Epigramm. 85. lib. 6. vers. 12.

8 *Fallax Nile, &c.*] Ægypte, quem negabas Varo reditum, mihi funeris cæram. *Fernab.* Non negabit saltem, nec potest, quo minus æterno te carmine fleam. Et munus hoc erit nobilissimum larymis, quia æternas continet lacrymas lacrymabile hoc carmen.

EPIC. XXVII. Diderom aut obsecrum aut sparium dicit; qui tamen arte sua ad magnas opes venerat, gratus quondam Vespasiano. *Rader.*

2 *Rarus non, &c.*] Non rarus, id est, frequens.

3 *Tricenas largitur, &c.*] Triplicem sportulam.

4 *Nemo tamen, &c.*] Hoc faciunt allecti tua sportula, vel in gratiam Imperatoris, cui tu gratus, ut quondam Vespasiano: nemo tamen eorum est qui non te pro ignobili habeat, obscuro, terræque filio. Seneca in Apocolocyinthosi: 'Nemo enim illum unquam natum putavit.'

EPIC. XXVIII. Laudat Janum et forum transitorium Nervæ; Jani enim templum quatuor portarum in transitorio foro fuisse Servius ostendit, et Jani olim Transitiones dictæ, quod passim transeuntibus paterent. *Rad.*

2 *Publicæ quem, &c.*] Epigram. 2. vers. 1. et Epigr. 8. vers. 1. lib. 8. Sic Ovid. 1. Fast. 'Me pones est unum vasti custodia mundi, Et jus vertendi cardinis omne meum est.'

4 R

Martial.

Publica quem] Causam addit Festus; Jano primum fuisse supplicatum, quasi parenti, a quo rerum omnium factum putabant principium. Quod et Ovid. 1. Fast. testatur: 'Ut possis aditum per me qui limina servo Ad quoscunque voles, inquit, habere Deos.'

3 *Pervius exiguos, &c.*] Prius habuisti sacellum in foro Transitorio dicto; vel, quod per id in alia esset transitus, utpote situm inter Capitolium et collem Quirinalem; vel, a quatuor transitionibus ad 4. portas Jani templi. Servius testatur, Numam Janum geminum ædificasse, circa inum Argiletum, juxta theatrum Marcelli; cujus portæ duæ, quas legitimum erat aperire, cum bellum esset; in pace vero claudi: ut apertis, in armis esse civitatem: clausis vero, pacatos circum omnes significarent.

5 *Cæsareis cinguntur, &c.*] Quibus ornatur templum tuum a Domitiano, Nerva, Trajano. *Donis*] Statuis, colossis, pedestribus vel equestribus, DD. Imperatoribus locatis mirifice fuit illustratum. Vide Lipsium in Admirandis suis lib. 3. cap. 7.

6 *Tot numeras, &c.*] Nempe, quatuor; vetus Romanum, Julium, Augustum, Transitorium. *Quot ora geris*] Epigr. 2. lib. 8. vers. 3.

8 *Ferrea perpetua, &c.*] Præsta pacem æternam: cujus signum Janus clausus; ut apertus, belli: Epigram. 66. lib. 8. vers. 11.

EPIG. XXIX. 1 *Saturni, &c.*] In Saturnalibus. Epigr. 46. l. 4. vers. 1. et Epig. 84. l. 5. vers. 11.

3 *Dictis a Marte Calendis*] Qui Veneris natalis, quo munera mittuntur fœminis ab amatoribus. Epigr. 91. lib. 9. vers. 15. et Epigr. 84. lib. 5. vers. 11. Qui idem mihi natalis, quo mihi mitti solent munera; Epigr. 24. supra.

4 *De nostra præsina, &c.*] De toga, quam mihi mittere solebas, emisti amicæ tuæ viridem vestem cænato-

riam. Epigr. 46. lib. 2. vers. 4.

6 *Muneribus futuis, &c.*] Ita alis dominam meis sumptibus; meo certe damno; dum, quæ me capere oportuit, illa intercipit.

EPIG. XXX. Landat Apollinaris prætorium Formianum, illudque tam graphice describit, ut nec Formiæ sint tam formosæ et amænæ, quam hoc Epigramma: quod ut capias facilius, ipsas Formias adumbrabimus, ex melioris notæ scriptoribus. Formiæ, Latii oppidum, prius Hormiæ dictum, a Laconibus conditum, nomen a commoditate portus, ut auctor est Strabo, accepit. Fuit ad viam Appiam, loco Molæ propinquo, si verus Leander in descriptione Latii. Læstrigonum sedem fuisse Cic. lib. 2. ad Attic. Epistol. 13. et Solinus affirmant; ubi olim Antiphates, rex Læstrigonum, imperitavit. *Rad.*

1 *Formiæ litus*] Maritima Campaniæ urbs, ubi villam seu prætorium habuit Apollinaris: ad quem Epigr. 87. lib. 4. et Epigr. 26. lib. 7. Quasi dicat: O Formiæ, temperato cæli loco sitæ, Apollinari rusticanti estis gratissimæ.

2 *Cum severi, &c.*] Cum se recipit ex urbis Romanæ occupationibus et negotiis.

5 *Non ille, &c.*] Temperato cælo et amœnitati Formiarum non præfert Tibur, pudicæ suæ uxoris solum natale seu villam: non Tusc. Algidos recessus, Præneste nec Anxur. *Sanctæ uxoris*] Pudicæ. Dicamne uxorem Tiburtinam, an agrum habuisse Tiburtinum, an utrumque? Uxoris, credo, villa Tibure fuit. *Rad.*

7 *Præneste*] Latii oppidum, in prospectu urbis; ut et Tusculum et Tibur. *Antium*] Urbs etiam Latii, centum octoginta octo stadiis ab Urbe: nobilis fuit oraculo Fortunæ, de quo Horat. lib. 1. Od. 35. 'O Diva, gratum quæ regis Antium.'

8 *Non blanda Circe, &c.*] Præ Formiis non desiderat Circeum promon-

torium, Caletam Trojanis conditam, Virgil. 7. et Mart. 13. Epigr. 82. Maricam, Lirin: de quibus vide Geographos et Leandrum in primis.

10 *Nec in Lucrina, &c.*] Nec lacum Lucrinum in Campania, cujus aqua, ut et Balarum, æque delicata et mollis, ac Salmacis in Caria, cujus fons effeminare viros dicitur a poetis. Ovid. 5. Metam. Auson. Epigr. 68. et 92. Anthol. lib. 1. cap. 17.

11 *Hic summa*] Hactenus Formianum contulit cum aliis locorum amenitatibus, prætulitque cunctis: nunc ipsum locum describit. *Thetis*] Æquor.

12 *Nec languet æquor, &c.*] Nec tamen stagnat, sed leni aura portat naviculas.

13 *Pictam phaselon*] Gyraldus, doctore Nonio, phaselum sit navigium esse Campanum. Sunt qui putent sic dici a leguminis specie. Sunt qui a Phaselide loco deduci opinentur. Virg. 'Et circum pictis vehitur sua rura phaselis.'

14 *Mota salubre, &c.*] Æque lenis est Formiani sinus aura, atque illa quam sibi faciunt puellæ per æstatem agitantæ aëra, mota veste vel flabello: Epistol. 23. Brodæus flabellum ex pavoninis pinnis purpureis confectum intelligit: Miscel. lib. 10. cap. 22.

15 *Seta*] Linea piscatoria. *Longo*] Longe.

16 *Spectatus, &c.*] Per aquam pelucidam. *Alte*] Alte sublatum lineam curvabat pondere, quomagnitudo piscis ostenditur.

19 *Si quando, &c.*] Si quando mare ventis tollatur, mensa minime sollicita est de piscibus, ut quæ suo peni e suo regno, suis piscinis satis sit instructa. *Æoli regnum*] Ventos, procellas.

21 *Piscina*] Piscinas passim habebant in villis suis suburbanis. *Vernas*] In suis natos piscinis, seu domesticos.

22 *Nata ad, &c.*] Sic Epigr. 30. lib. 4. vers. 6.

23 *Nomenclator, &c.*] Qui pisces nominatim citet evocetque: non secus ac nomenclatores solebant in foro et campo Martio citare reos convivasque, et suggerere nomina civium dominis suis in ambitu et petitione magistratus salutandorum. 'Nomenclator;' sic scripserunt antiqui: ut et 'tempulum,' pro, templum, &c. 'Mugil,' seu capito, Gr. γύμπος. All. Grosskoff. Belg. Harder. Gall. Mulet.

24 *Senes multi*] In piscinis connescentes; tales enim animi potius, quam mensæ gratia alebant. Belg. Barbeel.

25 *Permittis*] Per occupationes et curas urbanas.

26 *Quot Formianos imputat dies*] Farnabius explicat: Quot dies, quos jucunde agere liceret Formiis, possunt imputari quasi perditis urbanis curis? Non hic sensus Martialis. Dicit enim: Quam paucos dies Formiis, vel ut Formiis, agendos concedit? 'Imputare nobis' apud Senecam, Suetonium, et horum temporum auctores dicitur, quod quisquam beneficii nobis tribuit et concessit, quasi expensum ferre, in rationibus adscribere: et inde venditare: 'Fructus amicitiae magnæ cibus: imputat hunc rex.' Noster lib. 12. 48. 'Imputet ipse Deus nectar mihi.' Pro beneficio venditet. Sic 'annus imputat nobis dies jucundos,' quos, tempore anni ita ferente et concedente, jucunde egimus. Gronov. Formiani ergo dies, jucundi et soluti cura urbana.

28 *O janitores*] Si sane omnes in hoc Mas. conspirant, vicerit. Alioqui non facile spernerem, quod antehac edebatur, *vinitores*. Nam, quod ait Gruterus, se nescire quid hic faciat 'vinitores,' ubi nulla mentio vinearum, nulla vindemiæ; possum idem dicere adversus alterum: nulla hic mentio januarum. Sed, aiunt, *janitores* in villis et prætoriis fuisse, nulla

dubitatio est. Nec minus credibile Formianum non fuisse sine vinea. Horatius: 'Mea nec Falernæ Temperant vites, neque Formiani Pocula colles.' Et alibi: 'Nec Læstrygonia Bacchus in amphora Languescit mihi.' Gronov. Janitores] Alii, *vinitores*: sed nulla hic mentio vineæ. *Janitores* autem etiam in villis et prætoriis fuisse, nulla dubitatio est; ut servi atrienses.

29 *Dominis parantur ista, &c.*] Domini raro, furtim, et per otium, civis quasi emissi vinculis, has voluptates carpunt: vos, o villici, semper, libere, et ad satietatem iis fruimini.

EPIG. XXXI. In gulosum et ganeonem hoc scriptum, quo notat in Callidoro luxum et gulam Romanorum.

1 *Addixi, &c.*] Vendidisti. Suet. in Cæs. 'Nummo addixit,' id est, veniam dedit. Et addicti vocabantur homines obærat, qui et nexi dicuntur, qui L. 12. tabularum ob æs alienum creditoribus in temporariam servitutem addicebantur, quos Græci *δωρυλμοι*, id est *καταδεδωκυμένοι* dixerunt, quos creditori ducere domum a prætore mittebatur. *Raderus.* Here] Heri. Epigramm. 44. lib. 1. vers. 1. *Trecentis*] Alii *ducentis*, quadraginta scil. florenis.

2 *Semel*] Ex pretio servi venundati.

4 *Cena pompa, &c.*] Cœnæ 3. sunt partes; antecœna, cœnæ caput seu pompa, et secundæ mensæ seu bellaria.

5 *Exclamare libet*] Epiphonema a rei indignitate. *Non est hic*] Hoc in eos convenit, qui tributa populi vectigaliaque in luxum et pompam absumunt. *Rad.*

EPIG. XXXII. Nobilitavit hoc Epigrammate Antonium illum Tolosanum; et corporis effigiem et animi virtutes expressit.

4 *Primus*] Cognomen; M. Antonius Primus. Supra Epigr. 23.

5 *Ars utinam mores, &c.*] Quod si

oculis facies honesti cerneretur, sacrificos sui amores excitaret: Plato. Spectabile hoc et imitabile picturam laudandi exemplar.

EPIG. XXXIII. Ut suorum Carminum patronum invocat Paulum lib. 7. Epigr. 72. sic rogat hic Munatium, vel, ut alii legunt, Numacium, ut infames versus, suo nomine vulgatos, suos esse neget. *Rad.*

1 *Simplicior*] Sabinos vocat simplices, id est, rectos, candidos. *Sabinis*] A quibus per ludorum speciem circumventis, Romani feminas raperant.

2 *Cecropium senem*] Socratem, qui Juvenali 'senex vicinus Hymetto.' Alii Epicurum intelligunt.

3 *Sic tibi consoceri, &c.*] Haud dubie *consoceri* recte restituit Gruterus. Alterum, quicquid explicetur, inaptum est. Sed nec illud, in ædibus generi et socii, &c. Nihil hic de ædibus utriusve. 'Consoceri claros retinere Penates' est, consoceri tui, nobilis viri, retinere affinitatem et necessitudinem, matrimonio natus cum filio ejus, nec alterius aut utrorumque morte, dum tu vives, nec unquam inter ipsos per divortium dirempto. Suetonius de Julio post mortem filie ejus: 'Ad retinendam autem Pompeii necessitudinem ac voluntatem, Octaviam sororis sue neptem, quæ C. Marcello nupta erat, conditione ei detulit, sibi que filiam ejus in matrimonium petit.' Gronovius. *Sic tibi cum socii, &c.*] Sic tibi casta Venus det retinere claros Penates socii cum perpetua face natæ, uxoris scilicet tuæ. Alii leg. *consoceri claros*: recte. Hoc est: Venus tibi connubium natæ tuæ, cum consoceri filio initum, in ædibus generi et socii, æternum firmet, ut concordēs gener et natus, consocerique simul vivatis. Consocer est, quorum alter filium alterius filiam in matrimonium dedit. *Rad.*

5 *Ut tu, &c.*] Ut tu, &c. a nobis

atrigus, id est, me asseras: ut Epigr. 72. et 12. lib. 7. *Æruginis versus*] Mal-
ledicentia, livore, quem Epigr. 72. lib. 7. dixerat, 'atrum venenum.'
Vide Turneb. lib. 30. cap. 30. qui no-
tat, invidiam animi vitium esse, quale
subigo est ferri et ærugo: ut enim
illa ferrum et ea exedit, ita invidia
cor exedit, et se ipsam corrodit. Ho-
rat. illam æruginem 'nigræ lolliginis
sacrum' appellavit.

8 *Qui legitur*] Cui fama favet et
lætor, hoc est, qui legitur.

9 *Hunc servare, &c.*] Epigr. ad lib.
1. Epist. et Epigramm. 2. lib. 8. vers.
20.

EPIC. XXXIV. Jus patronorum a
Trajano Romanis redditum laudat
Martialis.

1 *Di tibi dent*] Solemnis formula
bene precandi.

2 *Et rata*] Ratum imperium, quod
Dii continere, firment.

3 *Qui sua restituit, &c.*] Qui resti-
tuit patronis jus patronatus in liber-
tos suos, quos Domitianus militibus
æquarat. Vide Plin. jun. lib. 10. Epist.
11.

4 *Exul non eris ille suis*] Jure suo
spoliatus tanquam proscriptus et exul.
Proscribentur vero patroni, cum il-
lis jus patronatus eriperetur, ut ex li-
bertorum bonis semissem ne accipe-
rent: ita improprie vocat hic exulem.
De clientibus et patronis hic non ago;
alia enim sunt jura patronorum in
clientes, alia in libertos: non omnis
cliens libertus, omnis tamen libertus
cliens. *Rad.*

5 *Dignus es, &c.*] Certe dignus es
integram inire laudem ex integro cive
Romano pristinae suae dignitati resti-
tute. Legend. hic censet Scaliger
fortem: nam de torquendis ex accu-
satione libertorum aut servorum do-
minis intelligit; quod quum liceret
tempore Domitiani, Nerva Impera-
tor sustulit. *Clientem*] Civem Roman.

6 *Ut liceat tantum, &c.*] Scriverius:
Et (licet tantum vera probare) pates.

Hoc est: Dignus es ut possis; et po-
tes: danamodo liceat seu possit pro-
bare exul se esse patronum. *Rad.*

EPIC. XXXV. Poëtriam laudat Sul-
pitiam, quæ, Martiali æqualis, scripsit
Poëmata de amore conjugum, et tem-
poribus Domitiani, aliaque nonnulla.
Est infra ad Galenum ejusdem men-
tio. *Rad.*

1 *Sulpiciam, &c.*] Poëtriam, Mar-
tiali convivam: cujus meminit Sido-
nius Carm. 9.

5 *Non hæc*] Non scribit insanos Me-
dæam amores: vel non excusat Medæ
acclera: sic Juven. 'Peritura ignos-
cit Eliam,' Satyr. 6. vers. 436. *Col-
chides, &c.*] Vide Mythologos et Epigr.
supra.

7 *Nec fulasse credit*] Nec ipsa credit,
nec alia credendas ingerit has fab.

8 *Castos, &c.*] De amore conjugum.

11 *Nullam nequiores*] Si mores Sul-
pitie spectes, nullam dicas pudicio-
rem: si versus, nullam nequiores;
scripsit enim amores, sed conjugum.

13 *Egoria jocos fuisset*] *Nymphæ,*
cujus colloquio et institutis se usum
finxit Numa, rex Rom. 11. Vide Ep.
47. lib. 6. vers. 3.

14 *Udo*] Aricino, fontibus atque
aquæductibus madenti; vide Juvenal.
Satyr. 3. vers. 11.

15 *Hæc condiscipula, &c.*] Si Sulpitia
uas fuisset magistra vel condiscipula,
o Sappho.

16 *Sappho*] Poëtria, celebrata de-
cima Musa.

18 *Durus Sulpiciam, &c.*] Qui ne-
glexit contempnitque alia mulieres,
ad amores durus, Sulpiciam tamen
æque aut potius amaret.

19 *Frustra*] Heraldus post 'Frustra'
punctum penit, hoc sensu: Frustra
eam amaret Phaon durus, et quem
Sappho sibi conciliare non potuit.
Frustra, inquam, quia Calenum virum
suum, nec Jovis, nec Bacchi, nec
Apollinis connubio aut societate com-
mentare vellet. *Namque, &c.*] Neque
enim Bacchi, Apollinis, ipsiusve Jo-

vis thalamos præferret thalamis conjugis sui Caleni, ad quem mox Epigramm. 38.

EPIG. XXXVI. Munus vinum Massiliense Romam missum vituperat. Massiliense vinum fumatum lib. 13. exponitur.

1 *Improba, &c.*] Adulterantia vinum. *Fumaria cogunt*] Epigr. 82. l. 3. vers. 23. et lib. 13. Epigr. 123.

2 *Accipit ætatem, &c.*] Vina apothecis condita superponebantur fumaris, ut præcocem maturitatem a fumi tenore traherent. Horat. Od. 8. lib. 3. Columella cap. 6. l. 1. et Galen. *περὶ ἀνθιδόρ*. Sed insaluberrima esse hæc vina testatur Plinius lib. 23. cap. 1.

4 *Toxica sæva*] Vina insaluberrima: ut jam vers. 3. Vide et Ep. 19. lib. 1. vers. 6.

6 *Setia cara suis*] Vina Setina nobilia, e Setia Campaniæ.

EPIG. XXXVII. Poëta, patriam cogitans, rogat Maternum Jurisperitum et municipem, an aliquid velit mandati dare ad suos.

1 *Juris, &c.*] Jurisperite sanctissime atque disertissime.

2 *Qui regis*] Qui jus respondes advocatis et reis.

3 *Municipi, &c.*] Mihi concivi tuo et *συμπαραπομπῇ*, meditantī patriam, et Bilbilim meam visuro (ut supra Epigr. 20.) Si quid est quod mandatum velis, mandabis nuncio.

4 *Callaicum, &c.*] Hispanum: Epigramm. 16. supra, vers. 3.

5 *An*] An forte Hispaniæ copias præfers Italiæ inopiam? *Laurentino, &c.*] Quod distat a Roma 17. m. passuum.

6 *Ducere*] Capere. *Acos*] Pisciculos quosdam villisimos. Græce *βαλδύς*. Belg. *geep*.

7 *Ad, &c.*] Quam in Hispania captos mullos, nisi trilibres sint, in mare rejicere. *Sua captivum, &c.*] Quibus vivunt, unde extrahuntur. Pisces vero saxatiles fluviatilibus meliores.

Paulo ante, Epigr. 30. vers. 24. de magnitudine et pretio nulli dictum.

9 *Fatuam*] Insipidam, nullius saporis. *Summa canere*] Lautissima mensa. *Pelorida*] Concha flaccida et sine callo, a Peloro, Siciliæ promontorio sic dicta: vel, ut alii volant, ἀπὸ τοῦ πηλοῦ, a cæno. Vide Horat. lib. 2. Serm. Sat. 4. vers. 32. 'Lacrina peloris.' Epigr. 11. lib. 6. vers. 4.

10 *Quosque*] Mitulos.

11 *Baiantis quam, &c.*] Potius quam in Hispania cœnare ostrea nobilis, quæ non habent quod invidiant, id est, non cedentia ostreis in Lucrine lacu prope Baias natis.

12 *Quæ pueri, &c.*] Tanta eorum in Hispania copia.

13 *Olidam*] Quæ urinam in faga incredibili fœtore mittit. Epigram.

4. lib. 4. vers. 11. *Clamorus, &c.*] Canes hortatus.

14 *Sordida præda*] Vulpes.

15 *Illic*] In Hispania.

16 *Humida lina mæss*] Retia modo extracta e piscoso mari et in terra capient lepores.

17 *Dum loquor, &c.*] Steriles amnes Italiæ dicit, et sine pingui fera sylvas. Piscator, missus ad ducendos pisces, nihil extraxit. Venator, quia martem vel, ut alii legunt, mælen cepit, putat se optimam prædam adeptum, quam superbus ostentat.

18 *Capta mæle superbus*] Non, *mæle*. Gronov. *Mele*] Palat. *mæle*: unde Rutgersius et Scriverius *mæle*, animali mordaci et pernicioso, quod vulgo Taxus sive Dasius appellatur. Legebatur antea *marte*. Libri veteres habent *mæle* pro *mæle*, quæ est cattus silvestris. Et Gratianus 'lucifugam mælen' vocat, quæ, ovorum maxime appetens, noctu fere tantum grassari solita. Qui etiam tradit galeros ex ea fieri venatoribus, 'lucifugæque ex mæle galeros': eamque viverræ vel mustellæ rusticæ similem esse aiunt. *Salmas*. *Superbus*] Perinde ac opima præda esset onustus.

19 *Omnis ab urbano, &c.*] Ad villas in Italia maritimas, pisces ex urbe ferantur ad mensas instruendas. Sic Epigr. 47. vers. 16. et Epigr. 57. vers. ult. 1. 3.

20 *Callaicum*] Supra, vers. 4.

EPIG. XXXVIII. Felix conjugium Sulpitiæ et Caleni prædicat, et ad omnia ad Sulpitiæ refert gratiam.

1 *Molles*] Jucundos, felices, lætos. *Caleni*] Supra, Epigr. 45.

5 *Caris litoris, &c.*] Epigr. 45. lib. 8. vers. 2.

6 *Pugna*] Τῆς κλονιδίης.

7 *Lucerna vidit*] Epigram. 39. lib. 13.

8 *Nimbis ebria Nicerotianis*] Quippe in lucernis unguenta quo suavius olerent et arderent sumptuosius. *Nimbis ebria, &c.*] Madens adpersionibus et unguentis a Nicerote aromatopola confectis. Epigr. 55. lib. 6. vers. 2.

9 *Vixisti tribus, &c.*] Veram egisti vitam solos hosce 16. annos, quibus fuisti uxoratus.

12 *Ex illis tibi, &c.*] Unum ejusmodi diem tibi a fatis redditum præferres 4. ætatibus Nestoris, id est, 12. seculis. Vide Epigrammate 30. lib. 9. vers. 1.

EPIG. XXXIX. Lesbiam tam turpem et annosam ait, ut videatur omnium fœminarum prima, ex ipso luto a Prometheo ficta.

2 *Mentiris, &c.*] Immo antiquior es omnibus Consulibus. *Numa*] Secundo rege Roman.

4 *Ficta Prometheus, &c.*] Ita annosa es et simul adeo squalida et turpis, ut videaris e luto facta a Prometheo; respicitque figmentum Poëticum: vide Epigr. 77. infra.

EPIG. XL. 3 *Non erat cinædus*] Alius erat a cinædo. Quod autem fuerit hoc scelus, videtur innuere Paronomasia τοῦ 'Irrupi.' Epigr. 47. lib. 2. vers. 3.

EPIG. XLI. Avaritiæ causa, avara Proculeia a viro divertit.

1 *Mense novo, &c.*] Januario, et τῷ 'Mense novo' ἀντιστρίβεται τῷ 'vete-

rem maritum.'

4 *Prætor erat*] Ne itaque uxor dotata et dives marito pauperi designato Prætori cogereetur suppeditare impensas purpuræ (namque purpurati seu prætextati curabant Megalesia Prætores) et ludorum in honorem Magnæ matris Denm et ad conciliandam gratiam et salutem populi; fecit Proculeia divortium.

5 *Constatura fuit Megalensis, &c.*] Megalensem purpuram vocat togam triumphalem, qua indutus Prætor Megalesiacæ mappæ spectacula editurus erat. Videntur etiam Prætores non modo in Ludorum editione, sed inter sacrificandum vestem pictam et triumphalem gestasse. *Ferrar.*

7 *Populare sacrum, &c.*] Mernula refert ad Floralia. Raderus ad Fornacalia, Palilia, seu Laralia. Ego hæc eadem Megalesia maxime popolare sacrum fuisse censeo, ut quæ ad religionem et lætitiæ populi celebrata sunt. Popularia ergo sacra sunt, quæ omnes cives faciunt: quæque non sunt attributa certis familiis. Ex his Floralia erant, quæ Magistratibus et Prætoribus fiebant: sed et alla, quorum quædam fortasse Prætoris impensis fiebant. Turneb. lib. 30. Adversa. cap. 30.

8 *Discidium*] Quod est divortium, quum discedit a conjuge conjux.

EPIG. XLII. *Ad Dindymum*] Ad eundem. Epigram. 41. et 83. lib. 5.

3 *Ventura, &c.*] Nondum decerpta, intacta adhuc.

EPIG. XLIII. 1 *Agro*] Sepulchris consecrari agellum moris fuit, ut dictum Epigr. 115. et 117. lib. 1.

2 *Plus nulli, &c.*] Manent enim tibi dotes sepulcrarum, vacatque thalamus novo conjugio.

EPIG. XLIV. Magnus et clarus vir fuit hic Ovidius, Cæsonii comes voluntarius exilii, Neronis temporibus natus Cal. Aprilibus: lib. 9. Epigr. 53. Juxta Nomentum prædia habuit. Hoc loco ait, amici causa profectum in Britanniam; vovet illi re-

ditum, et quietam tandem vitam.

1 *Quincte*] De hoc Epigramma 44. et 45. lib. 7. et Epigr. 53. lib. 9. *Caledonias, &c.*] Scotos. Ep. 7. lib. 8. Spect. vers. 3.

2 *Viridem Teihyn, &c.*] Cœruleum seu viride mare. *Patrem*] Patremne fluminis, physice? An quia Deus? Dij autem omnes dicti patres. An ex opinione Thaletis qui omnia ex aqua generari sensit? Vide quæ Far-nab. ad vers. 266. Cœdipi Senecæ.

3 *Nunæ colles*] Sabinorum regionem montanam: unde oriendus Numa; Curibus scilicet, et in qua prædium Ovidii Nomentanum. Cluver. Ital. lib. 2. cap. 8. Alii exp. Romam a Numa secunde rege ætatem. *Nomentana reliquis*] Prædium tuum Nomentanum: de quo Epigr. 106. lib. 1. et Epigr. 93. lib. 7. Nomentum ergo Umbria oppidum, Albanorum colonia Tarquinio expugnata. [*Relinquis* dant edd. Maittair. et Barbonii.]

5 *Gaudis tu differs, &c.*] Vide Epigram. 54. lib. 4. et Epigr. 16. lib. 1.

6 *Acropeus*] Parcaram ultima.

7 *Amice*] Cæsonio, ut Epigr. 44. et 45. lib. 7. vel alteri cuius amice.

9 *Tuis Sabinis*] Unde oriendus es.

10 *Togus tuas, &c.*] Virum probum maxime se amare decet, &c. Arist. Magn. Mor. lib. 2. cap. 13. et 14. 'Qui aibi amicus est, hunc scito amicum omnibus esse.' Senec. Epist. 6. Tibi ergo carus sis, te quoque respicias: nam, ut Terentius recte: 'Proximus sum egomet mihi.'

EPIG. XLV. Encomiastica, nuptialia, natalitia, amatoria, et similia; quæ, ut materia blanda et lenis, ita numeros quoque lenes et blanda verba desiderant. Si tibi hæc velut minus acris displicent, abi hinc et ro-das esca, bibas acetum, legas maledicæ, &c. Mihi placet, subinda etiam lenia et dulcia misceere amaria.

1 *Lena et dulce libelli*] Amatorium, nuptiale, salutatorium, &c.

2 *Honorificum, &c.*] Encomiasticum.

3 *Pinguis putas*] Crassum, rudo.

Costam, &c.] Quam mavis rodere, quam gustare illa apri: hoc est, maledica probas Carmine, et acris dulcibus præfers. Bibo itaque vinum venenosa (ut Epigr. 19. lib. 1. vers. 6. et Epigr. 92. lib. 6.) et acetum, hoc est, Carmina maledica.

6 *Nostra legens tuum*] Dulce et mite vinum, id est, Carmen lenè, dulce, honorificum.

EPIG. XLVI. Hic Mathonis consilici studium dicendi videtur carpere, quod eo Matho referebat, non ut bene, sed ut belle diceret.

1 *Belle, Matho, &c.*] Placenter, et ad voluntatem audientium, vel ex regulis Rhetorices et artis lenociniis. Sic Pers. Sat. 1. vers. 86.

2 *Bene*] Ad rem propositam, omnis artis præceptis, ex rei veritate. *Male*] Missis lenociniis et blanditiis: atque, ubi opus erit, maledicas, neque in obsequium malefico vel potentissimo parcas. Vel negligendo artis faccos et præcepta; nonnumquam hoc est bene dicere, cum tali ratione male dicis. Sicut in ipso neglectu quidam cultus est, et in contemptu artis artificium. *Rad.*

EPIG. XLVII. Hoc est illud *ὁπλάγιον* Epigramma, hippla, ut alunt, et tonsoribus decantatum: quod pueri norunt antequam discant; tenent antequam intelligant. Totum est ad beatæ vitæ tranquillitatem compositum. *Rad.*

3 *Non parva labore*] Parce enim, duriter, et anxie quæsitæ anxie et non sine curis tenentur. *Relicta*] A patre seu maioribus. *Πατὴρ ἔχω διὰ τὸν καλὸν εὐδαίμονα.* 'Paterna rura bobus exercet suis.' Vide et Senec. de Beata Vita, c. 23.

4 *Non ingratus ager*] Qui semina reddit cum largo sterno; qui spem non e mentitur. *Focum porrensis*] Per Metonym. focum pro victa posuit.

5 *Lis*] Contentiones forenses intellige. Horat. 'Forumque vitat, et superba,' &c. *Toga rura*] Officia toga-

ta, urbana, clientum ambitus, &c. Epigr. 51. infra, vers. 6. 'Otuscula quies.' *Mens quies*] Animi concordiam Seneca putat summum bonum:

6 *Vires ingenuus*] Ex his, quæ omnia notant significare τὸ 'ingenuum,' nihil ad hunc rhombum. Nativum dicunt, simplex, incorruptum, præstans, elegans. Immo 'ingenus vires' sunt, temperatæ, non nimis, quæ doceant hominem animo magis quam membris notandum. Sic supra: 'Invalidum est nobis ingenuumque latua.' Et Ovidio, 'Invalida vires ingenumque mihi.' Cui propterea indignum, 'Ingenuum dura ponere corpus humo.' Sic Ammianus lib. 19. 'Cum ire protinus pergeremus, et incedendi nimietate superarer, ut insuetus ingenuus.' Eodem pertinet Noster lib. 12. Epigr. 4. 'Tu das ingenuus jās mihi pigritiæ.' Socrates dicebat, ὅτι ἡ ἀρετὴ ἀδελφὴ τῆς ἀναισθησίας ἐστίν, et quæ in hanc rem Ælianus lib. 10. Var. cap. 14. Cicero lib. 2. de Orat. 'Mihi enim liber esse non videtur, qui non aliquando nihil agit.' *Græco. Vires ingenuus*] *Edpweis*, quas et sapiens optat: hinc ingenuus artes, tanquam liberæ et nobiles, opponuntur servilibus et ignobilibus. 'Ingenuus' ergo proprie natus. *Saūbra corpus*] *Mens sana in corpore sano.*

7 *Prudens simplicitas*] 'Estote prudentes sicut serpentes, simplices sicut columbæ.' *Pares amici*] Convictores faciles et jucundi. Impares enim genere, fortuna, opibus, raro pares gerant animos, dum major minorum facile contemnit, &c.

8 *Convivus facile*] Convivus, vel ipse cibus parabilis, nec mari, terra, et aëre exquisitus, gula non irritata: τὰ μὴ αὐτάρκεια τοῦ μὴ ταυτοφάγου ἀνθρώπου, καὶ τοῦ μὴ ἀποφύγων τρώου, Xenoph. *Asiæq. 4.*

9 *Soluta curis*] 'O quid solutis est beatine curis!' Catull.

10 *Torus*] Tori sociæ, uxor.

11 *Somnus, &c.*] Somnus facilis, suavis, brevis.

12 *Quod sis, esse velis*] Contentus tua sorte, conditione, fortuna: nec præ te alios judices beatos. Δεῖ γὰρ τὸ τῆς τύχης εἶναι τοῦ αἵματος.

13 *Summum, &c.*] Mortis non libido, non fuga. Senec. Epist. 24. 70. 78. et Beata Vita cap. 5. &c.

EPIG. XLVIII. Inscriptio continet argumentum.

1 *Nunciat, &c.*] Isidis sacerdotes revera ab indagatione filii amissi (quam quotidie representabant) indicant testanturque esse horam octavam, id est, secundam a meridie.

2 *Et pilata rediit*] Locus mire vexatus, quem sic interpretor. 'Pilata cohorte' accipio cohortem prætorianorum militum pills armatorum, quæ ad palatium illo die excubias egerat. Suetonius Othone cap. 6. 'Tulerat animus post adoptionem statim castra occupare, eonantemque in palatio Galbam aggredi: sed obstitit respectus cohortis, quæ tunc excubabat; ne oneraretur invidia, quod ejusdem statione et Calus fuerat occisus et desertus Nero.' Ita enim legendum cum antiquis, non, *Erat animus*, ut subjecerunt. Sallustius Catil. 'Dintius in his locis esse, etiamsi maxime animus ferat, frumenti atque aliarum rerum egestas prohibet.' Ovidius: 'In nova fert animus.' Lucanus lib. 1. 'Fort animus causas tantarum expromere rerum.' Illa igitur pilata cohors jamque rediit, nempe in castra prætoriana, et subit nempe altera illius vices excipiens. Non quidem confirmare possum circa octavam diei horam, ut illis computabatur, fuisse stationes mutatas: satis tamen verisimile est, cum vel occupatissimis nona esset hora cœnæ: et tunc dies operosus pro exacto haberetur. Et pilata cohors jam et rediit et subit; ut appareat hoc sensu nec in repetitis particulis copulativis aliquid duri hæ-

rere. Distinctio tantum mutanda: *Et pilata redit jamque, subitque, cohors.* Gronov. *Atque pilata*] Ita restituit Scriverius a Jos. Scaligero monitus: depilata, volsa, calva. Sic Martialis lib. 12. Epigr. 29. 'Linigeri fugiunt calvisistrataque turba.' H. Salmuth. ad Panciroli cap. de Byssio, *Ecce pilata*, cum antea legeretur, *Et pilata*, exponereturque pilis, gladiis, cultris armata. Alii, *Et pileata*, contra legem pediam metri. Vide Epigramm. 56. lib. 6. *Redit, &c.*] Ad templum Deæ Isidis in campo Martio. Tum et observandum, Isidi bis in die laudes ab Isiacis dictas. Prima nempe hora, qua sacerdotes Isidis templum aperiebant (idque Apertio vocabatur) et Deum salutabant, quod Salutationem et Excitationem appellabant. Post, totum diem stipem emendicabant. Inde ad octavam redibant, et Deam componebant, et templum claudiebant. Has geminas Isidis laudes Tibullus intelligit, quum ita lib. 1. canit: 'Bisque die resoluta comas tibi dicere laudes Insignis turba debeat in Pharia.' *Jamque subitque*] An scribendum, *statque subitque cohors*? Nam reversi Isiaci ex mendicatione Deam stantes adorabant. Martialis lib. 12. Epigr. 20. Deinde componebant, opinor, Deam, templumque claudiebant. *Rad.*

3 *Temperat hac*] Hora sc. octava, *Prior hora, &c.*] Septima, id est, prima pomeridiana, octava prior.

4 *Nerone calet*] Neronianis thermis. Epigr. 33. lib. 7.

5 *Stella, &c.*] Amici et convivæ Poëtæ.

6 *Sigma capit*] Lectus ad mensam accommodatus, qui referebat imaginem Græcorum 2, quod olim formabatur ut Latinum C. Vide Epig. 87. lib. 14. Brodæus mensam interpretatur, cui contra Lipsium astipulatur Savato ad Sidonium, lib. 2. vers. 5, Ep. 2. Vide et Stuckium Antiquitatum Conviv. lib. 2. cap. 34. et Rosi-

num, cap. 38. lib. 5. Rom. Antiquit. *Sumus, adde Lapum*] 'Sex enim, convivium Cum rege justum; si super, convivium est.' Auson. Ephemer. et A. Gellius libro 13. cap. 11. Vide et Rosinum Antiquit. Roman. libro 5. capite 28.

7 *Exoneraturas, &c.*] Epigramm. 88. libro 8.

9 *Sedens*] Sessilis: Epigr. 47. lib. 8. de qua Athenæus lib. 2. cap. 37. *Sectile porrum*] Epigramm. 47. lib. 3. vers. 9. *Mas, tonsile*: vers. 15. Quo loco vir eruditissimus, bene de poëta illo meritis, negat se scire quid sit *porrum tonsile*. Hinc discat. Est enim quod Græci *καστὸν* vocant, Latini sectile et sectivum; distinguuntque a capitato. *Salmasius.*

10 *Ructatrix mentha*] Quæ ructus ciet. Al. *stupratrix mentha*. Al. *nas de stupratrix mentha*, sed h. id est, *obridæ*, frugiperda, quæ semen destruit. *Herba salax*] Eruca, quæ salaci appellata, ut et bulbis, interdicat Ovidius 2. Remediorum.

11 *Secta ova lacertos*] Epigramm. 79. lib. 5. vers. 5. Lacertus, Belg. *om Hagedisse*. Lacertus enim reptilis genus, vocatus ita, quod brachia habeat. Genera lacertorum plura, ut botrax, salamandra, saura, stellio. Est et lacertus piscis. *Rutatos*] Rata conditos.

12 *Et modidum, &c.*] Papillæ suis primiparæ, salsæ thynni liquore imbutæ. Ep. 56. lib. 13.

13 *Gustus in his*] Gruteri Palatinus agnoscit scripturam *Gastus*, unde Scriverius optimo sensu atque huic loco aptissimo conjecit *Gustus*: quasi dicat: Priora illa dabantur in promasido et gustu: sequitur caput cœnæ, hædus, ofellæ, &c. Vide quæ ad Epigramm. 79. lib. 5. vers. 3.

14 *Inhumani, &c.*] Quem, lupo raptori obnoxium, nos nostrum faciemus, experturi teneriorem. Rationem vide apud Plutarch. libro 1. Sympos. 9. Quæst.

15 *Structoris*] Carptoris. Vide quæ ad Sat. 11. Juven. vers. 136. *Structoris efellæ*] Gloss. 'Structor, *alcodépos*.' At hic alius structoris usus. Nam structorem appellat Martialis, quam cibicidam Veteres. Notum enim antiquis fuisse servos, qui obsonium scinderent; quin et magistros, qui obsonii carpendi artem docerent ac profiterentur. Juvenal. Satyra 11. Ubi etiam structorem nostrum cibicidam appellat, quemadmodum et Martialis, ut et Sat. 5. 'Structorem interea, ne qua indignatio desit, Saltantem spectes, et chironomonta volanti Cultello,' &c. Cognoscis ex hoc loco, certis gestibus solitos structores illos obsonia scindere. *Herald. Et quæ, &c.*] Partes carniæ assatæ vel elixæ.

16 *Faba fabrorum*] Herba, qua faba condita, fabrilis dicebatur. Columel. 'Quique fabis habilis fabrilis miscet.' *Prototomique rudes*] Caules, qui primi succiduntur.

17 *Canisqve, &c.*] Quartæ huic cænæ inserviens.

19 *De Nomentana, &c.*] Nomentanum vinum, quo recentius, hoc deterius; quo vetustius, hoc generosius. Epigr. 106. lib. 1. vers. 1.

20 *Quæ bis Frontino, &c.*] Qua vinum conditum erat priore consulatu Frontini iterum Cos.

21 *Nec mane, &c.*] Libertas loquendi, cujus nos non poenitent proximo mane, vel propter difficilem aliquem convivam, vel qui dicta foris eliminat, reumque faciat.

23 *De Prasino, &c.*] De factionibus aurigatorum, et studiis Principis et Populi. Periculosum autem erat sub Nerone, Vitellio, et Domitiano illis favere, a quibus alieni principes. Prasinae autem et Venetæ maxime favebant. A colore ergo ita appellati sunt Veneti, Prasini, Rosei, Albi. Prasini enim habebant viridem cultum: Veneti, cæruleum. Et Palat. hic legit:

De Prasino scuteque meus conviva loquatur: ut forte fuerit: De Prasino Scorpæque meus conviva loquatur: ac non tam factiones designet aurigarum, quam illos aurigas imperatori caros. Grut.

EPIG. XLIX. Convivatorem sordidum carpit, qui bibeat Falernum, et convivis in auro propinabat Sabinum, vinum deterrimum.

1 *Cum potes, &c.*] Vide geminum huic Epigramma 86. lib. 4. *Potes*] Bibas vinum nobile. *Amethystinos*] Scyphos gemmis ornatos, vel vitreos pellicudos instar amethysti: vel respicit ad colorem vini. Legendum *amethystino*, id est, poculo ex amethysto gemma facto. *Trientes*] Triens est tertia sextarii pars, quatuor cyathos seu uncias continens. Epigrammate 107. libro 1. vers. 8.

2 *Optimiano*] Epigr. 27. lib. 1. vers. 7.

3 *Modo conditum Sabinum*] Quod tamen ante annum sextum non est potabile.

5 *Plumbæ, &c.*] Pessima et villissima, ut inter metalla plumbum, aureo poculo indigna.

EPIG. L. Deplorat fatum Scorpi aurigatoris, populo principibusque gratissimi.

1 *Frangas*] Respicit ad publicum luctum, quo 'Consul init fracta mœrentem fascibus urbem.' Ovid. ad Liviam. Victor enim Scorpis fato victus est: itaque frustra gerit palmam, signum victoriæ. *Idumeus*] Idume, extrema Judææ pars, palmas ferax. 'Arbusto palmarum dives Idume,' Lucan. *Tristis*] Ob mortem Scorpi, qui sæpe in aurigatione ludis Circensibus vicerat. *Victoria*] Incitatus ad luctus numina quondam Scorpe nobilissimo aurigatori faventia, Victoriam, Favorem, Honorem, Gloriam. *Palmas*] Signum victoriæ in certaminibus donabatur palma, quod depressa ea arbor non cedat, sed advery-

sus pondus renitatur ac resurgat. Aristot. Probl. Plutarch. Sympos.

2 *Plange*] Qui solebas plaudere, plausum in planctum converte. *Favor*] 'Favor' hic proprie: ut et 'favere.' De factionibus modo dicebamus. Inde 'favere' et 'favor' in circo et theatris. *Herald.*

3 *Mutet Honor cultus*] Respicit morem publici luctus, quo patres Rom. depositis quæ ad ornatum et *ornatus* insignia pertinebant, atrati, sordidati, pullatique incedebant. *Mutet Honor cultus*] Quod fieri solitum in luctu; annulos et cætera ejusmodi ponebant. Vestem etiam Senatoriam equestri veste quandoque mutabant. Matrones etiam cultum suum deposuerunt. *Herald. Munera faminis*] Quæ munera rogo imponantur. Vide Suetonium Jul. cap. 84. Dion. August. Et, de more laniandi crines in funere, vide quæ Farnab. ad Senecam Hippolyt. vers. 1176. *Munera faminis*] Proprie 'munera.' Sic et 'feralis munera' dicit Ovid. Cæterum præter thus et cæteros odores, quæcumque poterant conjiciebant in eorum rogam, quos honoratos volebant. Vestes quandoque injiciebant, et certe defunctorum vestes simul cremabant. Existimabant enim mortuos absque vestibus rigere et frigore confici, et ideo vestes non solum simul sepe- liri, sed et comburi debere. *Herald.*

5 *Prima fraudatus, &c.*] Anno ætatis 27. Infra Epigr. 53.

6 *Nigras, &c.*] Pro albis, quibus victor vehebatur, jam veheris Pionis equis, infernis, nigris: siquidem affectus et studia in morte et apud inferos manere fingunt poëtæ.

7 *Cyribus, &c.*] Ut semper victoriæ, ita et vitæ metam attingere properabas.

EPIC. LI. Faustines in Campania amenos quosdam locos et villas circa Tarracina habebat. Martialis recte carpit amicum, quod, verno tempore,

rare suo nec otio fruatur; sed Romæ patiatur se honoribus et magistratibus implicari. *Rad.*

1 *Sidera, &c.*] Signa verna fugant hyemem; Taurus, cui assignator Aprilis, respicit Arietem prænatum mense Martio, Geminis insecutis mense Maio. Agnus autem Phryxus appellatur, propter Phryxum Athamantis filium, quem aries per Hellespontum in Colchos vexit cum sorore Helle, quæque decidit in pontum. De Jove taure Europæ et Tyre in Cretam vehente, de Phryxi ariete et Geminis, vide Mythol. et quæ Farnab. ad Senec. Hip. vers. 362. Troad. vers. 1022. et Thyesten 851.

2 *Alternum Castoris*] Quia Equiculus Castoris et Geminus nunquam simul in Græcia videantur, quemadmodum astrologi docent. An, occidente altero, alter oriatur, disputat Basciola lib. 4. cap. 6.

3 *Ridet ager*] Descriptio veris, qualis apud Ovid. 1. Fast. 'Omnia tunc florent,' &c.

4 *Ismarium, &c.*] Philomela venunciat. Fabulam vide apud Ovid. Metamorph. libro 6. Ismarus mons est Thraciæ: hinc 'Ismarium,' Thracium. *Itya*] Filiam Teret et Procneæ, occisam a matre et matertora.

5 *Quas, Faustine, &c.*] Quas delicias, quibus Ravennæ rusticatus fui poteras, tibi auferunt curæ et negotia urbana! Bodleianus Ma. *Quas, Faustine, dicit, quales tibi Roma Ravennæ abstulit?* Ravenna antea hæc Faustine erat villa in agro Tarracinensti, 20. ab Urbe lapide; non urbs Italiæ.

6 *Soles*] Dies clari, jucundi, liberi. 'Fulsere quondam candidi tibi soles,' Catullus. *Tunicate grise*] Ab officiis et servitili togatorum libera: rusticati quippe et in municipiis agentes togam raro inducebant. *Farnab.* De vita municipali hoc dicitur: quia, in municipiis, tunicis potius quam togis

utebantur, ut et Lipseius notat, Epist. 5. lib. 1. Epistol. Quæst. Epigr. 50. lib. 1. vers. 3. Epigr. 47. supra, vers. 6. Juv. Sat. 3. vers. 71. Cicer. in Rull. Plin. lib. 7. Ep. 3.

7 *Ocnemus*] A Ravenna transit ad Tarracianam. Tarracinensis ager silvas, lacus, et littora habet amenissima. Anxur urbs Volscorum, quondam caput gentis. *Solidumque*] Non quia altum propter vicinos montes, ut interpretantur; sed quia ambulanti bus gestantibusque commodum, aliqua duritie, ut in eo luctandum non sit, quemadmodum in arena. Plinius libro 1. Epist. 3. 'Quid illa mollis et tamen solida gestatio?' Lib. 9. Ep. 7. 'Illic recta gestatio longo limite super litus extenditur.' *Gren. Madentis arena*] Alluvione maris.

8 *Æquoris, &c.*] Epigramm. 1. lib. 6. vers. 6.

9 *Non unius, &c.*] Ex ipso lectulo prospicere licet hinc paludem, illinc mare. Urbi circumfusa et propinqua: tam quod villa littori immineret.

11 *Sed neque*] Sed objiciet quispiam fortasse, non esse hic, ut Romæ, theatra, balnea, templa. *Marcelli*] Theatrum Marcelli, filii Octaviæ, sororis Augusti, ab Augusto extructum. *Pompeianumque*] Theatrum Pompeii.

12 *Triplices thermæ*] Thermæ Agrippinæ, Thianæ, Neronianæ, Epigr. 36. lib. 3. et lib. 2. Epigr. 48. Radero videntur triplices cellæ in balneis a Poëta signari, caldarie, tepidarie, frigidarie; quas uno et communi nomine thermas vocat: et triplices, propter tria labra et cellas in quibus natabant, lavabant, corpora adstringebant. Vide Plin. Epistola 6. lib. 6. *Fera*] Vetus Romanum, Julium, Augustum, Transitorium: supra, Epigr. 28. vers. 6.

13 *Capitolini*] Capitolium.

14 *Quæque, &c.*] Templum Flavie genti excitatum a Domitiano. Epigramm. 2. et 4.

15 *Quirino*] Romulo ac Romæ. Conditor enim hic pro Urbe ponitur et Romanis.

16 *Quæ tuæ sunt*] Honores tuos cum curis; e formula divertii. Epigr. 41. vers. 2. supra. *Quæ mea, &c.*] Villam meam, rusticum otium.

EPIG. LII. 1 *Spadonem*] Mollem et effeminatum.

2 *Damnata, &c.*] Adulterii enim damnata non nisi togata in publicum prodibant: Epigrammate 39. lib. 2.

EPIG. LIII. Hujus modo deploraverat immaturum fatum.

1 *Ille ego, &c.*] Epigr. 50. supra.

2 *Breves*] Præcepta morte immatura.

3 *Invida, &c.*] Annos natum 27. *Trieteride*] Trieteris spatium trium annorum: et festum Baccho propter expeditionem ad Indos triennio exactam. Vide Epigramma 38. libro 6. vers. 1.

4 *Dum numerat palmas, &c.*] Propter victoriarum Circensium numerum posset Scorpus videri senex. Quippe alii senes, ad summam ætatem pro-
ducti, tot palmas non rapuere, quot juvenis Scorpus: ita victoriis multis paucos ævi annos compensavit.

EPIG. LIV. 1 *Opertus*] E quibus tamen aperiebat Ovis quas vellet.

2 *Sic ego, &c.*] Apponendo opertas, sed vacuas, quas aperire non licet.

EPIG. LV. 3 *Scriptula*] Vide Epigr. 89. lib. 4. vers. 3. *Sextulasque dicit*] Sextas uncie partes; Budæus de Asse, lib. 1.

4 *Palæstras*] Τὴν κλωνιάλην.

7 *Statéra*] Quæ tam accurate pensat ponderatque.

EPIG. LVI. De patronorum avaritia queritur, qui officia clientum nullis beneficiis compensent.

1 *Ma servire diebus*] Functum munere clientis, salutando, deducendo, comitando, sequendo, &c.

2 *Aventium tuum*] Collem Aventinum, in quo ædes tuæ.

3 *Eximit, &c.*] Suetonius Vespasiano cap. 5. 'At in Achaia somniavit, initium sibi suisque felicitatis futurum, simul ac dens Neronis exemptus esset: evenitque ut sequenti die progreasus in atrium medicens dentem ei ostenderet tantum quod exemptum.' Gronovius. *Eximit, &c.*] Morbis cæteris statuuntur medici et remedia: sed sterili huius officio meo nullus medicus, remedium nullum, uti dentium dolori, &c. Medicina autem erat Poëtæ pecunia, cuius difficultate laborabat semper.

4 *Infectos, &c.*] Ubi palpebrarum pilli oculos lædunt. Celsus lib. 7. cap. 7.

5 *Non secat, &c.*] Absque sectione Fannius curat dejectam uvam, tuberculum in faucibus. Cels. lib. 5. cap. 14.

6 *Servorum, &c.*] Ita de Cinnami arte delendorum stigmatum, Epigr. 64. lib. 6. vers. 26.

7 *Enterocelorum fertur*] Herniarum, ubi intestina in scrotum delabuntur. *Podalirius Hermes*] Chirurgus, medicus. Podalirius autem et Machaon filii fuerunt Æsculapii medici. Ut sensus sit: Hermes est Podalirius seu medicus enterocelorum.

8 *Qui sanat ruptos, &c.*] Ab herniæ curatore descendit ad quærendum de cura rupturæ, non ramieis, sed togæ, calceorum, corporis detriti officiis, quæ nemo patronorum resarciat compensetve.

EPIG. LVII. 1 *Argenti, &c.*] Vide Epigramm. 71. lib. 1.

2 *Tanti non emo, &c.*] Libra argenti mihi mitti solita.

EPIG. LVIII. Excusat neglectum salutandi officium. Anxur et Tarracina eadem civitas: de qua paulo ante Epigramm. 51. vers. 8. Anxur a Poëtâ nonnumquam pro flumine capitur. Rad.

1 *Anxuria*] Ordo est: Dum colui Anxur, Baias, Rheg. &c. *Æguorci placidos, &c.*] Epigr. 81. supra, vers.

8. et Epigr. 1. lib. 5. vers. 6.

2 *Et propius Baias*] Baias propiores Urbi: Tarracina enim ultra Baias. *Littoreamque domum*] Centum cellas vel palatia Baias ad mare extracta.

3 *Et quod inhumane*] Et nemo quod cicadæ non novere, id est, Rheginum, in quo (teste Plinio lib. 11. cap. 27.) silent cicadæ sub solatitio, alias vocalissimæ: unde inhumanas vocat, id est, streperas, importunas, nisi præplaceatlectio, *inhumane. Cancro, &c.*] Mense Julio, ubi Sol in Cancro fervet.

4 *Fluminesque lacus*] Alicem amnem in Locris, ultra quem canunt cicadæ. Rhegium autem et Alex est in magna Græcia, quam eandem Calabriam nominant.

5 *Dum colui*] Hæc jam jungenda cum primis: Dum ego colui Anxuris recessus, &c. *Doctas, &c.*] Musis et carminibus vacabam.

6 *Terit*] Officiis urbanis. Epigr. 56. supra, vers. 1. et 8.

7 *Hic*] Romæ. *Quando dies meus est*] Quam liber ab officiis patronorum mihi servio. *Alto, &c.*] Metaph. in altis Urbis fluctibus, officiorum scilicet, curarum, turbarum, &c. Raderus 'in alto,' exponit, in alta semita, monte nempe Quirinali, ubi Martialis lares suos habuit, haud procul a Quirini templo.

8 *Sterili labore*] Comitandi, deducendi patronos, &c. Vel labore, ut Raderus exponit, quem in hortum suum suburbanum frustra collocat, quum fructus nullos prope reddat. Videtur simul poëticum studium notare, quod idem ut alibi queritur sterile et inane.

9 *Dura jugera*] Scrupulosa, sicca. *Pascimus*] Stercoratione, cultura, repastinatione. Epigrammate 96. infra, vers. 7.

10 *Vicinosque tibi, &c.*] Ergo in Quirinali, ut modo, vers. 8.

11 *Sed non solus amet*] Excusat hic

officium suum intermissum; et affirmat, a se non minus amari Frontinum, quamvis non toties revisum, salutatum, et comitatum, quam ab officiosis aliis clientibus, qui dies noctesque illius limina terunt: amicitiam enim et amorem non in extremo, sed intimo penetrali consistere. *Rad.*

13 *Nec vatem, &c.*] Ep. 71. l. 1. vers. 15.

14 *Et non officiosus amo*] Amo te, etiam si non caeremoniis amorem usque præ me feram.

EPIG. LX. Excusat longiora Epigrammata.

1 *Consumpta, &c.*] Si unum Epigramma tam longum sit, ut paginam totam impleat, Lemma autem est titulus et inscriptio Epigrammatis.

2 *Dives, et ex omni, &c.*] Comparat Epigr. sua apparatusissimo convivio, in quo non unius generis cupiditæ, sed omnes lautitiæ et gulæ irritamenta sunt. *Macello*] Macellum generale primum. Sed postea in macello et delicatiora, quemadmodum pisces, vendebantur. Et sane macellum *ἰχθυοπωλείον* potius, quam *κρεοπωλείον*. Et pisces peculiariter *ἴψα*. *Herald.*

4 *Malecta sola juvant*] Cupiditæ et dulciaria: Athenæo libro 14. cap. 23. maza. *Farnab.* Mattea, quæ Græcis *ματτία* vel *ματτήνη*, lautitiæ, cupiditæ. Athenæus libro 14. *ματτήνη* exponit τὸν τὸ πολυτελὲς ἔδεσµα, sive sint placeas opipare parati, sive aves, sive olera aut alia, quæ minutatim conclusa aromatis condiuntur: et ea quæ *λεχρὲματα* appellantur.

5 *Non opus, &c.*] Nolo lectorem qui jocorum et acuminum cupiditatis satiarari velit, sed qui solida expectat carmina et gravia, quasi caput convivii. Alii legunt, *pene*, et intelligunt eandem seu finem: placet. [In mirum modum Notas Farnabii cum suis Notisque aliorum confundit Schrevelius. Hic suam Notam finit Farnabius; qui pro 'placet' habet 'non placet.'] Alii leg. *pæne*, genus cibi,

nec vulgaris admodum, nec delicati. *Grut.*

EPIG. LX. In miserum literatorem, qui, cum non haberet 3. discipulos, petiit a Cæsare! jus trium discipulorum. Jocus petitus a jure trium liberorum, de quo Epigrammate 91. et Epigrammate 92. lib. 2.

EPIG. LXI. Discessurus in patriam Martialis commendat futuro agelli domino tumulum Erotii, puellæ vernulæ.

1 *Hic, &c.*] Vide Epig. 35. et 38. l. 5. unde huic lux. *Festinata, &c.*] Immatura, præproperea.

2 *Sexta hyeme*] Nondum absolverat sextum annum. Epig. 35. lib. 5. vers. 5.

3 *Regnator agelli*] Dominus agri hujus, post discessum meum in patriam, seu mortem.

4 *Manibus exiguis*] Umbra Erotii. *Annua justa dato*] Anniversaria sacra, feralia, parentalia, ad sepulchrum. Pythag. *Τότ' τε καταχθονίους σέβει δαίμονας, ἐννομα βέζων*. Nam *φθαρτοῖς καὶ ἥμισυ ἐπαγίγειν ἔδει, τοῖς δὲ θεοῖς δεῖν*, ut notat Herodot. In his nugis libationes quædam effundebantur, *χοὰν ἐχέοντο*, ad quas manes defuncti invitabantur. Vinum, mulsum, et cæteras libationes defodiebant, et quosdam cibos cremabant. Existimabant enim defunctorum animas ad has libationes excitari, easque avide sorbere, et cibos vorare.

5 *Sic Lare perpetuo, &c.*] Sic facienti precor tibi domum cum familia incolumem, nec habeas alium quempiam e tuis quem fleas. Sic Epig. 28. l. 6. vers. 10.

EPIG. LXII. Æstivas vacationes Poëta proclamatur, monetque ludi moderatores, ut desinant sævire. Nam a Julio ad Octobrem usque scholæ cessabant, nti et Saturnalibus Mineralibus, et aliis per annum feriis. *Rad.*

2 *Sic te frequentes, &c.*] Sic multos habeas discipulos ingenuos, nobiles,

cirratos. Vide Epigr. 57. lib. 3. vers. 31.

3 *Et delicata, &c.*] Et ameris a discipulis tuis, qui, corona cingentes mensam, tibi assident.

4 *Calculator*] Qui rationes computandi per calculos et Arithmeticam docet. *Notarius, &c.*] Qui docet literis seu notis excipere dicta alterius. Epigramm. 208. lib. 14.

5 *Circulo coronetur*] Corona discipulorum. Vel plures numeret discipulos mensam coronantes.

6 *Albe leone, &c.*] Describit tempora æstiva, quibus maximi calores, extremo Julio, et primo Augusto, quum Leo sidus nobile Soli jungitur, geminatque æstus, eodemque tempore Canis urit omnia. *Albe*] Dies scilicet longi et sole perpetuo clari. *Raderus. Leone flammeo*] Epigr. 57. lib. 4. vers. 5. et Epigr. 72. lib. 5. vers. 2.

7 *Coquit messes*] Maturat segetem.

8 *Scuticaque loris horridis*] *Msa. Cirrata loris.* Sed asperiora illa lora aluta quandoque obtegebantur. Anson. Protreptico ad Nepotem: 'Quod fallax scuticam prætexit aluta.' *Cirrata pellis, &c.*] Ipsa est scutica multorum lororum. Ea dicitur pellis Scythæ, quia multum illis utebantur, ut ex Herodoto et Justino annotatum. *Cirrata*, quia pars ejus, qua manu tenetur, omnia lora habet implicata et constricta in ansum: pars altera, qua ferit, eadem habent soluta, pendentia, et fluctuantia, instar cirrorum. *Gron.*

9 *Celenæus*] Ad Celenas, oppidum Phrygiæ, ubi certavit Marsyas cum Apolline.

11 *Cessent*] Usque dum deferbuerit æstatis calor, deferbeat scuticæ ferulæque ævities. *Idus in Octobres*] Quibus jam fractus calor, et temperatum cælum.

EPIC. LXIII. Elegans epitaphium, quo Poëta uxorem cujusdam, felicem a liberis, tempore conjugii, *morituræque*, morte, celebrat.

1 *Marmora, &c.*] Tumulum marmoreum.

2 *Mantelli æsis*] Lib. Spectacul. Epigramm. 1. vers. 5. *Pyramidumque legis*] Lib. Spectacul. Epigramm. 1. vers. 1.

3 *Bis mea Romana, &c.*] Ludi seculares, pestilitatis avertendæ gratia instituti, ut creditur, a Valer. Publicola, celebrabantur centesimo quoque anno; cæcis atro bove Diti, consœcolori juvenca Proserpinæ, ad aram Ditis in Tarento in campo Martio, Spectabatur itaque hæc matrona secundis secularibus. Neque enim Carminis hujus laude et miraculo digna fuisset matrona hæc secularibus Claudii et Domitiani, inter quos interfuerunt anni 41. (vide Sueton. Claud. cap. 21.) ut hunc locum exponunt Ang. Pollitianus, Berosaldus, Heraldus, et Raderus. *Bis*] Quia bis potuerat videre ludos seculares, celebratos scil. a Claudio et Domitiano.

Nam D. Claudius ludos seculares celebravit, non expectato tempore legitimo. Duplicem igitur vitam vixit hæc matrona. Siquidem una hominis ætas hos ludos semel tantum spectare poterat. Unde Præco, quum ad eos populum invitaret, ludos esse dicebat, 'quos nec spectasset quinquam, nec spectaturus esset.' *Herald. Romano Tarento*] Non temere adjecit 'Romano': est enim Tarentum alias in extrema Iapygia nobilis civitas. Hic autem locus in Campo Martio, ubi ara Ditis erat, Tarentum vel Terentum nominabatur, quod ara Ditis patris in terra occultaretur, aut quod ad ripam Tiberis fl. terram eo loco teneret. *Vita*] Lipsius legit *vitta*, 26. Ep. 3. Centur. et refert ad conjugium. Binos seculares, inquit, vidi nupta, et pueros peperit. Matronæ enim vittas gerebant.

4 *Et nihil, &c.*] Et vita mihi permansit sincere felix ad exitum neque.

5 *Juno*] Quæ præsidet puerperis, Læcina.

6 *Clanserunt, &c.*] Omnes illi in illi morienti superstites clanserunt oculos: quod erat maxime propinquorum officium. Plin. lib. 11. cap. 37.

7 *Fuitque*] Unici mariti sui conjunx.

EPIC. LXIV. 1 *Regina*] Dives, nobilis, patrona. *Polla libello*] Uxor Lucani; vide Epigramm. 21. et 23. lib. 7.

2 *Ille tunc ostes*] Lucanus. *Hellenis gloria nostri*] Poëtas Latine docens.

4 *Fors bella tuba*] Civilia, inter Cæsarem et Pompeium.

5 *Non tamen, &c.*] Scripsit etiam lasciva Carmina et Epigrammata.

EPIC. LXV. In Carmentionem effeminatum scribit, quem salae vocat suam sororem; quum ille se Poëta fratrem diceret.

1 *Municipem, &c.*] Civem Corinthium. Præcepta enim Corinthus in luxuriam erat, plurimæque voluptatum illecebræ ibidem. Hinc Carmentio effeminatus fingitur ex officina Corinthiorum prodire. De jure municipum vide A. Gell. lib. 16. cap. 13. et Rosinum, lib. 10. cap. 23.

2 *Negatis nullo*] Molles enim et improbi mores tui hoc loquuntur.

3 *Cur frater, &c.*] Cur me Bilbilitanum ex Celtiberia appellas fratrem tuum?

6 *Tu scævi, &c.*] Tu arte calami stragæ habes capillos: ego neglecta coma et incocta horridus.

7 *Hispania, &c.*] Horridus, incolæ. 'Nunc de capillatis euniculos Celtiberim,' &c. Catul.

8 *Dropane tu quotidianus*] Epigr. 20. lib. 2. vera. 6.

10 *Os blænum*] Quod vitium saepe delicatioribus et pinguioribus est. *Deliliæque*] Infracta, parum virilis.

11 *Nobis filia, &c.*] Filia mea habet vocem magis virilem quam tu.

13 *Dorcus*] Inter sylvestres capreas numeratur; magis tamen accedit ad cervum. A Græco δρῦς, video.

15 *Sororum*] Mollem et effemina-

tum. Vel amatum; sororum enim nomine amicas designabant antiqui. Vid. Epigr. 4. lib. 2. et lib. 12. Epigr. 20. et Petronius passim.

EPIC. LXVI. 2 *Te, Theopompe, cocum*] Emphatice. Te tam eximie formosum.

4 *Uncta polleat ungus comas*] Manu uncta: grossæ. Alii leg. uncto polleat, id est, nidere. Graterus ex Palatin. legit, polleat ignis; et commentatores capiunt de nidere culinar, ut et Graterus, ita tamen ut addat foculum flammantem, ideoque una et fumum ejus et fuliginem.

5 *Quis potius cythæos, &c.*] Quis esset magis idoneus minister miscendis peculis?

7 *Sideros manus*] Pulchras, et collum convivio dignas. *Ennius iste*] Calvus.

EPIC. LXVII. 1 *Pyrrhus filia, &c.*] Vide Epigr. 39. supra. Hypothetice omnia.

5 *Cornicibus, &c.*] Quæ longævum sunt. 'Cornici novem ætates nostras tribuit Hesiodus,' Plinius lib. 7. capite 48.

6 *Sita prurit, &c.*] Libidinosam animum fingit etiam sepultam prurire.

EPIC. LXVIII. [Annotationes editorie Delphini, id quod et plerumque sit cum Interpretatio deest, a Schreveliana Ed. ad verbum hic assumuntur.]

EPIC. LXX. 1 *Castades, &c.*] Epigr. 45. lib. 2. *Ipsa*] Quæ tamen verboris cum cinnedis, &c. Super Epigr. 40.

2 *Ducere, Polla, virum*] Exorcere imperium in virum, potius est ac si uxor duxisset maritum, qui tamen proprie dicitur nubere marito. Epigr. 12. l. 8. Hoc ergo modo uxores decant viros, non viri uxores; et viri nubant uxoribus, non uxores viis: atque inverso ordine parent viri, meliores contra imperant. *Harald.*

EPIC. LXX. Excusat scriptorem tarditatem, causamque in urbicas occupationes confert.

5 *Nunc resalutantes, &c.*] Vesperī resalutant discedentem patrōni, mihi-que 'Vale' dicant, quibus ego mane, 'Ave.'

6 *Gratulor et multis*] Nuptias, liberos natos, hæreditates, honores, &c. *Mihi*] Nihil ejusmodi adeptō.

7 *Ad luciferam, &c.*] Rogatus annuli mei gemma signo testamenta seu tabellas alias in monte Aventino, ubi Lucina parturientium præses colitur.

8 *Prima sibi, nunc sibi*] Salutatio- num hora: Epigr. 8. lib. 4. vers. 1. *Quinta rapit*] Occupationes, quarum quinta est hora, undecima apud nos. Epigr. 8, lib. 4. vers. 3.

9 *Consul, prætorve tenet*] Judicia et causæ forenses, quibus præsunt Coss. et Prætor. *Reducesque choreæ*] Reducuntur ne patronos? An sacerdotum Isidis, ut supra, Epigr. 48. An histriōnum vel saltatriculorum?

10 *Poëta die*] Recitans novum suum carmen.

11 *Causidico, rhetor, grammaticusve regent*] Namque et oratores recitabant: Plin. lib. 5. Epist. ut et Rhetores et Grammatici.

12 *Balnea, &c.*] Cum itaque per has occupationes sero et post horam statutam lavem cœnemque accepta sportula, quis quæso locus libro componendo?

EPIG. LXXI. Rabirius hic architectus erat Domitiani. Hic parentum ejus funus describit, et Rabirii seu veras seu fictas lacrymas.

1 *Quisquis, &c.*] Poëta viatorem alloquitur: Quisquis optas, ut tui parentes diu vivant, et feliciter diem suum obeant, ut parentes hujus Rabirii, lege hoc Epitaphium. *Raderus.*

2 *Rabirius*] Epigr. 66. lib. 7. *Umbrae*] Utriusque parentis sui.

4 *Candidiore senes*] Feliciore.

5 *Bis, &c.*] Annos 60. *Mitis, &c.*] Qua uterque miti et maturo fato defunctus est.

7 *Ut primis, &c.*] Quos tamen Rabirius delevit, perinde ac immaturo

fato præreptos. Sic Epigramm. 40. lib. 7. vers. 7. quod vide.

8 *His ætibus, &c.*] Quibus prosequitur parentes longa felicique vita functos, jamque maturo letho defunctos, non itaque tantum fiendos. Vel qui ipsam felicitatem videtur deplorare, quum et senes et bono fato defunctos amiserit.

EPIG. LXXII. Blanditur Trajano, dum nullum blanditiis apud eum ait esse locum; simul, ex vituperatione prioris, præsentem Imperatorem laudat; quod et Plinius in Panegyrico fecit.

2 *Attritis, &c.*] Blanditiisne, an adoratione? His ergo verbis diuturnam hominum adulationem temporibus Domitiani declarat; quasi homines attriverint labra, illius pedes solumque basiliando.

3 *Dicturus dominum, &c.*] Non blanditur Trajano, ut Domitiano quondam. Vide Epigramma 8. lib. 5. vs. 1.

5 *Ad Parthos*] Nam ejusmodi appellaciones apud eos solennes. Parthi enim serviliter regem adorant, pedes illius osculati. *Pileatos*] Cum cæteræ gentes pileis raro uterentur. Parthi et Persæ gestabant mitras, tiaras, cydareas, seu pileos turbinatos, ut hodie Turcæ.

7 *Pictorum*] Picta veste seu soccis pictis utentium. *Solea*] Soleas, calcæos, soccos. Epigr. 74. lib. 9. vers. 2. Hæc etiam consuetudo notatur a Seneca lib. 2. de Benef. cap. 12. Quædam exemplaria habent [sc. in loco qui sub finem extat capitis jam citati,] *pictos soccos*, et fortasse bene. Unde 'picti reges' hoc loco. His enim verbis innuit Martialis serviles istas venerationes a Parthis ad Romanos manasse. *Herald. Solea*] Lucret. 'A via Pieridum peragro loca, nullius ante Trita solo.'

11 *Siccis capillis*] Inunctis et delibutis.

13 *Prioribus loquaris*] Servilibus, adulatoriis, quibus nuper sibi place-

bat Domitianus, quæ tamēn non feret Trajanus.

EPIG. LXXIII. Marco Antonio Primo Tolosano gratias agit de litteris et toga missa.

1 *Littera facundi, &c.*] M. Antonius Tolosanus, de quo Epigr. 100. libro 9. et Epigramm. 32. lib. 10. &c. misit mihi litteras et togam elegantiorē quam qua uti vellet Fabricius, contemnens ille paupertatis cultor; imo qualem gestare voluisset luxuriosus Apicius, et ipse tener ac mollis Mæcenas. Sic Juven. Satyr. 12. 'Vestem Purpuream, teneris quoque Mæcenatibus aptum.'

2 *Ausonius*] Ipse tamen non Ausonius.

4 *Mæcenas Casarianus*] Partes Casarii secutus.

6 *Non litat*] Non sacrificat, non impetrat: non cuiusvis hostia Deo grata. 'Litare' enim est, rite sacrificare et impetrare; ita donum ab omni misum neque non placet.

8 *Nomen amare meum*] Marci, quod mihi tecum commune. Quasi dicat: Gratum fuit mihi tuum munus; gratus ob commune utrique nomen; gratissimum officium et iudicium tuum de meis Carminibus.

EPIG. LXXIV. Damnat inofficiosa officia salutandi, quæ clienti præter sterilem sportulam nihil adferant; quum aurigatores auri saccos ingentes auferant.

4 *Centum plumbeos*] Sive quadrantes mrei: sunt XXV. asses Romani; argento sex sestertii et as æreus, vel denarius et victoriatas et as: nostri novem oboli sive stufieri et chalci sive deutæ tres. *Gronovius*. *Centum merceder, &c.*] Sportulam, centum quadrantes, nostræ monetæ 18. d. ob. q. sed de plumbeis, vide Epigr. 100. l. 1. vers. 13. *Fernab.* Plumbeos nummos per contemptum Martialis appellat æream monetam, cui plurimum plumbi admixtum. Quadrantes ergo æreos intelligit; sic alibi nigram mo-

netam dixit: 'Nigram sordibus explices monetæ:' et, in fine ejusdem Epigrammatis, plumbeam selibram vocat sex sestertios nummos æreos. *Salmas.*

5 *Scorpus*] Auriga, de quo supra, Epigr. 50. 63. et sæpe alias. *U na quindecim, &c.*] Victoribus aurigis postulabantur aurei per circum. *Bulleng.* de Circo cap. 34. et vide quum nos ad Sat. 7. Juvenal. vers. ult. *Una hora*] Qua aurigatur in Circo.

6 *Ferventis, &c.*] Radiantis colore rutilo.

8 *Apules velim campos*] Non posco armenta gregesque in campis Apuliam, non Hyblæ Siculæ mellificia, non fruges fertilis Ægypti, non vineas Setim quæ monte sita despectat paludem Pomptinam.

12 *Dormire*] Sortem tenuem et modicam, unde quietus agam et vacem tandem ab his officiis atque molestiis urbanis.

EPIG. LXXVI. Queritur poëtas negligi, muliones locupletari: artes enim nobiles jacebant; viles colebantur. Se ipsum et suam infelicitatem sub persona Mævii poëtæ describit. *Rod.*

2 *Civis non, &c.*] Non e servo, Syro, Partho, aut Cappadoce civis Romæ factus et in equestrem ordinem relatus, sed ingenuus, et vere Romæ natus.

3 *Catastis*] Catasta, pægma ligneum, quo venales exponebantur servi, a *καταστήσις*. Vide Epigr. 29. lib. 6. vers. 1.

4 *Numagus verna*] Per 'vernā' non servum intelligit, sed hominem Romæ natum, ingenuum, liberum.

6 *Utraque, &c.*] Græca et Latina.

7 *Magnum vitium, &c.*] Paupertatis scilicet alumna poësis.

8 *Pullo Mævius, &c.*] Querela hæc et indignatio ipsius Martialis videtur, sed per modestiam sibi adsciscit nomen Mævii, mali scilicet poëtæ. *Pullo*] 'Pullus' color pauperis. 'Cucullus,' quo tegitur caput: hodie

cappam vulgo vocant.

9 *Cocco mulio, &c.*] Purpureus splendet agaso, ad summum mulio Incitatus: quem tamen tanquam aurigam Scorpo conjungit, lib. 11. Epig. 1. Potest etiam legi, *Cocco mulio fulget Incitati*, equi scilicet Calignæ: de quo Dio in Calig. (Cum inquit: 'Unum vero ex equis suis, quem Incitatum nominabat, invitabat ad connam, ita ut ei bordenum ex auro apponeret, funderetque vinum,' &c. 'ac per salutem ejus et fortunam juraret; æque eum consulem facturum polliceretur,' &c. Sed hic 'Incitatus' pro auriga, non eque ponitur,) et Sueton. Cal. cap. 55.

EPIG. LXXVII. Dolet Carum medicum subita febris, quem diu cruciatum cupiebat, extinctum.

1 *Care*] Medico.

2 *Ille nefas*] Male fecit febris, quam leniter et sine cruce sustulit tortorem medicum, cui excruciendo non satis fuisset unius quartanæ (quæ medicorum opprobrium est, et cujus modellam Imperitus hic medicus professus videtur) eculens.

4 *Ille*] Gruterus e *Mos. ille*. Carus nempe, sibi ipsi. Recte.

EPIG. LXXVIII. Macrum Hispaniæ et Dalmatiæ diversis annis rectorem laudat, et hic Salonas coloniam felicem prædicat, quæ Macrum esset habitura præfectum.

1 *Macor, Salonas*] Macrum hunc Hispaniæ et Dalmatiæ diversis annis præfuisse volunt, propter Salonas, quæ Dalmatiæ oppidum est. De præfectura ejus Dalmatiæ non constat, neque omnia hic conveniunt: præfuisse illum Hispaniæ summa cum integritate apparet, Epigr. 99. lib. 12. Poteris itaque legere, *Ille litorum*, [sic quidem expressum habet Ed. Schreveliana: unde nos in VV. LL. ita representavimus. Hæc Nota non Schrevelio, sed Farnabio debetur, qui scribit *litorum*, rectissime sane obmetrum. Tu ergo mendam corriges,

benevole Lector.] *Macor, Salona*. Fluvius Hispaniæ juxta Bilbilim. Epigramm. 50. lib. 1. vers. 12. et infra, vers. 8. lego: *Hunc udo, Cella, gaudio sequeris*.

4 *Pauperior potestas*] Magistratus continens et abstinens.

5 *Aurifera terra*] Dalmatiæ, teste Plinio lib. 33. cap. 4. Quod si de Hispania intelligere malla, quis non audivit de illius aurifodinis?

6 *Fecus sine remittis*] Nihil prædatum e provincia, imo searum rerum inaniores reversum.

8 *Udo Dalmata, &c.*] Lacrymis prædesiderio Macri abeuntis effusus prosequeris. Supra, vers. 2.

9 *Nos... Cum desiderio, &c.*] Et ego revisam Celtiberiam meam in tuam gratiam: vel, non sine desiderio tui quem habemus prætorem.

11 *Sed quæcumque, &c.*] Sed, quæcumque Carmina scribam ad Tagum, id est, in Hispania, sonabunt tuum nomen. *Illic*] Alibi, *illinc*, recte.

16 *Uno sed tibi, &c.*] Sic Epigr. 5. lib. 5. vers. 6. Vide Epigr. 71. lib. 2.

EPIG. LXXIX. Irridet a Poëtâ Otacilius pauper, qui Terquantum, divitem et magnificum, nequicquam æmulabatur. Perstringit interim eos, qui, cum sint longe inferiores, tamen potentiores student æquare.

1 *Prætoris quantum*] Villas magnificas, ad quantum ab Urbe miliarium.

3 *Varie, &c.*] Epigramm. 42. lib. 6. vers. 11. 12.

4 *Cucumem, &c.*] Balneolum. Cucuma antem vas est ad calefaciendam aquam.

5 *Daphnosa, &c.*] Lauretum, locus lauro arbore consitus: δάφνη enim laurus est.

7 *Consul Terquantus*] Gruterus ex Palat. legit *Consule Terquato, &c.* recte: *Vici fuit, &c.*] Vici singuli, qui in Urbe 424. habuerunt magistras, quos appellabant Viocares et Vicomagistros.

9 *Grandis ut exiguum, &c.*] Ex apo-

logo noto. Vide Horat. Satyr. 3. libro 2. vers. 308. unde hoc Epigr. sumptum videtur.

EPIC. LXXX. Notat hic Erotem, qui aperte fiebat, quum venales thesauros inani marisupio, frustra, dolentibusque oculis spectaret; nec inopiam, nec affectum dissimularet: cum quo alios aequae egentes ac Eros erat, sed ridentes in speciem et mendicantem risu tegentes, componit.

1 *Plorat Eros, &c.*] Quod non habet, unde hæc omnia emat, quæ licitari gestiebat Mamurra: Epigr. 60. lib. 9. *Myrrha*] De poculis murshinis, vide quæ ad Epigr. 113. lib. 14.

2 *Citrum*] Mensam citream. Epigramm. 60. lib. 2. vers. 10.

3 *Imo promit*] Anglic. *Janii ducit*; recte.

4 *Tota Septa, &c.*] Omnia quæ venalla exponuntur in Septis: Epigr. 14. lib. 2. vers. 5. et Epigr. 60. lib. 9. vers. 1. et 2. *Coimat*] Quidam hic legunt *comat*, quod hic absurdum.

5 *Lumina dico*] Sed tacite, oculis non lacrymantibus, absque lacrymis.

6 *Lacrymas ridet*] Risu ficto coërcet dissimulatque lacrymas, quas intus concepit. Gr. *γυῖσθαι γελᾶν ἀλλοτρίους*, id est, alienis buccis ridere: non ex animo; qui se. spem vultu simulant, et premunt altum corde dolorem.

EPIC. LXXXII. Deprecatur officium anteambulonis, quod ait sibi nocere, amico nil prodesse.

1 *Si quid nostra, &c.*] Si cui tibi usui et emolumento esse possint officia a me cliente, cui submolesta hæc servitus.

2 *Togatus ero*] Officiosus cliens, qui patronum togatus comitatur. Alii, *togatus eo*.

3 *Stridentemque*] Juv. Sat. 5. vs. 75.

6 *Ingenuasque cruces*] Id est, tormenta ingenuorum, seu liberorum hominum. Sic appellat officia et concursationes, quæ liberi homines tenuiores opulentioribus præstabant.

Gronovius. Ingenuasque cruces] Servilia officia, quæ non æquo animo fert ingenuus.

8 *Mihi, Galle, nocent*] Sic Epigr. 71. lib. 1. vers. 17.

EPIC. LXXXIII. Calvum irridet Marinum, ut l. 5. Epigr. 49. Labienum.

1 *Raros colligit*] Comas a fronte et temporibus utrinque rejicis, et disponis ad tegendam calvam.

3 *Campum, &c.*] Calvam, quam Epigrammate 49. lib. 5. vers. 7. dixerat 'aream.'

4 *Redeunt, &c.*] In suum locum defluunt.

5 *Reddunturque sibi*] Idem quod ante dixit, 'redennt.'

6 *Cirris grandibus*] Cirri, capillamenta velut in nodum collecta, Belg. *Hayr-locke*.

7 *Inter Spendophorum, &c.*] Ita calva tua utrinque cirrata videtur esse caput calvi Hermerote, inter capita cirrata duorum puerorum Spendophori et Telesphori. Vide calvam Labieni, Epigr. 49. lib. 5.

8 *Cyda stare putabis, &c.*] Cydæ nescio cujus filius, Hermerotes vel Telesphorus. *Farnab.* Quid si legas cum Heraldio, *Sic adstare putabis, &c.* Et sequenti versu, *Vis tu simplicius? benem fateri.* Respondeo: male fecerim. Nam *Cyda* vocabulum non esse mutandum satis probat Scribnerius: illud autem, *vis tu fateri*, eleganter dictum ostendimus ad Senecam de Ira 3. 38. et Epistol. 58. *Gronovius.*

12 *Comate*] Calvitium dissimulante, ut comatus videatur.

EPIC. LXXXIV. 3 *Qua, Ceditiane, vides*] Quam vetula et deformi uxore.

EPIC. LXXXV. Elegans et venustum Epigramma ab eventu natum; quum demersa nave servatus est nauata, qui salva periisset.

2 *Proxima dilectis, &c.*] Juxta Tiberim, sibi assuetum dilectumque, rus emit.

3 *Vagus*] Inundans.

5 *Emeritam puppin, &c.*] Quæ ceasabat, postquam Ladon, a duro nau-tæ labore emeritus, rus hoc emisset. Vel fatiscentem jam et cariosam.

6 *Opposuitque vadis*] Molem ad cohibendum inundationis impetum.

8 *Mersa carina tulit*] Quæ alias mergit vectorem.

EPIG. LXXXVI. 3 *Qui primus erat lusor*] Qui iuventutem pilæ ludo elusit, senex jam pannosus est instar pilæ compitalis: et eleganter jocatur, inquit: Qui 'primus erat lusor pilæ,' jam factus est 'prima pila.' Alludit ergo in pilæ lusorem, qui, cum florente ætate primus esset in arte pilæ, postquam desit per senectutem ludere, factus est 'prima pila,' id est, contemptui habetur, ut illa pila, quæ prima obicitur tauris iratis, quam discerpunt et lacerant cornibus. Sic Mart. lib. 2. Epigr. 43. 'At me quæ passa est furiati cornua tauri, Nolerit dici quam pila prima suam.' Pilæ taurariæ vocantur in veteribus Glossis, et exponuntur ταυροκαδάρται. *Salmas.*

EPIG. LXXXVII. Multa clientum et ampla munera Restituto precatur in natali die: se pro muneribus Carmen, quod munus est poëtæ, mittere.

1 *Octobres Calendas*] Qui Restituti dies natalis. Ad hunc Rest. Plin. Epistol. 17. lib. 6. et lib. 7. Epistol. 1. *Sentiat*] Advertat, observet, celebret missa muneribus. Epigramm. 64. l. 8.

3. 4 *Linguis omnibus*] Silentio et vota favete sacris. Formula in sacris solennis. Brisson. l. 1. Form. *Tacete lites*] Rituale verbum. Rebus divinis, ut faverent linguis, imperabatur, utque litibus et jurgis abstinere. Cic. 1. de Divinat.

5 *Abiit cereus, &c.*] Non mittantur Restituto villa pauperum clientum munera, cerei, pugillares, mappa; mittantur hæc in Saturnalibus Decembr.

6 *Vani triplices*] Pugillares trium

paginarum. *Vani*] Nulli, contempti, viles.

8 *Cerient, &c.*] Ditiores amici et clientes mittant certatim munera pretiosa.

9 *Agrippæ, &c.*] Qui in Agrippæ porticu et septis campi Martii superbas et pretiosas merces vendebat.

10 *Cadmi municipes, &c.*] Tyrias, purpureas: Epigr. 43. lib. 2. vers. 7.

11 *Pugnorum ebriaque noctis*] Petulantia et vis per ebrietatem noctu cuipiam illatæ, cujusmodi describit Juvenal. Sat. 3. vers. 279.

12 *Canatoria mittas*] Lænas, vestes, quibus in cœna antiqui utebantur: *Senecæ*. Sic et 'forensia' dixerunt vestes quibus utebantur foria. 'Lugubria' quoque dixit Seneca vestes lugubres. *Advocato*] Tibi.

13 *Infamata, &c.*] Adulterii rea, quæ, te patrono absoluta, accusatorem vicit, mittat tibi gemmas, sed non fictitias. Sic Epigr. 60. lib. 9. vers. 19.

15 *Mirator veterum senex avorum*] Non video, quid hic ari isti faciant: et suspicor scribendum, *laborum*: ut Epigramm. 89. 'Juno, labor, Polyclete, tuus:' et lib. 14. 'Nam Myos iste labor.' Qui miratur, inquit, operis antiqui vasa, donet toreuma Phidiacum. *Mirator, &c.*] Qualem se profitebatur Euctus Ep. 6. l. 8.

16 *Phidiaci, &c.*] Crateras et statuas a Phidia nobili toreute torno ac cœlo affabre factas. Epigr. 13. lib. 6. vers. 1.

20 *Credis*] Carmina.

EPIG. LXXXVIII. 2 *Officiosus homo*] Omnia armaria et loculos, nec non tabellas, vulgo *records*, excutis, quo liticulam aliquam nanciscaris. *Officiosus*, Cotta, es. Ironice.

EPIG. LXXXIX. Laudat statuum Junonis a Polycleto statuario factam.

1 *Labor, &c.*] Opus Polycleti, insignis statuarii.

2 *Phidiaca, &c.*] Epigrammate 13. lib. 6. vers. 1.

3 *Ore nitet tanto, &c.*] Si hac forma fuisset Juno ipsa in contentione cum Pallade et Venere de pulchritudine, ipsei adjudicasset litem arbiter Paris. *In Ida*] Monte Phrygiæ, ubi Paris de Junonis, Minervæ, et Veneris venustate arbiter factus est.

5 *Junonem, Polyetele, suam*] Sororem uxoremque suam. *Frater*] Jupiter.

6 *Junonem tuam*] Statuam hanc tuam.

EPIG. XC. [Ad Variorum in hoc Epigr. Notas consulendas in VV. LL. Lectorem incitavimus. At eas hic suas fecit editor Delphinensis.]

EPIG. XCII. Relictum Mario rusculum suum Poëta rediturus in patriam commendat.

1 *Quieta, &c.*] Privatum huic et rebus rusticis deditum fuisse ostendit.

2 *Atina*] Italie urbs antiqua, ex iis una, quæ Turno adversus Æneam arma fabricavit. Virgil. 7. Æneid. 'Atina potens, Tiburque superbum,' &c.

3 *Hæc tibi*] Rediturus in patriam meam commendo tibi rusculum meum Nomentanum cum Diis et sacris. *Gemellas, &c.*] Duas pinus atque ilices, Fauno et Diis agrestibus sacras.

6 *Tonantis aras*] Jovis. *Horridique Silex*] Hirsuti, capripedis, cornuti, cui et pinus consecrata.

7 *Tinxit agni, &c.*] Rite. Horat. Od. 4. lib. 1. idem.

8 *Dominamque, &c.*] Dianam, cui dicatur templum cum luco, uti nemo-rum reginæ.

9 *Quem sororis, &c.*] Dianæ frater erat Mars.

10 *Mearum, &c.*] Cujus Calendis mihi prima affulsit lux, natalis scilicet meus, Epigr. 24. supra, et lib. 9. Epigramm. 53.

15 *Ubiunque noster, &c.*] Dices, Martialis noster ubique est, absens tamen mea hac dextra vobis hæc sacra facit. *Noster*] Alii leg. *vester*.

18 *Date duobus, &c.*] Omnia utrique fausta bonaque.

EPIG. XCIII. Librum novum Sabinæ, Clementis uxori, mittit; quem a novitate commendat.

1 *Si prior*] Ut primum adveneris oras et arva Patavii vineis consita. *Euganeus, Clemens*] Patavini dicti sunt Euganei, quasi *εὐγενής*, Henetis scilicet et Trojanis oriundi. *Heliconis oras*] Filii Antenoris qui Patavium condidit.

3 *Atestinae nondum, &c.*] Ateste civitas Venetorum, unde Sabinæ, uxor Clementis hujus.

4 *Purpurea sed modo culta toga*] Olim hic legebatur, *suta*: sed illud melius sibi videri testatur Græterus. At Scriverius: Non probo carmina *suta* toga, nisi placeat homo sutus toga. Sic tamen et optimi libri, et dispar ratio est: nam homo induit togam, non ei insuitur: at liber proprie non induit integumentum suum, sed ei insuitur. Quare omnino retineo veterem scripturam. *Græter. Purpurea, &c.*] Tecta purpura. Epigr. 2. lib. 3. vers. 10. Sic Epigr. 1. lib. 11. 'Cultus Sidone.' Vulg. leg. *suta* toga.

6 *Nec mento, &c.*] Non villosa et barbata, assiduo usu trita. Epigramm. 67. lib. 1. vers. 8.

EPIG. XCV. Amico empta mittit poma.

1 *Non mea, &c.*] Non mihi sunt aurea et nobilia mala, quæ custodiat draco vigil Ladon, ut in hortis Hesperidum in Libya, cujus pars Mas-sylia.

2 *Regius Alcinoi, &c.*] Nec nobilis hortus Alcinoi. Epig. 64. l. 4. vs. 28.

3 *Sed Nomentana*] Prædiolum suum in Nomentano agro Poëta frequenter canit. *Securus*] Causam adjungit; quod plumbeos lapideosque fœtus edant, quos appetebat nemo. Non timens fures.

4 *Plumbeæ, &c.*] Non aurea, non nobilia.

5 *Media quæ, &c.*] Empta Romæ in medio vico, ubi forum pomariam. Sic Epigr. 61. lib. 9.

6 *Autumni, &c.*] Horti et autumnus mei matura poma.

EPIG. XCVI. Causas hic reddit, cur patriam cogitet; solum Hispanum cum Romano confert.

1 *Remotas*] Hispanas, ad quas anhelare videar, cum eas neque loquar, et tamen Romæ consenscam. Roman enim supra quatuor et triginta annos vixerat.

3 *Auriferamque, &c.*] Patriæ appetam fluvijs et agros. Epigr. 50. lib. 1. vsa. 15. et 12.

7 *Pascitur hic, &c.*] Epigr. 58. supra, vers. 9. *Ignis malignus*] Lignis multo emptia.

9 *Prætiæ fames*] Arida cœna et famelica, magno emptæ pretio. *Conturbatorque macellus*] In quo decoctis opibus conturbantur rationes. Epigr. 27. lib. 7. vers. 10.

13 *I, cole, &c.*] Dominos Romanos et patronos assidue nequicquam officiis prosequere. *Amicus*] Patronus cultus.

14 *Locus*] Patria.

EPIG. XCVII. Suam infelicitatem Numm dolet saluti fuisse: quod, scriptus hærens, hero revallescente proscriptus sit.

1 *Dum laus, &c.*] Dum tibi, deplorata jam salutis et vitæ spe, parantur quæ ad funera spectant et rogam. *Struuntur Libitina*] Dum paratur rogam. Libitina Dea sepulchralis et funerum præseca. Epigr. 48. lib. 8. vers. 4. *Papyro*] Lectulus feralis prisca altus fuit et sublimis, præsertim lautioribus; itaque palvini papyro et tomento farti targebant. Alii censent papyrum ligni esse speciem. Vide Epigramm. 24. lib. 6. vers. 14.

2 *Myrrham, &c.*] Aromata rogo injicienda, et oculibus cineribusque urnæ datis miscenda. Epigr. 26. supra.

3 *Scroto*] Sepulchra, tumulo. *Lecto*] Ferali, quo efferendus erat. Declarat ergo Poëta, Numam jam conclamatum et depositum fuisse. *Pollictores parato*] *Nepotolary*, qui cada-

ver lavat et ungit.

EPIG. XCVIII. 1 *Addat Cœcubum*] Temperet, effundat.

2 *Idas, &c.*] *Ganymede*; Epigr. 43. lib. 2. vers. 13.

5 *Spectem, &c.*] Vide Epigr. 26. lib. 9.

6 *Citrum, &c.*] Citream mensam, quam eburnei sustinent pedes: Epigr. 43. lib. 2. vers. 9.

8 *Præsta de grege, &c.*] Præsta ministros incultos.

11 *Pudor hic, &c.*] Quo videri vis atque haberi pudicus.

12 *Hos, &c.*] Pudicos et castos, quales fingit.

EPIG. XCIX. Si hæc Socratis imago Romanæ cultu effingeretur, certe ad vivum exprimeret gravitatem Julii Ruffi, qualis deridetur a Satyricis; vel, qui refert Satyrum: namque et Socrates fuit nase almo et oculis emissitilis, Sileno haud abaimilia, uti describitur a Platone et Xenophonte: vel: Si hæc Socratis imago cultu Romano expressa esset, posset quidem haberi pro effigie Julii Ruffi, quæ posita est in Satyris, loco quodam in viii. Regione Urbis, ubi spectantur 4. Satyrorum imagines. *Pd. Scripsit.*

EPIG. c. 2 *Litigante, &c.*] Qui tibi litem intendit, et contra te dicit, 'Feres: ut Epigr. 54. lib. 1. vers. 11.

3 *Quid congregare, &c.*] Quid nobilibus, claris, altisque Carminibus inseris ignobiles, tenebrosos, et claudicantes versus tuos? Hujusmodi comparationes in eodem argumento vide Epigr. 55. et 73. lib. 1.

5 *Habeas licebit, &c.*] Non magis convenit Carminibus meis cum tale, quam si quis haberet alterum pedem perniciosissimi cursoris Ladæ, alterum ligneum. Ladæ velocitatem celebrant Pausanias in Corinth. et Arcad. Ep. 4. Antholog. Juvenal. Sat. 13. &c.

EPIG. ci. Si reviviscat Galba, nobilis ille Cms. Augusti scarra, Ep. 42. lib. 1. vers. 12. et jocis salibusque cum Capitolino contendat, rusticus

videretur et insulans prae Capitolino.

ERIG. CII. Aliena opera hic poeta est, ille pater. An Canius sit hic Gaudianus, de quo Epigramm. 62. lib. 1. vera. 9. N. L.

ERIG. CIII. Reditum in patriam suis civibus denuntiat.

1 *Mundipes*] Cives. *Augusta, &c.*] Colonia scil. Bilbilis, et in aereo Tiberii nummo inscripta 'Augusta,' teste Adelphi Occone in Tiberio. Ami leg. *Augusta.* Et, ut Gruterus inquit, *Augusta agri* vocabitur Bilbilis, cui fere nihil additum agri, ob montem in quo ponitur. Et pro *aeri* alii legunt *alte*: alibi enim Bilbilim pendulam appellat, ut alto monte altam fuisse intelligas: ut Epigr. insequenti: et Epigr. 50. lib. 1. et Sidon. Apollinar. cap. 81.

2 *Sals*] Quo ferrum duratur quod ceteris antefertur; ipsique urbi claritatem peperit. Epigr. 50. l. 1. vera. 11.

3 *Ecquid lata, &c.*] A claris enim ingenuis illustrantur plurimum civitates.

5 *Fenni*] Nitido, culto. *Verone*] Sic Epigr. 68. lib. 1.

7 *Quatuor accessit, &c.*] Jam per 34. autumnos, quibus vos sacra facitis Cœveri, absai a vobis, vixique Romæ: Epigr. sequent. vera. 9.

9 *Dominæ, &c.*] Epigr. 4. lib. 1. vera. 2.

10 *Mutavere, &c.*] Nigras canis mutare.

12 *Aspera, &c.*] Ut postea cum stomacho expertus est; si verus ipse lib. 12. Epistola. Ultimum distichon adjudicant Martiali.

ERIG. CIV. Mittit librum ad Flac-

cum amicum, quem in Hispaniam iturum monet, uti veteres amicos salutet.

1 *Flacco*] In Hispaniam ituro.

2 *Faventis unda*] Sed placidum mare.

4 *Tarraconis arcus*] Urbis, unde illa Hispaniæ regio, in qua Bilbilis.

5 *Rota*] Vehiculum.

7 *Quinto, &c.*] Quinti diei itinere ipse vehiculo vectus.

9 *Drumas*] Epigr. proxime præced. vera. 7.

11 *Protinus, &c.*] Mox ut adveniens Bilbilis.

14 *Securus spatii parat salubri*] Immo pretio, ut omnes Mas. nec præterea mutandum quicquam: nam *salubre pretium* est modicum, quod facias salva re familiari. Sic Plinius lib. 1. Epist. 24. 'Si prædilectum istud, quod commendatur his dotibus, tam salubriter emerit, ut penitentiam locum non relinquat.' Observavit hoc Salmasius ad Solinum. *Gronovius. Spatio salubri*] Loco studio apto.

15 *Qui pigrum, &c.*] Ubi in oculo conspiciatur parens tuus, id est, autor libri, ego: Epigr. 48. lib. 6. vera. 10.

16 *Hæc sunt*] Quæ tibi in Hispaniam meam proficiænti mandata velim. *Tumidus, &c.*] Quem vocant tumidi venti: vel ipse tumidus et imperiosus vectores jurgio cogit.

18 *Laxavit melior, &c.*] Vento secundo solventibus porta, jam laxiore facto, navibus.

19 *Navem, &c.*] Non licet navi expectare unum, qui moram trahit, vectorem. Adagii species: 'Unum non expectat navis:' nam unus vir, nullus vir.

EPIGRAMMATUM LIB. XI.

EPIG. 1. Librum undecimum exire gestientem, et palatia aulamque affectantem coërcet, satisque feliciter cum eo actum iri dicit, si in porticibus et circulis ab otiosis legatur. *Rad.*

1 *Otiose*] Absolutum ergo et domi otiosum, foras mittit ad otiosos.

2 *Cultus*] Eleganter cultus pumice, minio, cedro, velamine purpureo, &c. ut Epigr. 2. lib. 3. et lib. 5. Epigram. 9. Vide Epigram. 16. lib. 2. *Sindon*] Proprie amictus est vel torale: vel vestis ex tenui linteo: hic pro velamine libri.

3 *Parthenium*, &c.] De quo vide Epigr. 6. lib. 5. et lib. 4. Epigr. 45. Cum vero Parthenius interfectus sit sub initio Nervæ Imper. et prodierit hic liber Trajano Imp. videtur Poëta vel rationem temporum in Epigrammatum libris non observasse, vel inceptum jam vivo Parthenio librum, absolvisse atque edidisse mortuo, vel non audivisse de morte Parthenii.

4 *Involutus*] Non lectus, non explicatus.

5 *Libellos*] Supplicum libellos, quos Imperatori a cubiculis exhibet.

6 *Nec Musis vacat*, &c.] Quod si vacaret Carminibus, certe vacaret suis pangendis, namque et ipse doctus et poëta: ut Epigr. 6. lib. 5. vers. 2. et lib. 12. Epigr. 11.

8 *Minores*] Plebeis, vulgi: nisi et Palatinorum manibus teri affectes.

9 *Vicini pete*, &c.] In monte Quirinali habitavit Martialis, Epigram. 58. lib. 10. vers. 10. In Quirini autem porticu (quæ in valle Quirini, Sat. 2. Juvenal. vers. 133.) magnus erat hominum conventus, componendi negotiorum gratia.

11 *Pompeius*] Porticus Pompeia-

na, Epigr. 14. lib. 2. vers. 10. *Agæris puella*] Porticus Europæ, dict. Epigram. vers. 3. et 15.

12 *Vel primæ dominus levis carina*] 'Levis,' aiunt, alludit Epitheton Argus, ab ἀργός 'levis.' Ineptissime. Immo 'levis,' quia desultor amorum: ab Hypeipyla transiit ad Medeam, ab hac ad Creusam, ab Creusa rursus ad Medeam. Sic apud Ovidium: 'Mobilis Æsonide, vernaque incertior aura, Cur tua polliciti pondere verba carent?' Statius lib. 6. Thebaid. 'At levis et nondum miseræ mihi notus Iason.' Gronovius. *Primæ dominus*] Porticus Argonautarum; Epigr. dict. vers. 6. et Epigr. 20. lib. 3. vers. 1. Janus autem primus navigasse fertur a Poëtis. *Levis carina*] Alludit Etymon Argus, ab ἀργός levis.

14 *Nostrarum*, &c.] Nugas has meas, Carmina hæc mea alias tinea et blattis relinquendas escas: per modestiam sua extenuat.

15 *Sed cum sponsio*, &c.] Et tamen legent hæc nonnisi a Circi spectaculis ociosi et lassi, ubi cessarint sponsiones et sermones de factionibus et anrigis. Quum ergo dicit 'sponsiones populi,' depositis pignoribus aut pecunia, de alicujus agitatoris victoria factas intelligit. 'Scorpus' autem nobilis agitator fuit; et 'Incitatus' equus nobilissimus et velocissimus, Circensibus curriculis et palmarum frequentia celebratissimus. Vide Sueton. in Caligula cap. 54. Turneb. Advers. lib. 8. cap. 4. et lib. 18. cap. 30. *Fabulaque lævæ*] Fabula et fabella illa ætate non pro ficto et composito ad arbitrium sermone, ut priscis Latinitatis temporibus; sed pro sermone quolibet, vel narratione, seu ficta, seu vera, quæ in ore populi ver-

sabatur, auripata est. *Sabnas.*

16 *Scorpo fuerint*] Epigr. 50. et 53. lib. 10. *Incitato*] Epigr. 76. lib. 10.

EPIG. II. 1 *Triste supercilium, &c.*] Procul, o procul este, facessite hinc, quotquot adestis tristis atque censorii supercilii, gravis tetricæque frontis, et compositi vultus.

2 *Filia Fabricii*] Pudica et dura, a patre duro.

3 *Regula morum*] Censura, censoria regula, præfectura morum.

4 *Quidquid, &c.*] Castitas, et luce gaudens pudicitia. Nox enim pudore vacat. Ovid. l. 1. Amor. Eleg. 6.

5 *Clament ecce mei, &c.*] In quibus libertas et loquendi licentia. Macrobius. Saturnal. lib. 1. cap. 10. 11. pueri autem plaudentes clamabant, 'Io Saturnalia.' Dioclet. lib. 58. 'Saturnalia optimi dierum.' Catull.

6 *Sub te præsides, &c.*] Quo Imperatore vera fruimur libertate.

7 *Salebrosus, &c.*] Duris numeris philosophica scribentem consulta, nec molli fluentem Carmine.

8 *Meus est*] Mollis: immo lascivus, ne dicam impius. Infra Epigr. 16.

EPIG. III. Legi se quidem ubique gentium dicit; sed nihil se inde legere. Majorem se vatem futurum, ubi majores fuerint Mæcenates.

1 *Urbana, &c.*] Rom. cives ociosi. *Pamphileis gaudent*] Carminibus meis, Musa, a fonte Macedoniæ seu Pieris dicta.

2 *Geticis, &c.*] Dnas in Dacos expeditiones suscepit Cæsar. Xiphilin. in Nerva.

6 *Nescit sacculus, &c.*] Illi quidem legunt Carmina mea, sed ego nihil inde lego nummi.

7 *Victuras ... prælia, &c.*] Grande epos et victurum, quo bella et gesta Cæsaris canerem.

9 *Cum pia, &c.*] Si mihi Roma alterum daret Mæcenatem, ut Dii dederunt Romæ alterum Augustum in Nerva.

EPIG. IV. 1 *Sacra*] Vitræ, Vestæ ignis *LoBoorra*, æterne, &c. *Laresque, &c.*] Minerva, Jupiter, Juno: quos recenset disticho seq. qui tres æris regiones referant, unde et 'penates' dicti, per quos penitus spiramus. Vide Macr. Satur. lib. 3. cap. 4. *Troja hæres*] Æneas. Vide Ælian. lib. 3. Var. Hist. cap. 22. Alii legunt *hæros*: heros enim dicti sunt priasle, viri fortes et semidei.

2 *Laomedontis opes*] Trojanas, a Laomedonte Priami patre.

3 *Scriptus, &c.*] Effectus, inscriptus, insignitus aures imagine.

4 *Soror*] Jano. *Filia tota patriæ*] Minerva, *Æschrop*, e Jovis cerebro nata, patrima virgo.

5 *Qui, &c.*] Jane custos Fastorum, in quos referuntur nomina consulum, adeoque Nervæ, qui Imperii anno gessit tertium consulatum cum Virgil. Rufo. Junius de tertio consulatu Ulpian. Nervæ Trajani intelligit. *Purpureis jam, &c.*] Epigr. 26. lib. 12. vers. 3.

8 *Hic*] Senatus. *Ille scis*] Nerva Imper.

EPIG. V. 2 *Sed Numa, &c.*] Non itaque tam miranda atque ardua res in paupertate erat pietas et sanctitas.

3 *Opibus, &c.*] Non efferrî et corrumpi a divitiis. Non tradunt mores opibus, qui adepti imperium et opes, non abutuntur iis ad fastum, aliorum oppressionem et injuriam: qui denique idem est dives, qui pauper erat.

4 *Crassos viceris*] Divites reges, Decebalum Dacorum, et Armeniam Parthiæque reges. Xiphilin. Trajan. *Numam*] Sanctam, æquum, continentem, qualis fuit Numa secundus Romanorum rex.

5 *Si redeant veteres, &c.*] Si reviviscant ab inferis reversi antiqui illi clarique Romani. Atque hinc novum ordiuntur aliqui Epigramma a præce-

denti tetrastichō divinum.

7 *Pro libertate*] Lips. lib. 1. Epist. Quæst. 5. legit *pro libertate*: quasi dicat: Camillus te principem malit, quam suam illam libertatem: vel adeo potior eris ipsa Libertate. *Camillus*] Qui Romam a Gallis occupatam Dictator absens creatus, liberavit.

8 *Fabricius, &c.*] Qui continentissime in paupertate vivens, munera sibi a Pyrrho, et auram a Samnitibus missum repudiavit.

9 *Brutus*] Juniusne qui reges eiecit? An Marcus Brutus, unus e Julii Cæs. percussoribus? *Cruentus*] c. M. hominum deleverat, senatores 99. consulares 15. equites 360.

10 *Imperium tradet, &c.*] Quod non Julius Cæsar, non Augustus fecit: ille enim retinebit, et ob retentum Bruti manibus trucidatus peribit. Hic de reddendo cogitabit, aut potius redditurum simulabit: nam imperia cum lætitia induuntur, cum molestia exuuntur. *Dorleans. Imperium tradet*] Ut quondam dictaturam deposuit, cessanteque Ptoleolo. Et quem Cæsar dixit, nescisse litteras, quod fasces abjecerit.

11 *Privato cum Cæsare*] Non rerum summam affectante, inique civili bello.

12 *Crassus*] Liciniusne Crassus, an Marcus, qui perit apud Parthos?

14 *Cato reddatur, &c.*] Qui sibi mortem consecivit Uticæ, ne videret Cæsarem: tua tamen æquitate adductus a Cæsare stabit. Quasi dicat; O princeps, tanta est æquitas tua, ut vindices libertatis tibi servire malint, quam libero vivere.

Epig. vi. 1 *Unctis falciferi, &c.*] Feris Saturni falcem gerentis (quod *Κρόνος, χρονος*, id est, tempus omnia metat) in quibus unctæ cœnæ. Tum et festis diebus nuguenti plurimus usus. Et in ipsa castra hæc voluptatis lenocinia penetrare. Plin. lib.

18. cap. 3. Et quid Saturni festis unctius? quando cœnæ unctiores et elegantiores? *Her.*

2 *Regnator, &c.*] In quibus impare regnat alea. 'Fritillus' ergo pyrgus seu turricula, ex qua tesserae excutuntur. Epigr. 14. lib. 4. vers. 8. 9. et Epigr. 84. lib. 5. vers. 3.

3 *Non laborioso*] Facili, jocosō.

4 *Pileata Roma*] In Saturnalibus servi incedebant pileos induti velut domini: nam et Romani aliis diebus nudo capite erant, aut caput veste velabant. Itaque veteres nullis Romanorum statuæ cum pileo videntur: eamque consuetudinem a prisca Græcia duxisse Eustachius asserit; quum apud Homerum, nec pilei nec casidis ulla mentio sit. Turneb. lib. 8. cap. 4.

5 *Risisti*] Risu annuere et consentire videris.

9 *Trientes*] Dimidius triens est sextans, hoc est, duo cyathi. Epigr. 38. lib. 1. vers. 2.

10 *Pythagoras, &c.*] Puer e contaminatorum grege, cui nupsit Nero. Tacit. Annal. 15. quem Sueton. cap. 20. Neronis Doriphorum nominat.

11 *Dindyme, &c.*] Puer, minister, Epigr. 42. lib. 10. et Epigr. 84. lib. 6.

12 *Bibenti*] Calens mero (quod animi edacit instrumenta) fondam Carmina et exprimam ingenia xv. simul poetarum. Exprimit certe *Æschylum, Aristophanem, Anacreontem, Ennium, Horatium, &c.* quibus vinum erat Hippocrene. Læge Antipatri Epigram. "Ω *ἄλκυρ Βουρὴ*, &c. lib. 2. Antholog. cap. 46.

14 *Catulliana*] 3800. Epigram. 84. lib. 6. vers. 7. vel infinita. 'Namque quum' inquit 'millia multa fecerimus, conturbabimus illa, ne ecliamus, Aut ne quis,' &c. Catull. Epigr. 8.

16 *Passerem Catullis*] Carmen tibi non minus gratum quam Catullianum de passere Lesbæ. Ang. Politianus

obscurnum aliquid per passerem intelligi vult: sed Fr. Floridus asserit simplicem sensum, lib. 1. subcis. cap. 5.

EPIC. VII. 1 *Jam certe*] Mortuo Domitiano, cujus imperium prætexbas adulteris tuis. *Stupide, &c.*] Dolos tuos non sentienti.

2 *Cæsar*] Domitianus.

4 *Circæes*] Alii, *Circæes*: jussit me modo venire in Circæos. *Strophæ telis abis*] Dolus, fallacia: a *στροφῆς*.

5 *Penelope*] Caste.

6 *Scabies, &c.*] Inveterata libidinis prurigo.

8 *Harebit, &c.*] Maritus tuus te comitabitur.

11 *Hystericam, &c.*] Sic Turnebus lib. 8. cap. 4. id est, uteri strangulatione laborantem: ab *ὄστρος*: sic et Epigram. 71. infra. Sunt qui legant: *Histericam*, quasi morbo regio laborantem: minus apte.

12 *Sinuessano, &c.*] Sinuessanum autem aqua in Campania feminarum sterilitati aliisque morbis medebatur. Plin. lib. 31. cap. 2. Cluv. Ital. lib. 2. cap. 10.

EPIC. IX. 1 *Clarus fronde Jovis*] Querna ornatus corona Jovis Capitolini. Ep. 54. lib. 4. vers. 1. Gruterus vult, quercu coronatos fuisse omnes, quibus honor datus imaginis. *Romani sumus*] Tragicæ Carminis Poëta, an heroici? Tragicum fuisse testatur Placides Fulgentius. *Cothurni*] Epigr. 20. lib. 3. vers. 7.

2 *Spiræ*] Ad vivam expressa statua. *Apollæa redditus, &c.*] Memoria statua, Apellis opus. Alii leg. *Apollinea*, intelliguntque Memoria statuat in Apollinis bibliothecam receptam: ut Perili Prolog.

EPIC. X. 1 *Turnus*] Epigr. 97. lib. 7. vers. 8.

2 *Carminis*] Heroicæ, an tragicæ? Epigram. præced. vers. 1. *Frater erat*] Cessit illius Carminis gloriam fratri, neque voluit se illi æmulum ingerere,

ut Unicus. Epigr. 44. lib. 12.

EPIC. XI. Detestatur recte luxum Romanorum, et capit reduci præcorum parsimoniam.

1 *Tolle, puer, calices*] Amove elaboratos calices vitreos ex Ægypto Romanam allatos. *Torcensata Nili*] Nili vitreos calices intelligit: de quibus l. 14. lemmate, Vitrei calices: 'Aspicis ingenium Nili: quibus addere plura, Dum cupit, ah quoties perdidit auctor opus!'

2 *Et mihi securo, &c.*] Et trade mihi pocula fagina vel Seguntina, de quibus non sis sollicitus ne labantur. Epigram. 106. lib. 14. 'peccant seturæ sollicitæque manus.'

3 *Tritæ patrum labris*] Fictilia, cujusmodi a Nema instituta sunt in honorem Deorum, et ab antiquis Romanis in usu. *Tunc pura ministro*] Non comato et calamistrato, sed rudi et simplici.

4 *Antiquus honor*] Urnarum et calicem fictilem. Et revocatur prima sæcula, præcorum parsimonia et frugalitas.

5 *Gemma*] Calice e gemma, vel gemmato poculo. *Qui Mentora frangis*] 'Qui pocula Mentorea nobilitata manu' (ut dixit Epigr. 60. lib. 2. vers. 16.) diffingis, ut inde conficiatur mœchæ tux matula, dignum sane te homine molli et impuro poculum. Sed vide an placeat lectio, *Te potare docet gemma, qui Mentora frangis? In scaphio mœcha Sardanapale tua*: quasi dicat: Magis convenit fictile scaphium, quam calix e gemma illi, qui Mentoris opera frangit.

EPIC. XII. Zollus, quamvis notus, nesciebatur tamen unde esset natus, quem jus trium liberorum petentem, irridet.

1 *Jus tibi natorum, &c.*] Vis jure natorum clarescere, cum tibi natales sint orta Nili obscuriores. Petas hæc jus liberorum, septem vel sexcentorum, si placet, ipse usque obscurus

eris et nullius filius, terra natus. Neque tamen jus petebatur liberorum ultra tres. Epigram. 91. lib. 2.

2 *Dum matrem, &c.*] Dammodo tibi nullus pater et mater sit; hoc est, nemo sciat, quo patre aut matre sis natus.

EPIG. XIII. 1 *Flaminiam, &c.*] Epigram. 28. lib. 6. vers. 5.

3 *Nili*] *Ægypti*. Epigr. 42. lib. 4. vers. 35.

5 *Ducus, et dolor theatri*] Decus dum viveret, dolor ex morte ejus.

6 *Omnes Veneres, &c.*] Vide Planti Epitaph. apud A. Gell. lib. 1. cap. 24.

7 *Paris, sepulcro*] Histrion nobilis, quem interfici jussit Domitianus, quod eum deperiret Domitia Augusta. Sueton. cap. 3. Domit.

EPIG. XIV. 2 *Nam terra, &c.*] Qui pusillus cum sit, vel levissimæ terræ ferendæ non sufficit. Ludit autem Poëta in formula S. T. T. L. Vide Epigr. 89. lib. 1. vers. 2.

EPIG. XV. 1 *Sunt chartæ, &c.*] Sunt mihi libelli quos legant castissimæ et pudicissimæ matronæ: sed hunc librum volo totum lascivire vino dissolutum, unguentis delibatum, nequitias loquentem et amores.

6 *Cosmiano*] Unguento a Cosmo confecto. Epigr. 88. libro 1. vers. 2.

8 *Nec per, &c.*] Plane et aperte; verbis dominantibus et rem signantibus. Epigr. 67. libro 3. vers. 7.

10 *Quam sanctus, &c.*] Quam prisci illi probeque majores nostri non erubescabant proprio nomine indigitare, et tanquam rudes Macedones, lignonem lignonis nomine appellare.

12 *Saturnalicios, &c.*] Libertate usos Decembri et licentia Saturnalibus permissa. Epigr. 2. supra, vers. 5.

EPIG. XVI. 2 *Urbana togæ*] Plebi.

3 *Lampsaco versa, &c.*] Priapeio. Lampsacum oppidum est Hellesponti, in quo Priapus exquisite colebatur.

4 *Tartessiana, &c.*] Gaditana. Vide Epigr. 71. lib. 6. vers. 2.

5 *Vena*] Inguine.

8 *Uda puella leges*] Vide Juvenal. Satyr. 9. vers. 65. *Patavina licet*] Patavinæ mulieres audiebant castæ et pudicæ. Plin. Epist. 14. lib. 1. Vide Ep. 42. lib. 6. vers. 4.

10 *Brute recede, leget*] Et ipsa Lucretia utut pudica legerit, absente marito.

EPIG. XVII. 1 *Nocturna, &c.*] Ebria, petulans, impudica.

2 *Mans, &c.*] Sobrius, et salva verrecundia.

EPIG. XVIII. Suburbanum prædium Poëtæ donarat fenerator Lupus, ad quem sunt plura Epigrammata. Hoc Poëta mirifice *perâ µετρωσεν* per varias comparationes extenuat; ac tandem paranomasia concludit; male se prandium, quam tale prædium. *Raderus*.

1 *Donasti, Lupe*] Huic geminum vide 2. Antholog. Luciliani, *Ἀγρὸν Μυροφάρης, &c.* *Rus sub, &c.*] Prædium urbanum.

2 *In fenestra*] Plebs Romana in fenestris alebat ad speciem hortorum flores et frutices: quod videmus in Hispania et Italia monachos facere, in fenestris ostendentes, arbuscula, malos citreas, hortulos pensiles, &c.

4 *In quo ruta, &c.*] Quem hortum ruta unica tegit obumbratque, non secus ac si esset nemus Dianæ Aricinæ. Hyperbolice, ut cætera quæ seq.

9 *Costi, &c.*] Quæ non nascitur in Italia, uti nec piper. Alii, *cosmi*. Recte.

11 *Tota*] Ita Ms. noster. Alii, *tuta*. Gruter.

12 *Erucam, &c.*] Vermiculum, qui olera depascitur. Belg. *Ruyt*.

13 *Salicto*] Salicetum idem quod salicetum, locus salice consitus.

15 *Boletus*] Fungus. *Mariææ*] Ficus insipidæ.

18 *Sus Calydonius*] Aper Ætolus. Epigr. 15. lib. Spect. vera. 1.

19 *Et sublatâ, &c.*] Cujus segetem sed herbam nro impetu correptam, aufert hirundo ad nidum condendum.

21 *Et cum stet, &c.*] Nec dimidio Priapo vel inermi locus est. Epig. 36. lib. 1. vs. 5. et 15. et l. 3. Epig. 57.

24 *Picala*] Allusum ad dolia et testas quæ picabantur, ne vina exspirarent animam.

25 *Litera sed una*] Litera *e* in *s* mutata: mallet *prandium* quam tale *prædium*.

EPIG. XXIII. 1 *Nulla, &c.*] Qualibet conditione.

3 *Decies mihi dotis in auro*] Decies sunt viginti quinque millia Philippæum, in auro nummi Romani decem millia aureorum. *Gronov. Decies, &c.*] Decies centum millia sestertium, nostræ monetæ 7812. lib. 10. ss. eaque in auro appensa, nomine dotis.

10 *Mæus*] Puer. *Tuus*] Eunuchus, spado.

14 *Nec quasi, &c.*] Non tota, non amoris: sed parca, sed casta, sed religionis. Epigram. 105. infra.

EPIG. XXIV. 1 *Dum te prosequor, &c.*] Ejusdem ingenii vide Epig. 82. lib. 10. et 17. lib. 1. dum cliens te saluto, deduco, reduco, tibi obsequor, assentior et ejusmodi præsto officia, perit dies, pereunt studia Carminaque.

2 *Aurem, &c.*] Vide Epigram. 90. libro 1. et Theophrasti *Charact. περί κολυμβίας*: et quæ Casaubonus ibi, λέγοντος δὲ αὐτοῦ τι, τοὺς ἄλλους συνεῖν κελεύσαι, καὶ ἐπαινέσαι.

8 *Pœta carpit*] Male explicant, vellicat et reprehendit. Cui enim hoc gratum? Immo 'carpit' est excerpit, imitatur. Hoc ipsum gloriatur Phædrus in fine lib. 4. 'Mihi parta laus est quod tu, quod similes tui, Vestras in chartas verba transfertis mea.' Horatius: 'ego apud Matinæ Grata carpentis thyma, &c. Carmina fingo.' *Gronov. Carpit*] Vellicat et reprehendit, pro more æmulantium artifi-

cum et invidentium: invidis *lantum* displicere, felicitatis argumento est. Ep. 61. lib. 6. vers. 8. et 77. lib. 4.

9 *Hoc, Labulle, &c.*] Hoccine æquum est? 'Ah! idne verum est?' Terent.

10 *Tibi suorum, &c.*] Me addito cæteris tuis clientibus.

14 *Sic fit*] Ita fit, ut, cum cœnam officiis domereor, dum foris cœnare volo, negligantur studia, pereant poemata.

EPIG. XXVIII. 1 *Invasit medicum, &c.*] Al. *Invasit medicum Nasica Phreneticus Aucte.* et Al. rectius: *Invasit medici Nasica phreneticus Aucti, et percidit Hylan.* Nasica ut potiretur Hyla Aucti medici puero, sinxit phrenesin: verum ut voti ita et mentis compos apparuit. *Sica*] Non pugione, sed mentula.

EPIG. XXXI. Irridet sordide lantum Cæcilium, qui non asse comparabat centum fercula.

1 *Atreus, &c.*] Cucurbitas enim dissecat in frusta varieque apparat, ut *Atreus* quondam fratris *Thyestæ* filios. *Senec. Thyest. vers. 758.* Vide *Ammiani Epigr. lib. 2. Antholog. cap. 40.* 'Ὅς κήπων τεθνηὺς, δεινὸν παρέθηκεν Ἀπελλῆς Ὀλέμνος βόσκων ἐντὶ φίλων πρέβαν, &c. *Apelles* *Pythagoræ* cœna excepit amicos perinde ac hortum immolasset, vel pecora pasturus esset.

4 *Gustu protinus, &c.*] Cœnæ exordio, antecœna. Epig. 51. lib. 1. vers. 4.

5 *Prima feret*] Caput, pompa, flos cœnæ: dicto Epigr. 51. lib. 10. *Alterave cœna*] Secunda mensa, ibid. Vide et *Rosin. lib. 5. Antiq. Rom. cap. 20.*

7 *Hinc aeras, &c.*] Ex his cucurbitis. *Epidipnidas parabit*] Dapes, bel-laria, quæ ἐντὶ δειπνον post cœnam apponuntur distribuuntur.

8 *Fatuas facit placentas*] Insipidas sc. et insulas, e cucurbitis.

9 *Tabellas*] Quadras de placentis.

Epigr. 76. lib. 3.

10 *Corytidæ theatri*] Palmulas.

Epigr. 37. lib. 13.

11 *Minutæ*] Cibus e variis minutim concisus.

12 *Lentæ positæ, &c.*] Pulcem ex lente ac faba.

13 *Botellæ*] Genus erat farciminis ex ovi vitellis coctis, nucleis pinis concisus, &c. Et botelli sanguine distendebantur, Belg. *Blood-worst*. Vide Epigr. 78. lib. 5. vers. 9.

14 *Cybbi*] Piscis genus. Vide Epig. 78. l. 5. vers. 5. *Manas*] Epigr. 32. l. 12. vers. 15.

15 *Hinc*] Pisciculos, de quibus Athenæus lib. 7. c. 18. et Plin. lib. 32. c. 7. *Cellarius*] Promus, promus-condus. Vide Beroaldum in Servium.

17 *Capelliana*] Rutæ fibris tanquam capillamentis multicomæ: vel rutæ caprarum, quam capræ sectentur et pascant. Alii legunt: *In rutæ folium Capelliana*; ut sit a Capella unguentario seu herbario nomen deductum: ut a Cosmo pigmentario, unguento Cosmiana.

18 *Gabatas, perepoidasque*] 'Gabatas' sunt lanceæ eschariæ. Epigr. 48. libro 7.

21 *Unam esse ponere*] Totam convivium esse comparare.

EPIG. XXXII. 1 *Nec toga, nec focus est*] Describit hoc Epigrammate Martialis insignem, non paupertatem, sed extremam ineptiam ac mendicitatem, nec dubito quin Aristophanem imitari voluerit in Plato: ubi *ὑπερὶ αὐτοῦ* eleganter distinguit. *Herald*. *Nec toga*] Sed villa aliquis pannus: *ἀπὸ ἡμετέρου πλὴν ἔχειν πλῆθος*, ut Aristophan. inquit. Sic Catullus Epigr. 28. 'Furi, quod neque servus est, neque arca,' &c. Vide et Nostrum, Epigr. 93. lib. 1. *Nec tritus cinis lectus*] Atqui lectum ejusmodi mendico non negat Aristophanes: *ἀπὸ δὲ κλίνης οὐβήδῃ σφελῶν κοπῶν μωρῶν*.

2 *Nec tibi de bibula carta palude te-*

ges] Sed nec tu tegetem habes peristromate et stragulo. *Ἐπὶ τοῦ δι-
cit Aristophan.* Nec teges seu stercora ex ulva, scirpo, seu canna palustri, a *sedge-mat*.

4 *Clavis*] Epig. 35. lib. 5. vers. 8.

5 *Dicit atque, &c.*] Epigr. 19. lib. 3.

6 *In populo, &c.*] Plebeias esse et proletariis.

8 *Non est pauperis*] Sed mera mendicitas.

EPIG. XXXIII. 1 *Sapius ad palmam, &c.*] Prasina factioni (cui favebat Nero) obstrepebant aliarum factionum fautores, vicine suos amicos non propria virtute, sed gratia Imperatoris. Respondet illi Poëta falsum hoc esse, postquam Nerone mortuo et huic factioni frequens cedat palma. Incredibilis Veterum traditur *ἰσχυρία*, quæ in quatuor divisa partes (nam quatuor erant colores agitatorum) sæpe ad manus, eadem, et insignem cladem pervenit. Pavebat una pars et potissima Prasina factioni, quæ viridata anrigabatur: altera Veneta, corulæ: tertia roseæ, luteæ, crocæ, purpureæ, rosæ, qui colores omnes ad unam factionem 'russam' pertinent: quarta alba. Quibus datus postea Domitianus adjunxit, argenteam et auream. *Rod*.

EPIG. XXXIV. 4 *Cenabit belle, &c.*] Fecit hoc optimo quidem codicillo: quo invitaretur simpliciter a nitido tantoque vicino. 'Aliquid boni propter vicinum bonum.'

EPIG. XXXV. 4 *Solus omne, &c.*] Solus quippe videtur, qui inter ignotos nec sum conditionis est, atque magnus sit illorum numerus. Pictarchus in septimo sapientum convivio narrat, Chilonem non ante comidixisse, quam de singulis conviviis, qui essent, quæsiasset: quod diceret *σύνειλον* καὶ *σύνειπον*, vectorem sc. et contubernalem esse ferendum, etiam ignotum, quibuscum navigare et militare esset necesse: at vero in convivio quibus-

libet se commiscere, non esse hominis prudentis. *Roderus.*

EPIC. XXXVI. Soteria Cati Proculi celebrat, præter spem vitæ restituti. Suspicio hunc ipsum Proculum fuisse, ad quem extat Epistola Plinii lib. 13. 15. ex qua discis poetam fuisse.

1 *Gemma, &c.*] Epigr. 45. l. 8. vs. 2.

2 *Redditus, &c.*] Convalescens et restitutus ex morbo desperato.

3 *Desperasse iuvat, &c.*] Multo mihi dulcior est, deplorati dudum ac depoliti amici, recepta inasperato salus.

4 *Minus gaudent, &c.*] Gnome: E summa tristitia sæpe nascitur maxima lætitia.

5 *Hypus, &c.*] Puer, minister. *Immortale*] Quia melius fit annis: et quo vetustius eo generosius. Epigr. 95. lib. 9. vers. 1.

6 *Senem potant*] Epigr. 95. l. 9. vs. 2. *Talis vota cadum*] Tam grata ex tam inasperatis.

7 *Quincunxes, &c.*] De hoc more obibendi nomen amici, vide Epigram. 72. libro 1. hic autem quincunx respondet τῷ 'Caius.' τῷ 'Iulius' semis, id est, 6. cyathi: τῷ 'Proculus' bes, id est, 8. cyathi. Vide Epigr. 28. lib. 1. versum 2.

EPIC. XXXVII. Zoilum e servo equitem factum exagitat; ejusque superbiam et humilitatem exprimit.

1 *Quid tota, &c.*] Cur eques e servo factus anulum gestas libralem; Hyperbolice, magnum scilicet; prægravasque et occultas gemmam nimio auro? An credis idem pondus convenire digito et annulo, quod modo gestabas in compedibus? Epigrammate 29. libro 3.

2 *Annulus, &c.*] Compes. 'Frontem literati, capillum semirasi, et pedes annulati.' Apuleius.

EPIC. XXXVIII. 2 *Surdus erat*] Non adequantur hujus Epigrammatis saltem interpretes. '*Surdus erat*,' et sic non poterat esse delator, si forte liberi sermones excidissent illis, quo-

Delph. et Var. Clas.

Martial.

rum vehementium multos regebat: quippe quos audire non poterat. Facit hoc lib. 12. Epigr. 14. *Grenov. Surdus erat*] Ex ἀσποδοκῆτις auget. Vel, innuit flagitioso domino magis placere servos surdos, quos nemo roget de criminibus domini. Vide Sat. 9. Juvenal. vers. 104.

EPIC. XXXIX. *Charidemum*] Vide Plauti Linum, in Barchid.

1 *Motor, &c.*] Alii, *monitor*: id est, infantis pueritizque moderator: sed et τὸ *motor* placet.

2 *Sudaria*] Lintea, quæ demessam a tonsore barbam excipiunt.

4 *Labris puncta, &c.*] A rasura asperis durisque.

5 *Sed tibi non erui, &c.*] Tibi tamen etiamdum puer videar, nec qui in virum transcriptus, liberius vivendi potestatem habeam.

11 *Tyrios sumpsi, &c.*] Vestes purpureas, cultus lasciviorum.

13 *Numerus nostrae*] Ἀριθμὸς ἡμετέρας κλέκτας πένοντα. Theophrast. Charact. περὶ μωρολογίας. De trientibus vide quæ ad Epigr. 28. lib. 1. vers. 2. *Adstricta*] Constricta fronte. Petron. 'Quid me spectatis constricta fronte Catones?'

15 *Catonem*] Censorium, castigatorem, qualis fuit Cato major.

EPIC. XL. 4 *Cum tristis, &c.*] Dum cansatus est dolorem dentium in causa fuisse, quo minus oris operam posset præstare, aperte fatebatur se capiti Glyceræ illudere.

EPIC. XLI. Allegoricum est Epigramma, quo deplorat casum Amyntæ pastoris, de arbore præcipitantis.

1 *Indulget, &c.*] Dum vehementi studio saginat porcos.

2 *Et gaudet, &c.*] Dum laudem quaerit ex pinguibus factis suis.

3 *Cedentes oneri, &c.*] Ascendit illicem glande onustam et incurvatam exensurus glandes, sed pondere pueri fractis ramis qui vix suum sustinebant onus, decidit ipse exensas

4 T

secutus glandes. Sic Hylam secutum
urnam dixit Juvenal. Satyra 1. vers.
164.

5 *Triste nemus, &c.*] Pater Amyntas
succisam arborem filii rogo damnavit.

7 *Pinguet, Lygde, &c.*] 'Felix quem
faciunt aliena pericula cautum.' Cave
tibi, Lygde, a simili casu; nec nimium
pecus et porcum, sed te ipsum
cura.

8 *Annuneriare pecus*] Non, quo Amyntas studio, saginam properare.

EPIG. XLII. Egregium Carmen sine
egregio argumento fieri posse negat.

1 *Vivida*] Illustria, insignia. *Mertua pontis*] Villæ, humilia, abjecta:
vel, de mortuis, quale fuit præcedentis
Epigr. de Amynta argumentum.

2 *Lemmata, &c.*] Epigram. 59. lib.
10. vers. 1.

3 *Mella jubes, &c.*] Neque enim dulcia
mella, qualia ex thymo Hymetti
Attici aut Hyblæ Siculæ fiunt, potest
apis (vel optima) conficere ex amaris
Corsicæ taxis: ita nec, &c.

EPIG. XLIV. Monet senes, ut sibi
caveant a captatoribus testamentorum
et fictis amicis.

1 *Bruto, &c.*] Senex. Hyperbolice.

4 *Mortem diligit, &c.*] Captator est
et hæredipeta adulatorius, vultur
asidens, qui mortem tuam cupit, cadaver
expectat. Epig. 63. lib. 6. vers. 2.

EPIG. XLVIII. 1 *Silius hæc magni, &c.*] Silius Ciceronis atque Virgilii
studiosissimus imitator: hujus aram
religiosissime coluit. Epigram. 51.
infra, illius villas comparavit. Plin.
lib. 31. cap. 1.

3 *Tumultus*] Virgilii. *Larivæ*] Ciceronis
sedium.

4 *Non alium mallet, &c.*] Erat enim
orator et Poëta. Epigram. 63. lib. 7.

EPIG. XLIX. 1 *Cineres, &c.*] Cenotaphium
et memoriam: neque enim
de tumuli loco constat.

3 *Optata succurrere, &c.*] Alii, *Andino
tandem succurrit agello*. Andos
autem vicus non procul a Mantua
Virgilio patria.

4 *Et votum, &c.*] Lips. l. 1. Epist.
5. Quæst. legit *et votum*, non *minor
ipse colit*: id est, Silius Poëta Virgilio
non inferior colit Virgilium. Vide
Epigr. 14. libro 4. versu 13. et Epigramma
49. supra. G. Barthius *etiam*
legit, lib. 1. cap. 4.

EPIG. L. 1 *Furentem*] Amore tali.
3 *Plorat, &c.*] Lacrymis fictis. *Relicto*
] Amisso, vel dimisso, attritove,
ἀπολυμένῳ: id est, simulans relictum,
quo me pretio ejus emungat.

4 *Gemma, &c.*] Annulus cui gemma
includitur. *Cadit ens lapis*] Hæc
ars notata etiam Magistro Amandi
lib. 1. 'Quid cum mendaci damno
molestissima plorat? Elapsusque cava
fingitur aure lapis?' *Lapis*] Elemchus.

5 *Nunc furtiva lucris*] Non placet,
quod interpretibus: nam bombycina
(puta, quæ revera possedit dudum)
fingit aliunde a fure rapta clausculum
parvo pretio sibi deferri venalia, et
orat, ne nunc utique se destitutum in
emitione tam lucrosa. *Gron. Nunc
furtiva, &c.*] Nunc fingit surreptas
vestes bombycinas, novasque a me sibi
emi poscit.

6 *Proferetur Cosmi, &c.*] Ut ego
pleam unguento Cosmiano. Epigr. 81.
lib. 2. vers. 33.

7 *Carissæ Falerni*] Propter vetustatem.

8 *Expiet ut*] Somniorum portenta
mala, moris erat mola salsa, vivo
sumine, vino et re divina expiare,
precurare, avertere. *Somnia*] Somnia.
'Expiare' autem est, sacrificiis et
religione, malum quod portentum est,
deprecari; quemadmodum et 'Precurare'
] Tibullo. Cæterum non solum
τὰ δεινὰ a se averti; sed et in
alios derivari precabantur: quia
exstimabant τὸ δεινὸν quocunque tandem
modo placandum esse. Unde deprecationes
ejusmodi: 'Hostibus eveniant
convivia talia nostra.' Ita existimabant,
Deorum minas vix posse evas
irritas, et Idcirco in alicujus caput

averruncandas. Unde *Aegyptii* in caput victimæ, mala omnia deprecabantur. *Herald.*

10 *Indixit cenam, &c.*] Statuit se venturam cenatum apud me, quod et 'condicere cenam' dicitur.

12 *Nil mihi, &c.*] Epigr. 12. lib. 4.

EPIG. LII. Invitat Cerealem ad cenam.

3 *Octavam poteris servare*] Idcirco et solaria erant in balneis, quæ a convivatoris consuebantur. Unde solebant miselli et parasiti *πρεχθίστοις*, quibus venter pruriebat, *σκιὰν καταμετρεῖν ἐπὶ δειπνῶν*. Hinc execratio solariorum a parasito illo apud Aul. Gell. lib. 3. cap. 3. *Lavabimur una*] Ante cenam lavabant, æstate, hora octava; hyeme, nona: divites cum cæna præbebant convivis balnea privata, pauperes publica conducebant: hinc Poëta Cerealem ad Stephani balnea invitat. Qui enim cenam dabat, balneum quoque calfaciebat. Unde jubebantur convivæ, *λουσάμενοι ἔσθην*. Sane ante cenam lavare solebant, miseris etiam et afflictis temporibus. *Herald.*

5 *Mocendo*] Ciendo, lubricando.

7 *Cordylla*] De hoc genere piscis, Epigr. 2. lib. 3. vers. 4. et lib. 13. Epigr. 1. *Lacerto*] Epigr. 79. lib. 5. vers. 5.

8 *Quam cum, &c.*] Epigram. 48. lib. 10.

9 *Altera*] Ova alia. *Tenni, &c.*] Sic Ovid. 8. *Metamorph.* 'Ovaque non acri leviter versata favilla.'

10 *Velabrensi*] Caseus Velabrensis fumo focoque induratus. Epig. 32. l. 13.

11 *Qua Picenum, &c.*] Epigr. 36. lib. 12.

12 *Gustu*] Antecæna. Epigr. 32. supra vers. 3.

13 *Mentiar, ut venias*] Promittam tibi lautioris apparatus caput cænæ appositum, ut venire velis. *Mentiar, ut venias*] In lautioribus convivis

pisces locum præcipuum habebant. Unde *ἄφω* proprie ad pisces relatum: cæterum tanti fiebant obsonia ista, ut tintinnabulo monerentur insignes illæ gulæ, si qui pretiosiores pisces asportati erant. Verum *ἡδυπάλας* os illia sæpe sublinebant, pisces mortuos aut veteres pro recentibus vendentes. Unde vetitum quandoque Athenis, ne eos aqua irrigarent; quod facere solent, ut recentes videantur. Et non solum *τὸ νεαρὸν*, sed et magnitudo piscinum notabatur a delicatis illis gurgitibus. Vide Juvenal. *Satyr.* 4. Horat. &c. Gula itaque *τὸν φιλόφω* pisces tam caros concinnavit, ut Cato dixerit: Romæ plaris venire piscem, quam bovem. Nec solum Romæ; sed et in Græcia carissimi et pretiosissimi pisces: unde Corinthi lege cautum erat, ne quis in macello pisces sæpe emeret, nisi qui aut censum suum, aut artem qua vitam tutabatur probare posset. Ratio est, quia non possunt pauperes laute simul et innocenter vivere. *Heraldus.*

Pisces] Pisces vero in lautioribus convivii primas habebant. *Conchylii*] Ostrea. *Sumen*] Epigr. 44. l. 13.

14 *Cortis saturas*] Gallinas. Epigramm. 30. lib. 7. vers. 1. *Paludis aves*] Anates.

15 *Nec Stella, &c.*] Non ipse lautus et nobilis Stella, de quo Epigr. 78. lib. 8. et alibi.

16 *Nil recitabo tibi*] Namque convivas suos importuna lectione sæpe emecabant istæ hirudines. Epigram. 79. lib. 5. vers. 25. et Lucian. 2. *Antholog.* cap. 47.

17 *Ipse tuos nobis, &c.*] Tu nobis legas Gigantomachiam a te scriptam, et Georgica tua, Virgillii Georgicis non cedentia.

18 *Rura, &c.*] Alii, *Rara*. Per 'rura' vero innuit, eum Georgica scripsisse.

EPIG. LIII. Claudiam Rufinam Britannam laudat a venustate, ingenio,

fœcunditate: precaturque tribus natis natabusque totidem generos et nurus. *Rad.*

1 *Claudia*] Eadem forte quæ Pudenti nupsit, Epigr. 13. lib. 4. *Cæruleis, &c.*] An quia Britanni se glasto colorabant? ut tradunt Cæsar 5. Com. Bell. Gal. Mela, Plinius lib. 23. cap. 11. Solon. cap. 35. atque hinc dictos autumat doctiss. Camdenus. *Brith* enim antiqua lingua patria depictum et coloratum significat: sic Epigr. 99. lib. 14.

2 *Cur Latia pectora, &c.*] Meliores libri: *Quam Latia pectora gentis habet!* Barbara quidem patria, sed ingenio Romana, inquit, est Claudia.

3 *Romanam, &c.*] Neque enim cedit Græcis dominis aut matronis Latinis. Imo tam elegans est Claudia, ut Romani possent credere esse Lucetiam, Græci Helenam.

5 *Di bene, quod*] Vide Brissonium lib. 1. Form. *Sancto peperit, &c.*] Pione? An defuncto? Namque et defuncti Veteribus 'sancti.'

6 *Generos*] Filiabus. *Nurus*] Filiis.

8 *Gaudeat illa tribus*] Ut jus trium liberorum habeat.

EPIC. LIV. Zoilum fugitivum servum et sepulchralem furem exagitat.

1 *Unguenta, et casias*] Quæ rogis inferri solent munera, quantaque, vide Epigr. 97. lib. 10. vers. 2.

3 *Stygio lecto*] Capulo, feretro. *Rapuiisti cinnamiam*] Notat in bustuario fure servilem conditionem, non enim nisi viles et inhonesti homines e rogo quippiam diripuerunt. Tum graves olim extabant pœnæ in effosores sepulchrorum, et *τυμβορῶχους*, ut Græci eos appellant.

5 *A pedibus didicere*] Pedes compedibus subduxere se, manus sunt exemplum pedum secutæ.

EPIC. LV. Monet Urbicum, ut Lupum captatorem fallacem fallat.

1 *Hortatur fieri, &c.*] Quod Lupus

te hortatur liberis operam dare: vel quod Lupus tibi vovet liberos ex uxore.

5 *Dicat prægnantem, &c.*] Fingat modo se concepisse.

7 *Amici*] Lupi, qui amice et fideliter hoc consuluisset videri vult.

8 *Sic morere, &c.*] Nihil illi ex testamento relinque.

EPIC. LVI. Chæremone, mortem ex sententia Stoicorum contemnendam dictitantem, sugillat; ostenditque eum non ex animi constantia vitam odisse, sed ob mendicitatem lucem fugere. Fortis ille est, qui *ῥωσπύρεσι*, non *ἀνδρῶν* contemnit mortem. 'O vita misero longa, felici brevis:' inquit Publus. *Rad.*

3 *Hanc tibi virtutem, &c.*] Non hoc facis ex virtute et fortiter, sed ex inopia rerum et pusillanimitate.

5 *Et cimex, &c.*] 'Et tritus cimice lectus:' supra Epigr. 33.

7 *O quam, &c.*] Ironice.

9 *Leuconicis*] Nobiles lanæ fuere, a candoria præstantia sic dictæ. Alii, *Lingonicis*. Vide Epigr. 159. lib. 14. *Agedum tumeat, &c.*] Quod si tibi res suppeteret ampla et lauta.

10 *Texta toros*] Alii, *peza*. Turneb. lib. 8. cap. 4.

13 *Nestoris*] Epigr. 30. lib. 9. vs. 2.

16 *Fortiter, &c.*] Vide Epigr. 30. lib. 1. et 80. lib. 2.

EPIC. LVII. Caussam reddit, cur poëtam donet Carmine, saturum seu divitem pauper invitet: videor ergo *γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας*, liguum in sylvas: aquas in mare ferre.

1 *Miraris, &c.*] Epigr. 27. lib. 9.

2 *Ad canam, &c.*] Ut Mæcenatem Horatius Ode 29. lib. 2.

4 *Thura, &c.*] *Cruda*, ex mente et Mss. Gruteri; ut 'exta cruda' opponantur ambrosiæ, 'merumque' nectari. Omnia Deorum sunt, inquit Seneca; tamen Diis posimus donum, et stipem jecimus: 7. de Benefic. capite 4.

EPIG. LVIII. 4 *Permittant, &c.*] Quæ faciunt ut multa in me licentia uti audeas.

7 *Nec enim rogat, &c.*] Non quatenus tonsor, sed quasi latro.

11 *Sed lota, &c.*] Alii: *sed mota mentula lava*: ut Epigr. 42. lib. 9. et 74. infra.

12 *Αειχδῶν*] Irrumationem innuit, quæ ori obstruso quidvis petendi facultatem intercludat. Othmar. Nactgal. in edit. Gryph. J. Scalig. aliique præferunt lectionem *Αιδῶν*, hoc est, jubebit te avarum plorare, e formula testatorum, qui 'plorare jubebant' illos, quibus nihil legarant.

EPIG. LIX. 1 *Senos Charinus, &c.*] Charinum opes ostentantem, ut inopem cavillatur.

4 *Dactylithecam, &c.*] Non habet repositorium annulorum, ut qui sui sint, sed conducti.

EPIG. LXV. Expostulat cum Justino, quod eum, ut olim, ad natalitias dapes non invitavit.

1 *Sercenti, &c.*] Permulti. Synec.

2 *Lucis ad officium*] Quos invitatas ad celebrandum diem tuum natalem. Mane sacrificabant in ejusmodi solemnitatibus. 'Officium' autem heic proprie omnino. Plin. Epist. 5. lib. 1. 'Pauca post dies ipse me Regulus convenit in Prætoris officio.' In nuptiis hoc officium frequens. Petronius: 'Consurrexit ad officium nuptiale.' Juvenal. Sat. 2. 'Quæ causa officii? quid quæris, Nubit amicus.' Hinc et 'officia' dicuntur a Juvenale Satyr. 10. clientes, hæc et ejusmodi officia patronis præstantes: 'Illinc cornicines, hinc præcedentia longi Agminis officia.' τὰ καθήκοντα eodem modo reperio apud Lucianum in somnio. *Heraldis.*

5 *Postera, &c.*] Jam vero me velut imi ordinis amicum invitas ad reliquias et analecta in crastino convivio.

6 *Sercentis hodie, &c.*] Hodie itaque invitati celebrent natalem tuum mu-

neribus, pro more, genethliacis: ego cras vel nunquam: neque enim ventum vocatus. Gruterus simpliciter accipit, quasi auctor maluerit se postero die invitari quam priore, ob turbam, &c.

EPIG. LXVI. 4 *Quare non habeas, &c.*] Quod vulgo dicitur: *he hath too many occupations to thrive*. Qui ubique est, nunquam est. Seneca Epist. 2. 'Multa novit vulpes, echinus num magnum.'

EPIG. LXVII. 2 *Quid expectem*] Mortem tuam: ut Epigrammate 63. libro 6. versu 2. Epigrammate 27. lib. 8. supra Epigrammate 45.

EPIG. LXVIII. 2 *Ut pudeat, &c.*] Levior quippe ignominia ex repulsa in magnis quam parvis: et adverte Polypoton in 'magnos,' 'magni,' 'magna.'

EPIG. LXIX. Nobile Epigramma in canem venatricem ab apro interceptam; quam cum Procyone et Siro in cælum relatis, cumque Homericò Ulyssis cano Argo confert. Percusserat Lydiam aper populo notam et charam, cujus hic ingenium in feras asperum, blandum in dominos, fatumque nobile describit. *Rader.*

1 *Amphitheatrales inter*] Inter Venatores qui curant venationes exhibendas in Amphitheatro nutrita. *Nutrita magistros, &c.*] Prosopopœia canis.

3 *Domino, &c.*] Domino meo æque fida ac dextra propria. Alii leg. *Dextro*, ut sit κέρπος: recte.

4 *Canem*] Meram, Hymeram, seu Nemeram, canem, quæ Erigoni monstravit, ubi pater Icarus a pastorebus Atticis occisus jaceret insepultus. Hygin. Fab. 130.

5 *Nec qui, &c.*] Nec Lælaps canis a Jove custos Europæ appositus, quem a Minoë acceptum Procris conjugii suo Cephalo reliquit. Hygin. lib. 2. et Ovid. 7. Metamorph.

6 *Lucifera pariter, &c.*] Ad Lenam,

seu Dianam gaudentem venatione et canibus. Vel, inter astra relatus est a Jove.

7 *Non me longa dies*] Neque eram annosa ut ille Ulyssis canis Argus, qui reversum post viginti annos agnovit herum. Odyss. 17. et Aristoteles lib. 6. Histor. Animal.

8 *Dulichio cani*] Dulichium insula Ulyssi quondam subjecta cum Ithaco monte.

9 *Fulmineo spumantis, &c.*] Oblique ferlenti instar fulminis, vel urenti.

10 *Calydon*] Inesse enim aprorum dentibus igneam vim testatur Xenophon in *Κυνηγετ.* et Oppian. 3. *Κυνήγ.* *Λαοὶ δὲ ὀδύρα Ἀδάριον ἔρδς: ἔχον μαλὰ κερὰ πυρόεσσαν ἄντηρ*: 'nec vires fulminis apro.' Ovid. *Erymanthe, tuus*] Sus Erymanthis, quem interemit Hercules. Apostrophe.

12 *Nobilior mori*] Quam venatione et pugna in Amphitheatro.

EPIG. LXX. 1 *Potes*] Sustines.

2 *Plorantes dominos, &c.*] Pueros amasios, ut amice dictæ sunt 'dominæ': vel pueros plorantes orantesque te ne veneant dominis aliis.

3 *Rudeoque querela*] Pueriles, non fictæ.

4 *Dente tuo saucia, &c.*] Dum amore furens impressisti eorum cervicibus memorem dente notam.

8 *Myrrhina, &c.*] Epigram. 113. libro 14.

12 *Sed multo, &c.*] Sic Epig. 63. lib. 2. 'hæc mage luxuria est.'

EPIG. LXXI. 1 *Hystericam, &c.*] Uteri strangulatione laborantem, cui morbo præscribunt remedium medici validam congressus succussionem.

3 *Sed fletu, &c.*] Sed tamen lacrymans, dissimulat mori se malle quam hujusmodi convalescere remedio.

5 *Virides, &c.*] Nec ætatis flore velit mori.

7 *Medici, &c.*] Supra Epig. 61. vers. 6.

8 *Tollunturque, &c.*] In Venerem.

Epigr. 81. lib. 10. vers. 4. *Gratu*] Sceptice.

EPIG. LXXIV. Quo amata frueretur sine rivali, Baccharum castravit medicus, 'Chironica (ut ait Siderius Apollinaris Ep. 12. l. 2.) magis instituta arte, quam Machaonica.' Quallis et ille fuit Epigrammate 98. lib. 9. supra.

EPIG. LXXVI. 3 *Tu qui*] A majori lepide jocus rogat ut jacturam 10. HS. ferat in se, qui tulit 200. in alio.

EPIG. LXXVII. 3 *Comaturit Vascora, &c.*] Non sedet compescendi alvi gratia, sed ut invitetur ab aliquo domine earum comationum seu concilium in quibus sedet.

EPIG. LXXIX. Pæti mulas tardissimas irridet; ut quæ decem horis vix potuerint mille passus conficere.

1 *Ad primum, &c.*] Ad suburbanium tuum quod mille passus ab urbe distat.

4 *Tuas*] Tam pigras et tardas.

EPIG. LXXX. Landarat Flaccus immodice Baias; et non negat Martialis dignas laude; neque pro dignitate unquam satis laudari posse: malle tamen se Martialem, quam Baias affirmat; hoc est, componere Epigrammata, et volumen edere, quod Martialis immortale nomen præferat, quam menses et annos, in Baiano sinu delitiis voluptatibusque deterere, atque cum illis deteri et perire. *Rad.*

1 *Litus beata, &c.*] Locum gratum, venustum, blandum, delicatum, lascivum imo vitiorum diversorium.

5 *Sed Martialem male, &c.*] Sed malo valetudini et voluptatibus meis indulgere, quam, dum salubres Baias mille versibus laudo, salutis mem parum conatulus videri.

6 *Optare utrumque*] Optare otium Baianum, et simul negotium litterarium: hoc est, delitias ac sapientie divitias.

8 *Quid gaudiorum, &c.*] Quantum gaudii erit ex Baia a Martiale laudatis.

ERIC. LXXII. 1 A Sinuesane, &c.]
A balneis et cona in qua invitabatur
Sinuesae, quae urbs est Campaniae.

2 Nocte iubente larem] Sera jam nocte, quæ domum suam repetere monebat.

3 *Et penora fatis*] Qui apud Homer. Od. K. ebrius ex scali devolutus interiit.

4 *Præcepta, &c.*] Dum ebrina ruit e
scalis per quas conscendit ad conduc-
ta connexula.

5. Non esset, &c.] Non hoc illi accidisset, O Nymphæ Sinuessanæ, si vestras bibisset aquas, quæ vel insaniam abolerent. Plinius lib. 31. cap. 2. Vide Epigram. Antipatri libro 3. Anthol. cap. 20.

Epig. LXXXIII. 1 *Nemo habitat*] Senes enim et orbos et simul pecuniosos excipiebat hospitio, ut scriberetur hæres.

2 *Nemo domum pluria, &c.*] Namque viscato hoc hamatoque munere orbem divitum hereditates captas.

Epig. LXXXIV. 1 Qui nondum, &c.] Huic gominum est Lucilii Epigr. als compár. 2. Antholog. c. 26. 'Apes ápes Borelary, &c.

3 *Lacerator*, [yc.] Sacerdotes in-
ceris Iudis ut et Cybeles Phrygiæ Deæ
(quam eandem cum Iuide esse volunt)
cutris sibi humeros, pectus et lacer-
tos sanciebant.

4. *Phrygie medea*] Ad vera Cory-
bantia, tympana, ululatus, &c. Es-
then turba] Numine inflata, furore sa-
cro correpta.

5 Mitior implicitas, &c.] Chirurgus
Alcan leviori manu secat enterocelas.
Enterocelas] Hernias ex intestinis in
scrotum delapsis.

6 *Fabrii dedolati, &c.*] Dura et gravi, instar fabri, non molli et tonsoria.

7 *Cynicos, et Stoica mentis*] Philosophi promissas alebant barbas, graves et venerandas, quas sæpe vellit Lucianus.

8 Collegae, &c.] Detondeat que equo-
rum iugas.

9 *Scythica*, &c.] Epigram. 7. lib.
Spect. et lib. 9. Epigr. 46.

10 *Pescet enim*] Prometheus libentiori animo præbebit jecur laniandam aquilæ, quam mentum radendam Antiocho.

11 *Ad matrem, &c.*] Ab hoc tonsore fugiet vel ad matrem suam Agaven a qua dilaniatus est: ab hoc fugiet Orpheus ad furentes Bacchas, a quibus discriptus est.

12 *Antiochi barbara*, &c.] This *Bar-*
ber's barbarous tools.

13 *Stigmata mento*] Rudis manus
errantisque novaculum incisuras et
quasi puncturas. Epigram. 64. lib. 6.
vers. 26. *scotches.*

14 *In vetuli pycia*] Nugatur Farnabius cum suo picto stigmatia. Verum est *pycia*, quod restituit Gruterus. Nec vult ille 'Pycien' nomen esse pugilis. Immo 'pyctes' vocabulum commune, et significat pugilem. Sic gallus gallinaceus pyctes. Sic Phaedrus: 'Simonides idem ille, de quo retuli, Victori laudem cuidam pyctae ut scriberet, Certo condixit pretio.' *Groheovius. Picta*] Rugosa, inquit, et sulcata. Alii leg. *Pycia* et nomen esse volunt pugilis cicatricibus deformati. Ego retinendum *pyctae* opinor, et de stigmatia intelligo, qualem habes Epigr. 20. lib. 2. vers. 9.

17 *Unus de cunctis, &c.*] Certe supra hominem adeoque omnia animalia hircus sapit, qui mavult prolixam pascere barbam, quam snibire rudes manus et barbara tela tonsoris Antiochi. Καὶ τρέφους εὐτάγους εὐταλάς ἀπὸ Πλάτωνος. Anthol. lib. 2. cap. 52.

EPIC. LXXXVI. 3 *Mella dari*] Prescribunt enim medici dulcia ad sistendum moderandumque humorem acrem distillantem. *Nucleus jubei*] Pineos. 'Pityda e pinastris, singulare remedium adversus tussim, in melle decocta,' &c. Plinius lib. 15. cap. 10.

4 *Et quicquid, &c.] Et dulciaria,*

quæcunque pueros fientes iracundos-
que plarant.

6 *Non est hæc tussis, &c.*] Vide Epi-
gram. 40. lib. 2. vers. 3. et 8.

· EPIG. LXXXVII. 3 *Sectaris annus, &c.*] Ut ex hoc opere victum quærites.
Juv. Sat. 1. vers. 38.

EPIG. LXXXVIII. 4 *Ventrem dixit, &c.*] Qua imprudenti excusatione fa-
tebatur se pati solitum, non agere.

EPIG. LXXXIX. 1 *Intactas quare, &c.*] Amatoribus quippe gratiores corollæ, quæ amicas quasi olerent et saperent, quam quæ recentem spirarent fragrantiam: unde istæ meretriculæ vexatas corollas et poma adrosa amatoribus mittere solebant. Lucian. Toxatis. Amatores vero corollas et rosas in limine amicarum dissipare solebant atque relinquare, quum ibi diu excubissent. Ovid. lib. 3. *paraorexylas*. 'Nec sua frangetur nocturna janua rixa, Sparso nec invenies limine mane rosa.' Sed et jannam ornabant hiæc rosis et corollis.

EPIG. xc. 3 *Et tibi Maonio, &c.*] Et tibi magis placet dissolutum, asperum, et humile Lucilii seu negligentis alterius enjuspiani et lutulenti poetæ Carmen, quam altum, grande, sonorum Homeri. Vide Cerealii Epigr. 2. lib. Anthologiæ, cap. 46. et Antipatri Ep. cap. 47.

4 *Luceilei columella, &c.*] 'Hic situs est Metrophanes columen familiæ:' versus partem citat Donatus ad Terentium.

5 *Attonituaque, &c.*] Nec sine admiratione legis Veterum Poëtarum duriora verba et hiantia, qualia hæc 'terrai frugifera' ex resolutione diphthongi.

8 *S[ic] Alli, ni. Alli, nisi*: quasi dicat: Et tamen qui affectas antiquorum verba, uteris præsentibus moribus. Qui probas durum Carmen, mollior vivis, ut versus iste meus, *Dispercam, &c.* compositione durus est, sensu mollis.

EPIG. xci. Puellæ septennis im-
maturum deplorat fatum, et fato tristius morbi genus.

1 *Æolidæ Canacæ, &c.*] *Æolidarum* familiæ ac generis: vultque hanc ducere originem ab illa Canacæ *Æoli* filia, de qua Ovid. in Epist.

· 2 *Ultimæ*] Septennis.

6 *Lues*] Aphtha, cancer, mentagra. Epigram. 79. lib. 1.

7 *Ipsaque crudeles, &c.*] Crudelis morbus serpit exeditque os Canacæ.

· 10 *Alia via*] Ne vocem intercluderent.

· 11 *Sed mors vocis, &c.*] Quæ, nisi vocis organa morbo fuissent interclusa, vel ipsas inexorabiles Parcas dulci voce flectere voluisset.

EPIG. xcii. 2 *Vitium*] In abstracto, et eminenter.

EPIG. xciii. 1 *Vetis, &c.*] Poëtæ scilicet, sed mali: cui dum incendium domus condolere videtur, per imprecationem queritur quod non et ipse dominus una cum ædibus perierit.

· EPIG. xciv. 2 *Verpe poëta sapis*] Judææ, recutite. Verpus, *Λεωδωπος*, in Gloss. Epigram. 81. lib. 7. et quæ ad Juvenalem Sat. 14. vers. 106.

3 *Quod tu mea carmina carpas*] Audiendus hic Gruterus. *Compilas* restituit in ex tribus codd. Priora sic ait extare in Pal. optimo: *quod cum carmina carpas*: versus debili, quem conjicit suppleri: *quod cum mea carmina carpas*. Ita autem, ut ille conjecit, omnino legimus in Ms. Pircheimeri: *quod, cum mea carmina carpas, Compilas*: id est, quum publice illa reprehendas, clanculum compilas, et integros ex illis versus suffrararis. Gronov. *Quod tu mea, &c.*] *Quod cum mea carmina carpis, Compilas*. J. Rutgers.

· 5 *Solymis, &c.*] Urbe Judææ celeberrima. Hierosolyma, Salem, Jebus.

7 *Ecce negas, &c.*] Erit itaque hic Poëtæ sensus: Scio ego vos Judæos

projectissimam esse ad libidinem gentem, utut religione, commercio, officiis, et concubitu alienorum abstinere professam: Scio itidem apud vos profana esse omnia, quæ apud nos sacra: Scio apud vos ipsos fidem esse obstinatum, adversus alios levem: Scio nihilo vos prius imbui, quam contemnere Deos alienos, vestrum solum colere, vereri, respicere, &c. Tacit. 5. Histor. Quosiam itaque te suspectum habeo pro scarabæo, κατὰ σκαρὰ τοιαῦτα καὶ λυδῶν, non credo tibi neganti per Templum jurato, ut qui nulla te hic religione aut perjurii pena teneri putes: verum adigo te ad juramentum per Deum vestrum, per quem jurato tibi credam. Clariss. Seldenus in Prolegomenis ad penitissimæ eruditionis opusculum, 'De Successionibus, seu Jure hereditario Ebraeorum,' etiam tendit ulterius, conceptum scriptumque a Poëta versum hunc autumans ad hunc modum: *Non credo; jura verpe iperam chiolam:* ut integra sit juramenti formula: *יָרַע חַי עוֹלָם* 'vindictam sumat is qui vivit in æternum.' *Eccæ negus, jurasque mihi, &c.* Nemo enim lege tenebatur perjurii aut juramenti temerarii vel vani, qui juraverat per rem aliquam creatam; excepto juramento per aurum Templi, itemque juramento בקרבן. Qui vero per Deum juraverat, sive in judicio, sive extra judicium, tenebatur lege perjurii, aut juramenti temerarii sive vani, si pejeraverat, quodcumque curasset jussurandum temerarium aut vanum. Videntur autem Gentiles in aliquam hujus moris Judæorum cognitionem venisse: nam Martialis non satis habebat quod Judæus per Templum jurarit; noverat enim, si jurantes per Templum pejerassent, אֵלֶּם עֲלֵם, ut loquitur Christus, sed vult jurari per Deum ipsum, per quem qui juraverat, si pejeraret, certum erat אֵלֶּם עֲלֵם. Est itaque hoc jussurandum abnativum tribus dis-

tinctis vocibus, 'An,' quod est 'N,' sive 'N,' confunduntur enim hæc due voces, id est, non: 'חַי' 'vivit:' 'עֲלֵם' 'Alon,' ut e Plauto pronuntiatum fuisse constat, Dei nomen: est ergo jussurandum hominis negantis et inficientis crimen, cuius accensabatur. Unde ergo patet, omnino his verbis 'per Anchialon' denotari juramentum per Deum. *Petitius.*

[8 *Jura, verpe, per Anchialum*] Omnino legendum est: *Non credo; jura verpe per anchiarium.* Ancharius vel ancarius est asinus. 'Ἀγκυροφόρος Græci interpretantur 'Ἀγγαρίων, accipiantque istud vocabulum æque de jumento atque homine ἀγκυροφόρος. Similiter sagmaria vel saumarius de utroque accipitur. Utitur hac voce Lucilius: 'Hic, inquam, rudet e rostris, atque ejulabit, Concursans veluti ancarius, clareque quiritans.' Hinc Ancharia familia, quemadmodum Asellia. *Vossius. Per Anchialum*] Omissis quæ hic Domitius Calderinus de statua et numine Sardanapali in Anchiala urbe Ciliciæ culto, et quæ Hermodaus ad Plinium lib. 5. cap. 27. quæ etiam N. Rigaltius de Anchialo, quem Martialis puerum fuisse autumat: attende clarius (τὸν ἐμὸν δόκον) lumen et acumen Jos. Scaligeri in Prolegom. ad libros de Emendatione temporum; ubi de Tyriorum et Sidoniorum dialecto disserens; 'Et sane,' inquit, 'mirum est illis sanctissimum fuisse jussurandum Korban: ut Judæis חַי עוֹלָם vel חַי יְחִיָּה vel Chajala vel Chajadonai. Sed tempore Martialis pronuntiabant Chialia: Jura verpe per Anchialum. Quia Judæos audiebat Chiala jurare; propterea putabat esse Anchialum, quod vox Anchialus notior illi fuerat quam Chiala.' Cujus ingeniosissimi viri expositioni subscribo, nisi quod Poëtam posuisse Anchialum pro notiori vocabulo (fueritne illud magi, herois, numinisve ficti nomen?) inficias eam. Quinime totum hoc et integram fuisse

Judæorum juramentum contendo. DM enim Hebræis sonat 'Si' in juramenti usitatum, ut cap. 5. Jer. vers. 2. *DM DM* 'et si vivit Dominus,' atque alibi pluries in 8. Script. Quin et DM absolute positam in jurando negat, Psal. 89. vers. 36. et 1. Reg. cap. 17. vers. 1. Quum itaque Poëta ex pronuntiatione *DM DM* 'Si vivit Deus' advertisset Judæos jurasse, Hebræa non intelligens, eas has distinctas voces unius Dei nomen credidit, atque ita usurpavit in antea in verso ad Græcas et Romanas literarum dispositionis leges.

EPIG. xcv. 2 *Solio*] Epigr. 42. lib. 2. vers. 1. *Puto te mergere, &c.*] Vide Epigr. 50. lib. 8.

EPIG. xcvi. 1 *Martia, &c.*] Hæc, o Germane, est o nostra Martia (de qua Epigr. 42. lib. 6. vers. 18.) non ex tuo Rheno deducta aqua; ut ejus potu interdicas ingenio civili.

4 *Captivam*] Tui captivi. *Victrix unda levare sitim*] Martia, ducta in urbem Romam Germaniæ victricem.

EPIG. xcvi. Epigr. 23. et 75. lib. 3.

EPIG. xcvi. 1 *Effugere non est*] Non licet effugere, nulla ratione, consilio nullo poteris effugere. *Basilaris*] Epigr. 24. lib. 7. vers. 2. et Epigr. 10. lib. 2.

4 *Non ulcus acre, &c.*] Nullum genus morbi, ulceris, aut contagii.

5 *Triste mentum*] Mentagra. Supra Epigr. 98. vers. 5. et Epigr. 79. lib. 1. *Lichenes*] Qui e genere cancri.

6 *Labre pingui, &c.*] Delibuta unguento e cera seu cerussa ad fissuras et ulcera.

7 *Congelati, &c.*] Epigr. 26. lib. 7. vers. 5.

9 *Nuptiale, &c.*] Quod clauso ore reservat sponsus sponsæ suæ acceptum.

11 *Tuta pelle, veloque*] Lecticæ autem pellibus velis muniebantur. Lips. Elect. lib. 1. cap. 19.

15 *Fuaces, &c.*] Prælati prætori a lictoribus.

23 *Basilaris quem nolis*] Cui absque offensa negare possis. Epigram. 23. lib. 2.

EPIG. xcix. 2 *Pardiant miam, &c.*] Hærent tibi imæ tunice.

6 *Et Minyas intrant, &c.*] Tunice tuæ constringuntur, non secus ac columba vel clavus navis Argus in collisione Cyanearum seu Symplegadam insularum, quas transire Minyas Thessali, cæterique Argonautæ. Vide quæ ad Senecæ Herc. Fu. vers. 1212. et Medeam, vers. 233. et supra lib. 7. Epigram. 18. vers. 3.

EPIG. ci. 2 *Tu puto, &c.*] Summa sane ea oculorum perapiciencia qui tam exilem deprendere posses. Vide Epigram. superius.

EPIG. cii. 3 *Est ita, &c.*] Commendat te tacentem cutis pulchra: sed ea est oris tui, quoties loqueris, inelegantia et juvenustas, quæ corporis formam deturpet.

7 *Audiat, &c.*] *Edilis* quippe erat curare portenta (quale est si audet loquaturve imago) expianda et tollenda.

8 *Portentum est, &c.*] Corpus habes marmoreis Dearum imaginibus non cedens; loquentis vero gestam portentosum.

EPIG. ciii. 2 *Ut mirer, &c.*] Ut mirer te vel cum uxore rem habuisse.

EPIG. cv. 2 *Sellem amicum, &c.*] Saltem gradatim et per media descendisses ad hoc immum: ut Epigr. 71. libro 8.

EPIG. cvi. 1 *Si vacabit hora*] Optimi codd. si vacas habere: proba lectio: 'habere' enim notat 'avere': atque si potes ferre, ut te inter postre alias salutem. Sic lib. 1. Ep. 54. 'Si quid, Fuste, vacas adhuc amari.' *Græcorum*. Ego vero censeo scribendam, *haberi*. Habetur qui ab aliquo detinetur, qui alicui dat operam. Sic Terentius: 'Quis heri habuit Chrysidem.' Gronov.

4 *Supisti*] Qui et hoc tibi laboris parcis, fastidioso lectori.

EPIC. CVII. 1 *Explicitum, &c.*] Evolutum ad umbilicum usque, perinde ac legissem, Epigr. 67. l. 1. vers. 10. Turn. l. 22. c. 10.

4 *Sic ego quinque tuos*] Explicitos scilicet oculis lustratos, ac raras in-

volutos, ut tu meos.

EPIC. CVIII. 3 *Lupus uauram*] Fenerator. *Diaria pecunia*] Demensa et cibaria servis distribuenda in diem.

4 *Tuas, &c.*] Epigr. 16. vers. 14. et Epigr. 26. vers. 11. lib. 5.

EPIGRAMMATUM LIB. XII.

EPYR. *Scio me patrocinium, &c.*] Sat scio mihi opus esse validissima defensione, qua excusum silentium meum et scribendi intermissionem, cui cantumaciter tres jam annos vacavi: crimen venia haud quaquam dignum vel per occupationes urbis, multo minus in hoc provinciali otio et secessu.

Civitatis, &c.] Elegantes et acutos auditores, quales mihi Romae contigerunt, desidero: hic parum idoneos comperio.

Auditor, &c.] A cujus ingenio, iudicio, virtutibus, vitiis, nec non ab urbis magnificis aedificiis Indisque mihi erat seges et materia Epigrammaton: idque citra tedium, imo cum Venere quadam et delectatione studii.

Municipalium] Municipum meorum Bibbilenorum invidia et malevolentia, qui quidem pauci, sed pro loci exilitate multi, me carpunt, obtrectant, mordent.

Ne mireris igitur, &c.] Ne sit igitur mirum si per indignationem deposuerim et abjecerim studia illa, quae mihi satis cordi fuerant.

Cui non refero, &c.] Rotunde expressit illud Ciceronis Epist. 8. lib. 4. Fam. Epist. 'Reliquum est, ut ad omnia quae tui velint ita sim praesto, ut me non solum omnia debere tua causa, quae possum, sed ea quoque quae non possum, putent.' 'Proxi studii,' inquit Val. Max. lib. 4. cap. 8. 'certius est indicium supra vires niti, quam

viribus ex facili uti: alter enim quod potest, praestat: alter etiam plus quam potest.' *El kal ti ton adoudeon toni paitov.* Phalaris Epist. 31.

Imperavi mihi, &c.] Ego itaque excitabo ingenium meum et studium, quae olim me. Alii, *impetravi*: quasi dicat: Extorsi a me nolente volente. *Statui*] Alii, *studui*.

Adventoria sua, &c.] Libro hoc, tanquam adventoria coena, qua excipere amicos peregre advenas moris est. Turn. lib. 30. cap. 26.

Tantum apud, &c.] Non solum apud te cui haec scribo, sed et apud alios quibus propter te innoscent. Vel, non tantum iudicii et censurae periculum apud te, cujus candore fretus sum, inibunt, quantum apud alios non aequaequos et candidos.

Quod tibi difficillimum, &c.] Solita benevolentia et innata humanitate, quibus me pertinaciter prosequeris, ad tempus deposita, quo rigidior agas censorem, dijudicesque an Romam mitti mereatur liber hic in Hispania scriptus.

Si ita decreveris, &c.] Si tu censoris lib. hunc dignum qui Romam videat.

Non Hispaniensem, &c.] Non tantum a solita urbanitate et Romano cultu degenerem, qui in Hispania scriptus Hispanum aliquid sapiat; sed prorsus barbarum ac rudem. Ita locutus Paternulus Histor. lib. 2. 'Illi incre-

mentis fecit viam, quibus non Hispaniæ suæ natus, sed Hispanus in triumphum et pontificatum assurgeret.' Cum dicimus Hispanus, inquit Sosipater, nomen nationis ostendimus; cum autem Hispaniensis, cognomen eorum qui provinciam Hispaniam incolunt, etsi non Hispani.

EPIG. I. Librum Prisco offert oportune legendum.

1 *Retia dum, &c.*] Dum cessat venandi studium per anni tempus: videtur fuisse ver vel autumnus, horæ enim neque æstivæ, et aprorum venationi inservit hyemæ. *Latratoresque Molossi*] Canes e Molossorum genere, qui acres.

4 *Nec æstiva est, &c.*] Non longissima, quales sunt horæ æstivæ, ex divisione diei, pro anni tempore inæqualis, in 12. partes.

EPIG. II. 1 *Qua modo littoreos, &c.*] Carmina, qualia prius ex urbe misi Pyrgos Tuscæ oppidum maritimum, dispergenda inde per alias orbis partes, nunc ego mitto ex alia orbis parte in urbem. Epigr. seq.

3 *Jam non, &c.*] Humida scilicet, vere vel autumnus, ut priore Epigr. vers. 1.

EPIG. III. 3 *Auriferi, &c.*] Ex Hispania metallis celebri, ubi aurifex Tagus et Salo, ejus aquis ferrum temperatur. Epigram. 50. l. 1. vers. 15. et 12. *Tetricique Salonia*] Propter montes, vel accolæ.

4 *Dat patrios, &c.*] Ubi parentum cineres.

6 *Cujus habet fratres*] Cujus pater auctorque vixerit Romæ 34. annos. Tot] Libros Epigr. undecim, duos distichorum, spectaculorum unum. *Domus alta*] Roma. alii, *Domus una*.

7 *Jure tuo veneranda, &c.*] Namque templum est Apollinis et Musarum, ab Augusto in Palatio excitatum; in quo Poëtarum opera recitabantur et probata reponebantur cum imaginibus.

8 *Reddita*] A Nerva restituta. *Ple-*

rio choro] Musis et poëtis.

9 *Prima Subura*] Ad Consulem Stellam in prima Subura, hoc est, aditu Suburæ habitantem. Incipiebat a foro Romano; desinebat ad initium viæ Prænestinæ. Vide Epigr. 85. l. 1. vers. 6.

10 *Consulis mei*] Stellæ, cui ego consulatum vovi. Epigr. 43. lib. 9. Vel mihi faventis.

12 *Clarus Hyantea*] Toties totiesque monui, ut scribatur *Ianthæa*, *Ianthos*, inquit Scriverius. At ille fallitur. Nihil huc facit Violantilla, nihil fons Ianthidos. *Hyantea* scripsit Martialis. Et 'Hyantea aqua' est unda Castalis. Ausonius: 'et Hyantea Aganippe.' Ovidio Actæon 'juvenis Hyantins.' Statius 'Hyantis sorores' Musæ. Rursus Ovidius lib. 8. 'et Hyanteo Iolao.' *Gronovius*. *Petitor*] Alii, *sititor*. Stella diu ambivit Violantillam. Statius in Epithalamio Sylv. 1. in ejus ædibus limpidissimus fuit fons; de quo vide Epigr. 49. lib. 7. et lib. 6. Epigr. 47.

13 *Castallus . . . Unde, &c.*] Propter Stellam Poëtam

15 *Ille*] Stella.

16 *Nec nimium, &c.*] Præ desiderio mei effusus lacrymis.

17 *Titulum poëcis*] Autoris nomine insignitum.

EPIG. IV. Priscum Mæcenatem anum, ait, dignum æterno præconio immortalitatis, ejus simul virtutes prædicat.

1 *Flacco*] Horatio. *Varioque, &c.*] Nobili poëtæ. Epigrammate 18. lib. 8. vers. 7.

3 *Mæcenat atavis, &c.*] Alludit ad primum Horatii versum: 'Mæcenat atavis edite regibus.'

4 *Anus*] Longeva. Vide Epigr. 40. lib. 3. vers. 2.

6 *Ingenuæ*] Literato otio. *Munera pigritiæ*] Gruternus ex melioribus: *Jus mihi pigritiæ*. Hexastichon illud *Munera animi, &c.* demigrasse hinc in sextum Epig. suspicatur Turn. l. 20. c.

26. et huc rescribendam, sed non video cur non et illud Nervæ ascribatur, ut suo loco.

EPIG. v. 1 *Longior undecimi, &c.*] Decimus, undecimusque liber Epigram. a me emendati contractique sunt.

2 *Rasit opus*] Castigando erasit. Aldus legit *ovisit*, id est, evasit.

3 *Otia tuta dedisti*] Nemo enim, imperante tyranno Domitiano, tutus erat.

EPIG. vi. Roma, inquit, caput mundi, quum Trajani Imperatoris futuros, eosque plurimos annos evolveret, dixit, omnes bellicosos populos virtutem Imperatoris formidaturos, ejusque armis cessuros.

2 *Toto nunc, &c.*] Libere vacare Musis, sub Imperatore qui Musis Poëtisque favet.

5 *Hoc populi, &c.*] Quod habet versus insequens, *Dux tibi, &c.*

7 *Macte animi, &c.*] Dividendum hoc Epigramma in duo ad 'Macte animi' vult Jan. Rutgers. Magis auctus sis animo, qualem pauci habent. Hortandi formula re bene gesta, sumpta a sacris. Quoties enim victimæ infundebatur thus aut vinum, dicebant, 'Mactus est taurus,' hoc est, cummulata est hostia et magis aucta. Isidor. lib. 10. cap. 10.

8 *Quos Numa*] Epigr. 6. lib. 11. versu 4. *Quos hilaris, &c.*] Quos mores posset habere Cato; nisi quod magis tetricus fuit quam Nerva: supra 'hilaris clementis.'

9 *Breves, &c.*] Civium paupertatem opibus sublevare.

11 *Nunc...sed, &c.*] Sub principe tam pio, clementi, æquo: quandoquidem: Tu ipse o Nerva sub Nerone et temporibus illis malis non dubitabas esse bonus.

EPIG. vii. 1 *Quot gerit capillos*] Est itaque tripilis seu trifilis. Epigr. 74. lib. 6. vers. 2.

2 *Trima*] Triennis.

EPIG. viii. 2 *Nihil secundum*] Vel si

quid, longo certe intervallo, proximum.

6 *In tanto duce, &c.*] 'Sic Imperatorem, commilitonemque miscueras,' &c. Plin. in Panegyrico Trajan. ita locutus est de Cesare Sylla, referente Sueton. cap. 1. 'Cæsari multos Marcos inesse.'

7 *Dixit præsidi, &c.*] Vos (inquit Roma) nominis Romani hostes, nolite ulterius inolescere, jam enim nacti sumus verum Cæsarem injuriarum vestrarum futurum vindicem: venite igitur pacem orantes.

EPIG. ix. Hispaniam pacatam Cæsaris virtuti et moribus adscribit.

1 *Palma regit nostros, &c.*] A. Cornelius Palma vir Consularis, illustri, et Trajano gratissimus, qui, teste Dione, præfuit Syriæ. Idem (credo) jam præficiebatur Hispaniæ: nam quod de palma, symbolo Victoriæ et Justitiæ, quæ propter Trajani de Dacis et Scythis triumphum in nummis Trajani est expressa, non usquequaque convenit.

2 *Peregrina*] Extra Italiam in Cæltiberia.

4 *Misisti mores in loca nostra*] Ubi ridicule nonnulli ex interpretibus, 'mores,' id est, præfectum, æmulum tuorum morum. Sed peculiari ratione 'mores' in Domitiano prædicat, qui 'morum correctionem suscepit,' ut loquitur Sueton. cap. 8. Censorque fuit, prout a Martiali salatur. Gronov.

EPIG. x. Africani avaritiam carpit.

2 *Satis nulli*] 'Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit.'

EPIG. xi. 1 *Parthenio dic Musa*] Vide Epigram. 1. lib. 11. vers. 3. iudicium de hoc Epigr. ad Parthenium. *Tuo, &c.*] Dict. Epigr. 1. lib. 11. vers. 6.

3 *Pimplæ*] Epigram. 4. lib. 11. vers. 1. *Lyra clarior, &c.*] Forte et Lyricis vacabat Parthenius.

4 *Pieris de grege*] E Poëtis.

6 *Tradat ut ipse, &c.*] Eandem pos-

cit ab illo operam. Epigram. 6. libro 5.

7 *Quattuor verbis, &c.*] Quæ subsequuntur: nempe; 'Hanc tua Roma legit.'

EPIG. XII. 2 *Mene bibe*] Ut eodem die præstes, neque excidant tibi quæ promissisti sobrio post somnum.

EPIG. XIII. 1 *Gemma, &c.*] Vide hunc geminum, Epigr. 37. l. 3. Ne donarent fingebant iras.

EPIG. XIV. Monet Priscum venatione plurimam se oblectantem, vel caute, nec toto equi impetu feras persequatur, si obvia pericula casusque declinare velit.

1 *Rapiente*] Celeri, volante. *Veredo*] Opinio est (inquit Tarnebus l. 18. cap. 1.) veredum equum esse qui vehat, id est, trahat rhedam, sic enim Isidor. lib. 12. cap. 1. sed ego (inquit) veredum equum simplicem esse puto qui non trahat rhedam aut cisium, neque enim verisimile est, qui venabatur, rheda vectari; sed vice tamen rhedæ esse. Ansonius Epigr. XX. 'Non cisium, aut pigrum cautus conscende veredum; Nec tibi sit rheda, non amor acris equi.'

3 *Satisfecit, &c.*] Ipse, dum prædam captaret, præda factus.

5 *Insidias, &c.*] Vel in plano locus est ruinæ et mortis.

8 *Invidia fati, &c.*] Levior invidia in Deos: levior querela et jactura alterius quam tui. Ep. 13. lib. 1. vers. 10.

9 *Tuscia*] Synecdochice pro 'grandibus' et 'ferocioribus,' quales habet Thuscia.

11 *Sapius illis*] Sapius equitem venatorem occidere quam leporem seculent, provocantes laxis frenis equi. Epigr. 50. lib. 1. vers. 25.

EPIG. XV. Raderus hoc Epigramma ad Trajanum refert; nec adulatorium esse dicit, sed historicum et verum.

1 *Parrhasia, &c.*] Palatina. Epigr. 55. lib. 7. vers. 2.

2 *Donatum, &c.*] Consecrabatur Diis et templis, spectandum, non utendum.

3 *Miratur...stupet*] Non sine admiratione et stupore videt se auro effictum gemmisque radiantem Jov. Ep. 5. l. 11. vers. 3. Alii, *Superbi Regis. Scythicus*] Referas ad aurum, vel smaragdos: nam utroque clarent Rhiphei montes. *Virentis auri*] Repercussu smaragdorum aureis imaginibus et poculis insertorum. Intelligit ergo 'aurum gemmatum,' quod virebat Scythicis smaragdis, quibus textum erat. Aliud vero 'gemmeum' poculum, aliud 'gemmatum,' nam 'gemmeum,' ex una gemma in poculum cavata; ut apud Pœtam, 'hic gemma bibat;' sed 'gemmatum,' *auradados*, aureum totum et gemmis intextum. *Salmas.*

5 *Regis delicias*] Domitiani Imper. *Gravesque luxus*] Principis immoderatum in templis exornandis studium cum damno populi a quo exigebat aurum in hunc usum.

7 *Phrygium ministrum*] Ganymedem.

8 *Nunc sumus beati*] Trajano non exigente a nobis et corridente audique aurum in sacros illos luxus.

10 *Joco*] Nerone.

EPIG. XVII. Insectatur luxum ægei et febricentis Lentini: qui questus de diuturna febris, febris causam, ut sunt, vina et cupedias non abstinerebat; non mirum ergo, febrem tam laute apud Lentinum delicateque habitantem non discedere.

1 *Quare tam multis, &c.*] Cum febris a te excipiat molli gestatione, balnearum blanditiis, optimarum dapum vinorumque delictis, omnia denique, quæ humoris sui fomitem et nutrimentum febris appetit, lautitiae et luxu; inhumana corte et insula foret, si a tam felici et benigno hospite ad pauperem miserumque deficeret ac discederet. Lapidissimus est ejusdem ingenii apoteles N. Ger-

belli de Podagra et arena, et Epigr. Græc. lib. 2. cap. 43. *Μοδάρως θεῶ, μοῖνα πλοῦτου δαμάρως, &c.*

3 *Tecum cella, &c.* [Sic edd. vett.] Alii, *Tecum pariter, pariterque lavatur.*

6 *Niceam aquam*] Epigr. 68. lib. 5. vers. 2.

7 *Nigra, &c.*] Uncta amomo, ut Epigr. 88. infra.

10 *Damam potius, &c.*] Proletarium nescio quem inopem et infelicem, Poëtis usurpatum nomen servi manumissi. Horat. et Persio.

EPIC. XVIII. Describit otium suum Bibbilitanum.

1 *Inquietus*] Officiis et curis urbicis distentus.

2 *Clamores*] Strepenti clamoribus præconum et aliorum, qui res venales et promercales clamitant. *Clamores in Subura*] Officio scil. tuo demeriturus Stellan, cujus sedes eo loci, ut patet ex libri hujus Epigram. 3. *Juvenalis*] Satyricus ille, ut vult Lipsius, quem Epist. 20. lib. 4. Epistolarum Questionum arguit ad exilium reversum scripsisse mortuo Domitian. *Subura*] Epigram. 35. lib. 1. vers. 6.

3 *Collem Dianæ*] Aventinum, in cujus vertice templum Dianæ. Salutaturs ibi Suram, cujus sedes ibi collocat noster: Epigrammate 64. lib. 6. versu 16.

5 *Sudatrix, &c.*] In qua tu salutatoris obiens officia sudas.

6 *Major Cælius, &c.*] Mons Cælius, unus e 7. collibus, dictus olim Querquetulannus, et in eo colliculus minor Cæliotus dictus.

7 *Multos post Decembres*] Post annos 34.

9 *Auro Bibbiliti, &c.*] Supra Epigr. 8. vers. 3. et Epigr. 50. lib. 1.

11 *Botherdum*] Alii, *Bothrodum*. Epigr. 60. lib. 1. vers. 7. *Platanusque*] Epigr. 55. lib. 4.

14 *Tertia sæpe, &c.*] Tertia diei hora, quem nobis ferme nona vel octava antemeridiana, pro vario anni tempore.

15 *Totum mihi, &c.*] Compense

somno et edormio, quicquid Romæ vigilaveram.

17 *Ignota est toga*] Officia togata mihi nulla. Epigr. 61. lib. 10. vers. 6. 'Jani Numæque ninguidos menses in otio fuliginoso et tunicata quiete transmittere.' Sidonius Epist. 14. lib. 2. *Datur potenti*] Mihi mane surgenti petentique datur a servo.

18 *Rupta proxima, &c.*] Proxima, id est, quemlibet obvia vestis e rupta cathedra repositoria. Vel rupta vestis e proxima cathedra: producta ultima in 'Rupta,' propter 'prioras' insequentes. Vel neglecto Phaleucii modulo, in quo non admodum religiosus est Martialis.

19 *Surgentem*] Mo. *Superba*] Alta.

20 *Vicini strus*] 'Vicinas in ipsam sylva descendet focum.' Epigr. 50. lib. 1. *Cultus*] Focus dives liqui ex illice arbore.

21 *Multa villica, &c.*] Quem villica cingit multis ollis: vel cui foco villica imponit ollas coquentes prandia et cenas.

22 *Ille, quem tu*] Delicatus adeo et molle, ut cupias, &c.

24 *Dispensat pueris*] Diaria, operamque labores. *Regatque longos*] Villicus, novacula rasus, rogat dominum ut liceat pueris deponere capillos, quod signum erat emeritis sive militis, ut jam in viros transcripti rei rusticæ dent operam. *Ramiresius* ad Epigr. 57. lib. 3. intelligit ipsum villicum levem rogare dominum, ut hoc sibi liceat. Vide an hæc faciat illud Catulli in Epithalamio: 'Sordebam tibi villice Concubine hediæ atque heri. Nunc tuum cinerarius Tondet os.'

25 *Lævis villicus*] Cui nihil adhuc erat lanuginis, quemadmodum 'lævos pueros' posuit lib. 11. Epigr. 23.

EPIC. XIX. In balneis potabant non raro, sed et quandoque cibi aliquid sumebant. Lautiores una lavantibus distribuabant cibos gustandos: hos voravit Æmilius, ita ut sibi non

esset opus captare cœnam, quod cum sordidum esset, jactavit se non cœnare foris.

EPIG. XXI. *Ad Marcellam*] Uxorem Martialis Epigr. 81. infra.

Marcellam uxorem habuit Poëta; laudat hic ejus comitatem, prudentiam, et morum snavitatem, ipsisque Romanis Junonibus comparat.

1 *Municipem*] Quis te crederet Hispanam e Bilbili quam alluit Salo? *Rigidi Salonis*] Fluvii ferrum durantis. libro 4. Epigr. 15. Vide et Epigram. 3. supra versu 3.

3 *Pallatia dicent*] Roma si te videat, dicet te natam Romæ, et educatam in ipsa principis aula. Sic Epigr. 54. lib. 11. 'Romanam credere matres Italides possunt.'

4 *Audierint*] Morum scil. ingenii et linguæ elegantiam.

5 *Nulla nec*] Duo hic negativa, more Græcorum, magis negant. *Certabit*] Emendatus leg. *certarit*. Neque ulla, medio Romæ vico vel monte Capitolino nata, tibi contenderit ne dum viceris moribus, lingua, ingenio.

7 *Nec cito*] Neque facile alia fœmina nobilis nascetur extra urbem, quam magis deceat esse Romanam, vel que magis referat matronam Romanam quam Marcella. Vel, Nec temere ullus alius partus peregrinus erit, quem Romanum existimari magis deceat. *Heraldus*. Distichon intricatum, et, ni fallor, mendosum, in quo emendando non pauci elaborarunt. Jos. Scal. in Catullum legit: *Tu cito ridebit peregrinus Clodia partus*, &c. id est, Marcella cui nomen Claudia. *Ridebit*, &c.] Nata ridebit ad parentes. Allusum ad illud Virgil. 4. Ecl. 'Quos non risere parentes,' cujus rationem vide apud Servium et alios Virgilli interpretes, tum Quintilian. libro 9. cap. 3. et Turnebum libro 18. cap. 34. Catullum in Epithalamio.

9 *Domina urbis*] Romæ.

10 *Romam*, &c.] Etiam in Bilbili.

EPIG. XXII. 3 *Cæca decētor*, &c.] Si utroque careret oculo: sed vide quæ ad Epigramma 33. lib. 2.

EPIG. XXIII. Edentula eras, adsciviasti dentes eburneos buxeosque: calva eras, sumpsiisti comas factitias et emptitias: cæca facta es, qua arte reficies hoc damnum, cum oculi non perinde ac comæ atque dentes adulterati emanantur?

2 *Quid facies oculo, Lælia? non emittur*] Scribe: *Quid facies? oculus, Lælia, non emittur*. Sensus elegantissimus est, crines adscitios potes emere, dentes eburneos loculo circumferre; at malam deterioris faciei formam, aut oculum comparare non potes. *Dempsterus*.

EPIG. XXIV. Munus Eliani celebrat.

1 *Covine, solitudo*] Carrus camerate. Mole, Libro 3. cap. 4. vehiculum falcibus armatum: unde 'Silio' libro 17. 'cavinus falcifer' dictus.

2 *Carruca magis*] Carriculo bijago. *Eusebius gratum*] Curru Britannico, petorito.

4 *Quidquid*] Quodlibet libere.

6 *Vector Lybici*] Vectus, δ βροχόμενος ἐπ' ἵππων. Sic 'vehere equo' atque 'in equo,' frequens pro vehi; δὲ ἵππους ἵππων. *Niger caballi*] Maurus, Massylus eques expeditus. Epig. 23. lib. 9. vers. 13. et Epigr. 13. lib. 10. vers. 2.

8 *Nusquam mulio, &c.*] Mulionem non habet covinus qui regat equos, unde supra dixit 'solitudinem': certe equulei covinum trahentes non deserent, non prodrent sermones nostros. Ep. 11. lib. 13.

9 *Avitus*] Stertinus. Epigram. ad librum 9.

10 *Aurem non ego, &c.*] Neminem e tribus, etsi valgo actum sit proverbium: 'Tacere posse duos, absente altero.'

EPIG. XXV. Fœneratorem Thelesinum, qui nihil Poëtæ sine pignore credebat, exagitat: scribit quasi Romæ esset. *Raderus*.

· 5 *Caruste detulit*] Caussidicus et delator: de quo Plin. Epist. 5. lib. 1. et Juvenal. Satyra 1. vers. 36. *Adsit agellus*] Tibi in iudicio, causam tuam agat agellus meus, cui magis credis quam mihi. Sceptice.

6 *Agellus est*] Non ego, vetus sodalis.

· ERIG. XXVI. Eosdem labores, non eadem præmia divitibus et pauperibus esse proposita Romæ, quasi adhuc degeret in urbe, ostendit. Rad.

1 *Sexaginta, &c.*] Cum tu ordinis Senatorii discurras officiosus saluator, me insimulas desidii, qui cum eques sim (idque honore non censu) idem non faciam.

· 4 *Basia mille domum*] Epigr. 95. lib. 7. vers. 2.

5 *Sed tu purpureis, &c.*] Sed tu hoc facis, ut sis Consul. Consulum autem nomina referebantur in Fastos, qui purpura illinebantur. Epigr. 4. lib. 11. vers. 5. et ipsi Coss. purpurati.

6 *Aut Numidum, &c.*] Vel ut obtineas provinciam in Africa vel Asia.

· 8 *Matutinum ferre, &c.*] Epigr. 86. lib. 3. vers. 4. et Epigram. 10. lib. 10. vers. 8.

9 *Quid petitur*] Id est, quid mihi est emolumenti? *Abuta*] Pelle, calceo.

11 *Nec venit*] Nec servus vocatus adest qui afferat lacernas, detrahat; venit tantum a patrono Lætorio qui me trita et gelida toga horrentem invitet ad cœnam.

14 *Viginti nummis, &c.*] Annon mihi satius esset domi teneam parvo pretio emptam sumere cœnam, quam tot officiis et tanto labore fractum demereri rectam cœnam vel sportulam? Vide Epictet. lib. 3. cap. 26. et Antholog. lib. 5. cap. 12. *eis adràpτεω.*

· ERIG. XXVIII. 1. *Sextantes, &c.*] Pocula duorum cyathorum. Epigram. 28. lib. 1. vers. 2. *Deunces*] Pocula undecim cyathorum.

2 *Et quereris, &c.*] Tu quereris me

Delph. et Var. Clas.

Martial.

tibi apponere deterius vinum quam ego bibo. Imo ego queror quod tu bibis plus quam ego. Convenimus tamen et pares sumus; quod ego genere, tu numero, quod ego qualitate, tu quantitate bibis. Neque enim nunquam est te bibonem haurire optimi vini amphoras.

· ERIG. XXIX. Furem nobilem et ingeniosum sub persona Hermogenis depingit. Finxit etiam Poëta aptum furi nomen. 'Hermes enim seu Mercurius furum Deus.

1 *Hermogenes, &c.*] Nomen apte fictum, quasi natus Mercurio, qui callebat quicquid placuit doloso 'condere furto.' Vide Catulli Epigram. 'Marrucine Asini, manu sinistra non belle uteris et Tollis lintea negligentiorum.'

2 *Massa fuit*] Alius, credo, a Bæbio Massa Bæticæ provincie prætor et prædone. Plinius ultima Epistola libri 7.

5 *Cervinus gelidum, &c.*] Attrahit surripitque mappas nativa quadam feracitate, non secus ac cervus naturali antipathia serpentes e latebris spiritu extrahit, cornu elidit voratque: unde *ἄλαφος* Plutarcho lib. de Prud. Anim. dictus ἀνὰ τοῦ ἐλαίου vel ἐλαίου τοῦ ἐλαίου. sanius duxerim ἀνὰ τὸν ἐλαίου cerva ab ἐλαίου cervus. Vide Plin. lib. 11. cap. 83. et Ælian. lib. 2. cap. 9.

· 6 *Casuras alle, &c.*] Et veluti Iris fortim tollit aquas rursus casuras: hoc ex opinione vulgi. Fit autem Iris ex reflexu radiorum Solis ad nubem resolutam Solique oppositam in adspectu nostro.

7 *Myrino peteretur*] Gladiator. Epigr. 20. lib. Spect. *Missio læso*] Læso gladiatori, arma submittenti et ferrum accepturo, missio sæpe data a munerario, ne interficeretur, intercedente populo.

9 *Cretatam, &c.*] Candidam mappam in signum Circensium committendorum Prætor, qui plerunque edi-

4 U

tor, missum e sella suspendit: fluxitque mos hic a Nerone, qui, populo missus flagitante, mappam per fenestram jussit abjici. Cassiodor. lib. 2. Var. Sed et 'mappam' usitatum Circenomen Paris sibi vendicasse testatur Fabius Quintil. lib. 1. cap. 9. *Mittere*] Mittere, quandoque simpliciter. Sed et equi 'mitti' dicuntur. Et ita quoque ἀπέβα Græci accipiunt: unde et 'Carcera' ἀπερῆμα. Gloss. 'Missus, ἀπέβη.'

10 *Surripit*] Legendum videtur *surripit*: et vero alludit Pal. in quo *surripit*: quod versu efficit. *Græterus*. In Pirchemeri codice plane legebatur, *surripit*.

11 *Attulerat mappam nemo, &c.*] Mappas suas ad convivia afferebant singuli, mantele convivator præbebat. Inter mappas enim et mantelia tunc temporis hoc discrimen statuabatur: ut 'mantelia' mensis operiendis, 'mappæ' manibus tergendis usum præberent: nam 'mappæ' erant brevia lintea, quas quisque secum ad convivium ferebat: inveniebant quidem apud dominum convivii mensam manteli instratam; sed unusquisque mappam suam afferebat: quod constat ex hoc Epigrammate Martialis in Hermogenem mapparum magnum furem: quodam ergo die, quum furis mensa nemo ex conviviis mappam attulisset ad id convivium, cui ille debebat interesse, cum nihil posset mapparum surripere, mantele ipsum furatus est, quo mensa erat instrata: Hinc 'mappæ breves,' eidem Martiali *Imbricæ* appellantur: 'Et vani triplices, brevesque mappæ.' *Salmæ*.

12 *Distragere lectos*] Bracteos agenti lectis deradere. Epigram. 33. lib. 6. vers. 5. Vel lectos stragulis nudare, plagisque (ut quidam legunt) *discingere*.

14 *Pedes non timet, &c.*] Eburneos. Epigr. 43. lib. 2. vers. 9. vel mensarum pedibus deradere bracteos agenti.

15 *Spectacula*] Spectatores in theatris.

16 *Vela*] Vela in theatrum ad umbram faciendam adhibita, docuimus Epigr. 39. lib. 9. vers. 6. *Reducuntur, &c.*] Ne surripiantur ab Herm.

18 *Paruit Hermogenes*] Apparuit.

19 *Linigeri fugiant calei, &c.*] Iisdem sacerdotes rasi, lintem vestis candore puro amicti, et gestantes sinistra, id est, eripitacula ex ære aut argento tinnula, a *calis*.

21 *Ad canam Hermogenes*] Supra vers. 11.

EPIC. XXX. 2 *Non amicum*] Qui amicum volo madidum et ebrium, serum siccum et sobrium.

EPIC. XXXI. 1 *Hoc nemus*] Laudat hortos uxoris, sibi redaci donatos. *Textilis umbra*] Palmitum inter se consortiorum foliis umbram jacentibus.

2 *Ductile, &c.*] Aqueductus.

3 *Bifero cœnura, &c.*] Epigr. 42. lib. 4. vers. 10.

4 *Jani mense*] Januario.

6 *Similes aves*] Candidas columbas. *Candida turris*] Columbarium. 'Adspicis ut veniant ad candida tecta columbæ?' Ovidius Trist. 1. EL. 8.

7 *Domina*] Uxoris mens. *Septima lustra reversæ*] Annos 35. lustrum autem hic capitur, ut Epigram. 38. lib. 10. pro 5. annis: ut patet ex Epigr. 103. lib. 10. vers. 7.

9 *Si mihi Nausicaæ, &c.*] Si mihi Alcinoi filia concederet patris sui palcherrimos hortos.

EPIC. XXXII. Vacerram, divitias simulantem, mendicabulum omnibus ridendum ostendit.

1 *Julianum, &c.*] Migrabant e conductis sedibus, Kalendis Julliis.

3 *Quas non retentas, &c.*] Quas medium dominus hæc dignatus est retinere pro mercede colæ per biennium tibi locatus. Neque enim nisi ex biennii cessatione retentio pignorum erat. Turneb. lib. 20. cap. 20. Cajacine ad Novell. 7.

6 *Necte*] Erebo.
8 *Et non recenti, &c.*] Et pallidior marcente buxo.

9 *Irus tuorum, &c.*] Panper mendicus. Epigr. 39. lib. 5. vers. 9.

10 *Clivum Aricinum*] Ubi sedent mendici. Epigr. 19. lib. 2. Quasi dicat, diceret mendicos omnes ex colle Aricino, ubi frequentissimi spectantur, alio discedere.

11 *Tripes grubatus*] Pede carens uno.

13 *Melebat*] Et ipsa diffinebat.

14 *Focum ferentis, &c.*] Cervix tui ferentis focum suberat amphoræ quam capiti impositam gerebas. Sunt qui legendum contendunt *Foco virenti*: sed vide Sat. 3. Juv. vers. 250.

15 *Gervæ*] Locustarum genus, et inde minuta salsamenta. Vide Epigr. 77. lib. 3. vers. 7. *Menas*] Viles pisciculos. Vide Epigr. 31. lib. 11. vers. 14.

16 *Impudicus, &c.*] Teter, olens pudenda.

18 *Casei Tholosæ*] Casei o Tholosa Gallia, qui mali est saporis.

19 *Quadrima nigri, &c.*] Fasciculus pulegii aridi, ut quod esset 4. annorum.

20 *Calceæque vestes, &c.*] Colligata in vestis formam allia, cepæque glabrae et quasi calvæ: *ropes of onions, &c.* An usu longo detritas vult?

21 *Resina*] Qua resina utebatur dropacis vice ad se levigandam mater Vacerræ.

23 *Summaniana, &c.*] Meretrices. Epigr. 62. lib. 3. vers. 2.

25 *Quid quæris ædes, &c.*] Quid quæris villam ruri, quasi lautiorum more per æstatem rusticaturus sis?

24 *Habitare gratis*] Ipæmet exponit, ubi gratis habitare possit: in ponte scilicet cum grege mendicorum, qui nullam solvunt de ponte pensionem.

25 *Pontis*] Pontibus scilicet et crepidinibus, quæ mendicorum sunt sta-

iones. Epigr. 8. lib. 10. vers. 3.

Epig. xxxiii. 2 *Nil nisi fectum, &c.*] Jocus est in ambiguitate *vel* 'ficus': cum dicat, Labieno ex hortis superesse ficis consitum agrum, intelligit pueros ex nequitia ficosos, ut Epigr. 52. lib. 4. et Epigr. 71. lib. 7. et Epigr. 66. lib. 1.

Epig. xxxiv. Nimum usum familiarum, molestias creare, et perturbare vitæ beatæ tranquillitatem decet.

5 *Si calculus, &c.*] Si computamus felices nostros festosque dies, quo more suos numerant Thracæ nigris albisque lapillis. Vide Epigr. 45. lib. 8. vers. 2.

7 *Vincet candida, &c.*] Plures apparebunt fuisse boni dies quam mali.

10 *Nulli te facias, &c.*] *Νεμωσόμεαι δὲ καὶ ἄλλῳ Ἀνδρὶ ξυνωδίῳ ὃς κ' ἔξοχα μὲν φιλέω, ἔξοχα δ' ἐχθαίρω ἀμείνω δ' αἰσῶμα πύρρα.* Menelaus ad Telemachum Odyss. O.

Epig. xxxvi. Labullum sibi de liberalitate blandientem negat esse liberalem; quamvis omnes sui temporis avaros superet munificentia, imparem tamen esse eum priscis Mæcenatibus vere benignis et liberalibus. Malos vincere bonitate, negat esse præclarum; sed ipais bonis esse meliorem, pulchrum dicit. *Rad.*

1 *Libras*] Argenti.

2 *Algeniæque, &c.*] Tritam. *Λαγνῶν*] Græcis dicitur *χλαῶνα*, vestis quæ toga injicitur.

3 *Aureoles*] Aureæ, quorum unus denarius 25. valebat. Vide lib. 10. Epigram. 75. *Crepanteis*] Epigram. 20. lib. 5. vers. 4.

4 *Duos Kalendas*] Duorum mensium dietam et victum.

7 *Optimus malorum*] Cum avaris collatus, videris munificus; inter avaros quidem es liberalissimus. 'Neque enim bonitas est,' inquit Seneca, 'pessimis esse meliorem.' Epist. 79.

8 *Pisones, Senecæque, Memmianæque*

et Crispus] Nisi liberalitate excedas munificos illos viros Pison. Senec. Memmium, Crispum.

9 *Priores*] Non viventes, sed avos, proavos, et non sui ævi.

10 *Ultimus bonorum*] Quem æquat optimus malorum.

12 *Tigrin, Passerinum*] Equum celerem.

13 *Præterire asellos*] Vincere avaros, quos asellis comparat.

EPIG. XXXVII. 2 *Nasutum volo, &c.*] Urbanum volo derisorem, non putidum et impudentem scurram, ut Ep. 49. lib. 1. Vel acrem et acutum volo censorem judicemque, non rancidum et nigrum, qui vitio suo meum corumpat sensum. Est vero Polypus nasi morbus, de quo Celsus lib. 6. c. 8.

EPIG. XXXVIII. 1 *Fæminis, &c.*] In quibus fæminæ sedentes varia et ad suam Rempubl. pertinentia miscent colloquia: sic Epigr. 62. lib. 3. γυναικας hasce ὄπας Juvenalis 'molles' dixit Sat. 6.

4 *Glaber*] Dropace depilatus. Epigram. 29. lib. 2. vers. 6.

6 *Non fatus*] Ipse est inter cinnedos fossa pathica. Vel αἰξω. Vel turpius aliquid.

EPIG. XXXIX. 1 *Sabelle*] Sabellum hunc perstrinxerat Epigr. 85. lib. 7. quod belle scripsisse Epigrammata sibi visus est: nunc illi sæpius in os regerens quod affectabat 'bellum,' Sabellum pronunciat odio dignum, putidum, et tantum bello minorem, quantum ipse bellus bono inferior est; illi denique exitium imprecatur.

2 *Res est putida, &c.*] Epigr. 10. lib. 1. 'Quare 'Bene' et 'Præclare' quamvis nobis sæpe dicatur: 'Belle' et 'Festive' nimium sæpe nolo,' &c. Cic. 3. de Oratore.

4 *Tubescas utinam, &c.*] Ut nomine tuo ex primæ syllabæ tabe diminuto 'Sabellus' fiat 'Bellus.'

EPIG. XL. Omni genere officii pro-

secutus Poëta Pontilianum, seu ut alii leg. Pompilianum, nihil præter promissa recipiebat; promittebat autem hæreditatem, aut ejus partem post mortem. Poëta pro istis promissis illi mortem imprecatur: quo simul insinuat stulte fieri ab amico, qui sic amicum conciliet; ut conciliatus, mortem amico exoptet. *Rad.*

1 *Crede, &c.*] Subservio, supparasitor, secundas ago, cum Terentiano illo Gnathone, vel Græculo apud Satyricum Satyra 3. vers. 100. adulatore: item Plutarchi lib. de Discrimine Amici et Adulatoris, ut et Theophrasti Charact. 3. et 5.

3 *Pedis? dissimulo*] At egregii illi capitones et plagipatidæ, homines alienæ mentis, alieni arbitrii, id non dissimulassent: imo suffitum heic grantissimum patulis naribus hausissent. *Herald. Gemma*] Latrunculis vitreis. Epigr. 72. lib. 7. vers. 8. et lib. 14. Epigr. 20.

4 *Una est sine me*] Turpicula quæpiam.

6 *Accipiam bene te, &c.*] Hæreditate, vel hæreditatis parte officia tua compensabo. *Nil volo, &c.*] Epigrammate 63. lib. 6. et Epigr. 27. lib. 8.

EPIG. XLI. 2 *Et dici cupis, &c.*] Quod perditum hominis est et eximie dissoluti, velle morbum suum profiteri: neque cante agere, si non caste.

EPIG. XLIV. Unicum cognatum unice laudat; qui et ipse fratrem habebat poëtam heroum; sed ipse elegiam scribebat, ne starent sua Carmina æmula fratri. *Rad.*

1 *Junctum, &c.*] Mihi affinis.

2 *Propinqua meis*] Faventia.

3 *Soti cedentia fratri*] Elegiaca, quæ ille heroica pangat.

4 *Pectore, &c.*] Scientia et arte. *Pietate prior*] Qua cedis fratri primas. Vide ejusdem ingenii Epigramma 10. lib. 11.

5 *Lesbia, &c.*] Te Elegiæ gloria vel Catullo et Ovidio possent æquiparare amicæ suæ Lesbia et Corinna.

7 *Nec deerant Zephyri, &c.*] Non desunt tibi genina et ingenium, si grandi stilo et heroico velis intonare; sed tu in fratris gratiam reprimis ingenii tui habenas, et elegias scribis.

8 *Hoc quoque fratris habes*] Hoc te fratrem ostendis, dum fratris causam tuam venam cœrescas.

EPIG. XLV. 1 *Hædina, &c.*] Galericulo ex hirsuta hædi pelle ad disamulandum calvitium. Ep. 50. lib. 14.

4 *Calceatum*] Cum eadem tegeretur materia, qua pedes.

EPIG. XLVI. Etsi Democritus Poëtæ sanos, id est, mentis compotes, nec *ἐθουσιδαιμον* et sacro furore correptos, excludat Helicone; quis tamen audet negare Gallum et Luperum sanos esse, qui mala sua Carmina pretio obtendant hominibus proculdubio insania, qui mala emunt Carmina?

EPIG. XLVII. 2 *Nec tecum, &c.*] Sumptum ab Ovidio Eleg. 10. lib. 2. Amor. 'Aversor morum crimina, corp' amo: Sic ego nec sine te, nec tecum vivere possum,' &c.

EPIG. XLVIII. Lantillas divitum captatrices contemnit, frugalitatem laudat.

1 *Boletos, &c.*] Si vulgares, et quos ipse soles, apponis cibos, et non quales putas me cupere, hinc hæreditatem meam captans, volo. *Bolet.*] Fungorum genus opt. quod lib. 13. auro anteponit: 'Argentum atque aurum facile est, lænamque togamque Mittere: boletos mittere difficile est.'

4 *Lucrina*] Ostrea e lacu Lucrino. Epigr. 11. lib. 6. vers. 5. *Vale*] Nolo apud te cœnare.

6 *Immo hodie, &c.*] Imo statim a cœna nulla manet gnâ voluptas: namque lautissimæ hæ cupediæ vel (1) dejiciuntur per alvum; (2) vel rejiciuntur vomitu per guttur; vel (3) excernuntur per vesicam: neque earum saporē dignoscet sentietve sponsia,

aut testa seu matula.

7 *Infelix, &c.*] Quod vel sponsia, vel testa sciat, nihil superesse de vestris lautis cupediis, quam sordes et stercora: sponsia ligno adhærens, damnata in vile ministerium, ad emundanda scilicet obscœna: ut de bestiario quodam refert Seneca, Epist. 70. Vide Corn. Vitellium cap. 9. in Merulam. *Virgæ*] Virgam appellat lignum, cui sponsia adhærebat.

8 *Quicumque canis*] Qui ad vomitum accurrunt. *Junctaque testa via*] Testæ in angiportis parabantur illis qui urinam emittere volebant. Atque hinc illud Vespasiani e lotio vectigal. Suet. Vesp. cap. 23.

9 *Mullorum, leporumque*] Optimorum piscium et carniū. *Suminis*] Epig. 44. l. 13. *Exitus hic est*] In has sordes abeunt et mutantur vorati pisces, lepores, et enillæ pars optima, quæ 'sumen' est, h. e. papillæ modo enixæ porcæ.

10 *Sulphureusque color*] Ex cruditate pallor. *Carnifecæque pedes*] Podagra. *Λυσιμελοῦς Βάκχου καὶ Λυσιμελοῦς Ἀφροδίτης Γεννάται θυγάτηρ Λυσιμελὴς Ποδάγρα.* Anthol. l. 2. c. 43.

11 *Albana, &c.*] Lautissimum epulum, quale exhibuit in Albano monte in Quinquatriis Minervæ suæ Domitianus. Quasi dicat: Si mihi apponeres epulum, ut olim Domitianus in Albano, hac conditione et exprobratione beneficii, nolim tecum cœnare. *Tanti*] Ut stomacho et pedibus laborem.

12 *Capitolina*] Jovis epulum in Capitolio a 7. Epulonibus instructum. *Pontificumque depes*] Magnifica Pontificum cœna, qualem Metelli describit Macrobius cap. 13. l. 3. Saturn.

13 *Imputet, &c.*] Si mihi ipse Jupiter largitus nectar in rationibus et meriti loco numeret, non mihi sapiet aliud quam acetum et vappam e vino vilissimo. Glossa. 'Imputare, λογισσάμεναι:' et ita sæpe illius ætatis scriptores hoc verbum usurparunt.

14 *Vappa*] Vinum fugiens, aut fœx vini: et Metaphorice, homo nihili.

15 *Cœnarum magister*] Cœnæ pater, invitator, parochus. Ergo hoc loco 'Magister' cœnæ, non is qui 'Arbiter bibendi,' unde 'Magisteria' et 'regna vini:' nam idem et 'Rex:' sed potius 'Cœnæ pater,' mensæ rex. Macrobian. lib. 2. cap. 1.

17 *Ofellæ*] Epigrammate 221. libro 14.

EPIG. XLIX. 1 *Crinitæ, &c.*] Puerorum nobilium et cirratorum pædagogæ. Pueri enim, ut formosiores viderentur, comam nutrire et colere studiosè solebant, qui et 'cirrati' ideo dicuntur a Persio Sat. 1. 'Ten' cirratorum centum dictata fuisse Pro nihilo pendas?' Turneb. Advers. lib. 26. cap. 21. Epigrammate 57. lib. 2. vers. 8.

5 *Sic te, &c.*] Precantis Adverb.

7 *Furor*] Meo.

13 *Sed uniones*] Ἀνποδοχῆρας. Expectabatur enim ut peteret pueros; petit ille uniones.

EPIG. L. Sapientis case architecti, non elegantes tantum, sed commodas mœda parare, docet.

1 *Daphneas, &c.*] Laureta. l. 10. 79.

2 *Non unius, &c.*] Magis ampla quam pro privato homine.

4 *Calcatusque, &c.*] Pavimenta steruantur Onychite lapide.

5 *Hippodromon ungula plendit*] Spacium per quod currunt equi: ex ἵππος, et δρόμος. 'Hippodromus' namque apud Latinos pro Circo accipitur, in quo de equi pernicitate certabatur.

6 *Aquæ fluctus ubique sonat*] Fontium, scaturiginum in hortis diffuentium.

8 *Quam bene non habitas*] Cui inter hæc omnia cœnatio nulla, cubiculum nullum. Quid ergo absurdius, quam in amplissima domo nullum esse locum cœnandi, nullum dormiendi, quorum causa potissimum mœda mœdis-

cantur. Rad.

EPIG. LI. 1 *Fabullum*] Gruterus e Ms. legit, *Fabullium*. recte.

2 *Tiro est*] Simplex, nec satis exercitatus ad cavendum veteratos hos veteratores.

EPIG. LII. Epitaphio mortem Rufi, et Sempronii erga Rufum virum amorem et fidem celebrat: quæ rapta ab amatore rediit ad virum, ostenditque se invitam fuisse abductam, aut certe pœnituisse facti. Rad.

1 *Tempora, &c.*] Rufus tuus, Poëta insignis, nec minus celebris notæ Orator.

4 *Cujus et ipse tui, &c.*] Quod rapta ad Rufum sponte redierit.

5 *Narraris fabula campo*] A Rufe tuo jam in Elysiis.

6 *Stupet ad raptus*] Quod tu rapta Rufum tuum sponte repetisti. Tyndaris ipse tuus, &c.] Helena, Tyndari filia.

8 *Repetita sequi*] A conjugè Menelao et Græcia.

9 *Ridet, &c.*] Menelaus lætus audit te raptam rediisse ad maritum tuum, excusat crimen Helenæ suæ, ridetque amores Paridis et Deiphobi.

11 *Accipient, &c.*] Ubi tu defuncta migraris ad Elysios campos, nota eris et nobilitata ex hac Rufi tui fama.

13 *Non aliena videt, &c.*] Sed amica, et propter communem raptum favens raptis.

14 *Tibi dominam conciliabit amor*] Proserpinam tibi propitiam faciet. Non solum enim amatores amicam suam 'Dominam' vocare solebant; sed et eodem nomine Augustæ et Reginæ vocabantur. Maro 6. *Æneid.* 'Hi dominam Ditis thalamo deducere adorti.' Tum et in aniversum uxores omnes sic vocantur, ut e quodam Senecæ loco intelligi potest. Turneb. lib. 21. Advers. cap. 6.

EPIG. LIII. Paternum insectatur illiberalem et avarum, patremque appellat avaritiæ.

2 *Paterve, verus*] Aut qui habet li-

beres, ut continet 'filius,' et 'pater finisti:' et Epigr. 63. infra. Alii, *Paterne, xiphus*.

5 *Scythici fuisset luci*] Aurei velleris sago suspensi in luco ante templum Martis: de quo Apollonius et Val. Flaccus in Argonautibus. Ovid. 7. Metamorph. Seneca in Medea. Hyginus 14. Fab. Apollod. lib. 1. &c. Alii leg. *Libyci*: de quo Epigr. 37. lib. 3. Et vide Macrobi. Sat. 1. cap. 20.

6 *Sed caussa, &c.*] Sed arguis filium tanquam causam tue rapacitatis.

8 *Et quid tu fatuos, &c.*] Quasi vere tam fatui simus, quibus hoc persuadeas.

10 *Huic semper, &c.*] Immo tute ipse vitii pater es. Vel, illi autor ad hoc vitium.

ERIG. LIV. Vultus est index mentis, et lineamenta corporis, argumenta animi: liberalis et honesta facies, liberalem et honestum arguit animum; prava, pravum. Fronti magna fides, inquant Physiognomones, pronunciantque, cavendum ab iis quos signavit Deus.

1 *Lasus*] Sic Ms. Bodleianus. Vulg. *Lacus*.

ERIG. LVI. Ut supra quosdam dixit saepius in anno nasci et natalem celebrare, uti poscerent munera natalitia; ita Polycarum ait saepius fingere morbum, ut posceret *convalescentia*.

1 *Egrotas uno decies, &c.*] Convalescenti mittebant amici pro salute recepta munera, quae *convalescentia* vocabant. Polycarum morbum simulabat saepius, ut haberet occasionem exigendi hæc munera: non secus ac Clytus ille ex natalitiis fictis. Epigram. 64. lib. 8.

4 *Egrotas jam, &c.*] Morere, nec convalesce et morbo: sic Epigram. 39. lib. 5. vers. 5.

ERIG. LVII. Exponit Sparso causas recessus in villam Nomentanam, urbanos strepitus; qui nullam quietis partem concedunt Poëtae, vel me-

ditandi, vel convivendi. *Rad.*

1 *Cur saepe sicci, &c.*] Queris, cur toties secedam in sterilem meam et siccam villam Nomentanam? Vide Plinii Epist. 17. lib. 2.

2 *Sordidum*] Jan. Douza legendum censet *Sparso*.

4 *Negunt vitam*] Eandem Sybaritæ querelam vide Epigrammate 69. libri 9.

5 *Pistores*] Qui et ipsi molam vertebant.

6 *Ærariorum, &c.*] Fabrorum ascudentium et tractantium malleoli. 'Marculus' ergo a marco: 'marcus,' est malleus major; dictus 'marcus,' quod major sit ad cædendam et fortior: 'marcellus' mediocri malleus; 'marculus,' pusillus.

8 *Neroniana*] Pustulata, optima auri atque argenti nota, ejusmodi exegit Nero. Sueton. cap. 44. An forte massam innuit ex metallis, urbe sub Neronæ incensa, confatam, quale fuit æs Corinthium? Alii intelligunt, nummos et mensam Claudii feneratoris, de quo Epigram. 57. lib. 2. va. 7. *Nummularius*] Nummularii Trapezitæ dicuntur, seu mensarii, qui pecunias ad mensas tenent.

9 *Paludia, &c.*] Lini et setabi quod in paludosis Hispaniæ locis seritur. 'Nam audaria Setaba ex Hiberis miserunt,' &c. Catul. Quod enim Turnebus lib. 30. cap. 26. legendum conjicit *balucis*, et de auro rudi et erudo intelligit, nullatenus convenit autem operæ cum fuste; linem, optime. *Farnabius*. Attamen et sic Vir incomparabilis. Cl. Salmastius sic legendum censet, *Illic balucis malleator Hispanæ*: nam *balus* minutus auri calculus. Intelligit ergo Martialis, auri monetarium ex baluca Hispana: Idem enim ac si dixisset, Hispani auri malleatorem. 'Malleatores' erant, qui monetam feriebant, et malleis formas incudebant: inde illa: 'ære, argento, auro, fiando, feriunda.'

10 *Tritum nitenti, &c.*] Linum olim

in saxo. fuste ligneo, seu malleo stupario tundebatur: nam ut Plin. lib. 19. cap. 1. inquit: 'Mox arefactæ [virgæ lini] in saxo tunduntur stupario malleo.' Alii de auro extenuato in laminas et bracteas interpretantur.

11 *Turba cessat, &c.*] Sacerdotes Bellonæ cæstro perciti: 'quos sectis Bellona lacertis Sæva movet.' Lucan. lib. 1. 'Entheam' hic vocat, quam supra 'entheam' appellavit. 'Lacerantur brachia cultris, Cum furit ad Phrygios enthea turba modos.' Hæc ergo turba nullam civitati quietem indulget.

12 *Nec fasciata, &c.*] Nec emendicans naufragus, suspensa ex humeris a pectore naufragii depicti tabula de fascia.

13 *A matre doctus, &c.*] Devictis enim Solymis, Judæorum multi Romam delati Egeriæ nemus incolebant, et passim mendicabant miseri. Javenal. Satyra 6. vers. 544.

14 *Nec sulfurata, &c.*] Nec cessat proclamare sulphurata ramenta lippus et villis circulator. Epigr. 42. l. 1. vers. 4. *Lippus, &c.*] Ab opere sulfureo.

15 *Numerare pigri, &c.*] Ille numerabit somni damna, qui potest numerare pulsantes æra mulieres, quum devocatur luna sagis: Nullus autem manus illas numerabit, multo minus et somni damna.

16 *Æra verberent, &c.*] Quorum crepitu Lunæ delinquenti succurri posae credebant. Vide quæ Farnab. ad Senecæ Hippolyt. vss. 420. 787.

17 *Colcho Luna vapulat*] Magico: propter Medeam, quæ Colchis. *Rhombæ*] Magico instrumento. Epigram. 30. lib. 9. vss. 9.

18 *Necis ista, &c.*] Damna somni et urbis molestias.

19 *Petilianis, &c.*] Qui habes prætorium, id est, villam magnificam sub Janiculo, in agro quondam L. Petilii scribæ. *Regnis*] Regna au-

tem vocat Poëta, ut Virgilium: 'Post aliquot mea regna videns mirabor aristas.'

20 *Cui plana, &c.*] Vide Epigr. 64. lib. 4. vers. 5.

21 *Vixitorque Romanus*] Namque vinea in urbe ipsa.

22 *Nec in Falerno, &c.*] Neque in Falerno Campaniæ monte uberius fructuum proventus aut lætiores vites quam tibi in villa suburbana, seu urbana potius. *Autumnus*] Pro vindemia.

23 *Intraque, &c.*] Et tibi intra ædium tuarum septa spatium est gestationi, imo cursui. *Essedo cursus*] Fr. Modius legit: *Intraque limen latus essedo cursus*. cap. 109. Novantiq. Lect. Nec aliter Pall. Gruteri et Arondell. sive Pircheimeri codex.

25 *Offensa lingua*] Transeuntium et clamantium. *Admissus*] Apertis fenestris.

27 *Et ad cubile, &c.*] Et mihi ante ipsum cubiculum omnis Roma obstreperit somnumque negat.

28 *Imus ad villam*] Quod tibi non est necesse, qui villam in urbe habes, et noctem in meridie.

EPIG. LVIII. 1 *Ancillariolum, &c.*] Quod ancillas sectaretur. Sed et matronæ Romæ eos dicebant ancillariolos, qui nulla nobili amica se fecerunt insignes. Seneca de Benefic. lib. 1. cap. 9.

2 *Lecticariola est, &c.*] Quæ se prostituit servis lecticam succollantibus. Vide Turneb. lib. 30. cap. 26. Nescio, an mulierem istam probri et dedecoris tacite arguat: nam in lecticis et sellis suis vehebantur quandoque bellæ illæ matronæ paulo incantius, aut potius consulto sese inspicendas præbebant *τῶν τυχοῦν. Hevald.*

EPIG. LIX. 1 *Tantum, &c.*] Vide huic geminum Epigr. 98. lib. 11.

3 *Quantum Lesbia*] Catulli de hac re versus lepidissimi omnibus ad manum sunt. Solitos autem peregre

rederantes, basilis excipi, satis notum est. Hic mos antiquissimus, et Israelitis quoque usitatus. Sed in hoc osculo notanda etiam honoris et observantiae nota, Rabinis observata. Dia obtinuit haec consuetudo. Sed et discidentes, aut longius aliquod iter suscipientes, amicos osculabantur. Plinius Panegyrico: 'Gratum erat cunctis, quod Senatum osculo exciperes, ut demissis osculo fueras.' Perseum etiam haec consuetudo inter *rois olympicis*. *Herald.* Epigram. 24. lib. 6. vers. 7.

5 *Hircos premis*, &c.] Fœtido, male olenti hircum axillaram. 'Basilis olidissimis' dixit Petron. impuri scilicet oris.

7 *Basilata*] Dum morderet luto patrem solem, ut Epigram. 74. lib. 9. vers. 2.

8 *Pediculosi*] Brodæus lib. 10. Miscel. cap. 34. legit, *periculosi*, et exponit laborantis lichens seu mentagra.

9 *Defeculusque*, &c.] Luscus, cui defuit oculus alter.

Erie. LX. Natali suo se genialiter victuram dicit ruri, quod in urbe non poterat.

1 *Martis alumnæ*, &c.] Martiæ Kalendæ, mihi natalis. Epigram. 53. lib. 9. *Lampada primum*] Solem.

2 *Magnaque ora*] Centies enim et sexagies magnitudine superat universam terram globum Solis, ut communis est Astrologorum *assertus*. *Siderei Dei*] Phœbi: ut Epigr. 2. lib. Spectac. vers. 1.

8 *Viridesque*, &c.] E vivo ac viridi cespite.

4 *Qui fueras*, &c.] Quem natalem hucusque in urbe Roma celebravi.

5 *Servire meis*, &c.] Quod superædeam deferre hunc honorem urbi Martiæ, Kalendis Martiis.

6 *Vivere luce volo*] Valere et genialiter vivere, quod in urbe non datur.

7 *Natali*] Hoc vulgo faciunt novum

Epigramma, et præfigunt ineptum lemma, cum 'Sabellus' pro aliquo e conviviarum numero ponatur; sitque Epigramma in eum qui adeo solite curet quæ ad celebrandum natalem spectent, ut genium suum, cui illo maxime die indulgendum fuerat, frangat. Tum hoc Epigramma cum præcedenti conjungunt Gruterus et Scrivenerius. *Pallere suo*, &c.] Anxium esse. Et pro *suo*, Brodæus mallet *tuo*. Et pro *ne calda Sabello*, legit, *Sabelle*: id est, ne calda desit convivis. Et liquidum merum, est sacco colatum. *Calda Sabello*] Epigr. 12. lib. 1. vers. 3.

8 *Alauda*] Conviva. Synecdoch. id est, convivæ.

9 *Turbida sollicito*, &c.] Epigr. 40. lib. 2. vers. 5. et lib. 14. Epigr. 104.

10 *Ire, redire*] Famulorum ritu.

12 *Marmora*, &c.] Pavimentum marmoreum: idque nudis pedibus pro more discumbentium, nisi jam surgens soleas posceret.

13 *Quæ ratio est*] Quam verniliter, imo præpostere facis hoc convivor, rex, et dominus, quod non faceret conviva et clients? *Sponte tua*] Palat. alique legunt *sua*. Et pro *Quæ te*, Palat. legit tibi. Alii *tu*. [Hoc Epigramma ad lineam septimam dividitur in edd. vett. in quibus *De Sabello* ibi inscribitur, at *De Alauda* notat aliter inscriptum margo ed. Par. 1617. Has VV. LL. olim prætermisissas jam notamus: Sc. in vs. 7. *Nes calda Sabelle* et in vs. 8. *Desinet* aliter legi notat idem marg. et in vs. 10. *sorte* pro *ire* suum ced. exhibere monet Beverlandus.]

EPIG. LXI. Lasserat quispiam ineptus et insulsus versificator Poëtam, eo tantum fine, ut irritaret in se Martialem, ab eoque nominatim refutaretur. Poëta negat se gry dicturum in eum, quem contemnerent omnes, sibi prorsus imparem ingenio et carmine: quod genus contumeliam gravissimum est, non videri dignum, quem ultum eas. *Red.*

1 *Vividumque carmen*] *Quick, sharp, witty*: acumen enim est te virtutibus Epigrammaticis. Epig. 1. lib. 1. vera. 2.

2 *Times, Liguria*] Dices subinde te timere.

5 *In teures, &c.*] *'Aeris ob hypobas sās pules obre pūr hapas.*

8 *Nigri forniciis*] Obscuri loci, et villis notæ versificatorem. *Ebrium*] Insanum, stolidum. *A post-poet.*

9 *Qui carbone rudi, &c.*] Qui levi carbone cretave verus inscribit parieti e tergo sedium. Adiecit 'putri,' ut putida notaret Carmina.

10 *Qua legunt cecantes*] Quæ mandentur Deo Cloacina. Quaila. 'Tanusii Annales' Senecæ: et Catullo, 'Annales Volui cacata charta.'

11 *Frons hæc stigmata, &c.*] Servilis tua frens non digna est, cui ego inuram manœra Carminis mei puncta.

EPIC. LXII. Prisco Terentio post annum sextum ipso Decembri in patriam Hispaniam reduci epulum exstruitur, ad quod Poëta Saturnum invitat; et rogat, ut Prisco saepe revocat Saturnalia, diæque illi ævum propaget. *Red.*

1 *Antiqui, &c.*] Saturne, sub quo aurea illa ætas, secunda, innocens, quæta, &c. Et 'Antiqui poli regem' appellat Saturnum, quod Saturnus ante Jovem cælo imperitaverit, a Jove filio postea exutus imperio, et deturbatus.

3 *Nec regale, &c.*] Imperiosum, tyrannicum. *Nec fulmine, digna*] Nec scelera fulmine digna.

4 *Scissæ, &c.*] Ad erucendum ex visceribus terræ imaque Manium sæde ferrum ferroque nocentius aurum.

6 *Sacris tuis*] Saturnalibus et Decembri, quo post 6. annos rediit Roma in patriam Hispaniam Priscus Terent. Aliis Marius Priscus.

8 *Pacisci Numæ*] Qui nulla bella gessit, sed totum se populumque religionibus dedit et adstrinxit.

9 *Cernis ut Ausonio, &c.*] Viden'

ut apparatus Saturnaliorum hic in Hispania amuletur Romam? *Pompe*] Carnium, pisciumque et obseuerum.

11 *Quam non parca manus*] Vides quam larga tibi deferantur munera, quantaque pecunia in Saturnalibus absamatur. *Nomisata menes*] Munera.

13 *Utque sit his pretium, &c.*] Et quo gratior tibi sit hæc celebritas, O Saturne, Priscus et Pater et tenacior aliquanto, hæc tibi larga profundit manu: itaque si orbus esset, posset esse liberalior, nam pater hoc facit, quid faceret *ævus*.

16 *Hæc illi jubens, &c.*] Ut Prisco plurima indulget Saturnalia, id est, diuturnum vitæ usum.

EPIC. LXIII. In Cordabensem Poëtam, et malum, et furem Carminum auctor scribit; rogatque Cordubam, ut suum clientem moneat, ne aliena pro suis recitet. *Red.*

1 *Uncto*] Unctum ergo appellat Venafrum ab oleo, quod in Venafrano agro nascitur. Olearum gloriæ facile principatum obtinuit Venafrum in Campania; secundæ Histria.

2 *Histria*] Histria Italici peninsula. *Nec minus, &c.*] Nec cedens testis olei, seu olivarum Histria.

3 *Galesi*] Galesus flumen Italiae ad Tarentum, ubi candida lana copia. Epigr. 43. lib. 2. vera. 2.

4 *Nullo murice, &c.*] Non murice sanguine seu succo purpureo tincta lana, sed native rutile imbuta. 'Nec varios discet mentiri lana colores; Ipse sed in pratibus aries jam suave rubenti Murice,' &c. Virgil. Vide Epigr. 37. lib. 6. vera. 7.

6 *Dic*] Corduba, dic tuo civi et clienti, malo poëtæ.

7 *Gratis recitet, &c.*] Impune: cui nulla vel mala scribenti Carmina non possum ego referre gratiam, illius recitans cum honore, ut illo mea.

10 *Corruptis sine talione caule*] Non translatio est sed comparatio:

nec 'Celebs' nihil scribens, sed qui non habet uxorem. Is adulterat (hoc enim est 'Corrupt') sine talione, ita ut par pro pari ei reddi non possit, caret enim uxore, quæ vicissim corrumpatur. *Grosu. Sine talione*] Vindicta parili. *Celebs*] Metaph. nihil scribens.

11 *Cæcus perdere, &c.*] Non possis lege talionis agere cum cæco, qui alteri oculum eruerit.

12 *Nudo... male poëta*] Cui nihil est quod vicissim auferas. Cordubensem furem cum cæco et latrone comparat ignominiosis similitudinibus, ut acris mordeat.

EPIG. LXIV. 2 *Gulosus homo est*] Qui vel in culina luxuriare formam vult. Vide Epigr. 66. lib. 1.

EPIG. LXVI. Fraudulentum venditorem describit, qui deceptus, male materiatam domum, centum millibus HS. emerat, quam vel quinquaginta venditam cupiebat. Is ergo ut emptori fumum venderet, aurea argenteaque suppellectili domum ornavit, illamque ducentis millibus aestimavit. Poëta ait, villi instructam domum vendi, sed vacuum caro nimis. *Ædes* autem non erat cum ornamentis venditurus Amoenus, sed vacuas: ornamenta apposuit, ut objiceret escam emptori. *Rad.*

4 *Et casa divitiis, &c.*] Et domum male materiatam instruis pretioso ornatu, quo sit venalior.

5 *Gemmantæ, &c.*] An quia testudinum putaminibus ornati: Juv. Sat. 11. vers. 94. An lectum innuit pavoninum? De quo Epigr. 85. lib. 14. *Prima testudine*] Prima enim testudo sive nobilior est mascula et marina; terrestris minus utilis. 'Gemmantæ' vero 'lecti'; quia et testudo inter gemmas. Et fulera lectorum olim potentioribus et putaminibus testudinum. Pila. lib. 9. cap. 11.

6 *Et Maurusiæ, &c.*] Et mensam citæ magni pretii et luxus ex Mauritanis. Epigrammate 43. libro 2. versu 9.

7 *Argentum atque, &c.*] Mensa maritima e Delphis (6. Verr. in Cic.) obtegatur vel cingitur gravi lamina auri argente.

8 *Domino, &c.*] Amasios: ut amica dicitur domina.

9 *Sonæ, &c.*] Poscis pretium.

10 *Instructam, &c.*] Sed si tollas hunc ornatum et suppellectilem (quod divendita casa tibi facere certum est) cara nimis erat domus, quæ sic instructa, villi exposita pretio videtur.

EPIG. LXVII. Celebrat natalem Virgilii, et eundem celebrantibus optat mille natales.

1 *Creastis Idus*] Edidistis in lucem, natalitium estis. Nusquam tamen legitur Idus Martias natalitias fuisse Mercurio. Sed quod eo die, Mercurio templum haud procul a Circo maximo dedicatum a veteribus Romanis, A. U. C. CCXX. ipso Livio teste. Templi autem dedicatio natalis erat numina. Vide Turn. Advers. lib. 2. cap. 11. et lib. 25. cap. 24.

2 *Dianæ*] Natalis Dianæ.

3 *Octobris Martæ, &c.*] Natus est Virgilius Idibus Octobris. Donat. et Probus Gram.

4 *Idus sæpe colas, &c.*] Din vivas precor, celebresque natalitias Mercurii et Dianæ Idus, O Sili, vel quicumque natalem celebras Virgili. Epigr. 14. lib. 4. vers. 14.

EPIG. LXVIII. Poëta non desiderat officiosos, vel patrocinium implorantes clientes, quos ait se fugisse etiam Romæ, quam et ipsam clientum causa reliquerit. *Raderns.*

1 *Matutine cliens*] Salutationis vel patrocinii causa me summo mane visens. *Urbis mihi, &c.*] Cujus importunitatem ut fugerem, ipse ex urbe Roma huc profugi.

2 *Ambitiosæ colas*] Divitum, quibus ad honorem gradus est clientum turba.

4 *Picridumque comes*] Poëta.

6 *Si vigilatur et hic*] Si per clientes importunos non liceat mihi hic dormire.

EPIG. LXIX. Paullam avarum, ait, ornari ab amicis, sed amicos non a Paulo. Quemadmodum antiqua opera poculorum et tabularum ornant quidem dominum, sed a domino nihil accipiunt: ita amici a Paulo nihil benefici accipiebant. *Rad.*

1 *Sic tanquam, &c.*] Quos tanquam ornamenta ostendet, non quibus utatur. De archetypis vide Epig. 6. l. 8. vers. 1.

EPIG. LXX. Aper tenuis, in balneis reprehendebat luxum potantium: interim legati ei fuere testamento trecenti nummi, quos ille statim in dolum contulit; ebriusque e thermis ægre domum rediit. *Raderus.*

1 *Lintea*] Cum tenui ac pauperi Apro in balneis lavanti servulus vilis, pedibusque obtortis ferret lintea ad tergendum. *Ferret Apro*] Postquam enim in balneis laverant, oleo sese perfundeabant, et quandoque unguento beatiores, ac linteis postea tergebant, quæ domo sibi adferenda curabant. *Apul. lib. 1.* Metam. Sed beatiores delicatioresque ac molliores mollius tergebantur. *Petronius:* 'Itaque intravimus balneum, et sudore calefacti, momento temporis ad frigidam eximus. Jam Trimalchio unguento perfusus tergebatur, non linteis; sed pallis ex mollissima lana factis.' *Herald. Vati*] 'Vatius' ergo dicitur qui distortis est pedibus.

2 *Et supra togulam, &c.*] Et togæ Apri insideret lincea annus quæ custodiebat vestes lavantium repositas in apodyterio ne subducerentur.

3 *Atque olei stillam, &c.*] Et herniosus servulus uncturo Apro parce distillaret oleum.

4 *Udorum tetricus, &c.*] Aper lavantium luxum qui in balneis potabant, asperere reprehendebat, frangendos scilicet calices, id est, non admittendas potationes. 'Detestantur hæc in felibus, eadem si potuerint, facturi.' *Sen. Benef. lib. 1. cap. 9.* 'Sic aliorum vitii irascuntur, quasi invidant.'

Plin. Ep. 22. lib. 8. Et pro qui modo, forte legend. *sic modo:* aut, *quod modo.* Sic 'biberet' dicit, nam in balneis etiam bibebant.

6 *Biberet qui modo lotus*] Tò 'biberet' accipiendum per intellectum particulæ 'Si;' ut in illo, 'Illa velit, poterit magnes non ducere ferrum,' id est, si illa velit. Sic dicit, si biberet, qui modo lotus erat, eques. Frustra igitur *Gruterus, biberet si modo, aut quod modo Gronov.*

7 *Senæ sed, &c.*] Qui moriens Apro legaverat testamentum 300. nummos. *Postquam venerit*] 'Venire' hic significat, alicui obvenire, contingere: sic 'venire alicui' dicitur 'hereditas.' Porro si legas trecenti nummi, non erunt nisi decem floreni: si trecenta, subaudi millia sestertium, hoc est, decem millia florenorum. Malmi ergo trecenta legere: docet enim Poëta Aprum post acceptam hereditatem a patruo, non amplius fuisse pauperem. *Salmas. Rad. Trecenta*] Omnino legendum, non trecenti. Sed tamen trecenti nummi non sunt decem floreni, nec trecenta, decem millia. Trecenti sunt tres aurei Romani. Aureus xxv. denarii sive schellingi nostri, duo Philippi et dimidiatus. Ergo, septem floreni et dimidiatus. Trecenti vero nummi sive aurei, xxx. floreni et unius dimidium. Trecenta sestertia septem millia quingenti Philippi, hoc est, viginti duo millia et quingenti floreni.

8 *Sobrius a thermis, &c.*] Aper modo in re tenui tam gravis censor damnatorque potationum in balneis, jam in re aliquanto lautiori mutavit animum, factus bibo ad ebrietatem. Multi sane ea reprehendunt et tristissime damnant, quæ, si possent, labentes facerent. Invident plerique beatis: et vitia in iis improbant, quæ ipsi si ad beatorum gregem transcriberentur ambitiosissime colerent. Verè *Seneca lib. 1. de Benef. cap. 9.* 'Colunt,' inquit, 'detestanturque felicem, et si

potuerint, eadem facturi, odere facientem.'

9 O quantum diatreta] Scriberius mavult diatheca. Non ego. Ridet hominem tanquam ostentatorem repentinarum divitiarum. Nunc bibit; non quod sitiât, sed quia potest bibere in diatreta, et quinque comatis ministris uti, qui et ebrium domum reducant: ut sciant homines se ista et hos habere. *Gros. Diatreta valent*] Calices diatreti, id est, tornati ac tessellati. Vide Turneb. *Advers. 27. cap. 31.* 'Diatreti' ergo calices erant vitrei, cavati perforatique, hoc est, sculpti. *Διατρητός* enim est perforare vel cavare, quod Latini sculpere dicunt. Qui enim gemmas scalpunt, quasi quosdam sulcos in iis cavant et foramina cælo imprimunt; inde cavatores dicti gemmarum scalptores. *Salmas. Quinque comati*] Pueri 5. relictî testamento. *Epigram. 73. lib. 1. et Epigram. 78. lib. 10.*

EPIG. LXXII. Pannicum caussidicum fructuosa dicendi arte deserta, agellos ementem steriles, irridet.

1 *Busta latentis agelli*] Busta Gallica, ubi Galli in jacenti et depressiori urbis loco castra habentes, pestilitate pereuntes, vel a Camillo cæsi sepeliebantur. *Liv. 5.*

3 *Deseris urbanas, &c.*] Deseris forum et officia urbana, unde tibi major proventus, donariorum scilicet tibi a clientibus missorum, quam ex sterili, quem mercatus es, agro.

6 *Vendere*] Ut quorum tibi abundaret copia, dum multa tibi mitterent monumenta clientes. *Pragmaticus*] Quando fuisti caussidicus: vel Pragmaticus, qui operam suam in verbis et formulis juris suggerendis subministrat oratoribus. A Græcis sumpserunt hanc dictionem, quam nos etiam Gallice, quanquam intersectam, retinemus: nam *πρᾶγματις* Græcis appellantur, quos nos practicos appellamus, chartaceos et calamarios homines. *Quintil. tamen lib. 3. cap. 6.*

πρᾶγματις Græcis vocari 'Juris interpretes' dicit. *Herald. Nunc emis agricola*] Propter agri sterilitatem.

EPIG. LXXIII. 2 *Nisi legere, Catulle*] Nisi accepero hereditatem. Vel, nisi lecto testamento (quod priusquam ta mortua fueris non licebit) præstiteris fidem: morere itaque ut credam.

EPIG. LXXIV. Anteponit usum calicum fictilium, calicibus vitreis et crystallinis ex Ægypto allatis, propter usum et pretium villis; minusque incommodum si frangantur aut frangendi sint. *Rad.*

1 *Niliacus portes*] Ex Ægypto. *Crystalla*] Calices vitreos et crystallinos. *Cataplys*] Navigatio et navigia Ægyptiorum. Ex Ægypto vero merces istæ allatæ. *Epigr. 115. lib. 14.* Crystalla ista quæ adferebantur Alexandrino Cataplo, non fuere vera Crystalla, sed *κρυσταλλοφανή*, seu vitra, crystalli similitudine, quæ in Alexandria conficiebantur, et magno erant in pretio. At quæ Romæ fiebant *κρυσταλλοφανή*, asse venibant: nam *νιολουργοί* Romænos, multa adinvenisse tradit Strabo ad facilitatem vitri conficiendi ac villitatem. Pretiosa nihilominus habita semper, quæ in Ægypto fiebant, atque inde afferebantur. Ideo Poëta Crystalla Niliaci, hoc est catapli, *κρυσταλλοφανή* cum Romæ veneuntibus comparat, cara vilibus. Calices ejusmodi vitreos, qui Romæ confabantur, eo nomine commendat idem Martialis, quod calidis aquis non vitiantur: 'Nostra nec ardenti gemma feritur aqua.' At *κρυσταλλοφανή* Alexandrina, non patiebantur aquam calidam. *Salmas. Turneb. lib. Adv. 30. c. 26. et l. 10. c. 23.* 2 *De circo, &c.*] Fictilia seu vitrea quæ in Circo Flaminio venduntur.

3 *Magis audaces, &c.*] Alludit ad 'calices audaces.' *Epigrammate 94. libro 14.*

4 *Sed geminus*] Ita Gruterus: et sensus: Sed his vilibus calicibus usus duplex est, neque enim furem allici-

unt, nec calida aqua rumpuntur. Vni-
go, gemmis : quasi possint scitilia ista
ita tingi et tingi ut gemmas imitentur.
Male.

7 *Securæ potat, &c.*] Non observan-
te, ne conviva frangeret crystallas,
vel gemmas unguibus eraderet. Ju-
venal. Sat. 5. vers. 40.

8 *Et casum tremula*] Et tam sollici-
citi erant famuli in tenendis et porri-
gendis crystallinis, ut ex ipsa sollici-
tudine et cura peccarent, poculaque
frangerent : quod lib. 14. docet Poë-
ta : lemmate 'Crystallina' : 'Frangere
dam metula, frangis crystallina : pec-
cant Securæ nimium, sollicitæque ma-
nus.'

9 *Hoc quoque, &c.*] Nec grave erit
damnum si ab impuro homine propi-
nata vel inlautata hæc pocula fran-
gantur : ita a propinatione mulieris
famæ haud probæ, jubet ille *ῥαῖς ἀδύλας*. Anthol. libro 2. capite 48.

EPIG. LXXVI. Dicit tantam esse an-
nomæ villitatem ut agricolæ diu noc-
tæque studeant computationibus at-
que abliguriant rem familiarem.

1 *Amphora vigessis*] Si utrumque
Latine dicitur, *vigessis datur*, et *viges-
si datur*, ut fatetur Scriverius, quare
mutat *vigessi*? Hic, inquit, *vigessi* le-
gendum, quia sequitur *ære quaterno*.
Immo sive sequatur, sive non sequa-
tur, nihil interest : nam et, ubi non
sequitur ῥδ 'ære,' in tali sermone
semper intelligitur. Ita enim loque-
bantur : 'emere centussis,' puta 'ære :'
'constare decussis,' nempe 'ære :'
'valere quinquessis,' scilicet 'æs'
vel 'ære.' Vide de pecunia veteri l.
1. c. 8. Gronov. *Modius datur ære qua-
terno*] Æs quaternum pro quaternario
vel sestertio posuit. 'Quaternarii'
enim sestertii dicti sunt, postquam
quaternis assibus valere cœperunt.
Sic 'quinarîi,' olim et 'denarii,' qui
quinos asses et denos pendebant. Sal-
mas. *Datur ære quaterno*] Ita villi ven-
ditur, ut malit agricola ingurgitare
se ad crapulam naque et ebrietatem,

quam tantulo pretio vinum et fru-
mentum vendere. Sic Farnabius : et
in eandem sententiam Scriverius. At
Martialis miseratur sortem agricola-
rum, qui dum beati sunt, minime sunt
beati : et abundantes frumento vino-
que, adeo ut potare et cœnare ad
credittatem possint, egent : quia ex
frumento ac vino vendite nihil num-
morum reficere possunt in annonæ
tanta villitate. Non ille mavult abstu-
mere, ut nihil sibi reliquum faciat,
quam vendere : sed quum vendere
sequeat, quamvis ad ebrietatem po-
tare, ad saturitatem vesci habeat nil
habet, et æris indigus est. *Gronovius.*

EPIG. LXXVII. 2 *Stans nummos, &c.*]
Pro ritu adorantium. Brisson. Form.

5 *Trinoctiali, &c.*] Quo castigaret
ventrem alienis luxuriantem cœnia.

8 *In Capitolium*] Salutatum Jovem.

9 *Sellas, &c.*] Latrinas a conditore
Patroclo dictas. Turneb. libro Ad-
vers. 30. capite 26.

13 *Compressis, &c.*] Ne quid animæ
amittat.

EPIG. LXXVIII. 1 *Ante Jovis statuum*]
Honorem statuas Deorum habitum li-
quet, quando pro ipsis Diis adoraban-
tur. Unde Cicero contra Cæciliam
dixit, a Verre sublatis Deos e Sicilia,
quum Deorum simulachra abstulisset;
de qua re Lactantius lib. 2. cap. 4.
Nec Deorum tantum, sed Imperato-
rum quoque et Regum statuas ita cul-
tæ sunt, ut qui violaret, contaminaret,
nullave contumelia afficeret majestatis
reus fieret. Rad. Epigr. præcedent.
vers. 12.

EPIG. LXXIX. 2 *Et jure jubes, &c.*]
De more fori, qui se jurejurando pur-
gare recusavit oportebat damnatum
solvere : Poëta dicit se malle satis-
facere : sed et hoc ambigue : solve-
rene? An deprecari? An scribere
allud Carmen? Lusi elegantissime in
incipiti significatæ vocis 'satisfacere.'
Amici offensa tollitur duobus modis :
vel si fecisse negemus : vel si factum
excusemus, et peccatum nobis condo-

nari supplicii prece petamus. Bithynicus Martialem jurare voluit non esse factum a se quod ille arguebat. Recusat Poëta jurare, et ait 'male satisfacere:' potest intelligi male illium, ut hominem religiosum, deprecari culpam quam jurare: at ille sentit, paratum se potius fateri id cuius arguebatur. *Cus.*

EPIG. LXXXI. Callistratus, ut neminem offenderet, laudabat omnes. Poëta negat verum esse iudicium, quod nec omnes sint pares, nec omnes sint boni. Ita fieri ut improbi etiam laudentur; quod qui facit, ipse reprehendendum se docet. Neque enim esset malitia, si nulla in mundo bonitas; et contra. Cui omnia alba, qui malos æque ac bonos promisceos laudat, arguit se iudicii infirmi et vel vivere vel adulatione præpediti. Vide quæ Chrysippus referente Aul. Gellio, libro 6. capite 1.

EPIG. LXXXII. Notat avaritiam Umbri, qui plus pauper donarat in Saturnalibus Poëta, quam dives: pauper aliculam; dives alicam donabat. Cum vero alica crassior sit et vilior quam alicula, Poëta, dum laudare Umbrium videtur, carpit, ut sordidiorem factum, quam olim ubi pauper fuit. Sed audi quid H. Salmuth. adferat ad Pancirol. cap. de vestibus Veterum. Thaxat, inquit, Umbri avaritiam: qui olim pauper misit aliculam; nunc dives alicam mittat. Alicula, togæ vel chlamydis genus est; alica autem, potus ex Zea. Epigr. 6. lib. 13. infra. Cujus tamen cum alicula videretur diminutivum, credi posset hæc illa villor.

EPIG. LXXXIII. Canipetam ad ungum describit: unde discis, quibus artibus olim captarint adulatores, clientes, et parasti potentiorum oculis. *Rad.*

1 *E (thermia)* Græterus e Mss. legit, in *thermia*. Menogenes enim istud negotium omne exercebat in ipsa thermis. *Non est, &c.* Menogenes se-

dentra juxta ac leva pilam excipiet, et tibi adscribet exceptam, velut docto artis pilæ. Pilam ergo trigonalem; non a figura ipsius pilæ; sed ludentium, et in trigono stantium appellat. *Rad. Non est* Non licet, non potes!

2 *Menogenem*] Canipetam.

3 *Tepidum*] Et 'tepidum' addit; scil. sudore ludentium madefactum. *Lavæque*] Epigr. 72. lib. 7. vers. 11. *Trigonem*] Pilam. Epigr. 19. lib. 4.

4 *Impetet, &c.*] Ut tibi exceptam referas pilam, inituras apud te gratiam.

6 *Et si jam lotus, &c.*] A balneis vero discumbebant, ante balnea se exercebant, discubitori soles ponebant. Infra Epigr. 88. Menogenes vero cœnæ causa tam erat officiosus; ut etiam lotus jam et soleatus; hoc est, jam accubiturus, non debitarit inquietare pedes.

7 *Linteæ*] Ad balneas, quibus corpus tergas. Supra Epigram. 71. vers. 1. *Nive candidiora loquatur*] Dicit linteæ tuæ esse nive candidiora, licet sint, &c.

9 *Erigone*] Raros. *Sexto dente*] Pectine.

10 *Dicit Achilles, &c.*] Laudabit pulchras, densas, flavas, instat Achilleanas.

11 *Fumosa, &c.*] Ipse tibi ministrabit vinum, quo utebantur in balneis ad sudorem seu vomitum; quod licet vapidum sit, et ex ima lagenæ parte (quæ Metaph. *ῥέως* dicitur,) laudabit tamen: *ῥέως* Hesychio est *ῥὴν ἀνδράων τῆς ῥῆς*, hoc est, infima navis pars: hic pro vino ex infima lagena deterrimo et vapido, adeoque ipsa face, accipitur Metaphorice. Græterus ex tribus Mss. legit *propis*, quæ vox est nihili. *Scriverrus.*

12 *Frontis et aurorem colliget*] Et ipse vernaciter tibi sudorem deterget.

14 *Veni*] Ad cœnam, servitii tuis extorquebit tibi invitationem.

EPIG. LXXXIV. 1 *Herbarum*] Scriptorum: est autem herba seu ramus,

ubi intestina, omentum seu humor aliquis deciderit in scrotum, estque Enterocelas, Sarcocelas seu Hydrocelas.

2 *Quem modo colei*] Coleus, καλὴς, Græcis est vagina. Latinis est testiculus, a cole ut apparet. Dicitur etiam 'Coleus.'

4 *Quantum, &c.*] Catullus autem in Veneris hisce extendendis Hyperbolicus est et immodicus.

EPIG. LXXXV. 1 *Nolueram, &c.*] Invitas permisi te comas detondere: ut Epigr. 48. lib. 5. et Epigr. 32. lib. 1.

2 *Sed juvat, &c.*] Sed tonso tibi fulgent eburnea colla, hand cedentia Pelopi, cui humerum a Cerere excisum restituit Jupiter ex ebore. Hygin. Fab. 83. &c.

4 *Ut totum sponsa videret ebur*] Ut Hippodamia te totum videret eburneum.

EPIG. LXXXVIII. Irridet Cottæ extremam inopiam dissimulanti.

2 *Negligentem ad pedes vernam*] Servum a pedibus, Turneb. lib. 3. cap. 23. Qui a tergo et ad pedes domini discumbentis stat ministrans, soleasque quas dominus accubiturus exuerat, servat. Epigr. 28. lib. 3. et Epigr. 49. lib. 3. vers. 3.

3 *Qui solus, &c.*] Qui pauperi Cottæ unicus est servus et pro toto comitatu est: *all is one. Facit turbam*] In toto comitatu suo nihil habet præter unicum servum.

5 *Ne facere posset, &c.*] Imo prætexit hanc causam exalcentis sum inopie.

EPIG. LXXXIX. 1 *Nasum*] Acumen joci, irrisiois, et dicacitatis. Epigr. 4. lib. 1. vers. 6. et Epigr. 42. lib. 1. vers. 18. et lib. 13. Epigr. 2.

2 *Nil præter, &c.*] Qui resupinet aliorum cenas, dum famelici atque pauperis domini nasus, alienæ culinæ nido trahitur.

EPIG. XC. 2 *Non aures tibi, &c.*] Non adhibes focale ad muniendas aures, sed ad tegendum calvitium. Vide

Epigr. 41. l. 4. et Epigr. 142. lib. 14.

EPIG. XCI. Lepide et acerbè tangit Maronem testamenti captatorem deceptum.

1 *Sed clare*] Ita ut audiat senex, quem captat Maro. Sic Persius Satyra 2. vers. 8. 'Votum Maro fecit amico.' De more hujus voti, vide Sat. 12. Juv. vers. 98. Hac consuetudine usi peculiariter Galli; ut observat Cæsar l. de Bell. Gall. vi. Quin et erant qui se ipsos morti offerrent, aut inter se depugnarent, quia mortem morte redimi existimabant. Ceterum se ipsos etiam vovebant, aliquando iidem ipsi, qui agebant, sodales Æsculapio. Tum hæc vota signabantur in signis Deorum aliquando in porticibus, aut portis templorum: Unde 'Signare votum,' et 'incerare genua Deorum,' quæ pridem Magno Turnebo explicata in Adversariis. *Heraldus.*

2 *Hemitritæus*] Semitertiana.

3 *Si Stygias, &c.*] Si convalesceret.

6 *Ne votum solvat, &c.*] Prins 'votum' fecerat; pro quo hæres scriptas, ne convalescente Cotta hæreditatem cum victima amitteret, jam facit 'vota' multasque spondet victimas.

EPIG. XCIII. Fingit se interrogatum a Prisco, qualis futurus fuerit; si Dii fortunatum et beatum fecissent. Respondet id quidem certo neminem providere: si tamen licet ex vobis divitibus conjectare, leo essem, quia vos tales estis; tennes enim opprimitis et devoratis: argute et salse. *Raderus.* Multa vitia, quæ coërcet et supprimit tenuis fortuna, ampla, et sublimis manifestabit: 'magistratus indicabit virum.'

EPIG. XCIV. 1 *Quæ marchum, &c.*] Eadem techna oculi apud Aristænetum. Epist. 3. libro 1.

7 *Quanto, &c.*] Qui hoc non animadvertit; vel, si animadvertat, qui patitur.

EPIG. XCV. In æmulam Tuccam, omnia Poetæ studia imitantem, quæ

eleganter monet, ut sibi tantum ea relinquat, quæ ipse nolit: turpe esse omnia velle, quum in uno excellere vix possis. *Red.*

1 *Epos*] Carmen Epicum seu heroicum.

2 *Thalia*] Epigr. 8. libro 4. vers. 12. et Epigr. 17. lib. 7. vers. 4. *Cothurnos*] Epigr. 20. lib. 8. vers. 7.

4 *Aptasti, &c.*] Tu quoque contulisti te ad tragediam. Syrna autem tragicorum vestis est, ut Epigram. 49. lib. 4. vers. 8.

5 *Fila lyrae movi*] Scripsi lyrica. *Camænis*] Quibus tandem doctis Camænis? An quis præcedenti disticho Thalam appellat; alii sunt doctæ Camænae, alii Musæ Pierides? Multi omnes aliis visi codices, omnes editores: sed præclare Thuanorum monumentum: *Fila lyrae movi Calabris exculta Camænis*: quod explicabimus ex lib. 5. Epigr. 30. 'Varro Sophocleo non inficiande cothurno, Nec minus in Calabria suspiciende lyra.' Et luculentius lib. 8. Epigr. 18. quod et ipsum nuper a scriptis codicibus cepit integrius haberi. *Gronov.*

7 *Lucilius, &c.*] Satyrographus.

9 *Quid minus esse potest*] Quam scribere Epigrammata?

EPIG. XCIX. Instantium Rufum Macro successurum in provincia, excipit Carmine.

1 *Bætia, &c.*] Fl. Hispan. unde nomen provincie Bæticæ, quam mediam interieit, cæjus margines oleis florent. Quum alli poëtæ plerunque fluvios arundinibus cingant.

2 *Aurea qui tingis, &c.*] Sæpicule Poëta lanas Bæticas prædicavit. Vide Epigram. 28. lib. 8. vers. 6. et lib. 14. Epigr. 163.

3 *Bromius*] Bacchus, faciens ut Bætica abundet vino. *Pallas amat*] Faciens ut Bætica abundet oleo. *Cai rector æquarum*] Cui Neptunus aperit iter navigerum, (*navigable*), ut exoneretur in cana freta Oceani, qui Bætim excipit.

5 *Vestras oras*] Hispaniam, cui præsidet. *Instantius*] Ad quem est Ep. 78. lib. 8. cujus hoc principium: 'Instanti, quo nec sincerior alter habetur,' &c.

6 *Hic populus, &c.*] Felix, ut prior sub administratione Macri. Epigr. 87. lib. 10.

7 *Onus quod sit, &c.*] Quam difficile sit, quid expectetur ab illo, qui sancto et integro successerit præsidi, qualem se gessit Macer.

8 *Qui sua metitur pondera, &c.*] Qui habita virtum sanarum ratione, videt quam grave subeat onus, ille ferre poterit.

EPIG. C. 3 *Priscos*] Majores.

4 *Habes*] Nullius. Es itaque effrons, ut patet ex lemmate. Verum Epigramma hoc non sapit Martialis acumen: ut nec sequentia, quæ nec Scriverius sum editioni inserere eat dignatus.

EPIG. CI. 2 *Dormio, Matte, tibi*] Tibi, non sum, non possum, non licet esse domi: vel, respicit ad Galbam qui dormiebat Mæcenati: vel Ennium respondentem Scipioni, 'se non esse domi.'

EPIG. CII. 3 *Vendita sæpe*] Pretio prostituta.

4 *Vendentem, &c.*] Triopeis altera, quam famelicus pater Erisichthon in varias se mutantem figuras sapius vendidit. Ovidius libro 8. Metamorphos.

EPIGRAMMATUM LIB. XIII. XENIA.

Xenia] '*Xenia*' dicta, quod *xeîs* *ξείος*, id est, hospitibus, nec non amicis apponebantur mittebanturve. Hæc cum pictores tabellis, tum Poëta Carminibus imitatus est: infra Epigr. 3. et Vitruvius libro 6. capite 10. Tituli et lemmata quæ in elegantissimis Xeniorum et Apophoretorum libellis adscripta sunt distichis singulis, ea Martialis esse ut scias, ad dignitatem imprimis utilitatemque utriusque pertinet: cum cæteræ inscriptiones, quæ in Epigrammatum libris 12. atque in fragmento de Spectaculis occurrunt, librariorum sint et criticorum, pro arbitrio ac libitu quidvis interpretantium ac interpolantium. Quod in Xenis et Apophoretis factum, cave credas. In Epigrammatis, quod dico, clamat ipsa diversitas inscriptionum in diversis codicibus, qua scriptis, qua editis. Horum vero lemmatum auctorem se ipsum profiteri initio Apophoretorum; cum inquit: 'Lemmata, si quæres, cur sint adscripta, docebo: Ut, si malueris, lemmata sola legas.' Adde quod absque iis ne mîlesima pars distichorum recte intelligi possit. Quod vel solum arguat, ipsas Martialis ea esse; non librariorum, quibus Sphinx domi non erat. In Epigrammatis, tam operosis passim divinationibus non opus. *Scriber.*

EPIG. 1. Martialis, imparatus a pecunia, jocabundus ait, se Saturnaliorum diebus (quibus pueris fas, nubicus; adolescentioribus, alea ludere) cum Musis lusurum, et blattis prandia paraturum: eamque aleam parum quidem lucrosam, nec multum tamen esse damnosam. *Raderus.*

1 *Ne toga, &c.*] Ut habeant salsa-

mentarii et aromatopolæ ineptas chartas, quibus involvant pisciculos, scombro, et ollivas; Epigr. 2. lib. 3. vers. 4. et Epigr. 87. lib. 4. vers. 8. *Cordylis*] *Cordylæ* pisciculi sunt. Vid. lib. 3. Epigr. 2. *Pannulam* pro cucullo posuit. *Molestam* tunicam vocat alibi, quod involuti chartis, veluti tunica, cineribus assarentur.

2 *Aut inopem*] Ut habeant timent et blattæ cum quibus rixentur, et quam arrodant escam, chartas.

3 *Perdite*] O Musæ, quarum cætro ego percitus meo cum damno scribe Carmina, perditæ et has chartas. *Niliacas papyrus*] Chartæ usum præstitit olim papyrus, juncus in palustribus Ægypti locis natus, divinusque in tenuissimæ phylaras. *Mædamna*] Jocus est: quia mala Carmina perdunt bonas chartas.

4 *Ebria bruma*] Saturnalia mense brumali Decembri celebrata, in quibus genio indulgebatur. *Sales*] Jocosos.

5 *Non mea*] Ego in his Saturnalibus non ludo talis, deju tessaris: non nucibus nec fritillis; sed carminibus et chartis. Epigram. 66. lib. 4. vs. 15. 16. *Magnanimo, &c.*] An talum appellat magnanimum, quod talis et tessaris strenue operam dent, seu potius opes perdant luxuriosi et prodigi juvenes, quos Persius Sat. 6. appellat 'magnanimos pueros?' An forte alludit ad illud Philosophi, qui fortem et magnanimum comparat *τετράπαιον*? Et hic Nicomed. lib. 1. cap. 10.

6 *Senio nec nostrum*] Faustus jactus, qui, ternus in 3. talis si ceciderit, faustissimus est et lucrosissimus. *Cane quassat*] Unione, jactu damnozo. *Ebur*] Fritillum ex ebore. Epigram. 14.

lib. 4. vers. 8. Alii talos, alii alveum intelligunt.

7 *Hæc mihi charta nuce*] Pro nucibus puororum scribam jocosa et levia Epigrammata, quæ mihi erunt nuce. *Fritillus*] Est vasculum buxum longum et teres, e quo mittuntur tesserae vel tali in tabulam. Idem et pyrgus seu turricula. Epigram. 14. lib. 4. vers. 8.

8 *Alex ista*] Ludus hic meus epigrammaticus.

EPIC. II. Epigramma hoc est in Zōilum et sciolum, quo monet lectorem Theocritum, uti ne carpat, quod a se jam carptum et abjectum contemptumque sit satis.

1 *Nasutus, &c.*] Sis licet ingens irrior: *μικτρίφων*. Vide Epigr. 4. lib. 1. vers. 6.

2 *Quantum noluerit ferre rogatus*] Totus ex irrisione compositus et confusus. 'Deos rogabis totum ut te faciant, Fabulle, nasum,' dixit Catullus: sed sensu alio. *Atlas*] Hyperbolice. Qui Atlas cælum tamen humeris sustinuisse dicitur. Epigrammate 4. libro 9. versu 8.

3 *Ipsam Latium*] Emphatice. Milnam, qui et alios imitatione deridet. Epigrammate 5. lib. 1. vers. 5.

5 *Ipsæ ego quam dixi*] Nam superiori Carmine appellavi eas, togas cordylarum, ludibrium blattarum, nuce puororum, et fritillos, &c. *Quid dentem, &c.*] Quid limam rodīs, vipera? quid carmina mea reprehensoria, reprehensor?

6 *Carne opus est, &c.*] Quæ cedat denti tuo: mea reaget, ut loquuntur Physici: pete dente poëtas magos profectos; illis vel frange geminum, tu illos virus invidiæ tuæ et maledictiæ evome. Mem istæ nugæ serpunt humi tantæ satis, et, si opus sit, sui vindices. Epigram. 61. lib. 5. vers. 10.

7 *Qui se mirantur*] Qui sibi placent. *In illos Virus habet*] Digni sunt qui rideantur et carpantur, qui majora vi-

ribus promittunt aut suscipiunt.

8 *Virus*] Mordacia, verba virulenta. *Esse nihil*] Esse nugas fateamur.

9 *Nec tamen, &c.*] Nec tamen plane nihil sunt mea hæc: excipientur candidis et festivis, si minus placeant sobriis, æveris, et impransis.

EPIC. III. Pretium et argumentum libelli significat. Pretium est geminus nummus seu victoriatas: argumentum, Xenia distichis comprehensa.

1 *Xeniorum, &c.*] Vide Inscriptionem libri hujus, supra.

4 *Bibliopola Tryphon*] Epigr. 72. lib. 4. vers. 2.

6 *Rarus, &c.*] Poëtarum prope omnium fatale malum.

7 *Titulus, &c.*] Lemmata, inscriptiones.

8 *Non facit ad stomachum*] Metaphorice: cum Xenia, quæ carmine adumbrantur, sint plerumque esculenta et poculenta.

EPIC. IV. Quidam hinc initium Xeniorum faciunt, et IV. pro primo numerant epigrammate. Poëta nsum thuris ostendit, et monet Deos rogandos pro diuturna Caesaris vita.

1 *Serus ut æthereæ*] Sic Epigr. 39. lib. 8. vers. 5. *Germanicus imperet aula*] Domitianus: Epigr. 2. lib. 8. vers. 7. Constat itaque hæc scripta, vivo Domit. ante lib. 10. et 11.

2 *Da pia thura*] Pia, quia destinata rebus piis; nempe religioni et Superis.

EPIC. V. *Ceras quæ patulo lucet*] Pinguis: ut Epigr. 58. lib. 8. vers. 19. *Flecdula lumbis*] Infra, Epigr. 49.

2 *Cum tibi forte*] Scribo: *Cum tibi sorte*] Sic in his libris: 'Sortitus thecam.' Item: 'Hæc illi sine sorte datur.' Et semper alias. *Servicarius*. Nec aliter Arondellianus codex. *Grænotius*. *Si capis, adde piper*] Ut et avis una tecum sapiat, alioqui illa insipida futura, tu insipiens.

EPIC. VI. 1 *Nos*] Pauperes. *Alcum*] Potam e sea seu spelta, cere-

visæ nostræ haud dissimilem. *Mulsam*] Potio ex aqua et melle confecta. Infra, Epig. 108.

EPIG. VII. 1 *Spumas*] Inter coquendum. *Rubra*] Fictili vase rubro, vel ab igne rubente. *Conchis tibi pallida*] Faba cum cortice elixa; ad discrimen fabæ fressæ, quæ sine cortice coquitur. Epigr. 78. lib. 7. vers. 2.

2 *Lautorum*] Invitatus potes mensa divitum carere, domique cœnare.

EPIG. VIII. 1 *Imbus plebeias*] Condito. *Clusinis pulvis ollas*] Pulvis e farre Clusino, quod optimum est; e Clusio, Tusciæ opp. 'Far' significat frumentum, quum omne fere, tum potissimum adorem; deinde farinam ex eodem factam, et pulvem. *Rad.*

2 *Ut satur, &c.*] Gratiora enim bibuntur e vasis pulve imbutis vina. Turneb. lib. 26. cap. 28. et Theophrast. lib. de Odoribus scribit, demissis in dolia farris offis, vinum domari, mollescere, et cum saporis gratia mitescere.

EPIG. IX. 1 *Niliacum, &c.*] Lens enim optima nascitur circa Pelusium, opp. Egypti, vulgo *Damata*, aliis *Roseto*, ad extremum Nili ostium. 'Nec Pelusiacæ curam aspernabere lentis,' Belg. *Linsen*, Virgil. Georg. 1.

EPIG. X. 1 *Qutes numerare, nec usus*] Munera et usus. Farina enim simlaginea variis pictorum usibus servit.

EPIG. XI. 1 *Mulio, &c.*] Quo mulio defraudat jumenta mta. Epigr. 28. lib. 12.

2 *Hæc ego cauponi, &c.*] Quod tu vendas cauponi, pabulum equis futurum, non panem tibi. Vide Turnebum lib. 26. cap. 28. Dabat domibus mulioni hordeum in pastum mularum. Ille, eas feno saturare contentus, quarumque mutas pecudes furtum non prodituras, mavult id vendere cauponi, et ejus pretio aut mercedulam augere, aut curare catem. Loquitur ergo, tanquam minime dubitans de fraude servili: Accipe quidem hor-

deum, etsi nimis verear ut id magis apponas: itaque, quia frandator es, et feno mulas pascis, videor hordeum tibi cum maxime dans, non tibi, sed cauponi dare. *Gronovius*.

EPIG. XII. 1 *Tercentum modios*] Triticum ex Africa frumenti feracissima, quod seratur in agro suburbano ne sterilescat: vel quo alatur urbe aliqui peritura ob agri suburbani sterilitatem, sen continua cultura efferti. Numerus certus pro incerto, quod, more Poëtarum, pro magna copia ponitur. *Libyci de messe coloni*] De frumento, quod ab agricolis ex Libya adfertur.

EPIG. XIII. 1 *Sapient fatua*] Insuperbæ nisi condiantur. *Fabrorum*] Pauperum.

EPIG. XIV. 1 *Claudere, &c.*] Ut frigiditate sua retarderent vini calorem: et somni conciliandi ergo.

2 *Dapes*] Ad lubricandum ventrem; Epigram. 62. lib. 11. vers. 6. tollendum stomachi fastidium, et appetitum irritandum.

EPIG. XV. 2 *Ad villam monce, &c.*] Namque in agro Nomentano propter uliginem et paludes non sunt sicca ligna, aptaque foco materia. Acapna ergo ligna dicuntur, quod incensa nullum exhalant fumum: *capna* enim Græce dicitur fumus; *acapna*, quod fumo caret.

EPIG. XVI. 1 *Brumali, &c.*] Frigore dulciora sunt et grandiora; calore spongiosa. Plinius lib. 18. cap. 13.

2 *In cælo, &c.*] Frugaliter et aride victitans, ut quondam in vivis. Credidisse enim videntur priisci, non tantum nectare et ambrosia Deos pasci, verum etiam vilibus quibusdam cibis, ut Romulum rapis. Credo de paupertate illius sæculi quo Romæis vixerat; proinde quasi in cælo iisdem cibis victitet, quibus in terra alebatur. Turneb. libro 18. capite 13.

EPIG. XVII. Brassicæ vim, laudes, medicinam Cato de Re Rustica cap. 156. commemorat. Caules (unde co-

licenti, pro, caulicali) sunt brassicae pars interior.

2 *Nitrata*, &c.] Nitro enim olera viridiora fiunt. Plinius lib. 31. cap. 10.

EPIG. XVIII. 1 *Fila*] In herbas enim fruticescit, in tenuia quasi stamina crescens. *Tarentinus*] Quod optimum nascitur Tarenti.

2 *Clausula dato*] Clansia labilis.

EPIG. XIX. 1 *Aricia porros*] 'Et mater Aricia porri,' Columel. Ut ergo sectile porrum Tarenti; sic Aricia capitatum nascitur optimum. Aricia, Latii civitas. Nemoralis dicitur, propter vicinum nemus.

2 *Stipite cerne*] Capite et stipite seu calamo. *Comas*] Folia et herbas, blades.

EPIG. XX. 1 *Nes*] Alii, *Hes*: id est, napos, paulo minores rapis. *Amiternus*, &c.] Amitorum urbs Italiae, Aquileia vicina. 'In qua palude' (inquit Sidonius Apollinaris Eplst. 8. lib. 1.) 'muri cadunt, aquae stant, turres fluunt,' &c. 'Mare autem Adriaticum Ravennae paludibus immiscetur.' Vitruv. lib. 1. cap. 4.

2 *Nursinae pilae*] Rapa, quae in orbem optima nascuntur in Nursia, Sabinorum civitate. *Esse pilae*] Edere.

EPIG. XXI. 1 *Aequorea qua crevit*] Epigr. 55. lib. 3. *Spina Ravennas*] 'In totum spina est asparagus,' nullum folium habet. Plin. lib. 31. cap. 15.

2 *Non erit*, &c.] Sylvestres et sponte sua nati per montes asparagi non cedunt altilibus et satis Ravennatibus. Athenaeus lib. 2. cap. 22.

EPIG. XXII. Quae acinos duos, vel duro tectos corio habet. Plin. lib. 14. cap. 1. et 3. Galliae *Piquepouille*.

1 *Non habilis cyathis*, &c.] Prelis et vino inutilis.

2 *Tibi*, &c.] Sed edenti, nectar ero.

EPIG. XXIII. 1 *Chia*] In Chia insula nata, postea alio translata. *Semi similis Baccho*] Quae vinum vetus sapit et salem. Epigram. 25. lib.

7. vers. 8. *Setia misti*] Campaniae. [Cretane? an Campaniae? habet Far-nab.]

EPIG. XXIV. 1 *Cecropie*] Attico, a Cecrope rege. *Saturata*] Melle incocta. Plinius lib. 15. cap. 17. Cydonia a Cydone, urbe Cretae, sic dicta.

2 *Melimela*] Mellita poma.

EPIG. XXV. 1 *Poma iunus Cybeles*, &c.] Pinus Magnae Matri consecrata est, propter Atya mutatum in hanc arborem.

2 *Ne cadat*, &c.] Ne cadamus in tuum caput.

EPIG. XXVI. 2 *Puero, quam tibi, poma dabis*] Qui molliore est alvo, et saepe profluvio laborat. Videndum, ne subsit aliquid nequius, propter illud Gildae in Querolo: 'Nam, si insuper nuces et sorba dederis, totum pupillam ceperis.'

EPIG. XXVII. Termes ab arbore palma decerptus. Diosc. lib. 1. cap. 123. Salmasius censet legendum esse *Spalathion* vel *Palathion*. Παλάθη enim ficum dicebatur globus vel massa. In massam conditis similiter afferebantur caryotae. Hesychius: Παλάθη, ἡ τῶν σίκων ἐκτάλλων θέσις. Inde σικαλῆθων et σικαλῆθων. Cottana etiam ac pruna in massas sic componebantur. Hinc Martialis: 'Haec, tibi quae torta venerunt condita meta, Si majora forent cottana, ficus erant.' Statius: 'Nasquam turbine conditis ruenti Prunorum globus atque cottanorum.' Ad verbum globus prunorum est παλάθη. *Salmas*.

1 *Jani*] Calendis Januariis mittebantur a pauperibus palmulae inauratae, vel crusta illitae, ut placet Jos. Scalig. in Tibull. lib. 1. Vide Epigram. 33. lib. 8. Martial. vers. 11. *Caryota* *Kalendis*] Palmularum fructus ita dicti, quod capiti graves sunt. Plin. l. 13. c. 4.

2 *Sed tamen*, &c.] Haec munera si mittant pauperes, quanto majora divites?

EPIG. XXVIII. 1 *Torta venerunt*, &c.]

E tortis juncis texta sporta, vel testa turbinata in metæ formam: ut Epigr. 44. lib. 1. vs. 7. quam lib. 5. Epigr. 18. dixit 'acutam testam.'

2 *Cociana*] *Κόκκρια εἶδος σικκῶν*. Epigram. 89. lib. 4. vers. 6.

Epig. XXIX. *Damascena*] Ex Damasco Syriæ.

1 *Rugosa senectæ*] Quæ siccata, vetustateque ipsa jam contracta in rugas.

Epig. XXX. 1 *Imagine lunæ*] An lunæ forma? Quod forte insigne erat Lunæ, oppidi Etruriæ, cujus portus et lunæ referebat imaginem.

Epig. XXXI. 2 *Vestino de grege*] Vestini populi Italiæ, Sabinis vicini. *Massa ventis*] Caseus lacte presso et in massam coagulato.

Epig. XXXII. 2 *Velabrensem*] Velabrum locus Romæ prope Aventinum. 'Fumus [imbibitus] auget gratiam casei, qualis in ipsa Urbe conficitur cunctis præferendus:' Plin. lib. 11. cap. 42. *Qui bibit*] In Velabro enim multæ erant caseariæ, seu tabernæ, ubi Veteres caseos reponebant, et fumos bibere instituebant: recens enim ille casens fistulosus erat, et facile hauriebat fumum. *Rad.*

Epig. XXXIII. 1 *Trebula nos genuit*] Vicus in Sabinis. Epigr. 71. lib. 5. vers. 1. *Commendat gratia duplex*] Usus duplex nobis est, et duobus modis cum suavitate in cibum paratur.

2 *Sive levi flamma*] Sive torremur: *toasted*. *Sive domamur aqua*] Sive desecobinati maceramus jare.

Epig. XXXIV. 2 *Bulbis*, &c.] Qui Venerem infant. Ex his vero cum nucleis pineis, eruca, pipere, in nuptiali cœna sponso ferculum parari solitum. Alex. ab. Alexandr. lib. 2. cap. 5. Citat adagium Athenæus lib. 2. cap. 28. *Ὁδὲν ὁ ἄνθρωπος βοῦλβδς, ἀν μὴ νεῖπ' ἔχῃ*.

Epig. XXXV. 1 *Filiæ Picenæ*, &c.] Farcimen e concisis carnibus porcæ in agro Picentino natæ. Vide Epigr.

46. lib. 4. vers. 8. et Epigr. 76. lib. 5.

2 *Pultibus*, &c.] Oras patinæ habentis pultem ex tritico circumdat: ut Epigr. 78. lib. 5. vers. 9. Sic et hodie ad brassicam apponuntur.

Epig. XXXVI. 4 *Picenis ventis*] Olivæ optimæ ex agro Piceno in Italia. *Subducta*] Subtracta, oleo non expresso, integra. *Trapetis*] Trapes, etis, vel trapetum, est mola olivarum; vel prælum, quo oleum exprimitur: a *τρίω*, verto, volvo. Epigr. 28. lib. 7. vers. 3.

2 *Inchoot, atque eadem*] Ad incitandum stomachum. *Finit olivæ dapes*] Ad tollendum fastidium.

Epig. XXXVII. 1 *Corcyra*, &c.] Ex horto Alcinoui, regis Phæacum, in insula Corcyra.

2 *Aut hæc Mæsyli*, &c.] Aut Hesperidum mala: Epigr. 94. lib. 10. vers. 1. Neque alia creduntur fuisse aurea illa poma, quam hæc Aurantia, citrea, Medica. Athenæus libro 3. cap. 4. 7. et 43.

Epig. XXXVIII. *Colostrum*] Belg. *Riest*.

1 *Nondum stantibus hædis*] Priusquam hœdell recens nati erexissent se et admovissent uberibus ora. Plin.

Epig. XXXIX. 1 *Viridi*, &c.] Rodens virentes palmites.

2 *Det purnas*, &c.] 'Mactetur hostia Baccho, Quod teneras vites roserit ipse tener;' Ovid. Fastor. 1. 'Rode caper vitem,' &c. *Ἀνθολογ. 4. Κῆρ με φάγῃς ἐνὶ βίτῃ, &c. ἀπ. ὀτ'*. Hædilli mensis grati: tenerrima eorum caro.

Epig. XL. 1 *Candida unda vitellor*] Lacteus liquor in albumine ovi.

2 *Hesperius scombr*, &c.] Condito ova garo Hispano. Epigram. 103. infra. Hesperius enim liquor est garum.

Epig. XLI. 1 *Lacte mero*, &c.] Mælo edere lactentem porcellum, quam aprum: ille mihi sapit; non invideo lautis aprum.

2 *Et Aiolo*, &c.] Et diviti appona-

tur pro more laetorum aper, vel Arcadici illius æmulus. Epigr. 15. lib. Spect. vers. 1.

FIG. XLII. 1 *De Libycis tuberes, &c.*] In Africa primum nata, sed translata et alibi postea nata poma, quibus, quod iis lignosus abesset nucleus, nomen ex α et τυφλ. Plinius lib. 13. cap. 19. et l. 15. cap. 14. Malorum granatorum genera duo: alteri nucleus est lignosus: alteri aut nullus, aut certe minimus; ob id 'apyrenum' vocatum. *Brod.*

2 *De Nomentanis, &c.*] Ex villa mea in agro Nom. qui ad 10. ab Urbe lapidem.

FIG. XLIII. 2 *Verna tuberes*] Domini nati: ut præcedenti Epigr. vs. 2.

FIG. XLIV. 1 *Esse potes, &c.*] Non credas hoc farcimen esse e papillis suis a partu cæcæ resectis, sed etiam dum vivere in sue papillas, ita lacte exundant. Scriverius, *Esse potes undam sument*: nam alias, inquit, cum muria thynnive liquamine aut garo apponebatur. Haud scio quam bene.

FIG. XLV. 1 *Libycæ nobis volucres*] *Guineys, turkeys.* Angl. Id est: Si mihi copia esset peregrinarum avium, illas mitterem; quæ cum desint, boni consule domesticas. *Libycæ*] Numidicas gallinas dicit. *Phasides essent*] Phasiani: infra, Epigr. 72.

2 *Cortis aves*] Epigr. 40. l. 7. vers. 1.

FIG. XLVI. Lemma hoc corrigendum dicit Salmasius, legendumque *Præcoqua aucipersica*. Hæc sunt 'Armeniaca aucipruna' Plinii. 'Præcoqua' vel 'præcocia' Persica sunt; atque ita dicebantur 'Persica præcocia,' ut Persica duracina, Asiatica, &c.

2 *Nunc in adoptivis, &c.*] An quia in nativa stirpe villia; pruno insita sunt nobilia? ut habet Pallad. lib. 4. de ins. An quia in sua Perside noxia et venenosa; sed translata mutatoque coelo et solo dulcia fiunt et salubria? ex opinione Columellæ. Vide Alciat. Emblem. 142. et Cland. Mi-

noëm ad idem Emblemata.

FIG. XLVII. 1 *Picentina Ceres*] Pania Picentinus ex alica seu tritico opt. macerato. *Nivosa neclare præcis*] Lacte.

FIG. XLVIII. 2 *Boletos mittere*] Fungorum genus nobilissimum. Epigr. 21. lib. 1. vers. 2. *Difficile est*] Ipsi malent edere, quam amicis mittere. Vel, quia rari.

FIG. XLIX. 2 *Cur potius*] Car non nvedula potius quam ficedula? Belg. *Snippe.*

FIG. L. 1 *Rumpinus altricem tenere*] Negant tamen gigni extuberante terra aut rimas urgente, nec termin coherere tubera fibris aut capillamentis, Plinius l. 19. cap. 2. Dioscor. lib. 2. cap. 139. Vide et Athenæum l. 2.

2 *Poma secunda sumus*] *Auxipos* fructus.

FIG. LI. *Turdorum corona*] Observat Scriverius in membr. legi: *Turdorum decuria*. In Arondel. erat atrumque: *Turdorum decuria sive corona*. Gronov.

1 *Texta roseis, &c.*] In lautissimorum conviviis dabantur coronæ e nardi folio. Plin. lib. 31. cap. 3. Athen. lib. 15.

2 *De turdis, &c.*] Epigr. 47. lib. 3. vers. 11. Serta turdorum redimibant luncem. Vel accipe potius de vimine in orbem flexo, a quo pendebant turdi. Hinc mihi corollam, dicit, texe; quam et gestabo libens, et postea coctam devorabo. Sic hodie coronæ feruntur venum in forum, e viminis circulo seu ramo in orbem flexo factæ. Favet huic interpretationi ipsemet Auctor supra lib. 3. Epigr. 47. 'Illic coronam pinguibus gravem turdis.'

FIG. LII. 2 *Cætera redde coco*] Tanquam saporis non æque grati.

FIG. LIII. Apposito pingui turture, abstinendum a lactucis dicit et cochleis, veluti villioribus, stomachumque servandum delicatioribus.

1 *Lactuca valebis*] Puto scripalsse Auctorem: *lactuca valebit*. Alloquitur enim convivatorem, vel quicumque cenam instruxit: quod apparet ex illo: 'Et cochleas tibi habe.' Neque enim hoc ad lactucam potest referri. Gronov. *Lactuca valebis*] Non attingam, nec gustabo.

2 *Perdere nolo famem*] Nolo acetaria quæ claudant stomachum. Vel quæ procurent appetitum, 'aliamque famem,' ut vocat Juvenal. Sat. 4. vers. 137. Mihi sapit turtur. Nolo conchyilia, 'Quæ renouent per damna famem,' Petron.

EPIG. LIV. 1 *Cerretans miki fiet*] A Cære, opp. Hetruriae. Brodmus, ['Alii' est vox quam usurpat Farnabius, a quo hæc Nota assumitur. Et quid de 'intelligent' fiet, si illud 'Alii' excluditur?] et credo melius, leg. *Cerretans*, et intelligunt pernam ex Cerretanis, Hispaniæ pop. quam commendat Athenæus lib. 14. *Massæ Necbis*] Palpa; Epigr. 75. lib. 3. Sic vulgo: sed rectius Gruterus et Scriuerius, *massæ*.

2 *Menapis*] Rheni accolla, quos alii Julienses, alii Westphalos esse putant. Turneb. l. 16. c. 16. 'Ego,' inquit, 'putem petasonis partem pernam vocari.'

EPIG. LV. 1 *Musteus, &c.*] Recens, succi et saporis plenus.

2 *Nam miki, &c.*] Non placet fumo duratus et siccus.

EPIG. LVI. 1 *De virgine porca*] Vulva virginis suis, sterili, utpote castratæ, *spayed*. Plin. lib. 8. cap. 51.

2 *Materna, &c.*] Vulva porcaria: id est, suis ante editum partum enectæ. Vide Plin. l. 11. c. 37. et supra, Epigr. 44.

EPIG. LVII. 1 *Niliacum ridetis olus*] Fabam Ægyptiam, Colocasiam: seu caulem fabæ. Olus ergo vocat Niliacum, quia caules ejus manderentur. Græci vocant *Λάχανα* omnes herbas, quarum caules aut folia esui sunt: et *Λαχανόσποροι* dicunt, quæ sic paran-

tur ut edi possint. *Salmas. Sequaces*] Caulis enim Colocasie araneosus est et filis nervosus in mandendo. Plin. l. 21. c. 15. Epigr. 32. l. 8. vers. 13.

EPIG. LVIII. 1 *Tument*] Mulæ, lacte, ficu, et carica fartum. *Magnæ, &c.*] 'Anseris ante ipsum magni jecur,' Juvenal. Sat. 5. vers. 113. *Χρὺς ἔσται περινοῖσθαισιν ἀνὰ τῆς 'Ρέμης*, Athenæus lib. 9. c. 8. Quin et ipsis anseribus saginandis adhibiti *χρυσόσποροι*, ibid.

2 *Hoc, rogo, crevit ubi*] In culina nempe jecur ita crevit fartum: sed hospes imperitus, primum jecinoris magnitudine perspecta, putabit anseres alicubi esse tanto majores, et quæret ubi tanti nascantur, aut unde ferantur. *Rad.*

EPIG. LIX. 1 *Tota miki, &c.*] Plin. lib. 8. cap. 52. et 29. cap. ult.

EPIG. LX. 2 *Tuertas hostibus ille vias*] Subterraneas: ab hoc animali 'caniculos' dictos: *underminings*. Vegetius libro 4. capite 24.

EPIG. LXI. *Atagena*] Varie scribitur, tum apud Græcos, tum apud Latinos: Horatius dixit, 'Attagen Ionicus.' Martial. 'Attagena.'

EPIG. LXII. 1 *Dulci facitis, &c.*] Mulso depsita.

2 *Tenebris*] Motus enim et lux pinguedini inimica, &c. Varro lib. 3. c. 9. Seneca Epist. 133. *Ingeniosa gula est*] Gulones isti ingeniosi sunt ad luxuriam. Sic Epigr. 117. l. 14. Sic et Petronius: 'Ingeniosa gula est; Siculo scarus æquore mersus Ad mensam vivus perducitur.'

EPIG. LXIII. 1 *Exhauste, &c.*] Percoctum.

2 *Gallus erit*] Æque castratus ac Galli, sacerdotes Cybeles. Epigr. 45. lib. 2.

EPIG. LXIV. 1 *Sterili, Hanc, &c.*] Caponi, ut præced. Epigram.

EPIG. LXV. 1 *Ponitur, &c.*] Perdix lauta et nobilis ales, magnique pretii, potentium mensis ponebatur, ut et hodie etiam ponitur.

2 *Hanc in leutorum*] Divitum : nam 50. drachmis unicam ab Aristippo emptam legimus. De natura, vi, ingenio, &c. vide Geenerum. Alii *Hanc in pictura ludere saepe soles* legunt, et alludunt ad ludum in piscina, qui *αἰχμῆς* seu *νεπθυμῆς* dictus. *Mandere*] *Palat. condere*.

EPIG. LXVI. 1 *Perjuro dente columbas*] Docet enim sequens versus interdictum falsae columbinorum esum Mystis Veneris, qui initiati erant saceris Deae Ven. Cnidii religiose culte, et cui columba sacra. *Perjuro dente*] Quam Mysta Veneris contra jus sacrorum suorum violet ministram Veneris columbam.

2 *Tib*] Sacerdoti scil. et Mystae Veneris.

EPIG. LXVII. *Palmibus torquatus*] Sic dictus a circulo seu torque circa collum. Avis casta ex moribus appellatur, quod comes sit castitatis. Dicitur enim amisso corporali consortio solitaria incedere, nec carnalem copulam ultra requirere.

1 *Inguine*] Venerem, salacitatem.

EPIG. LXVIII. 1 *Galbula*] Alii, *Galbina*. Rocte. Galbinæ ergo, seu galbæ atque etiam galbulæ, aves sunt viridis aut lutei coloris : Græcis *χλωπῆς* dicuntur. Baptista Pius asserit lectionem *Galbula*, quæ *λεπρῆς*. Annot. Post. cap. 29. *Calamie*] Viscatis.

2 *Target*, &c.] Autumno primo.

EPIG. LXIX. 1 *Pannonicas*, &c.] E Pannonia missas Pudenti in Umbriam misit : ille Romam. Pannonicæ ergo Cattæ Martiali sunt, quas vulgo 'martas' vocitamus : quæ de genere folium sunt sylvestrium ; seu mustelæ sylvestres.

2 *Domino*] Domitiano, vel diviti patrone.

EPIG. LXX. 2 *Hunc sævo tradere*, &c.] Spectaculum pulchrius quam ferculum, avem oculis quam gulæ gratiorum.

EPIG. LXXI. 1 *Dat mihi penna*, &c.] *Φαινόμενος*, puniceus alas. Phœni-

copterus ergo avis, circa lacus et paludes victitans, visu pulchra, et colore decora purpureo ; magnitudine ciconis, &c. *Gulonis*] Apicio, Hellogabalo, Vitellio.

2 *Quid si garrula*, &c.] Quanto magis gulosis istis asperet, si vox accessisset, quibus tacita lingua tam in deliciis est ? Respicitque Poëta patinam Æsopi tragœdi ex linguis avium canorarum. Plin. lib. 10. cap. 51.

EPIG. LXXII. 1 *Argioacarina*] Argo.

2 *Phasis, erat*] Fl. Colchorum : unde phasianus ab Argonautis transportatus arguit, a nomine avis. Post hoc distichon interponit Arondel. allud de avi eadem cum lemmate :

PHASIANI DUO.

Quas Argo prius transcecit Phasæ carina,

Oris aves sapidi femina virque sumus.
Nec Martiale indignum videtur.

EPIG. LXXIII. 1 *Romano quomois*, &c.] Qui Romanus in deliciis ? An quia servavit Capitolium Romæ ? ut sequente Epigram.

2 *Suas nunquam*, &c.] Numidicas, quæ nondum gulæ barbaræ innotuerant. *Fernab*. Numidicæ ergo seu Africanæ, in ea parte Africæ, cui Numidia nomen.

EPIG. LXXIV. 1 *Hæc servavit*, &c.] Manlius clangore anseris excitatus subeuntes nocte Gallos a summa rupe dejecit, &c. Liv. 5. L. Florus lib. 1. cap. 12. Plutarchus lib. de Fortuna Rom. &c.

2 *Nondum*, &c.] Postquam vero Domitianus Dominus ac Deus noster Capitolium confagratum restituit, non opus est anseri, nedum alio custode.

EPIG. LXXV. 1 *Turbabis versus*, &c.] Exempta una avis turbabit ordinem et formam litteræ, quam ex grævæ volatu adinvenit Palamedes. sit illa Y an A. an, ut aliis magis placet, A. Nisi potius ob e, a Palamede inventum, græves Palamedis aves dici malis : quia, etsi in volando referant

Y, sive, ut Hieronymus acripit, trianguli formam in volando efficiant; tamen singulæ corpore suo & representent. Unde Anson. in Eidylliis: 'Hæc gruis effigies Palamedica porrigitur &.' *Vossius*.

EPIG. LXXVI. 2 *Sic sapit, &c.*] Propter pretium. 'Magis illa juvant, quæ pluris emuntur.'

EPIG. LXXVII. 1 *Dulcia*] Poëtis et quibusdam philosophis receptum, cycnum mortis præscium cum voluptate et cantu mori. Sed negant Plinius, *Ælianus*, Jul. Sealiger, alique sanioris iudicii. *Defecta lingua*] Hoc est, jam deficiente lingua. Nam 'deficere' est *ἀσθενέω*: et 'defectus', qui deficit: unde 'defectus annis', de sene. Sic 'indefectus' *ἀλάντες*: ita vocabantur athletæ qui vinci non poterant. *Salmas*.

EPIG. LXXVIII. 1 *Gigantis*] Porphyrio, cujus meminit Horat. libro 3. Ode 4. Clandian. in Gigantomach. Eustath. ad Iliad. &.

2 *Porphyriois habet*] Porpurionis, qui auriga Neronis, factionis Prasinæ. Vide et aliam Lipsii expositionem hujus Epigramm. lib. 1. Quæstion. Epistolic. 5. Gigantem Pindarus Pyth. Eid. VIII. Apollinis arcu domitum narrat. De avi vero, a colore sic dicta, præter Arist. Plin. mira quædam narrat *Ælianus* de Hist. Animalium, l. 8. c. 42. et lib. 5. cap. 28.

EPIG. LXXIX. 1 *Spirat*] Impropris, ex sententia scholæ Peripateticæ; spirare vero pisces contendit Plinius lib. 8. cap. 7. *Addecto aquore nullus*] Vase pleno aqua marina.

EPIG. LXXX. 2 *Non valet exustam, &c.*] Præ pinguedine in summo æquo re fluitat, ubi a sole torrefacta nequit se curvare neque immergere.

EPIG. LXXXII. 1 *Ebria Baiæna, &c.*] Saturæ: vel mersæ. *Lucrino*] Ostreis Lucrinis optimum adjudicavit saporem Serg. Orat. Macrob. 2. Sat. cap. 11.

2 *Nobile, &c.*] Condior garo: infra,

Epigr. 132. ut ante satur eram aquæ Lucrinæ.

EPIG. LXXXIII. 1 *Liris amat, &c.*] Fl. Campaniæ, Minturnas præterfluens, cui præsidet Marica Nympha, Fanni uxor; vel, ut alii volant, Venus, cui sacellum juxta Lirin consecratum.

EPIG. LXXXIV. 2 *Visceribus, &c.*] Jecinore. Plinius lib. 32. cap. 8. *Cetera vile sapit*] Supp. xard. Helleniam.

EPIG. LXXXV. 2 *Pellæ prior, &c.*] Ægyptiacæ Alexandrinæ, ab Alexandro Pellæ Macedoniæ urbe nato, qui condidit Alexandriam.

EPIG. LXXXVI. 1 *Testudines, &c.*] Testa hirsuta et aculeata.

2 *Mollis, &c.*] Cibo gratus.

EPIG. LXXXVII. 1 *Sanguine, &c.*] Queruntur Murices iniquam sortem suam, et crudelitatem hominum: ut, quod sanguinem suum hauriant aves, carnes vero homines absument. Vide Epigr. 24. l. 5. vers. 5.

2 *Et, non est hoc satis, &c.*] Namque inter conchyliis mensis inferuntur murices. *Δόκται γὰρ βόκται, οὗκ ἐσθιέταις μέναι, τὸ τῆς πορφύρας σπῆας*. Lucian. *Κνωίδας*.

EPIG. LXXXVIII. 1 *Venetici sat*] Italis Henetis, non Gallis.

2 *Principium, &c.*] Epigr. 31. lib. 10. vers. 4.

EPIG. LXXXIX. 1 *Lævus Euganei, &c.*] Colorene albus? an carne mollis? an mandendo araneosus? ut de colocasiis supra, Epigramm. 57. an alludit ad Euganeas et Altinates oves juxta Timavum, quæ lanarum mollitibus landantur, unde et poëtice piscibus ora ejusdem si. excipientibus idem tribuit? *Farnab*. Addam quod Grætorum refert: Qui, cum carpes et lucias immittit salientibus aquæ frigidioris, intra xx. diem sunt supra cutem quasi lanæ; villas certe exhibent toto dorso notabiles colore cineritio: li præsertim, quos piscatores vendebant familiaris ejus pro Rhenanis, quam essent lacustres. Faciatse istud Martiali in-

terpretando, dijudicent quibus palatum cepit. *Timari*] Epigr. 25. l. 4. vers. 5.

2 *Æquos dulces, &c.*] Namque illi lupi sunt laudatissimi, qui ad ostia fluviorum degunt dulci pariter ac salsa aqua pasti.

EPIG. XC. 1 *Aurata meretur*] Ab auri colore in capite dicta: ut Græce *χρυσόκεφος*.

EPIG. XCI. [In nostris VV. LL. sciat Læter benignus, pro, Nostra Aldina, hic scribend. esse, Juntina.]

1 *Palatinæ*] Cæsarum, Principum in Palatio.

2 *Ambrosias, &c.*] Divinas, dignas Diis superis et Cæsaribus.

EPIG. XCIII. 1 *Diomedæis metuentibus*] *Ætolis*, *Thraciis*: nam Diomedes rex Thraciæ. *Setiger agris*] Epigram. 41. supra, et lib. Spectaculor. Epigram. 15. vers. 1.

2 *Ætola*] Meleagri.

EPIG. XCIV. 1 *Dente timentur apri, &c.*] Sic Anacreon ludit in ferarum armatura nativa, 2. Car.

EPIG. XCV. 1 *Matutinarum, &c.*] Spectaculis enim matutinis plerumque venationes dabantur, ac feræ spectabantur. Turneb. lib. 26. cap. 28. Vide Epigr. 25. lib. 10. vers. 1.

2 *Oryx, constat*] De quo Oppian. 2. *Κωρυ*. Plinius lib. 2. cap. 40. et 46. *Ellen*. lib. 14. cap. 14. *Quot mihi, &c.*] Sævus enim est, multosque occidit canes.

EPIG. XCVI. 1 *Hic erat ille, &c.*] Hic vorvus similis est illius, cui tu, Cyparisse, insidens 'Mollia purpureis frenabas ena capistris,' Ovid. *Metamorph.* 10. Vel illius, qui Silvæ filie Tyrrhi in deliciis, Virgil. 7. *Æneid*.

EPIG. XCVII. 1 *Solaque, &c.*] Lacteus onager. Onagri enim pullus *Ladato* vocatur. Plin. lib. 8. cap. 44.

2 *Hoc infans*] Quamdiu lacteus est; cito vero depulsus, in onagram transit. Plin. lib. 8. cap. 44. Asini autem sylvestris pullus in deliciis ciborum erat. *Luciani* *Ασίνος* & *βρυς*. Breve

nomen] Non est breve nomen, si spectes syllabas; sed tempus breve est, quo profertur hoc nomen.

EPIG. XCVIII. 1 *Delictum parvo, &c.*] Cicurantur enim *Dorcades*, mansuetæ et familiares fiunt, cum aliquamdiu inter homines fuero; ita ut se tractari a pueris sinant, et e manu illorum cibum capiant, quod in Germania, qua frequentes sunt, usitatum est, et nemini ignotum.

2 *Jactatis solet, &c.*] In arenam mitti solet, dato a Quiritibus signo toga jactatæ. Sic Turneb. lib. 26. cap. 28. Vel, Hanc in arena missam agitare et venari solet turba jactatis togis. Mihi simplicior sensus videtur, *Dorcadem* sive damam animal timidum, in arenam missum, nullo canum terrore, sed sola togarum jactatione agitatam a spectatoribus. Vel, quod magis aridet, ludicri causa *Dorcadem*, subiecta toga et jactata in sublime, missam. *Ferrus*.

EPIG. XCIX. 1 *Pendentem, &c.*] Respicit ad Virgilii versum, 'Dumosa pendere procal de rupe video.'

2 *Canes*] Inter venandum.

EPIG. C. 1 *Pulcher adest onager, &c.*] Missam facite venationem elephantis: adest onager, cujus venatio arenæ et spectatoribus jucundior.

2 *Dentis Erythræi*] Elephantis Indici seu *Æthiopici*, juxta Mare *Erythræum*. *Sinus*] *Retia*, quæ ad coercendos elephantem obtendebantur podio.

EPIG. CI. 1 *Sudavit*] *Trapeto* seu prelo domita emisit. *Bacæ*] *Olive*. *Venafri*] Epigr. 64. lib. 12. vers. 1.

2 *Et istud olei*] Vult enim odorem ipsi etiam oleo, non his tantum, quæ oleo condiantur, deberi. Vide Plinium lib. 15. cap. 11. *Torrent*.

EPIG. CII. *G. sociorum*] Sic Gruterus e *Mass*. Vulgo male, *acombrerum*, quod garum hæc *Cæleri* (quod tamen ex ovis acipenserum parari voluit) a sociis Romanorum, Græcis, Mauris, Foro-Julianisibus, Clazomeniis, His-

panis vero optimum, fieret, mittereturque Romam. Supra, Epigr. 40.

1 *Expirantis, &c.*] Garum liquor erat ex intestinis Gari piscis sale maceratis, inventum Græcum. Hispani vero postea a scombria, *Anchovas*, liquorem hunc conficiebant, retento Gari nomine. 'Garum de succis piscis Iberi,' Horat. Satyra 8. lib. 2.

2 *Fæcesum*] Had. Junius et Gruterus e *Ms. fastosum*, id est, superbum et fastidiosa pauperes, divitum mensis dignum: recte. Muria enim pauperum; garum divitum munus erat.

EPIG. CIII. 1 *Antipolitani*] Antipolis, civitas provincie Narbonensis, unde thynnus adferebatur laudatissimus. *Filia thynni*] Liquamen sale thynni soluti. Tria namque liquamina erant genera; primum quod e scombrio garum appellabant: alterum ex thynno pice factum, quod muriam; tertium quod ex quovis minutiore, halece nempe, deterrimum, idque alec dicebatur. Vide Horat. Sat. 4. Serm. 2. 'Ego fæcem primus et alec Inveni.'

2 *Essem, &c.*] Si essem garum, non tibi pauperi, sed diviti missa forem.

EPIG. CIV. 1 *Thesei*] Attici, a Thesæo rege. *Populatrix, &c.*] Periphrasis apis. *Hymetti*] Montis Attici.

2 *Pallades, &c.*] Præsidis Atticæ.

EPIG. CV. 1 *Hyblæ*] Montis Siciliæ.

2 *Cecropios*] Atticos, a Cecrope rege. Confert ergo mel Siculam cum Attico.

EPIG. CVI. *Passum*] Liquor ex uva ad solem passa expressus.

1 *Cnosia vindemia*] Cretensis; Gnosus enim urbs Cretæ, Minos regis.

2 *Mulsum, &c.*] Mox, Epigr. 108.

EPIG. CVII. Picatum hoc vinum, in ipsa urbe Roma factum arte ex picis fluxu, ita picis gratiam olet, ut dubites an nativum sit picatum a Vienna Allobrogum. De nobilitate Viennensis uvinæ picem respicientis, Plin. lib.

14. cap. 1. et 23. cap. 1.

EPIG. CVIII. 1 *Attica nectarum*] Vos optima mella ex Attica, mista optimo vino Falerno, æquatis nectari Deorum. *Turbatis*] Turbari, hoc est, misceri.

2 4 *Ganymede*] Dignum, inquit, mulsum quod a Jove bibatur, tam dulce et gratum est: divitum erat potio. A mulsi dulcedine sunt ista Plantina: 'Mea mulsa,' id est, mea sanvitas: 'mulsa dicta,' id est, dulcia et blandientia dicta.

EPIG. CIX. 1 *Cæsareis cellis*] Quam in monte Albano, quo secedebant Cæsares: Domitianus inprimis. *Mitis vindemia*] Quia Albanum vinum prædulce.

2 *Iuleo, &c.*] In quo Iulus Longam Albam condidit.

EPIG. CX. 1 *Surrentina bibis, &c.*] Vina ex Surrento, Picentinorum promontorio.

2 *Dalant, &c.*] Una cum vino Surrentinos calices mittent Picentini: ita nec myrrhinis nec aureis poculis opus erit. De myrrhinis vide quæ ad Epigramma 118. lib. 14. infra.

EPIG. CXI. 1 *Sinuessanis cœnare*] Campanis: namque Sinoussa urbs Campaniæ maritima. *Massica prelia*] Massiens et Falernus distincti erant montes, sed vitium laude pares.

2 *Nullus erat*] Hyperbolice. Etiam ante consules diffusum.

EPIG. CXII. 1 *Pendula Setia*] Setina Campaniæ oppidum est: unde Setini, et vinum Setinum. Et, cum 'pendulam' dicit, in edito sitam loco docet. Plin. lib. 14. cap. 6. et lib. 3. cap. 5. Vide Epigr. 74. lib. 10. vers. 11.

EPIG. CXIII. 1 *Fundana tulis*] E Fundanis, opp. Campaniæ. *Felix autumnus*] Optimus enim Consul, ea cœli temperies fuit, qua optima et generosissima vina felicissime proveniunt. Vide Epigram. 27. lib. 1. vers. 7.

2 *Et ipse bibis*] Quod ita austeri-

tatem decoxit, ut ipse consul, qui diffuderat, suo consulatu vinum hoc biberet.

EPIG. CXIV. 2 *Inter vina, &c.*] Septimum (ut hic Noster) inter vina Italica locum dat Trifolino (Campaniæ loco prope Sinuessam) Galenus apud Athen. lib. 1. cap. 24. Vide et Plinium lib. 14. cap. 6.

EPIG. CXV. 1 *Cæcuba*] Ex agris Cæcabis in Campania. Plin. libro 14. cap. 6. *Fundanis generosa*] Supra, Epigr. 118. Apponitur vero ad distinctionem harum Amyclarum in Italia ab alteris illis in Laconia. Epigram. 106. lib. 9. vers. 5. *Cœquantur Amyclis*] A sole. Scaliger, coluntur. Male, ut ostendit Scribervius.

EPIG. CXVI. 1 *Signina*] E Signia, oppido Italici. *Morantia ventrem*] Sistenteria alvum. Plin. lib. 14. cap. 6.

2 *Ne nimium sistant*] Gruterus subiecit e quibusdam suis: *Ne nimium sitias*. Prorsus illepidè: qua ille nota figit alterum. Nam, si hoc accipias, superfluum erit omne quod sequitur. Absoluta enim foret sententia, ita ut intelligeretur: ne scilicet duritia alvi laborare incipias. Quod si dixisset Signina sitim accendere, aliquis sensus *re sitias* posset dari: nempe, ne nimium sitias, parce bibas. Sed non hoc criminatur in illis Martialis. 'Morari ventrem' seu alvum sistere dixit: huic commodissime subjungitur: Ne nimium morentur vel sistant, siti fac temperes, et parce bibas. Gronovius. *Sit tibi parce sitis*] Parce bibe.

EPIG. CXVII. 1 *Nestorea tibi*] Epigr. 30. l. 9. vers. 1. *Mamertina*] Ex agro Mamertino in Sicilia juxta Messanam.

2 *Quodvis nomen*] Seu Falernum, seu Setinum, tu ne cura de nomine, sed pota largiter; est enim et dulce et egregium. Et Julius Cæsar auctoritatem huic vino conciliavit. Sic de Nomentano, Epigr. 106. lib. 1. Vide et Plin. lib. 14. cap. 6.

EPIG. CXVIII. 1 *Tarraco*] Civitas

Hispaniæ, quæ et provinciæ nomen dat. *Campano Hæc genuit, &c.*] Prima Italici vini Tarraconense confertur a Plinio, l. 14. c. 6.

EPIG. CXIX. 1 *Nomentana, &c.*] Ex villa, quam habeo Nomenti, ad 10. lapidem.

2 *Si te Quinctus amat*] Si tibi quid familiaritatis cum Q. Ovidio, præbebit ille tibi meliora, qui diligentius agrum colit, quam ego. Ep. 92. l. 7. vers. 3.

EPIG. CXX. 1 *Spoletina*] E Spoletio, urbe Italici. *Cariosa*] Vetusta: quæ tum æque dulcia ac Falernum recena.

EPIG. CXXI. 1 *Marsica, &c.*] De Marsico vino Athenæus: 'Marsicum valde austerum sed confert stomacho.' Vide Epigr. 116. lib. 14.

EPIG. CXXII. 1 *Amphora Niliaci, &c.*] Ne contemnas acetum ex vino Ægyptio. Nobilius enim est acetum quam fuit vinum. Athen. lib. 2. cap. 26. et Juvenal. Sat. 13. vers. 85.

EPIG. CXXIII. 1 *Cum tua centenos, &c.*] Cum tibi sportula devinctos alas 100. clientes, appone iis vinum Massaliense, sed paucis, ob præstantiam, ponendum docet. Cære est urbs Tusciæ.

2 *Fumea, &c.*] Epigr. 36. lib. 10. vers. 1. 2.

EPIG. CXXIV. Laudat Cæretanum vinum, et cum Setino primæ notæ contendit: idque non turbæ, ut Massiliense, sed paucis, ob præstantiam, ponendum docet. Cære est urbs Tusciæ.

1 *Cæretana*] Epigr. 54. supra, vers. 8. *Nepos ponat, &c.*] Amicus Poëtæ; Epigramm. 48. lib. 10. vers. 7.

2 *Cum tribus illa bibis*] Cum paucis; est enim nobile vinum.

EPIG. CXXV. 1 *Nobilis et lanis, &c.*] Poëta enim facetissimus diviti et cuiusque delicatulo lanas illas molliissi-

mas relinquit, sibi vinum poscit. Qui tamen locus erit illustrior, si Tarentum lanis non nativis tantum, sed et purpura tinctis laudari meminerimus, ut lib. 2. Epist. 1. Horat. 'Quid placet ergo? Lana Tarentino violas imitata veneno.' De nativa vero lanæ Tarentinæ mollitie Plinius lib. 8. cap. 48. *Torrentius. Aulon, &c.*] Mons Calabriae, contra Tarentum.

EPIG. CXXVI. 1 *Unguentum, &c.*] Præceptum hoc ex Epicuri disciplina, ut quisque suis bonis præsens præsentibus fruatur, præsertim quæ ad eum tem carandam pertinent. In quo genere, vina, odores, unguenta, &c. Vide Epigr. 27. lib. 6. et Epigr. 77. lib. 8.

EPIG. CXXVII. Extremo disticho adulatur Cæsari Domitiano, velat Deo, ad cuius nuntum natura vertat vices, solita prius rosam vere tantam gignere, nunc autem et autumnus, imo ipsa hyeme: quodque hominum solertia fiebat, id Cæsaris divinitatè attribuit. *Rad.*

1 *Festinus*] Præcozes, ante tempus provenientes. Et addit 'Dat bruma,' quia mense Decembri Saturnalia celebrantur et Xenia mittebantur. Epigram. 80. lib. 6. *Cæsar, tibi bruma coronas*] Domitiane. Supra, Epig. 4. vers. 1. 2.

2 *Quondam veris erant, &c.*] Natura sua erant vernæ, in tuam gratiam hybernæ factæ sunt.

EPIGRAMM. LIB. XIV. APOPHORETA.

Cui Apophoreta inditum nomen] Dona, quæ in Saturnalibus dantur convivis domum ferenda, ab ἀποφώρα, mox Epigr. 1. 'Præmia convivæ det una quisque suo.' 'Vespasianus dabat, sicut Saturnalibus apophoreta viris, ita et per Calendas Martias foeminis.' Suetonius Vesp. cap. 19. Turneb. lib. 28. cap. 32.

EPIG. 1. Ad lectorem hoc Epigramma scriptum quasi præfatunculae loco; quo describit carptim Saturnaliorum celebrationem, et libri materiam humiliorem excusat, opusque a brevitate distichorum commendat. *Rad.*

1 *Synthesibus, &c.*] Dum equites et Senatores pro licentia Saturnaliorum indulgent genio, et diurnis vacant conviviis, syntheses, id est, vestes cœnatorias induit. Epigr. 40. lib. 2. vers. 4. *Dominusque senatus*] Alcæus legit *dominisque senatus*: quod domini tum servis ministrarent. Male: nam dominus est convivator.

2 *Pilea sumpta*] Epigr. 7. lib. 11. vers. 4. *Jovem*] Domitianum, ut supra sæpe; et vide Epigr. 4. lib. 12. vers. 2. Vel, Saturnalia a Jove data Saturno: ut mox: 'Quos tibi pro cælo filius ipse dedit.'

3 *Nec timet ædilem*] Ædiles animadvertabant in aleatores extra Saturnaliorum dies. Epigr. 58. lib. 5. *Fritillo*] Epigr. 14. lib. 4. vers. 8.

4 *Cum videat, &c.*] Cum servi videant adesse Decembrem, mensem hybernæ. *Farnabius.* Puto explicandum: in quos alias, cum Saturnalia non sunt, deprehensus ab ædile solet demergi. 'Lacus' interpretor cloacas. Et huc alludi puto lib. 5. Ep. 65. 'Arcana modo raptus e popina Ædilem rogat udus aleator.' Neque enim 'udus' mihi, vino madens, sed aqua, id quæ poenæ causa tenetur, et rogat, ut celerius ex poena mittatur, et una merione defungatur. Quamquam et perfundi aqua potuerint contumeliæ causa: ut ipsam

edilium, 'susceperunt eorum vis verrendis non adhibitam,' Calus 'luto jussit oppleri, congesto per milites in prætextæ sinum,' Sueton. Vespasian. cap. 5. Sic Bibulo *καραβαρυς κοπλιν δροσίδωτον κήπος* a factione Cæsaris, ut refert Plutarchus in Catone Uticensi. Gronovius.

6 *Divitis alternas, &c.*] Miscentur in his Apophoretis alternatim dona divitum, citrei pugillares et eburnei, chartæ majores, &c. cum donis pauperum, quæ hæc sunt quincuplices, triplices, chartæ epistolares, &c. atque hæc per sortem. Infra, 40. 144. 170.

6 *Premia, &c.*] Supra, tit.

7 *Sunt*] Objection ex persona lectoris. *Apinæ*] Sunt nugæ, exillæque Carmina. Vide Epigr. 114. lib. 1. vers. 2.

8 *Quis nescit, &c.*] Resp. Poëta.

9 *Madidis, Saturne, diebus*] Saturnalibus, quibus promiscue a servis et dominis indulgebatur genio, Baccho, et festis.

10 *Pro celo, &c.*] Unde te ejecit: supra, vers. 2.

11 *Thebas, &c.*] Bella et fata magnarum illarum urbium, Theb. Trojæ, et Mycen. atque *ἀπαιδωρα* istæ Tricis et Apinæ, quas volunt esse Apalæ oppidula. Epigr. 114. lib. 1. vers. 2.

12 *Lude, &c.*] Epigr. 86. lib. 6. vers. 1.

13 *Quo vis cumque, &c.*] Distichon sequens in peculiare semovetur Epigr. a Pet. Scriver.

14 *Explicitum, &c.*] Finitum, absolutum: ut Epigr. 108. lib. 11.

EPIG. II. 1 *Lemmata, &c.*] Titulos seu inscriptiones, quæ Epigrammaton argumenta doceant.

EPIG. III. 1 *Secta nisi, &c.*] Nisi in tenues laminas dissectæ essemus tabellæ, fuissetis certe mensæ citrea, ut Epigr. 48. lib. 2. vers. 9. Secabantur ligna in laminas tenuissimas, cera illinebantur, et stylo exaraban-

tur, ut Gellius lib. 17. cap. 9. exponit Colore etiam diversi erant, lutei, virides, crocei, albi, &c.

EPIG. IV. 1 *Cæde juvencorum*] Immolantur hostiæ in atrio Cæsaris, seu Jovis Capitolio, cum decretus Consulatus vel triumphus denuntiatur hoc genere pugillariam, a forma et circumstationis commoditate, quæ manu pugnare teneantur: unde *ἡ χαρπία* et manuales dictæ. A numero vero foliorum dicebantur duplices, triplices, quincuplices. Triumphantem enim Diis victimas mactabant. *Dominij* Domitiani. *Arenj* Ubi cedebantur.

EPIG. V. 1 *Languida, &c.*] Quibus per morbum vel ætatem obtusior est ocalorum acies, ut non discernant quæ ceratis inscribantur, atramento inscribant ebori.

EPIG. VI. 1 *Tunc triplices, &c.*] Pauperum erant hæc dona, sed quibus lautiores amatoris et ad amicas scribebant, atque ad illos hæc invicem. De nomine vide Epigr. 4. supra.

EPIG. VII. 1 *Esse puta ceras, &c.*] Gypso enim illitæ præstabant usum ceratarum tabellarum, æque deletiles ac illæ.

EPIG. VIII. 2 *Quid*] Noctem, vel nummos: ut Epigr. seq.

EPIG. IX. 1 *Quod minimus cernia, &c.*] Nummos, quorum mentio in his pugillaribus, non mitto amicæ, sed posco ab illa.

EPIG. X. 1 *Non est munera*] Sic Scriverius et Cajaciano et aliis. Beneficium dare Poëtam dicit dande vacuas chartas, quod nugis suis eas non oneraverit. Jocatur. Vulgo: *Non sunt munera, quæ putas puella.*

EPIG. XI. 1 *Sex leviter nota*] Seu familiares sint, vel parum noti, quibus mittuntur epistolæ, inscriptio semper præfigit 'Sno' vel 'Snia.' Vide Epigr. 101. lib. 9.

EPIG. XII. 1 *Flava moneta*] Aurea, Flava ergo moneta pro auro ponitur. Et flavæ absolute idem dixit, num-

mos aureos: 'Et de moneta Cæsaris decem flavos.' Fallitur Calderinus, qui flavos esse putat Flavios. Flavi enim sunt aurei nummi. Sic recentiores *δωδέκην* aurum appellarunt: inde *δωδέκην*, solidi aurei. *Salmus*. *Loculos*] Capsulam interpretor hoc loci; qualia hodie scriniola sunt ex obore, testudine, auro, argento, &c. ad pecuniam et *καυχήμα* custodienda.

2 *Ligna ferant*] Loculi lignei.

EPIG. XIII. 1 *Facet locelli*] Fundo, *καυχέμα*.

2 *Nihil est*, &c.] Si nihil reliqui sit, dabitur ipse locellus.

EPIG. XIV. 1 *Cum ateterit*, &c.] Ludebatur talis quatuor, quandoque tribus: talorum autem felicissimus jactus dicebatur Venus, ubi singuli tali diversam haberent faciem, comparentibus simul cane, ternario, quaternario, et senione. Luciani *Ἐπὶ τοῖς*.

2 *Munera*, &c.] Grati erunt tibi tali isti quos tibi misi, per se quidem munus leve, sed propter ludi deposita magnum.

EPIG. XV. 1 *Non sim talorum*, &c.] Talis enim ludebatur 4. tesseriis vero duabus, ad summum tribus: et hinc est, quod se talo imparem fateatur, numero.

2 *Alca saepe mihi*] Deposita et ludi pretia ampliora.

EPIG. XVI. 1 *Quæ scit compositos*] Vulgo, *Quærit compositos*. Sed illud e Pal. eruit Gruterus. Ad frandem ergo in ludo talorum vitandam, excogitata est turricula, cylindro Mathematico similis; cava tamen, et intus gradatim efficta, ut tali excutiendi impingerent: hanc Græci *πύργον* dicunt. *Rader*. Epigr. 14. lib. 4. vs. 9.

2 *Nil nisi vota facit*] Fortunæ, non arti locus est.

EPIG. XVII. 1 *Bis seno*, &c.] In abaco (inquiunt) sen alveo luditur duabus tesseriis, quarum numerus nummus, duplex senio. Sed quid si dicamus abacum hunc fuisse distinctum 12. ab omni latere tesseriis seu spaciis, quas

regiones, urbes, seu mandras appellabant? ut Epigr. 71. l. 7. vers. 8. Vel, 'Heic,' id est, in tabula, duodecim punctis notata, luditur ad tesseram: et in eadem etiam tabula calculis, hoc est, latrunculis luditur. Hic est sensus illius distichi. Eadem igitur tabula et tesseriis et latrunculis serviebat: sed alterum tabulæ latus, in quo tesseriis ludebatur, lineis vel punctis duodecim descriptum distinctumque erat, in quibus calculi varie disponebantur, prout tessera cecidissent. Lineas illas, sive puncta, scripta etiam Latini vocabant, Græci *γραμμὰς* vel *γραμμύρα*. *Salmasius*. Primum ab initio legendam e Ma. *Hæmiki*: nempe tabula lusoria: ut Epigr. 85. et 47. Deinde duodecim puncta non sunt tabulæ, sed binarum tesserarum, quarum singulæ non ultra sex habeant. Vide de Pec. Vet. 3. 15. *Gronovius*.

2 *Calculus hic gemino*] Calculus, deprehensus utrinque andus, ab hoste circumventus capitur. 'Fac pereat vitreo miles ab hoste tuus,' Ovid. 2. de Arte, et 3. 'Unus cum gemino calculus hoste perit.' *Discolor hoste perit*] Epigr. 71. l. 7. vers. 8. et infra, Epigr. 20.

EPIG. XVIII. 1 *Alas parva*] Pro re deposita in ludo hic capitur, quæ parva est, et nec damnum facit, nec luctum; pueris tamen sat grandis eat, cum vapulant. Epigramm. 85. lib. 5. vers. 1.

2 *Aboluit illa nates*] Nudavit ad pœnas, si ultra diem permissum laserint. *Farnabius*. Videtur potius aliquid turpe ac nefandum significari. *Gronovius*.

EPIG. XIX. 1 *Armare memento*] Instruere.

2 *Cætera nos dedimus*] Thecam. *Leviore para*] Calamos, stilos, scalpura.

EPIG. XX. 1 *Insidiosorum*, &c.] In insidiis enim latent subsecores quidam e latrunculis, qui hostem incau-

tum interoipiant. Calculorum ergo et latrunculorum ludus idem omnino fuit: nam et latrunculi calculi dicebantur. Ovid. 'Sapo latracinii sub imagine calculus ibit.' Calculi ergo et latrones idem. Græci recentiores *σάρπηκον* hunc latronum ludum vocarunt: quia totum Zetricii aut latronum ludi negotium bellum erat, vel belli simulacrum: hinc calculi ipsi, quibus ludebatur, et latrones et milites dicebantur. Poëta venit: 'Et vitreo peraguntur milite bella.' *Salmas.*

2 *Gemmæ, &c.*] E vitro discolori facti latrunculi: ut Epigram. 72. lib. 7. vera. 8. quorum alii grassatores, insidiatores alii.

EPIG. XXI. 1 *Ferro*] Graphis, stilis ferreis, quibus in tabulis ceratis exarabatur.

EPIG. XXII. 1 *Lentiscum melius, &c.*] Cuspis e lentisco.

EPIG. XXIII. 1 *Verminat auris*] Prurit, vexatur.

2 *Libidinibus*] Titillationi, prurigni.

EPIG. XXIV. 1 *Tenuis, &c.*] Alii, *Splendida*. Ut rō 'bombycina' pro ipso nomine ponatur; materia pro forma. Ne igitur reticula bombycina et subtilia et tenuia violenti madidi capilli. Erat enim in reticulis, fasciis, vitrisque luxur ingens.

2 *Figat acus*] Ista acu omnes annuli comarum in capite jam ornato fixi continebantur, ne fluerent laxius. Idem Martialis: 'Unus de toto pecceverat orbe comarum Annulus, inserta non bene fixus acu.' *Salmas.* *Figat acus tortas*] Gruterus, cum in Ms. reperisset *apertas* (nec aliter nos in Arond.) conjecit *sparsas*. Sed quomodo figuntur *sparsæ*? Hic explicandum erat: nam, qui hoc capere non poterant, subjecerunt *tortas*. Dicam. *Sparsæ* hic non sunt fuscæ, sed adpersæ unguento: nec *sparsæ comæ* aliud quam 'madidi crines' in præcedenti

Delph. et Ver. Clus.

versæ, quam 'madidæ comæ' Epigr. 30. Sic 'saxa spargere tabo,' et 'hæmus sparsa cælesti rore.' *Gros.*

EPIG. XXV. Jocus in calvam, cui frustra donatur pecten, quem, quod pectat, non habeat.

2 *Buxus quæ, &c.*] Pecten buxena.

EPIG. XXVI. 1 *Caustica*] Sapo, cuius vis caustica capillos ustulat raffatque. *Teutonico accendit*] Germanis in usu hic sapo ad capillos rutilandos; Plinius lib. 28. cap. 12. *Spuma capillor*] Germanorum scilicet, qui flava cæsarie pulchri. Quasi dicat: Si caustica utare, superabis Germanorum cæsariem.

EPIG. XXVII. 1 *Mutare, &c.*] Tingere. Turneb. lib. 9. cap. 28.

2 *Mattiacus*] Trochiscos e saponem, ut Epigrammate præcedenti, a Mattiaco, opp. Germaniæ; *Badra. Quo tibi salva*] Non majori tibi usui futuræ, quam pectinem: Epigram. 26. supra.

EPIG. XXVIII. 1 *Quæ nimis, &c.*] Quæ, sicuti publica defecerint in theatris vela, ventis revoluta, ut sequent. Epigr. privata arceant nimis solis ardore, ventique vim. Umbella dicta ab umbra quam facit: Græcis *συνδιδω*: feminis hodie nobilioribus usitata, frequens in Italia: caput velut cælum quoddam tegit.

EPIG. XXIX. *Causia*] Alii, *Gausapa*. Pilei Thessalici contra solem.

1 *Tectus*] Pro *tectus* Gruterus e Ms. legit *tecum*: et observat, pro eo quod habemus, *Nam ventus*, in opt. codice esse *Mandatus*. Ex quo *Salmasius*, *Mantatus*. Posse tamen et *Mandatus* retineri: nam 'mandum' et 'mantum' dicebant. Qui, inquit, mantatus est in Pompeiano theatro, vela populo solet negare, quibus ipse non indiget: nam, qui manto tectus est, æquo animo fert vela negata populo. Vela autem negata dicebantur, quæ theatro non intenderentur. Idem Martialis alio loco, lib. 9. Epigr. 39.

Martial.

4 Y ...

'Et rapiant celeres vela negata Noti.'
Salmas.

EPIG. XXX. 2 *Sit modo firma manus*] Si non erret, si non cedat manus.

EPIG. XXXI. 1 *Dejecta longo, &c.*] Declinata vel exuta a fera: sic aper ille Ovidianus Adonidis 'excussit pando venabula rostro,' in puerum ruens. Malo enim de rostro apri intelligere, quam de venabulo, cujus longam aciem Raderus dici rostrum putat.

2 *Brevis*] *Scriv. levis.* Sensus est: Si excusserit tibi venabulum aper, supplebit vicem venabuli cultor.

EPIG. XXXII. 2 *Arma tribuniciū, &c.*] Gladiolus zonæ appensus, quo donatos honoris causa tribunos cingebant imperatores, ut Suram Trajanus apud Dionem.

EPIG. XXXIII. 1 *Curvis signat, &c.*] An circuli isti et venæ in ipso ferro temperato apparent? ut volunt interpretes: an manubrii armamenta?

EPIG. XXXIV. 1 *Curvavit in usus*] E directo ense in falcem. Sic galea in alveum ad apum mellificia, Alciat. Emblem. 177.

EPIG. XXXV. 1 *Auctio nummis*] Bonorum proscriptorum subhastatio.

2 *Hæc*] Securis bellica, Amazonum inventum. *Quadringentis, &c.*] Unde hoc pretium? ab armorum penuria? an ab artifice? N. L.

EPIG. XXXVI. 1 *Hæc arma*] Forfex.

2 *Hæc longis utilis*] Scalprum tonsorium. Namque et ungues rescicare ad tonsores pertinebat, ut de Bruti Porcia refert Val. Max. lib. 8. cap. 2. et lib. 4. cap. 6. et de Vulteio, Horatius Epistola 7. libri 1. *Gomis*] Novacula.

EPIG. XXXVII. Componendos ait, et constringendos in scrinio libros, ne soluti corrumpanthur, et tinea blattisque ludibrium fiant. *Rad.*

EPIG. XXXVIII. 2 *Texantur, &c.*] Reliquarum regionum arundines palustres servant solum operiendis tectis.

EPIG. XXXIX. 1 *Dulcis conscia, &c.*] 'Me ludere teate lucerna,' &c. Epigr. 104. lib. 11. Exigiturque testimonium a lucerna contra Megapenthen, Lucian. *Κατάκλων.*

EPIG. XL. 1 *Ancillam, &c.*] Candela, quæ ancilla est lucernæ, præstat noctem tutam a tenebrionibus: vel, Candela quæ tibi sorte contigit, ut pote pauperis munus, præstabit tibi idem officium quod divitis lucerna; conscia scilicet erit dulcis lectuli, et luce minus clara præbebit ancillæ, consorti pauperis lecti, 'Quas timidus tenebras vellet habere pudor.'

EPIG. XLI. *Polym.*] Plura habens ellychnia seu funiculos, *μέγας.* Ex πολλὰς et μέγας. Unde *δύμιχος, τριμύχος, πολλύμιχος,* hoc est, lucerna duorum ellychniorum, trium, et plurium. *Μέγας* vero hic idem quod *ἐλλύχχιον*: seu fomes lychni et lucernæ: ita ut in una lucerna plures lychnuchi, seu nasi, rostraque, quæ sustinent vel candelas, vel cereos; ut plerunq. pensiles sunt lychnuchi, qui sex, septem, aut plura lumina in orbem ferant. *Rad.*

EPIG. XLII. 2 *Subducta*] Farto sublata: ut Epigr. 59. lib. 9. &c.

EPIG. XLIII. *Corinth.*] Ex ære Corinthio, quod optimum. Vide quæ ad vers. 795. Medem Senecæ nostri.

1 *Nomina, &c.*] Lucernam a Græcis accepere frugales Romani, longe post candelabrum, in quo figebatur candela seu funiculos ardens.

EPIG. XLIV. 2 *Lucerna tibi*] Arden- te pariter ligneo candelabro.

EPIG. XLV. *Pila pag.*] Dicta paganica, vel ab hominibus paganis, vel pagis urbanis, quibus erat in usu. Pila paganica pluma farciebatur, mollior erat pila, durius et minor folle, major trigonali. *Rad.*

1 *Difficilis*] Quia ægre stipatur in pilam. *Paganica pluma, &c.*] Vide Epigram. 19. lib. 4.

EPIG. XLVI. 1 *Nobilibus*] Scal. *mo- bitibus.* *Scriv. conject. Si me acis*

Polybi levis expuls. Vide Epigr. 72. l. 7. *Sinistrie*] Epigr. 72. lib. 7. vers. 11.

2 *Rustice, rotte pilam*] Qui tantum paganica ludere nosti: vel, rudis et indocte pilæ. Sic infra, Epigram. 68. Græcæ linguæ rudem vocat rusticum.

EPIG. XLVII. 2 *Folle decet, &c.*] Vide Epigr. 19. lib. 4. et lib. 12. Ep. 83. sed minore, qui vento distentus agitur facili manu.

EPIG. XLVIII. 1 *Antæi draucæ*] *Palæstrites*, studiosus palæstræ, qua claruit Antæus. Epigr. 48. lib. 14. vers. 2. At Turnebus lib. 9. cap. 23. sensu minus verecundo intelligi vult, atque alterum distichi versum ad eundem draucum refert, qui, cum mollis sit, fortis videri cupit, vano labore Antæi cervices æquare conatus: ut Sat. 3. Juv. vers. 88. Sed poteris 'vanum' exponere, agro inutilem, ut sequent. Epigr. *Farn*. Mirum hic satagere viros doctos, et non videre, draucum velocem hæc rapere in pulvere Antæi, accipiendum. Pulvis Antæi, palæstra. Vide Diatriben ad Statium, cap. 24. *Gren*.

EPIG. XLIX. *Halteres*] Erant massæ e plumbo, ferro, vel lapide, quibus in saltu librabant, ab ἄλλομαι. Videtur et horum usus fuisse in balneis ad sudorem. Juvenal. Sat. 6. vers. 423. Tum Poëta stultum haltera vocat; quod sine operæ pretio fieret ea exercitatio, et plus noceret corpori quam prodesset.

EPIG. L. 1 *Lutet immundum*] Luto inquinet. *Nitidos*] Unguento delibutos. *Ceroma capillos*] Epigr. 57. lib. 3. vers. 25.

1 *Hac pelle comas*] Galero e pelle, ut Epigram. 45. lib. 12. vs. 1.

EPIG. LI. 1 *Pergamus has misit*] Inventæ forte in Pergamo, Asiæ opp. vel inde allatæ sunt strigiles. *Distringere ferro*] Imperativum passivum. Strigiles enim a stringendo tergendove corpore dictæ.

2 *Non tam caepe, &c.*] Minus indigebis opera fullonis ad eluenda lintea,

quo magis sordes distinxeris atrigilibus in balneis.

EPIG. LII. 1 *Gestavit, &c.*] E cornu bovis est hic guttus, qui videtur tamen e naso rhinocerotis factus, quo in balneis utantur lantiores oleo superfundendi. 'Magno cum rhinocerate lavari Qui solet,' Juvenal. Sat. 7. vers. 139. Dictus est a guttis, quod vinum, aquam, seu oleum guttatim funderet.

EPIG. LIII. 1 *Nuper, &c.*] Guttus hic est e cornu seu naso rhinocerotis, qualem vidimus nuper in Amphitheatro jactantem tauros quasi pilas. Epigr. 9. lib. Spect.

EPIG. LIV. 1 *Plorator vernula pendet*] Puellus, cujus fletum sedare velia.

2 *Sistra*] Sistrum instrumentum erat Ægyptium e metallo arguto, quo in Iaidis sacris utebantur, ab agitatione nomen habens. Græcis enim σίστρος valet idem quod, moveo, quatio: nam agitato et concussus tinnitus argutos edebat. Epigramm. 29. lib. 12. vers. 19.

EPIG. LV. 1 *Profectis nihil, &c.*] Segnes enim et tardipedes sunt, nec assidue flagello provocantur equi purpureæ factionis; quod de Venetis dixit, Epigr. 46. l. 6.

EPIG. LVI. 1 *Quid mecum est tibi, &c.*] Pulvis hic candefacit puellarum nativos dentes: non vetularum et edentularum adscititios ex ebore.

EPIG. LVII. 1 *Quod nec Virgilius, &c.*] In voce 'myrobalano' tot concurrunt syllabæ breves, ut (quod de Equotutio dixit Horatius) 'versu dicere non sit': imo (ad quod respicere videtur Poëta noster, et quod idem observat ad Iliad. ψ. Eustathius) nec in toto opere vocem μύρον usurpavit Homerus, uti nec 'unguentum' Virgilius. Est vero Myrobalanum unguentum e glande arboris Myrobalani.

EPIG. LVIII. 1 *Rusticus es, &c.*] Græcæ linguæ radis. Supra, Epigr. 46.

2 *Spuma nitri*] Ἀφρός νίτρον.

EPIG. LX. 1 *Balsamum*] Balsamum, inquit Servius, est ipsa arbor; Opobalsamum succens collectus ex arbore: Xylobalsamum lignum ipsius arboris. *Hæc sunt unguenta virorum*] Ita sane Laronia apud Juvenalem, Sat. 2. vers. 41.

2 *Delicias, &c.*] Unguenta seu amomum Assyrium: ut lib. 8. Epigr. 77. Ninus vero rex fuit Assyriorum. Alii legunt *Nili*. Gruterus ex trib. *Mss. Coemi*. Et consentit Arondel.

EPIG. LX. 1 *Scisso nec inutile ventri*] Rugoso et sulcis aciescuto utero.

2 *Si clara*] Epigr. 22. lib. 11.

EPIG. LXI. Vulcanus in cornu conclusus, ut loquitur Mercurius Plantinus. 'Laterna' dicta, quod ignis latent intus clausus.

EPIG. LXII. 1 *Aut me, &c.*] Neque potest obvis quispiam me a cornu discernere.

EPIG. LXIII. 2 *Quæ primum, &c.*] Quæ fertur a Pane inventa, et 'disparibus septem compacta cicutis.'

EPIG. LXIV. Differt a fistula tibia forma, non materia semper: nam et tibia fiebat e cicutis, calamis, buxo, uti et fistula; quamquam tibia etiam ex ære, cornu, osse, &c. Forma non eadem omnibus; aliæ linguatæ, aliæ elingues; alias *μοναβλους*, alias *διαβλους*, hoc est, simplices et geminas appellabant. Monaulos ergo dicebatur singularis tibia, ad differentiam τοῦ *ῥέβλους*, quum binæ simul inflantur. *Rad. Salmas.*

1 *Ebria tibicina buccis*] Conviviis adhibita quæ tibiis caneret. Plutarchus Problem. 8. lib. 7. Sympos.

2 *Sæpe duas pariter, &c.*] Modo geminas pariter inflat, dextram et sinistram; modo simplicem et unicam.

EPIG. LXV. 2 *Pro puero, &c.*] Ita legendum: *ipse pes sibi erit pro puero*. Si forte, inquit, puer defuerit, et soleas tibi libeat sumere, cum soleis lanatis poteris ipse e cubiculo exire et soleas petere: et sic vicem pueri pes in solea lana supplebit. Hiuc

videmus udones et soleas istas lanatas sæpe pro calcamentis vel soleis intra cubiculum gestari solitas. *Salmas. Pes erit ipse sibi*] Scriverius ex duobus *Mss.* *Pes erit ipse tibi*, id est, servus a pedibus.

EPIG. LXVI. 1 *Taurino, &c.*] Habes enim mammas, 'Quas vix taurino poteris circumdare tergo.' Ad quem Virgilius versum allusisse Poëta videtur.

2 *Pellis, &c.*] Mamillare e pelle: fascia seu strophium, quibus tumor papillarum coerceretur. Catullus: 'Non tereti strophio lactentes vincta papillas.'

EPIG. LXVII. *Muscaria pavonina*] Flabellum ad abigendas muscas, e pavonis cauda.

EPIG. LXVIII. 1 *Peccantis, &c.*] Copta fuit placenta ex siligine, amygdalis, nucleis, passulis, &c. Rhodiam tamen adeo duram esse jocatur Poëta, ut colaphi vice porrigatur servis mandanda, quo pugnis suis parcat dominus: simulque ludit in Paronomasia τοῦ *κόπτω* et 'coptæ.' Rhodia ergo copta adeo dura erat, ut buccellatus panis, ita ut dentes, nisi firmos, pæne elideret. Unde Poëtæ jocus in hanc coptam, quæ domino pugni loco erat, mulctare servum cupienti.

EPIG. LXIX. 1. 2 *Priapum, inguina*] Utriusque sexus *αἰδοῖα* ex siligine fiebant. Epigr. 3. l. 9. vers. 3. *Purus eris*] Ore non hinc impuriore: quod τοῖς *μυζουροῖσιν* accidit.

EPIG. LXX. 1 *Bona Saturnalia porcum*] Solemnis acclamatio in Saturnaliis, 'Io Saturnalia,' 'Bona Saturnalia.' Epigr. 2. l. 11. vers. 5.

2 *Illic*] Glande illigua.

EPIG. LXXI. *Muscarium bubulum*] Cauda bovis ad tergendas et excutiendas vestes; uti pavonis, modo Epigrammatis 67. ad muscas.

EPIG. LXXII. 1 *Qui venit, &c.*] Qui missus est tibi in Saturnaliis, medio Decembri celebratis, mihi missus fuit ante Saturnalia: quorum legi-

timi erant dies 5. adscititii sigillares 2.

EPIG. LXXIII. 2 *Per me dicere, &c.*] Naturæ instinctu, quæ numina adoranda docet. Adulatorie. Quasi dicat: Alias voces sapius inculcatus a magistris accepi; Casarem salutare sine magistro didici.

EPIG. LXXIV. 1 *Salutator*] Alludit ad corvum, qui Casarem Augustum ab Actiaca victoria reducem salutavit: 'Ave, Caesar, victor, Imperator.' Macrob. Sat. lib. 2. c. 4. *Fellator habetis*] 'Corvos ore coire et concipere credit vulgus, foeminae rostro maris inserto.' Plin. lib. 10. cap. 12. Sed Aristoteles negat et deridet hoc ab Anaxagora proditum, lib. de Animal. Quod ore coirent corvi, pervulgatum hoc, probat hic versiculus: nec enim simplicem utrumque osculi coitum *mal' μίξω τῶν κορυχῶν* in corvis, ut in columbis fieri existimabant; sed semen etiam ex coitu per os immitti in foeminam, quo gravidaretur. Inde fellator corvus vulgo habitus. *Salutator*.

EPIG. LXXV. 1 *Flet Philomela, &c.*] Fabula vel pueris nota ex Met. Ovid. lib. 6.

EPIG. LXXVI. 1 *Pica loquax, &c.*] Epigrammate 87. lib. 7. vers. 6. et lib. 9. Epigram. 55.

2 *Si me non videas, &c.*] Idem Ophiannus de hac avi. Vide Jan. Doua. super Arbltr. lib. 1. cap. 14.

EPIG. LXXVII. 1 *Talis erit, &c.*] Passer, cujus mortem Lesbia Catulli amica flebat; et ipse Catullus 3. Carm.

2 *Hic habitare*] In hac cavea eboræa.

EPIG. LXXVIII. 1 *Artis*] Philippus Beroaldus, quem vide Annot. cap. 6. legit: *Artis ebur medica narthecia cernis, habebis Munera, &c.* Alii legunt *cernis? habebis Munera, &c.* *Ebur narthecia, &c.*] Pyxidem eburneam, quæ et narthecium dicitur; id est, repositorium medicamentorum e ferula solitum fieri, Cie. de Fin. 2.

2 *Pactius esse sua*] Nescio quis laetus, vel medicus.

EPIG. LXXIX. 1 *Tantum ludite servi*] Nec scelera andete, poenas alloqui daturi post Saturnalia.

2 *Signata*] Clausa et annulo signata. *Mihi*] Domino. *Quinquæ, &c.*] Saturnalibus; Epigr. 53. lib. 7. vsa. 1. 2.

EPIG. LXXX. Ferulam ait igni servando utilem, et pueris verberandis.

2 *Clara Prometheus, &c.*] Cava enim in ferula Prometheum Jovi surreptum ignem detulisse canit Hesiodus, et ipse apud Æschylum.

EPIG. LXXXI. 1 *Ne mendicæ ferat*] Pera rogat, ut habeat honestiorem dominum quam Cynicum, cujus mendicata frustra cogatur ferre, et pulvis officium dormienti præstare. *Barbati prandia nudi*] Cynici, qui *βαρβὰ πρῶματα καὶ σκυλῶν* pascit.

EPIG. LXXXII. 1 *In pretio, &c.*] Scopæ olim e palma factæ.

2 *Sed pretium, &c.*] Scriv. leg. censet: *Otia sed scopis nunc analecta dabit.* 'Analecta' hic est δ ἀναλέκτας, non τὰ ἀνάλεκτα. Nam analectæ servi sunt qui ossa, et micas, quæ de mensa cadunt, de pavimento colligebant, manu ea corradentes, non scopis vorrentes. Hunc divitum luxum notat hic Martialis. *Scriv. Sed pretium, &c.*] Sed reliquiarum copia ex hodierno luxu augebant pretium scopis. Sic vulgo: sed Brodæus et Gruterus ex triga Mss. *Otia sed scopis.* Scrivertus etiam: *Ocia sed scopis nunc analecta dabit:* et exponit 'analecta,' ministrum, qui reliquias colligit. Epigr. 20. lib. 7. vers. 17.

EPIG. LXXXIII. 1 *Manna, &c.*] Instrumentum, quod, quo manus non pertingebat, manus vicem supplebat ad pruritus scapularum fricandum atque scalpendum.

2 *Si quid pulice*] Pediculus.

EPIG. LXXXIV. 1 *Ne taga, &c.*] Ne pilosi fiant, et (ut l. 1. Epigr. 67.) 'inhorreant mento' libri manu vel

veste lectoris attriti, tegantur tabula abiegna.

EPIG. LXXXV. 1 *Nomina, &c.*] Lectus habet nomen a pavonis plumis quibus ornatur. Sunt tamen qui citreum intelligunt. Tabulæ enim citreæ undatim crispæ erant, et majore in gratia, si pavonum caudæ oculos imitarentur. Plin. lib. 13. cap. 15.

2 *Nunc Junonis avis*] Fabula ex Ovidii Metam. 1. nota. *Argus*] Custos Ius conversus in pavonem.

EPIG. LXXXVI. 1 *Strigula, &c.*] Ehippium. Brodæus lib. 4. Misc. cap. 16. *Veredi*] Equi cursoris. Epigr. 14. lib. 12. vers. 1.

2 *Ficus equo*] Ulcus quam *oleum* vocant.

EPIG. LXXXVII. *Stibadia*] *Στιβάδιον* torulus est e gramine, herbis, frondibus, seu floribus stipatus, a *στέβω*.

1 *Lunata sigma, &c.*] Postquam triclinia ab usu recesserunt, et pro tricliniis accubita et stibadia dici cœpere, quorum figura semicircularis erat, atque inde sigma nomen invenit; totam mensam non circumdabant, sed spatium in ea parte relinquebant, qua circulus deficiebat, ad inferenda sc. ferula, &c. Triclinium ergo erant tres lecti divisi et separati: sigma vero unus perpetuus lectus, semirotundus, quod et stibadium et accubita dixerent. Triclinium omnibus mensis poterat convenire: sigma vel stibadium non item: nec enim minus sigma majori mensæ, nec majus minori coaptari poterat. Secundum ergo mensarum magnitudinem querenda erant parva aut magna stibadia, quæ a numero convivarum, quos capiebant, dicebantur vel octaclina, cum octo caperent, vel hexaclina, cum sex; et ita de cæteris: hinc Martialis lib. 9. Epigr. 60. 'Et testudineum mensus quater hexaclinon,' &c., *Salmus. Lunata sigma*] Epigr. 48. lib. 10. vers. 6. *Scriptum testudine sigma*] Scriptum, id est, varietatum, pictum. Idem: 'Scriptus et

æterno nunc primum Jupiter auro.' Gron.

EPIG. LXXXVIII. *Gustat.*] Repositorium in quo gustus seu antecœna ponebatur. Est ergo species mensæ.

1 *Fæminæ, &c.*] Ex persona gustatoris. Non exornor vilioribus pataminibus testudinum fæminarum et *χερσίδων*, id est, terrestrium: Plinius lib. 9. cap. 10. sed muscularum et fulgentium ex Indico Mari: Plin. lib. 9. cap. 11.

EPIG. LXXXIX. 1 *Atlantica munera*] Citreas mensas ex Atlante, monte Mauritanie. Epigram. 43. l. 2. vers. 9. et Epigr. 66. l. 12.

2 *Aurea qui, &c.*] Si ex auro puro puto fieret mensa, minoris tamen esset pretii quam citrea.

EPIG. xc. 1 *Crispa quidem*] Ut citreæ mensæ ex Mauritania; modo, Epigr. 58. *Nec sylva stilia*] Non sum nata in Atlante monte et sylva Maurorum, ut citrea, &c.

2 *Et mea ligna*] Secundum a citre palmam obtinuit acer, arbor amplissima operum elegantia ac subtilitate. Plin. lib. 16. cap. 5. Unde sic dictam volunt, quod acris in ea artificum ingenia exerceantur. *Rad.*

EPIG. xci. 1 *Grandia, &c.*] Dentes elephantis sustinebant mensas citreas, in omnes figuras effecti. Vide Epigr. 17. et 19. lib. Spectaculorum.

2 *Libycus, &c.*] Epigr. 43. lib. 2. vers. 9.

EPIG. xcii. 1 *Puncta notis*] Distincta pedibus, palmis, digitis, uti distingui videmus fabrorum regulas. *Ilex, &c.*] Amussis ex ilice.

2 *Redemptoris*] Cui locantur pretio ædificia extruenda. *Prodere furia solet*] Deprehendere fraudes.

EPIG. xciii. 1 *Non est ista recens, &c.*] Ista pocula non sunt elaborata a nobili aliquo artifice nostri temporis, sed ab ipso Mentore. Epigrammate 41. lib. 3. et Epigr. 39. lib. 4. vers. 5. *Cæli*] Stili sculptorii.

EPIG. xciv. Hoc dicit, quia crystal-

lina ardentis, id est, calida aqua vitabantur, non item vitrea. Strabo lib. 16. scribit, Romæ vitrarios multa commentos esse, et ad vitreorum colores, et ad eorundem tornandorum facilitatem; tantamque ex eo villitatem eorum fuisse, ut valgo poculum vitreum asse venum daretur.

Calices ejusmodi vitrei quos Strabo intellexit, quique Romæ tam villi pretio venum ibant, audaces vulgo dicebantur. Atqui vitrum non dicebatur audax, sed calices ex vitro audaces. Audaces ergo plebei erant calices, et parvo venibant; torno formabantur: hinc toreumata Martiali dicta: at in sculpendis celandisque periculum non parvum: nam sæpe inter sculpendum frangebantur. Hinc est, quod alibi Martialis ait: lib. 14. Epigr. 116. 'Aspice ingenium Nili, quibus addere plura Dum cupit, ah quoties perdidit auctor opus!' Atque hi sunt omnino calices, qui diatrete dicebantur. Mart. lib. 12. Ep. 70. 'O quantum diatrete valent, et quinque comati!' Diatrete calices erant vitrei, cavati, perforatique, hoc est, sculpti. *Amphoras* enim est, perforare vel cavare, quod Latini 'sculpere' dicunt. Qui enim gemmas scalpunt, quasi quosdam sulcos in iis cavant, et foramina cælo imprimunt. Inde cavatores dicti gemmarum sculptores. *Salmas.*

1 *Non sumus audaces*] Nos, plebeia toreumata, non sumus ex eo vitro unde audaces fiunt calices, qui Crystallinorum æmuli se Ægyptiis illis conferre audent. Epigr. 74. lib. 12. Gruterus leg. *Nos sumus audaces. Plebeia toreumata vitri*] Clarius alibi etiam ostendit toreuma usurpasse de quolibet poculo, ubi fictiles calices sic appellavit: lib. 12. Epigr. 102. 'Accipe non villi calices de pulvere matos, sed Surrentinæ leve toreuma rotæ.' Nihil tamen tam contrarium rei *ropequara* significationi, quam quod leve est, ac sine ulla

inequalitate, quam *ropequarū* præstat. Fictilia quidem vasa etiam *ropequara* dicta, sed ea tantum quæ signis cælestis erant aspera. At levia et pura nullo modo *ropequara* dici possunt. *Salmas. Toreumata vitri*] Fictilia torno facta, sed et vitra torno etiam fiebant.

2 *Nostra, &c.*] Neque nos, ut crystallina illa, rumpimur calida aqua. Epigr. 74. lib. 12. vers. 6.

EPIC. XCV. 1 *Callaisco, &c.*] Hispano auro. Epigramm. lib. 10. vers. 3.

2 *Myos iste labor*] Nobilis artificis, ut lib. 8. Epigr. 15.

EPIC. XCVI. 1 *Calicem, &c.*] Alii *calices*, nomen habentes a Vatinio, auctore Beneventano, cujus inventum fuisse; vel, (ut alii volunt,) ad ejus prominentis nasi similitudinem effigebantur isti calices vitrei, quatuor nasos habentes. An itaque simpliciter dicit, Vatinium habuisse longiorem nasum? an ingenio fuisse acriori, quod hos invenerit? an derisorem deridet? An denique, quod sagax fuit inquisitor criminatoremque, postquam ad tantas opes pervenisset, ut munus ederet? Xiphilin. in Nerone.

EPIC. XCVII. 1 *Grandis, &c.*] Lautas lances seu patinas non nisi lauti decent pisces. Turneb. lib. 13. cap. 3.

EPIC. XCVIII. 3 *Perseus*] Rex Etruscorum, ut et reges Rom. erant æque lauti espedinibus et urnulis fictilibus, atque nostri hodie filicatis pateris.

EPIC. XCIX. 1 *Bascanda*] Vas escarium, primum e Britannia allatum, mox et Romæ factum.

EPIC. C. *Panace*] Testa scilicet a Panace, pop. Rhætia.

1 *Si non ignota, &c.*] Si quando fusti Veronæ. Epigr. 8. lib. 1. vers. 2.

2 *Rhætica*] Rhætia vero Veronam usque pertinebat.

EPIC. CI. *Boletaria*] Genus lancis aut disci.

1 *Tum nobile nomen*] Quippe nomen habeo a boletis. Epigr. 48. lib. 13.

Queritur ergo hic Boletarium se cogi ad ferendos coliculos, qui erant viliores boletis.

2 *Prototomis*, &c.] Qui adhuc teneri succidantur caulibus; Epigr. 48. lib. 10. vers. 16.

EPIG. CII. 2 *Surrentina*, &c.] Fictile leve, et rota figuli politum, ex terra Surrentina. Vide Epigr. 110. lib. 13. Plin. lib. 35. cap. 12.

EPIG. CIII. 1 *Setinos*, &c.] Calorem optimorum vinorum tempera, transmittendo per colum nivibus distentum. *Frangere*] Transmittit per colum, quo nonnihil vini vis frangebatur.

2 *Pauperiore*, &c.] Villus vinum sacce anteo attenuabilis, ut seq. Epigrammate.

EPIG. CIV. 1 *Attenuare*, &c.] Epigr. præcedenti, et Epigr. 60. lib. 12. vers. 9. et lib. 2. Epigram. 40. vers. 5. Vide Turn. lib. 17. cap. 18.

EPIG. CV. 1 *Frigida non desit*, &c.] Si modo suppetat aqua arte frigefacta, Epigram. 117. et 118. infra, affutim erit calidæ ad temperandum vinum.

2 *Morosa ludere parce siti*] Difficili et delicata nimis.

EPIG. CVI. 1 *Panda*] Magna, lato ambitu. *Ruber urceus ansa*] A terra, vel igni.

2 *Stoicus*] Et ipse Stoicus movebatur huius colore, qui tamen se moveri negat.

EPIG. CVII. 1 *Nos Satyri*, &c.] Calathos, calices vinarios. Vide Virgil. Ecl. 5. ubi in sacris Bacchi adhibebantur calathi. *Ebria tigris*] Vino, ut ferunt, cicurata, et Bacchi currum trahens.

2 *Domini*] Bacchi, vel magistri. *Lambere docta pedes*] Epigram. 18. lib. Spectaculorum.

EPIG. CVIII. *Calices Saguntini*] Fictiles e Sagunto Hispaniæ civitate. Epigrammate 46. libro 4. versu 15.

1 *Non sollicitus teneat*, &c.] Securus de damno: si cadant, franganturque: mox Epigr. 111.

EPIG. CIX. 1 *Gemmatum*, &c.] Ar-

genteis poculis non gemmæ, sed aurea inserebantur emblemata; quæ et 'chrysendeta,' et 'chrysocolleta,' et 'chrysoclista' inde dicebantur: sic gemmæ aureis poculis, aurum argenteis includebatur: crystallina autem et myrrina nullis istiusmodi emblematis usquam incrastata, quæ pura et sincera per se magis placebant. *Salmasius. Scythicis ignibus*] Smaragdis. Epigr. 60. lib. 9. vers. 17. *Aurum*] Poculum aureum.

2 *Quot digitos*, &c.] 'Eo processit luxur, ut multi gemmas digitis detractas poculis inserant.' Plinius lib. 37. cap. 2. et Juvenal. Sat. 5. vers. 42.

EPIG. CX. 1 *Gemma*, &c.] Ampalla ex onyche. Epigramm. 29. lib. 11. vers. 7. et Epigramm. 82. lib. 3. vers. 25.

2 *Si foliata siti*] Invaluit luxuria, ut unguenta biberantur: *μύρρον ὀλέω μύρρινος ὀλέω τρώω*. *Ælianus Var. Hist. l. 12. c. 31.* Foliatum autem erat e foliis Nardi, costi, &c. Plin. lib. 13. cap. 1. et 3.

EPIG. CXL. 1 *Peccant*, &c.] Alii, *Peccat Secura nimium, sollicitaque manus*: per diligentiam et curam, æque ac per negligentiam.

EPIG. CXII. 1 *Miscenda ad pocula*, &c.] Quibus diluatur merum.

2 *Vina dabit*] Ut nimbi theatrales aspergunt crocum per latentes fistulas in immensam altitudinem expressum. Epig. 3. lib. Spect. vers. 8. Ita hic vinum.

EPIG. CXIII. *Murrina*] *China dishes*. Ita sane videntur ex descriptione Plinii lib. 37. c. 2. Oriens (inquit) murrhina mittit ex humore sub terra calore densata. In pretio sunt ob nitorem et coloris varietatem, purpurei, candidi, et tertii ignescentis. Aliqua et in odore commendatio est, &c. *Jo. Scalig. ad verum illum Propertii lib. 4. 'Murreaque in Parthis pocula cocta focis,'* adversatur Plinio, asseritque murrhina pocula ex Siginio cocto apud Sinas facta esse, quæ

nos Porcellana vocamus. Vide Pancirolum, et ad eum, Salmas.

1 *Calidum potas, &c.*] Epigr. 74. lib. 9. vers. 5. *Burat wine*, vel calda temperatum. Quos versus qui de vino Myrrato accipiant, doctissimi viri magno in errore versantur. Nec minus falluntur, qui *myrrham* et *myrrhina* scribunt. At supra omnes turpiissime labitur Baronius, qui myrrhina pocula a 'myrrha' aromate deducit, et de myrrha facta interpretatur: quod alii jam satis refutarunt. *Méppa* ergo lapis ipse, unde pocula 'murra' et 'murrina.' Latini 'murrinam' appellant. Martialis: 'maculosas pocula murræ.' *Salmas.*

EPIG. CXIV. 2 *Municipem, &c.*] Factam Cumis Sibyllæ oraculo claria. Ita Juvénalis 'siluros' dixit Crispini municipales, et 'lagenam Cretensis vini,' municipem Jovis.

EPIG. CXV. 1 *Adapicis ingenium Nili, &c.*] Vitreos hos calices fulsæ in quibus *Ægypti* ingenium artificumque ostentabatur, arguit lenima: sed qua in re spectabatur ars illa? An in colorum varietate? Minime: in sculptura igitur et cælatura vivebatur: vitrum enim olim etiam argenti modo cælabatur. Plinius: 'aliud statu figuratur: aliud torno teritur: aliud argenti modo cælatur, Sidone quondam lis officialis nobili:' in statu figurandis vitris, ut nunc moris est, et in torno terendis, ut olim etiam solebant, nullum operis periculum: nam et 'audaces,' qui plebeii erant calices, et parvo vænibant, torno formabantur: hinc 'toreumata' Martiali dicta: at in sculpendis cælandisque, periculum non parvum: nam sæpe inter sculpendum frangebantur: hoc est, quod ait Martialis: 'quibus addere plura Dam cupit, ah, quoties perdidit auctor opus!' atque hi sunt omnino calices, qui 'diatrete' dicebantur. Vide quæ dicta lib. 12. Epigr. 70. ad illam Notam 'diatheca' seu 'diatrete.' Et vide Notam in Epigr.

94. l. 14. *Salmas. Ingenium Nili, &c.*] Artificium *Ægyptiorum* in formandis vitreis calicibus diversicoloribus, quos *Adrianna Imp.* 'allasontes' dixit. Vide *Scalig.* ad *Propert.* lib. 4.

2 *Perdidit auctor opus*] Fregit in ipso opere.

EPIG. CXVI. 2 *Quo tibi, &c.*] Neque enim nobili decoctæ (de qua Epigr. 64. lib. 5. vers. 2.) convenit cum vilioribus vinis. Epigr. 120. et 121. lib. 18. Aqua enim decocta ex nivibus, iterumque refrigerata, magno in pretio habebatur.

EPIG. CXVII. 1 *Non potare nivem, &c.*] Non aquam nivium, sed decoctam, nive reconditam ac refrigeratam, ut Epigr. 64. lib. 5. vers. 2.

EPIG. CXVIII. 1 *Massilia, &c.*] Noli miscere decoctam Massiliano vino infumato. Epigr. 36. lib. 10. vers. 1. 2. ipsa enim aqua vino est pretiosior.

EPIG. CXIX. 1 *Poccor, &c.*] Epigr. 81. l. 3. vers. 15. *Et verna moratur*] Nec properat servus.

2 *O quoties, &c.*] Matellæ, dnm calcitræ, loco matellæ, immelitur.

EPIG. CXX. *Ligula argentea*] Gladiolus in speciem lingule: spathula.

2 *Indoctis grammaticis*] Qui pertinaciter insistentes quantitati, jure syllabæ non cedent.

EPIG. CXXI. *Cochlearia*] *Supple. ligula:* ut sit cui congruant 'habilis' et 'utilis': quibus non convenit 'cochlearare.'

1 *Sum cochleis habilis*] Cum non minori usui sim ad ova et alios cibos quam ad cochleas: numquid nosti cur mihi potius a cochleis nomen quam ab illis? Imo scio; a forma scilicet et cochlearum testis, primum in hunc usum adhibitis.

EPIG. CXXIII. 2 *Gemma fide*] Anulus, cui includitur gemma, et ipse theca clausus.

EPIG. CXXIV. 1 *Romanos, &c.*] Versus e Virgilio *Æneidos* l. usurpatus.

2 *Ille facit, &c.*] Augustus publice in Deorum numerum retulit Julium

Cæs. qui illum adoptarat. 'Jam facit ipse Deos,' &c. Manilius, et Sueton. Jul. cap. 88. Poëta autem hic Domitianum intelligit, qui Vespasianum consecravit condito Flavie genti templo.

EPIG. CXXV. 1 *Si matutinos, &c.*] Vide Epigr. 26. lib. 4.

2 *Attrita veniet, &c.*] Legendum: *A trita veniet sportula saepe toga.* Vulgo *attrita*, perperam: loquitur enim de toga salutantium. Eorum enim toga conterebatur, qui potentiores colebant, eorumque limina matutinis salutationibus frequentabant, ut sportulam lucrarentur. *Salmas.*

EPIG. CXXVI. 1 *Sed non est, &c.*] Namque hac induebantur opulentiores in gymnasiis, ut abunde dictum, Epigr. 19. lib. 4.

EPIG. CXXVII. 1 *Hæc tibi turbato, &c.*] Hæc pænula e lana Cannusina, quæ subrufti et mulso non absimilis est coloris: mox Ep. 129.

2 *Non cito fiet anus*] Non cito deteretur, durabit diu. Vide Epigr. 40. lib. 1. vers. 2.

EPIG. CXXVIII. 1 *Santonico, &c.*] Epigr. 54. lib. 1. vers. 5.

2 *Cercopithecorum, &c.*] Quod cum breve genus vestis sit, ut patet ex Epigrammate 93. lib. 1. vers. 8. præ se fert tunicam qua amicus simias vel *καρκορρίσκους*, simias caudatas (*monkeys*).

EPIG. CXXIX. *Causina rufa*] Modo Epigr. 127.

1 *Roma magis, &c.*] Quidam hoc intelligunt partim de tunicis russis Cannusinis, quæ servis et militibus in usu fuerant, partim de pænullis: quum nullo pacto de tunicis Martialis loquatur, sed tantum de pænullis rufis, ut titulus indicat. Cum præterea discrimen fuerit inter colorem rufum et russum. *Ferrar. Roma magis, &c.*] Intellige tunicas russas causinas, quæ servis et militibus in usu fuere: vel certe pænullas russas: hinc pænullæ servi, &c. 'Tunicæ russæ,' sunt

φαινοῦχοι χιτῶνες. Plutarchus illas *φαινοῦχοις ὁμοῖόταται* vocat. Isidorus 'russatas' vocat: 'russata,' inquit, 'quam Græci phœniceam vocant, nos coccinam: reperta est a Lacedæmonis ad celandum coloris similitudine sanguinem, quotiens quis in acie vulneraretur, ne contemplanti adversario animus augesceret.' Romana ergo plebs fuscis pænullis vel lacernis ibat induta vulgo: milites vero et famuli lautiores, russis. *Salmas.*

EPIG. CXXX. 1 *Ingrediare, &c.*] Habeas tecum pænulam e pellibus seu corio ad arcendas pluvias.

2 *Ad subitas, &c.*] Præter has fuere et pænulæ hyemales, *χαυλάδες* Græci dicunt: quæ quidem fiebant ex lana Appula miro candore, et villorum gratia commendatæ, et frigoris tantum causa habitæ: hæc quod in modum gausaparium textæ essent, gausapinæ dictæ: quod testatur Martialis lib. 6. Epigrammate 69. 'Et dolet et queritur sibi non contingere frigus Propter sexcentas Scævola gausapinas.' Idemque de pænula gausapina, lib. 14. Epigr. 145. 'Is mihi candor inest, villorum gratia tanta, Ut me vel media sumere messe velis.' Media ergo hyeme sumebantur. Erant etiam et pænulæ, quibus extra urbem tantum utebantur et in itinere, et etiam intra urbem. *Salmas.*

EPIG. CXXXI. 1 *Si Veneto, &c.*] Testabantur consimili colore spectatores cui favebant factioni: tu vide ne coccino sumpto transfugam agas a tua factione, alliarum cuilibet quæ vicerit acclamans. 'Coccum' frutex est fuliginis, Græcis *κόκκος βαφύς*: frutici grana adherent, e quibus sit color ille lanarum præcipuus; ejus copia summa in ea Hispaniæ parte, quæ Turdetania appellatur, ut auctor est Strabo lib. 3. *Raderus.*

EPIG. CXXXII. 1 *Totas misine lacernas*] Vocat 'totas lacernas,' quæ cum pileis sunt sive cucullis: hinc et lacerna ac birrus pro cuculle ac capi-

tio. Abbreviator Festi: 'lacerna, quod minus capitis est:' vocat autem 'capitium,' capitis tegumentum. *Salmas.*

2 *Nunc tantum, &c.*] Cum ad munera, tum ad facultatis meae tenuitatem excusandam facit tempus, Saturnalia scilicet, in quibus pileata incedit Roma. Porro ex attritis lacernis pilea fieri solita tradit Brodæus lib. 10. Miscellan. cap. 85.

EPIG. CXXXIII. 1 *Non est lana, &c.*] Non tingor, non alios didici mentiri colores. Epigr. 97. lib. 1. vers. 3. et Epigr. 28. lib. 8. vers. 6. et Epigr. 100. lib. 12. vers. 2.

EPIG. CXXXIV. 1 *Crescentes dominae, &c.*] Sororiantes enim, necdum consecratae crescendi modum, sunt gratiores. Infra Epigr. 149.

EPIG. CXXXV. 1 *Nec fora sunt nobis, &c.*] Cœnatoria pallia domi tantum sumebantur, non iis fas videre lucem fori, cui gravitas conveniebat togæ.

2 *Pictis accubuisse toris*] Acu plectis, pavoninis, citreis.

EPIG. CXXXVI. 1 *Levia prœsumt*] Qualia sunt serica, bombicina, lineæ. Itaque alii leg. *lineæ*.

2 *Calfaciunt, &c.*] Sed hyeme villosæ lænæ palliis superinductæ calorem stipant, arcentque frigus.

EPIG. CXXXVII. 1 *Amphitheatrales, &c.*] Ludos spectabant omnes lacernis albis induti (ut Epigr. 2. lib. 4.) quæ togis superinducebantur, pulveris, pluvie, vel frigoris arcendi causa. 'Lacernas Munimenta togæ' dixit Juvenal. Sat. 9.

EPIG. CXXXVIII. *Gausapa villosa, vel mantele*] Mantela est tela vel linteum quo manus exterguntur: postea generis enallage, et mantelum dictum est, et mantele: sic hæc gausapa, qui Græcis δ γαυσάπης, et hoc gausapum, et hoc gausape. Sic accipienda sunt mantelia apud Virgilium: 'tonsisque ferunt mantella villia.' Villosa ergo erant illa mantelia. Plin. lib. 7. cap. 11. Vesteres ergo mantelia ante pectora

ponere cœnantes consueverant, ut hodie solemus illa lineæ, quæ servietæ nobis dicantur, quibus manus et labra tergemus. Verum jam ætate Plinii mantelia non amplius in usu erant ἀπὸ χυποῦδεσσαν, sed integendis mensis serviebant: atque hoc tunc temporis discrimen statuebatur inter mappas et mantelia. Vide lib. XII. Epigr. 29. 'Attulerat mappam nemo,' &c. *Salmas.*

1 *Nobilis, &c.*] Mensæ tum citreæ opus est villosis mantilibus quæ vindicent eam a macula, villis mea et abiegnæ non formidat maculas.

2 *Orbis in nostris*] Mensis rotundis. *Circulus esse potest*] Impressus mensæ ex lance, repositoio, seu paropside.

EPIG. CXXXIX. *Cuculli Liburnici*] Quos Bardaicos appellat Salmasius, fiebant ex lana crassa Liburnica. Est autem Illyridis regio Liburnia.

1 *Jungere nescisti nobis, &c.*] Cucullas capitis tegmen fuit, ut et partem humerorum velaret, quales a sacris hominibus hodie gestari videmus. Ii cum lacernis sumebantur; vel pluvie arcendæ, cum nondum pænulæ in usu intra urbem essent; vel latendi causa, ita tamen, ut separari a lacernis possent atque amoveri. Unde ait Martialis: 'Si possem, totas cuperem misisse lacernas, Nunc tantum capiti munera mitto tuo.' Porro cuculli Liburnici dicti sunt, quod Liburnica lana conficerentur: de qua Plinius libro 8. Illos igitur non bene cum lacernis albis junctos tradit Martialis, quod colorem male retinentes eundem lacernis affricarent, ut pro albis callicæ exuerentur. Callicæ autem ab auri colore rutilas dici, quidam existimant; alii *callianas*, id est, cæruleas a gemmæ colore instar sapphiri. *Ferrar. Jungere, &c.*] Male superinduntur albæ lacernæ cucullis Liburnicis, qui timoturas non probe retinentes lacernas ex albis reddunt rutilas et coloris auri

Callaici, vel, ut Scriverius legit, *Callainas*, id est, cœruleas, a Callai gemma, Sapphiri æmula.

EPIG. CXL. *Udones Cilicii*] Calceamenta ex pilis hirciuiis.

1 *Sed olentis, &c.*] Sed ex pilis barbati hirci seu capri, qui 'vir gregis.'

2 *Cinyphio poterit*] Epigr. 95. lib. 7. vers. 13. *Planta*] *Pea*.

EPIG. CXLII. 1 *Dum toga, &c.*] Vide Epigr. 1. supra vers. 1. et Epigr. 52. lib. 7. vers. 1. 2. *Quinas laces*] Quinque enim erant legitimi Saturnalium dies, ut sup. Ep. 79.

EPIG. CXLII. 1 *Si recitaturus, &c.*] Vide Epigr. 41. lib. 4.

2 *Focale*] Focallia a faucibus dicta sunt, quibus hærent; quorum usus ad arcendum frigus a collo et faucibus: poëtis etiam recitaturis, ne rauescerent. Dicit ergo Poëta si recitavero tibi libellum malum; moneo, ut focale (quod alioqui poëtæ adhibent ad fauces et collum, ne rauescant) tu auribus admoveas, easque obstruas, ne mala Carmina audias. *Rad.*

EPIG. CXLIII. 1 *Vellera, &c.*] Tun. Pat. ex multa lana confectæ triplici licio, non facile scinduntur forfice, immo serra opus erit, iis tanquam asseribus secandis.

EPIG. CXLIV. 1 *Hæc tibi sorte datur*] Epigr. 1. supra vers. 5. *Tergendis, &c.*] 'Usus spongiarum ad abstergenda, fovenda,' &c. Plinius lib. 31. cap. 11. et Lucil. Epigram. lib. 2. Anthol. cap. 31. *συνίγγων καὶ σάββον εὐδὸς ἔχων.*

EPIG. CXLV. 1 *Is mihi candor inest, &c.*] Vide Epigr. 59. lib. 6.

EPIG. CXLVI. 1 *Nardi folio, &c.*] Foliato: unguento nardino. Supra Epigr. 110.

EPIG. CXLVII. 1 *Stragula, &c.*] Plus facit uxor tua annus ad te gelandum, quam villi nostri ad te calfaciendum.

EPIG. CXLVIII. 1 *Nudo stragula, &c.*] Lodices geminæ et coëuntes adhibebantur ad operiendum lectum cum stragulis.

EPIG. CXLIX. 1 *Mammosus metuo*

Supra Epigram. 134.

2 *Lina frui*] Amictoria lintea.

EPIG. CL. *Cubicularia polymita*] Multis filis seu liciis contexta.

Polymitarii stragula multis liciis texebant, quæ polymita inde Græci vocabantur. Non acu operabantur Alexandrini illi polymitarii, sed pectine; nam in tela et textoriis instrumentis artem suam exercebant, ac per hoc vere et proprie texebant: tantum tamen eorum artificium fuit et industria, ut majore ferme varietate eorum opera distinguerentur, quam quæ acu Babylonica aut Phrygia picta essent: hinc non dubitat Martialis pronuntiare, Babylonicam acum debere concedere Ægyptiaco pectini. *Salmas.*

1 *Memphitis*] Ægyptiaca. *Victa est Pectine Nilivæ, &c.*] Stragula ab Ægyptiis texta, vincunt tapetas vestesque Babylonias Phrygum acu pictas.

EPIG. CLI. 1 *Nunc sum*] Virgini, vel non gravidæ. *Dulci, &c.*] Fœtu, ut de fœminea zona exponamus: si de virili malis, dulce pondus erit gule ventrisque sarcina.

EPIG. CLII. 1 *Terra Catulli*] Verona. Epigr. 8. lib. 1. vers. 2.

2 *Heliconia, &c.*] Patavina. Epigr. 93. lib. 10. vers. 1.

EPIG. CLIII. *Semicinctium*] Hominem cingens medium a lumbis demissum ad poplites: ut artificum ventrale, vel pistorum, tinctorum, co-revisiariorum, &c.

EPIG. CLIV. *Lana amethystina*] Tinctæ purpura lani dicuntur marice ebris: unde itaque vocentur ipsæ et Amethystinæ, id est, sobriæ? Ab Amethysto scilicet gemma, quæ leniter purpureum seu vineum colorem refert, nomenque habet quod temulentiam arcere vulgo creditur. Vide Epigr. 18. lib. 10.

EPIG. CLV. 1 *Velleribus, &c.*] Idem de lanis judicat Plin. lib. 8. cap. 48.

EPIG. CLVI. 1 *Lacedæmonia amico*]

Helonæ. *Pastor*] Paris.

2 *Deterior, &c.*] *Purpura* Lacedæmonia deterior quam *Tyria*.

EPIG. CLVII. 1 *Pullo lugentes*] Qui lactus color.

2 *Hæc terra suæ*] Pollentia, Italiae oppid. quæ et alteram habet in Baleari majori sibi cognominem.

EPIG. CLVIII. 1 *Tonsis ministris*] Servis villorum munerum, non pueris delicatis, comam alentibus, et de primo grege.

EPIG. CLIX. 1 *Oppressæ, &c.*] Pluma cedit et facit ut fascia lecti (de qua Epigr. 63. lib. 5. vers. 6.) urat jacetum: melius sustinebit te tomentum, lana quæ pannis vestibusque detondetur atque abraditur: *flocks*.

2 *Leuconicis, &c.*] Lingones mittebant Romam cadurca, bardocucullis, et saga crassæ et pinguis lanæ Epigr. 54. lib. 1. vers. 5. Alii legunt: *Lingonicis sagis*. Per 'rasa vellera Lingonicis sagis' intelligit lanas novissimo sui purgamento detractas Lingonicis sagis pectine sive erinaceo fullonis: non igitur tunc tondebatur eminens lanugo pannorum, sed pectine tantum deradebatur: libri tamen Martialis omnibus locis scriptum habent *Leuconicis*, non *Lingonicis*. An *Leucones* dixit pro *Lingonibus*? *Salmasius*.

EPIG. CLX. 1 *Palus*] Arundo, junctus, ulva palustris. Divitum ergo est Lingonico seu Leuconico tomento farcire culcitas: pauperum palea. *Circense vocatur*] Quale substernebant sibi spectatores in Circo, atque idem videtur esse cum stramento Orchomenio: de quo Plin. lib. 19. c. 1.

EPIG. CLXI. 1 *Amyclæ, &c.*] Cygnea: propter Ledam Lacœnam. Epigr. 28. lib. 8. vers. 9. Amyclæ vero Lacœnæ civitas fuit.

2 *Lana dedis*] Tenerior pluma: *down*.

EPIG. CLXII. 1 *Fraudata*] Accipiens ambabus manibus scripturam per vetustatē membranæ Thuanæ, ubi vulgo: *facilis tibi culcita pluma*. Hoc

posterius quidem sine sensu. 'Mula frondata,' id est, feno, quod mulæ subtractum est, quod alioqui mula esse debuisset, 'tumeat,' fartus sit, 'tibi torus fragilis,' qui statim frangitur et subidit. 'Fraudata,' ut apud Horatium: 'angor olivo, Non quo fraudatis immundus Natta lucernis.' Et sic 'subducta,' lib. 13. Ep. 36. 'Hæc quæ Picens venit subducta trapetis.' 'Fragilis' quoque (quod confirmant Gruteri codex et Arond.) non est ineptissimum, ut visum Scriverio, sed aptissimum, vel propter quod 'frangere toros.' Vide 4. Observ. 22. *Gronovius*.

EPIG. CLXIII. 1 *Redde pilam*] Redde pilam gymnasii seu sphaeristerii moderatori. *Æs thermarum*] Campana, quæ ab exercitiis vocat ad balnea: quæ certo etiam tempore claudiebantur. Hadrian. Junius lib. 3. Animadvers. cap. 11. δ κἀὐτὸν ἔχων, &c. Lucian. *περὶ τῶν ἐν τοῖς σινδοῖς*.

2 *Virgine sola, &c.*] Cruda virgine. Epigr. 42. l. 6. vers. 18. et Epigr. 21. l. 5. vers. 9.

EPIG. CLXIV. 1 *Splendida cum venit*] E ferro vel ære. Lusius ipse *δυνασθέντα*: lusciores *δυνασθέντα*. *Spartani pondera dicit*] Lacedæmonii inventi atque exercitii.

2 *Semel ille nocens*] In unico puero Hyacintho. Infra Epigr. 173.

EPIG. CLXV. 1 *Vati: sed perdidit*] Orpheo.

2 *Dum sibi, &c.*] Dum respexit, ut habet notissima vulgo Fabula.

EPIG. CLXVI. 2 *Quæ duxit, &c.*] Orpheum actum in Pompeiano theatro, cithara canentem, ferasque et sylvas trahentem descripsit Epigr. 21. lib. Spect.

EPIG. CLXVII. 1 *Papula surgat*] Papula ex attritu pollicis et chordarum: a *puck* or *blistar*.

2 *Plectra lyram*] Pectines quibus cithara pulsatur: a *πλῆκτρον*.

EPIG. CLXVIII. 1 *Inducenda*] Sc.

in Saturnalia et ludum. *Rota est, &c.*] Trochus, cui et nomen et forma a rota seu circulo. Alius omnino a turbine. Erat enim rotula ex ære seu ferro, cuius axiculis appensi annuli intermittendum et currendum alte tinniebant.

2 *Cantus erit*] Tinnitus trochi missi: sanior lectio, *cantus*. Synecdoch. rota, vel ferro hoc muniam rotam plaustrum, quo solent pueri ludere, erit itaque munus utile.

EPIG. CLXIX. 1 *Garrulus, &c.*] Resonans, ut Epigram. præced.

EPIG. CLXX. 1 *Sine sorte, &c.*] Supra Epigr. 1. vers. 5. *Rhenus*] Germanie fluv. Synecdoch. ipsa Germania devicta, id est, Domitiano. Epigr. 2. lib. 5. vers. 7.

2 *Vera dedit*] Tanquam aliis Imperatoribus ante usurpata, Domitiano a victa Germania jure debita. *Decies adde, &c.*] Ut esibatur 'Germanicus' decem cyathis, pro numero literarum. Vide Epigr. 72. lib. 1.

EPIG. CLXXI. *Βροττον τανθιον*] Pussio Bruti: de quo Epigr. 77. 1. 2. vers. 4. et Epigr. 51. l. 9. vers. 5. hic autem de imagine ipsius in ære aut alia materia expressa loquitur.

EPIG. CLXXII. *Sauroctones Corinthius*] 'Fecit Praxiteles ex ære Corinthio puberem subrepenti lacertæ cominus sagitta insidiantem, quem Sauroctonon vocant.' Plinius lib. 34. c. 8. ex *σαῦρος* et *κτελον*.

EPIG. CLXXIII. *Hyacinthus in tabula pictus*] Opus Nicææ, quod secum deportavit Alexandria capta Cæsar August. Plin. lib. 35. cap. 11.

2 *Æbalus puer*] Hyacinthus Lacon, vel ab Æbalo nepote suo ex fratre Cynoria. Pausan. Laconic. *Culpa dolorque*] 'Tu dolor es, facinusque meum,' &c. Apollo Ad Hyacinthum: apud Ovid. 10. Metamorph.

EPIG. CLXXIV. *Hermaphroditus mar-morus*] Plin. lib. 7. cap. 3.

1 *Fontes*] Salmacidis. Vide Fab. 11. lib. 4. Met. Ovid. *Utrumque*] Utriusque sexus.

2 *Patriæ*] Τοῦ Ἐργοῦ. *Matris habet*] Τῆς Ἀποδοτρῆς.

EPIG. CLXXV. *Danaë picta*] Plin. lib. 35. cap. 2.

1 *Curr a te pretium, &c.*] 'Jupiter admonitus nihil esse potentius auro, Corruptæ pretium virginis ipse fuit.' Ovid. Elegia 7. lib. 3. Amor.

2 *Leda dedit*] Epigr. 54. lib. 1. vs. 8.

EPIG. CLXXVI. 1 *Sum figuli, &c.*] Sum larva, persona, seu vultus fictilis Batavi rufi, hominis militaris et atrocis. Batavi enim feroces et bellicosi habiti. Pueris quippe terrori sunt larvati.

EPIG. CLXXVII. *Hercules Corinthius*] Ex ære Corinthio. Plin. l. 35. c. 9.

1 *Geminos insana, &c.*] Angues ab Herc. in cunis elisos, et Hydram devictam, vel infantes in fabulis audiverunt.

EPIG. CLXXVIII. 1 *Sigillum*] Ican-culam ex argilla. Plinius lib. 35. cap. 12.

EPIG. CLXXIX. 1 *Die mihi, virgo ferox, &c.*] Vide Epigr. 1. lib. 7. vers. 1.

2 *Cæsar habet*] Domitianus habet. Adulatorie, ut Epigr. 1. lib. 7. vers. 2.

EPIG. CLXXX. *Europa*] Plin. lib. 35. cap. 10.

2 *Tunc poteras, &c.*] Namque sub illa forma centenos Argi oculos fefellisset.

EPIG. CLXXXI. 1 *Clamabat, &c.*] Nota sunt Leandri amor, transfretatio, exitus; ex Musæo, Ovidii Epist. &c.

2 *Mergite me fluctus, &c.*] Parecite dum proprio, mergite dum redeo.

EPIG. CLXXXII. 1 *Ebrius, &c.*] Certe erravit Prometheus ille prior in formando gibbere et monstroso Clisippo: de quo Plin. lib. 34. cap. 3. lussitque alter hic Prometheus, id est, figulus qui ex argilla in Saturnaliis muneribus effinxit sigillum gibberis ejusmodi. Alii leg. *Sigerii*. Origo hujus sigilli hinc orta: Geganis prædices fœmina candelabrum emit no-

bile L. sceleris, ea tamen lege ut simul etiam emere deberet Clesippum fullonem, monestrum hominis, gibbo fœdum. Postea tamen Geganis suo Clesippo nupsit, eumque mox ex asse scripsit hæredem: qui prædives jam candelabrum illud, cuius beneficio emptus erat, numinis loco coluit. Fœmina hinc summa laborabat infamia, ejusque virum ob deformitatem hoc Epigrammate deridet; et simul jocatur Poëta in Prometheus qui hominem e luto formavit pulchrum et venustum; quod idem ille ebrius et in Saturnalibus Clesippum gibberem fœdumque aspectu finxerit. *Rad.*

FIG. CLXXXIII. *Homeri B.]* Opusculum de ranarum cum muribus pugna, quod plerique Homero abjudicant.

1 *Mæonio, &c.]* Mæonia oriundum. Vide Plutarch. lib. de Homero.

2 *Et frontem] Et illolecto, æquore animo his meis veniam dabis. Nugis solvere disce meis]* Lips. lib. 1. Epist. Quæst. 5. ex Anglicano libro emendat fortis, id est, quiescentis.

FIG. CLXXXIV. 1 *Et Priami, &c.]* Et Odyssea.

FIG. CLXXXV. 1 *Culicem]* Virgilianum poematum esse, nemo sanus ibit negatum: sed Jos. Scaliger Culicem Virgilii non pueri, sed plane viri et maturi ἀπὸ καὶ τέλει opus esse, ex Suetonio de vita Lucani nondum edito confirmat, rationesque addit tam certas, ut quemvis facile in sententiam trahat. *Rad.*

2 *Ne nugis positis]* Ne vaces gravioribus studiis per Saturnalia, quibus conveniunt nugæ istæ.

FIG. CLXXXVI. 1 *Quam brevis immensum, &c.]* 'Prima tabella,' τὸ πρῶτον πτυχόν, primum folium: hinc Isidorus folia librorum dicta esse scribit, 'quod ex foliis fierent, id est, ex pellibus,' quæ de occisis animalibus detrahi solent: sic et pugillares componi solebant ex pluribus

tabellis, quæ πτυχία dicunt Græci: hinc ἄπλυντα vocabantur, quæ ex duplici tabella constabant. Latini etiam 'duplices' dixere; et 'triplices,' quæ ex tribus, &c. τριπλύντα, quæ ex pluribus. Martialis de pugillari-bus citreis, lib. 14. Epigram. 3. 'Secta nisi in tenues essemus ligna tabellas, Essemus Libyci nobile dentis opus.' Pugillares ergo illi citrei ex multis sectilibus tabellis, hoc est, foliis ligneis compacti erant, eadem plane forma, qua et pugillares delicti nostri, quibus hodie utimur, et 'tabletas' vocamus, quasi parvas tabulas. *Salmas. Immensum, &c.]* An operis magnitudinem respicit? An Poëtæ divinam majestatem?

2 *Ipsius vultus, &c.]* Frontispiciem habet imaginem Virgillii.

FIG. CLXXXVII. 1 *Hæc, &c.]* Poëta legi et *Hic*, id est, Menander. *Primum lusit]* Inter cæteras meretrices princeps Thais amantes suos delusit: 'primum lusit,' id est, τὰ πρῶτα, prima in arte meretricia obtinuit Thais, ita ut vere meretrix dici mereretur: non γλαυκῶπα, id est, benigna, comis, non molesta, non procax, sed 'vere amica,' hoc est, meretrix, quæ amantes suos eludat, excludat, revocet, interceptiat. *Petitua.* Verum Gronovius eo modo exponit: *Hæc, sc.* non vera meretrix, nec sola persona comica Thaidos; sed illa, quæ in lemmate designata est, 'Menandri Thais,' seu tota fabula, *THAIS*, inscripta: ut *Andria* Terentii. Ea igitur Thais, Menandri fabula celeberrima, 'primum lascivos amores juvenum lusit,' hoc est, primum in scena exhibuit et materiam comædiæ fecit amantem adolescentem. Significat itaque Menandrum auctorem esse novæ Comædiæ, a Thaide auspicatum. Jam quod sequitur: 'Nec Glycere,' sed 'vere Thais,' &c. Si roges iterum, quæ Thais? respondebo: non profecto alia, quam illa ipsa Comædia; cuius

tanta virtus, ars tanta, tanta suavitatis, ut dicere possis, hoc excellentissimum opus vere fuisse amicam Poëtæ, hoc est, noctes diesque ab eo cultam, curatam, exornatam: denique animam et delicias fuisse illius unicas; non illam Glyceren, quæ tam potens fuisse fertur.

3 *Nec Glycere, &c.*] Glycera amica erat Menandri, sed comœdiis suis familiariter introducta Thais facta est celebriori nomine. Sic exponit Turn. lib. 9. Advers. cap. 24.

EPIG. CLXXXVIII. 1 *Si comes ista tibi, &c.*] Viæ vel longissimæ comites sufficient tibi Ciceronis libri, ut Epigrammate 2. libro 1. videturque Ciceronis stilum quasi Asianum et redundantem taxare.

EPIG. CLXXXIX. 1 *Cynthia, &c.*] Vero nomine Hostilia, amica Propertii.

2 *Nec minus ipse dedit*] Sic ille Achilles 'hand plus Debet Mæonidæ quam sibi Mæonidæ.'

EPIG. CXC. 1 *Pellibus exiguis artatur, &c.*] Antiqua illa charta, quæ ex papyro erat Nilotica, qua Veteres usi, scripturam ab una tantum parte recipiebant, nec in opisthographis scribebant, nisi adversaria, &c. Quæ igitur ab una tantum parte scripta erant, ea in voluminis formam conglobabantur et multum spaci occupabant: non enim admodum latæ illæ chartæ fiebant. Hinc Martialis scribit bibliothecam suam vix cepisse Livii Historiam in charta scriptam: at in pellibus sive membranarum scriptam facile quamvis angustus locus continere poterit. *Salmas. Ingen.*] A styli insurgentis granditate, an ab operis magnitudine et libb. 140. multitudine? vide Juvenal. Satyra 7. vers. 98. et *Arriana* rē 'exiguus.'

EPIG. CXCI. 1 *Doctorem cirorum*] Quintilliani lib. 2. c. 6. et l. 4. c. 2. Senecæ Rhet. l. 3. Decl. et Controvers. 25. lib. 5. Corn. Tacit. 3. Hist. Vell. Patere. Hist. 2. &c.

EPIG. CXCI. 1 *Hæc tibi multiplici, &c.*] Massam vocat integram corpus membranaceum multiplici tabella structum. Græci *συνήκτες* appellant. 'Tabellas' autem, ex quibus totum corpus constabat, singula folia membranæ: 'membranarum' etiam vocabant, totum corpus membranaceum: ut idem lib. 14. Epigr. 186. 'Si comes ista tibi fuerit membrana, putato Carpere te longas cum Cicerone vias.' Ubi 'membranarum' appellat omnia Ciceronis opera in membranarum descripta, et in unum corpus redacta. Sic et per 'Virgilii membranarum' totam Virgilii *Æneidem* intelligit. *Salmas.*

2 *Carmina, &c.*] Libros 15. Metamorph.

EPIG. CXCI. Amavit Tibullus Deliam, quam Apuleius Planiam fuisse dicit: Nemesin item, quam Glyceren sunt qui ab Horatio appellatam velint; item Næram, et Sulpitiam, &c. Gyrard. de Poët. Hist. Dialog. 4. Tribuit autem Deliam Martialis, quod Tibullus Nemesi, libro 1. Eleg. 5. 'Illa regat cunctos, illi sint omnia curæ, Et juvet in tota me nihil esse domo.'

EPIG. CXCI. 1 *Sunt quidam, &c.*] Magis oratoribus quam poëtis adnumerat eum Fabius cap. 1. lib. 10. historicis aliis.

2 *Putat*] Tum quia versu scriptus sum, tum quia vendibilis, et manibus hominum assidue versari putat.

EPIG. CXCV. 1 *Tantum... Quantum*] Elegantes Antitheses: vide Epigr. 62. lib. 1.

EPIG. CXCVI. 1 *Quæ fuerant calidarum*] Et hoc et inscriptionem (quæ fuerat *Calda et frigida aqua*) præclare emendavit ex opt. lib. 1. Gruterus, confessus tamen, nondum sic quoque omnia esse purgata. In eisdem libris legebatur: *Via suis*. Scribimus igitur: *Via suis melius charta notabit aquas*: id est: Tibi notandas et intelligendas dabit mellus quam ipse

se, quam, ipse, ingenuus et naturales, quas liber continet ac describit. Gron.

EPIG. CXCII. 2 *Altius in terra, &c.*] Hyperbolice: quasi dicat, non multo altiores quam ubi in terra sedes.

EPIG. CXCIII. 2 *Brevis est pagina*] Non sufficit. *Tota mihi*] Alii, prima, ut lib. 1. intelligatur Epigr. 110.

EPIG. CXCIX. 1 *Hic brevis, &c.*] Gradarius iste et tolutarinus equus, qui gressus glomerat, est ab Asturia, regione Hispania Callaica anriferæ, Epigram. 10. lib. 10. Vide Lud. Carion. Emend. lib. 1. cap. 17.

EPIG. CC. 1 *Vertagus acer*] *A tumbler*. De hac voce Turneb. laborat lib. 18. c. 1.

EPIG. CCII. 1 *Emissas, &c.*] Evitare missas in se hastas.

2 *Cercopithecos erum*] Epigr. 128. supra.

EPIG. CCIV. 1 *Æra Celænæ, &c.*] Cymbala, instrumenta ærea, tinnula et sonora, quibus Galli in sacris Cybeles usi, lugebant Atyn puerum Cybeles amasium, cujus patria erat Celænæ, opp. Phrygiæ.

EPIG. CCV. 1 *Ætate puer, &c.*] Impubes, non pumice aut dropace levigatus. Epigr. 29. lib. 2. vers. 6.

EPIG. CCVI. 1 *Collo nocte, &c.*] Epigr. 13. lib. 6. vers. 8.

EPIG. CCVII. 1 *Cytheriaco, &c.*] Veneræ. Vide commentatores Horatii ad Oden 13. lib. 1. 'oscula, quæ Venus Quinta parte sui nectaris imbuat.'

2 *Ballæus iste Jovem*] Ep. 13. l. 6. v. 7.

EPIG. CCVIII. *Notarius*] Dicti sunt Notarii, qui excipientes verba dictantis, per notas et compendia scribebant, tam celeriter et expedite, ut linguam dicentis, vel dictantis etiam anteverterent. Dein et erant Notarii actuarii, quod in acta referrent, quæ dicebantur in senatu et ad populum.

1 *Currant verba licet, &c.*] Utut volubili suat lingua, manus tot de raptis sed opusculum raptorum (ut loquitur Galenus) loquentem prævenit. Vide Senec. Epist. 91. et Auson. Ep. 137.

Delph. et Var. Clas.

EPIG. CCIX. 1 *Levis ab æquorea, &c.*] Papyrus e cortice junci Egyptii levigetur concha æquorea, quo expeditior sternatur calamo curvus. *Mareoticus*] Egyptia.

EPIG. CCX. 1 *Non mendax stupor est, &c.*] Non mentitur, non simulat stultitiam, simplex et a natura fatuus est. Vide Epigram. 13. lib. 8.

EPIG. CCXI. 1 *Mollis Phryxæ, &c.*] Caput vervecinum. Juv. Sat. 3. vers. 294. caput arietis qualis Phryxum transfretavit. Vide Ep. 51. l. 10. v. 1.

2 *Tunicam*] Ex vellere detonso.

EPIG. CCXII. 1 *Hectora credas*] Virum: sunt enim bene capitati pumiliones.

2 *Asygnacta putes*] Puerum: sic Juvenalis de femina caput edificante: 'Andromachen a fronte videbis, Post minor est Pygmæa virgine,' &c. Satyra 6.

EPIG. CCXIII. 1 *Hæc quæ sæpe, &c.*] Hoc in gratiam Domitiani qui oderat parmularios factionis Thracum.

2 *Parma tibi, &c.*] Tibi grandi munimentum nimis angustum; pumilioni amplum satis.

EPIG. CCXIV. Recte Turnebus censet ludere Poëtam in indicibus sive titulis duarum fabularum Menandri. Et *Μισοθύμων* quidem appellat Pollux lib. 10. c. 31. καὶ ἐν τῇ Μισοθυμῶν Μένανδρος. 'Απὸ τοῦ γερῆσθαι αὐτὸν οὐδέν. Sed *Δισέδωκος* vox est nihili et contra omnem analogiam. Nec sic habetur apud Fulgentium, quem ejus auctorem dat Turnebus: sed hoc modo: 'Nam et Menander similiter in Disexapathon comœdia ita ait.' Fuit ergo: *Δισέδωκος*. id est, 'Bis fallens' vel 'decipiens.' Et hoc convenit isti generi, spem sui facere, et postea eam fallere non semel, exemplo illius, de quo Ovidius lib. 7. Met. 'nam Phylleus illic Imperio pueri volucremque ferumque leonem Tradiderat domitos: taurum quoque vincere jussus Vicerat, et spreto toties iratus amore,' &c. Vidimus etiam

Martial.

4 Z

scriptum in Ms. *discepaten*. Vicissim Martialis hic locus tuetur locum Falgentii, quem mire verat Reinesius, *Dyscepaten*, *Epicacten*, *Episatemo*, *Discepateto*, *Dyscepateto*, substituendo 3. Var. 3. Quæ omnia non sunt nunci: nec aliud fuit quam *Discepaten*. Gronovius.

EPIGR. CCXV. 1 *Comandis*, &c.] Epigram. 81. lib. 7.

2 *Fibula quid præstat*] 'Solvitur his magno comædi fibula.' Juvenal. Sat. 6. vers. 73. Vide et Marcellii Cognati Var. Observ. lib. 3. cap. 8.

EPIGR. CCXVI. 1 *Prædo fuit*] Sibi prius quam mansuisceret, prædam captabat: cicuratus servit aucupl.

2 *Captas*, &c.] Dolet sibi prædam ab aucupe, cui servit, ereptam. Vide Lit. Gyraldi Dialog. 6. lib. 1.

EPIGR. CCXVII. *Opsonator*] *The caterer*, qui opsonia emit.

1 *Comare quant*] Quam caro vis cœnare.

EPIGR. CCXVIII. 1 *Cantu fallitur ales*] *Fistulæ*, (*the call*), quæ aves invitat.

2 *Crescit arundo manu*] Dum latitans auceps sensim protrudit viscosos calamos. Arundinibus (inquit Brodæus ad Isidori Epigram. lib. 3. Antholog. cap. 29.) albis atque aliis insitis, et ita crescentibus, summa in parte visco oblitia. V. Ep. 55. l. 9. v. 3.

EPIGR. CCXIX. 1 *Accipe cor, quod habes*] Lips. Epistol. 5. Quæst. 1. lib. legit, *Accipe cor quod abest*. Sed præplacet Torrentii lectio, *Cor bubulum*, in Saturnalibus scilicet missum: quasi dicat; Accipe stupidum et tuo geminum cor, qui a lucroso foro te confers ad sterilia Carmina. Ep. 77. l. 1.

EPIGR. CCXX. *Cocus*] Coci officium esse dicit, non tantum ut sit peritus

artis, sed serviet etiam tempori, et judicet palatum domini sui.

1 *Non satis*, &c.] Turnobus interpungit: *Non satis est ars sola coco servire palato, Atque cocus domini debet habere gulam*: lib. 9. c. 24. Alii alina. Ita cocus ex Posidippo, κατὰ τὸν ἑρῶνα γίνεσθαι τὸν καλὸν ἄνθρωπον. Athen. libro 9. cap. 5. Vera est optimorum Codd. scriptura: *Non satis est ars sola coco. servire palatum Nobis. cocus domini debet habere gulam*: quicquid repugnet Scriverius. 'Servire palatum nolo,' est, volo gulam esse ingenuam, ut ipse loquitur lib. 6. quem locum opportune addidit Græterus. Nam servile palatum, adnatum demenso suo, varietatis saporum male distinguit. 'Cocus domini debet habere gulam,' hoc est, licet conditione sit servus, tamen gula debet esse liber et talis quæ sit vel domini ejus vel potius convivatoris ejusque: etenim si convivas ille delectare vult, ipse sit oris sapidus et lautitias intelligentis, necesse est. Gron.

EPIGR. CCXXI. 1 *Parva tibi*, &c.] In craticula torrantur ofellæ: vera assentur apri, &c. Vide Epigram. 43. lib. 10.

EPIGR. CCXXII. 1 *Mille tibi dulces*, &c.] Dulciarius pistor conficit dulcia, id est, panes mellitos, (unde alii legunt *Melle*), in varias figuras formatos: placentas, scriblitas, spicas, globos, circulos, hamos, lacertulos, &c. Apuleii Metamorph.

EPIGR. CCXXIII. 1 *Pueri jentacula pistor*] Jentacula prope soli semebant pueri, aliquando senes valetudinarii, ganeones, &c.

2 *Cristatæque aves*] Galli aurorum prænançil.

RECENSUS EDITIONUM

M. VAL. MARTIALIS,

FABRICIANO AUCTION, ET IN V. ETATES DIGESTUS.

[EX ED. BIPONT. 1784.]

ETAS I. AUTOGRAPHARIA 1470—1501.

ORTA a duabus principibus, altera Veneta, Georgio Merula correctore, altera Ferrariensi, a quibus proxima est Romana I. Tum statim accessere commentatores, Dom. Calderinus ab an. 1474. Georgius Merula ab an. 1482. quorum commentarii fere omnes dein edd. obsident: Petrus Marsus ab an. 1492. et Nic. Perottus, qui Spectaculorum librum eumque primum latis disputationibus illustratum edidit ab an. certe 1496. sæpius dein repetitum.

Princeps I. Veneta, fol. sine nota anni, per Vindelinum Spirensam, circa an. 1470. facta, Georgio Alexandrino correctore, cum epigrammate, cujus primus versus syllaba prima abundat sive procephalus est. 'Raphael Zovenzonius Ister Vindelino Spirensi ob ejus incredibilem imprimendi solertiam D. D.

Consummatissimus ille Martialis
Impressus digitis Vindelianiis
Hic est: hic lepidus facetiarum
Princeps et alia Attici Latiniq̃ue.
Hanc, hanc lector emas, tibi futurum
Præclarum comitem domi forisque
Istri consilio tui Pontæ.'

Cf. Lengnich *Beyträge* part. II. pag. 122. et Maittarii *Annal. typogr.* T. I. pag. 291.

1471 *Ferrariæ*, 4. M. Val. *Martialis epigrammata*. In fine: *Hic terminatur totum opus Martialis Valerii, quod continetur in quatuordecim libris partialibus, impressum Ferrariæ, die secunda Julii, M. LXXI'* (centenariis omissis). Hæc editio non est repetitio præcedentis, sed ex alio libro, eoque valde diverso ducta, carens libro de spectaculis. Andreas Gallus, ante quem nemo *Ferrariæ* artem typogr. exercuit, hujus edit. impressor habetur. Vid. Maittari. *Annal. typogr.* T. I. p. 307.

1473 *Romana* I. fol.—Hanc Scriverius in cælum laudibus tollit.

1474 *Romana* II. fol. per Jo. Gensberg. Prima hæc fuit recensio justa, quæ cum Domitii Calderini, quinque Mss. Codd. usi, commentariis ad Laurentium Medicem prodiit Romæ, nec Venetiis, ut quidam putant. Cf. Lengnich *Beytr.* part. II. p. 122.

—Venet. fol. Domitii Calderini *Commentarius in Martialem*, Venetiis, ap. Jacobum de Rubeis. *Catal. Bibl. Hasæi Prof. Bremensis Class. IV. crit.* p. 503. n. 85.

—Veneta II. fol. s. 4. maj. 'M. V. *Martialis Epigrammatum opus cum commentario integro Domit. Calderini et defensione ejus. Venetiis, per Joh. de Colonia.*' Sic legitur tit. in *Cat. Bibl. Hasæi Class. IV. inter libros quartæ formæ* p. 523. n. 35. et cf. Lengnichii *Beytr.* P. II. p. 122. Huic igitur editioni jam subjuvata est defensio adversus Nic. Perottum.

1475 *Veneta* III. fol. per Jo. de Colonia. Vid. Lengnich. l. c.

1478 *Mediolan.* I. fol. per Phil. de Lavagnia.

1480 *Veneta* IV. fol. c. Dom. Cald. def.

1482 *Veneta* V. fol. In hac Georgii Merulæ commentarii Domitianis adjuncti sunt.

1483 *Mediolan.* II. fol. per Baptistam de Tortis.

1491 *Mediolan.* III. fol. per Phil. Pincium de Canato.

1492 *Veneta* VI. fol. ap. Bonetum Locatellum cum commentariis Petri Marsi.

1493 *Veneta* VII. fol. *Martialis cum duobus commentis* (Domitii Calderini scil. et Georgii Merulæ). In fine: 'Hoc per Bartholomeum de Zanis de Portesio Venetiis impressum opus feliciter explicit. M. cccc. xciii. Die xiiii. Novembris.' Perrara hæc edit. literis impressa est quadratis pernitidis, Maittario autem (ut videtur) ignota. Vid. Mait. *Indic. s. Annal. T. V. part. II. pag. 56. et*

586. Hanc notitiam debemus viro perill. Heideggero, Tribuno Reip. Turicensis, in cujus Bibliotheca hæc ed. servatur.

1495 Veneta VIII. fol. cum Merulæ et Calderini commentariis.

1496 Venet. fol. Nic. Perotti Cornucopiæ per Joannem de Tridino alias Tacuinum (cf. quæ ad edd. seqq. an. 1499. 1501. de hoc libro dicuntur). Extabat quondam inter libros Joach. Chph. Nemeiz, Consil. aul. Bipont. venales Argentor. 1745.

1498 Veneta IX. fol. c. Merulæ et Calderini commentariis.

1499 Venet. fol. Nic. Perotti Cornucopiæ in Ædibus Aldi mense Julio MD. Cf. cat. Bibl. C. G. Schwarzii, Prof. Altorf. P. I. p. 146. inter Aldinas fol.

1501 Lugd. fol. Nic. Perotti Cornucopiæ seu Commentariorum L. L. una cum commentariis s. expositionibus ipsius Nicolai in C. Plinii Sec. præterea summa diligentia emendatum, Lugduni impressum per Jac. Mailleti, anno Gratæ M. quingentesimo primo, die vero secunda mensis Junii. Sic legitur inter Incunab. typogr. Bibl. Uffenbach. T. II. App. II. p. 75.

— Venet. fol. Nicolai Perotti Cornucopiæ: sive commentariorum linguae Latine ad illustriss. Principem Federicum Urbini Ducem: et ecclesiastici exercitus Imperatorem invictiss. liber primus: de Amphitheatro Epigramma primum. In fine: 'impressum Venetiis per Joannem de Tridino, alias Tacuinum, anno domini 1501. die XXVIII. Maji, Regnante inclyto duce Aug. Bar. invicto principe. Laus Deo. cum gratia et privilegio per decem annos.'—Nicol. Perottus, Archiepisc. Sipontinus libr. spectaculorum prolixis comment. illustravit, qui sæpius editi sunt sub invidiosa inscriptione Cornucopiæ, Venet. ap. Aldum 1513. fol. Tusculani 1522. 4. et Basileæ 1526. fol. et 1527. ap. Aldum.—Non autem ille tantum Martialis verba interpretatus est, sed de verbis singulis latas disputationes dedit, quales v. c. apud Eustathium in Homerum reperimus.

ÆTAS II. 1501—1566.

Quamvis nullius certæ recensionis significationem habeat, ornamenta tamen accepit ab Aldinis, quarum princeps est an. 1501. Juntina 1512. Parisinis Colinaei, quarum I. prodit an. 1528. et Gryphianis ab an. 1535. Commentator novus ad priores accessit

Jac. Micillus an. 1536. Verum etiam Martialis castus s. potius am-
tratus prodire cepit, cura Franc. Sylvii ab an. 1514. Cons. Gesneri
ab an. 1544.

1501 Aldina 1. 8. Martialis.—In fine: 'Venetiis in aedibus
Aldi, mense Decembri 1501.' Edit. perrara prae ceteris Aldinis.
Vid. Aldinas in C. G. Schwarzii Bibl. Altorf. Baueri Bibl. libr.
rar. univers. et Engel. Bibl. selectiss. Possidet eam quoque perill.
Heideggerus Turici, habuitque Hemmo Arnold Werumæus Jctus
Groning. teste Catal. 1763. p. 74.

1503 Veneta x. fol. Martialis cum daobus (Calderini et Merulae)
commentis. In fine: 'Impressit volumen hoc Jacobus Pentius
de Leuco Impressorum omnium accuratissimus. M. D. III. Die 23.
Decembris: Anno Leonardi Lauretani S. Principis altero.' Edit.
pernitida, Maittario ignota, servatur in Bibl. perill. Heideggeri.

1508 Erfurdia. 4. min. 'M. Val. Marcialis urbanis. Poete
Xenia et Apophoreta.—Ad candidum lectorem hexastychon M.
Joannis M. Herbipolitani.

Qui didicit vitam graveolenti ducere porro:

Atque sedare sitis flumine doctus onus

Hinc procul abscedat: namque hic sybaritica mensa

Instruitur: crapulam nostra talia docet.

Pone modum sophie puer: et jucunda popine

Muria condiscas: non nocitura seni.

Vale et salve.'

In fine legitur: 'M. Val. Marcialis poete Xenia et Apophoreta
impressa Erfurdie per Johannem Knapp. Anno domini M. D. VIII.
die vero vicesima nona mensis Octobris.' Notitiam hujus edit. ele-
gantius impressæ benevole nobiscum communicavit vir. clar. Aug.
Christ. Borheck, Rector Bielefeld.

1510 Aldina 11. 8. in aedib. Aldi.

— Veneta x1. fol. cum Merulae et Calderini commentariis.

1512 Juntina, 8. Florent. ap. Phil. Juntam: quam nullibi inve-
nimus, nisi in Cat. Bibl. selectissimæ Hemm. Arn. Werumæi Jcti.
Groning. p. 54. n. 979.

1514 Veneta x11. fol. M. Val. Martialis epigrammata cum Cal-
derini commentariis ac figg.—Ex Catal. Bibl. S. J. Lovan.

— Paris. 1. Sylvii. M. Val. Martialis epigrammatum lectoris
custodia dignorum liber, ubi omnia Veneris illius despendæ

quasi irritamenta, quibus passim sordidatus lectorum nares corrugabat, accurata Francisci Sylvii Ambianensis diligentia deletili spongia deteresa sunt et eluta.—Hic Sylvius primus fuit, qui ex Martiale laea nupta resecurit. Geanerus hunc secutus est.

1516 Argenter. 1. 4. M. Val. Martialis epigrammata, cum interpretamento dictionum grecanicarum, quae passim in toto opere continentur, Othmari Nahtgall Argentini, &c. In fine: 'M. Val. Martialis fuit. Impressus Argentini anno Domini M. D. XV. XXVIII. die mensis Augusti, in aedibus Joannis Knobloch Chalcographii.' Edit. haec rarior est penes perill. Heideggerum Turici.

1517 Aldina III. 8. Martialis.—In fine: 'Venetis, in aedibus Aldi et Andreae Soceri mense Decembri 1517.' Edit. perara, Maittario ignota, memoratur in Cat. Bibl. Schwarz. Altorf. P. 1. n. 2804.

1522 Lugd. 8.

1528 Paris. II. Colimæ 1. 8. ap. Sim. Coliseum. Edit. rara et nitida.

1530 Antv. 8. ex Catal. Bibl. S. J. Lovan. p. 399.

1535 Gryphia n. 1. Lugd. 8. ap. Seb. Gryphium.

— Paris. III. Sylvii II. 4. M. Val. Martialis epigrammaton lectoris castimonia dignorum liber, ubi omnia Veneris illius despuendae quasi irritamenta, quibus passim sordidatus lectorum nares corrugabat, accurata Francisci Sylvii Ambianensis diligentia deletili spongia deteresa sunt et eluta. Parisiis, Jac. Kerver.

1536 Basil. Micylli 1. 8. M. Val. Martialis epigrammata cum scholiis Jac. Micylli, ap. Jo. Hervagium.

— Paris. IV. 8. M. Val. Martialis epigrammata. Ex Catal. Bibl. S. J. Ipræ. p. 71.

1538 Basil. II. 8. ap. Henr. Petri.

1539 Paris. 8.

1540 Paris. v. 16. Martialis.—ap. Sim. Coliseum. Vid. Banesi Bibl. lib. rar. univers. et Engellii Bibl. selectiss. Est penes perill. Heideggerum Tiguri.

1542 Venet. fol. cum interpr. Dom. Calderini et Go. Merula. Cf. Crenius Animadv. philol. Part. III. p. 17.

1544 Paris. VI. 16. ap. Sim. Coliseum.

—Turici. 8. M. Val. Martialis Poëtae facetissimi epigrammata ad linguæ Latine copiam et varias rerum nomenclaturas utilissima, recens ab omni verborum obscenitate in adolescentium principue scholarumque usum expurgata, et in locos circiter LXXX. digesta,

ac plerisque in locis emendata per Contadum Gessertum, Medicum et naturalis philosophiæ in Tigurino Collegio professorem. His accesserunt dialogi tres, in quibus ratio hujus instituti redditur, et multa de puerilibus studiis egregie commemorantur. Jacobi Micylli Argentoratensis in M. Val. Martialis epigrammata annotationes. Tiguri, exudebat Froschoverus an. MDXLIV. Edit. rar. vid. Bauer. et Engel. ubi legendum 1544. ex Cat. Bibl. Banav. et Schwarz. P. 1. n. 2203. Est penes perill. Heideggerum Turici.

1546 Gryphiana II. 8. Lugd. ap. Seb. Gryphum.

— Basil. 12. M. Val. Martialis Epigrammaton libri XIV. summa diligentia castigati, per Nic. Brylingerum.

1550 Gryphiana III. 16. Lugd. ap. Seb. Gr.

1554 Paris. VII. Vascosani 4. ap. Vascosan. Martialis castus; ab omni obscœnitate repurgatus. Edit. rar. et nitida.

1559 Basil. III. 8. ap. Hervag. c. n. Micylli.

— Gryphiana IV. 12. Lugduni; ap. Seb. Gryphum. Engel. Bibl. selectiss.

1560 Lugd. 12. ap. Vincentium: e castigatione Jo. Boulterii ad fidem vetustissimorum librorum, ut est in titulo, cum notulis in margine.

1563 IV. 12. per Nicol. Brylingerum.

ÆTAS III. JUNIO-GRUTERIANA

1566—1618.

Inchoata ab Adr. Junio, cujus recensio statim a Plantino et Ant. Gryphio recepta fuit, an. 1596. a Theod. Pulmanno, cujus et Chph. Coleri notæ Junianis junctæ cum Indice a Jos. Langio docte confecto edit. Argentoratensem an. 1595. ornarunt; perfecta tandem Jâni Gruteri curis ab an. 1596. Martialis resecti curatores novi extitere Edmundus Augerius an. 1568. Plantino inserviens, et Andr. Frusius Gallus an. 1588. Interea quoque commentatorum numerum auxerat Theod. Marcilius et Laur. Ramiresius de Prado, cet. Vario- rum has curas plerasque cum novis Desid. Heraldi et Nic. Rigaltii conjunxerunt Parisina Morelli an. 1601. et illa 1617. Superavit mox omnium interpretum curas egregia doctrina Matth. Raderi, qui Mar-

tialem castigatum illustravit an. 1602. Sed et juventuti consuluit Th. Farnabius cum notis superiorum excerptendis, tum textu ex *Ms.* corrigendo. Metaphrasin epigrammatum Græcæ scripsit Joa. Scaliger, editam primum 1607.

1566 Plantiniana I. Junii. Antv. 8. ex Plantini officina, ex recensione Adr. Junii, qui quædam Martialis antea inedita e *Ms.* Cadice vulgavit lib. v. unimadvers. cap. 17.

1567 Gryphiana v. 12. Lugd. ap. Anton. Gryphium. M. Val. Martialis epigrammata libri XIV. ex fide vetustissimorum exemplarium, quanta fieri potuit cura vigilantiaque huic recens. emendati: una cum annotationibus aliquot virorum doctorum perquam utilis.

1568 Plantiniana II. Augerii, Antv. 8. ap. Plantin. M. V. Martialis epigrammata ab omni rerum obscœnitate vindicata, opera Edmundi Augerii (Jesuitæ).

— Plantiniana, nescio an eadem cum priori Antv. 8. M. Val. Martialis epigrammaton libri XII. Xeniorum lib. I. Apophoretorum lib. I. ap. Plantin. Ex Catal. Bibl. S. J. Lovan.

1570 Dilingæ. 8.

1579 Plantiniana. III. Antv. 12. ex recensione Adr. Junii, ex offic. Plantin. quam ed. dein Jos. Langius in indice componendq sequutus est. Collata quoque cum insigni *Ms.* et cum Aldina I. fuit in Bibl. Fabriciana.

1584 Gryphiana VI. 12. cum scholiis variorum, imprimis Hadr. Junii. Lugd. ap. Anton. Gryphium.

— Paris. VIII. Marcilii, 8, cum Theod. Marcilii notis, quas autem notas perstringit Scaliger *Epiat.* LXIII. et LXVI. Idem, notante Nic. Antonio Bibl. Hisp. Marcilius est, qui sub Claudii Musamberti nomine commentoria ad Ramiresii quatuor libros hypomnematum in Martialem edidit, quæ viderunt lucem Paris. 1607. 8. Sed Musambertus iste juvenem esse se innuit, Marcilius autem jam hoc a. 1584. commentarios in Martialem ediderat.

1587 Plantiniana IV. Antverp. 4. (s. prima repetita) opera Edm. Augerii.

1588 Colon. 8. M. Val. Martialis epigrammata ab omni obscœnitate vindicata per Andr. Frusium: ex Catal. Zech. p. 60.

1593 Plantiniana v. 16. M. Val. Martialis epigr. libb. XII. Xeniorum liber I. et Apophoretorum liber I. Lugd. Bat. ex offic. Plant. ex Cat. Bibl. Ludewig. n. 12842.

1595 Argentorati 11. Pulmanniana, 12. M. Val. Martialis Epigrammaton libri xv. hoc est, Spectaculorum liber 1. Epigrammatum variorum libri xii. Xeniorum liber 1. Apophoretorum liber 1. Post Hadr. Junii emendationem recogniti: et lectionis varietate doctissimorumque virorum observationibus illustrati. Adjecto novo rerum ac verborum singulorum indice absolutissimo, studio et opera Josephi Langii Cæsaremontani, Argentino. Ære Lazari Zetzneri. Anno MDXCV.

1596 Gruteriana 1. Francof. 12. ex Jani Gruteri jam accuratiori ad Mss. Palatinos et edd. vett. recensione. Quæ editio cum Ms. Viennensi ab eodem Grutero collata servatur in Bibl. Leidensi, in qua etiam obviæ, præter plures Mss. Martialis Codices, aliæ editiones hujus scriptoris cum castigationibus Mss. doctorum virorum, Is. Vossii, Francisci Junii, &c.

1597 Veronæ, 16. Epigrammata expurgata, Jasti Lipsii aliorumque annotationibus illustrata: ex Bibl. Thuani,

1599 Ingolst. 8. M. Val. Martialis epigrammata: ex Catal. Bibl. Morgenbesserianæ part. 11. p. 109.

1600 Paris. 4. Desiderii Heraldi in libros xii. Epigr.

1601 Paris. 1x. Morelli. 4. m. ap. Morellum. Epigrammatum libri xiv. cum Comment. D. Calderini et Obs. G. Merula. Ejuod. Martialis Epigrammata selecta Græce expressa a Morello cum notis. Item Marcilii comment. auctus ad Amphitheatrum. Desid. Heraldi adnot. et Nic. Rigaltii, it. scholia. Adr. Junii, Palmanni et Coleri. Sic in Bibl. Hassianæ Cat. cl. iv. p. 527. n. 61.

1602 Gruteri 11. Francof. 12. repet. præcedentis a. 1596.

— Raderi 1. Ingolst. fol. M. Val. Martialis Epigrammat. libri omnes novis commentariis, multa cura studioque confectis, &c. rerumque et verborum, lemmatum item, et communium locorum variis et copiosis Indicibus aucti a Matthæo Radero, &c. cum gratia et privilegio Cæsareæ Majestatis. Ingolstadii. Ex typographia Adami Sartorii. An. Domini MDCII. Ita eam nobis descripsit perillustri possessor Heideggerus, Tribunus Reipubl. Turicensis. De prima Raderi edit. sic Joseph. Scaliger Epist. 159. ad M. Velserum: 'Valde laudo operam Raderi vestri in Martialem. Itaque me auctore multi emerunt librum illum, ut ego pretium illius, excandefecerim. Laudo, inquam, eruditionem hominis et candorem Germanicum, qui sine ulla rubigine, et maledicentia tam bene de bono scriptore meritus sit.' Confer Velseri Epist. 21. Commem-

taris Raderi, ait Ernesti, omnium est optimus, plenusque egregia doctrina, quem legisse neminem penituerit.

1603 Lugd. 8. Ex Catal. Bibl. S. J. Lovan. p. 339.

— Aureliæ Allobr. (Genevæ,) 4. in Corpore poëti. Lat. exc. Sam. Crispinus. (Ed. 1.)

1604 Autv. 8. ex recensione Matth. Raderi. Ex Cat. Bibl. S. J. Lovan. p. 339.

1607 Paris. 8. M. Val. Martialis Epigrammatum Metaphrasis Græca a Josepho Scaligero composita, cum Is. Casauboni præfat.

— Paris. 4. ap. Sonnum, c. Comm. Varr. et Indices Jos. Langii. Sic in Cat. Bibl. Thuan.

— Paris. 4. M. Val. Martialis Epigrammatum libb. xv. Laur. Ramiresii de Prado commentariis illustrati: cum Jos. Langii Indice omnium verborum. Vid. Cat. Bibl. Ladewig. n. 12637.

1608 Romæ 8. ex recensione Andreæ Frusii Galli.

1611 Raderi it. Ingot. fol.

— Genevæ, 4. in corp. poët. Latin. Ed. 11.

1612 Goslar. 12.

1613 Colon. 8.

1615 Farnabii 1. Lond. 8. c. n. Thom. Farnabii, qui aliquot Mss. usus est ad textum corrigendum et superiorum optimorum notis.

1617 Lutet. Paris. fol. M. Val. Martialis Epigrammatum libri xv. cum variorum doctorum commentariis, notis, observationibus, emendationibus, et paraphrasibus, unum in corpus magno studio conjectis. Cum indice omnium verborum Josephi Langii Cæsari-Mont. (sed absque ejus præf. et dedio. quam habet ed. Argent. 1595.) et alijs indicibus locupletissimis. Lutetiae Parisiorum, apud Michaëlem Sonnum, via Jacobæa sub scuto Basiliensi. Ex regis privilegio. Præcipua hæc editio instructa est commentariis virorum doctorum notisque Domitii Calderini, Georgii Merulæ Alexandrini, Theodori Pulmanni, Hadr. Junii, Nicolai Rigaltii, Christophori Coleri, Steph. Claverii, Fed. Morelli, et Ramiresii de Prado in librum Spectaculorum et quatuor primos Epigrammatum libros, atque adversus hunc commonitoriis Claudii Musamberti: Theodori item Martilii in librum Spectaculorum, et in libros XII. Epigramm. Desiderii Heraldii. Occurrit quoque in hac edit. Metaphrasis Græca selectorum Martialis Epigrammatum composita a Josepho Scaligero.

— Lugduni, 4. in choro poetarum lustrato et illustrato ab Alex. Ficheto. Expuncti vero sunt versus obsceni.

s. a. Francof. 8. e recens. Jani Gruteri.

1618 Lugd. 12. ex Andreae Frusii Galli recensione.

— Rothomagi. 12. opera et studio Andr. Frusii S. J. 12.

ÆTAS IV. RADERO-SCRIVERIANA

1619—1713.

A Petri Scriverii Batavi recensione, primum an. 1619. edita, ad criticam rationem exactior est. Sed una cum illo tamen regnauit Raderiana recensio, quæ cum commentario etiam curis tertiis. meliori an. 1627. Moguntiæ prodiit, et illa Th. Farnabii, quam posteriore sibi excolendam sumsit Corn. Schrevelius, ab an. 1656. In usum Delphini quidem Vincentius Collesso Martialem castratum illustravit an. 1680. sed et idem nescio an uocentius omnem obscenitatem ad calcem libri conegessit. Inter Collessii assecclas præstat editio Amstelæd. Lud. Smids an. 1701.

1619 Scriverii I. Lugd. Bat. 16. s. 12. M. Val. Martialis nova editio; cum Petri Scriverii animadversionibus: accedunt Jani Gruteri notæ: Josephi Scaligeri diatribe critica ad libellum de spectaculis in T. Marcilium; Joannis Brodæi (ex libro x. Miscell.) Hadr. Turnebi notæ in Epigrammata: Angeli Politiani, Justi Lipsii, Jani Rutgersii et Isaaci Pontani notæ ad quædam loca. Lugd. Bat. ap. Jo. Maire. Vid. Cat. de la Bibl. du Roi, Bell. Lettres, T. I. 321.

1620 Luxemburgi, 12. cura M. Raderi S. J.

1621 Scriverii II. Amst. 12. M. Val. Martialis Epigrammata, ex emend. P. Scriverii. Ex Cat. Morgenbess. part. II. p. 146. et Bibl. Thuan. T. II. p. 280. et Bibl. Hasæi p. 639. n. 35.

1623 Duaci. 8. M. V. Martialis Epigrammata. Vid. Cat. Bibl. S. J.

— Farnabii II. Genevæ. 12. c. n. Th. Farnabii.

1624 Colon. Agrip. 12. ex Raderi recensione, sine notis, obscenis rescissis.

— Farnabii III. Sedan. 8. M. V. Martialis Epigrammatum libri, animaduersi, emendati, et commentariolis explicati; c. n. Thom. Farnabii.

1625 Farnabii IV. Francof. 12. M. V. Martialis cum commentar. Th. Farnabii. Ex Schmidii Cat. Lat. p. 82.

1626 Dilingæ, 12. ex recensione Raderi, obsœcenis rescissis, sine notis.

1627 Mogunt. fol. Matthæi Raderi de Societate Jeau, ad M. Val. Martialis Epigrammaton libros omnes, plenis commentariis novo studio confectis, explicatos, emendatos, illustratos, rerumque et verborum, lemmatum item, et omnium locorum variis et copiosis indicibus auctos, curæ tertie, plurimis locis meliores. Moguntie, sumtibus Joannis Kinckii, Bibliop. Colon. Excudebat Hermannus Meresius. An. M.DC. XXVII. cum auctoritate Superiorum et privilegio S. Cæs. Majest. Editio hæc est penes nos ipsos.

— Genevæ, 4. in Corp. poet. Lat. Ed. III.

1628 Colon. Agrip. fol. Matth. Raderi Analecta tertiis commentariorum curis, ad Martialem jam editis addenda: ap. Jo. Kinckium, ad intersigne Monocerotis.

— 12. opera Andr. Frusii.

1629 Scriverii III. Amstel. 16. ap. Guil. Jansson. ex Museo P. Scriverii.

1630 Antverp. 24. m.

1643 Paris. fol. c. interpr. et not.

1644 Farnabii v. Amstel. ap. Blæu. 12. c. n. Th. Farnabii.

1645 Farnabii VI. Amstel. 12. c. n. Thom. Farnabii.

1650 Scriverii IV. Amstel. 12. ap. Lud. Elzev. Repet. ed, Scriverianæ a. 1619. Lugd. B.

1654 Farnabii VII. Amstel. 12. c. n. Thom. Farnabii.

1656 Farnabio-Schreveliana I. Lugd. Bat. 8. c. n. Farnabii, additis selectis aliis, cura Corn. Schrevelii.

1657 Venet. 4. M. Val. Martialis Epigrammatum medicæ aut philosophicæ considerationis enarratio: sive de medica Martialis tractatione commentarius Cæs. Zarotti. Venetiis ap. Baba: 1657. Vid. Cat. de la Bibl. du Roi Bell. Lett. T. I. p. 321.

1661 Farnabio-Schreveliana II. Lugd. Bat. 8. ap. Franciscum Hackium. M. Val. Martialis Epigrammata cum notis Tho. Farnabii, et variorum, genuinoque indice tum rerum tum auctorum. Accurante Corn. Schrevelio. Etiam Jo. Frid. Gronovii notas alibi non inveniendas hæc editio habet.

1670 Farnabio-Schreveliana III. Lugd. Bat. 8. ex offic. Hackiana. Repet. edit. a. 1661.

— Farnabii VIII. Amstel. 12. ex offic. Janssonio-Wæsborgiana; c. n. Thom. Farnabii.

1673 Eadem, *ibid.* 12.

1680 Tolosæ. 8. Petrus Rondellus libros quinque Epigrammatum e Martiale selectorum cum notis suis vulgavit.

— Paris. 4. ap. Antonium Cellier, via Citharææ. M. Val. Martialis Epigrammatum libros xv. interpretatione et notis illustravit Vincentius Collesso J. C. jussu Christianissimi Regis, ad usum Serenissimi Delphini. Editio mutilata, sed (nescimus in quem usum) Epigrammata obscœna in calce adjecta sunt.

1701 Lond. 8. Repet. edit. Collessii a. 1680.

— Amstel. 8. ap. G. Gallet præf. typogr. Huguëtanorum. M. Val. Martialis Epigrammata paraphrasi et notis variorum selectissimis, ad usum Ser. Delphini interpretatus est Vincentius Collesso. Numismatibus, historias atque ritus illustrantibus, exornavit Lud. Smids. Et huic editioni in calce obscœna subiunguntur.

1704 Farnabii ix. Amst. 12. c. n. Th. Farnabii.

ÆTAS V. 1713—1782.

Quam a quarta distinguimus, ne hæc longior videatur, et quod novi curatores qualecumque nomen suum præponere maluerunt suis edd. quam sibi ab aliquo antiquiori conciliare auctoritatem; neque tamen sic melius de auctore promeriti videntur. In his numerandi sunt Mich. Maittaire, Londinensis, et Abr. le Mascrier, Parisinæ curatores.

1713 Londini, fol. in Corp. poet. Lat. Maittariano, vol. 11. p. 1118—1246.

1716 Lond. 12. ex offic. J. Tonson et J. Watts. M. V. Martialis Epigrammata, ex recensione Mich. Maittarii. Edit. nitida.

1729 Aug. Vind. 12. M. Val. Martialis Epigr. Libb. xii. Xeniorum L. 1. Apophor. L. 1.

— Ingotat. c. n. Juvencii. 8.

1743 Lugd. B. c. n. Farnabii. 12.

1744 Lugd. B. 12. Eadem rep.

1754 Paris. 12. maj. Voll. 11. M. V. Martialis Epigrammatum libri; ad optimos codices recensiti et castigati, editore Abr. le Mascrier. Paris. apud Carol. Robustel et Natalem le Loup, ad ripam Augustinianorum, typis vero Coustelierii. Vid. Diction. Hist. portatif. T. 111. Caen. 1779. 8.

— Paris. 12. Voll. 11. typis Josephi Barbou, c. figg.

1764 Ant. de Rooy Conjecturae crit. in poëtas vet. et Martialem. Traj. ad Rh. 8.

1782 Manheimii, cura et sumptibus Societatis literatæ, 8. quæ sequitur edit. Parisinam ap. Barbou, et Martialem non resectum exhibet.

Nos textum Scriverii, a Schrevelio recognitum, recepimus, denuo collatum a nobis cum Raderiano et Farnabiano. Inter varias variorum auctorum vitas Martialis, cum potior nobis visa esset illa Matth. Raderi, ex ipso Martiale continuata, priori eam volumini præmisimus. Secundo volumini adjecimus, eundem Schrevelium secuti, Appendicem Epigrammatum Martiali sive vere sive perperam suppositorum, (cf. cl. G. E. Lessingii Vermischte Schriften Berlin. 1771. T. 1. de Martiale §. 4.) uno Epigrammate, nobis x. auctorem; quod ex Codice Salmasii, qui nunc extat in bibliotheca regia Parisina, a Gudio descriptum primus in lucem protulit cl. Lessingius l. c. Subjunximus tandem, quo sibi responderet utriusque voluminis nostri plagularum numerus, Diversorum poëtarum in Priapum Lusus, ex novissima eorum editione, quæ prodiiit an. 1781. sine loci et impressoris nota. De iis videsis Notitiam literariam in Virgilii nostri Vol. 11. p. 255.

VERSIONES.

Gallicam versionem Epigrammatum omnium Martialis, et prosaicam et metricam, fecit Mich. de Marolles, Paris. 1655. 4. utramque haud magni pretii. Juvencii Gallicam metaphrasin, et Faillii in Martialem notas memorant auctores de l'Histoire des ouvrages des Savans 1693. Nov. p. 130. 'le P. Jouvenci Jesuite a publié une traduction des Epigrammes de Martial, demtis obscœnis.' Id. p. 131. 'M. de la Faille a publié quelques petits ouvrages, comme des notes sur Martial.'

Germanice singula Martialis Epigrammata s. verterunt, a. carmine vernaculo imitati sunt, Mart. Opitzius, Wernikius, Trillerus, Tscheringius, Weissius, Anonymus in Collectione carminum comicorum, lyricorum, et epigrammaticorum, Francof. et Lips. 1764. Hymmius, Wilkensius, et qui omnes facile post se relinquit cl. G.

E. Lessingius. Cf. eorum Opp. et Collectionem præcipuorum Epigrammatum Germ. Rigæ. 1766. 8.

Hispanice nonnulla Martialis Epigrammata interpretatus est Emanuel de Salines. Cf. Lorentii Graciani Arte de Ingenio.

Græcum fecit Martialem Joa. Scaliger in Florilegio Martialis, edito ab Is. Casaubono Paris. 1607. quo Libellus de Spectaculis, Lib. XIII. et XIV. ferme integri, et ex ceteris duodecim libris Epigrammatum satis magnus numerus comprehenditur. Quæ quidem opera Martiali locata a Scaligero, laudatur et in cælum effertur a Casaubono, sed merito perstringitur a Monnoyo in Menagiana T. I. p. 325-336. ed. Paris. Inserta etiam reperiuntur hæc Epigrammata in majore editione Parisina Martialis, cum aliis ejusdem Epigrammatibus a Franc. Morello translatis. Nempe Morellus jam ante Scaligerum quædam Martialis Græce verterat, separatim ab ipso duabus plagulis edita circa an. 1600. Sed male omissa sunt auctorum nomina in editione Parisiensi. Pauciora Epigrammata itidem in sermonem Græcum transtulerunt Doussa major, Eman. Martinus, Menagius, alii.

Hadriani Beverlandi notæ ineditæ ad Martialem et Juvenalem Mss. memorantur in Novellis Reipubl. literariæ a. 1699. T. I. p. 468. Nescio quem Martialis interpretem ridet Barthius ad Statium T. I. p. 473. Marcilium an Scriverium? qui Scaligero in Epistolis dicitur Lentulus, et in quo nihil ornati, nihil culti reperiri ait Holstenius Epist. ad Elmenhorstium (post Gudianas) p. 920. Salmasii et Isaaci Vossii editionibus fata intercessere.

RECENSUI Editionum præcedenti pauca de more subjiciamus, quæ vel a Bipontinis prætermissa sunt vel post Martialem ab iis editum prodire.

M. V. Martialis, sine anno, loco, et nomine editoris aut typographi, 4to. Biblioth. Spenceriana, Vol. II. p. 175.

M. V. Martialis alia editio, sine anno, loco, et nomine editoris aut typographi. Ibid.

M. V. Martialis cum comment. Calderini, fol. Venet. 1485. Biblioth. Pinell.

M. V. Martialis Epigrammatum Libri XIV. cum commentariis Domitii Calderini Veronensis, Ven. 1491. fol. Biblioth. Advocatorum apud Edinb.

Editio Martialis prodiit 1492. per Bernardinum de Choris de Cremona. Vide Harlesii Suppl. ad Brev. Not. &c. Vol. II. p. 118.

Editiones Aldinas tres tantum memorant Bipontini et Fabricius: sed quatuor notat Harlesius, n. 1501. 1510. 1512. 1517. Adjicit vero, num omnes sint genuinæ, fidem se præstare non posse; et suspicari videtur ex iis unam (1501.) ex Guil. Huyon, aut ex alia quadam officina furtim exiisse.

M. V. Martialis Spectaculorum Liber, et Epigrammatum primus, cum Cornucopiæ sive commentario amplissimo Nic. Perotti Sipontini, Paris. 1507. fol.

M. V. Martialis Lugd. 1518. 8vo.

M. V. Martialis Epigrammatum Libri XIV. Venet. ap. Ald. 1534. 8vo. Biblioth. Bodl.

M. V. Martialis Epigrammatum octavus Liber, Paris. 1548. 4to.

M. V. Martialis Lugd. Bat. 1548. 8vo.

M. V. Martialis, &c. interpretantibus Calderino et Merula, Venet. 1552. 8vo.

M. V. Martialis Lugd. Batav. 1600. 16mo.

M. V. Martialis Lugd. Batav. 1612. 16mo.

M. V. Martialis cum commentariis Farnabii, Lond. 1633.

Martialis Epigrammata, edente Ricardo Busbeyio, in
Delph. et Var. Clas. *Martial.* 5 A

usum Scholæ Westmonasteriensis. Lond. 1661. 1670. 1689. 12mo. 1721. 1755. 8vo. et 1773. magis aucta.

M. V. Martialis Epigrammata apud Elzev. Amst. 1664. 16mo.

M. V. Martialis Epigrammata selecta, cum notis Vorstii, Lips. 1675. 8vo.

M. V. Martialis trad. en vers François, avec des remarques. Paris. 1675. fol.

M. V. Martialis Lugd. Batav. 1695. 16mo.

M. V. Martialis Epigrammata, cura Thomæ Fitzgeraldi. Lond. 1721. 1740.

M. V. Martialis Epigrammata, Lond. 12mo. 1724.

M. V. Martialis Epigrammata, Glasguae 1759. 12mo.

M. V. Martialis, Lond. 1783. 8vo.

M. V. Martialis Epigrammata in XII. Libros digesta; 'ut uni,' (hæc sunt verba editoris,) 'sic omnibus poëtis facem præferente Jacobo Elphinstone,' Lond. 1782. 8vo. Præfigitur Martialis effigies ex gemma ampliata, et copiosa introductio ad poëtas, præcipue ad Martialem spectans. Sine annotationibus.

Jacobus Elphinstone, qui Latine Martialem edidit, idem Anglice vertere eum conatus est. Tam editio quam versio satis nitida quoad typographiam; quoad alia, facta est versio astris satis malignis. Aliquid est, nisi Anglicam vocaveris. Linguam suam spernere videtur interpres, ideoque pro metaphrasi Anglicana vix legenda hæc versio. Et revera nulla videtur esse omnium Librorum Martialis Anglica versio de qua optime prædicandum sit.

Martiale, fedelmente tradotto in Italiano da Ginspanio Graglia. Lond. 1785. 2. Voll. 8vo.

Martialis Ramleri in v. Tom. Lips. 1797.-1791. 8vo. Accedat Anhang. zum Ersten Theil. ibid. 1793. 8vo.—Idem Ramlerus Germanicam Martialis versionem dedit. In hac vero non omnia Ramlero assignanda sunt. Varia epigrammata a variis interpretibus versa sunt, quæ omnia Ramlerus in unum corpus collegit, et dimidio plus ipse interpretatus est.

M. V. Martialis, Viennæ 1804. 8vo. 2. Voll.

Epigrammes de M. V. Martial, Lat. et Fr. nouvelle traduction. A Paphos. Paris, 3. Voll. 8vo. 1807.

M. V. Martialis Franc. ad Moen. 1806. 8vo. Textus nitidus et emendatus, absque notis, in usum scholarum,

M. V. Martialis Epigrammata, ex optimarum editionum collatione concinnata. Lond. 1816. 18mo.

Epigrammes de M. V. Martial. Traduction nouvelle et complète, par E. T. Simon. Avec le texte Latin, et des notes, et les meilleurs imitations en vers Français. Paris. 1819. 3. voll. 8vo.

Inter ea quæ Martialis epigrammata quædam complectuntur, vel ejusdem sunt imitationes, hæc sequentia numerentur.

Flowres of Epigrammes out of sundrie the most singular authors, selected by Timothie Kendall, late of the University of Oxford. Quædam in hac collectione sunt editoris et interpretis, alia aliorum, plurima vero Martialis. Lond. 1577. 16mo. Warton, Hist. Poët. Vol. III. p. 452.

Epigrams of Martial translated into English by R. Fletcher. Inter hæc inseruntur varia ipsius interpretis. Lond. 1650. 8vo.

Marcial Redivivo, Hispanice. Bilbilitani nostri poëtæ hic interpres est Don Antonio Gonzalez de Salas, Hispanus. Non vertit omnia Martialis, sed ea tantum quæ visa sunt præstantiora. Idem est cui tribuitur versio Persii in lingua Castellana, et qui publicavit Parnaso de Quevedo, Essayo de una Bibliotheca de Traductores Espanoles, &c. p. 100.

In 'The Works of Mr. Thomas Brown, serious and comical,' 4. voll. Lond. 12mo. multa sunt Martialis.

Multa etiam Martialis epigrammata selecta et Anglice versa sunt a Gul. Hay, cum Appendice continente Abr. Couleii et aliorum Epigrammata ex Martiale Anglice versa. Dux sunt editiones hujus operis: una Lond. 1755. 8vo. Angl. sine Lat. altera cum Lat. in pag. opposita, 12mo. Rursus etiam edita sunt in Hayii operibus,

Lond. 1794. 4to. Versiones in hac collectione bene audiunt.

Wrightii Angl. Versiones, una cum Catonis Distichorum versione, Lond. 1763.

Varia etiam sunt Epigrammata Anglice versa ex Martiale in Poëmatibus Samuelis Rogers, 2. Voll. 8vo. Lond. 1782.

Sinngedichte des Martialis, metrisch übersetzt ab I. G. Zimmermann, Francof. ad M. 1783. Martialis epigrammata hic versa sunt CLXXVII. Alia sunt editoris lusus satis, ut fertur, felices.

Epigrammata Martialis, cum titulis ex Horatio sumtis, interpretata, imitata, et applicata viris nobilibus, ingenuis, et clericis, sub nomine viri Rev. Scott, Trin. Coll. Camb. sed, ut fertur, non ejus erant: cujuscumque vero fuerint, nihil insulsius aut audacius.

Excerpta ex variis Latinis poëtis qui in scholis non leguntur, notulis illustrata, quæ collegit, in usum studiosæ juventutis, J. Roger Pitman. Lond. 1808. 8vo. Inter hæc multa sunt ex Martiale bene selecta.

Feliciter etiam Germanice vertit Lx. Martialis epigrammata I. A. Nasser, in, Satirische Anthologie, aus röm. Dichtern übersetzt Kelon. 1810. 8vo.

Particularum Martialis Epigrammatum versiones abundant, tam ab exteris quam a nostratibus undequaque spar-sæ, quas notare opus esset infinitum. Satis sit unam et alteram Anglicam indicare; nempe celeberrimi nostratis B. Jonson (Epigr. 77. Lib. viii.) in 'Specimens of scarce Translations of the seventeenth century,' &c. Lond. 1805. 8vo. Joannis Oldham, inter poëmata ejus, 1710. cl. Isaaci Watts, S. T. P. inter poëmata ejus, et variorum interpretum in 'Gentleman's Magazine,' vol. v. vi. vii. 'Universal Magazine,' Aug. 1761. &c.

Inter *Observationes*, &c. in Martialem, ab operibus ejus se junctas, numerentur, inter alia, quæ sequuntur.

Ad M. Val. Martialis Epigrammata Lectiones variantes et Notæ ineditæ Hadr. Beverlandi, memoratæ in Novellis

Reipubl. Lit. a. 1699. tom. 1. p. 468. deinde editæ sunt in D. Ferdinandi Stosch Musei Critici vol. 1. Lemgovise 1774. 12mo.

Vita Martialis a L. Crusio, in ejus 'Lives of the Roman Poets,' Lond. 1726. 2. Vol. 8vo. p. 305.

Observationes in charactera et scripta Martialis, ab Edm. Burton, nuper soc. Trin. Coll. Cantab. in ejus 'Ancient Characters deduced from classical Remains.' Lond. 1763. 8vo.

Ut magna lis orta est de *Anchialo* Martialis (Epigr. xi. 94.), hic memorentur P. Zornii Dissertatio de scholis publicis, Picensæ 1716. et comment. de Martialis *Anchialo* ab A. L. Zacharia, in Nov. Bib. Bremensi, class. v. fasc. ii. p. 367. Bremæ 1765. 8vo.

Censura perstrinxit varia Martialis epigrammata cl. Tiraboschius, Hist. Literat. Ital. Vol. vii. et Serranus Hispanus contra illum scripserat. Secuta est Tiraboschii defensio, Ferraræ 1776. et deinde in utramque partem lis magna, de qua consulatur Giornale di Modena, tom. xii.

Epistola critica cl. Goensii memoratu dignissima est, ut quæ rara et plurimis incognita, multa tamen, ad Martialis epigrammata attinentia, pretiosa continens. Tota hæc epistola in Harlesii Suppl. ad brev. Not. Lit. Rom. vol. ii. p. 126. exhibetur.

Observationes criticæ in Martialem a J. Jortin, S. T. P. in tractatibus ejus philologicis, criticis, et miscellaneis, pp. 274-280. Lond. 1790. 8vo.

RECENSUS CODICUM MSS.

M. VAL. MARTIALIS

QUI IN BIBLIOTHECIS BRITANNICIS ASSERVANTUR.

Codices in Museo Britannico.

Biblioth. Harl. num. 2700. *Martialis Epigrammatum Libri XIV.* Cod. membran.

In *Biblioth. Cotton.* tit. D XX. est cod. partim membran. partim chartac. continens, inter alia multa, *Martialis XII. Librorum Epigrammatum Coci Epitomen.* 'Cocus dictus videtur (sic Ms.) eo quod, ut cocus per ignis decoctionem a carnibus humores noxios extrahit, et eas ad gustandum facit aptas, sic *Martialis* per calami artem vitia ex corde humano extrahit.' Paucas tantum paginas continet.

In *Biblioth. Lansdown.* *Martialis* est codex qui continet *Epigrammatum Libros XIV.* eleganter scriptus et illuminatus, sine ullis notis interlinearibus aut marginalibus. Olim fuit *Antonii Askeuii, M. D.*

Inter libros impressos extat *Martialis illustratus commentariis Laurentii Ramirez de Prado, &c. Paris. 1607. 4to.* cum notis *Mss. R. Bentleii.*

Codices Oronienses.

Auct. F 4. 33. Martialis Epigrammata. Cod. membran. pulcher, 8vo. sæc. XV. cum capitalibus et titulis alternatim deauratis; sine notis et variis lectionibus.

In *Biblioth. Bodl. Canonici Lat. 82.* Cod. *Martialis* chartac. antiquus, forsan sæc. XIII. lucide scriptus, cum paucis va-

riis lectionibus et notis, mutilatus quiddam sub initio, sed reparatus. Sub finem paulum deficit, desinens hoc vs. in XIV. 217.

Dic quotus et quanti cupias coenare, nec unum.

Canonici Lat. 84. cod. Martialis chartac. sæc. XV.

— 85. cod. Martialis membran. sæc. XIV. fol. cum tab. præfixa. Est elegans, literis capitalibus pictis ; at sine notis et variis lectionibus.

In Biblioth. Bodl. etiam est editio Gryphiana Martialis 1535. 8vo. cum notis Mss.

Ibid. Martialis editio Paris. 1539. 8vo. ap. Sim. Colinaeum cum notis Mss.

Ibid. Martialis editio Basil. 1559. 8vo. cum notis Mss.

Inter codices Mss. et impressos cum notis Mss. *Dorvilianis* x. 1. 5. 31. est Martialis cod. membran. et chartac. fol. 191. 4to.

x. 1. 5. 32. Martialis Epigrammata, cod. chartac. et membran. formæ oblonga.

x. 1. 5. 20. Excerpta ex variis scriptoribus, inter quæ sunt quædam ex Martiale. Cod. forma minori. Deficit sub fin.

Codices Cantabrigienses.

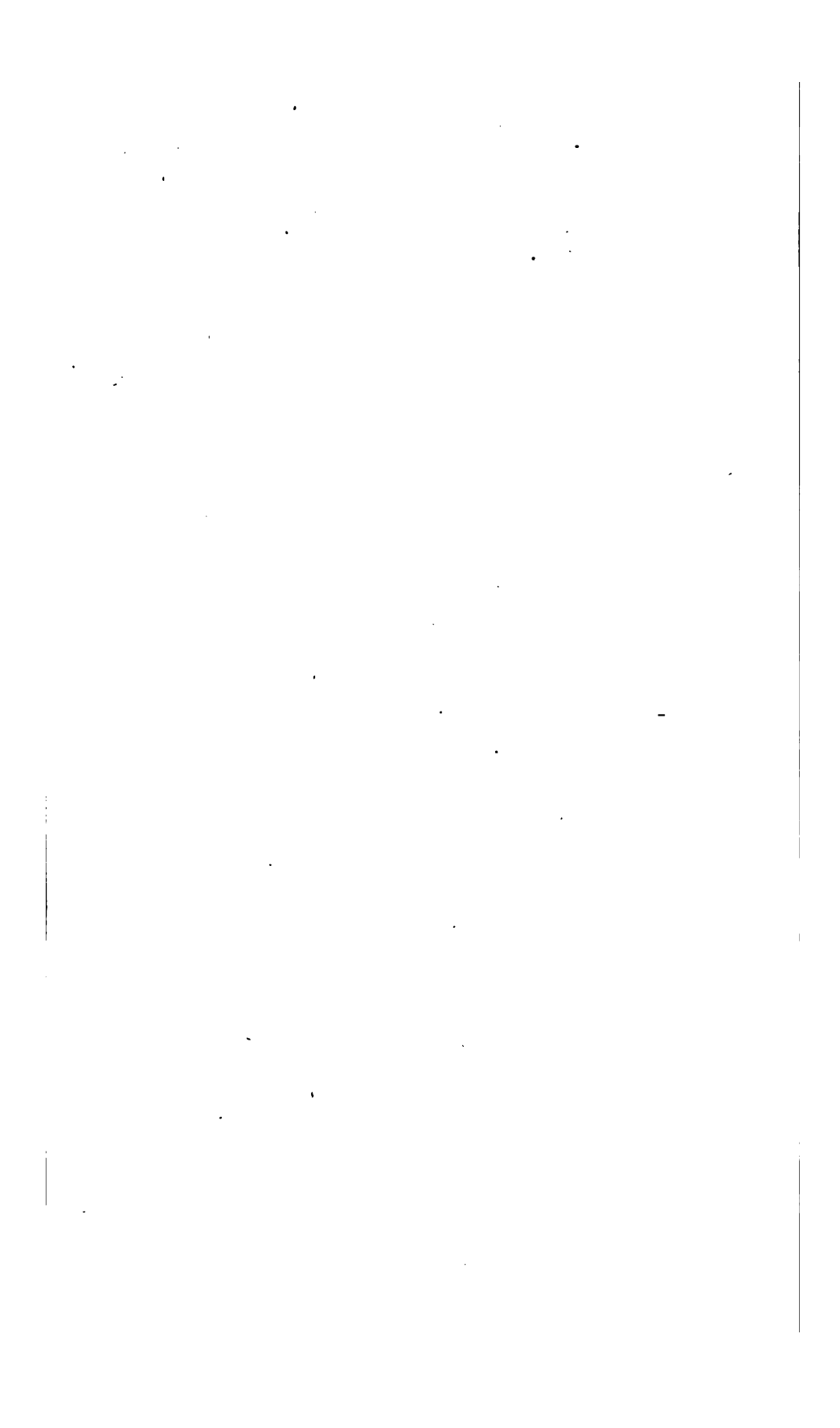
Inter libros Mss. *Collegii Corp. Christi* asservatur cod. membran. (236.) sæc. XIII. continens Martialis Epigrammata. Ex dono Danielis Rogerii. Nasmythii Catal.

In *Biblioth. Publ.* nihil præter Excerpta ex Epigrammatibus Martialis, 2296. 15.

In *Biblioth. Trin. Coll.* Martialis Epigrammata ; liber impressus, cum multis Mss. collatus.

Codex Edinensis.

Omnium Martialis codicum, qui in Bibliothecis Britannicis asservantur, unus in *Biblioth. Advocatorum* apud Edinburgum videtur esse antiquissimus ; fortasse x. vel XI. sæc.

INDEX

IN

MARTIALEM.

Numerus prior Librum, posterior Libri Epigramma denotat. Numero cum littera S præposita, Libri Spectaculorum Epigrammata designantur.

- A** i, 27
 Ab hoste exit i, 49
 Abderitanæ plebis pectora x, 25
 Abduces poetam v, 56
 Abducas viii, 56
 Abducere vii, 93. viii, 21
 Abductas oves viii, 56
 Abeat, sic meus December v, 84. xii, 17
 Abesse vi, 19. vii, 7. viii, 56
 Abest vii, 6
 Abies xiv, 84
 Abigas x, 33
 Abigatque noxias aves x, 5
 Abigit meretrix testem i, 35
 Abire v, 20. viii, 32. 56. xiv, 163
 Abires iv, 61
 Abiret iii, 24
 Abisti i, 100
 Abit S 16. i, 63. viii, 59. x, 75. xi, 7. xii, 103
 Abite xi, 6
 Ablatis lacernis xii, 26
 Abluas te ii, 70
 Abnegat ii, 32
 Abnuat S 28
 Abolla viii, 48 Cereæ iv, 53
 Abollam Tyriam viii, 48
 Abortivo ovo vi, 93
 Abrumpere xii, 26
 Abrupta reste v, 63
 Abscedit iii, 66
 Abscindere iii, 85
 Abscissa iii, 81
 Abscissa lingua ii, 83
 Abscondunt i, 35
 Absens viii, 78 sacerdos x, 92
 Absentem xi, 61 rogam ix, 77
 Absentes comes ix, 38
 Absentis vi, 85. vii, 51 amicitias ix, 100
 Absim iii, 4
 Abait x, 87
 Absolvi iv, 16
 Absolvis xi, 20
 Absolvit xii, 53
 Absoluta i, 83. xii, 63
 Abstinet ix, 86. xi, 39
 Abstulerat vii, 61. S 2
 Abstulit iii, 52. vi, 88. ix, 102. x, 51. xi, 69. 91. 93. xiv, 18
 Abutere vii, 93
 Ac iv, 90. ix, 23
 Accedas vii, 26
 Accedent x, 48
 Accedit xii, 26
 Accedunt xi, 71
 Accendit xiv, 26
 Accipit S 5. i, 106. v, 37. xii, 18. xiv, 175. 189.
 Accepta aqua xiii, 47
 Accessi vii, 18
 Accessit vii, 53. x, 103
 Accidat vi, 83
 Accidisset ii, 65
 Accidit vii, 14
 Accipe i, 89. ii, 27. vi, 25. 80. 85. vii, 1. viii, 9. 56. ix, 68. x, 16. xi, 29. xii, 74. xiii, 9. 11. 45. 102. xiv, 1. 27. 28. 87. 89. 96. 102. 159. 185. 219
 Accipere ii, 56. ix, 69. x, 75
 Acciperes xiii, 45
 Accipiam xii, 40
 Accipias v, 1
 Accipiat ix, 95
 Accipienda ix, 50
 Accipient xii, 52
 Accipies xi, 67
 Accipis ix, 69. x, 69. 88
 Accipit viii, 75. ix, 5. x, 36
 Accipiter xiv, 216

Delph. et Var. Clas.

Ind. Mart.

a

- Accius xi, 90
 Accola v, 3 proximus v, 22
 Accubamus iii, 82
 Accubare v, 70
 Accubat x, 27
 Accubuisse xiv, 135
 Accubuit viii, 50
 Accumbat x, 84
 Accumbimus ii, 37
 Accusas iii, 13
 Acer vertagus xiv, 200
 Acerba xii, 34
 Acerbum ii, 26
 Acerbus xii, 47
 Acerna mensa xiv, 90
 Accra i, 29 plena iv, 45
 Acerram i, 29 septimam x, 24
 Acervos vii, 54
 Acervum ingentem vii, 27
 Acti xiii, 122 rubentis xi, 56 Niliaci
 xiii, 122
 Aceto x, 45
 Acetum xii, 48. xiii, 122
 Achillam vii, 57
 Achilles iii, 91
 Achilleas comas xii, 83
 Achilleos pedes ii, 14
 Achilles v, 48
 Acida creta vi, 93
 Acidalia arundine ix, 14
 Acidalio nodo vi, 13
 Acipensem xiii, 91
 Acipensis xiii, 91
 Aeos tennes x, 37
 Acre ulcus xi, 98
 Acri equo xii, 14
 Acribus curis iii, 20
 Acrior Chius v, 61
 Acri equi vi, 38
 Acrius viii, 81
 Acrius cor vi, 64
 Acta S 6. iii, 20. vi, 70. xi, 61
 Actas quindecies Olympiadas x, 23
 Actiaci freti iv, 11
 Actis tantis ix, 104
 Actitare i, 18
 Acus xiv, 150 aurea xiv, 24
 Acuta testa v, 18
 Acuta arundine x, 15 testudine xiii,
 86 cuspidate xiv, 92
 Acuto capite vi, 39
 Acu viii, 28. ix, 14 incerta ii, 66
 Semiramia viii, 28 lasciva xi, 45
 Ad S 16. i, 37. 49. 199
 Adamanta vii, 100
 Adamantas v, 11
 Addas viii, 2. ix, 40
 Addat x, 98
 Adde iii, 35. x, 48. xiii, 5. xiv, 170
 Addere viii, 3. ix, 94. x, 26. xiv, 115
 Addetur x, 48
 Addictus cliens ix, 3
 Addideris ix, 5. xi, 26. xiv, 217
 Addidit ix, 18. 104
 Addimus x, 24
 Addita i, 102. ix, 4. xiii, 3
 Addite x, 24
 Addixit x, 31. xii, 16
 Adeas iii, 5
 Adeo iv, 11. vii, 18. viii, 10. xi, 34
 Adeone i, 11
 Adeoque vii, 7
 Ades S 24
 Adesse iv, 54. x, 30
 Adest i, 7. 31. viii, 30. x, 37. xiii, 100
 Adeunda vii, 92. ix, 46 atria i, 71
 Adeunte i, 91
 Adhæret v, 61
 Adhibere vi, 57
 Adhibes vii, 100
 Adhibetur x, 27
 Adhuc S 15. 23. i, 55
 Adicit iv, 54. x, 82
 Adire i, 79. v, 25
 Adisses ix, 66
 Aditus viii, 68
 Adjuvante aura x, 30
 Adjuvat xi, 60
 Admiror iii, 69. v, 63. vii, 85
 Admisisset v, 69
 Admisit iii, 66
 Admissa luce xi, 104
 Admissus xii, 57
 Admittam xiv, 37
 Admittas v, 6
 Admittat iii, 93
 Admitte iv, 8
 Admittere i, 26. iii, 17
 Admittit vii, 68
 Admittunt viii, 14
 Admoneas x, 104
 Admoventur iv, 64
 Adopta iv, 31
 Adoptivis ramis xiii, 46
 Adorant iv, 49
 Adorantes xii, 29
 Adorat S 17
 Adrianus culex iii, 93
 Adsit xii, 25
 Advecto equore xiii, 79
 Advena xii, 3
 Adventum iv, 15
 Adversis frontibus iv, 35
 Advertere vi, 64
 Adulter i, 35. x, 95
 Adultera vi, 7. ix, 3
 Adulterium i, 91
 Advoca x, 87

- Advolans* v, 24
Æaci severi x, 6
Æacidæ xi, 43
Æacides viii, 6
Æde prima vii, 51
Ædemque viii, 44
Ædes vii, 97. xi, 34. xii, 32
Ædibus mediis ix, 62
Ædificat ix, 47
Ædificem ix, 23
Ædificet ix, 47
Ædifico ix, 47
Ædile iv, 52
Ædilem v, 84. xiv, 1
Ædilis xi, 102
Ægei maris vi, 34
Æger iv, 81. vi, 47. xii, 92 *Tityrus*
viii, 56
Ægida xiv, 179
Ægis vii, 1. ix, 21
Ægle i, 95. xii, 55 *dentata* i, 73
Æglen communem xi, 81
Ægram amicam xi, 7
Ægro i, 102. ix, 97
Ægrota xii, 56
Ægrotat ii, 16
Ægrum v, 25 *dentem* v, 56
Ælia i, 20
Æliani facundi xii, 24
Æliano xi, 41
Æmilis vi, 85
Æmilis viæ iii, 4
Æmilis gentes x, 12
Æmiliane i, 51. v, 81
Æmilius xii, 19
Æmula carmina xii, 95 *dona* viii, 28
labra iv, 42 *littora* iv, 25 *vina Tusci*
cadis xiii, 118
Æmulator iii, 20
Ænea theca xi, 76
Æneæ v, 1
Æni equitis xi, 21
Ænigmate i, 91
Æno xiv, 133 *Agenoreo* x, 16
Æoli x, 30
Æoliamque ii, 14
Æolio Noto v, 71 *vellere* viii, 51
Æolium pecus viii, 28
Æqua Venus iv, 13
Æquales libros vii, 90
Æqualis vii, 90
Æquandas genas viii, 52
Æquare viii, 60
Æquarum legum sanctissime cultor x, 37
Æqui reverentia xi, 5. 50
Æquitate v, 28
Æquor languet x, 30
Æquora S 24. viii, 43 *fraterna* S 16
Æquore adrecto xiii, 79 *toto* S 26
Æquorea concha xiv, 209 *Ravenna* xiii,
21
Æquorei Anxuris x, 58
Æquoreis aquis x, 51 *undis* xiii, 84
Æquoreo pulvere S 28 *sale* xiii, 89 *tri-*
dente v, 24
Æquorum x, 87
Æquum i, 115. x, 67
Æra i, 27. 77. vii, 16. ix, 9. 69. xi, 16.
27. xii, 57 *lugentia* xiv, 204 *sordida*
ix, 9
Ærariorum xii, 57
Ære vi, 27 *arguto* xi, 21 *exiguo* ix, 44
quaterno xii, 26 *vatio* v, 16
Æripedem cervum ix, 102
Æruginè nimia ii, 61 *viridi tinctos ver-*
sus x, 33
Æra tacitum viii, 32
Ære vacuo S 1. 11
Ærias cyparissos xii, 50
Æs i, 77. iv, 72 *thumarum* xiv, 103
Æschyle ix, 5. 68
Æsonides ii, 14
Æstas trigesima x, 103
Æstate x, 62. 96
Æstatem x, 30
Æstates ix, 2 *decem* iv, 66
Æstatis ii, 85
Æstimarit x, 35
Æstimas xi, 1
Æstimare iv, 64
Æstiva hora xii, 1
Æstivas nives v, 64 *umbras* i, 13
Æstivo imbre iii, 65 *mensè* ix, 13 *te-*
more ii, 78
Æstivum rus viii, 61
Æstuantem xi, 96
Æstuentes Baias iii, 20
Æstuant iii, 82
Æstuet ix, 23
Æstus xi, 78 *serenos* i, 50 *siccos* vi, 42
Ætas ii, 64. vi, 85. vii, 96. x, 86 *bre-*
vis vi, 29. 85 *inutilis* xi, 69 *mitis*
xiv, 47 *tota* x, 38
Ætate xiv, 205
Ætatem x, 36 *longam* vi, 70
Ætatis x, 23
Æterna in rosa vivere viii, 77
Æternas habenas vi, 3
Æterno auro xi, 4 *carmine* x, 26 *ho-*
nore i, 117 *Virgilio* xi, 52
Æternum v, 66
Æthera viii, 36. S 16
Æthere iv, 3
Ætheræ aulæ xiii, 4
Ætherias auras i, 4. 7
Æthereo nectare iv, 8 *Olympo* ix, 4
Æthereos ortus iii, 6
Æthereus pater ix, 36. 37

- Æthiopes tristi* vii, 87
Æthiopes S 3
Æthon iii, 67. viii, 21 miscellus xii, 77
Ætnæaque regna vii, 64
Ætnæis oris viii, 45
Ætola Calydone ix, 49 *cuspidē* xiii, 93
Ætola cuspidis vii, 2 *feræ* vii, 27
Ætolo sue xiii, 41
Ævo medio viii, 77 *placido* x, 23 *Pyllo* iv, 1
Afer iv, 87. 79. ix, 8. 26. x, 84
Affatus v, 3. S 25
Affecit xii, 77
Affectas xi, 32
Affers ix, 88
Affertur iii, 50
Affirmas vi, 14
Affirmat iv, 21
Affigunt vi, 33
Affuit S 21
Afra i, 101 *Nomas* ix, 76
Africa ii, 2
Africanis magnis iv, 14
Africanus xii, 10
Afro rigido xii, 42
Agam iv, 90. xiv, 1
Agas i, 80. ii, 27. 67. vii, 10 *agasque* v, 6
Agat i, 20. iii, 20 (bis)
Agathine velox ix, 39
Agedum xi, 56
Age ii, 64. viii, 67. x, 87
Agelli vii, 81. 92 *latentis* xii, 73 *parvuli* x, 93
Agello vii, 91 *Arpino* xi, 49
Agellos tres xii, 16
Agellum i, 117 *meum* ii, 32
Agellus xii, 26
Agenoræo æno x, 16
Agenoræas lacernas ii, 43
Agenoris xi, 1
Agentibus i, 96
Ager i, 86. iv, 60. v, 71. vii, 71. 102. ix, 55. x, 43. 51. 96 *Amiternus* xiii, 20 *ingratus* x, 47 *luxuriosus* xi, 8 *Nomentanus* ii, 38 *Regius* x, 94 *suburbanus* xiii, 12 *superbus Tuscus* S 2. ix, 23
Agere viii, 7
Ageres iii, 66
Ageret viii, 26
Agēs viii, 3. xi, 7
Agger xii, 14
Aggesta humo viii, 57
Agri viii, 33
Agili arte iii, 82
Agimus xii, 9
Agis i, 80. ii, 7. 67. viii, 16. 76
Agit i, 69. v, 61 (ter). ix, 4
Agitar i, 27
Agna frequens vii, 54 *Galesi Phalan-
tini* v, 37 *rudis* ix, 72
Agni x, 92 *Phryxei* x, 61
Agnoscat viii, 3
Agnoscente ix, 66
Agnus mollis iii, 58
Agresti rudique viro iii, 24
Agricola xii, 72 *crudus et ebrius* xii, 76
Agricolæ xiv, 34
Agricolam vii, 36
Agri Cæretani vi, 73 *suburbani* x, 58
Agrippæ iii, 20. 36. x, 87
Agria iv, 66 *Diomedæis* xiii, 93 *No-
mentanis* i, 106
Agro vi, 94. x, 43. 79 *Elysio* x, 101
Agros i, 85. ix, 62 *pateruos* xi, 70
Agrum ix, 22 (bis)
Agunt ix, 7
Ah xiv, 115 *facinus* xi, 70. 91 *miser et
demens* vii, 65 *podet* iv, 67 *scelus* xi, 91
Ais i, 118. xii, 66. 86
Ait i, 43. 86. iii, 80. iv, 67. vi, 82. vii, 66. ix, 37. 45. 87. x, 2. xi, 20
Albia x, 4
Alabastra xi, 8
Alanus vii, 30
Alapis v, 62
Alas gemmantes xiii, 76 *liquidæ* iv, 49
Alat xiii, 49
Alauda xii, 58, 60
Alba brachia xi, 84 *facies* iv, 79
Alba cerusa x, 22 *gemma* xi, 36 *penna* x, 3
Albæ lacernæ xiv, 137 *lanæ* xiv, 155
lucæ x, 62 *Palladiæ* v, 1
Albana comissatio xii, 48
Albana arce ix, 102
Albanæ olivæ ix, 24
Albano auro iv, 1
Albanos Tusculosque colles iv, 64
Albanum xi, 7
Albæ lacernæ xiv, 139
Albescere vii, 13
Albet viii, 28
Albi Galesi xii, 68
Albi Maxime xi, 106
Albinus iv, 37
Albis amicis x, 12 *lacernis* iv, 2
Albo otio iii, 58
Albula xii, 99 *cana* i, 13
Albularum crudarum iv, 4
Albus i, 56. viii, 26
Alcestin iv, 75
Alcide v, 66. vi, 68 *prioris* ix, 102
Alcide ix, 66
Alciden ix, 4, 45. xiv, 178 *majorem* S 16. ix, 65

- Alcides vii, 49. ix, 36. 35 minor ix, 102
     sacratas vii, 50
 Alcime i, 89. v, 64
 Alcinol iv, 64. x, 94
 Alcinoos vii, 42. xii, 31
 Alcon midior xi, 84
 Alconti vi, 70
 Alea xiii, 1. xiv, 15 parva xiv, 18 sola
     iv, 66
 Alea blanda iv, 14
 Aleator udas v, 84
 Alece puti iii, 77
 Alecem xi, 27
 Ales xiii, 68. xiv, 218 plurima ix, 56
 Alexis v, 16. vi, 68. viii, 73
 Alexim vii, 28
 Alexin viii, 56. 63
 Alga Erythraea x, 16
 Algentem xi, 98 hortum v, 78
 Algentemque togam xii, 36
 Argentes vetulas iv, 5 togas xiv, 137
 Alget v, 71. viii, 67. x, 76. xii, 31
 Algidosque secessus x, 30
 Alia causa S 21. iii, 50.
 Alia via xi, 91
 Aliam ii, 18
 Alia ii, 37. xiii, 6. 9
 Alicam xii, 82. xiii, 6
 Alicui v, 59
 Aliculam xii, 82
 Aliena i, 67. iii, 70. xii, 52
 Alienus xiv, 122 eques v, 19 odor
     ii, 12
 Aliis ii, 21
 Alio vi, 93. ix, 104 mittente x, 73
 Alios iii, 3. 27. iv, 89. vii, 31. 99.
     xii, 48
 Aliorum xiv, 73
 Aliqua pars vii, 26
 Aliqua in charta v, 26
 Aliqua aure iii, 63 parte v, 5
 Aliquando iv, 61. v, 50. x, 46. xii, 49
 Aliquem vii, 58
 Aliquid i, 98. 108. ii, 24. iii, 11. 72.
     iv, 37. vii, 18
 Aliquod iv, 31
 Aliquis i, 117. v, 60. vi, 11. ix, 23.
     95. x, 66
 Alia geminis viii, 51
 Alit xiii, 59
 Aliter S 3. i, 17. 30. 89. ii, 41. 61.
     iii, 100. iv, 81. vi, 77. viii, 12. ix,
     88
 Alitis ix, 32 eximius xiv, 67 superbis
     vi, 55. ix, 12
 Alitum xiii, 61
 Alitid i, 93. vi, 94. x, 11. 14. xiii, 34
 Alitum iv, 40. ix, 103. xi, 48
 Alius i, 50. iii, 58. iv, 27
- Allatres v, 60
 Alligas xii, 90
 Alligat viii, 51
 Alligati lactis viii, 64
 Allioque xii, 32
 Alludens iii, 19
 Alma dies iv, 1
 Alma parens Memnonis viii, 21
 Almo iii, 47. x, 91
 Alpha ii, 57. v, 27
 Alphei vi, 85
 Alphicus ix, 97
 Alta i, 61. ii, 74. v, 22. vii, 42
 Altaque viii, 3
 Alta atria xii, 3 domus, ibid. marmora
     viii, 3 porticus xii, 50 quies vii, 42
     semita v, 22 templa ii, 74 vulnera
     i, 61
 Altaque saxa xi, 90
 Alta ripa x, 85 turre iii, 58 vallo,
     ibid.
 Altam Bilbilim i, 50. x, 104
 Alte viii, 75. ix, 69. x, 30. xii, 29
 Alter iii, 50. viii, 73. ix, 33. 37. 65.
     x, 30. 92
 Altera iv, 8. xx, 83. vii, 63. viii, 65.
     xi, 7. 52
 Alterave xi, 31
 Altera barba vii, 88
 Altera charta iv, 63
 Altera coma xi, 31
 Alterius ii, 18. vii, 38 Jovis ix, 87
 Alternas xiv, 1
 Alternis v, 38
 Alternum Castora x, 51
 Alterans ix, 52
 Altero v, 14 oculo iv, 65
 Alternque vi, 78
 Alterove i, 118
 Alterum pedem x, 190
 Alterumque iv, 37
 Alti Tiburis vii, 13
 Altini iv, 25
 Altinum xiv, 155
 Altis i, 118 sylvis S 18
 Altius S 16. vi, 42. 64. xiv, 197
 Alto x, 68 tribunali xi, 98
 Altos ramos viii, 61
 Altricem terram xiii, 50
 Altum decus ix, 2 somnum i, 50 tra-
     mitem x, 19
 Aluit iii, 38
 Alumna xii, 21 pacis quies ix, 101
 Alumnus pinguem iv, 19
 Alumne i, 77. xii, 60
 Alumnus pastum mero lacte xiii, 41
 Aluta coccina ii, 29
 Aluta nigra vii, 35 rupta xii, 26
 Alutam xi, 60

- Ama vi, 11. x, 71
 Amabit xi, 6
 Amabo ii, 55. viii, 76
 Amamur ix, 98
 Amant ix, 9
 Amantem viii, 51
 Amantis iii, 11. iv, 52
 Amantque i, 105
 Amare ii, 55. vi, 63. ix, 40. x, 20. 73. 89
 Amares ii, 63
 Amaret x, 35. 89
 Amari i, 55. vii, 25
 Amari fellis vii, 24
 Amaris vii, 76. xii, 34
 Amaris litibus xii, 68
 Amaro munere ix, 95
 Amas iv, 9. vi, 29. ix, 1. xii, 44
 Amasque vii, 11
 Amat i, 50. 56. 62. 86. iii, 8. 15. 39. iv, 13. 83. v, 10. 55. vi, 6. 54. 60. 61. vii, 8. 32. viii, 30. 49. 54. 63. 81. ix, 15. 22. 30. 62. 100. x, 58. xi, 40. xii, 11. 52. 99. xiii, 83. 119. xiv, 107. 165
 Amatque ix, 50
 Amator i, 97. xiv, 171 frequens vii, 97
 Amatorem Jovem xiv, 207 Tibullum xiv, 193
 Amatrix aquas vii, 15. x, 4
 Amatrix vii, 69
 Amavit iv, 44. viii, 11
 Amazona peltatam ix, 102
 Amazonicus iv, 42
 Amazonide iv, 29
 Ambit iv, 55
 Ambitione nova xii, 95
 Ambitiosa ix, 63 atria xii, 68 casa xii, 67 tellus vi, 80
 Ambitiose lepus i, 52
 Ambrosia xi, 57
 Ambrosias dapes iv, 8. viii, 39. 50. xiii, 91
 Ambulante cena vii, 48
 Ambulat iv, 55. vi, 24
 Ambulator serus ii, 11 Transtiberinus i, 42
 Ambulante iii, 20
 Ambules iii, 2
 Amem vi, 11. viii, 73
 Amentque ix, 43
 Amere vii, 29. xii, 62
 Ameris vi, 11
 Ames v, 46. viii, 56
 Amet i, 56. iii, 11. 63. v, 7. 31. vii, 89. 99. viii, 63. xi, 15
 Amethystina lanae xiv, 154
 Amethystinae vestes i, 97
 Amethystinatus ii, 57
 Amethystinos trientes x, 49
 Amica iii, 69. v, 71. vii, 14. ix, 42. x, 68. xi, 27. 39. xiv, 6. 187 dives xi, 50 fallax v, 42 omnis i, 72
 Amica nova inflammatus x, 86
 Amicae ix, 8. xiv, 9 Lacedaemoniae xiv, 156
 Amicam vii, 70. xi, 23 agram xi, 7 mille librarum xi, 100 perpetuam ii, 34 spoliatricem iv, 29 subtilem xi, 10
 Amicas viii, 79. iv, 25
 Amice iv, 81. v, 53. vi, 85. xii, 75
 Amici i, 55. 100. ii, 11. iv, 15. v, 25. vi, 39. vii, 80 cari iv, 5 facundi viii, 28. x, 73 felices iii, 37 moesti vi, 85 pares x, 47 succincti ii, 46 veteris viii, 18
 Amicis v, 42. viii, 6. ix, 98. x, 14 albis x, 12 caris iv, 73 miseris x, 36
 Amicitia cana iv, 67
 Amicitia praetextata x, 20
 Amicitiae iii, 36. ix, 3. 85 absentis ix, 100 fidei pectus ix, 15
 Amicitias x, 44 ingratas v, 19
 Amico x, 11. xii, 36 caro iv, 10. x, 44. xii, 97 diviti v, 18 oranti numeros ix, 47 servo ii, 32
 Amicorum iii, 7. viii, 77
 Amicos ii, 74. vii, 86. xii, 56. 69 caros xiii, 55 fientes i, 79 inhumanos v, 22 puros vi, 50 raros i, 40 resolutantes x, 70
 Amictu vii, 33
 Amicum iv, 61. ix, 15. 53. x, 14. xi, 98 sterilem x, 18 veterem viii, 14. ix, 85
 Amicus i, 79. 94. ii, 14. v, 25. vii, 86. viii, 72. ix, 3. 15. x, 96. xii, 48. xiv, 87 Caesar v, 19 certus iv, 5 frequens viii, 18 jucundus, probus, innocens x, 76 laevis xi, 43 magnus iii, 40 novus iii, 36 potens vii, 45. 72 rarus xiv, 122 vetus patrisque vi, 25
 Amille vii, 62
 Amisit vi, 62. vii, 14. xiii, 63
 Amissum maritum iv, 58 patrem i, 34
 Amiternus ager xiii, 20
 Ammiano ii, 4. 17. vi, 92
 Ammiano iv, 70
 Ammianus iv, 70
 Amne Aonio xii, 11 rigido vii, 80 Tusco ix, 104
 Amnis candidus vii, 93
 Amniumque x, 7
 Amone xii, 66

- Amoeni memoris ix, 53
 Amomo v, 64. xii, 17 Amyrio viii, 77
 Amo i, 33. ii, 63. iv, 42. ix, 53. xiv, 201
 Amor i, 32. iv, 38. 75. v, 16. 48. vi, 13. 68. vii, 24. xii, 52 aureus viii, 51 tantus ix, 80 vagus xii, 97
 Amorque recti x, 78
 Amore ii, 87. vi, 93. ix, 57. x, 86. xii, 52 blando viii, 77 sancto vi, 29 Sidonio vii, 32 vero x, 20
 Amores v, 37 castos et pios x, 35 Celanæos xiv, 204 dulces S 25 Iliacos xii, 52 lascivos xiv, 187 meros xiv, 206 notos vii, 50
 Amoribus vii, 14
 Amphion xii, 75
 Amphitheatrales magistros xi, 69 usus xiv, 137
 Amphitheatri conspicui S 2
 Amphitheatro S 28 Cæsareo S 1 magno ix, 69
 Amphora xii, 76. xiii, 123 cariota xi, 50 longe fracta xi, 8 Mamertina xiii, 117 nova vi, 27 pretiosa i, 19 vitata vi, 93 turbida viii, 45
 Amphoræ ferentis focum xii, 32
 Amphoram xii, 65
 Amphoras centum aquæ fecit ix, 99
 Amplia ora i, 61
 Amplectitur viii, 81
 Amplexa ix, 62
 Amplexu vi, 68. xi, 26
 Amplexus iv, 23
 Ampliat x, 23
 Ampliavit viii, 66
 Ampulla potiora xiv, 110
 Ampullis Cosmianis iii, 82 vitreis vi, 35
 Amyclæa corona ix, 73 pluma xiv, 161
 Amyclæo veneno viii, 28
 Amyclis fundanis xiii, 115 Therapnæis ix, 106
 Amyntas xi, 41
 An ii, 65
 Anagypta iv, 39
 Ἀναγύπτης xiv, 201
 Analecta vii, 20. xiv, 82
 Anas tota xiii, 52
 Anatis macræ iii, 93
 Anchlalum xi, 95
 Anchora S 26
 Ancilla iii, 33. xi, 82 fallax xi, 50 gaudens xi, 28
 Ancillam vi, 71. xi, 23. xiv, 40
 Ancillariolum xii, 58
 Ancillas i, 85
 Ancipiti jugo vii, 93
 Ancos ix, 28
 Andragoras vi, 53
 Andromene caballo notior x, 9
 Andromachen iii, 76
 Andromache v, 53
 Andromeden S 27
 Anguem gelidum xii, 29
 Angues geminos xiv, 177
 Anguilla domestica xii, 31
 Angulo omni iii, 58
 Augusta iii, 93 avena viii, 3 sandapila viii, 75
 Anguste xi, 51
 Angustis rebus xi, 56
 Anhelat vi, 42
 Anhelitus iv, 4
 Anima deteriore iii, 19
 Animæ i, 88
 Animalibus cunctis xi, 84
 Animam i, 79. 80
 Animi ii, 64. xi, 103. xii, 6 tristes moras xii, 34
 Animi leves iv, 35
 Animis vii, 7
 Animo iv, 75. 90 magno iii, 62 tuo ix, 42
 Animos 4, 46 truces ix, 11
 Animosa pericula xii, 14
 Animosque iv, 46. viii, 73
 Animum vii, 54. xi, 56
 Animumque x, 32
 Animus pusillus iii, 62
 Annæ pomiferum nemus Perennæ iv, 64
 Anne viii, 51
 Annæi Sereni viii, 81
 Anni vi, 70. ix, 12. 50 teneri ix, 14
 Annis ii, 90. vii, 19. 65. 84. ix, 2. xi, 81. 97 bis denis ix, 77 crescentibus i, 89 decem iv, 46 festinatis vii, 40 mediis x, 32 primis x, 71 puerilibus vi, 52 simplicibus x, 20 velocibus viii, 8
 Annus vii, 48
 Anno i, 100. ii, 64. v, 39. viii, 64 sexto viii, 71 toto iv, 26. ix, 83. x, 70 uno xii, 56
 Annorum x, 28
 Annos i, 109. v, 58. vii, 9. 13. 86. xi, 56. xii, 7 emeritos vii, 63 futuros xii, 8 graves vii, 64 jugales quindecim x, 38 quindecim xii, 59 supremos i, 89 ter denos xii, 18 bis novenos x, 24 tutos x, 23 virides i, 102. xi, 71 Nestoris xi, 56
 Annosa senecta i, 106
 Annoso Falerno vi, 27
 Annosque iv, 7
 Annus justa x, 61 millia sena ix, 10

- Annuatque ix, 43
 Annuerit ii, 24
 Annuli xi, 100. xiv, 123
 Annulos iii, 29. viii, 5 priores iii, 29
 senos xi, 59
 Annulum ii, 57
 Annulus ix, 88. xi, 37 fixus ii, 66
 garrulus xiv, 169 gravis xiv, 123 le-
 vis v, 61
 Annum x, 10 ingentem vii, 62 unum
 vi, 28
 Annumerare ii, 8. xi, 41
 Annumeres S 4
 Annuosque fasces viii, 72
 Annus ii, 40. x, 30. 75 decimus viii,
 71 prior xii, 99
 Ansa fracta xi, 56 panda xiv, 106
 Anse veterum Corinthiorum ix, 58
 Anser xiii, 74 argutus iii, 58 lætus
 ix, 32
 Ansero magno xiii, 58 Romano xiii, 73
 Anseris jecur xiii, 58
 Anserum iii, 82
 Antei xiv, 48
 Ante S 22
 Antecambulo ii, 18
 Antecambulonis lassi iii, 7
 Antecambulones x, 74
 Antecedit xii, 24
 Antenorei laris i, 77
 Antenoreo Fauno iv, 25
 Antequam ii, 44
 Antiochi xi, 84
 Antiochum xi, 84
 Antiopesve i, 93
 Antipolitani thynni iv, 89. xiii, 103
 Antiqua nomina xiv, 43 theatra iv, 55
 Antiquæ cœnæ v, 44 famæ S 7
 Antiquas pelles ix, 74
 Antiqui i, 27 dentia vii, 13 poli xii, 63
 Antiquis Sabinis i, 63
 Antiquos v, 10 ritus iii, 24
 Antiquum Jovem v, 23
 Antiquus honor xi, 11
 Antistes vii, 74
 Antistius ix, 31
 Antiumve x, 30
 Antlia ix, 19
 Antoni ii, 89. iii, 66. v, 70
 Antonius iii, 66. iv, 11. ix, 100. xi,
 30 felix x, 23 Marcus x, 22
 Antra iv, 57. v, 66 vicina vii, 50
 Antris effossis xiii, 60
 Antro vi, 47 Pimphæo xii, 11 sub udo
 x, 25
 Antulla i, 117
 Antulm i, 115. 117
 Anamque ix, 81
 Anus ii, 32. iv, 13. 20. vi, 27. ix,
 59. x, 8. 90. xi, 23, 87. xiv, 127
 charta xii, 4 lusca xii, 70 mentale
 xi, 46 testa i, 106 uxor xiv, 147
 Anusque vii, 76
 Anxius vi, 1. vii, 20. viii, 38
 Anxur vi, 42 candidus v, 1 splendi-
 dus x, 51 superbus vi, 42
 Anxuris æquorei x, 58
 Aonis Comm vii, 63
 Aonidum vii, 22
 Aonio amne xii, 11
 'Araque' *Arque* i, 46
 Apelleum opus vii, 84
 Apellea arte xi, 9
 Aper i, 105. v, 65. vii, 27. x, 15.
 xi, 34. xii, 30. 70. xiii, 93 fusus
 S 15 gratus iii, 77 male pastus ix,
 89 nullus i, 44 spumeus xiv, 221
 Aperi iii, 3
 Aperta janua iv, 29 ora i, 15
 Aperte iii, 68
 Apertis i, 35
 Aperto ore v, 55
 Apes vi, 34. vii, 88. ix, 14 Sicaniæ
 ii, 46 Sicaniæ xi, 8
 Apex serenus viii, 36
 'Appetere' xiv, 58
 Api Cecropis xi, 42
 Apibus Hyblæis ix, 27
 Apici iii, 22. 80
 Apict ii, 89
 Apicio vii, 55
 Apicius ii, 69. x, 73
 Apinæ xiv, 1
 Apinasque i, 114
 Apis clausa iv, 32 parca xiv, 222 po-
 pulatrix Hymetti xiii, 104
 Apollinarem vii, 26
 Apollinari docto iv, 87
 Apollinaris vii, 89. x, 30. xi, 15
 Apolline x, 31 nullo ii, 89
 Apollineas x, 12
 Apollinei vatis vii, 23
 Apollineo ore vi, 29
 Apollinis x, 35
 Apollo viii, 6. ix, 88 dives ix, 43
 Apollodoro i, 62
 Apollonius v, 21
 Apona tellus i, 62
 Aponi vi, 42
 Appas i, 100
 Appellat vii, 92
 Appetitur ix, 27
 Appia ix, 102. x, 17
 Applicabat vi, 28
 Appone iv, 78
 Apponunt iv, 78

- Approbare vi, 66. vii, 39
 Appula terra ii, 46 herba viii, 23
 Appulia xiv, 155
 Appulos campos x, 74
 Apri vii, 20 ferocis ix, 58 innumeri vii,
 2 Laurentis x, 45 spumantis xi, 69
 Aprica^{littora} i, 50
 Aprilem vii, 96
 Apris xii, 14
 Apro i, 44. vii, 59. ix, 49. xii, 70
 Arcadio ix, 102 non invento xii, 1
 patri iii, 13
 Apros i, 50. xiv, 30 spumantes xiv,
 70 vernos i, 50
 Aprum i, 44. iii, 50. iv, 66. vii, 78.
 viii, 22. ix, 15. xii, 17. 43 grandem
 xiv, 31 Laurentem ix, 49 Manna-
 lium S 27
 Apta xi, 61. xiii, 10. xiv, 58 arma
 xiv, 23. 36
 Aptantem Dædalon iv, 49
 Aptasti xii, 96
 Aptat ix, 47. 69
 Aptetur ix, 94
 Aptissima v, 53
 Aptius xiii, 26
 Aptus xi, 37. xii, 68
 Apud v, 58. ix, 36. xi, 52. 83. xii, 17
 Apyrina xiii, 43 lecta xiii, 43
 Aqua ii, 87. v, 4. vii, 34. xiv, 118
 calida et frigida xiv, 196
 Aqua i, 27. xiii, 33 accepta xiii, 47
 ardenti xiv, 94 crassa xi, 31 gustata
 vii, 47 Hesperia viii, 28 nitida viii,
 68 nitrata xiii, 17 pota xi, 104 Sty-
 gia ix, 102 subita ix, 19
 Aquæ iv, 18. 22. ix, 99 Castaliæ vii,
 23 crassæ xii, 26 decoctæ xiv, 116
 Hyantem xii, 3 jussæ iv, 63 offen-
 sæ viii, 33 percuntis xii, 60 rigum
 xii, 31
 Aquam i, 107. ii, 50. iii, 35. 56. vi,
 69 caldam viii, 67 calidam vi, 86 fur-
 tivam vi, 47 gelidam xiv, 106 im-
 mundam i, 93 niveam xii, 17 rigen-
 tem xiv, 117 tepentem vi, 35
 Aquarum xii, 99 tacitarum iv, 3
 Aquas i, 77. iii, 2. iv, 13. ix, 59. xi,
 82. xiv, 196 Lethes x, 23 amatri-
 ces vii, 16. x, 4 Balanas ix, 59 ca-
 suras xii, 30 concretas iv, 3 dulces
 xiii, 89 faciles S 26 infernas i, 102.
 ix, 30 laboratas ix, 19 largas xiv,
 112 laudatas iv, 60 nimias x, 85
 septenas iv, 25 Stygias iv, 73 subi-
 tas xiv, 130
 Aquila i, 7
 Aquilæ x, 19. 65
 Aquileia felix iv, 25
 Aquilisque x, 100
 Aquilone v, 9 rauco i, 50
 Aquilonis iniqui stridentes flatus x, 89
 Aquinus junctus fido Fabricio i, 94
 Aquis v, 3. viii, 28 equoreis x, 51
 Arctoïs iv, 11 Baianis i, 63 Calabris
 viii, 28 calidis vii, 35. xii, 74 dilec-
 tis x, 85 gelidis xiv, 33 hybernis
 vii, 36 liquidis S 28 nitidis xii, 99
 rapidis x, 103 rubris vii, 30 saluti-
 feris v, 1 siccis iv, 3 sulfureis i, 13.
 vi, 43 totis iv, 22 timidis S 25
 Aquosa peloris vi, 11
 Ara duplex i, 94 frequens S 1
 Arabs S 3 messor iii, 65
 Arande iv, 87
 Aranea vaga viii, 33
 Araneorum iii, 93
 Aranti vi, 64
 Aras iii, 24. ix, 32. x, 92 candidas
 ix, 91 Latias viii, 4 Libycas ix, 44
 rusticas ix, 43 virides iii, 24
 Arat ix, 3. 23
 Arator i, 56. vii, 71. xi, 18 salutatus
 ix, 55
 Aratoris Fabricii xi, 3
 Arbiter favor vii, 72 invitus vi, 25
 Arbor ix, 62. x, 6 nigra i, 77
 Arbore i, 66. ix, 63 Nomentana x, 94
 verna xi, 8
 Arboribus Nomentanis xiii, 43
 Arboribusque xii, 25
 Arboris viii, 14
 Arborum i, 50
 Arbos x, 61
 Arca i, 77. ii, 30. 44. 51. v, 13. ix, 4
 gravis iii, 40. x, 14 superba viii,
 44
 Arca effracta v, 42 longa v, 50 muni-
 fica viii, 38
 Arcadio apro ix, 102
 Arcæ domine iii, 31 ingratis iv, 67
 Arcana popina v, 84
 Arcanæ catastæ ix, 60
 Arcano vi, 21. viii, 26 auro S 7 garo
 vii, 27 loro vi, 21 lumine viii, 36
 ore i, 40
 Arcas v, 65. ix, 35. S 27
 Arce S 15 Albana ix, 102 clivi Setini
 x, 74
 Arces Cecropiæ i, 26
 Arces gelidas i, 13 Hispanæ Tarraco-
 nis x, 104
 Archetypa pocula xiv, 98
 Archetypas nugas vii, 11
 Archetypis viii, 6
 Archetypos xii, 69
 Archetypum argentum viii, 34
 Architectum v, 56

- Arcta xiv, 45
 Arctat i, 3. ii, 90
 Arctatur xiv, 190
 Arctatus labor xii, 5
 Arctoa gente v, 68
 Arctoi poli S 15 belli viii, 65
 Arctois aquis iv, 11 armis ix, 32 solibus sideribusque x, 6
 Arctos hyberna vii, 7 nescia nostri nominis ix, 86
 Arcu xi, 48
 Arcula ii, 46
 Arcus sacer viii, 65
 Ardea iv, 60
 Ardeat viii, 59
 Ardebat iii, 17
 Ardilio magnus ii, 7
 Ardellione sene iv, 79
 Ardentes favillas i, 43
 Ardenti aqua xiv, 94 Falerno ix, 74. xiv, 113
 Ardere ii, 87
 Ardet viii, 63
 Ardor vi, 64 temerarius vi, 25
 Ardore cornuto S 19
 Ardua res vii, 28. xi, 15
 Area vii, 32. ix, 91 felix viii, 65. xiv, 4
 Arena S 4. 5. 21. i, 15. 44. v, 31. viii, 26. 67 Martia ii, 75
 Arena i, 49 Ausonia viii, 55. xiv, 53 media S 16 molli ix, 30 matutina x, 25 sanguinea S 11 tota S 9
 Arenas v, 65. ix, 85 Caesarem viii, 30 Latas viii, 80 madentis solidum litus x, 51
 Arenam S 19
 Apes ix, 12
 Aret x, 14
 Aretina vasa xiv, 98 testa i, 54
 Aretullas viii, 39
 Argentea ligula xiv, 120
 Argenti ii, 76. iii, 62. iv, 39. 89. vii, 53. viii, 6. 71. x, 57 postulati vii, 85 selibra missa x, 14
 Argento i, 116. ix, 32
 Argentum iii, 41. v, 59. vi, 50. xi, 70. xii, 66. 102. xiii, 48. xiv, 12 archetypum viii, 24 omne iv, 39
 Argi i, 118
 Argiletanas tabernas i, 4
 Argique ii, 17
 Argiva carina xiii, 72
 Argivas urbes iv, 55
 Argivi coloni iv, 57
 Argolica gente iv, 66
 Argolico tyranno ix, 66
 Argonautarum iii, 20
 Argonautas iii, 67
 Argumur xi, 79
 Argus xiv, 88
 Arguta manu vii, 84
 Argutae cicadae xi, 18
 Arguti Tibulli viii, 73
 Argutis libellis i, 2 trochis xiv, 169
 Arguto aere xi, 31 Catullo vi, 34 parere ix, 55 pollice vi, 89
 Argutus anser iii, 58
 Arguis i, 69
 Aricia nemoralis xiii, 19
 Aricina x, 68
 Aricino clivo ii, 19
 Aricinum elivum xii, 33
 Arida x, 75
 Aridam vestem iv, 70
 Aridi viii, 64 clientis x, 87 pumicis viii, 73
 Arido vapore vi, 42
 Aries ix, 73
 Arione Methymmo viii, 51
 Arma i, 23. iv, 11. v, 31. viii, 54. xiv, 185 apta xiv, 23. 36 devota vi, 73 digna cingere tribunatium latius xiv, 32 subtracta i, 43
 Armare xiv, 19
 Armata manus S 27
 Armata graphiaria xiv, 21
 Armati tribuni ii, 60
 Armato pumilione i, 44
 Armeniosque v, 59
 Armiger splendophorus ix, 57
 Armilla lapsa xi, 22
 Armis i, 50. iv, 11. v, 25 Arctois ix, 32 crepitantibus ix, 21 diris ix, 71 invictis S 6
 Armis Phariis iii, 66
 Armorum iv, 55
 Armos i, 61. v, 31. vii, 20
 Arpino agello xi, 49
 Arpinis chartis x, 19
 Arpis disertis iv, 55
 Arrectum penem x, 55
 Arria casta i, 14
 Arrides vi, 44
 Arrigere iii, 70. 75. iv, 5. vi, 26. ix, 67. xi, 61
 Arrigis iii, 76. vi, 36. xi, 47
 Arrigit x, 91
 Arrisat xi, 45
 Arrochantes lacernas v, 8
 Ars iii, 99. vii, 39. xi, 13. 55. x, 32 sola xiv, 220
 Arsacia aula ix, 36
 Arserit iv, 75
 Arserunt x, 71
 Arsit xi, 93

- Arsura papyro x, 97
 Arsuras opes xi, 4
 Artanum viii, 72
 Arte S 11. i, 105. ii, 7. 64. vi, 92.
 vii, 56. viii, 52. ix, 7. 39. x, 47.
 xiv, 95 agili iii, 82 Apellea xi, 9
 dolosa viii, 59. xiv, 210 mira vii,
 56 omni xii, 83 sola ix, 29
 Artemidore v, 41. viii, 58
 Artemidorus vi, 77. ix, 22
 Artes S 26. ix, 36. xi, 31 malas v,
 18 pecuniosas v, 56 veteres iv, 39
 varias vii, 32
 Artibus i, 40. ix, 36
 Artículo v, 11
 Artifici ix, 39
 Artificia vi, 52
 Artis S 16 medicæ xiv, 78 Palladiæ
 vi, 13 Phidiacæ iii, 35
 Artus iv, 19 laceri S 7
 Artus madidos iv, 19 securos ix, 39
 Arva iii, 91. iv, 55. 90. vii, 102. x,
 12. 85 picta x, 93
 Arvis Callaicus x, 16 Eois viii, 26 Pres-
 tantis ix, 61
 Arundine xiv, 63 Acidalia ix, 14 acuta
 x, 15 crescente ix, 55
 Arundo xiv, 209 calida xiv, 218 tris-
 tis i, 4
 Ascaules x, 8
 Ascendet xi, 98
 Asellorum vi, 39
 Asellos xii, 36
 Asia v, 75
 Asillo ix, 104
 'Asotus iv, 9
 Asparagis incultis xiii, 21
 Asper viii, 49. xiii, 71 homo v, 61
 Aspera xi, 69 bella viii, 3 corda x,
 108 nuanus vi, 13 tussis xi, 86
 Aspermanda iv, 19. v, 39
 Aspernantur vi, 64
 Asperoque morsu viii, 72
 Asperit vii, 40
 Aspice iv, 2. vi, 78
 Aspicias i, 25. iv, 74. vi, 38
 Aspiciat i, 79
 Asse i, 104. iii, 10. vii, 65. ix, 60
 gemino ii, 53 parvo viii, 38
 Assem vii, 10 unum xi, 31
 Asserat xiv, 142
 Assero i, 16. ix, 23
 Asseret ix, 2. xi, 99
 Asserit x, 35
 Asserito orbe vii, 68
 Asserter i, 53
 Assetoresque Camillos i, 26
 Asseruit ix, 104
 Assidere ii, 14
 Assidet ii, 14
 Assiduam avem S 7
 Assidue xi, 86
 Assiduo imbre iv, 18 flagello vi, 46
 Assiduum nomen iii, 5
 Assiduus labor S 1
 Assiduusque comes xi, 89
 Assuetus x, 60
 Assurgam x, 10
 Assurgere viii, 36
 Assyrio amomo viii, 77
 Assyrios nidos v, 7
 Astra S 1. 2. 16. 19. 22. i, 4. iv, 75.
 v, 65. vii, 50. viii, 21. ix, 55. 66.
 102. xi, 70. xiv, 124 diversa ix,
 93
 Astringas i, 50
 Astris viii, 36. ix, 2. 72 nitidis viii,
 36 puris iv, 64
 Astrifero ore viii, 28 polo ix, 21
 Astro viii, 21 Herculeo viii, 55 Ledæo
 viii, 21
 Astrologus ix, 83 bellus ii, 7
 Astruit iii, 20
 Astur x, 16 equus xiv, 199
 Asturco xiv, 199
 Astuti ministri viii, 33
 Astutus xii, 88
 Atyanacta viii, 6. xiv, 212
 At pudet fateri xii, 15
 Atavi xii, 100
 Atavis regibus ortus eques xii, 4
 Atavosque v, 17
 Atestinae Sabinæ x, 93
 Atestinus iii, 38
 Atham levem iv, 19
 Athamanteo auro viii, 28
 Athenæ tenues vi, 64
 Athenagoræ ix, 97
 Athenagoras ix, 97 tristis viii, 41
 Atili ix, 86
 Atina prisca x, 92
 Atlantica munera xiv, 69
 Atlas vi, 77. ix, 4. xiii, 2
 Atque i, 1. 58 (et alibi passim)
 Atqui ix, 73
 Atra lues i, 79
 Atrectum i, 118
 Atreus xi, 31
 Atria iv, 40. v, 20. ix, 101 adeunda
 i, 71 alta xii, 3 ambitiosa xii, 66 in-
 vidiosa S 2 longa xii, 50 magna
 iii, 28
 Atriaque i, 71. ii, 90
 Atridas vii, 24
 Atro veneno vii, 72
 Atropos x, 38, 44

- Atrox Bubalus § 23 December vii, 36
 Attagenam communem ii, 37 attagena-
 rum Ionicarum xiii, 61
 Attale i, 80. ii, 7. iv, 34
 Attamen ii, 7. x, 47
 Attendis vi, 42
 Attenuare xiv, 104
 Atthide multisona i, 54
 Attides v, 68. xi, 53
 Attica pellex x, 51 mella xiii, 108
 Atticarum cerarum v, 37
 Attico vii, 22. ix, 100
 Atticilla xii, 80
 Atticis auribus iv, 87
 Attico lepore iii, 20
 Atticosque flores ix, 12
 Atticum mel xiii, 104
 Attigit vii, 63
 Attis luculentus ii, 86
 Attonitis reis xii, 52
 Attonito igne viii, 30 poetæ viii, 56
 Attonitos tauros viii, 55
 Attonitus v, 8
 Attonitusque xi, 90
 Attraxit vi, 66
 Attrita fronte viii, 59 toga xiv, 125
 Attritis labellis x, 72
 Attulerat xii, 29
 Attulerit iii, 13
 Attulit x, 48. xii, 29
 Atys x, 4
 Avara v, 37. xii, 55 lex v, 37 mater
 iv, 66 mensa iii, 58
 Avaræ catastæ vi, 29
 Avare fur i, 67
 Avari fullonis vi, 93 mangonis ix, 7
 Avaritiam cupidæ xi, 58 immodicæ ii, 56
 Avarum vi, 63
 Avarus v, 18
 Aucte vii, 51. ix, 22. xii, 13
 Auctio grandis ix, 4 tristis solvendis
 nummis xiv, 35
 Auctor viii, 51. ix, 86. 100. xiv, 115
 certus vii, 6 summus i, 7
 Auctorem ii, 72. ix, 62
 Auctoris v, 58. vii, 17. ix, 50
 Auctum vii, 51
 Aucupatorii calami xiv, 218
 Aucupis § 2. xiv, 216
 Audaces xii, 74
 Audaci v, 48
 Audacis vitri xiv, 94
 Audax iv, 43. x, 2 audax Leandrus
 § 25 Leander xiv, 181
 Aude vii, 99
 Audeat vii, 42. xii, 43
 Audebis vii, 24
 Audebit vi, 1
 Audemus xii, 95
 Audes i, 91. vi, 64. vii, 94
 Audet ix, 37
 Audi iv, 42. viii, 76. ix, 104
 Audiam ii, 44. viii, 76
 Audiant x, 62
 Audiatur i, 97. vi, 38. x, 68. xi, 102
 Audiente i, 8
 Audierint xii, 21
 Audieris i, 4. iii, 38. ix, 24
 Audierit x, 10
 Audiesse v, 78
 Audio iii, 63
 Audire i, 64. 87. iv, 37. vii, 8. xiv, 198
 Audis vi, 42. vii, 92
 Audisset i, 43
 Audit i, 100. v, 24. vii, 12. viii, 11.
 ix, 55. xi, 61. xii, 52
 Audita vii, 101
 Auditas iii, 64
 Auditor ix, 83
 Auditoris vii, 52
 Auditum patrem vi, 38
 Auditur viii, 55. x, 70
 Ave i, 69. iii, 95. iv, 97. v, 51. vii,
 89. ix, 8. xiv, 72
 Ave dicere ix, 8
 Ave matutinam i, 56
 Avem ix, 32. xiii, 64. 75. xiv, 76 as-
 siduam § 7 carnificem xi, 84
 Avemque x, 19
 Avena angusta viii, 3
 Aventinæ Dianæ vi, 64
 Aventinum x, 56
 Avere i, 109. iii, 5. ix, 8
 Averni taciti vii, 47
 Averno i, 63
 Aversa xi, 43
 Aversa charta viii, 62
 Averso Deo viii, 62 fonte iv, 31
 Avertam ix, 26
 Avertit x, 85
 Aves iii, 77. vii, 31. xi, 52. xiii, 45.
 73. 92 cristatæ xiv, 223 captas xiv,
 216 implicitas ix, 55 noxias x, 5
 similes xii, 31
 Aufer iv, 78. viii, 44
 Auferasque xii, 63
 Auferet ii, 51. v, 42
 Aufert xii, 63
 Aufidius iii, 70
 Aufidius v, 61
 Augusta Bilbilis x, 103
 Augusta aula vii, 40
 Auguste iv, 27. v, 15. 65. viii, 36.
 80. 82. ix, 4. 19. 60. xi, 20
 Augusti § 28. viii, 41
 Augusti poli ix, 36

- Augustis idibus xii, 67
 Augusto vi, 59. viii, 66
 Augustum iii, 93
 Augustus ix, 2
 Avia Massyla viii, 55
 Aviae xi, 104
 Aviam iii, 93. x, 67
 Avida cute x, 12
 Avidam sitim i, 50
 Avidi porci iii, 58
 Avidis piscibus iv, 56 turdis iii, 58
 Avido ore i, 43
 Avidum scarum v, 18
 Avidus leo i, 15
 Avis v, 7. 67. viii, 78. xiii, 74. xiv, 85
 garrula xiv, 78 multa S 21 nantia viii, 32 rarissima xiii, 65 unica x, 16
 Avite i, 17. vi, 84. ix, 1. x, 96. 102
 Avitus xii, 24
 Aula ix, 17. 37 Parrhasia xii, 15
 Aula etheria xiii, 4 Arsacia ix, 86 augusta vii, 60 Parrhasia vii, 99. ix, 12
 Aulae vii, 59 Ausonius xii, 6 deficientia S 2 Parrhasia viii, 36 potentia ix, 81 sanctioris v, 6 Tarpene vii, 59 variae ix, 44
 Aule v, 29. vi, 54. 58. 78. vii, 18. ix, 68. xi, 38. xii, 51
 Auli vii, 97
 Aulon felix lanis et vitibus xiii, 125
 Aulus vii, 68
 Avorum vii, 72 viii, 56. xiii, 14 sanctorum viii, 80 veterum x, 87
 Avos i, 40. ix, 38 graves vii, 46 veteres iii, 63
 Aura iii, 65. vii, 12. xii, 32 fortior viii, 14 levis vi, 59. x, 42 melior x, 104 tenuis v, 80 aura vetus iv, 4 ultima xi, 9 adjuvante x, 30
 Auras etherias i, 4. 7 tennes ix, 39 Tiburtinas iv, 60
 Aurata xiii, 90
 Aure xi, 50. xiii, 2 aliqua iii, 63 certa vii, 28 diligenti vi, 1 fracta vii, 32 nivea ix, 60 sacra vii, 69 supina vi, 42 tetrica iv, 83
 Aurea iii, 26. xii, 49. xiv, 61. 89 Carruca iii, 61 Caryota xiii, 27 fila vi, 3 lamna ix, 23 Iopata i, 106 mensa iii, 31 poma ix, 102 Roma ix, 60 vellera xii, 99 virga vii, 74 unda viii, 56. x, 16
 Aureamque nitelam v, 37
 Auris cornibus juvenum ix, 43 tribus vitae peractis x, 24
 Aurem i, 90. 97. iii, 44. vi, 21. xi, 24 Batavam vi, 82 teneram v, 61 tertiam xii, 24 totam vi, 64
 Aureo murice iii, 82 Tago i, 50
 Aureolas v, 19
 Aureolis duobus ix, 5
 Aureolos centum xi, 27 decimo ix, 5 manu crepantes xii, 36 quatuor x, 75
 Aures vii, 12. 26. 52. 60. ix, 27. 85. xii, 91
 Aureum littus xi, 80
 Aureus viii, 51. 65. x, 7 Amor viii, 51 nasus v, 26
 Auri ferventis saccos graves quindecim x, 74 virentis xii, 15
 Auribus x, 19 Atticia iv, 87 longae vi, 39 nostris iv, 41 raris ii, 86 vacua xi, 3
 Auribusque ii, 83
 Auriculum iii, 28. v, 77 gelidum xii, 26
 Auriculas xiv, 143
 Auriferam terram x, 78
 Auriferas oras x, 20
 Auriferi Tagi xii, 3
 Auriferis gentibus xiv, 190
 Auriferumque Tagum x, 96
 Auris xiv, 23
 Auriscalpium xiv, 23
 Aurita glaucopide vii, 67
 Auro iv, 61. 78. viii, 24. ix, 21. x, 49. xi, 28. xii, 18 eterno xi, 4 Albano iv, 1 arcano S 7 Athamanteo viii, 28 Callaico iv, 39 Hispano vii, 69 infando v, 88 misero i, 38 pacto ix, 60 turbato viii, 78 virgineo ix, 24
 Aurum viii, 18. xi, 5. xii, 66. xiii, 48. 110 gemmatum xiv, 109
 Ausa S 18. i, 12. iii, 19. ix, 87
 Ausis talibus vii, 24
 Ausonia arena viii, 55. xiv, 52
 Ausonia manu ix, 78 urbe S 4
 Ausoniae aulae xii, 6 togae x, 73 viae ix, 102
 Ausonias vias vii, 6
 Ausoniis mensis xiii, 65
 Ausonio Quirino x, 26 ore potens ix, 87 macello xii, 62
 Ausonium imperium vi, 60 ducem viii, 21 ministrum ix, 37
 Ausonius pater ix, 9
 Ausus S 10. iv, 14. v, 44. vii, 44. xii, 6
 Aut i, 19 (et alibi passim)
 Autem vii, 38
 Autolyce viii, 59
 Autumni x, 94
 Autumnis x, 96 senibus iii, 57
 Autumnos ix, 2
 Autumnum viii, 68
 Autumnus ix, 13 felix xiii, 113 major xii, 57
 Avus ix, 55 senior vii, 74

Auxilliam x, 85
Azibus ungendis ii, 77

B.

Babylona S 1 longam ix, 76
Babylonica texta viii, 28
Babylonis xiv, 150
Bacca xiii, 101
Baccara vi, 59. vii, 92. xi, 74
Bacche iii, 24
Bacchi v, 72. viii, 68. x, 25
Bacchica sexta vii, 68
Baccho seni xiii, 23 viridi xiii, 30
Bacchum xiii, 119 satum S 12
Bacchus iv, 44. v, 79. viii, 26. xiv, 107 medius iv, 88
Baculo iv, 53
Bastica crustata vi, 71
Basticarum lanarum xii, 65
Basticatus i, 97
Besticæ iii, 77. 81
Bastici v, 37
Bestin placidum ix, 62
Bettis vii, 22. viii, 29. xii, 99
Baiane sportula i, 60 villa iii, 68
Baianae aquae ix, 59 undae vi, 68
Baiani solis vi, 48
Baianis aquis i, 68 testis x, 37 villis iv, 25
Balano lacu iv, 30 Lacrino xiii, 83
Balanos lacus iv, 30
Bala iv, 57. 68. x, 13. 58. xi, 80 nascentes iii, 20
Bala vi, 42. xi, 81 felices vi, 48
Balano xiv, 57
Balbo ii, 23
Balnea i, 24. 66. ii, 14. v, 70. vi, 98. ix, 26. x, 70. xi, 22. 62. xii, 50. 88. xiv, 60 communia iii, 51 dilecta fominels ostervis xi, 47 tenebrosa i, 60
Balnearum iii, 98 clivus iii, 7
Balneis vii, 34
Balneo iii, 29. ix, 24. 77
Balneum ix, 77 fervens iii, 25
Balneumque ii, 48
Balnana iii, 63. xiv, 59
Balteus xiv, 207
Barathro extremo i, 88 famineo iii, 81
Baradonis iv, 55
Barba ii, 26. vii, 95. ix, 77. xiv, 104 altera vii, 88 cana iv, 36 minor ix, 48 miranda matri xi, 23 pexa vii, 58 sordida iv, 58 tarda v, 48
Barba tonsa xi, 23
Barbe viii, 53
Barbam iv, 36. x, 90

Barbamque iv, 7
Barbara iv, 19 bascauda xiv, 99 gens S 2 Memphis S 1. viii, 26 tota x, 7 tela xi, 84 verba i, 66
Barbare xi, 96
Barbari furoris iv, 14 luci x, 92
Barbarismus vi, 17
Barbaroque iii, 58
Barbarus vii, 5. xiii, 73
Barbati xiv, 81
Barbatus liberos xiv, 84
Barbatus x, 42. xi, 84 Callistratus xii, 42 tonsor viii, 82
Bardocucullo Sardonico xiv, 128
Bardocucullus xiv, 128 Lingonicus i, 54
Bascauda barbara xiv, 99
Basia i, 77. ii, 10. 12. 21. 22. iii, 65. iv, 22. v, 46. xi, 8. 95. 104 bis quina ix, 94 Catulliana xi, 6 imitata blandas columbas xi, 104 lasciva xi, 23 maligna xii, 55 mille xii, 26 mollia xi, 23 muta xii, 55 paxima vi, 34 pura vi, 50 quinque impressi x, 42 sola i, 77. viii, 46 uda vetulo Falerno xi, 26
Basiabit viii, 44
Basianda i, 95
Basiant xi, 98
Basiaro vii, 94. x, 22. xi, 61. 98
Basiaret xii, 94
Basiat ii, 83. xii, 94
Basiata pelle xii, 59
Basiata x, 72. xii, 55
Basiationes ii, 23 hybernas vii, 95
Basiator xi, 98
Basiatorem xi, 98
Basiatores xi, 98
Basiavit vi, 66
Baset vii, 95
Basio ii, 33
Basiocus longo xii, 66
Basiolorum xii, 59
Basis inscripta ix, 45
Basiolum xii, 55 naptale xi, 95
Bassa i, 26. 91. iv, 4. 88. v, 45. vi, 69
Bassam iv, 61
Basse iii, 58. 76. v, 23. 53. ix, 101. xi, 98. xii, 98
Basi vi, 69. vii, 96
Bassus iii, 47. viii, 10
Batava spuma viii, 33
Batavi xiv, 176
Batrachomyomachia xiv, 183
Baulis iv, 63
Beata v, 6
Beata Veneris xi, 80
Beatam noctem i, 107
Beatas thermas ix, 76
Beate i, 104. ii, 27

- Beati xii, 15 palmitis viii, 40 rosa i, 56. iii, 47
 Beatior uno quadrante x, 83
 Beatiora jugera iv, 64
 Beatiorum iv, 46. x, 47 vitam x, 47
 Beatiores x, 87
 Beato nectare ix, 13
 Beatos viii, 42. x, 6
 Beatum i, 87. iv, 21. x, 96. xi, 1
 Bella i, 66. vi, 25. vii, 28. viii, 56. xiv, 20 aspera viii, 3 impia iv, 11 prima ix, 102
 Bella carmina ii, 7 fera x, 64
 Bellas historias ii, 7 puellas ii, 87
 Belle ii, 7 (et alibi passim)
 Belle Sabelle xii, 89
 Belli Aetoi viii, 66 Capitolini v, 5 civilis vi, 33 Pannonici viii, 18
 Belliger Mars S 6
 Belligera hasta v, 24
 Belligera Minerva vii, 1
 Bellone xii, 87
 Bellua i, 105. v, 65 nigra vi, 77
 Bellum xii, 89 Mithridaticum vi, 19
 Bellum convivam vii, 59
 Bellus iii, 68. xii, 89 es arte lyrae, bellus es arte pilei ii, 7 astrologus ii, 7 grammateus ii, 7 homo i, 10. iii, 63
 Bene i, 16 (et alibi passim)
 Benignusque iv, 87
 Benigno vultu iv, 89
 Bescynthios fumos iv, 43
 Bessalem scutulam viii, 71
 Bessaque xi, 36
 Beta v, 26
 Betas fatuus xiii, 18
 Betas inutilis iii, 47
 Beticus lacerna xiv, 123
 Betioi gregis v, 87
 Bibam vi, 86. viii, 51
 Bibamus xi, 87. xii, 28
 Bibas i, 107. vi, 78. x, 38. 45. xiii, 120. xiv, 110
 Bibat iii, 82. xiii, 121
 Bibatur i, 72. ix, 100
 Bibe vii, 61. xii, 12
 Bibebat vi, 11
 Bibendo v, 78
 Bibenti xi, 6
 Bibentis domini iii, 82
 Biberat vi, 89
 Bibere iii, 49
 Biberet xii, 70
 Biberis vi, 78
 Bibes viii, 6. xiii, 119
 Bibimus iv, 86. ix, 3
 Bibis i, 12. 27. 36. 98. 107. iii, 62. 77. vi, 92. ix, 97. xii, 40. xiii, 6. xiv, 116
 Bibisse xii, 3
 Bibisset xi, 82
 Bibisti xii, 12
 Bibit S 3. i, 29. 42. 78. v, 4. vi, 47. 78. viii, 28. xii, 11. xiii, 32. 113. 124. xiv, 93
 Bibitur i, 104
 Bibliopola xiii, 3. xiv, 194 Tryphon iv, 72
 Bibliotheca vii, 17. xiv, 190
 Bibo xii, 40
 Bibula palude xi, 32
 Bibunt vii, 88. x, 7
 Bicolorque xii, 34
 Bifero Pesto coesura, rosaria xii, 31
 Bijugis equis i, 18
 Bilbalin altam x, 104 optimam iv, 55
 Bilbilim altam i, 50 nobiliem i, 50
 Bilbilis i, 62 Augusta x, 103 auro et ferro superba xii, 18
 Bilem v, 26
 Bilis vi, 64
 Bilibrem iii, 45 mullum xi, 50
 Bima pensione xii, 32
 Bina millia menstrua iii, 10 fanera x, 71
 Binas triavo Kalendas x, 75
 Binos xii, 55 orbes ix, 32
 Bipes mensa xii, 32
 Bis centena xi, 76
 Bis denis annis ix, 77 libris ix, 81
 Bis juncta trieteride ix, 85
 Bis milia dena x, 41
 Bis quina basia ix, 94 sestertia x, 75
 Bis quinquagenis milibus xii, 66
 Bis rapto viro ix, 31
 Bis senis vi, 26
 Bis seno puncto xiv, 17
 Bis senos fasces viii, 66. ix, 43
 Bis septenis jugeribus vi, 73
 Bis sex lustra x, 71
 Bis terque reverno ix, 8
 Bis tricenties iii, 22
 Bison S 23
 Bisontes turpes i, 105
 Bisontis ix, 58
 Bissenis fascibus vii, 63
 Bithynice ii, 26. vi, 50. ix, 10. xii, 79
 Bitas viii, 6
 Bitonti ii, 48
 Bitontos iv, 55
 Blandi sepulti viii, 36
 Blassianum viii, 38
 Blando ore v, 24
 Blassum os x, 65
 Blassus ix, 88
 Blanda xi, 69 Circe x, 80 columba viii, 32 Corinna xii, 44 cura xi, 26 dona xi, 80 mater ii, 4 ora vii, 87 pagina x, 45 stagna iv, 57

- Blanda alca iv, 14
 Blandae linguae vii, 88 vocis xi, 91
 Blandas columbas xi, 104 mortas iiii, 64
 Blandeque i, 82
 Blandientur vi, 42
 Blandior vi, 29. x, 68 Issa i, 110
 Blandiris xi, 32
 Blandis vi, 23 labellis vii, 95 manibus
 vi, 23 vocibus vi, 23. xii, 99
 Blandita xii, 65
 Blanditiae x, 72. xi, 71
 Blanditias xi, 29
 Blanditur ii, 26
 Blanditus i, 103
 Blandius x, 10
 Blando amore viii, 77 dente i, 15 fri-
 tillo v, 84 pede i, 110 somno iv,
 64 talo iv, 66
 Blandum xiv, 203 levamen vi, 68
 Blandus ii, 4. 75
 Blatta sordida xiii, 1
 Blatara xi, 47
 Blattas truces xiv, 37
 Blattasque vi, 60
 Boletaria xiv, 101
 Boleti iiii, 60. xiii, 48. xiv, 101
 Boletis xiii, 60
 Boletos i, 21. iiii, 45. vii, 78. xi, 31.
 xii, 17. 48. xiii, 48
 Boletum i, 21
 Boletus xi, 18 debilis vii, 20
 Bombycina fartiva xi, 50 tenuia xiv, 24
 Bombyx pendulus viii, 38
 Bona i, 17. ii, 1. iv, 69. vii, 28. 41.
 81. viii, 38 causa viii, 45 fata ix,
 57 musta vii, 28 Saturnalia xiv, 70
 Bona, mala Cosmica vii, 41
 Bona pretiosa xi, 69
 Bonae famae vi, 66
 Bonas horas i, 114 lacernas vi, 82 men-
 sas x, 54
 Boni i, 19 parentis vi, 25
 Bonitate x, 38
 Bononia culta iiii, 59 orbat a vi, 85
 Bonorum xii, 26
 Bonosque soles v, 20
 Bonum v, 78 unguentum iiii, 12
 Bonus i, 40. iiii, 38. viii, 38. xii, 6.
 26. 54. 82. xiii, 84 Caesar iv, 8. ix,
 48 genitor viii, 50 homo xii, 51 li-
 ber vii, 81 poeta xii, 63 puer viii, 3
 vir iv, 5. x, 22
 Bonusque viii, 23
 Bootae Hyperborei iv, 3 placidi viii, 21
 Boreae vii, 35
 Boreas viii, 14
 Bos grandis x, 79
 Botellos xi, 31
 Botellus v, 78
 Botredi delicati i, 50
 Botrodum xii, 18
 Botryone toto xi, 27
 Botulus xiv, 72
 Bove toto v, 31
 Bovem viii, 81
 Boves Hesperias ix, 102 rectas v, 65
 Bovillas currere ii, 6
 Brachia veteres xi, 22
 Brachia ii, 62 alba xi, 84 trita ii, 29
 vara vii, 32 vulas iiii, 63
 Bractea viii, 32 viva ix, 62
 Brassica viridis xiii, 17
 Breve ix, 14 carnea vi, 85. ix, 1 no-
 men xiii, 97 opus iv, 83. xii, 5 ras
 i, 115. x, 79 ver ix, 14 vimen iv,
 89 vividumque carmen xii, 61
 Brevem x, 1 colonum xi, 14 puerum
 ii, 77 titulum x, 71
 Brevemque v, 6. xii, 11 leuam xii, 36
 Breves census xii, 6 deliciae vi, 28. x,
 53 mappae vii, 72. x, 87 rosas i,
 44 tenebras x, 47
 Brevesque colores ix, 18 mamas xi, 31
 Rubras iv, 64
 Brevi i, 50 libello xii, 1 valle ix, 19
 vitro ix, 60
 Brevibus capillis v, 48 labellis i, 46
 pills ii, 62 tabellis i, 3
 Brevior ii, 1. viii, 60 charta ii, 1 Osa
 viii, 26
 Breviora i, f11. vi, 65. x, 59 epi-
 grammata iiii, 83
 Breviore coma ix, 18 summa xii, 66
 titulo i, 94
 Brevis xii, 97. xiv, 31. 198. 199 atas
 vi, 29. 85 concha x, 37 frons iv,
 42 labor x, 19 membrana xiv, 186
 occasio viii, 9 orbita xiv, 23 pagina
 xiv, 198 toga x, 14. xi, 57 soma
 xiv, 151
 Brevis pede xii, 54
 Breviaque x, 50
 Brevitas viii, 29
 Brevitate viii, 29. ix, 51. xi, 91 tanta ii, 1
 Breviter i, 56. iiii, 4. iv, 42. vi, 10.
 xii, 22
 Brevius iiii, 83
 Briacis xi, 48
 Britanni xii, 8
 Britannia xi, 3
 Britannis coruleis xi, 53 pictis xiv, 99
 Britannos Caledonios x, 44
 Britonis pauperis xi, 22
 Bromio iv, 45
 Bromius xii, 99
 Bruma iiii, 98. vii, 94. x, 5. xiii, 127
 ebria xiii, 1 impotens i, 50 invida
 viii, 68

- Bruma gelida iv, 57 imminente iii, 58
 sexta xii, 62
 Brumæ v, 34. viii, 41. xiv, 72 decimæ vii, 65 gelidæ x, 14 horrida sidera ix, 13 Romanæ vi, 80 diebus xii, 82
 Brumali frigore xiii, 16 tempore xiv, 136
 Brumam viii, 14
 Brumas ante triginta quatuorque x, 104
 denas iv, 40
 Brute xi, 16. 104
 Brut i, 43. ii, 77. viii, 80. ix, 51
 Brutiano iv, 23
 Bruto xi, 16. 44. x, 39
 Brutoque v, 51
Bubolus vadlos xiv, 171
 Brutus xi, 5. xiv, 171
 Bubalus atrox 8 23
 Bubulci contumeliosi x, 7
 Bubulum muscarium xiv, 71
 Bucca calda ii, 28 loquax i, 42
 Buccam xii, 24
 Buccas caninas x, 5 puras iii, 75
 Buccellas vi, 75
 Buccis iii, 17 madidis xiv, 64 Summeniana xi, 61
 Bucco xi, 76
 Bulbi xii, 34
 Bulbique salaces iii, 75
 Bulbis iv, 46. xiii, 84
 Bulla crassior viii, 33
 Burdigali crassi ix, 33
 Burras iv, 45. v, 6
 Busta jugera xii, 72
 Busti x, 90 Idæi ix, 35
 Busto recenti v, 37
 Bustuarias mœchas iii, 93
 Buxetque ii, 41
 Buxeta ii, 14
 Buxeto tonsili iii, 58
 Buxo recenti xii, 32
 Buxos fragiles i, 89 tepentes iii, 20
 Buxus xiv, 25
 Ryblida x, 25
- C.
- Caballi Libyci xii, 24 caballo v, 25
 Andromone notior x, 9
 Caballum i, 42
 Caballus i, 42
 Cacantes xii, 61
 Cacanti iii, 44. xi, 99
 Cacantis iii, 89
 Cacare ix, 70
 Cacas i, 38
 Cacat i, 93
 Cacaturit xi, 77
 Cacus v, 65
 Cadat ix, 39. xiii, 25
 Cadaver iii, 93. vi, 62 vile viii, 75
 Cadente matre 8 14 moro i, 73
 Caderet xii, 91
 Cadi torti ix, 3 Vaticanani xii, 48
 Cadis Picens i, 44 Tuscis xiii, 118
 Vaticanis i, 19
 Cadit iv, 53. v, 24. vii, 18. 54. viii, 78. xi, 8, 50
 Cadmea Tyros vi, 11
 Cadmi x, 87 Agenoridæ ii, 43
 Cado rubro i, 56 seniore ix, 94
 Cados nigros i, 27 plenos vi, 27 vetulos xii, 112
 Caduco moro viii, 64
 Cadunt v, 65. viii, 33. xi, 90. xii, 14
 Cadus x, 36. xi, 39 rubens iv, 66
 Cæca Dea iv, 51 novacula vii, 60 Philenis xii, 22
 Cæcili i, 42
 Cæciliane i, 21. 66. 74. 119. ii, 27. 71. 78. iv, 15. 51. vi, 5. 35. 88. viii, 67. ix, 71. x, 32. 84. xi, 43
 Cæcilianus vii, 69
 Cæcilio vii, 84
 Cæcilium ii, 72
 Cæcilius ii, 72. xi, 31
 Cæco ore iii, 19
 Cæcuba ii, 40. iii, 26. vi, 27. xi, 56. xii, 17 generosa xiii, 115 turbida xii, 60
 Cæcubum x, 96. xiii, 115
 Cæcus iii, 15. iv, 30. viii, 9. 49. xii, 63
 Cædas xiv, 55
 Cæde vi, 19. 21. xiv, 4 civili ix, 71
 Cædo viii, 29
 Cælia vii, 30. xi, 75
 Cæliamque iv, 61
 Cælius vii, 39 major xii, 18
 Cæmento structili ix, 76
 Cærelliæ iv, 20. 63
 Cæretana xiii, 64. 124
 Cæretani agri vi, 72
 Cæretanum xii, 124
 Cæsa victima ix, 32 quacumque manu x, 73
 Cæsar 8 2. 3. 5. 6. 9. 17. 20. 21. 27. i, 5. 15. 79. ii, 2. 91. iii, 95. iv, 8. 11. 27. 74. v, 1. 63. 65. vi, 2. 64. 80. 83. 87. vii, 1. 5. 6. 7. viii, 11. 21. 24. 26. 50. 54. 66. 76. 80. ix, 4. 9. 19. 21. 37. 43. 84. 94. xi, 5. 7. xii, 5. xiii, 127. xiv, 73. 179 amicus v, 19 bonus iv, 8. ix, 43 dignatus descendere in vultus magni Herculis

- ix, 65 formosus pulvere belli Arctoi
 viii, 65 invictus vii, 6 venerandus ix,
 102 uterque ix, 98
 Caesar maxime v, 19 mitissime xii, 9
 perfide iv, 11
 Cesare v, 6. vi, 32. vii, 60. viii, 21.
 x, 6. 60. 101 domino ix, 65 privato
 xi, 5 salvo v, 6
 Cesarea unda S 28
 Cesarea arena viii, 30 Diana S 12
 Cesareis cellis xiii, 109 donis x, 28
 Cesarem i, 90. vii, 60. xii, 8
 Cesareo Amphitheatro S 1 munero iii,
 95
 Cesareos leones i, 7
 Cesareum tholum ii, 59
 Cesariana Pallas viii, 1 platanus ix, 62
 Caesarianus ix, 81. xi, 5 eques x, 73
 Cesaribus i, 102
 Caesaris S 16. 25. 28. i, 7. 23. 118. ii,
 32. iv, 1. 3. vi, 1. ix, 14. 32. 35. 92.
 vii, 99. xi, 20. xii, 65 Dei ix, 67
 magni ix, 62 subiti vi, 24
 Cesium vii, 97
 Cesonia ix, 40
 Cesonius, maximus vii, 44
 Cesium nemus vii, 28
 Cesus Lacon vii, 80
 Caf ii, 30. ix, 93. x, 16
 Caieta Dardanis x, 30
 Caietano viii, 37
 Caius ix, 93. xi, 36
 Calumque v, 14
 Calabra lyra v, 30
 Calabri Flacci viii, 18
 Calabris aquis viii, 28
 Calami aucupatorii xiv, 218
 Calamis xiii, 68. xiv, 19. 218
 Calamo vii, 11. 17. x, 78 tremante iv, 30
 Calamos habiles xiv, 38 leves ix, 74
 Calathi xiv, 107
 Calathos veteres ix, 60
 Calcantem xii, 60
 Calcatum x, 7
 Calcatuque onyx xii, 50
 Calceus i, 104. ix, 95 candidior vii,
 33 udus xi, 21
 Calciatum caput xii, 45
 Calculator x, 62
 Calculi xiv, 20
 Calculosque ii, 48
 Calculus viii, 68. ix, 91 discolor xiv,
 17 diversus, bicolor xii, 34 omnis,
 ibid.
 Calda i, 12. xii, 60. xiv, 105 bucca
 ii, 28
 Caldum aquam viii, 67
 Calderum xiv, 106
 Calcant xii, 29
 Calcat viii, 77
 Caledonio arso S 7
 Caledonios Britannos x, 44
 Calene i, 100. x, 38
 Caleno erepto x, 35
 Calens later vii, 7
 Calent iv, 57. vi, 42. x, 63
 Calentem Ceston xiv, 206
 Calentia lectuli vi, 70
 Calere iv, 57. vii, 2. viii, 45
 Cales vii, 74
 Calet v, 55. vii, 32. ix, 44. x, 43.
 xiv, 4
 Calefaciunt xiv, 136
 Calicem ii, 15. xiv, 96 iratum iv, 43
 Calices ix, 88. xi, 11. xii, 70. xiii,
 110. xiv, 94. 102. 157 duos ix, 60
 Calices gemmati xiv, 109 Saguntini
 xiv, 108 Sarrentini xiv, 102 vitrei
 xiv, 115
 Calida et frigida aqua xiv, 196
 Calidam aquam vi, 86
 Calidis aquis vii, 35. xii, 74
 Calido vulnere iv, 18
 Calidum xiv, 113
 Caligantemque Thyeston x, 4
 Caligine viii, 51
 Calix i, 93. vii, 53. xi, 32. xii, 74. xiv,
 109 curtus i, 93 perspicuus iv, 86
 positus ii, 1
 Callaicus arvis x, 16
 Callaico metallo xiv, 95
 Callaicum Oceanum x, 37
 Callainas xiv, 139
 Callida esca iv, 56 Roma ix, 49
 Calliditate tanta xi, 50
 Callidum leporem i, 50
 Callidus fur v, 42 caupo iii, 57 si-
 mus xiv, 202
 Callimachi x, 4
 Callimachus iv, 23
 Calliodore v, 38. vi, 44. x, 11. 31
 Calliodorus v, 38. ix, 22
 Calliope pia iv, 31
 Calliopen ix, 87
 Calliste v, 64. viii, 67
 Callistrate v, 13. ix, 96. xii, 35
 Callistratus xii, 82 barbarus xii, 42
 Calocisse ix, 94
 Calore iii, 17 nimio ix, 91
 Calpetiano vi, 94
 Calpurnium v, 54
 Calva ii, 33. vi, 57 sordida vi, 57.
 xiv, 27
 Calvae v, 49 nitidae campum x, 83
 nudae xii, 45
 Calvaeque restes xii, 32

- Calvam miseram iii, 74 tristem vi, 74
 Calvere iv, 35
 Calvi linigeri xii, 29
 Calvinus vii, 99
 Caluisse v, 50
 Caluit xi, 86
 Calumniator xi, 66
 Calvo comato x, 89 Melanthione x, 67
 Calvus i, 73
 Calydon i, 105. xi, 69
 Calydone Ætola ix, 49
 Calydonius sus xi, 18
 Camillos ix, 28 assertores i, 25
 Camillus invictus xi, 5
 Cammare ii, 43
 Camæne viii, 66
 Camænarum vi, 47
 Camenas ii, 6. vii, 68
 Camenis iv, 14 doctis xii, 96 nocturnis iv, 90
 Camoni ix, 76. 77
 Campani ruris ix, 61 venafri xiii, 101
 Campano Lyæo xiii, 116 mero i, 19
 Campi diffusi iii, 31 lati iii, 56
 Campis Myrini ix, 49
 Campo Elysio xii, 52
 Campos Appulos x, 74 Pomtinos xiii, 112 steriles i, 168
 Campum latum calvæ x, 83
 Campus iv, 66. v, 20. x, 6. xii, 14 sacer iii, 47
 Cana ix, 27. xiv, 27 barba iv, 36 habra ix, 28 ligustra ix, 27 mater xii, 32 mella iii, 58 nympa vi, 43 pelle iii, 77 putrisque coma iv, 63 sæcula viii, 80 vinea iii, 65
 Canace tumulata xi, 91
 Canæ Vestæ i, 71
 Canam x, 67
 Canant xi, 20
 Canaque i, 13. 16. vi, 43 Albula i, 18 jura i, 16
 Canas xiv, 186
 Cancro viridia v, 71
 Cancro fervente x, 58
 Candela xiv, 40
 Candelabro xiv, 44
 Candelabrum Corinthium xiv, 43 ligneum xiv, 44
 Candela xiv, 43
 Candida iv, 62. vi, 42 Concordia iv, 13 crystallæ viii, 77. x, 13 Lygæos vi, 13 nox viii, 45 Roma viii, 65 turba xii, 34 turris xii, 31 unda xiii, 40
 Candidas aras ix, 91 comas vii, 89
 Candide ii, 24. 43. iii, 26. 46
 Candidior iv, 42 calceus vii, 33 puella i, 116
 Candidiora vii, 25. viii, 28 nive lintea xii, 63
 Candidiore sorte x, 71
 Candido vultu vi, 99
 Candidus ii, 71. iv, 2. 87. xii, 2 amnis vii, 93 Anxur v, 1 lector vii, 99
 Candor xiv, 145
 Cane i, 81. 98. xiii, 1 tetrico xiv, 61
 Canebat S 6
 Canem iii, 55. v, 44. xi, 68 Tartareum ix, 66
 Canenti vii, 22
 Caneret x, 64
 Caneis iv, 35. 74. vii, 20. ix, 26. xiii, 99 tuos x, 27
 Cani vi, 93. vii, 68
 Cani cunni ix, 38
 Cani Dulichio xi, 69
 Caninam pellem v, 60
 Caninas buccas x, 5
 Caninis naribus vii, 95
 Canio i, 62
 Canis iv, 53. xi, 32. xii, 48 Gaihel iii, 47 Tartarei v, 34
 Canis vertagus xiv, 200
 Canis prunis vii, 53
 Canit S 5
 Canium i, 70 fabulantem iii, 64
 Canius iii, 20. vii, 87
 Cannas vi, 19
 Cano iv, 5. 90
 Cano cunno ii, 34
 Cantaberis vii, 17
 Cantante Pollione iv, 61
 Cantare viii, 3. xi, 3
 Cantaret vii, 28
 Cantas S 90. ii, 7. v, 16. xii, 40
 Cantasti i, 65
 Cantat vi, 61
 Cantata vii, 14. ix, 59
 Cantatas ranas xiv, 168
 Cantator cycnus xiii, 77
 Cantatque vii, 61
 Content vii, 88
 Cantet iii, 93. iv, 55
 Canthare ix, 11. xi, 45
 Canthus xiv, 168
 Cantica iii, 63
 Canto xii, 40
 Cantor viii, 61
 Cantu xiv, 218
 Cantusque chorosque Plerios i, 77
 Canum i, 23. 49. 50. iii, 43. x, 5. xiii, 96
 Canum olus vii, 31
 Canunt x, 28. xii, 53
 Canus x, 3 December i, 59

- Canusina similissima turbato mulco* xiv, 127
Canusinae fuscae xiv, 127 *rufae* xiv, 129
Canusinatus Syrus ix, 23
Capax cistula iv, 46
Cape ii, 59
Capella iv, 4
Capellae querulae vii, 31
Capellarum iii, 93
Capelliana xi, 33
Capellis vi, 19
Capena porta iii, 47
Caper iii, 24 *cultus Aelio vellere Thebani Phryxi* viii, 51
Caperet viii, 30. x, 14
Capiant xii, 48
Capiat xiv, 134
Capiet vii, 51. xiii, 56
Capillare iii, 83
Capillati x, 63 *lascivi* iii, 58
Capillatus ii, 57
Capilli iii, 93. v, 49. x, 19. xii, 90
Capillis vii, 29 *brevibus* v, 48 *detonsis* viii, 52 *Hispanis contumax* x, 65 *incomtis* i, 26 *longis* ix, 37 *siccis rustica Veritas* x, 72 *tinctis* iii, 43 *tondendis* xiv, 36
Capillos ii, 36. v, 48. vi, 12. xi, 39. xii, 7. 85 *dulces* ix, 17 *exiguos* xii, 83 *factos* vi, 57 *tortos* viii, 33 *laudatos* ix, 18 *longevos* xiv, 27 *longos* xii, 18 *nitidos* xiv, 50 *nullos* xiv, 25 *raros* x, 83 *reliques* x, 83 *Ten-tonicos* xiv, 26 *tristes* ii, 66 *vagos* vi 52
Capistris purpureis i, 105
Capistro xiii, 96
Capit i, 3. vii, 27. viii, 48. ix, 27. x, 48. 74. xiii, 56. xiv, 66. 87. 190
Capitati porri xiii, 19
Capite vi, 26 *acuto* vi, 39 *devorato* vii, 20
Capiti iii, 43. vi, 57. ix, 36. xiv, 132
Capitibus vi, 39
Capitolinas vias vi, 10
Capitolinae pontificumque dapes xii, 48
Capitolini belli v, 6 *Tonantis* x, 51 *colla* xii, 31
Capitolinis templis ix, 4
Capitolinum x, 101
Capitolinus Jupiter v, 63
Capitolio summo xii, 77
Capitolium xii, 77
Capitque i, 110. vii, 72
Capitur vii, 14
Capiunt xi, 104. xiv, 59
Capo xiii, 63
Capones coactos iii, 58
Cappadocum viles v, 79
Cappadocis catastis x, 76
Cappadocum vi, 77. 85 *savio oris* ix, 31
Cappadocumque vii, 30
Cappadocumve xii, 26
Capparin iii, 77
Caprea xiii, 99
Capream pendentem xiii, 99
Caprificus iv, 52. x, 2
Capris junctis iv, 52
Capra hyberna xi, 8
Capta ix, 104
Capta mele superbus venator x, 37
Captabit xii, 83
Captis praedes i, 16
Captandi xi, 55
Captare 8 11
Captares ix, 90
Captari vi, 63
Captas i, 4. ii, 18
Captas aves xiv, 216
Captat vi, 63. xii, 10
Captavit vii, 20
Captet viii, 38
Captivam sitim xi, 96
Captivis comis xiv, 26
Captivo Istro vii, 80
Captivos Indos viii, 26
Captivum mullum x, 37
Capto ii, 18. ix, 89
Captos i, 105
Captum ix, 89 *piacem* iii, 58. iv, 30
Captus ii, 61. v, 44
Caput ii, 43. 70. iii, 66. v, 14. 49. vi, 81. viii, 47. 59. 77. ix, 28. 49. xi, 96. xii, 90. xiv, 74. 146. 212 *arietinum* xiv, 211 *calceatum* xii, 45 *extinctum* xi, 46 *insanum* ii, 66 *in-victum* ix, 24 *invisum* ix, 69 *nuserum* xiii, 25 *nudum* v, 49 *tectum* xi, 98 *triste* ii, 61
Caputque x, 31 *nudum* x, 83
Cara xiii, 46 *amicitia* iv, 67 *cognatio* ix, 55 *mumera* xiii, 102 *Setia* x, 36
Caram puellam ii, 48
Caras umbras x, 71
Carbasa xii, 29
Carbone rudi xii, 61
Carchesia libata viii, 56
Carduarum iv, 55
Care iv, 29. (vi, 1. ix, 24 *Martialis* v, 20 *Putens* iv, 29 *puer* i, 89
Careat viii, 81
Carere iii, 53. xi, 56
Cares 8 1
Caret vi, 79
Cari amici iv, 5 *mariti* ix, 31 *patroni* vi, 28
Cari xiii, 29
Cariem vi, 49
Carina mersa x, 85 *prima* vii, 19

- Carina iii, 67 Argiva xiii, 73 corrente
 iii, 78 tuta iii, 67
 Carinas lapsas iv, 64 primæ xi, 1 Ti-
 berinas nauta x, 85
 Carinus viii, 61
 Carior xiii, 9 fama viii, 18 Issa i, 110
 perdidit xiii, 76 vita xi, 21
 Cariosa xiii, 120 amphora xi, 50
 Caris amicis iv, 73 lapillis x, 38
 Carisiano vi, 24
 Carisime Juli ix, 96
 Carius i, 88. xiv, 215
 Carmen ix, 1 breve vi, 85. ix, 1 vivi-
 dumque xii, 61 factum vii, 26 ja-
 venile xiv, 189
 Carmenion x, 65
 Carmina i, 5. 30. 54. 92. ii, 20. 86. 89.
 91. iii, 9. 38. 100. iv, 33. 72. v,
 16. 30. 33. vi, 61. vii, 69. 72. 80.
 88. 90. viii, 3. 18. 82. ix, 27. 51.
 59. x, 10. 21. 33. 35. xi, 19. 57.
 94. xii, 2. 11. 44. 46 semula xii, 95
 bella ii, 7 celestia v, 5 digna La-
 tia toga vii, 63 docta vi, 60 dulcia
 xiii, 77 lasciva vii, 51 leviora vii, 8
 mala vii, 42. xii, 40 nondum vulgata
 purpurea sed modo suta toga x, 98
 nota habere viii, 70 mea xi, 94 par-
 va viii, 82 pauca vii, 20 referentia
 nullos numos xiv, 219 sanctiora vii,
 17 secreta i, 67 tristia x, 17 victura
 viii, 73
 Carmine iii, 97. 99. iv, 55. v, 11. 15.
 vii, 46. 84. xiv, 57 æterne x, 20
 Mæonio xiv, 183 parvo x, 1 supino
 ii, 86
 Carnabibus i, 86. iii, 69. vii, 42. 97
 jocosus i, 86
 Carnarius xi, 100
 Carne xiii, 2. 81
 Carnem vi, 64 formosam xi, 103
 Carnificem avem xi, 84
 Carnificesque pedes xii, 48
 Carnificis miserii ii, 61
 Carnis immundæ iii, 24
 Caro vii, 45. 73. x, 77
 Caro amico iv, 10. x, 44 sene conjuge
 vii, 74 sodali vii, 84. xiv, 11
 Caros amicos xiii, 55
 Carpas xi, 94
 Carpat ii, 14
 Carpe vii, 47
 Carpere i, 92. iii, 13. v, 33. vi, 64.
 xiv, 188
 Carpi vi, 39
 Carpis i, 92
 Carpit iii, 30. ix, 72. xi, 24
 Carpophori S 15. 27 teneri S 23
 Carpai iv, 22. v, 46
 Carpsit iii, 65
 Carruca xii, 24 aurea iii, 62
 Carrucam iii, 47
 Carus xii, 25
 Caryota viii, 33 aurea xiii, 27
 Caryotarum Spathalion xii, 27
 Caryotidas notas theatris xi, 31
 Carystos ix, 76
 Casa viii, 80 ambitiosa xii, 68 nigra
 vetusque xi, 24 onerosa vi, 43
 Case compactæ xii, 72 primæ ix, 60
 saturæ x, 96
 Casas Scythicas x, 20
 Cascelius vii, 9. x, 56
 Casei Trebulani xiii, 33 Tolosatæ xii,
 32
 Caseoque iv, 46
 Casens lunensis xiii, 30 signatus, ima-
 gine Lunæ xiii, 30 Velabrensis xiii, 32
 Caseum iii, 58
 Casiam x, 97
 Casiaque vi, 55
 Casias xi, 54
 Casibus vii, 84 subitis S 14
 Casiano iii, 64
 Cassibus iii, 58. 93
 Casside ix, 57 languida v, 24
 Cassis xiv, 179
 Casta i, 14. iii, 86. iv, 71. xii, 98
 Arria i, 14 Ima ix, 42 Lavina i,
 63 matrona x, 68 puella vii, 88 Si-
 bylla xiv, 114 Thais iv, 85 Venus
 ii, 34. vi, 45. x, 33
 Castor iv, 71 catellæ i, 110 Sabinæ
 ix, 41 sororis x, 92
 Castalis aquæ vii, 22 Castaliam do-
 mum viii, 66
 Castalidum sororum iv, 14 gregem vii,
 12
 Castalis imber ix, 19
 Castalius fons xii, 3
 Castanem tostæ lento vapore v, 78
 Castaneas centum sevit x, 79
 Castigat x, 104
 Castigatum ceroma v, 65
 Castor iv, 6. vii, 69. viii, 46
 Castis verbis iii, 69
 Castissima puella ix, 91
 Castor v, 38. vii, 98. viii, 21. ix, 104
 Castora i, 71. vii, 57. ix, 62 alternum
 x, 61
 Castos et pios amores x, 35
 Castra v, 14. vi, 76
 Castrabere ii, 60
 Castrana rura iv, 60
 Castrandum iii, 81
 Castrare i, 36
 Castrice vi, 43. 68. vii, 4. 37. 43
 Castus vi, 28
 Casum xii, 74 gravem ii, 65
 Casuram xiii, 99

- Casuras aquas* xii, 20
Casurum ix, 43
Casus viii, 22, 75 frequens iii, 52
Casu i, 89. iii, 28. vi, 86. viii, 21
Catapilus Niliacus xii, 74
Catasta ix, 20 *arcana* ix, 60 *avare*
 vi, 29
Catastis Cappadocis x, 76
Catella i, 110 *Gallicana* xiv, 198
Catella pressa iv, 4
Catellæ castæ i, 110 *exiguæ* vii, 87
parvæ xiv, 198
Catellas lambentes iii, 82
Catellus i, 84
Catena xii, 43
Catenas iii, 29
Catenatique labores i, 16
Catenatis lagenis vii, 61
Catenis Lemniacis v, 7
Caterva cirrata ix, 30
Catervis foemineis xi, 47
Catiæne vi, 46
Catilina v, 69. ix, 71
Cathedra iv, 79. xi, 99
Cathedra rupta xii, 18
Cathedralitios ministros x, 13
Cathedras foemineas iii, 63 *steriles* i, 77
Cathedris ii, 14 *foemineis* xii, 38
Cato vi, 22. xi, 5 *bilaris* xii, 6 *severe*
 i, 1
Catonem ix, 29. xi, 39
Catones rigidi x, 19
Catoni v, 51
Catoniana lingua ix, 28
Catonis ii, 89. xi, 15 *consummati* i, 9
duri xi, 2 *magni* i, 79
Cattæ xiii, 69
Cattas Pannonicas xiii, 69
Cattis vii, 20
Catuli senes v, 10
Catulis raptis iii, 44
Catulla viii, 53
Catulle vi, 69. xii, 73 *docte* viii, 73
Catulliana basia xi, 6
Catulli i, 8. 110. ii, 71. v, 30. xi, 6
docti xiv, 100. 152 *facundi* v, 30
teneri vii, 14 *duo* xii, 84
Catullo i, 8. x, 102. xii, 59. xiv, 77.
 195 *arguto* vi, 24 *docto* vii, 99 *te-*
nero xii, 44 *uno minor* x, 78
Catullus iv, 14. v, 5. xiv, 195
Cavasque lances xi, 21
Cauda vii, 78. xiv, 202 *levia* xiv, 71
superba xiv, 67
Caudam xi, 21
Caudave ix, 49
Cave ix, 104. xi, 25
Cavea iii, 60. xiv, 77
Cavea ix, 58. 72. 89
Cavem i, 49
Cavere xii, 24
Caverit xii, 77
Caveto vi, 78. 79. x, 72. xi, 102
Cavetque ii, 44
Cavimus i, 102
Cavisti v, 76
Caules pallentes xiii, 17 *virides* iii, 47
Caupo i, 57. iii, 59. vii, 61 *seguis*
 iii, 58
Caupone i, 27
Cauponi xiii, 11
Causa ii, 11. 79. iii, 28. 66. iv, 26. 77.
 88. v, 16. 73. 75. vi, 68. x, 26. 41.
 xi, 59. xii, 53. 68 *alia* iii, 50 *bona*
 viii, 45 *levia* ii, 65. viii, 23 *magis*
 v, 73 *prodicta* viii, 17
Causa v, 69
Causas i, 80
Causam vi, 53. vii, 86. 93. viii, 17. 76.
 xi, 40. 88
Causaris iv, 7
Causas i, 18. 80. ii, 7. 20. iii, 28. viii,
 7. 16. ix, 48
Causatus iv, 15
Causidice v, 23
Causidici vi, 8
Causidicis xi, 20
Causidico x, 70
Causidicos iv, 46 *raucos* iv, 8
Causidicam ii, 64. v, 16. ix, 69
Causidicumque i, 98
Causidicus ii, 64. v, 23. xi, 24. xii, 68
pauper xiv, 219
Causis ii, 5. iii, 46
Caustica spuma xiv, 26
Cauta Potestas xii, 6 *virtus* vi, 25
Cauta fronde v, 4
Cautus ii, 1. viii, 59 *homo* vii, 100
Caystri i, 54
Cecidere iv, 25
Cecidi vi, 21
Cecidit vi, 49
Cecidit ii, 66. iv, 2. v, 35. vi, 28.
 xiii, 93
Cecropia puella v, 2 *dote* vii, 69
Cecropiæ Latineque Minervæ i, 40 *MI-*
nervæ vii, 22 *api* xi, 42 *Cecropiæ*
arces i, 26 *apes* ix, 14
Cecropias querelas i, 54
Cecropio iv, 23 *melle* xiii, 24 *monte*
 vi, 24
Cecropios favos xiii, 105
Cecropium senem x, 23
Cedat S l. vii, 28. viii, 56. xiv, 169
Cede xii, 97
Cedens i, 68
Cedentes oneri ramos xi, 41
Cedentia xii, 44

- Cedere vi, 80. viii, 18. x, 14
 Cedet viii, 21, 28
 Cedit v, 68. viii, 51
 Ceditur iv, 57
 Ceditiane viii, 52
 Cedo v, 46
 Cedro iii, 2. viii, 61 decorata pagina
 v, 6
 Cedunt viii, 21
 Celameo concubino v, 41
 Celameos amores xiv, 204
 Celameus Marsyas x, 62
 Celantur x, 42
 Celeberrime Lichni vii, 47
 Celebranda iii, 6
 Celebrant viii, 50
 Celebrare x, 58
 Celebras xii, 67
 Celebrat vii, 68. xi, 48
 Celebrata ix, 16 vox xii, 52
 Celebrate vi, 73
 Celebrator viii, 78
 Celebrem vii, 100
 Celer i, 64
 Celer trochus xi, 21
 Celere vii, 52
 Celeres Noti ix, 39 pili xi, 22
 Celeresque xi, 22
 Celeri vii, 52 fuga viii, 56
 Celeusma iii, 67 nauticum iv, 64
 Cella i, 27 clausa viii, 14 Massica i,
 27
 Cella xi, 40 obsecrata vii, 30
 Cellas fuscas iii, 30 inscriptas xi, 45
 Cellam iii, 48
 Cellarius xi, 31
 Cellis x, 36 Cæsareis xiii, 109 Marais
 xiv, 116
 Celsa pugnata S 2 sidera ix, 92
 Celsæ villæ iv, 64
 Celsi poli ix, 72
 Celtas vii, 52. x, 78
 Celtiber Salo x, 20
 Celtiberis gentibus i, 50 terris xii, 18
 Celtis iv, 55. x, 65
 Censeo ii, 13. v, 49. xi, 99. xii, 61
 Censentur viii, 6
 Censetur i, 62. ix, 17
 Censor maxime vi, 4 tetricus xii, 70
 Censoria lima v, 80
 Censoris placidi v, 28
 Censum equestrem v, 38
 Censura i, 5 dura i, 35 sancta vi, 91
 Censura viii, 52
 Censuræ breves xii, 6 patrios ii, 90
 Censuque v, 41
 Centauros x, 4
 Centena ii, 65. xi, 76
 Centenis iii, 19. 62. vii, 10 columnis
 iii, 19. v, 13. xii, 50 multibus em-
 tos xi, 70
 Centeno consule viii, 46 Nigone iv, 64
 Centenos cives xiii, 123
 Centies i, 100. v, 70. viii, 42 peracta
 sæcula vi, 49
 Centum i, 59. 60 amphoras aquæ fecit
 ix, 99 aureolos xi, 27 castaneas so-
 vit x, 79 columnis ii, 14 epigram-
 mata i, 119 dominos iv, 28 numi-
 mos x, 75 sestertia ii, 63. iv, 67
 Centumque viri vi, 38 petantur quadran-
 tes x, 70
 Centurione rigido xi, 3
 Centurionis i, 32
 Cepas natantes iii, 77
 Cephalum xi, 69
 Cepisque xii, 32
 Cepisti vii, 55. ix, 89
 Cepit S 4. xiv, 186
 Cera vidua vii, 44
 Cera xi, 102 quicquidque xiv, 4
 Cerae tristes xiv, 5
 Cerarum Atticarum v, 37
 Ceras x, 88. xiv, 7
 Cercopithecon similem vii, 87
 Cercopithecorum xiv, 128
 Cercopithecus xiv, 202
 Cerdo iii, 16. 59. 99
 Cerea i, 93 abolla iv, 53 ficedula xiii,
 5 poma x, 94
 Cerealis x, 48. xi, 52
 Cereique v, 18
 Cereri x, 103
 Ceres farta iii, 58 Picentina xiii, 47
 Cereus x, 87. xiv, 42 turtur iii, 38
 Ceris iii, 58. iv, 70. xiv, 63 ultimis
 iv, 70
 Cerne xiii, 19
 Cernere v, 3. vi, 58
 Cernimus ii, 65
 Cernis ii, 59. 74. vi, 73. viii, 6. xii,
 62. xiv, 9. 78
 Cernite ix, 35
 Cernitis ix, 77
 Cernunt i, 52
 Ceroma castigatum v, 65 humandum
 xiv, 50 lentum iv, 19
 Ceromata iv, 4
 Ceromate vii, 32 Lacedæmonio xi, 47
 Ceroto pingui xi, 98
 Certa iv, 45 dextera S 13 Pax xiv, 24
 præmia xii, 72 salus ii, 91 vota vii, 8
 Certa aure vii, 28 consciaque voce xi,
 61 figura i, 54 manu vi, 32 pacē
 frui ix, 71 virginitate iv, 45 voce xiv,
 76
 Certabit xii, 21
 Certa fututionis i, 107

- Certam salutem xli, 91
 Certamina vi, 64
 Certant i, 44. vi, 42. xli, 96
 Certare ii, 42
 Certe iii, 74
 Certent iv, 42. x, 87
 Certet xlii, 92
 Certior eques v, 22 fides vii, 52 vultus vii, 84
 Certiora v, 8
 Certis indicis ii, 54
 Certo ictu S 23 ore vi, 72
 Certos Silas iv, 55
 Certum est iii, 38. v, 60
 Certus v, 61 amicus iv, 5 auctor vii, 6
 Cervam iii, 91
 Cervi i, 106
 Cervical xiv, 146
 Cervice xlii, 52 domita vi, 76 facili S 23
 Cervicibus magnis i, 23
 Cervinus balitus xli, 29
 Cervix i, 52. xii, 32
 Cervo iii, 91
 Cervos xlii, 94
 Cerussa alba x, 23
 Cerussata Lycoris i, 72 Sabella ii, 41
 Cerussata cute vii, 25
 Cervum scirpedem ix, 102
 Cervus xlii, 96
 Cespes rigidus v, 84
 Cespite levi i, 89
 Cessant x, 12. xii, 1
 Cessas vi, 62. ix, 94. xi, 86. xii, 80
 Cessat i, 47. viii, 78. xii, 57
 Cessatis iii, 67
 Cessavit ix, 99
 Cessent S 11. x, 62
 Cesserit vii, 18
 Cesserunt ix, 66
 Cessi xii, 95
 Cessasse xi, 33
 Cessit S 23. v, 48. viii, 18
 Cessura x, 63. xlii, 118 rosaria bifero Pesto xii, 31
 Ceste viii, 46. 51
 Ceston i, 92. vi, 12 calentem de Veneris sinu xiv, 206 medicatum xiv, 207
 Cestos xiv, 206
 Cestus i, 92
 Cetera v, 27. vii, 91. 99. xi, 52. xlii, 52. 84. xiv, 19. 174 poma vii, 91 turba iii, 86
 Chaëpe v, 51
 Chæmon Stoico ii, 56
 Chærestrate v, 25
 Chalcea ix, 95
 Chalybasque iv, 55
 Charideme vi, 21. 56. xi, 29. 87
 Charidemus i, 44
 Charine iv, 29. v, 29. xlii, 90
 Charinus i, 78. vi, 27. vii, 24. xi, 59
 Charisianus xi, 88
 Charopine v, 50
 Charta i, 45. xlii, 1. xiv, 11. 196 altera iv, 83 anus xli, 4 brevior ii, 1 edita i, 46 improba viii, 24 salutatrix ix, 99 sordida x, 98
 Charta v, 26 aversa viii, 62 inverna iv, 87
 Chartas i, 26. vii, 6. xi, 15 epistolares xiv, 11 majores xiv, 10 miseras x, 4 victrices vii, 6 virginis i, 67
 Chartæque v, 18
 Chartam timidam brevemque v, 6
 Chartas miseras vi, 64 tinctas xlii, 96 vacuas xiv, 10 victuras xi, 2
 Chartis ii, 8. iv, 21. v, 25. 53. vi, 60. vii, 44. 51. 80. 57. ix, 77. x, 2. xiv, 88. 84 Arpinis x, 19 victuria iii, 29
 Xaquéporos ix, 12
 Cheragra i, 99
 Cheraqueque ix, 93
 Cherson xiv, 88
 Chia vii, 25. xii, 97 ficus xlii, 23 similia, ibid.
 Chiam xli, 97
 Chias flavas vii, 21
 Chimæra tota S 27
 Chione i, 25. iii, 24. 83. 87. 97. xi, 60
 Chiones i, 92. iii, 29
 Chirurgus i, 21
 Chius acrior v, 61
 Chloë iii, 53. iv, 28. ix, 16
 Chærele i, 68
 Choraulem vi, 29
 Choraules v, 56. ix, 78. xi, 75
 Chorem x, 70
 Choreas molles i, 105
 Choro Ganymedeo vii, 50 Pierio vii, 69. xii, 3
 Choros iv, 44 Pierio i, 77 chorosque iv, 55
 Chorus x, 62 docilis S 26 levis v, 51
 Chreste vii, 55. ix, 28
 Chrestilla viii, 42
 Chrestille xi, 90
 Chrestillam ii, 21
 Chrysea ix, 95
 Chrysandeta ii, 53. vi, 94. xi, 29 flava ii, 42 grandia xiv, 97
 Cibis simplicibus iv, 30
 Cibos iv, 53
 Cibus fraudatus vii, 25 solas xlii, 99
 Cicada i, 116
 Cicadæ iii, 92 arguta xi, 18 inhomana x, 58

- Cieer fervens v, 78 madidum i, 42 tepidum i, 104
 Cicero xi, 48 in membranis xiv, 188
 Cicerone iii, 38. v, 69. xiv, 188
 Ciceronis ii, 89. v, 56 facundi xi, 48 magni vii, 68
 Cilices S 3
 Cilicii udones xiv, 140
 Cilicum vii, 30. viii, 14
 Cilix vi, 72. vii, 95
 Cimex xi, 66
 Cimice xi, 32
 Cinæda fronte vi, 39
 Cinædi vii, 84. ix, 64 vetuli i, 42
 Cinædis vii, 58
 Cinædo phthiſico xi, 21 Idæo x, 98 Jliaco ii, 48 cum secreto x, 40
 Cinædos vi, 16. vii, 68 miseris ix, 3 obscuros vi, 50 tres xii, 16
 Cinædum ii, 28. 86. iii, 73. iv, 43
 Cinædus vi, 87. x, 40 puer xiv, 205
 Cincta ii, 62
 Cinctum i, 50. ii, 74. iv, 61
 Cineres i, 2. 89. 116. vi, 85. viii, 38. x, 90 desertos xi, 49
 Cineri i, 26. 89. vii, 44
 Cineribus iii, 93
 Cinerum i, 117
 Cingant vii, 77. x, 13. xi, 100
 Cingere iv, 54. xiv, 32
 Cingit ii, 29. x, 103
 Cingunt iii, 58. x, 83
 Cinguntur x, 28
 Cinxerit ix, 24
 Cinxit ix, 76
 Cinis v, 13 emtos i, 56 serus ix, 1
 Cinna i, 90. iii, 9. v, 57. 76. vi, 17. 89. vii, 33. 43. viii, 7. x, 21. xii, 28. 64 improbe iii, 61 pauper viii, 19
 Cinnae miseri ii, 53
 Cinnama iii, 63. xi, 54 fusa iii, 55 rara iv, 13
 Cinnamon vi, 17. vii, 64
 Cinnamoque vi, 56
 Cinnamus vi, 64. ix, 93
 Cinyphie marita vii, 95 sinu xiv, 140
 Cio iv, 90
 Cipere viii, 16
 Circa i, 91
 Circa viii, 36 blanda x, 30
 Circæos xi, 7
 Circæse tormentum xiv, 160
 Circi clamosi x, 53 magni vi, 64. vii, 7
 Circo S 28 Flaminio xii, 75 sacro viii, 11
 Circuit vii, 88. 98. viii, 59
 Circuitus xi, 15
 Circulatrix linguæ fæda probra x, 3
 Circulus ii, 86
 Circulo majore x, 62
 Circulus xiv, 138
 Circum i, 77
 Circumdæ iv, 41
 Circumfert i, 42
 Circumfuit xiii, 40
 Circumfusa xii, 17
 Circumlata scriblita iii, 17
 Cizini viii, 18
 Cirrata caterva ix, 80
 Cirrha i, 77
 Cirris grandibus x, 83
 Cirros lividos vii, 20
 Cisterna iii, 56
 Cistifero v, 17
 Cistula capax iv, 46
 Citare iv, 5
 Citat x, 30
 Citata tigris iii, 44
 Citatus iv, 80. x, 104
 Cithara xiv, 165
 Citharædis xiv, 215
 Citharædus v, 56. xi, 75
 Cito i, 82
 Citrea mala xiii, 37 mensa xiv, 89
 Citri Maurusiaci xii, 66
 Citrum x, 38 nobiliss x, 80. xiv, 138
 Cive x, 92 summoto ii, 96
 Cives centenos xiii, 123
 Civica viii, 83
 Civili cæde ix, 71
 Civilis belli vi, 32
 Civis x, 65. 68. 76. xii, 62 rarus xii, 53
 Clamabat xii, 70. xiv, 181
 Clamabunt xii, 3
 Clamant i, 98. xi, 2
 Clamas i, 90. 96. ii, 67. ix, 11
 Clamat v, 35. vi, 48. vii, 6
 Clamatus verna xii, 26 conviva i, 50
 Clamee vii, 72. ix, 69
 Clamet x, 5
 Clamitaris i, 53
 Clamitetque x, 5
 Clamor iv, 64. vi, 38. viii, 11 mitior ix, 89
 Clamosa Subura xii, 18
 Clamosi Circi x, 53 Lictoris xi, 98
 Clamoso cunno vii, 18 magistro v, 84
 Clamosus x, 37
 Clancularius poëta x, 3
 Clara munera ix, 84 ligna xiv, 80 Rhodos xiv, 68
 Clara luce xi, 22. xiv, 60
 Claram Rhodon iv, 65
 Claranus x, 21
 Clareque vii, 92
 Clari penates i, 71

- Clarior Lyra xii, 11
 Clarissime Juli i, 108
 Claros penates x, 33
 Clarum i, 56 toreuma iii, 35
 Clarus xii, 8 eques vi, 58 fronde Jo-
 vis xi, 9 locus iv, 44
 Classes 8 28
 Classice ii, 69. xii, 46
 Claudere xiii, 14:
 Claudia peregrina iv, 13 porticus 8 2
 Rufina xi, 53
 Claudiam v, 78
 Claudianorum temporum iii, 30
 Claudii ii, 57
 Claudius ii, 31
 Clavis v, 35. xi, 33 magna v, 35 ne-
 quior v, 35
 Clavo lato iv, 46. v, 17 clausa xiv, 92
 apis iv, 32 cella viii, 14 culina viii,
 67 custodia ii, 85 oscula xiii, 18
 prandia texto vimine ix, 78
 Clausurae xi, 18
 Clauserunt x, 63
 Clausis flammis xiv, 61
 Clausit vii, 19
 Clausos vii, 72
 Claustra ferrea x, 28
 Clausus cursus xii, 57
 Claususque fornix x, 5
 Clemens x, 98
 Clementia i, 105 hilaris xii, 6
 Cleonaeo leone v, 71 sidere iv, 60
 Cleopatra iv, 22. 59
 Clepsydra vi, 35
 Clepsydras vi, 35. viii, 7
 Cliens vii, 62. 63 addictus ix, 3 que-
 rulus i, 50 sordidus viii, 33
 Cliens matutine xii, 68
 Cliente iv, 46. 89 culto ix, 23 que-
 rulo iv, 89
 Clientem xii, 78 totum x, 34
 Clienti x, 10 lasso x, 74 clientis viii,
 76 aridi x, 87
 Clinici iv, 9
 Clinicus i, 31 Herodes ix, 98
 Clivi x, 5 Scitini arce x, 74 Suburani
 v, 22
 Cliyo i, 71 Aricino ii, 19 sacro i, 71.
 iv, 79
 Clivum Aricinum xii, 32
 Cludere xi, 91
 Cludit xi, 61
 Clune ix, 39 molli ix, 48 nudo xi, 100
 Clunibus immodicis iii, 60
 Clunibusque iii, 53
 Clusa sella xi, 98
 Clusinis pultibus xiii, 8
 Clusia labellis xii, 55 lymphis xii, 31
 Clusit x, 71
 Clypeumque ix, 57
 Clyte viii, 64
 Clytium iv, 9
 Cnidiae Desa xiii, 66
 Cnosia monumenta ix, 35 vindemia xiii,
 106
 Coacta i, 110. vii, 57
 Coactos capones, iii, 58
 Coccina ii, 16. 39. 43. xiv, 131 alata
 ii, 29
 Coccinasque iv, 28
 Coccinatos viros i, 97
 Coccines laceras xiv, 131
 Cocco iii, 2. x, 76 madida vesta v, 23
 Cochlinatus Euclides v, 35
 Cochleam viii, 33. xi, 18
 Cochleare viii, 33. 71. xiv, 131
 Cochlearia xiv, 131
 Cochleas xiii, 53
 Cochleis xiv, 131
 Cochleisque iv, 46
 Coci Santrae vi, 39
 Cocles iii, 88
 Cocta musta iii, 82
 Coctae nivae ii, 85
 Coctana xiii, 28 parva iv, 69. vii, 53
 Cocto latere ix, 76
 Coctum leporem iii, 94
 Cocum viii, 23. x, 66. xii, 64
 Cocus i, 51. viii, 23. xii, 13. xiv,
 220 raucus i, 42
 Codicillis v, 51
 Codre v, 26
 Codrus ii, 57. v, 23
 Coegerit vi, 64
 Coelata x, 19
 Coelatus serpens vi, 92
 Coelebs iv, 69. xii, 64
 Coelestia carmina v, 5
 Coeli ix, 44. xiv, 93 Phidiaci iv, 39. x,
 67
 Coelique xii, 73
 Coelo viii, 36. ix, 102. x, 51. xii, 16.
 xiv, 1 crasso iv, 46 Phidiaco vi, 13
 sereniore iv, 64 sereno xiv, 180 toto
 iv, 2
 Coeloque ix, 4
 Coelum iii, 100. v, 65. ix, 2 inane iv, 31
 Coena ii, 19. 27. iii, 60. v, 44. 79. vi,
 11. viii, 6. ix, 15. x, 37. xii, 26. 29
 diserta vi, 48 dives et ex omni macello
 instructa x, 59 laeta xii, 48 parata
 xiv, 217 parvula iv, 73
 Coena ambulante vii, 48 hesternae ii,
 72 prima alterave xi, 31 rara xi, 52
 tertia xi, 31 tota xii, 60 unctiore v, 44
 Coenabis iii, 50. ix, 36. xi, 52
 Coenabit belle xi, 34
 Coenacula i, 109

- Censæ ii, 27. v, 44. x, 31. xiii, 88
 Censam ii, 14. 18. 37. iii, 44. 50. 60.
 iv 49. 78. v, 45. viii, 23. ix, 36.
 64. 92. x, 18. xi, 23. 50. 57. xii,
 29. 88 rectam ii, 69. vii, 20
 Censamque iii, 45
 Censando v, 76
 Censandum ii, 14
 Censant xi, 65
 Censantibus xii, 50
 Censantis bene Pontici ix, 20
 Censare ii, 53. 69. ix, 20. x, 37. xi,
 24. xii, 19. xiv, 217
 Censares i, 28. x, 31
 Censaret ii, 57. 69
 Censarum xii, 48
 Censas i, 104. iv, 68. vii, 78. xiii, 14
 Censasse v, 47
 Censasti x, 31
 Censat i, 69. iii, 12. v, 47. vi, 94. vii,
 10. 59. 67. xii, 17
 Censatio parva ii, 59
 Censatoria x, 87. xiv, 135
 Censaturit xi, 77
 Censavit vi, 53
 Censem i, 60. iii, 60. iv, 68. ix, 15
 Cennes ix, 11. xii, 26
 Cennet iii, 82
 Cennisque x, 48
 Ceno ii, 79. iii, 60. iv, 90. v, 50.
 79. xi, 35 sordidior toga vii, 23
 Censula v, 78. x, 48 parva v, 78. vii,
 51
 Cœpere x, 29
 Cœperis viii, 44
 Cœperunt xii, 91
 Cœpi xii, 96
 Cœpisse vi, 89
 Cœpisti iii, 75. xii, 96
 Cœpit i, 31. ii, 22. vi, 50. vii, 4. 29.
 ix, 62. 70. 97. xi, 102. xii, 66. 85.
 89
 Cœruleis Britannis xi, 54
 Cœruleus Liris xiii, 83
 Cogant v, 52
 Coganturque ix, 4
 Cogar ii, 69
 Cogat iv, 43
 Cogaris i, 107
 Cogis iv, 14. vii, 10. ix, 91. xi, 76
 xii, 96
 Cogit i, 18. v, 49. x, 16. xi, 87
 Cogitabis i, 116
 Cogitandi xii, 57
 Cogitarex xii, 65
 Cogitatione sine morosa xi, 6
 Cogitatis iii, 7
 Cogitur ii, 69. vii, 61
 Cognatio cara ix, 55
 Cognato sanguine junctum nomen xii, 44
 Cognita S 18
 Cognitum v, 44
 Cognitus furor S 22
 Cognoscendus x, 12
 Cognoscere i, 56. v, 5. ix, 102. x, 4
 Cogunt x, 36
 Cohibet viii, 70
 Cohors x, 48
 Colere vii, 74
 Colam iii, 38
 Colant ix, 43
 Colas vii, 23. xii, 68
 Colat i, 115. iv, 1. vii, 74 viii, 8. ix, 59
 Colchida v, 53
 Colchidas x, 4
 Colchide S 27
 Colchidos x, 35
 Colcho rhombo, xii, 87
 Colchorum impiorum iii, 58
 Cole x, 96
 Colebatur ix, 65
 Colei omnes xii, 84
 Colendum viii, 38
 Coleos depilatos ix, 28
 Colere x, 5
 Coleret vi, 50. xi, 49
 Coleris ii, 55
 Coli ii, 55. iii, 24. vii, 23. xii, 60
 Coliculi xiii, 17
 Coliculis prototomis xiv, 101
 Colicalus virens v, 78
 Colimus ix, 12. x, 87. 103. xii, 18
 Coline iv, 20. 54
 Coliphia vii, 67
 Colis iv, 57. v, 40. ix, 25. 52
 Colit i, 56. v, 19. vii, 32. ix, 65. 102.
 xii, 62
 Colitur x, 32
 Colla iv, 42. vi, 41. viii, 55 equina xi,
 84 grandia xiv, 48 lactea i, 32 luc-
 tantia iii, 24 mollia xiv, 211 perusta
 urbano jugo x, 12 recutita ix, 58
 saucia xi, 71
 Collapsa i, 13
 Collata ii, 71
 Collatum iii, 52
 Collatus iv, 11. xi, 72
 Colle vii, 73
 Collegæ vii, 37
 Collem xii, 18
 Colles i, 86. iv, 44. vi, 78. x, 44 Al-
 banos Tusculosque iv, 64 excultos i,
 86 Herculeos iv, 57. vii, 13
 Collibus iv, 64. v, 1. 71 mediis xiii, 105
 Colliculis xii, 25
 Colligat xiv, 71
 Collige vii, 33
 Colligere vii, 20

- Colliget xii, 83
 Colligis x, 83
 Colligit S 22. xiv, 199
 Collis Capitolini xii, 21
 Collo i, 110. iii, 53. iv, 41. vi, 13. vii, 87. ix, 23. xiv, 54. 206 picto i, 105
 Collocantur vii, 20
 Collocare i, 114
 Collocat iv, 88. v, 65
 Collum xii, 65
 Colo ii, 55. xiv, 104
 Colocasia xiii, 57 lenta viii, 33
 Colone x, 78
 Coloni Argivi iv, 57 duri iv, 66 Libyci xiii, 12 Peligni xiii, 121
 Colono ix, 27. xi, 18 uni iv, 64
 Colonorum proborum iii, 58
 Colonum brevem xi, 14
 Colonus i, 18. ii, 11. vii, 31. x, 87 Niliacus x, 14 pilosus xii, 59
 Color viii, 48. xiv, 129 rartor iv, 42 sulfureus xii, 48
 Coloratis Etruscis x, 68
 Colore ix, 63 vivo xii, 63
 Colorem x, 12
 Colores i, 97. v, 23 fuscus i, 97 varios ii, 46
 Coloris viii, 10 mali vii, 4 optimi viii, 10
 Colos vii, 47 breves ix, 18
 Colossi miri i, 71 Palatini viii, 60
 Colossus viii, 44
 Colossus longum ii, 77
 Colossus siderens S 2
 Colostra xiii, 38
 Colostrum xiii, 38
 Colui x, 58
 Columba i, 8. 110. x, 65 blanda viii, 32 nigra vii, 13 trita viii, 6
 Columbae Paphni viii, 28
 Columbarum iii, 58. xii, 65
 Columbas blandas xi, 104 teneras xiii, 66
 Columbini xiii, 66
 Columella xi, 90
 Columna vi, 49. xi, 51
 Columnis centenis iii, 19. v, 13. xii, 50 centum ii, 14 Vipsanis iv, 18
 Columnarum xiv, 103
 Colunt ii, 52
 Coluntur xiii, 15
 Coma iv, 36. vii, 58. viii, 8. xiv, 146 sana putrisque iv, 83 nigra iv, 36 nigrior caduco moro viii, 64 pinguis ii, 29 tonsa ix, 37
 Coma brevior ix, 18 flexa nitidus x, 65
 Comaque xii, 64
 Comae Aoniae vii, 63 absentes ix, 38 longae iv, 45 molles iv, 42
 Comam ii, 11. iv, 36. v, 66. vi, 38
 Comarum ii, 66
 Comas v, 48. viii, 65. ix, 24. x, 66 103 Achilleas xii, 83 candidas vii, 89 coronatas x, 50 Ganymedeas ix, 17 Latias viii, 38 longas i, 32 madidas xiv, 50 meritas iv, 54 tortas iv, 42. xiv, 24 varias i, 77 virides xiii, 19
 Comati quinque xii, 71
 Comatis temporibus x, 83
 Comato calvo x, 83
 Comatus i, 73
 Combibe x, 12
 Comedit vii, 67. xi, 18 oculus ix, 60
 Comentem xii, 83
 Comes ii, 18. 24. iii, 91. vii, 2. 8. 45. 53. x, 92. 104. xii, 68. xiv, 122. 188 assiduus vi, 40 improbus xii, 28 invalidus viii, 75 magnus vii, 44 Velius ix, 32
 Comesse v, 70
 Comesses v, 39
 Corni hospitalitate iv, 64
 Comis atque dentibus emtis xii, 23 captivis xiv, 26 cultis v, 30 densis ix, 62 divitibus xi, 8 longis vi, 16 madidis iii, 65. iv, 3 pictis vi, 57 sectis ii, 66
 Commissatio Albana xii, 48
 Commissator iv, 5
 Commissatore Lyseo ix, 62
 Commissatorque v, 16
 Comitante xi, 51
 Comitata dapce, lagena ix, 73
 Comitite v, 28
 Comitatur vii, 32
 Comitatus ii, 74. v, 9
 Comitum x, 78. xii, 25
 Comites i, 3. v, 3. viii, 79. xii, 77
 Comitetur iv, 10
 Commenda iv, 83
 Commendatur xiv, 137
 Commendandum iii, 5
 Commendare vii, 68. 80
 Commendari iii, 5
 Commendat iv, 29. xiii, 33
 Commendet iii, 5. xii, 11
 Commendo i, 53. v, 34. x, 92
 Commenta i, 91. xiv, 117
 Comminus vi, 58. xiv, 31
 Commisit viii, 6. xi, 74
 Committe viii, 43
 Committere S 28. i, 91. vii, 24
 Commoda ix, 93 otia iv, 14
 Commodabit ix, 2
 Commodat v, 51

- Commodavi viii, 52
 Commodos vii, 72
 Commodet ix, 104
 Commodiora xiii, 119
 Commodius v, 8. 80. vii, 53
 Commune hospitium v, 63
 Communem Æglen xi, 81 attagenam
 ii, 37
 Communemque ii, 37
 Communia balnea iii, 51
 Communis iv, 40 lectulus xii, 92 lec-
 tus iv, 40. xi, 33
 Comædi vi, 6 pueri xiv, 214
 Comædis vii, 82. xiv, 215
 Compactæ casæ xii, 72
 Compactam xiv, 63
 Compage pinea ix, 76
 Comparabit iv, 23
 Comparare x, 19
 Comparasti iv, 39
 Comparata iii, 93
 Comparatus v, 58
 Compare vi, 77
 Comparet vii, 45
 Compede decenni crus lubricam ix, 58
 gemina iii, 29 innumera ix, 23
 Compesce xiv, 134
 Compilare vi, 72
 Compita vi, 64. vii, 97
 Complectarque xi, 23
 Complexibus femineis xi, 78
 Complexuque i, 16
 Componis ii, 7
 Compositos libellos iv, 6 talos xiv, 10
 Compressa iv, 66
 Compressis libellis xii, 77
 Computatur x, 38
 Computaret xii, 8
 Computentur vi, 70
 Computet ix, 7
 Conata xi, 99
 Concederet xii, 31
 Concepit viii, 56
 Concepti vi, 39
 Concessa xi, 57
 Concessorum i, 27
 Concha v, 38 brevis x, 37 ebria xiii,
 82 Lucrina xiii, 90
 Concha sequorea xiv, 209
 Conchæ Sidonis xiv, 154
 Conchas sparsas vi, 34
 Conchen v, 39
 Conchis Cytheriacis ii, 47
 Conchis inuncta vii, 78 pallida faba
 xiii, 7
 Conchylia xi, 52
 Conciliabit xii, 52
 Concipis ix, 42
 Concisa xiv, 160
 Conclamata ix, 46
 Conclavibus v, 44 omnibus xi, 77
 Concolor ii, 43
 Concoquit i, 78
 Concordem famem ix, 72
 Concordia candida iv, 13
 Concretas aquas iv, 3
 Concreto gela iv, 59
 Concrepat xi, 16
 Concubina supina iii, 82
 Concubino iii, 82. vi, 22. 39. viii, 44
 Celæneo v, 41
 Concubinos xii, 49
 Concupiscam x, 74
 Concupiscat x, 3
 Concupiscit ii, 68
 Concupiscunt ii, 68
 Concurrere iv, 35. 74
 Concurreret ix, 71
 Concussas opes xi, 41
 Condantur ii, 40
 Condat xi, 31
 Condere i, 108. iii, 42. xiv, 50
 Condidit S 15. i, 115. ix, 2. x, 71
 Condimus xi, 18
 Condīs viii, 80
 Condiscipula x, 35
 Condit vii, 20
 Conditā ii, 37. iv, 79. ix, 32. 38. xi,
 13. xiii, 28. 111. xiv, 116. 184. iv,
 32 lilia iv, 22 musta i, 19 vīna iii,
 62 vindemia viii, 68
 Conditio melior xi, 52 proxima iii, 38
 sordida v, 17
 Conditione mala ix, 66
 Conditum vii, 79 Sabinum x, 49
 Conditur i, 49. x, 48
 Conditus vii, 96. viii, 36
 Conductis mullis viii, 61
 Conductos penates viii, 75
 Conductum larem xi, 62
 Condyle ix, 98
 Condylī parvi v, 78
 Confer S 16
 Confidis ii, 47
 Confinis Patrobas ii, 32
 Confirmant vi, 43
 Confiteor iii, 31. ix, 61
 Confossaque vulnere mater S 13
 Confugas i, 49
 Confugit x, 92
 Congedi tepidi i, 50
 Congelat xiv, 147
 Congelati nasi xi, 96
 Congere viii, 44
 Congeris x, 68
 Congiarium iii, 7
 Congregare x, 100
 Coniuge i, 63. iv, 75. xii, 94 caro

- vit, 74 uno xi, 53
 Conjuge ducta viii, 31
 Conjugem iii, 93. v, 37
 Conjugibus i, 86
 Conjugis i, 43. vii, 40. xii, 97. 102
   Pharias iv, 11
 Conjux ii, 41. 90. iii, 5. iv, 16. vi,
   47. xiii, 34 lasciva v, 7 rubicunda
   vi, 4
 Connubia vi, 2
 Consacia vii, 21. ix, 27 lucerna dulcis
   lectuli xiv, 39 Ida iv, 1 sylvia iv, 25
   terra ix, 21 virgo vi, 10
 Consacique xi, 61
 Conscientia x, 5
 Consocius xii, 24
 Consecrat ix, 102
 Consecravit xii, 67
 Consedit v, 14
 Consequor v, 46
 Consilio xi, 55
 Consilium ii, 30. ix, 17 utile v, 19
 Conspectus eques ix, 50
 Conspicuum domus vii, 50
 Conspicui Amphitheatris S 2
 Constabit xiii, 3
 Constantior iv, 54
 Constare x, 29. xiii, 3
 Constat i, 67. 104. iii, 62. xii, 13. xiii,
   95. xiv, 87
 Constemus i, 100
 Constet vi, 88. xiv, 118
 Constituimus xi, 73
 Constituit iii, 10. xi, 20
 Constrictos libellos xiv, 37
 Constringantur xi, 99
 Constringatque xi, 56
 Constringere xiv, 66
 Consuetudo S 18
 Consuevero i, 5
 Consul i, 16. iv, 40. vii, 79. viii, 78.
   x, 70. xiii, 112 tertius viii, 66 uter-
   que iv, 79
 Consulare vinum vii, 79
 Consulatus viii, 66. xi, 98
 Consule vii, 79. viii, 45. 66. x, 39. 48.
   79. xi, 44. xiii, 111 centeno viii, 45
 Consules trecenti iii, 93
 Consulio xii, 3
 Consuluit ix, 60
 Consumat iv, 90. ix, 23
 Consumet vii, 27
 Consumis viii, 16
 Consumit xi, 77
 Consumitis ix, 59
 Consummatique Catonis i, 9
 Consumai vii, 54
 Consumpta pagina x, 59
 Consumpto salicto xi, 18
 Contagia xi, 47
 Contaminat i, 54
 Contegenti xii, 45
 Contemere S 10
 Contemne viii, 59
 Contemnere xi, 56
 Contemta vi, 15
 Contento igne i, 22
 Contentor x, 5
 Contendas x, 33
 Contendere vii, 42
 Contendo iii, 82
 Contenta vi, 47. x, 36
 Contenti v, 16
 Contentum viii, 59
 Contentus ii, 53. iv, 77. vi, 42. viii,
   26. 70. xi, 45
 Conterat x, 7
 Conteris viii, 44
 Conterit vii, 65
 Conticuere vii, 80
 Conticuisse vii, 22
 Contigere viii, 52
 Contigeris i, 5. x, 64
 Contigerit i, 100
 Contigit iv, 54. vi, 83. viii, 8. ix,
   24. 40. 52. x, 63. xii, 6
 Continet iv, 8
 Contingere iv, 54. vi, 59
 Continget viii, 45. 72
 Contingunt xi, 1
 Continuus diebus quinque ix, 8 nimis
   i, 57
 Continuo iii, 91. ix, 49
 Contra i, 54
 Contudit ix, 102
 Contulerant vii, 53
 Contulit xi, 10
 Contumax syllaba ix, 12 Hispanis ca-
   pillis x, 65
 Contumeliosi bubulci x, 7
 Contumulavit viii, 57
 Conturbabit ix, 4
 Conturbator vii, 27
 Conturbatorque x, 96
 Convaluisse i, 102
 Convaluit x, 97
 Conveneris ii, 67
 Conveni vii, 26
 Conveniam vii, 73
 Conveniat vi, 65
 Convenire viii, 35
 Convenit iv, 10. vii, 10. viii, 48. xii,
   32. xiv, 47. 113
 Conveniunt iv, 41. xi, 37
 Conventus viii, 4
 Conversus vii, 6
 Convicia iii, 46 festa vii, 8
 Convictas Deas x, 69

- Convictus facilis x, 47
 Conviva ii, 1. 19. iii, 30. 82. v, 16.
 viii, 67. ix, 36. 44. 49. 92. x, 27.
 48. xi, 82. xii, 74 clamatus i, 50
 frequens ix, 98 madidus ix, 23 se-
 rus viii, 39
 Convivæ i, 19. xiv, 1 ebrio iii, 58
 Convivam i, 24. vi, 44. viii, 59. ix,
 3. 90 bellam vii, 59
 Convivaris vi, 61
 Convivas iii, 82. ix, 86. xi, 56. xii, 48
 Convivere i, 87
 Convivia ii, 51. iii, 63. vii, 76. 97.
 viii, 39. 50. 79 cuncta ii, 6 festa iv,
 55 lauta xiii, 88 nequiora ii, 41
 sumtuosiora i, 100 tota xiv, 41
 Convivis iii, 12. ix, 82
 Convivium optimum ix, 78
 Copia vii, 74
 Copias omnes iii, 47
 Copta Rhodia xiv, 68
 Coptam xiv, 68
 Copulentur xii, 43
 Coquis ix, 82
 Coquit x, 62
 Coquo x, 66. xi, 31. xiii, 10. 52. xiv,
 220 sævo xiii, 70
 Coquum iii, 13
 Coquantur xiii, 115
 Coquus v, 50. vii, 27. 61
 Cor iii, 26. 27. vi, 64. vii, 78. x, 15.
 xi, 84. xii, 49. xiv, 219 acrius vi, 64
 Coracine iv, 43. vi, 55. xiii, 85
 Coracinus xiii, 85
 Coram v, 2
 Coranus iv, 37. ix, 99
 Corcyræi horti xiii, 37 regis viii, 68
 Corda xiv, 191 aspera x, 103 propin-
 qua xii, 44
 Cordis ii, 8
 Corduba dives ix, 62 facunda i, 62 læ-
 tior xii, 63
 Cordylla major xi, 52
 Cordyllas iii, 2
 Cordyllis xiii, 1
 Corinna v, 10. ix, 73 blanda xii, 44
 Corinthio subarbano v, 35
 Corinthiorum x, 65 veterum ansæ ix, 58
 Corinthus Hercules xiv, 177 Saurocto-
 nos xiv, 172
 Corinthon x, 68
 Corio iii, 16
 Cornea xiv, 62 laterna xiv, 61
 Corneli i, 36 foro iii, 4
 Cornelia xi, 104
 Corneoque cratere xii, 32
 Corneus guttus xiv, 52
 Cornibus S 1. x, 7 aureis juvenecus ix,
 43 summis v, 31
 Cornicibus x, 67
 Cornu gemino S 22 improbo vii, 7 In-
 dico i, 73
 Cornua ii, 35. 48. xi, 107. xiii, 94
 perfida ix, 102
 Cornuto ardore S 19
 Corona ix, 24. xi, 8 facta de turdis
 xiii, 51 grata xiii, 35 lapsa xi, 8
 olivifera xii, 99 pulchrior ix, 61
 quadrima xii, 82 rosea xiii, 127 spar-
 sa iii, 65 turdorum xiii, 51
 Corona Amyclæa ix, 73 Pieria xii, 52
 prætoritia viii, 83 tenui viii, 70
 Coronabunt x, 48
 Coronæ vi, 38 uncta vii, 72 otiosæ i, 42
 Coronam gravem iii, 47 solam ix, 25
 Coronas festinatas xiii, 127 intactas
 xi, 99 Tarpeias ix, 41
 Coronat xii, 18
 Coronatas comas x, 50
 Coronato Menandro v, 10
 Coronatus miles vii, 8
 Coronetur x, 62
 Coronide sera x, 1
 Coronis hesternis ix, 62 subtilibus ix,
 91
 Corpora grandia xiv, 91 immatura ix,
 9 puerilia ii, 75
 Corpore S 7. vi, 56. xii, 100 formoso
 iii, 3 toto jacuit fusus humi viii, 75
 Corpus S 7. iii, 82. vii, 18. xi, 60
 fœmineum viii, 68 inane viii, 75
 luteum xi, 47 remissum i, 50 salu-
 bre x, 47
 Corpusque iv, 90
 Corripe S 23
 Corripis xi, 39. 43
 Corrodit iv, 27
 Corrumperé iii, 75. iv, 5
 Corrumptis xii, 66
 Corruptit xii, 63
 Corruptitur v, 69
 Corruerit viii, 42
 Corrupto garo vi, 93
 Cornica mella ix, 27 thyma xi, 42
 Cortex lævis Mareotica xiv, 209
 Cortice deposito xiii, 86 lævi x, 37
 Cortis vii, 54. xi, 52. xiii, 45 parvæ
 ix, 55 raucæ vii, 31 sordidæ iii, 58
 Corve xiv, 74
 Coruscum ducem x, 61
 Corvus iii, 43. xiv, 74 niger i, 54
 Corybante picto i, 71
 Corycio croco iii, 66 nimbo ix, 39
 Cosconi ii, 77. iii, 69
 Cosconia xi, 55
 Cosme iv, 53. ix, 27
 Cosmi i, 88. xi, 8. 50. xii, 65. xiv,
 110

- Cosmiani xii, 55
 Cosmianis ampullis iii, 82
 Cosmiano pingui xi, 15
 Cosmica bona, mala vii, 41
 Cosmicos vii, 41
 Cosmum iii, 55
 Costa ix, 49
 Costi xi, 19
 Cothurnati Maronis v, 5. vii, 63
 Cothurni Romani viii, 18. xi, 9
 Cothurnis iii, 29
 Cothurno Sophocleo v, 30
 Cothurnos tragicos viii, 3. xii, 95
 Cotile ii, 70. iii, 63
 Cotta i, 10. 24. x, 49. 64. 88. xii, 88
 Cottæ vi, 70
 Cotula viii, 71
 Coturnicis x, 3
 Covine xii, 24
 Coxam vii, 20
 Coxit ii, 40
 Cras ii, 37
 Crassa fem i, 104
 Crassa aqua xi, 21
 Crassaque turba ix, 23
 Crassa aquæ xii, 26 lacernæ viii, 58
 Crassi Bardigali ix, 33
 Crassior libellus ii, 6 bulla viii, 33
 creta, ibid.
 Crassiora nomina xii, 18
 Crassis turdis ii, 40
 Crasso cælo iv, 46
 Crassum volumen v, 78
 Crassus xi, 5
 Crastina egestas iii, 10 vita i, 16
 Crastinas dapes iii, 58
 Cratere viii, 6 corneo xii, 22
 Craticula cum veru xiv, 221 parva,
 ibid.
 Creastis xii, 67
 Creat x, 103
 Creatus vi, 64
 Creavit v, 78. vii, 100 crebros deun-
 ces vi, 78 trientes i, 107
 Credam ii, 8. vii, 55. 88
 Credamus x, 14
 Credar ii, 91
 Credas iii, 26. iv, 64. v, 28. vi, 42.
 viii, 26. xi, 31. 55. xiv, 212
 Credit v, 44. viii, 64. ix, 49
 Crede i, 4. 16. 42. 76. ii, 32. iii, 3. 5.
 16. iv, 49. v, 52. 53. vi, 23. 27. 56.
 60. viii, 27. ix, 42. 100. x, 90. xii,
 26
 Credere i, 25. ii, 72. iii, 72. 75. x, 18.
 85. xi, 53. xii, 79
 Crederes xii, 22
 Crederet viii, 55
 Credet vii, 10
 Credi i, 72. xii, 35
 Credibile iv, 32
 Credideram i, 42. vii, 82
 Crediderim x, 35
 Credideris ii, 77
 Crediderisve vii, 10
 Credidimus ix, 49
 Credidimusque S 27
 Credidit iv, 72. vii, 40. x, 53
 Credimus ii, 71. 91. v, 1. vii, 60
 Credis S 24. ii, 19. 26. 41. 83. iii, 62.
 iv, 15. v, 38. vi, 44. 84. vii, 31. 62.
 viii, 15. ix, 22. 52. 96. x, 3. 27. 87.
 xi, 42. 44. xii, 25. 48. 86. xiv, 9. 88
 Credit i, 20. iii, 16. iv, 62. x, 23. xii,
 49. xiv, 165
 Credita vi, 76
 Credite S 5. 19
 Creditis ii, 4. 40
 Creditor ix, 4
 Creditori ii, 13
 Creditor S 21. iii, 42. iv, 21
 Credo S 12. ii, 72. iii, 72. iv, 60. v, 28.
 49. 61. vi, 5. vii, 6. x, 51. xi, 94.
 107. xii, 40
 Credulitate v, 1
 Credunt iii, 91
 Cremonæ miseræ viii, 56
 Crepando xii, 77
 Crepant i, 77
 Crepantes manu aureolos xii, 26 meces
 ix, 91
 Crepantis digiti iii, 82
 Crepet v, 19. ix, 23
 Crepitaculum xiv, 54
 Crepitantibus armis ix, 21
 Crepita xiv, 119
 Crepuit xii, 78
 Crescat vii, 28
 Crescatque i, 109
 Crescente arundine ix, 55
 Crescentes papillas xiv, 124
 Crescentibus annis i, 89
 Crescere vii, 61. viii, 71. ix, 62
 Crescit viii, 44. xiii, 47. xiv, 218
 Crescunt S 2. viii, 23
 Creta ii, 2 crassior viii, 23
 Creta pia ix, 21
 Creta acida vi, 92 putri xii, 62
 Creta Minora xiii, 106
 Cretata Fabulla ii, 41
 Cretice vii, 90
 Creverat ix, 77
 Creverit viii, 56
 Crevi xi, 89
 Crevit v, 6. ix, 62. xiii, 58
 Crimen grande ii, 65
 Crimenque xi, 93
 Crimina S 7. xi, 76

- Caluine S 16. iv, 63. vi, 47. x, 61. xi,
 79 sedo ii, 56 tristi nocens terra ix,
 31
 Calumnia ii, 72
 Calvae v, 37. ix, 37 nitens xii, 38 posito
 ix, 37 retorto vi, 39 ruber xii, 54
 Crinem xii, 99
 Crines ii, 68 madidi xiv, 24 totos i, 32
 Crinibus ix, 94 positus xii, 85 sacratiss
 ix, 18 septem xii, 39 tortis S 3
 Crinis viii, 77 madidus v, 64
 Crinitus turbe xii, 49
 Crispa xiv, 90
 Crispe x, 14
 Crispi x, 2
 Crispinae vii, 99
 Crispinus viii, 48
 Crispo iv, 54
 Crispos xii, 36
 Crispulus v, 61
 Crispus v, 33. xiv, 191
 Crissas x, 68
 Crissat xiv, 203
 Cristatae aves xiv, 223
 Cristati galli ix, 69
 Criton xi, 60
 Croceos vitellos xiii, 40
 Croci rubri viii, 33
 Croco Coryciorum iii, 65 curvo xi, 5 effuso
 v, 38
 Crocodilus Niliacus iii, 93
 Creso v, 39
 Cresos xi, 5
 Cronius vii, 87
 Croti vi, 39
 Cruce non falsa S 7
 Cruces ingenuas x, 62
 Crucias vi, 20
 Cruda iii, 13 puella viii, 64
 Cruda virgine Martiave vi, 42
 Crudarum Albolarum iv, 4
 Crude Thyesta iv, 49
 Crudele gaudium iii, 64 nefas vi, 62
 Crudelia fata iv, 18
 Crudeles ii, 78. iv, 61. viii, 14 lauius vi,
 64 Nero vii, 21
 Crudeles morbi xi, 91
 Crudum piper xi, 18 Thoraca vii, 1
 Crudus iii, 18 et ebrius agricola xii,
 76
 Cruenta flagella ii, 17
 Cruentus Sullae xi, 6
 Cruore x, 92. xii, 64 virgineo iv, 63
 Crura ii, 35. 36. 62. iii, 51. vi, 56. xi,
 58 violata v, 61
 Crure glaber xii, 38 igneo x, 100
 Cruribus xi, 37 genisque hirsutis x,
 65
 Cruribusque iii, 53
 Delph. et Var. Clas.
- Cras lubricum decenni compede ix, 68
 Crusculamque iii, 93
 Crusmata Bastica vi, 71
 Crystalla ix, 74. x, 66. xii, 74 candida
 viii, 77. x, 18 magna ix, 23
 Crystallina i, 54. xiv, 111 turbata ix,
 60
 Crystallinisque iii, 62
 Cubaret iii, 91
 Cubat i, 110. v, 1
 Cubicularia gausapina xiv, 147 lucerna
 xiv, 39 polymita xiv, 150
 Cubile iv, 4. xii, 57
 Cubili ix, 7. x, 30
 Cubiti vicini iii, 63
 Cubitisque iii, 62
 Cubito viii, 59 dexteriore v, 61
 Cuculli Liburnici xiv, 139
 Cuculle xi, 98
 Cucullo v, 14 pullo x, 76
 Cucullus iii, 2
 Cocumam x, 79
 Cucumis rectus xi, 18
 Cucurbitarum xi, 31
 Cucurrit S 14. 21. 23
 Cui S 9
 Cuique ix, 80
 Cuiumque i, 42
 Cuius i, 25. ii, 29. 30. xii, 3. 11
 Cuiusdam vi, 8
 Culcita xi, 56. xiv, 119 fragilis xiv, 162
 inanis v, 62 viduata xi, 31
 Culex xi, 18 Adrianus iii, 93 Virgilius
 xiv, 185
 Culi ii, 51. xi, 99
 Calicem viii, 56. xiv, 185 volentem viii,
 33 culina clausa viii, 67 festa vii, 27
 maior v, 44
 Culina nigra x, 66
 Culinae nigrae i, 93
 Cullinam v, 50 nigram iii, 2
 Culis ix, 28
 Culmina vii, 73 delicata iv, 64 fulta xii,
 72
 Calminibus geminis ix, 4
 Culo ii, 51. xi, 100
 Culosque xi, 46
 Culpa xi, 79. xiv, 173
 Culpavit ix, 60
 Culta Bononia iii, 69 fenestra Latia
 nura x, 6 Galeas viii, 28 jugera xi,
 29 manus v, 11
 Culta
 Culter venatorius xiv, 61
 Culti soli i, 117
 Cultior x, 98. xiv, 26
 Cultis comia v, 30
 Culto cliente ix, 23 Jove viii, 60
 Cultor v, 5. x, 92 ditissimis vi, 73 no-

- tus amicitia ix, 85 Rhodopeius 83
 Cultor sanctissime juris et legum x, 87
 Cultris ix, 3 saxis xi, 84
 Cultro iii, 24. iv, 25
 Caltros sammos ix, 77
 Cultum i, 118 opus i, 26
 Cultus i, 67. viii, 48. 51. 72. x, 20. 50. xii, 60. xiv, 141 focus xii, 18
 Cultus Tyrios xi, 39
 Culum i, 98. ii, 62. vi, 27. xi, 43
 Culus i, 93. iii, 71. xi, 21 macer iii, 96 tritor ix, 58
 Cum 83. 8
 Cumque ix, 2. 31
 Cumano pulvere xiv, 114
 Cuna ix, 9
 Cunarum xi, 39
 Cuncta iv, 44. v, 28. ix, 78. xi, 40 convivia ii, 6
 Cunctaria vi, 20
 Cunctis 8 i. vi, 66. ix, 80 animalibus xi, 84 thermis ii, 14
 Cunctos iii, 46
 Cuneis i, 27
 Cuniculus xiii, 60
 Cunnæ vii, 35
 Cunnæ iii, 72. xi, 62 cani ix, 38 fatui vii, 18 lascivi vi, 45
 Cunnilingus vii, 95. xii, 86
 Cunnilingum iv, 43
 Cunnilingus recens xii, 59
 Cunnis siliginibus ix, 3
 Cunnæ iii, 74. 87 cano ii, 24 clamoso vii, 17
 Cunnos xi, 43 geminos i, 91 miseros xi, 46
 Cunnus i, 78. ii, 84. iii, 93. vii, 67. ix, 93. xi, 47 vetulum x, 90
 Cunnus vii, 18. x, 90. xi, 78 gratius iii, 81 osseus iii, 93
 Cuperem vi, 83. xiv, 132
 Cupereat x, 89
 Cuperes 83
 Cuperet viii, 78. x, 81. xiv, 78
 Cupiam xi, 67
 Cupiant iv, 85. vii, 12. xiv, 8
 Copias i, 57. vi, 29. xii, 18. xiv, 217
 Cupiat vii, 18. 43
 Cupidæ avaritiæ xi, 58
 Cupidineq Labyca vii, 87
 Cupidinesque ix, 12. xi, 13
 Cupido ix, 57 parve vi, 13
 Cupido marito xi, 78
 Cupidum Titana viii, 21
 Cupidus xii, 49
 Cupies ii, 56
 Cupis i, 2. 4. 64. iii, 25. 44. iv, 6. 31. v, 78. vi, 63. vii, 26. 46. 62. 74. ix, 52. 102. x, 1. 17. 68. xi, 8. 52. 99. xii, 27. 41. 61. 66
 Cupisque i, 73. xii, 61
 Cupit i, 11. 116. 117. ii, 4. vi, 34. 38. 66. viii, 21. x, 8. xiii, 67. xiv, 115. 172
 Cupiunt x, 35
 Cupresso perpetua vi, 73 viva vi, 49
 Cur i, 60
 Cura i, 112. iv, 8. v, 21. 22. 24. vi, 52. vii, 39. viii, 82 blanda xi, 26 dulcissima viii, 77 festinata x, 2 mutus nostri x, 29 secunda ix, 89
 Curæ i, 26. vii, 10 mille vii, 97 pallentes xi, 6
 Curæque i, 16
 Curam i, 63
 Curandum xi, 74
 Curare vi, 50
 Curarum i, 77. iv, 83. vi, 66
 Curas viii, 51 inquietas x, 29 nascentes v, 5 rudes i, 67 victuras i, 108
 Curet x, 18
 Curetes ix, 21
 Curialius iv, 60
 Curio vi, 64. vii, 68 gravior xi, 16
 Curios i, 25. vii, 58. ix, 28 graves ix, 29
 Curiosos xi, 63
 Curis scribus iii, 20 soluta nox x, 47
 Curtus xi, 104
 Curo xi, 94
 Currant xiv, 208
 Curras iv, 87
 Currat vii, 7
 Curro iv, 10. v, 25. viii, 67
 Corrente carina iii, 78
 Currenti iii, 44
 Currere ii, 6. vi, 43. vii, 32. viii, 11
 Curreret i, 15
 Curras x, 100
 Curret xiv, 209
 Curribus viii, 26. x, 50
 Curris vii, 32. viii, 44
 Currit i, 49. ii, 14. iii, 20. 63. v, 31. 61. vi, 46. xiv, 55
 Currunt xi, 90
 Curras ferventes 828 gemini viii, 66
 Cursor iii, 47 succinctus xii, 24
 Cursorem iii, 100
 Cursu iv, 19. xii, 26 facili x, 104
 Cursurus iii, 5
 Curvus clausus xii, 57 lascivos i, 45
 Curtaque testa iii, 82
 Curtios v, 28
 Curto latere xii, 32
 Curtus calix i, 93
 Curva ofella xiv, 221
 Curva theca xi, 58

- Curva unda ix, 91
 Curvam Matinensem iv, 55
 Curvas valles iv, 64
 Curvavit xiv, 84
 Curvis venis xiv, 88
 Curuli xi, 98
 Curvo ferro xiv, 51 nexu S 26
 Cuspide acuta xiv, 92 Ætola xiii, 93
 laorigera vii, 6 longa xiv, 221 splen-
 denti vii, 27
 Cuspidesque iil, 82
 Cuspida Ætola vii, 2
 Cuspis xi, 100 frondea xiv, 22
 Custodem iil, 68. xii, 53 spadonem ii,
 54
 Custodes x, 69
 Custodia clausa ii, 85
 Custodia Dei vii, 91
 Custodit i, 67
 Custos i, 40. 42. viii, 40. xi, 39
 Cute vii, 10. 35. viii, 38 avida x, 12
 cerussata vii, 26 sarta i, 104
 Catem i, 78. viii, 52 exustam xiii, 80
 laxam v, 79
 Cutis ii, 36. vi, 93
 Cyanem ruinas vii, 19
 Cyaneasque xi, 99
 Cyathis i, 72. viii, 6. 51. xiii, 23
 Cyathos ix, 94. x, 66. sex xi, 27.
 86
 Cybele viii, 46. ix, 3. 40
 Cybeles i, 71. iii, 91. vii, 73. viii, 55.
 ix, 12. xiii, 26. 64 sacra iil, 81
 Cybii xi, 27. 31
 Cybium v, 78
 Cyclops vii, 38
 Cycni xiv, 161
 Cycnis senibus v, 37. ix, 43
 Cycno i, 116. ix, 104
 Cycnus iil, 43 cantator xiii, 77
 Cydonia saturata melle xiii, 24 ventura
 x, 42
 Cyllaron viii, 31
 Cyllarus iv, 25. viii, 28.
 Cyllenes vii, 74
 Cymbala xiv, 204
 Cymbia fecta Saguntino luto viii, 6
 Cynicos inopes xi, 84
 Cynicum iv, 53 senem iil, 93
 Cynicus iv, 53. vii, 64
 Cynthia viii, 78. xiv, 189
 Cyparissos xiii, 96
 Cyparissos aërias xii, 50
 Cypros infanem ix, 91
 Cypros Cytherea viii, 45
 Cytherea xi, 81
 Cytherea acu ix, 14
 Cytherea Cypros viii, 45
 Cytheriacis conchis ii, 47
 Cytheriaco nectare xiv, 207
 D.
 Da i, 3. 59. 108. ii, 30. 90. iv, 27. vi,
 34. 47. vii, 96. viii, 73. ix, 94. 103.
 xi, 6. 26. xii, 60. xiii, 4. 79
 Dabam x, 75
 Dabant ix, 9
 Dabas ii, 76. ix, 10
 Dabat S 4. i, 91. vi, 66. viii, 56. xi,
 6. 104
 Dabatur vi, 11
 Dabis iv, 77. 87. vii, 84. ix, 67. x, 76.
 xi, 23. xiii, 26
 Dabit i, 77. 118. ii, 9. vii, 8. ix, 27.
 85. xi, 23. 78. 98. xii, 3. xiv, 82.
 84. 89. 112
 Dabitur viii, 45. xi, 52
 Dabo iv, 15. 72. x, 48. xi, 29. 58
 Dabunt v, 65. vi, 50. viii, 56. xiii,
 110
 Daci docis ix, 36
 Dacis ii, 2. vii, 30 supplicibus vi, 10
 Dactyliotheca xiv, 123
 Dactyliothecam xi, 59
 Dacus vi, 76 puer i, 23
 Dædale S 8
 Dædalon aptantem puero liquidas alas
 iv, 49
 Dalmata x, 78
 Damas imbelles iv, 74
 Damam impeditam iil, 58
 Damas illigatas i, 50 molles iv, 35
 Damascena pruna xiii, 29
 Damascenis senibus v, 18
 Damas iv, 74
 Damam xii, 17
 Damna i, 13. vii, 14. ix, 7. x, 58. xii,
 57. xiii, 1
 Damnare vii, 44
 Damnata virgo xii, 48
 Damnata mentulam vii, 55 moecham
 x, 52
 Damnatum ii, 24
 Damnatur ii, 64
 Damnaverit iv, 87
 Damnavit vi, 32. vii, 44
 Damnavitque xi, 41
 Damnet i, 26
 Damnet iv, 60. ix, 49
 Damno securo i, 83
 Damnosa xiv, 18
 Damnum xi, 24. xiii, 1 tale xii, 88
 Damos v, 25. viii, 62. xi, 3. 58. xiii,
 16. 38. 42. xiv, 23
 Danaë picta xiv, 5
 Dana da iil, 10

- Dandum iii, 7
 Dant i, 24. ix, 53. xi, 68. xii, 97
 Dante viii, 82
 Dantem ix, 26
 Dantur v, 81
 Dapes' iii, 31. iv, 78. xlii, 14, 36 am-
 brosius iv, 8. viii, 39, 50. xiii, 91
 Capitolina pontific umque xii, 48
 crastinas iii, 58 lautas xiv, 90 nata-
 litias vii, 86 socias ix, 73
 Daphne fugitiva xi, 48
 Daphnis iii, 5
 Daphnosa x, 79
 Daphnosa xii, 50
 Dapibus iv, 78
 Dapibusque superbis iii, 45
 Dardanio Iulo vi, 3 ministro xi, 105
 Dardanisve Caleta x, 30
 Dardanius Paris ix, 104
 Dare i, 19. 77. 103. 112. ii, 10. 22. 39.
 56. iii, 54. 90. iv, 27. 42. 67. v, 25.
 89. vi, 10. 21. 56. vii, 60. 75. viii,
 38. 70. 73. 78. ix, 54. 73. x, 16. xi,
 27. 60. xii, 6. 44. 55. 64. 97. xiv, 157
 Dares iv, 67. ix, 92. xii, 65. xiv, 153
 Darentur i, 87
 Dares iii, 66. vii, 8. 23. viii, 46. x, 41
 Daret viii, 55. ix, 13. 31. 42. 55. xi, 3
 Dari i, 112. ix, 73. xi, 86
 Das i, 10. ii, 10. 21. 24. 36. 43. 71.
 iii, 16. 40. iv, 67. vii, 30. viii, 32.
 ix, 89. x, 16. 69. xi, 67. 104. xii,
 4. xiv, 37. 168
 Dasioque vi, 70
 Dasias ii, 52
 Dat i, 60
 Data i, 12. 36. vi, 10. 89. viii, 6. 50.
 71. 77. ix, 49
 Datam x, 75
 Date xii, 55
 Datis x, 103 cibis iv, 53 muneribus ix,
 49
 Dato vii, 25. 46. viii, 24. ix, 54. x,
 61. xiii, 18. 126
 Datum i, 42. 44. vi, 29. xii, 14
 Datur ii, 2. 61. iii, 30. v, 15. viii, 14.
 ix, 3. x, 26. xii, 18. 76. xiii, 5. 35.
 xiv, 4. 25. 144. 170
 Daturam x, 81
 Daturum iv, 67. xi, 67
 Daturus viii, 54
 De i, 14 (et alibi passim)
 Deque x, 68
 Dea vi, 21. xii, 8 caeca iv, 51 soli-
 citata vi, 68
 Dea lucifera xi, 70 Medusae vii, 1
 tetricae vii, 96
 Deaeque Cnidas xiii, 68
 Deam iii, 3. x, 92
 Deas convictas x, 89 duas ix, 104 do-
 ras xi, 91 tetricas iv, 73
 Deasque viii, 81
 Debeas ii, 6
 Debeat v, 36. vi, 4. ix, 50
 Debent iii, 69. viii, 71
 Debentur viii, 80
 Dehao ii, 44. vii, 60
 Debere ix, 84
 Deberem vi, 30
 Debes ii, 3. 41. 89. viii, 87. 99. vi,
 77. vii, 10. viii, 17. ix, 93
 Debet i, 67. 86. ii, 2. 19. 68. 92. iii,
 58. 81. iv, 27. v, 80. vi, 4. 60.
 83. vii, 10. ix, 40. x, 5. 103. xi, 96.
 xii, 97. xiii, 100. xiv, 97. 196. 230
 Debile opus viii, 6
 Debilis boletus vii, 20 lingua x, 65
 Debilisque vii, 20
 Debilitata Venus i, 47
 Debilitatio ii, 86
 Debita iv, 1 vota ix, 32
 Debitor ix, 43 numerosus iii, 31
 Debitorque ix, 43
 Debiturus v, 80
 Debuerat v, 67
 Debuerant xi, 91
 Debuerint ix, 73
 Debuist ii, 75. iii, 100. vii, 21. viii,
 37. x, 77
 Decebat xiii, 64
 Decem aestates iv, 66 annis iv, 46 ho-
 ris xi, 90. plus minus ix, 104 sceler-
 tia xi, 76 vetulas ix, 162
 Decemque xiv, 192
 December v, 85. vii, 8 atrox vii, 87.
 canus i, 50 gratus vii, 72 horridus
 vii, 36. 95 longus et bruma madens x,
 5 medius vii, 28 vagus iv, 14
 Decembres multos xii, 18 triginta iii,
 86
 Decembri ii, 85. v, 18. 49. xii, 63 fu-
 moso v, 30 gelido iv, 19
 Decembris iii, 36 gelidi x, 87
 Decenni compede crux lubricum ix, 50
 Decens iii, 2
 Decent i, 32. x, 58. 90. xii, 15. xiv, 1
 Decentior xii, 22
 Decepta dextra i, 32
 Deceptus dextra i, 32
 Deceptus ii, 14. 53
 Decere v, 49
 Decernis ii, 64
 Decet S 10. ii, 41. iii, 93. viii, 65.
 82. ix, 12. 14. xi, 11. xii, 62. xiii,
 108. xiv, 12. 47
 Deciane i, 9. 25. ii, 5
 Deciano i, 62
 Decianus i, 46

- Decidat ix, 4
 Decidis vii, 58
 Decidit iv, 18. xii, 14. 20
 Decies i, 12
 Deciesque xii, 78
 Decima hora iii, 36. iv, 8
 Decima iii, 36. vii, 51 hora i, 100. xi, 79
 Decimas bruma vii, 65
 Deciman x, 70
 Decimi libelli x, 2
 Decimiqua libelli xii, 5
 Decimo v, 21 viro vi, 7
 Decimas annos viii, 71 lapis iv, 57
 Deciperia xiv, 88
 Decipi v, 18. xii, 51
 Decipiat S 24
 Decipies iv, 80
 Decipimur vii, 88
 Decipis iii, 87
 Decipit iv, 56. vii, 100. xiv, 216
 Decipitur xiii, 68
 Decipiturque vi, 70
 Declamas ii, 7. iv, 81
 Decoste aquas xiv, 116
 Decorata cedro pagina v, 6
 Decore vi, 28 vario vi, 42
 Decoras viii, 61
 Decoxit ii, 11
 Decuisse S 15. ii, 24
 Decuit viii, 28. 52
 Decrevare vii, 54
 Decrevit i, 79
 Decus i, 2. 54. iv, 14. vi, 26. vii, 74. 97. viii, 30. 51. 55. x, 92. 103. xi, 12. 52. xiv, 32 altum ix, 2 dulco ix, 20 juvenile ix, 18 Palladium ix, 24
 Decusque viii, 28
 Deducas xii, 38
 Dederas iii, 22. iv, 7. ix, 95
 Dederat S 7
 Dedere iv, 44. ix, 12. xii, 6
 Dederim vii, 42
 Dederint i, 104. xiv, 101
 Dederis v, 42. vi, 20. vii, 10. 55. viii, 24. ix, 19. xii, 105
 Dederit iii, 6. viii, 48. 66. ix, 27. x, 12. xiv, 89
 Dedero xiv, 142
 Dederunt i, 100. v, 65. xiv, 42
 Dedi xiii, 11
 Dedicat iii, 29
 Dedicata vii, 17
 Dedicatos pisces iv, 30
 Dedicatur v, 2
 Dedidicit ii, 75
 Deditur vi, 64
 Dedimus x, 75. xiv, 19
 Dedisse iv, 61. vii, 42. xiv, 14
 Dedisses vi, 30. xi, 18
 Dedisset x, 2
 Dedisti i, 2. iii, 12. 40. iv, 27. v, 84. viii, 50. ix, 4. x, 14. xi, 18. xii, 5
 Dedistis ix, 35
 Dedit S 13. i, 59. ii, 2. 42. 52. 54. 65. 76. 92. iii, 59. 95. iv, 11. 28. 31. 64. v, 13. 32. 59. 65. 67. vi, 8. 10. 24. 26. vii, 21. 87. 96. ix, 10. 25. 59. 68. 96. 102. x, 6. 63. 81. xii, 21. xiii, 42. 69. xiv, 1. 40. 124. 140. 161. 170. 175. 189. 211
 Dedite iv, 64
 Dedolat xi, 84
 Deducere ix, 80
 Deerant vii, 96. xii, 44
 Deerat xii, 22
 Deerit viii, 21. xii, 29
 Deerunt v, 60. viii, 56. xi, 52. xii, 14
 Deesse iv, 67
 Deest i, 92. vii, 34. x, 18. 43
 Defecerit viii, 4
 Defeci v, 20
 Defecisset i, 12
 Defecta lingua xiii, 77
 Defendat iv, 16
 Defendere v, 16
 Defendet xiv, 82
 Defendat xiii, 94
 Deficiens i, 102
 Deficientis aule S 2
 Deficia ii, 6
 Deficitque iv, 91
 Defioquus xii, 89
 Desere v, 37
 Desuat iv, 8. viii, 45
 Deforme vitium xi, 90
 Deformis vii, 75
 Deformis iv, 79
 De fruti nigri iv, 46
 Defuerit xiv, 22. 65
 Defuerunt xii, 42
 Defuncti viii, 57
 Defunctus iv, 73
 Degis v, 3
 Dei v, 5. vii, 2. 60. viii, 4. 26. ix, 4. 12. 60 Caesaris ix, 66 custodia vii, 91 faciles i, 104. xii, 6 Palatini v, 19 sideri xii, 60
 Deique v, 8. vii, 24
 Dejecta venabula xiv, 31
 Dejecto vii, 33
 Dejectus v, 14
 Deinde ii, 1
 Deiphobi iii, 85
 Deis i, 104. ix, 62

- Delisque xii, 15
 Delapsa vii, 82. viii, 32 ligustra viii, 38
 Delasset x, 5
 Delator xi, 66 profugus S 4
 Delebilis vii, 84
 Delebit xiv, 7
 Delebit vi, 64
 Delecta ix, 62
 Delecta fera i, 61
 Delectant v, 2
 Delectantia v, 16
 Delectaris x, 45
 Delectas vii, 76
 Delectat i, 35. iii, 77. x, 93. xi, 70. 104
 Delectatur ix, 63
 Delet x, 56
 Deliberet ix, 36
 Delibuta labra xi, 98
 Delicata culmina iv, 64 juga i, 105
 Delicata murena x, 30 purpura iii, 2 uva x, 74
 Delicata Europæ iii, 20 Flomæ x, 92 mensæ x, 62 urinae iii, 83
 Delicate lector iv, 55
 Delicati Botrodi i, 50 ruris vii, 17
 Delicator v, 87
 Delicatum nomen ix, 13
 Delicatus xii, 87 eunuchus iii, 58
 Delicæ S 2. i, 110. xi, 13 breves vi, 28. x, 53 supiniores ii, 6
 Deliciasque viii, 83. ix, 39
 Delicias i, 15. 60. vii, 88. viii, 26. 63. x, 35. xii, 15. 75. xiv, 59. 198
 Deliciasque iv, 88. v, 35. vii, 14
 Deliciis viii, 48
 Delictum i, 8. xiii, 98
 Deliciamque vii, 50
 Delphica xii, 66
 Delphin viii, 51
 Delphis ix, 43
 Demas ii, 10
 Demens S 7. ii, 45. iii, 75. 76. 98. vii, 24. 64
 Demere ii, 77
 Demeruisse ix, 56
 Demetrius i, 103
 Demiseo vultu i, 69
 Democritus ix, 48
 Demus x, 2. 45
 Dena x, 41
 Denarius i, 118 tribus ix, 33
 Denarius ii, 51. ix, 33
 Denas S 27 brumas iv, 40
 Denique i, 93
 Denis ix, 51
 Denos vii, 14 aureolos ix, 5
 Dens senior ix, 58
 Densa turba vii, 61
 Densaque turba x, 10
 Densique trientes vi, 86
 Densis viii, 44 comis ix, 62
 Denso triente ix, 83
 Densum vellus iv, 3
 Densumque vulgus vi, 38
 Dent vi, 87. vii, 28. 67. x, 34
 Dentata Ægle i, 73
 Dente S 26. iii, 19. 47. xi, 70. xiii, 2. 94. xiv, 200 blando i, 15 fulmineo xi, 69 furiali ii, 75 multifido xiv, 25 perjuro xiii, 66 rabido S 18 secto xii, 83 vacuo i, 61
 Dentem xiii, 2 segrum x, 56 politam v, 87 sordidum x, 3
 Dentes i, 20. 52. 88. iii, 93. v, 42. vi, 64. 74. viii, 57. ix, 38. xi, 40. xiv, 22. 68 chorei xiv, 91 emtos xiv, 56
 Indicos x, 98 nigros v, 43 niveos, ibid. picæque buxique ii, 41 timidæ i, 105
 Dentibus ix, 74 atque comis emtis xii, 23 Indis ii, 43 Lybicus ix, 23 rubiginosis v, 28
 Dentifricium xiv, 56
 Dentis antiqui vii, 18 Erythrai xiii, 100 Libyci xiv, 3
 Dentiscaplia vii, 53
 Dentiscalpium xiv, 23
 Dento v, 45. viii, 31
 Deo ii, 14. iii, 24. iv, 1. vii, 99. xiii, 39 averso viii, 63 Pergameo ix, 17
 Deoque viii, 2. ix, 67
 Deorum i, 77. 83. 105. 112. viii, 50. ix, 94. xi, 8. 57. 60. 98
 Deos i, 13. 40. 77. iv, 21. 77. 90. v, 64. vi, 4. viii, 24. 50. 81. ix, 26. 87. x, 58 magnos ii, 91 sardos vi, 68
 Deosculatur viii, 81
 Dependet vii, 94
 Depilatos colcos ix, 23
 Deponas ix, 11
 Deponi i, 110
 Deposita i, 26 veste vi, 38
 Deposito cortice xiii, 86. pudore iii, 68
 Deposui iii, 50
 Deposuit v, 48
 Deprendat S 11
 Deprendere v, 67
 Deprendi i, 35. vii, 81
 Deprensæque furta i, 88
 Deprenai Nili S 3
 Depremsum xi, 43
 Deprensus v, 48
 Depugnat xiii, 1
 Deque i, 104

- Derasa viii, 33
 Deridere xiii, 2
 Derides iv, 7. v, 20. xii, 32. xiv, 176
 Deridet xi, 24
 Derisit vi, 80
 Derisor Fabianus xii, 84
 Derisoremque i, 5
 Des vi, 8. 63. viii, 8. 56. xii, 26
 Descendere i, 52. ix, 65. x, 76. xi, 84
 Descenderet i, 102
 Descendit i, 50
 Deserat xi, 71
 Deserebat iii, 64
 Deseris vii, 68. x, 41. xii, 72
 Deserit xii, 102
 Deserta uxore viii, 31
 Deserto marito iv, 9 raptore xii, 52
 Desertos cineros xi, 49
 Desertus sodalis ix, 3
 Desiderantur x, 30
 Desiderio i, 110. x, 78
 Desiderium vii, 5. x, 12 midas xii, 21
 Desidet iii, 63
 Desidit x, 70
 Desidiosus viii, 3 eques xii, 26 homo
 i, 108
 Desieris iv, 48
 Desine 8 25. i, 42. 5. 66. iii, 74. v,
 50. vi, 89. viii, 81. x, 65. xi, 39
 Desinere ii, 64
 Desinis iv, 52
 Desinit iv, 16
 Desisti viii, 5
 Desit i, 80. iii, 75. vi, 26. vii, 39. 74.
 x, 86. 90. xi, 26. xii, 61. xiii, 1.
 xiv, 105. 120
 Desperabantur 8 22
 Desperasse xi, 36
 Despicia iv, 84
 Despicit xii, 57
 Despolles xi, 50
 Destinet ix, 36
 Destitisset vii, 24
 Destituit i, 102
 Desunt i, 80. iv, 39. 77
 Det ii, 24. 31. v, 60. vii, 72. viii, 61.
 ix, 19. 43. x, 33. xiii, 11. 125. xiv,
 1. 153
 Detarior ii, 24 purpura xiv, 156
 Deteriora ii, 71
 Deteriore anima iii, 19
 Deterius xii, 63
 Detineat i, 71. v, 20
 Detinet xi, 8
 Detinere ii, 91
 Detinuisse vii, 93
 Detrahitque xiv, 106
 Detonsis capillis viii, 52
 Detracta vi, 93
 Detrahet iii, 43
 Detrahit xi, 94
 Detulit xii, 25
 Detur xi, 12. 80. xiii, 117
 Deucalion v, 53
 Devitat xi, 47
 Devites v, 56
 Deuices xii, 28 crebros vi, 78 meros
 vii, 67
 Devorantibus oculis i, 97
 Devorat v, 4
 Devota arma vi, 73
 Deum 8 1. v, 3. vii, 5. 46. viii, 89.
 ix, 4 reducem viii, 8
 Deum vi, 3
 Deumque x, 72
 Deus i, 100. ii, 24. 59. v, 55. vii,
 50. ix, 25. 29. 32. 44. 94. 102. x,
 38. xii, 48 magnus ix, 44 victor
 vii, 8
 Dextera 8 13. 23. x, 92 certa 8 13
 felix ix, 63 fortis 8 23
 Dexteriore cubito v, 61
 Dextra i, 22. ii, 11. ix, 44. xi, 69.
 99. xiv, 208 decepta i, 22 siliast-
 ma xi, 69
 Dextra vi, 83. xii, 83 longa vii, 20
 vetula xi, 29
 Dextris viii, 30 deceptis i, 22
 Dextram 8 18. ii, 31. xii, 29
 Di vii, 18. 67. x, 34
 Di bene xi, 58
 Diadema viii, 55
 Diademata vi, 10
 Diademene iii, 65. v, 46. vi, 24
 Diana viii, 46. xii, 67
 Diana 8 13. vii, 73. xi, 18 Aventina
 vi, 64 Cesarea 8 12 Domina xii,
 18 Tiburtina vii, 28
 Dianam Luciferam x, 70
 Diapasmate i, 88
 Diaria xi, 108
 Diatrete xii, 70
 Diaulus i, 31. 48
 Dic i, 21. 47. 98. ii, 89
 Dicam i, 8. 71. ii, 7. 12. 23. iii, 24.
 iv, 26. v, 10. vi, 80. 84. vii, 24.
 100. x, 13. 41. xi, 8. 68. xii, 22
 Dicant xiv, 120
 Dicar xiv, 58
 Dicas i, 53. 97. iii, 39. 95. v, 4. 26.
 xii, 84. xiii, 24. 105
 Dicat iii, 68. x, 102. xi, 55. xii, 101
 Dicatur i, 46. x, 26
 Dicebar xi, 69
 Dicebat xi, 61
 Dicebatque iv, 67

- Dicemus i, 66
 Dicent xi, 78. xii, 21
 Dicentem xii, 84
 Dicere i, 16. 23. 26. 53. ii, 30. iii, 3. 51. 90. 96. iv, 31. v, 45. 72. 76. vi, 5. 54. 56. 65. vii, 6. 8. 10. 16. 28. 92. 99. viii, 7. ix, 8. 12. 42. 47. 50. 62. 96. x, 25. 33. 46. 51. 64. xi, 7. 18. xii, 31. 35. xiii, 2. xiv, 78
 Dicerent xii, 84
 Dicereris vi, 17
 Diceretur x, 40
 Diceris 8 3. ii, 18. iv, 69
 Dices 8 24. ii, 60. 63. iii, 4. 38. iv, 42. vii, 86. ix, 46. x, 92. xi, 7. xiii, 58. xiv, 14
 Dicit i, 71. iii, 4. vi, 79. x, 101. xi, 39. 66. xii, 4. 37
 Dicitur i, 51
 Dicit i, 20. 101. ii, 43. vii, 28. viii, 75. x, 103. xi, 33. xii, 3. 41
 Diciturque iv, 31
 Dicit i, 47. 68. 82. 108. 118. ii, 21. 43. 67. 69. 87. iii, 58. 61. 95. v, 29. 45. 58. vi, 25. 44. 75. vii, 99. viii, 24. ix, 88. x, 14. 49. xi, 29. 30. 67. xii, 27. 73
 Dicit i, 18. 68. iv, 20. 28. 91. vi, 79. vii, 18. ix, 93. x, 55. xiv, 201
 Dicitur iii, 88. ix, 29
 Diciturque i, 54
 Dicitur 8 21. 25. i, 15. ii, 40. 84. iii, 64. iv, 31. v, 3. 13. ix, 27. xi, 3
 Dicor x, 65. xi, 21. xiv, 120
 Dicta x, 3. xii, 42
 Dicta Gallia iii, 1
 Dictae gente xi, 69
 Dictae tauro 8 5
 Dictum Jovem iv, 1
 Dictat ii, 86
 Dictavit viii, 73
 Dicteria vi, 44
 Dictis i, 5 a Marte Calendis x, 29
 Dictum ix, 8
 Dicturus x, 72
 Dictus vi, 17. viii, 12. ix, 13
 Dicunt iii, 63. ix, 12. x, 45. xiv, 194. 196
 Didicere i, 23. xi, 54
 Didici xiv, 73
 Didicit 8 26
 Dido pulcherrima viii, 6
 Didymi xii, 43
 Didymus iii, 31
 Die vi, 70. vii, 20. 67. 92. ix, 63. xii, 57. tota xi, 77. toto x, 70. 74. xi, 104. uno xi, 18
 Dieque ii, 43. x, 58. xi, 56
 Diebus i, 20. v, 29. vi, 29. vii, 26. 46. 83. continuis quinque ix, 8. madidia xiv, 1. multis xi, 88. xii, 17. quinque xiv, 79. securis v, 20. tota ii, 5. iv, 37. 54. xi, 86. triginta xi, 24. unctis xi, 6
 Diem iv, 54. vii, 47. 74. viii, 14. 21. ix, 40. x, 24. natalitium viii, 23. summum x, 47
 Diemque vii, 12
 Dies ii, 90. iii, 6. 10. 67. iv, 1. 15. 89. v, 24. vii, 53. viii, 21. 26. x, 6. 12. 51. 58. xii, 57. 64. 62. xiv, 72. longa ix, 60. xi, 60. novus v, 65. omnis viii, 78. quartus iv, 61. signandi melioribus lapillis ix, 53. tota x, 70. totas xii, 24
 Dies Formianos x, 30. hybernos vi, 59. paucos i, 16. praeteritos x, 23. solos x, 28. totos x, 19
 Diesque vi, 42. ix, 53. xii, 38. tardas x, 5
 Differ i, 77. v, 30. xiii, 55
 Differas vii, 96
 Differat ii, 90
 Differs x, 44
 Differt x, 44
 Difficile vii, 85. xii, 48
 Difficilem rem iv, 66
 Difficilemque i, 58
 Difficiles nugas ii, 86
 Difficilis xii, 47. xiv, 45. res v, 12
 Diffusas umbras 8 2
 Diffusi campi iii, 81
 Digeratur xii, 24
 Digerit iii, 63
 Dignu xi, 23. crepantis iii, 82
 Dignis v, 11. ix, 42. x, 56. xi, 29. 37. 104. xiv, 172. laetis xi, 45. omnibus xi, 59. unctis v, 78. xiv, 123
 Digno i, 93. v, 12. ix, 98. xi, 50
 Dignoque vi, 82
 Dignorum xiv, 119
 Dignos v, 61. xiii, 86. xiv, 109
 Dignosque iii, 17. vi, 64
 Dignus v, 62. impudicus vi, 79. merdium ii, 26
 Dignus vi, 23
 Digna iii, 34. vii, 63. viii, 26. ix, 56. xii, 62. arma cingere latus tribunicium xiv, 29. imago ii, 66
 Digna mentula vi, 73. caltre Cybeles ix, 3. munera tuo nomine ix, 73. porta triumphis viii, 65. praemia ix, 1. puella xi, 27. templa vii, 56
 Dignam xi, 27
 Dignantur vi, 64
 Dignaris xi, 104

- Dignas penas § 10
 Dignatus Caesar ix, 65
 Digne xi, 80
 Dignior i, 116
 Dignitas equestris v, 8
 Digno nectare viii, 51
 Dignos xii, 81 triumphos v, 19
 Dignum i, 21. vi, 8 monstrum i, 91
 pretium iv, 23 vinum i, 110
 Dignus i, 102. v, 61. vi, 86. vii, 100.
 x, 11. 20. 24. xii, 62 amore puer vi,
 29 puer ii, 2
 Dii ii, 24. iv, 51. v, 65. vi, 28. 87
 Dilecta ix, 62 Catullo Lesbia xiv, 77
 femineis catervis balnea xi, 48 ju-
 gura i, 13
 Dilectaque i, 13
 Dilectis aquis x, 85
 Dilectæ x, 29
 Dilere ix, 9
 Diligat iv, 12. 45. viii, 68. x, 62
 Diligenter vi, 82. vii, 31
 Diligenti auro vi, 1
 Diligeris viii, 54
 Diligit vii, 97. viii, 49. ix, 60. xi, 44
 Diligo vii, 43
 Diligunt ix, 41
 Diluit viii, 23
 Dilusti Falerii i, 107
 Dimidiasque nates i, 93
 Dimidio labro ii, 10. 22 Pœapo xi, 19
 Dimidius equos x, 9 trientes xi, 6
 Dimidium i, 76. viii, 9 mullum ii, 37
 totum ii, 10
 Dimisitque i, 79. x, 10
 Dimitte ii, 16. ix, 69
 Dimittant i, 105
 Dindyme v, 41. 88. x, 42. xi, 6
 Dindymenes mystica sacra viii, 61
 Dindymus vi, 39. xi, 81 mollis xii,
 76
 Diodore x, 27
 Diodorus i, 99. ix, 41
 Diomedæis agris xiii, 93
 Dipsas perusta iii, 44
 Dipylon iv, 47
 Dire rapacitatis xii, 53 rapinæ xi, 41
 Dircenna rigens i, 60
 Diri Thyestæ x, 26
 Dirigit § 23
 Diripiunt vii, 76
 Diripuerit v, 67
 Diris armis ix, 71
 Discam xiv, 73
 Discat v, 56. xi, 78
 Discite i, 35. ii, 1. 75. 77. vii, 18.
 viii, 1. ix, 102. xiv, 183
 Diacede xiii, 25
 Discedentemque v, 25
 Delph. et Var. Clas.
- Discederet ix, 60
 Discere v, 56. vii, 37
 Discerpi v, 67
 Disci Spartani xiv, 164
 Discidium x, 41
 Discingere xii, 20
 Disclinxit ix, 102
 Discipulis v, 9
 Discipulorum trium x, 60
 Discipulos ix, 60
 Disco inviso xiv, 173
 Discolor calculus xiv, 17
 Discrimina vii, 48 sæva § 12
 Discrimine v, 31
 Discunt v, 1. x, 62
 Discurram xii, 26
 Discursus iv, 79. vii, 100
 Discursat viii, 33
 Discursus varios vii, 29
 Discus xiv, 164
 Diserta xi, 19 comæ vi, 48
 Desertam januam x, 19
 Deserte viii, 7 Stella v, 59
 Deserti vi, 60
 Desertis ix, 12 Arpis iv, 55
 Desertus iii, 28
 Deserto v, 80
 Desertos versus vi, 14
 Desertum xii, 43
 Desertus i, 98. vii, 9
 Deserta vii, 214
 Dispar x, 66
 Dispendia longa ix, 100
 Dispensat xii, 16
 Dispensator vii, 71. xi, 29
 Dispensatorem v, 42
 Dispensatoris vi, 73
 Dispeream i, 40. ii, 69. ix, 96. x, 11.
 xi, 90
 Disperdas v, 82
 Dispersa rate ix, 41
 Displicui ii, 91
 Displacuisse i, 24. v, 40
 Disponere v, 20
 Disposuisse xii, 63
 Disposuit x, 79
 Disputat ix, 78
 Dissimulare iv, 3
 Dissimulas v, 16. vii, 10
 Dissimulasque xi, 106
 Dissimulat v, 26
 Dissimulator notus iv, 89 amici v, 25
 Dissimiles iii, 88
 Dissimulet § 1
 Dissimulo xii, 40
 Dissipata i, 83
 Dissociare vii, 24
 Disticha vi, 66. viii, 20. xii, 3 longa ii,
 77 pauca ii, 71. vii, 85. xi, 108

- Distichon iii, 11
 Distinguunt ii, 5
 Distingere xiv, 51
 Distulerint viii, 67
 Distuleris i, 16
 Ditataque nomina viii, 56
 Ditis ix, 30. xi, 5. xii, 32
 Diu iii, 17 rogatam lucem x, 38
 Diuque ii, 48
 Diva Paphi ix, 91
 Diversa astra ix, 92 inguina iii, 88 vox
   S 8
 Diversus bicolorque calculus xii, 34
 Dives i, 65. ii, 30. 32. 63. 65. vi, 50.
   ix, 2. xi, 83. 87. xii, 82. 98. xiii, 6.
   41. xiv, 153 amica xi, 50 Apollo ix,
   43 Corduba ix, 62 et ex omni macello
   instructa cœna x, 59 humus xii, 63
   linea viii, 78 ornatus iv, 78 popina
   v, 44 Postumilla xii, 49 unda S
   28
 Dividebat iii, 7
 Dividere iii, 82
 Divinus iii, 71
 Divisa xi, 23
 Divisis ovīs v, 78
 Divisit xi, 22
 Divisum iv, 83
 Divite nardo xiii, 51
 Divitem Sabellum iv, 46
 Divites xii, 13
 Diviti amico v, 18
 Divitiæ v, 24. vi, 43
 Divitias ii, 24. iv, 77. viii, 56
 Divitiasque viii, 26. xi, 58
 Divitibus v, 81. vii, 46 comis xi, 9
 Divitiis iv, 67. x, 96. xii, 66
 Divitior iv, 54. v, 89
 Divitis xiv, 1 lacus xi, 96 Midæ vi, 86
   Molorchi iv, 64 Tagi x, 16
 Divitiæque i, 77
 Diurna iii, 10
 Divum xii, 77. xiv, 180
 Dixeramus i, 28
 Dixerat ii, 41. iii, 24. v, 52. vi, 82. ix,
   71. 83. xi, 71
 Dixeris i, 93. ii, 68. 77. vii, 51
 Dixerit ii, 28. 41. vii, 72. x, 83. 85
 Dixero vi, 44
 Dixi i, 66. iii, 11. 84. iv, 15. 43. v, 26.
   vi, 88. xi, 23. 58. xiii, 2
 Diximus x, 75
 Dixisse v, 72. 77
 Dixisses vi, 20
 Dixisti ix, 86
 Dixit i, 43. 102. v, 77. vi, 10. 21 viii,
   56. ix, 37. 87. 97. x, 52. 75. xi, 6.
   43. 88. 92. 102. xii, 8. 45
 Dixti iv, 61. v, 16. vi, 80
 Do i, 6. iv, 64. v, 19. xii, 98
 Doceant v, 64
 Docebo iv, 56. xi, 99. xiv, 2
 Docente S 17
 Docere x, 60
 Docet ix, 32. x, 35. xi, 78
 Docilem Iyram xiv, 167
 Docili tremore v, 78
 Docilis chorus S 26
 Docta vi, 71. xiv, 107; carmina vi, 60
   Neapolis v, 78
 Doctæ sorores i, 71. ix, 43
 Doctæque i, 71
 Doctam manum iii, 82
 Doctas Pierides x, 58
 Docte Catulle viii, 73 Potite x, 70 Se-
   vere xi, 57
 Docti Catulli xiv, 100. 152 Lucensis i, 2
 Myos viii, 51 Neronis viii, 70 Pedo-
 nis ii, 77 Secundi v, 80 Senecæ iv,
 40 vatis i, 63 Vindiciis ix, 44 viri x,
 73 Votieni viii, 72
 Doctique ii, 77
 Doctior vii, 69. x, 35
 Doctis Camœnia xii, 95
 Doctissima conjux ii, 90
 Doctius vii, 46
 Docto Apollinari iv, 87 Catullo vii, 99
   Severo xi, 57 pectore i, 26. ix, 78
 Doctoque vii, 99
 Doctorum vii, 47 virorum xiv, 191
 Doctos libellos vii, 29
 Doctus vi, 52. xii, 57 Hermes v, 24
   utraque lingua x, 76
 Docuero ix, 74
 Docuisse i, 43
 Docuit S 26
 Dodrantem viii, 9
 Dogma ix, 48
 Dogmata i, 9
 Dolatus vi, 49
 Doleat iii, 71. iv, 27
 Dolebis xii, 34
 Dolent xii, 90
 Dolente vi, 28 matre v, 48
 Dolere xi, 40
 Doles iv, 48
 Dolet i, 14. 84. 59. vi, 59. viii, 62
 Dolor i, 43. vi, 64. vii, 96. xi, 18
 Dolorque vi, 52. xiv, 178
 Dolorē vero vi, 63
 Dolores mali vi, 70
 Doloris i, 89. vii, 39. x, 41
 Dolus iii, 19
 Dolos tacitos iii, 91
 Dolosa arte viii, 59. xiv, 210
 Dolosus v, 18

- Domamur xiii, 33
 Domantem vii, 7
 Domantur i, 105
 Domat ii, 53
 Domate iv, 64
 Domestica anguilla xii, 31 Nympha vi, 47
 Domi i, 4. 109. ii, 5. 11. 14. 69. 79. iii, 50. iv, 16. 26. v, 22. 47. 50. vi, 94. vii, 16. 102. ix, 38. xi, 69. xii, 101
 Domicoenio trinocctali xii, 77 tristi v, 78
 Domina vi, 21. 27 urbe iii, 1. ix, 65
 Dominae v, 61. vii, 14. 50. 64. viii, 51. ix, 3. x, 29. xi, 8. xiv, 134 arcæ iii, 31 Diane xii, 18 luscæ xi, 74 nives vi, 86 ridenti xii, 94 Romæ i, 4. x, 103 superbæ ix, 66 urbis xii, 21
 Dominaeque vi, 86
 Dominam vi, 71. xii, 52. 98
 Dominamque x, 93
 Dominas novem xii, 3
 Domini S ii, 7. 28. i, 4. 32. 54. 102. ii, 92. iii, 21. 91. v, 5. 8. vi, 29. 47. 52. vii, 2. 29. 34. viii, 1. 40. 51. 56. ix, 24. 25. 57. 74. 80. 93. xiv, 4. 53. 107 bibentis iii, 82 furentis vii, 45 infantis ix, 21
 Dominique ii, 68
 Domiois i, 117. vii, 86. x, 30
 Domino i, 89. 83. iii, 66. iv, 42. 67. v, 2. 48. 80. viii, 2. 36. 46. 82. ix, 18. 29. x, 37. 85. xi, 69. xii, 97. xiii, 69. xiv, 200 Cæsare ix, 85 ingenti viii, 76 reverso xii, 31 tanto ix, 17
 Dominoque ix, 67
 Dominos ii, 68. iv, 64. viii, 78. ix, 93. xii, 66. xiv, 124 plorantes xi, 70
 Dominum i, 5. 53. 61. 67. 82. 113. ii, 68. iv, 30. 84. v, 57. vi, 71. 88. vii, 5. 27. viii, 32. ix, 93. x, 10. 72. xii, 49. xiv, 76 priorem vi, 71
 Dominumque ix, 62. xi, 48
 Dominus i, 118. ii, 32. iv, 64. v, 79. vi, 64. vii, 12. x, 72. xi, 93. xii, 59 levis xi, 1 Tibris x, 7
 Dominusque i, 32. 42. xii, 60 senatus xiv, 1
 Domita cervice vi, 76
 Domiti x, 12
 Domitianus ix, 2
 Domito Rheno ii, 2
 Domitor summe Rheni ix, 7
 Domitus xiii, 96
 Domo iv, 6. ix, 14 Stygia x, 72. xii, 52 tota xiv, 193
 Domos v, 20. vi, 7. xii, 31 Elysias i, 94 Stygias vi, 18
 Domuit ix, 104
 Domum ii, 37. iii, 52. vii, 20. 32. x, 80. xi, 24. 29. 70. 83. xii, 26. 70. xiv, 163 Castaliam viii, 66 ingentem vii, 31 instructam xii, 67 littoream x, 58 Parrhasiam vii, 56 tacitam ix, 62 virginem i, 71
 Domumque i, 85
 Domus S 2. iii, 52. 58. iv, 57. 64. v, 71. vi, 29. vii, 73. viii, 68. ix, 80. x, 68. xi, 39. 93 alta xii, 3 emta iii, 62. xii, 66 notissima ix, 62 numeranda iv, 40 par cælo viii, 36 parva ix, 98. x, 19 plana xii, 57 sicca ix, 19 Transiberina i, 109 veneranda ix, 21
 Domus conspicuæ vii, 50 excelsum i, 71
 Dona ii, 14. 85. iii, 58. iv, 27. 56. v, 18. 52. vi, 80. vii, 74. viii, 65. 78. ix, 56. 59. 73. xi, 27. xiii, 11. 69 æmula viii, 28 blanda xi, 80 dulcia vii, 84 majora viii, 54 minora ix, 104. xiv, 89 nova vi, 80 nulla iv, 89 parva vii, 84 perfida ix, 66 sacrata ix, 17 severa x, 73 tertia viii, 15 vilia xiv, 6
 Donabas x, 29
 Donabis xiii, 98
 Donabit viii, 18. ix, 27. xi, 5
 Donabo xi, 6
 Donanti ii, 30. ix, 95
 Donare i, 76. iv, 40. 56. x, 16. xii, 1. 13
 Donas ii, 39. iv, 9. 28. 84. viii, 5. 38. xii, 36
 Donasse iv, 61
 Donasti iv, 28. xi, 18
 Donat S 5. i, 11. iii, 82. v, 18. ix, 59. x, 11. xiv, 10. 122
 Donatum xii, 15
 Donatur v, 42. xiv, 106
 Donavi x, 11. xii, 80
 Donavit i, 59. vii, 91. x, 11. xiv, 156
 Donec xii, 83
 Donem iv, 72. v, 73. vii, 77. ix, 23
 Doncs iii, 50. v, 73. 80. viii, 28. ix, 57. xiv, 21
 Donet vi, 60. x, 87
 Donis x, 16 Cæsareis x, 28
 Dono vi, 30. xi, 57
 Dorcas xiii, 98 fugax x, 65
 Dorica venabula S 23
 Dormi vii, 54
 Dormiant x, 62
 Dormiat ix, 38. xi, 56. xiv, 81

- Dormiendum i, 107
 Dormieris v, 22
 Dormies i, 50
 Dormiet viii, 44
 Dormio iii, 44. xii, 101
 Dormire x, 74. xii, 57
 Dormis iii, 73. vi, 9
 Dormit ix, 8. xii, 17
 Dormitantem viii, 59
 Dormitor x, 4
 Dormitum x, 84
 Dormitur xiii, 59
 Dotata uxori x, 15
 Dote xii, 98 tota ii, 34
 Dotem vii, 10
 Dotes xiii, 10
 Dots ii, 65. xi, 23. xii, 75
 Draco magnus xii, 53
 Dracone torto vii, 74
 Draconem gelidum vii, 87
 Draconis Massyli xiii, 37
 Draucos i, 97 graves vii, 67
 Draucus ix, 28 velox xiv, 48
 Dropace iii, 74 quotidiano x, 65
 Drusorum viii, 52
 Dryadum iv, 25
 Dryas rustica ix, 62
 Duabus ii, 6 lenis viii, 59
 Duæ vi, 39. viii, 71
 Duas i, 104. ii, 28. xiv, 64 Deas ix, 104 Kalendas xii, 36 libras xiv, 97
 Duasque iv, 61
 Dubia viii, 51. x, 42
 Dubia lanugine ii, 61
 Dubie x, 95
 Dubio petasone iii, 77 schemate iii, 68
 Dubitante x, 89
 Dubitaret vi, 32
 Dubitas i, 26. ii, 64. vi, 20. viii, 63
 Dubitative xi, 70
 Dubites xii, 97. xiii, 107
 Ducam ix, 43
 Ducas i, 16
 Ducat xii, 21
 Duce i, 3. v, 19. viii, 4. 50. 56. ix, 32. xii, 8
 Ducem i, 5. vii, 2. viii, 11. 65. xi, 4 Ausonium viii, 21 coruscum x, 6
 Ducena iv, 37. v, 35. viii, 16 quinques xii, 75
 Ducenos versus viii, 20
 Ducenta iv, 37. 61. v, 82. xi, 76. xii, 66
 Ducentas mensas vii, 48 mortes iii, 93. scalas vii, 20
 Ducenties v, 37
 Ducentis iii, 52. 62. vi, 30
 Ducere i, 56. ii, 49. v, 65. viii, 12. ix, 6. x, 8. 37. 69. xi, 19. 23. xii, 30
 Duceret iv, 73
 Ducesque xii, 8
 Duci xi, 11
 Ducis (verbum): ducis oemites viii, 79 suspiria xi, 39 vocatum nata ix, 28 voltus i, 41
 Ducis (nomen): v, 5. 19. xiv, 24 Daci ix, 36 summi i, 71. vi, 76. 91
 Ducit iv, 20. 57. x, 20. xii, 88
 Ducitur ix, 3
 Ducta iii, 41
 Ducta conjuge viii, 31
 Ductile flumen xii, 31
 Ducum vi, 83. viii, 54. ix, 71. 80 veterum ix, 84
 Ducunt vi, 58
 Dulce iii, 20. vii, 109. x, 45. xii, 21 decus ix, 29 ingenium 3 29 latea vi, 68 litus x, 30 manus ix, 95 nomen i, 50 nomen ix, 2 res ix, 98 sacrum i, 1 Tibur x, 30 tormentum vii, 29 munus ix, 95
 Dulces mero x, 6
 Dulces viii, 3 amores 3 25 aquas xii, 89 capillos ix, 17 aguma xiv, 223 placentas ix, 86
 Dulcesque ix, 17
 Dulci farina xiii, 63 labore xii, 13 pectore ix, 78 pondere xiv, 161
 Dulcia carmina xiii, 77 dona vii, 84 epigrammata vii, 25 mixta amaris x5, 34 munda xiii, 8 pocula xi, 104
 Dulciarius pistor xiv, 223
 Dulcibus favis i, 44 uvis xiii, 49
 Dulcior vii, 95. x, 20 puella v, 27 vêtus v, 19
 Dulcis fabula xii, 68 gloria viii, 83 homo vii, 104
 Dulcis lectali xiv, 29
 Dulcissima cura viii, 77
 Dulcissime puer ix, 37
 Dulcius iii, 98 nomen nectare ix, 12
 Dulichio cani xi, 69
 Dum i, 4
 Dumque i, 32
 Duo Catullæ xii, 84 lumina xii, 101 tresve versus xii, 3 vims iv, 86
 Duobus aureolis ix, 5 versibus xiv, 1
 Duodena iv, 76
 Duorum vi, 90. vii, 38. 45
 Duos calices ix, 60
 Duosque i, 62
 Duplex ara i, 94 gratia xiii, 23 nomen ii, 14 odor i, 88 pagina ii, 77
 Duplica ix, 94
 Dura censura i, 35 jugera x, 58 menses iv, 31

Dura nimis lege ix, 90 rusticitate vii, 58
 Dura saxa ix, 44
 Duracina uva xiii, 22
 Durantia xiii, 26
 Duras Deas xi, 91
 Dure xiii, 70
 Duri coloni iv, 66 ingenii, v, 86 ventris xiii, 20
 Durique Catonis xi, 2
 Durior ix, 46
 Duriora nomina iv, 85
 Duris fatis ix, 87
 Durius ii, 44
 Duro mento i, 67 ore xi, 22 principe xii, 6 silice ix, 76
 Duros toros xiv, 102
 Durum ii, 44. iii, 89. v, 80. viii, 76 pudorem i, 107
 Durus iv, 7. 10. 66 pater x, 68 Phaon x, 35
 Durusque x, 25
 Dux x, 26. xii, 6. xiv, 61
 Duxerat ix, 81
 Duxisse ix, 102
 Duxisti iii, 22
 Duxit iv, 66. ix, 96. xiv, 106

E.

E i, 82
 Ea x, 25
 Eadem iii, 60. vi, 11. x, 20. xi, 27. 56. xiii, 26 res xii, 97
 Eam ii, 5
 Eamus i, 104. xii, 96
 Eas iii, 5. x, 7. xii, 14
 Eat iv, 1. vii, 96. ix, 96. 57. x, 84. xii, 17. 25. 99
 Eborci dentes xiv, 91 tali xiv, 14 pugillares xiv, 5
 Ebra i, 88. x, 19. 47. xii, 17. xiv, 154 bruma xii, 1 concha xiii, 82 lucerna nimis Nicerotianis x, 38 tibicina xiv, 64 tigris xiv, 107
 Ebrisque noctis x, 87
 Ebriusque convivis iii, 58
 Ebrum penem iii, 82 poetam xii, 61
 Ebrus i, 27. iii, 16 et crudus agricola xii, 76 Prometheus xiv, 182
 Ebur vii, 12. viii, 28. 51. xiii, 1. xiv, 78 niveum xiv, 5 Phidiacum ix, 26 pingue ix, 60 totum xii, 85
 Ecce i, 75
 Ecyss iv, 9
 Echo Græcula ii, 86
 Echinus mollis xiii, 86
 Ecquid vii, 6. 35. x, 103. xi, 1
 Equis v, 25
 Edam vi, 75. vii, 102
 Edamus iii, 60
 Edas i, 21. 92
 Edat viii, 68. xiii, 41. 67. xiv, 66
 Edax Livor xi, 33
 Ede i, 26. 92
 Edent iv, 33
 Edere ii, 6. vi, 71
 Ederunt xi, 91
 Edes xi, 31
 Edicta v, 41
 Edictum v, 8
 Edidit v, 21. ix, 50
 Ediscas x, 68
 Ediscite xi, 2
 Edisti v, 29. xiii, 18
 Edit i, 21. xiii, 73
 Edita xi, 53 charta i, 46
 Editus vi, 85
 Edomitibus gentibus viii, 65
 Educat xiii, 20
 Educta x, 87
 Effecte ii, 27
 Effectu xi, 81
 Effert viii, 43
 Efficere v, 28
 Efficies ix, 39
 Effigiem ix, 26. 75
 Effingere x, 32
 Effluit xiii, 44
 Effossis antris xiii, 60
 Effracta arca v, 42
 Effugere v, 20. xi, 96. xii, 23
 Effultus iii, 82
 Effundendumque xii, 70
 Effundere vii, 26
 Effuso croco v, 25 mero ix, 62
 Egeant x, 48
 Egentes vi, 25
 Egerim x, 68
 Egeris ii, 30
 Egerit i, 27
 Egestas xi, 87 creatura iii, 19
 Eget vii, 71
 Egi viii, 17
 Egisti iii, 85. iv, 66
 Egit iii, 26
 Ego i, 59
 Egregium munus viii, 51
 Eheu viii, 81
 Eia ii, 64
 Eiarinon ix, 12
 Ejecta xiv, 166
 Elabatur xiv, 123
 Elapsum opus manibus x, 2
 Electra vera viii, 51
 Elegantiorque vii, 96
 Elegia v, 31

- Elegis iii, 20
 Elegos leves xii, 95
 Elegosque sonantes vii, 46
 Elephantia S 19. viii, 65
 Elephantidos xii, 43
 Elephas pius et supplex S 17
 Elidit xiv, 177
 Eligam ii, 48
 Elige ii, 21. xii, 95
 Elixus balneator iii, 7
 Elleboro ix, 95
 Elpenora xi, 82
 Eludere xiv, 202
 Elysia plaga vi, 58 puella x, 24
 Elysias domos i, 94
 Elysio vii, 14 ab agro x, 101 campo
 xii, 52
 Elysios ix, 52
 Elysium nemus vii, 40. xi, 5
 Emam i, 59. iv, 72. xi, 50
 Emas ii, 20
 Eme i, 3. 30. xiii, 6
 Emendare iv, 10. vi, 64. vii, 11. xi,
 99
 Emere i, 67. xi, 70
 Emeret xii, 33
 Emerita i, 62
 Emeritam puppim x, 85
 Emeritos annos vii, 63
 Emeras Furiis nocte Ditis xii, 82
 Emeruit xiv, 174
 Emi ii, 44. v, 58. 62. viii, 13
 Eminent xi, 100
 Emis iii, 62. iv, 80. vii, 16. vii, 98. xii,
 73
 Emisit S 14
 Emissas hastas xiv, 202
 Emisti xii, 16
 Emit ii, 20. iii, 62. vi, 12. 50. viii, 10.
 ix, 60. x, 79. 97. xi, 34. xiv, 160
 Emitque ix, 47
 Emittis iv, 33
 Emitur xii, 23
 Emo iv, 26. ix, 101. x, 57
 Emta iii, 62. x, 3. 29. xiii, 3. xiv, 35
 domus iii, 62. xii, 66 nox ix, 3
 Emtas lacernas iv, 61
 Emtis comis atque dentibus xii, 23
 Emtor vi, 82. xii, 103
 Emtorem xii, 66
 Emtos v, 43. xi, 70 dentes xiv, 56
 Emtos cinis i, 56 mullus x, 31
 Emungi vii, 37
 En i, 83
 Enatavit ix, 41
 Encaustus Phaëthon iv, 47
 Encolpus i, 32. v, 48
 Endromida xiv, 126 peregrinam iv,
 19
 Endromis xiv, 126
 Endymion x, 4
 Enim i, 65
 Ennius v, 10
 Ense S 7. ix, 57
 Enses medios vi, 25 strictos i, 9
 Ensis uterque iii, 66
 Entelle viii, 68
 Enterocelorum x, 56
 Enterocelas implicitas xi, 84
 Enterocelicus unctor xii, 70
 Enthea turba xi, 84
 Enthem matris v, 41
 Entheata turba xii, 57
 Enyo vi, 32 navalis S 24
 Eo iii, 46
 Eodem iv, 84 vultu xiv, 14
 Eois arvis viii, 26
 Eoo thure iii, 65
 Eosdem viii, 52
 Eoum opus viii, 36
 Epaphresim longam viii, 52
 Ephebis teneris ix, 9
 Ephebo ix, 37
 Ephebus roseus vii, 80
 Ephesos x, 68
 Ehippium xiv, 86
 Epidipnidas seras xi, 31
 Epigramma iv, 23. 82. vi, 65
 Epigrammata i, 6. 64. ii, 7. iii, 69. iv,
 49. vii, 85. viii, 13. 62. xii, 95
 breviora iii, 83 centum i, 119 dulcia vii,
 25 longa i, 111. vi, 65 nostra ii, 77
 ter centena ii, 1 triginta vii, 81 vivida
 xi, 42
 Epigrammaton i, 2. 118
 Epistola iii, 5
 Epistolisque v, 61
 Epos xii, 95
 Epotavere ii, 20
 Epoto equo S 3
 Epulas vii, 48
 Eques i, 104. iv, 40. v, 8. 17. vii, 64.
 viii, 50. x, 6. 76. xi, 24. xiv, 1. 122
 alienus v, 19 Cæsarianus x, 73 cer-
 tior v, 23 clarus vi, 58 conspiciendus
 ix, 50 desidiosus xii, 26 gratus viii,
 16 justus iv, 67 Libys x, 13 lotus xii,
 70 nec male notus v, 13 ortus atavis
 regibus xii, 4 rarus x, 27 Tuscus viii,
 56
 Equestrem censum v, 38
 Equestris dignitas v, 8
 Equi acris vi, 38
 Equina colla xi, 84
 Equis i, 50 bijugis i, 13
 Equitem xii, 14
 Equitesque xiv, 120
 Equiti i, 12. iv, 67. v, 14 superbo, no-
 bili, locupleti v, 35
 Equitique xii, 3

- Equitibus vernis i, 85
 Equitis v, 27 aëni xi, 21
 Equitum v, 41
 Equo iv, 67. v, 38. viii, 21 acri xii, 14
 epoto S 3 forti i, 50 Hectoreo xi, 104
 Hyrcano viii, 26 medio ix, 69 nudo
 xiv, 86 Sarmatico vii, 30
 Equos S 28. viii, 44 dimidios x, 2 lassos
 iii, 67 laurigeros vii, 8 nigros x, 50
 quater missos viii, 11
 Equum v, 23 Massyleum ix, 23 sudan-
 tem ix, 102
 Equus xiv, 55 Astur xiv, 199
 Eram xiv, 202
 Erasmus xii, 15
 Erant S 2
 Eras i, 91
 Erat i, 13
 Ereptas virilitatis ix, 7
 Erepto Caleno x, 35
 Ergo i, 15
 Erigitur S 2
 Erigones xi, 69
 Eripuere i, 49
 Eripuisse i, 108
 Eris i, 3
 Erit i, 40
 Eritis iv, 25
 Ero iii, 13. viii, 14. x, 1. xiii, 114.
 xiv, 181
 Eros x, 80
 Erotion v, 34. 37. x, 61
 Errabat vi, 50
 Errans febris iv, 81
 Erras i, 67. ii, 26. 83. x, 90. xii, 18
 Errasset i, 22
 Errasti xi, 18
 Errat i, 54. 86
 Erres i, 3
 Erret x, 5. xii, 97
 Error ii, 8. v, 49. vii, 100
 Erubescat xi, 15
 Erubescit iii, 82. vii, 20
 Erubui viii, 17
 Erubuit viii, 59. x, 64. xi, 16
 Erucæ iii, 75
 Erucam unam xi, 18
 Erudita xii, 98
 Eruditiusque iv, 87
 Eruditus v, 24
 Erunt viii, 3. xiv, 21. 79
 Eruo iii, 92
 Eruta gemma viii, 28
 Erymanthe xi, 69
 Erythraea alga x, 16
 Erythraei dentis xiii, 100
 Erythraeis lapillis ix, 3 facta litera ix, 14
 vadis viii, 28
 Erythraeos lapillos v, 37 triumphos viii,
 26
 Eryx ii, 84 gravis v, 65
 Es i, 42. ii, 4. iii, 20. iv, 7. v, 13.
 vi, 39. vii, 38. viii, 40. ix, 3. x,
 34. xi, 16. xii, 36. xiv, 58
 Esca xiii, 87 callida iv, 56
 Ἐσχατάλειον ii, 6
 Esculane vi, 74
 Esculenta præda vii, 20
 Esquilæ v, 23
 Esquiliis vii, 73
 Esse S 3. 10. 12. i, 5. ii, 4. iii, 73.
 iv, 31. v, 3. vi, 12. vii, 69. viii,
 89. ix, 14. x, 33. xi, 45. xii, 81.
 xiii, 44. 67. xiv, 7. 69
 Esseda i, 105
 Essedo xii, 57 quinto x, 104 tacente
 iv, 64
 Essedoque xii, 24
 Essem vii, 86. ix, 13. xiii, 103. xiv,
 153
 Essemus xiv, 3
 Essent iii, 10. iv, 51. v, 20. ix, 92.
 xiii, 45
 Esses vi, 17
 Esset i, 13. 37. iv, 73. v, 31. vi, 21.
 vii, 4. ix, 55. x, 8. xi, 61. xii, 22.
 xiii, 73
 Est S 2. i, 10. ii, 32. iii, 30. iv, 5.
 36. v, 54. vi, 15. vii, 37. viii, 6.
 ix, 4. x, 13. xii, 98. xiii, 76. xiv,
 174
 Euriens Gallus xiv, 204
 Eaurit ii, 51
 Esuritionem i, 100
 Esuritor iii, 14
 Et S 2
 Etiam vi, 64
 Etrusce vii, 40
 Etrusci vi, 42
 Etruscis coloratis x, 68
 Etrusco vi, 83
 Etruscus vi, 83
 Evadne iv, 75
 Euboicæ Sibyllæ ix, 30
 Eoclides cochinatus v, 35
 Eucti vetuli viii, 6
 Euganei Timavi xiii, 89
 Euganeos lacus iv, 25
 Euganeas oras x, 93
 Euge ii, 27
 Evirator v, 41
 Eulogo vi, 8
 Eum v, 47
 Euntem iii, 44
 Eunuchos vi, 67. x, 91 sentes viii, 44
 Eunuchus iii, 82 delicatus iii, 58
 Evocati iv, 4
 Evolvere vi, 85
 Eupheme iv, 8

- Europa v, 74. picta xiv, 180
 Europæ delicatæ iii, 20
 Europe ii, 14
 Europen S 16. ii, 14
 Europes tepidæ ii, 14
 Eurotas ix, 76
 Eurydicen xiv, 165
 Eurythea ix, 66
 Eutychus vi, 68
 Ex S 3
 Exactus iv, 87
 Exactos ix, 82
 Exagitata iv, 66
 Exarsit S 9
 Exarnitque iii, 67
 Excalceatus xii, 86
 Excavata vulvæ vii, 20
 Excedere ii, 24
 Excelsæ domus i, 71
 Exceptas pilas xii, 83
 Excideratne iv, 11
 Excidit i, 97. viii, 56
 Exciduntque iii, 91
 Excipe ix, 59. x, 64
 Excipere xii, 60
 Excipiam x, 82
 Excipiatque vii, 12
 Excipient xiv, 20
 Excipiet iii, 5
 Excipis i, 38
 Excipit xii, 18. xiii, 89
 Excipitis x, 103
 Exciso jugo vii, 27
 Excitat xii, 87
 Excitata xii, 98
 Excitatur ix, 91
 Excitatus viii, 14
 Excitet viii, 64
 Exclamare ii, 75. x, 31
 Exclamas xi, 39
 Exclamat v, 52
 Excludat iv, 42
 Excludere iv, 60
 Exclusis omnibus molestiis ix, 91
 Excogitavit xii, 88
 Excolat vii, 28
 Excolit iv, 55
 Excoluisse vi, 52
 Excrucias vii, 46
 Excruciat vi, 71
 Exculta fila xii, 95
 Excultos colles i, 86
 Excusaris iii, 18
 Excusatum ii, 79
 Excuses i, 71
 Excussa togula iv, 66
 Excussa manu S 11
 Excussi v, 39
 Excusso sago i, 4. vitro iii, 55
 Excussus xii, 14
 Exeat x, 70
 Exemplo periculoso i, 28
 Exercet iii, 58. iv, 8. xiv, 49
 Exeuntem x, 78
 Exhæredavit iii, 10
 Exhausto inguine xiii, 63
 Exhibitus S 9
 Exhibuit S 21
 Exhilarant viii, 50
 Exhortor iv, 87
 Exlerat iii, 4
 Exigasque viii, 64
 Exigat iv, 93
 Exige v, 71. vii, 28
 Exigenti v, 73
 Exigis iii, 46. 93. iv, 72. vi, 20. vii, 77
 Exigisque v, 80
 Exigit xiv, 40
 Exigua urbe xiii, 112
 Exiguæ catellæ vii, 87. lucernæ viii, 33
 Exiguam ranam x, 79
 Exiguus manibus x, 61. pellibus xiv, 190
 Exiguo ære ix, 44
 Exiguos capillos xii, 83. penates x, 28
 Exilii v, 25
 Exiliit S 12
 Exilium S 4
 Eximie alitis xiv, 67
 Eximis xi, 99
 Eximit x, 56
 Exires i, 1
 Exit i, 49. i, 88. xi, 31. xii, 11. 26
 Exitiose vi, 21
 Exitum vi, 78
 Exitus v, 22. viii, 43. x, 66
 Exoleti xii, 43
 Exoletus iii, 82. xii, 92
 Exonerare ix, 87
 Exoneraturas ventrem malvas x, 48
 Exoneratus v, 59
 Exorare iv, 54. xi, 60
 Exoras ix, 18
 Exorat i, 7. vii, 54
 Exorata Lesbia vi, 24
 Exornant iii, 19
 Exornent xiv, 167
 Expectant i, 16. xi, 21
 Expectare i, 47
 Expectas xi, 37. xii, 42
 Expectat iii, 58
 Expectato rogo iii, 95
 Expectent x, 87
 Expectes iii, 95. ix, 4
 Expecto iv, 40
 Expedit x, 24
 Expedit ix, 60
 Expertur xi, 31

Experta S 13. vii, 58
 Expertum vi, 70
 Explet xi, 80
 Expingitque vii, 83. viii, 52
 Expirantis scombri xiii, 102
 Explicat S 2. i, 83. 104. iv, 54. xiii, 70
 Explicentur viii, 44
 Explices i, 100
 Explicatum xiv, 1 librum usque ad sua cornua xi, 107
 Explicuisse i, 56
 Exploratores focos viii, 51
 Expositumque ix, 60
 Exposcit xiii, 118
 Expresso imbre xiv, 144
 Exprimere v, 51
 Exprimeret vii, 37
 Exprimt i, 110
 Expugnet xiii, 123
 Expulit viii, 75
 Expulsare xiv, 46
 Exsecuisse vi, 2
 Exsolvit vi, 47
 Exspuit i, 20. viii, 57
 Extractas rates v, 42
 Extractos toros iv, 8
 Exstruit ix, 76
 Extia iii, 82. xi, 57
 Extemporalis v, 54
 Extendat x, 5
 Extendere xii, 6
 Extendit iv, 8
 Externis truncis xi, 8
 Extincta iii, 93
 Extinctam lucernam xii, 43
 Extinctum caput xi, 46
 Extirpa vi, 56
 Extis ix, 32
 Extra v, 43
 Extremas horas iv, 73
 Extremo barathro i, 88 loco iii, 33 subellio v, 14
 Extremos rogos x, 68
 Extremumque iv, 54
 Extuli ii, 65. v, 37
 Extulit S 22
 Exue xiv, 129
 Exuimur iii, 68
 Exuit i, 106. ix, 60. x, 30. xiv, 109
 Exul x, 5. 34
 Exulat S 4
 Exulis ii, 24. vii, 44. viii, 32
 Exurit iv, 81
 Exustam cutem xiii, 80
 Exuta v, 7
 Exustus puer penalis labentibus x, 4

F.

Faba x, 48. xiii, 9 pallens v, 78
 Faba pingui vi, 93 victa iii, 47
 Fabæ vii, 53. x, 14
 Fabæque fressæ iv, 46
 Fabamque xi, 31. xii, 72
 Faber ix, 28. 69
 Fabiane iii, 36. iv, 5
 Fabianus derisor xii, 84
 Fabiorum vi, 64
 Fabiosque vii, 58
 Fabius viii, 48. ix, 10
 Fabricii aratoris xi, 2
 Fabricio fido i, 94
 Fabricioque vii, 68 gravior xi, 16
 Fabriciosque ix, 29
 Fabricius x, 73. xi, 5
 Fabrili manu xi, 84
 Fabrurum x, 48. xiii, 13
 Fabula i, 91. iii, 14. ix, 46 dulcis xii, 52 prisca S 5
 Fabulæ v, 20
 Fabulæque lassæ xi, 1
 Fabulamur iv, 61
 Fabularem Canium iii, 64
 Fabulas x, 5
 Fabulla i, 65. ii, 41. iv, 9. 82. vi, 12. viii, 79. xii, 94 cretata ii, 41
 Fabullæ vetulæ viii, 33
 Fabulle iii, 12. iv, 88. v, 35. vi, 72. ix, 67. xi, 35. xii, 20. 22. 86
 Fac i, 32. 47. iii, 63. iv, 45. v, 39. 56. vi, 56
 Face perpetua x, 33
 Facem funeream viii, 43
 Facere iv, 17. vii, 95. x, 100. xii, 88
 Faceres iii, 16
 Facerent vii, 18
 Faceret i, 86. viii, 75. 81. ix, 9. xii, 63
 Faceretis xi, 60
 Faces xii, 42 sævas S 7
 Facetum carmen vii, 26
 Facetus præco i, 86
 Facetias x, 35
 Faciam ii, 93. iii, 33. 83. iv, 72. vii, 77. ix, 51. x, 10. xi, 29. xii, 61
 Faciamus xii, 26
 Faciant ii, 34. iv, 79. ix, 23. x, 104
 Facias ii, 7. iii, 44. 71. iv, 33. 40. v, 56. vii, 24. viii, 20. xi, 55. 81. 98. xii, 34. 44. xiv, 39
 Faciat ii, 47. 73. v, 63. vii, 10. ix, 57. x, 47. xiv, 84
 Facie viii, 33 ingenua iii, 33
 Facieque xii, 64

- Faciem ii, 87. iii, 51. 87. 89. ix, 106.
 x, 66. xi, 102 calvam iii, 74 formosam iii, 8
 Facient ii, 16. x, 48
 Facies i, 14. v, 16. 46. 78. vi, 51. vii, 18. ix, 18. 25. 38. 77. x, 17. xii, 23. 87 alba iv, 79 grata vii, 25 imperiosa vi, 23
 Faciet iii, 46. iix, 46. x, 10. xi, 78. xiii, 3. xiv, 25. 70
 Facile i, 19. vii, 85. xi, 56. xiii, 48. xiv, 125.
 Facilem S 19 puellam i, 58
 Faciles aquas S 26 Dei i, 104. xii, 6
 Facilesque vi, 43 puellas iii, 69
 Facili vii, 67 cervice S 23 cursu x, 104 pretio x, 36 sanguine i, 9
 Facilis ix, 33 xii, 47 convictus x, 47 gallina xiii, 62 hortus iii, 58 taurus v, 31
 Facilisque ii, 84. xii, 62
 Facinus i, 45. v, 59. ix, 51
 Facinus i, 91. ii, 66. iii, 19. 66. x, 50. xi, 70. 91 magnum xi, 93
 Facis i, 9. 47. 96. ii, 7. 8. 15. 77. iii, 28. 30. iv, 7. 40. 47. v, 38. vi, 22. 65. vii, 8. 30. 62. 85. 100. viii, 16. 38. 74. ix, 51. 71. x, 10. 14. 20. 25. 33. xi, 87. xii, 4. 21. 40
 Facisque xi, 24
 Facit S 17. i, 18. 49. 52. 60. ii, 17. 19. iii, 37. iv, 71. v, 56. 65. 79. vi, 46. vii, 17. 24. viii, 24. 62. ix, 47. 66. x, 45. 90. xi, 18. 19. 31. xii, 55. 88. xiii, 1. 3. xiv, 16. 48. 93. 124
 Facitque viii, 52
 Faciunt ii, 16. iii, 75. v, 52. vi, 40. viii, 4. ix, 71. x, 47. 80. xi, 22. xii, 97
 Facta S 14. 21. i, 44. ii, 26. 27. 72. iv, 48. vi, 15. vii, 61. viii, 45. 77. ix, 102. x, 57. xi, 26. 70. xiii, 127. xiv, 119 corona de turdis xiii, 51 litera Erythraeis lapillis ix, 14
 Factam i, 28. vi, 60
 Facti iii, 95. iv, 64
 Facto opere iii, 58
 Factum ii, 72. iii, 11. 22. iv, 21. v, 44. vii, 86. viii, 34. x, 77. xi, 55
 Factus i, 104. 109. iii, 24. 36. iv, 51. 69. v, 54. vi, 39. vii, 64. x, 96. 102. xii, 82
 Facunda Corduba i, 62 pagina ix, 78
 Facundæ gentis vii, 33
 Facunde Juvenalis vii, 91 minister vii, 74 Sexte v, 5
 Facundi vii, 45 amici viii, 28. x, 73.
 Catulli v, 30 Ciceronis xi, 48 Æli-tani xii, 24 Maronis xiv, 185 Propert-iv, 189 Restituti x, 87 Seneca vii, 45.
 Facundia viii, 70.
 Facundo iv, 23. ix, 27 ore vi, 64 Plinio x, 19
 Facundos versus xii, 43
 Facundus Stella xii, 3
 Fæce iv, 4. viii, 14. x, 48. xi, 56. xii, 83
 Fænius i, 115. 117
 Fæx i, 27. 104
 Fagina mensa ii, 43
 Falce vi, 16. xi, 18 indocta vi, 73 per-acuta iii, 24
 Falciferi senis xi, 6 Tonantis v, 16
 Falerna iii, 77. viii, 56. ix, 23. xiv, 170 fusca ii, 40 mixta vii, 27. x, 66 musta xiii, 120 nigra viii, 56
 Falerni v, 64. x, 36 diluti i, 107 nigri xi, 8. 50
 Falerno viii, 17 annoeo vi, 27 ardenti ix, 74. xiv, 113 infuso i, 73 monte xii, 57 vetulo i, 19. viii, 77. xi, 26
 Falernum i, 19. xii, 70. xiii, 111 im-mortale ix, 94. xi, 36 nectarum xiii, 108
 Falisco ventre iv, 46
 Fallat v, 4
 Fallax i, 104. viii, 59. xi, 73 amica v, 42 ancilla xi, 50 hamus iv, 56 Li-chas ix, 66 Nile x, 26 virus vi, 93 Ulysses iii, 64
 Fallere v, 31. vi, 2. viii, 48. xii, 14
 Falleris iii, 62. xiv, 9
 Falli ix, 39
 Fallis ii, 25. iii, 43. iv, 42
 Fallit viii, 51
 Fallitur i, 29. xiv, 218
 Falliturque vi, 70
 Falsa mors vii, 47
 Falsa cruce S 7 imagine iv, 53
 Falsasque vii, 54
 Falsus scriptor iii, 20
 Falx ex ense xiv, 34
 Fama S i, 5. 6. i, 23. 30. 50. 79. iii, 91. 95. v, 10. 25. vi, 64. vii, 6. 12. viii, 3. 28. 73. ix, 29. 44. 72. xi, 9. xii, 95 carior viii, 18 loquax xii, 4 max-ima ix, 102 minor iv, 75 nigra x, 3 par i, 112 secunda vii, 27 vera vii, 88 victura v, 15
 Fama xi, 41 sciente viii, 38
 Famæ v, 56. vi, 56. 60. 66. vii, 12. 51. viii, 70 antiquæ S 7 bonæ vi, 66 po-tentis vii, 12

- Famaeque* v, 25
Famam i, 9. 26. 67. v, 60. xiv, 189
Famaque i, 40. 94. x, 103
Fame i, 100. ii, 34. iii, 28. v, 77. xii, 32. lenta i, 79
Famem iii, 22. xii, 26. xiii 58 inopem xiii, 1 mundam iii, 58
Fames i, 60. iii, 7 pretiosa x, 96
Familia i, 85
Famosae moschae ii, 47
Famuli Rhœni ix, 2 peccantis xiv, 68
Famulis v, 3
Famulos iii, 95. iv, 90. ix, 81
Famulum ix, 29. 67 nemus vi, 76
Famulus i, 102. vii, 80. xiv, 216 notatus iii, 21
Fannius ii, 80. x, 56
Fanum iii, 47
Far xiii, 8
Fari ix, 28
Farina nigra ix, 3
Farina dulci xiii, 63
Farinam viii, 16
Faris ix, 28
Farre iii, 68
Farris iv, 46
Farrisque x, 14
Farta Ceres iii, 58
Fartus torus viii, 44
Fas iv, 71. 79. vi, 65. vii, 2. 8. 44. 67. viii, 32. xii, 6
Fasces annuos viii, 72 calamorum xiv, 38 bis senos viii, 66 savi xi, 98
Fascia xi, 104. xiv, 159 pectoralis xiv, 124 putris v, 62
Fasciato trunco xii, 57
Fascibus bis senis vii, 63 laurigeris x, 10
Fastidia i, 4. ii, 61. xiii, 17
Fastidierit v, 44
Fastidire iii, 21
Fastidis iii, 76
Fastis purpureis xi, 4. xii, 26
Fastorum viii, 2
Fastosae moschae x, 13
Fastosum garum xiii, 102
Fastus i, 71. iii, 82. iv, 29. 46. vii, 39 personati xi, 2 perfidos iv, 14 querulos xii, 76
Fata i, 37. ii, 11. iv, 60. v, 10. vi, 63. vii, 44. ix, 83. xi, 23. 67. 91 bona ix, 87 crudelia, iv, 18 festinata ix, 88 læta et sera x, 71 qualia xi, 69 tristia i, 79
Fatebatur xii, 32
Fatemur ii, 3
Fatentur ix, 84
Fateor i, 91. ii, 28. iii, 12. v, 13. 27. ix, 102. x, 75. xii, 48. xiii, 103. 114.
Fatere iii, 4
Fateri vi, 76. x, 5. 83. xii, 15
Fateris i, 28. vi, 22. viii, 31
Fatetur vi, 39. xii, 75
Fati ii, 65. iv, 35. x, 16. xii, 14 ingentis i, 52
Fatigant xii, 18
Fatigas i, 61
Fatigat i, 105
Fatiges vi, 84
Fatiget vii, 60
Fatis i, 79. vii, 47 duris ix, 87 savis xi, 82
Fato nobiliore mori xi, 69
Fatorum vii, 47 pessimorum v, 27
Fatua iii, 72
Fatuae betæ xiii, 13
Fatuam Pelorida x, 27
Fatuas placentas xi, 21
Fatuasque mariscas vii, 25
Fatue iv, 72
Fatui cunni vii, 18
Fatuo vi, 8
Fatuos xii, 53
Fatum i, 43. iv, 11
Fauce madida vii, 27
Fauces iii, 18. vi, 41. xi, 86 indignas i, 79
Faucibus vii, 49 primis ii, 17
Fave x, 2
Favente invidia v, 6
Faventinus ii, 74
Faventis undæ x, 104
Favere vii, 51
Faves xiv, 131
Favet ix, 66. 69
Favete vii, 22 lingua et votis x, 87
Favi Siculi xiii, 195
Favilla tenui xi, 52 tristi iv, 44
Favillas ardentes i, 43
Favis iv, 13 dulcibus i, 44
Fauni madidi ix, 62
Faunis viii, 50
Fauno Antenoreo iv, 26
Faunorum x, 92
Favor x, 50 arbiter vii, 72
Favore noto vii, 26
Favos Cecropios xiii, 105 Siculos, ibid.
Fauste xi, 64
Fausti ii, 14
Faustine i, 26. 115. iii, 25. 89. 47. iv, 10. 57. v, 32. 36. 71. vi, 7. 53. 60. vii, 12. 80. viii, 41. x, 51
Faustini iii, 2 nostri iii, 58
Fax iii, 93
Febre iv, 81. vi, 31. x, 77
Febrem ii, 16. 40. v, 9

- Febres tetricæ vi, 70
 Febricitantem xi, 98
 Febriis xii, 17 errans iv, 81 quartana
 x, 77
 Fecerat i, 22. 48. 108. xi, 39. xiii, 74
 Fecere i, 19. vi, 59
 Feceris ix, 39
 Fecerit vii, 34. viii, 30. xiv, 203
 Fecerunt i, 19. iv, 46
 Feci i, 14
 Fecimus iv, 61
 Fecisse i, 9. v, 50. vii, 90. ix, 16.
 29
 Fecisset ix, 41
 Fecisti iv, 66. viii, 74
 Fecit ii, 14. vi, 8. 73. 93. vii, 57. viii,
 41. 73. 78. ix, 60. 77. 99. x, 75. 77.
 79. xi, 84. xii, 18. 65. xiv, 182
 centum amphoræ aquæ ix, 99
 Fefellit i, 110. v, 49
 Felicem ii, 19
 Felices x, 5. 6. 30 amici iii, 37 Baisæ
 vi, 43 nugas vi, 64 recessus vi, 43
 sylvas xiv, 89
 Felicibus hortis xiii, 20
 Felicium i, 50
 Felix i, 27. 62. 102. iv, 75. v, 6. vi,
 28. 70. vii, 2. 8. viii, 46. ix, 18. 21.
 43. 57. x, 78. 101. xiii, 126. xiv,
 122 Antonius x, 28 Aquileia iv, 26
 area viii, 65 autumnus xiii, 113 dex-
 tera ix, 62 gloria viii, 55. x, 89 lec-
 tulus x, 28 litera viii, 45 lux ix, 53
 opus laborque ix, 45 Pomona i, 60
 purpura viii, 8. 68 pustula viii, 61 ro-
 sa vii, 89 tellus ix, 17 tutela v, 1
 vetusque sodalis ii, 30
 Fellaret ii, 61
 Fellas ii, 33. 50. 89. iii, 82
 Fellat ii, 73. iii, 82. iv, 86. vii, 10. 67.
 ix, 5. xii, 80
 Fellator xi, 66. xiv, 74
 Fellatori xi, 30
 Fellatorque xii, 59
 Fellatorum xi, 96
 Felle x, 48
 Fellis amari vii, 25
 Femur vi, 75 femurque pulli ii, 37
 Fenestra culta Latia nura x, 6 Subura-
 na xi, 61
 Fenestra viii, 14. xi, 18
 Fenestras ix, 47
 Fenestris i, 87
 Fer viii, 82
 Fera S 12. 13. iii, 19
 Fera bella x, 64 monstra vii, 38. ix, 67
 prælia S 28 sus S 14
 Fera delecta i, 61
 Feræ Ætolæ vii, 27 factæ iii, 19 mag-
 na S 22
 Feræque ix, 73
 Feram (a fero) iv, 76. x, 82
 Feram viii, 55 viii, obstantem iv, 59 te-
 nuem vi, 15
 Ferant S 1. viii, 75. xiv, 12
 Ferarum matutinarum xiii, 95 pecudum
 S 21
 Feras S 11. 23. 28. i, 23. 50. x, 19. xiv,
 166 Floralicias viii, 67 spectatas viii,
 78 stultas iv, 56
 Feras (a fero) iv, 79. xi, 73. xiii, 15
 Ferasque v, 80
 Ferat iii, 44. iv, 75. vi, 25. vii, 72. 80.
 viii, 43. x, 87. xi, 24. 84. xiv, 81
 Feratque x, 80
 Ferula ix, 82 prima iii, 50
 Ferulis xi, 31.
 Fere vii, 48
 Ferebas ii, 6
 Ferebat vi, 80
 Ferenda ii, 37
 Ferentis focum amphoræ xii, 22
 Feret iii, 46. viii, 2. xi, 31. xii, 84. xiv,
 200
 Feretur x, 78
 Feri regis S 2
 Ferias v, 80
 Feriatus iii, 47
 Feriasque Saturni xii, 82
 Ferire v, 24
 Feris S 10 Niliaciis v, 65 timidis iv,
 74
 Ferit S 3
 Feritas ix, 72 immota v, 31
 Feritate revera ii, 75
 Feritatis S 18
 Feritur xiv, 94
 Ferocis apri ix, 58
 Feror ix, 29. xiv, 61
 Ferox Lucina S 12 Rhœcus viii, 6 virgo
 xiv 179
 Ferramenta tonsoria xiv, 36
 Ferre i, 5. 26. 108. ii, 75. iii, 4. iv,
 20. v, 77. vi, 58. vii, 12. 63. viii, 68.
 75. ix, 21. 46. 102. x, 10. xi, 39. xii,
 26. 99. xiii, 2
 Ferrea claustra x, 28
 Ferrem xii, 68
 Ferres iii, 22. ix, 73
 Ferret S 16. ii, 1. viii, 6. xii, 71
 Ferreus xi, 27
 Ferri vi, 77. ix, 71
 Ferro ii, 45. iii, 24. iv, 55. vi, 52. ix,
 32. 104. xii, 18. xiv, 21 curvo xiv,
 51 librato S 13 stricto v, 50 tacto S
 11

- Ferrum i, 43. 50. 47. iii, 91. ix, 62. xi, 84
 Fert iii, 58. viii, 33. x, 30
 Fertur i, 105. v, 33. vii, 88. x, 56. xiii, 61. xiv, 75
 Fervens xii, 91 balneum iii, 25 cicer v, 78 Julius x, 62
 Fervent ii, 64. iv, 57
 Fervente Cancro x, 58
 Ferventes carrus S 28
 Ferventie auri saccos graves quindecim x, 74
 Fervet i, 54. iii, 47. iv, 60
 Fervida pusula xiv, 167
 Fervidique fluctus vi, 42
 Ferulae xiv, 80
 Ferulaeque tristes x, 62
 Ferulis xi, 39
 Ferum leonem S 18. Martem vi, 25
 Ferunt iii, 58. v, 78. vii, 31. xii, 3
 Feruntur vi, 60. x, 5
 Feacennia gravis i, 88
 Fecsis xii, 57
 Fecus S 25. ix, 63. x, 30
 Festa convivia vii, 8 convivium iv, 55 culina vii, 27
 Festo menas xi, 65
 Festina iii, 2
 Festinant xii, 29
 Festinat xii, 75
 Festinata cura x, 2 fata ix, 87 umbra x, 61
 Festinatas coronas xiii, 127
 Festinate v, 10
 Festinatis annis vii, 40 libellus ii, 91 pensis ix, 77
 Festinavere S 3
 Festinavit S 3
 Festive vi, 44. xii, 45
 Festos Lares iii, 58
 Festosque lusus i, 1
 Festus i, 79
 Fiam xii, 93. xiv, 151
 Fiant ix, 38
 Fias vii, 92. x, 82. xii, 93. 96. xiv, 131
 Fiat ii, 42. 66. iv, 65. vi, 27. viii, 82. ix, 4. 54. 94. x, 59. xi, 36. xiii, 17
 Fibris iii, 24
 Fibula xiv, 215 grandis vii, 82
 Fibulam xi, 72
 Fibulasque v, 41
 Ficedula xiii, 49 cerrea xiii, 5
 Ficelias veteres vi, 27
 Fictum xii, 33
 Fici Libycæ vii, 53
 Ficos i, 66. vii, 71
 Ficosa spha vii, 71 uxor vii, 71
 Ficosi juvenesque, senesque vii, 71
 Ficosus maritus vii, 71
 Ficta S 21. viii, 6 lato Prometheo x, 39 pocula xiv, 108
 Fictæ feræ iii, 19
 Fictilibus v, 59 Tuscis xiv, 98
 Fictilis Hercules xiv, 178 Matella xiv, 119
 Fictos capillos vi, 57
 Fictum v, 78
 Ficus i, 66. iv, 52. xiii, 38. 49. xiv, 86
 Chia xiii, 23 gelata iv, 46 lippa vii, 20
 Fida vii, 2 manus i, 102
 Fidæ amicitiae pectus ix, 16
 Fide i, 49. xiv, 123 perpetua xii, 49 summa vi, 69
 Fidem S 5
 Fidenas veteres iv, 64
 Fidentine i, 30. 39. 54. 73
 Fides i, 14. v, 19 certior vii, 52 longa i, 16 prisca S 6. i, 40 rara x, 78 recta xii, 6 sancta ix, 85. x, 44
 Fideaque xii, 97
 Fidiculae v, 51
 Fidioque ii, 43
 Fidisima Lydia xi, 69
 Fido Fabricio i, 94
 Fidoque v, 19
 Fiducia iii, 38 major vii, 6
 Fidus vii, 74 homo iv, 5
 Fieres viii, 60
 Fieret xiv, 35
 Fieri i, 55. 67. ii, 16. 19. 31. 53. iii, 2. 74. iv, 62. 70. vi, 50. 65. vii, 34. viii, 63. 72. ix, 59. x, 66. xi, 43. 55. xii, 48
 Fies xii, 36
 Fiet iv, 83. v, 16. vii, 38. 98. viii, 48. ix, 88. x, 70. xi, 55. xiii, 54. xiv, 44. 123. 127
 Figat xiv, 34
 Figendas i, 50
 Figet i, 61
 Figis ix, 67
 Figitis iii, 67
 Figuli xiv, 176 Sagunti iv, 46
 Figura certa i, 54 prima infantis ix, 76
 Figuræ xii, 43
 Figuras dulces xiv, 223
 Fila vi, 3. xiii, 18 aurea vi, 3 exculta xii, 95 resecta xi, 52 rupta xi, 36
 Filia iv, 9. v, 1. vi, 69. x, 65. 67. 93. xi, 2. xiii, 103. xiv, 90 ficosa vii, 71 grandis vii, 10 improba xiii, 67 radia vii, 95 tota xi, 4
 Filia Picenæ venio Lucanica porcum xiii, 35
 Filios i, 85. xi, 31 tensos, horridulos, rudes, pusillos x, 98
 Filium v, 56. vi, 39

- Filius vi, 89. 64. xii, 53. xiv, 1 tristis viii, 44
 Filo gracili viii, 33
 Findit x, 3
 Fine ii, 14. iii, 46. v, 79. ix, 70
 Fines xi, 18. xii, 97
 Fingente vii, 24
 Fingentem vii, 69
 Fingere v, 51. vii, 89. xii, 95
 Finges v, 78
 Fingis ii, 64. 82. ix, 36
 Fingit viii, 24
 Fingitur xiv, 210
 Finiantur x, 5
 Finiat v, 6
 Finieram viii, 3
 Finire S 20. xiv, 1
 Finis iv, 8. viii, 3
 Finit xiii, 36
 Finitur x, 1
 Finitus viii, 77
 Finxerat ix, 46
 Finxerunt vi, 64
 Pio x, 42
 Firma manus xiv, 30
 Fascina rustica i, 44
 Fistula xiv, 63 sera ix, 62
 Fit i, 17. vi, 11. xii, 17
 Fiunt ii, 5. v, 8
 Fixisset S 13
 Fixit x, 15
 Fixus ix, 67 annulus ii, 66
 Flabello prasino iii, 82
 Flacce i, 58. 60. 77. 90. iv, 42. 49. vii, 82. viii, 45. 56. ix, 34. 56. 91. x, 48. xi, 27. 80. 96. 100. 101. xii, 74
 Flacci Calabri viii, 18
 Flaccilla v, 30
 Flacco i, 62. 108. xi, 104. xii, 4
 Flaccus vii, 87
 Flagella iii, 94 cruenta ii, 17
 Flagellat ii, 30. v, 13
 Flagellent iv, 42
 Flagello i, 105. xiv, 55 assiduo vi, 46
 Flagellum xiv, 55
 Flagitium xii, 77
 Flagra xiv, 79
 Flagrat vii, 86. xii, 52
 Flagravit x, 86
 Flagret vii, 27. 26
 Flagrorum viii, 23
 Flaminia via x, 6
 Flaminie iv, 64. vi, 28
 Flaminiam ix, 58. xi, 13
 Flaminiaque viii, 75
 Flamma xi, 93 impia v, 42
 Flamma levi xiii, 33 tenui vi, 42
 Flammæ viii, 30. xi, 43 Scythicas xii, 15
 Flammæ togæ v, 19
 Flammea xi, 78. xii, 42
 Flammeo leone x, 62
 Flammis S 19. i, 22. 108. iv, 44. 75. xiv, 41 clausis xiv, 61 iniquis x, 50
 Flare xi, 3
 Flaret cum December vii, 27
 Flatus stridentes iniqui Aquilonis x, 82
 Flava v, 68 chrysendeta ii, 43 vellera ix, 62 moneta xiv, 12
 Flavaque i, 56
 Flavæ Chias vii, 31
 Flavescere ix, 24
 Flavescit vii, 67
 Flavia templa ix, 4. 35
 Flavie gentis ix, 2
 Flavio metallo viii, 51 pulvere xiv, 71
 Flavorum Usipiorum vi, 60
 Flavos xii, 65
 Fleas vi, 28
 Flebat vii, 47. viii, 56
 Flebills x, 61 uxor x, 97
 Flecto i, 71
 Flectere viii, 82. xi, 91
 Flectit xiv, 173
 Flens xi, 71
 Flentem xi, 99
 Flentes amicos i, 79 eunuchos viii, 44
 Flentibus ramis iv, 59
 Flere xi, 91
 Fles iv, 48. vi, 28
 Flet i, 34. 69. xiv, 75
 Flete vi, 68
 Fletibus x, 26. 71
 Fletu vi, 85
 Fleverat viii, 56
 Flevi ix, 87
 Flevit vii, 14
 Flevitque v, 48
 Flexa coma nitidus x, 65
 Flexos ordine crines iii, 63
 Flora rustica v, 22
 Floræ vi, 27 delicatæ x, 92 jocose i, 1 odore vi, 80
 Floralia i, 26
 Floralicias feras viii, 67
 Flore ix, 61 perpetuo iv, 45
 Florea sorta viii, 77
 Florescentes genas iii, 6 vultus ix, 75
 Floreo gramine ix, 91
 Flores Atticos ix, 12
 Floret iii, 65
 Florida Hybla ii, 46
 Floruit viii, 28. x, 86
 Fluctibus iv, 61. ix, 41
 Fluctus vi, 34. xii, 50. xiv, 181 fervidi vi, 42

- Fluctu tenui iv, 55
 Fluentem sylvam xi, 41
 Fluere iii, 55
 Fluit iv, 66. ix, 100
 Flumen ductile xii, 31
 Flumina pigra Lethes x, 2 prima S 3
 Flumineo gurgite iv, 66
 Fluminesque lacus x, 58
 Fluminis x, 51
 Fluunt i, 16
 Fluxit iv, 59. viii, 32
 Fluxo spadone v, 41
 Focale xiv, 142
 Foci inculti iv, 66
 Focis vi, 73. vii, 27. viii, 40. x, 24. 25
     sacris i, 22 sanctis ix, 32
 Foco nudo viii, 67 Velabrensi xi, 52
 Focos exploratores viii, 51 lassos viii, 30
     sacrilegos ix, 62
 Focum i, 50. 56. v, 50. xii, 32. xiii, 32
     serenum iii, 58
 Focus i, 93. ii, 90. x, 96. xi, 32 cultus
     xii, 18 perennis x, 47 tristis xi, 57
 Focusque x, 44
 Foderat S 7
 Fodiam i, 93
 Fodiatur vii, 102
 Fodit vi, 32. x, 16
 Foditque vi, 74
 Fœcunda xi, 53
 Fœcundam hydram ix, 102
 Fœda gaudia ix, 42 probra x, 3
 Fœdandos mares ix, 9
 Fœdasti ii, 83
 Fœdere sacro i, 94
 Fœdique lucri viii, 48
 Fœdiores viii, 79
 Fœdus i, 11
 Fœdo crimine ii, 56
 Fœmina vi, 40. vii, 18. viii, 12. xi, 87.
     sola xii, 97
 Fœmina xii, 96
 Fœminas Rhodias iii, 58
 Fœminæ manu S 6
 Fœmineam cherson xiv, 88
 Fœmineas cathedras iii, 68
 Fœminei generis xi, 47
 Fœmineis cathedris xii, 38 catervis xi,
     47 complexibus xi, 78
 Fœmineo barathro iii, 81
 Fœmineos recessus vii, 35
 Fœmineum vii, 60 corpus viii, 68 Her-
     maphroditum vi, 68
 Fœnerat i, 77. 86
 Fœnerator ii, 44
 Fœno iii, 47
 Fœnore iv, 90
 Fœnum xiv, 162
 Fœtere i, 29. v, 4
 Fœtum S 14 rudem vii, 31 vagientem
     iii, 58
 Folia v, 4
 Foliata xiv, 110
 Foliati xi, 27
 Folio xiv, 146
 Folium viii, 33. xi, 18. 31
 Folle xiv, 45. 47
 Follem laxum xii, 83
 Follis iv, 19. vii, 32. xiv, 47 laxi iv,
     19
 Fons Castalius xii, 3 vivus ii, 90
 Fonte vi, 47 averso iv, 31 puro vi,
     47 vicino ix, 19
 Fontes ix, 69. x, 51. xii, 31. xiv, 174
     rudes vi, 42 sacri iv, 57
 Fontibus pumiceis iv, 57
 Fontis vi, 47
 Fora ii, 64. vii, 27. x, 28. xiv, 135
     x, 51
 Foras xi, 2. 104
 Forcipibus supinis vii, 96
 Forem v, 39. xiii, 103
 Forent xiii, 28
 Fores i, 26 geminas vii, 18
 Foret S 27. i, 100. 109. vi, 39. viii,
     30. ix, 9. xiii, 71. xiv, 202
 Fori vii, 64
 Forique vi, 64
 Foribus vii, 62. ix, 47. xi, 45
 Foris ii, 53. 69. vi, 94. ix, 11. xii, 19
 Forma ix, 104 prima ix, 77
 Forma iii, 91. vii, 100
 Formæ viii, 46. ix, 17. xi, 53
 Formæque vi, 29
 Formatam vi, 13
 Formatur vii, 84
 Formæ temperatæ x, 30
 Formianos dies x, 30
 Fornica vi, 15. xi, 18
 Fornica i, 116
 Fornicæ iii, 93
 Formosa iii, 76. viii, 79 Nemesis viii,
     73 Phyllis xii, 65 uxor ix, 67
 Formosam v, 45. viii, 49. 63 carnem
     xi, 102 faciem iii, 3 Glyceren xi,
     40
 Formosior lux x, 24
 Formosissima viii, 63
 Formoso corpore iii, 3
 Formosos xii, 49
 Formosus v, 29. vii, 29. x, 12 Cæsar
     pulvere Arctoi belli viii, 65
 Fornice i, 35
 Fornicem xi, 61
 Fornicis nigri xii, 61
 Fornix clausus x, 5
 Foro vi, 77. vii, 63 Cornell iii, 4 tri-
     plici iii, 38. viii, 44

- Foroque viii, 44
 Forsan iv, 14. v, 28. 60. vii, 68. x, 75. xii, 5
 Forsitan v, 19. vii, 51. viii, 32. 38. 63. x, 104. xi, 7. xii, 18
 Fortasse i, 19. iii, 1. 42. v, 18. ix, 23. xiii, 51. 56
 Forte i, 5. 54. ii, 1. 30. 44. iii, 24. 100. iv, 42. 78. v, 26. 30. 49. 78. vi, 10. viii, 24. x, 33. 101. xii, 11. xiii, 5. xiv, 65. 142
 Fortem xii, 8
 Fortes lacerti xiv, 49
 Forti equo i, 50
 Fortia praelia iv, 74. verba iii, 46
 Fortibus juvenicia iv, 55
 Fortior aura viii, 14. veica viii, 33
 vultus ix, 77
 Fortis vi, 77. viii, 30. xiii, 79. dextera S 23
 Fortiter xi, 56
 Fortius v, 37. viii, 18. x, 42. 65
 Fortuna i, 13. ii, 91. iv, 40. vi, 76. 79. 83. x, 76. xii, 10. iniqua ii, 24. saeva iv, 18
 Fortunae reducia viii, 65
 Fortunam v, 42
 Fortunati (nom. prop.) ii, 14
 Fortunatum xii, 48
 Forum i, 8. 118. vii, 97. Latium x, 37. Romanum i, 77
 Forumque v, 39
 Fossa xii, 14
 Fossa vinea xiv, 49
 Fossor xi, 18. rigidus vii, 71
 Fovearis ii, 70
 Foveri ix, 19
 Foveris vii, 35
 Fovetur i, 63
 Fovimus ix, 49
 Fracta amphora xi, 8
 Fractaque ossa xi, 84
 Fracta ansa xi, 56. aure vii, 32
 Fractis vitreis i, 42. montibus i, 150
 Fractorum vatiniolorum x, 8
 Fractos v, 62
 Fractusque Rhenus vii, 7
 Fræna viii, 21. temeraria xii, 14
 Frænis i, 105
 Fragiles buxos i, 89
 Fragili ulmo vi, 49
 Fragilis xiv, 178
 Fragmenta novissima viii, 57
 Fragmentum vile vii, 19
 Fragrant iii, 65. xi, 8
 Fragar vi, 55
 Fragrat iii, 58
 Fragravit v, 37
 Frages i, 88
 Frangam xi, 58
 Frangat x, 50
 Frange ii, 59. ix, 74. xiv, 103
 Frangendos xii, 70
 Frangendas xii, 74
 Frangere i, 23. 52. iv, 8. vii, 19. xiv, 111
 Franges i, 50
 Frangis xi, 11. xiv, 111
 Frater i, 37. ii, 2. viii, 55. ix, 55. x, 65. 89. xi, 10
 Fraterna æquora S 16
 Fratres i, 37. v, 39. viii, 32. invito ix, 52
 Fratrem ii, 4. v, 38. x, 65. xi, 7. pium ii, 41
 Fratres gemini iii, 88. Curtios v, 28. hos viii, 81. tot xii, 3. Siculos vii, 24
 Fratri ix, 87. soli xii, 44
 Fratrii ii, 11. v, 3. xii, 44
 Fraudare ii, 40. viii, 59. x, 17
 Fraudata viridi juvenia vii, 40
 Fraudata mula xiv, 162
 Fraudator xi, 66
 Fraudatus x, 50. cibus vii, 25
 Fraude vi, 2. tacita v, 65
 Fraudes vi, 93. xi, 7. notas i, 88
 Fremuit viii, 55
 Frequens v, 13. ix, 23. xiv, 122. agna vii, 54. amator vii, 97. amicus viii, 18. ara S 1. casus iii, 53. conviviva ix, 98. opus iv, 29. phoenix v, 37
 Frequentat ii, 14. x, 58
 Frequentem viii, 65
 Frequentes x, 63. consulatus viii, 66
 Frequenti pagina vii, 45
 Frequentiores xi, 6
 Fressæ fabæ iv, 46
 Freta S 28. ii, 24. x, 36. xii, 99. lan-guida viii, 51
 Freti v, 1. Actiaci iv, 11. Scythici vii, 19. insani iv, 63
 Fretis S 24
 Frica xi, 29
 Frico iv, 90
 Frigentia ora x, 26
 Frigida iii, 34. viii, 67. xiv, 106. et calda aqua xiv, 196
 Frigidior unda xiv, 104
 Frigidiora gelu marmora xii, 60
 Frigora vii, 65. impletura v, 34. picta i, 56. trita ii, 46
 Frigore vii, 37. 95. xii, 32. brumali xiii, 16. pigro iv, 3
 Frigoribus vii, 31. Tiburtinis iv, 57
 Frigus iv, 64. vi, 59. gelidum viii, 66. magnum v, 79. nobile xiv, 116. penetrabile iv, 19. Picenum xi, 52. salubre x, 30. tenue iii, 82. triste x, 5

- Fringillarumque ix, 55
 Fritillis incertis iv, 14
 Fritillo blando v, 84 moto xiv, 1
 Fritillus xi, 6. xiii, 1
 Fronde v, 4. ix, 62 Jovis clarus xi, 9
     prima iv, 54 canta v, 4
 Frondea cuspis xiv, 22
 Frondibus xi, 52. xiii, 27 sacris vii,
     74
 Frondis ix, 4. 62 Tarpeie honos ix, 4
 Frondosa Nemoe S 27
 Froni xii, 61 brevis iv, 42 severa xi, 2
 Fronte i, 6. 71. iii, 21. vii, 12. xiv,
     52 astricta xi, 39 attrita viii, 59
     Cinēda vi, 39 inermi iii, 58 lunata
     viii, 33 matutina xiii, 2 molli vi, 38
     nubila ii, 11 pertinaci v, 12 pycnē
     xi, 84 pumicata i, 67 rasa iv, 10
     serena vii, 11 tetrica x, 64 torva iv,
     14 tota vii, 26
 Frontem ix, 73. 91. xi, 27. xii, 100
     Pieriam viii, 70 rugosiorē iii, 93
     solvere xiv, 183 stellantem ii, 29
 Fronti i, 25
 Frontibus adversis iv, 35 parvis iv,
     74
 Frontine x, 58
 Frontino x, 48
 Frontis iii, 2. xii, 83 tenera iv, 6
 Fronto i, 56. v, 34 Stoicus xiv, 106
 Fruar v, 1
 Fruare ix, 48
 Fruaris x, 7
 Fruator i, 82. viii, 30
 Fructuosiora Saturnalia iv, 46
 Fructus i, 86
 Fruere i, 50
 Frueris v, 5. vii, 47
 Frugi jentacula xiii, 31 Jovem vi, 21
     sacra xii, 62
 Frugiferai xi, 90
 Frui i, 87. v, 20. vii, 93. 99. ix, 71.
     x, 23. 30. xii, 6. xiv, 149
 Fruitur iii, 20. 58. vii, 5. 87
 Frumentum xii, 72 uriticeum xiii, 12
 Fruor xii, 18
 Frustra xi, 27
 Frustra i, 61
 Frutice iii, 47
 Fucinus S 23
 Fudit iv, 66
 Fucamus xiii, 46
 Fuerant S 2. i, 20. ii, 62. 83. viii, 2. 6.
     xi, 91
 Fucas iii, 24. vii, 64. v, 23. viii, 16.
     74. xi, 39. xii, 60
 Fucrat S 7. i, 31. 83. 115. ii, 64. iii,
     82. 70. vi, 15. vii, 57. viii, 33. ix,
     7. xi, 5

- Fulvi leontis ix, 91
 Fulvia xi, 20
 Fulviam xi, 20
 Fumantem nasum vi, 64
 Fumantia tomacula i, 42
 Fumaria improba x, 36
 Fumat i, 13
 Fumca vina xii, 123
 Fumet xiv, 221
 Fumis Massilitanis iii, 82
 Fumos xiv, 118 nigros ii, 90 vanos
 iv, 6
 Fumosa stemmata viii, 6
 Fumosæ lagenæ xii, 83
 Fumoso Decembri v, 30
 Fumum omnem xiii, 82
 Functus i, 94
 Fundana xiii, 113
 Fundanis Amyclis xiii, 116
 Fundanum xiii, 113
 Funde vi, 85. xi, 36
 Fundens viii, 56. 65
 Fundere ix, 94
 Fundet xiv, 112
 Fundi iii, 62. viii, 6
 Fundis v, 35 paternis ix, 3 Patrensibus
 v, 85
 Fundisque iv, 37
 Fune multo v, 22
 Funera ix, 79. xi, 54 bina x, 71
 Funere materno S 12
 Funereamque facem viii, 43
 Funeribus vi, 15
 Funeris xiii, 77
 Fungos sullos iii, 60
 Funnis nobile viii, 30
 Fur i, 54. vi, 17. 72 calidus v, 42
 tantus xii, 20
 Fur avare i, 67
 Furaces manus viii, 40
 Furacius viii, 69
 Furem iii, 58. x, 94. xi, 54 nullum
 xii, 74
 Furentem xi, 50
 Furentis domini vii, 45
 Fures vetuli vi, 16
 Furia x, 5
 Furiæ dente ii, 75
 Furias et cornua tauri ii, 43 emeruas
 nocte Ditis xii, 32
 Furibunda vi, 21
 Furiose vi, 63
 Furis i, 69. vi, 84
 Furit viii, 55. 59. 61. ix, 69. x, 19. xi,
 84
 Furius vi, 17
 Furor i, 21. ii, 80. iii, 76 cognitus
 S 23
 Furore tanto iv, 35
 Furorem x, 35
 Furores Berecynthios iv, 43 sacrilegos
 ix, 85
 Furori misero xii, 49
 Furoris vi, 19 barbari iv, 14
 Furta i, 35. vi, 33. x, 2. xii, 29. xiv,
 92 deprensa i, 88 materna vi, 39
 Furti lascivi vii, 74
 Furtis vii, 20
 Furtiva bombycina xi, 50
 Furtivam aquam vi, 47
 Furto vi, 19 manifesto i, 54
 Furtum v, 20
 Fusa cinnama iii, 55
 Fuso jubæ i, 32
 Fusca vii, 29. viii, 51 Lycoris vii, 13
 nubila vi, 58 Falerna ii, 40
 Fusca Syene ix, 36 Marcotide iv, 42
 Fusca Canusina xiv, 127 cellas iii, 30
 Fusce i, 55. vii, 28
 Fusciculus ii, 74
 Fuscina dente minax S 26
 Fusior xiv, 62
 Fuscis xiv, 129
 Fuscus colores i, 97
 Fuscus vi, 76
 Fuso mero viii, 33
 Fusosque iv, 54
 Fuste nitenti xii, 57
 Fusus iii, 82. v, 65. viii, 75 aper S
 15 largo nectare ix, 35
 Futuam xi, 20. 28
 Futuat xi, 47
 Futue xi, 20
 Futuente ix, 3
 Futues vi, 91. xi, 85
 Futui i, 35. ii, 31. iii, 72. vi, 31.
 67. vii, 75. ix, 5. xi, 62. 72
 Futuis ii, 60. iii, 96. ix, 42. 70. x,
 29
 Futuisse x, 95. xi, 21
 Futuit i, 85. ii, 47. iii, 79. vi, 33.
 vii, 10. ix, 42. 81. x, 102. xi, 20.
 45. xii, 38
 Futuris populis vi, 2
 Futuros annos xii, 8 mores xii, 93
 Futurus xii, 94
 Fututa i, 95
 Fututam iii, 67. iv, 85. xi, 40. xii,
 27
 Fututionis certus i, 107
 Fututor i, 91. ii, 28. iii, 96 Memphi-
 ticus vii, 30 perditus xii, 43 rarus
 vii, 18
 Fututorem xi, 87
 Fututorum i, 74
 Fututricem linguam xi, 61
 Fututrici manu xi, 22
 Fututum x, 61. xi, 7

G.

- Gabatæ vii, 48
 Gabatas xi, 31
 Gabinia vii, 57
 Gades jocosæ i, 63
 Gadibus i, 42 improbia v, 78
 Gaditana iii, 63
 Gaditanis modis vi, 71
 Gaditanus x, 102
 Gætula mapalia x, 20
 Galatæ 8 28 pinguis viii, 56
 Galba rustice x, 101
 Galbam i, 42
 Galbamque x, 101
 Galbanatus iii, 82
 Galbanos mores i, 97
 Galbula xiii, 68
 Galeamque ix, 57
 Galericulum xiv, 50
 Galesi albi xii, 63 nive ii, 22 Phalan-
 tini v, 37
 Galeo Lacedæmonio ii, 43 tepido iv,
 28
 Galesus culta viii, 28
 Galla ii, 25. 34. iii, 51. 90. iv, 38.
 58. v, 84. vii, 18. 58. ix, 5. 38. 79.
 x, 75. 96. xi, 10
 Galla v, 1
 Galle i, 109. ii, 56. iii, 27. 81. 92.
 iv, 16. viii, 75. x, 33. 56. 82 læ-
 vior ii, 47
 Galli viii, 73
 Galli cristati ix, 69 superbi iii, 57
 Gallia xiv, 128. xiv, 129 dicta iii, 1
 pinguis vi, 11
 Galliambon ii, 86
 Gallica palla i, 93
 Gallicana catella xiv, 198
 Gallice viii, 22. 76
 Gallici canis iii, 47
 Gallina xiii, 64 altilis xiii, 62 facilis,
 ibid.
 Gallo i, 36. vii, 55
 Gallum iii, 1 recentem vii, 95
 Gallus ii, 45. iii, 24. 81. viii, 75. xi,
 72. 74. xii, 46. xiii, 63 esurientia
 xiv, 204
 Gangeticus raptor viii, 26
 Ganymede v, 55. vii, 74. ix, 23. 26.
 74. x, 66. xi, 32. 26. xiii, 108 ge-
 mino ix, 104 gracili xi, 43
 Ganymedes manu viii, 39
 Ganymedeas comas ix, 17
 Ganymedeo choro vii, 50 lecto viii, 46
 Gargili iii, 96
 Gargiliane iii, 80. 74. iv, 56. vii, 65.
 viii, 13
 Garo arcano vii, 27 corrupto vi, 93
 Garriant iii, 93
 Garriat v, 34
 Garrice xi, 105
 Garrienti xi, 24
 Garria i, 90. iii, 28. 96
 Garrit v, 61
 Garrula avis xiv, 75 lingua xiii, 71
 plectra xiv, 167 saga xi, 50 sistra
 xiv, 54
 Garrule ix, 69
 Garruli senis (*vepēpparis* Tantal) x, 5
 Garrulitate v, 52. vii, 18 obliqua vii,
 62
 Garrulus viii, 6 annulus xiv, 169
 Garum vii, 94 fastosum xiii, 102 ne-
 bile xiii, 82 sociorum xiii, 102
 Gaude vi, 91. xiv, 127
 Gaudeat iv, 45. xi, 53
 Gaudebat ii, 69
 Gaudebatque ix, 77
 Gaudebis xii, 24
 Gaudebit xi, 5
 Gaudens iv, 90. v, 48 ancilla xi, 27
 Gaudent i, 62. 105. ix, 72. xi, 3. 36
 Gaudentem iv, 75
 Gaudenti viii, 66
 Gaudentia frigore rapa xiii, 16
 Gaudeo xi, 107
 Gaudes ii, 89. iii, 93. iv, 11. 48. xi,
 104
 Gaudet i, 23. 69. 71. 94. iv, 64. v,
 15. vi, 38. vii, 50. 87. ix, 14. 44.
 xi, 41. xiii, 60. xiv, 1. 141
 Gaudete xi, 61
 Gaudia iv, 38. vii, 8. viii, 4. 21. 50.
 51. 55. x, 44 fœda ix, 42 fugitiva
 i, 16. vii, 47 grata i, 35 longa viii,
 11 nota ix, 27 publica vii, 6 se-
 cura vi, 47 solennia xii, 62 vera
 vii, 5. xi, 26
 Gaudio udo x, 78 vero i, 50
 Gaudiorum xi, 80
 Gaudiumque i, 110. v, 37 crudele iii,
 64
 Gavisus viii, 51
 Gaure ii, 89. v, 82. viii, 27. ix, 51
 Gaurus pauper iv, 67
 Gausapa villosa, vel mantile xiv, 138
 Gausape quadratum xiv, 152
 Gausapina cubicularia xiv, 147 Penula
 xiv, 145
 Gausapinas sexcentas vi, 59
 Gazæ xii, 53
 Gelasinus vii, 25
 Gelat i, 50
 Gelata ficus iv, 46
 Gelatæ manus v, 9
 Gelida bruma iv, 57 togula vi, 50 vir-
 gine xi, 47

- Gelida brumæ* x, 14
Gelidam aquam xiv, 106 *auriculam* xii, 26
Gelidas arces i, 13 *lacernas* vii, 92 *valles* v, 71
Gelidi Decembris x, 87
Gelidis aquis xiv, 33 *pruinis* vii, 31 *lacernis* iii, 38
Gelido ore vi, 58 *Decembri* iv, 19
Gelidos lacus xiv, 1
Geldum anguem xii, 29 *draconem* vii, 87 *frigus* viii, 68 *Tibur* iv, 64
Gellia i, 34. iii, 55. iv, 20. v, 17. 29. vi, 67. 90. viii, 81
Gellianus vi, 66
Gellius ix, 47. 81
Gelu xii, 61 *concreto* iv, 59 *hyberno* iv, 18
Gemellas x, 92
Gemellos xii, 40
Gemelli i, 11
Gemens xi, 71
Gemeret ix, 87
Gemes xiv, 31
Gemina compede iii, 29 *sorte* ix, 40 *Symplegade* xi, 99 *tigride* viii, 26
Geminas fores vii, 28 *mannas* x, 10
Gemini iii, 88 *currus* viii, 65
Geminis alis viii, 51 *culminibus* ix, 4
Gemino 8 22 *asse* ii, 53 *cornu Gany-mede* ix, 104 *honore* iii, 2 *hoste* xiv, 17
Geminos ix, 42 *anguas* xiv, 177 *cunnos* i, 91 *juvencos* 8 23
Gemis i, 107. xii, 17
Gemit iii, 58
Gemitu xi, 99
Gemitus x, 80. 82
Gemma iv, 22. xi, 50. xiv, 94. 123 *eruta* viii, 28 *lactea* viii, 45 *succina* iv, 59 *trita pollice Heliadum* ix, 14
Gemma xii, 40. xiv, 110 *alba* xi, 36 *perspicua* viii, 68 *potare* xi, 11
Gemmam xi, 37
Gemmantes alas xiii, 70 *lecti* xii, 66
Gemmantibus rivis ix, 91
Gemmas xii, 49. 102 *plures* v, 11 *similes* iv, 61 *virides* ix, 61. xi, 27
Gemmati calices xiv, 109
Gemmatum aurum xiv, 109
Gemmea tecta vi, 47
Gemneique pavones iii, 58
Gemmeus miles xiv, 20 *rumor* x, 8
Genas vii, 88. ix, 77 *florentes* iii, 6 *hirsutas* vi, 52 *rubras* viii, 56
Gener vii, 71. ix, 71
Generaret ix, 42
Generata vi, 49
Generatus iv, 55
Generis feminei xi, 47
Genero viii, 66
Generos xi, 53
Generosa xiv, 95 *Cacuba* xiii, 115
Genista lenta i, 44
Genis x, 12 *cruribusque hirsutis* x, 66 *siccis* i, 79. xii, 8
Genita ix, 40. 61. xi, 22
Genitam xii, 21
Genitor ii, 91. viii, 2 *bonus* viii, 59 *divum* xii, 77
Genitore viso vi, 38 *vivo* iv, 16
Genitos iv, 55
Genitrix v, 34
Genitum 8 12. i, 82
Genitus x, 65. xii, 60
Genium vi, 60. vii, 12. 78.
Genis barbara 8 3
Gente xii, 8 *Arctoa* v, 68 *Argolica* iv, 66 *Dictæa* xi, 69 *rigida* vi, 64
Gentem togatam xiv, 124
Gentes vii, 52. viii, 61. x, 12. 96. xii, 26 *Sarmaticas* viii, 11
Gentesque xii, 6
Gentibus ii, 56. x, 9. xi, 98. xii, 4 *auriferis* xiv, 199 *Celtiberis* i, 59 *edomitis* viii, 65 *Libycis* ix, 8 *perdomitis* vii, 84
Gentis facundæ vii, 33 *Flaviæ* ix, 2 *perfidæ* vii, 7 *sacræ* ix, 94
Gentiumque xii, 8
Genu v, 14. xi, 100
Genuit ix, 100. 104. xiii, 33. 106. 118
Genus v, 38. vii, 24. 96. xii, 13 *humanum* ix, 46 *immixtum* 8 21 *leti* *tristius* xi, 91 *leve* vi, 60 *omne* iv, 39
Genusque v, 27
Geram xiv, 41
Geras iii, 93
Gerat xiii, 81
Gerebat vii, 94
Geris ix, 66. x, 28. xii, 44
Gerit i, 45. 118. iv, 89. v, 51. 61. xi, 69. xii, 7. 31. xiv, 186. 192
Geritis x, 103
Germane xi, 96
Germania ii, 2
Germanicarum Kalendarum ix, 2
Germanice v, 19. vii, 61. viii, 4. 26. 39. 55 *aecola* v, 3
Germanicus v, 2 *aeris* xiii, 4
Germanis vii, 30
Germinat x, 94
Gerres iii, 77. xii, 32
Geryonen v, 49. 65
Gesserit ix, 22. 102

- Gessit ix, 102
 Gestari iv, 52. vii, 76
 Gestat v, 12, 55
 Gestatio v, 20
 Gestatur xii, 17
 Gestatus i, 13, 53
 Gestavit xiv, 52
 Gestas xii, 100 lascivos vi, 71
 Getæ xii, 8
 Getasque viii, 11
 Getica nive ix, 102
 Geticæ juvenem vii, 80
 Geticam Peucen vii, 84
 Getici poli ix, 46
 Geticis pruinis xi, 3
 Getico terrore vii, 2
 Gibberi sigillum æctile xiv, 182
 Giganta luteum ix, 51
 Gigantas xi, 52
 Gigantei triumpho viii, 50
 Gigantis magni xiii, 78
 Glaber crure xii, 88
 Glabraria iv, 28
 Glaciem ix, 91
 Glacies livida vii, 95
 Glacilla vii, 87
 Gladiator v, 24
 Gladiatores iii, 16
 Gladium i, 14
 Glande xii, 75
 Glandis Tuscan vii, 27
 Glandulas iii, 82. vii, 20
 Glaphyren xi, 20
 Glaphyro iv, 5
 Glaucæ ix, 95
 Glaucia vi, 20. ix, 27
 Glaucias humatus vi, 28
 Gleba iii, 65. ix, 23 magna v, 13 Setina v, 37. ix, 23
 Glires somnulosos iii, 58
 Gloria S 27. i, 22. 52. ii, 90. 91. iv, 55. v, 10. 24. vi, 90. vii, 50. 97. ix, 44. 61. x, 53. 63. xii, 21. xiv, 93 dulcis viii, 82 felix viii, 55. x, 89 inficienda ix, 100 læta x, 103 mæsta x, 50 nova viii, 15 nulla xii, 36. xiii, 83 obscura xiv, 171 prima iv, 75. xiii, 92 quanta iv, 63 rara S 18. x, 63 sera i, 26 summa S 15. viii, 30
 Gloriabitur i, 62
 Gloriar i, 36
 Gloriat x, 92
 Glorior ii, 86. xiv, 95
 Gloriosa xii, 8
 Glycæ vi, 40. xi, 40
 Glycere xiv, 187
 Glyceren formosam xi, 40
 Glypta ii, 45
 Gobius xiii, 88
 Gorgon ix, 26
 Gorgonas x, 4
 Gorgone posita vi, 10
 Grabati iv, 53 nudi i, 93. xi, 56
 Grabatis vi, 39
 Grabatus tripes xii, 32
 Græcho xi, 104
 Graciles ligule v, 18 vias ii, 86
 Gracili filo viii, 23 Ganymede xi, 44 libello xiii, 3
 Graculo i, 116
 Gradiere xii, 3
 Gradu laborioso vii, 39 primo v, 14 sicco v, 22
 Gradus v, 41 longos xi, 82
 Græce ix, 45
 Græci poëtæ ix, 12
 Græco nomine xiv, 58
 Græcula Echo ii, 86
 Græcum v, 61
 Græcus Bacchara xi, 74
 Graia verbera ix, 73
 Graius Lerna v, 65
 Gramina iii, 65
 Gramine floreo ix, 91
 Grammaticis ix, 74 indoctis xiv, 120
 Grammaticosque v, 56
 Grammaticus vii, 64 bellus ii, 7
 Grammaticusve x, 70
 Grana vii, 20
 Grande crimen ii, 65 ingentum ii, 44 jugum vi, 76 meritum viii, 65 nomen ix, 3 opus v, 5 pretium ix, 100 Sophos i, 4. vi, 48 et insanum Sophos i, 50
 Grandem ii, 48 aprum xiv, 21
 Grandemve lupum xi, 60
 Grandes vii, 62. xii, 49 virgines iii, 58 Syri vii, 53
 Grandi gutta iii, 47 pede vi, 64
 Grandia v, 6. viii, 50. ix, 51 chrysendeta xiv, 97 colla xiv, 48 corpora xiv, 91 venabula viii, 56 verba ii, 60. ix, 33
 Grandibus verbis minax ix, 28 ciris x, 83 thermis xi, 51
 Grandis auctio ix, 4 bos x, 79 fibula vii, 82 filia vii, 10 murena xiii, 80 pluvia ix, 99 reus vii, 72 sarcina viii, 78 Linus v, 12 virgo viii, 3
 Grandius ix, 60 secretum xi, 45
 Grantiana vera iv, 39
 Graphiaria armata xiv, 21
 Graphiarium xiv, 21
 Grata ix, 59. x, 12 corona xiii, 25 facies vii, 25 gaudia i, 35 præmia

- i, 32 quies xi, 26 victima iii, 24. xii, 91
 Gratesque xiv, 80
 Grates xii, 9
 Grati honoris xiv, 32
 Gratia vi, 80. ix, 27. xi, 13 duplex xiii, 33 major iv, 29. xii, 62 tanta xiv, 145
 Gratias ix, 7
 Gratiores iv, 44. xiii, 21
 Gratis i, 30. 74. 96. iii, 30. iv, 37. v, 16. vii, 75. x, 3. 29. 75. xii, 32. 55. 68. xiv, 1. 75
 Gratiissima res iv, 31
 Gratiissimus ix, 17
 Grato ore vii, 63 versu iv, 55
 Gratulor x, 70
 Gratulatori lasso x, 74
 Gratum vii, 52 Jovem v, 1 munus viii, 28. xii, 24. xiv, 60 nomen iv, 31 pignus x, 73 sidus 8 26
 Gratus ix, 29 aper iii, 77 cunnius iii, 81 December vii, 72 eques viii, 15 homo iv, 84
 Gravatus iii, 22
 Grave v, 6. 78. ix, 56. 69 munus ii, 30 pretium xi, 38
 Gravem casum ii, 65 coronam iii, 47 ursum 8 22 vultum v, 51
 Graves vii, 47. viii, 3 annos vii, 64 avos vii, 47 Curios ix, 29 luxus xii, 15 saccos quindecim x, 74
 Gravesque halteras vii, 67
 Gravi servitio i, 53 sue xiii, 56 telo 8 13
 Gravidam suam 8 12
 Gravior 8 14 Curio Fabricioque xi, 16
 Graviores pondera v, 65
 Gravis iv, 11. v, 65. xi, 16 annulus xiv, 123 arca iii, 40. x, 14 Fescennia i, 88 hasta vii, 63 ira iv, 11 Iris iv, 19 languor vi, 70 medicina xi, 71 sylva iv, 66 summa x, 75 terra v, 84. xi, 14 testa vii, 53 turba 8 4 Vestinus iv, 73 uxor xi, 84 et fervens hemitritæus xii, 91
 Gravisque x, 23
 Gravitas xi, 104
 Graviter ii, 27. iii, 28. xiii, 18
 Gravius i, 88. v, 23
 Graviusque vii, 95
 Grege ii, 43. iii, 91. viii, 51. x, 98 Picro ix, 87. xii, 11 primo xiv, 158 purpureo xiv, 55 Strymonio ix, 30 Vestino xiii, 31 uno ii, 46
 Gregem viii, 55 Castalidum vii, 12
 Greges ii, 74. vii, 54 innumeros v, 13
 Gregibus tinctis xii, 63
 Gregis viii, 28 Beticis v, 37
 Grenio xiv, 61
 Gressibus vagis ii, 57
 Gressu licenti iv, 8
 Gressumque vi, 80
 Grex ii, 43 plenus vi, 39 togatus et capillatus ii, 57
 Grues ix, 14
 Grylli ii, 14
 Gubernet ix, 23
 Gula ii, 40. iii, 17. v, 70. xi, 86 ingeniosa xiii, 62 ingenosa vi, 11
 Gula iv, 78. vii, 30. 49 Pellææ xiii, 85
 Gulaque i, 21
 Gulam xiv, 220
 Gulosam partem xi, 61
 Gulosus xiii, 71
 Gulosus iii, 22. vii, 20
 Gulosus nimium lectore x, 59
 Gulosus vii, 20. viii, 23. ix, 11. xii, 41 homo xii, 64
 Gurgite flumineo iv, 66 sulphureo vii, 93
 Gustata aqua vii, 47
 Gustatorium xiv, 88
 Gusto xi, 31. 52
 Gustus primus xiii, 61
 Gutta i, 110. vii, 35. xi, 98. vi, 15
 Gutta iv, 32 grandi iii, 47
 Guttatæ Numidicæ iii, 58
 Guttur turpe xi, 21
 Guttus corneus xiv, 53
 Gymnasium iii, 68

H.

- Habe ii, 10. 48. viii, 37. x, 51. xiii, 53
 Habeas ii, 79. iii, 93. iv, 33. 39. xi, 66. x, 100. xiv, 179
 Habeat ii, 18. (iii, 93. vi, 67. viii, 61. xi, 41. xii, 20. xiii, 126
 Habebas i, 100. xi, 44
 Habebis v, 42. xiii, 3
 Habebunt ix, 7
 Habemus viii, 61. x, 3
 Habenas æternas vi, 3 Iulcas ix, 102
 Habendam i, 85
 Habenis v, 48
 Habent i, 2. 4. 37. ix, 4. x, 16. xii, 13
 Habeo iv, 15. 72. v, 9. xii, 25
 Habere i, 3. 42. ii, 8. 26. 68. 86. iv, 10. 24. vi, 21. 60. vii, 11. viii, 2. 5. 33. 34. 65. ix, 17. x, 41. 54. 98. xi, 32. 43. 60. 69. 88. 102. xii, 6. 18. 100. xiii, 117. xiv, 78. 178. 220
 Haberet v, 23. xi, 60
 Haberi iv, 5
 Haberiis xiv, 74
 Habes ii, 87. iii, 72. iv, 31. v, 27. vii, 78.

- ix, 87. x, 25. xi, 57. xii, 25. xiv, 319
 Habet S 4. 18. i, 101. ii, 93. iii, 8. iv, 19. 72. v, 23. 38. vi, 61. 74. vii, 102. viii, 78. ix, 4. x, 18. xi, 15. 50. xii, 10. 14. xiii, 78. xiv, 174. 179
 Habeto i, 93
 Habetur viii, 73. xi, 90
 Habiles calamos xiv, 38
 Habilis xiii, 23
 Habitabas x, 28
 Habitabit xi, 34
 Habitare i, 4. viii, 14. ix, 44. xi, 18. xii, 32. xiii, 60. xiv, 77
 Habitas xii, 50
 Habitat xi, 63. xii, 3
 Habitator ix, 62
 Habito i, 118
 Habitusque ix, 66
 Habui v, 9
 Habuisse S 8. xi, 43
 Habuit iii, 31. iv, 46. viii, 57. ix, 44
 Hædi x, 92. xiii, 39
 Hædina pelle xii, 45
 Hædis stantibus xiii, 38
 Hædum x, 87
 Hædus raptus ore lupi x, 48
 Hæmo Orpheo S 3
 Hæreat ii, 61
 Hærebat iii, 91
 Hærebit vi, 64. xi, 7
 Hærebo ii, 24
 Hæredem iii, 10. vi, 63. vii, 66. ix, 40. x, 97. xi, 48. xii, 73
 Hæredes iv, 33. xi, 14
 Hæredi xiii, 126
 Hærenti x, 30
 Hærene ix, 101
 Hæres vi, 86. viii, 44. ix, 48. xi, 4. xii, 48
 Hæret i, 86. xi, 61. xii, 38
 Hæsi ix, 49
 Hæsiisti vii, 45
 Hæsit i, 7. vii, 45
 Hælat x, 48
 Hælitus x, 42 cervinus xii, 29
 Hæmo vi, 63
 Hæmos v, 18 sacrilegos iv, 30
 Hæmus ii, 40 fallax iv, 56
 Hannibal ix, 44. xiii, 73
 Hannibalis iv, 14
 Haphe vii, 67
 Harpasta xiv, 48 pulverulenta iv, 19. vii, 32
 Harpasto vii, 67
 Harpyiasque x, 4
 Haruspex iii, 24
 Hasta S 12. v, 65. xiv, 179 belligera v, 24 gravis vii, 63 lavis ix, 57
 Hastas emissas xiv, 202
 Haud ix, 3
 Haurire viii, 39
 Hæusiisti ix, 83
 Hæusit iv, 25
 Hebe ix, 66
 Hebes ictus vii, 32
 Hebetantque xiii, 67
 Hectora xiv, 212
 Hectoreo equo xi, 104
 Hectoreos rogos vi, 71
 Hæctoris x, 90
 Hecubæque vi, 71
 Hecubam iii, 32. 76
 Hedera viii, 82
 Hedere i, 77
 Hedyli ix, 68
 Hei ii, 1
 Helciariorum iv, 64
 Helena vii, 100
 Helene i, 63. ix, 104
 Heli i, 96
 Heliadum iv, 59 pollice gemma trita ix, 14
 Helicaonia regione xiv, 152
 Helicaonis x, 93
 Helicen iv, 3
 Helicon i, 77
 Helicone toto xii, 6
 Helicomis x, 64
 Helide i, 25
 Hellus v, 24
 Helles ix, 72
 Hemitritæo ii, 40
 Hemitritæus iv, 81 gravis et fervens xii, 91
 Herba xi, 18 Appala viii, 28 rubens ix, 62 rudis ii, 90 salax x, 48
 Herbarum v, 23
 Herbis mitibus ix, 18. 73
 Hercule simili ix, 104
 Herculeus laudis S 27
 Herculeas manus S 15
 Herculei Tiberis i, 13
 Herculeo astro viii, 55 nomine iv, 44
 Herculeos colles iv, 57. vii, 13
 Herculeum S 6 numen ix, 102 Tibur iv, 62
 Hercules Corinthius xiv, 177 scitilis xiv, 178
 Herculis magni ix, 65 puilli iii, 47
 Here iii, 44. iii, 12. iv, 7. 61. x, 31
 Heri i, 25
 Hermaphroditum fœmineum vi, 66
 Hermaphroditus x, 4 marmoreus xiv, 174
 Herme ii, 15
 Hermeroten x, 83
 Hermes doctus v, 24 minax v, 24 superbus v, 24 timendus v, 24
 Hermione iii, 11

Hermocratem vi, 53
 Hermogenes xii, 29
 Hermumque vi, 86
 Hermus sordidus turbato aure viii, 78
 Hernia ingens iii, 24
 Herniarum xii, 84
 Herodes clinicus ix, 97
 Herodis iii, 20
 Heros Pocantius ii, 84
 Heralim x, 68
 Hesione S 27
 Hesperia viii, 28
 Hesperias boves ix, 102
 Hesperidum iv, 64 nemus S 21
 Hesperio orbe viii, 78
 Hesperium pecus ix, 62
 Hesperius liquor xiii, 40
 Hesterna cena ii, 72 luce i, 69. iv, 15 nocte i, 28
 Hesternis coronis ix, 62
 Hesterno mero i, 29 vino i, 88
 Heu i, 4
 Hexaclinon testudineum ix, 60
 Hexametris vi, 65
 Hexaphoris ii, 81
 Hexaphoro ingenti iv, 51
 Hiare xi, 18
 Hiata infinito iii, 72
 Hiatus patulos iii, 19 vastos i, 22
 Hic atque inde inflexa, passim
 Hicine vi, 63
 Hicine x, 56
 Hiero ix, 104
 Hilarem poenam iii, 64
 Hilares urbanos iii, 58 Musæ vii, 8
 Hilaris vi, 53 Cato xii, 6
 Hilarus vi, 73
 Hinc i, 118
 Hippocrates ix, 95
 Hippodamus iv, 31. vii, 57
 Hippodromon pulveream xii, 50
 Hippolyto viii, 46
 Hippolytum xiv, 208
 Hircosi subulci x, 98
 Hircosis ix, 48
 Hircoso oculo xii, 59
 Hircum iii, 24
 Hircus mortuus iii, 24 piger iv, 4 recens vi, 93 unus xi, 84
 Hirpini iii, 63
 Hiruta ilice vi, 64
 Hirutas genas vi, 62
 Hiruta cruribus genisque x, 65 imaginibus ix, 48
 Hirsutum vii, 58
 Hirsutissimo nido xi, 18
 Hispanæ palædis xii, 57 rotæ iv, 46
 Tarraconis aroes x, 104
 Hispanas iv, 28 metretas v, 16

Hispania iii, 14
 Hispania i, 56
 Hispanis capillis contumax x, 65
 Hispano auro vii, 88
 Hispidæ matris iii, 68
 Historia Romana xiv, 191
 Historias bellas ii, 7
 Histra testæ xii, 64
 Histrio satur xii, 78
 Hodie i, 16. 28. iv, 7. v, 58. ix, 36. xi, 65. xii, 48
 Homeri batrachomyomachia xiv, 183
 Homerus xiv, 57 in membranis xiv, 184
 Hominem v, 28. vi, 23. x, 4. 31 malignum v, 28
 Hominis ii, 40. ix, 95. xiv, 212
 Hominum S 10. vii, 47. viii, 4
 Homo iv, 84. v, 82. vii, 9. ix, 42. x, 31 asper v, 61 bellus i, 10. iii, 63 bonus xii, 51 desidiosus i, 106 fidus iv, 5 gratus iv, 84 gulosus xii, 64 imperiosus ix, 54 ingenuus i, 74 liber i, 68 magnus ii, 32. ix, 51. xi, 66 cantus, pulcher, dulcis, nullus vii, 100 officiosus x, 88 purus ix, 64 pusillus i, 10. v, 62 sagax et astutus xii, 88 vitiosus xi, 92
 Honesti i, 40
 Honor i, 89. x, 60 auctus xiv, 4 antiquus xi, 11
 Honorato iv, 27. v, 15
 Honore viii, 78. ix, 4 eterno i, 117 gemino iii, 2 tanto x, 79 vamo xi, 22
 Honorem viii, 55
 Honores ix, 65 molles S 1 mutuos xii, 63 perpetuos ix, 62 sacros viii, 66
 Honorificum x, 45
 Honoris grati xiv, 32
 Honorum iv, 40
 Honos viii, 80 nullus iv, 31 omnis viii, 8 quantus xii, 62 tantus vi, 80
 Hoplomachus viii, 74
 Hora x, 19. 38. xi, 59. 106 mæstiva xii, 1 decima iv, 8 meridiana iii, 67 omnis x, 44 prima iv, 8 prior x, 48 tertia xii, 18
 Hora ii, 67 decima i, 102. iii, 36. xi, 79 sexta iii, 100 una ii, 1. x, 74 undecima ix, 60
 Hora supremæ x, 5
 Horam v, 80. viii, 51. xi, 73
 Horas viii, 67. xi, 77 bonas i, 114 extrinsecas iv, 73
 Horatiorum iii, 47
 Horatius ix, 42 solus iv, 2
 Hordeum xiii, 11
 Horis viii, 7 decem xi, 29 omnibus i, 67
 Horrescat v, 34
 Horret xi, 39

- Horribiles Sabine xi, 15
 Horrida vi, 25. xi, 91 pectora ii, 26. iv, 57 sidera brumæ (hyemis) ix, 13
 Horridique Sylvani x, 92
 Horridis loris x, 62
 Horridulos filios x, 98
 Horridus iii, 20. 26. 69 December vii, 26. 95 Liburnus i, 50
 Hortatur xi, 55
 Hortatus i, 79
 Horti viii, 40 Corcyrae xiii, 27 suburbani vii, 49
 Hortis iv, 64. v, 62 felicibus xiii, 20 sitientibus ix, 19
 Horto ingenti vi, 72 medio iii, 66 Prænestino ix, 61
 Hortos v, 62. xii, 22 patrios xii, 21 Pharios vi, 80 vicinos i, 115. xi, 24
 Hortum vi, 72 algentem v, 78
 Hortus vii, 69. x, 48. xi, 8. 18 facilis iii, 58 securus x, 94
 Hospes iii, 5. iv, 80. v, 62. x, 20. xi, 24. xii, 8 tutior viii, 14 plurimus viii, 3
 Hospita umbra x, 26
 Hospitalitate comi iv, 64
 Hospitem x, 92
 Hospitibus v, 62. xiii, 2
 Hospitis invicti ix, 62
 Hospitium commune v, 68
 Hoste i, 49. 52 gemino xiv, 17
 Hostem ii, 80
 Hosti vii, 5
 Hostia ix, 43 parva ix, 22
 Hostibus xiii, 60
 Hostiles minas vi, 76
 Hostis gemmeus xiv, 20 pius i, 22
 Huc iii, 68. xii, 24
 Humane ii, 15. xii, 55
 Humanus vi, 59
 Humanum genus ix, 46
 Humatus Glaucias vi, 28
 Humeris viii, 48
 Humi viii, 75
 Humida lina x, 87 Trebula v, 71
 Humiles i, 105
 Humilesque x, 72
 Humili pectore vii, 40
 Humo aggesta viii, 57
 Humorem xii, 83
 Humum sanguineam ii, 75
 Humus x, 51 dives xii, 62 Labicana i, 89 moesta ix, 71
 Hyacinthon viii, 63
 Hyacinthus in tabula pictus xiv, 173
 Hyantem aquæ xii, 3
 Hyberna Arctos vii, 7
 Hyberna capsæ xi, 8
 Hybernæ rosas iv, 29
 Hybernæ basiationes vii, 95 rosas xi, 80
 Hybernis viii, 14 aquæ vii, 26
 Hyberno gelu iv, 18 lacu x, 85
 Hybernus dies vi, 59 recessus v, 67
 Hybernus Tibur v, 71
 Hybla vii, 88. x, 74 florida ii, 46
 Hyblæ xiii, 105
 Hyblæ mella xi, 42
 Hyblæis apibus ix, 27 thymis v, 29
 Hyblam ix, 12
 Hybrida viii, 22
 Hybridarum vi, 29
 Hydra xiv, 177 improba v, 65
 Hydra S 27
 Hydram fecundam ix, 102
 Hydrocelas tumidas xii, 84
 Hyeme v, 27
 Hyemem ii, 46
 Hyemes ix, 2
 Hyems x, 51 septima xi, 91 sexta x, 61 sterilis viii, 68 tota xiii, 59
 Hygea xi, 60
 Hylæ vii, 50
 Hylam vi, 68. ix, 26. 66. xi, 43
 Hylan xi, 28
 Hylas v, 48. viii, 9 pulcher iii, 19 rap-tus x, 4
 Hylle ii, 51. 60. iv, 7
 Hyllum ix, 26
 Hymenæe iv, 13
 Hymetti Thesæi xiii, 104
 Hymettia mella xi, 42
 Hymettos vii, 88
 Hymnus xii, 75
 Hyperborei Bootæ iv, 2 triumpho viii, 78
 Hyperboreis oris vii, 6
 Hyperboreo orbe ix, 102
 Hyperboreos Triones ix, 46
 Hypne piger xi, 26
 Hyrcano equo viii, 26 jugo S 1
 Hystericam xi, 7. 71

I.

- I S 23. i, 4. 49. ii, 6. iv, 10. v, 82. vii, 2. 84. 89. viii, 63. ix, 3. 100. x, 19. 96. 104
 Jaceam ix, 88
 Jacebat iii, 91
 Jacebunt viii, 2
 Jacent iv, 44. x, 71
 Jacente viii, 44
 Jacentem iii, 44
 Jacere iv, 35. v, 74. xi, 18
 Jaceret xi, 48
 Jaces x, 13. 26. xi, 22

- Jacet i, 83. iii, 82. iv, 59. 64. v, 62.
 vi, 28. 52. vii, 27. 40. ix, 44. 92. x,
 55. xi, 43. 81. 91
 Jacta v, 42
 Jactamur x, 58
 Jactam xii, 53
 Jactat S 22. v, 8. 14. vii, 90
 Jactatam x, 30
 Jactatis togis xiii, 98
 Jactes ix, 103. x, 65
 Jactet S 1
 Jactis iv, 30
 Jacturam v, 80
 Jacui xi, 73
 Jacuit S 14. 21. viii, 75
 Jaculo ix, 21. 57. levi iv, 55
 Jam S 27. i, 34
 Jamdudum vi, 42. v, 19
 Jamque vi, 39. vii, 47. x, 48
 Jane viii, 2. 8. x, 28. xi, 4
 Jani viii, 33. x, 41. Kalendis xiii, 27
 mense xii, 31
 Janiculi iv, 64
 Janitor v, 22
 Iano vii, 8
 Ianthida vi, 21
 Ianthina ii, 39
 Janthis vii, 14. 50
 Janua aperta iv, 29. nulla i, 71. surda
 x, 13
 Januam disertam x, 19
 Janus viii, 2. ix, 2. pacificus viii, 66
 Iaspidas v, 11
 Iaspidibus magnis ix, 60
 Ibam ix, 60
 Ibat iii, 47. xi, 61. xii, 32
 Ibatis xii, 2
 Iberi v, 65. stabuli viii, 28
 Iberis iv, 55. x, 30. 65. terris vi, 18
 Iberos vii, 52. xii, 9. truces x, 78
 Ibi i, 50
 Ibis i, 4. x, 19. 78
 Ibit vii, 8. x, 78. xi, 7. xiv, 31
 Ibo i, 47. ii, 24
 Ichneumon perniciosus vii, 87
 Icta S 13. viii, 33. Plecusa ii, 66
 Ictu certo S 23
 Ictus vii, 2. hebes vii, 32
 Ida i, 72. x, 89. conscia iv, 1
 Idem busti ix, 35
 Idem cinædo x, 98
 Ideo i, 1. vi, 5
 Idibus iv, 66. Augustis xii, 67
 Idumeas palmas x, 50
 Idumeos triumphos ii, 2
 Idus v, 41. Maias iii, 6. maternæ vii, 74
 Octobres x, 62. xii, 67
 Jecur anseris xiii, 58. majus, ibid.
 Jejunia iv, 4
 Jentacula i, 88. xiv, 223. frugi xiii, 31
 Igitur i, 86
 Igne iv, 57. v, 55. x, 36. attomito viii,
 30. contento i, 22. lento viii, 21. ma-
 ligno x, 96. nullo xi, 56
 Ignes nocturnos xiv, 42
 Ignibus vi, 83. Scythicis xiv, 109
 Ignipedes tauros S 27
 Ignis iv, 66. vii, 27. pallidus iii, 65
 Ignoras ii, 29. 77
 Ignorat i, 110. 112. vi, 39. xii, 99
 Ignores i, 3
 Ignoro iii, 45
 Ignoscas viii, 69
 Ignoscat v, 7
 Ignosces iv, 26
 Ignosco ii, 89. iii, 27. xi, 94
 Ignota xiv, 100. toga xii, 18
 Ignota mole S 15
 Ignotas S 28
 Ignoti maris vii, 19
 Ignotos xi, 35
 Ignotamque opus xi, 78
 Ignotus v, 60
 Illex xiv, 92
 Iliæ x, 45. casta ix, 42
 Iliaco cinædo ii, 43. ministro iii, 39
 Iliacos amores xii, 52
 Ilias xiv, 184
 Illice xiv, 70. hirsuta vi, 64. multa vii,
 27
 Illicesque x, 92
 Illiceti vicini xii, 18
 Illicetum sanctum iv, 56
 Illæsa vii, 2
 Illæsum i, 7. juvenem ix, 91. leporem
 xiv, 200
 Ille atque inde inflexa, passim.
 Illigatas damas i, 50
 Illotos ministros viii, 67
 Illotus vi, 42
 Illustrem xiv, 41
 Imagine vi, 27. ix, 1. 25. 75. xiii, 30
 tacita vi, 13. falsa iv, 53
 Imagines superbas v, 20
 Imaginibus hirsutis ix, 48. immodicis ii,
 90
 Imago vi, 39. vii, 84. xi, 102. digna ii,
 66. major ix, 77. plurima i, 71
 Imbelles damæ iv, 74. xiii, 94. thalamos
 vii, 58
 Imber Castalis ix, 19. subitus xii, 26
 Imbre xi, 96. astivo iii, 65. assiduo iv,
 18. expresso xiv, 144
 Imbribus immodicis iii, 100
 Imbricemque ii, 37
 Imbrifer Nilus i, 62
 Imbuant vii, 26
 Imbue xiii, 8

- Imbuat viii, 51
 Imitantur v, 18
 Imitare v, 38
 Imitata i, 44 basia blandas columbas
     xi, 104
 Imitatur xi, 31
 Imitatus ix, 25. xi, 32
 Imiter xi, 90
 Immatura corpora ix, 9
 Immemor iv, 83
 Immensis jugis viii, 65 querelis ix, 46
 Immensum Maronem xiv, 186
 Immeritas opes vii, 32
 Immeritos mares vi, 3
 Imminente bruma iii, 58
 Immixtum genus S 21
 Immo i, 11. 86. iii, 40. 47
 Immodice avaritiam ii, 56
 Immodici lacus vii, 28 nulli ii, 43
 Immodicis vi, 39 clunibus iii, 60 ima-
     ginibus ii, 90 imbribus iii, 100 lau-
     dibus S 1
 Immodico Nerone x, 48
 Immortale Falernum ix, 94. xi, 36
 Immota feritas v, 31
 Immunda carnis iii, 24
 Immundam aquam i, 93
 Immundum ceroma xiv, 50
 Imo de pectore x, 80
 Imo rido vii, 17 sinu i, 16
 Impedient x, 37
 Impeditam damam iii, 58
 Impensis S 4
 Imperat iv, 8. xi, 6
 Imperator v, 49. x, 72
 Imperatque xi, 40
 Imperet xiii, 4
 Imperia i, 50
 Imperiosa facies vi, 23 res est timor
     xi, 58
 Imperiosus homo ix, 54
 Imperium xi, 5 Ausonium vi, 60
 Impia bella iv, 11 flamma v, 42 tellus
     vi, 85
 Impio versu x, 5
 Impiorum Colchorum iii, 58
 Impius v, 69 Libys iv, 30
 Impleat iv, 45
 Implere viii, 78. xiv, 13
 Implet i, 23. 85. iii, 60. iv, 20. xi,
     18. 31
 Impletura frigora v, 34
 Implevit vii, 63. x, 85
 Implicuit vi, 15
 Implicitam S 11
 Implicitas aves ix, 55 enterocelas xi, 84
 Implicitum i, 102
 Impones i, 53
 Impositas pilas S 22
 Impositum nomen iv, 31
 Imposui iv, 80
 Imposuit iii, 57. iv, 40. v, 36. x, 25
 Impotens bruma i, 50
 Imprecor vii, 24
 Impressi x, 42
 Improba charta viii, 24 fila xiii, 57
     fumaria x, 36 Hydra v, 65 lingua
     ii, 61 manus xiv, 16 pica i, 54 sa-
     tureia iii, 75 Tyros x, 16 vota iv, 1
 Improbæque tigres i, 105
 Improbe x, 31 Cinna iii, 61 lepus i,
     49 Zoile xi, 54
 Improbi iii, 20. v, 80 panis caninas
     buccas x, 5 Phædri iii, 20 Malchio-
     nis iii, 82
 Improbior iv, 6
 Improbiola iii, 86
 Improbis Gadibus v, 78 gannitibus v,
     60 votis xii, 98
 Improbissimusque xii, 65
 Improbias v, 50. ix, 68. x, 71
 Improbo cornu vii, 7 somno xii, 18
 Improbam xi, 80
 Improbis comes xii, 38 magister i, 42
     scorpius iii, 44
 Impudenter i, 50
 Impudici Tigellini iii, 20
 Impudicum digitum vi, 70
 Impudicus odor xii, 32
 Impune x, 70
 Impurus xi, 61
 Imputantur v, 20
 Imputat iii, 6. x, 30
 Imputes v, 80
 Imputet iv, 83. xii, 48. 83
 Imus vi, 74. xii, 57
 In rosa æterna vivere viii, 77
 Inque i, 79
 Inachidos xi, 47
 Inæqualem libellum vii, 90
 Inæquales mensas i, 56
 Inamabilis acurius v, 37
 Inane i, 77 colum iv, 21 corpus viii,
     75
 Inani sporta x, 37
 Inanis culcita v, 62 saluator iii, 58
 Inausum ii, 14
 Incaluit iv, 66
 Incedit vi, 39. xii, 38
 Inceditque vii, 39
 Incendia v, 7. vi, 33
 Incendisse iii, 52
 Incensura ix, 3
 Incerta acu ii, 66
 Incertis fritillis iv, 14
 Incesti Tereos xiv, 75
 Inchoat iii, 79. xiii, 14. 36
 Incideris iii, 46. xi, 95

- Incidisti vii, 76
 Incidit ix, 77
 Incipe ii, 64
 Incipiant i, 26
 Incipiat ii, 1
 Incipient v, 69
 Incipit i, 29. xi, 46
 Inciso ore iii, 69
 Incitato xi, 1
 Incitatus x, 76
 Inclinat i, 77
 Incolis vi, 27
 Incomatis xii, 98
 Incomitis capillis i, 26
 Incubasque xii, 53
 Incudibus percussis ix, 69
 Inculti foci iv, 66
 Incultis asparagis xiii, 21
 Incumbunt v, 13
 Incurris i, 9
 Incurvat xi, 43
 Incustoditis et apertis liminibus i, 25
 Inde i, 44
 Indecens v, 14 morbus xi, 61 nasus
 ii, 11 pavo v, 37 pellis vii, 20
 Indecenter xii, 22
 Index superbus iii, 2
 Indica pompa viii, 78
 Indicas pecudis v, 37
 Indicas xii, 96
 Indicatusque ix, 45
 Indici litoris x, 38
 Indiciis certis ii, 54
 Indiciis lapillis i, 110
 Indico labores iv, 90
 Indico cornu i, 73
 Indicosque dentes x, 98
 Indignasque iii, 84
 Indignantia tecta ii, 90
 Indignas fauces i, 79
 Indignior cella ix, 74
 Indis dentibus ii, 43
 Indixit xi, 50. xii, 78
 Indocta falce vi, 73
 Indoctis grammaticis xiv, 120
 Indos sardonychias iv, 28
 Inducenda xiv, 168
 Indue ii, 41
 Indueras xiv, 139
 Induis xiii, 87
 Induiturque viii, 48
 Indulgent i, 105. vi, 43
 Indulgentia tanta ii, 84
 Indulget iv, 3. 56. xi, 41
 Indulsit x, 38
 Indus niger vii, 30. x, 16
 Indutus v, 23
 Inemptum leporem iv, 66
 Inenarrabile munus ii, 10
 Inepta xii, 97
 Inepte vii, 33. x, 100 vir i, 69
 Ineptiarum xi, 1
 Inermi fronte iii, 58
 Inest i, 110. viii, 18. xii, 74. xiv,
 145
 Inevolutus xi, 1
 Inexplicitosque Platonas ix, 48
 Infamata puella x, 87
 Infamem Cypron ix, 94
 Infandas penas ix, 9
 Infando auro v, 69
 Infandum scelus vii, 14
 Infans vii, 96. xi, 32. xiii, 97. xiv,
 177
 Infantaria iv, 88
 Infante sordido i, 59
 Infantem iv, 88. x, 95
 Infantes vi, 70. ix, 9 vagientes xi, 61
 Infanti vi, 38. vii, 25 prostituto ix, 7
 Infantis xii, 83 domini ix, 21 prima
 figura ix, 75
 Infelix ii, 46. 75. vii, 64. xi, 7 rogus
 viii, 75 spongia xii, 48 venter ii,
 51
 Inferiora viii, 71
 Inferiore nube viii, 36
 Inferius descendere x, 75
 Infernas aquas i, 102. ix, 30 umbras
 i, 37. xi, 69
 Infernis umbris iv, 16. xi, 5
 Infestos oculis pilos x 56
 Infecetum v, 78
 Inficienda gloria ix, 100
 Inficiande Varro v, 30
 Inficiator i, 104
 Inficiatus ix, 85
 Infulto hiatu iii, 72
 Inflammatus x, 86
 Infunde v, 64
 Infuso Falerno i, 72
 Infusum v, 70
 Ingemuit ix, 60
 Ingenii duri v, 56
 Ingenio i, 112. v, 63. vi, 26. viii, 16
 propiore v, 5
 Ingeniosa xi, 7 gula xiii, 62 scripta vi,
 60 sitis xiv, 117
 Ingeniosus homo i, 74. vii, 9
 Ingenium S 14. iii, 26. v, 27. viii, 56
 73. xii, 4. xiv, 115 dulce S 29
 grande ii, 44 motus S 10
 Ingeniumque viii, 70 vetus xi, 7
 Ingens iii, 50. ix, 42 bernia iii, 24
 Livius xiv, 190 onerosasque turba ix,
 56 solitudo iii, 44 turba i, 74
 Ingenti viii, 7 domino viii, 75 heza-

- phoro iv, 51 horto vi, 72 impro-
 boque somno xii, 18 lustrum iv, 1,
 manu iv, 8 ore i, 7. iv, 14 sorore
 xii, 32 voce iii, 46. vii, 8. viii, 7
 Ingentia v, 52 munera iv, 56 nomi-
 na xi, 5 pectora xi, 10
 Ingentis fati i, 52
 Ingenua gula vi, 11
 Ingenua facie iii, 33
 Ingenuus pigritiae xii, 4 vires x, 47
 Ingenuam iii, 33
 Ingenuasque cruce x, 82
 Ingenuumque iii, 46
 Ingessit i, 22
 Ingrata lux gravisque x, 23
 Ingrata spatia iii, 58
 Ingratæ arcæ iv, 67 Lethes flumina x, 2
 Ingratas amicitias v, 10
 Ingrate viii, 3. xiii, 87
 Ingrati Pompeii v, 10
 Ingrato S 10 urso S 21
 Ingratum vi, 79
 Ingratus vi, 86 ager x, 47
 Ingrediare xiv, 30
 Inguen xi, 72 lacerum iii, 71
 Inguina vi, 81. vii, 30. 35. xi, 22.
 xiii, 67. xiv, 69 diversa iii, 18 si-
 millima loco madido vii, 58
 Inguine iii, 81 exhausto xiii, 63
 Inguinibus ii, 61. vii, 18
 Inhaereret v, 79
 Inhorruit i, 67
 Inhumana invidia vii, 12
 Inhumanae cicadae x, 58
 Inhumani lupi x, 48
 Inhumanos amicos v, 23
 Inhumanus v, 18
 Injecta iv, 75
 Injecto vii, 32
 Inimica S 4
 Inimicitiae ingentes v, 59
 Inimicus xiv, 184
 Iniqua Fortuna ii, 24
 Iniquas preces v, 6
 Iniqui Aquilonis stridentes flatus x, 82
 Iniquis flammis x, 50
 Injuria parva ix, 9
 Innocens iii, 44. iv, 30. vi, 28. x, 76
 ruina i, 83
 Innocuis verbis vii, 12
 Innocuos sales iii, 99 lusus i, 5
 Innois ix, 38
 Innuat i, 69
 Innumera compede ix, 23
 Innumeras Olympiadas iv, 45
 Innumerus synthesibus ii, 46
 Innumeri apri vii, 2
 Innumero leone viii, 55
 Innumeros greges v, 13
 Inobservata viii, 32
 Inoffensa via xiv, 209
 Inopem famem xiii, 1
 Inopes Cynicos xi, 84 sturnos ix, 86
 Inopi xii, 88
 Implicitas ix, 55
 Inquam vi, 64
 Inquieta marmora v, 80
 Inquietas curas x, 30
 Inqueti Sisyphi x, 5
 Inquieto iv, 55
 Inquietus xii, 18
 Inquilinus i, 87
 Inquinamur v, 8
 Inquinatio Manneius xi, 61
 Inquinatum vellus iv, 4
 Inquis vi, 20
 Inquis ii, 17. 65. 93. iii, 27. 28. 46.
 iv, 33. 72. v, 16. 62. 63. vi, 34.
 51. 54. 56. viii, 10. 17. 37. x, 11.
 xii, 25. 40. 97. xiv, 1
 Inquit i, 14. ii, 30. v, 37. vi, 78. 82.
 ix, 35. 93. xii, 26
 Insani freti iv, 63
 Insania viii, 48. ix, 71
 Insanis iii, 38
 Insano symmate iv, 49
 Insanum i, 50 caput ii, 66
 Inscripti ix, 16
 Inscripta basis ix, 45
 Inscriptæ cellæ xi, 45
 Inscripti viii, 75
 Insequeris v, 84
 Insequor v, 83
 Insaeras vii, 17
 Inserta cupresso vi, 49
 Insertam manum ii, 75
 Inseruisse iv, 31
 Insidias iv, 56. xii, 14
 Insidiemur xii, 14
 Insidiosus puer xiv, 172
 Insidiosorum latronum xiv, 20
 Insignis puer iii, 91
 Insilui iv, 23
 Inspectum vi, 82
 Inspexit ix, 60
 Inspice i, 55
 Inspicit x, 80
 Inspiciturque xi, 70
 Instant xi, 98
 Instantes undas S 25
 Instanti viii, 73
 Instanti Rufo vii, 68
 Instanti Rufo viii, 51
 Instantius xii, 100
 Instar vii, 13
 Instaret xi, 23
 Instat i, 16. xii, 69
 Instant vii, 97

- Instes vi, 23
 Institor temerarius vii, 61 lippus xii, 57
 Instructa iii, 45. x, 59
 Instructam domum xii, 66
 Instructum iv, 10
 Instrue v, 62
 Insula iv, 37
 Insulae vii, 85
 Insulsiissimus xii, 55
 Insultet v, 31
 Intacta rota transmisso petastro ii, 21
 Intactas coronas xi, 89
 Intelligat x, 21
 Intentatum ii, 14
 Inter i, 60
 Interdum xii, 36
 Interior lana cyni xiv, 161
 Interire vii, 28
 Interjungit iii, 67
 Interius ix, 29
 Interponis i, 107
 Interpositus i, 54
 Intra i, 100. v, 6
 Intraque xii, 57
 Intrabit xi, 98
 Intrabunt xiv, 30
 Intrans xi, 99
 Intrare iii, 98. vi, 7
 Intras x, 10
 Intrastrati xi, 45
 Intrans viii, 36
 Intrature viii, 1
 Intravit vi, 80. vii, 27. xiv, 74. 174
 Intrans vi, 16
 Intrans i, 61
 Intret iv, 19. xii, 99
 Intus x, 80. xi, 61
 Invadat ix, 57
 Invalidum ingenuumque latus iii, 46
 Invalidus comes viii, 75
 Invasit viii, 59
 Inveni vi, 51
 Invenies v, 11 x, 4. vii, 58 viii, 31. xi, 17. 23
 Inveniet xii, 29
 Invenimus i, 110
 Invenit S 20. i, 85. x, 16
 Invenitur xi, 18
 Invento apro xii, 1
 Inventura xiv, 25
 Inventus vi, 53
 Inversa charta iv, 87
 Invia lorica vii, 2
 Invieta ix, 2
 Inveti hospitis ix, 62 principis S 20
 Invictis armis S 6
 Invictum caput ix, 24
 Invictus Caesar vii, 7 Camillus xi, 5
 Invida bruma viii, 68 Lachesis x, 53
 Invide Procille i, 116
 Invideam iv, 68
 Invidas i, 41
 Invidet i, 87
 Invidebis i, 114
 Invidere ii, 74 iii, 58. xi, 75
 Invidet vii, 3. ix, 31. 52
 Invidia iii, 21
 Invidia iii, 65. ix, 87 favente v, 6 inhumana vii, 12 levioris fati cadant xii, 14 rumpitur ix, 98
 Invidis i, 13. v, 10
 Invidiam i, 59. vii, 47
 Invidiosa atria S 2 lectica vi, 77 praeda vii, 27
 Invidiosus locus xi, 65
 Invidit ix, 77
 Invidus iv, 27
 Invisum xiv, 80
 Invisior vii, 21
 Inviso disco xiv, 173 naso vii, 37
 Invisum caput ix, 69
 Invitant ix, 64
 Invitas i, 24. 101. ii, 79. iii, 27. iv, 63. 84. viii, 22
 Invitator ix, 92
 Invites ix, 26
 Invitet xii, 48
 Invito fratre ix, 52
 Invitor iv, 68
 Invitum ii, 69. 86
 Invitus ii, 69. xii, 75 arbiter vi, 35
 Inuncta couchis vii, 78
 Inusserit vi, 64
 Inutile vii, 18. xiv, 60 lignum vii, 19
 Inutiles betas iii, 47 mœnas xii, 22
 Inutilis ii, 90 setas xi, 69 uva Lyæo xiii, 22
 Io v, 25. vii, 6. viii, 4. xi, 2. 26. xiv, 180
 Jocantes x, 101
 Jocarer v, 26
 Jocar i, 44
 Jocetur v, 2
 Joci sine felle x, 48
 Joci v, 28. vii, 90 lascivis iv, 14
 Jocosum v, 15
 Jocos iii, 20. iv, 8. 10. vi, 85. vii, 8. x, 35. 64. 87 solennes x, 17
 Jocosque i, 15. iv, 49. vi, 63
 Jocosa Musa ii, 22
 Jocosæ Floræ i, 1 Gades i, 62
 Jocosam litem S 20
 Jocosis carminibus i, 26
 Jocumque ii, 4
 Iolas vicinus xi, 41

- Ionicarum attagenarum xiii, 61
 Iota ii, 93
 Jove ix, 10. 2. xii, 15. xiv, 112 cult-
 to viii, 80 Phario ix, 26
 Jovem v, 55. vi, 10. viii, 24. 50. 56.
 ix, 21. 40. xiii, 77. xiv, 1 amatorem
 xiv. 207 antiquum v, 22 Dictæum
 iv, 1 frugi vi, 21 gratum v, 1 ma-
 didum vii, 36 matutinum iv, 8 no-
 vum vii, 73 veterem, ibid. reducem
 viii, 15 utrumque ix, 87
 Jovi iv, 8. vi, 10. vii, 74. ix, 102. xi,
 26. 57. 104. xiii, 4 magno xii, 91
 Phidisco vii, 56
 Jovis i, 7. v, 6. vi, 83. ix, 4. 10. 29.
 37. xii, 78 alterius ix, 37 sereni ora
 ix, 25 fronde clarus xi, 9
 Ipse atque inde indexa, passim.
 Ira S 22. iv, 74. v, 46. vi, 10. vii, 1
 xi, 39 gravis iv, 11 justa vi, 64
 Iracundis unguibus xi, 84
 Iram xii, 13
 Iras vii, 45 terribiles S 9
 Irata iv, 17
 Iratam lagenam iv, 43
 Iratis sacris iii, 24
 Iratum calicem iv, 43
 Iratus vi, 81
 Irascar vi, 51
 Irasci iii, 37. 99
 Ire S 28. i, 71. ii, 5. 32. 69. iv, 8.
 91. vii, 6. 44. 61. viii, 30. ix, 52.
 101. x, 10. 56. xi, 1. 12. 60. 88
 Iris xii, 29 gravis iv, 19
 Iro v, 39
 Iroquietus iv, 79
 Irrumandum iv, 50
 Irrumare ii, 83
 Irrumat ii, 47
 Irrumatis undis ii, 70
 Irrupi x, 40
 Iros xii, 32 miserabilis vi, 77
 Ismarium Ityn x, 51
 Issa blandior, carior, nequior, purior i, 110
 Issam similem i, 110
 Issæ i, 115. ii, 18
 Isset i, 37
 Iste atque inde indexa, passim.
 Ister calens vii, 7
 Istic i, 20
 Istri v, 8. viii, 2 Sarmatici ix, 102
 Istro captivo vii, 80
 Istrumque tacentem vii, 84
 Ita S 21. vii, 76. xi, 103
 Italia regna x, 103
 Italiam viii, 56
 Italides matres xi, 53
 Ite x, 72. xi, 2. xii, 2. xiv, 47
 Iter iii, 91. xi 91. xii, 99 medium x, 28
 omne vi, 80 serum ii, 14 triste S 12
 Iterum iii, 78. iv, 27. vii, 64
 Iterumque ii, 14
 Ithaco xi, 104
 Itque i, 49. vi, 10
 Itur i, 13
 Iturus i, 102^r iv, 73
 Ityn v, 68 Ismarium x, 51
 Juba ix, 91
 Juba pulvereæ xi, 84
 Juba fusæ i, 32 lunatæ viii, 65
 Jubar purpureum viii, 66
 Jube i, 47. ii, 6
 Jubeas i, 36. xii, 63
 Jubeat ii, 24. xii, 60
 Jubemus ix, 54
 Jubent v, 64
 Jubente vii, 80 nocte xi, 62 vento x, 83
 Jubeo ix, 94
 Juberis i, 71
 Jubes i, 66. ii, 55. iii, 86. iv, 17. vi,
 2. 17. 23. 34. viii, 14. 33. ix, 101.
 xii, 21. 79. x, 41. 56. xi, 42. 45
 Jubet S 10. ii, 59. iii, 5. vi, 78. viii,
 66. 72. xi, 86. xii, 55
 Jubetur viii, 68
 Jucunda plura xii, 84 pocula xi, 104
 solitudo xii, 24
 Jucundæ vitæ iii, 6
 Jucundissime Martialis x, 47
 Jucundos mihi nec laboriosos secessus
 x, 104
 Jucundus ix, 98. x, 76. xii, 47
 Judæorum recitatorum vii, 30
 Judæum pondus vi, 35
 Judæus xii, 57
 Judex ii, 13. vii, 19
 Judicas i, 90
 Judice iv, 43. 64. ix, 18. x, 21. 89.
 xiii, 92
 Judicis vii, 52
 Judicium ii, 41. ix, 27
 Judiciumque x, 73
 Joga i, 108. iv, 44 delicata i, 106
 Jota vi, 73
 Jugales annos quindecim x, 38
 Jugera iii, 31. vi, 16. xi, 48. xii, 72
 beatiora iv, 64. culta xi, 29 dilecta
 i, 13 dura x, 58 pauca i, 117. iv,
 64. vi, 16 pulchra i, 86 vicina viii, 56
 Jugeribus vi, 43 bis septenis vi, 73
 Jugi Massyli ix, 72
 Jugis viii, 55 immensis viii, 65 Libycis
 ii, 75 pampineis x, 93 Tuscis i, 27
 Jugo ancipiti vii, 93 exciso vii, 27
 Hyrcano S 18 longo iv, 64 pari iv,
 18 Parrasio vi, 25 placido xii, 9
 urbano perusta colla x, 12
 Jugulare i, 19. iii, 99

- Jugulas iii, 24
 Jugulatis iv, 18
 Jugulem viii, 51
 Juguli vii, 37
 Jugulor ii, 29
 Jugulum S 7. iv, 18
 Jugum grande vi, 76 . .
 Iuleæ olivæ ix, 36
 Iuleas habenas xi, 102
 Iuleo monte xiii, 109
 Iuli i, 16. vii, 17. xi, 52. xii, 34 ca-
 rissime ix, 98 clarissime i, 108
 Julia vi, 3. 13. xi, 104 lex vi, 7. 22
 tecta vi, 38
 Juliae dulce numen ix, 2
 Julianus iii, 25
 Juliarum Kalendarum xii, 32
 Julius iiii, 5. x, 99. xi, 36 fervens x,
 63
 Iulo Dardanio vi, 3
 Iuncta xi, 52 testa viæ xii, 48
 Juncta bis trieteride ix, 85
 Junctaque xii, 48
 Junctas sorores xiv, 148
 Junctam S 5. i, 91
 Junctis capris iv, 53
 Juncto sepulcro vi, 28 sodale i, 87
 Junctum nomen cognato sanguine xii, 44
 Junctus i, 94
 Jungere ii, 6. xiv, 139
 Junget vi, 54
 Jungis ix, 1. x, 50
 Jungit vi, 21
 Junguntur iv, 13
 Juno vi, 13. 21. ix, 37. 66. x, 63. 89.
 xi, 43. 104
 Junonem x, 89
 Junonis xiv, 85
 Junxeris vii, 38
 Junxit iiii, 91. x, 75
 Jupiter vii, 60. viiii, 39. ix, 35. 92. x,
 66. xi, 4. 57. xii, 15. 78 Capitoli-
 nus v, 63
 Jura v, 23. vii, 64. viiii, 55. ix, 67. x,
 34. xi, 94. 98 casta i, 16 paterna
 iiii, 95. viiii, 31 trium discipulorum
 x, 60
 Jurabit viii, 44
 Jurare xii, 79
 Jurares ix, 49
 Juras x, 39. xi, 73
 Jurasque xi, 94
 Jurasti iv, 61. li, 8.
 Jurat vi, 47. vi, 12. viiii, 81
 Juratus xi, 58
 Juraverat ix, 44
 Jure ii, 20. v, 62. vii, 51. 60. viiii, 58.
 ix, 50. xii, 3. xiv, 141
 Juris iv, 25 et legum sanctissime cal-
 tor x, 37
 Juro iv, 43. vii, 12. x, 58
 Jus i, 104. ii, 92. xii, 98 natorum ix,
 98 omne i, 102 septem natorum xi,
 12
 Jussa i, 105. vi, 7. xi, 23 toga ii, 29
 Jussæ lacrymæ i, 34 aquæ iv, 63
 Jusserrat vii, 37. ix, 44
 Jussere ii, 40
 Jussert x, 5
 Jussi iiii, 82. iv, 82. ix, 88. x, 30
 Jussisti vii, 61
 Jussit i, 22. v, 23. xi, 7. viiii, 6. x, 66.
 75. xi, 43
 Jussus S 17. vi, 80. viiii, 52
 Justa annua x, 61 ira vi, 64
 Juste vii, 12
 Justina i, 73
 Justine xi, 65
 Justissimus omnium senator x, 72
 Justus x, 70
 Justo xiv, 210 mero viiii, 45
 Justos labores iv, 90
 Justus, probus, innocens vir iiii, 44 eques
 iv, 67
 Juvabit xiii, 2
 Juvant i, 13. ii, 90. iii, 77. iv, 29 v,
 15. vi, 43. x, 4. 59. xi, 104. xii,
 14. 68
 Juvare i, 26. xi, 104
 Juvaret xii, 44
 Juvat i, 19. 108. iiii, 37. ii, 4. 86. iv,
 75. vi, 21. 68. 77. vii, 25. 52. 58.
 72. viiii, 3. ix, 54. x, 21. 98. 103. xi,
 36. 37. 104. xii, 18. 86
 Juvenale vii, 24
 Juvenalis xii, 18 facunde vii, 91
 Juvenca moneta ii, 14
 Juvenem Geticæ vii, 80 Niliacæ viii,
 81 Phariæ x, 48
 Juvence xii, 24
 Juvenç i, 108
 Juvençis fortibus iv, 55 placidis v, 31
 stratis i, 105
 Juvençorum i, 61. xiv, 4
 Juvenços geminos S 23
 Juvençum aureis cornibus ix, 43
 Juvençus xiv, 53
 Juvenem iiii, 43. iv, 29. x, 32. xi, 81
 illesum ix, 91
 Juvenemque i, 63. xii, 8
 Juvenes iv, 79. v, 74. vii, 32. ix, 57.
 xiv, 47 nequam iiii, 69
 Juvenesque i, 4. ix, 9 nudi vii, 35 se-
 nesque ficosi vii, 71

Juvenile carmen xiv, 189 decus ix, 18
 Juvenis i, 114. vi, 77. xi, 44
 Juventa prima x, 50 viridi vii, 40
 Juventas ii, 90
 Juvenum xiv, 187
 Juvit xiv, 198

K.

Kal x, 68
 Kalendæ ix, 53. 91 Martis x, 24 binæ
 trinæ x, 75
 Kalendarum viii, 44. x, 92 Germani-
 carum ix, 2 Juliarum xii, 32
 Kalendas i, 100. vi, 30 duas xii, 36
 natalitias viii, 64 Octobres x, 87 Mar-
 tias v, 84. ix, 53
 Kalendis viii, 33. x, 24. xii, 60 Jani
 xiii, 27 a Marte dictis x, 20 raris iv,
 66
 Καὶ φῶς πόρτα ii, 43
 Καὶ φῶς πόρτα vi, 6

L.

Labantur x, 70
 Labella ii, 41 tota xi, 91
 Labellis attritis x, 72 blandis vii, 96
 clusis xii, 55
 Labentibus pennis exutas puer x, 4
 Laberi vi, 14
 Laberis vi, 47
 Labicana humus i, 89
 Labiene ii, 62. v, 49. xii, 16
 Labienum vii, 66
 Labienus vii, 66. xii, 33
 Labor i, 108. viii, 61. x, 89. xiv, 95
 arctatus xii, 5 assiduum S 1 brevis x,
 19 magnus viii, 56 Mareoticus viii,
 36 omnis S 1 stultus ii, 86 vanus i,
 89 ullus xii, 62 uterque xi, 81
 Laborque v, 21. 24. ix, 45
 Laboras v, 78. ix, 86. xii, 61. 95
 Laborat i, 99. vi, 37. xiv, 222
 Laboratis aquas ix, 19
 Laboratis libris ix, 33
 Labore vii, 53. x, 47 dulci xii, 18 ste-
 rili x, 58 vano xiv, 48
 Laborem iii, 53. x, 2
 Labores v, 20. xi, 78 catenati i, 16 jus-
 tos iv, 90 Mentoreos iv, 30 mille v,
 22 tantos iii, 44 vanos x, 82 varios
 iv, 8
 Laborioso gradu vii, 39 versu xi, 6
 Laboriosos x, 104
 Laboriosus xi, 106
 Laborum tantorum iv, 32

Labra i, 84. iii, 42 æmula iv, 42 cana
 ix, 28 delibuta xi, 98 sana x, 22
 Labris x, 42. xi, 11. 26. 39 otiosis i, 97
 roseis viii, 56 torgidis xi, 29
 Labro dimidio ii, 10. 23 utroque ii, 22
 Labulle xi, 24. xii, 36
 Labyce Cupidinei vii, 67
 Lacerna nuda ix, 104
 Lacedæmone iv, 44
 Lacedæmonis amicæ xiv, 156
 Lacedæmonio ceromate xi, 47 Galeos
 ii, 43
 Lacedæmonis libidinosæ iv, 55
 Lacedæmonium nomen iv, 19
 Lacerantur xi, 84
 Lacerat xi, 31
 Laceratus S 21
 Laceravit S 18. v, 67
 Lacereris S 8
 Laceretur viii, 78
 Laceri artus S 7
 Lacerum inguen iii, 72
 Lacerna trita i, 93. viii, 38
 Lacernæ ii, 29. v, 23. vi, 59 albæ xiv,
 127 Bæticæ xiv, 133 coccinæ xiv,
 131 crassæ viii, 58 rudes vii, 86
 Lacernarum tristium i, 97
 Lacernas ii, 43. x, 87. 98. xiv, 139 ar-
 rogantes v, 8 bonas vi, 82 emtas iv,
 61 gelidas vii, 92 malas vi, 82 tinctas
 xiii, 87 totas xiv, 122 tritas vii, 92
 Tyrias viii, 10. ix, 23
 Lacernis ii, 57. ix, 58 ablatis xii, 26
 albis iv, 2 nigris, ibid. gelidis iii, 38
 suppositis ii, 46 purpureis v, 8
 Lacerta iii, 41
 Lacertæ reptanti xiv, 172
 Lacerti fortes xiv, 49 Saxetani ii, 78
 Lacertis v, 12
 Lacerto facili vii, 67 tenui xi, 52
 Lacertos xi, 100 rutatos x, 48
 Lacertum xii, 19 tenuem xi, 27
 Laccasas v, 60
 Laccasis x, 90. xi, 46
 Laccaso iv, 90
 Lachesis i, 89. iv, 54. ix, 37 invicta x, 53
 Lacon cæsus vii, 80
 Laconas pios ix, 4
 Lacones Ledæi i, 37
 Laconum S 26. vi, 42
 Lacrymæ jussæ i, 34
 Lacrymas vi, 86. vii, 40. 96. x, 80
 Lacrymis i, 89. vii, 47. x, 13. xi, 99
 Lactentes metas i, 44
 Lacte vii, 80 mero xiii, 41 primo xiii,
 38 vivo xiii, 44
 Lactea colla i, 32 gemma viii, 45
 Lactei vernæ iii, 58
 Lactens porcellus xiii, 41

- Lacteam porcum* iii, 47
Lactis iii, 58 *alligati* viii, 64
Lactitiet vii, 102
Lactuca xiii, 14. 53 *sedens* x, 48 *utilis*
ventri monendo xi, 52
Lactucas iii, 50. xii, 19 *sessiles* iii, 47
Lactucis iii, 89
Lacu Baiano iv, 30 *hyberno* x, 85 *pigro*
ix, 100 *Sinuessano* xi, 7
Lacuna lippa viii, 59
Lacunæ siccæ iv, 4
Lacus madidus iv, 44
Lacus Baianos iv, 30 *divitis* xi, 97 *Eu-*
ganeos iv, 25 *gelidos* xiv, 1 *immodici*
vii, 28 *molles* i, 50 *nitidos* iv, 22
sacri ix, 59 *Stygios* i, 79. v, 25 *tur-*
gentis iv, 55
Ladæ x, 100
Ladam ii, 86
Ladon senior x, 85
Lædere iii, 97
Læderet v, 79
Lædis iii, 3
Lædit vii, 12
Læli i, 92
Lælia v, 75. x, 68. xii, 23
Læna xiv, 126
Lænam brevem xii, 26
Lærtēs senex x, 67
Læsa iii, 97. 99
Læserat S 10
Læseris vi, 49
Læsit vi, 21. ix, 87. x, 5
Læso Myrino xii, 29
Læsum leporem iii, 47 *pedem* ii, 29
Læsus v, 15 *lumine* xii, 54
Læsusve ix, 57
Læta iii, 66 *Venus* vi, 21 *Narbona* vii,
 74 *gloria* x, 102 *et sera fata* x, 71
juga vi, 73 *loca* xii, 52
Lætatur ix, 40. iii, 58
Læti xii, 9 *nidore* vii, 27
Lætior Corduba xii, 63 *umbra* ix, 63
Lætis omnibus xii, 99
Lætitiæque ix, 71
Lætitiæ vii, 6 *novæ* viii, 11
Lætius vi, 23
Lætiorius xii, 26
Lætus iv, 45. 61. 77. v, 3. xii, 62 *an-*
ser ix, 22 *vicinus* iii, 58
Læva ix, 44
Læva i, 7. ix, 42
Lævaque xii, 83
Lævam prægravem v, 51
Læve toreuma xiv, 102
Lævem ii, 48
Lævæ pueri xi, 63
Lævi cortice x, 37
Lævia xiv, 126
Lævibus pueris xi, 22
Lævina casta i, 68
Lævine vi, 9
Lævior Galle ii, 47 *vultus* viii, 64
Lævīs v, 51. x, 65. xiv, 205. 209. xi,
 43. v, 51. vii, 86. ix, 57. xii, 18
Lævo numine v, 85
Lævi littoris x, 26
Lægena vi, 89. x, 45 *comitata dapes* ix,
 73 *nigra* vii, 53 *nivaria* xiv, 116 *Syra*
iv, 46
Lægena iv, 69 *Nomentana* x, 48
Lægenæ fumosæ xii, 83
Lægenam vi, 89. vii, 20. ix, 68. xii, 92
iratam iv, 43
Lægenis catenatis vii, 61 *Spoletialis* xiii,
 120
Lægona vivum ix, 51
Læide iii, 11
Lælage ii, 66
Læletana fœx i, 27
Læletanæ sapes vii, 53
Læletaniam i, 50
Lælisio xiii, 97
Læmbat vi, 64
Læmbebat ii, 61
Læmbentes catellas iii, 82
Læmbere S 18. iii, 81. xiv, 67. 102
Læmbunt manum iv, 30
Læmna aurea ix, 23
Læmpada roseam xii, 69
Læmpade tota viii, 61
Læmpeaciæ puellæ xi, 51
Læpsacio versu xi, 16
Læna viii, 28. xiv, 140 *interior* xiv, 162
mendax xiv, 123 *sobria* xiv, 154 *tris-*
tis xiv, 158
Læna vi, 41. xii, 99 *nitida* ix, 59
Læna alba xiv, 155 *amethystina* xiv,
 154 *Pollentiana* xiv, 157 *Tyria* xiv,
 156
Lænarum Beticarum xii, 65
Lænas lugentes xiv, 157
Lænasque sequaces xiii, 57
Lænate solem xiv, 65
Lænce ii, 43
Læncea torta S 11
Læncem iv, 15. x, 29
Lænces vii, 48. 72. xi, 31 *chrysea-*
detæ xiv, 97
Læncus lupus xiii, 89
Længuebam v, 9
Længuescit xiii, 79
Længuet i, 47. x, 30. xii, 98
Længuīda freta viii, 51 *lumina* xiv, 5
virilia xi, 29
Længuīda casside v, 24
Længuīdior Paulus ix, 86
Længuor gravis vi, 70

- Languore subito fictoque ix, 86
 Lanificæ sorores vi, 58
 Lanificæ puellas iv, 54
 Lanigeri pecoris maritus ix, 73
 Lanis xiii, 126 Leuconicis xi, 56
 Lanista vi, 82. xi, 66
 Laniumque ii, 48
 Lanius vii, 61 crudelis vi, 64
 Lanugine i, 32 dubia ii, 61
 Lanugo prima ix, 37 tam dubia, tam mollis x, 42
 Laomedontes mensæ viii, 6
 Laomedontis xi, 4
 Lapidem primum xi, 79 quantum x, 79
 Lapilli ix, 58
 Lapillis caris x, 38 Erythræis ix, 3 Erythræis facta litera ix, 14 Indicis i, 110 melioribus dies signandi ix, 53 tritis viii, 64
 Lapidillos Erythræos v, 37
 Lapis i, 13. iii, 32. vi, 76. x, 61. xi, 50 decimus iv, 57 lubricus iv, 18 sextus ix, 102
 Lapidibus viii, 6
 Lapeæ viii, 59 armilla xi, 21 corona xi, 6
 Lapeæ carinæ iv, 64
 Lardo rubente v, 78
 Lare perpetuo x, 61
 Larem conductum xi, 62
 Laremque sordidum xii, 57
 Lares iii, 5. ix, 62. x, 56 festos iii, 58 nitidos i, 71 patrios v, 42 privatos ix, 44 parvi ix, 19 urbani iii, 31
 Laresque xi, 4
 Larga sylva iii, 58 tessera viii, 78
 Largæque mensæ xii, 62
 Largam xii, 65
 Largas aquas xiv, 112 opes iv, 73
 Large i, 104
 Largiri iv, 56. xii, 6
 Largiris xii, 53
 Largitar v, 19. x, 27
 Largius viii, 6. xii, 11
 Largo nectare fusus ix, 86 ore viii, 70 sanguine ix, 65 ubere xiii, 44
 Laris Anteneræ i, 77
 Larivæ xi, 48
 Laronia ii, 32
 Lasciva conjux v, 7 Nemesis xiv, 198 Nympha vi, 68 pagina i, 5
 Lasciva basia xi, 23 carmina vii, 51 nemiata viii, 78
 Lasciva acu xi, 45
 Lascivæ Thaliv vii, 17
 Lascivam puellam ix, 68
 Lascivæ Properti viii, 73 vector ii, 14
 Lascivi capillati iii, 58 canni vi, 45 libelli iii, 86 furti vii, 74 Lacrini iv, 57 servi xiv, 79
 Lascivis jocis iv, 14 puellis vii, 19
 Lascivit iv, 3. xi, 16
 Lascivius vi, 24
 Lascivo Tonanti xi, 43 versu x, 64 viro x, 68
 Lascivos amores xiv, 187 cursus i, 45 gestus vi, 71 libellos v, 2. vii, 68 lumbos v, 78 versus xi, 20
 Lascivum x, 68 Martem vi, 21 opus ix, 27 pecus xiii, 39
 Lascivus iii, 20
 Lassa iii, 68 opobalsama xi, 8 lumina vi, 58
 Lassa manu vii, 58
 Lassa fabula xi, 1
 Lassare iv, 3. viii, 31
 Lassat i, 108. iv, 29
 Lassenturque v, 64
 Lassat viii, 67
 Lassi iv, 4 anteambulonis iii, 7 Sisyphti v, 80
 Lassis iv, 8 digitis xi, 46
 Lasso v, 22. x, 70. 82 gratulatori x, 74
 Lassoos iii, 67
 Lassum x, 51
 Lassus ix, 60. iii, 36. 44. xii, 26. xiv, 161 viator ii, 6
 Lata patella xiii, 81
 Lataque S 26
 Late iv, 51. v, 25. viii, 65
 Latebat iii, 19
 Latebit v, 78
 Latent i, 35. xiv, 184
 Latentem iv, 22
 Latentis agelli xii, 72
 Latere iv, 22
 Latere cocto ix, 76 curto xii, 32
 Lateri ix, 101
 Lateris ii, 46 sacri vi, 76
 Laterna cornea xiv, 61 ex vesica xiv, 62
 Latet iv, 32. v, 58. vi, 93. viii, 59. 68. ix, 37. xii, 66
 Lati campi iii, 58 recessus iv, 64
 Latia nura x, 6 toga vii, 63 urbe ix, 18. x, 26. 96. xii, 60, 62
 Latine arenæ viii, 80 lyre vii, 23 plebis xi, 53 togæ vii, 5 vine ix, 65 urbi viii, 8 tribus viii, 15
 Latineque i, 40
 Latias aras viii, 4 comas viii, 33 nurus iv, 75 urbes vi, 58
 Latina ii, 8 verba xi, 20
 Latini v, 61
 Latinum i, 5. iii, 86. v, 51. xiii, 2
 Latinus ii, 72. ix, 29
 Latio marmore ix, 25 polo ix, 4 Tonanti ix, 66
 Latior rhombus xiii, 81

- Latium forum x, 37
 Lato clavo iv, 46. v, 17
 Latonæ ix, 18
 Latratores Molossi xii, 1
 Latratos cibos iv, 53
 Latro xi, 58
 Latrone nudo xii, 63 vitreo vii, 72
 Latrones xii, 27
 Latronibus xii, 27
 Latronum insidiosorum xiv, 20
 Latuit ix, 62
 Latuni campum calvæ x, 83 pectus viii, 55
 Latus ii, 27. vii, 58. xi, 104. xii, 98 dulce vi, 68 invalidum ingenuumque iii, 46 rasum cavea ix, 58 tributium xiv, 32
 Latus pectore xii, 38
 Lava iii, 3
 Lavabimur xi, 52
 Lavamur vii, 82. xi, 63
 Lavantur vii, 35
 Lavare vi, 81. ii, 3
 Lavari ii, 40. 70. iii, 72. vii, 76. ix, 20
 Lavaris i, 24. iii, 87. vi, 42. 81. vii, 85. xi, 76
 Lavas vi, 81
 Lavat iii, 47
 Lavatur ii, 14. iii, 20. xi, 51. 59. 75. xii, 17
 Laudabimur v, 16
 Laudabit xii, 83
 Laudabo xi, 80
 Laudant iv, 49. v, 10
 Laudantem ii, 27
 Laudare iv, 27
 Laudari i, 9. 24. ii, 89
 Laudas i, 65. iii, 1. v, 25. viii, 69. ix, 20. xi, 56
 Laudat ii, 14. v, 7. vi, 61. 64. xi, 24. vii, 90. xii, 81. xiv, 155
 Laudatus vitæ i, 94
 Laudatus aquas iv, 60 undas vi, 43
 Laudato iii, 95
 Laudatos capillos ix, 18
 Laudatur i, 50
 Laudaturque i, 59
 Laudatus v, 26
 Laude v, 16. viii, 18. ix, 1
 Laudaret vii, 69
 Laudem xi, 80. xiii, 90
 Laudent vii, 28
 Laudentur S 1. x, 21
 Laudes S 28. i, 90 patrias vi, 28
 Laudet vi, 38. vii, 72. xii, 81
 Laudibus immodicis S 1 tantis iv, 51
 Laudis S 15 Herculeæ S 27
 Laudo ii, 10. iii, 51. 69. vii, 85. xi, 24. xii, 80. 44
 Laver iii, 36
 Laveris viii, 42
 Laves vi, 81
 Lavetur iii, 25
 Lauſeia iii, 72
 Lavit viii, 28. ix, 76. 102
 Lavo iv, 90
 Lavor i, 60
 Laureæ viii, 82 minor viii, 15 smalta vii, 5 tota ii, 2
 Laurentum aprum ix, 49
 Laurentis apri x, 45
 Laurentino in littore x, 37
 Laureolus S 7
 Laureum nemus x, 92
 Lauri v, 4
 Laurigera cuspidè vii, 6
 Laurigeri Phœbi ix, 28
 Laurigeris fascibus x, 10
 Laurigeros iii, 66 equos vii, 8 penates viii, 1. xii, 3
 Lauro viii, 65
 Laurum v, 4 victricem ix, 36
 Laurus viii, 50. 78. x, 86
 Laurus meras iii, 58 Vipsanas i, 109
 Lauros nuntius vii, 6
 Laus i, 50
 Lause vii, 81. 88
 Lautæ iii, 45 corna xii, 48 convivæ xiii, 88
 Lautas dapes xiv, 90
 Lauti vii, 48. xiii, 54
 Lautior iv, 54
 Lautissima xii, 48
 Lautorum xiii, 7. 65
 Lautum xi, 31
 Lautus ix, 76 Porsena xiv, 96
 Laxa xiv, 45 Lydia xi, 31 ora vi, 74
 Laxam cutem v, 79
 Laxas opes ii, 30
 Laxat ii, 41
 Laxatur iv, 8
 Laxavit x, 104
 Laxent S 24
 Laxi foliis iv, 19 oris viii, 57
 Laxior lectica ii, 81
 Laxis panticibus vi, 64
 Laxum iii, 22
 Laxo orbe xiv, 109
 Laxos i, 105
 Leander audax, marmoreus xiv, 181
 Leandre S 25
 Leandrus audax S 25
 Lecania v, 43. vii, 35
 Lecta ii, 91 apyrina xiii, 43
 Lecti viii, 67 gemmantes xii, 66
 Lectica laxior ii, 81 invidiosa vi, 77 suffulta octo Syris ix, 3 tata xi, 96

- Lecticam iii, 46. x, 10
 Leticariola xii, 58
 Lectio v, 35
 Lectioque v, 14
 Lectis iv, 17 paginis ii, 6
 Lectus v, 25
 Lecto x, 97 Ganymedeo viii, 46 occupato iii, 82 perpetuo iv, 13 Stygio xi, 54
 Lector i, 114. iv, 91. vii, 12. 17. 51. ix, 1. 50. 82. 85. x, 2. xi, 16. 108 candidus vii, 99 amice v, 16 delicate iv, 55 multus v, 15 rarus v, 10 studioso i, 2
 Lectore x, 21 nimium guloso x, 59
 Lectorem vi, 85
 Lectoremque iv, 29
 Lectores tetrici xi, 2
 Lectoria vi, 45
 Lectos v, 62 medios xii, 29
 Lectuli calentis vi, 70 dulcia xiv, 39
 Lectuloque x, 30
 Lectulus x, 38. 68. xii, 92 communis xii, 92 felix x, 38 spectator non unus undæ x, 51
 Lectum i, 118
 Lectus iii, 93. v, 10 pavoninus xiv, 85 communis iv, 40. xi, 23 tritus cimice xi, 32
 Leda v, 35
 Leda xi, 71. xiv, 175 nova ix, 104 redenta ii, 63
 Ledæ v, 38. vii, 24. xiv, 166 spurcæ iv, 4
 Ledæas palestras iv, 55
 Ledæi Lacones i, 37 Phalanti viii, 28
 Ledæo astro viii, 21 ovo viii, 33 Timavo iv, 25
 Ledæos olores i, 54
 Legam vii, 68
 Legant x, 19. 26. xi, 15. xii, 5
 Legantur xii, 3
 Legar x, 78
 Legaris v, 60
 Legas i, 5. ii, 27. 71. vi, 65. x, 4. xi, 17. xiv, 2
 Legat iii, 69. 97. iv, 83. v, 2. vii, 12. viii, 57
 Legatque viii, 3
 Legatur ii, 6
 Legavit ix, 10
 Lege iii, 86. v, 2. 80. vi, 7. ix, 26. 66. nimis dura ix, 90. x, 4. xi, 20. 106. xii, 5. 42. 97
 Legenda iii, 20
 Legendum xii, 3
 Legent viii, 3
 Legentur vii, 99
 Legerat ii, 9. vi, 10
 Legere vii, 77
 Legeres iii, 86
 Legeris ii, 1. v, 80. vii, 97
 Legerit xiv, 8
 Legero xii, 73
 Leges ii, 29. iii, 68. viii, 72. x, 2
 Leges (verbum) xi, 16. xii, 5
 Leget v, 78. vii, 51. 97. x, 17. xi, 16
 Legetur vi, 60. 64
 Legi i, 116. iv, 33. vii, 25. viii, 18. xii, 61
 Legique iv, 31
 Legimus ix, 28
 Legis i, 2. 17. 41. 94. 115. ii, 71. iii, 1. 44. v, 16. 25. 75. 80. vii, 28. 52. 96. 62. x, 4. xi, 20. 63. 90
 Legisse i, 119. iv, 89. v, 1
 Legisset iv, 82
 Legisti xi, 107. xii, 43
 Legit i, 69. vii, 88. ix, 61. 65. 98. xi, 1. 24. xii, 11
 Legitimam uxorem v, 75
 Legitimos toros vi, 21
 Legitur x, 83
 Lego ii, 86. iv, 90
 Legor v, 13. viii, 61
 Legum æquarum sanctissime cultor x, 37
 Legunt iv, 49. xii, 61
 Leguntur i, 71
 Λεγόμεν xi, 58
 Lemmata mortua xi, 42 sola xiv, 2
 Lemmate uno x, 59
 Lemniacis catenis v, 7
 Lena ix, 30 obscena xi, 61
 Lene i, 50. x, 45
 Leni vento x, 30
 Leniat xi, 86
 Leniter iv, 64
 Leno iv, 5. ix, 7
 Lenonis ix, 9
 Lens xiii, 9
 Lenta iv, 23 colocasia viii, 33
 Lenta fame i, 79 genista i, 44 mora vii, 93
 Lentæ pigritiæ xi, 79
 Lentas moras S 23
 Lentem Niliacam xiii, 9 positam xi, 31
 Lentine iii, 43. xii, 17
 Lentisci iii, 82
 Lentiscis tonsis vi, 74
 Lentiscum xiv, 22
 Lento igne viii, 21 limo viii, 45 vapore v, 78
 Lentos remos iii, 67
 Lentum ii, 57 ceroma iv, 19
 Lentus ii, 46. iii, 20. xi, 47
 Leo S 23. i, 61. ii, 75. ix, 72. xii, 93
 avidus i, 15 perfidus S 10

- Leone Cleonao v, 72 flammeo x, 62
 innumero viii, 55 porrecto ix, 44
 Leonem S 27 ferum S 18 prostratum
 S 6 spectandum S 15
 Leones i, 105. viii, 55. xiv, 20 Cesa-
 reos i, 7 Libyci xii, 61 saevos i, 52
 Leoni mortuo x, 90 rigido x, 65
 Leonibus x, 100
 Leonis i, 49. vi, 93. ix, 102 fulvi ix,
 91 torvi i, 61 placidi i, 23
 Leonum i, 45. 105
 Lepida procacitate ii, 41
 Lepidos libellos viii, 3. xi, 20
 Lepore iv, 23 Attico iii, 20
 Leporem i, 45. iii, 13. v, 22. vii, 78.
 x, 87. xii, 14 callidum i, 50 coctum
 iii, 94 illaenum xiv, 200 inemtam iv,
 66
 Leporemque laesum iii, 47
 Lepores x, 87. xii, 14
 Leporis vi, 75. vii, 20
 Leporum i, 45. 105
 Leporumque xii, 48
 Lepus i, 15. 23. 61. iii, 77. xiii, 92
 ambitiose i, 52 fugax i, 49 improbe,
 ibid. tutus i, 7
 Lerna Graiae v, 65
 Lesbia i, 35. ii, 50. v, 68. vi, 23. viii,
 73. x, 39. xi, 62. 99. xii, 44. 59 di-
 lecta Catullo xiv, 77 exorata vi, 24
 orba vii, 14
 Letalem notam vii, 37
 Lethaeas undas vii, 96
 Lethes ingrata flumina x, 2 propiora x,
 23
 Leti genus tristis xi, 91
 Leto xi, 91
 Letum i, 118. ii, 17
 Levamen blandum vi, 68
 Levare xi, 96. xiv, 22
 Levare i, 110
 Levat v, 12. xi, 46
 Levata utrimque tunica xi, 70
 Leuconico xi, 21
 Leucophaeus i, 97
 Leve iv, 43. v, 19. ix, 69 genus vi, 60
 munus iv, 10. xiv, 21 opus viii, 23
 viduum vii, 18
 Levem Atham iv, 19
 Levemque Passerinum xii, 26
 Leves animi iv, 35 scilicet vii, 72
 Leves calamos ix, 74 elegos xii, 95
 scutulas xi, 22
 Levesque Peneos iv, 14
 Levi cespite i, 89 flamma xiii, 23 ra-
 pina xii, 55 jaculo iv, 55 vimine ii,
 85
 Levique nutu vi, 82. ix, 45
 Levior vi, 82. x, 55
 Leviora xiv, 19
 Levioraque carmina vii, 8
 Leviores invidia fati cadunt xii, 14
 Levis xiv, 144 annulus v, 61 aura vi,
 59. x, 42 causa ii, 64. viii, 23 do-
 minus xi, 1 hasta S 12 Libitina x,
 97 Marsus iv, 20 spongia xiii, 47
 terra ix, 20
 Levisque vi, 52
 Leviter iii, 65. viii, 33 noto sodali xiv,
 11
 Levius v, 60. xi, 66
 Lex i, 26. v, 27 avara, ibid. Julia vi,
 7. 23
 Liba iii, 77 quinquagesima x, 24 rus-
 tica x, 103
 Libant viii, 15
 Libat iii, 6
 Libata carchesia viii, 56 purpura ix, 77
 Libebat vi, 42
 Libebit xiv, 65
 Libelle iii, 2. iv, 87. 91. vii, 97. viii,
 72. x, 104
 Libelli i, 26. v, 10. 20. viii, 2. x, 23.
 45. xi, 16 decimi x, 2. xii, 5 lascivi
 iii, 86 molles xii, 43 succincti ii, 1
 Libellis i, 54. iv, 31. v, 5. 51. 60. 66.
 x, 3. xi, 95 argutus i, 2 brevibus
 i, 46 festinatis ii, 91 longie x, 17
 nobilibus vii, 97 nostris iv, 29. 40
 omnibus nequior xi, 15 Sybariticis xii,
 96 supplicibus viii, 31
 Libello ii, 23. iii, 99. v, 36 brevi xii,
 1 gracili xiii, 2 longo xi, 108 timido
 gracillique viii, 24
 Libellorum iv, 2. x, 74
 Libellos i, 2. 5. 26. 30. 36. ii, 6. 43.
 iv, 72. 83. v, 72. vi, 61. 64. vii, 3.
 11. 17. 51. 52. 77. 88. viii, 76. ix,
 74. 82. x, 64. xi, 1. xii, 64 com-
 positos iv, 6 constrictos xiv, 27 des-
 tos vii, 29 lascivos v, 2. vii, 68 lo-
 pidos viii, 2. xi, 20 madidos iv, 14
 manumissos i, 53 patibulantes xii,
 96 querulos viii, 89 solictos ix, 59
 vernulos v, 18
 Libellum i, 118. iii, 97. vii, 80. xiv,
 1. 142 nec doctum satis et parum se-
 verum x, 19 non nimis rusticatum x,
 19 inaequale vii, 90 longum iii, 60
 purpureum v, 6 timidumque brevem-
 que xii, 11
 Libellus i, 39. iii, 68. v, 16. 99. vi,
 1. viii, 1. 72. x, 1 crassior ii, 6 ma-
 cer ii, 6 novus iv, 10 totus xi, 15
 Libens iv, 90
 Libenter i, 41
 Liber homo i, 68
 Liber i, 17. 68. 102. 109. ii, 1. 22. 52.

98. iii, 1. 4. 20. 50. 100. iv, 84. 90.
 v, 2. 15. vi, 85. vii, 12. 51. 84. viii,
 1. 2. 29. 77. ix, 11. 57. 74. 100. x,
 1. xi, 3. aequalis vii, 90. bonus vii,
 80. notus i, 67. victarus vi, 60. unus
 x, 70. otiose xi, 1. parve i, 4. iii, 5
 peregrine xii, 3
 Liberale vii, 79
 Liberalem vii, 55
 Liberalis i, 100. iv, 64. v, 18
 Liberalitas viii, 38
 Liberatus ix, 28
 Liberior ii, 58. iv, 42
 Libertas v, 19. vi, 88. mane timenda x,
 48
 Libertate xi, 5
 Libertatem xi, 58
 Liberti vii, 62
 Libertina iii, 33
 Libertinas opes v, 13
 Libertis x, 34
 Libertum i, 2. ii, 32. iii, 46. xi, 39
 Libertus iii, 46. vi, 28. 29. xiii, 121
 Liberum ix, 88
 Libet i, 84. ii, 75. vii, 28. 51. x, 29. 31.
 xi, 16
 Libetis ix, 91
 Libidinatur vii, 67
 Libidinibus tantis xiv, 28
 Libidinosæ Lacedæmonia iv, 55
 Libidinosus xii, 43. manibus xii, 98
 Libido sæva ix, 9
 Libitina viii, 43. levis x, 97
 Libra iii, 62. vii, 86. Septimana viii, 71
 Libra tota xi, 37
 Libram x, 57. xi, 27. 105. xii, 55. 65
 Librarius ii, 1. 8. iv, 91
 Librarum mille amicam xi, 100. qua-
 tuor nullus x, 31
 Libras ii, 44. 76. viii, 71. x, 55. duas
 xiv, 97. quatuor xii, 36
 Librato ferro S 13
 Libri xi, 17
 Libris i, 54. ix, 59. x, 21. laboratis iv,
 33. bis dens ix, 51. tribus minor x,
 37
 Libro i, 6. vii, 8. litigante x, 100. uno
 iv, 29
 Librorum i, 67. xi, 24
 Libros xi, 1. 107. aequales vii, 90. bar-
 batos xiv, 84
 Librum i, 67. 112. iv, 10. vii, 85. xi,
 16. explicitum usque ad sua corona
 xi, 107. priorem iii, 1. quintam iii,
 50
 Libuit xii, 57
 Liburnici cuculli xiv, 139
 Libya testa iv, 46
 Libycæ fici vii, 53. palæstræ v, 65. volu-
 cres xiii, 45
 Libycas aras ix, 44. messes vi, 86. trabes
 xiv, 19. urbes ix, 57
 Libyci caballi xii, 24. coloni xiii, 12
 dentis xiv, 3. leones xii, 61. ursi i,
 105
 Libycis ii, 56. xiii, 43. dentibus ix, 23
 gentibus ix, 8. jugis ii, 75. ramis xiii,
 42
 Libyco littore ix, 36
 Libycos orbes ii, 43
 Libye iii, 77. viii, 55. ix, 57
 Libyes v, 74
 Libya ix, 102. similem vi, 77
 Libys vi, 42. eques x, 13. impius iv, 30
 Linceat i, 87. iii, 99. iv, 71. v, 29. 41.
 vii, 10. 32. 98. x, 24. xi, 6. xii, 43
 Lincebat ix, 26
 Lincebit i, 118. ii, 81. iv, 55. v, 4. 26.
 50. viii, 21. 42. 64. x, 100. xiii, 54
 Licenti greasu iv, 8
 Licentiam i, 1
 Licere iv, 18. vi, 65. xi, 39
 Liceset vi, 66. xi, 60
 Licet i, 61. 90. ii, 1. 70. iii, 6. 44.
 iv, 16. 54. 64. v, 5. 41. vi, 43. 61.
 vii, 8. 26. viii, 8. 66. ix, 4. 26. 46.
 x, 17. quid faciet pauper cui non licet
 esse clienti x, 10. xi, 16. 52. xii, 6.
 29. xiii, 2. 105. xiv, 130. 208
 Lichas fallax ix, 66
 Lichenes sordidi xi, 98
 Licini viii, 3. celeberrime vii, 47
 Liciniane i, 50. 62
 Licino ii, 33
 Lictoris clamosi xi, 98
 Licuisse iv, 44. vii, 29
 Licuisset iv, 11
 Licuit i, 74. 115. iii, 99. iv, 54. v, 19.
 vii, 37. viii, 50. x, 26
 Ligdon vi, 42
 Ligella x, 90
 Ligica xii, 7
 Ligna ix, 76. xiv, 90. acapna xiii, 15
 clara xiv, 80. noxia xi, 41. secta xiv,
 3. vilia xiv, 13
 Ligneo crure x, 100
 Ligneus vi, 73
 Ligno vi, 49
 Lignum viii, 40. xiv, 44. inutile vii, 19
 Ligo politus Tusca vinea ix, 58
 Ligone centeno iv, 64
 Ligones ix, 23
 Ligula argentea xiv, 120. extrema ii,
 29
 Ligulæ graciles v, 18
 Ligulam v, 10. viii, 33. 71
 Ligulasque viii, 59
 Ligurine iii, 44. 45. 50
 Ligurra xii, 61
 Ligurumque vii, 81

- Ligustra cana ix, 27 delapsa viii, 28
 Ligustro i, 116
 Lilia viii, 28 condita iv, 22 plena viii, 23
 Lilio i, 116
 Lillumque v, 28
 Lima censoria v, 80
 Lima recenti rasa x, 2
 Limante Minerva vi, 64
 Limatis vii, 58
 Limen vii, 61. xii, 57 omne viii, 44
 Limenque superbum i, 71
 Limina i, 8. iv, 58. v, 6. vii, 61. ix, 47. x, 10. 28. 58. xi, 46. 47. xii, 18. 101 nocturna x, 13 prima vi, 80 sexaginta xii, 26 veneranda xii, 2
 Limine iii, 5. vii, 61
 Liminibus incustoditis et apertis i, 85
 Limite molli xi, 90
 Limo lente viii, 45
 Lina xiv, 103. 149 humida x, 27
 Linat ix, 23
 Line ii, 28. 54. iv, 66. vii, 95 pedagogae xii, 40
 Linea dives viii, 78
 Linea tremula iii, 58
 Lineam x, 20
 Lineaque iv, 61
 Lingat ii, 84
 Lingere vii, 67. xii, 55
 Lingeret ix, 41
 Lingis iii, 85. 96. xi, 86
 Lingit i, 78. 84. vi, 26. xi, 47
 Lingonicus bardocucullus i, 54
 Lingonus viii, 75
 Lingua iii, 81. iv, 61. ix, 20. xi, 25. 61. 102. xiv, 208 perfida vii, 24 debilis x, 65 garrula xiii, 71 improba noxia ii, 61 percussa aidere xi, 85 prisca vii, 47
 Lingua ii, 82. viii, 2. xi, 91 abscissa ii, 82 Catoniana ix, 28 defecta xiii, 77 utraque doctas x, 76
 Linguaeque iv, 5
 Linguae blandae vii, 88 circulatoris foeda probra x, 2 male iii, 80 sacra v, 69
 Linguam iii, 84 fututricem xi, 61
 Linguae vii, 55
 Linguis vii, 45. x, 87. xii, 57
 Lingula ii, 29. xiv, 129
 Lingunt iii, 88
 Lingeri calvi xii, 29
 Linis iii, 42
 Limit vii, 20. 39. ix, 62
 Linitur ii, 82
 Lino i, 76. xi, 25
 Linon ix, 87
 Linquit ii, 14
 Linquantur ix, 2
 Lintra xii, 70. xiv, 51. 104 nive candidiora xii, 83 villosa xiv, 128
 Linteisque ii, 57
 Linunt i, 88. ii, 29
 Linuntur iv, 89
 Linus vii, 10 grandis v, 12
 Lippa ficus vii, 20 lacuna viii, 59
 Lippus vi, 78. viii, 9. xii, 59 institor xii, 59
 Liquidas alas iv, 49
 Liquidis aquis S 28 undis x, 7
 Liquidum merum xii, 60 ventrem xiii, 116
 Liquor vi, 12 Hesperius xiii, 40
 Liris x, 20 caeruleus xiii, 63
 Lis ii, 22. iii, 46. vi, 19. vii, 65. x, 47. 68
 Litat viii, 15. x, 22. 92
 Lite ii, 90
 Litem x, 5 jocosam S 20
 Litra vii, 51. viii, 51. x, 73 facta Erythraeis lapillis ix, 14 folix vii, 45 nigra xiv, 5 tota xiii, 75
 Litra x, 19
 Litterulas ix, 74
 Lites x, 87 tetricas v, 20 urbanae xii, 72
 Litibus ii, 64 amaris xii, 68
 Litigante libro x, 100
 Litigasque xi, 25
 Litigat i, 99. vii, 65
 Littora iv, 13. 57. vi, 24 amula iv, 25 aprica i, 50 sacra iv, 57
 Littore ix, 41 Laurentino x, 27 Libyco ix, 26
 Littoreaque domum x, 58
 Littoreas Salonas x, 76
 Littoreos Pyrgos xii, 2
 Littoribus ix, 58
 Littoris aridi viii, 64 Indici x, 28 Lemni x, 26
 Littus xii, 44 aureum xi, 80 dulce x, 20 solidum madentis arenae x, 51
 Litura iv, 10. viii, 16. 17
 Liturae multae iv, 10
 Lituras i, 14
 Liventi viii, 61
 Liventia x, 27
 Livere ix, 24. x, 28
 Lives xi, 94
 Livescit viii, 51
 Livet viii, 61
 Livida glacies vii, 95
 Livide i, 41. xi, 20
 Lividos cirros vii, 20
 Lividus iv, 27
 Livio i, 62
 Livor edax xi, 23 malus x, 23

- Livius in membranis xiv, 190
 Loca v, 20. vii, 84. xii, 9. leta xii, 62
 Locariorum v, 24
 Locat xi, 83
 Locelli xiv, 18
 Locellos x, 88
 Locellus xiv, 18
 Loci vi, 16. vii, 50. viii, 68. sepositi vi, 16. theatralis v, 23
 Locis x, 30. xii, 21
 Loco ii, 67. v, 74. vi, 42. 63. x, 20. extremo iii, 23. nullo iv, 60. quoviscumque xiv, 1
 Locali eborei xiv, 12
 Loculos xiv, 12
 Loculosque v, 39
 Locum i, 55. xi, 32. 73
 Locuples v, 25. vi, 27. xi, 44. xii, 93. xiv, 153
 Locupletem v, 37. uxorem viii, 12. ix, 81
 Locupleti v, 35. viii, 27
 Locus v, 5. vii, 17. viii, 39. 72. x, 72. xi, 18. xii, 50. 57. clarus iv, 44. invidiosus xi, 65
 Locuto ix, 1
 Locutus viii, 2
 Lodices xiv, 148. 152
 Lomento uteri iii, 42
 Lomentum xiv, 60
 Longa iv, 1. viii, 8. xiv, 161. atria xii, 50. dies ix, 60. xi, 60. dispendia ix, 100. disticha ii, 77. epigrammata i, 111. ii, 77. vi, 65. fides i, 16. gaudia viii, 11. nox iv, 7. sæcula viii, 8. tempora i, 106. ix, 30. xiv, 84
 Longa ix, 18. area v, 50. caspide xiv, 221. dextra vii, 20. pruriginæ xi, 73
 Longæ comæ iv, 45. senectæ vi, 49. viæ i, 3
 Longæva vetustas S 5
 Longævo Nestore viii, 6
 Longævos capillos xiv, 27
 Longam metatem vi, 70. Babylona ix, 76. epaphræsim viii, 52
 Longas ix, 31. comas i, 32. mandras v, 22. menses v, 71. occitationes ii, 6. ruinas i, 83. vias vi, 43. ix, 31. xiv, 188
 Longe i, 87. fracta amphora xi, 8
 Longi Metus xii, 6
 Longinquis oris iii, 1
 Longior xii, 5. lux vi, 42. vita viii, 77
 Longis auribus vi, 39. capillis ix, 37. comis vi, 16. libellis x, 17. unguibus xiv, 36. oris S 24
 Longius i, 87
 Longo basio xii, 65. jugo iv, 64. libello xi, 108. mari x, 30. pulvere x, 13. ros-
 tro xiv, 31. tempore x, 36. vulnere S 15
 Longos capillos xii, 18. gradus xi, 82
 Longum i, 118. vi, 65. viii, 38. ix, 19. colossus ii, 77. libellum iii, 68. mare x, 104. syrma xii, 95
 Longumque v, 35
 Longus ii, 1. x, 1. et bruma madens December x, 5
 Longusque a Cesare pulvis x, 6
 Loquamur xi, 6
 Loquar iv, 43. v, 52. ix, 4. x, 96. xii, 36
 Loquaris x, 68. 72
 Loquatur S 1. v, 23. vii, 34. ix, 77. x, 3. 48. xi, 15
 Loquax bucca i, 42. fama xii, 4. naufragus xii, 57. pica xiv, 76
 Loquebaris iv, 61
 Loquendum v, 25
 Loquentem vii, 58
 Loqueris i, 98. ix, 28. 48. v, 41. 52. x, 11. xi, 24. 102
 Loquereris iii, 66. vii, 18
 Loquetur x, 65. xii, 83
 Loqui i, 110. ii, 82. v, 69. vi, 41. vii, 18. 24. 46. viii, 1. 18. xi, 20. 102
 Loquimur viii, 33
 Loquitur i, 25. 62. 69. vii, 63
 Loquor v, 55. x, 37
 Lonica vii, 1
 Loricam ix, 57
 Loris x, 5. horridis x, 62
 Lorisque ii, 57
 Loro x, 55. vi, 21. madido vii, 58
 Lota x, 30. toga ii, 43
 Lota læva xi, 58
 Lotam togam iv, 28. x, 11
 Lotos Palladius viii, 51
 Lotus ii, 14. vi, 53. xii, 83. xiv, 163. eques xii, 70
 Lubrica pulpita ix, 39
 Lubricum ix, 58. crus decenni compede ix, 58
 Lubricus iv, 18. palæstrita iii, 58. unguis vii, 2. vultus ix, 57
 Lucane i, 37. vii, 22. viii, 75. ix, 52
 Lucani iii, 20
 Lucanica filia iv, 46. xiii, 35
 Lucano urso S 8
 Lucanum i, 62. vii, 21
 Lucanus xiv, 194
 Luce iv, 1. 64. 73. 90. xi, 56. xii, 60. admissa xi, 105. clara xi, 22. xiv, 60. hesterna i, 69. prima ix, 93. xii, 26. Romana ix, 2. tanta vii, 23. tota iii, 63
 Luceat vii, 50. xiv, 109
 Lucebat iv, 22
 Lucebit x, 6

- Lucellei ii, 90
 Lucem i, 20. vii, 10. viii, 45. xi, 86
   dia rogata x, 38
 Lucensis docti i, 2
 Lucentes pustulae xi, 98
 Lucerna iii, 93. viii, 2. xiv, 42 conacia
   dulcis lectuli xiv, 39 cubicularia, ibid.
   ebria nimble Niceretianis x, 38 magna
   xiv, 44 moriens iv, 4 parva xiv, 61
   polymyxos xiv, 41 ana, ibid. exacta
   xiv, 45
 Lucerna viii, 59. xii, 32 teste xi, 104
 Lucernas xiv, 40 exiguas viii, 33
 Lucernas seras x, 19
 Lucernam extinctam xii, 43
 Lucas alba x, 62 obscuras vi, 59 quinas
   xiv, 141
 Lucet iii, 58. iv, 32. vi, 42. viii, 68. x,
   96. xii, 50. xiii, 6
 Loci clarissime Iuli i, 108. iv, 55 nitidas
   viii, 21
 Loci barbari x, 68 Scythici xii, 53
 Lucida signa ix, 72
 Luciferae Deae xi, 60
 Luciferam Dianam x, 70
 Lucilius xii, 95
 Lucina ferax 8 12
 Lucina 8 13
 Lucha xi, 68. xiv, 323
 Luciumque v, 14
 Lucos x, 24
 Lucretia i, 91. xi, 104
 Lucri viii, 9. 48. xii, 12 fodi viii, 48
 Lucrifecit viii, 10
 Lucrifiori xi, 50
 Lucrina vi, 11 concha xiii, 90 quinque
   xii, 48
 Lucrina vena x, 30
 Lucrini lascivi iv, 57 stagni v, 37
 Lucrino i, 68. vi, 68 Baiano xiii, 82
   stagno iii, 20. 60
 Lucrinus mollis vi, 43
 Lucrum x, 41. xiii, 3. 1
 Luctantia iv, 22. v, 46 colla iii, 24
 Luctaris iii, 75
 Luctus vi, 32. 68
 Lucubrata nox iv, 90
 Luculentus Attis ii, 86
 Lucus sacer i, 54
 Ludas ix, 39
 Ludat xi, 15
 Lude xiv, 1
 Ludebam ix, 85
 Ludere iii, 16. 90. vi, 71. vii, 32. viii,
   8. ix, 26. x, 15. 86. xi, 6. 39. 104. xii,
   40. xiv, 47. 105. 108
 Ludet vii, 8
 Ludi v, 24
 Ludiarum v, 24
 Ludibria vana x, 4
 Ludimagister x, 62
 Ludimagistri xii, 57
 Ludimus vii, 12
 Ludis ii, 60. viii, 64. xii, 95. xiv, 20
 Ludit i, 7. 42. iv, 3. 14. 49. vi, 12. vii,
   67. 80. 82. x, 15
 Ludit vii, 8. xiv, 79
 Luditis iii, 67
 Ludit vii, 64
 Ludo iv, 90. xii, 95
 Loderam ix, 20
 Ludos v, 14. viii, 78
 Lues xi, 91 atra i, 79 scalonata i, 103
 Lugentes lanas xiv, 157
 Lugentique ii, 41
 Lugentia ara xiv, 204
 Lugens vi, 18
 Luges iv, 58
 Lugat ii, 11
 Lugubre ii, 11
 Lumbis i, 93. xi, 100
 Lumbo petulo xii, 5
 Lumbos lascivos v, 78
 Lumbum vii, 20
 Lamina iv, 42. x, 63. xi, 20. xiv, 44
   duo xii, 100 languida xiv, 5 laesa vi,
   58 morientia xiv, 173
 Lumbus viii, 59 arcano viii, 36 ingenti
   x, 96 laesus xii, 54 siccus x, 80 turbi-
   diorum ix, 26 uno vi, 78
 Luminibus raptis iv, 30
 Lana viii, 21. ix, 22 nitet tota lampade
   viii, 51 secta xii, 57
 Lanam ii, 35 Etruscam xiii, 20
 Lanam ix, 30
 Lanata pellis i, 50
 Lanata fronte viii, 33 planta ii, 29 sca-
   tudine xiv, 87
 Lanatus juba viii, 55
 Lanensis cascus xiii, 20
 Lapa ii, 75
 Lapanari ix, 7
 Lepas sparsas i, 35
 Lapata aurea i, 105
 Lape v, 56. vi, 79. ix, 2. x, 49. xi, 18. 86
 Laperce i, 118. iii, 75. vi, 6. 51. ix, 81
 Laperui vii, 83
 Laperco tenero iv, 28
 Lapercus iv, 28. xi, 40. xii, 46
 Lapi i, 60. ii, 14 inhumani x, 48
 Lupinus tepens v, 78
 Lupo vii, 18 positio ix, 27
 Lupoque vii, 56
 Lapos x, 30
 Lupum ii, 40. x, 48 grandem xi, 50 to-
   tum ii, 37
 Lapis i, 49. vii, 10. xi, 108 lanens
   xiii, 89 pallidior set xi, 55

Lusca ii, 38. iii, 11. ix, 39. iv, 65 anus
 xii, 70 Lycoris iii, 39 Philonis xii,
 22
 Lusca domisse xii, 73
 Luscam Thaida iii, 8
 Luscinia vii, 37
 Luscinia xiv, 75
 Lusca vi, 78. viii, 9. 59
 Luserat viii, 38
 Luserit iv, 28
 Luserunt ix, 62
 Lusi i, 114
 Lusibus i, 86
 Lusisti iii, 16
 Lusistis vi, 45
 Lusit S 26. ix, 37. xiv, 162
 Lutor primus x, 86
 Lustra bis sex x, 71 septima xii, 31
 Lustras vii, 100
 Lustris i, 103 tribus x, 38
 Lustru ingenti iv, 1 novo iv, 45
 Lusum ii, 4
 Lusua S 26. i, 4. iv, 49. 88. v, 37. vi,
 2. 85. vii, 8. 14. viii, 30. x, 84. xi,
 13. 16. xiv, 176 festos i, 4 innocuos
 i, 5
 Lusiveque i, 15. 45
 Lutet xiv, 60
 Lutum corpus xi, 47 giganta ix, 51 to-
 reuma iv, 46
 Luto medio vii, 61 Prometheo scita x,
 39 putro votaque solum ix, 74 Sa-
 guantio viii, 6. xiv, 106 Saturnaliis
 xiv, 182 Veneto iii, 74
 Lutulentu mola ix, 23 palæstra vii, 37
 Lutum matutinum xii, 26 medium iii,
 26. x, 10
 Lux i, 69. v, 29. vii, 14 felix ix, 68
 formosior x, 24 ingrata graviusque x,
 23 longior vi, 42 magna ix, 2 memo-
 rabilis vii, 22 prima S 24. ix, 40 su-
 prema i, 110 tricosima vi, 7 tertia
 iii, 6
 Luxuria ii, 68. v, 19 major xi, 70
 Luxuria iii, 69
 Luxurie viii, 45
 Luxuriam iii, 10
 Luxuriantur x, 96
 Luxurique xi, 41
 Luxuriaria ii, 39
 Luxuriaria iii, 2
 Luxurieta xii, 62
 Luxuriosa i, 68. ix, 68. xiii, 62 montana
 vii, 91
 Luxuriose xiv, 110
 Luxuriosus ix, 83 ager xi, 8
 Luxus graves xii, 15
 Lyce viii, 51. 78
 Lycei madidi i, 71

Lyceus x, 19
 Lyseo xiii, 22 Campano xiii, 116 comi-
 satore ix, 62 primo xiii, 114
 Lycambeo sanguine vii, 12
 Lycas i, 72
 Lychas parvus iv, 90
 Lyciscam iv, 17
 Lycori i, 108 vi, 40
 Lycoris ceruata i, 78 fusca vii, 13
 lusca iii, 39 nigra iv, 62 pulchra viii,
 78
 Lyde i, 73
 Lydia xi, 69. 102 lana xi, 21
 Lydia pensa ix, 66
 Lygde xi, 41. 73. xii, 71
 Lygdo vi, 39. 45
 Lygdon vacuum vi, 42
 Lygdos candida vi, 13
 Lymphis clusis xii, 31
 Lyra Calabra v, 30 clarior xii, 11
 Lyra viii, 6
 Lyra ii, 7. xii, 95 Latia vii, 23
 Lyræ docilem xiv, 107
 Lyrasque i, 77
 Lyris ii, 73
 Lysippi ix, 44
 Lysistras ix, 45

M.

Macelli Niliaci xiii, 65
 Macello x, 59 Assonio xii, 63 urbano
 x, 37
 Macellus x, 96
 Macer viii, 5. x, 17. 78 culus iii, 98 li-
 bellus ii, 6 servulus viii, 75
 Machaonas omnes ii, 16
 Macra anatis iii, 93
 Macresceret xiii, 68
 Macro xii, 99
 Macrum x, 17. 78
 Mactablis i, 59
 Mactare iii, 24
 Macte esto iv, 18 animi xii, 6
 Maculosas murrhas x, 80
 Madens x, 49
 Madent ix, 36. xi, 15
 Madens vii, 51. x, 5
 Madent vii, 12. 69. x, 19
 Madente mappa ii, 37
 Madentem xii, 94
 Madentis arena solidum litus x, 51
 togula v, 22
 Maderet ix, 71
 Madet i, 57. iv, 18. x, 13
 Madida cocco v, 23
 Madida fauce vii, 37 papyro iii, 2 veste
 v, 79

- Madidas comas xiv, 50 placentas v, 39
 Madidi Lysi i, 71 Fauni ix, 62 crimes
 xiv, 24
 Madidis buccis xiv, 64 comis iii, 65. iv,
 3 diebus xiv, 1
 Madido loro vii, 58 nidore vii, 27
 Madidos artus iv, 19 lacus iv, 44 libel-
 los iv, 14
 Madidum iii, 100 cicer i, 42 sumen x,
 48
 Madidumque Jovem vii, 36
 Madidus i, 40. ix, 74 conviva ix, 23
 crinis v, 64 Panaretus vi, 89
 Maduere S 3
 Mæcenas i, 108. xii, 4 Cæsarianus eques
 x, 73
 Mæcenatem xi, 3
 Mæcenates viii, 56
 Mæcenati vii, 29
 Mæcenatis viii, 56
 Mænadas xi, 84
 Mænalios sues v, 65
 Mænalium aprum S 27
 Mæoniden v, 10
 Mæonio carmine xiv, 183
 Mæonioque vii, 46
 Mævi xi, 46
 Mævius x, 76
 Magis i, 71
 Magister i, 36. v, 24. vii, 64. xii, 48
 improbus i, 42 ludi acclerate ix, 69
 timidus viii, 8. x, 104 vici x, 79
 Magistræ Suburanæ xi, 78
 Magistri i, 49. iv, 30 matutini ix, 30
 pavidus S 22 securi, S 18. ii, 75 uncti
 vii, 67
 Magistris xiv, 80
 Magistro S 17. v, 56 clamoroso v, 64
 nigro i, 105
 Magistros amphitheatrales xi, 69
 Magistrum S 10. x, 30
 Magna iv, 1. v, 35. 59. vi, 36. vii,
 100. viii, 33. 54. xi, 60. 68 atria iii,
 38 causa v, 73 clavis v, 35 crystal-
 la ix, 28 gleba v, 13 lucerna xiv,
 44 lux ix, 2 munera iii, 6. vi, 63.
 xiv, 14 nomina v, 17 pericula xi, 82
 ora xii, 60 res i, 18. iv, 81 Roma
 xii, 68 supellex v, 62 taberna vii,
 61 Verona xiv, 195
 Magna morte viii, 55 voce vi, 19. 35
 Magnæ i, 13 feræ S 22 mentis i, 40
 Magnanimo talo xiii, 1
 Magnam vi, 46
 Magnas manus vi, 1 opes ix, 65
 Magne ii, 63 puer vi, 3 rex xii, 62
 Magni i, 56. vi, 64. x, 75. xi, 68 Ca-
 touis i, 79 Cæsaris ix, 62 Ciceronis

- vii, 63 Circi vi, 64 Gigantis xiii, 78
 Hercules ix, 65 Maronis xi, 48. xii,
 67 numinis vii, 13 partus vii, 21
 senis vii, 69 Thrasæ i, 9
 Magniloquus ii, 43
 Magnis i, 3 Africanis iv, 14 cervici-
 bus i, 23 iaspidibus ix, 60 tauris i,
 52
 Magno iii, 75 amphitheatro ix, 69 ani-
 mo iii, 62 ansere xiii, 58 Jovi xii,
 91 Maroni iv, 14 ortu vii, 22 patri
 xiv, 124 pulvere vi, 28
 Magnos Deos ii, 91 triumphos vii, 2.
 6
 Magnum i, 108 facinus xi, 93 frigus
 v, 79 et inane Sophos i, 77 nomen
 ii, 2 nefas iii, 72 vitium x, 76
 Magnus i, 10. ix, 51 amicus iii, 40
 ardellio ii, 7 comes vii, 44 Deus ix,
 44 draco xii, 53 homo ii, 32. vii,
 100. ix, 51. xi, 56 labor viii, 56
 Tullius iv, 16
 Magnus (Pompeius) xi, 5
 Magulla xii, 92
 Maia xii, 67
 Maias Idus iii, 6
 Major i, 8. 22. ii, 41. v, 19. 44. 70. vi,
 32. ix, 30. 102. x, 2. 21. xi, 90. xii,
 94. xiv, 15 autumnus xii, 57 Cælius
 xii, 18 cordylla xi, 52 culina v, 44
 fiducia vii, 6 gratia iv, 29. xii, 62
 imago ix, 28 luxuria xi, 70 numerus
 xi, 24 nurus ii, 41 pars x, 80 reve-
 rentia vii, 52 Roma viii, 56 spor-
 tula viii, 42
 Majora viii, 50. ix, 1. xiii, 28 dona
 viii, 54 prælia v, 65
 Majore circulo x, 62
 Majorem Alciden ix, 65
 Majores i, 4. ix, 1
 Majus ii, 2. 10. 93. iv, 30. viii, 22. x,
 2. xi, 18 jecur xiii, 58 malum iii, 42
 nefas ii, 75 nomen ii, 2 rus xi, 18
 Mala i, 17. ii, 8. vii, 41. 81. 96. ix, 93
 carmina vii, 42. xii, 40 citrea xiii,
 37 pensa vii, 96 plumbea x, 94 Pu-
 nica i, 44
 Mala conditione ix, 68
 Mala ii, 61 linguæ iii, 80 Parca vi,
 62
 Maleque vi, 62
 Malas artes v, 18 lacernas vi, 82
 Malasque Mycenæ xiv, 1
 Malchionis improbi iii, 82
 Male i, 39 olere xi, 30 pastus aper ix,
 89
 Maledictis iii, 80. ix, 11
 Mali i, 19. 119. iii, 44. iv, 61. vi, 59.

- xi, 98 coloris vii, 4 dolores vi, 70
 Maligna basia xii, 55
 Malignam paupertatem viii, 56
 Maligniorum iv, 87
 Malignis vii, 34
 Malignisque ii, 54
 Maligno igne x, 96
 Malignos vii, 26
 Malignum i, 93 hominem v, 28
 Malignus vii, 72
 Malim ix, 93
 Malis regnis ix, 102 temporibus xii, 6
 Malisiane iv, 6
 Malit ix, 59, 93
 Malleatur xii, 57
 Mallem iv, 4. ii, 13. xi, 19
 Malles x, 38
 Mallet viii, 51. ix, 12. 17. 94. xi, 49
 Malo ii, 21. 71. iii, 23. 56. iv, 55. vi,
 56. 81. vii, 95. viii, 6. xi, 80. 90. xii,
 26. 31. 39. 76. 80 poëta xii, 63
 Malorum xii, 36 Punicorum vii, 20
 Malos ix, 90
 Malvas exoneraturas ventrem x, 48
 Maluerim vii, 88
 Malueris xii, 3. xiii, 120. xiv, 2
 Malvis mollibus iii, 89
 Maluit viii, 70. xi, 5
 Malum iii, 65 majus iii, 42
 Malus ii, 1. iv, 17. vi, 49. vii, 90. xii,
 82 livor x, 33 poëta ii, 86. vi, 82
 Mamerce ii, 88
 Mamercus v, 28
 Mamertina amphora xiii, 117
 Mamertinum xiii, 117
 Mamillare xiv, 66
 Mamma maxima i, 101
 Mammæ pannosæ iii, 72
 Mammarum i, 101
 Mammæ i, 101. ii, 37. xiv, 66 pares
 iii, 93
 Mammis iii, 53
 Mammosam Spatalen ii, 52
 Mammosas xiv, 149
 Mamuriane i, 93
 Mamurra ix, 60. x, 4
 Mancine i, 44. iv, 61
 Mancinus iv, 27
 Mandantur vii, 44
 Mandas x, 37
 Mandasset ix, 42
 Mandata verba ix, 36
 Mandem x, 104
 Mandere xiii, 65
 Mando i, 89. iii, 97. vii, 99
 Mandras longas vii, 23
 Mandris vii, 72
 Mane i, 50 vagum vii, 39
 Maneas v, 62
 Manebit viii, 38. 43. ix, 2
 Manent ix, 57
 Manente vita vi, 15
 Manere viii, 14
 Maneret viii, 32
 Manes viii, 38 xii, 63 patrios xii, 3
 Manet ix, 76. x, 66
 Mango i, 59
 Mangonis avari ix, 7 Mitylenæ vii,
 80
 Mani x, 20
 Manibus ix, 42. 67 blandia vi, 23 clap-
 sum opus x, 2 exiguis x, 61 libidino-
 sis xii, 96
 Manibusque iii, 5. 53
 Manifesta ii, 8. xiv, 1
 Manifesto farto i, 54
 Manlius iv, 55
 Manneia i, 84
 Manneius v, 14 inqumator xi, 61
 Mannuli xii, 24
 Mansura templa ix, 59
 Mansure x, 44
 Mantilo xii, 29. xiv, 138
 Mantua i, 62. viii, 73 parva xiv, 195
 Manu S 6. i, 16. ii, 20. iii, 24. 41. iv,
 19. vi, 32. 52. 66. ix, 62. x, 66. 73.
 xi, 70. xii, 36 arguta vii, 84 Auso-
 nia ix, 73 certa vi, 32 excussa S 11
 fabrili xi, 84 feminea S 6 fututrici
 xi, 22 Ganymedea viii, 39 ingenti
 iv, 8 lassa vii, 58 marmorea viii, 56
 Mentorea nobilitate pocula ix, 69
 missos libellos i, 53 opposita iii, 68
 Phidiaca vi, 73 pumicata v, 41 rapa-
 ci vi, 49 sæva x, 50 secura xi, 11
 semidocta x, 92 simpliciore viii, 89
 tacita xiv, 218 Tartessiaca xi, 16 te-
 nera ix, 67 vacua vi, 72 virginea ix,
 9 utraque S 20
 Manuque vi, 19. vii, 11. viii, 65. xiii,
 57
 Manuale xiv, 84
 Manum S 13. i, 22. ii, 21. viii, 30. 52.
 x, 25. xi, 39. 104 insertam ii, 75
 Rhenanam Sarmaticamque ix, 36 te-
 neram iii, 19
 Manumque ii, 41 doctam iii, 82
 Manus S 10. 15. 27. i, 3. ii, 43. iv, 1.
 39. vi, 61. vii, 37. 56. viii, 30. 51.
 81. ix, 1. 21. x, 55. 68. xii, 57. xiv,
 83. 134. 208. 222 amica ix, 42 ar-
 mata S 27 aspera vi, 13 culta v, 11
 felix domino i, 102 fida, ibid. firma
 xiv, 30 furaces viii, 40 gelata v, 9
 geninas x, 10 improba xiv, 16 nuga-
 nas vi, 1 minores xi, 1 notas S 10

- nota Cesaribus i, 102 Phidiasæ x,
 80 parca xii, 68 piceata viii, 59 Pom-
 pelanæ ix, 69 proterva xi, 54 rara vi,
 83 Romana invicta ix, 3 reptantes
 ix, 21 sæva iii, 17 sardonychata ii,
 29 scelerata xi, 84 sollicita xiv, 111
 tenera xiv, 177 tremula xii, 74 ve-
 locior xiv, 208
 Manusque iii, 51. vi, 24. 64. xi, 58
 Mapalia Gætata x, 20 Penna viii, 65
 Mappa iv, 80. vii, 20. 53 madente ii,
 87 plurima viii, 59 variata iv, 46
 Mappæ v, 18 breves vii, 72. x, 87
 Mappam xii, 29 sordidam vii, 20
 Mapparum xii, 29
 Mappas quatuor xii, 29
 Marathon 8 27
 Marce i, 6. v, 29. 68. vi, 11. viii, 76.
 x, 78
 Marcelliano toto ii, 29
 Marcella xii, 21. 81
 Marcelli x, 51
 Marcelline iii, 6. vi, 25. ix, 46
 Marcellino vii, 80
 Marcentes unus v, 78
 Marsi i, 56
 Marosæ v, 26
 Maroah xii, 57
 Marcam v, 21
 Marcus iii, 6. vi, 47. ix, 100 Antonius
 x, 82
 Mare v, 27 longum x, 104 vivum xiii, 79
 Mareotica cortex xiv, 209
 Mareoticus labor viii, 86
 Mareotide facta iv, 42
 Marex xi, 22 sedendos ix, 9 immeritos
 vi, 7 aldercos ix, 37
 Mari longo x, 20
 Mariane ii, 81. v, 61. vi, 68
 Maribus i, 91
 Marica x, 20
 Maricos xiii, 83
 Marina piscina xi, 21
 Marinas piscinas iv, 4. xii, 22
 Marine x, 63
 Mario i, 88. iii, 28
 Marisæque vi, 19
 Maris iv, 61. x, 51 Ægæi vi, 24 ignoti
 vii, 19
 Marica xii, 97
 Maricæ xi, 18
 Maricæm xii, 97
 Mariscus autumnæ vii, 25
 Marite ii, 83. iii, 85
 Mariti i, 86. iv, 75. vii, 67. x, 25. 28.
 xii, 97 cari ix, 31 olentis xiv, 140
 Phrynei xiv, 211
 Marito iv, 12. 22. 75. viii, 12 cupidus
 xi, 78 Cyniphio vii, 96 deserto iv, 9
 sancto x, 54 sterili xiii, 64 stupido
 xi, 7 vetale xi, 71
 Maritorum v, 41
 Maritos viii, 43
 Maritum vi, 22. 71. vii, 21. 67 ambu-
 sum iv, 58 mollem vii, 58 tenerum
 viii, 46 veterem x, 41
 Maritus ii, 47. vii, 71. ix, 40. xi, 28.
 61. xii, 94. 96 improbus xii, 96 scos-
 sus vii, 71 lanigeri pecoris ix, 72
 pessimus viii, 25 tardus nimis et piger
 ix, 41
 Marium vii, 87
 Marius ii, 76. x, 18. xi, 21
 Marmor nobile x, 14 octavam ix, 65
 Marmora v, 22. x, 2 alta viii, 3 frig-
 didiora gelu xii, 66 fauciata v, 60 pa-
 va x, 68
 Marmore vi, 23. viii, 24. 58. ix, 21. 77.
 de vario x, 79 fulgentes vultus ix, 24
 Latio ix, 25 tortio vii, 81
 Marmorea mano vii, 65
 Marmoreæque xi, 60
 Marmoreumque Priapum vi, 72
 Marmoreus Hermaphroditus xiv, 174
 Marmoris x, 71
 Maro vii, 29. viii, 13. xi, 48. 67. xii,
 67. 91 nitides xi, 24
 Marone i, 62. x, 21 salvo v, 10
 Maronem immensum xiv, 186
 Marones viii, 56
 Maroni magno iv, 14 summo xii, 4
 Maronille i, 11
 Maronille iv, 70
 Maronis v, 56. xi, 50 magni xi, 48 co-
 thurnati v, 5. vii, 63 facundi xiv, 185
 magni xii, 68 sacri viii, 56
 Mars ix, 42 belliger 8 6
 Marsica turbata xiii, 121
 Marsi ii, 71. 77. vii, 29
 Marsis cellis xiv, 116
 Marso vii, 99
 Marsoque viii, 56
 Marsus v, 5. viii, 56 levis iv, 29
 Marysa ii, 64
 Maryas Colennus x, 62
 Marte x, 29 capta superbus venator x,
 87
 Martem 8 24 lascivum vi, 21 saturnum
 vi, 22
 Martemque ferum vi, 25
 Marti ix, 32. 85
 Martia ii, 75. ix, 19. xi, 96 Roma v,
 19 signa xi, 4 turba i, 4 voluptas v,
 24

- Martiave vi, 43
 Martis Kalendas x, 24
 Martialem i, 118. xi, 90
 Martialis i, 2. iv, 64. vi, 1. 83. vii, 17.
 72. x, 47. 92. xi, 80 care v, 39 ju-
 cundissime x, 47 notus gentibus x,
 9
 Martiane vi, 79
 Martias Kalendas v, 84. ix, 43
 Martis v, 7. 24. vi, 13. vii, 2. viii, 44.
 66. ix, 91. xii, 68. S 23 severi x, 80
 togati vi, 76 ultoris vii, 49 universi
 v, 24
 Martisque vi, 76
 Martiumque xii, 8
 Marulla vi, 39. x, 55
 Marulle v, 78
 Mascion superbus v, 12
 Mascula nomina xi, 43 praeda xiv, 66
 Masculus xiv, 174
 Massa xii, 29. xiii, 31. xiv, 192 nobile
 viii, 51 recocta xi, 52
 Massa Nervoniana xii, 67
 Massam viii, 64
 Massica iii, 26. 49. iv, 69. xiii, 111
 cella i, 27 vina iv, 13
 Massilia x, 36. xiii, 123. xiv, 118
 Massilianum xiii, 123
 Massilitanis fumis iii, 89
 Massyla avia viii, 55
 Massyleum equum ix, 23
 Massyli draconis xiii, 87 jugi ix, 72
 Massylus serpens x, 94
 Masturbabentur xi, 104
 Masturbatorem xiv, 203
 Masturbatus ix, 42
 Matella scitilis xiv, 119 rupta xii, 82
 Matellam x, 11 seram vi, 89
 Mater S 13. ii, 24. iv, 68. x, 68. 90.
 xi, 23 avara iv, 66 blanda ii, 4 cena
 xii, 32 confosa S 13 dura iv, 81
 misera ix, 7 noxia v, 67
 Materque xi, 78
 Materis v, 53
 Materis viii, 51
 Materiam i, 5
 Materna furta vi, 39 vulva xiii, 86
 Maternae pudicitia vi, 27
 Maternaeque Idus vii, 74
 Maternae ii, 74. x, 37
 Materno i, 97 funere S 12
 Maternosque sinus vi, 38
 Matho iv, 90. vi, 88. vii, 10. 90. viii,
 42. x, 46. xi, 68
 Mathon iv, 81
 Matinessa curvae iv, 65
 Matre S 14. xii, 57 dolente v, 48 so-
 la xiii, 97
 Matrem ii, 4. v, 72. xi, 12. 84
 Matremque xi, 8 plenam iii, 38
 Matres Italides xi, 59
 Matris ii, 4. vi, 38. ix, 40. xi, 22 mon-
 tas ii, 41
 Matrinia iii, 32
 Matris S 12. xi, 61. xii, 32. 106. xiii,
 64. xiv, 154. 174. 204 enthes v, 41
 hispidus iii, 58 misera S 12 Phry-
 giae iii, 47 pigra xiii, 41
 Matrisque togata vi, 64
 Matrona iii, 68. vii, 35. viii, 12. ix,
 2. 4. xii, 97 casta x, 68
 Matronae v, 2
 Matrum iii, 58. vii, 31. xiii, 38
 Matto xii, 101
 Mattea x, 59
 Mattiacae pilae xiv, 27
 Mattiacos pilas xiv, 27
 Maturescentia poma xi, 8
 Maturi ventris S 14
 Matutina arena x, 26 fonte xiii, 2
 Matutinarum ferarum xiii, 95
 Matutine cliens xii, 68
 Matutini magistri ix, 80
 Matutinos somnos xiv, 125
 Matutinum aevi, 56 Jovem iv, 8 latum
 xii, 26
 Mavis i, 4. 107. ii, 21. iii, 94. viii, 8.
 ix, 93. x, 45. xi, 7
 Maure sylvae xiv, 29
 Mauri ix, 23 picti Nilotide tunica x, 6
 Mauricos v, 26
 Maurus vi, 39
 Maurasiaci citri xii, 64
 Mausolea v, 64 pendentia S 1
 Mausoli x, 63
 Mavult i, 76. vi, 86. vii, 41. viii, 66.
 xi, 61. xiii, 69. xiv, 99
 Maxillarum viii, 47
 Maxima fama ix, 108 magnus i, 101
 Roma vii, 96. x, 58 turba xiii, 83
 virtus viii, 15
 Maxime Caesar v, 19 censor vi, 4 reo-
 tor ix, 37
 Maximo i, 8. 70. ii, 18. 53. iii, 18. v,
 70. vii, 72. x, 77
 Maximina ii, 41
 Maximus vii, 45 Omsenius vii, 44
 Maximus viii, 56
 Maximusque iv, 2
 Mearum musarum ii, 98
 Media septa ii, 57
 Media arena S 16 mema xiv, 145 nocte
 vi, 89. viii, 2. x, 82 palæstra vii, 82
 palude xiii, 116 Subura vi, 66. ix, 88.
 x, 94. xii, 21 via S 2 vi, 93
 Medias puellas vii, 67
 Medice artis xiv, 78
 Medicæque xi, 71

Medicamine
Medicata pocula ix, 85
Medicatum ceston xiv, 207
Medici ii, 40. xi, 71
Medicina gravis xi, 71
Medicis ii, 16
Medico vi, 81. 86. x, 74. xi, 74
Medicum vi, 58
Medicus i, 48 nephriticus xi, 28
Medis ædibus ix, 62 annis x, 82 col-
 libus xiii, 105
Medio v, 49. vii, 81. viii, 41 ævo viii,
 77 equo ix, 69 mense viii, 41 foro
 vi, 77 horto iii, 68 luto vii, 61 rogo
 xi, 64 sole iii, 44 tempore brassæ xiv,
 72 Tibure iv, 60 toro xi, 81
Mediocria i, 17
Medios enses vi, 95 lectos xii, 29 pedes
 xi, 46 somnos xii, 26 viros ii, 61. iii,
 81
Mediam i, 58 digitum ii, 28 iter x, 28
 lutum iii, 86
Mediumque xi, 61
Medius Bacchus iv, 83 December vii,
 28
Medusæ Dæ vii, 1
Megalenis purpura x, 41
Megaram xi, 43
Meiebat xii, 32
Meiere iii, 78. xi, 46
Mel Atticum xiii, 104
Melænis vii, 39
Melandrya iii, 77
Melanthione calvo x, 67
Meleagre S 15
Melimela i, 44. vii, 25. xiii, 24
Melior (prop.) viii, 88
Melior ii, 69. iii, 95. v, 3. vi, 11. 18.
 viii, 88. xii, 52 aura x, 104 conditio
 xi, 52 panis vi, 11 sapor xiv, 118
 umbra vi, 18
Meliora ii, 6. 8. iii, 1 viii, 82. x, 59
Meliote x, 2. 13 vita vi, 70 vultu iv, 1
Melioribus lapillis dies signandi ix, 38
Melioris (prop.) vi, 28. 39
Melius S 20. iv, 13. 84
Mella v, 87. xi, 86 Attica xiii, 108
 cana iii, 58 Cornica ix, 27 flava i, 56
 Hyblæa xi, 42
Melle Cecropio xiii, 24
Melpomene iv, 81
Membra v, 62. x, 25 mortua xiii, 34
Membrana i, 2. 67. xiv, 7. 188 brevis
 xiv, 186
Membranei pugillares xiv, 7
Membris omnibus iii, 82 stillantibus S 7
Memento iii, 16. vii, 89. viii, 59. xi,
 16. xiv, 94
Memini i, 20. 35. ix, 10. xi, 65. xii,
 34

Meminisse ii, 59. x, 23. iv, 89
Meminit vi, 70
Memniosque xii, 86
Memnonis viii, 21
Memor (prop.) xi, 9
Memorable munus xi, 60
Memorabilis lux vii, 22
Memorabit viii, 15
Memorande i, 16. x, 26
Memoras xii, 53
Memoratur iv, 29. viii, 50
Memori viii, 38 pectore vi, 25. 85
Memoris (prop.) xi, 10
Memphis vii, 99 barbara S 1. viii, 36
Memphitica tellus xiv, 88 templa ii, 14
Memphiticus fututor vii, 80 navita vi,
 80
Memphitis tellus xiv, 150
Menandri Thais xiv, 187
Menandro coronato v, 10
Menapæ xlii, 54
Mendacia iv, 43. ix, 35 mera ii, 56
Mendax xii, 63 lana xiv, 133 stupor
 xiv, 210
Mendica prandia xiv, 81
Menogenen xii, 83
Menophili vii, 82
Mens v, 83. viii, 63. x, 20 quicta x,
 47 vulsa ii, 36
Mensque vii, 18
Mensa i, 104. iii, 23. iv, 78. viii, 50.
 ix, 15. 44. x, 80. 96. xiv, 158. xii,
 29 acerva xiv, 90 avara iii, 58 aurea
 iii, 31 bipes xii, 32 citrea xiv, 89 fa-
 gina ii, 43 secunda iii, 50 sine arte x,
 47
Mensa summa x, 37 una x, 48
Mensa (a metior) x, 55
Mensæ viii, 61. xii, 48 delicatæ x, 62
 festæ xi, 65 Laomedontæ viii, 6 largæ
 xii, 62 Pallatinæ viii, 39 secundæ
 v, 78
Mensam ii, 57 sordidam xii, 67
Mensarumque xii, 29
Mensas i, 56. iii, 4. 5. vi, 50. vii, 48.
 ix, 35. 60. xi, 29. 70. xii, 60 bonas
 x, 54 ducentas vii, 48 opertas x, 54
 Pallatinas xiii, 91
Mense ii, 85. v, 18. vi, 59. viii, 8 æ-
 stivo ix, 18 Jani xii, 81 medio viii,
 41 novo x, 41 sexto iii, 68 toto xi,
 40
Mensem iii, 93. vii, 95 sextum x, 75
Menses vii, 96
Mensibus v, 71. vi, 28. ix, 80
Mensis vii, 48. viii, 45. 56. xi, 11. An-
 sonis xlii, 65 paternis iv, 39 secun-
 dis iii, 17 tergendis xiv, 144
Mensorum x, 17
Menstrua millia iii, 10

- Menta Stoica xi, 84
 Mente vii, 2. 56. viii, 55 placida x, 103
 Mentem vii, 67. xii, 53
 Mentis vii, 7. iv, 29 placida ix, 80
 Mentha ructatrix x, 48
 Menti pediculosi xii, 59
 Mentiar xi, 52
 Mentiatu ix, 43
 Mentiris ii, 53. 69. iii, 34. vi, 57. x, 39. xi, 32. xii, 40. 100
 Mentis ii, 53. vi, 64 magna i, 40
 Mentitur iii, 91. v, 39. vi, 74. xi, 92
 Mentiturque i, 91
 Mentitus ix, 83. xi, 102
 Mento ix, 48. x, 92. xi, 84 duro i, 67
 spleniato x, 22
 Mentor xiv, 93
 Mentora xi, 11
 Mentorea manu nobilitata pocula ix, 60
 Mentoreos labores iv, 39
 Mentoris iii, 41. viii, 51
 Mentula i, 59. ii, 45. 62. 70. iii, 69. 71. 75. 76. 81. 91. vi, 23. 26. 78. vii, 18. ix, 33. 64. x, 63. 90. xi, 19. 20. 22. 25. 58. 70. 78. 90. xii, 87. 98. xiv, 74 anus xi, 46 digna cultris
 Cybeles ix, 8 luxuriosa vii, 91 pannucea xi, 46 Romana vii, 30 salva iii, 85 sesquipedalis vii, 14 surda ix, 38 tonsa ii, 62 vera vii, 35
 Mentula i, 36
 Mentulam ix, 28. 34. xi, 15. 75 damnatam vii, 55
 Mentulaque xi, 18
 Mentulas i, 97
 Mentum triste xi, 98
 Mera mendacia ii, 56 somnia vii, 54
 Meras laurus iii, 58
 Mercare i, 67
 Mercari vii, 51
 Mercatus vi, 5. xii, 72
 Merces xii, 26
 Mercetur i, 50
 Mercibus v, 43
 Mercis sulfurate xii, 57
 Mercurio ix, 26
 Mercurium xii, 67
 Merda iii, 17
 Merdas i, 84
 Mereamur xii, 26
 Merebor ix, 56. x, 74
 Mercetur x, 74
 Merere vii, 2
 Mereri ix, 72
 Mereria vi, 87. ix, 26. 53. x, 34
 Meretricibus i, 36
 Meretrix i, 35
 Meretur xiii, 9
 Merge ii, 43
 Mergere xi, 95. xiii, 8
 Mergi vi, 42
 Mergite 8 25. xiv, 181
 Meridiana hora iii, 67
 Meridiem iii, 20
 Meritas comas iv, 54
 Meriti pili i, 32
 Meritis i, 100. 112. iv, 51. v, 66. vii, 24. x, 74. xii, 62
 Merito iv, 46. viii, 75. ix, 46
 Meritum grande viii, 65
 Mero v, 38
 Mero iv, 66. i, 107. viii, 32. ix, 44
 Campano i, 19 effuso ix, 62 fuso vii, 33 hesterno i, 29 justo viii, 45 pauperiore xiv, 103 viridi xiii, 68
 Mero lacte xiii, 41
 Meroque ix, 91
 Meros amores xiv, 206 deunces vii, 67
 Mersa iv, 44. 68. 66 carina x, 85
 Merserat iv, 23
 Mersit iii, 19
 Mersus ix, 41. xi, 61
 Mersusque iv, 23
 Meruere i, 19. iv, 29. v, 19
 Merui iii, 36. vi, 87
 Meruique v, 22
 Meruisse iii, 36. x, 89
 Merulsti iv, 75
 Meruit i, 19. ii, 61. iv, 10. vii, 22. ix, 14. 72. xiv, 211
 Merum i, 12. 57. 106. iii, 57. vi, 99. viii, 6. xiii, 23. 108 liquidum xii, 60
 Merumque v, 4. xi, 67. 104
 Merx utilior xii, 102
 Messals viii, 2. x, 2
 Messe x, 12. xiii, 12. xiv, 66 media xiv, 145
 Messem tostam x, 62
 Messes vi, 8 crepantes ix, 91 Libycas vi, 86 longas v, 72 triginta quatuorque xii, 34
 Messibus vii, 56 quatuor x, 103
 Messis peracta xi, 18 quarta i, 102 sexagesima iv, 79. vi, 70
 Messor Arabs iii, 66
 Meta x, 50
 Metalla vi, 42
 Metallo Callaico xiv, 96 saevo viii, 51 nativo ix, 62 saevo iv, 55
 Metamque iii, 58
 Metas lactentes i, 44
 Metat x, 83
 Metellus ii, 2
 Methymnaeo Arione viii, 51
 Metili iv, 43
 Metit vii, 95
 Metitur x, 93. xii, 99
 Metretas Hispanas v, 16

Metro iv, 6
 Meta xii, 61
 Metuas i, 71. v, 6. ix, 62. x, 42
 Metuat ix, 27. xiii, 1
 Metuenda ruina xiv, 107
 Metuendus S 17 setiger xiii, 93
 Metues ii, 46. iv, 87
 Metuis ix, 83. 93. xii, 61. xiv, 111
 Metuit x, 23. xi, 78
 Metum i, 83. vii, 47
 Metuo xiv, 149
 Metus longi xii, 6
 Meum agellum ii, 32
 Meus, atque inde inflexa, passim.
 Mica ii, 59 nulla vii, 25
 Micat ii, 46. vi, 12
 Mices iv, 45
 Micet v, 25
 Midas divitis vi, 86
 Migrandum i, 87, 109
 Migrare iii, 55. xii, 32
 Migravit iv, 62
 Miles vi, 26. ix, 46 coronatus vii, 8
 gemmeus xiv, 20
 Miletus viii, 28
 Miliche ii, 63
 Militem xii, 8
 Militia i, 56. xiv, 32
 Militibusque xiv, 129
 Militis xiv, 34
 Milium xii, 72
 Mille iv, 15. 71. v, 32. vi, 93. vii, 20. 97. viii, 17. 78. ix, 30. 37. 68. x, 10. 31. xiv, 222 basia xii, 26 curae vii, 97 trecentis numeris x, 31 librarum amicam xi, 100 nummos x, 75 partes xi, 31 prandia xiii, 30 tedia xii, 83 verbera ix, 93 versibus xi, 80
 Millia i, 59. 104. ii, 5. 44. iv, 15. 51. 67. v, 82. vi, 10. viii, 17. 37. ix, 10. x, 11. 41. 75. xi, 29 quinque libra iii, 62 menstrua iii, 10 pauca vi, 10 sena ix, 10
 Millibus iv, 61. vii, 10. viii, 10. 13. x, 41. xi, 70 bis quinquagenis xii, 66 multis xii, 98 quadringentis xiv, 35 viginti xi, 38
 Millies i, 100. xii, 10
 Milo vii, 102. xii, 102
 Milone vii, 102
 Milvus rapax ix, 55
 Mimis iii, 86
 Mimos ii, 7. 41
 Minaris ix, 11
 Minas hostiles vi, 76
 Minax fuscina S 26 grandibus verbis ix, 28 Hermes v, 24
 Minerva argentea xiv, 179
 Minerva hiante vi, 64

Minerva i, 77. 103. iv, 23. v, 5 bel-ligera vii, 1 Cecropia Latinaque i, 40 Cecropia vii, 32 tetrica x, 19
 Minervam v, 40
 Minima rimae xi, 45
 Minimam lucernam viii, 75
 Minimi papilionis viii, 33
 Minimos racemos vi, 49
 Minimum vi, 50. ix, 19. xiv, 97 mu-nus v, 16 rus ix, 19
 Minimus i, 44
 Minister x, 98. xi, 23. xii, 92 facunde vii, 74 satur iii, 58 sollicitus xiv, 106 tener iv, 66
 Ministrat vii, 74
 Ministratorii urceoli xiv, 105
 Ministrentur iii, 82
 Ministri iv, 78. xi, 96 astuti viii, 33 solliciti viii, 59
 Ministris niveis vii, 50 pellicibus xii, 97 tonsis xiv, 158
 Ministro ix, 23 Dardanio xi, 104 Hia-co iii, 39 securo xii, 74 tonso xi, 11
 Ministros i, 12. vii, 48. viii, 67. ix, 26. 37. x, 98 cathedralities x, 13 illotos viii, 67 roseos xii, 64 side-reos x, 66 similes ix, 27. 104 tene-ros ix, 26
 Ministrum Ausonium ix, 37 mollem ix, 26 Phrygium xii, 15
 Minos Creta xiii, 106
 Minor vii, 38. 99. viii, 36. 45. ix, 52. 65. 102. x, 79. xii, 18. 44. barba ix, 48 fama iv, 75 laurca viii, 15 ordo iv, 2 pietas i, 112 tribus libris x, 37 uno Catullo x, 78
 Minora i, 105. v, 84 dona ix, 104. xiv, 89 pocula xi, 26 vota ix, 63
 Minore penna x, 19
 Minorem viii, 71
 Minores iii, 31 manus xi, 1
 Minoris xii, 66
 Minorque i, 45
 Minus i, 62. iv, 27. v, 30. 62. vi, 1. 7. 11. vii, 69. 95. 99. viii, 33. 51. 53. 63. x, 103. xi, 23. 36. 55. 84. xii, 34. 52. 63. 95. xiv, 45. 121. 189
 Minusve viii, 71
 Minutal varium xi, 31
 Mixtisti iii, 78
 Minyas xi, 99
 Mira vii, 71
 Mira arte vii, 56
 Mirabar i, 24
 Mirabitur xii, 88
 Miracula S 1. 7. viii, 80. ix, 64 re-gia viii, 86 sena i, 22
 Miramur S 2

- Miranda sylvā S 21 matris barba xi, 32
 Mirantesque x, 19
 Mirantur iv, 49. xiii, 2
 Mirarer iiii, 64
 Mirari S 25. iiii, 57. vi, 89. viii, 37.
 Miraris iiii, 28. v, 40. 73. vi, 11. 69.
 vii, 18. viii, 56. 69. ix, 1. x, 84.
 96. xi, 35. 38. 57. xii, 51. xiii, 70.
 74
 Mirator senex x, 87
 Miratur i, 112. iv, 59. vii, 63. x, 30.
 xii, 15
 Miratus viii, 6. xiii, 58
 Mirentur vii, 28
 Mirer viii, 28. xi, 56. 103
 Mirere x, 70
 Mireris iv, 88
 Miretur S 5. vii, 45
 Miri Colossi i, 71
 Miror i, 84. iiii, 31. 64. iv, 39. vi,
 69. viii, 35. ix, 6. xi, 54. 66
 Mirum ii, 72. ix, 27. 72
 Misce viii, 51. xi, 6. 8
 Misceat ix, 37
 Miscenda xiv, 112
 Miscento xi, 104
 Miscentur iv, 13
 Miscere i, 19. iv, 75. xiv, 118
 Misceri vi, 78. viii, 6. xiii, 108
 Misces iiii, 49. x, 100
 Miscet v, 4. xi, 56
 Miscuit vii, 40
 Miscella viii, 81
 Miscelli quadrantes iiii, 7
 Miscellus Æthon xii, 77
 Miser S 25. i, 100. ii, 24. 51. iv, 5.
 11. v, 14. 60. vi, 33. 37. 64. vii,
 65. viii, 44. x, 80. 100. xi, 56. 70.
 xii, 84
 Misera mater ix, 7
 Miserabiles x, 72
 Miserabilis vi, 77
 Miserabilius vi, 33
 Misere chartas x, 4 Cremonæ viii, 56
 matris S 12
 Miseram xi, 99 calvam iiii, 74
 Miseras chartas vi, 64 opes S 4
 Miserat vi, 80
 Miserere i, 60. iv, 61. v, 39. vi, 64
 Miseri iv, 18 carnificis ii, 61 Cinnæ
 ii, 53
 Miseris S 2 amicus x, 36
 Miserisque xi, 81
 Miserius vii, 20
 Misero vii, 37. 82. viii, 75 auro i, 38
 furori xii, 49
 Miseros viii, 3 cinædos ix, 3 cunnos
 xi, 46
 Miserum ii, 83. v, 28. x, 38 caput
 xiii, 35 mœchum ii, 88 pectus x, 13.
 Promethea xi, 84 sardonicha xi, 37
 Misi ii, 85. v, 39. 68
 Misimus ix, 49
 Missae v, 19. vi, 75. xiv, 132
 Missisti iv, 76. v, 84. vii, 53. viii, 17.
 71. x, 29. xi, 79. xii, 9
 Missit i, 44. ii, 43. 74. iv, 66. v, 40.
 vi, 47. 93. viii, 41. 55. 71. ix, 18.
 xii, 32. xiii, 23. 104. 107. 109. 112.
 xiv, 16. 51. 68. 114
 Misitius iiii, 91
 Missi i, 28
 Microsperos xiv, 214
 Missa iv, 89. vii, 31. ix, 49. x, 73.
 xiii, 103. xiv, 11 brevis toga x, 14
 fulmina vi, 83 tegula vii, 36
 Missas iiii, 63
 Missio xii, 29
 Missos i, 53. viii, 11
 Missorum x, 87
 Missus i, 4. iv, 60. 66. xii, 91
 Mistyllus i, 51
 Mite x, 92
 Mithridates v, 76
 Mithridaticum bellum vi, 19
 Mitia poma x, 48
 Mitibus verbis ix, 18. 72
 Mitigat ix, 44
 Mitiior Alcon xi, 84 clamor ix, 69
 Mittis iv, 7 metas xiv, 47 et ultima mor
 x, 71 tellus vi, 68 vindemia xii,
 109 unda vi, 68
 Mitissime Caesar xii, 9
 Mitissimus xii, 6
 Mitius desiderium xii, 21 ingenium S 10
 Mitrarum ii, 36
 Mittam i, 30. 118. vi, 75
 Mittas vi, 82. vii, 3. ix, 73. xiii, 8
 Mittasque vi, 51
 Mittat viii, 71. x, 87
 Mitte ii, 39. 85. iv, 74. vi, 80. ix, 89.
 x, 50
 Mittebas ix, 89. x, 26. 57. xi, 105
 Mittebat xii, 82
 Mittente alio x, 73
 Mittere iv, 14. vi, 62
 Mitteris vii, 97
 Mittes ii, 24
 Mittet v, 16. xiv, 152
 Mittetur vii, 80
 Mitti iiii, 100. xii, 3
 Mittimus iv, 19. v, 1. vii, 17. 40. ix,
 55. x, 94. xiv, 126
 Mittis iv, 56. v, 29. 55
 Mittit ii, 26. iiii, 1. 77. ix, 76. x, 18.
 87. xiii, 19. 91
 Mittitur ii, 40. vi, 1. ix, 56
 Mitto iiii, 46. vii, 3. xiv, 132

- Mittunt vii, 31. x, 24. xii, 74. xiii, 121
Mittuntur v, 80. xiii, 48
Mitylensis mangonis vii, 80
Mitylene x, 68
Mixta xii, 84 Falerna vii, 27. x, 68 pocula viii, 39
Mixtique inguinibus vii, 18
Mixtoque quincunce ii, 1 vino vii, 20
Mixtum iii, 67 virus i, 88
Mixtus i, 117. vii, 22
Miquora i, 28
Mobilitate i, 49
Modo S 17. 24. i, 31. 105. ii, 57. 64. iii, 24. iv, 7. 52. v, 84. vi, 82. 85. vii, 24. 55. viii, 58. 64. ix, 27. 47. x, 5. 68. xi, 58. 59. xii, 8. 59. xiii, 82. xiv, 30. 52
Moderator summe ii, 90
Modestus x, 21
Modice vi, 82
Modici vatis ix, 27
Modicia iv, 77
Modico sole xii, 29 tumore iv, 64
Modicum iv, 90
Modios tercentum xiii, 12
Modia Gaditanis vi, 71 omnibus xii, 65 paribus vii, 3
Modium x, 14
Modius xii, 76
Modos Phrygios xi, 84 Pindaricos viii, 18 varios iii, 68
Modulatur xiii, 77
Modum x, 33
Modus iv, 42. viii, 64
Mœcha ii, 49. iii, 84. vi, 45. vii, 10. xi, 7 simpliciore vi, 7 pellucida ix, 3
Mœche ii, 47. xi, 11 famose ii, 39. 47 fastose x, 13 pauperis iii, 82
Mœcham damnatam x, 62
Mœchari vi, 91
Mœchas bastnarias iii, 93
Mœcho iii, 85
Mœcham i, 91. ii, 83. iii, 92. vi, 22. 90. xi, 7. xii, 94 miserum ii, 83
Mœchus i, 75. iii, 70. 96. vi, 2. xi, 61. xii, 94
Mœnia pulcherrima x, 103
Mœnio carmine xi, 90
Mœret ix, 7. xiv, 216
Mœroris ii, 11
Mœsta humus ix, 71 juvenca ii, 14 Gloria x, 50
Mœste matri ii, 41
Mœsti amici vi, 85
Mœstis rogis x, 26
Mœstorum reorum iv, 4
Mœstus ix, 87
Molas salsas vii, 54
Mole ignota S 15. i, 13 parca vii, 74
Moles i, 71 venerabilis S 2
Molesta v, 6. x, 25 rota iv, 64 turbo i, 43
Molestas tunicas iv, 87
Molesti xii, 61
Molestia omnibus exclusa ix, 91
Molesto xi, 51 Polluce v, 38 palice xiv, 83
Molestum i, 97. v, 6
Molestus xii, 25
Molle nomen ix, 12
Mollem i, 79 galliambon ii, 86 minis- trum ix, 26 rapinam i, 105 virom i, 97. iii, 73
Mollemque maritum vii, 58
Molles x, 38 choreas i, 105 ceras iv, 42 damas iv, 25 honores S 1 latus i, 50 libelli xii, 43 pueros ix, 69 ven- tres xiii, 26
Mollesque i, 50. iv, 42 puellas ix, 57
Molli vi, 28 clone ix, 48 fronte vi, 28 linite xi, 90 pollice xii, 98
Mollique arena ix, 30 palæstra iv, 90
Mollia basia xi, 22 colla xiv, 211 ossa v, 24
Mollibus plagis i, 50 malvis iii, 89 ser- tis vii, 88
Mollior v, 41. agna v, 27
Mollis iii, 58. vi, 42. x, 42. viii, 77 echinus xiii, 86 spina xii, 21 agnes iii, 58 Dindymus xii, 76 Otho vi, 32 Sinucasa vi, 42 toras viii, 77 Laci- nus vi, 43
Mollitie tremante viii, 64
Molorchi divitis iv, 64 placidi ix, 44
Molossi latratores xii, 1
Momorderit v, 80
Monaulon xiv, 64
Monemus iv, 30. ix, 11. xiv, 96
Monco i, 117. ii, 47. vi, 73. viii, 40. 44. xii, 14. xiii, 15. xiv, 163. 173
Moneoque iv, 87
Mones iii, 83. ix, 52
Monet i, 110. ix, 59
Moneta xii, 66
Moneta fulva xiv, 12 nova xii, 55
Moneta nigra i, 100 nova iv, 28
Monici iii, 85
Monitis ix, 54
Monstra iv, 63. vii, 87. xiv, 182. x, 4 fera vii, 88. ix, 66 talia ix, 9
Monstras v, 41
Monstratur ix, 99
Monstratur vi, 77
Monstravit xiii, 60
Monstri Nememi iv, 57

- Monstro Nememo** v, 65
Monstrum dignum i, 91
Montana Umbria ix, 69
Montana Umbria vii, 97
Monte iv, 44. vi, 34. viii, 36. x, 5. 103
     Cecropio vi, 34 Falerno xii, 57 Iulco
     xiii, 109 Tiburtino viii, 36
Montes septem iv, 64 septenos viii, 36
     summos xii, 57
Montibus effractis i, 50
Montis ix, 46
Monumenta i, 35. 89. xi, 48 Cnoesia
     ix, 35 sola x, 2
Mora nulla ix, 68 parva S 24
Mora iv, 78 lenta vii, 93 parva iv, 73
Mora dulces x, 6
Morans iv, 90
Moranti liquidum vestrem Signus xiii,
     116
Morantur iii, 50. xi, 98
Moraris viii, 81. ix, 43
Mors S 23. ii, 64. x, 78. 104 lentas S
     23
Moratur v, 20. x, 104. xiv, 119
Mortuus vi, 8. 30
Morbi crades xi, 91
Morbus i, 96 indecens xi, 61
Mordent viii, 14
Mordebit x, 37
Mordent i, 105
Mordente iii, 65. xiv, 83
Mordere ix, 76
Mors i, 85 solito v, 67
Movere viii, 27. xi, 55. xii, 40
Mores S 10. i, 97. 106. ii, 40. v, 10.
     vi, 2. 83. viii, 3. ix, 71. 80. 102.
     x, 4. 32. 98. xi, 5. 15. xii, 9 futuros
     xii, 98 Galbanos i, 97
Moresque v, 27
Moretur viii, 67
Mori S 12. i, 19. 36. 52. ii, 8. iv, 32.
     73. vi, 31. viii, 80. ix, 52. x, 2. xi,
     69. 70
Moriare ii, 80
Moriatur xiii, 12
Moribus v, 28. vi, 28. 29. ix, 29. xi,
     73. 104
Moriens S 13. iii, 30. iv, 70 lucerna
     iv, 4
Morientia lumina xiv, 173
Moriens vi, 42
Moriatur vii, 84. ix, 57
Morio viii, 13. xii, 94. xiv, 310
Morionem parum xii, 94
Morionibus iii, 82
Morionis vi, 39. ix, 34
Moritur vi, 32. xi, 19
Moritura iii, 76. vi, 73 volumina vii, 63
Moriturus hircus iii, 24
Moro cadente i, 73 caduco viii, 64
Morosa sine cogitatione xi, 6 prurigne
     xiv, 23 siti xiv, 106
Mors S 27. iv, 18. xi, 91 falsa vii, 47
Morsu vii, 25. xiii, 57 aspero viii, 72
Morsus i, 49 tristes animi xii, 34
Morte i, 9. 79. iv, 75. x, 6. xiii, 95
     magna viii, 55 Romana i, 79
Mortem i, 43. 79. ii, 46. iv, 74. v, 37.
     xi, 44. 56
Mortes i, 100. iii, 93. vi, 33 blandas iii,
     64 ducentas iii, 93
Mortibus ix, 102
Mortiferum signum vii, 37
Mortis ii, 59 subito vi, 53
Mortua iii, 32 lemmata xi, 42 membra
     xiii, 34 pica iii, 60 Secundilia ii, 65
Mortue viii, 75
Mortui tribulis ix, 58
Mortuo leoni x, 90
Mortuos viii, 69
Mortuum patrem iv, 70
Mortuus iii, 12. vi, 53. 77. xii, 40
Morum xi, 2
Morumque xii, 6
Mota xi, 104
Moti x, 83
Moto fritillo xiv, 1 panno x, 5 vertice
     iv, 8
Motor xi, 39
Moveant vii, 54. xiii, 17
Movebit v, 78. viii, 28
Movemur vii, 18
Movendo xi, 52
Movent vii, 14. xi, 70
Moventur vi, 39
Moveo ix, 92
Movere vii, 100
Moveret viii, 75
Moverit vii, 47
Moverunt iv, 73
Movet iii, 63. vii, 18
Movet ix, 28
Movi ii, 96
Movisti iv, 11
Movit v, 26
Mox xi, 52
Mucida vina viii, 6
Mucius x, 25
Mucro tener iv, 18
Mugiet i, 50. iii, 46
Mugilem notum x, 30
Mugiant iii, 58
Mula lulentia ix, 23
Mulae pumila xiv, 197 ruptae ix, 58
Mulas i, 80. viii, 61. xi, 79
Mulierum i, 97
Mulio x, 2. 76. xi, 38. xii, 24. xiii, 11
Mulionis pigri ix, 58

- Mulis xiv, 197 conductis viii, 61 taci-
 turis xiii, 11
 Mulli immodici ii, 43 senes x, 30
 Mullo parvo xiv, 97 turbato xiv,
 127
 Mullorum xii, 48
 Mullos vii, 78
 Mullum ii, 40. iii, 13 bilibrem xi, 50
 captivum x, 37 dimidium ii, 37
 Mullunve iii, 45
 Mullus iii, 36 emtus x, 31 piger xiii,
 79 quatuor librarum x, 31
 Molorum v, 22
 Mulos ix, 15
 Mulsam ix, 95. xiii, 6. 106. 108
 Multa avis S 21 basia xii, 55 laurea vii,
 5 prædia iii, 31 rapina viii, 78 testa
 iii, 58 vellera xiv, 143
 Multa ilice vii, 27 olla xii, 18 purpura
 x, 30
 Multe lituræ iv, 10
 Multas v, 11
 Multi iv, 85. vi, 60. vii, 50. x, 80
 Multifido dente xiv, 25
 Multifidum Timavum viii, 28
 Multiplices tabellas xi, 31
 Multiplici pelle xiv, 184 tabella xiv,
 192
 Multis ii, 1. iii, 5. vii, 46. viii, 75. ix,
 56. x, 70. xii, 10 diebus xi, 88. xii,
 17 millibus xii, 98 nummis vi, 5 os-
 culis xii, 94 precibus xii, 77 puellis
 xi, 64
 Multisona Atthide i, 54
 Multo i, 104 major xi, 70
 Multo fune v, 22 ore iii, 94 pilo iv, 79
 pulvere i, 83 sale vi, 44 sanguine vi,
 32 septunce iii, 82 vino v, 4
 Multoque vi, 77
 Multos i, 109. vi, 56. vii, 100. viii, 3.
 64. x, 78 Decembres xii, 18
 Multum i, 109. ii, 24. 28. vi, 70. viii,
 6. ix, 50. 60. 85. 102. x, 11. xi, 43.
 xiv, 136
 Multus ii, 17. v, 15 sutor ii, 17
 Mulvius iv, 64
 Mundam famem iii, 58
 Mundl v, 3. vii, 7. viii, 4. 22. ix, 25
 nitidi x, 28
 Mundique prioris xii, 63
 Munditæ x, 90
 Munera S 6. i, 94. 112. ii, 39. iv, 45.
 v, 19. 78. vi, 29. 62. vii, 16. 55. 86.
 viii, 27. 41. 48. 56. 68. 71. ix, 89.
 xii, 4. 31. xiv, 10. 78. 132. 150
 Atlantica xiv, 89 clara ix, 84 digna
 tuo nomine ix, 73 ingentia iv, 56
 magna iii, 6. vi, 63. xiv, 14 pexa vii,
 46 parca x, 41 parva ix, 54 Pelusia
 xiii, 9 rara xiii, 91 triginta vii, 53
 velocia S 2
 Munere i, 102. iv, 19. v, 15. 49. vi, 86.
 vii, 47. 64. x, 28. 73. xi, 80. xiii, 3
 amaro ix, 95 Casareo iii, 95 parvo
 iv, 89. vii, 17 pio ix, 59 Prometheo
 xiv, 80 tali ix, 17 tanto xii, 9 vano
 ix, 103
 Muneribus i, 32. iv, 10. vii, 34. 36. 42.
 x, 29. 87 datis ix, 49
 Muneribusque x, 16
 Muneria vi, 83. viii, 51. ix, 102 sacri
 S 24
 Munerum v, 18
 Municipem vii, 97. x, 65. xii, 21. xiv,
 114
 Municipalem vitam iv, 66
 Municipes x, 87 agri x, 103
 Municipi x, 37
 Munifica arca viii, 38
 Munificum iv, 56
 Munna x, 36
 Munus ii, 85. 92. iii, 2. 59. iv, 2. 61.
 vi, 7. vii, 46. viii, 64. x, 73. xii, 60.
 xiii, 27. xiv, 13. 126. 127 dulce ix,
 95 egregium viii, 51 gratum viii, 28.
 xii, 24 xiv, 60 grave ii, 80 inemar-
 rabile ii, 10 leve iv, 10. xiv, 21
 memorabile ix, 50 minimum v, 16
 nobile ix, 44 solenne ix, 55 utile xiv,
 168
 Munuscula ix, 55 parva v, 84. vii, 49.
 80
 Munera delicata x, 30 grandis xiii,
 80
 Murenæque ii, 37
 Muria xiii, 103
 Murice i, 50. iv, 4. v, 23. viii, 48. 72.
 ix, 63 aureo iii, 82
 Murices xii, 87
 Murinis campis ix, 48
 Murmur viii, 55
 Murmure vii, 88 sævo ix, 69
 Muros viii, 6
 Murrhina picta xii, 110
 Mus xi, 18
 Musa iii, 20. viii, 3. x, 17. xii, 11 jo-
 cosa ii, 22 nostra iv, 49
 Musæ v, 6. xiii, 1 hilares vii, 8 parvæ
 ix, 27
 Musei xii, 97
 Musamque iv, 90
 Musarum x, 58 nearum ii, 92
 Musas vii, 46. ix, 100 severiores ix,
 12
 Musca vorata v, 18
 Muscaria pavonina xiv, 67
 Muscarium bubulum xiv, 71
 Muscas iii, 82 turpes xiv, 67

- Musis** i, 13. ii, 89. iv, 31. vii, 63. ix, 59. xi, 1. 93 tragicis ii, 41
Musique viii, 82
Musta xiii, 8 bona vii, 28 cocta iii, 82 condita i, 19 dulcia xiii, 8 Falerna xiii, 124
Musteus xiii, 55
Mustum iii, 58. vi, 27. xiii, 113
Muta vii, 18. xi, 102 ora ix, 75 puella xiv, 75
Mutare xiv, 27
Mutari xiv, 180
Mutat viii, 33. 49. ix, 47
Mutata v, 8
Mutavere x, 103
Mutemus iii, 11
Mutet x, 60
Mutinū iii, 59
Mutiosque vi, 19
Mutius i, 23
Mutoniat xi, 63
Mutoniatis pueris iii, 73
Mutor xiv, 133
Mutua ii, 30. iii, 40. vi, 5. 20. x, 14 cura mihi x, 29 sestertia ii, 30
Mutuaris viii, 16
Mutuos honores xii, 64
Mutus i, 69
Myconis vi, 92
Mycenae iv, 55 malas xiv, 1
Myos viii, 34 docti viii, 51
Myreta virga iii, 82
Myrino laeso xii, 29
Myrinum S 20
Myrobalanum xiv, 57
Myronis iv, 39. vi, 92. ix, 51
Myrrha iv, 86. xiv, 113
Myrrhae maculosae x, 80
Myrrham ii, 12. x, 97 olentem funera xi, 54
Myrrhina iii, 26. ix, 60. xi, 70. xiv, 113
Myrrhinisque iii, 82
Myrtale v, 4
Myrtea iii, 82
Myrtetis otiosis iii, 58
Myrtiles iii, 60
Myrtus iii, 64. iv, 13
Mystica sacra Dindymenes viii, 81
Myxas xiv, 41
- N.
- Navia** i, 69. 72. 107. ii, 9. 26. iii, 13
Nevole i, 98. ii, 46. iii, 71. 95. iv, 84
Naiades vi, 66
Nam S 6
Namque iii, 91
Napi xiii, 20
Narbo pulcherrima viii, 72
Nardi xiv, 146
Nardo ii, 59. iii, 65. iv, 13 divite xiii, 51
Nare sima vi, 39
Nares iii, 85. ix, 60
Naribus ii, 83 caninis vii, 95 uncis iv, 42
Narnia vii, 93
Narra iv, 61
Narrabat ix, 85
Narrant x, 39
Narranti xiv, 198
Narrantur ii, 56
Narrare xii, 93
Narraris xii, 52
Narras iii, 63. iv, 37. v, 29. vii, 54
Narrasti viii, 17
Narrat iii, 20. 84. 87. viii, 6. xii, 35
Narratur ii, 72. iii, 9. v, 77. viii, 15
Narraveris iii, 46
Narrent vii, 62
Narres ix, 36
Narthecia xiv, 78
Narthecium xiv, 78
Nascantur ix, 36
Nascatur iv, 42
Nascentes curas v, 5
Nascentia templa vi, 4
Nascentis patris viii, 86
Nascere vi, 3
Nasceris viii, 64
Nascetur vi, 49
Nasci i, 66. vi, 2. viii, 64. xi, 21. 42. xii, 76
Nascimur xi, 15
Nascitur i, 27. 106. vii, 31
Nasi congelati xi, 98
Nasica ii, 79
Nasidiene vii, 54
Nasisque vi, 64
Naso invisio vii, 37 tacito v, 19
Nasone i, 63
Nasonem v, 10. xii, 44
Nasones iii, 38
Nasonis xiv, 192
Nasum i, 4. 42. xii, 89. 100 fumantem vi, 64 rorantem vii, 37
Nasus xiii, 2 aureus v, 25 indecens ii, 11 longior xiv, 96 tantus vi, 36
Nasutus ii, 54
Nasutus xii, 37. xiii, 2
Natantique xi, 98
Nata S 12. vi, 27. ix, 43. x, 39. 94. xi, 72. xii, 21 vitis in media palude xiii, 115
Natabis i, 50

- Natabit xiv, 196
 Natabunt iii, 35
 Natus i, 115. x, 33
 Natalem x, 87
 Natales viii, 64. ix, 53. x, 24
 Natali ix, 54. x, 27. xii, 61
 Natalitias dapes vii, 86 Kalendas viii, 64
 Natalitium diem viii, 38
 Natam x, 39
 Natantes cepas iii, 77
 Natantis ii, 87
 Natantur iv, 30
 Natus i, 6. iii, 44. viii, 46
 Nataret vii, 36
 Natat xii, 31. xiii, 80
 Natatur vi, 43
 Nates iii, 82. vi, 56. xi, 99. xiv, 18
     dimidias i, 93 pastas xii, 75
 Natibus ii, 47 compressis xii, 77
 Natis S 12. viii, 81 tribas xi, 53
 Nativa i, 97
 Nativo metallo ix, 62
 Nato iv, 45. viii, 66 parvo xiii, 98
 Natorum ii, 92. vii, 40 jus ix, 98 cep-
     tem jus xi, 12 trium ii, 91. iii, 95.
     ix, 67
 Natorumque iii, 95
 Natos viii, 31. xiv, 102 tres ii, 34
 Natam vi, 38. viii, 64. x, 27 nomen
     cum rosis violisque ix, 12
 Natura vi, 83. vii, 100. viii, 68. ix, 91.
     xi, 22
 Naturæ superbie xi, 30
 Naturam ix, 42
 Natus ii, 11. iii, 1. vi, 93. viii, 40. xi,
     44. 65. 94 uterque ii, 11
 Navali tuba S 28
 Navalis Enyo S 24
 Nauculatur iii, 30
 Navem x, 104
 Naufragus loquax xii, 37
 Navigantes iii, 67
 Navigantium iii, 64
 Navigare ix, 76
 Navigat vii, 30
 Navigerum iter xii, 99
 Naumachiam S 28
 Nauseam quotidianam iv, 37
 Nausicaë xii, 31
 Navita Memphisiana vi, 60
 Nauta x, 85 plurimus v, 16
 Nautæ trepidi xii, 29
 Nautas iii, 67
 Nautis S 26
 Nauticam celestium iv, 64
 Ne S 24
 Neapolis docta v, 78
 Nebit vi, 3
 Nebula viii, 33 tegente iv, 64
 Nebulae iv, 4
 Nec S 1
 Necari i, 44
 Necat iv, 54
 Necesse ii, 23. 70. v, 60. ix, 4. xi, 71
 Necessum vi, 57
 Necis paternæ S 7
 Nectar ix, 37. xii, 48. xiii, 22-104 Opti-
     mianum iii, 82 sacrum viii, 39
 Nectare iv, 82. viii, 51. xi, 57 methero
     iv, 8 beato ix, 12 Cytheriaco xiv,
     207 digno viii, 51 largo fesus ix, 25
     niveo xiii, 47
 Nectareum Falernum xiii, 108
 Necte xiv, 206
 Nectere vii, 89
 Nefas v, 67. 69. vi, 18. 30. 68. vii, 24.
     ix, 87. x, 77. xiv, 75 crudele vi, 68
     magnum iiiii, 73 majus ii, 75 novum
     i, 13 sacrilegum ix, 71
 Nega i, 43. ii, 25. 69. iv, 38. vi, 39.
     xii, 46
 Negabas xii, 71
 Negabis iv, 43. xiv, 76
 Negabit v, 42. ix, 58
 Negant x, 95. xii, 27. 57
 Negante x, 65
 Negantem vi, 66. vii, 43
 Negare i, 65. 75. ii, 44. iii, 20. 54. iv,
     12. 33. 71. 82. v, 44. 79. vi, 49. viii,
     76. x, 26. 70. xi, 58. xiii, 7. xiv, 20
 Negaret vii, 36. 39
 Negari i, 16. 43
 Negaris ii, 5
 Negas ii, 72. iii, 94. iv, 12. v, 17. vii,
     43. xi, 104. xii, 71
 Negasti iv, 7. x, 14
 Negat S 12. i, 69. 105. iii, 73. iv, 31.
     27. 69. 71. v, 32. vi, 10. 41. ix, 37.
     82. x, 11. xi, 22. 71. 83. xii, 19. 54.
     80. 101
 Negata vi, 10. vela ix, 29. xi, 21
 Negatve xi, 70
 Negatum ix, 12
 Negatur v, 10
 Negavi iv, 15
 Negavit i, 107. vi, 66
 Negem xi, 26
 Negemus ii, 8
 Neges vii, 43. xi, 60
 Neget i, 83. iv, 71. vi, 39. xii, 55. xiv,
     1
 Negetur iii, 33
 Neglecta ix, 39
 Neglexit iv, 82
 Negligentiam vernam xii, 88
 Negligenter vi, 42. xii, 49
 Negligit vi, 68

- Nego i, 109. 111. vi, 12. xi, 50
 Negotiator xi, 66 tumidus x, 67
 Negotiatur vii, 86
 Negotiosis rebus x, 30
 Nemea i, 50
 Nemeas Alcides v, 65
 Nemesi monstri iv, 57
 Nemesio monstro v, 65
 Nemes frondosa S 27
 Nemees S 6. ix, 73
 Nemeas viii, 73 lasciva xiv, 198 for-
 mosa viii, 73
 Nemo i, 41. 98. ii, 90. iii, 15. 38. 44.
 64. iv, 50. v, 15. 28. 47. vii, 10. 29.
 viii, 11. ix, 62. 68. 81. 96. x, 27. 70.
 86. xi, 12. 45. 83. xii, 29. 36. 81
 Nemoralis Arica xiii, 19
 Nemoris exigui i, 56 amoni ix, 53 rari
 viii, 40
 Nemorum i, 61. ix, 72. 76
 Nemorosa regna Trivia ix, 65
 Nempe i, 118
 Nemus casum vii, 28 dulce i, 50 du-
 plex ii, 14 Elysium vii, 40. xi, 5 fa-
 mulum vi, 76 Hesperidum S 21 lau-
 reum x, 93 pomiferum iv, 64 tene-
 rum viii, 14 triste xi, 41 sacrum i,
 13
 Nemusque i, 13
 Nepos vi, 27. x, 48. xiii, 124 veneran-
 de ix, 18
 Nequam juvenes iii, 69
 Neque i, 65
 Nequid ii, 44
 Nequior xi, 15 clavis v, 35 Issa i,
 110
 Nequiora convivia ii, 41 nomina ii, 4
 Nequiore talo iv, 14
 Nequiter ii, 27
 Nequitia procaciores v, 2
 Nequitiaque iii, 91
 Nequitias iv, 42. vi, 82. ix, 68. xi, 10
 sobrias i, 107
 Nequitias vii, 14
 Nequius vi, 21. x, 77
 Nereidum S 26
 Nereidumque iv, 57
 Nereus S 23. x, 20
 Nero vii, 44. ix, 27. xi, 28 crudelis vii,
 21
 Nerone vii, 24 immodico x, 46
 Neronem vii, 44
 Neroni iii, 20. iv, 63. xi, 6. 83
 Neroniana massa xii, 57
 Neronianas ii, 48. vii, 24 thermas ii,
 48. iii, 25
 Neronianis thermis vii, 24. xii, 84
 Neronis S 2. vii, 45. viii, 52. xi, 23
 docti viii, 70 pigri S 28
 Nerva xi, 2. xii, 6
 Nerva principe xi, 7
 Nervas viii, 70. ix, 27. xi, 4
 Nervas v, 86
 Nescia Aretos nostri nominis ix, 86
 Nesciat vii, 7
 Nescio ii, 28. iii, 72. v, 33. vi, 60. viii,
 31. ix, 88. xi, 21. 64
 Nescis ii, 6. 82. iv, 49. 56. 81. v, 16.
 vii, 92. ix, 45. 98. xi, 29. xii, 57. 101.
 xiv, 46. 58
 Nescisti xiv, 139
 Nescit ii, 62. iii, 68. v, 18. 38. viii, 48.
 59. xi, 2. xii, 70. xiv, 1
 Nessi ix, 66
 Nestor iii, 28. xi, 22
 Nestore vii, 96 longevo viii, 6
 Nestores senecta xiii, 117
 Nestores senectas ix, 30
 Nestoris ii, 64. v, 58. vi, 70. xi, 56
 Nestorisve viii, 64
 Neve i, 4. iv, 19
 Neuter v, 20
 Neutri iii, 38
 Neutro vii, 101
 Neutrum x, 46
 Nexu curvo S 26
 Ni v, 24
 Niceroniana plumbea vi, 55
 Nicerotianis nimble ebria lucerna x,
 38
 Nicerotis xii, 65
 Nidia v, 67. x, 16
 Nido i, 118. vi, 55 hirundinino xi, 18
 imo vii, 17
 Nidore madido vii, 27 solo i, 93
 Nidos ix, 12 Assyrios v, 7
 Niger i, 54. vi, 55 corvus i, 54 nidus
 vii, 30 Indus x, 16 Niliaco ore x, 13
 ore xii, 54 rector xii, 24 unguento
 xii, 88
 Nigra iii, 24. vi, 20. vii, 18. xii, 17 ar-
 bor i, 77 bellua vi, 77 columba vii,
 14 coma iv, 26 Falerna viii, 56 fama
 x, 3 farina ix, 3 lagena vii, 53 litera
 xiv, 5 Lycoris iv, 62 popina vii, 61
 vetusque casa xi, 24
 Nigra aluta vii, 25 culina x, 66 patella
 v, 78
 Nigra culina i, 93 monetis i, 100
 Nigram culinam iii, 2
 Nigra nives ix, 23 umbras v, 24
 Nigrescant viii, 77
 Nigrescunt xi, 20
 Nigri defruti iv, 46 Falerni xi, 6. 60 for-
 nicis xii, 61 paleii xii, 23
 Nigra iv, 75. ix, 31
 Nigrior i, 73 coma caduco more viii, 64
 Nigriorem i, 116. xii, 24

- Nigra lacerna* iv, 2 *rogis* xi, 91 *umbilica* v, 6
Nigro magistro i, 105. *Opimiano* x, 49
pane xi, 56 *triente* ix, 91 *velamine* iii, 8
Nigros ii, 90 *cados* i, 27. *eqnos* x, 60
fumos ii, 90 *dentes* v, 43 *ungues* iv, 27
Nihil 8 18
Nil i, 20
Nile fallax x, 26
Nili iii, 63. xi, 13. xiv, 115 *depremsi* 3
 2 *tepidi* xi, 11
Niliacae juvencae viii, 81 *Syenes* v, 13
Niliacae lentem xiii, 9 *Syemen* i, 87
Niliacae papyros xiii, 1
Niliaci acetæ xiii, 122
Niliacis feris v, 65 *macelli* xiii, 85 *oris* iv, 42
Niliaco ora siger x, 12 *pectine* xiv, 160
Niliacum olus xiii, 67
Niliacus cataplus xii, 74 *colonus* x, 14
crocodilus iii, 93
Nilotica tellus vi, 80
Nilotide tunica picti Mauri x, 6
Nilus iv, 11 *spicifer* x, 74 *imbrifer* i, 62
Nilum vii, 88
Nimbis 3 3 *continuis* i, 67 *Nicotianae*
lucerna ebria x, 38 *subitis* viii, 78
Nimbo Corycio ix, 39 *rubro* v, 25
Nimbos x, 82 *subitos* vii, 26
Nimbum ii, 41
Nimbus virtus xiv, 112
Nimia piger senecta x, 24 *sarugine* ii, 61
Nimias aquas x, 35
Nimio ii, 51. v, 64 *calore* iii, 17 ix, 91
pectore 8 7 *sole* viii, 33
Nimios soles xiv, 23 *vapores* x, 43
Nissis dura lege ix, 90
Nimirum i, 13
Niniam virum ii, 26
Ninivaeque viii, 3. 23
Nimius x, 1
Niobe v, 53. x, 67
Nioben iii, 32
Nisi i, 24
Nite iv, 1
Niteant ix, 72
Nitebat xii, 15
Nitelam auream v, 37
Nitens crine xii, 38
Nitent x, 42. 51. viii, 65. ix, 68
Nitenti fuste xii, 57
Nitere vi, 42
Nites v, 23
Nitet iv, 64. vi, 93. xiii, 6. 51. ix, 164.
 x, 80
Nitida viii, 68 *lana* ix, 50
Nitidas viii, 21 *calvas campum* x, 60
luci viii, 21
Nitidas thermas vario de marmore x, 79
Nitidique mundi x, 23
Nitidis iv, 8. ix, 62 *undis* vii, 15 *aquae*
 xii, 90 *astris* iv, 62. viii, 26 *palaestra*
 ix, 8
Nitido Meliore iv, 64
Nitidos capillos xiv, 50 *locus* iv, 23
lares i, 71
Nitidem serenum vi, 42 *orbem* ix, 18
Nitidus Maro xi, 34 *scra coma* x, 65
Nitid xiv, 58
Nivali osculo vii, 95
Nivalibus undis xiv, 118
Nivaria lagema xiv, 116
Nivarium colum xiv, 103
Nivarius amocis xiv, 104
Nive i, 116. iv, 42. xiv, 103. 117 *Go-*
tica ix, 103 *prima* vii, 23
Nivea viii, 73 *aure* ix, 60 *simplicitate*
 viii, 73
Nivem coctas ii, 85
Niveam ix, 60 *togam* iv, 34 *pultem* v,
 78 *aquam* xii, 17
Niveas undas vii, 32
Nivei Gales xi, 23
Niveis ministria vii, 50 *pultibus* xiii, 35
Nivem xiv, 117
Niveo neetate xiii, 47 *pectore* xiv, 140
pollice vi, 8 *stipite* xiii, 19
Niveos xii, 49 *dentes* v, 43
Nives ii, 29. iv, 8. ix, 8. x, 82. xiv,
 104. 117 *metivas* v, 64 *domina* vi,
 86 *nigras* ix, 23 *tactis* ii, 29
Nivesque v, 37. vi, 59
Niveam ebur xiv, 5
Nivibus primis i, 50. viii, 26
Nix iv, 2
Nixa i, 110
Nobile vi, 73. xiii, 104 *frigus* xiv, 116
suavis viii, 30 *garem* xiii, 82 *et Her-*
culeum opus, 8 6 *marmor* xi, 13
munus ix, 44 *nomen* ix, 12. xiv, 101
onus xiv, 3 *opus* vi, 72. ix, 94
Nobilem v, 37 *Bilbilim* i, 50
Nobiles olivae v, 78
Nobili v, 35 *frutice* iii, 47
Nobilibus libellis vii, 37 *sinistris* xiv, 40
Nobiliora fato mori xi, 69 *rogo* i, 79
tumulo iv, 59
Nobilique virga viii, 66
Nobilis i, 20. x, 36. xii, 26. xiii, 123
Parma xiv, 155 *poter* vi, 78 *nixa* i,
 37 *uva* iv, 44
Nobilitata pocula Mentorea manu ix, 60
Nobilis citrum xiv, 138 *notum* ii, 2
Nobiliusve citrum x, 80
Nobiscum vi, 53

- Noceam** vi, 51
Noceant xi, 76
Noceas 87. ii, 24. iv, 30. v, 69. x, 77.
xiv, 164 terra tristi criminalis ix, 31
Noceat x, 2. 82
Nocentes 84
Nocte v, 76
Noct ii, 22. ix, 39. xi, 102. xii, 56
Nocte i, 116. ii, 42. vii, 10. viii, 21.
ix, 38. x, 68. xi, 56. 59. 104. xii, 82.
57 hesternis i, 28 jubente xi, 82 me-
dia vi, 89. viii, 3. x, 82 omni ix, 63
prima viii, 44. xi, 23 sera viii, 76 su-
prema i, 81 tota ix, 68. 69. xii, 12.
65 una xi, 97
Noctem ii, 89 beatam i, 107
Noctes vii, 54 tractas per jucunda po-
cula xi, 164
Noctesque xii, 28
Noctibus xii, 49 totis ii, 5
Noctibusque vii, 30
Noctis ebris x, 87
Noctua xi, 34
Noctua iii, 98
Noctuas x, 100
Nocturna limina x, 13 pagina xi, 17
unda 825
Nocturnis Camenis iv, 90
Nocturnas ignes xiv, 42
Nocturnum Pana ix, 62
Nocturnus x, 70
Noctuit ii, 8. iv, 66. xii, 39
Nodo Acidalio vi, 13 Scythico ix, 102
Nodos v, 27
Nodum 83
Nolente v, 48
Nolentem iv, 42
Nolenti viii, 89
Noli i, 92. iii, 21. iv, 39. ix, 10. x, 90.
xi, 13
Nolui i, 59. ii, 26. viii, 12. xi, 19
Nolui ii, 53. vii, 51. viii, 44. xi, 55. 98.
xii, 95
Nolui x, 3
Nolui i, 25. ii, 74. vii, 76
Noluitque iv, 42
Nolle v, 83
Nollem ii, 65. 72
Nollet iv, 70. viii, 32
Nole i, 9. 58. ii, 18. 49. 36. iii, 45. 55.
v, 46. 83. vi, 42. viii, 12. x, 8. 22.
xi, 27. 100. xii, 27. 69. 97. xiii,
68. xiv, 1
Nolueram xii, 85
Nolueras vii, 44
Noluerit ii, 43. xiii, 2. 6
Noluit x, 75
Noluit i, 106
Nomas Afra ix, 76 picta viii, 56
Nomen i, 97. 108. 118. ii, 61. iii, 11.
58. iv, 30. 37. v, 78. vi, 60. vii, 96
viii, 32. 33. 51. ix, 12. 14. 45. 94.
102. x, 73. 103. xi, 8. xiii, 49. 71.
78. 117. xiv, 27. 178 assiduam iii, 6
breve xiii, 97 delicatum ix, 12 dulcius
nectare, ibid. grande, ibid. gratum iv,
31 impositum, ibid. junctum cognate
sanguine xii, 44 Lacedaemonium iv,
19 magnum ii, 3 majus vii, 24 molle
ix, 12 natum cum rosis et violis, ibid.
mobile ix, 12. xiv, 101 nobilior ii, 2
notum iii, 93 promissum vi, 3. verum
ix, 96 victarum x, 26
Nomenclator x, 20
Nomenque i, 106. 115
Nomentana otia x, 44 vindemia xiii, 119
Nomentana arbore x, 94 lagena x,
48
Nomentani vi, 63. vii, 98 varie vi,
48
Nomentanis agris i, 106 arboribus xiii,
42
Nomentano ix, 61
Nomentanum vinum xiii, 119
Nomentanus ager ii, 28
Nomenti sicci xii, 57
Nomento xiii, 15
Nomina vii, 32. 44. viii, 66. xiii, 3. xiv,
73. 110. 196 antiqua xiv, 43 cras-
siora xii, 16 dictata viii, 56 duriora
iv, 55 ingentia xi, 5 magna v, 17
mascula xi, 43 nequiora ii, 4 nova
xii, 26 pulcherrima xiv, 85 rustica
iv, 56 terda xi, 4 vera xiv, 170 vic-
tura vii, 44
Nominabit x, 78
Nominat iii, 68
Nomine ii, 2. 68. iii, 1. 24. v, 15. 21.
vii, 12. ix, 17. 50 ipso x, 73 Graeco
xiv, 58 Herculeo iv, 44 tuo digna mu-
nera ix, 73 vane iv, 2 vane vi, 88
Nomini relicto viii, 38
Nomini iv, 11. vii, 97. ix, 85
Nomismata xii, 62
Nom obscurus, nec male notus eques v,
13 nimis rusticulum libellum x, 19
Nona iv, 8. viii, 3
Nona tricteride x, 53
Nonam iv, 8
Nondum i, 43
Nondumque iii, 47
Nonnihil est xii, 74
Nonnisi vi, 45
Nonnulla ix, 27
Non vult iii, 90
Norat v, 10. xiv, 43
Norbane ix, 96
Narbona lata vii, 74

- Noricosque iv, 56
 Norint § 28
 Norunt i, 106. iv, 30. x, 2. xiv, 30.
 104
 Nomen v, 5. vii, 51. viii, 15. 30. xi, 52
 Nossem i, 112
 Nossemus v, 20
 Nosces i, 3
 Noster iv, 42
 Nosti v, 6. vii, 37. 51. 97. ix, 48
 Nostis ii, 44. iii, 37
 Nostra Musa iv, 49 otia iv, 25 Thalia
 ix, 27
 Nostra ii, 43
 Nostræ Pallados iv, 53 terre iv, 55
 Nostræque i, 50
 Nostram v, 50
 Nostras i, 13
 Nostri Faustini iii, 58
 Nostri auribus iv, 41 Mbellis iv, 29. 49
 Nostro sanguine xii, 87
 Nostroque xii, 11
 Nostrorum v, 15
 Nostros libellos i, 5
 Nostrum servum ii, 32 Tagum iv, 55
 Nota vii, 29. 69. x, 2. xi, 25. 87. xii,
 97. xiv, 135 carmina viii, 79 gaudia
 ix, 37
 Notæque i, 102
 Notæ rapacitatis vi, 72
 Notam v, 37 letalem vii, 37
 Notanda xii, 61
 Notare vi, 23
 Notariorum v, 51
 Notarius xiv, 206 velox x, 62
 Notas ix, 26 caryotidas theatris xi, 31
 fraudes i, 88 manus § 10
 Notata x, 38. 78
 Notatos vii, 17
 Notatum rus vii, 21
 Notatur ii, 58. v, 49
 Notatus famularum iii, 21
 Notavi ii, 71. xi, 99
 Notet i, 4. ii, 66. vii, 18. viii, 45. ix, 14
 Noti celeres ix, 39
 Notior vii, 39 Andromone caballo x, 9
 umbra xii, 52
 Notis xiv, 92 hybernæ viii, 14
 Notissimus vii, 64
 Notissima domus ix, 62
 Noto xiv, 11 favore vii, 20
 Noto Æolio v, 71 Pompeiano xi, 21
 Notos amores vii, 50
 Notam iv, 43. xiii, 72 mugilem x, 30
 Notumque nomen iii, 95
 Notus i, 1. iv, 67. v, 13. vi, 23. vii,
 40. xii, 38 cultor amicitia ix, 85 dis-
 simulator iv, 89 liberi i, 67
 Nova vi, 8. viii, 80. ix, 50. x, 93 am-
 phora vi, 27 dona vi, 88 gloria viii,
 15 Leda ix, 104 nomina xii, 26 septa
 xi, 78 pars x, 2 res § 18 Roma v, 7
 templa ix, 65
 Nova ambitione xii, 95 amica inflamma-
 tus x, 86 moneta xii, 55
 Novacula circa vii, 61 sava ii, 66
 stricta xi, 58 tuta, ibid.
 Novæ xii, 48 iustitia viii, 11 moneta
 iv, 28. nuptæ iii, 98
 Novare xiv, 7
 Novas tigræ viii, 26
 Novem v, 6. vii, 30. viii, 7 dominas xii, 3
 Novembres iii, 58
 Novemque sorores ii, 22
 Novenos x, 24
 Noværa iv, 16. v, 65. x, 67
 Noverce iv, 16
 Noveræ x, 33. 58
 Noverit vi, 64
 Novi i, 113. 114. 116. ii, 40. iii, 66.
 v, 6.
 Novi ix, 36. iv, 77 templi iv, 53. xii, 3
 Novimus xii, 2
 Novio i, 87
 Nova v, 10
 Novissima fragmenta viii, 57
 Novit i, 40. 67. 94. ii, 52. iii, 68. 63.
 vi, 30. 64. 82. vii, 25. x, 15. xiv, 8.
 201
 Novium i, 87
 Noviumque vii, 72
 Novius i, 87
 Novo lustro iv, 45 mense x, 41
 Novos sales xiii, 1
 Novum Jovem vii, 73 nefas i, 13 thesa-
 vii, 37
 Novus i, 55. iii, 36. iv, 10. v, 68. viii,
 71. xi, 44 amicus iii, 36 dies v, 63
 libellus iv, 10 sodalis i, 55
 Nox ii, 90. viii, 50. x, 38 non ebria x,
 47 emta ix, 3 longa iv, 7 incubenta
 iv, 90 mitis et ultima x, 71 soluta cu-
 ria x, 47
 Noxia lingua ii, 61 mater v, 67 turba
 iii, 91
 Noxias aves x, 5
 Noxius i, 86
 Nube ix, 25 inferiæ viii, 26
 Nubere v, 17. vii, 58. viii, 12. ix, 6.
 x, 8. xii, 22. xiii, 42
 Nubila fronte ii, 11
 Nubila massa viii, 51
 Nubilus vi, 10
 Nubis vi, 23
 Nubit iv, 13. vi, 7
 Nuce picata xi, 18
 Nuces xiii, 1. xiv, 18 parom iv, 66 pa-
 nem xii, 25 Saturnalia v, 30. vii, 91

- Nucibus xiv, 1 relictis v, 84
 Nuciperica xiii, 46
 Nucleosque xi, 86.
 Nuda S 7. iii, 51. 72 pectora vi, 32.
 . x, 50 puella xi, 104 Venus viii, 1
 Nudæ calvæ xii, 45
 Nudam iv, 28. x, 81
 Nudet, ii, 66. xi, 84
 Nudi xiv, 81 grabati i, 93 grabati spon-
 da xi, 56. juvenes vii, 85 sales v, 2
 stipitis vii, 32
 Nudo equo xiv, 86 clune xi, 100 foco
 viii, 67 Ganymede xi, 22. latrone
 xii, 63 pectore i, 9 solo v, 62 toro
 xiv, 148 trigone vii, 72
 Nudos viros iii, 68
 Nudum i, 24. vi, 68. xi, 61 caput v,
 49. x, 83
 Nudus vi, 77. ix, 57 aper i, 44
 Nugarum vii, 26. ix, 1
 Nugas iv, 10. 83. v, 80. x, 17. xiii,
 21 archetypas vii, 11 difficiles ii, 86
 dulces viii, 3 felices vi, 64
 Nugis i, 114. iv, 72. vii, 14. xiv, 183
 peregrinis iii, 55 positis xiv, 185
 Nulla carmina xi, 90 gloria xii, 86. xiii,
 85 janua i, 71 puella xiv, 205 sportula
 iii, 80 tellus iv, 42
 Nulla i, 32. vi, 21. ix, 75 mora ix, 68
 non lege xi, 23 ratione iii, 80
 Nullæ v, 23
 Nullam iii, 79. iv, 82. x, 35
 Nullamque partem xii, 100
 Nullaque vii, 31 mica vii, 26
 Nullas v, 61. vi, 37. 43
 Nulli ii, 15. iii, 80. iv, 12. 54. 79. v,
 81. vii, 55. x, 14. 43. 71. xi, 102.
 xii, 10. 34: 49
 Nullis v, 28. vii, 45. 84. xii, 57
 Nullo iii, 80. v, 61. vi, 42. vii, 12. 53.
 x, 65. xi, 61. xii, 63 Apolline ii,
 89 igne xi, 56. loco iv, 60 rure fo-
 veri ix, 19 umbilico ii, 6
 Nulloque S 17
 Nullos capillos xiv, 25 nummos xiv, 219
 Nullum furem xii, 74
 Nullus homo vii, 100 honos iv, 31
 Numa x, 52. 97. xi, 104. xii, 6 pauper
 xi, 5 sanctus xi, 16
 Numa iii, 62. x, 39
 Numæ vi, 47. x, 10. 35. 44. xi, 5 pa-
 cifici xii, 62
 Numæque verna x, 76
 Numam xi, 5
 Numas ix, 28
 Numen S 12. 13. 17. viii, 80. ix, 44.
 x, 92 dulce ix, 2 Herculeum ix, 102
 Numerabas ix, 30
 Numeranda domus iv, 40
 Numerandus i, 40
 Numerant viii, 65
 Numerantur iv, 22
 Numerare ii, 52. vi, 24. viii, 26. 66:
 66. ix, 38. xi, 62. xii, 57. xiii, 10
 Numeras ix, 36. x, 28. 38. xi, 39
 Numerat i, 16. x, 23. 53
 Numerata pecunia xi, 70
 Numeratis xi, 84
 Numeratur iii, 6. viii, 68. xiv, 17
 Numeravi iv, 40
 Numeravit viii, 28. ix, 60
 Numerem viii, 78
 Numeres iv, 37. x, 44
 Numeret vii, 9
 Numeretur S 27. v, 65
 Numero xiv, 15
 Numerosa splenia ii, 29
 Numerosior iv, 1
 Numerosus debitor iii, 31
 Numerum viii, 51. xiv, 190
 Numerus v, 49. major xi, 24
 Numidicæ xiii, 73 guttate iii, 58
 Numidum gentes xii, 26
 Numina obnoxia ix, 87 pia xi, 3 prisca
 iii, 24
 Numine laevo vi, 86
 Numinis magni vii, 12
 Numismata i, 12 lasciva viii, 78 octo
 ix, 32
 Nummi iv, 51. xii, 53
 Nummis i, 67. ii, 43. 57. iv, 37 densis
 viii, 44 mille trecentis x, 31 multis
 vi, 5 quatuor xiii, 3 solvendis xiv, 35
 tribus ii, 43 viginti xii, 26
 Nummorum vii, 53 xii, 29
 Nummos i, 77. iii, 26. iv, 15. v, 42
 viii, 13. 17. ix, 33. 47. x, 14. xi, 67.
 xii, 25. xiii, 126. xiv, 9 centum x,
 75 mille ibid. nullos xiv, 219 trice-
 nos x, 27 vicenos iv, 26
 Nummularius otiosus xii, 57
 Nummus xiii, 3
 Numquid i, 35
 Nunc i, 13
 Nuncupat ix 14
 Nuncupatur ix, 12
 Nunquam i, 24
 Nuntia avis viii, 32
 Nuntiat viii, 67. x, 48
 Nuntius vii, 6
 Nuper i, 48
 Nupisti v, 17. vii, 58
 Nupit i, 25. iv, 25. v, 75. xii, 42
 Nupta vi, 23 nova xi, 78 villica iv, 66
 Nuptæ novæ iii, 93 uni placere x, 35
 Nuptiæ xii, 65
 Nuptiale basium xi, 98
 Nuptias i, 11. vi, 8

Nopturire iii, 93
 Nursinas pilas xiii, 20
 Nuru Latia x, 6
 Nurus Romanam xii, 21
 Nurus xi, 53. xiv, 59 Ladias iv, 75
 Nurusque ii, 41
 Nusquam i, 4
 Nutantia pondera i, 89. v, 12
 Nutibus iii, 82
 Nutriat vi, 27
 Nutricem x, 67
 Nutrita xi, 69
 Nutritor Tartessiacus viii, 28
 Nutrix v, l. xi, 78
 Nuto ix, 28 levi vi, 82. ix, 45
 Nympha ix, 59. 66. cana vi, 43 domestica vi, 47 lasciva vi, 68
 Nymphæ xi, 82
 Nympharum i, 50. iv, 57. ix, 59. x, 7
 Nyss iv, 44

O

O bene quod sylvæ colitur Thyrsithus vii, 15 consola virgo vi, 10 cui Tarpeias licuit contingere quercus iv, 64 cui virgineo flavescere contigit auro ix, 24 demens vii, 25 dilecta Deda, o magni Cæsaria arbor ix, 62 dulces ingentium S 20 dulce littus x, 30 factus iii, 19 fallax atque inficiator i, 104 fallax xi, 78 fames amicorum iii, 7 felix animo, felix Nigrina marito iv, 75 felix ix, 67 Fidentino i, 99 frustra locuples, o dissimulatur v, 25 Gælle, conchis levior ii, 47 grande ingentium ii, 44 grande fati crimen ii, 68 Hymenæe iv, 18 jucunda solitudo xii, 24 Julianam dedecus Kalendarum xii, 22 Lacina ferax S 12 magnum facinus xi, 93 males tu quisquis es vi, 49 mater ii, 34 medicina gravis xi, 71 mihi post nullos Juli memorande sodales i, 16 mihi cuserum pretium i, 77 mihi grata quies, o blanda, Telesphore, cura xi, 26 molles annos quindecim x, 38 mores vi, 2 mores, o tempora ix, 71 nemus, o fontes x, 51 nostri ne festinate libelli v, 16 nox quam longa es iv, 7 nox omnis et hora x, 38 nullis, Ovidi, tacende linguæ vii, 45 Paule, malos es iv, 17 Phæbe, novemque sorores ii, 22 pudor, o pietas viii, 76 puella, ride ii, 41 puer dulcissime ix, 37 quæ prælia, quas utrimque pugnas x, 38 quam blandus es ii, 4 quam certa fuit S 13 quam dignus eras alapis v, 61 quam magnus homo es xi, 56 quam me ni-

mius probas amasque vii, 11 quam pæne vi, 58 quam; Regule, diligenter erras vii, 31 quam sæpe petet vincta xiii, 13 quam te fieri, Catulla, velle viii, 63 quam terribiles exaruit in iras S 9 quanta est gula v, 70 quanta scabie miser laborat vi, 27 quantum risus movebit viii, 28 quantum, Cinnas, tacere potes viii, 7 quantum cogit egestas xi, 87 quantum est ingenium S 14 quantum mihi nominis paratur, o quæ gloria vii, 207 quantum per colla decus viii, 55 Quintiane v, 18 quoties pulsabile xi, 16 quoties ix, 86 rerum felix tutela v, 1 scelus xi, 93 severe viii, 61 soles x, 31 stulte xiv, 139 stultus ii, 40 tardus nimis et piger maritus ix, 41 tristi crimine terra nocens ix, 31 tunicata quies x, 61

Ob ix, 23
 Obesus scarns xiii, 84
 Obibat i, 91
 Objecta specularia viii, 14
 Objecture v, 69
 Obiit xi, 82
 Obligatque vii, 39
 Oblinuit xi, 45
 Obliqua garrulitate vii, 68
 Oblitus v, 7
 Obnoxia numina ix, 87
 Obruet v, 42
 Obruit iv, 11
 Obrutusque ix, 41
 Obsecra lena xi, 61
 Obsecrans pruviginis iv, 48
 Obsecrans cinasdos vi, 50
 Obscura ii, 8 gloria xiv, 171
 Obscureque pallia xi, 104
 Obscuras lucas vi, 59
 Obscurent xiv, 5
 Obscuro veneno i, 79
 Obscurus i, 50. v, 13
 Obscra v, 13. vii, 20
 Observant iv, 84
 Observare v, 50. ix, 101
 Observas xi, 89
 Observat vii, 50
 Observes ix, 91. xii, 29
 Obsidet ii, 17
 Obstant i, 86
 Obstante v, 65
 Obstantem feram iv, 59
 Obstat xi, 96
 Obstat iv, 29
 Obstrepe vii, 18
 Obstrepsis i, 96
 Obtulisse x, 17
 Obvia turba iv, 83. xiv, 169

- Obvium xi, 6
 Obvius vii, 95
 Occasio brevis viii, 9
 Occidit x, 50
 Occidit i, 81. iv, 11. 63. vi, 68. 86. vii, 40. ix, 31
 Occisus ii, 84
 Occubuit S 19
 Occupare v, 14
 Occupat iii, 24. vii, 61
 Occupato vii, 97 lecto iii, 82
 Occupatus xi, 106
 Occurre vii, 95
 Occurrit i, 118. ii, 67
 Occurrit iii, 14. 44. ix, 28
 Occurrunt xi, 98
 Oceano viso v, 27
 Oceanum v, 23 Callaicum x, 37
 Oceanumque x, 44
 Oceanus iii, 95. vi, 9
 Ocellis siccis i, 93
 Octaphoro vi, 84
 Octava iv, 8
 Octavam x, 48. xi, 52
 Octavum marmor ix, 65
 Octavus viii, 71
 Octies viii, 64
 Octo ii, 57 numismata ix, 32
 Octobres Idus x, 62. xii, 68 Kalendas x, 87
 Oculi ix, 84
 Oculis iv, 78. vii, 7. ix, 46. x, 56. xii, 15 devorantibus i, 97
 Oculisque comedit ix, 60
 Oculo vi, 78. viii, 59. xii, 23 altero iv, 65 utroque viii, 59
 Oculoque v, 14
 Oculos ii, 91. iii, 92. iv, 78. viii, 2
 Oculosque vi, 80
 Oculum i, 93. iii, 8
 Oculum vi, 78
 Oderat ix, 80
 Odi v, 18. vii, 43. xli, 39
 Odit vi, 59. 61. vii, 12. viii, 51. x, 4
 Odiosus ii, 1. viii, 6
 Odisee xii, 13
 Odisset vii, 24
 Odor i, 88. iii, 24 alienus ii, 12 duplex, i, 68 impudicus xii, 22 teter iii, 24
 Odore Floræ vi, 80
 Odore vi, 93. ix, 63
 Odrysis orbe vii, 8. ix, 94
 Odrysius prunas x, 7
 Odrysius Triones vii, 80
 Oebalius puer xi, 43. xiv, 173
 Oedipodes ix, 26
 Oedipodem x, 4
 Enopiori vi, 89
 Etas rogi ix, 66
 Ofella curva xiv 231
 Ofellus x, 48
 Ofellus subitas xii, 48
 Offendere ii, 23. 32. ix, 56
 Offendimur vii, 48
 Offendit i, 54
 Offendor vi, 7. vii, 18
 Offendunt viii, 24
 Offensa xii, 87
 Offensus aquæ viii, 33
 Offenso pollice viii, 75
 Offensus ix, 44. xii, 77
 Offeras v, 6
 Officia i, 56
 Officio iv, 79
 Officiose i, 71
 Officiosus v, 22 homo x, 86
 Officiam i, 91. viii, 57. x, 73. xi, 65
 Ohe iv, 91
 Ole ii, 68. iv, 24. x, 54
 Oleas iii, 93
 Olebit xiv, 146
 Olei xii, 70
 Olent ii, 13
 Olentem fundra myrrham xi, 54
 Olentes vi, 55
 Olenti Sindone ii, 16
 Olentis marid xiv, 140
 Oleas iv, 90
 Olere iii, 12. 28. 55. iv, 4. vi, 53. x3, 30. xii, 86
 Olerent ix, 60
 Oles ii, 12. iv, 4
 Olet i, 88. ii, 12. 29. iii, 63. 65. vi, 93. ix, 12. xi, 20. xiii, 101
 Oleum iii, 58. v, 77 Venafrum xiii, 101
 Offacere iii, 49. vi, 86
 Offecit vii, 94
 Obduque vestes i, 50
 Obidam vulpem x, 37
 Olim i, 93
 Oliva i, 44. xiii, 26 vilis ix, 27
 Oliva Picena ix, 55
 Olivum i, 104. xi, 52. xiii, 26 Albana ix, 24 Inleum ix, 26 nobiles v, 78 parca iv, 46
 Olivas pares vii, 31
 Olivi iv, 90
 Olivifera corona xii, 99
 Olivis xiii, 1
 Olla plena xii, 32
 Olla multa xii, 13
 Ollares uvæ vii, 30
 Ollas plebeias xiii, 8
 Ollus iii, 48

- Olor Spartanus viii, 28
 Olores Ledæos i, 54
 Olphicus ix, 96
 Oluere ix, 62
 Olus iii, 58. xii, 31 canum-vii, 31 Nil-
 lacum xiii, 57
 Olympi ad, 175
 Olympiadas vii, 40 Innumeras iv, 45
 quindecies actas x, 23
 Olympo ætherio ix, 4
 Omne S 21. i, 91. ix, 85. x, 92 ar-
 gentum iv, 89 genus, ibid. iter vi,
 80 jus i, 102 limen viii, 44 opus
 xiv, 1
 Omnem fumum xiii, 82
 Omnes i, 44. 55. 86. 98. 100. 118. ii,
 16. 40. iii, 10. 38. 43. 47. 58. 79. iv,
 2. 49. 84. v, 23. 56. 61. vi, 44. vii,
 95. viii, 44. 57. 61. 79. ix, 64. x, 5.
 16. 25. 58. 63. 88. 91. xi, 4. 13. 75.
 xii, 3. 15. 70. 81. xiv, 11 colei xii, 84
 copias iii, 47 Machaonas ii, 16 rimas
 xi, 96 tubos xi, 61
 Omni S 7. viii, 2. ix, 60. 76. x, 59
 angulo iii, 58 arte xii, 58 in turba
 ix, 98 nocte ix, 63
 Omnia i, 86. ii, 7. 14. 64. iii, 13. 26.
 69. iv, 62. 64. v, 24. 78. vi, 93.
 vii, 53. 67. 100. viii, 78. ix, 39. 42.
 x, 46. xi, 8. 57. 70. 107. xii, 12. 83.
 95 opsonia iii, 23
 Omnibus S 12. i, 41. 90. 110. ii, 41.
 iii, 82. v, 12. vi, 44. v, 24. 44. vii,
 82. 97. viii, 50. x, 24. 30. 67. 87
 conclavibus xi, 77 digitis xi, 59
 horis i, 87 lætis xii, 99 libellis ne-
 quior xi, 15 modis xii, 65 molestis
 exclusis ix, 91
 Omnino ii, 56
 Omnis vii, 32. viii, 15. 50. x, 6. 37.
 38. 68. xi, 17. xiii, 90 amica i, 73.
 calculus xii, 84 dies viii, 78 bonos
 viii, 8 hora x, 44 labor S 1 senior
 vii, 88 turba iii, 58. xiii, 3 vealca
 iv, 49 vox vii, 6
 Omnium vii, 7. 34. x, 72. xi, 15
 Onager pulcher xiii, 101 tener xiii, 97
 Onerat i, 56
 Oneratur iv, 78
 Oneri xi, 41
 Onerosa casa vi, 43 ingensque turba ix,
 56
 Onocrotali Ravennatis xi, 21
 Onus i, 7. 38. vi, 77. viii, 75. xii, 99.
 xiii, 29 nobile xiv, 3 par S 10 taci-
 tum viii, 51
 Onyx calcatus xii, 50 pinguis vi, 43
 parva vii, 94 parvus x, 43 siccus xi,
 50
 Opacas umbras i, 89
 Opemque viii, 75
 Opes v, 81
 Opera vii, 37
 Operam xiii, 2 togatam iii, 46
 Opere facto iii, 58
 Operi v, 52. xi, 81 vani v, 22
 Opera x, 96
 Operas mensas x, 54
 Operos orbes ix, 60
 Operam xiv, 223
 Operumque iv, 63
 Opes iv, 78. v, 42. 19. viii, 18. 26. ix,
 23. 60. x, 2. xi, 5. arsuras xi, 4
 concussas xi, 41 immortitas vii, 23
 largas iv, 73. v, 25 lazas ii, 30 li-
 bertinas v, 13 magnas ix, 65 mise-
 ras S 4 patrias ix 83 stultas ii, 16
 tantas xii, 53 tenues x, 96 varias x, 43
 Ophitæ vi, 42
 Ophthalmicus viii, 74
 Opibus iii, 75. v, 69. xi, 5 tentis ii,
 43. iii, 40
 Optimi i, 27 ii, 40. iii, 26. xiii, 112
 Optimiani ix, 88
 Optimiano nigro x, 49
 Optimianum nectar iii, 82
 Opobalsama xiv, 59 lapsa xi, 8
 Opopæon ix, 13
 Oportet iv, 37
 Oppiane vi, 42. viii, 25. xi, 62
 Oppianus vii, 4
 Oppida iii, 95
 Oppidum x, 30
 Oppigneravit ii, 87
 Opposita manu iii, 68
 Opposuitque x, 85
 Oppressæ plumæ xiv, 159
 Opsonia omnia iii, 23
 Optabat ix, 52
 Optabis vii, 96
 Optabisque x, 78
 Optamus i, 100
 Optare xi, 80
 Optarent i, 100
 Optarit x, 92
 Optas x, 71
 Optasset ix, 40
 Optat ii, 90. vi, 59. xi, 55
 Optavitque viii, 2
 Optem iv, 91
 Optes x, 47
 Optet vi, 25
 Optima i, 19 pars anni (id est, ver) ix,
 12 vina i, 19
 Optimam Bilbilis iv, 55
 Optime pater xii, 62 pater Divum xiv,
 180
 Optimi coloris viii, 10

- Optimum convivium ix, 78
 Optimus i, 42
 Opto i, 56. viii, 61. xii, 49
 Opum iv, 40
 Opus S 1. 16. 27. i, 54. 83. ii, 36. 77. iii, 38. v, 30. 41. vi, 13. vii, 63. 69. 72. viii, 51. ix, 32. 29. 85. x, 21. 55. 59. xi, 29. 60. 104. xiii, 2. xiv, 116. 135. 209. Apollcum vii, 84 brevis iv, 63. xii, 5 cultum i, 26 debile viii, 6 elapsum manibus x, 2 Eoum viii, 36 frequens iv, 90 grande v, 5 ignotum xi, 78 laborque felix ix, 45 lascivum ix, 97 leve viii, 83 nobis et Heculeum S 6 mobile vi, 73. ix, 83. equus xiv, 1 Rhodium i, 71
 Opusque ix, 44
 Ora i, 49. 61. ii, 75. iii, 19. 68. vi, 34. 93. vii, 83. viii, 3. 36. ix, 77. x, 19. 28. xiii, 89. xiv, 129. ampla i, 61 aperta i, 15 blanda vii, 87 Jovis sereni ix, 25 frigentia x, 26 hanc vi, 74 magna xii, 60 mata ix, 75 pia i, 79 prodigiosa v, 34 palchra ix, 66 Romana x, 99 savia i, 23 villa ii, 73
 Orabat iv, 67. 73
 Oranti v, 74 nummos amico ix, 47
 Oraque v, 34. ix, 26
 Oras viii, 76 auriferas x, 90 Euganeas x, 98 vestras xii, 99
 Orat xi, 27
 Oratione v, 26
 Orba ii, 82 Lesbia vii, 14
 Orbata Bononia vi, 83
 Orbe S 27. iv, 30. vi, 64. vii, 17. 29. 52. viii, 36 asserto vii, 63 Hesperio viii, 78 Hyperboreo ix, 102 laxo xiv, 169 Odrysiq vii, 8. ix, 94 perdomito ix, 44 toto i, 2. ii, 66. v, 13. 74. viii, 63
 Orbem vi, 3. viii, 51 nitidum ix, 18
 Orbes ix, 23. 60 binos ix, 22 Libyos ii, 43 opertos ix, 60
 Orbi ix, 21
 Orbis vii, 7. ix, 7
 Orbita brevis xiv, 83
 Orbes solos vi, 27
 Orbis xi, 44. 83
 Orciniana sponda x, 5
 Ordinata iii, 58
 Ordine flexo iii, 63 vagio S 26
 Ordines puros v, 2
 Ordo minor iv, 2
 Ore i, 104. ii, 61. iii, 5. 73. 81. iv, 87. v, 37. vii, 87. viii, 65. ix, 30. x, 23. 46. xi, 61 aperto v, 65 Apollineo vi, 29 arcano i, 40 astrifero viii, 26 avido i, 43. Autonio potens ix, 87 blasco v, 34 cinco iii, 19 certo vi, 73 duro xi, 23 facundo vi, 64 gelido vi, 58 grato vi, 62 inciso iii, 60 ingenti i, 7. iv, 14 ingrato S 10 largo viii, 79 Masonio vii, 46 multo iii, 95 niger xii, 84 Niliaco niger x, 12 pio xi, 4 placido vi, 10. 13. 64 rancidulo vii, 34 sereno ii, 24 roseo xi, 56 rubenti v, 2 radi viii, 56 superbo iv, 61 tanto x, 89 tener xii, 38 temero viii, 51. xi, 91 tragico viii, 18 tumido v, 8 verecundo viii, 1 veridico x, 37 utroque ix, 104
 Oresten vi, 11
 Orestes vi, 11. vii, 24. x, 11
 Oresti vi, 11
 Oret x, 5
 Oris fracti viii, 67
 Oris Aetneis viii, 45 Hyperboreis vii, 6 longinquis iii, 1 longis S 24 Niliacis iv, 42 saevus Cappadocum ix, 31 Sardois viii, 32 Vindelleis ix, 85
 Orisque xi, 103
 Ornare ii, 66
 Ornatus dives iv, 78
 Ornat xiii, 91
 Ornentur vii, 74
 Ornere ix, 38
 Ornetur vii, 94
 Oro iv, 99. viii, 29. xi, 75. 76
 Orphea x, 19
 Orphee S 3. 21 Hamo S 3
 Orpheus xi, 84
 Orta ix, 40
 Ortu magno vii, 23
 Ortus aethereos iii, 6 equos regibus avis xii, 4
 Oryx saevus xiii, 95
 Os i, 84. ix, 96. xi, 30. xii, 86. 100 blasum x, 65 percisum ii, 73
 Oscitanti xi, 98
 Oscitat vi, 61
 Oscitationes longas ii, 6
 Oscula v, 34. xi, 91 clausa xiii, 18 rar a xi, 23
 Osculis viii, 44 multis xii, 94
 Osculo i, 110. vi, 66 hincoso xii, 59 nivali vii, 94
 Ossa i, 115. v, 44. vi, 85. viii, 57. ix, 30. 31 fracta xi, 84 mollia v, 34
 Ossa brevior viii, 36
 Oseus cunnus iii, 93
 Ossibus i, 73
 Ostendere i, 70. xii, 8
 Ostendit ii, 16. vi, 70
 Ostendit iii, 19
 Ostia xi, 104

- Ostrea* iii, 45. vii, 78. ix, 15. xii, 17. xiii, 82 non liventia *Balanis testis* x, 37 saturata iii, 60
Ostreorum vii, 30
Ostro iii, 82 perucidus xii, 38
Otacilium x, 79
Otacilius x, 79
Otho mollis vi, 32
Othone vi, 32
Otia i, 106. vi, 43. ix, 102. xii, 1. 68 commoda iv, 14 Nomentana x, 44 nostra iv, 25 parva iv, 83. vii, 28 sordida i, 56 tuta xii, 5 urbana xi, 3
Otio i, 114 albo iii, 58
Otiosa turba ii, 37
Otiosæ coronæ i, 42
Otiose liber xi, 1
Otiosorem turbam xi, 1
Otiosis labris i, 97 myrtetis iii, 58
Otiosus iii, 20. 58 nummularius xii, 57
Ova vii, 21. 49. 53. xi, 54. xii, 19. xiii, 40 secta x, 45 tuta iii, 47
Ovans viii, 65
Ovem totam vi, 3
Oves viii, 56. xii, 63 Siculas iv, 49 Tiburtinas vii, 80
Ovidi i, 106. vii, 44. 45. ix, 53. 99
Ovidii Metamorphosis in membranis xiv, 192
Ovis iii, 65. xiv, 133. 155
Ovis divisis v, 78 utilis xiv, 121
Ovo abortivo vi, 93 *Ledæo* viii, 33
Oxygarumque iii, 50
- P.
- Pacata quies* ix, 80
Pace certa frui ix, 71
Pacem ii, 75
Paci 3 4
Pacifici Numæ xii, 62
Pacificus Janus viii, 60
Pacis i, 2. viii, 15
Pacorus ix, 36
Pactius xiv, 78
Pactus viii, 17
Pacuviusque xi, 90
Padi Phaëthontei x, 12
Pæantius heros ii, 84
Pædagoge xii, 49
Pædagogo iii, 58. viii, 44. ix, 28
Pædagogorum x, 62
Pædica i, 93
Pædicant xi, 63. 99
Pædicare xi, 78. 88. 104
Pædicari vi, 56. vii, 63
Pædicaris ix, 70. iii, 95
Pædicas xi, 94. xii, 16
Pædicat vii, 67. xi, 45
Pædicem xi, 90
Pædico ii, 47. xi, 87
Pædicone vi, 33
Pædiconibus xii, 86
Pæne i, 13. 16. v, 14. vi, 58. vii, 47. xi, 82. xiv, 197
Pænula xiii, 1. xiv, 64. 128 *gænapina* xiv, 145 *pejor* i, 104 *scortea* xiv, 130
Pæstani ruri vi, 80
Pæstani arvis ix, 61 *rosis* iv, 42
Pæstano ix, 27
Pæsti rosarium v, 37
Pæsto bifero cessura rosaria xii, 31
Pæte i, 14. vi, 30. xi, 76. 79
Pæto i, 14. v, 37
Pætus v, 37
Pæganica vii, 32 *pila* xiv, 45
Pagina i, 54. iii, 60. v, 2. 16. vii, 12. x, 1. 4. 78. xi, 16 *blanda* x, 45 *brevis* xiv, 198 *consumta* x, 59 *duplex* ii, 77 *facunda* ix, 78 *lasciva* i, 5 *nocturna* xi, 17 *decorata* v, 6 *sicca* iv, 10 *una* xi, 24
Pagina prima iv, 91 *frequenti* vii, 45
Paginæ viii, 44
Paginis lectis ii, 6
Παιδὸς Βασίλειον xiv, 171
Palæmon ii, 86
Palæstra vii, 67
Palæstra media vii, 82 *mollis* iv, 90
Palæstræ Libycæ v, 65
Palæstras x, 66 *Ledæas* iv, 55
Palæstris nitidis iv, 8
Palæstrita xiv, 201 *lubricus* iii, 58
Palæstritis iii, 82
Palamedis xiii, 75
Palamque vii, 92
Palatina toga viii, 28
Palatina v, 5
Palatini Colossi viii, 60 *Dei* v, 19
Palatino Tomanti ix, 40
Palatinus Parthenius iv, 45
Palato xiv, 220
Palinurus iii, 78
Palla Gallica i, 93
Pallada ix, 4
Palladis Albæ v, 1 *artis* vi, 13 *Tolosæ* ix, 100
Palladis i, 77
Palladium decus ix, 24
Palladiumque i, 3
Palladius lotos viii, 51
Pallados xiii, 104 *nostræ* iv, 53
Pallas vi, 10. vii, 28. ix, 25. xii, 90 *Cæsariæna* viii, 1
Pallatia iv, 5. 79. vii, 28. ix, 43. 92.

- xii, 21 possessa ix, 102 veneranda i, 71
 Pallcat viii, 44. x, 13
 Pallatinæ mensæ viii, 39
 Pallatinas measas xiii, 91
 Pallatinis prelis xi, 6
 Pallatinos vultus ix, 25
 Pallatinum supercilium ix, 80
 Pallatinum Tarpeiumque Tonantem ix, 87
 Pallens faba v, 78 toga ix, 58
 Pallent ix, 62
 Pallentes caules xiii, 17 curæ xi, 6
 Pallentia sulfurata i, 42
 Pallere xii, 60
 Palleret ix, 55
 Pallet i, 78. iii, 38. 58. vi, 61
 Pallia i, 110. iii, 63. viii, 59. xi, 16. 104. xii, 103. xiv, 136
 Pallida cura xiv, 162 pomaria viii, 14 turba x, 12 unda viii, 33
 Pallidior fiet Lupus xi, 55
 Pallidus v, 27. xii, 32 ignis iii, 63 pastor viii, 55 reus i, 50
 Palliolata ix, 33
 Palliolo xi, 27
 Palma xii, 9. xiv, 82 plurima vii, 28
 Palmæ v, 31. viii, 78
 Palmam vii, 72. xi, 83
 Palmas x, 53 Idumeas x, 50
 Palmatæque togæ vii, 2
 Palmite vi, 49
 Palmitis beati viii, 40 supini xii, 31
 Palude bibula xi, 32 mediæ xiii, 115 reliqua xiv, 38
 Paludes Pontinas x, 74
 Paludis xi, 62 Hispanæ xii, 57
 Palumbi torquati xiii, 67
 Palumbum stillantem ii, 37
 Palumbus iii, 58 torquatus xiii, 67
 Palus iv, 4. xiv, 160
 Pampinea jugis x, 98 umbris iv, 44
 Pana i, 70 nocturnum ix, 62
 Panaca xiv, 100
 Panaretus madidus vi, 89
 Panariolis v, 49
 Panda ansa xiv, 106
 Pandionis i, 26
 Pandit v, 25. xii, 99
 Pane x, 59 nigro xi, 56
 Panem viii, 16
 Panes Picentini xiii, 47
 Pangentur iii, 38
 Pangere xi, 3
 Panis improbi caninas buccas x, 5 melior vi, 11
 Pannice ii, 36. vi, 67. ix, 48. xii, 72
 Pannici vi, 89
 Panniculi ii, 72
 Panniculo v, 61
 Panniculum iii, 86
 Pannis ii, 46
 Panno moto x, 5
 Pannonici belli viii, 15
 Pannonicas xiii, 69
 Pannose mammæ iii, 72
 Patera ii, 43
 Pantagathus vi, 52
 Panticibus laxis vi, 64
 Pannucea mentula xi, 46
 Paphiæ columbæ viii, 28
 Paphien vii, 74
 Papile iv, 48. 69. vi, 36. vii, 78
 Papillonis minimi viii, 33
 Papillonibus xii, 61
 Papilla xiii, 44
 Papillas viii, 64 crescentes xiv, 134
 Papilus vii, 94
 Papiriane viii, 81
 Papyro viii, 44 arsura x, 97 madida iii, 2
 Par S 10. 24. i, 13. iii, 38. 66. vi, 11. viii, 36. xii, 8. xiv, 15 cælo domus viii, 36 fama i, 112 onus S 16
 Para ix, 57. xiv, 19
 Parabat viii, 30
 Parabit xi, 31. vii, 56
 Paratonias urbes x, 26
 Parantur x, 30
 Parare iii, 2. 62
 Paras xi, 7. xiv, 27
 Parasitum ix, 29
 Parasti xii, 98
 Parat S 28. vii, 6
 Parata xi, 23 cæna xiv, 217
 Parati vii, 42
 Parato pollinctore x, 97
 Paratur i, 55. 67. 105. iii, 62. vii, 97 xi, 78
 Paravit ix, 15. x, 86
 Parazonium xiv, 32
 Parca iv, 8 apia xiv, 222 manus xii, 62 munera x, 41 pocula iv, 8 sitis xiii, 116
 Parca mole vii, 74
 Parcæ nuces iv, 66 olivæ iv, 46
 Parcæ male vi, 62
 Parcarum ix, 18
 Parcas i, 36
 Parce i, 78
 Parce iii, 68. v, 7. vi, 27. vii, 68. 93. x, 62. 74. 82. xi, 22. 43. xiv, 103. 118. 172
 Parcere i, 15. ii, 75. iv, 74. vii, 82. x, 33
 Parcis i, 107. iii, 13
 Parcite S 25
 Parcius viii, 38. xii, 14. xiii, 20

- Parco vitro ii, 40
 Parcos patres xiv, 43
 Parcus ix, 102
 Pardum volucrem S 15
 Pardus i, 105
 Parem ix, 28. x, 11
 Parendum ii, 55. ix, 54
 Parens S 13. i, 117. vii, 7. ix, 7 alma viii, 21
 Parensque viii, 2
 Parentem v, 6. x, 104. xi, 15
 Parentes stulti ix, 75
 Parenti iii, 6
 Parentibus x, 71
 Parentis vi, 83. vii, 45 boni vi, 25
 Parere iii, 58. vi, 67. ix, 7
 Pares ii, 18. viii, 12. xi, 104. xii, 49 amici x, 47
 Pares mammas iii, 93 olivas vii, 31 sardonychas xi, 27
 Paret i, 105
 Pari jugo iv, 13 sorte iv, 35
 Pariat x, 91. xii, 42
 Paribus modis viii, 3 votis viii, 72
 Paradis ii, 84
 Pariente xi, 55
 Parim Phrygium xii, 52
 Paris xi, 18 Dardanius ix, 104
 Parit vii, 102
 Pariter iii, 5
 Pariterque xii, 17
 Parma ii, 43 Gallica v, 18 nobilis xiv, 155
 Parma ix, 39. xiv, 213
 Parma ix, 21
 Parmas ix, 69
 Parmensi iv, 37
 Parno ix, 56
 Paropsidasque xi, 31
 Paropside rabra xi, 27
 Parthasias iv, 11 aula vii, 99. ix, 12. xii, 16 ursae iv, 11
 Parthasias aule viii, 26
 Parthasiam domum vii, 56
 Parthasio jugo vi, 25
 Parthasios Triones vi, 58
 Pars S 28. v, 65. vii, 26. viii, 47 major x, 80 nova x, 2 optima anni ver ix, 12 ultima S 2 una xi, 22. xiv, 174
 Parta x, 47
 Parte ii, 50. 54. iii, 68. 85. 87. 91. v, 5. vi, 18. vii, 73. x, 2. xi, 22. xii, 97
 Partem ii, 24. iii, 86 gulosam xi, 61 nullam xii, 100
 Partes mille xi, 31
 Partheniana toga ix, 50
 Parthenio viii, 28. xii, 11
 Parthenosque iv, 79
 Parthenium v, 6. xi, 1
 Parthenius Palatinus iv, 45
 Parthenopæe xi, 86
 Parthenopæus vi, 77. x, 4 liber conside ix, 57
 Parthiæve x, 76
 Partho ii, 58
 Parthorum xii, 6
 Parthos v, 58 pilentos x, 72
 Partibus iv, 90
 Participi viso iv, 75
 Partiris iv, 19
 Partis quartæ ix, 49
 Partitur iii, 82
 Partitus iv, 73
 Partus S 12. 14 magni vii, 21 peregrini xii, 21
 Parva mora S 24. iv, 64. ix, 1. xi, 66
 alca xiv, 18 carmina viii, 82 cestana iv, 89. vii, 53 crenatio ii, 59 comela v, 78. vii, 51 domus ix, 96. x, 19 dona vii, 84 hostia ix, 38 locum xiv, 61 injuria ix, 9 Mantua xiv, 195 marmora x, 63 mædera ix, 54 memmæula v, 84. vii, 49. 80 onyx vii, 94 otia iv, 63 res x, 96 rura xii, 57 tabula vii, 19 vafecris xii, 79 regna xii, 31
 Parva mora iv, 73
 Parvæ iv, 55. ix, 27. xi, 91 catellæ xiv, 198 cortis ix, 55 Mæne ix, 27 Vetonisæ iv, 55
 Parvas i, 23
 Parve i, 4 Cupido vi, 13 liber iii, 5
 Parvi Condylis v, 79 Lares ix, 19 sigilli xiv, 171
 Parvis frontibus iv, 74 robur i, 56
 Paruit xii, 29
 Parum i, 26. ii, 8. 36. vii, 67. viii, 73. x, 19
 Parvo asse viii, 38 carmine x, 1 mælio xiv, 97 munere iv, 89. vii, 17 nato xiii, 96 pretio vi, 66 tempore vii, 13
 Parvula cosna iv, 78
 Parvuli agelli x, 92
 Parvum morionem xii, 94
 Parvus lychnus iv, 90 onyx x, 48 Rogulus vi, 38
 Pascas xiii, 49
 Pascas vii, 88. xi, 28. 85
 Pascentem iv, 49
 Pascere v, 78. vii, 79. x, 11
 Pasci viii, 51
 Pascimus x, 58
 Pascis iii, 58
 Pascit vi, 11. ix, 2. 64. 81. x, 24. 26. xi, 18
 Pascitur i, 61. vii, 28. x, 24. xii, 82. 97
 Pascunt vi, 90

- Pasiphaën 8 5
 Passa ii, 48 primas tocos Cleopatra iv, 23
 Passero i, 6. 110 argato ix, 55
 Passerem i, 8. iv, 14. xi, 6
 Passerium leucom xii, 36
 Passerinus vii, 7
 Passeris i, 28. vi, 42. vii, 14.
 Passum ii, 6. xiii, 106
 Passus vii, 40. xi, 63
 Pastas nates xii, 75
 Pastillos i, 88
 Pastor ix, 23. xi, 41. xiii, 28. xiv, 156
 pallidus viii, 55
 Pastoris v, 65
 Pastum mero lacte alumnum xiii, 41
 Pastus ix, 89. xiii, 89. xiv, 70 aper Sar-
 mata 8 3. ix, 89
 Patavina xi, 17
 Patavinæ tunicae xiv, 143
 Patet iii, 43
 Patella Cumana xiv, 114 lata xiii, 81
 Patella xiii, 81 nigra v, 78
 Patent xii, 60
 Patet 8 3. i, 67. iii, 10. iv, 16. 70. v, 7. 34. 48. vi, 3. 39. 62. viii, 2. 55. ix, 4. 21. x, 7. 102. xi, 39. 41. xii, 53. xiv, 176 ætherius ix, 36. 37. Aus-
 sonius ix, 9 durus x, 68 famulus verus i, 85 optime xii, 63 optime Divum xiv, 180 plus ix, 75 sanctorum x, 28 verus 8 3
 Patena vi, 92. viii, 6
 Patereat xiv, 148
 Pateret 8 12
 Patris ii, 34. viii, 89
 Paterna jura iii, 95. viii, 31
 Paternæ necis 7
 Paterni servi vii, 62
 Paternis fundis ix, 3 mensis iv, 30
 Paternos agros xi, 70
 Paternus servulus ix, 88
 Paterve xii, 53
 Patet i, 35. 71. iii, 72. iv, 64. viii, 59. ix, 21. xi, 70 salva regna ix, 66
 Pathicissimos libellos xii, 96
 Patiar iii, 92. x, 83
 Patiare i, 4
 Patiaris v, 80
 Patiens x, 25
 Patienter v, 7. xiv, 165
 Patientiam i, 105
 Patere xi, 78
 Patimur iii, 82
 Patique vii, 39. xii, 36
 Patre ii, 2
 Patrem i, 43. 82. 116. iv, 16. v, 72. ix, 85. x, 44. xi, 12. 103 amissum i, 24 auditum vi, 28 mortuum iv, 70
 Patremque xi, 7
 Patrensibus fundis v, 36
 Patres vi, 37. xi, 5 parcos xiv, 43 ve-
 teres xi, 5
 Patresque viii, 56. ix, 49. xiv, 120
 Patri i, 69. iii, 6. vi, 86. ix, 77 apro
 iii, 13 magno xiv, 124 Tarpeio ix, 102
 Patrique vi, 38
 Patria viii, 72
 Patria terra ii, 24
 Patris 8 3. vi, 26. x, 28. xii, 62 Ra-
 vennæ iii, 91
 Patriam viii, 31
 Patrias laudes vi, 38 opes ix, 63 sedes
 viii, 8
 Patribusque xii, 3
 Patricio vico x, 68
 Patricius vicus vii, 78
 Patricusque vi, 25
 Patrii vultus vi, 27
 Patrios ocnos ii, 90 hostes xii, 31
 Laure v, 42 manca xii, 3 sensus iv, 75
 Patris iv, 16. 45. xii, 100. xiv, 174 nas-
 centis viii, 26 summi ix, 2. 66. xi, 4
 tonsi vi, 64
 Patriumque Salonem x, 96
 Patrobas confinis ii, 32
 Patroclianas asillas xii, 77
 Patrona xii, 49
 Patronam vocem vii, 72
 Patroni vi, 29 cari vi, 28 decepti ix, 74
 Patrono i, 99. v, 70 spoliato x, 34
 Patronos veteres v, 34
 Patronum i, 96. 103
 Patronus ii, 12. 27
 Patrum iv, 55. xi, 11
 Patrumque vii, 6
 Patulos hiatus iii, 19
 Patulo lumbo xiii, 5 rostro ix, 22
 Pauca iv, 78. 90. vi, 16. 34. vii, 20.
 x, 1 carmina vii, 29 disticha ii, 71.
 vii, 85. xi, 108 jugera i, 117. iv, 64.
 vi, 15 millia vi, 10 vasa iv, 15 verba
 i, 91
 Paucaque iv, 15
 Paucis v, 12 puellis xi, 26
 Paucos ii, 48 et veteres sodales x, 104
 dies i, 16
 Pavet xi, 39
 Pavidæ magistri 8 22
 Pavit 8 7
 Paula i, 74. vi, 6. ix, 6. x, 8. xi, 7
 Paulam x, 8
 Paule iv, 17. v, 4. 22. vi, 12. vii, 72.
 viii, 23. ix, 86. x, 10. xii, 69
 Pauline ii, 14. iii, 78
 Paulisper vii, 29

- Paulos v, 28
 Paulum iv, 14. 83. v, 22
 Paulus ii, 20 languidior ix, 86
 Pavo v, 38. xiii, 70
 Pavones gemmel iii, 58
 Pavonina muscatia xiv, 67
 Pavoninus lectus xiv, 85
 Pauper ii, 90. iii, 15. iv, 40. v, 13. 18. 19. 81. vi, 77. vii, 10. ix, 81. x, 10. xi, 32. 44. 49. xii, 70. xiv, 160
 causicus xiv, 219 Cinna viii, 19
 Gaurus iv, 67 Numa xi, 5. Thelesinus vi, 50 vir iv, 5 Umber xii, 82
 Pauperes v, 41. xii, 15
 Pauperi xii, 57
 Pauperibus vii, 46
 Pauperior v, 39. x, 78
 Pauperiore mero xiv, 103
 Pauperis iii, 48. xiii, 27. 106. xiv, 1. 126 Britonis xi, 21 mœchæ iii, 81
 Paupertas iv, 77. xi, 33
 Paupertatemque malignam viii, 56
 Pax certa xiv, 34 peregrina xii, 9 Romana vii, 80
 Peccant xiv, 3
 Peccantis famuli xiv, 68
 Peccare ix, 89. xi, 64
 Peccas i, 35. ii, 50
 Peccasse ii, 80
 Peccat iii, 5. ix, 96. xi, 22
 Peccatum iii, 85
 Peccaverat ii, 66
 Peccos vi, 21
 Pecore iv, 37
 Pecori xi, 41
 Pecoris viii, 51 lanigeri maritus ix, 72
 Pecten ad calvum xiv, 25
 Pectere ii, 36
 Pectora S 7. vi, 21. 56. vii, 69. xi, 53 horrida ii, 36. iv, 57 nuda vi, 82. x, 50 plebis Abderitanæ x, 25 secreta v, 5 ingentia xi, 10
 Pectoralis fascia xiv, 134
 Pectore S 7. iii, 72. iv, 5. 87. viii, 73. xii, 44. xiii, 52 de imo x, 80 docto i, 26 dulci, sublimi, docto ix, 78 humili vii, 40 latus xii, 38 memori vi, 25. 85 nimio S 7 niveo xiv, 149 nudo i, 9. xi, 84 sacro vii, 1 sublimi ix, 1
 Pectoris vii, 17
 Pectus ii, 11. 62. iii, 93. iv, 53. v, 37. vi, 64. vii, 14. xiv, 66 fidem amicitiae ix, 15 latum viii, 55 miserum x, 13 sacrum vii, 2
 Pecudesque ix, 72
 Pecudis Indicæ v, 37
 Pecudum ferarum S 21
 Peculiari luce iv, 64
 Pecunia numerata xi, 70
 Pecuniosas artes v, 36
 Pecus i, 86. xi, 41 Hesperium ix, 62 lascivum xiii, 89 sine mente viii, 55 sollicitum v, 31
 Pede ix, 39. xii, 50 blando i, 110 brevis xii, 54 grandi vi, 64
 Pedem x, 81 alterum x, 100 læsum ii, 29
 Pedere iv, 88. vii, 18. x, 14
 Pedes ii, 35. iv, 51. vii, 20. 33. ix, 86. xi, 71. xii, 29. 88 Achilleos ii, 14 carnifices xii, 48 medicos xi, 47 perfusos xiv, 107
 Pedester S 28
 Pedico ii, 28
 Pediculosi menti xii, 59
 Pedibus iii, 23. x, 9. xi, 54. xii, 36. 40. 78
 Pedo v, 5
 Pedonis x, 19 docti ii, 77
 Pedum iii, 82
 Pegasia unda ix, 59
 Pegma viii, 33
 Pegmata celsa S 2
 Pejerare vii, 20
 Pejerat vi, 12
 Pejor iii, 66 pœnula i, 104
 Pejus iv, 84. vii, 24 olet xi, 30 vitium iii, 72
 Pelagi xiv, 88
 Pelago iv, 66
 Peleos ii, 64
 Pelian tremulum vi, 71
 Peligni i, 62 coloni xiii, 121
 Pelignis prelis i, 27
 Pelignum xiii, 121
 Pelignus ii, 41. viii, 73
 Pelion Thessalicum viii, 36
 Pellææ gulæ xiii, 85
 Pellæi tyranni ix, 44
 Pelle xi, 98. xiv, 50 bariata xii, 59 cana iii, 77 hædina xii, 45 multiplici xiv, 184 vacua vi, 64
 Pellem caninam v, 60
 Pelles antiquas ix, 74
 Pellex xiv, 119 Atica x, 51
 Pellibus exiguis xiv, 190
 Pellice ix, 42
 Pellicibus ministris xii, 97
 Pellicula iii, 16
 Pellis xiv, 66 indecens vii, 20 lunata i, 50 Scythæ x, 62
 Pellucida mœcha ix, 3
 Pelops tonse xii, 85
 Pelorida fatuam x, 37
 Peloris aquosa vi, 11
 Peltatam Amazona ix, 102
 Pelusia munera xiii, 9

- Penates clari i, 71 lati vii, 27
 Penates claros x, 33 conductos viii, 75
 exiguos x, 28 laurigeros viii, 1. xii, 3
 Pierios xi, 93 pios iv, 64 totos ix, 62
 Penatibus ix, 19
 Pendebat viii, 61. xii, 62
 Pendebat vii, 27
 Pendens, 87
 Pendent i, 44. ii, 17. iii, 72
 Pendentem capream xiii, 99 Zoilum iv,
 77
 Pendentia Mausolea, S 1 tecta ii, 14
 Pendere ix, 32
 Pendet i, 93. v, 31. xi, 51. xiv, 54
 Pendula Setia xiii, 112 tecta x, 20
 Pendulamque Setiam iv, 64
 Pendulus bombyx viii, 33
 Pene vi, 16 nimio ii, 51
 Penelope i, 63. xi, 7 pudica xi, 104
 Penem vi, 23. vii, 82. xi, 74 arrec-
 tum x, 55 ebrium iii, 82 turgidum ix,
 28
 Penetrabile frigus iv, 19
 Penetrale sumnum x, 51
 Penetralia iv, 63
 Penitus v, 96
 Penna xiv, 22 rubens xiii, 71
 Penna viii, 33 alba x, 3 minore x, 19
 scribente x, 14
 Pennas S 8
 Pennis labentibus exutus puer x, 4 pic-
 tis xiv, 85 rubentibus iii, 58
 Pensa ix, 18 Lydia ix, 66 mala vii, 96
 ultima iv, 73
 Pensavit x, 55
 Pensio iii, 30. vii, 92 tota iii, 38
 Pensione bima xii, 32
 Pensis festinatis ix, 77
 Penso iv, 54
 Pentheus xi, 84
 Penula i, 104
 Penulatorum ii, 27. v, 26
 Pepedit xii, 77
 Pependit S 21
 Pepercerit S 23
 Peperisse S 12. ix, 40
 Peperit vi, 64. xi, 53
 Per S 16. 19
 Pera xiv, 81
 Peracta vi, 49. xi, 24 res iv, 91 messis
 xi, 18
 Peractas x, 19
 Peractis vi, 28 tribus arcis vitæ x, 24
 Peractos i, 23
 Peractus vii, 47
 Peracuta falce iii, 24
 Peragit ii, 1. iii, 79
 Perambulat ix, 39
 Peraque iv, 53
 Percurrit iii, 82
 Percussa S 27 sidere lingua xi, 85
 Percussis incudibus ix, 69
 Percussit vi, 21
 Percussus vii, 95
 Percute xiv, 68
 Percutit ii, 72
 Perdas xiii, 2
 Perde xi, 76
 Perdere i, 76. 86. iv, 40. v, 30. 80. xi,
 37. 56. 76. xii, 63. xiii, 53. xiv, 1
 Perdet x, 98
 Perdiderat viii, 56. ix, 42
 Perdiderim iv, 26
 Perdideris xiii, 75
 Perdiderit vii, 47. xi, 76
 Perdidisse xii, 89
 Perdidisti vi, 30
 Perdidit S 11. 13. i, 86. iii, 85. vii, 14.
 x, 63. xiv, 115. 146. 165
 Perdis ii, 42. vii, 93. ix, 42. xi, 102
 Perdit iii, 58
 Perditæ xiii, 1
 Perditus iii, 82. xi, 64 fututor xii, 43
 Perdomitis gentibus vii, 84
 Perdomito orbe ix, 44
 Perdomuisse S 27
 Perdis xiii, 65 carior xiii, 76 picta iii,
 58 rustica xiii, 76
 Perdunt viii, 59
 Peream xi, 97
 Pereas v, 60
 Pereat i, 46. vii, 51
 Peregerat ix, 33
 Peregiasset iv, 18
 Peregit i, 79. v, 37. 70. x, 38. xiv,
 208
 Peregre vii, 102
 Peregrina Claudia iv, 13 pax xii, 9 res
 xi, 78 vina iv, 66
 Peregrinæ senectæ xiii, 29
 Peregrinam endromida iv, 19
 Peregrine liber xii, 3
 Peregrini partus xii, 21
 Peregrinis nugis iii, 55
 Peregrinus x, 12
 Peremit ii, 75. x, 61
 Peremta S 13. xi, 69
 Perennæ Annæ iv, 64
 Perennis focus x, 47
 Pereunt v, 20. 52. xiv, 49
 Pereuntis aquæ xii, 50
 Perfectus v, 63
 Perfer iv, 10. x, 19. 93
 Perferre vii, 36. 39. xii, 60. xi, 23
 Perficere iii, 79
 Perfida cornua ix, 102 dona ix, 66 lin-
 gua vii, 24 vappa xii, 48
 Perfida gentis vii, 7
 Perfide ii, 75 Cæsar iv, 11
 Perfidosque fastus iv, 14

- Perfidus leo S 10
 Perfricuit frontem xi, 27
 Perfrizisse iii, 18
 Perfruitur iv, 64
 Perfundas ix, 91
 Perfundis vii, 83
 Perfundit xi, 47
 Perfusus pedes xiv, 107
 Pergameo Deo ix, 17
 Pergamus xiv, 51
 Pergis xiv, 163
 Pergravem lavam v, 51
 Perhibent xiv, 191
 Peribis i, 100
 Periclitatur vi, 26
 Pericula i, 13 animosa xii, 14 magna
 xi, 82 summa ix, 89
 Periculoso exemplo i, 28
 Periculosum vitium iii, 44
 Periesunt ii, 64
 Peristi v, 49
 Perire i, 19. 114. ii, 34. 92. v, 76. viii,
 69. ix, 63. xii, 18. xiv, 172
 Perit ii, 1. iii, 19. iv, 63. v, 25. vii,
 33. x, 58. 77. xi, 24. xii, 1. xiv,
 17
 Peritura i, 23
 Peritutum ix, 83
 Perjuria iv, 14. vi, 19
 Perlectum ii, 107
 Perlegas i, 118
 Perlego xiv, 183
 Perlegereque ii, 1
 Perlegi xi, 107
 Perlegitur iii, 50
 Perlucent ii, 46
 Perlucidus ostro xii, 38
 Permaduisse v, 23. vi, 44
 Permenas sacula ix, 30
 Permessida sacram viii, 70
 Permessida i, 77
 Permisit v, 48. ix, 37
 Permissa vi, 45
 Permissaque fuga viii, 82
 Permitte ii, 91. iii, 90. vii, 24. ix, 37
 Permittere i, 5
 Permittis vi, 64. xi, 6. 39
 Permittit i, 36. 63. x, 20
 Permitto x, 12
 Permittunt xi, 86
 Permutat i, 42
 Permutatum ix, 23
 Permutatur viii, 78
 Permutet vi, 20
 Perna xiii, 54 superstes tribus omnia
 x, 49
 Pernegare iv, 63. v, 60
 Perneverit i, 89
 Perniciosus ichneumon vii, 57
 Pernumerentur xii, 68
 Perous iv, 30
 Perque ii, 14
 Perpressus xii, 83
 Perpetua cupressu vi, 73 flos x, 23 fides
 xii, 49 scra x, 28
 Perpetuam amicam ii, 24 Ianthida vi, 21
 Perpetui Sili vi, 64. vii, 63
 Perpetuo i, 117. x, 24 scro iv, 45 luna
 x, 61 lecto iv, 18 ponte vii, 26 tam-
 pere i, 89
 Perpetuos honores ix, 62
 Perfidicula res vii, 75
 Persequente x, 93
 Persequeris x, 68
 Persequi iii, 53
 Perseverat viii, 38
 Persens iv, 20
 Persica cam xiii, 46
 Persolvit S 10
 Persona Germanica xiv, 176
 Personam iii, 43
 Personati fastus xi, 2
 Personis x, 33
 Perspicua gemma viii, 68
 Perspicuus aqua iv, 23
 Perspicuus sinu S 26 viii, 41
 Perspicuus calix iv, 86
 Persuasit iii, 85
 Perticata fronte v, 12
 Pertinuisse vi, 43
 Pertinaci pietate viii, 38
 Pertinere x, 90
 Pertinet vii, 10
 Pertriosa iii, 63
 Pertulit x, 10. 73
 Pervenimus iv, 91
 Pervenisse viii, 11
 Pervenit xi, 33
 Pervigil ix, 98
 Pervigilare ix, 69
 Perviosque rictus i, 105
 Pervius x, 28
 Perunctum viii, 33
 Perunctus iii, 2
 Perurunt xii, 49
 Perusta colla urbano jugo x, 12 dipsas
 iii, 44
 Pessima Salymis vii, 55
 Pes vagus xii, 26
 Pessima vina i, 19 uxor vii, 25
 Pessimorum factorum v, 37
 Pessimus maritus viii, 25 vir vii, 24
 Pestilentia iii, 98
 Pestis tabida i, 79
 Petam ii, 44. iv, 76. viii, 24. x, 24.
 xii, 57

- Petantur iv, 60
 Petas i, 118. xi, 46. xii, 26
 Petaso xiii, 55
 Petasone xiii, 54 dubio iii, 77 vetulo
 xiii, 55
 Petat vi, 18. vii, 56. 69. xii, 98
 Petatur i, 27
 Petauri ii, 86
 Petauro transmissio xi, 31
 Pete i, 71. 118. ii, 59. x, 104. xi, 1.
 xii, 2
 Petebant vi, 8
 Petebat iii, 14. 47. xiv, 106
 Petemas x, 76
 Petendum v, 58. viii, 72
 Petenti iv, 76. vi, 35. vii, 60. xii, 18.
 xiv, 106
 Peterem x, 14
 Peterent v, 67
 Peteret S 20. 25. i, 22. iii, 91. vi, 80.
 ix, 41
 Peteretur xii, 29
 Peteron rubentem rosis iv, 55
 Petes i, 71. 114. xiv, 60
 Petet v, 6. xiii, 18
 Petiit x, 60
 Petilianis regnis xii, 87
 Petimus iv, 1. viii, 69
 Petis i, 27. 77. iii, 38. 61. iv, 5. v,
 50. 60. viii, 31. 73. 76. ix, 67. x, 12.
 xi, 106
 Petisti vii, 64. viii, 7
 Petit i, 11. 50. 56. ii, 13. 14. iv, 28.
 63. vi, 96. ix, 67. 62. 65. x, 17. 76.
 xi, 47. xii, 55
 Petita i, 81
 Petitur i, 11. vii, 92. xii, 26. 95
 Petitus S 19
 Peto ii, 20. iii, 44
 Petuntur ii, 14. iii, 91. x, 70
 Petusimque iv, 55
 Peuce rudis vii, 7
 Peuce Geticam vii, 84
 Pexa munera vii, 46
 Pexaque barba vii, 58
 Pexatus ii, 58
 Phædri improbi iii, 20
 Phæthron v, 53 encanctus iv, 47
 Phæthonta iv, 47
 Phæthonte v, 49 prono iii, 67
 Phæthontea umbra vi, 15
 Phæthontei Padi x, 12 rogi iv, 25
 Phæthontide iv, 32
 Phalanti Ledæi viii, 28
 Phalantini Galesi v, 37
 Phaon darus x, 35
 Pharia urbe vii, 30
 Pharis conjugis iv, 11 juvenæ x, 48
 Phariis armis iii, 66
 Phario Jove ix, 36 saxo i, 89
 Pharios hortos vi, 89
 Pharo ix, 41
 Phaselon pictam x, 30
 Phasiana iii, 58
 Phasianus xiii, 72
 Phasides xiii, 45
 Phasis v, 8. xiii, 72 rubens v, 8
 Phiala aurea celata xiv, 95
 Phiala viii, 33. 51
 Phialæ iii, 41. viii, 33
 Phidiaca manu vi, 73
 Phidiacæ artis iii, 35 manus x, 89
 Phidiaci cœli iv, 39. x, 87
 Phidiaco cœlo vi, 18 Jovi vii, 56
 Phidiacam ebur ix, 23
 Phidias ix, 45
 Philani ii, 33. vii, 67. 70. ix, 30. x,
 22
 Philænis iv, 65. vii, 67. ix, 41. 66 cœca
 xii, 22. lusca, ibid.
 Philenus x, 102
 Phileros ii, 34. x, 43
 Philerotis ii, 34
 Phileto ii, 44
 Philippi v, 49
 Philippus sanus vi, 84
 Philistionis ridiculi ii, 41
 Philo v, 47
 Philomela xiv, 75
 Philomuse iii, 10. vii, 76. ix, 36. xi,
 63
 Phlox ii, 43
 Philostratus xi, 82
 Phineas ix, 26
 Phlegmæ victoria viii, 78
 Phlogis xi, 60
 Phœbe i, 32. ii, 22. 35. iii, 73. 89. iv,
 45. vi, 20. 57. vii, 23. ix, 43. 64.
 108. xi, 93. xii, 45
 Phœbi vi, 43. vii, 12. viii, 36. 82. xiv,
 173 laurigeri ix, 29
 Phœbique ix, 35
 Phœbo i, 59. 77. ii, 44. iv, 31. vii, 63
 Phœboque ix, 87
 Phœbus i, 59. 71. iii, 45. ix, 93. xii,
 11
 Phœbum ix, 35. xi, 43
 Phœbumque iv, 90. ix, 4
 Phœnicopterus xiii, 71
 Phœnix frequens v, 37
 Phosphore viii, 21
 Ehrenesim iv, 81
 Phryga viii, 46 raptum x, 19
 Phryges ix, 21
 Phrygia ix, 76
 Phrygiæ Mæris iii, 47
 Phrygiæ Idam ix, 104
 Phrygiæ servi xi, 104

- Phrygio viro viii, 6
 Phrygios modos xi, 84
 Phrygium ministrum xii, 15 Parim xii, 52
 Phrygum xi, 4
 Phryx vi, 42. 78 puer ix, 37
 Phryxe viii, 28
 Phryxei agni x, 51 mariti xiv, 211
 Phryxi vi, 3 Thebani viii, 51
 Phylli xi, 29. 50
 Phyllida x, 81
 Phyllis x, 81 formosa xii, 65
 Phyllyrides ii, 14
 Pia vi, 27 Calliope iv, 31 Creta ix, 21 numina xi, 3 ora i, 79 quercus ix, 24 Roma x, 87. xii, 6 thura viii, 8. 66. xiii, 4 turba vii, 32 vota iv, 73
 Pis sorori viii, 32 turbæ viii, 38
 Pica improba i, 54 loquax xiv, 76 mortua iii, 60 salutatrix vii, 87
 Picea ix, 55
 Picata xiii, 107
 Picata nuce xi, 18
 Picatum vinum xiii, 107
 Pice i, 116
 Piceata manus viii, 59
 Piceique buxeique dentes ii, 41
 Picena oliva ix, 55
 Picena porce xiii, 35
 Picenarum vii, 53 rugosarum iv, 89
 Piceni rami v, 78
 Picenis cadis i, 44
 Piceno iv, 46
 Picens viii, 57. 62
 Picentina Ceres xiii, 47
 Picentine ix, 79
 Picentini panes xiii, 47
 Picenum frigus xi, 52
 Picta iii, 58. viii, 28. 55 frigora i, 56 murrhina xiii, 110 Nomas viii, 55 perdix iii, 58 tabella vii, 84 arva x, 98
 Picta tabella i, 110
 Pictam i, 110 phaselon x, 30
 Pictamque villam iii, 58
 Picti Mauri Nilotide tunica x, 6
 Pictis Britannis xiv, 99 comis vi, 57 pennis xiv, 85 toris xiv, 135 umbilicis iii, 2
 Picto auro ix, 60 cello i, 105 Corybante i, 71
 Pictor i, 103
 Pictorum regum x, 72
 Pictura x, 32 sola ix, 77
 Pictus x, 22
 Pieria corona xii, 52 tuba x, 61. xi, 3 umbra ix, 85
 Pieriam frontem viii, 70
 Pieridas doctas x, 58
 Pieridumque xii, 68
 Pierio chore xii, 3 grege ix, 87 xii, 11
 Pierios cantus chorosque i, 77 penates xi, 93 recessus vii, 63
 Pietas vi, 85. vii, 40. viii, 78 minor i, 112
 Pietate v, 28 pertinaci viii, 38 sancta viii, 15
 Pietatis S i6. i, 37
 Pigebit xii, 60
 Piger iii, 20. iv, 4. vii, 27. xii, 68 hircus iv, 4 Hypne xi, 36 nullus xiii, 79 nimia senecta x, 24 nimis et tardus maritus ix, 41 viator iv, 55 vultus ii, 11
 Piget i, 26. 97. ii, 5. vii, 51. viii, 30
 Pignora S 14. vii, 86
 Pignore iv, 75. xii, 25
 Pignus vii, 17. ix, 100 gratum x, 73
 Pigra flumina Lethes x, 2 plaustra viii, 21 quies xii, 62 sidera ix, 46
 Pigrae matris xiii, 41
 Pigræ xii, 18 mulionis ix, 58 Neronis S 28 somni xii, 57
 Pigriores iii, 67
 Pigitia vii, 32
 Pigitim ingenue xii, 4 lentæ xi, 79
 Pigo vi, 43 frigore iv, 3 lacu ix, 100 ventri iii, 47
 Pigrum x, 104
 Pila S 9. ii, 43. vii, 32. x, 86. xiv, 53 Martia vii, 6 Paganica xiv, 45 præincta vii, 61 trigonalis xiv, 46
 Pila ii, 7. x, 86 Tiburtina v, 22 Mattiacæ xiv, 27
 Pilam xiv, 46. 163
 Pilantar xii, 32
 Pilare vi, 56
 Pilas S 19. 22. ii, 62 exceptas xii, 83 impositas S 22 Mattiacas xiv, 27 Nursinas xiii, 20 raptas S 19
 Pilata x, 48
 Pilea ii, 68 sumta xiv, 1
 Pileata Roma xi, 6
 Pileatos Parthos x, 72
 Pileus xiv, 132
 Pili i, 32. vi, 58 celeres xi, 22 meridi i, 32 primi i, 94
 Pilis ii, 36 brevibus ii, 62
 Pilo v, 61 multo iv, 70 vulso ii, 29
 Pilos x, 56. viii, 52 infestis oculis x, 56
 Pilosis ix, 48
 Pilosorum ix, 28
 Pilosque iv, 7
 Pilosus colonus xii, 59
 Pilus v, 49. ix, 28
 Pimplæo antro xii, 11
 Pimplicide xi, 4

- Pindaricos modos viii, 18
 Pinem nucas xii, 25
 Pineaque compage ix, 76
 Pingat xiv, 5
 Pingere ix, 78
 Pingi ix, 14
 Pingitur ii, 46
 Pingue x, 45 ebur ix, 60 solum i, 108
 Pinguem alumnam iv, 19
 Pingues sues xi, 41 tunicas xiv, 148
 Pinguescant vii, 27
 Pinguescat v, 64
 Pinguescit ix, 3
 Pingui iv, 59 ceroto xi, 98 Cosmiano
 xi, 15 faba vi, 93 rore iv, 59
 Pinguia thura x, 26
 Pinguiarius xi, 100
 Pinguibus tardis iii, 47
 Pinguior xiii, 59
 Pinguis ix, 55 coma ii, 29 Galatea
 viii, 56 Gallia vi, 11 onyx vi, 42
 turtur xiii, 53 villica i, 56 virga ix,
 55
 Pinnae rubentes iii, 62
 Pinas x, 92
 Pinxisti v, 46
 Pinxit S 26. i, 103
 Pio munere ix, 59 ore xi, 4
 Piorum xii, 52
 Pios et castos amores x, 35 Laconas ix,
 4 penates iv, 64
 Piper x, 57. xii, 103. xiii, 5
 Piperis vii, 27. x, 57
 Piperisque iii, 2. iv, 46
 Piperque xiii, 13
 Piperve crudum xi, 18
 Pipinnam xi, 72
 Pirithoi vii, 24
 Pisa vii, 56
 Piscator x, 37. 87
 Piscatorem vi, 63
 Piscem ii, 78 captum iii, 58. iv, 30
 salientem i, 56
 Pisces iii, 35. xi, 52 delicatos iv, 30
 Piscibus avidis iv, 56 sacris iv, 30
 Piscina x, 39
 Piscina marina xi, 31
 Piscinae marinae iv, 4. xii, 32
 Piscinam iii, 44. xi, 21
 Piscis vi, 63. x, 30. 31 raptus iv, 66
 Piscosi Tegi x, 78
 Piscoso profundo x, 37
 Pisones xii, 36
 Pisonam iv, 40
 Pistor ii, 51. viii, 16 dulciarius xiv,
 222
 Pistore viii, 16
 Pistores xii, 57
 Pistori xiii, 10
 Pistoris vi, 39
 Piumque fratrem ii, 41
 Pius et supplex elephas S 17. ix, 35
 hostis i, 22 pater ix, 76
 Placabis x, 91
 Placabit i, 50. ix, 2
 Placanda iv, 22
 Placata tellus vi, 52
 Placemam iii, 51
 Placeant ii, 71. vi, 42. x, 21. xiv, 133
 Placeas iii, 55. iv, 59. 87
 Placeat ii, 34. iii, 1. vii, 29. ix, 71.
 xi, 53. xiv, 205
 Placebo iii, 51
 Placent vi, 38. 61. ix, 51. x, 59. xi, 22
 Placenta ix, 91
 Placentia vi, 76. vii, 20 secta iii, 77
 Placentas dulces xi, 86 fatuas xi, 81
 madidas v, 39
 Placere i, 36. ii, 86. v, 57. vi, 44.
 vii, 76. 87. viii, 29. 82. x, 36
 Places vii, 101
 Placet S 11. i, 11. 73. ii, 28. iii, 46.
 70. 76. iv, 40. v, 1. 16. 28. 46. 53.
 vii, 12. 30. 42. 46. 87. x, 96. xi, 7,
 xii, 48. xiii, 51. 109. xiv, 129
 Placida mente x, 103
 Placidæ mentes ix, 80
 Placidæque quieti S 4
 Placidæ undas iii, 67
 Placide ix, 59
 Placidi viii, 70
 Placidi Bootæ viii, 21 censoris v, 23
 leonis i, 23 Molochi ix, 44
 Placidis juvenis v, 31
 Placido aivo x, 23 jugo xii, 9 ore vi,
 10. 13
 Placidus recessus x, 58 usus xiv, 34
 Placidum Bætim ix, 92 Tonantem vii,
 99
 Placidus v, 78. vi, 64
 Placui ii, 91
 Placuisse vi, 29. vii, 63. ix, 62
 Plaga vi, 31
 Plagæ Elysium vi, 58
 Plagas ix, 55 plenas i, 56
 Plagiario i, 53
 Plagis mollibus i, 59
 Plana v, 31. xii, 14 domus xii, 57
 unda v, 1
 Planctus vi, 85
 Plane ii, 41
 Plange x, 50
 Planta xiv, 140 lunata ii, 29
 Plantas sanas vii, 39
 Planus vertex iv, 64
 Platano vidua iii, 58

- Platanona iii, 19
 Platanonas xii, 50
 Platanus Caesariana ix, 63
 Plateam sonantem iv, 55
 Plateamque xii, 18
 Platonas inexplicitos ix, 48
 Plaudere iv, 5. 67
 Plaudit i, 62. xii, 50
 Plausere v, 10
 Plausibus iii, 58
 Plaustra pigra viii, 21
 Plausum ix, 34
 Plausumque vii, 64
 Plausus ix, 29. x, 53
 Plebe vi, 29. x, 10 Remi x, 70
 Plebeia torenmata xiv, 94 Venus ii, 53
 Plebeias ollas xiii, 8
 Plebis v, 27 Abderitanæ pectora x, 25
 Latim xi, 53
 Plebs iv, 2
 Plectra xii, 96. garrula xiv, 167 secunda vii, 38
 Plectusa icta ii, 66
 Plena iv, 88 lilia viii, 38 olla xii, 82
 pondera vi, 89 rheda iii, 47 scrinia iv, 33
 Plena iii, 47 acorra iv, 45 tricteride vi, 38
 Plenam matrem iii, 58
 Plenas plagas i, 56
 Pleno theatro vi, 34
 Plenos cados vi, 37
 Plenum i, 100
 Plenus iv, 40 grex vi, 39
 Plicetur iv, 83
 Plinio facundo x, 19
 Plora ii, 41
 Plorabat xiv, 77
 Plorantes dominos xi, 70
 Plorare iv, 58
 Ploras i, 90. iv, 48
 Plorat iv, 65. viii, 61. x, 51. 80. xi, 50
 Plorator xiv, 54
 Ploravit vii, 14
 Ploret vi, 63
 Plotia x, 67
 Pluit iii, 47. iv, 18
 Pluma xii, 17. xiv, 45. 146
 Pluma ix, 93 Amyclæa xiv, 161 nec meliore x, 18
 Plumas oppressas xiv, 159
 Plumas viii, 64
 Plumbea mala x, 94 Nicerotiana vi, 56
 vina x, 49
 Plumbea scilicet i, 100
 Plumbeos x, 74
 Plumbea pondera iv, 19
 Plura i, 17. v, 35. vii, 37. x, 11. xii, 5. 80. xiii, 2. xiv, 116 jucunda xii, 34 præmia xi, 33
 Plures i, 104. v, 11. viii, 71. ix, 56. xii, 48 gemmas v, 11
 Pluresve x, 96
 Pluribus S 12
 Plurima i, 71. iv, 78. vii, 26. ix, 26. x, 11 ales ix, 56 imago i, 71 luna viii, 51 mappa viii, 69 palma vii, 28 quadra desecta placenta ix, 91 quercus iv, 1 Roma x, 28
 Plurimus v, 16. vi, 58 clicas vii, 68 hospes viii, 3 nauta v, 16
 Pluria i, 59. iii, 56. 62. iv, 26. 29. xi, 83. xiv, 118
 Plus S 18 minus decens ix, 101
 Pluteo vindice iii, 91
 Pluteum viii, 44
 Pluvia grandis ix, 99
 Pluvias vii, 36
 Pocula iii, 49. viii, 6. 59. ix, 12. 26. 35. x, 48. 80. xi, 11. xii, 15. 74. xiv, 112 archetypa xiv, 93 dakia xi, 104 ficta xiv, 106 jucunda xi, 104 medicata ix, 95 mimora xi, 26 mixta viii, 39 nobilitata Mentorea manu ix, 60 parca iv, 8
 Podagra i, 99
 Podagra cheragraque secatur Cains ix, 96
 Podagram vii, 39
 Podalirius Hermes x, 56
 Podice ii, 42
 Podicis secti vi, 37
 Poëmata acclerata iii, 50
 Poëna rapta viii, 30
 Poëna mapalia viii, 65
 Poënas x, 5
 Poënam xi, 20. xii, 78 hilarum iii, 64
 Poënas v, 67. xiii, 39 dignas S 10 infandas ix, 9
 Poëni sicot x, 20
 Poënitet iv, 48
 Poënos leves iv, 14
 Poëta i, 53. 73. ii, 41. 88. iii, 4. 44. ix, 45. 82. 85. x, 70. 76. 102. xi, 24. 94. xiv, 10 bonus xii, 63 clamcularius x, 3 malus ii, 86. vi, 82 urbicus i, 42
 Poëta malo xii, 68
 Poëtas vi, 8. 82. xii, 52. 64 attonito viii, 56 Græci ix, 12 quindecim xi, 6 rari i, 2
 Poëtam i, 67. 73. v, 56. x, 87. xiv, 194 ebrium xii, 61
 Poëtarum iii, 20. iv, 61. x, 5
 Poëtas i, 118. viii, 69. xi, 90 sanos xii, 46 veteres x, 78

- Poëtis xi, 20
 Poli Arctoi S 15 celsi ix, 72 Getici
 ix, 46 Scythici vi, 58 antiqui xii,
 62 Augusti ix, 35
 Polire xiv, 56
 Polita septenaria iv, 46
 Politem dentem v, 37
 Politus viii, 72 ligo ix, 58
 Polla iii, 42. vii, 21. 23. x, 40. 64. 69.
 xi, 89
 Pollentine lane xiv, 157
 Pollice ix, 14. xi, 29 arguto vi, 89
 molli xii, 98 niveo vi, 3 offenso viii,
 75 primo x, 93 Pylio viii, 6 trito
 xiv, 167 virgineo x, 42
 Polliceor xi, 52
 Pollicita i, 107. ix, 69
 Pollicitis viii, 50
 Pollinctore parato x, 97
 Pollio i, 114
 Pollione cantante iv, 61
 Pollionis iii, 20
 Pollice vii, 57. ix, 52 molesto v, 38
 Polluit i, 79. x, 66
 Pollux v, 38. ix, 104
 Polo astrifero ix, 21 Latio ix, 4
 Polumque v, 65
 Polybi vii, 72
 Polycharme viii, 37. ix, 70. xii, 56
 Polyclete viii, 51. x, 89
 Polyhymnia iv, 31
 Polymita cubicularia xiv, 150
 Polymyxos lucerna xiv, 41
 Polypheme vii, 28
 Polyphemon iv, 49
 Polyposum xii, 37
 Polytime xii, 85
 Polytimus xii, 75
 Poma iii, 58. vii, 42. 49. x, 48. xiii,
 25. 26. 37 aurea ix, 102 cetera vii,
 91 cerea x, 94 maturescentia xi, 8
 mitia x, 48 secunda xiii, 50
 Pomaria vi, 16. viii, 68. x, 94 pallida
 viii, 14
 Pomiferum nemus iv, 64
 Pomilia mula xiv, 197
 Pomis primis iv, 29
 Pomona felix i, 59
 Pompa x, 31. xii, 32. 62 Indica viii,
 78
 Pompeia umbra xi, 47
 Pompeiane manus ix, 62
 Pompeiano Noto xi, 31 theatro vi, 9.
 xiv, 29. 166
 Pompeianumque x, 51
 Pompeii ii, 14 ingrati v, 10
 Pompeio viii, 66. xi, 105
 Pompeios v, 74
 Pompeium vii, 51
 Pompeius xi, 1
 Pompillæ iv, 61
 Pompilli vi, 60
 Pompillus vi, 60
 Pomponi vi, 48
 Ponaris i, 44
 Ponas iii, 45
 Ponat xiii, 41. 124
 Ponatur i, 44. vii, 78. xiii, 52
 Pondera iv, 19. v, 12. 31. 65. vi, 69.
 ix, 48. xi, 37. xii, 99 graviora v, 65
 nutantia i, 89. v, 12 plena vi, 89 rara
 xii, 66 splendida xiv, 164
 Pondere i, 77. 83. vi, 64. vii, 53 dulci
 xiv, 151
 Ponderis rari ix, 49
 Pondus ix, 3. xii, 65 Judæum vii, 35
 Pone i, 5. 45. 110. v, 5
 Ponebas iii, 68
 Ponebat vii, 79
 Ponentur xiii, 24
 Poneri i, 44. v, 62. ix, 44. xi, 31. 52.
 xii, 18. xiii, 123
 Ponetur v, 78. x, 48
 Ponis iii, 50. iv, 69. viii, 22. x, 54. xi,
 42. xii, 48
 Ponit ix, 45. xi, 59. xiii, 124
 Ponitur ii, 37. iii, 23. 60. xiii, 65
 Ponte Mulvio iii, 14 perpetuo vii, 93
 Pontes x, 5
 Ponti x, 30. xii, 32
 Pontia ii, 34. vi, 75
 Pontius iv, 43
 Pontico ii, 32. 32. iii, 60. iv, 86. v, 68.
 vii, 100. ix, 42. xii, 29
 Pontici bene conantis ix, 20
 Pontificumque xii, 48
 Pontiliane v, 66. vii, 3. xi, 40
 Pontinas paludes x, 74
 Pontinos campos xiii, 112
 Ponto ix, 41
 Pontus S 24
 Ponuntur vi, 94
 Popina dives x, 45 nigra vii, 61
 Popina arcana v, 84
 Popinis v, 70 tepidis i, 42
 Poposci ix, 68
 Poposcit i, 59. ii, 52. ix, 60. x, 75
 Poppysmata vii, 18
 Populantur ii, 46. ix, 14
 Populare vii, 69 sacrum x, 41
 Populator vii, 27
 Populatrix xiii, 104
 Populatur xi, 18
 Populi S 2. vii, 8. viii, 11. x, 6. xii, 6
 Populique vii, 5
 Populis vii, 21. ix, 102. x, 7. 9. xii, 4.
 99
 Populisque v, 25 futuris vi, 2

- Populo i, 26. 30. iii, 26. iv, 85. v, 13.
 vi, 81. viii, 21. 54. ix, 9. xi, 32. 75.
 xii, 8. xiv, 29
 Populorum 8 3
 Populos ix, 7. xii, 8
 Populum ti, 82. viii, 78
 Populumque ix, 49
 Populus viii, 15. 54. ix, 60
 Porca virgine vi, 47. xiii, 56
 Porcae Picenae xiii, 36
 Porcellus lactens xiii, 41
 Porci avidi iii, 58
 Porcia i, 43. xi, 104
 Porcum viii, 22 lacteum iii, 47
 Porcus vii, 54. xiv, 70
 Porphyronia Phrasini xiii, 78
 Porrecto leone ix, 44
 Porrexerit 8 15. ix, 86
 Porri v, 78 capitati xiii, 19 sectivi xiii,
 18 Tarentini, ibid.
 Porrigat ix, 26
 Porrigentur v, 78
 Porrigit i, 99
 Porrigito ii, 28
 Porrigitur xiii, 27
 Porris xi, 52
 Porros praecipuos xiii, 19
 Porrum sectile x, 48 utrumque iii, 47
 Porrena i, 22 lautus xiv, 98
 Porta Capena iii, 47 digna triumphis
 viii, 65 vicina iv, 18
 Portabant viii, 75
 Portabat iii, 47. xii, 32
 Portant xiv, 91
 Portante i, 7
 Portantes i, 12
 Portasset ix, 66
 Portat i, 56. vi, 64. viii, 61. xi, 27. xii,
 66. xiii, 23
 Portatur v, 62. vi, 84
 Portentum xi, 102
 Portes v, 55. ix, 28
 Portet v, 12. x, 13. xii, 74
 Porticum ii, 11. iii, 20. v, 49 vicini
 Quirini xi, 1
 Porticus i, 12. 83. v, 20. vii, 76. 97.
 viii, 79 alta xii, 50 Claudia 8 2 rudis
 i, 12
 Portio 8 15
 Portum x, 104. xii, 29
 Portus iv, 25
 Poecae viii, 64. xi, 42
 Poecat vii, 60
 Poecabat ix, 32
 Poecentem ix, 33
 Poecenti x, 75
 Poecantibus votis vii, 5
 Poecere iii, 24. viii, 50. x, 75
 Posceret ix, 9
 Poecae iii, 64. vii, 86. viii, 67. ix, 37.
 xii, 2. 56. iii, 94
 Poscit i, 69. v, 6. vii, 10. 20. ix, 95.
 x, 17
 Poscor xiv, 119
 Poscunt xi, 26. 108
 Posita x, 59
 Posita Gorgone vi, 10
 Positam lentam xi, 31
 Positis i, 74. vii, 29 nugis xiv, 185 cri
 nibus xii, 85
 Posito xi, 43 crine ix, 37 lupo ix, 27
 Positum i, 44
 Positurus xi, 5
 Positus calix ii, 1
 Possedi ix, 68
 Possessa Pallatia ix, 102
 Posside viii, 44
 Possideat vi, 86. ix, 33
 Possides iii, 58
 Possidet vi, 76. vii, 40. xi, 34
 Possum, atque inde inflexa, passim.
 Posthac vii, 64
 Poste toto i, 71
 Postera solennia xi, 65
 Posterique x, 19
 Posteritate vii, 47
 Postero vii, 20
 Postibus scriptis i, 118
 Postquam i, 83
 Postulat vi, 19. xiii, 1
 Postume ii, 10. 12. 67. 72. iv, 26. 40.
 v, 52. 58. vi, 19. xii, 12
 Postumiane viii, 71
 Postumilla dives xii, 49
 Postumus ii, 22. 23
 Posuere ix, 62
 Posuit ix, 17. 62. 94
 Posuitque xi, 16. 27
 Pota aqua tristis xi, 104
 Potabis xiii, 116
 Potanti xiii, 22
 Potare xiv, 117 gemma xi, 11
 Potares i, 12
 Potas ii, 50. iii, 49. vi, 35. xiv, 113
 Potasti xiv, 100
 Potat vi, 69. xii, 17. 74
 Potavi vii, 79
 Pote ix, 16
 Potens xii, 93 amicus vii, 45. 72 An-
 sonio ore ix, 87 terra xii, 3
 Potentiores vii, 76
 Potentiorum xii, 18
 Potentis aule ix, 80 Fame vii, 12
 Potentum v, 20
 Poteras viii, 60
 Potestas ii, 53. x, 78 cauta xii, 6

- Potet vi, 27. 86. ix, 95. xii, 60
 Potior x, 44
 Potione summa iii, 22
 Potite docte x, 70
 Potius i, 46
 Potiusque v, 30
 Poto iv, 90. xii, 28
 Poto veneno v, 76
 Potor nobilis vi, 78
 Potoria ampulla xiv, 110
 Præbuit S 7
 Præcedere ix, 101
 Præceps S 11. 23. xi, 82
 Præcide ix, 3
 Præcidit xi, 28
 Præcincta pila vii, 61
 Præcingere xi, 37. xiv, 153
 Præcipitantque xi, 22
 Præcipiti volatu xi, 91 urso, S 15
 Præcipuos porcos xiii, 19
 Præco vi, 66 facetus i, 86
 Præconem v, 56
 Præconi vi, 8
 Præcoqua xiii, 46
 Præda i, 7. 23. 49. viii, 48. ix, 55.
 xiii, 94 esculenta vii, 20 invidiosa
 vii, 27 mascula xiv, 88 securior i, 105
 sordida x, 87 tenuis i, 52 ultima xiii,
 95
 Prædæ xii, 14 captæ i, 15
 Prædam S 11. iv, 30. 35. x, 30
 Prædia iii, 26. 48. vi, 50 multa iii, 31
 rustica vi, 5
 Prædicatque iv, 46
 Prædium xi, 18
 Prædixi iii, 86
 Prædo ii, 75. xiv, 216
 Præfatio iii, 18
 Præferantur iv, 64
 Præferas v, 37. x, 78
 Proferat iii, 93. v, 10. 61. vii, 69. viii,
 68. xii, 49
 Præfero vii, 34
 Præferre i, 79
 Præferri v, 19. vi, 40
 Præfers vii, 34
 Præfert x, 30
 Prægnantem xi, 55
 Prægravis unda iv, 18
 Prælia S 9. 22. ii, 46. iv, 83. v, 66.
 vi, 25. viii, 6. ix, 51. 57. x, 38 fera
 S 28 fortia iv, 74 flare tuba Pieria xi,
 3 majora v, 65
 Præluxere xii, 42
 Præmia S 15. i, 26. 102. iii, 95. viii,
 54. v, 57. 84. xiv, 1 certa xii, 73 dig-
 na ix, 1 grata i, 32 plura x, 34 ter-
 dena viii, 78
 Præmium x, 74
 Præneste iv, 64
 Prænestina rura ix, 74
 Prænestino horto ix, 61
 Præparat i, 56. vii, 32
 Præpendet ix, 48
 Præsens vii, 44
 Præsentem x, 25
 Præsentem x, 92
 Præside S 2. v, 3. vi, 2. viii, 80. ix, 19.
 xi, 2 tali xii, 8
 Præsidis v, 7
 Præsta ii, 48. x, 96
 Præstabat i, 13
 Præstabis iii, 46
 Præstabit i, 50. xiii, 80. xiv, 42
 Præstantem vii, 43
 Præstantia viii, 48
 Præstare iii, 82. iv, 42. x, 11. 96. xii,
 6. 97
 Præstas ii, 62. vii, 43. viii, 38. xii, 12.
 40. 54. xiv, 215
 Præstat i, 15. ii, 74. iii, 36. vii, 28.
 99. viii, 38. x, 96. xii, 88
 Præstatur ii, 34
 Præstem vi, 11
 Præstent xii, 14. 43
 Præstes i, 53. vii, 43
 Præstet ii, 14. vi, 11
 Præstiteratis iv, 63
 Præstiteris v, 52. x, 44
 Præstitisset xii, 65
 Præstitit S 9. 28. iii, 6. x, 66. viii, 57.
 ix, 21
 Præsto i, 109. xi, 24
 Præsunt x, 2
 Præter i, 44
 Præterea vi, 64
 Prætereantque i, 26
 Prætereas xiii, 3
 Prætereo ix, 4
 Præterire xi, 13. xii, 36
 Præteritosque dies x, 23
 Præteritus vii, 86
 Prætextata amicitia x, 20
 Prætor iv, 67. vii, 61. x, 70. xii, 29
 Prætozem iv, 67
 Prætores vi, 8
 Prætori xii, 39
 Prætoria x, 79
 Prætoritia corona viii, 33
 Prætorum x, 88
 Prætulerm viii, 28
 Prætulimus iv, 40
 Pragmaticus xii, 73
 Prandia iv, 49. v, 49. vi, 64. x, 35.
 xiii, 13. xiv, 67 clausa texto vimine
 ix, 73 mendica xiv, 81 mille xiii, 30
 Prandium xi, 18
 Prasina x, 29

Prasini Porphyronis xiii, 78
 Prasino x, 48 sabello iii, 82
 Prasinoxe xiv, 131
 Prasinus xi, 33
 Prata roscida i, 89 uda i, 116
 Prataque xii, 131
 Prave x, 3
 Praxitelis iv, 39
 Precabor i, 21
 Precamur viii, 48
 Precantur xii, 6
 Precatur i, 11. viii, 75
 Procecur i, 100
 Procer vii, 23
 Proces iv, 82. vi, 10 iniquas v, 6 to-
 tas ix, 68
 Preceque i, 100. viii, 34. x, 28
 Precibus xii, 85 multis xii, 77
 Precor i, 5. 109. ii, 74. iv, 1. 23. v,
 7. 60. vi, 10. 38. 68. vii, 68. ix,
 19. x, 12. 24. 82. xi, 4. 73. xii, 49.
 Precorque ix, 91
 Prelis Palatinis xi, 8 Pelignis i, 27 Si-
 nucensis xiii, 111
 Premantque vii, 97
 Premat iv, 19
 Prematur vii, 74
 Premens v, 78
 Premeret iii, 10. i, 80
 Premeretur S 25
 Premimur v, 8
 Premis iv, 14
 Premit ii, 80. iii, 40. v, 51. viii, 51.
 xii, 59. iii, 24
 Premitur iii, 58
 Premunt iii, 58
 Prendero iii, 96
 Prensus i, 15
 Pressa basia vi, 34
 Pressa capella iv, 4
 Presserat iv, 44
 Pressus x, 5
 Prestio iii, 62. xiv, 82 facili x, 36 par-
 vo vi, 66
 Pretiosa v, 69. vi, 15 amphora i, 19
 bona xi, 60 famas x, 96 silentia v,
 69 vellera xiii, 125
 Pretiosus vii, 93
 Pretium i, 86. ii, 92. iv, 29. 32. vii,
 17. 37. ix, 60. xii, 68. xiv, 82. 175.
 xiii, 90 dignum iv, 32 grande ix, 100
 grave xi, 38 vile i, 77
 Priami ii, 41. 64. v, 58. viii, 6. ix, 51.
 xi, 60. xiv, 184
 Priamisque vi, 70
 Priamivo viii, 64
 Priamus x, 97
 Priape viii, 40
 Priapo i, 36. iii, 58. x, 92 dimidio

xi, 18 timente iii, 56
 Priapum xiv, 69 marmoreum vi, 72 sanc-
 tum vi, 73
 Priapus xi, 72 siliginus xiv, 69
 Pridem iii, 75
 Prima bella ix, 103 carina vii, 19 fer-
 cula iii, 50 figura infantis ix, 75 flu-
 mina S 3 forma ix, 77 gloria iv, 75
 hora iv, 8 lanugo ix, 37 limina vi,
 80 lux S 24. ix, 40 mattea xiii, 92
 puella viii, 46 quinquennia iv, 45
 salus viii, 66 serica xi, 27 subcellia
 ii, 39 tabella xiv, 186 verba ix, 68
 vox ii, 67
 Prima iv, 54. 91 alterave cena xi, 31
 æde vii, 51 juvena x, 50 luce ix,
 93. xii, 26 nive vii, 33 nocte viii,
 44. xi, 23 pagina iv, 91 Sabura
 xii, 3 testodine xii, 66 trieteride vii,
 96
 Primæ carinas xi, 1 case ix, 60 Tectæ
 iii, 5
 Primas nives v, 37
 Primi pili i, 94
 Primique iii, 5
 Primis annis x, 71 faucibus ii, 17 ni-
 vibus viii, 28 pomis iv, 29 racemis
 iii, 65 toris vii, 74 velleribus xiv, 155
 Primo grege xiv, 158 gradu v, 14 lacte
 xiii, 33 Lyseo xiii, 114 potice x, 93
 sanguine xiii, 102
 Primos i, 102 toros iv, 22
 Primum lapidem xi, 79
 Primus gustus xiii, 61 lusor x, 86
 Princeps vi, 4. xiii, 85 pudice ix, 7
 Trajane x, 34
 Principe S 10. v, 19. x, 72 duro xii, 6
 Nerva xi, 7
 Principem x, 92
 Principesque vi, 42
 Principis viii, 15. xi, 4 invicti S 20
 Principum viii, 6. xiii, 88
 Principumque vi, 4
 Prior annus xii, 99 hora x, 48
 Priora viii, 80
 Priore vita frui x, 23
 Priorem dominum vi, 71 libram iii, 1
 Priores x, 78. xii, 32. 36 annulos iii, 29
 Prioribus verbis x, 72
 Prioris Alcides ix, 102 mœdi xii, 62
 Priæca S 27 Atina x, 92 fabula S 5
 fides S 6. i, 40 lingua vii, 47 u-
 mina iii, 24 ancula S 27 torummata
 viii, 6
 Priæce vi, 18. vii, 46. viii, 12. x, 3
 Terenti xii, 4
 Prieci xii, 62
 Priscia Sabine x, 33 templis viii, 80
 Prisco ix, 6

- Priasos xii, 100
 Priasus i, 118. ii, 41. ix, 6 Terentius
     viii, 45
 Privato cum Cassane xi, 5
 Privatos lares ix, 44
 Privignum iv, 16
 Prius ii, 68
 Pro S 1 scelus ii, 46
 Proavos v, 17
 Proba virgo iii, 68 vita i, 5
 Probabo iii, 46. xii, 97
 Probamus ix, 96
 Probamus i, 58
 Probandus iv, 75
 Probare i, 13
 Probati iv, 16. 87. vi, 19
 Probas ix, 51. xi, 90
 Probat ix, 82
 Probatque iv, 21
 Probatum xii, 49
 Probavit ii, 54
 Probat ii, 72. iv, 65
 Probitas viii, 46. xi, 103
 Probitate v, 28
 Proborum colonorum iii, 58
 Probra feda x, 3
 Probum iii, 2
 Probus iii, 44. x, 76
 Procaciores nequitias v, 3
 Procacitate lepida ii, 41 stolidi i, 42
 Procedere iv, 91
 Procellas x, 30
 Procellis tristibus ix, 41
 Proceres vi, 64. xii, 8
 Procerum xii, 6
 Procille i, 28. 116 invidie i, 116
 Procnes vplantis xi, 28
 Procul iv, 20
 Proculeia x, 41
 Proculi i, 71
 Proculeia vi, 22
 Proculque i, 87
 Proculus xi, 26
 Procumbet i, 61
 Procuratorem v, 61
 Prodat iv, 26
 Prodeam x, 22
 Prodeat x, 5
 Prodere iii, 72. xiv, 92
 Proderit x, 4. xi, 88
 Prodest ii, 6. vii, 12. viii, 29. xi, 3.
     xiv, 147
 Prodeunt x, 20
 Prodidit iv, 22
 Prodigiosa ora v, 24 Venus i, 91
 Prodigus i, 100
 Prodire iv, 79
 Proditā causa viii, 17
 Producere ii, 89. ix, 74
 Produunt vi, 39
 Profecerit vi, 66
 Profecit v, 76
 Profecto vii, 102
 Profectus iii, 14. 20]
 Profer i, 26
 Profertur xi, 50
 Proficies xiv, 55
 Profugam v, 67
 Profugi vii, 44
 Profugus delator S 4
 Profuit v, 49. vii, 96. ix, 99
 Profundo iv, 20. xii, 57 piscoso x, 37
     Siculo xiii, 80
 Profusus viii, 38
 Prohibebis xi, 23
 Prohibente v, 48. vi, 86. x, 37
 Prohibes vi, 2. ix, 54. xi, 96
 Prohibet iv, 22. vi, 91. xi, 7. xiv, 67
 Prolatis v, 51
 Prolatum ix, 28
 Promas viii, 18
 Promere i, 56
 Promethea miserum xi, 84
 Promethea rupes ix, 46
 Prometheo luto ficta x, 39 munere xiv,
     80
 Prometheus ebrius xiv, 182 religatus S 7
 Prominentibus venis v, 4
 Prominet iii, 72
 Promisit S 9. 20. iv, 11. viii, 2. x, 81
 Promissa viii, 50 Theophila vii, 68
 Promissaque gaudia viii, 51
 Promissae x, 26
 Promissi Martis S 22
 Promissum nomen vi, 3
 Promittam xi, 58
 Promitte iv, 82
 Promittebas v, 62
 Promittere x, 16
 Promittis ii, 25. ix, 28. xii, 12
 Prono Phaëthonte iii, 67
 Pronus S 9. i, 93. iii, 24
 Prope i, 50
 Propera v, 48. xiii, 55
 Properas i, 47. viii, 29. 72. xi, 91. 104
 Properat ii, 8. 90
 Properata x, 50
 Properavit ix, 22. xi, 91
 Properem i, 47
 Properet vii, 28
 Propero S 25. i, 47. ii, 90. iii, 44. v,
     10
 Propertii facundi xiv, 189
 Propertii lascive viii, 73
 Propertius xiv, 189
 Propinabis xii, 74
 Propinabit vi, 44
 Propinamus iii, 82

Propinas ii, 15. x, 49
 Propinat i, 69. iii, 82
 Propinavit viii, 6
 Προπινάω v, 78
 Propinqua corda xii, 44
 Propinquorum ix, 56
 Propinquus ix, 55
 Propior i, 71. xi, 43
 Propiore ingenio v, 5
 Propioris Lethes x, 23
 Propius S 2. i, 77. 118. vi, 64. vii, 5.
 ix, 92. x, 58
 Proposuisse xi, 71
 Proprio xii, 78
 Propter i, 83
 Propterea vii, 10
 Proscriptum iii, 21
 Prosequitur v, 19
 Prosequor xi, 24
 Proserpina iii, 43. xii, 52
 Prosiliant i, 34
 Prosit iii, 60
 Πρόσωπος vi, 6
 Prospicis ii, 59. iii, 58. v, 1. vii, 73
 Prospicit v, 14
 Prosternet v, 43
 Prostituere ix, 60
 Prostituisse ix, 9
 Prostituta ix, 28
 Prostituto infanti ix, 7
 Prostratum leonem S 6
 Prosunt iii, 75. v, 16. 69. x, 82. xiv,
 136
 Protegit xiii, 83
 Protervæ manus xi, 54
 Protervo sale x, 9
 Protexit ix, 21
 Protinus i, 71
 Prototomi rudes x, 48
 Prototomis coliculis xiv, 101
 Proventus ix, 99
 Provincia xii, 26
 Proxenetæ x, 3
 Proxima vi, 27. ix, 87. x, 85 condi-
 tio iii, 23 rura xi, 52 templa suo
 cælo x, 51 vestis xii, 18 ura iii, 19
 Proximumque vii, 97
 Proximus vii, 45 accola v, 22
 Prudens simplicitas x, 47
 Pruinæ Odrýsias x, 7
 Pruinis gelidis vii, 31 Geticia xi, 3
 Pruna Damascena xiii, 29 rugosa, ibid.
 Prunis canis vii, 53
 Pruriat ix, 91
 Pruriant i, 36
 Pruriante sale xii, 96
 Prurientes puellæ v, 78
 Prurigne longa xi, 73 morosa xiv, 23
 Pruriginis obscenæ iv, 48
 Prurire ði, 93

Pruris ix, 74
 Prurit iii, 58. vi, 37. x, 67. xi, 81.
 xiv, 203
 Psilothro iii, 74. vi, 93
 Psittacus x, 3. xiv, 73
 Ψυχχ x, 68
 Ptsanamque xii, 73
 Publ i, 110
 Publi x, 98
 Publica gaudia vii, 6 vota x, 28
 Publicumque vii, 73
 Publius i, 110. ii, 57. vii, 87
 Pudeat iv, 12. 55. vi, 10. xi, 68
 Pudens i, 32. v, 48. vi, 58. xiii, 60
 care iv, 29
 Pudenti iv, 13
 Pudentis vii, 97
 Pudet i, 5. 38. 105. ii, 18. iv, 11. 12.
 58. 67. v, 37. ix, 28. xii, 15. 23.
 xiv, 101. 178
 Pudica ix, 67. x, 35. xi, 105 Pene-
 lope xi, 104 Roma vi, 4
 Pudica virgine iv, 6
 Pudicam viii, 53
 Pudice princeps ix, 7
 Pudiciorem ii, 54
 Pudicitia vi, 7
 Pudicitia x, 63 materna: vi, 27
 Pudicus torus x, 47
 Pudor ii, 37. iii, 27. 46. viii, 3. 64. 79.
 78. ix, 7. x, 68. 90. 98. xi, 50. xñ,
 56. 63. 95. 98 tantus i, 110. ix, 80
 Pudorque vii, 95
 Pudore vi, 28 deposito iii, 68
 Pudorem i, 35. 53. x, 78. xi, 27 du-
 rum i, 107 stolatum i, 36
 Pudoris ii, 93 teneri sollicitique xi, 45
 Puella i, 65. 77. ii, 41. 68. iii, 11. vii,
 29. iv, 71. viii, 79. ix, 40. 41. 67. x,
 35. 67. xi, 1. 45. 53. 61. 64. xii, 73.
 96. 98. xiv, 8. 10. 56 candidior i, 116
 casta vii, 88 castissima ix, 91 Cecro-
 pia v, 2 cruda viii, 64 digna xi, 27
 dulcior v, 37 Gaditana xiv, 203 infa-
 mata x, 87. xiv, 75 nuda xi, 104
 nulla xiv, 205 prima viii, 46 palchra
 vi, 16 puncta labris meis x, 40 Ro-
 mana viii, 30 sicca ii, 82 sola iv, 25
 uda xi, 16 tenera i, 110. iii, 64
 Puellæ vii, 14. ix, 3. x, 29. 35. xi, 27.
 xii, 43. 55 Elysia x, 24 felices iii, 69
 Lampsacæ xi, 51 non amantia x, 30
 prurientes v, 78 teneræ xiv, 149 toti-
 dem xii, 87
 Puellam ii, 4. iii, 84. 96. v, 34. 45. vi,
 81. 66. xi, 60 caram ii, 48 facilem
 difficilemque i, 58 lascivam ix, 60
 Puellarum iv, 82
 Puellas iii, 76. iv, 42. v, 12. x, 63. 99.
 xi, 15. xii, 75 bellas ii, 87 lanificas

- iv, 54 medias vii, 67 molles ix, 57 undenas vii, 67
 Puellis i, 110. ii, 41. vi, 42. viii, 5. xi, 22 lascivis vii, 91 multis xi, 64 paucis xi, 25
 Puer i, 114. ii, 60. iii, 19. iv, 7. 42. 84. vi, 16. 28. vii, 58. 80. viii, 40. ix, 9. xi, 32. xiv, 206 bonus viii, 3 care i, 89 cinædus ix, 91. xiv, 205 Dacus i, 23 dignus ii, 2 dignus amore vi, 29 dulcissime ix, 37 exutus labentibus pennis x, 4 Hannibal ix, 44 insignis iii, 91 magne vi, 3 insidioso xiv, 172 Œbalus xi, 43. xiv, 178 Phryx ix, 37 raptus vi, 68 sæve iii, 65 securus v, 31 sectus arte mangonis ix, 7 tristis v, 84
 Pueri i, 4. iii, 67. iv, 3. 18. v, 55. ix, 9. 39. 75. 77. x, 37. 62. xi, 8. 39. xiv, 64. 171 comædi xiv, 214 leves xi, 63 triginta xii, 87 viles i, 42
 Puerile supplicium ii, 60
 Puerilia corpora ii, 75
 Puerilibus annis vi, 52
 Puerique v, 2. xi, 106
 Pueris ii, 49. 76. iii, 23. 69. iv, 47. ix, 69. xi, 15. xii, 18. 97. xiii, 30. xiv, 18. 80. 129. 168. 223 levibus xi, 22 mutoniatii iii, 73
 Pueri i, 59. ii, 37. 48. iii, 71. 91. iv, 49. viii, 46. ix, 22. 33. 57. x, 75. xi, 43. xiii, 26. xiv, 21. 42. 65
 Pueros iii, 62. iv, 42. v, 12. vii, 67. x, 63. 80. xi, 29. 70. 78. 86. xii, 33. 49. 97. xiv, 47 amicos molles ix, 60 truces xi, 86
 Puerque i, 32. vii, 88
 Puerum i, 7. 118. ii, 44. 48. iv, 42. v, 49. vii, 14. viii, 49. ix, 22. 51. 77. xi, 94. 96. xii, 75 brevem ii, 77 similem iii, 39 tonsorem viii, 52
 Pugillares citrei xiv, 3 eborei xiv, 5 membranei xiv, 7
 Pugio xiv, 33
 Pugna v, 65
 Pugna viii, 6
 Pugnam iii, 58
 Pugnans iv, 35
 Pugnans x, 10. 38
 Pugnati xi, 101. xiii, 86
 Pugnemus x, 21
 Pugnati viii, 80
 Pugno xiv, 68
 Pugnorum x, 87
 Pulcher iii, 19 homo vii, 100 onager xiii, 100
 Pulcherrima iii, 72. iv, 25 Dido viii, 6 mœnia x, 183 Narbo viii, 72 nomina xiv, 85
 Pulcherrime x, 28
 Pulcherrimus viii, 56
 Pulchra i, 11. 86. 109 ora ix, 66 jugera i, 86 Lycoris viii, 73 puella vi, 16 Leda v, 35 Vienna vii, 88
 Pulchre i, 78. ii, 68. iii, 96. xii, 17
 Pulchrior iv, 42. v, 19. vi, 29. ix, 18. x, 32. xi, 60 corona ix, 61
 Puleii nigri xii, 32
 Pulice molesto xiv, 83
 Pulla stamina iv, 73. vi, 58 venena ix, 3
 Pulli ii, 37 gallinacci xiii, 45
 Pullo cucullo x, 76 vellere xiv, 157
 Pullos iii, 58
 Pullus vi, 93. viii, 33. x, 48
 Pulmone rubro vi, 64
 Pulpam iii, 77
 Pulpita i, 77. v, 25 lubrica ix, 39
 Pulsabis xi, 16
 Pulsans v, 37
 Pulsas xii, 101
 Pulsati ii, 11. viii, 36
 Pulses x, 19
 Pulsibus vii, 7
 Pultem niveam v, 78
 Pulvis Clusinis xiii, 8 niveis xiii, 35
 Pulvere 3 28. i, 83. v, 65. vi, 38. xii, 65. xiii, 83. xiv, 48 Cumano xiv, 114 flavo xiv, 71 longo x, 13 magno vi, 38 multo i, 83 Siculo v, 65 vili xiv, 102
 Pulverea juba xi, 84
 Pulvereamque hippodromon xii, 50
 Pulverulenta vi, 31 harpasta iv, 19 via xii, 2
 Pulverulentus iii, 5
 Pulvis viii, 3 longus a Cesare x, 6
 Pulvinis sericis iii, 82
 Pumicata fronte i, 67 manu v, 41
 Pumice i, 118. iv, 10. xiv, 203
 Pumiceis fontibus iv, 57
 Pumicis aridi viii, 72
 Pumilio xiv, 212
 Pumillione armato i, 44
 Pumillonis xiv, 213
 Puncta xiv, 22 puella labris meis xi, 39
 Punctaque xi, 45
 Puncto bis seno xiv, 17
 Pungere vii, 25
 Punica mala i, 44
 Punici vi, 19
 Panicorum malorum vii, 20
 Puppa iv, 20
 Puppam iv, 20
 Puppæ x, 51
 Puppim emeritam x, 85
 Puppis ix, 36
 Pura ix, 68. xi, 11 basia vi, 50 vada iv, 55
 Puram vi, 66

- Puras buccas iii, 75
 Purgentque ix, 28
 Purior ii, 16 Issa i, 110
 Puris astris iv, 64
 Purius iii, 87
 Purisque iii, 82
 Puro fonte vi, 47 vitro iv, 22
 Puros amicos vi, 50 ordines v, 8 soles
 viii, 14
 Purpura x, 10 delicata iii, 2 deterior
 xiv, 156 felix viii, 8. 66 libata ix, 77
 Megalensis x, 41 texta xi, 56
 Purpura multa x, 30
 Purpuræve x, 5
 Purpuraque v, 6
 Purpurea toga x, 93
 Purpureas et arrogantes lacernas v, 8
 Purpureis capistris i, 105 fastis xi, 4.
 xii, 26 lacernis v, 8 tapetis xiv, 147
 Purpureo grege xiv, 55
 Purpureoque toro xii, 17
 Purpureos racemos viii, 68
 Purpureum vi, 11 jubar viii, 65 libel-
 lum v, 6
 Purum iv, 39
 Purus xi, 61. xiv, 69 homo ix, 64
 Posilla vii, 55
 Pusilli Hercules iii, 47
 Pusillos filios x, 98
 Pusillum iv, 43. ix, 51 vitium iii, 42
 Pusillus animus iii, 62 homo i, 10. v, 82
 Pustula felix viii, 51
 Pustulæve lucentes xi, 98
 Pustulati Hispani vii, 86
 Pusula fervida xiv, 167
 Puta iv, 29. vi, 85. xi, 43. xiv, 7
 Putabis i, 110. ii, 8. iv, 64. x, 83. xiii,
 124. xiv, 6. 52
 Putabo v, 1. vi, 14. viii, 64
 Putamus iii, 55
 Putas i, 7. 67. 73. 98. ii, 77. iii, 1. 11.
 iv, 49. 53. v, 23. 51. vi, 10. 44. 56.
 vii, 19. 42. 67. viii, 37. ix, 15. 42. x,
 11. 45. xi, 27. xii, 48. 93. xiv, 10
 Putasti i, 28
 Putat 8 19. i, 61. 85. 86. 97. iii, 5. iv,
 46. vi, 70. vii, 67. viii, 78. ix, 56. x,
 27. xi, 27. 31. xiv, 62. 194
 Putate x, 92
 Putatis vi, 26
 Putato xiv, 188
 Putator horridus iii, 3
 Putavi v, 49. ix, 45. xii, 32
 Putavit 8 28. vi, 93. viii, 2
 Putent vi, 56
 Putes iv, 54. ix, 49. xi, 60. xiii, 44.
 xiv, 212
 Putet i, 105. vi, 13. viii, 47. ix, 61. xi,
 55. xii, 21
 Putetque i, 87
 Putida res xii, 39
 Putidula iv, 20
 Putidus iii, 50
 Puto i, 6. 28. 81. 100. 103. ii, 9. 41.
 44. 67. iii, 26. 55. 67. 79. 95. iv, 26.
 58. 69. v, 11. 16. 84. vi, 30. 70. vii,
 24. 52. 53. 68. viii, 4. 29. 64. ix, 1.
 64. x, 29. 36. 79. xi, 6. 20. 21. xii,
 29. xiv, 182
 Putre vetasque solum luto ix, 74
 Putrescit vi, 98
 Putri vii, 67. alece iii, 77
 Putrique creta xii, 61
 Putris fascia v, 3
 Putrisque iv, 53. ix, 101
 Pyladen vi, 11. vii, 24. 45
 Pylades vi, 11
 Pyladi x, 11
 Pylam senectam viii, 2
 Pyllo pollice viii, 6
 Pylloque ævo iv, 1
 Pyra v, 78 religata i, 44
 Pyramidum 8 1
 Pyramidumque x, 63
 Pyrgos littoreos xii, 2
 Pyrrhus x, 67
 Pyrum i, 118
 Pythagore ix, 48
 Pythagathos vii, 57
 Pyxidibus ix, 38

Q.

- Quadra iii, 77. xii, 32 plurima de secta
 placenta ix, 91
 Quadramve vi, 75
 Quadrans ii, 44. iii, 30
 Quadrante ix, 49 uno beatior x, 82
 Quadrantem v, 32. vii, 10. ix, 94. xi,
 105
 Quadrantes i, 60. vi, 88. x, 70 miscelli
 iii, 7
 Quadrantibus iv, 68. x, 75
 Quadriga vi, 46
 Quadrima corona xii, 32
 Quadringenta ii, 6. v, 38
 Quadringenti millibus xiv, 35
 Quadringentorum v, 23. ix, 103
 Quadrupedes xii, 92
 Quæras vi, 64. vii, 51. xii, 61
 Quæro i, 2. 67. vii, 58. ix, 103. xii,
 48
 Quærere iv, 40. v, 44
 Quæreret i, 48
 Quæreret iii, 4
 Quærimus v, 10
 Quæris i, 2. 49. 58. 71. 97. 118. ii, 6.

31. 38. 78. iii. 93. iv. 19. 23. 91. v.
 56. vi. 67. vii. 42. 79. 80. viii. 16.
 81. x. 22. 74. 100. 104. xi. 19. 32.
 68. xii. 17. 90. 25. 32. 53. 57. xiv,
 2. 91
Quærit i, 34. viii, 38. 61. x. 30. 71. xi,
 84. xiv, 16
Quærite iv, 92
Quæritis iv, 65. viii, 12. ix, 78. xi, 59
Quæritur ix, 19
Quæro iv, 71
Quærunr iii, 91
Quæsit ix, 60
Quæstoris vii, 37
Quale S 21. xi, 53
Qualem i, 21. 58. vi, 64. vii, 95. x,
 51. xii, 32. 98. xiv, 77
Quales i, 40. v, 49. vi, 66. xii, 43. xiv,
 158. xi, 6. vii, 14
Qualia i, 87. 103. iv, 11. viii, 75. ix,
 21. 55. x, 99. xi, 84. 104. fata xi, 69
Qualiacumque i, 71
Qualis vi, 85. vii, 80. viii, 52. xi, 26.
 xii, 93
Qualiacumque v, 60
Qualisque i, 44
Qualiter S 7. i, 104. v, 7
Quam ii, 4
Quamdiu x, 74
Quamvis i, 63
Quando ii, 71
Quanta ii, 75. iv, 63. v, 70. viii, 46.
 50. 70. xi, 5. gloria iv, 63. ira iv, 74
Quanta scabie vi, 37
Quantam xi, 51
Quantaque viii, 50. 55. xi, 3
Quantas vii, 47. xii, 53
Quantū i, 67. v, 16. 58. xiv, 217
Quanto i, 8. 83. ii, 44. 72. iv, 42. v,
 68. 70. vi, 59. vii, 26. 47. 53. viii,
 50. x, 10. 55. 70. 86. 89. xi, 7. xii,
 94
Quantos viii, 28. xi, 78
Quantulacumque xi, 14
Quantum i, 27. 105. iii, 44. 46. 93. iv,
 26. v, 21. vi, 70. 83. 89. vii, 39. 72.
 97. viii, 7. 55. ix. 4. 42. 69. xi, 87.
 xii, 58. 59. 70. 84. xiii, 2. xiv, 195
Quantus S 9. viii, 4. xi, 69. xii, 29. ho-
 nos xii, 62
Quare i, 33
Quarta mensis i, 102
Quartæ partis ix, 49
Quartana febris x, 77
Quartum iii, 29. 60. lapidem x, 79
Quartus i, 13. vi, 39. viii, 71. dies iv,
 61
Quasi i, 100
Quassa rota ix, 68
Quassat viii, 43. xiii, 1
Quatenus v, 19. vii, 80
Quater iv, 69. v, 44. vii, 29. viii, 2.
 11. ix, 32. x, 38. 56. xi, 97. xii,
 55. juncta fora x, 51
Quaterno ære xii, 76
Quaterque i, 53. 104. iii, 17. vi, 66.
 93. x, 1. 11
Quatit xiv, 54
Quatis ix, 73
Quatit xii, 57
Quatuor i, 72. 100. ii, 5. 44. iii, 38.
 v, 2. 70. vi, 6. 8. viii, 7. 31. 71. 75.
 xi, 97. 106. libras xii, 26. aureolos
 x, 75. verbis xii, 11. librarum nullus
 x, 31. mappas xii, 29. messibus x,
 103. nummis xiii, 3. togæ x, 96
Quatuorque iii, 93. x, 104. xiv, 24
Quatuorve ii, 44. v, 69. viii, 64
Quercus viii, 82. pia ix, 24. plurima iv,
 1. Tarpeias iv, 64
Querebar ix, 87
Querelæ i, 83. v, 7. rudes xi, 70
Querelas i, 13. vii, 47. ix, 35. Cecro-
 pias i, 54
Querelis immensis ix, 46
Quereretur xi, 40
Quereres i, 90. 26. 111. ii, 85. iii, 32.
 80. vi, 9. xi, 39. xii, 28
Quereresque xi, 35
Queri ix, 10. xi, 91
Queritur i, 59. 93. 110. v, 15. vi, 59.
 ix, 3. x, 17. 91. xi, 39. 71
Queriturque iv, 91
Queror iv, 82. vi, 19. vii, 92. xi, 69
Querulæ capellæ vii, 31
Querulo cliente iv, 89
Querulos fastos xii, 75. libellos viii, 82
Querulus cliens i, 59
Qui, atque inde inflexa, passim.
Quidlibet iii, 46. ix, 47
Quies iv, 8. viii, 70. alta vii, 42. ami-
 ca ix, 102. fugitiva vii, 64. grata xi,
 26. nullis linguis offensæ xii, 67. pa-
 cata ix, 80. pigra xii, 62. secreta vii,
 32. tunicata x, 51. viva x, 30
Quiescendi xii, 67
Quiescit xii, 1
Quiesco iv, 90
Quieta mens x, 47
Quietæ vitæ x, 92
Quiete v, 28
Quieti placidæ S 4
Quina i, 12. x, 75
Quinas lucas xiv, 141
Quincunce misto ii, 1
Quincunces i, 28. xi, 36
Quincupedal xiv, 92
Quincuplices xiv, 4

- Quindecies vii, 10 actas Olympiadas
 x, 23
 Quindecim annos xii, 59 graves saccos
 ferventis auri x, 74 jugales annos x,
 38 poëte xi, 6
 Quinquagenis millibus bis xii, 66
 Quinquagesima liba x, 24
 Quinquaginta iii, 40
 Quinque i, 27. 72. 118. ii, 76. iii, 62.
 iv, 15. 89. vi, 85. vii, 53. viii, 67.
 ix, 8. x, 11. 42. 63. 108. xii, 43.
 xiv, 192 basia impressi x, 42 comati
 xii, 70 diebus xiv, 79 Lucrina xii,
 48 sestertia x, 14
 Quinquennia prima iv, 45
 Quinques ducena xii, 75
 Quinta viii, 67. x, 70
 Quintam iv, 8
 Quintasque viii, 44
 Quinte iii, 11. 62. iv, 72. v, 75
 Quintiane i, 53. v, 18
 Quintiliane ii, 90
 Quintos ix, 28
 Quinto i, 114. vii, 93
 Quinto viii, 71 cessado x, 104
 Quintum v, 21. vii, 93
 Quintum librum iii, 50
 Quintus iii, 8. 11. 13. 119
 Quintus liber v, 2. 15
 Quippe ii, 30
 Quirinalis i, 85
 Quirine sancte x, 58
 Quirini vicini porticum xi, 1
 Quirio x, 51 Ausonio x, 26
 Quis, atque inde inflexa, paasim.
 Quoniam xi, 76
 Quot iii, 95. v, 65. vi, 34. viii, 17. 26.
 x, 28. 30. xii, 7. xiv, 109
 Quota S 16. 28. v, 65. ix, 36
 Quotidiana sindone xi, 1
 Quotidianam nauscam iv, 37
 Quotidiano dropace x, 65
 Quoties i, 106
 Quoviscumque loco xiv, 1
- R.
- Rabido dente S 18 ore vi, 64
 Rabiri vii, 56
 Rabirius x, 71
 Racemis primis iii, 65
 Racemos minimos vi, 49 purpurcos viii,
 68
 Radat xi, 84. 100
 Radere vi, 57
 Radiabant S 2
 Radiant viii, 51
 Radiata i, 71
 Radios vii, 12
 Radit ii, 17
 Ramento sulfurato x, 3
 Rami Piceni v, 78
 Ramis iv, 59. ix, 62. xiii, 62 adopti-
 vis xiii, 46 flentibus iv, 59 Libycis
 xiii, 42. 43 maternis xiii, 46 subur-
 banis xiii, 43
 Ramos altos viii, 61 cedentes oneri xii,
 43
 Rans Ravennates iii, 93
 Ranam exiguan x, 79
 Ranas cantatas xiv, 183 turpes x, 37
 Rancidulo ore vii, 34
 Rapa gaudenda frigore xiii, 16
 Rapaci manu vi, 49
 Rapacitatis diræ xii, 53 notæ vi, 72
 Rapax mitrus ix, 55
 Rape viii, 44
 Rapere vii, 20. xi, 4
 Raperis xiii, 85
 Rapiat i, 110
 Rapiant ix, 39
 Rapiantur vii, 50
 Rapidis aquis x, 103
 Rapidos ungues xiv, 199
 Rapiet x, 12
 Rapiente veredo xii, 14
 Rapina xii, 52 multa viii, 78
 Rapina levi xii, 55
 Rapiuæ diræ xi, 41 subitæ vi, 68
 Rapinam mollem i, 105
 Rapinas x, 87
 Rapinis viii, 64
 Rapis iv, 19. viii, 31. xi, 49. xii, 95
 Rapii iii, 16. 62. 91. vii, 25. x, 70.
 xii, 29. xiv, 48
 Rapta i, 117. ii, 6. v, 37. xi, 69 pos-
 na viii, 30
 Raptas vii, 47. xii, 52 pilas S 19
 Raptis catulis iii, 44 luminibus iv, 30
 Rapto vii, 47. ix, 31
 Raptor Gangeticus viii, 26
 Raptore deserto xii, 52
 Raptos x, 71
 Raptum i, 22. 89. 100. vii, 40. ix, 85.
 x, 53 Phryga x, 19
 Raptus S 16. iii, 2. v, 48. 84. vi, 52.
 ix, 9. xii, 52 hædus ab ore lupi x,
 48 Hylas x, 4 piscis iv, 66 puer
 vi, 68
 Rapuisti xi, 54
 Rapuit v, 44. vi, 13
 Rara ix, 29 cinnama iv, 13 fides x,
 78 gloria S 18. x, 63 manus vi, 63
 munera xiii, 91 oscula xi, 23 pon-
 dera xii, 67 retia xi, 21 senectus
 vi, 39 theatra v, 10 toga x, 47
 Rara cena x, 53

- Raram i, 107
 Raraque rima i, 85
 Rari nemoris viii, 40 poëtae i, 1 ponderis ix, 49
 Rarior color iv, 42
 Raris auribus ii, 86 Kalendis iv, 66
 Rarissima avis xiii, 65
 Rarius v, 39
 Raro i, 94. xiv, 218
 Raros amicos i, 40 capillos x, 73
 Rarum xii, 21
 Rarus viii, 18. xii, 6. xiii, 3 amicus xiv, 121 civis xii, 53 eques x, 16 fututor vii, 18 lector v, 10
 Rasa viii, 47 quendam recenti lima x, 2 selibra viii, 71 vellera xiv, 159
 Rasa fronte iv, 10
 Rasam togam ii, 85
 Rasit xii, 5
 Rastris ii, 75
 Rasum i, 118 latus cavea ix, 58
 Rata x, 34 vota iv, 45
 Rate dispersa ix, 41 salva vii, 19
 Ratem S 26
 Rates exstructas v, 42
 Ratibus S 24 saevis S 28
 Ratio i, 86. iv, 81. v, 43. vi, 56. xii, 60. 92
 Ratione i, 73. 98. ii, 53. 77. iv, 7. vi, 17. 51. vii, 30. viii, 75. x, 102. xii, 39. 94 nulla iii, 30 sola ix, 56 summa iii, 30
 Rationis vi, 25
 Ratis iv, 66
 Ratus iii, 24
 Rauca voce viii, 3
 Raucæ chartæ viii, 67 cortis vii, 31
 Raucæ Aquilone i, 50
 Raucos caudicibus iv, 8 rogatores x, 5
 Raucus coquus i, 42
 Ravenna squorea xiii, 21
 Ravennæ iii, 56. 57 patrim iii, 91
 Ravennam x, 51
 Ravennates raris iii, 98
 Ravennatis onocrotali xi, 21
 Reatum triatem ii, 24
 Rebus x, 82. xi, 43. xiii, 3 angustis xi, 56 negotiosis x, 30 parvis i, 56
 Recantat ii, 86
 Recedas iv, 30
 Recede iii, 68. iv, 30. 77. viii, 1. xi, 16
 Recedis viii, 16
 Recedit vi, 42
 Recedunt xi, 71
 Recens viii, 75. xiv, 93 cunnilingus xii, 59 fama ix, 44 hircus vi, 98 sella ii, 57
 Recentem Gallum vii, 95
 Recenti busto v, 37 buxo xii, 32 lima rasa x, 2
 Recepti v, 8
 Receptis x, 7
 Recepto iii, 19
 Receptum vii, 26
 Receptus v, 14
 Recesseratque i, 83
 Recesserunt iii, 7
 Recessit iii, 20. iv, 73
 Recessus felices vi, 43 fœmineos vii, 35 hybernos v, 67 lati iv, 64 Pierios vii, 63 placidos x, 58
 Recide i, 32
 Recipis iii, 40. ix, 55
 Recipit iii, 68
 Recitabo xi, 62
 Recitante iii, 45
 Recitanti x, 10
 Recitare i, 30. 64. ix, 84
 Recitas i, 39. ii, 71. 88. iii, 18. viii, 20. 76. xii, 40
 Recitat i, 53. 67. ii, 20. iv, 6. vi, 41
 Recitaturus iv, 41. xiv, 142
 Recitem i, 64
 Recites ii, 71. 88
 Recitet xii, 68
 Reclinis ix, 91
 Reclusis vii, 62
 Recocta massa xi, 52
 Recordanti x, 23
 Recta viii, 50 Fides xii, 6
 Rectam cenam ii, 69. vii, 20
 Rectas boves v, 65
 Recte vii, 70
 Recti i, 40. xi, 5 amor x, 78
 Rector xii, 99 maxime ix, 37 summe vii, 7 venerande vii, 60
 Rectorem x, 78
 Rectus ii, 53 cucumis xi, 18
 Recumbam x, 98
 Recumbas xi, 102
 Recumbere ii, 19
 Recumbes v, 78. xi, 23
 Recumbis iii, 30
 Recumbit vii, 67. x, 98. xii, 17
 Recumbunt iv, 64
 Recurrit ii, 14
 Recusas xi, 23
 Recusat xii, 55
 Recusatos ix, 102
 Recuses i, 55
 Recutita colla ix, 58
 Recutitorum Judæorum vii, 30
 Reddam v, 84
 Reddant iv, 51
 Reddare x, 44
 Reddat ii, 38

- Reddeat x, 5
 Redde i, 60. 104. vii, 2. 5. viii, 13. 21.
 48. ix, 93. x, 51. xi, 54. xii, 26. xiii,
 52. xiv, 46. 163
 Reddere xi, 40. xii, 48
 Redderet x, 28
 Redderis vii, 47
 Reddes xi, 65
 Reddet v, 42. viii, 45
 Reddiderint xi, 8
 Reddidit vi, 89. vii, 47. xiv, 165
 Reddis iii, 95. vii, 55. viii, 37. 89. ix,
 103. xii, 62
 Reddit ii, 38. x, 43
 Reddita S 2. v, 8. templa xii, 3
 Redditur vii, 8. viii, 45
 Redditus xi, 19
 Reddunturque x, 83
 Redcant xi, 5
 Redcas vii, 27. ix, 58. x, 12. xi, 1
 Redcat ix, 52. x, 101
 Redemi ii, 68
 Redemta xii, 98. Leda ii, 63
 Redemptoris xiv, 92
 Redemtus ii, 34
 Redeo S 25. xii, 68
 Redeunt iv, 37. x, 83. xii, 6
 Redeuntia sacula iv, 1
 Redi viii, 31. 71
 Rediit S 22. iii, 14
 Redimire xii, 52. viii, 70
 Redimit i, 9. vi, 71. ix, 38
 Redimita viii, 65
 Redimite xii, 99
 Redimunt vi, 60
 Redire v, 25. vi, 72. vii, 28. viii, 66.
 72. ix, 1. x, 103. xii, 59. 60. 62
 Rediret i, 16
 Redisscem ix, 41
 Redisset ix, 104
 Redisti v, 49. xii, 52
 Redit vii, 13. 22. x, 37. 48. xii, 67
 Reditque i, 49. vi, 10
 Rediturus ii, 5. xii, 14. xiv, 181
 Redolent iii, 65. xi, 8
 Redolentia xiii, 18
 Redolet iv, 4
 Redolete xiv, 59
 Reducem xii, 62. x, 103. Deum viii, 8
 Jovem viii, 15
 Reducesque x, 70
 Reduci ii, 74. vi, 83. ix, 8
 Reducis Fortunæ viii, 65
 Reducit v, 25
 Reduco xi, 34
 Reducta x, 72
 Reducuntur xii, 29
 Reduxit vii, 47
 Refer iii, 38
 Referam xii, 26
 Referas iii, 4. xii, 100
 Referasque x, 68
 Referat x, 32
 Referenda ix, 92
 Referentia nullis nummos carmina xiv,
 219
 Referes vi, 58
 Referet xii, 63. ix, 1
 Referre iv, 55. v, 52
 Refero v, 17. ix, 26. xi, 4. 43. 107
 Refert i, 26. 49. iii, 58. v, 8. viii, 38.
 ix, 78. 100. x, 35. xi, 33. 71. xiii, 76
 Refibulavit ix, 28
 Refice iv, 37
 Refici xi, 29
 Reficit x, 56
 Reficitque ix, 47
 Refrigeret iii, 25
 Refugit iii, 63
 Regale fulmen xii, 62
 Regali sepulcro iv, 59
 Regas vi, 3
 Rege ii, 53. iii, 62. x, 39
 Regem i, 22. ii, 68. iv, 40
 Regemque i, 61. 112. iv, 84. x, 16
 Regente viii, 52
 Reges ii, 68. vii, 100. x, 96. tumidi v, 19
 Regia miracula viii, 26
 Regibus atavis ortus eques xii, 4
 Regina v, 55. vii, 60. ix, 59. x, 64
 Regione i, 109. iii, 4. x, 68. Heliconia
 xiv, 152
 Regis x, 19. xii, 15. Corcyra viii, 68
 feri S 2 superbi iii, 7. tumidi 6, 18
 Regit iii, 82. xii, 9
 Regius ager x, 94
 Regna vii, 7. ix, 44. Ætæna vii, 64. Italia
 x, 103. nemorosa Trivia ix, 65. parva
 xii, 31. sæva pati ix, 66. superba xii,
 48
 Regnat x, 19
 Regnator vii, 47. x, 61. xi, 6. Olympi
 xiv, 175
 Regnet viii, 30
 Regnis xiv, 184. malis ix, 102. matris iv,
 40. Petilianis xii, 57
 Regnum iv, 57. x, 30
 Regula xi, 2
 Regule i, 83. 112. ii, 93. iii, 16. v,
 16. 31. vii, 16. 31
 Regulos v, 28
 Regulus i, 13. 83. ii, 74. iv, 16. v, 68
 parvus vi, 38
 Regum pictorum x, 72
 Rem attentis xii, 52. solicis v, 16
 Relegas xi, 52
 Relegata succina xi, 8
 Relegente ii, 6

- Releges iv, 29
 Releves x, 12
 Relicta res non parata labore x, 47
 Relicta ix, 41
 Relictas urbibus xii, 68
 Relictis nucibus v, 84
 Relicto i, 68 nomini viii, 38 speculo
   xi, 50
 Relictum i, 100. v, 44
 Religata pyra i, 44
 Religatus Prometheus, S 7
 Relinquas ix, 83. xiii, 126
 Relinquat v, 56. vi, 38
 Relinque vi, 27. xii, 96
 Relinquendum viii, 44
 Relinquere viii, 3
 Relinques i, 50. x, 44
 Relinquis x, 10
 Reliqua palude xiv, 38
 Reliquerunt vii, 20
 Reliquas vi, 37
 Reliquis iv, 42
 Reliquisse iii, 64. viii, 44
 Reliquisset iii, 64
 Reliquit ii, 76. iii, 10. iv, 66. 70. v, 78.
   vi, 18. vii, 66
 Reliquos capillos x, 83
 Reliquum i, 50
 Reluctatur v, 35
 Rem i, 28. ii, 26. iii, 79. vi, 46. 60.
   vii, 24. ix, 22 difficilem iv, 66 mag-
   nam xii, 54
 Remanent i, 16
 Remansit v, 67
 Remedium xi, 98
 Remensus vi, 89
 Remi xii, 8
 Remiserisque vii, 65
 Remissimus i, 102
 Remissisti iv, 89
 Remisit vi, 68. x, 96
 Remissa iv, 14
 Remissum corpus i, 50
 Remisso x, 56
 Remissus vii, 47. x, 101
 Remittam i, 118
 Remittas x, 7
 Remitte ix, 91. x, 82. xi, 75
 Remittere x, 37
 Remittes x, 78
 Remittet ix, 66
 Remitti v, 59
 Remittis vii, 55
 Remittit xii, 94
 Remos lentos iii, 67
 Remotas x, 96
 Removete xiii, 100
 Remum S 26
 Renasci viii, 40. v, 28
 Renata vi, 4. 7
 Renovabat ii, 75
 Renovant v, 7
 Renovantur viii, 89
 Renovas vii, 32
 Renascente ii, 14
 Reo ii, 24
 Reor iii, 100. viii, 33
 Reorum ii, 36 mortuorum iv, 4
 Reos pavidos iv, 5
 Reparari ix, 102
 Repellas viii, 40
 Repellet iii, 46
 Repente i, 83. iv, 2. 30. 59. v, 35. 44.
   vii, 86. xii, 93
 Repetam x, 96
 Repetas ix, 4
 Repetatque vii, 18
 Repetens xi, 82
 Repetes i, 50
 Repetis iv, 79
 Repetit v, 85. vi, 64. viii, 52. 75
 Repetita xii, 18. 59
 Replet vii, 20
 Repletum xii, 94
 Reponas ix, 28
 Repone ii, 37
 Reponet xi, 31
 Repono xii, 18
 Reposcat viii, 38
 Repugnas ix, 12
 Repulit viii, 56
 Repserunt S 21
 Reptantes manus ix, 21
 Reptanti lacertæ xiv, 172
 Requiescere xiv, 141. 161
 Requiescit vi, 18. i, 94. x, 61
 Requiesque iv, 26
 Requiram vii, 73
 Requirit iii, 4
 Requiris i, 2. vi, 53. 66. 77. 78. 88. vii,
   84. 37. x, 102. xi, 60
 Requirat xi, 24
 Requirunt ii, 83
 Rerum ii, 91. v, 1. vi, 64. viii, 2. 66.
   ix, 42. xii, 49. xiv, 124
 Res S 21. i, 80. ii, 28. iii, 28. 60. v,
   61. vii, 18. 71. viii, 49. ix, 4. 37. 58.
   x, 41. xi, 61 ardua vii, 28. xi, 5
   eadem xii, 97 difficilis v, 12 est im-
   periosa timor xi, 58 gratissima iv, 31
   magna i, 18. iv, 81 non parata labore,
   sed relictæ x, 47 nova S 18 parva x,
   96 peregrina xi, 78 peracta iv, 91
   periculosa vii, 76 pertriosa iii, 68
   putida xii, 39 salva iii, 12 tertia ii, 1
   una xii, 40
 Resalutantes x, 70
 Resalutas iv, 64

- Resalutat v, 21
 Resaluto v, 57
 Rescripsit ii, 9
 Resecare iii, 74. vi, 52
 Resecat iii, 24
 Resecta fila xi, 52
 Reservantem xi, 98
 Reserves viii, 40
 Reside iv, 13
 Resignas ix, 36
 Resina iii, 74 turpi xii, 32
 Resinata vina iii, 77
 Resolutio x, 98
 Resonet vi, 85
 Respectus viii, 18
 Respexitque ix, 87
 Respiciat x, 10
 Respiciens ix, 35
 Respicias v, 44. 55
 Respicit x, 23. 51. xiv, 177
 Responde iii, 4
 Respondent ix, 12
 Respondeo iv, 90
 Respondest ii, 32. v, 61. vi, 5. x, 41
 Respondet vi, 13. ix, 55
 Respondi vi, 82
 Respondit viii, 3. xi, 40
 Responsa v, 1. ix, 92
 Reste abrupta v, 62
 Restes calvæ xii, 32
 Restituatur xi, 11
 Restituis x, 34
 Restitute x, 87
 Restituti facundi x, 87
 Resultant ix, 69
 Resupino vultu ix, 44
 Resupinus xii, 77
 Rete subdolum iii, 58
 Retentas xii, 32
 Retentus i, 47 sudor v, 79
 Retia ii, 27. x, 37. xii, 1 rara xi, 21
 subdola ii, 47. ii, 40
 Retibus xiii, 68
 Retices i, 107
 Retinere x, 33
 Retineret ix, 102
 Retinet ii, 32. x, 44
 Retorto crine vi, 39
 Retro ii, 86. iii, 23
 Retro flexus iii, 82
 Retulit ix, 31. 77. xii, 29
 Reveheris vi, 58
 Reverentia ix, 38 major vii, 52 tanta ix, 80. xi, 5
 Reversa ix, 39. xii, 98 vita vii, 47 feritate ii, 75
 Reversus v, 67
 Reverso xii, 31. 50 bis terque ix, 8
 Reversuro viii, 32
 Reversus viii, 52
 Revinctus vi, 41
 Reviso iv, 90
 Reum vi, 26. x, 48. xii, 25 tonsum ii, 74
 Revoca viii, 67
 Revocas iii, 27. viii, 80
 Revocasti vi, 83
 Revocat v, 25. viii, 55
 Revocatur v, 84
 Revocatus xi, 5
 Revocavit x, 2
 Revoces viii, 8
 Revocetur vi, 13
 Revolvant xi, 1
 Revolvere vi, 64
 Reus x, 70. 87 pallidus i, 50 grandis vii, 72
 Rex ii, 18. v, 22. xii, 60 magne xii, 62
 Rexerat vii, 63
 Rexit vii, 52
 Rhætica vina xiv, 100
 Rheda x, 13
 Rheda plena iii, 47
 Rhenanam Sarmaticamque manum ix, 36
 Rhene, pater Nympharum amniumque x, 7
 Rheni summe domitor ix, 7
 Rheni famuli ix, 3
 Rhenique v, 37
 Rheno domito ii, 2
 Rhenus iv, 11. viii, 11. xi, 96. xiv, 179
 fractus vii, 7
 Rhetor v, 21. 54. vii, 64. x, 70
 Rhetora ii, 64
 Rhetorasque v, 66
 Rhetorem iii, 26
 Rhetores ii, 64
 Rhetoribusque ix, 74
 Rhinoceros S 9. xiv, 53
 Rhinocerotia S 22. xiv, 52
 Rhinocerotia i, 4
 Rhodia copta xiv, 68
 Rhodias feminas iii, 58
 Rhodium opus i, 71
 Rhodon clarum iv, 55
 Rhodope S 21
 Rhodopeius cultor, S 3
 Rhodos ix, 21. x, 68 clara xiv, 68
 Rhæcus ferox viii, 6
 Rhombo iii, 60 Colcho xii, 57 Thesalico ix, 30
 Rhombum x, 30. xiii, 81
 Rhombus latior xiii, 81
 Rhytio ii, 35
 Rictus pervios i, 105
 Ride ii, 41
 Rideas iv, 55
 Rideat xi, 16

- Ridebis iv, 19. xiii, 57
 Ridebit xii, 21
 Ridens vi, 78
 Ridensque ix, 69
 Ridenti dominæ xii, 94
 Ridere ii, 58. vii, 18. xi, 18
 Rideris vi, 77
 Rides i, 66. 90. ii, 58. v, 19
 Ridet i, 69. iii, 20. iv, 8. ix, 37. x, 57.
     51. 80. xii, 52
 Rideto ii, 28
 Ridetur i, 54
 Ridicula iv, 20
 Ridiculi Philistionis ii, 41
 Rigas iv, 55
 Rigeat vi, 78
 Rigenz Dircenna i, 59
 Rigent vi, 56
 Rigentem aquam xiv, 117
 Riget v, 31. vii, 95
 Rigaretque vii, 95
 Rigida gente vi, 64 vena vi, 49. xi, 12
     voce vii, 92
 Rigidi Catones x, 19 Saloniæ xii, 21
 Rigido Afro xii, 42 centurione xi, 3
     leoni x, 65
 Rigidum ix, 46
 Rigidus cespes v, 24 fossor vii, 71
 Rigum aquæ xii, 31
 Riguit iv, 59
 Rima i, 35
 Rimæ minimæ xi, 45
 Rimas omnes xi, 98
 Ripa vii, 50. ix, 30
 Ripa alta x, 85 utraque x, 7
 Ripæ v, 8
 Ripis i, 54
 Riserunt i, 104. v, 10. xii, 77
 Risi i, 59
 Risisti xi, 6
 Risit viii, 56. ix, 35. 45
 Risu perspicuo ii, 41
 Risum ii, 41. vii, 13
 Risus viii, 28
 Ritus vi, 42 antiquos iii, 24 veteres viii,
     80
 Rivalis iii, 70
 Rivali xi, 74
 Rivas gemmantibus ix, 91
 Rixa nobilis i, 37
 Rixamarum iv, 53
 Rixaris ix, 28
 Robore i, 40. ix, 44
 Rodas xiv, 69
 Rodit v, 28
 Rodere v, 60. vi, 64. x, 45. xiii, 2
 Roga iii, 25. xi, 68. xii, 11
 Rogabam ii, 30. ix, 45
 Rogabatur ii, 30
 Rogabis vii, 26
 Rogabit iii, 4
 Rogabo vii, 43. x, 24
 Rogamus i, 30. 55. 97. v, 80. vi, 85.
     viii, 2. ix, 69
 Rogandum vii, 92
 Rogante ix, 43
 Roganti ii, 25. 92. iv, 15. x, 24. xi, 63.
     xii, 71. 73
 Rogare vii, 60. ix, 23. xii, 65. 80. 93
 Rogarem vi, 10
 Rogari viii, 24
 Rogaris ii, 44
 Rogas i, 64. iii, 68. iv, 15. v, 68. x,
     32. xi, 58. 68
 Rogasque viii, 76
 Rogasse vi, 10
 Rogasti ix, 52. xii, 80
 Rogat i, 110. ii, 69. iii, 92. v, 84. viii,
     21. 24. 48. ix, 23. 65. 95. x, 7. xi,
     27. 55. 58. 71. 81. xii, 18. 26. xiv,
     9. 81
 Rogata iv, 82. xii, 98
 Rogatam diu lucem x, 38
 Rogate v, 6
 Rogator iv, 30
 Rogatores raucos x, 5
 Rogatus iv, 90. viii, 52. xiii, 2
 Rogavi iv, 77. vi, 20. ix, 68
 Rogem v, 46
 Rogent viii, 8. x, 70
 Rogentque iv, 85
 Rogeris ii, 44
 Roges i, 118
 Rogesque vi, 51
 Roget i, 40. xi, 27. 58
 Rogetis ii, 23
 Rogi Cæti ix, 66
 Rogi Phaëthontei iv, 25
 Rogis xi, 41 mœstis x, 26 nigris xi, 91
 Rogo ii, 14. 25. 79. 80. iii, 44. 52. 73.
     76. 95. iv, 86. v, 25. 44. 82. vi, 5.
     17. 20. vii, 86. 95. ix, 26. x, 14. 21.
     41. 66. xii, 25. 63. xiii, 58
 Rogo expectato iii, 95 medio xi, 54
     uno x, 71
 Rogos extremos x, 68 Hectoreos vi, 71
 Rogum absentem ix, 77
 Rogus infelix viii, 75
 Roma S 2. 7. iii, 66. 95. iv, 8. v, 10. vi,
     61. vii, 5. 6. 61. 99. viii, 11. 15. 21.
     26. 50. 61. 65. ix, 29. 57. 80. 98. x,
     2. 12. 18. 20. 30. 51. 53. 72. 74. xi,
     3. 24. xii, 11. 42. 57. 59. xiv, 99.
     129 aurea ix, 60 callida ix, 49 can-
     dida viii, 65 magna xii, 68 major viii,
     56 Martia v, 19 maxima vii, 96. x,
     58 nova v, 7 pia x, 87. xii, 6 pileata
     xi, 6 plurima x, 28 pudica vi, 4 ter-
     rarum gentiumque Dea xii, 8 tota vi-
     denda x, 6

- Roma v, 16. vi, 28
 Romæ iii, 30. 38 dominæ i, 4. x, 103
 Romam iii, 4. 14. 38. 47. vii, 96. ix, 41. x, 36. xii, 3. 21 totam iv, 64
 Romana vii, 80 manus invicta ix, 2 mentula vii, 30 ora v, 69. x, 99 pax vii, 80 puella vii, 30
 Romana historia xiv, 191 morte i, 79 simplicitate xi, 20
 Romanæ iv, 23 brunnæ vi, 80 togæ ii, 90. iii, 1
 Romanam xi, 53 nurum xii, 21
 Romani cothurni viii, 18. xi, 9 theatri xi, 13
 Romano anserē xiii, 73 sale viii, 3 Terrento x, 63
 Romanos xiv, 124
 Romanum forum i, 77
 Romanus x, 7 vinitor xii, 57
 Romuleus Terentus iv, 1
 Romulus xiii, 16. 107
 Ronchi i, 4
 Ronchis iii, 82
 Ronchos iv, 87
 Rorantem nasum vii, 37
 Rore nullo foveri ix, 19 pingui iv, 59
 Rosa iii, 24. x, 19. 93. xiii, 127 subtilis ix, 94 felix vii, 89
 Rosa æterna viii, 77
 Rosæ clausæ xi, 18 hybernæ iv, 29
 Rosaria cæsura bifero Pæsto xii, 31
 Rosarium v, 37
 Rosas ii, 59. iv, 22. ix, 62 breves i, 44 hybernæ vi, 80 vexatæ xi, 89
 Rosasque iii, 68
 Roseam lampada xii, 60
 Roscis labris viii, 56
 Roseo ore xi, 56
 Roscos ministros xii, 64
 Roseus ephebus vii, 80
 Rosis xii, 17. xiii, 51 Pæstaniæ iv, 42 subtilibus v, 64 textis iv, 55
 Rosisque ix, 12. x, 32
 Rosos spondylos vii, 20
 Rostro longo xiv, 31 patulo ix, 32
 Rota iv, 14. x, 104. xiv, 166 barbara x, 7 intacta transmissæ petrauro xi, 22 molesta iv, 64 quassa ix, 58
 Rota Sarmatica vii, 80
 Rotæ Hispanæ iv, 46 Surrentinæ xiv, 163
 Rotat vii, 67
 Rubeam xiv, 96
 Rubescit iv, 42
 Rubeat iii, 2. iv, 17
 Rubebat vi, 80
 Rubelli Valentini i, 104
 Rubens v, 8. ix, 68 cadus iv, 66 herba ix, 62. penna xiii, 71
 Rubente lardo v, 78
 Rubentem v, 4 Petron iv, 55
 Rubentes pinnas iii, 82
 Rubenti ore v, 2
 Rubentibus pennis iii, 58
 Rubentis aceti xi, 56
 Ruber ix, 91. xii, 64 urpens xiv, 166
 Rubes ii, 43
 Rubet vi, 61
 Rubicunda conjux vi, 64
 Rubicundam testam xiv, 114
 Rubiginosis dentibus v, 28
 Rubore vii, 12
 Rubra paropside xi, 27 testa xiii, 7
 Rubras breves iv, 64
 Rubras genas viii, 56
 Rubri croci viii, 33
 Rubris aquis vii, 30
 Rubro cado i, 56 nimbo v, 25 palmone vi, 64
 Rubuit ix, 61
 Ructanti iii, 82
 Ructat ix, 49
 Ructatrix menta x, 48
 Ructus i, 86
 Rudem iii, 36 festam vii, 31 sodalem ii, 48
 Rudes xii, 53 curas i, 67 filios x, 96 fontes vi, 42 lacerum vii, 86 protomi x, 48 querelis xi, 70
 Rudi iii, 24 carbone xii, 61 ore viii, 56 versus ix, 13
 Rudis agna ix, 72 colonus vi, 73 filia vii, 95 herba ii, 90 porticus i, 13 Peuce vii, 7 villa vii, 86 uva xiii, 68
 Ruet i, 61
 Rufa ii, 33. vi, 39 criminibus uxor xii, 32
 Rufæ Canusinæ xiv, 129
 Rufe i, 107. ii, 11. 29. 48. 84. iii, 62. 94. 100. iv, 13. 71. 83. v, 51. 72. vi, 82. 85. 89. vii, 68. viii, 61. ix, 89. xii, 96
 Rufi ix, 40. xiv, 176 Instanti viii, 51
 Rufine iiiii 31
 Rufina xi, 53
 Rafis xiv, 129
 Rafo i, 69. viii, 52. vi, 85
 Rafus i, 69. iii, 20. x, 99. xii, 52
 Rugas iii, 42
 Rugosa pruna xiii, 29
 Rugosarum Picearum iv, 80
 Rugosiorē frontem iii, 93
 Ruina v, 74. xiii, 25 ignocens i, 83 metuenda xiv, 197
 Ruinæ Cyanem vii, 19
 Ruinas longas i, 83
 Ruit i, 13. xi, 82
 Ruitura i, 89
 Ramor ii, 72. iii, 73. 80. 87. iv, 16. 69 gemmeus x, 3
 Rampant x, 13
 Rampatur ix, 96
 Rampe ii, 64

- Rampere iv, 64. xi, 104. xii, 14. xiv, 126
 Rumperet x, 85
 Rumpes i, 50
 Rumpet i, 50. x, 79
 Rumpheus xiii, 60
 Rumpis ix, 74. xii, 98¹
 Rumpisque iii, 18
 Rumpit xii, 18. xiv, 64
 Rumpitur vii, 20. viii, 33. 61 invidia
 ix, 98
 Rape Scythica S 7. xi, 84 summa xiii,
 99
 Ruperat x, 79
 Rupere ix, 69
 Ruperunt vii, 96
 Rupes Prometheus ix, 46
 Rupta fila xi, 36 matella xii, 32 saxa
 viii, 3
 Rupta aluta xii, 26 cathedra xii, 18
 Ruptus mulas ix, 58
 Ruptos x, 56
 Rura i, 13. iv, 60. v, 71. viii, 18. 56.
 ix, 3. x, 85. xi, 70. x, 14 parva xii,
 57 Castrana iv, 60 proxima xi, 52 sordida
 x, 96 vicina Nomento xiii, 15
 Rure iii, 20. 58. iv, 90. vii, 31. xii,
 60 vero barbaroque iii, 58
 Ruris x, 96 beati i, 56. iii, 47 Cam-
 pani ix, 61 delicati vii, 17 Nomen-
 tani vi, 43 Pœtani vi, 80
 Rursus vii, 6. 58
 Rus iii, 47. 58. iv, 64. 80. viii, 61.
 68. xii, 37 majus xi, 19 æstivum
 viii, 61 breve x, 79. i, 115 dulce
 ix, 98 minimam ix, 19 notatum vii,
 31
 Rusones v, 28
 Rustica i, 44 Dryas ix, 62 Flora v, 22
 nomina iv, 55 liba x, 103 prædia vi,
 5 perdix xiii, 76 turba iv, 66 Veri-
 tas siccis capillis x, 72
 Rusticas aras ix, 43
 Rustice viii, 23. xiii, 15. xiv, 46 Gal-
 ba x, 101
 Rusticitate dura vii, 58
 Rusticula xiii, 76
 Rusticulum non nimis libellum x, 19
 Rusticumque xii, 18
 Rusticus iii, 24. 58. ix, 31. xiv, 58
 Ruta xi, 18. 31. 52
 Rotatos lacertos x, 48
- S
- Sabæi S 3
 Sabbatariorum iv, 4
 Sabella cerussata ii, 41
 Sabelle iii, 98. vii, 85. ix, 20. xii, 43.
 belle xii, 39
 Sabello iv, 46. vi, 33. xii, 60
 Sabellum xii, 39 divitum iv, 46
 Sabellus iv, 46. xii, 39
 Sabidi i, 33. iii, 17
 Sabina sylvæ ix, 55
 Sabina iv, 4
 Sabinae castæ ix, 41 Atestinae x, 93
 horribiles xi, 15
 Sabinum iii, 25
 Sabine xi, 8. 17
 Sabinis x, 44 antiquis i, 63 prius x,
 83
 Sabino ix, 61
 Sabinum vii, 97 conditum x, 49
 Sabinus iv, 37. ix, 59
 Saccetur ii, 40
 Sacco sollicito xii, 60
 Saccos graves quindecim ferventis auri
 x, 74
 Sacculumque v, 39
 Sacculus xi, 3
 Saccus nivarius xiv, 104
 Sacer vii, 63 arcus viii, 65 campus iii,
 47 lucus i, 54
 Sacerdos absens x, 92
 Sacra iv, 1. viii, 4. vii, 68. ix, 49. xi,
 4. xiii, 66 Cybeles iii, 81 frugi
 xii, 63 littora iv, 57 mystica Dindy-
 menes viii, 81 veneranda Musarum
 x, 58 via xii, 2
 Sacra ante vii, 98. via ii, 63
 Sacra gentis ix, 94 linguæ v, 69 tædæ
 vi, 3
 Sacraia vii, 73
 Sacrata dona ix, 17
 Sacratio iv, 1
 Sacraia crinibus ix, 18
 Sacraia Alcides vii, 50
 Sacraia i, 115. 117
 Sacri fontes iv, 57 lacus ix, 59 lateris
 vi, 76 Maronis viii, 56 numeris S 24
 Sacriligos focos ix, 62 furores ix, 85
 hamos iv, 30
 Sacriligum nefas ix, 71
 Sacris iii, 6. 24. vii, 22. viii, 30. xii,
 62 focis i, 22 frondibus vii, 74 iras-
 tis iii, 24 piscibus iv, 30
 Sacro Circo viii, 11 clivo i, 71. iv, 79
 fodere i, 94 pectore vii, 1
 Sacrorum iii, 24
 Sacros honores viii, 66 vultus iii, 66.
 viii, 24
 Sacrum vii, 2 nectar viii, 39 nervus i,
 13 pectus vii, 2 Permessida viii, 70
 Tiberim iv, 64 Vastaveronem i, 50
 Sacrum dulce i, 1 populare x, 41
 Sacrumque iv, 64
 Sacula S 27. 28. i, 108. v, 7. 10.
 19. vi, 3. 60. vii, 19. x, 2. 19. 39

- cana viii, 80. centies peracta vi, 49
 longa viii, 8 permensa ix, 30 prisca
 S 27 redeuntia iv, 1
 Saepe i, 63
 Saepius iv, 29
 Sæva S 18. vi, 59 discrimina S 12
 febris x, 77 Fortuna iv, 18 libido
 ix, 9 manus iii, 17 miracula i. 22
 novacula ii, 66 ora i, 23 regna pati
 ix, 66 suspensia i, 116 tela vi, 25
 toxica i, 19. v, 76. x, 86
 Sæva manu x, 50
 Sævaque vi, 25
 Sævas faces S 7
 Sæve puer iii, 65
 Sævi iv, 49
 Sævi fasces xi, 98
 Sæviet ix, 91
 Sævior vii, 67. viii, 30
 Sævis cultus xi, 84 fatis xi, 82 oris
 Cappadocum ix, 31 ratibus S 28
 Sævīt S 6
 Sæviusque vii, 95
 Sævo coco xiii, 70 metallo iv, 55 mur-
 mure ix, 69
 Sævos leones i, 52
 Sævus ii, 75. viii, 23 oryx xiii, 95
 Saga vii, 54 garrula xi, 50
 Sagarum viii, 58
 Sagatus vi, 11
 Sagax et astutus homo xii, 88
 Sagis Leuconicis xiv, 159
 Sagitta ix, 57
 Sagittis Sarmaticis vii, 2
 Sago excusso i, 4
 Sagunti figuli iv, 46
 Saguntini calices xiv, 108
 Saguntino luto viii, 6. xiv, 108
 Salaces bulbi iii, 75
 Salamandra ii, 66
 Salariesque iv, 64
 Salariorum i, 42. iv, 87
 Salarium iii, 7
 Salax xi, 26. xiii, 67. herba x, 48
 Sale iv, 23. x, 48 squoreo xiii, 89
 multo vi, 44 multo nec tamen pro-
 terro x, 9 pruriente xii, 96 Roma-
 no viii, 3
 Salebrae ix, 58
 Salebras xi, 90
 Salebrosam Sanctram xi, 2
 Saleiane ii, 65
 Saleianum tristiores ii, 65
 Salem xiii, 23
 Sales innocuos iii, 99 nudi v, 2 novos
 xiii, 1 tinctos Attico lepore iii, 20
 Salesque v, 2. xi, 13
 Salibus i, 42
 Salicto consumto xi, 18
 Salientem piacem i, 56
 Salis vii, 25
 Salit xi, 96. xiv, 104
 Sallustius xiv, 191
 Salmacis x, 30
 Salo iv, 55. x, 103. xiv, 33 Cetiher
 x, 20
 Salonas littoreas x, 78
 Salone i, 50
 Salonem x, 104 patrum x, 96
 Salonini vi, 18
 Salonis rigidi xii, 21 tetrici xii, 2
 Salsa res iii, 18
 Salsas molas vii, 54
 Salties ii, 7
 Salties i, 25
 Salties iv, 66
 Salva mentula iii, 85 uxor ii, 11
 Salva rate vii, 19
 Salubre corpus x, 47 frigus x, 38
 Salubri pretio x, 104
 Salvo Casare v, 6 dace vii, 60 Ma-
 rone v, 10
 Salus certa ii, 91 prima viii, 66
 Salusque v, 1
 Salutat v, 21
 Salutabo i, 109
 Salutantes iv, 8
 Salutas iv, 84. v, 66
 Salutat vii, 45. ix, 93. xii, 77
 Salutator i, 71. viii, 44. x, 10. 74. xiv,
 74 inanis iii, 58
 Salutatrix charta ix, 100 pica vii, 87
 Salutatum i, 71. ii, 18
 Salutatus v, 66 arator ix, 65
 Salutavit v, 64. viii, 65
 Salutem i, 69. 109. iii, 36. xi, 71. xii,
 11 certam xii, 91
 Salutemus v, 51
 Salutent viii, 8
 Salutes x, 104
 Salutiferis aquis v, 1
 Saluto ii, 68. xiv, 76
 Samia testa iii, 81
 Sana vi, 47 labra x, 22
 Sannere xi, 60
 Sanas plantas vii, 89
 Sancta vi, 18 Casonia ix, 40 fides ix,
 85. x, 44 nomina xi, 49
 Sancta pietate viii, 15
 Sanctaque iii, 60
 Sanctæ uxoris x, 30
 Sanctam vitam i, 79 urnam ix, 31
 Sancte xii, 63 pater x, 28 Quirine x,
 58
 Sancti templi x, 92
 Sanctior vii, 19
 Sanctiora carmina vii, 17
 Sanctiorem x, 31
 Sanctioris aule v, 6
 Sanctis focis ix, 32 umbris vii, 40
 Sanctissime cultor juris et legum x, 37
 Sanctius iii, 60. viii, 1

- Sancto amore vi, 29 duce iv, 2 marito xi, 53
 Sanctorum avorum viii, 80
 Sanctra vii, 20
 Sanctram salebrosum xi, 2
 Sanctum illicetum iv, 66 Priapum vi, 73
 Sanctus Numa xi, 15
 Sandapila ii, 81
 Sandapila angusta viii, 75
 Sandapilæ ix, 3
 Sane iii, 1
 Sanct x, 56
 Sanguine iv, 29. ix, 32. xiii, 87. xiv, 154 cognato unctum nomen xii, 44 facili i, 9 largo ix, 65 Lycambeo vii, 12 multo vi, 32 primo xiii, 102 tenui i, 23
 Sanguinea arena S 11
 Sanguineam humum ii, 75
 Sanguis x, 93
 Sanos poetas xii, 46
 Santonica virga ix, 95
 Santonico bardocucullo xiv, 128
 Sanum vi, 84
 Sanus ii, 16. iv, 72. 81. xi, 28 Philippus vi, 84
 Sapæ Laetana vii, 53
 Sapiam xi, 20
 Sapiant xiii, 13
 Sapias xii, 68
 Sapiat xi, 90
 Sapientia i, 16
 Sapient x, 66
 Sapis i, 118. ii, 41. iv, 54. viii, 20. 27. x, 72. 77. xi, 94. xii, 21. xiii, 5
 Sapiati iii, 2. ix, 6. xi, 106
 Sapit i, 4. 77. v, 58. vi, 64. vii, 25. 69. viii, 13. ix, 6. 12. x, 4. xiii, 32. 52. 71. 76. 84. xiv, 210
 Sapor xiii, 76 melior xiv, 113
 Sapore vario xi, 31
 Sapores xiii, 61
 Sappho vii, 69. x, 35
 Xασποφρυγῆς iii, 77
 Sarcina grandis viii, 75
 Sarcinaeque ii, 11
 Sarcinarum xii, 32
 Sarcinas xii, 32
 Sarcinis totis ii, 68
 Sardanapale xi, 11
 Sardinia iv, 60
 Sardois oris viii, 32
 Sardonycha miserum xi, 37
 Sardonychas iv, 61. v, 11 Indos iv, 28 pares xi, 27 veros ix, 60. x, 87
 Sardonychata manus ii, 39
 Sarmata pastus S 3
 Sarmatica rota vii, 80
 Sarmaticæ laurus vii, 6
 Sarmaticam Rhenanamque manum ix, 36
 Sarmaticas gentes viii, 11
 Sarmatici Istri ix, 102
 Sarmaticis sagittis vii, 2
 Sarmatico equo vii, 30
 Sarrire iii, 93
 Sarsina ix, 59
 Sarta teges xi, 32
 Sarta cute i, 104
 Sassinate iii, 58
 Sat ii, 18. viii, 64
 Satellite i, 23
 Satiat i, 58. ix, 72
 Satiatur iv, 38
 Satiatus vii, 80
 Saties vi, 35
 Satietur viii, 36
 Satis S 6
 Satisfacere xii, 79
 Satisfecit xii, 14
 Satisque i, 53
 Satus x, 87
 Sator pulcherrime annorum nitidique mundi (Jani *πρωτοφαιος*) x, 28
 Satum Bacchum S 12
 Satur i, 93. iv, 23. ix, 60. x, 59. xi, 108. xiii, 2. 8. 34. 73. xiv, 69 histrio xii, 78 minister iii, 57 verna ii, 90
 Saturæ cæse x, 96
 Saturas xi, 53
 Saturat viii, 28
 Saturata melle Cydonia xiii, 24 ostrea iii, 60
 Saturatas vestes viii, 48
 Satureia improba iii, 75
 Saturis x, 48
 Saturnalia v, 84. xi, 2 bona xiv, 70 fructuosiora iv, 46
 Saturnalibus vi, 24. vii, 53
 Saturnalitis salebræ v, 19
 Saturnalitis nuces v, 30. vii, 91
 Saturnalitis luto xiv, 182 tributo x, 17
 Saturnalitis versus xi, 15
 Saturni ii, 85. iv, 89. x, 29. xiv, 72 feriis xii, 82
 Saturninum iv, 11
 Saturne iii, 29. xii, 62. xiv, 1
 Saturnum Martem vi, 32
 Satyras xii, 96
 Satyri iv, 44. xiv, 107
 Satyris x, 99
 Saucia S 12. iii, 68 colla xi, 70 vena iv, 66 Terpaichore iii, 68
 Saufetum ii, 74
 Sauromata xii, 8
 Saurotonos Corinthius xiv, 172
 Saxa iii, 82. vi, 42. ix, 46. x, 37. xii,

- 14 alta xi, 99 dura ix, 44 rupta viii, 3 sordida v, 22 Tarpeia ix, 3
Saxetani lacerti vii, 78
Saxi Spartani i, 56
Saxis x, 63, 86
Saxo Phario i, 89
Saxorum x, 56
Saxum iii, 93. viii, 44 tritum xii, 57
Scabie v, 60. vi, 37
Scabies xi, 7
Scævola i, 104
Scalas ducentas vii, 29
Scalis i, 113
Scalpi iii, 93
Scalptorium xiv, 83
Scamnis v, 41
Scaphium xi, 11
Scapulas xiv, 83
Scapulis vi, 59
Scarum avidum v, 18
Sclarus xiii, 84
Scason i, 97. vii, 26
Scelerata loca i, 102 manus xi, 84 poë-
mata iii, 50 vipera iii, 19
Scelerate magister ludi ix, 69
Sceleratus S 7
Scelus i, 19. ii, 46. iii, 66. vii, 14.
ix, 7. 26. 42. xi, 91. 93 infandum
vii, 14
Scena v, 30
Scenæ ix, 39
Scenicus ix, 29
Sceptra x, 63
Scheda summa iv, 91
Schemate dubio iii, 68
Schola ii, 64
Schola iii, 20. iv, 61. i, 36
Sciat v, 20. 60. vi, 79. ix, 29. xii,
48
Scidisti iii, 12
Sciente fama viii, 33
Scierit iv, 79
Sciero v, 23
Sciet i, 67. ix, 29
Scilicet i, 53
Scimus i, 66. viii, 63
Scinde ix, 74
Scindere iii, 94
Scio i, 24. iii, 71. iv, 42. vi, 65. vii,
86. ix, 96. xi, 64. 107. xii, 89
Scipio victor ii, 2
Scire ii, 73. iii, 28. 44. vii, 23. viii,
30. x, 4. 68. xi, 8. xii, 57. 97
Scines v, 68
Scis i, 82. 86. ii, 28. 79. iv, 67. v,
80. 84. vi, 31. 56. 63. vii, 26. 47. 92.
ix, 26. 73. x, 104. xi, 20. 52. 67. 90.
xii, 14. xiv, 46. 121
Scissa humus ad Mænes xii, 62
Scisso ventri xiv, 69
Scit iii, 43. 63. iv, 42. viii, 11. 70
Scitis i, 43
Scito ix, 34
Sciunt xii, 43
Sciurus inamabilis v, 37
Scombri xiii, 40 explantis xiii, 103
Scombris iii, 50. iv, 67
Scopæ xiv, 83
Scopæque iv, 39
Scopas xiv, 82
Scopuli S 21
Scopulos ii, 24
Scorpe x, 58
Scorpi ix, 26
Scorpius improbus iii, 44
Scorpo iv, 67. xi, 1
Scorpus x, 53. 74
Scortea pænula xiv, 130
Scribam xiv, 1
Scribant viii, 3
Scribarum viii, 33
Scribas vii, 25. xi, 64. xiv, 219
Scribat ii, 86. vi, 14
Scribe i, 108
Scribebamus xii, 95
Scribente penna ix, 14
Scribero i, 36. 71. iii, 9. v, 16. vi, 14.
64. 66. vii, 4. 85. ix, 14. 90. x, 21.
33. xii, 95
Scriberet i, 69
Scribet xiv, 6
Scribi xii, 48
Scribis i, 111. ii, 89. iii, 69. v, 53.
vi, 63. vii, 85. ix, 51
Scribit iii, 9. iv, 49. vii, 90. viii, 29.
62. x, 102. xi, 64. xii, 61
Scribitque iii, 63
Scribitor x, 44
Scriblita circumlata iii, 17
Scriinia i, 2. 4. iv, 87. vi, 64 plena iv,
33
Scriinioque i, 67
Scriinium xiv, 37
Scripsi ii, 9. x, 5. xii, 79
Scripsimus xi, 16
Scripsisse vii, 51
Scripsit v, 21. 54. vii, 72. x, 97
Scripta ii, 71. iii, 68. xiv, 7 ingeniosa
vi, 60
Scriptis postibus i, 118
Scriptor falsus iii, 30
Scriptula x, 56 sex iv, 89 tota v, 19
Scriptum signum xiv, 87
Scriptura i, 67
Scriptus iii, 68. xi, 4
Scrobe x, 97
Scutica x, 63
Scutulam bessalem viii, 71

Scutulas leves xi, 31
 Scutum xiv, 213
 Scylla vii, 38
 Scyllæ vii, 44
 Scyllam x, 38
 Scyphos vii, 72
 Scyphosque xii, 69
 Scyphus viii, 6
 Scythæ pellis x, 62
 Scythas smaragdos iv, 26
 Scythica rupe § 7. xi, 84
 Scythicas flammæ xii, 16 casas x, 20
 Scythici freti vii, 19 luci xii, 53 poli
 vi, 58
 Scythicis ignibus xiv, 109
 Scythico nodo ix, 102
 Secant ix, 58
 Secare xiv, 143
 Secaret iii, 24
 Secat iii, 24. v, 88. x, 59. xi, 84
 Secatque xi, 31
 Secatur ix, 93
 Secessus algidos x, 30 mihi jucundos
 nec laboriosos x, 104 Tusculanos x,
 30
 Secreta carmina i, 67 pectora v, 5 quies
 vii, 32
 Secreta sylva xii, 18
 Secretius vidum iii, 77
 Secreto cum cinereo x, 40
 Secretos triumphos viii, 15
 Secretumque grandius xi, 45
 Secretusque vii, 35
 Secta ligna xiv, 3 luna xii, 57 ova x,
 48
 Secta placenta ix, 91
 Sectæ placentæ iii, 77
 Sectaris xi, 87
 Sectarum ix, 48
 Secti podicis vi, 37
 Sectile porrum x, 48
 Sectis comis ii, 66
 Secto dente xii, 83
 Sectus x, 5 Gallus v, 41 puer arte
 mangonis ix, 7
 Secuisti xiv, 211
 Secuit v, 48
 Secunda vi, 70 cura ix, 80 fama vii, 27
 mensa iii, 50 plectra vii, 23 poma
 xiii, 50
 Secundæ mensæ v, 78
 Secundi docti v, 80
 Secundilla mortua ii, 65
 Secundis mensis iii, 17
 Secundo ii, 44. v, 80. vii, 84
 Secundum i, 2. iv, 23. xii, 8
 Secundus ii, 93. iv, 23. ix, 1. xii, 75.
 xiv, 155 tristis vii, 92
 Secura i, 20 gaudia vi, 47

Delph. et Var. Clas.

Secura manu xi, 12
 Secura xiv, 3
 Securam vii, 2
 Securaque Tristitia vii, 47
 Securi magistri § 18. ii, 75
 Securicula xiv, 26
 Securi præda i, 105
 Securis diebus v, 20
 Securus xii, 63
 Securo iv, 84 damno i, 83 ministro xii,
 74
 Securos artus ix, 39 sinus viii, 78 som-
 nos ix, 93
 Securus iii, 58. 70. iv, 84. v, 80. viii,
 46. ix, 66. 66 hortus x, 94 puer v,
 31
 Secuta i, 63. ii, 41
 Secutus vii, 45. xi, 41. 69
 Sed i, 39
 Sede (verbum) viii, 67
 Sedes v, 27. xi, 98. 99
 Sedens ix, 44 lactuca x, 48
 Sedent vi, 66. viii, 33. xi, 84
 Sedentem iii, 44. v, 49
 Sediti iii, 44
 Seditis viii, 32
 Sedito iii, 96
 Sederat xi, 104
 Sedere v, 8. 14. 38. 41. xi, 7. xiv, 197
 Sederet iv, 2. xii, 70
 Sederit vii, 1
 Sedes iv, 44 patrias viii, 3
 Sedet ii, 17. 39. iv, 30. vii, 51. viii,
 57. ix, 39. xi, 77
 Seditis v, 38
 Sedit xi, 91
 Seges xi, 18 sterilis v, 42
 Segmentatus vi, 74
 Segnis caupo iii, 58
 Selibra x, 57 rasa viii, 71 argenti x,
 14
 Selibra plumbea i, 100
 Selibræ leves vii, 72 Saturnaliæ v, 19
 tres iv, 66
 Selium ii, 11. 14. 27
 Selius ii, 14. 69. iv, 21
 Sella iii, 36. ix, 23 clausa ii, 99 recens
 ii, 57
 Sella xii, 17
 Sellam iv, 51. v, 61. ix, 101
 Sellamque x, 10
 Sellariolis v, 70
 Sellas v, 14 Patroclianas xii, 77
 Semel i, 100
 Semelen v, 72
 Semelque iv, 64
 Semicinctum xiv, 153
 Semicremata thura xi, 54
 Semidoceta manu x, 92

Ind. Mart.

- Semifultus v, 14
 Semina v, 42
 Semirania acu viii, 28
 Semiramis ix, 76
 Semisacem xi, 106
 Semisupinus vi, 35
 Semita vii, 61 alta v, 22
 Semiviri ix, 31
 Semiviro iii, 91
 Semodius iv, 46
 Semodiusque vii, 53
 Semper i, 80
 Semperque v, 52
 Semproxi vii, 41
 Semproxia xii, 52
 Sena iv, 76 milia annua ix, 10
 Senator xi, 24. xii, 26 omnium iustis-
 simus x, 72
 Senatum xi, 4
 Senatus viii, 15. 66. x, 27 Dominus
 xiv, 1
 Sene vi, 8. xi, 51. xii, 70. 91 ardellone
 iv, 79
 Seneca ix, 43 docti iv, 46 facundi vii,
 45
 Senecas i, 62
 Senecasque xii, 36
 Senecta annosa i, 106
 Senecta nimia piger x, 24 Nestorea xiii,
 117
 Senectus iv, 25 longæ vi, 49 Nestorem
 ix, 30 peregrinæ xiii, 29
 Senectam Pyllam viii, 2. x, 38 vete-
 rem v, 7
 Senectus rara vi, 29 serior v, 6
 Senem iii, 91. iv, 7. 18. 50. 53. 79. x,
 44. 53. 83 cadum xi, 36 Cecropium
 x, 33 Cynicum iii, 93 Pylum xi, 60
 Senes i, 26. v, 10. vi, 70. x, 71. xiv,
 47 juvenesque ficosi vii, 71 multi
 x, 30 servos xi, 70
 Senesque i, 4. vii, 35. 71. ix, 9
 Senex i, 109. iv, 50. vi, 3. vii, 40. viii,
 44. 64. x, 32. 96 Laertes x, 67 mi-
 rator x, 87
 Seni Baccho xiii, 28
 Senia xii, 27
 Senibus iv, 56 autumnis iii, 53 cyenis
 v, 37. ix, 43 Damascenis v, 18
 Senio xiii, 1
 Senior iii, 69. xi, 32. xii, 68 avus vii,
 74 Ladon x, 85 dens ix, 58 omnis
 vii, 86
 Seniore vi, 3 cado ix, 94
 Senique viii, 27
 Senis vi, 28. vii, 68. ix, 46. xiv, 36
 catuli v, 10 falciferi xi, 6 garruli x,
 5 magni vii, 60
 Senos vii, 53. ix, 43 amulos xi, 59
 Sensere iii, 91
 Senserunt xi, 52
 Sensit i, 102. iii, 19. 91. viii, 11
 Sensuro viii, 38 caballo v, 25
 Sensus vii, 95 patrios iv, 75
 Sentiantur i, 110
 Sentiat v, 6. vi, 38. 68. vii, 23. x, 5.
 87
 Sentiatque v, 28
 Sentienti i, 1
 Sentire vi, 29. viii, 38. ix, 62
 Sentis v, 64. viii, 27. xi, 11
 Sentit S 17. i, 110. v, 20. x, 30. xi,
 60
 Separentur vi, 70
 Sepelire xi, 15
 Sepone vii, 29
 Seposita S 3. iv, 14
 Sepositi vi, 16 loci vi, 15
 Seposito ii, 42
 Seposuitque ix, 60
 Septa ii, 14 media ii, 57 tota x, 60
 Septem i, 73. 100. ii, 44. iv, 15. v,
 12. 29. vi, 8. 30. 35. 39. vii, 17. 53.
 55. 67. ix, 16. 70. 86. x, 48. xiv,
 72 crinibus xii, 32 montes iv, 64
 natorum jus xi, 12
 Septemque viii, 3
 Septena v, 27
 Septenaria polita iv, 46
 Septenas aquas iv, 25
 Septenis vi, 73
 Septenos montes viii, 36
 Septima iv, 8. x, 43 hyems xi, 91 lus-
 tra xii, 31 vitis xiii, 114
 Septimamque acerram x, 24
 Septimas i, 100
 Septingenta vii, 10
 Septis ix, 60
 Septitiana libra viii, 71
 Septitiane xi, 107
 Septitiani iv, 69
 Septunce viii, 51 multo iii, 62
 Sepulcro i, 117. x, 67. xi, 13. 91 juncto
 vi, 28 regali iv, 59
 Sepulti Blasi viii, 38
 Sequaces lanas xii, 57
 Sequamca textritis iv, 19
 Sequar iii, 36. x, 10
 Sequebaris xii, 32
 Sequens vii, 43
 Sequentem v, 44
 Sequeris i, 9. iv, 9. vii, 35. 100
 Sequeris v, 78. x, 78
 Sequi vii, 44. viii, 73. ix, 79. xii, 44.
 52
 Sequitur ii, 57. ix, 39. xii, 18

- Sequuntur iii, 58
 Sera i, 16. x, 71 fistula ix, 42 gloria i, 26
 Sera coronide x, 1 nocte viii, 75
 Sera xi, 32 perpetua x, 28
 Seram matellam vi, 69
 Serapin ix, 30
 Seraque i, 35. xi, 45
 Seras ix, 47 epidipnidas xi, 31 lucernas x, 19 uvas iiii, 58
 Serena vi, 42
 Serena fronte vii, 12
 Sereni Annæi viii, 81
 Sereni Jovis v, 6 Jovis ora ix, 25
 Serenioro celo iv, 64
 Sereno vii, 45
 Sereno celo xiv, 130 ore ii, 24
 Serenos status i, 50
 Serenum focum iiii, 58 nitidum vi, 42
 Serenus apex viii, 36
 Seria v, 16. vii, 68
 Serica ix, 38. xi, 8 prima xi, 27
 Sericis pulvis iiii, 82
 Serior vii, 90 senectus v, 6
 Serius i, 109. iiii, 36
 Sero i, 32. v, 66. 67. viii, 67
 Serpens xi, 16 complatus vi, 92 Massylus x, 94
 Serperet i, 79
 Serpit iv, 59
 Serra xi, 100. xiv, 143
 Serenus iv, 37
 Serta i, 77. viii, 82. ix, 36. 102 Baschica vii, 63 florea viii, 77
 Sertis mollibus vii, 89 textilibus vi, 80
 Sertorius ii, 84. iiii, 79. vii, 19
 Serva ii, 78. ix, 18
 Servabor viii, 51
 Servant vii, 61. ix, 69
 Servantur i, 23. 44. 104
 Servare x, 33. 34. xi, 62
 Servari x, 77
 Servat iiii, 58. viii, 33. 64. ix, 75. x, 16. 94
 Servate vi, 38. xi, 4
 Servatur viii, 80
 Servavit iiii, 21. xiii, 74
 Serves ii, 78. xii, 49. xiv, 44
 Servetque xiv, 109
 Servi vii, 25. ix, 93 lascivi xiv, 79 Phrygii xi, 104
 Serviant i, 145. ix, 43. 91
 Serviet i, 117. ii, 1
 Servio xiv, 101
 Servique ii, 11 paterni vii, 63
 Servire ix, 66. x, 56. xii, 60. xiv, 220
 Servit iiii, 31. v, 13. vii, 22. ix, 43. x, 94
 Servitio gravi i, 52
 Servitur ii, 32
 Serviant x, 30
 Serum ii, 64. iv, 40. v, 58. viii, 44. ix, 48 iter ii, 14. xii, 8
 Servo i, 42. xi, 75 amico ii, 22
 Servorum vi, 83
 Servos i, 86 senes xi, 70
 Servus viii, 31 ambulator ii, 11 civis ix, 1 conviva viii, 39 Germanicus xiii, 4 spectator S 24
 Servulus macer viii, 75 paternus ix, 88
 Servum ii, 18. 68. 82. v, 57. ix, 93. x, 31. xii, 30 nostrum ii, 32
 Servus xii, 26 succinctus vii, 35 tectus xi, 75
 Sesquipedalis montula vii, 14
 Sesquipede viii, 60
 Sesules lactucas iiii, 47
 Sestertia vi, 20 bis quina x, 75 centum ii, 63. iv, 67 decem xi, 76 mutua ii, 30 quinque x, 14 sex vi, 30
 Sestertium i, 59
 Seta x, 30 tremula i, 56
 Setia xiii, 23 cara x, 26 pendula xiii, 112
 Setiger metuendus xiii, 93
 Setina iv, 69. viii, 51. ix, 3. xiii, 124 gleba ix, 23
 Setini clivi arce x, 74 trientes x, 13
 Setino xii, 17
 Setines trientes xiv, 103
 Setinum vi, 86. xiii, 112
 Setis ii, 26. vi, 56
 Seu ii, 44
 Severa dona x, 78 frons xi, 3
 Severam aurem vi, 83
 Severe Cato i, 3
 Severe ii, 6. v, 11. 80. vi, 8. vii, 34. 49. 79. viii, 61 docte xi, 57
 Severi vii, 38. viii, 3. ix, 87 Æaci x, 5 Martia x, 20
 Severiores Musas ix, 12
 Severitate i, 24. iv, 14
 Severo v, 80 docto xi, 47
 Severos versus i, 36 vultus iiii, 41
 Severum x, 19
 Severus iiii, 29
 Sevix x, 79
 Sex i, 72 cyathos xi, 27. 36 scriptula iv, 89 sestertia vi, 30
 Sexagesima lunina xii, 26 messis iv, 79, vi, 70
 Sexaginta vii, 9
 Sexcenta ix, 38
 Sexcentas gausapinas vi, 59
 Sexcenti xi, 65
 Sexcentis xi, 65
 Sexcentos vi, 66
 Sexdecim vii, 67

- Sexta iv, 8. x, 48 hyems x, 61
 Sexta v, 37 hora iii, 100 brumæ xii, 63
 Sextante viii, 71
 Sextantes v, 64. xii, 28
 Sexte ii, 3. 44. 55. iii, 88. iv, 68. v, 38. vii, 86. viii, 17. x, 21. 57 facunde v, 3
 Sextiliane i, 12. 27. x, 29
 Sextilianum vi, 54
 Sextilianus vi, 54
 Sextille ii, 38
 Sextium i, 42
 Sextius i, 42
 Sexto anno viii, 71 mense iii, 68
 Sextulasque x, 55
 Sextum mensem x, 75
 Sextus ii, 44. iii, 11. vi, 1. 85 lapsa ix, 103
 Sexus i, 91. ix, 9
 Si i, 100
 Sibi ipsi v, 24
 Sibylla casta xiv, 114
 Sibyllæ Enboicæ ix, 30
 Sic i, 54
 Sica iii, 16
 Sica xi, 28
 Sicambri S 3
 Sicanis apes ii, 46
 Sicanias apes xi, 8 urbes vii, 64
 Siccæ domus ix, 19 pagina iv, 10 poella xi, 81
 Siccæ lacunæ iv, 4
 Siccare viii, 70
 Siccatur i, 37
 Siccaverat vi, 89
 Sicci Nomentii xii, 57 Poni x, 20
 Siccis aquis iv, 3 genis i, 79. xii, 3 ocellis i, 98 rustica Veritas capillis x, 72
 Siccò gradu v, 23 lumine x, 80
 Siccus æstus vi, 42
 Siccus x, 5. xii, 30. 32 onyx xi, 50
 Siculas undas vii, 45 oves iv, 49
 Siculi favi xiii, 105
 Siculis vii, 64
 Siculo profundo xiii, 80 pulvere v, 65
 Siculos favos xiii, 105 fratres vii, 24
 Sicalus ii, 84
 Sicut x, 20
 Sidera vi, 58. viii, 36. ix, 23. 26. 44. 72. 102. x, 51 celsa ix, 62 horrida brumæ (i. e. hyems) ix, 13 pigra ix, 46 tarda viii, 31
 Sidere vii, 92 Cleonæo iv, 60 percussa lingua xi, 85
 Siderei Dei xii, 60
 Sidereos marces ix, 37 ministros x, 66
 Sidercus Colossus, S 2
 Sideribus iv, 42 solibusque Arctois x, 6
 Sidonis conchas xiv, 154
 Sidonio amore vii, 32
 Sidus iii, 4 gratum S 26
 Sigerios meros iv, 79
 Sigilli parvi xiv, 171
 Sigillum xiv, 178 gibberi fictile xiv, 182
 Sigma x, 48
 Signa iii, 82. v, 39. ix, 88. xi, 20 la-cida ix, 72 Martia xi, 3
 Signandi ix, 52
 Signanti v, 39
 Signat i, 13. iv, 45. ix, 88. x, 70. xi, 86. xiv, 33
 Signata i, 54. xiv, 79
 Signatas i, 67
 Signatur vi, 27
 Signatus cascus xiii, 30
 Signavit ix, 60. 75
 Signet ix, 17
 Signina morantia liquidum ventrem xiii, 116
 Signinum xiii, 116
 Signum scriptum xiv, 87 victoriæ xiv, 170 mortiferum vii, 37
 Sila xi, 23
 Silam xi, 23
 Silanus vi, 62
 Silas certos iv, 55
 Sile iv, 61
 Sileant i, 26
 Sileat S 1
 Silentia ix, 69 pretiosa v, 89
 Silentio x, 3
 Silentium i, 67. iii, 82
 Silet ix, 30. xi, 102
 Silice duro ix, 76
 Siliginis cunnis ix, 3
 Siliginis Priapus xiv, 69
 Sili iv, 14 perpetui vi, 64. vii, 63
 Siliu viii, 66
 Silius viii, 66. ix, 87. xi, 48. 49
 Silicere v, 23
 Silvia xiii, 96
 Sima nare vi, 39
 Simila ex tritico xiii, 10
 Similes iii, 11. vi, 75. xiii, 10
 Similem cercopithecon vii, 87 Isam i, 110 Libyn vi, 77 puerum iii, 39
 Similes iii, 88. viii, 35. x, 65. 100 aves xii, 31 gemmas iv, 61 ministros ix, 27. 106 toros vii, 58
 Simili Hercule ix, 102 lana x, 42
 Similis i, 110. v, 51. x, 65 Chin xiii, 23 pompa xii, 62

- Simillima xiv, 127 loro madido ingulna
 vii, 58
 Simius calidus xiv, 202
 Simplex ix, 41. xii, 88. xii, 66
 Simplici turbæ x, 63
 Simplicibus cibis iv, 80 annis x, 20
 Simplicior x, 33
 Simpliciore manu viii, 80 moscha vi, 7
 SimPLICITAS prudens x, 47
 SimPLICITATE nivea viii, 78 Romana xi,
 20 vera i, 40
 Simpliciter i, 88. iii, 42. xi, 63. xii, 85.
 xiv, 215
 Simplicius iii, 54. vi, 59. ix, 16. x, 88
 Simul vii, 18. xi, 58
 Simulabis xi, 7
 Simulent ii, 85
 Simulque x, 85
 Sinaat xi, 40
 Sincera soboles vi, 25
 Sincerior viii, 78
 Sindone olenti ii, 16 quotidiana xi, 1
 Tyria iv, 19
 Sine i, 84
 Singula ii, 6. iii, 53. xi, 8
 Sinis iv, 55. vii, 32. viii, 38
 Sinisque vi, 31
 Sinistra viii, 80. xi, 78. 90
 Sinistram xii, 29
 Sinistras vii, 72
 Sinistria nobilibus xiv, 46
 Sinu x 26. ii, 6. i, 16. v, 85. viii, 57.
 ix, 31. xii, 49. 83. xiv, 206 Cinyphio
 xiv, 140 tepenti vii, 30 tepido viii,
 59 turpi xi, 54 vacuo x, 78
 Sinuessa mollis vi, 42
 Sinuessania prelio xiii, 111 undis xi, 82
 Sinuessano lacu xi, 7
 Sinum iii, 2. 58
 Sinumque iv, 51
 Sinus ii, 26. iv, 3. vi, 61. viii, 32. xiii,
 100 maternos vi, 38 securos viii, 78
 sordidas v, 16
 Sirenas iii, 64
 Sirius iv, 66
 Sistant xiii, 116
 Sistra garrula xiv, 54
 Sistrataque turba xii, 39
 Sisyphi inquieti x, 6 laasi v, 80
 Sita x, 67
 Siti morosa xiv, 195
 Sittam x, 96
 Sittiebat xii, 70
 Sittentibus hortis ix, 19
 Sittim ii, 53. iii, 23. vi, 35 avidam i,
 50 captivam xi, 96 verecandam viii,
 70
 Sittio iv, 69. xiii, 82
 Sitire viii, 51
 Situs i, 23. vi, 47. viii, 85 ingemiscit
 xiv, 117 passer xiii, 116
 Sittit ii, 40
 Situ viii, 8. xi, 90
 Situs vi, 76. xii, 52
 Sive ii, 8
 Smaragdus v, 11 Scythas iv, 28
 Sobolem vi, 39
 Soboles vi, 88 sincera vi, 25 vera vi, 3
 Sobria ii, 73 lana xiv, 154 verba i, 26
 Sobrias nequicias i, 107
 Sobrius iii, 16. 82. xi, 6. xii, 39. 70
 Soccum viii, 2
 Soccer viii, 70. ix, 71
 Soccri x, 33
 Socero vii, 68
 Socias dapes ix, 72
 Socio iv, 75
 Socius vi, 68
 Socratis x, 99
 Socrum x, 67
 Sodale i, 107 juncto i, 87
 Sodalem ii, 44. xii, 34 rudem ii, 48
 Sodales i, 16. iv, 61. xi, 88 paucos, sed
 veteres x, 104 veteres i, 100
 Sodali v, 19 caro vii, 84. xiv, 11 leviter
 noto, ibid. veteri x, 37. xii, 25 veteri
 fidoque ii, 43. v, 19
 Sodalis ii, 44 desertus ix, 3 felix vetus-
 que ii, 30 novus i, 55 vetus i, 55. vii,
 86
 Sola alea iv, 66 basia i, 77. viii, 46 Co-
 rinna v, 10 femina xii, 97 lemmata
 xiv, 2 pictura ix, 77 puella iv, 26
 Sola matre xiii, 97 ratione ix, 56 virgine
 xiv, 163 voce iv, 37
 Solam coronam ix, 25
 Solaque monumenta x, 2
 Solas v, 42. viii, 64
 Solatia ii, 91
 Soldum iv, 37
 Sole i, 78. iii, 20. ix, 2. xiii, 80 medio
 iii, 44 nimio viii, 33 modico xii, 29
 Soleas lanatas xiv, 65
 Soleas iii, 50. viii, 59
 Soleasque xiv, 65
 Soleatus xii, 83
 Solebam xi, 65
 Solebas ii, 6. v, 44. 84. xii, 3. 73
 Solebat i, 7. ii, 22. xi, 104. xiii, 14
 Solem ii, 41. ix, 26
 Solenne munus ix, 55
 Solennesque jocos x, 17
 Solennia gaudia xii, 63 postera xi, 66
 Solennibus viii, 88
 Solent vi, 39. vii, 99. ix, 84. xii, 14.
 xiii, 29

- Soleo xiv, 56
 Solus i, 118. iii, 51. iv, 27. v, 78. vii, 6. ix, 70. x, 14. xii, 85. 93. 102. xiii, 65. xiv, 197
 Soles (a sol) x, 42. 51. Bafani vi, 42. nimios xiv, 28. puros viii, 14. totos x, 12
 Solet i, 44. ii, 56. 74. iii, 74. 95. iv, 98. v, 4. 6. 78. vi, 10. 65. vii, 12. viii, 41. 42. 78. x, 45. xi, 52. 62. xii, 42. xiii, 16. 27. 88. 98. 106. xiv, 11. 29. 86. 157. 204. 212
 Soli i, 42. vi, 89. coqui vi, 60. fratri xii, 44
 Soll (a solum) culti i, 117. Setini culta jugera xi, 29. suburbani i, 86
 Solibus Arctois sideribusque x, 6
 Solicitabat S 4
 Solicitatusque manus xiv, 111
 Solicitant S 22. xii, 74
 Solicitare S 28. vi, 71. viii, 56. xi, 22
 Solicitata xi, 46. Dea vi, 68. Venus iii, 75
 Solicitationes vii, 54
 Solicites vii, 51
 Solicitatus xii, 97
 Soliciti ministri viii, 59
 Solicitatus xi, 45
 Solicitis reis v, 16
 Solicito iv, 84. Etrusco vi, 83. sacco xii, 69
 Solicitos libellos ix, 59
 Solicitum vii, 82. pacis v, 21
 Solicitas iv, 64. v, 63. minister xiv, 108
 Solio ii, 70. vi, 81. xi, 25
 Solis v, 1
 Solito more v, 67
 Solitudo ingens iii, 44. jucunda xii, 24
 Solitus ii, 75. iv, 2. v, 14. vi, 65. ix, 74. xii, 52
 Solium ii, 42
 Solo nido i, 22
 Solo nido (a solam) v, 68
 Solocismum v, 28. xi, 19
 Solos viii, 69. ix, 62. dies x, 28. orbos vi, 27
 Solstitio iv, 60
 Solvas ii, 13
 Solvat ix, 4. xii, 91
 Solve xi, 108. 108
 Solvendis nummis xiv, 25
 Solvere S 27. ii, 2. viii, 9. ix, 4. 29. 103. xi, 76. xiii, 20. xiv, 183
 Solvet viii, 9
 Solvit viii, 4. 10. xi, 61
 Solum i, 16. iv, 20. 40. v, 49. vi, 44. xi, 98. xiv, 212. pingue i, 108. putre vetasque luto ix, 74
 Solus S 27. i, 12. 21. 27. 97. ii, 24. 92. iii, 26. 50. 93. iv, 2. 17. 29. 64. v, 24. vi, 50. ix, 102. x, 38. 61. xi, 25. 40. xii, 50. 88. cibis xiii, 90
 Soluta S 12. curis mor x, 47
 Solutum ventrem xi, 88
 Solymis xi, 94. perustia vii, 56
 Somne i, 72
 Somni iii, 91. pigri xii, 57
 Somnia mera vii, 54
 Somniculosos gires iii, 58
 Somnis vi, 53
 Somno ii, 90. xii, 50. blando iv, 64. ingenti improboque xii, 18
 Somnos i, 110. xi, 50. spatulosos xiv, 125. medios xii, 26. securos ix, 93
 Somnum ix, 69. xi, 46. album i, 50
 Somnus xii, 57. xiii, 59. qui faciat hærere tenebras x, 47
 Somnusque xii, 68
 Sonabit v, 78. vii, 51. 97
 Sonant i, 62. 77. vi, 34. xiv, 222
 Sonantem ix, 23. Plateam iv, 55
 Sonantes elegos vii, 46
 Sonantque iii, 58
 Sonare viii, 56. 66. ix, 12
 Sonas ii, 43. iii, 44. iv, 79. vi, 19. vii, 6. xii, 66
 Sonasque ix, 28
 Sonat S 2. ii, 72. iii, 63. iv, 14. vii, 18. 26. 100. viii, 51. 78. ix, 30. 60. x, 45. xi, 21. xii, 80. xiv, 163
 Sonent ix, 1. xi, 64
 Sonex ix, 12
 Sonet ix, 19. 23
 Sono ii, 72
 Sonuit ix, 21
 Sophis i, 112
 Sophocleis cothurnis iii, 20
 Sophocleo cothurno v, 30
 Sophos i, 67. vii, 30. grande i, 4. vi, 48. grande et insanum i, 50. magnum et inane i, 77. tergeminum iii, 46
 Sophroni iv, 71. xi, 103
 Sopor vii, 42
 Sorba durantia molles ventres xiii, 26
 Sorbet xii, 29
 Sordens i, 22. ix, 71
 Sordibus i, 100. iv, 56. v, 16
 Sordida ii, 26. iv, 19. 24. sera ix, 9
 barba iv, 53. blatta xiii, 1. calva vi, 57
 charta x, 93. conditio v, 17. praeda x, 27. rura x, 96. saxa v, 22. vestis viii, 2. xiv, 71
 Sordidus cortis iii, 58
 Sordidam mappam vii, 20. mensam xii, 57

- Sordidaque otia i, 56]
 Sordidaque villa x, 96
 Sordidior toga i, 104. vii, 38
 Sordidiora xii, 63
 Sordidique lichenes xi, 90
 Sordido infante i, 80
 Sordidam dentem x, 3 iarem xii, 57
 Sordidus vi, 50. viii, 78. xi, 15. xiv, 53
 cliens viii, 33 sinus v, 16 unctor vii, 32
 Soror ii, 4. iv, 45. viii, 51. ix, 77. 104. x, 98. xi, 4
 Sorore ingenti xii, 82
 Sororem ii, 4. ix, 35. x, 65. xii, 20
 Sorores vi, 39. viii, 81 doctas i, 71. ix, 43 junctas xiv, 148 lanificas vi, 58 novem ii, 22 veridicas v, 1 volventes penas iv, 73
 Sorori pia viii, 32
 Sororis castas x, 92
 Sororum i, 77. iv, 31. 54. v, 6. viii, 2. xi, 36 Castalidum iv, 14
 Sors v, 2. xiv, 40
 Sorte vii, 2. xiv, 131. 144. 170 candi- diore x, 71 gemina ix, 40 pari iv, 35
 Sortemque v, 42,
 Sortes xiv, 1
 Sortitur viii, 38
 Sortitus xiv, 19
 Sosiblane i, 82. iv, 38. xi, 33
 Sospes vi, 58
 Sospite ii, 91. v, 1. vi, 58. x, 61
 Sotaden ii, 86. vi, 26
 Sotades vi, 26
 Sotas iv, 9
 Soteria xii, 56
 Spado vi, 2. 26 Dindymus xi, 81
 Spadone fluxo v, 41
 Spadonem x, 52 custodem ii, 54
 Spadones xi, 75
 Spanius ii, 41
 Spargere v, 25. x, 26
 Sparget vi, 69
 Spargit iii, 82. viii, 55. x, 3
 Spargitur iii, 65. v, 74
 Spargor viii, 61
 Sparsa corona iii, 65
 Sparsas conchas vi, 34
 Sparsas xii, 57
 Sparserat ix, 77
 Spartani disci xiv, 164 saxi i, 56
 Spartanus olor viii, 28
 Sparulo iii, 60
 Spatalen mammosam ii, 52
 Spathalion caryotarum xiii, 27
 Spatia iii, 20 ingrata iii, 58
 Spatiatur xi, 47
 Spatiere vi, 77
 Spatiosa supellex iii, 63
 Spatium x, 23. xii, 57
 Species vii, 96
 Spectabat iv, 3
 Spectabimus ii, 64
 Spectabo xiv, 29
 Spectacula i, 105. vi, 4. xii, 29 tanta xii, 14
 Spectandum leonem S 16
 Spectant i, 109. ix, 84
 Spectante i, 21. vii, 82. xi, 23
 Spectantur viii, 30
 Spectare i, 22. v, 19. ix, 26. x, 6. xiv, 1
 Spectas i, 5. ii, 6. 64. iii, 86. xi, 63
 Spectasse S 21
 Spectat i, 97. ii, 51. iii, 68. iv, 2. v, 14. x, 74. xiii, 112
 Spectata viii, 28. x, 63
 Spectatas feras viii, 78
 Spectator S 3. i, 35. viii, 30 serus S 24 non unius uadis lectulus x, 51
 Spectatorem viii, 78. ix, 29
 Spectatur S 28. v, 65
 Spectatus x, 25. 30. xiv, 53
 Spectavere iv, 35
 Spectavimus i, 44
 Spectem x, 98
 Spectes S 24. xiv, 213
 Spectet ix, 26
 Spectularia objecta viii, 14
 Speculo ii, 41. 66 relicto xi, 50
 Speculum vi, 64. ix, 17
 Spem ix, 49
 Spendopophorum x, 83
 Spendopophorus armiger ix, 87
 Speranti viii, 71
 Sperare viii, 82. ix, 68. xii, 11
 Speras iii, 38
 Sperat vi, 85. xi, 53
 Sperem ix, 49
 Speres xiii, 99
 Speret i, 117
 Spernas iv, 98
 Sperne xiv, 178
 Spernet viii, 73
 Spernis vii, 30
 Spernit ii, 14
 Spes i, 77
 Spicifer Nilus x, 74
 Spina mollis xiii, 21
 Spirant xi, 8
 Spirat ii, 26. iii, 65. vii, 84. xi, 9. xiii, 79
 Splendeat iv, 79. viii, 77
 Splendent ii, 29
 Splendenti cuspide vii, 27

- Splendescat viii, 45
 Splendet ix, 3
 Splendida ii, 36. ix, 50 pondera xiv,
 164 venabula S 11
 Splendidus Anxur x, 51
 Splenia viii, 33 numerosa ii, 29
 Spleniato mento x, 23
 Spoletina vi, 89. xiv, 116
 Spoletinis lagenis xiii, 120
 Spoletinum xiii, 120
 Spoliabit v, 42
 Spoliata x, 42
 Spoliato patrono x, 34
 Spoliatricem amicam iv, 29
 Spoliaverat S 7
 Sponda i, 93 nudi grabati xi, 56
 Sponda Orciniana x, 5
 Spondas iii, 91. xiv, 85
 Spondere xii, 91
 Spondet x, 18. xii, 25
 Spondylos rosos vii, 20
 Spongia iv, 10. vi, 57. vii, 53 infelix
 xii, 48 levis xiii, 47 utilis xiv,
 144
 Sponsa vi, 64. viii, 46. xi, 23. xii,
 85
 Sponsæ xi, 78
 Sponsam vi, 64
 Sponsio xi, 1
 Sponte tua xii, 60
 Sporta inani x, 37
 Sportula i, 81. iii, 60. vii, 86. viii, 50.
 ix, 86. x, 27. 75. xiii, 123. xiv, 125
 Baiana i, 60 major viii, 42 nulla iii,
 30
 Sportulæ iii, 7
 Sportularum iii, 14
 Sprevisi vii, 45
 Spuma xiv, 58 Batava viii, 33 caustica
 xiv, 26
 Spumantes apros xiv, 70
 Spumantis apri xi, 69
 Spumet xiii, 7
 Spumeus aper xiv, 221
 Spurcæ Ledæ iv, 4
 Spurcas lupas i, 35
 Spurcids iv, 56
 Spota ii, 26
 Sputo viii, 33
 Squalet ix, 48
 Squalidus ii, 24
 Squillæ xiii, 83
 Sta v, 25
 Stabant iv, 40
 Stabat S 2. ii, 45. iii, 24. ix, 87. x,
 85
 Stabulantur ix, 72
 Stabuli Iberi viii, 28
 Stabulo vi, 94
 Stabunt ix, 2
 Stadium iii, 68
 Stagna S 2. 28 blanda iv, 57
 Stagni Lucrini v, 37
 Stagno Lucrino iii, 30. 60
 Stamina ix, 77 pulla iv, 73. vi, 58
 Stans xii, 77
 Stant xii, 66
 Stantem i, 26. xiv, 212
 Stanti iii, 44
 Stantia tecta i, 13
 Stantibus xiii, 38
 Stare iii, 75. v, 14. vi, 23. vii, 53.
 viii, 71. 83. xi, 25. 27
 Starent xii, 95
 Staret ix, 85
 Stas x, 10
 Stat i, 54. 71. iii, 73. 75. 82. iv, 53.
 vi, 49. vii, 25. viii, 33. 51. 66. ix,
 62. xii, 50
 Statera x, 55
 Statim i, 28
 Statuam xii, 78
 Statuas ix, 60
 Statuere iv, 54
 Statuet iv, 28
 Statuit iii, 68
 Stella i, 8. 45. v, 11. vii, 36. viii, 78.
 ix, 90. x, 48. xi, 52 diserte v, 59
 facundus xii, 3
 Stellæ i, 8. iv, 6. ix, 56. vi, 31. 47.
 vii, 14. ix, 43
 Stellantem frontem ii, 29
 Stellaque i, 63
 Stemma v, 35
 Stemmata fumosa viii, 6
 Stemmata toto iv, 40
 Stent ix, 23
 Stephani xi, 52. xiv, 60
 Sterilem amicam x, 18
 Sterilemque i, 50
 Steriles campos i, 108 cathedras i, 77
 viri iii, 91 viros ix, 9
 Sterili labore x, 58 marito xiii, 64
 Sterilis vii, 102 hyems viii, 68 sceps
 v, 42
 Sternantur viii, 67
 Sternatur iii, 93
 Stertente xi, 104
 Stertere vii, 10
 Stertit iii, 82
 Stet v, 16. xi, 18
 Steterat ix, 21
 Steterit xiv, 14
 Stetit iv, 66. viii, 55. 65. xii, 29
 Stibadia xiv, 87
 Stigmata vi, 64 tristia x, 66

- Stigmatē xii, 61
 Stillam xii, 70
 Stillantem palumbum ii, 37 uvam x, 56
 Stillantibus membris S 7
 Stimulatus taurus S 19
 Stipataque viii, 76
 Stipem ix, 7
 Stipite niveo xiii, 19
 Stipitis nudi vii, 52
 Stipula xi, 56
 Stiria turpia vii, 37
 Stoica menta xi, 84 turba vii, 69
 Stoica xi, 56
 Stoicus vii, 64 Fronto xiv, 106
 Stola iii, 93
 Stoleve x, 5
 Stolatū pudorem i, 36
 Stolidā procacitate i, 42
 Stomachi iii, 77
 Stringis v, 69
 Stringitur x, 30
 Stringo iv, 90
 Strophā xi, 7
 Stropharum iii, 7
 Structa xiv, 192
 Structas x, 92
 Structilive cemento ix, 76
 Structoris x, 48
 Strue superba xii, 18
 Strueret ix, 71
 Struitur x, 97
 Struxit viii, 6
 Strymonio grege ix, 30
 Studet x, 19
 Studia xii, 44
 Studiorum i, 102
 Studiosa iii, 68
 Studiose xiv, 185 lector i, 2
 Studiumque v, 27
 Stultas feras iv, 56 opes ii, 16
 Stulte iii, 84. vi, 10. 63. ix, 97. x, 100. xiv, 139
 Stulti ii, 40 parentes ix, 74
 Stulto baltere xiv, 49
 Stultum iv, 15
 Stultus iv, 15. xi, 67 labor ii, 86
 Stupeo v, 68
 Stupet vi, 61. ix, 100. xii, 15. 52
 Stupido maritū xi, 7
 Stupidus ix, 95
 Stupor mendax xiv, 210
 Stupuitque iv, 35
 Sturnos inopes ix, 55
 Styga iv, 60. ix, 66
 Stygia aqua ix, 102 domo x, 72. xii, 52
 Stygias aquas iv, 73 domos vi, 18 umbras i, 102. 115 undas vi, 58. ix, 52. xi, 84. xii, 91
 Stygio lecto xi, 54
 Stygios lacus i, 79. v, 25
 Stymphalidas ix, 102
 Suade iii, 38
 Subdiderat S 7
 Subdola retia ii, 40. 47
 Subdolum rete iii, 58
 Subducere viii, 59
 Subducta xiii, 36. xiv, 42
 Subduxerat ix, 97
 Subduxit xii, 29
 Subibat iv, 18
 Subice ix, 76
 Subinde i, 107. 118. ii, 26. iv, 50. v, 39. xi, 63
 Subire i, 118. ii, 53. 86
 Subis vi, 47
 Subit vii, 83
 Subita aqua iv, 19
 Subitū mortis vi, 53 rapinā vi, 68
 Subitas aquas xiv, 130 ofellas xii, 48
 Subiti x, 41 Caesaris vi, 34 novique voti iv, 77
 Subitis casibus S 14 nimbis viii, 78
 Subito i, 13. ii, 75. iii, 43. iv, 7. 61. vii, 92. xi, 85. xii, 84
 Subito fictoque languore ix, 86
 Subitos nimbos vii, 86
 Subitque x, 48
 Subitus imber xii, 26
 Sublata xi, 18
 Subligar iii, 87
 Subligata vii, 67
 Sublimi pectore ix, 1. 78
 Subluto ii, 42
 Subnixus i, 40
 Subnotasset vi, 82
 Subnotasti i, 28
 Subrisi vi, 89
 Subsella i, 27. v, 27 prima ii, 29
 Subsellio extremo v, 14
 Subsequor iii, 46
 Substringere xii, 29
 Subtilem amicam xi, 100
 Subtracta arma i, 43
 Subtrahis xi, 58
 Subula iii, 16
 Subulci hircosi x, 98
 Subura vii, 31. ix, 38 clamosa xii, 18 media vi, 66. ix, 38. x, 94. xii, 21
 Suburne ii, 17. x, 19
 Suburana a fenestra xi, 61
 Suburane magistratū xi, 78
 Suburbani agri x, 58 clivi v, 22 freti v, 1 horti vii, 49 soli i, 86
 Suburbanis ramis xiii, 43
 Suburbano Corinthio v, 35
 Suburbanum viii, 61
 Suburbanus ager xiii, 12

Succedere viii, 46. xii, 99
 Succensueris vii, 60
 Successor ix, 48
 Successurum v, 61
 Succida xi, 27
 Succina gemma iv, 59 gutta vi, 15 re-
 legata xi, 8 trita iii, 65
 Succincti amici ii, 46 libelli ii, 1 vere-
 di xiv, 86
 Succinctus vii, 35 cursor xii, 24 servus
 vii, 35
 Succinorum v, 37
 Succumbere xiv, 201
 Succumbit xii, 64
 Succurras xii, 49
 Succurrent v, 78. xi, 6
 Succurris vi, 2
 Succurrit ii, 43. viii, 75. ix, 9. 56. xi,
 78
 Sudantem equum ix, 102
 Sudare iv, 81
 Sudaria xi, 39
 Sudas viii, 44
 Sudat iii, 67
 Sudatrix toga xii, 18
 Sudavit xiii, 101
 Sudet ix, 23. x, 13. xiv, 221
 Sudo v, 79
 Sudor retentus v, 79
 Sue Ætolo xiii, 41 gravi xiii, 66
 Suei gravidam 8 12
 Sues Mammalis v, 65 pingues xi, 41
 Sufficit iv, 8. v, 52. vii, 20. viii, 65.
 ix, 1. 33. 102
 Sufflavit iii, 17
 Suffulta lectica octo Syris ix, 3
 Suggestitque iii, 82
 Sullos fungos iii, 60
 Sulcos iii, 72
 Sulfurata pallentia i, 42
 Sulfurata mercis xii, 57
 Sulfurato ramento x, 2
 Sulfureis aquis i, 13. vi, 43
 Sulfureo gurgite vii, 98
 Sulfureusque color xii, 48
 Sulpicia x, 38
 Sulpician x, 35
 Sum, atque inde infersa, pessim.
 Sumant xiv, 143
 Sumat xiv, 56
 Sume ii, 16. vi, 30. viii, 48. xii, 12.
 29. 110. xiv, 98. 108. 207
 Sumen vii, 78. ix, 15. xi, 62. xii, 17.
 xiii, 44 madidum x, 46
 Sumere x, 81. iii, 31. xiv, 65. 141.
 145
 Sumes xii, 63
 Suminis ii, 37. xii, 48

Sumis ii, 50. iii, 60. xiii, 101. xiv, 131
 Sumit xii, 19
 Sumitar iii, 60
 Summa viii, 60. ix, 55. xi, 46 gloria 9
 15. viii, 30 gravis x, 75 pericula ix,
 39 Thetis x, 30
 Summa fide vi, 89 mensa x, 37 potione
 iii, 22 ratione iii, 30 rupe xiii, 99
 scheda iv, 91
 Summa brevior xii, 66
 Summe vi, 83. vii, 46 domitor Rheai
 ix, 7 moderator ii, 90 rector vii, 7
 Summi ducis i, 71. vi, 76. 91 patris ix,
 2. 66. xi, 4 Tonantis vi, 18
 Summis cornibus v, 81
 Summissa voce viii, 75
 Summo Capitolio xii, 77 Maroni xii, 4
 Tonanti vi, 83
 Summenianæ uxores xii, 82
 Summenianas uxores iii, 82
 Summenianis buccis xi, 61
 Summos cultros ix, 77 montes xii, 57
 Summoto cive xi, 96
 Summum xi, 61 diem x, 47 penetrare
 x, 51 trientem iv, 83
 Summus auctor i, 7
 Sumo iii, 60
 Sumi xi, 39
 Sumsit v, 7. ix, 29
 Sumta pilea xiv, 1
 Sumtuosiora convivii i, 100
 Supellex magna v, 63 spatiosa iii, 62
 Super iii, 24
 Superantur viii, 78
 Superas x, 33. xii, 63
 Superasset x, 89
 Superare viii, 18
 Superba ix, 63. xii, 18 arca viii, 44
 cauda xiv, 67 regna xii, 48 Venus iii,
 68 virga xi, 96
 Superbæ alids vi, 65. ix, 12 dominæ
 ix, 66 Naturæ xi, 60
 Superbam v, 37
 Superbas imagines v, 20
 Superbe ii, 15. viii, 28
 Superbi galli iii, 58 regis iii, 7. xii, 18
 Superbiamque xii, 75
 Superbis dapibus iii, 45
 Superbit xii, 3
 Superbo iv, 61. vii, 60 nobili, locuplet
 equiti v, 35 ore iv, 61
 Superbum limen i, 71
 Superbus i, 50. ii, 51. v, 8. viii, 44.
 ix, 7. x, 66 ager 3 2 Anxur vi, 43
 Hecmes v, 24 index iii, 2 Mastilion
 v, 12 venator iv, 35 venator capta
 matre x, 37
 Supercilio ix, 33

- Supercilium i, 5 Pallatinum ix, 80
 triste i, 35. xi, 2
 Supererat iii, 22
 Superesse ii, 28. iv, 35. vii, 44. 96.
 xi, 41
 Superest i, 55. 98. vii, 16. 64. viii, 66.
 xiv, 13
 Superi i, 104. iv, 1. 44
 Superis viii, 50. ix, 4. xi, 58
 Superos ix, 23. 62. 98
 Superstes x, 2. 67 perna tribus omnis x,
 48
 Supersant vii, 54
 Superum ix, 31
 Supina vi, 49 concubina iii, 82
 Supina aure vi, 42
 Supini palmitis xii, 31
 Supiniore delicias ii, 6
 Supinis forficibus vii, 96
 Supino carmine ii, 86
 Supinus v, 8
 Supplex S 17. ix, 2. 67. xi, 81
 Supplicesque x, 72
 Supplicibus v, 6 Dacle vi, 10 libellis
 viii, 31
 Supplices x, 5
 Supplicium S 7 puerile ii, 60
 Supposita iii, 91 temera iv, 66
 Suppositam iii, 91
 Suppositis lacernis ii, 46
 Supposititius v, 24
 Supra ii, 21
 Supraque viii, 44
 Suprema lux i, 110
 Suprema nocte i, 81
 Supremæ horæ x, 5 Tethyos S 3
 Supremas tabulas v, 39
 Supremis tabulis v, 32. vi, 63
 Supremos annos i, 89
 Sura i, 40. vi, 64
 Surda janna x, 13 montula ix, 38
 Surdos Deos vi, 58
 Surdos xi, 38
 Surgas xi, 99
 Surgat xiv, 197
 Surga v, 26, 36
 Surgentem xii, 18
 Surgere v, 8. xi, 104. xii, 60. xiv, 86
 Surgis xi, 99. xii, 56
 Surgit xii, 87. 96
 Surgite xiv, 223
 Surrentina xiii, 110
 Surrentinæ rotæ xiv, 102
 Surrentini calices xiv, 102
 Surrentinum xiii, 110
 Surrexti v, 79
 Surripit viii, 59. xii, 29
 Surripuit
 Sursum
 Sus S 13 Calydonius xi, 18 Sars S 14
 Suscipit viii, 4
 Suscitant v, 35
 Suscitas iii, 44
 Suscitatio i, 110. iii, 96. vi, 9
 Suscitator iii, 82
 Suspectum ii, 12
 Suspectus x, 98
 Suspendia sava i, 116
 Suspendis ii, 48
 Suspenda viii, 32
 Suspiciari iii, 73
 Suspicer vi, 54
 Suspiceris vi, 42
 Suspicietur ii, 54
 Suspiciamque xi, 56
 Suspiciende v, 30
 Suspicio xi, 46
 Suspicit ix, 29
 Suspicator iii, 72. 77. 95. iv, 3
 Suspiras i, 107. xii, 92
 Suspiria i, 110. x, 13. xi, 39
 Sustentatque iii, 31
 Sustentet vii, 26
 Sustineas ix, 4
 Sustineatque xiv, 24
 Sustinet i, 106. x, 66
 Sustinuisse xiv, 91
 Sustinuit ix, 31
 Sustulerat S 19
 Sustulit x, 81
 Susurrat ii, 44. iii, 63
 Suta carmina x, 93
 Suttilibus coronis ix, 91 rosa v, 64
 Suttilis rosa ix, 94
 Sutor iii, 59. xii, 59 multas ii, 17
 Sutori ix, 74
 Sutoris Vatinii xiv, 96
 Sutorum iii, 16
 Suum v, 10. vi, 60
 Sybariticis libellis xii, 96
 Syene fusca ix, 36
 Syenen Nilacæ i, 67
 Syenes Nilacæ v, 13
 Sylla cruentas xi, 5
 Syllaba contumax ix, 12
 Syllabas i, 62
 Syllabis x, 9
 Syllam trucem ix, 44
 Syllas vi, 19
 Sylva iv, 66. vii, 28. viii, 85. xii, 1.
 xiii, 85 conscia iv, 25 larga iii, 58
 miranda S 21 Sabina ix, 55 vicina i,
 50
 Sylva iii, 58. vii, 50 secreta xii, 18
 Sylva Mauræ xiv, 90
 Sylvam viii, 40
 Sylvamque fluentem xi, 41
 Sylvani horridi x, 92

Sylvarumque v, 66
 Sylvas xiv, 166 felices xiv 89
 Xéux v, 38
 Symmache v, 9
 Symmachosque vi, 70
 Symmachus vii, 18
 Symplegade gemina xi, 99
 Symplegmate xii, 43
 Συμπλέγμα i, 28
 Synthesis xiv, 1 innumeris ii, 46
 Synthesis iv, 46. 66. v, 79. xiv, 141
 Syra lagena iv, 46
 Syri grandes vii, 53
 Syriæ x, 76
 Syrios tumores iv, 43
 Syrma longum xii, 95
 Syrmate insano iv, 49
 Syris ix, 3
 Syriacus v, 70
 Syrorum v, 78
 Syrus Canusinatus ix, 23

T.

Tabella xiv, 9. x, 82 multiplici xiv,
 192 parva vii, 19 picta vii, 84 pri-
 ma xiv, 186
 Tabella picta i, 110
 Tabellas iii, 63. viii, 37. ix, 103. 86
 multiplices xi, 81 tenues xiv, 3
 Tabellis brevibus i, 3
 Taberna i, 118 magna vii, 61
 Tabernæ i, 118. vii, 97
 Tabernas Argiletanas i, 4
 Tabescas xii, 39
 Tabida pestis i, 79
 Tabuit iv, 18. ix, 83
 Tabula lusoria xiv, 17
 Tabula iv, 47. v, 69. xi, 102
 Tabulamque ii, 48
 Tabulas xii, 69 supremae v, 39
 Tabulata ix, 60
 Tabulis supremis v, 32. vi, 63
 Tace ii, 27. iii, 45. v, 52. x, 101
 Taceam vii, 35
 Taceant xii, 43
 Taceantur S 28
 Taceas i, 96. ix, 69. xi, 102
 Taceat S 6
 Tacebis iii, 96. i, 62
 Tacebo iii, 46. xiv, 89
 Tacebunt xii, 24
 Tacende i, 50. vii, 45
 Tacent i, 98
 Tacente esedo iv, 64
 Tacentem Istrum vii, 84
 Taceo v, 52. xii, 40

Tacere iv, 61. 81. vi, 4. xii, 84
 Taceret vii, 18
 Taces vii, 18. xi, 108
 Tacet i, 69. ii, 11. 82. v, 69. vii, 19.
 ix, 5. xii, 35
 Tacete x, 87
 Tacita fraude v, 65 imagine vi, 13 ma-
 nu xiv, 218
 Tacitam domum ix, 62
 Tacitarum aquarum iv, 3
 Tacitas vias xiii, 60
 Taciti Avernii vii, 47
 Tacito naso v, 19
 Tacitos dolos iii, 91
 Tacitum vi, 5 aëra viii, 32 onus viii, 51
 Taciturnis mulis xiii, 11
 Tacitus vi, 64
 Tacta vii, 101
 Tactas nives ii, 29
 Tactum v, 37
 Tacuisse x, 48
 Tædas sacræ vi, 2
 Tædas iii, 98
 Tædia ii, 61. iii, 4. vi, 70 mille xii,
 84
 Tædio xii, 57
 Tædis iv, 13
 Tagi x, 65 auriferi xii, 3 divites x, 16
 piscosi x, 78
 Tago aureo i, 50
 Tagum auriferum x, 96
 Tagumque vi, 86 nostrum iv, 55
 Tagus vii, 86 qui sonat Hesperio orbe
 viii, 78
 Tale S 18. viii, 30 damnum xii, 86
 Talem v, 49. viii, 52
 Tales i, 67. x, 35. 90
 Tali S 10 munere ix, 17 praeside xii, 8
 ebore xiv, 14
 Talia i, 44. ii, 72. v, 8. vi, 28. vii,
 14. viii, 32. ix, 46. x, 33. 58. xii,
 35 monstra ix, 9 muncra xii, 74
 vota xi, 86
 Talibus iii, 24 ausis vii, 24
 Talione xii, 63
 Talis i, 9. iv, 42. v, 16. 48. vi, 10.
 vii, 58. viii, 64. x, 32. xi, 7. xii,
 6. 86. xiii, 93. xiv, 15. 63. 77
 Taliter v, 7
 Talo blando iv, 66 magnanimo xiii, 1
 nequiore iv, 14
 Talorum xiv, 15
 Talos compositos xiv, 16
 Talpa xi, 18
 Talum vitiatum viii, 75
 Talus xiv, 14
 Tam i, 110
 Tamen i, 53
 Tamque iv, 13

- Tandem i, 36
 Tangantur xi, 23
 Tangat ii, 66
 Tangente vi, 52
 Tangere i, 74. iii, 17. vii, 2
 Tangi i, 87. 93. iv, 10
 Tangit ii, 11
 Tangunt ii, 4
 Tanquam i, 26
 Tanta gratia xiv, 145 indulgentia ii, 34
 reverentia ix, 80. xi, 5 spectacula
 xii, 14
 Tanta brevitate ii, 1 calliditate xi, 50
 loco vii, 23 tuba viii, 56
 Tantas i, 83 opes xii, 53
 Tantam esuritionem i, 100
 Tantaque vi, 80
 Tantis actis ix, 102 regnis iv, 40 lau-
 dibus iv, 51 libidinibus xiv, 23 opi-
 bus ii, 43. iii, 40 vagitibus ix, 21
 Tanto domino ix, 17 duce xii, 8 furore
 iv, 35 honore x, 79 munere xii, 9
 ore x, 89
 Tantorum laborum iv, 32
 Tantos vi, 54 labores iii, 44
 Tantis vii, 38. viii, 18. 55 amor ix, 80
 fur mapparum xii, 29 honos vi, 80
 nasos vi, 36 pudor i, 110. ix, 80
 Taratalla i, 51
 Tarda sidera viii, 21 vada iii, 67
 Tardant xiii, 67
 Tardaque barba v, 48
 Tardia vitibus i, 44
 Tardius vi, 42
 Tardus dies x, 5 nimis et piger maritus
 ix, 41
 Tarentini porri xiii, 18
 Tarentinum vinum xiii, 125
 Tarpeia saxa ix, 2
 Tarpeia aula vii, 60 frondis honos ix, 4
 Tarpeias coronas ix, 41 quercus iv, 54
 Tarpeii Tonantis xiii, 74
 Tarpeio patri ix, 102
 Tarpeium Pallatinumque Tonantem ix,
 87
 Tarraco xiii, 118
 Tarraconense xiii, 118
 Tarraconis i, 60 Hispanæ arces x, 104
 Tartarei canis v, 84
 Tartareumque canem ix, 66
 Tartesiaca manu xi, 16
 Tartesiaci trapeia vii, 28 terris ix, 62
 Tartesiacus nutritor viii, 28
 Tatarum i, 101
 Tatas i, 101
 Tatus xi, 104
 Taure ii, 14. 64
 Tauri furias ii, 43 truces iii, 58
 Taurino tergo i, 36
 Tauris magnis i, 52
 Tauro S 17. xiv, 180 Dictæo S 5
 Taurorum xiv, 91
 Tauros i, 49. xii, 61 attonitos viii, 55
 ignipedes S 27
 Taurum S 27
 Taurus S 16. 22. vii, 32. xiv, 53 faci-
 lis v, 31 stimulatus S 19 Tyrius x,
 51
 Taygeti vi, 42
 Tecta S 2. i, 71. ii, 53. iii, 66. v, 13
 gemmea vi, 47 indignantia ii, 90 Ju-
 lia vi, 38 pendencia ii, 14 stantia i,
 13
 Tecti primi iii, 5
 Tectis i, 83. iv, 66
 Tecto ferro S 11
 Tectum caput xi, 96
 Tectus iv, 19. v, 14. viii, 59 servus
 xi, 75
 Tecum i, 3
 Tegam ix, 26
 Tegant xi, 52. xiv, 138
 Tegarix ix, 30
 Tegas iii, 2
 Tegat v, 34
 Tegatque xiv, 134
 Tegent xiv, 28
 Tegente nebula iv, 64
 Tegeretur iv, 22
 Teges xi, 56 sarta xi, 32
 Tegetibusque vi, 89
 Tegeticula villis ix, 93
 Tegis i, 35. x, 83
 Tegit i, 93. iv, 53. v, 62. 74. vi, 25.
 x, 37. 96. xi, 18. xiv, 137
 Tegitur i, 117. iii, 42. vi, 52. 93. viii,
 68
 Tegiturque ix, 21
 Tegula missa vii, 36
 Tela S 10. 23. vii, 12. ix, 57 barbara
 xi, 84 sava vi, 25
 Tela tenni viii, 33
 Telesphore xi, 26. 58
 Telesphorumque x, 83
 Telesphorus i, 115
 Telethusa viii, 51
 Teli novi xi, 78
 Telis S 12
 Tellure x, 71
 Tellus vi, 68. x, 96 ambitiosa vi, 80
 Apona i, 62 impia vi, 85 Nilotica
 vi, 80 nulla iv, 42 Memphitica xiv,
 38 Memphitis xiv, 150 placata vi, 52
 Tuscula ix, 61
 Telo gravi S 13
 Temeraria fræna xii, 14
 Temerarius iv, 43 ardor vi, 25 inastitor
 vii, 61

- Temerata v, 71
 Temperari iii, 25
 Temperat iv, 8. vii, 80. ix, 12. x, 46
 Temperatæ Formis x, 30
 Temperator iv, 55
 Temperet xiii, 40
 Tempia S 7. ii, 74. v, 16. vi, 10. ix, 26. 102. xi, 94. xiii, 74 digna vii, 56 Flavia ix, 4. 35 fulgentia viii, 66 Julia v, 10 mansura ix, 59 Memphisica ii, 14 nascentia vi, 4 nova ix, 65 proxima suo coelo x, 51 reddita xii, 3
 Templi iii, 20 novi iv, 63. xii, 3
 Templis ix, 59 priscis viii, 80 Capitolinis ix, 4
 Templo S 1
 Tempora v, 6. 10. 64. vi, 40. ix, 14. 71. xii, 45. 62 longa i, 106. xiv, 84. ix, 30 verna v, 67. ix, 13. 17
 Tempore i, 27. ii, 85. vi, 11. viii, 71. x, 14. 19. 29. xi, 18. 58. xiii, 59 æstivo ii, 78 brumali xiv, 136 longo x, 36 medio xiv, 72 parvo vii, 13 perpetuo i, 69
 Temporibus S 18. v, 19. viii, 30. 56 comatis x, 83 malis xii, 6
 Temporis viii, 70
 Temporum iv, 55. xii, 22 Claudianorum iii, 20
 Tempus iv, 23 otiosum v, 20
 Tendere vi, 71. xi, 60
 Tenderet ix, 55
 Tendis vii, 32. x, 10. xi, 1
 Tendit ii, 27
 Tenduntur ii, 40
 Tene vi, 26
 Teneantur xii, 43
 Teneas ix, 89
 Teneasque xii, 29
 Teneat viii, 30. xiv, 108
 Tenebit x, 66
 Tenebo v, 52
 Tenebras ii, 14 breves x, 47 tutas xiv, 40
 Tenebris iv, 58. xi, 2. 104. xiii, 62
 Tenebrosa balnea i, 60
 Tenemus v, 60
 Tenendus v, 78
 Tenent iii, 31. iv, 57
 Teneo iv, 27
 Tener xii, 39 ausus iv, 14 minister iv, 66 mucro iv, 18 onager xiii, 97 ore xii, 38
 Tenua manu ix, 57. xiv, 54 puella i, 110. iii, 65 turba ii, 75
 Tenuera frontis iv, 6 puellas xiv, 149
 Tenueram aurem v, 61 manum iii, 19
 Tenuera iv, 22 columbas xiii, 66 manus, xiv, 177
 Tenere i, 105. iii, 16. vi, 85. vii, 86. xi, 89
 Teneret ix, 55
 Teneri iv, 59. 91
 Teneri anni ix, 14 Catulli vii, 14 Carpopphori, S 23 solititque pudoris xi, 45 viri vi, 68 vultus i, 32
 Teneris Ephebis ix, 9 vitibus iv, 13
 Tenero Catullo xii, 44 Laperco iv, 28 ore viii, 51. xi, 91 vertice xiii, 50
 Teneros ministros ix, 26
 Tenerum maritum viii, 46 nemes viii, 14
 Tenes iii, 44. vii, 7. viii, 21. ix, 74
 Tenet i, 115. iii, 5. iv, 8. 29. vi, 73. vii, 44. 50. 51. 84. viii, 61. ix, 92. x, 78. xi, 24. 40. xiv, 146
 Teneto v, 6
 Tentas iii, 42. vii, 24. xi, 1
 Tentat iii, 19
 Tentaveris vi, 64
 Tentavit viii, 18
 Tentem i, 106
 Tentent iv, 74
 Tentigine vii, 67
 Tentus xi, 78
 Tenue frigus iii, 82
 Tenuem feram vi, 15 lacertum xi, 27 Thaida xi, 101
 Tenuere vii, 37
 Tenuas vii, 42 acois x, 37 Athenas vi, 64 auras ix, 39 tabellas xiv, 3 opes x, 96 vicos vii, 61
 Tenui corona viii, 70 favilla xi, 52 flamma vi, 42 fluctu iv, 65 lacerto xi, 52 sanguine i, 23 tela viii, 33 verberare xiv, 71
 Tenuis aura v, 79 Verona x, 103
 Tenuit i, 13. iii, 5
 Tepens lupinus v, 78
 Tepentem aquam vi, 25
 Tepentes buxos iii, 20
 Tepenti sinu vii, 20
 Tepet x, 96. xi, 56
 Tepidæ Europes ii, 14
 Tepidique Nili xi, 11
 Tepidis popinis i, 42
 Tepido Galeo iv, 23 sinu viii, 59
 Tepidum cicer i, 104 trigona iv, 19 trigonem xii, 83 vadum i, 59
 Tepuere vi, 59
 Tepuisse ii, 1
 Tepuit iii, 17
 Ter iii, 40 quater ire x, 56 senas Olympiadas vii, 40
 Terantur ix, 23
 Teras x, 10. xii, 26
 Terat x, 42
 Tercenta iv, 27
 Tercentena epigrammata ii, 1

- Tercentum modios xlii, 12
 Terdena premia viii, 78
 Terdenos annos xii, 18
 Terebat x, 28
 Terebrantur xi, 45
 Terentem ii, 29
 Terenti xii, 4
 Terentianus i, 37
 Terentius prius viii, 45
 Terento Romano x, 68
 Terentos i, 70
 Terentus Romuleus iv, 1
 Terenos iv, 94 incesti xiv, 75
 Teret ix, i. xiv, 51
 Terga viii, 51. ix, 102. xii, 6
 Tergeminum Sophos iii, 46
 Tergendis mensis xiv, 144
 Tergo ix, 39 taurino xiv, 66
 Tergore Getico vii, 9
 Tergum i, 61
 Teris iv, 19. xi, 13. 22. xii, 18
 Terit ii, 11. iii, 30. x, 88
 Teritur viii, 8. xi, 3
 Terpsichore saucia iii, 68
 Terra S 24. ii, 48. v, 74. xiv, 100. 152.
 157. 197 Appula ii, 46 comasia ix, 21
 gravis v, 34. xi, 14 levis ix, 30 no-
 cens tristi criminis ix, 31 potans xii, 8
 Terra x, 61 patria ii, 24
 Terra aurifera x, 78 nostra iv, 45
 Terrai xi, 90
 Terram ii, 11 altricem xiii, 50
 Terrarum i, 6. ii, 91. vii, 6. viii, 2.
 xii, 8
 Terres vi, 16
 Terretur vii, 6
 Terris iii, 4. iv, 1. vii, 22. x, 32. xiii, 4.
 xiv, 182 Celtiberis xii, 18 Iberia vi,
 18. x, 20 Tartessiacis ix, 62 Venetis
 xiii, 88
 Terror v, 65. viii, 55. ix, 73
 Terroribus timidus ix, 44
 Terque i, 53
 Terseris vi, 1
 Tertia i, 20. xiv, 155 dona viii, 15 hora
 xii, 18 lux iii, 6 nomina xi, 4 res ii, 1
 Tertia cena xi, 31
 Tertiam aurem xii, 24
 Tertiasque viii, 44
 Tertio marmore vii, 31
 Tertium vi, 39
 Tertius iii, 50. v, 14. viii, 71. ix, 102
 consul viii, 66
 Terruit viii, 11. ix, 62
 Teruntur x, 96
 Tessera xiii, 1. xiv, 15. 17 larga viii, 78
 supposita iv, 66
 Testa i, 27. iv, 89. x, 26. xiv, 190 acuta
 v, 18 anus i, 106 gravis vii, 53 juncta
 via xii, 48 multa iii, 68 vetus vi, 96
 Testa ii, 43 curta iii, 82 Histra xii, 68
 Libyca iv, 46 rubra xiii, 7 Samia iii, 61
 Testis vi, 89 Aretinae i, 54
 Testam rubicundam xiv, 114
 Testantur vii, 6. viii, 65
 Testator i, 94. vii, 62. xiv, 83
 Teste i, 34. 90. vii, 62. 100 lucerna xi,
 104
 Testem i, 35
 Testes ii, 72. xiii, 68
 Testiculos iii, 24
 Testificate vi, 66
 Testile vii, 29
 Testis vi, 27 Baianis x, 37
 Testor ix, 23
 Testudine acuta xiii, 86 lunata xiv, 87
 prima xii, 66
 Testudineum hexaclinon ix, 60
 Teter odor iii, 24
 Tethyn viridem x, 44
 Tethyos supremam, S 8
 Tetigere v, 9
 Tetrasticha vii, 85
 Tetrica aure iv, 53 fronte x, 64
 Tetrica Dea vii, 96 febres vi, 70 Mi-
 nerva x, 19 tubas vii, 80
 Tetricas Deas iv, 73 Htes v, 20
 Tetrici lectores xi, 3
 Tetricique Salonia xii, 3
 Tetricis vocibus xi, 43
 Tetrico cane xiv, 81 viro i, 68. vii, 88
 Tetricus vi, 10 censor xii, 70
 Testonicos capillos xiv, 26
 Texantur xiv, 36
 Texere ix, 21
 Texta xiii, 51 Babylonica viii, 26 pur-
 pura xi, 86
 Textilis umbra xii, 51
 Textis rosis iv, 55
 Texto vimineo iii, 58 vineis ix, 73
 Textor xii, 59
 Tetricis Sequanorum iv, 19
 Texuit vii, 3
 Texuntur xi, 78
 Thai iv, 12. 50
 Thaida iii, 8. 11. iv, 85. vi, 98. xi, 161
 Iuscam iii, 8 tenuem xi, 101
 Thais iii, 8. 11. vi, 93 casta iv, 85 Me-
 nandri xiv, 187
 Thalami x, 63
 Thalamis xii, 97
 Thalamos imbelles vii, 58
 Thalamus viii, 53
 Thalasso xii, 42
 Thalassionem i, 26. iii, 98
 Thalassionis i, 26

- Thalia iv, 8. 23. vii, 46. ix, 74. x, 19.
xii, 95 conscia modici vatis ix, 27
Thalim viii, 73 lascivæ vii, 17
Thallogue iv, 67
Theatra ii, 6. vii, 76. viii, 79 antiqua
iv, 55 rara v, 10
Theatralis loci v, 23
Theatri x, 19 Romani xi, 13
Theatris v, 44. vii, 64. xi, 31
Theatro S 21. iv, 61. v, 8. ix, 29 Or-
pheo S 21 pleno vi, 34 Pompeiano
vi, 9. xiv, 29. 166
Theatrum i, 1
Thebani Phryxi viii, 51
Thebano enigmate i, 91
Thebas iv, 55. xiv, 1
Theca calamaria xiv, 19
Theca ænea xi, 75 curva xi, 58
Thecam xiv, 19
Thelesilla xi, 97
Thelesina ii, 49. vi, 7. vii, 87
Thelesinam ii, 49
Thelesine iii, 40. xii, 25
Thelesinus pauper vi, 50
Thelin x, 52
Themison xii, 20
Theodore v, 73
Theodori vatis xi, 93
Theophila promissa vii, 60
Theopompe x, 66
Therapsis Amyclis ix, 104
Θῆψος ix, 13
Thermæ iii, 68. v, 20 triplices x, 51
Thermarum xiv, 163
Thermas S 2. iii, 26. 44. x, 48 beatas
ix, 76 Neronianas ii, 48. iii, 25. vii,
34 nitidas vario de marmore x, 79
Thermis ii, 78. iii, 20. v, 44. vii, 22.
ix, 76. xii, 19. 70. 83 cunctis ii, 14
grandibus xi, 51 Neronianis vii, 34.
xii, 84
Thermulis vi, 43
Thesca vii, 24. x, 11
Thesai Hymetti xiii, 104
Thesais iv, 13
Thessalico rhombo ix, 30
Thessalicum Pellon viii, 36
Thestylis rubras messibus usta genas viii,
66
Thestylon viii, 63
Theta novum vii, 37
Thetin Triviam v, 1
Thetis S 20. 28. vi, 68. x, 13 summa x,
80
Tholus Casareum ii, 59
Tholus i, 71
Thoraca crudum vii, 1
Thracas xii, 8
Thrasca iv, 54
Thrasce magni i, 9
Thyesta crude iv, 49
Thyestæ iii, 45. xi, 31 divi x, 25
Thyesten v, 53 caligantem x, 4
Thyestes x, 67
Thyma Cornica xi, 43
Thymelen i, 5
Thymis Hyblæis v, 39
Thynni x, 48 Antipolitani iv, 69. xiii,
103
Tiberim sacrum iv, 64
Tiberinus carinæ nauta x, 85
Tibia v, 78
Tibis xiv, 64
Tibicina ebria xiv, 64
Tibris x, 85 dominus x, 7
Tibulli iv, 6 arguti viii, 73
Tibullum viii, 70 amatorem xiv 193
Tibullus xiv, 193
Tibur dulce x, 30 gelidum iv, 64 Her-
culeum iv, 62 hybernium v, 71
Tibure medio iv, 60
Tiburis ix, 61 alti vii, 13 Herculei i, 13
Tiburtinæ Dianæ vii, 23 pilæ v, 23
Tiburtinas vii, 80 auras iv, 60 oves vii,
80
Tiburtinis vii, 13 solibus vii, 13 frigo-
ribus iv, 57
Tiburtino monte viii, 28
Tigillini impudici iii, 20
Tigres novas viii, 26 improbe i, 105
Tigride gemina viii, 26
Tigrim xii, 26
Tigris S 18. iii, 44. vii, 7 citata iii,
44 ebria xiv, 107
Timavi Euganei xiii, 89
Timavo Ledæo iv, 25
Timavum multissimum viii, 28
Timeant viii, 14
Timeas v, 46. xii, 38
Timeat i, 23. iv, 42
Timebant xii, 84
Timebat i, 83
Timenda x, 48
Timendum vi, 64
Timendus Hermes v, 24
Timent x, 94
Timente Priapo iii, 58
Timentur xii, 29. xiii, 94
Timeo vii, 95
Timere ii, 41. xiv, 177
Timerem xii, 24
Timeris iii, 44
Times i, 25. ii, 32. 60. iii, 72. xii, 61. 92
Timet ii, 41. 44. iv, 8. 18. v, 24. vi,
49. vii, 1. ix, 75. xiv, 1. 176
Timeto iii, 2. vi, 49
Timetur iii, 41. 44. xi, 18
Timidam chartam v, 6
Timidis feria iv, 74 unguibus i, 7
Timido graecique libello viii, 24

- Timidos dentes i, 105
 Timidumque brevemque libellum xii, 11
 Timor vii, 38 est imperiosa res xi, 68
     velox i, 105
 Timuere xi, 36. xii, 74
 Timuisset 8 27
 Timuit viii, 26
 Τιμὸν ἀνὰ λυγρόν xiv, 201
 Tincta veste v, 23
 Tinctas chartas xii, 96 lacernas xiii, 87
 Tinctis capillis iii, 48 gregibus xii, 63
     vestibus ix, 63
 Tinctos sales, Attico lepore iii, 20 ver-
     sus viridi ærugine x, 33
 Tinctus torus ii, 16
 Tineas ii, 46. vi, 60. xi, 1. xiv, 37
 Tinge viii, 8. xiv, 146
 Tingere ii, 59. iv, 36. xiv, 103
 Tingis iii, 74. xii, 90
 Tingit i, 78
 Tinninabulum xiv, 163
 Tinxit x, 92. xiv, 33. 123
 Tiro xii, 51
 Tironem xi, 78
 Tirynthius xi, 43
 Titiana cupidum viii, 21
 Titè i, 18. vii, 59
 Titi iii, 98
 Titio xi, 51
 Tidoque vii, 55
 Tidus iv, 37. xi, 51
 Tito vii, 10
 Titulle viii, 44
 Titolo ii, 93 breviorè i, 94
 Titulos xiii, 3
 Titulum xii, 3 brevem x, 71
 Titus i, 18
 Tityrus niger viii, 56
 Toga i, 56. viii, 23. ix, 50. x, 29. xi,
     32. xiii, 1. xiv, 84. 124. 141 brevis x,
     14. xi, 56 ignota xii, 18 iussa ii,
     29 lavis vii, 86 lota ii, 43 pallens
     ix, 58 Partheniana ix, 59 rara x, 47
     sordidior i, 104. vii, 33 sudatrix
     xii, 18
 Toga ii, 53. iii, 24. x, 52 attrita xiv,
     125 Latia vii, 68 Palatina viii, 26
     purpurea x, 93 trita iii, 36
 Togæ vii, 51 Ausonia x, 73 flamma-
     ta v, 20 Latia vii, 19 palmata vii,
     2 metate quatuor x, 96 Romana ii,
     90. iii, 1 trita xii, 73 vase iii, 4
     urbana xi, 16
 Togeque i, 56
 Togam ii, 39. vii, 33. viii, 48. ix, 50
     algentem xii, 36 lotam iv, 28 ni-
     veam iv, 34 pexam ii, 44 rasam ii,
     65 terque quaterque lotam x, 11
 Togamque xiii, 48
     Delph. et T
 Toga x, 10 algentes xiv, 137
 Togata turba vi, 48
 Togatæ vi, 64
 Togatam gentem xiv, 124 operam iii, 46
 Togati Martis vi, 76
 Togatis ii, 74
 Togatorum ii, 74. v, 26
 Togatulorum xi, 24
 Togatulos x, 74
 Togatum i, 109. ix, 161
 Togatus vi, 24. x, 82 et capillatus grex
     ii, 57
 Toga jactatis xiii, 96
 Togula iii, 30. vii, 10 excussa iv, 66
     trita vilisque putrisque ix, 101
 Togula gelida vi, 60
 Togula madentis v, 22
 Togulam iv, 26. xii, 70
 Tolerabis vii, 64
 Tollant ix, 14
 Tollas i, 88
 Tolle ii, 29. vi, 30. ix, 36. xi, 11
 Tollere ii, 93. vi, 59
 Tollit x, 104
 Tolli 8 19
 Tollit ix, 19. x, 56
 Tollitur viii, 76
 Tollunturque xi, 71
 Tolose Palladis ix, 100
 Tolosatis casei xii, 32
 Tomacia fumantia i, 42
 Tomentum Circense xiv, 160 Leuconi-
     cum xiv, 159
 Tomus villa i, 67
 Τὸν δ' ἀρκευέσθαι vi, 46
 Tonante vii, 56
 Tonantem v, 55. vii, 60. xii, 15 Tar-
     peium Pallatinumque ix, 87 placi-
     dum vii, 99
 Tonanti ix, 12. 66. x, 19 Palatino ix,
     40 lascivo xi, 43 summo vi, 83
 Tonantis vi, 10. viii, 39. ix, 4. 92. x,
     35. 92. xi, 94 Capitolini x, 51 fal-
     ciferi v, 16 summi vi, 13 Tarpeti xiii,
     74
 Tonare viii, 3
 Tonat ix, 25
 Tondeat xi, 84
 Tondebit xi, 78
 Tondendis capillis xiv, 36
 Tondet ii, 17. v, 13
 Tonet viii, 36
 Tongilane iii, 62
 Tongilianus xii, 89
 Tongilion iii, 84
 Tongilium ii, 40
 Tongilius ii, 40
 Tonsa viii, 47 coma ix, 37 mentula ii,
     62
     d. Mart.

- Tonsa barba xi, 80
 Tonsa Pelops xii, 85
 Tonsi patris vi, 64
 Tonsili buxeto iii, 68
 Tonsis lentiscis vi, 74 ministris xiv, 158
 Tonso ministro xi, 11
 Tonsor vii, 61. 64. 83. 95. viii, 51. x, 88. xi, 58 barbatus viii, 52
 Tonsorem ii, 48. iii, 74. vi, 57. xi, 84 puerum viii, 52
 Tonsori xi, 58
 Tonsos x, 98
 Tonsrix ii, 17
 Tonsum i, 32 reum ii, 74
 Toreuma iv, 39. 46. x, 87 clarum iii, 85 leve xiv, 102
 Toreumata xi, 11. xii, 74. xiv, 94 praeca viii, 6
 Tori x, 71
 Toris ix, 28 pictis xiv, 135 primis vii, 74
 Tormentum dulcea vii, 29
 Toro i, 110 medio xi, 81 nudo xiv, 148 purpureo xii, 17
 Toros ii, 59. iv, 8. vii, 30. ix, 30. xi, 56. xii, 97 duros xiv, 162 exstructos iv, 8 legitimos vi, 21 primos iv, 22 similes vii, 58
 Torquati palumbi xiii, 67
 Torquato consule x, 79
 Torquatus x, 79
 Torquebat xi, 43
 Torquent iv, 38
 Torqueris xii, 98
 Torquet iii, 69
 Torrente vitreo xii, 3
 Torrentibus undis x, 85
 Torsit i, 79
 Torta lancea 8 11
 Torta meta xiii, 28
 Tortas comas iv, 42. xiv, 24
 Torti cadi ix, 3
 Tortis criminibus 8 3
 Torto dracone vii, 74
 Tortorem ix, 98
 Tortorum ii, 17
 Torva fronte iv, 14
 Torvi leonis i, 61
 Torus fartus papyro viii, 44 mollis viii, 77 pudicus x, 47 tinctus ii, 16 non tristis x, 47
 Tostamque messem x, 62
 Tostae castaneae lento vapore v, 78
 Tot vi, 4
 Tota iii, 65. v, 85. vi, 19. vii, 10. 35. 63. 64. 101. ix, 3. 18. 21. 22. xii, 1. xiii, 126. xiv, 198 anas xiii, 62 setas x, 88 Chimera 8 27 convivis xiv, 41 filia xi, 4 hyems xiii, 59 laurea ii, 2 littora xiii, 75 pensio iii, 38
 Roma videnda x, 6 scrupula v, 28 Septa x, 80 tabella xi, 91 vicinia xii, 59 uncia ix, 4
 Tota S 2. 9. i, 3. 74. 87. H, 51. 72. iii, 53. iv, 79. 85. v, 16. 38. vi, 28. 85. vii, 30. viii, 14 comae xii, 61 die xi, 77 domo xiv, 193 dote ii, 34 fronte vii, 26 lampade viii, 51 libra xi, 37 luce iii, 63 nocte ix, 69. xii, 12. 65 urbe iii, 15. xii, 38
 Totam S 19. i, 110. v, 81. vii, 61. 94. ix, 33. x, 68 aurem vi, 64 ovem vi, 3 Romam iv, 64 urbem iv, 71
 Totas xi, 5 lacernas xiv, 123 preces ix, 69 vias vii, 60
 Totidem iii, 95 puellae xii, 87
 Toties i, 4
 Totis i, 30. 118. viii, 30. x, 56 aquis iv, 22 diebus ii, 5. iv, 37. 54 noctibus ii, 5 sarcinis ii, 68
 Toto S 26. i, 16. 100. 115. iv, 29. vi, 56. 60. 68. 81. 83. vii, 29. 81. viii, 75. xii, 57 anno iv, 26. ix, 84. x, 70 bove v, 31 botryone xi, 27 celo iv, 2 die x, 70. 74. xi, 104 Heli-cone xii, 6 Marceliano ii, 29 mense xi, 41 orbe i, 2. ii, 66. v, 13. 74. viii, 61 poste i, 71 stemmate iv, 49 vertice xii, 7
 Totos crines i, 32 dies x, 19 penates ix, 62 soles x, 12
 Totum i, 50. 76. 93. iii, 68. xii, 18. xiv, 190 clientem x, 34 dimidium ii, 10 ebur xii, 85 lapam ii, 37
 Totus v, 25 dies xii, 24 libellus xi, 16
 Toxica seiva i, 19. v, 76. x, 36
 Trabecaeque v, 41
 Trabes Libycas xiv, 91
 Tractae per jucunda pocula noctes xi, 104
 Tractare xi, 29
 Tractatrix iii, 82
 Tradas i, 118. iii, 23. v, 57
 Tradat vi, 3. x, 87. xii, 11
 Trade xi, 78. xiv, 149
 Tradere xi, 5. xiii, 79
 Traderet i, 14. ix, 35
 Tradet xi, 5
 Tradidit vii, 63
 Tradit iii, 30
 Tradita xiii, 66
 Traducere iii, 74
 Traduceris vi, 77
 Traducit i, 54
 Traducta 8 4
 Traduntur ii, 37
 Tragicis Musis ii, 41
 Tragice ore viii, 18
 Tragicos cothurnos xii, 95
 Tragus xi, 22

- Trahar viii, 51
 Trahat iii, 36. xii, 29
 Trahens iii, 47
 Traherent iv, 73
 Traheretur ix, 85
 Trahes xiii, 57
 Trahet vi, 3. x, 78
 Trahi v, 22
 Trahis ii, 6
 Trahisque viii, 79
 Trahit iii, 38. 58. x, 30
 Trahunt i, 105
 Traiane princeps x, 34
 Traiani xii, 8
 Trajanum x, 7
 Traitem altum x, 19
 Transcurrunt vii, 46
 Transcuntis turbas xii, 57
 Transfer iii, 87
 Transferre viii, 3
 Transigere v, 50
 Transfuga xiv, 131
 Transierant x, 75
 Transiere v, 84
 Transibis i, 71
 Transire vi, 65
 Transis x, 59. xi, 106
 Transit ii, 64. v, 14. vii, 89
 Transmisso metauro xi, 21
 Transmittere xii, 60
 Transportata xiii, 72
 Transiberina vi, 93 domus i, 109
 Transiberinus ambulator i, 42
 Transtulit v, 14. xii, 95
 Trapetis Picensis xiii, 36 Tartessiacis vii, 28
 Traxerat i, 14
 Traxisses ix, 66
 Trebula humida v, 71
 Trebulani casae xiii, 33
 Trecenta iv, 61
 Trecenti consulibus iii, 93 nummi xii, 70
 Trecentis iv, 67 versibus ix, 20
 Trecentos xi, 36
 Tremebundus ix, 93
 Tremensque vi, 1
 Tremente calamo iv, 30 mollitie viii, 64
 Tremere vii, 55
 Tremor v, 65
 Tremorque v, 24
 Tremore docili v, 78
 Tremula linea iii, 58 seta i, 56
 Tremula manus xii, 74
 Tremulave iii, 58
 Tremulo tribuli ix, 50
 Tremulum xiv, 203 Pelian vi, 71
 Trepidant v, 31
 Trepidi nantes xii, 29
 Tres agellos xii, 16 na-
 tos ii, 34 sel-
- Treave v, 60
 Tria vi, 54
 Tribadum vii, 70
 Tribas vii, 67. 70
 Tribuas viii, 54
 Tribuente xi, 6
 Tribuere i, 104. x, 34. xii, 6
 Tribuisse viii, 37. xii, 85
 Tribuit ii, 2. iii, 10. 96. iv, 51. vi, 10.
 ix, 25. 35. 99
 Tribuli tremulo ix, 50
 Tribulis mortui ix, 58
 Tribum ii, 46
 Tribunali alto xi, 99
 Tribunatus xi, 99
 Tribuni vi, 8 armati ii, 60
 Tribunitium latus xiv, 32
 Tribuno ix, 29
 Tribunum iii, 95
 Tribus Latiae viii, 15
 Tribus i, 72 areis vite peractis x, 24 ca-
 pellis vi, 19 decariis ix, 101 libris
 minor x, 37 lustris x, 38 natis xi, 53
 nummis ii, 43
 Tributis vii, 55
 Triceque xiv, 1
 Triceni i, 44
 Tricenos nummos x, 27
 Tricentis iii, 22
 Tricesima lux vi, 7
 Tricies iv, 37. viii, 40
 Triclinia strata x, 13
 Triclinio iii, 93
 Tridente equore v, 24
 Triduo ii, 6
 Triente viii, 61 denso ix, 88 nigro ix, 91
 Trientem summum iv, 83
 Trientes xi, 40 Amethystinos ix, 49 cre-
 bros i, 107 densi vi, 86 dimidiis xi,
 6 setini x, 13 setinos xiv, 183
 Trieteride bis juncta ix, 86 nona x, 53
 plena vi, 86 prima vii, 96
 Trifolium xiii, 114
 Trigesima aestas x, 103
 Trigesimus i, 16
 Triginta Decembres iii, 36 diebus xi, 24
 epigrammata vii, 81 munera vii, 53
 quatuorque messes xii, 34 pueri xii,
 87 quatuorque ante brumas x, 104
 Trigona tepidum iv, 19
 Trigone nudo vii, 72
 Trigonem tepidum xii, 83
 Trilices Patavinæ xiv, 143
 Trima xii, 7
 Trinæve x, 75
 Trinociali domiciane xii, 77
 Triones Hyperboreos ix, 46 Odryas vii,
 80 Parmasios vi, 58
 Tripes grabatus xii, 32
 Triphilem calvam vi, 74

- Triplex v, 65
 Triplices vii, 98. xiv, 6 thermæ x, 51
 vani vii, 72. x, 87
 Triplici foro iii, 88. viii, 44
 Triste xi, 2 caput ii, 61 forum v, 20 frigus x, 5 iter S 12 mentum xi, 98
 nemus xi, 41 supercilium i, 26. xi, 2
 Tristem iii, 88. viii, 41 reatum ii, 24
 Tristes capillos ii, 66 ceræ xiv, 5 ferulæ x, 62 morsus animi xii, 34
 Tristi iv, 44. v, 79. vii, 87 Æthiopo vii, 87 crimine nocens terra ix, 61 domesticano v, 79 favilla iv, 44 voce iv, 5
 Tristia carmina x, 17 fata i, 79 jura vii, 64 stigmata x, 56
 Tristibus procellis ix, 41
 Tristior i, 63. ii, 69 nuda vii, 19
 Tristiores Saleianum ii, 65
 Tristis vi, 79. viii, 64. xi, 30. 40. 104
 arundo i, 4 Athenagoras viii, 41 auctio solvendia nummis xiv, 35 filius viii, 44 focus xi, 56 lana xiv, 158
 puer v, 85 secundus vii, 92 torus x, 47 turba vii, 58 victoria x, 50
 Tristitia secura vii, 47
 Tristitiæque i, 110
 Tristium lacernarum i, 97
 Tristius genus leti xi, 91
 Trita i, 67. ii, 58. ix, 14. xi, 12 brachia ii, 29 columba viii, 6 frigora ii, 46
 gemma pollice Heliadum ix, 14 lacerna i, 98. viii, 28 succina iii, 65
 toga iii, 36 togula ix, 101
 Tritæ togæ xii, 72
 Tritæque iii, 36
 Tritas lacernas vii, 92
 Triticeum frumentum xiii, 12
 Tritior ii, 51 cultus ix, 58
 Tritis lapillis viii, 64
 Tritius ix, 58
 Tritio pollice xiv, 167
 Triton S 28
 Tritonida iv, 1
 Tritum saxum xii, 57
 Tritus lectus cimice xi, 32
 Trivis S 1. vi, 47 nemorosa regna ix, 65
 Triviam Thetis v, 1
 Trium ii, 91 discipulorum x, 60 natorum ii, 91. 92. iii, 95. ix, 68
 Triumphi i, 5 Gigantei viii, 50 Hyperborei viii, 78
 Triumphis viii, 65
 Triumphos vi, 4 Erythraeos viii, 26 Idumæos ii, 2 dignos v, 19 laurigeros iii, 66 magnos v, 17. vii, 2 Parthos ix, 104 secretos viii, 15
 Triumphum S 20
 Triumphus vii, 8
 Trojæ xi, 4
 Trojamque xiv, 1
 Trochis argutis xiv, 169
 Trochus celer xi, 21
 Tropin xii, 83
 Trucem Sullam ix, 44
 Truces animos ix, 11 blattas xiv, 87
 Iberos x, 78 pueros xi, 86 tauri iii, 68
 Trudit iii, 82
 Truditor xi, 47
 Trullam ix, 98
 Trunci ii, 63
 Trunco fasciato xii, 57
 Truncum turturem vii, 29
 Trux ix, 26
 Tryphon iv, 72. xiii, 3
 Tu i, 14
 Tuæque v, 13
 Tua S 6
 Tua S 3
 Tum S 15
 Tuam i, 103
 Tuamque i, 50
 Tuas S 6
 Tuba navali S 28 Fieria x, 64. xi, 3
 tanta viii, 56
 Tubæ tetricæ vii, 80
 Tubas viii, 3
 Tubera xiii, 50
 Tubercs xiii, 52 vernæ xiii, 43
 Tubos omnes xi, 62
 Tucca i, 19. vi, 65. vii, 41. 77. ix, 77.
 x, 13. xi, 70. xii, 95
 Tuccam vi, 65
 Tuccius esuritor iii, 14
 Tuere vi, 16. vii, 17. x, 28
 Tui i, 56
 Tuis i, 32 cultris ix, 3
 Tuisque x, 104
 Tulerat S 10
 Tulere v, 79. vi, 76. vii, 53
 Tulerint S 16
 Tuleris ix, 46
 Tulerit i, 32
 Tulerant viii, 71
 Tullise i, 105. iii, 100
 Tullissent S 27
 Tullisset x, 41
 Tullit S 10. 16. 23. i, 32. ii, 46. 63. iv, 1. 11. 32. vii, 47. viii, 36. 55. 71. 76.
 ix, 9. 44. 60. 94. 102. x, 85. xi, 51.
 xiii, 118
 Tulle i, 37
 Tulli iii, 20. iv, 64
 Tullioque v, 51
 Tullius ix, 72 magnus iv, 16
 Tullus ix, 52
 Tum ii, 14
 Tument xi, 58. xiii, 58. xiv, 161. 162
 Tumentfactus iv, 11
 Tumentis vulva xi, 61
 Tumere S 26

- Tumescebat viii, 33
 Tumet iv, 46. 49. xiii, 44. xiv, 144
 Tumidas hydrocelas xii, 84
 Tumidi reges v, 20
 Tumidi regis ii, 18
 Tumidis aquis S 25 undis xiv, 181 ter-
 roribus ix, 44
 Tumido ore v, 8
 Tumidus v, 1 magister viii, 3. x, 104
 negotiator x, 87
 Tumor viii, 64
 Tumore modico iv, 64
 Tumores Syrios iv, 48
 Tumulata Canace xi, 91
 Tumulique xi, 48
 Tumulis ix, 31
 Tumulo vi, 52. vii, 96. ix, 16 nobiliore
 iv, 59
 Tumulum vii, 87. viii, 57
 Tumultumque viii, 38
 Tunc ii, 8
 Tunc vi, 82
 Tunica x, 25
 Tunica Nilotide picti Maari x, 6 utrim-
 que levata xi, 70
 Tunice x, 100 Patavium xiv, 143
 Tunicasque xi, 104
 Tunicam x, 81. xiv, 158. 211
 Tunicas molestas iv, 87 pingues xiv,
 143
 Tunicata iii, 3 quies x, 51
 Tuo i, 37 animo ix, 42
 Tuoque vii, 5
 Tuorum iv, 55
 Tuos i, 30 canes x, 37
 Tuosque ii, 14. 104
 Tura (s. thura) i, 112. vi, 65. viii,
 24. xi, 104. xii, 103 pia viii, 8. 66.
 xiii, 4 ptagala x, 26 semicremata xi,
 54
 Turba S 23. i, 90. iii, 91. iv, 20. v, 7.
 25. 32. vi, 6. 21. ix, 30. 60. x, 18.
 48. xiii, 98 cetera iii, 38 candida
 xii, 34 crassa ix, 23 densa vii, 61. x,
 10 cathica xi, 84 cathcata xii, 57 gra-
 vis S 4 ingens i, 74 ingens onerosaque
 ix, 56 Martia i, 4 maxima xiii, 83
 molesta i, 43 obvia iv, 63. xiv, 169
 omnis iii, 58. xiii, 3 otiosa ii, 37 pal-
 lida x, 12 pia vii, 82 rustica iv, 66
 sistrata xii, 29 tristis vii, 58 Stoica vii,
 69 togata vi, 48 ventum vii, 44
 Turba i, 90. ii, 74. v, 7. vii, 100. viii,
 82. xiv, 214 in omni ix, 98 noxia iii,
 91 tenera ii, 75 vocata i, 21
 Turbabis xiii, 75
 Turbas xiii, 134 crinitae xii, 49 pia viii,
 38 simplici x, 62 transeuntis xii, 87
 Turbam ii, 12. 22. vii, 89 otiosiores
 xi, 1 priorem ix, 80
 Turbare ii, 86
 Turbat vii, 52
 Turbata Crystallina ix, 60 manica xiii,
 131.
 Turbatis xiii, 108
 Turbato auro viii, 78 mulco-xiv, 127
 Turbida amphora viii, 45 Cacaba xii, 60
 Turbidiore lumine x, 20
 Turdis xiii, 51 avidis iii, 58 crassis ii,
 40 pinguibus iii, 47
 Turdo vii, 20
 Turdorum corona xiii, 51
 Turdos iv, 66. ix, 56 vagas xi, 21
 Turdumve vi, 75
 Turdus iii, 77. ix, 65. xiii, 92
 Turdusve vi, 11
 Ture vii, 74. ix, 2. 92. x, 98 Eco iii, 65
 Turgentis lacus iv, 55
 Turget xiii, 47. 68. xiv, 45
 Turgidis labris vi, 86
 Turgidum penem ix, 28
 Turis iii, 2. iv, 46. 63. 54. 72
 Turni vii, 97
 Turnus xi, 10
 Turpe ii, 86. iv, 71. vi, 90. vii, 20. ix,
 48 guttur x, 22
 Turpes viii, 79. x, 71 bisontes i, 305
 muscas xiv, 67 ranas x, 37
 Turpi resina xii, 32 sinu xi, 54 alcere
 vii, 71
 Turpior uxor vi, 45
 Turpiorem v, 79
 Turpis stiria vii, 37
 Turpius i, 86. v, 82. x, 83
 Turre alta iii, 58
 Turres iii, 58
 Turricula xiv, 16
 Turris candida xii, 21
 Tartur cereus iii, 58. 60 pinguis xiii, 53
 Tarturem truncum vii, 20
 Tarturum iii, 82
 Tusca vinea politus ligo ix, 58
 Tuscae glandis vii, 27
 Tusci vii, 31
 Tuscis jugis i, 27 cadis xiii, 118 scilli-
 bus xiv, 98
 Tusco amne ix, 102 visco xi, 27
 Tuscula tellus ix, 61
 Tusculive vii, 31
 Tusculosque iv, 64
 Tuscus iii, 24 ager ix, 23 eques viii, 58
 Tusare i, 20
 Tussis i, 20. v, 39 aspera xi, 86
 Tussit i, 11. ii, 36
 Tuta x, 30. xiv, 61. 123 casina iii, 67
 lectica xi, 99 novacula ix, 50 otia
 xii, 5 ova iii, 47
 Tuta iii, 67

Tutam vi, 93
Tutas tenebras xiv, 40
Tutela felix v, 1
Tutelamque iv, 55
Tutior i, 49. v, 32. x, 10. xii, 14 hos-
pes viii, 14
Tutum ix, 56
Tutus iii, 91. iv, 19. ix, 85 lepus i, 7
Tuum S 17
Tuus i, 39
Tyndaris ix, 104. xii, 52
Tyranni Pellaei ix, 44
Tyranno Argolico ix, 60
Tyria sindone iv, 19
Tyris xiv, 133
Tyrium abollam viii, 48
Tyrianthina urbica i, 54
Tyrias lacernas viii, 10. ix, 23
Tyriasque iv, 23
Tyrios cultas xi, 39
Tyrius taurus x, 51
Tyron ii, 29
Tyros improba x, 16 Cadmea vi, 11

V.

Vacabat x, 58
Vacabis v, 80
Vacabit vii, 26. 51. 97. xi, 106. xii, 11
Vacant vii, 102
Vacare ii, 41. v, 20. viii, 82
Vacaret xi, 1
Vacas ii, 5
Vacat iii, 69. vii, 1. 80. ix, 8. x, 17.
xi, 1
Vacca xiv, 180
Vacent i, 4
Vacerra viii, 69. xi, 66. 77. xii, 32
Vacua manu vi, 72 pelle vi, 64
Vacuum Lygdon vi, 42
Vacuare xi, 5
Vacuas chartas xiv, 10
Vacui xii, 5
Vacuis xiii, 8 auribus xi, 3
Vacuo cære S i, 11 dento i, 61 sinu x,
78
Vada vi, 42 pura iv, 55 tarda iii, 67
Vadas xi, 1
Vade i, 71. iii, 4. xi, 104
Vadimonia viii, 67. xiv, 135
Vadis ii, 60. iv, 22. ix, 55 Erythræis
viii, 28 opposuit x, 85
Vadum leno i, 50
Vas ii, 60. iv, 23. v, 23
Vafer xi, 31
Vasra arte vi, 64. xii, 66
Vaga aranea viii, 33
Vago juvenis ii, 90
Vagantur vi, 34

Vagaris x, 65
Vagatur iii, 57
Vagatus ix, 69
Vagi iii, 67
Vagientem festum iii, 58
Vagientes infantes xi, 61
Vagis gressibus ii, 57
Vagitibus tantis ix, 21
Vagitu ix, 9
Vagos capillos vi, 52 tardos xi, 21
Vagumque xii, 18 mane vii, 39
Vagus i, 2. iv, 79. v, 31. 70. vi, 21. 80.
vii, 22. x, 85 amor xii, 97 December
iv, 14 lepus i, 15 pes xii, 26
Valde iii, 44
Vale v, 66. ix, 8. x, 104. xi, 106. xii,
48
Valeam ii, 5. iv, 31. vi, 60. 64
Valebis ii, 92. vi, 78. xiii, 35
Valent i, 16. viii, 32. x, 62. xii, 70
Valere vi, 70
Vales ii, 64
Valet iv, 64. vii, 13. xiii, 80
Valete iii, 7. iv, 67
Valle alta iii, 58 brevi ix, 19 vasta S 6
Valles v, 71 curvas iv, 64
Vana ludibria x, 4
Vana ix, 44 toga iii, 4
Vani operis v, 23 triplices vii, 72. x, 87
Vano labore xiv, 48 nomine iv, 11 mu-
nere ix, 103
Vanoque honore xi, 32
Vanos fumos iv, 5 labores x, 82
Vanus labor i, 89
Vapore vii, 31. viii, 23 arido vi, 42
lento v, 78
Vapores nimios x, 48
Vappa perfida xii, 48
Vapulat vi, 46. vii, 67. xii, 57
Vapulavit x, 62
Vapulet vii, 86. viii, 23
Vare iv, 78. viii, 20. x, 26
Varie anle ix, 44
Variantur viii, 28
Varias artes vii, 22 comas i, 77 opes x,
48
Variata mappa iv, 46
Vario viii, 13
Vario mre v, 1 decore vi, 42 de mar-
more x, 70 ordine S 26 sapore xi,
31
Varioque xii, 4 usu vii, 51
Varios colores ii, 46 discursos vii, 29
labores iv, 8 modos iii, 63
Varium minutal xi, 31
Varro inficiande v, 20
Varus iv, 78
Vasa Aretina xiv, 93 pauca iv, 15
Vasta valle S 6
Vastos hiatus i, 23

- Vatem S 13. vii, 73. xi, 49. x, 53. viii, 63
 Vati vi, 21. vii, 29. 63. xiv, 163 Alexis
 munus v, 16 suo ii, 23
 Vaticana vi, 92. x, 45
 Vaticanani cadi xii, 48
 Vaticanis cadi i, 19
 Vatini auctoris xiv, 96
 Vatini calices xiv, 96
 Vatiniorum fractorum x, 3
 Vatis vi, 68. viii, 66. ix, 50. x, 103
 Apollinei vii, 23 docti i, 62 modici
 ix, 27 Theodori xi, 93
 Vatus xii, 70
 Vatum viii, 56. 63
 Ubere ix, 9 largo xiii, 44
 Ubi i, 2
 Ubique i, 3. x, 92
 Ubique v, 25
 Uda puella xi, 16 basia vetulo Falerno
 xi, 26
 Udaque prata i, 115
 Udi x, 19
 Udo gaudio x, 78 antro x, 35
 Udonis Cilicii xiv, 140
 Udu viii, 44 alcator v, 84 calceus xi,
 21
 Vo i, 58
 Vecta viii, 51
 Vector lascive ii, 14
 Vectus iv, 51
 Vehimurque viii, 61
 Vehit x, 3
 Vehunt viii, 21
 Veientana iii, 49 uvæ ii, 53
 Veientani rubelli i, 104
 Vel i, 87
 Vela viii, 70. xii, 29. 44. xiv, 28. 29
 leta S 26 negata ix, 39. xi, 21
 Velabrensem xiii, 32
 Velabrensi foco xi, 52
 Velabriensis caseus xiii, 32
 Velamine nigro iii, 3
 Velarunt xii, 42
 Velas iii, 3
 Velat i, 89. ii, 43
 Velet iii, 2
 Velim i, 9. 53. ii, 5. iv, 42. v, 16. ix,
 23. x, 74
 Velimus iv, 61
 Velint i, 52. v, 60. vi, 25. viii, 75. x, 34
 Velis i, 9. 36. ii, 64. vi, 40. viii, 26.
 28. 39. 51. ix, 4. 39. x, 47. 48. xii,
 34. 34. xiii, 2. xiv, 145
 Velit i, 118. ii, 54. iii, 90. 92. vi, 68.
 vii, 69. viii, 11. 14. 18. 46. x, 23.
 103. xi, 23. 27. 57
 Velius comes ix, 32
 Velle iii, 26. v, 83. xi, 7. 27. 55. 58,
 xii, 96
 Vellem vi, 51. viii, 52. 72. x, 3
 Vellens comam v, 37
 Vellent iv, 44
 Vellera ii, 46. iv, 41. xi, 27 aurea xii,
 99 flava ix, 62 multa xiv, 143 pro-
 tosa xiii, 125 rasa xiv, 159
 Vellere viii, 23. x, 90. xi, 99 Æolio viii,
 51 pullo xiv, 157
 Velleribus primis xiv, 155
 Velles iii, 16
 Vellet i, 36. 74. 86. iii, 24. vi, 21. vii,
 51. viii, 46. x, 73. xi, 24. 40. xii, 29
 Velleit xi, 60
 Vellis ii, 62. x, 90
 Vellit ii, 11
 Vellus v, 37 densum iv, 3 inquinatum
 iv, 4
 Velocia munera S 2
 Velocibus annis viii, 6
 Velocior i, 49 manus xiv, 206
 Velocius i, 47
 Veloque i, 35. xi, 45. 96
 Velox i, 111
 Velox vi, 28 Agathine ix, 39 draconis
 xiv, 48 notarius x, 62 timor i, 105
 Velut vi, 82
 Veluti xi, 26
 Vena saucia iv, 66
 Vena Lucrina x, 30 rigida vi, 49. xi, 16
 Venabula S 15. xiv, 30 dejecta xiv, 31
 Dorica S 23 grandia viii, 55 splendi-
 da S 11
 Venafri campani xiii, 98
 Venafro uncto xii, 63
 Venalis i, 2. iii, 60
 Venatio xiii, 101
 Venator S 11. i, 50. x, 87. xii, 14. 18.
 xiv, 86 superbus iv, 35 superbus capta
 mele x, 37
 Venatrix xi, 69
 Venatur xiv, 200
 Venatus humiles leonum i, 105
 Vendamus vii, 16
 Vendas vii, 98. xi, 70
 Vendat xii, 55
 Vende xi, 70
 Vendeat vi, 66
 Vendentem xii, 102
 Vendere i, 57. 86. iii, 56. iv, 5. v, 16.
 vii, 64. 77. ix, 4. 30. xi, 70. xii, 66.
 73. 102. xiv, 204
 Venderet i, 86
 Vendes ii, 43
 Vendidisti xii, 98
 Vendidit iii, 48. 57. vi, 71. ix, 22. xii, 23
 Vendis xii, 66
 Vendit i, 19. 42. xii, 55. xiv, 194. 223
 Vendita xii, 102
 Vendo iv, 80
 Vendunt xii, 46

- Venena pulia ix, 3
 Veneno vi, 19 Amyclæo viii, 26 atro
 vii, 72 obscuro i, 79 pote v, 76
 Venenatus iii, 22. vi, 40. 78
 Venerabilia moles 8 2
 Veneranda domus ix, 21 limina xii, 3
 pallatia i, 71 sacra Musarum x, 58
 Venerandaque sanctaque verba iii, 69
 Venerande nepos ix, 18 rector vii, 60
 Venerandus Cæsar ix, 102
 Venerantia v, 15
 Venerantur viii, 11
 Venerare iv, 30
 Veneras i, 3
 Venerat viii, 55. xiv, 72
 Venero S 8. xii, 70
 Venerem i, 103. 110. v, 40
 Veneres ix, 12. xi, 18
 Veneri ix, 42. xi, 80
 Venerint i, 105. x, 5
 Veneris iii, 4
 Veneris (a Venus) æv, 44. v, 7. xi, 26.
 xii, 42. xiv, 206 beatæ xi, 80
 Venerit xi, 6. xii, 24
 Venerunt vii, 53. viii, 71. xiii, 28. 111
 Veneti vi, 46
 Venetis terris xiii, 88
 Veneto x, 48. xiv, 131 luto iii, 74
 Veni i, 72. iv, 1. 76. vii, 6. 23. viii, 21.
 29. 67. xi, 52. xii, 62. 82. xiii, 82.
 xiv, 90
 Veniam vi, 51. xi, 35
 Veniam ii, 90. iv, 77. ix, 56. xii, 60
 Veniant vii, 72
 Venias i, 53. iii, 27. x, 26. xi, 52
 Veniat vii, 5. xiv, 87
 Veniente viii, 21
 Venies v, 44. x, 12. xi, 23
 Veniet i, 50. iii, 4. 88. xiv, 112. 125
 Venimus x, 102. xi, 79. xiv, 48
 Venio ii, 18. iii, 44. xiii, 35
 Venire i, 118. v, 4. 84. vi, 1. xi, 7. xii,
 77
 Venis iii, 44. 54. vi, 47. viii, 21. 67.
 xiii, 2
 Venis curvis xiv, 23 prominentibus v, 4
 Venisse iv, 61. xiii, 107
 Venissent x, 81
 Venisti i, 2. v, 9
 Venit S 8. i, 26. 68. 72. 88. iii, 50
 Venit (a veneo) xi, 88
 Venite xii, 8
 Venitis x, 48. 72
 Veniunt viii, 78
 Venter xiv, 151 infelix ii, 51
 Ventilat iii, 82. v, 31. xii, 13
 Ventis x, 104
 Vento jubente x, 83 leni x, 39
 Ventos iv, 19
 Ventosque vi, 59
 Ventre i, 21. xi, 61. Falisco iv, 46
 Ventrem iv, 78. x, 48. iii, 42 liquidum
 xii, 116 solum xi, 86
 Ventres molles xiii, 26
 Ventri iii, 22. xi, 52 pigro iii, 47 scireo
 xiv, 60
 Ventris i, 28. 110 dari xiii, 29 maturi
 S 14
 Ventum ii, 41
 Ventura xi, 91 Cydonia x, 42 turba
 vii, 44
 Venturam xiv, 6
 Venturo viii, 21
 Venturum xi, 72
 Ventus ix, 39. xiv, 28. 20
 Venuleio iv, 63
 Venus S 6. i, 104. ii, 84. vi, 13. vii,
 89. viii, 43. x, 13 æqua iv, 13 casta
 ii, 84. vi, 45. x, 23 debilitata i, 47
 fugitiva xii, 97 læta vi, 91 nuda viii,
 1 plebeia ii, 53 prodigiosa i, 91 soli-
 citata iii, 75 superba iii, 68
 Venustum xi, 31
 Ver ix, 14 breve ii, 46
 Vera ix, 100. x, 34 electra viii, 51 fama
 vii, 88 gaudia vii, 5. xi, 26 Gran-
 tiana iv, 39 mentula vii, 35 nomina
 xiv, 170 soboles vi, 2
 Vera simplicitate i, 40
 Veræ xi, 44 vita v, 20
 Veram i, 110. vii, 39
 Veras amicitias xi, 44
 Verba ii, 76. v, 10. 22. 50. vi, 54. 56.
 viii, 7. 22. xi, 70. xii, 42. xiv, 208
 barbara i, 66 fortia iii, 46 grandia ii,
 69. ix, 22 Latina xi, 20 mandata ix,
 26 pauca i, 97 prima ix, 69 sobria i,
 28 venerandaque sanctaque iii, 69
 Verbera S 10. ii, 76 Graia ix, 72 mille
 xi, 94
 Verberat xii, 57
 Verberatus vii, 95
 Verbere vii, 67 tenui xiv, 71
 Verberent xii, 57
 Verberibusque ix, 69
 Verbis i, 26. iii, 2. iv, 89. viii, 11 cas-
 tis iii, 69 grandibus minax ix, 28 in-
 nocuus vii, 13 prioribus x, 72
 Verbum ix, 47 unum xiv, 217
 Vercellas x, 12
 Vere i, 34
 Verecundam situm viii, 70
 Verecundo ore viii, 1
 Veredo rapiente xii, 24 succincto xiv, 86
 Veri v, 19. xi, 59
 Veridicæ sorores v, 1
 Veridico ore x, 37
 Veriora vi, 20
 Veris vi, 20. 80. xiii, 127
 Veritas rustica siccis capillis x, 72

- Veritus ix, 27
 Veritas viii, 76
 Verminat xiv, 23
 Verna i, 42. iii, 1. vi, 29. xiv, 1. 11
 clamatas xii, 26 Numm x, 76 satur ii,
 90
 Verna tempora v, 67. ix, 13. 17
 Verna arbore xi, 8
 Vernas lactei iii, 58 tuberes xiii, 43
 Vernam dormitantem viii, 59 negligen-
 tem xii, 89
 Vernarent ii, 61
 Vernas x, 30
 Vernat ix, 55
 Vernis equitibus i, 85
 Vernos apros i, 50
 Vernula xii, 70. xiv, 54
 Vernulae v, 37
 Vernulas libellos v, 18
 Vero vi, 39. viii, 76 amore x, 20 bar-
 baroque rure iii, 58 dolore vi, 63
 gaudio i, 50 nomine vi, 88 viro vii,
 58
 Verona i, 62 magna xiv, 195 sua x, 103
 Verona i, 8
 Veros sardonychas ix, 60. x, 37
 Verpe poeta xi, 94
 Verpus vii, 82
 Verris ii, 37
 Versata xi, 53
 Versibus x, 100 duobus xiv, 1 mille
 xi, 80 trecentis ix, 20
 Versiculus iii, 9. 50. vi, 64
 Versu grato iv, 55 impio x, 5 non la-
 borioso xi, 6 Lampascio xi, 16 las-
 civo x, 64 rudi ix, 13
 Versus ii, 8. iv, 17. v, 26. 56. vii, 4.
 ix, 90. xi, 2. 3. 24. xii, 62. xiii, 75
 desertos vi, 14 ducentos viii, 90 duo
 tresve xii, 3 facundos xii, 43 lasciv-
 os xi, 20 Saturnalities xi, 15 seve-
 ros i, 36 viridi erugine tinctos x, 33
 Vertagus acer xiv, 200
 Vertex planus iv, 64
 Vertice i, 32. viii, 36. x, 19 moto iv,
 3 tenero xiii, 50 toto xii, 7
 Verticemque xii, 45
 Verum i, 65. 109. ii, 69. iii, 72. iv,
 34. 42. v, 29. vii, 6. 23. 90. 100.
 viii, 76. x, 5. 14. xi, 24. 107. xii,
 36. 86. xiv, 52 nomen ix, 26
 Verus iv, 5 pater 3 pater familie i,
 85
 Vescitor viii, 50
 Vescuntur iii, 58
 Vesica fortior viii, 33 omnis iv, 49
 Vesicam xiv, 62
 Vespillo i, 31. 48
 Vespillonum ii, 61
 Vestis vii, 78 canis i, 17
 Veste tincta v, 23 deposita vi, 93 ma-
 dida v, 79
 Vestem aridam iv, 70
 Vester ix, 96
 Vestes xii, 102 amethystinas i, 97 oli-
 dae i, 50 saturatas viii, 48
 Vestibus tinctis ix, 63
 Vestino grege xiii, 31
 Vestinus cascos xiii, 31 gravis iv, 73
 Vestire ii, 46
 Vestis proxima xii, 18 sordida viii, 3.
 xiv, 71
 Vestit i, 36. vi, 11. vii, 82. xiv, 128
 Vestitur viii, 33. x, 51. xiv, 129
 Vestra v, 84
 Vestras ix, 1
 Vestri i, 5. x, 103
 Vestris x, 24
 Vestro xii, 64
 Vestrum v, 6
 Vesuvius viridis iv, 44
 Vetabunt xi, 78
 Vetamar xi, 6
 Vetat ii, 91. v, 37. vi, 91
 Veterem amicum viii, 14. ix, 85 Gratium
 iv, 55 Jovem vii, 73 maritum x, 41
 senectam v, 7 sodalem ii, 44 umbram
 v, 10
 Veteres v, 16. xi, 90 artes iv, 39 avos
 iii, 63 brachas xi, 21 calathos ix, 60
 et paucos sodales x, 104 Foculas vi,
 27 Fidenas iv, 64 omnes i, 55 pa-
 tres xi, 5 patronos v, 34 poetas x,
 78 ritus viii, 80 sodales i, 100 so-
 los viii, 69
 Veteri fidoque sodali ii, 43. v, 19 so-
 dali x, 37. xii, 25
 Veterino iii, 67
 Veteris amici viii, 18
 Veterum avorum x, 87 Corinthiorum
 anas ix, 58 ducum ix, 84
 Veto i, 35
 Vetonissae parvas iv, 55
 Vetuisti iv, 22
 Vetuit iii, 46. ix, 102. xi, 41
 Vetula iii, 32
 Vetula dextra xi, 29
 Vetulae Fabullae viii, 33
 Vetulam iii, 32. iv, 29
 Vetulas iii, 76. viii, 79 algentes iv, 5.
 decem ix, 101
 Vetuli cinardi i, 42 Eocti viii, 6 fures
 vi, 16
 Vetullaeque viii, 79
 Vetulo Falerno i, 19. viii, 77. xi, 26
 marito xi, 71 petasone xiii, 55
 Vetulos cados xiii, 112
 Vetulum cunnum x, 90

- Vetus vi, 67. vii, 79. x, 98. 101. xi, 21. 34. 54 aura iv, 4 ingenium xi, 7 patriusque amicus vi, 25 putreque solum luto ix, 74 sodalis i, 55. vii, 86 testa vi, 93
 Vetusque ii, 30. xi, 34
 Vetustas vii, 45 longæva S 5
 Vetustilla iii, 93
 Vetustillæ ii, 28
 Vexabit viii, 46
 Vexat ii, 32. ix, 60. xi, 81. 86
 Vexata vindemia i, 57
 Vexatas rosas xi, 89
 Vexatio x, 82
 Vexerat S 16
 Vexes i, 118
 Vexit viii, 51
 Vi vi, 19
 Via vii, 61. x, 12 media S 2 pulverulenta xii, 2
 Via x, 104 alia xi, 91 Flaminia x, 6 inoffensa xiv, 209 media vi, 93 sacra ii, 63. xii, 2
 Viæ xii, 28. xiv, 61 Æmilias iii, 4 Ausonias ix, 102 Latias ix, 65 longæ i, 3
 Viam v, 14. xiv, 130
 Viarum ix, 100
 Vias i, 71 Ausonias vii, 6 Capitolas vi, 10 graciles ii, 86 longas vi, 43. ix, 31. x, 36. xiv, 188 tacitas xiii, 60
 Viator vi, 28. ix, 65. x, 63. xi, 13. 91. xiii, 25 lassus ii, 6 piger iv, 53
 Vibrabunt v, 78
 Vicarius ii, 18
 Vicem viii, 88
 Vlcenos nummos iv, 26
 Vicere ix, 104
 Viceris xi, 5
 Vicerunt vii, 19
 Vici fuit ille magister x, 79
 Vicies i, 100
 Viciesque xii, 77
 Vicina v, 64. vi, 43. xiv, 159 antra vii, 50 jugera viii, 56 numismata i, 27 porta iv, 18 Nomento rura xiii, 15 sylva i, 50
 Vicina urbe i, 13
 Vicinam urbem vii, 17
 Vicine vi, 27
 Vicini vi, 19. 39. 73. ix, 69 cubiti iii, 63 illiciti xii, 19 Quirina porticum xi, 1
 Vicinia tota xii, 59
 Vicino fonte ix, 19
 Vicinos hortos i, 115. xi, 34 lares x, 58
 Vicinum i, 21. vii, 93
 Vicinus i, 87. vi, 64 Iolas xi, 41 Iustus iii, 58
 Vicit i, 8. viii, 26. x, 87. xi, 33. 41
 Vico Patricio x, 68 Tusco xi, 27
 Vicos tenues vii, 61
 Victa i, 63. xiv, 150 faba iii, 47
 Victima grata xii, 91 cæsa ix, 32 cæsa quacumque manu x, 73
 Victimæque ix, 91
 Victimæque viii, 66
 Victor viii, 54. ix, 44. 102. x, 74. xi, 33. 78 Deus vii, 8 Scipio xi, 2
 Victorem viii, 2
 Victores viii, 43
 Victori vii, 28
 Victoria Phlegrea viii, 78 tristis x, 50
 Victoris signum xiv, 170
 Victoris vii, 29. viii, 26
 Victorem laurum ix, 36
 Victrices chartas vii, 6
 Victrix umbra vi, 76 unda xi, 96
 Victura carmina viii, 73 fama v, 15 nomina vii, 44
 Victurae i, 26
 Victuras viii, 81
 Victuras chartas xi, 3 curas i, 106
 Victuris chartis iii, 20
 Victurum v, 58 nomen x, 26
 Victurus liber vi, 60
 Vicius Patricius vii, 73
 Vide vi, 21. xiv, 131
 Videam ii, 5
 Videar v, 18. vi, 78
 Videare vii, 101. ix, 61
 Videaris viii, 3. x, 83. xi, 55. 73
 Videas i, 16. iii, 93. vii, 99. ix, 73. 88. xiv, 76. 213
 Videat ix, 66. xi, 103. xiv, 1
 Videatur iv, 33
 Videbam i, 91
 Videbaris i, 91
 Videbis i, 56. 110. vi, 78. x, 19. 104. xiii, 100
 Videbit v, 90
 Videbo viii, 25. 41
 Videbantur ii, 8
 Videmus vi, 70. x, 65. xii, 4
 Videnda x, 6
 Videtur iii, 93
 Video ii, 38. x, 14. 70. xiv, 154
 Videor viii, 23. x, 1. xii, 26
 Viderat ii, 66. vi, 53. 85. ix, 37. x, 52
 Videre i, 87. iii, 44. 67. iv, 80. 64. 77. viii, 8. 21. ix, 75. xi, 1. 76. 101. xii, 49
 Videres iii, 47
 Videret viii, 2. xii, 65

- Videri i, 10. 42. ii, 88. 91. iii, 62. iv, 6. vii, 12. 51. viii, 19. 38. x, 90. xi, 55. xii, 37. 41. 62
 Videtur i, 42. ii, 1. iii, 5. 40. iv, 44. v, 4. vii, 26. 41. viii, 64. x, 93
 Viderit v, 49
 Vides ii, 11. 29. iii, 38. iv, 53. v, 22. ix, 32. 36. 44. x, 84. 92. xi, 58. xiv, 44
 Videt S 2. i, 97. 106. ii, 14. iii, 39. iv, 31. vi, 18. 34. 39. 64. vii, 5. 17. 87. viii, 3. 26. 49. 59. ix, 35. 38. 69. x, 32. 51. xii, 52
 Videtur ii, 57
 Videto x, 19
 Videtur i, 35. 45. 73. ii, 84. iii, 12. v, 12. 31. 57. viii, 23. 51. 75. ix, 62. x, 25. 76. 90. xi, 24. xii, 42. xiv, 18
 Vidi vi, 58. viii, 30. xii, 32
 Vidimus S 5. 6. i, 16. iv, 26. 35. xii, 60
 Vidissem v, 49
 Vidissent ix, 66
 Vidisces ix, 66
 Vidisti vi, 33. viii, 25
 Vidit S 28. ii, 75. iii, 65. vi, 68. vii, 40. viii, 26. 68. ix, 21. x, 38. 67. xi, 61. xii, 84
 Vidua ii, 32
 Viduae vii, 73
 Viduaeque platano iii, 58
 Viduarum i, 50
 Viduata ix, 31. culcita xi, 21
 Viduisque iv, 56
 Vienna pulchra vii, 88
 Vienna vitifera xiii, 107
 Vigensis xii, 76
 Vigil xiv, 40
 Vigila vii, 54
 Vigilare ix, 20
 Vigilat viii, 21
 Vigilatur xii, 69
 Vigilaveram xii, 18
 Viginti milibus xi, 28. nummis xii, 26
 Vile cadaver viii, 75. fragmentum vii, 19. pretium i, 77. sapit xiii, 84
 Viles Cappadocæ v, 78. pueri i, 42
 Vili xii, 66. pulvere xiv, 102
 Villa xii, 48. dona xiv, 6. ligna xiv, 12. monumenta xiv, 96. ora ii, 72. præcoqua xiii, 46
 Villor x, 73. xiii, 9. 122
 Villa ix, 101. xiii, 122. tegeticula ix, 93. oliva ix, 27. tomus i, 67
 Villisque ix, 101
 Villissima viii, 83
 Villus vii, 27. xii, 13. xiv, 1
 Villa Baiana iii, 58. rudis vii, 36
 Villa sordida x, 93
 Villæ xii, 57. celsæ iv, 64
 Villam vii, 36. xii, 57. xiii, 15. pictam iii, 58
 Villi xiv, 136
 Villica ix, 61. x, 48. xii, 18. nupta iv, 66. pluvius i, 56
 Villicus iii, 58
 Villici x, 92
 Villicique vi, 39. x, 30
 Villico i, 50. iii, 58
 Villicosque xii, 32
 Villicus iii, 68. vii, 31. 71. xi, 39. levis xii, 18
 Villicusque ii, 11
 Villis vi, 66. Baianis iv, 25
 Villorum xiv, 145
 Villosa gausapa xiv, 138. linteæ, ibid. stragula xiv, 147
 Vimen breve iv, 89
 Vimine vii, 63. texto clausa prandia ix, 73. levi ii, 85
 Vimineo texto iii, 58
 Vina ii, 59. iii, 68. 90. iv, 69. vi, 89. viii, 50. ix, 26. x, 26. xi, 29. xii, 49. xiii, 13. 110. 114. 125. 126. xiv, 112
 semula Tuscis cadis xiii, 118. duo iv, 86. condita iii, 62. Massica iv, 13. mucida viii, 6. peregrina iv, 66. pessima i, 19. plumbea x, 49. resinata iii, 77. Rhetica xiv, 100
 Vincam x, 16
 Vincant xiv, 28
 Vincas v, 28. vii, 72. viii, 64
 Vincat iii, 93. viii, 3
 Vince xii, 36
 Vincebant ix, 30
 Vincenda v, 22
 Vincentem xii, 64
 Vincenti ix, 69
 Vincere S 27. i, 42. 71. ii, 29. 96. iii, 1. iv, 19. v, 24. 65. vi, 32. ix, 68. x, 19. xiv, 213
 Vinceret vi, 77
 Vincet iii, 33
 Vinci vii, 65. xiv, 213
 Vincique vii, 42
 Vincis iii, 96. viii, 28
 Vincit i, 50. ii, 57. iv, 55. viii, 51. ix, 84. xii, 34. xiv, 201
 Vincite iv, 57
 Vincitur ii, 58
 Vincor xii, 40
 Vincita iv, 59
 Vindeliciis oris ix, 85
 Vindemia i, 27. vi, 27. viii, 53. Gnosia xiii, 106. condita viii, 68. nictis xiii, 109. Nomentana xiii, 119. verzata i, 57
 Vindemiarum ix, 99

Vindicare ii, 23
 Vindicatum ii, 83
 Vindice i, 54. iii, 2 plateo iii, 91
 Vindicem iii, 2
 Vindicis docti ix, 44
 Vineæ cana iii, 65 fossa xiv, 49
 Vineæ Tusca ligo politus ix, 58
 Vini xli, 65 audacia xiv, 94
 Vinitorem iii, 57
 Vinitores x, 30
 Vinitorque Romani xli, 57
 Vino xi, 15 hesternus i, 85 mixto vii, 30
 multo v, 4 nimio ii, 89
 Vinum v, 78. vi, 78. x, 48. xlii, 122
 consulare vii, 79 picatum xlii, 107
 Viola xiv, 97
 Violeæ xi, 18
 Violant i, 54
 Violare x, 66. xli, 85
 Violas ix, 27
 Violat viii, 23
 Violata crura v, 61
 Violaverit viii, 51
 Violent xiv, 24
 Violentus xli, 14
 Violes xlii, 66
 Violis ix, 12. x, 33
 Vipera iv, 59 scelerata iii, 19
 Vipera v, 4
 Viperasum i, 42
 Vipeream virus vii, 12
 Vipsanas laurus i, 109
 Vipsanis columnis iv, 18
 Vir i, 50. 69. 75. 91. ii, 60. iii, 30.
 44. 69. iv, 7. 42. x, 95. xi, 7. 71
 bonus iv, 6. x, 23 justus, probus, in-
 nocens iii, 44 inepte i, 60 pauper
 iv, 5 pessimus vii, 84
 Virens cauliculus v, 78
 Virent i, 89. vi, 42. vii, 6
 Virenti fonte ix, 76
 Virentis auri xli, 15
 Vires viii, 70. 73 ingenuus x, 47
 Viret iii, 47. viii, 73. ix, 62. xli, 31.
 xlii, 115
 Virga ix, 23. 62 aurea vii, 74 myrtea iii,
 82 pinguis ix, 58 superba xi, 98
 Virga nobili viii, 66 Santonica ix, 95
 Virgo damnata xli, 48
 Virgili Calix xiv, 185
 Virgilio xiv, 125 æterno proxima rura
 ix, 52
 Virgiliisque iii, 38
 Virgiliumque viii, 56
 Virgilius viii, 56. xiv, 75 in membrana
 xiv, 186
 Virgine iii, 91. vi, 47 cruda Martiaque
 vi, 42 gelida xi, 47 porca xlii, 56
 pudica iv, 6 sola xiv, 163

Virginea manu xi, 8
 Virgineamque domum i, 71
 Virginem x, 92
 Virgineo auro ix, 24 cruribus iv, 64 pol-
 lico x, 42
 Virginesque v, 2 grandes iii, 58
 Virginibusque iii, 60. ix, 69
 Virginis vii, 32 chartæ i, 67
 Virginitate certa iv, 45
 Virgo xi, 78. xli, 42 conscia vi, 19
 ferox xiv, 179 grandis viii, 3 proba
 iii, 68
 Viri iii, 93. iv, 85. ix, 41 docti x, 73
 steriles iii, 91 teneri vi, 68
 Viribus xi, 81
 Viridem Thotyn x, 44
 Virides annos i, 102. xi, 71 aræ iii,
 24. xli, 60 caules iii, 47 comas iii,
 19 gemmas ix, 60. xi, 27
 Viridi æruginè tinctos venas x, 33 Bac-
 cho xlii, 39 juvenia vii, 40 mero xlii,
 68
 Viridis brassica xlii, 17 agri v, 71 Ve-
 savius iv, 44
 Virile vii, 67
 Viriles vultus ix, 37
 Virilia languida xi, 29
 Virilitatis creptus ix, 7
 Viris ii, 84. x, 26. xi, 22 obsecra i, 3
 Viro i, 63. 91. viii, 6. 64. x, 69. xli,
 42. 92. 97 agresti radiceque iii, 24 bis
 raptio ix, 81 decimo vi, 7 lascivo x,
 68 participi iv, 75 Phrygio viii, 6
 tetrico i, 63. vii, 88 vero vii, 59
 uni placere x, 35
 Virorum vii, 47. 63. ix, 16. 79. x, 19.
 xiv, 59 doctorum xiv, 191
 Viros vi, 16. ix, 79. xiv, 49 coccina-
 tos i, 97 medios ii, 61. iii, 81 au-
 dos iii, 68 steriles ix, 9
 Virtus viii, 80. xli, 14 cauta vi, 25
 dulcor v, 19 maxima viii, 15
 Virtutem xi, 56
 Virum i, 9. 22. 79. 91. ii, 41. iv, 59.
 vi, 14. viii, 46. ix, 37. 57. x, 69.
 87. xi, 22. 39. 78. 81. xli, 52 dig-
 num i, 110 mollem i, 97. iii, 73
 nimium ii, 86
 Virumque iii, 93. viii, 56. xiv, 186
 Virus xlii, 2 fallax vi, 93 mixtum i, 88
 vipereum vii, 12
 Vis i, 30. 118. ii, 63. 88. iii, 5. 13.
 iv, 26. 47. v, 52. vi, 14. 59. vii,
 25. 100. viii, 73. ix, 26. 69. x, 13.
 83. xi, 39. 56. xli, 17. 22. xiv, 1.
 69. 163
 Vis iii, 72. 78
 Visa iii, 17. vi, 85. x, 75. ix, 31
 Visam x, 35

- Viscera iv, 81
 Visceribus i, 14. xiii, 84
 Viscerum xi, 61
 Visco S 11
 Visere x, 20
 Viso v, 8 genitore vi, 38 oceano v, 27
 Visure x, 44
 Visus x, 37. 79
 Vita i, 50. ii, 41. iii, 21. 99. v, 18.
 vi, 70. viii, 3. 88. ix, 29. x, 63. 68.
 xii, 97 crastina i, 16 longior viii, 77
 proba i, 5 reversa vii, 47
 Vita viii, 35. xi, 20 manente vi, 16
 meliore vi, 70 priore frui x, 23
 Vitae iv, 75. x, 50. xi, 91 jocundae
 iii, 6 laudatae i, 94 quietae x, 92
 tribus areis peractis x, 24 verae v, 20
 Vitam S 4. 18. i, 56. ix, 53. x, 47.
 xi, 56. xii, 57 beatorem x, 45 mu-
 nicipalem iv, 66 sanctam i, 79
 Vitare i, 49. viii, 59. xii, 34
 Vitas iii, 51
 Vite viii, 51 rosea iii, 24
 Vitelliani xiv, 8
 Vitellianis ii, 6
 Vitellos croceos xiii, 40
 Vites v, 49
 Vitet xi, 47
 Vitiantur xii, 74
 Vitiat amphora vi, 93
 Vitiatum talum viii, 75
 Vitibus xiii, 125 tardis i, 44 teneris
 iv, 13
 Vitifera Vienna xiii, 107
 Vitilis iii, 10. x, 33
 Vitio i, 54. xii, 58
 Vitiosum xi, 92
 Vitiosus homo xi, 92
 Vitis nata in media palude xiii, 115
 septima xiii, 114
 Vitium ii, 89. iii, 27. v, 19. xi, 92
 deforme xi, 99 leve vii, 18 magnum
 x, 76 pejus iii, 72 periculosum iii,
 44 pasillum iii, 42 secretius iii, 77
 unum x, 76
 Vitrei calices xiv, 115
 Vitreis ampullis vi, 35 fractis i, 42 un-
 dis vi, 68
 Vitreo latrone vii, 72 torrente xii, 3
 Vitreus nimbus xiv, 112
 Vitro i, 38. iv, 86 brevi ix, 60 excusso
 iii, 55 parco ii, 40 puro iv, 22
 Vitales vi, 38
 Vitalusque iii, 58
 Viva vi, 49 bractea ix, 62 quies x, 30
 Viva cupresso vi, 49
 Vivam i, 16. 104. x, 12. xii, 35
 Vivat i, 56. ii, 11. ix, 1. 28. xi, 4. 71.
 xii, 17
 Vive i, 16. 37. 104. vii, 47. viii, 44
 Vivebant S 7
 Vivebatque iii, 19
 Vivent i, 1
 Vivere i, 26. ii, 53. 90. iii, 39. 38. v,
 20. 53. 64. vi, 18. 27. 70. x, 28. xi,
 56. xii, 18. 47. 60. 78 in interna rosa
 viii, 77
 Viveret x, 35
 Vives iv, 5. v, 58. vi, 64
 Vivet vii, 69. 84
 Vivi ursi vi, 64
 Vidida cera vii, 44 epigrammata xi, 42
 Vividumque xii, 61
 Vivis i, 116. iii, 30. v, 10. viii, 44
 Vivit i, 89. 115. ii, 11. iii, 41. 75. iv,
 73. v, 20. 37. vi, 18. 32. viii, 68.
 xi, 46. 57. 84
 Vivo colore xii, 63 genitore iv, 16 lacte
 xiii, 44
 Vivo v, 37
 Vivum Laguna ix, 51 mare xiii, 79
 Vivus xi, 67 fons ii, 90 decor vi, 13
 Vix i, 16
 Vixerat S 17
 Vixisset v, 34
 Vixisti x, 38
 Vixit S 18. v, 7. 58
 Vixque v, 22
 Ulcere turpi vii, 71
 Ulcus xi, 60 acre xi, 98
 Ulla i, 110. iv, 66. 79. v, 74. xi, 56.
 xii, 97
 Ulli ix, 43
 Ullis S 18 vocibus xi, 60
 Ullus ii, 37. iv, 31. v, 49. ix, 28 la-
 bor xii, 62
 Ulmi iv, 18
 Ulmo fragili iv, 49
 Ulta ii, 66. 84
 Ulteriora i, 27
 Ultima xi, 91 aura xi, 8 pars S 2 pen-
 sa iv, 73 praeda xiii, 96 nox x, 71
 Ultimis ceris iv, 70
 Ultimus ix, 49. x, 5. xi, 65. xii, 36
 Ultoris Martis vii, 51
 Ultro v, 6. ix, 24. x, 75. xi, 23
 Ululat v, 41
 Ulysses xiv, 184 fallax iii, 64
 Umbella xiv, 28
 Umbellam xi, 73
 Umbellas bilares iii, 58
 Umber vii, 31. 53. 90 pauper xii, 82
 Umbilicus i, 67. viii, 61 pictus iii, 2
 nigris v, 6
 Umbilico nullo ii, 6
 Umbilicos iv, 91
 Umbilicum vi, 32. 37
 Umbone iii, 46

- Umbra v, 30. vi, 15. vii, 21 festinata
 x, 61 hospita x, 26 lactior ix, 62
 melior vi, 18 notior xii, 52 textilis
 xii, 31 victrix vi, 76
 Umbra Plumbentana vi, 15 Pleria ix, 65.
 Pompeia xi, 47
 Umbraula xiv, 28
 Umbram veterem v, 10
 Umbras astivas i, 13 caras x, 71 dif-
 fusas S 2 infernas i, 27. xi, 69 ni-
 gras v, 34 opacas i, 89. Stygia i,
 102. 115
 Umbria xiii, 69 moptana ix, 59
 Umbria montana vii, 97
 Umbria i, 50 inferna iv, 16. xi, 5 pam-
 pineis iv, 44 sanctis vii, 40
 Una litura iv, 10 lucerna xiv, 41 pagi-
 na xi, 24 pars xi, 22. xiv, 174 res
 xii, 40 synthesis iv, 66
 Una hora ii, 1. x, 74 mensa x, 48
 nocte xi, 97
 Unam erucam xi, 18
 Unas x, 18
 Uncia ix, 49 tota ix, 4
 Unciam i, 107
 Uncis naribus iv, 42
 Uncia lucerna xiv, 43 unguento x, 13
 Uncia coronae vii, 72
 Uincti magistri vii, 67
 Uinctio cena v, 44
 Uinctis diebus xi, 6 digitis v, 78. xiv,
 123
 Uincto i, 54 Venafro xii, 63 ungue x,
 66
 Uinctor xii, 70 sordidus vii, 32
 Unda S 2. 34. i, 77. iv, 22. v, 42. vii,
 50. ix, 89 aurea viii, 55. x, 16 cae-
 dida xiii, 40 dives S 28 frigidior xiv,
 104 mitis vi, 68 nocturna S 26 pal-
 lida viii, 83 Pegasis ix, 59 plata
 v, 1 prae-gravis iv, 18 victrix xi, 96
 Unda curva ix, 91
 Unda iv, 30. vi, 42. x, 51 faventis x,
 104
 Undam ix, 19
 Undas iv, 30. vi, 42. x, 5 Baianae vi,
 68 instantes S 25 laudatas vi, 43
 Lethaeas vii, 96 niveas vii, 32 placi-
 das iii, 67. Glaucae vii, 45. Stygia vi,
 58. ix, 52. xi, 84. xii, 91
 Unde i, 15
 Undecies v, 8
 Undecim ii, 44
 Undecima hora ix, 60
 Undecimi xii, 5
 Undenas vii, 67
 Undenis x, 9
 Undique xiv, 222
 Undis S 28 aequoreis xiii, 84 Irrumatis
 ii, 70 liquidis, S 28. x, 7 nivalibus
 xiv, 118 nitidis vii, 15 Siroessanis xi,
 82 torrentibus x, 85 tumidis xiv, 181
 vitreis vi, 68
 Ungendis aribus ii, 77
 Ungitur iii, 12
 Ungue viii, 33. ix, 39. xi, 18 uncto x,
 66
 Unguenta xi, 54. xiv, 59
 Unguento vi, 57. 74. viii, 21. x, 13.
 xiv, 57 niger xii, 38
 Unguentum vii, 94. xiii, 101. 126. xiv,
 146 bonum iii, 12
 Ungues i, 23. v, 60 nigros iv, 27 rapi-
 dos ii, 77. xiv, 199
 Ungulbus i, 7 iracundis xi, 84 longis
 xiv, 36 tumidis i, 7
 Unguis lubricus vii, 2
 Ungula fugax xii, 50
 Ungularum vii, 7
 Uni colono iv, 64 nuptae placere x, 35
 viro placere, ibid.
 Unica avis x, 16 mensa i, 104
 Unice xii, 44
 Unicum vi, 62
 Unicunque i, 62
 Uniones viii, 81. xii, 49
 Univerai Martis v, 24
 Unius x, 51. xii, 50
 Uno anno decies egrotas aut saepius
 xii, 56 conjuge xi, 53 die xi, 18
 grege ii, 46 lemmate x, 59 libro iv,
 29 lumine vi, 78 quadrante beator
 x, 82 rogo x, 71
 Unquam iii, 16
 Unum aacem xi, 31 verbum xiv, 217
 vitium x, 76
 Unus hircus xi, 84 liber i, 70
 Unxive xi, 29
 Vobiaca i, 50
 Voca ii, 14
 Vocabam i, 113. ii, 68
 Vocabar vii, 86
 Vocabat xi, 15
 Vocabit iii, 93
 Vocabitur i, 50. ii, 87. x, 10
 Vocanda iv, 64
 Vocandi iii, 59
 Vocant v, 19. 71
 Vocanti v, 44
 Vocare iv, 56. vi, 94. viii, 58. x, 65.
 xi, 18. xiv, 11
 Vocaret ix, 13. 92
 Vocari iii, 68. vi, 37. vii, 1. ix, 12
 Vocas iii, 27. vii, 70. x, 16
 Vocases i, 24
 Vocasti ix, 49

- Vocat i, 97. ii, 4. iv, 88. vii, 74. viii, 81. ix, 87. x, 18. 104. xi, 72. xii, 49. 58. xiv, 158
 Vocata turba i, 21
 Vocati i, 44. xi, 65
 Vocator vii, 86
 Vocatum ii, 79. ix, 28
 Vocatur i, 41. 106. ii, 4. iii, 58. xiv, 160
 Vocatus iii, 27. vii, 20. xi, 35
 Vocaverit iii, 93
 Vocavi v, 50
 Vocavit iv, 78. v, 47. x, 67
 Voce vi, 25. vii, 100. viii, 8. 65. ix, 2. 18. x, 8. 5. xi, 104 certa consocique xi, 61 certa xiv, 76 ingenti iii, 46. vii, 8. viii, 7 magna vi, 19. 35 rauca viii, 3 rigida vii, 92 summissa viii, 75 sola iv, 27 tristi iv, 5
 Vocem iv, 30. 56. vii, 64. x, 65. xi, 57 patronam vii, 72
 Vocemque vi, 35
 Vocer xiv, 121. 154
 Voces vi, 51. viii, 11. x, 68. xi, 35
 Vocesque vi, 34
 Vocetur xiv, 7
 Voci vii, 82
 Vocibus blandis vi, 23. xii, 98 tetricis xi, 43 ullis xi, 69
 Vocis blandis xi, 91
 Voco v, 57
 Voconi vii, 29
 Vocor ii, 59. iii, 60. xiv, 41. 58
 Volabit xiii, 75
 Volant i, 16
 Volantem capicem viii, 23
 Volantis Procnas xi, 18
 Volantque vii, 48
 Volat vii, 14. ix, 55
 Volatu precipiti xi, 91
 Volcano v, 7
 Volebam ii, 55. iii, 78. ix, 12. 54
 Volebat vi, 72. viii, 9
 Volent iv, 64
 Volentem iv, 43
 Voles i, 114. v, 78. xi, 7. 56. xiii, 81. xiv, 7
 Volet S 11. ii, 32. xi, 5
 Volitare i, 4
 Volitent xiv, 164
 Volo i, 9. 58. 116. ii, 49. iii, 45. iv, 31. 77. v, 88. vi, 40. 87. ix, 33. x, 59. xi, 15. 23. 104. xii, 37. 40. 48. 60. 97
 Volsellæ capere ix, 28
 Volucres xiii, 67 pardum S 15
 Volucres v, 67 Libycas xiii, 45
 Volucris parva xiii, 78
 Volucrum v, 55. xiv, 216
 Volentes-sortes iv, 73
 Volui ii, 27. v, 32. vi, 40. ix, 8
 Voluisse iv, 32
 Voluisse S 18
 Voluit i, 108. iv, 18. v, 59. vi, 18. viii, 68. ix, 44. x, 75. xii, 62
 Volumen crassum v, 78
 Volumina vii, 63
 Volunt viii, 21
 Voluptas Martia v, 24
 Vomant vii, 12
 Vomis ii, 89. ix, 93
 Vomuit vii, 67
 Vomunt xi, 90
 Vornis i, 31. 88. iii, 77. vi, 11. x, 31
 Vorat ii, 51. vii, 67
 Vorata musca v, 18
 Vorent x, 37. xiii, 64
 Voret xi, 27
 Vota i, 58. 100. iv, 45. vi, 25. 28. vii, 47. viii, 4. 32. ix, 49. 56. xii, 48. 91. xiv, 16 certa vii, 8 debita ix, 38 imprope iv, 1 minora ix, 65 pia iv, 73 publica x, 28 rata iv, 45 tabula xi, 86
 Voti ix, 43 subiti novique iv, 77
 Votieni docti viii, 72
 Votis vi, 47. vii, 7. 60. ix, 65. 91. x, 87. xi, 36 paribus potens viii, 72 quocentibus vii, 5
 Votorum ix, 40. 41. 56
 Votum xi, 80. xii, 91
 Voret i, 32. ix, 32. 41
 Vox v, 69. vii, 100. viii, 45. x, 6 colebrata xii, 52 diversa S 3 prima ii, 47 omnis vii, 6
 Urat viii, 68
 Urbana otia xi, 8
 Urbane togæ xi, 16
 Urbane lites xii, 72
 Urbani latus iii, 31
 Urbanis officiis i, 56
 Urbano iii, 58 jugo posuisti colla x, 12 macello x, 37
 Urbanus i, 42
 Urbe S 2. 3. 4. i, 2. 4. 87. ii, 72. iii, 15. 52. 58. iv, 64. 79. 85. v, 69. vi, 94. vii, 6. 64. viii, 21. 41. ix, 19. 68. x, 72. xi, 18. xii, 3. 57. demias iii, 1. ix, 85 exiguæ xiii, 112 Latia ix, 18. x, 26. xii, 60. 92 Pharia vii, 20 tota iii, 18. xii, 28 vicina i, 18
 Urbem iii, 5. iv, 5. vii, 61. viii, 11. 65. x, 5. xii, 26 totam iv, 71 vicinam vii, 17
 Urbes vi, 4. ix, 7 Argivas iv, 56 Latias vi, 48 Libycas ix, 57 Paestonias x, 26 Scitanas vii, 64

- Urbi vi, 48. x, 7 Latine viii, 8
 Urbica Tyrianthina i, 54
 Urbice vii, 51. xi, 55
 Urbicus vii, 96 poëta i, 42
 Urbis vi, 80. viii, 44. x, 80. 58. xi, 18.
 xii, 57 dominæ xii, 21 relictæ xiv, 68
 Urbisque vi, 64
 Urbs Ausonia S 4
 Urcei xii, 82
 Urceoli ministratorii xiv, 105
 Urceus xi, 56 fictilis xiv, 106 ruber,
 ibid.
 Ure x, 25
 Urebat iii, 17
 Urere i, 22. x, 18
 Ureret i, 102
 Urget viii, 28
 Urii ii, 40
 Urinæ delicatæ iii, 82
 Uris x, 56
 Urit vi, 71
 Urna ix, 77. x, 60
 Urnam sanctam ix, 81
 Urna horrida vi, 25 proxima iii, 19
 Urna Parrhasia iv, 11
 Urni Libyci i, 105 vivi vi, 64
 Urso ingrato S 21 Caledonio S 7 præ-
 cipiti S 18 Lucano S 8
 Ursos xiv, 80
 Ursus gravem S 22
 Ursus S 11. vi, 64
 Usiporum flavorum vi, 60
 Usquam ix, 28. xii, 50
 Usque ii, 23
 Usquequaque xi, 98
 Usait xiv, 198. 207
 Usta viii, 56
 Ustorque iii, 98
 Usu vario vii, 61
 Usuram v, 42
 Usus xi, 55. xiii, 10. xiv, 126 amphi-
 theatrales xiv, 127 geminus xii, 74
 placidos xiv, 84
 Ut facias xi, 55 multam x, 11
 Utaris iv, 54. xii, 14
 Utatur x, 66
 Uter ix, 22
 Utero iii, 89. xi, 78. 104. xii, 97
 Uteri iii, 72 rugas iii, 42
 Uteris ii, 61. v, 1. ix, 42. xii, 23
 Uterque i, 36. 94. 117. iii, 95. vi, 83.
 vii, 38. viii, 48. 78. ix, 42. 54. 72.
 x, 81 Cæsar ix, 98 consul iv, 79 en-
 sis-iii, 66 labor xi, 81 natus ii, 2
 Utetur vi, 88
 Uti x, 73
 Uti xi, 20
 Utile xiii, 39 consilium v, 19 munus
 xiv, 168
 Utilior merx xii, 103
 Utilis ii, 77. xi, 81. xiv, 36 ovis xiv,
 121 spongia xiv, 144 ventri movendo
 lactuca xi, 52
 Uti nam iv, 67. x, 82. xii, 39
 Utitar i, 78. ix, 68
 Utque i, 32
 Utramque i, 110. iii, 38. vii, 20
 Utraque vi, 2. ix, 53
 Utraque i, 16 lingua doctus x, 76 manus
 S 20 ripa x, 7
 Utrumque x, 38. xi, 70
 Utrique i, 7. x, 2. 61
 Utriusque S 18. iii, 27
 Utroque vii, 42 labro ii, 22 oculo viii,
 59 ore ix, 104
 Utrum ii, 21
 Utrumque xii, 65. iii, 20. vii, 7
 Utrumque i, 58. iii, 38. v, 21. vi, 23.
 vii, 40. viii, 51. ix, 54. xi, 80. xiv,
 155. 174 Jovem ix, 87 porrum iii,
 47
 Uva i, 27. viii, 68 delicata x, 74 dura-
 cina xiii, 22 inutilis Lyæo xiii, 22
 nobilis iv, 44 rudis xiii, 68 Veientana
 ii, 58
 Uvae i, 44 marcentes v, 78 ollares vii,
 20
 Uvam stillantem x, 56
 Uvas scras iii, 58
 Uvis dulcibus xiii, 49
 Vulcane v, 7
 Vulgata x, 93
 Vulgi i, 8
 Vulgo viii, 18
 Vulgus ix, 28 densum vi, 38
 Vulnere ii, 84 alta i, 61 prima xi,
 78
 Vulnere S 12. 13. 14 calido iv, 18 longo,
 S 15
 Vulnus i, 14. ix, 87
 Vulpem olidam x, 87
 Vulpes x, 100
 Vulpis iv, 4
 Vulsæ viii, 47 brachia iii, 68 mens ii, 36
 Vulso pilo ii, 29
 Vult i, 80. 85. 87. ii, 73. iii, 11. 50. v,
 25. 56. vi, 54. 67. 72. vii, 39. viii,
 9. 19. 29. ix, 6. x, 2. 18. 49. xi, 24.
 vi, 68. xii, 77
 Vultu iii, 53. iv, 1. v, 6. 61. 78. vi, 10.
 82. vii, 5. viii, 8. 65. x, 65. ix, 44
 benigno iv, 89 candido vi, 39 do-
 missio i, 69 eodem xiv, 14 meliøre
 meliøre iv, 1 resupino ix, 44
 Vultaque iv, 89
 Vultam vii, 44 gravem v, 51
 Vultaris vi, 62
 Vulturino ix, 28

Vulva materna xiii, 56

Vulva tumentis xi, 61

Vulvæ excavatæ vii, 20

Vultus i, 41. 79. ii, 83. iv, 3. v, 7. vi, 58. viii, 2. ix, 26. 57. 65. x, 32. xi, 91. 102. xii, 42. xiv, 186 certior vii, 84 florentes ix, 75 fortior ix, 77 fulgentes marmore ix, 24 levior viii, 64 lubricus ix, 57 Pallatinos ix, 25 patrii vi, 27 piger ii, 11 severos ii, 41 sacros iii, 66. viii, 24 teneri i, 32 viriles ix, 37

Uxor ii, 54. 56. iii, 70. 85. 92. iv, 45. 53. vi, 90. vii, 10. 95. 102. x, 35. 43. 90. 98. xi, 15. 43. 78. 104. xii, 58. 97. 98 anus xiv, 147 ficosa vii, 71 flebilis x, 97 formosa, pudica puella ix, 67 gravis xi, 84 pessima viii, 35 rufa crinibus xii, 32 salva ii, 11 turpior vi, 45

Uxore deserta viii, 31

Uxorem i, 85. 74. ii, 49. 60. 65. iii, 26. 93. iv, 5. vi, 31. ix, 96. x, 69. xii, 20 legitimam v, 75 locupletem viii, 12. ix, 81

Uxores viii, 43 Summœnianæ xii, 32

Summœnianas iii, 82

Uxori v, 32. 61. viii, 12. xii, 38 dotatæ x, 15

Uxoris v, 61. xii, 98 sanctæ x, 30

X.

Xanthus viii, 21

Xeniorum xiii, 3

Z.

Zelotypum i, 93

Zephyri xii, 44

Zeræ x, 68

Zoile ii, 19. 42. 58. 81. v, 79. vi, 91. xi, 30. 85. 92. xii, 54 improbe xi, 54

Zoili iii, 81

Zoilum pendentem iv, 77

Zoilus ii, 16. iii, 29

Zona xiv, 151 brevis, ibid.

FINIS MARTIALIS OPERUM.

---

3 2044 024 251 688

This book should be returned to
the Library on or before the last date
stamped below.

A fine of five cents a day is incurred
by retaining it beyond the specified
time.

Please return promptly.

